Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy imienia W. Stefanyka

NAUKOWY DZIAŁ CZASOPISM IM. MARJANA I IWANNY KOCIW

Sfczas. 286

CHWILA :

dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych

R.1921 nr 940-969

Lwów

286/3-9

Chwila

1921

wrzesień

940-969

286/3-9

286/3-9

Nr. 940 Lwów, czwartek 1. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 10 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 240 Mk.— zamiejscowa 265 Mk.— zagr. 300 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 10 M., (12 M.) nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 30 Mk., (35). komunikaty i wiadomości po kronice 50 (60) w tekście i przed kr. 60 Mk., (80) ogłoszenia na pierwszej stronie 100 M., (120) gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 40 Mk. najmniej 5 w. — 200 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo 4 Mk., matrymonialne prywatna koresp. 6 Mk., kupno-sprzedaż: 5— Mk. tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drozej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Rosya.

(w) Mnożą się wiadomości, zapowiadające bliski upadek rządów bolszewickich w Rosyi. Niejedną z nich naturalnie policzyć się musi na karb fantazyi, która wobec tajemniczości, jaka dzisiaj osłania Rosyę przed oczyma świata, znajduje szerokie pole do popisu. Naogół jednak przyjąć już dziś można z całą pewnością, że w adza bolszewicka w Rosyi przekroczyła swój punkt kulminacyjny i że zbliża się już końcowy akt tego niesłychanego, jedynego w dziejach ludzkich, przygniatającego swym ogromem eksperymentu.

O ile prawdą byłoby to, co korespondenci pism różnych wkładają w usta Lenina, możnaby zaryzykować twierdzenie, że Lenin znajduje się już na drodze porzucenia swego programu. Człowieka bowiem, który przyznaje, iż urzeczywistnieniu jego komunistycznego ideału stanęła na przeszkodzie słabość natury ludzkiej, która każdą klasę panującą skłania do bezwzględnego wyzyskiwania swej przewagi, człowieka tak ego trudno nazwać bolszewikiem z przekonania — chyba, że mianem tem nazwać się zechce marzyc eli, nie mających z realnem życiem nic wspólnego. Gd by nie ta słabość natury ludzkiej bowiem, której jednakowo podlega robotnik, burżuj i szlachcic, dawno już urzeczywistniłby się ów opiewany przez poetów wiek złoty, w którym jagnię spokojnie paśćby się mogło obok lwa i wilka.

Herbert Spencer, sławny socyolog angielski, pisząc w swojej socyologii o ewolucyi rewolucyi, użył trafnego porównania, że, jak z kul nikt muru gładkiego nie zbuduje, tak z u omnych ludzi nigdy idealne społeczeństwo powstać nie może. Marzycielskie utopie rosyjskich komunistów, którym przez chwilę wydawało się, że potrafią si ą, gwałtem a nawet zbrodnią ludzkość uszczęśliwić, rozbijają się o prawo przyrody, które je od samego początku skazywało na zagładę. Ludzkość bardzo powoli tylko daje się naginać do innych form życia. Tego uczy historya i to też odpowiada prawidłom psychologii.

Na razie jednak bolszewicy nie dali jeszcze w całości za wygraną. Próbują uratować swoją pozycyę drogą ustępstw i kompromisów. Rezygnują sukcesywnie z pewnych postulatów swojej doktryny, sądząc, że uda się im przynajmniej część ich ocalić i w ten sposób uratować się przed zupełnem bankructwem. Można jednak już teraz przewidzieć, że te nadzieje okażą się zwodniczemi. Władza ich runie, skoro tylko naród rosyjski uzyska pierwszą sposobność objawienia swej woli a zachodzi tylko pytanie, kiedy ta sposobność nastąpi, względnie przez jak długi jeszcze czas uda się dzisiejszym władcom Rosyi te wolę tłumić.

Gdyby ci wszyscy„ którzy dziś jeszcze dają się używać jako narzędzia w rękach garstki doktrynerów„ grupujących się około Lenina i Trockiego„ w szczególności, gdy-

„Nierealny budżet“ ministra Steczkowskiego i jego obroną w komisyi.

Min. Steczkowski domaga się zawieszenia reformy rolnej.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa. 30 sierpnia. Zapowiedziane jako sensacya polityczna wtorkowe posiedzenie komisyi skarbowo-budżetowej nie przecięło bynajmniej węzła wątpliwości, pod której znakiem znajduje się od kilku dni gabinet p. Witosa. Mowa ministra Steczkowskiego wygłoszona na tem posiedzeniu zawierała bardzo mocne akcenty w dwu tylko punktach a to gdy p. Steczkowski bronił się przed zarzutem fałszywego budżetu (komisya wyraziła się co prawda kurtuazyjnie mówiąc o przestawieniu „nie realnego budżetu“) i gdy zupełnie już wyraźnie przeciwstawiał się polityce stanowej p. Witosa i piastowców w sprawie reformy rolnej.

Czy i jakie konsekwencye powoduje to odwrotnym szychem zadane premierowi cięcie przez kolegę w gabinecie okażą już może najbliższe dni. Narazie dla zobrazowania nastroju panującego w komisyi należy zanotować, że na wniosek p. Stapińskiego uchwalono na środowe posiedzenie komisyi skarbowo-budżetowej zaprosić obok ministra Steczkowskiego także prezydenta Witosa.

Pozornie zaproszenie to nosi charakter zupełnie niewinne, w rzeczywistości jednak już chociażby z uwagi na autora wniosku, zaciętego oddawna wroga ladera Piastowców można to zaproszenie uważać za pewnego rodzaju rozszerzenie aktu oskarżenia z ministra skarbu również i na prezydenta ministrów. Twierdzenie takie nie jest czczym tylko domysłem albowiem uchwalony przez komisyę wniosek p. Stapińskiego był konkluzyą mowy niezmiernie zjadliwej zakończonej wnioskiem wyrażenia votum nieufności rządowi i stwierdzenia iż komisya zawotuje budżet rządowi ale takiemu do którego będzie żywiła zaufanie.

Warszawa 30 sierpnia. Na posiedzeniu komisyi budżetowo-skarbowej pierwszy zabrał głos minister skarbu Steczkowski i odpowiedział przedewszystkiem na czynione mu zarzuty jakoby budżet zawierał niedostatecznie uprawnione pozycye. Zbiwszy ten zarzut minister Steczkowski zażądał od komisyi oficyalnego stwierdzenia iż budżet jego aczkolwiek w tej chwili nie jest realny, w chwili układania a więc w kwietniu br. posiadał wszelkie cechy rzeczywistości.

W dalszym ciągu swego przemówienia oświadczył dr. Steczkowski że istnieją bardzo poważne szanse iż z eksploatacyi puszczy białowieskiej, kredytu międzynarodowego, awansu na operacye przekazowe z Ameryki do Polski utworzenia spółki akcyjnej razem z zagranicznymi kapitalistami dla eksploatacyi rafineryi drohobyckich wkońcu z upr ywile owanej pożyczki wewnętrznej da się uzyskać 50 miliardów marek. Pozatem rząd posiada w P. K. P. 13 i pół miliarda marek do dyspozycyi, co razem z tymi 50, które wedle wszelkich przewidywań powinne być zrealizowane po rozstrzygnięciu sprawy G. Śląska, daje rządowi możność częściowego przynajmniej wyjścia z przekroczeń budżetowych spowodowanych drożyzną.

Program swój streścił minister Steczkowski w dwu punktach: Doprowadzenie do równowagi budżetu a przedewszystkiem budżetowych wydatków normalnych, drugie jako wynik tego kroku zaprzestanie emisyi.

W sprawie walutowej poświęcił dr. Steczkowski następujące wywody: Najważniejszą przyczyną spadku marki polskiej jest jak słusznie to stwierdzono zachwianie zaufania tak w kraju jak i zagranicą co do wartości marki, ponieważ nie widać porządkowania naszych stosunków gospodarczych i zachodzi obawa konfliktów wojennych. Brak zaś tego zaufania do marki opiera się przedewszystkiem na widomym dla wszystkich wzroście stałym emisyi. Wpływa na to dalej zmniejszony eksport nafty i jej przetworów jako też rzuceniem przez Niemców na rynek w związku z wypłatami rat reparacyjnych znacznych kwot w markach polskich. Wszystkie te momenty, oddziaływując na moment zaufania obniżyły mark ępolską poniżiej jej objektywnej wartości. Jednakowoż dr. Steczkowski jest przekonany, że pierwsza operacya finansowa dokonana zagranicą jako dowód wzrastającego zaufania może oddziałać daleko znaczniej na kurs marki polskiej aniżeliby to z sumy danego kredytu wynikać mogło. Dlatego też transakcya z sferami finansowemi może mieć bardzo doniosłe znaczenie.

Wobec poruszonych przez posłów poszczególnych momentów finansowego zagadnienia Polski dr. Steczkowski zajął następujące stanowisko:

Projekty wprowadzenia nowej walu y czy jako waluty samodzielnej c y też pomocniczej bądź waluty eksportowej uważa on za nieaktualne, dopóki objektywne warunki trwałości waluty polskiej to jest równowagi budżetu i zaprzestania emisyi nie będą dokonane.

Co do reglementacyi życia gospodarczego przez państwo uważa iż, aby taka reglementacya dała wyniki dodatnie trzeba by Polska była gospodarczo izolowana od całego świata i żeby miała swoich urzędników aniołów i do tego aniołów wykwalifikowanych. Tymczasem chociażby nie stawiano urzędnikom zarzutów nieuczciwości można jednak mówić o ich nieudolności. Przykładem tego są chociażby zakupy zboża. Nawet gromadzenie złota jako środka przymusowego z racyi koncesyi alkoholowych nie przelało do skarbu złota krajowego co byłoby czynnikiem dodatnim tylko któryby zaniechał przeważnie do szukania zagranicą co deprecyonowało markę. Wobec tego nieostrożne ustalenie opłat

by wszyscy, wchodzący w skład czerwonej armii byli bolszewikami z przekonania,, którym naprawdę zależy na urzeczywistnieniu bolszewickiego ideału,, wiele mogłoby jeszcze upłynąć wody,, zanimby niezadowolona z ich rządów olbrzymia większość narodu rosyjskiego doszła do głosu. Ogromna przestrzeń państwa rosyjskiego, liczba i różnorodność jego ludności stanowią bowiem ni przebyta niemal przes kodę dla zorganizowania jakiegoś ruchu kontrrewolucyjnego na większą skalę. Ale jeśli oznaki nie mylą, psuć się już poczyna w najbliższem otoczeniu dzisiejszych dyktatorów Rosyi, Elegijna uwaga Lenina, że walka klas prowadzi zawsze do wyzyskiwania dominującego stanowiska przez klasę panującą, wskazywałaby na to, iż ci właśnie ludzie, na których oparł swą władzę i na których budował swe plany,, nie dopisują, względnie, że nie dopisuje ich idealizm. Wniosek zaś konkretny,, jaki z tej uwagi wysnuć można, jest ten, że w spoistą, jak się wydawało do niedawna,, organizacyę bolszewicką wkradło się już rozprzężenie, wśród którego każdy goni tylko za własną korzyścią i nie wiele myśli o ideałach. Oznaczałoby to,, że organizacya bolszewicka znajduje się na najlepszej drodze do rozbicia się bez żadnej kontrrewolucyi,, a tylko z braku łączącej idei.

Jakkolwiek nikt naturalnie przepowiedzieć nie potrafi,, jak długo trwać będzie jeszcze ten stan agonii bolszewickich rządów, to jednak należy być przygotowanym na wszelkie niespodzianki. Czas pałacowych rewolucyj nie minął może jeszcze w Rosyi zupełnie i nie jest wcale wykluczone, że eksperyment bolszewicki, który wedle programu swego miał być zupełnem przeciwieństwem carskiego samodzierżawia, zakończy się wedle starej rosyjskiej modły małym pałacowym fajerwerkiem. Wszak okazuje się, że czerwona armia nie różni się niczem od dawnych pułków kozackich, dlaczegoby więc miało być wykluczone, że odegra teraz taką rolę, jaką tamte nieraz odgrywały w przeszłości?

Dla państw innych zresztą mniej ważne jest, jakim sposobem usunięte zostaną rządy Lenina. Ważny będzie dla nich sam fakt ich usunięcia. Od trzech lat przeżywa Rosya tylko swoją własną, izolowaną od świata historyę i pozbawiona jest wpływu na bieg wypadków poza nią się rozgrywających. Nie ulega wątpliwości, że po usunięciu rządów bolszewickich nowy rząd rosyjski z największym pośpiechem reklamować będzie swe prawa i domagać się będzie swego dawnego stanowiska i wpływu. Inne państwa, szczególnie Anglia, dziś już się z tem liczą. Niejedna interpelacya w parlamencie angielskim, której związku z właściwym przedmiotem obrad trudno było się dopatrzeć, niejednej niejasność i dwuznaczność w mowach Lloyda Georgea niezawodnie odnosiły się właśnie do ewentualności obudzenia się Rosyi do nowego życia.

Świat przygotowuje się już do nowej sytuacyi. Nawet Francya okazuje się już mniej odporną wobec tendencyj nawiązania stosunków z dzisiejszą Rosyą, czuje bowiem, że zasada stanja na uboczu mogłaby mieć ten skutek, iż w chwili, w której Rosya uwolni się z bolszewickiego jarzma, Anglia i Niemcy wykluczą ją od wszelkiego wpływu w Rosyi.

Czas przełomu w dziejach cywilizowanego świata, zapoczątkowany przez wielką wojnę, nie dobiegł jeszcze do końca. Dlatego fatalnie pomylić się mogą w swych rachubach ci politycy i dyplomaci, którzy w kalkulacyach swoich nie uwzględnili ewentualności, jakie najbliższa przyszłość może przynieść. Szkoda tylko, że za ich błędy nie pokutują z reguły oni sami, ale narody, których interesów mieli bronić.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

w złocie w dziedzinie walutowej może doprowadzić do skutku przeciwnego założeniu, w dziedzinie gospodarczej sprowadzą zaś system prohibicyjny.

Wkońcu minister Steczkowski zaznaczając że wypowiada swe osobiste poglądy i stwierdziwszy, że nie liczy się z tem, że poglądy te mogą wywołać z tej lub owej strony krytykę, domagał się częściowego zawieszenia reformy rolnej i zastosowania eksportu zboża. P. Steczkowski wychodzi z założenia, że prywatne koncesyonowane spółki parcelacyjne ciągną olbrzymie korzyści z obrotu ziemią tylko rząd tego dotąd nie potrafił uczynić. P. Steczkowski proponuje z poczynionej obecnie propozycyi przez konsorcya obszarników, którzy chcą ofiarować parę milionów morgów ziemi na parcelacyę, z tem iż za połowę uzyskanej z tego sumy nabędą pożyczkę państwową ale pod warunkiem zawieszenia względem tych majątków reformy rolnej na określony przeciąg czasu. Jako rezultat tej operacyi skarb państwa otrzymałby kilkadziesiąt miliardów kredytu, zaspokojenie głodu ziemi intenzywnem gospodarstwem dla pozostałych od parcelacyi terenów.

Co się tyczy eksportu zboża to wedle obliczeń ministra rolnictwa nadwyżka produkcyi tegorocznej pszenicy,, żyta, jęczmienia i owsa w porównaniu z rokiem ubiegłym wynosi 234.000 wagonów, ponieważ niedobór roku ubiegłego stanowi 40.000 wagonów to nawet przepołowiwszy obliczenie rządowe otrzymanoby 100.000 wagonów zboża.

Warszawa 30 sierpnia. Jak mało czynniki rządzące w Warszawie oryentują się w sztuce sprawowania funkcyi które im przypadają w udziele świadczy fakt drobny ale niezmiernie charakterystyczny. Oto sprawozdanie z przemówień ministra skarbu na posiedzeniu komisyi budżetowo-skarbowej posiadające pierwszorzędne znaczenie polityczne nie tylko dla kraju ale i zagranicą musi dostarczyć Wam warszawski Wasz korespondent zamiast aby je przysłała redakcyom w formie możliwie najwierniejszej urzędowa ajencya.

Sprawa Górnego Śląska na Radzie Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Pierwsze posiedzenie nadzwyczajnej sesyi rady Ligi Narodów w sprawie G. Śląska zostało otwarte wczoraj o godz. 16. min. 15 i trwało 45 minut. W posiedzeniu wzięli udział: przewodniczący wicehr. Ishi (Japonia) Bourgeois (Francya), Balfour (Anglia), Da Cunha (Brazylia) Quinones del Leo (Hispania) i Wellington Koo (Chiny). Posiedzenie nie było publiczne. Według komunikatu urzędowego wydanego po posiedzeniu członkowie rady Ligi po wysłuchaniu raportu wicehr. Ishi'ego jednomyślnie oświadczyli, że przyjmują na się zadanie, o którego przyjęcie rada najwyższa prosiła radę Ligi Narodów. Wicehr. Ishi został uproszony do zakomunikowania radzie Najwyższej rzeczonej uchwały rady Ligi. Na wniosek wicehr. Ishi'ego następne posiedzenie sesyi nadzwyczajnej rady Ligi odbędzie się we czwartek dnia 1. września br. o godzinie 16. Termin wyznaczono dość odległy, aby dać każdemu z członków rady Ligi dość czasu dla zaznajomienia się ze wszystkimi punktami dotyczącymi sprawy G. Śląska. Wszystkim następnym posiedzeniom sesyi nadzwyczajnej poświęconej wyłącznie sprawie G. Śląska będzie przewodniczył w dalszym ciągu wicehr. Ishi.

Natomiast dziś we wtorek o godz. 10 rano odbyło się pod przewodnictwem Wellingtona Koo posiedzenie zwyczajne rady Ligi dla zajęcia się sprawami bieżącemi.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego sprawozdawcy). W swem sprawozdaniu w sprawie G. Śląska przedstawionem na wczorajszem posiedzeniu rady Ligi Narodów wicehr. Ishi zwrócił uwagę przedewszystkiem na teksty artykułów określających stanowisko rady Ligi Narodów w sprawie G. Śląska, a mianowicie na art. XI. §. 2. traktatu o Lidze Narodów przez zastosowanie którego rada Ligi musi uwzględnić postanowienia zawarte w art. 87. i 88. traktatu wersalskiego przyznające formalnie mocarstwom sprzymierzonym prawo powzięcia ostatecznej decyzyi co do granicy polsko-niemieckiej na G. Śląsku. Wobec tego rola rady Ligi Narodów jest określona w sposób najzupełniej jasny. Rada Ligi ma prawo zakomunikować swoją opinię mocarstwom reprezentowanym w radzie Najwyższej, które wyłącznie według traktatu mogą powziąć decyzyę ostateczną. Następnie wicehr. Ishi zwrócił uwagę na pismo, jakie otrzymał od Brianda z datą 24 sierpnia 1921, oznajmiające, **że na posiedzeniu Rady Najwyższej każdy z rządów reprezentowanych w Radzie zobowiązał się solennie przyjąć takie rozwiązanie sprawy, jakie będzie załatwione przez Radę Ligi Narodów. Ishi jest zdania, że w tych warunkach Rada Ligi Narodów ma nietylko prawo lecz i obowiązek przyjąć na siebie rolę, przy której jest zagwarantowana Radzie Ligi całkowita swoboda i powaga. Autorowie traktatu pragnęli sprawę wykreślenia granicy tak postawić, aby żadna wątpliwość nie była ani z góry narzucona, ani też z góry bezwzględnie wyłączona. Ishi zaznacza dalej, że pragnąc całkowicie uszanować swobodę sądu, Rada Ligi Narodów nie chce wchodzić w szczegóły problematu górnośląskiego, ani wypowiadać cokolwiek takiego, coby mogło z góry przesądzać metodę procedury, jaką Rada Ligi uzna za stosowne uchwalić dla głębszego zbadania sprawy G. Śląska. Rada Ligi Narodów według Ishi'ego nie powinna ześrodkowywać swojej uwagi wyłącznie na poszczególne części, lecz przeciwnie, powinna traktować problemat górnośląski w jego całokształcie i w całej jego doniosłości. Kończąc swoje sprawozdanie, Ishi prosi Radę Ligi, aby wypowiedziała się w sprawie ewentualnego wzięcia na siebie zadania, o którego przyjęcie Rada Najwyższa uprasza Radę Ligi Narodów. Jeżeli Rada Ligi przyjmie na siebie to zadanie, w takim razie przedewszystkiem będzie musiała się wypowiedzieć co do wyboru procedury, którą uzna za najbardziej wskazaną dla dopięcia postawionego sobie celu. Sprawa metody postępowania będzie przedmiotem obrad posiedzenia czwartkowego.**

Genewa. (Pat.) Prof. Askenazy wręczył imieniem rządu polskiego przewodniczącemu Rady Ligi N. Ishi'emu notę zastrzegającą na podstawie paragr. 5. art. 4. paktu Ligi prawa Polski do udziału w obradach Rady Ligi nad sprawą górnośląską, stwierdzającą jednak, że Polska z prawa tego w tej chwili nie skorzysta, dając temsamem wyraz swojej ufności w bezstronność członków Rady. Niezależnie od tego służy delegacya polska Radzie Ligi każdego czasu informacyami co do istotnego stanu rzeczy na terytoryum plebiscytowem.

Genewa. (Pat.) Wicehr. Ishi wysłał dziś wieczorem do Brianda depeszę z zawiadomieniem, że Rada L. N. w zupełności zaaprobowała treść listu Ishi'ego, przesłanego Briandowi dnia 19 bm. oraz że przyjmuje skierowaną do Rady Ligi prośbę Rady Najwyższej o wzięcie na siebie misyi wydania opinii w sprawie górnośląskiej.

Syn H. Samuela — tymczasowym gubernatorem.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Mr. Edwin Samuel, syn Wysokiego Komisarza Palestyny, desygnowany został na stanowisko gubernatora Ramleh na czas trzymiesięcznego urlopu obecnego gubernatora p. Filacka.

Obłędna tragikomedya.

O „nastrojach" panujących w dzielnicy poznańskiej mieszkańcy innych dzielnic mają już pewne wyobrażenie. Dla zaokrąglenia obrazu ogłaszamy poniżej w całości artykuł wstępny „Gazety Poznańskiej" (Nr. 177 z 27. bm.), wykazujący już tego rodzaju objawy patologiczne, że zdolne są zaniepokoić nawet naszą domorosłą prasę żydożercą.

Oto artykuł w dosłownem brzmieniu:

Żydzi burzą w Polsce opinię przeciw Wielkopolanom.

Przeciwko Wielkopolsce i Pomorzu występuje część prasy warszawskiej i krakowskiej systematycznie, nie pomijając żadnej sposobności, aby naszą dzielnicę w opinii całego kraju obniżyć. Oczywiście po bliższem rozpatrzeniu przekonujemy się, że są to pisma żydowskie, wydawane w języku polskim, które swoich wydawców żydów lub redaktorów starannie ukrywają.

Przed kilku tygodniami pisma te rzuciły na Wielkopolskę podejrzenie, że tutaj więcej jest komunistów i bolszewików, aniżeli w którejkolwiek innej dzielnicy polskiej. Bezpodstawne, a zarazem ohydne to oszczerstwo jeli w Poznaniu rozsiewać urzędnicy żydzi lub zżydzeni Polacy, sprowadzeni do nas z innych dzielnic, jako rzecz nie ulegającą wątpliwości.

Napaści na Wielkopolskę i Pomorze pojawiają się też regularnie w tzw. aktywistycznych pismach polskich, idących w tym kierunku razem z pismami żydowskiemi. Nasze dzielnice przedstawia się jako kraje, które najchętniej panowie ci chcieliby się wyzbyć, które Polsce są kulą u nogi, bo jako kraje „klerykalne" stoją na przeszkodzie prawdziwemu szczęściu i postępowi. Znamy żydów jako wrogów Polski nieubłaganych i wątpić nie można, że żydzi w pierwszym rzędzie chcieliby nas od Polski odtrącić, aby z reszty Polski zrobić drugą Palestynę. My Wielkopolanie i Pomorzanie przeszkadzamy im, bo żydzi wiedzą, że tylko dzięki naszej pomocy uczciwi rodacy w b. Kongresówce i Małopolsce trzymają się jako tako na powierzchni. Żydzi rozumują, że gdyby im powiodło się nas odepchnąć i dać na łup Niemcom, owładną Polską zupełnie, więc dążą do tego celu drogami jawnemi i ukrytemi. W pierwszym rzędzie służą im pisma żydowskie.

W pismach tych pojawiają się artykuły, godzące wprost w jedność i całość Polski. Gdyby ten jad, którym na nas plwają, pochodził z duszy polskiej, godziłoby się wątpić, że między rodakami naszymi w Małopolsce a nami możliwą jest miłość i zgoda braterska. Na szczęście tak nie jest i tak być nie może, jest to bowiem jad duszy żydowskiej, plugawiący wszystko, co ludzkie i piękne. Żyd usiłuje rzucić ziarno nienawiści w nasze społeczeństwo, a fakty, które pisma żydowskie opisują o urzędnikach z Małopolski rzekomo znienawidzonych przez naszą ludność, mogą się odnosić tylko do urzędników żydów u nas przebywających. Ci żydzi urzędnicy starają się o to, aby uchodzić za Polaków prawdziwych a czynią wszystko, ażeby ich ludność znienawidziła. Dla nas nie ulega wątpliwości, że jednostki wśród nas, wyrażające się niepochlebnie o Małopolanach, nad czem głęboko ubolewamy, tego sądu ujemnego nabrały, stykając się z urzędnikami żydami. Mamy przecież żydów burmistrzów w niektórych naszych miastach!

Do napisania słów powyższych zmuszeni zostaliśmy artykułem żydowskiego „Illustrowanego Kurj. Codz.", pisma wychodzącego w Krakowie. Artykuł w nr. 228 pisma nosi nagłówek „Zbrodnicza nagonka na Małopolan" i jest on pozornie skierowany przeciw agitacyi narodowo-demokratycznej, gdy w rzeczywistości godzi w całą naszą dzielnicę, którą usiłuje w najohydniejszych przedstawić barwach. Organ krakowsko-żydowski otrzymał korespondencyę z Poznania, pochodzącą, jak powiada, od urzędnika poważnego.

Dla nas nie ulega wątpliwości, że ten poważny urzędnik, to żydek galicyjski, a może obrzezaniec ochrzcony. Otóż co urzędnik ten pisze:

„Dzieje się tu tak źle, jak nigdzie w Polsce.

Czas najwyższy, by Polska ukróciła te zapędy. Czas też, by nasi posłowie z Małopolski (!) upomnieli się o swych rodaków i nie pozwolili ich bezkarnie znieważać. Dodaję w końcu, że urzędnicy, rekrutujący się z tutejszego społeczeństwa, to przeważnie dawni szewcy, krawcy, fryzyerzy, subjekci handlowi itp. (wydrukowano tłustemi czcionkami), którzy chcą, by nas powyrzucano i żeby oni zajęli miejsca sędziów, starostów itd. Już podobno murarz Cegiełka ma zostać starostą!

Przed miesiącem na wiecu w Ostrowie padły słowa, by wyrzucić z Poznańskiego najpierw żydów i Niemców, a potem urzędników z Małopolski!

Od siebie dodaje organ żydowski co następuje:

„Taki okropny obraz stosunków w Wielkopolsce kreśli nasz korespondent — osoba wiarogodna, urzędnik wytrawny i poważny.

Co na to odpowiedzą nasze władze centralne? Jak na to zareaguje opinia publiczna?

Istotnie, najsłuszniejszą wydaje się nam uwaga naszego korespondenta, iż stosunkami w Wielkopolsce musi się zająć Sejm i muszą posłowie małopolscy stanąć w obronie swych najbliższych rodaków.

Tego wymaga nietylko sprawiedliwość względem jednostek, ale i dobro całej Rzeczypospolitej".

Do czego zmierza polityka żyda krakowskiego?

Owóż nas Wielkopolan chce się przekonać, że nasi bracia gotowi urządzić na nas wyprawę krwawą, wysłać wojska, aby uprzytomnić nam, że jako znajdujący się w mniejszości ich słuchać musimy i milczeć.

Jaki jest sposób uczynienia żyda nieszkodliwym? Najprostszy. Stwierdzić, że to pisze żyd, a moc czarta żydowskiego zostanie złamana.

Nie bagatelizujmy tych napaści żydowskich! Demaskujmy żydów na każdym kroku i nie trzymajmy w kraju na urzędach żydów wychrzconych — którzy okazują się największymi szkodnikami naszej Ojczyzny!

W tej walce z żydami muszą nam pomagać skuteczniej niż dotychczas przebywający wśród nas rodacy z Małopolski i Kongresówki.

*

Polemizować z „Gazetą Poznańską" nie będziemy. Pozostawiamy to oczywiście „Ill. Kurj. Codz.", którego miłość do Żydów wszystkim dobrze jest znana, aby sam reklamował aryjskie pochodzenie i żydożercze zasady swoich wydawców, redaktorów i współpracowników.

Obserwując rzecz całą z pewnego oddalenia zapytujemy:

Tragedya to — czy komedya czy może już objaw obłędu?

Głód w Rosyi.

Ryga. (Pat.) „Izwiestia" donoszą: Na Moskwę ruszyła fala uciekinierów-dzieci, które szukają w ten sposób ratunku przed głodem. Ten sam dziennik podaje, że wsi tatarskie znajdują się w stanie beznadziejnym. Z każdym dniem rosną tam nowe mogiły, domy przepełnione są chorymi a nawet trupami, których nie ma komu chować.

Ryga. (Pat.) Łotewski Czerwony Krzyż wydał do ludności łotewskiej odezwę, nawołującą do składania ofiar na rzecz głodnych w Rosyi.

Ryga. (Pat.) Poseł bolszewicki Hanecki, rozpoczął z rządem łotewskim pertraktacye w celu uzyskania od Łotwy zboża tytułem pożyczki. Pożyczone zboże byłoby zwrócone Łotwie po nadejściu transportów amerykańskiej administracyi pomocy.

Ryga. (Pat.) Prasa łotewska donosi o wielkich przeszkodach, jakie rząd sowiecki stawia rosyjskiemu komitetowi pomocy dla głodnych przy spełnianiu dzieła pomocy. Przeszkody te są spowodowane obawą poderwania władzy sowietów przez komitet, zyskujący coraz większy wpływ wśród ludności, która nań patrzy jako na jedyną władzę prawomocną. W guberniach nadwołżańskich komisarze ludowi opuszczają swe stanowiska równocześnie z organizowaniem się komitetu.

Ryga. (Pat.) Wedle informacyi osób przybyłych z Rosyi dekret sowiecki o wprowadzeniu opłat za mieszkania, elektryczność i telefony, wywołał ogromne niezadowolenie wśród robotników i pracowników sowieckich. Próby zwołania wieców protestujących przeciwko tym dekretom, zostały przez władze bolszewickie unicestwione.

Komunikat Rady Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Rada Ligi Narodów przesłała prasie następujący komunikat: Pewne dzienniki przyniosły wiadomość, że przedstawiciele Polski i Niemiec będą powołani przez Radę Ligi jak tylko Rada przystąpi do badania sprawy górnośląskiej. Podając tę wiadomość, dzienniki wskazały równocześnie jako na zrekome precedensy, że przedstawiciele Polski i Litwy byli przy obradach Rady Ligi w sprawie Wileńszczyzny oraz że przedstawiciele Szwecyi i Finlandyi byli obecni przy obradach Rady Ligi w sprawie wysp Alandzkich. Rada Ligi niewątpliwie zajmie się rozpatrzeniem kwestyi, czy rządy polski i niemiecki mają być dopuszczone, do przedstawienia swoich uwag i ewentualnie kiedy miałoby to nastąpić i w jakiej formie. Jednakże żadnej analogii nie sposób ustalić pomiędzy sprawą G. Śląska z jednej, a sprawą Wileńszczyzny i sprawą wysp Alandzkich z drugiej strony. Jeżeli Rada Ligi Narodów zajęła się sprawą G. Śląska, uczyniła to, będąc wezwaną przez Radę Najwyższą, a nie przez Polskę lub Niemcy. Do tych też państw, które są reprezentowane w Radzie Najwyższej, należy wedle traktatu wersalskiego, podpisanego przez Polskę i przez Niemcy, wykreślenie granicy na G. Śląsku.

Węgierscy oswobodziciele.

Belgrad. (Cz. B. P.) Przy zajmowaniu przez Węgrów ewakuowanych obszarów dopuścili się Madziarzy szeregu gwałtów na ludności. Rządy oswobodzicielskie zaczęli Węgrzy od teroru wobec niekatolików. Gdy ci chcieli ujść z rąk swych prześladowców, żołnierze węgierscy zaczęli do nich strzelać a następnie zamknęli ich w domach które Węgrzy zamierzali puścić z dymem. Zawezwana z Pięciokościołów patrol żandarmeryi zdołała uratować niekatolickie rodziny. Znaczna część ludności uchodzi przed oswobodzicielami węgierskimi do Baranyi, położonej po stronie jugosłowiańskiej. Barbarzyństwa węgierskie nie ustają. Sprawozdanie o bestyalstwach Madiarów zostało przedłożone rządowi belgradzkiemu jakoteż komisyi alianckiej w Pięciokościołach

—[]-[]—

O uniwersytet żydowski w Wilnie.

Wilno. „Unzer Tog" domaga się założenia uniwersytetu żydowskiego w Wilnie. W dotyczącym artykule czytamy między innemi, co następuje:

„Nigdy nie wyzbędziemy się myśli, aby Wilno, całe żydowskie Wilno, Jerozolima Litwy, kolebka wielkich żydowskich ruchów kulturalnych, nie miało swego żydowskiego uniwersytetu. I nigdy nie zadowolimy się resztkami z pańskiego stołu, które obiecują nam rzucić w formie jakiegoś lektoratu „o ile będzie on miał dostateczną ilość słuchaczy".

Wszystkie siły żywotne narodu naszego muszą się teraz zjednoczyć dla wielkiej akcyi ku wyzwoleniu potężnego ruchu na rzecz uniwersytetu żydowskiego w Wilnie.

Bez uniwersytetu żydowskiego, któryby ukoronował nasz gmach szkolnictwa, stanęlibyśmy w połowie naszego trudu, a nasze szkolnictwo, wraz z całą pracą narodowo-żydowską nie będzie miało źródeł dla zaczerpnięcia stamtąd wiedzy i życia.

Pierwszym krokiem ku budowie żydowskiego uniwersytetu w Wilnie musi być nasze kategoryczne żądanie uruchomienia od przyszłego roku szkolnego, kilku katedr żydowskich w uniwersytecie obecnym — jako to: dla wiedzy żydowskiej i literatury, oraz języka żydowskiego i filologii itp.

I niech się senat akademicki nie troszczy o słuchaczy: chęć do wiedzy i oświaty jest jeszcze dość silna w narodzie żydowskim i braku słuchaczy dla fakultetów żydowskich w Wilnie odczuć się nie da.

Światowa konferencya Ż. F. N.

Karlsbad. Rozpoczęła tu swe obrady konferencya światowa Ż. F. N. Konferencya, której przewodniczy prof. Warburg, nosi bardzo burzliwy charakter, gdyż opozycya silnie atakuje Centralną Komisyę Ż. F. N. w Hadze.

Nowa akcya J. D. C.

Nowy Jork. Egzekutywa I. D. C. uchwaliła we wrześniu i październiku urządzić nową zbiórkę na rzecz poszkodowanego wojną i pogromami żydostwa Europy Wschodniej. Egzekutywa spodziewa się zebrać 12 milionów dolarów.

Nowy Jork. „People Relief" postanowił wysłać dra Magnusa do Rosyi celem zorganizowania wysyłki pieniędzy i pakunków żywnościowych dla krewnych Żydów amerykańskich w Rosyi.

—x—

Palestyna kolonią koronną?

Londyn. (Ż. B. K.) „Palestine", organ angielskiego komitetu palestyńskiego, dowiaduje się, że istnieje zamiar utworzenia z Palestyny kolonii koronnej na wzór Hongkongu i kilku zachodnio-indyjskich wysp. Kraj ma otrzymać radę egzekutywną, która ma się składać w całości z urzędników. Obok tej rady miałoby istnieć ciało ustawodawcze albo doradcze, w której skład wchodziliby członkowie częścią mianowani, częścią pochodzący z wyboru. Liczba członków ciała ustawodawczego ma wynosić 30, z których 16 będzie mianowanych aby zapewnić rządowi większość. Uchwalone przez to ciało ustawodawcze ustawy uzyskają moc obowiązującą dopiero po sankcyonowaniu ich przez radę egzekutywną. Agendy pozostające w związku z deklaracyą Balfoura mają być wyłączone z pod kompetencyi izby ustawodawczej.

—U-U—

Reorganizacya „Jointu".

Warszawa. M. Wohlman, nowy dyrektor „Jointu" udzielił współpracownikowi „Najer Hajnt" informacyj co do przyszłej działalności J. D. C.

Centralne kierownictwo J. D. C. w Nowym Jorku postanowiło zdemokratyzować dalszą pracę komitetu. Nie będzie już naczelnych dyrektorów dla każdego kraju z osobna, lecz rozdzieli się pracę między szefów poszczególnych gałęzi wchodzących w zakres czynności komitetu. Dalsza działalność komitetu ograniczy się do następujących pól pracy: pomoc dla dzieci, pomoc sanitarna, pomoc dla bezdomnych, pomoc konstruktywna (kasy i współdzielnie) i specyalny oddział dla kontroli finansowej podległych instytucyi. Szefowie oddziałów niezależnie jeden od drugiego kierować będą wyznaczoną gałęzią pracy w całej Europie.

Szefowie oddziałów tworzą zjednoczoną radę z siedzibą w Paryżu. Przewodniczącym rady obrano p. Wohlmana.

Przechodząc do sprawy finansowego położenia J. D. C. zaznaczył p. Wohlman, że ogólny kryzys ekonomiczny jaki Ameryka przeżywa, odbił się na dochodach, które wpływają na rzecz „Jointu". Aby jednak uzyskać dostateczne środki dla kontynuowania dotychczasowej działalności, organizuje J. D. C. w miesiącach wrześniu i październiku zbiórki na rzecz komitetu.

Nie ujadają, lecz przymilają się.

Lwów, 30. sierpnia.

Dzisiejsze „Słowo Polskie" prócz drobnych, mało znaczących zaczepek, nie zawiera wycieczek przeciw Żydom.

„Rzeczpospolita" nie ujada więcej na uchodźców z Rosyi. W artykule wstępnym pt.: „Nie przeszkadzajmy" omawia sprawę przyszłego spisu ludności. Z artykułu tego cytujemy następujące charakterystyczne ustępy:

„Minął już w tym względzie okres złudzeń polskich, których wyrazem było organizowanie asymilatorskich dążności jako prądu kulturalno-politycznego. Dziś możemy jasno popatrzeć prawdzie w oczy i stwierdzić, że stworzenie sztucznych atutów nie osiągnie celu, a jeno przysłania tumanem horyzont poglądu na daną sprawę.

I dlatego społeczeństwo polskie rezygnuje dziś z przyznawania się Żydów do języka polskiego jako ojczystego o ile to ma być ofiarą z ich strony: nie chce w tym kierunku żadnego wywierać nacisku. Niech ludność żydowska wypowiada się szczerze, a ta szczerość będzie dla społeczeństwa polskiego niesłychanie cenną.

Przy ostatnim spisie ludności we wschodniej Małopolsce na około 660 tysięcy ludności żydowskiej około 620 tysięcy podało język towarzyski polski. Czy stąd mieliśmy jakąś korzyść polityczną? Stanowczo nie! W cyfrach zacierała się granica między dobrą wolą mas żydowskich a przymusowem ich położeniem wobec austryackich klauzul spisowych, dla mąciwodów asymilatorskich otwierało się szerokie pole do wygrywania swych fałszywych atutów, a w gruncie rzeczy — gdy gdziekolwiek organizowano przeciw nam wrogą akcyę, wówczas aktualnemi były zawsze cyfry odnoszące się do wyznania.

Takiej gmatwaniny społeczeństwo polskie na przyszłość utrzymywać nie pragnie. Niech ludność żydowska wypowiada się szczerze, niech nie kieruje się żadnymi ubocznymi względami. Gdy szczerość będzie wyrazem odnośnych rubryk w spisie, wypadną z rąk wrogie nam syonistycznych żywiołów atuty, a nawet 100.000 obywateli wyznania mojżeszowego, którzy niczem niekrępowani i szczerze w rubryce języka ojczystego wpiszą język polski, będzie w naszych rękach poważniejszym atutem politycznym, niż 600.000 w ten sam sposób wypełnionych rubryk, ale nieszczerze i z możliwością twierdzenia, że stało się to pod przymusem".

Konferencya wschodnio-galicyjskich nauczycieli hebrajskich.

Lwów, 30. sierpnia. W trzecim i ostatnim dniu obrad przeprowadzono generalną dyskusyę nad wszystkimi wygłoszonymi referatami, podczas której liczni mowcy rozwijali wytyczne sprecyzowane przez referentów P. Stockmann wygłosił referat na temat nauki śpiewu i rzemiosła w programie szkoły ludowej, wskazując na dodatnie strony tych nauk, na rozwój duchowy i fizyczny dziecka P. Siegel w uzupełniającym referacie przedstawił program nauki w szkołach hebrajskich. Referent podał metody nauczania oraz minimum wiedzy jaką ma wynieść uczeń z szkoły hebrajskiej. Uczeń opuszczający tą szkołę, musi władać językiem hebrajskim w słowie i piśmie, musi wykazać znajomość najpiękniejszych ustępów biblii, historyi żydowskiej, literatury średniowiecznej nadto wykazać, że najnowsza literatura hebrajska nie jest mu obcą. Niezbędnym atoli warunkiem do osiągnięcie tego stopnia wykształcenia jest nauka języka hebrajskiego jako języka wykładowego. Wreszcie nakreślił referent metody w jaki sposób należy zaznajamiać uczniów z poszczególnymi przedmiotami

Z kolei przedłożono konferencyi zredagowane przez komisyę permanencyjną rezolucyę, które zostały przyjęte. Następne dokonano wyborów. W skład nowego wydziału wchodzą p. Fuhrman jako przewodniczący pp. Gelb i Frost jako wiceprzewodniczący p. Gelechter jako sekretarz, p. Siwek jako skarbnik.

Do komisyi egzaminacyjnej w brano: rabna Dra Guttmanna, Zwi Karle, Siegla, Gelbera, Frosta.

Obrady konferencyi zamknął p. Fuhrmann, dziękując uczestnikom za gorliwy udział w jej pracach.

Ze sportu.

Ż. K. S. »Jutrzenka« (Lwów) prosi nas o sprostowanie podanego w Nrze 939 naszego pisma wyniku matchu. Wynik przedstawia się mianowicie: 2:1 na korzyść Ż. K. S. »Jutrzenka« a nie 2:0.

Mylnie podano też nazwę klubu. Nosi on mianowicie nazwę: Ż. K. S. »Jutrzenka«, nie zaś: K. S. »Jutrzenka«.

NADESŁANE.

Żyd. młodzież w Mikołajowie składa tą drogą podziękowanie **W. P. Dr. E. Betterowi** 10778 za gorliwą pracę około urządzenia wieczorku na cele charytatywne.

Wpisy do klasy I., II. i III.
Szkoły Ludowej hebrajskiej
Ż. d. T. Sz. L. i Śr.
i do kursu przygotowawczego (מכינה) dla dzieci 5-cio letnich odbywa się codziennie od 9—12 przedpoł dniem przy l. Zygmuntowskiej 17. (parter na lewo).

Adwokat Dr. ENGEL
powrócił i urzęduje 10661
Lwów, ul. Batorego 6, I. piętro.

Sekundaryusz szpitala żyd. Dr IGNACY SCHWARZ
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6**

Dentysta Dr. L. KATZER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 1066

Powróciłam! 1079
Zakład i szkoła pisania na maszynie
KUNKE, Lwów, Sykstuska 37 mez.

GEOMETRA 1079
JULIUZ RAUCH
Łyczakowska 10

Adwokat Dr. Jakób Brill
powrócił i urzęduje 1076
Lwów, ul Podlewskiego 10.

Poszukuje się pani lub panny do prowadzenia pierwszorzędnego magazynu nowości dla Pań w Krakowie, reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowych zajęcia pod »samodzielna« do Biura ogłoszeń S. Sokołowskiego i Sp. Lwów, Jagiellońska 7. 1076

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel. 10788

W środę dnia 31-go b. m. o godzinie 7·30 wieczorem
„Słomiany wdowiec“
operetka w 3 aktach — występy p. Liebgoldów.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Z. Weinreba 9778
Lwów, Kołłątaja 8. I. p. Otwarty od 9—1 i 3—9

Z życia gospodarczego.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Wywóz wyrobów żelaznych z Śląska Górnego do Polski.

Wedle informacyi władz rządowych, znajdują się wśród zapasów nagromadzonych w składach przedsiębiorstw górnośląskich następujące wyroby z żelaza i stali: maszyny i części składowe maszyn, walcowane wyroby z żelaza i stali, spajane i walcowane rury, lane rury do kanalizacyi, łańcuchy okrętowe, kotły parowe i części składowe do kotłów, zbiorniki z blachy, części składowe do lokomotyw i wagonów, koła, osie, bandaże, specyalne sorty stali, stal narzędziowa, żelazo do wyrobu drutu, śruby i gwoździe, towary żelazne, płyty metalowe różnego rodzaju, blacha stalowa, cynk, blacha cynkowa, glejta ołowiana i kable żelazne. Wszystkie te produkta w porównaniu do cen produktów zagranicznych są znacznie tańsze i można je będzie wobec zbliżającego się rozstrzygnięcia sprawy Górnego Śląska wywieść w znacznej ilości do Polski za walutę polską. Wobec tego należałoby powstrzymać się na razie aż do rozstrzygnięcia sprawy Górnego Śląska od zakupu wymienionych artykułów zagranicą.

Prywatne składy tranzytowe w Gdańsku.

Izba handlowa w Gdańsku wysłała okólnik do wszystkich protokołowanych firm w Gdańsku wzywający sfery kupieckie do udzielenia opinii w sprawie urządzenia prywatnych składów tranzytowych w Gdańsku, z którymi możnaby połączyć stała wystawę towarów zagranicznych.

Stosunki handlowe z Francją.

Polsko-Francuska Izba Handlowa w Warszawie, w myśl swego zadania, polegającego na współdziałaniu w możliwie intenzywnym rozwoju stosunków handlowych między Polską a Francyą, otwiera z dniem 20. sierpnia br. dwie listy a mianowicie:

1. Listę zaofiarowań polskich towarów dla Francyi tj. towarów na eksport.
2. Listę zapotrzebowań towarów z Francyi, tj. zapotrzebowań importowych.

Firmy nie będące nawet członkami Izby Handlowej Polsko-Francuskiej, poszczególny kupiec, przemysłowiec, lub też osoba prywatna, mogą zapisać się na powyższych listach. Zgłoszenia takie zostaną natychmiast zakomunikowane Izbie Handlowej Polsko-Francuskiej w Paryżu i innym Izbom Handlowym w Francyi, które z swej strony, w myśl porozumienia z Polsko-Francuską Izbą Handlową w Warszawie, dołożą wszelkich starań, aby zaofiarowując na rynku miejscowym i zainteresowując odnośne sfery, wynaleść odbiorcę wzgl. dostawcę.

Zapisy na jedną z powyższych list Polsko-Francuska Izba Handlowa przyjmować będzie na przeciąg jednego miesiąca lub dłuższego czasu, w ciągu — którego zapis ten umieszczony będzie w komunikatach do Izb Francuskich.

Za wpisanie na listę pobierana będzie opłata w wysokości 300 mkp. w stosunku miesięcznym.

Niezależnie od powyższego, Izba Handlowa Polsko-Francuska, podawać będzie za pośrednictwem prasy do wiadomości publicznej zaofiarowania i zapotrzebowania firm francuskich. Bliższe szczegóły tychże zaofiarowań i zapotrzebowań komunikowane będą osobiście zainteresowanym w Biurze Izby ul. Szkolna Nr. 10 codziennie od 1 do 2 popołudniu. Ostatnia lista towarów zapotrzebowanych w Francyi i towarów ofiarowanych do importu do Polski jest do przeglądnięcia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Kredyt na towary eksportowe z Anglii zagranicę.

Przesłane przez Poselstwo Angielskie w Warszawie najnowsze postanowienia Departamentu rządu angielskiego dla kredytu eksportowego, tyczące się udzielania kredytu na towary eksportowane z Anglii zagranicę, są do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Targi i wystawy zagraniczne.

Reprezentacyę Międzynarodowych Targów w Wiedniu, które się odbędą od 11 do 17 września br. objęła dla wschodniej Małopolski Firma Oswald Rappaport Biuro spedycyjne w Lwowie, ul. Kościuszki 4. Firma ta udziela wszelkich wyjaśnień co do ułatwień i zniżek dla uczestników tych targów.

Krajowa wystawa węgierskiego przemysłu żelaznego, metalowego i maszynowego odbędzie się w Budapeszcie w czasie od 19 do 30. września br. Konsulat węgierski w Krakowie kupcom i przemysłowcom polskim chcącym wziąć udział w wystawie i zaopatrzonym w poświadczenia Izby handlowej i przemysłowej nie będzie czynił żadnych trudności w wydawaniu wiz paszportowych.

Eksport maszyn do Rumunii

Inżynier Stefan Balicki w Krośnie, który udaje się około 8. września do Bukaresztu, oświadcza gotowość pośredniczenia w nawiązaniu stosunków handlowych między tutejszymi producentami maszyn a odbiorcami w Rumunii.

Adresy firm zagranicznych pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

Towarzystwo handlowe w Budapeszcie poszukuje pierwszorzędne firmy w wschodniej Małopolsce do objęcia zastępstwa dla produktów rolniczych maszyn i narzędzi. Zgłoszenia przyjmuje Oddział ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie. Firma Antoni Schwanenberg, Duesseldorf, Graffenberger-Allee 269, oferuje śledzie holenderskie i angielskie jakoteż serdelki i sardynki. Cennik jest do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusza nas do podwyższenia ceny pisma i inseratów.

Od dnia 1 września br. wynosić będzie:

cena poszczególnego numeru	mk.	12
» abonamentu w Lwowie	»	290
» » na prowincyi	»	320
» » za granicą	»	400
» zwyczajnego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	»	15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	40
» komunikatów i wiadomości pokrewnych za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	70
» w tekście i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	80
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych i gratulacyj za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	60

najmniej 5 wierszy 300 mk.

cena drobnych ogłoszeń za słowo mk. 5
kupno, sprzedaż i matrymonialne za słowo . . . . . » 8

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 31 sierpnia o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy“ G. Zapolskiej.

Czwartek 1. września o godz. 7.30 „Straszny Dwór“ opera, debiut Maryi Korczak.

Piątek 2. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“ operetka.

— **Bagatela lwowska — dziś premiera!** Dziś we środę ostatnia nowość Warszawy, premiera wielkiej rewii w czterech częściach K. Toma pt. »No, no«. Orgia humoru i śmiechu. Występ gościnny B. Folańskiego. Nowe kuplety aktualne. Wspaniałe dekoracye. Akt trzeci na pokładzie okrętu. Bilety w sklepie W. P. Gabryela ul. Legionów 3. 10773

— **Rozpoczęcie nauki szkolnej.** Kuratoryum okręgu szkolnego lwowskiego komunikuje: Wszelkie pogłoski o odroczeniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego do dnia 15. września br. są nieprawdziwe. Nauka rozpoczyna się we wszystkich szkołach na terenie Małopolski dnia 1. września 1921.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: 1) Nr. 174 czasopisma »Ukraińskij Wistny« z dnia 31. sierpnia 1921 oraz Nr. 149 (632) czasopisma »Wpered« z dn. 31. sierpnia 1921.

— **Z teatru.** W czwartek 1 września »Straszny dwór« z debiutem p. Maryi Korczak uczenicy zaszczytnie znanej szkoły p. Kliszewskiej w Krakowie. P. Korczak zwróciła na siebie uwagę kr tyków muzycznych na próbie głosów, która odbywała sie w teatrze miejskim.

W piątek »Dziewczyna z Holandyi«, która stale zapełnia widownię po brzegi, w sobotę zaś drugi i gościnny występ Jana Majerskiego, który śpiewając w Aidzie wywarł potężne wrażenie. W teatrze małym sezon rozpocznie się w najbliższych dniach »Fircykiem w zalotach« Zabłockiego w pomysłowej i stylowej reżyseryi Henryka Barwińskiego.

— **Wpisy na wieczorne kursa hebrajskie Urzędu Palestyńskiego** odbędą się dzisiaj 31 i jutro 1 września między 7·30 a 9 g. przy ul. św. Anny 9. 10778

— **Zakład wychowawczo-naukowy Dr. A. Karpówny** (z prawem publiczności). Wpisy do gimnazyum i liceum oraz koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 10—11 i 3—4 Wałowa 31 mezanin. 10493

— **Osobiste.** Dr. Ludwik Mund wrócił i urzęduje jak dawniej.

— **Lokaut majstrów szewskich.** Przed blizko trzema tygodniami ogłosili czeladnicy szewscy, zajęci w pierwszorzędnych firmach bojkot tych firm. Powodem zatargu były żądania czeladników o podwyżkę płac. Majstrowie oświadczyli swoim pracownikom, że do uregulowania płac powołana jest komisya cennikowa, w której zasiadają przedstawiciele majstrów i czeladników i że tam należy przedłożyć materyał o podwyżkę. Czeladnicy nie zadowolili się tą odpowiedzią i porzucili pracę. Majstrowie szewscy w Lwowie uchwalili z dniem 31 sierpnia t. j. z dniem dzisiejszym przeprowadzić lokaut, by zabezpieczyć się na przyszłość przed niespodziankami z strony personalu. Lokaut trwać będzie tak długo, dopóki czeladnicy nie zwrócą się z swemi żądaniami do komisyi cennikowej. Majstrowie szewscy zobowiązali się solidarnie do przeprowadzenia lokautu, przyczem ustalono odpowiednie kontele na wypadek naruszenia lokautu przez któregokolwiek z majstrów. Do lokautu przyłączyli się też majstrowie żydowscy.

— **Zgromadzenie krawców.** W sali Izby rękodzielniczej odbyło się wczoraj nadzwyczajne walne zgromadzenie organizacyi krawieckiej przy tłumnym udziale interesowanych. Obradom przewodniczył p. Soltys. Na porządku dziennym była sprawa nowego cennika krawieckiego. Jak wiadomo czeladnicy krawieccy zażądali podwyższenie tego cennika. Otóż zgromadzeniu przedłożono nowy cennik krawiecki, ustalony przez komiyę cennikową. Nowy cennik obowiązuje zarówno majstrów żydowskich jak i chrześcijańskich. Nie zgodzono się na żądanie czeladników, by ustalić osobny cennik dla majstrów żydowskich a osobny dla chrześcijańskich. Z kolei poruszono sprawę uczniów i uczenic krawieckich uczęszczających do szkół uzupełniających w porze popołudniowej, wskutek czego połowa dnia roboczego szła na marne. Postanowiono przesunąć godziny tych kursów uzupełniających z 4-tej na 6-tą popołudniu.

— **Chór synagogi** postępowej we Lwowie poszukuje nowych członków głosowo uzdolnionych (mężczyzn i kobiety) za umówionem honoraryum. Zgłoszenia w synagodze (ul. Żółkiewska) codziennie między 6—7 wiecz. w sali prób (I. piętro) u dyrygenta chóru. 10798

— **Egzamina poprawcze** i uzupełniające we wszystkich trzech Zakładach Ż. T. S. L. i Śr. odbędą się 1, 2 i 5 września br. o godz. 8 przedpoł.

Nabożeństwo rozpoczynające normalny rok szkolny odbędzie się w niedzielę 4. września br. o godz. 8 przedpoł. Uczniowie i uczenice mają się w tym dniu zebrać o godz. wpół do 8 przedpoł. na podwórzu szkolnem. 10668

— **Fakultet medyczny w Jerozolimie.** Celem rychlejszego zebranie sumy miliona dolarów subskrybowanej przez amerykańsko-żydowski związek lekarski dla urządzenia wydziału medycznego na hebrajskim uniwersytecie w Jerozolimie, zorganizowali się w Nowym Jorku lekarze Żydzi w liczbie dwu tysięcy, którzy brali udział w wojnie światowej. Lekarze ci przeprowadzą akcyę, która umożliwi zebranie funduszów w jak najkrótszym czasie.

— **Egzamina dojrzałości w gimnazyum hebrajskiem w Jaffie.** Przy tego rocznym egzaminie dojrzałości odbytym w gimnazyum hebrajskiem w Jajffie otrzymało 21 kandydatów świadectwa dojrzałości. Z liczby tej 13 ukończyło gimnazyum humanistyczne a 8 gimnazyum realne.

— **Pani Feld wyjechała do Ameryki.** Znana działaczka syonistyczna, pani Feld, odjechała tymi dniami z Palestyny do Ameryki, gdzie pozostanie przez kilka miesięcy. Podróż ta stoi w związku z pewną akcyą syonistyczną. Po przeprowadzeniu tej akcyi p. Feld powróci do Palestyny. (Ż. B. K.)

— **Amerykański Czerwony Krzyż dla »Jointu« w Konstantynopolu.** Amerykański Czerwony Krzyż w uznaniu wydatnej działalności »Jointu« w Konstantynopolu przeznaczył dla tej instytucyi znaczną liczbę odzieży i innych rzeczy. (Ż. B. K.)

— **Waluta dynarowa w Jugosławii.** Z dniem 1 września na całem terytoryum Jugosławii obowiązywać będzie jedynie waluta dynarowa. Inne waluty, jak n. p. ostemplowane korony austryacko-węgierskie wycofuje się z obiegu.

— **Nowa kampania przeciw prof. Einsteinowi.** Angielski uczony Hudson Maxim, młodszy brat i współpracownik znanego wynalazcy Hirama Maxima, oświadcza, że podstawowe myśli obecnej teoryi względności prof. Einsteina ogłosił jeszcze w r. 1889 t. j. w czasie, gdy prof. Einstein liczył dopiero 10 lat, w czasopiśmie naukowem »Scientic American«.

— **Czasopismo techniczne w Palestynie.** Związek żydowskich techników w Palestynie przystępuje do wydawania czasopisma technicznego pod nazwą »Michtaw ejth«. Pierwszy numer tego czasopisma, które służy interesom hebrajskiego związku technicznego, ukaże się w najbliższych dniach pod redakcyą inż. Goldmana i Siednera.

— **Konrad Hoetzendorf nie żyje w nędzy.** Onegdaj podaliśmy za pismami niemieckiemi wiadomość, że były szef sztabu generalnego armii austryacko-węgierskiej żyje w Insbruku w wielkiej nędzy i zmuszony jest stołować się wraz z małżonką w kuchni ludowej. Obecnie nadesłał Hoetzendorf do pism niemieckich sprostowanie w tym kierunku, iż powyższa wiadomość nie odpowiada prawdzie, albowiem znajduje się on w bardzo dobrych stosunkach materyalnych a tylko z powodu notorycznego braku mieszkań musi mieszkać w skromnem, dwupokojowem mieszkaniu.

— **Ilość inwalidów wojennych.** Jak z najnowszej statystyki międzynarodowego biura pracy wynika, liczba inwalidów wielkiej wojny światowej dochodzi cyfry 6 miliona; z tego przypada na Francyą 1,500.000, Niemcy 1,400.000, Anglię 1,170.000, Włochy 570.000, Polskę 320 000, Stany Zjednocz ne 245.000, Czechy 178.000, Austryę, Serbię, Chorwacyę i Slawonię po 164.000, Kanadę 88.000, Rumunię 84.000, i Belgię 40.000.

— **Szałapinowi odmawiają udzielenia wizy do Anglii.** »Daily Herald« donosi, że znakomity śpiewak rosyjski Szałapin, który zamierzał wyjechać do Anglii, zwrócił się do angielskiego konsula w Rydze z prośbą o udzielenie wizy a wyjazd do Anglii. Konsul prośbi odmówił.

Szałapin miał zamiar, urządzić szereg koncertów na rzecz głodujących w Rosyi.

— **Pożar w dzielnicy żydowskiej w Skutari.** W Skutari obok Konstantynopola spaliła się dzielnica żydowska. 300 rodzin żydowskich pozostało bez dachu nad głową i znalazło się w okropnej nędzy. (Ż. B. K.)

— **Sprostowanie.** O nośnie do umieszczonego w Nrze 937 »Chwili« ogłoszenia o rzekomym mym ślubie z p. R. P. oświadczam, że ogłoszenie powyższe jest oszczerstwem rzuconem złośliwie na mnie przez człowieka o wypaczonym charakterze, który bojąc się wystąpić przeciw mnie otwarcie, w ten sposób stara się zaszkodzić mej dobrej sławie.

Temu kto mi wskaże autora rzeczonego ogłoszenia wypłacę nagrodę w kwocie Mkp. 25.000.

10767 Bernard Steinbock.

— **Żydowskie Tow. Muzyczne** we Lwowie (ul. Janowska 26) komunikuje, że próby poszczególnych sekcyi odbywają się w dniach następujących: sekcya symfoniczna: sobota o ½10 rano, sekcya chóralna: poniedziałki i środy o ½7 wiecz, soboty o 4-tej popoł.; sekcya mandolinowa: wtorki i piątki o ½7 wiecz — Nowych członków czynnych przyjmuje się przed każdą próbą danej sekcyi. 10800

— **Wzywa się P. T. Kupców** rejonowej sprzedaży nafty, aby się zgłosili bezwłocznie w XVII. B Departamencie Magistratu ul. Piekarska, II. ce em podjęcia kart poboru na naftę. 10783

Wiadomości handlowe.

Lwów, 30. sierpnia.

Płacono Chodorów 2550—2575, Berlin 33·50 Mk. niem. 33·50—33·00, A. B. Z. 340, Gafota 2050, Pezet 1000, Banprzem. 610, Czerniowce 34·00.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zniżkowa.

Płacono dolary ameryk. 2785—277 kanadyjskie 2445, marki niem. 33·0 leje rum. 34·00, korony czeskie 34·0

—II—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 30 sierpnia 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	oferta	żądanie
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	530·—	5·0
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	—·
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·
Bank przemysłowy 280—28	600·—	620
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	23000·—	—·
Tow. Chodorów 140—0	2500 —	2600
Tow. akc. Karpalit —42	1675·—	—·
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3550·—	—·
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000·—	2200
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	5100·—	—·
Warszawska Ska-akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1425·—	—·
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	1025
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1150·—	2000
Polski Glob 350—100	1200·—	—·
Polska Nafta 500—75	2075·—	2250
Polsk. Tow. handl. 500-21	1100·—	—·
Tow. Rakszawa 140—56	5500·—	—·
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·
Tow. Zieleniewski 140—20	7700·—	—·
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500
« « po 500 rb.	200·—	250
« « drobne	—·—	—·
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70
« « (po 250)	50·—	50
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·
Grzywny (po 600 i wyżej)	6·—	10·
1 frank franc.	200·—	215·
1 Frank szwaj.	375·—	415·
1 Ł Sterling	9400·—	10000
1 Dollar ameryk.	2650·—	2880
1 Dollar kanadyjski	2250·—	2430·
Marki niem. (po 1000)	3150·—	3375·
» » po 100)	3050·—	3275·
» » drobne	2950·—	31 5·
Lei rumuńskie (500)	3200·—	3400·
Lei rumuńskie drobne	3100 —	3300·
Liry włoskie	100·—	120·
Czesk. korony (5000—1000)	3150·—	3400·
Korony austr. niem. stemp owane	250·—	270·
Dewizy		
Wypłata na Londyn	9600 —	10100·
» na Paryż	205 —	225·
» na Zurych	380 —	420·
» na Praga	3250 —	3450·
» na Wiedeń	270·00	290·
» na Berlin	8250·00	3150·
» na Nowy Jork	2600 —	2800·
» na Medyolan	100 —	120·
» na Bukareszt	3300 —	3500·
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%	

—II—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 30. sierpnia.

Bk. przem. 625—560—580 Bk. hi 760, P. T. H. 1080—1175. Zieleniews 7600—8600, Parowozy 1425, Trzebin 3200—3250, Siersza 7300—7400, T. P. 8200, Nafta 2025—2235, Siersza el. 820 Mydło 3250—3300, Chodorów 2600—252

Dolary ameryk. 2650—2750, mar niem. 3100—3300, korony austr. 250—27 kor. czechosł. 3400—3500.

—II—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 30. sierpnia.

Dolary ameryk. 2790—2760—277 franki fr. 217, funty szterl. 10375, mar niemieckie 33·50, Belgia 214, Berlin 32

75—3265, Gdańsk 32 50, Nowy Jork 00 Paryż 218 50—218 25, Wiedeń 270, 57—.

N fta 2200—2300—2230.

—ooo—

Giełda zbożowa.

Warszawa. (Pat) 30 sierpnia. a dzisiejszem zebraniu giełdy zbożowo warowej dokonano następujących tranakcyi: otręby pszenne 4500—, otręby rtnie 4400, jęczmień browarniany i na aszę 6800, żyto 7050 kuchy lniane 7 77 50. (broty średnie) Ceny rozumieją się za 00 kg. netto loco stacya z ładowania.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Klary Mann z . Hersem Mannem gratulują serdecznie 0770 Róża Wechsler z Witkowa nowego.

Z okazyi zaręczyn p. Maryi Kreisberg z p. drem Wincentym Kops gratulują erdecznie Urzędnicy firmy Bracia Kreisberg. 10776

Franz Knopf -- Rózia Falber

ze Lwowa z Brodów

zaręczeni. 10797

אגודת „תורה הלוי" בזברז מברכת את סגנה החב בן ציון מרדכי לאירוסיו את העלמה כרת מלכה הצלר תהי דרך „תורתכם רפודה בשושנים ותזכו לבנות את בתיכם על הרי ציון וירושלים

הנשיא: בשם הועד: המזכיר: ח. ו. ברלם משה געלם. 10801

Mojej k. siostrze z okazyi urodzin tęgiego synka zasyła serdeczne »Mazeltow« i życzy jasnej przyszłości

10775 **Edgar Goldberg z żoną.**

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.

Dr. MICHAŁ SALPETER

Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 10760

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein

b. lekarz I. kasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3—5 pop. SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 9776

Z dniem 1. września zostają otwarte kursa przygotowawcze dla uczniów i uczenic niższych klas gimnazyalnych. Uczniowie z prowincy mogą znaleźć pomieszczenie pod korzystnymi warunkami. I. Rotenstrauch, Krasickich 8. 10543

Konc. Szkoła muzyki Elżbiety Schmal, Sapiechy 69 — przyjmuje wpisy. 10663

Wpisy do szkółki froeblowskiej przy ul. Sobieskiego 32 odbywają się codziennie przed południem Buksbaumowa. 10390

Szkoła Muzyczna im. Ignacego J. Paderewskiego

we Lwowie ul. **Miłkowskiego 11** (róg Kochanowskiego) ogłasza, ż wpisy na rok szkolny 1921/22, już się rozpoczęły.

Przedmioty: śpiew solowy, fortepian, skrzypce, wiolonczela i przedmioty teoretyczne.

Kancelarya otwarta od 11 do 7 wieczorem.

Uczniowie, którzy nie mają fortepianu, mogą ćwiczyć w szkole.

Przy szkole istnieje wypożyczalnia nut dla uczniów. 10754

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rottter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 10782

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr żyd. S. Münzera. Lwów Stanisława 6. 0456

Baczność Kupcy! Nowo założona **Pierwsza krajowa wytwórnia wyrobów tekstylnych, Lwów, Piekarska l. 53** sprzedaje: sukno, płótno, story i gurty nadto różnego rodzaju chustki po cenach przystępnych. Wszelkie zamówienia w zakres tekstylny wchodzące, wykonuje się bezwłocznie. 10653

Do sprzedania 1 maszyna do pisania »Remington Scholes«, 1 kasa ogniotrwała i meble. Bliższe szczegóły w biurze spedycyjnem J. Preczep i Ska, ul. Rejtana 7, 10742

Kupię pianino używane. Trzeciego Maja 11. Salon obrazów. 10752

NA nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincyę. 1 624

Maszyna do pisania »Remington« do sprzedania. Oglądać między 1-szą a 3-cią Kołłątaja 7, I. piętro na prawo. 10789

WOLNE POSADY.

Dobrze polecona inteligentna panna Żyd. z prowincyi jako bona do 5-letniej dziewczynki z szyciem znająca się na gospodarstwie domowem potrzebna. Zgł. Administr. »Zaufanie«. 1046

Poszukuje się na wieś (stacya i telefon w miejscu) nauczycielki do dziewczynki z 3 kl. gimnazyal. i chłopczyka z 1 gimn. Nauka hebr. ewentualnie także gra na fortepianie wymagana. Oferty nadesłać pod adresem Henryk Kronstein, dyrektor dóbr Lubieńce obok Stryja. 10672

Adwokat Dr. Axer, Fredry 4 a poszukuje rutynowanej mundantki. 10709

Poszukuje się zdolnego subjekta (sprzedawcy) z działu manufaktury, za wysokiem wynagrodzeniem prócz wiktu i mieszkania. Bliższa wiadomość w Adm. »Chwili«. 10729

Buchalterka rutynowana zostanie natychmiast pod dogodnymi warunkami przyjętą. Wytwórnia kosmetyczna »Lusia«, Legionów 37. 10746

Korektora poszukuje redakcya »Chwili« Posada od 1-szego do objęcia. Zgłoszenia osobiste między 12—1 w poł.

LEKARZA w większem mieście prowincyonalnem poszukuje dentysta-technik posiadający własne urządzenie celem zawarcia spółki. Zgłoszenia do Administracyi pod »W. 1« za okazaniem kwitu inseratowego. 10784

Panny podręczne i samodzielne w modniarstwie zostaną natychmiast przyjęte we fabryce Neuwelta, Balonowa 3. 10786

Poszukuje inteligentnej panienki do dwóch chłopaków. Z hebrajskiem mają pierwszeństwo. — Warunki bardzo korzystne. Zgłoszenia do Administracyi pod »Grzeczne dzieci«. 10787

Rutynowanej mundantki poszukuje natychmiast adw. Bartel, Jagiellońska 17. — Zgłoszenia 6—7 wieczorem. 10790

Magazyn Nowości dla pań, Sykstuska 16, poszukuje uzdolnionej panienki do sprzedaży. 10793

RÓŻNE.

Obejmę kancelaryę adwokacką we Lwowie lub na prowincyi pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi 10381

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjezdnych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach. 10657

Kuchnia domowa, wydaje wykwintne i smaczne obiady po najniższych cenach Jagiellońska 15, III. p. na lewo. 10771

Przyjmę studenta i pannę na utrzymanie za prowiant ze wsi Fortepian, pomoc w nauce Geller, Łyczakowska 19. 10763

Akademik znajdzie pomieszczenie przy rodzinie za udzielanie lekcyi do klas wyższych gimn. realn. Bliższe wiadomości: I. Kotlarski, Żółkiewska 135, I. p. 10772

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Lokal na warstat wyrobów drzewnych 2—3 ubikacyi (parter, oficyny ładne suteryny) ze światłem elektrycznem poszukiwany. Dokładne zgłoszenia pod »L. J. 35« do biura Brücka, Kościuszki 2. 10795

Dam mieszkanie inteligentnej osobie za ugotowanie obiadu. Wiadomość u Grunda, Rutowskiego 16, 10768

Zamienię pokój kawalerski we Lwowie za taki pokój w Lublinie. Wiadomość w Administracyi. 10769

POSAD POSZUKUJĄ.

Inteligentna pielęgniarka z 5-cioletnią praktyką szpitalną przyjmie prywatną pielegnacyę. Zgłoszenia do Adm. pod »Siostry«. 10735

Starszy magister farmacyi dobrze polecony poszukujo posady. Adres »I. L.« do Adm. 10723

Młody intel. kawaler, nawskróś fachowiec w dziale zaprzęgów ciężarowych, doskonały znawca koni, były podoficer kawaleryi posiadający dobre referencye poszukuje posady masztalerza lub t. pd. Zgłoszenia do Administracyi pod »Ch. H. M.« 10732

Kand. adw. poszukuje zajęcia; może dodatkowo udzielać lekcyi z całego gimn. klasycznego. Zgłoszenia: Kanc. adw. Dr. Beera, Jaworów. 10704

Celujący uczeń wyższego gimn. żyd. poszukuje lekcyi ewent. za mieszkanie i wikt. Zgłoszenia do Administracyi pod »D. E.« 10774

Rutynowana siła biurowa z dobrem świadectwem pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia pod »Zdolna 120« do Administracyi. 10755

INTERESA HANDLOWE.

Spólnik z kapitałem 1—3.000.000 Mp. do nader intratnego hurtownego interesu z obszernym lokalem frontowym w śródmieściu poszukiwany. Zgłoszenia pod »Świetny interes« do Administracyi. 10590

Restauracyjną kuchnię dobrze prosperującą na własny rachunek obejmie lub przystąpi jako spólniczka osoba fachowa z gotówką, naczyniami, fachową kucharką. Zgłoszenia pisemne do Administracyi pod »Kuchnia« lub ustne Długosza 7 — 6—8 wieczór. Dozorcowa wskaże. 10731

Spólnik z większym kapitałem poszukiwany do rentownego handlu galanteryjnego przy ul. Sykstuskiej, Legionów celem zaprowadzenia hurtownej i detajlicznej sprzedaży towarów galanteryjnych Warunki korzystne. Zgłoszenia pisemne pod »En gros« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 10799

Celem rozszerzenia istniejącego już przedsiębiorstwa chemicznego w śródmieściu poszukuję spólnika. Zgłoszenia pod «B. 303« do Administracyi »Chwili«. 10794

Ogłoszenia.

Powróciłem z Wiednia 10632

i przywiozłem najnowsze modele do przerabiania kapeluszy damskich i męskich **Karol Weiss, Lwów, Dominikańska 5.**

Konces. przez Radę szkolną

Kursa handlowe dla dorosłych

ul. Łyczakowska 54,

WPISY NA NOWY KURS, obejmujący bnchalteryę, rachunki kupieckie, korespondencyę i technikę handlu, prowadzony przez fachowe siły **odbywają się codz ennie od 4—6 popołudniu** w lokalu kursów. 10660

Po ukończeniu kursu egzamin w akademii handlowej osoby kursu dla abiturjentów.

Baczność! **Baczność!**

Kupujemy stare żelazo

METALE, hurtownie i detailicznie — płacimy najwyższe ceny. 10354 —

HERSCHENFELD i HONIG

składy: Berka Joselowicza 18 Gródecka 18 i pl. Zbożowy.

Książki szkolne

i naukowe dla wszelkiego rodzaju szkół i Zakładów naukowych, jak beletrystykę, sztukę i muzykalia w wielkim wyborze poleca

KSIĘGARNIA NOWOŚCI, KOPERNIKA I

ZAMÓWIENIA Z PROWINCYI ZAŁATWIA SIĘ ODWROTN

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18010 6565

DOBRZE I TANIO

Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tutki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detajlicznym składzie firmy
BRACI GROSSKOPF i SKA
Lwów, Pasaż Hausmana 3. 10785

Automobil dobrze zaopatrzony do dalszej drogi dla P. T. Publiczności, co było ogłoszone dnia 25—27 Kopernika 6 obecnie 1074
Rynek 3, Olejnik.

Destylator nadający się zarazem jako kierownik większego przedsiębiorstwa wyrobu likierów obznajomiony z buchalteryą poszukiwany zaraz. 10665
Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę.
Oferty należy wnosić tylko pisemnie do firmy
Musiałowicz i Janick, Jagiellońska 9.

„OKAZYA“
Za stare i połamane płyty płacę M. 80 lub też zamieniam jedną nową za cztery stare płyty.
JÓZEF KATZ
Lwów, ul. Pańska l. 8.

Suknie jedwab. trykot. 14.000 Mk.

Suknie jedwabne 17.000 Mk.
Suknie wełniane i markizetowe od 3.200 Mk.
Żakieta jedwabne od 7.000 Nk.
Bluzki markizetowe i opalowe poleca najtaniej 10583
Magazyn MANNERA, Lwów, SYKSTUSKA 2.

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «
Papę dachową i Asfalt
hurtowale i detajliczale. — Ceny konkurencyjne.
FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI**
Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130 10205

Na sezon szkolny » poleca « HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.
Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych 10348

Na sezon szkolny
poleca znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
LWÓW, RUTOWSKIEGO 24
(naprzeciw gmachu Hr. Skarbka). —
Zeszyty notatki, tabliczki, rysiki, ołówki, rączki, pióra oraz wszelkie przybory szkolne po cenach konkurencyjnych. —
Zamówienia z prowincyi uskutecznia się » » » odwrotnie. 10556 « « «

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10170

Materace włosienne i sprężynowe, ceratki gumowe, firanki i portyery poleca największy skład tapet 10741
Sykstuska 18, Kiczales i Margulies.

Obszerny, suchy magazyn
poszukiwany. — Zgłoszenia pod »Kupiec« do Administracyi. 9678

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien pierwszorzędnej kości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład »« taflowego.
Tarnów, Krakowska 2.
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakow

Długoletni kierownik filii bankowej
w większem prowincyonalnem mieście przemysłowem z wszechstronną praktyką zmieniłby posadę. Reflektuje na stanowisko kierujące w ważniejszej instytucyi bankowej lub większem przedsiębiorstwie przemysłowem. Zgłoszenia »Małopolska« do biura Sokołowskiego, Jagiellońska l. 7.

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Ma wina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 1077

Firanki i portyery, ceratki stołowe, sienniki, chodniki, kapy i koce — poleca
Największy skład tapet Kiczales i Margulies
SYKSTUSKA 18.

POMIESZKANIE
z 2 i więcej pokoi z kuchnią i komfortem w śródmieściu poszukiwane. Łaskawe oferty uprasza pod »Przemysłowiec« do BIURA OGŁOSZEŃ BRÜCKA
Lwów, Kościuszki 2. 10

Lokal wolny
przy ul. Kazimierzowskiej
w celach hurtownych dla działu manufaktury oddam do dyspozycyi.
Wiadomość u fryzyera 1 768
ul. KAZIMIERZOWSKA 28

Poważni kapitaliści
z wkładem od 2 milionów w górę i ewentualną współpracą poszukiwani do nader rentownego i aktualnego przedsiębiorstwa drzewnego. Łaskawe zgłoszenia pod »BEKA« do Generalnej Ekspedycyi Ogłoszeń
M. T. Krzysztofowicza
Lwów, Sokoła 4, II p. 106

Ważne do 3. września

Żakiety damskie, panieńskie i dziecinne
»« po cenach fabrycznych poleca »«
„Dom pończoch“ ulica Jagiellońska l. 11.
10660

Złote obrączki ślubne

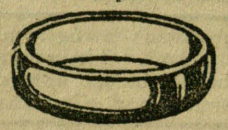

14 kar 1. sztuka Mk. 350
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

FRITZELACK
Najprzedniejszej jakości **lakiery do podłóg**, jakoteż różnego rodzaju **lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze, Wiedeń XII/2.**
WSZĘDZIE DO NABYCIA 736
Skład i następstwo Hinrik Freiheit r, Lwów, K. Baczkowskiego 5.

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny władającej językiem polskim, niemieckim i początkami hebrajskiego do 2 dzieci 4 i 9 letnich. Adwokat Dr. Weissmann, Łopatyn 10780

Panna inteligentna Żyd. poszukiwana na cały dzień do dwóch chłopców 1—3 kl. ludowej. Osobiste zgłoszenie 1—4 popoł. Richter, Śniadeckich 4. 10756

Gimnazyum żeńskie
W BĘDZINIE
poszukuje 107
polonisty (ki) przyrodnika (ki).
Oferty Dr. S., Nałęckiego l. 7/II.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 941 Lwów, piątek 2. września 1921 Rok V

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacamy ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 14.825.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk. — zamiejscowa 320 Mk. — zagr. 450 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatne korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, pauzki na stronach tekstowych obliczam się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w sobotę i święta tyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

W dniu otwarcia XII. kongresu syonistycznego.

Lwów, 1. września

(w.). W dniu dzisiejszym rozpoczyna w Karlsbadzie swe obrady dwunasty kongres syonistyczny. Obok przedstawicieli „szczęśliwych" Żydów amerykańskich zasiądą tam w jednej sali delegaci gnębionych terorem i nędzą Żydów rosyjskich; obok reprezentantów Jiszubu palestyńskiego, który dla siebie już kwestyę żydowską rozwiązał, przedstawiciele tych wszystkich, w tylu krajach rozprószonych mas żydowskich, nad których dolą i życiem bie gdziejów zawiesił ów w tyle nieszczęść i poniżenia brzemienny tytuł: „kwestya żydowska".

Oczy wszystkich, którzy świadomi są grozy, jaka zawisła nad całym narodem żydowskim, zwrócone są obecnie ku temu kongresowi. Że nie wyłoni się z niego cud, który w jednem okamgnieniu uwolni naród żydowski od jego cierpień i stworzy dlań warunki takiego bytu, jakim się cieszą inne, na własnej ziemi żyjące narody, o tem wie każdy. Ale oczekuje od tego kongresu naród żydowski, że stanie się on przynajmniej zaczątkiem zbiorowego czynu, który wyprowadzi go z manowców, stworzonyc hprzez dziejowe fatum, na jasną, ku widomemu celowi prowadzącą drogę.

Do walk i zmagań z przeciwieństwami przywykł już naród żydowski. Cały bieg jego dziejów od dwudziestu wieków — to jedno długie pasmo upornej, wytrwałej walki o byt i o zachowanie skarbów narodowych. Ale ta walka, którą dotychczas prowadzili Żydzi, nie była walką czynu, lecz wytrwałością oporu. Nie zdobywała niczego dla narodu, lecz chroniła go tylko przed stratami, nie prowadziła go naprzód, lecz osłaniała tylko ciągły jego odwrót. Dziś znalazł się naród żydowski w położeniu takiem, że tylko czyn naprzód prowadzący, czyn torujący drogę ku nowym źródłom życia ocalić go zdoła. Nie ma już dróg odwrotu dla dalszego cofania się. Nie ma już krajów, któreby otwartemi ramionami przyjmowały karawany pielgrzymów, którym nieszczęście kij wędrowny w dłoń wciśnęło. Wszystkie bramy naokół zamknięte. A nieszczęście tymczasem się sroży nad narodem żydowskim, jak nigdy przedtem.

Możność ratunku, któryby nie był jedynie krótkiem odroczeniem grożącej zagłady, okazuje się szukającym tylko w jednym kierunku. Do niedawna kroczyli w tę stronę tylko marzyciele. Dziś już także wszyscy trzeźwo myślący ludzie widzą, że ta droga marzeń jest zarazem jedyną drogą ratunku. Siedziba żydowska w Palestynie przestała być wyłącznie celem idealistów żydowskich, żądnych zupełnego narodowego wyżycia się. Ona stała się też dla ludzi praktycznie myślących jedynym środkiem rozwiązania „kwestyi żydowskiej". Ale zdobycie tego środka nie może nastąpić w sposób taki, w jaki żydostwo dotychczas ratować się zwykło przed uciskiem. Tylko zorganizowany czyn całego narodu może przełamać przeszkody, które go dzielą od jego ziemi. Dwunasty kongres syonistyczny jest powołany rozpocząć dzieło organizacyi tego czynu.

Wierzymy, że wobec doniosłości zadania, jakie ma kongres ten spełnić i wobec ogromu odpowiedzialności, jaka na nim ciąży, ucichną teoretyczne spory i znikną doktrynierskie a tag nizmy poszczególnych grup. Kto miałby smutną odwagę w chwili takiej, jak obecna, wziąć na swe barki ciężar zarzutu, iż utrudnił i opóźnił pochód ku celowi? Być może, że nie obejdzie się bez starć i zgrzytów na Kongresie, być może, że różnice zapatrywań które część syonistów amerykańskich skłoniły do odrębnego działania, objawią się też na kongresie. Końcowy rezultat prac jego nie powinien jednak wskutek tego ucierpieć. Losy narodu żydowskiego są rzeczą zbyt ważną, by ktokolwiek miał prawo czynić je igraszką sporów o metody działania.

Lud żydowski oczekuje od XII. Kongresu czynu jednolitego i zgodnego.

—ooo—

Z obrad Rady Ligi Narodów.

Referat Balfoura. — Radą przyjęła warunki traktatu wersalskiego dotyczące ochrony mniejszości narodowych.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Rada Ligi Narodów odbyła dziś rano pierwsze posiedzenie XIV zwyczajnej sesyi pod przewodnictwem Wellingtona Koo. Nowy prezydent złożył życzenia swemu poprzednikowi wicehr. Ishi'emu z powodu znakomitego wywiązania się z zadania, jakie nastręczało to stanowisko, i wyraził nadzieję, że prace dotyczące G. Śląska, prowadzone w dalszym ciągu pod jego przewodnictwem będą uwieńczone powodzeniem.

Po referacie Balfoura przyjęto pod gwarancyę Ligi warunki zawarte w artykułach traktatu wersalskiego a dotyczące ochrony mniejszości narodowych na Węgrzech. Sprawozdanie White'a ustala, że na rzecz komisyi dla zwalczania epidemii złożono 127.000 ft. szterl. z czego komisya wydała 119.000 ft. Sytuacya w Polsce co do epidemii jest obecnie o wiele lepszą niż była w roku ubiegłym. Po wyjaśnieniach dodatkowych sekretarza Ligi Drummonda, wyrażono żywe zadowolenie z powodu znakomitych wyników walki z epidemiami w Polsce.

Na wniosek Imperiali'ego postanowiono powołać specyalną komisyę dla zbadania prawnego art. 18. paktu o Lidze, dotyczącego sprawy rejestrowania traktatów. Wobec tego, że Estonia, Łotwa i Litwa wniosły podania o zaliczenie ich w poczet członków Ligi, Rada poleciła nieustającej komisyi dla spraw wojskowych, morskich i żeglugi powietrznej zbadać sytuacyę w tych państwach a mianowicie stwierdzić, czy stosunki tamtejsze są zgodne z warunkami ustalonymi przez Ligę w zakresie spraw morskich i żeglugi powietrznej. Rada zajmowała się następnie sprawą międzynarodowego układu dotyczącego wysp Alandzkich i nieumieszczania na nich fortyfikacyi.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). 91 kandydatów z 33 krajów zaproponowano do chwili obecnej na sędziów nieustającego trybunału sprawiedliwości międzynarodowej, który będzie miał siedzibę w Hadze, a w skład którego wejść ma 11. sędziów i 4 zastępców. Dalsze kandydatury następują w dalszym ciągu. Kandydaci nie są proponowani przez ich własne kraje, lecz przez obce, co jest zgodne ze statutem trybunału. Tem się tłumaczy obecność aż 4 kandydatów pochodzących ze Stanów Zjednoczonych. Wszyscy oni zostali zaproponowani przez obce kraje. Figuruje wśród nich senator Root, którego kandydaturę postawiła Francya. Drugim najpoważniejszym kandydatem jest Gustaw Ador, były prezydent federacyi szwajcarskiej. Obok niego ważnym kandydatem jest inny Szwajcar, prof. Huber. Wśród kandydatów figurują nazwiska i dwóch Polaków, a mianowicie prof. Halbana i Roztworowskiego. W liczbie kandydatów wedle narodowości znajdują się: 2 z Francyi (między innymi Bourgeois), 2 z Włoch, 3 Anglicy (wśród nich Phillimere) 3 Czesi (Kramarz, Czavsky, Malsny), 2 Rumuni, 2 Finlandczycy, 2 Austryacy, 2 Belgowie (między nimi De Champs) i 2 Jugosłowianie. Oprócz tego po jednym kandydacie będzie z krajów Norwegia, Szwecya, Dania, Holandya, Szwajcarya, Hiszpania, Portugalia, Grecya, Indye, Kanada, południowa Afryka, Japonia, Chiny, Brazylia, Argentyna, Panam ai Chili. Zgromadzenie Ligi narodów dokona wyboru sędziów podczas wej najbliższej sesyi wrześniowej.

Genewa (Pat. Dziś w środę nie odbyło się żadne posiedzenie Ligi, ani sesyi zwyczajnej ani nadzwyczajnej. Członkowie Ligi badają w dalszym ciągu dokumenty dotyczące sprawy G. Śląska zastanawiają się nad sprawą procedury. Sprawa ta będzie prawdopodobnie omawianą na najbliższem posiedzeniu Rady Ligi, które się odbędzie we czwartek o godz 4. popoł.

Genewa. (Pat. Od specyalnego korespondenta). Po wtorkowem posiedzeniu Rady Ligi Balfour i Bourgeois odbyli w pałacu Ligi naradę trwającą dwie godziny. Do tej narady przywiązują wielką wagę.

Genewa. (Pat. Od specyalnego korespondenta). Dobrze poinformowane koła niemieckie w Szwajcaryi utrzymują, że nietylko oficyalna, ale nawet i nieoficyalna delegacya niemiecka nie przybędzie do Genewy bez specyalnego zaproszenia Rady Ligi narodów. Jak wiadomo Rada Ligi nie zadecydowała jeszcze, czy Niemcy mają być zaproszone do przedstawienia Radzie swoich spostrzeżeń w sprawie G. Śląska.

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat.) Komisya skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem p. Wierzbickiego, w obecności ministra skarbu Steczkowskiego, prowadziła w dalszym ciągu rozprawę ogólną nad preliminarzem budżetu. Przemawiali pp. Woźnicki, Diamand i Grabski, który przypomniał złożony przez siebie wniosek o stopniowej reformie monetarnej i wyraził przekonanie, że tylko współdziałanie wszystkich sił fachowych może kraj wywieść z ciężkiego położenia.

Warszawa. (Pat.) Przedpołudniowe obrady komisyi skarbowo-budżetowej trwały od godz. 10 do 1.30. Pierwszy przemawiał p. Wierzbicki i oświadczył się za przejściem do szczegółowej dyskusyi nad preliminarzem budżetu. P. Diamand zarzucił ministrowi Steczkowskiemu, że jest za eksportem zboża. Przyczynę drożyzny widzi w wolnym handlu. Min. Steczkowski wyjaśnia, że jest tylko za tem, aby rząd mógł wziąć ćw swoje ręce eksport zboża. P. Grabski dowodzi, że ostatnio dzięki wolnemu handlowi ceny zboża spadły w stosunku do wartości waluty. Mowca wypowiada się za podjęciem kroków celem przeprowadzenia stopniowej reformy stosunków monetarnych. Obrady popołudniowe zakończyły się o godz. 4.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu komisyi skarbowo-budżetowej p. Wojdaliński wyraził przekonanie, że współdziałanie stronnictw z rządem musi być szczersze niż dotychczas i że powinna nastąpić konsolidacya, a mianowicie rząd koalicyjny, albo zbliżony do koalicyjnego. P. Suligowski krytykował gospodarkę dzielnicy pruskiej. P. Czetwertyński jest zdania, że w danych warunkach nie należy szukać sanacyi w pospolitem ruszeniu wszystkich stronnictw. Było to uzasadnione w czasie najazdu bolszewickiego w roku zeszłym. Obecnie należy przeprowadzić taki plan gospodarki, na podstawie którego możnaby przeprowadzić sanacyę stosunków. P. Majewski zaznacza, że powinna być uchwalona ustawa o podwyższeniu podatków w odwrotnym stosunku do spadku waluty. P. Kolischer wskazał że opinja Europy i Ameryki uważa Polskę za kraj niekonsolidowany. Kurs marki polskiej jest groźnem memento. Powodem jest brak zorganizowanej administracyi.

—[]·[]—

Na Górnym Śląsku panuje spokój.

Bordeaux. (Pat.) Według ostatnich wiadomości na G. Śląsku panuje spokój. Świeżo przybyłe wojska koalicyjne przestrzegają wszędzie porządku i czuwają nad tem, by z żadnej strony nie zakłócono porządku. Zaprowadzono surową cenzurę wszelkich wiadomości z obrad genewskich i wszelkich artykułów mogących wpłynąć podniecająco na ludność polską lub niemiecką.

Rokowania między Polską a Gdańskiem.

Gdańsk. (Pat.) Niemieckie koła nacyonalistyczne prowadzą w dalszym ciągu propagandę w celu zmobilizowania opinii publicznej wolnego miasta Gdańska przeciwko decyzyi wysokiego komisarza Hakinga w sprawie kolei gdańskich. Propaganda wszechniemiecka prowadzona w Gdańsku nie liczy się ani z traktatem wersalskim, ani z konwencyą polsko-gdańską, ani też ze sytuacyą gospodarczą w. miasta. Haking po powrocie z Warszawy zawiadomił senat i komisarza gener. Plucińskiego o decyzyi Rady Ligi Narodów w sprawie punktu 9 umowy, która będzie obowiązywała obie strony. (Punt 9 zaznacza, że rząd polski i senat gdański porozumieją się co do szczegółów przejęcia kolei). W razie gdyby decyzya w. komisarza została przez Radę Ligi Narodów skasowana, obie strony podejmą rokowania na nowo. W chwili obecnej toczą się rokowania, w których przewodniczy z strony gdańskiej Seering, z strony zaś polskiej p. Wróbel. Przypuszczać należy, że rokowania te ukończone będą w ciągu 2 dni. Rokowania te dotyczą 3 spraw a mianowicie: 1) sprawy języka na kolejach, 2) sprawy przyjęcia dotychczasowych urzędników, 3) sprawy zwrotu części deficytu kolejowego od 9 stycznia 1920.

Gabinet Witosa nie ustępuje.

Warszawa. (E. E.) Radio. »Kur. Por.« zaprzecza doniesieniu jednego z pism warszawskich o rzekomym zamiarze dymisyi gabinetu Witosa.

—ooo—

Dookoła strajków w Warszawie.

Warszawa. (Pat.) Dziś o godz. 8. rano robotnicy którzy pracowali pod przymusem przy maszynach wodociągowych, opuścili pracę przy jednej z maszyn starego systemu. Dał się uczuć w mieście częściowy brak wody. Sytuacya na kolejkach podjazdowych nie uległa zmianie. Pracownicy zastanawiają się nad odpowiedzią udzieloną przez zarząd kolejek.

Walki między Grekami a Turkami toczą się dalej.

Bordeaux. (Pat.) Od 2 dni toczy się zacięta bitwa między Turkami i Grekami. Obie strony przypisują tej bitwie decydujące znaczenie. K maliści stawiają zacięty opór na ufortyfikowanych pozycyach na południe od Guerik. Armia grecka prowadzi operacye przełomowe w kierunku na Sekarię. Koła tureckie sądzą, że ogromne przestrzenie, ciągnące się na tyłach obecnego frontu greckiego muszą z natury rzeczy osłabić siłę greckiego uderzenia.

—xx—

Premier węgierski oświadcza.

Budapeszt. (Pat.) Hr. Bethlen przyjmując przedstawicieli prasy oświadczył, że rząd zdecydowany jest wykonać postanowienia traktatu w Trianon. Węgry nie odmawiają wydania republice austryackiej obszarów jej przyznanych, ale chcą na pewien czas powstrzymać ewakuacyę tych obszarów, aby mieć gwarancyę, że Austrya da, co powinna. Kwestye sporne mogą być załatwione w drodze rokowań.

—xx—

Reorganizacya życia ekonomicznego w Rosyi.

Berlin. (Pat.) Donoszą z Moskwy o daleko idącej reorganizacyi ustroju życia ekonomicznego w Rosyi. Rząd sowietów zniewolony koniecznością musi przypuścić do związków zawodowych przedstawicieli partyi socyalistycznej, dotychczas bezwzględnie usuwanych od wszelkich wpływów. Organizacya pracy rozpoczyna się na zupełnie nowych zasadach. W dziedzinie życia wewnętrznego dokonywa się konieczne przebudowa, by zapewnić państwu pewną stopę produkcyi, niezbędnej dla jego egzystencyi. W tej mierze należy oczekiwać wielu niespodzianek.

—xx—

Poważna sytuacya polityczna w Niemczech.

Poldhu. (Pat.) Prasa angielska ocenia nader poważnie sytuacyę w Niemczech, gdzie przyszło do formalnej walki między monarchistami a socyalistami. Sytuacya obecna może mieć nieobliczalne następstwa polityczne.

O ustalenie cen za artykuły pierwszej potrzeby.

Warszawa. (Pat.) Komisya mająca za zadanie ustalenie cen wytycznych za artykuły pierwszej potrzeby przy komisarzu rządu prowadzi swoją pracę w przyśpieszonem tempie Dotychczas ustanowiono ceny na chleb i nabiał. Przewidzianą jest zmiana w ustaleniu cen mięsa.

—xx—

Na Rusi Przykarpackiej.

Praga. (Pat.) Komuniści Rusi Przykarpackiej odbyli potajemny kongres, który jednak został zaskoczony przez żandarmeryę i udaremniony. Dokonano szeregu aresztowań, między innymi byłego posła Suranyi'ego.

Rosya a Rumunia.

Rzym. (Pat.)Donoszą z Bukaresztu, że armia rumuńska poczyniła potrzebne zarządzenia celem ochrony granicy bessarabskiej. Bolszewicy uprawiali tam stale napady prowokacyjne względem Rumunii. Aresztowano kilku agentów komunistycznych w Bukareszcie.

—[]·[]—

Rozruchy głodowe w Indyach.

Poldhu. (Pat.) Donoszą z Indyi, iż wszystkie rozporządzalne wojska rozlokowano w centrach zagrożonych. W Malabarze toczą się zacięte walki. Potwierdza się, że rozruchy głodowe zostały wyzyskane przez powstańców dla celów politycznych. Sygnałem do rozpoczęcia buntu było aresztowanie kilku podejrzanych osobników, co obudziło fanatyzm zręcznie wyzyskany przez kierowników ruchu. Wojskowe koła angielskie żywią nadzieję, że brak żywności i amunicyi zmusi powstańców opierających się na dogodnym dla nich terenie, do złożenia broni.

—[]·[]—

Opinia angielska przestała się zajmować sprawą górnośląską.

Poldhu. (Pat.) Prasa angielska pisząc o poniedziałkowem posiedzeniu Rady Ligi Narodów wstrzymuje się od wszelkich komentarzy i ogranicza się do suchego podania toku narad. Opinia angielska przestała się zbyt żywo zajmować kwestyą górnośląską, zdając się w zupełności na autorytet Ligi Narodów.

W sprawie usunięcia sekwestru majątku b. obywateli austryackich.

Warszawa. (Pat.) Według wiadomości otrzymanych z Londynu za pośrednictwem poselstwa Rzpltej Polskiej, termin przyjęty przez władze angielskie do podań o usunięcie sekwestru majątku byłych obywateli austryackich którzy na zasadzie art. 249 traktatu w St. Germain uzyskali obywatelstwo polskie, upłynął z dniem 16 kwietnia 1921. Następnie prolongowany został do 6. listopada 1921. Po upływie ostatecznego terminu władze nie uwzględnią reklacayi późniejszych, a jedynie tylko w nadzwyczajnych wypadkach, jeżeli strona udowodni, że z powodów od niej niezależnych nie mogła w oznaczonym terminie wnieść reklamacyi.

Aresztowanie morderców Erzbergera.

Hannower. (Pat.) Policya śledcza aresztowała dotychczas 4 osoby, podejrzane o zamordowanie Erzbergera.

„Naród" przestaje wychodzić.

Warszawa. (E. E.) Radio. Wydawnictwo »Naród« donosi, że z d. 30 bm. dziennik ten narazie zostaje zawieszony.

W sprawie wykształcenia zawodowego dziewcząt żydowskich.

Na łamach „Chwili" toczy się od pewnego czasu dyskusya na temat wychowania młodzieży żeńskiej. Zapoczątkowała ją p. Róża Melzerowa, przewodnicząca „Koła kobiet żydowskich", założycielka i kierowniczka kilku przytułków dla młodzieży a zabrali głos w niej dotychczas poważni działacze jak pp. Zwi Karl, Z. Adam Wild i Dr. Ada Reichensteinowa. Sprawa jest zdaniem mojem bardzo ważna i zasługuje na żywsze zainteresowanie. Dlatego pozwalam sobie i ja kilka podnieść uwag na podstawie obserwacyi i własnego doświadczenia.

Słuszne jest twierdzenie pni Dr. Reichensteinowej, że „polemika w sprawie wychowania dziewcząt żydowskich wskazuje na to, że jeszcze za mało wiemy, za tępo patrzymy". Z tego jednak właśnie względu sądzę, że każdy tem, co wie i na co się patrzył, powinien przyczynić się do wyświetlenia kwestyi.

Teza, którą postawiła inicyatorka dyskusyi i która streszcza się w tem, iż społeczeństwo ma obowiązek w jak najkrótszym czasie przebywającym w zakładach sierót dziewczętom dać możność zarobkowania bądź wyłącznie bądź przedewszystkiem przez pracę w gospodarstwie domowem i przygotować je do „zawodu pomocnic gospodarczych przy rodzinach żydowskich" czyli „sług", mimowoli sam temat niewłaściwie ograniczyła i dała powód do nieporozumienia w dyskusyi, którego uniknęła jedynie pni Dr. Reichensteinowa, zakreślając sobie szerszy horyzont patrzenia na ogólne wykształcenie zawodowe dziewcząt żydowskich. Z jednej strony samo ujęcie przez inicyatorkę tematu nie jest dość ścisłe, gdyż z całego jej obszernego artykułu wynika, iż chodzi nie tyle o wychowanie dziewcząt żydowskich, którego kierunek zresztą nasuwa zupełnie inne wątpliwości i z tego powodu powinien stanowić przedmiot zupełnie odrębnej dyskusyi, ile raczej o wykształcenie zawodowe, o praktyczne przygotowanie do życia, do walki o byt. Z drugiej strony problemem do rozstrząsania i do rozwiązania jest nietylko wykształcenie zawodowe sierót, przebywających w zakładzie Koła kobiet, lecz wykształcenie zawodowe młodzieży żeńskiej w ogóle.

Błędy w konstrukcyi problemu utrudniają celową dyskusyę i wywołują niepożądane nieporozumienie.

Pragnąc uniknąć tych błędów i przyczynić się do uzgodnienia opinii, pozwalam sobie jako przedmiot sporu w myśl przypuszczalnej intencyi autorki pierwszego artykułu określić zagadnienie praktycznego wykształcenia zawodowego dziewcząt żydowskich.

Już przed wojną zagadnienie to zaprzątało umysły działaczy społecznych. Wojna zaś a raczej towarzyszące jej okoliczności i następstwa ujawniły tyle nieszczęść i tyle przesunięć ekonomicznych i społecznych, że opiekaz właszcza nad dorastającem pokoleniem pod względem przygotowania do walki o byt stała się nieodzowną koniecznością. Los sierót wojennych i pogromowych zatem jest bardzo smutny i wymaga niewątpliwie szerokiej akcyi społecznej dla jego ulżenia. Kto jednak problem wychowania a raczej wykształcenia zawodowego zamyka tylko na sierotach, dowodzi, że „jeszcze za mało wie i za tępo patrzy". Walka o byt bowiem, walka ciężka, zawrała w całem społeczeństwie żydowskiem naszej dzielnicy, ona obejmują całą młodzież, w znacznej mierze i ze szczególną tragedyą młodzież żeńską. Z tego wychodząc stanowiska, nie można absolutnie ani ograniczać zakresu osób potrzebujących przygotowania życiowego do samych tylko sierót, ani ścieśniać zakresu środków uczciwych, w które należy zaopatrzeć młodzież, aby mogła podjąć z pewną odpornością tę tak ciężką walkę życiową. Nie wystarcza przeto zachwycać się opieką przedszkolną, opieką ochronkarską i opieką, że tak powiem, przedżyciową, lecz należy zdać sobie sprawę z zupełnie zmienionych obecnie warunków życia, do których młodzież powinna być przygotowana. Do trafnego, na dokładnej obserwacyi opartego sądu pni Dr. Reichensteinowej nie potrzebuję niczego dodawać. Wszelka uczciwa praca zarobkowa, bez względu na jej rodzaj, przyczynia się do podniesienia odporności życiowej. A zatem przygotowanie młodzieży żeńskiej do zawodowej pracy rękodzielniczej, do krawiectwa, bieliźniarstwa itp., jak to czyni np. wzorowo prowadzona Szkoła zawodowa żeńska Towarzystwa warsztatów rękodzielniczych we Lwowie, do koszykarstwa itp., do przemysłu artystycznego, do pielęgniarstwa i — do zajęć gospodarskich, domowych, przygotowanie do wszelkiej uczciwej pracy zarobkowej należy do najpilniejszych i najpoważniejszych zadań opiekunów młodzieży.

Obawa, że specyalnie praca w gospodarstwie domowem, praca „pomocnic gospodarczych przy rodzinach żydowskich", sług, nosi na sobie piętno niewoli, twierdzenie, że „stosunek służbowy zachowuje się tylko w krajach zacofanych", nie da się niczem uzasadnić. Raczej twierdzenie o niewolnictwie sług jest dowodem zacofanego apa rywania, które zamyka oczy przed postępem i demokratyzacyą społeczeństwa w wszystkich dziedzinach pracy. Twierdzenie to należy do tego samego rodzaju legend, jak dawniej również w przeważnej części społeczeństwa żydowskiego panujący wstręt do pracy rzemieślniczej: który chłopiec nie chciał się dobrze uczyć w chederze lub w bethamidraszu, lub nie okazywał szczególnych zdolności, „za karę" był oddawany do „baalmlachah", do rzemieślnika. Taka była dawniejsza psychologia pedagogiczna i ekonomiczna wielkiego odłamu społeczeństwa żydowskiego na wschodzie Europy. A dziś, czyż psychologia ta nie jest powszechnie uznana za „zacofaną", czyż ona nie zmieniła się z gruntu? Wszak dzisiaj nietylko widzimy garnięcie się Żydów do rzemiosła, lecz nawet można zauważyć pewne niezdrowe przepełnienie niektórych gałęzi rzemiosł Żydami i pewną czy to terytoryalną (np. Londyn, Nowy Jork) czy przedmiotową (np. krawiectwo, blacharstwo) specyalizacyę rzemieślniczą u Żydów wschodnich. Zresztą pojęcie „niewoli" pracy zarobkowej jest przy bliższem przypatrzeniu się bezpodstawnym frazesem, w każdym razie pojęciem względnem. Zajęcie urzędnika, a nawet „wolny" zawód adwokata, lekarza itp. zawierają w sobie tak służą dozę zawisłości od innych ludzi, od przełożonych, klientów, pacyentów, że nieraz ta „wolność" staje się czemś problematycznem. W życiu zarobkowem są faktycznie tylko pewne stopnie „wolności" względnie „niewoli". Praca w gospodarstwie domowem zasadniczo tedy niczem nie różni się od innych zajęć zarobkowych, a jedynie tylko stopniem zawisłości.

Nigdzie zaś może nie jest przygotowanie, że tak powiem, „koedukacyjne" (w odmiennem od zwykłego znaczeniu), łączące zarówno sieroty i dzieci opuszczone, zaniedbane z dziewczętami z tzw. „lepszych", mieszczańskich rodzin, tak bardzo uzasadnione jak w tym zawodzie. Wszystkie bowiem w obecnych warunkach przygotowują się do zajęć gospodarstwa domowego, jedne dla własnego, aby ewentualnie nie być zależne (niejako w „niewoli") od takich osób, które tylko niechętnie przyjmują służbę „żydowską", inne zaś dla pracy w gospodarstwie domowem innej rodziny żydowskiej. W pracy takiej i już w przygotowaniu do niej duże tkwi poczucie godności własnej i zbiorowej, uczucie zupełnie różne od uczucia „niewoli".

Wszystkie zatem gałęzie uczciwego zarobkowania należy uprzystępnić żydowskiej młodzieży żeńskiej, nie wyłączając zarobku w gospodarstwie domowem. Praca w obcym domu jest niezawodnie godniejsza i wolniejsza niż — ulica.

M. Almosi.

Żydzi w Białostockiem — a Polska.

Rozmowa z wojewodą białostockim.

Warszawa. (B. P. O. S.). Współpracownik „Najer Hajnt" odwiedził wojewodę białostockiego, z którym miał dłuższą rozmowę. Rozmowa toczyła się dokoła sprawy przemysłu białostockiego a następnie przeszła do sprawy stosunków polsko-żydowskich. W tej sprawie wojewoda poczynił następujące wynurzenia:

„Jako wojewoda dążę w interesach Państwa naszego do uregulowania stosunków narodowościowych w mojem województwie. W rozwoju sprawy żydowskiej w Białymstoku należy odróżnić dwa okresy. Pierwszy okres obejmuje czas do ostatniej inwazyi bolszewickiej, kiedy Żydzi mało wierzyli w trwałość Państwa Polskiego, jak również, że Białystok zostanie wcielony do Polski. Może to właśnie było przyczyną ich wystąpienia z Rady Miejskiej. Motywowali ten krok różnymi objawami niesprawiedliwości. Ale był to tylko pretekst. Obecnie przeżywamy drugi okres. Sytuacya zmieniła się zupełnie. Stosunek Żydów do Państwa jest pozytywny i nie ulega wątpliwości, że wezmą udział w wyborach do Rady Miejskiej. Co do twierdzenia, że Żydzi jakoby są majoryzowani w Radzie, to sprawa ta jest przesadzona. Już łącznie z przyłączonemi do miasta miejscowościami liczba Żydów wynosi oficyalnie 46 procent, faktycznie zaś 50 proc. ogólnej liczby mieszkańców. W tym miejscu muszę zaznaczyć, że z udziału Żydów w wyborach wypłyną dla miasta znaczne korzyści, albowiem Żydzi, jako element pod względem finansowym bogaty, przyczynią się do rozwoju gospodarki miejskiej. Rozumie się, że w chwili obecnej trudno jeszcze mówić o współżyciu społecznem. Nie jest to rzeczą łatwą: Żydzi posiadają odrębne związki i stowarzyszenia, tak samo chrześcijanie. Można jednak zauważyć jeden pozytywny objaw: wśród Żydów budzi się wielkie zainteresowanie do naszej kultury. Charakterystyczne, że Żydzi w wieku do 45 lat wcale nie znają języka polskiego, w wieku powyżej 45 lat znają ten język. Jest to echem starych tradycyi 63. roku. Obecnie młodzież żydowska uczy się języka polskiego. Zainteresowanie się polskością wzmaga się. Jako przykład przytoczyć można średnie zakłady naukowe: ministerstwo planowało wprowadzić stopniowo w ciągu kilku lat język polski, jako wykładowy. Ale właściciele szkół wprowadzili ten język już obecnie. Nadanie tym szkołom praw publicznych jest przeto tylko kwestyą czasu. Młodzież pozaszkolna stara się władać dobrze językiem polskim, uczy się polskiego w domu, a to jest objaw pocieszający. Jeżeli spojrzymy dalej, to spostrzeżemy objaw jeszcze bardziej pocieszający: objawem tym jest pozytywny stosunek Żydów do Państwa Polskiego i fałszywemi są wszelkie pogłoski, że Żydzi jako by są bolszewikami. Z Żydami dzieje się to samo, co z innemi narodowościami. Jest grupa niezadowolonych, ale stanowi ona nieznaczną mniejszość.

Naturalnie, że prócz powyższych objawów spotykam się również z nacyonalistycznemi tendencyami utworzenia państwa w państwie.

Należy walczyć przeciwko temu, natomiast zwykłych instytucyi żydowskich nie zwalczam.

Przyjęcie Naczelnika Państwa przez Żydów, odezwa do ludności, szczery entuzyazm przekonały mnie, że Żydzi są pożytecznym dla Państwa elementem i że w ciężkiej pracy odrodzenia przemysłu w Polsce Żydzi białostoccy zajmą zaszczytne miejsce.

Oskarżenia Żydów o bolszewizm — to tylko niestworzone bajki. Prawdą jest tylko to, że możemy i powinniśmy żyć w zgodzie. Niech każdy zajmie się swą pracą, a antagonizm zniknie sam przez się

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Pierwsze 6 występów.

W sobotę 3. września o g. 3 popoł. / W sobotę 3. września o g. 8 wiecz. — **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk) Sz. An.skiego.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem — **WIEŚNIAK** L. Kobryna.

Jeszcze 20 występów.

W niedzielę 4. września o godz. 8 wieczorem — **NIEMOWA** A. Wajtera

We środę 7. września o g. 8 wieczorem — **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

Pierwsze 6 występów.

W poniedziałek 5. września o g. 8 wieczorem — **Zielone Pola** P. Hirszbeina

We czwartek 8. września — **» PREMIERA »** **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 1 893

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Zgromadzenie krajowe Litwy Środkowej a Żydzi.

Warszawa. W sprawie komunikatu radnych żydowskich m. Wilna w kwestyi wzięcia udziału w Zgromadzeniu krajowem Litwy Środkowej podajemy list dra Wygodzkiego, zamieszczony w „Najer Hajnt" z dn. 28 bm.

Odbył się u nas nareszcie oddawna upragniony Zjazd wybranych, nawpół wybranych i wcale nie wybieranych „przedstawicieli" tutejszego samorządu wszystkich rad miejskich do 3 sejmików powiatowych, instytucyi społecznych itd.

Zjazd ten miał zająć stanowisko względem ostatnich postanowień rady Ligi Narodów w sprawie Wilna. Oczywiście, chciano jednocześnie wyjaśnić stanowisko Żydów.

Nasze stanowisko w zatargu polsko-litewskim wyjaśniliśmy wyraźnie i dobitnie: pragniemy takiej Litwy, w której żaden naród nie czułby się pokrzywdzonym. Gdy natomiast jeden naród chce zająć panujące stanowisko, nie licząc się z prawami innych narodów, nie możemy iść z nim razem. Powstaje dla nas tylko jedno pytanie, czy mamy pozostać zupełnie na uboczu, czy też popierać stronę przeciwną? Przedstawiciele żydowscy, oprócz partyi socyalistycznych, które wogóle w samorządzie udziału nie biorą, uważali jednomyślnie, że należy powstrzymać się od wzięcia udziału w sejmiku albo, jak mówią polscy demokraci, w zgromadzeniu narodowem.

Motywy tego są jasne dla każdego: przywódcy polscy sami uznali, że „położenie nasze jest trudne" i tym razem nie chcieli naszego współudziału.

Jak zwykle nasi majuferśnicy przehołowali w gorliwości i stworzyli „partyę" dla swojej gazety. Polacy wzruszali wzgardliwie ramionami.

Tutejsza demokratyczna „Gazeta Krajowa" udawała, że jest bardzo oburzona na Żydów za ich separatyzm i próbowała nawet nastraszyć tych, „którzy z nami nie pójdą". Przypuszczamy jednak, że prawa nasze ustalą żywioły od „Gazety Krajowej" niezależne. Dlatego też nie jesteśmy bardzo przestraszeni. Muszę przy tem zaznaczyć z zadowoleniem, że ostatnio stosunki polsko-żydowskie polepszyły się: stały się przyjaźniejsze, i to dla nas jest wiele.

—[]—

Rząd polski a uchodźcy żydowscy z Rosyi.

Warszawa. „Kuryer Polski" donosi, że poselstwo polskie w Brukseli prowadzi z polecenia rządu polskiego rokowania z p. Philippsenem przedstawicielem organizacyi „Joint" w sprawie pomocy dla Żydów uchodźców z Rosyi oraz w sprawie racyonalnego przeprowadzenia ich emigracyi z terenów Rzeczypospolitej.

Emigracya Żydów uchodźców z Rosyi ma być skierowana głównie do Brazylii, Argentyny i dominiów angielskich.

Plan grupy Brandeisa.

Nowy Jork. (Ż. B. K.). Sekretarz opozycyi w łonie amerykańskiej organizacyi syonistycznej mr. Haase udzielił współpracownikowi jednej z amerykańskich pism żydowskich następujących informacyj, które dotyczą programu pracy ustalonego przez opozycyę amerykańską z Brandejsem i Mackem na czele:

Na wzór „Palestine Development Council" zorganizowaną została wedle ustawodawstwa Nowego Jorku kooperacya nie obliczona na zysk. W skład „Councilu" wejdą inicyatorowie oraz delegaci lig prowincyonalnych, nie więcej jednak jak 28 osób. Na czele „Council" stanie dyrektoryum wybrane na okres dwu względnie czteroletni. Dyrektoryum będzie kierowało pracą w Palestynie. Nadto stworzona zostanie współdzielnia rolnicza z kapitałem 1 miliona dolarów. Cel „Councilu" jest czysto gospodarczy a nie polityczny. „Council" pracuje zupełnie niezawiśle.

—[]—

Wyjaśnienia Żabotyńskiego w sprawie Palestyny.

Karlsbad. Tymi dniami odbyło się zebranie przedstawicieli prasy, na którem szef sekcyi prasowej p. Żabotyński udzielił ważnych wyjaśnień co do stanowiska rządu angielskiego w odniesieniu do problemów palestyńskich i zaznaczył, że egzekutywa organizacyi syonistycznej nie będzie mogła przedłożyć kongresowi sprawozdania o korzystnych zmianach w sytuacyi wytworzonej co do Palestyny.

Rząd brytyjski nie przyjął jeszcze propozycyi z strony organizacyi syonistycznej w kwestyi ochrony przed zaburzeniami w Palestynie i zmian w administracyi krajowej. Rząd angielski uznał wprawdzie słuszność tych postulatów, lecz jest tego zdania, że obecnie nie istnieje stosowna chwila, aby je przeprowadzić.

Konstytucya, jaką zaprojektowano dla Palestyny, nie zostanie przyjęta przez egzekutywę organizacyi. Egzekutywa zaakceptuje dany projekt, o ile zapewniona zostanie połowa reprezentantów żydowskich w mającej się utworzyć radzie.

Konferencya żydowskich komunistów przeciw syonizmowi.

Ryga. (Ż. B. K.). W dniu 12. sierpnia zaczęła obradować w Moskwie wszechrosyjska konferencya żydowskiej sekcyi przy rosyjskiej partyi komunistycznej. Konferencyę powitał p. Jarosławski w imieniu rosyjskiej partyi komunistycznej, akcentując konieczność wykorzenienia małostkowych, nic nie znaczących nacyonalistycznych właściwości. Wezwał konferencyę do podjęcia kampanii przeciw klerykalizmowi i syonizmowi, a głównie przeciw żydowskiej partyi „Poalei Zion". W imieniu sekcyi żydowskiej odpowiedział p. Czemeryński, szczególny kładąc nacisk na doniosłe znaczenie solidarności wśród klasowo uświadomionego rosyjskiego, polskiego i żydowskiego proletaryatu.

W skład prezydyum konferencyi wchodzą pp. Czemeryński, Weinstein i pani Frumkin.

Nie jechać drogą na Neapol.

Rzym. (Ż. B. K.) Żydowski Komitet Ratunkowy dla żydowskich emigrantów w Włoszech postanowił zlikwidować swe biuro w Neapolu. Wszyscy emigranci, którzy zatrzymali się w Neapolu, gdzie przez dłuższy czas przebywali bez wszelkiej nadziei na wyjazd ze względu na brak funduszów, odjechali już 16 sierpnia w liczbie 160 ludzi do Ameryki.

Biuro w Neapolu zostało zlikwidowane. Przestrzega się więc interesowanych przed wybieraniem drogi na Neapol. Emigracya przez terytoryum włoskie koncentruje się obecnie w Tryeście.

Nansen o pomocy dla Rosyi.

Ryga. (Pat.) Przybył tu z Moskwy Nansen, który wyjaśnił, że w Moskwie pertraktował z Cziczerinem, Krassinem i Kamienewem w sprawie pomocy dla głodnych w Rosyi. Międzynarodowy Czerwony Krzyż i rząd sowiecki zawarły umowę analogiczną do tej, jaką zawarła amerykańska administracya pomocy z przedstawicielami sowietów. Siedzibą przedstawicielstwa międzynarodowego Czerwonego Krzyża w Rosyi będzie Saratow, jako punkt najodpowiedniejszy do niesienia pomocy dzieciom. Władze sowieckie oświadczyły Nansenowi, że oddadzą międzynarodowemu Czerwonemu Krzyżowi do dyspozycyi większe sumy. Dla zaspokojenia potrzeb głodnych trzeba co najmniej natychmiast półtora miliona tonn ziarna. Wedle Nansena potrzeby Rosyi przewyższają znacznie możność wszystkich instytucyi dobroczynnych, które okazały gotowość udzielenia Rosyi pomocy.

Jedyny ratunek widzi Nansen w udzieleniu Rosyi pomocy przez wszystkie rządy w postaci wielkich kredytów lub też produktów w naturze. Rząd sowiecki zwrócił się do Nansena z prośbą o wyjednanie u rządów państw obcych kredytu w wysokości 10 milionów ft. szterl. Do pertraktacyi w tej sprawie otrzymał Nansen od bolszewików jak najdalej idące pełnomocnictwa. W końcu wyjaśnił Nansen że Francya pierwsza wyciągnie rękę do głodnych, których w samym okręgu nadwołżańskim jest około 25 milionów.

Niemcy o Polsce.

Kraków. (Pat.) Niemiecka stacya telegraficzna w Hannowerze rozesłała następującą depeszę iskrową: Prasa pisząc o ostatnich strajkach w Polsce charakteryzuje Polskę jako kraj, gdzie koleje są nieczynne, gdzie w stolicy dostawę wody i obsługę chorych w szpitalach objęło wojsko, gdzie strajkują urzędnicy i robotnicy, gdzie skarb jest bezsilny, gdzie nie ma egzekutywy podatków, gdzie szerzy się bezkarnie spekulacya, gdzie każdy głupiec rządzi, gdzie można bezkarnie lżyć rząd i naczelnika państwa. Całe państwo nawet w porównaniu z leżącą w ruinach Rosyą sowiecką nie zasługuje na żadne uznanie w oczach wrogów i przyjaciół.

Prace komisyi oszczędnościowej.

Lwów, 31. sierpnia.

Z dniem 1. września br. jako terminem uruchomienia Województw przestaje istnieć

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel. 10897

W czwartek 1. września o godzinie 7·30 wieczorem
„Słomiany wdowiec“
operetka w 3 aktach — występy p. Liebgoldów.

Komisya oszczędnościowa dla Małopolski, a czynności jej obejmą w przyszłości pos czególne Wojewódzkie Komisye os czędnościowe.

Działalność Komisyi, kt rej pr e odniczył Generalny Delegat Rządu Dr. Gałecki a w której pracach brali udział z poza urzędników państwowych prof. Dr. Jerzy Michalski Dyrektor Banku krajowego oraz profesor Politechniki Edwin Hauswald, wydała szereg wniosków oszczędnościowych w zakresie resortu Ministerstwa spraw wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa i dóbr Państwowych oraz Wyznań religijnych i oświecenia publicznego, opracowanych gruntownie z myślą o możności i potrzebie zastosowania ich w innych także dzielnicach Rzeczypospolitej.

W ciągu dwóch ubiegłych miesięcy odbyła Komisya oszczędnościowa trzy posiedzenia — ostatnie w dniu 29. sierpnia br., na którem po kilkugodzinnej dyskusyi uchwalono wnioski o zaprowadzeniu koniecznych oszczędności w organizacyi administracyi szkolnej z zakresu szkolnictwa powszechnego i średniego, w ustroju małopolskich Dyrekcyi robót publicznych i Dyrekcyi Odbudowy, wreszcie w urzędach i Komendach Policyi Państwowej.

Znów ujadają.

Nowe oszczerstwo.

Lwów, 31. sierpnia.

„Słowo Polskie“ i „Rzeczpospolita“ donoszą o pożarze w Domagaczowie i utrzymują, że Żydzi uciekali w panicznym strachu pozostawiając na pastwę płomieni swój dobytek z powodu, że w 2ch domach żydowskich nagromadzona była amunicya.

„Spryt“ redaktorów „Słowa Polskiego“ i „Rzeczpospolitej“.

Lwów, 31. sierpnia.

W dzisiejszem porannem wydaniu powtarza „Słowo Polskie“ po raz wtóry [illegible] sfabrykowane przez „Gazetę Poznańską“ o drogich kamieniach, zrabowanych w dworach rosyjskich i polskich lub cerkwiach prawosławnych a przywiezionych do Lwowa, wrzekomo przez uchodźców żydowskich. Do tej „oryginalnej“ i „senzacyjnej“ wiadomości dodaje „sprytny“ redaktor uwagę, że podobne manipulacye prowadzą uchodźcy na terenie Rumunii. Oto — jak utrzymuje „Słowo Polskie“ — policya rumuńska przytrzymała onegdaj trzech uchodźców, którzy sprzedawali fałszywe brylanty. Na czem polega podobieństwo manipulacyi — tego „sprytny“ redaktor oczywiście nie wyjaśnia.

Nie mniej „sprytnym“ okazał się redaktor „Rzeczpospolitej“. Oto powtórzywszy naszą wiadomość o nieużywaniu języka hebrajskiego w sądzie w Haifie zaopatrzył ją w tytuł: „Żydzi bojkotują język hebrajski“. Następnie wypowiada głęboką refleksyę, że sprawa podawania języka hebrajskiego jako ojczystego przy najbliższym spisie ludności w Polsce — „nie jest tak prosta“.

Epoka oszczędności w kolejnictwie.

Lwów, 31 sierpnia.

W byłej monarchii austryacko-węgierskiej istniał zwyczaj, że wydawnictwa dzienników otrzymywały zawsze pewną ilość bezpłatnych biletów jazdy dla podróży swoich współpracowników w sprawach redakcyjnych. Zwyczaj ten panuje także w Polsce.

Na prośbę naszą o przyznanie nam takiej samej ilości biletów, jaką otrzymują inne dzienniki, odpowiedziało M. K. Ż. pismem z 27 b. m. Nr. Pr. 2349 co następuje:

W odpowiedzi na pismo L. p. 6137/21 w sprawie przyznania wydawnictwu »Chwila« bezpłatnych biletów — M. K. Ż. zawiadamia, że niestety nie może przychylić się do prośby. Powodem takiego stanowiska Ministerstwa Kolei Żelaznych jest pasywność budżetu kolejowego wkładająca na Ministerstwo prawo i obowiązek przestrzegania jaknajdalej idących oszczędności, które między innemi nietylko nie pozwalają w bieżącym roku na dalsze przyznawanie bezpłatnych przejazdów, ale zmuszają do stopniowego kasowania przyznanych już ulgowych biletowych.

Za Ministra wz. Naczelnika Wydziału prezydyalnego. Podpis nieczytelny.

Cieszy nas niezmiernie, że sprawa biletów jazdy dla »Chwili« zainaugurowała »epokę oszczędności w kolejnictwie« Chętnie będziemy ogłaszali komunikaty M. K. Ż. o dalszych oszczędnościach. Spodziewamy się, że M. K. Ż. często donosić będzie prasie, jakie dalsze oszczędności udało mu się uzyskać.

NADESŁANE.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 7, w podwórzu.
codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.
10536

Powróciłam! 10791
Zakład i szkoła pisania na maszynie
KUNKE, Lwów, Sykstuska 37 mez.

Wpisy do żydowskiej Szkoły handlowej
(Zygmuntowska 17).
odbywać się będą, począwszy od 28 sierpnia b. r. codziennie od 3—6 popoł. Egzamina wstępne i poprawcze odbędą się 4 września o 3-ciej po ol. 10352

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr Uricha
Kopernika 1, godz. ord 9—1 3—6 10[illegible]

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 5. 10660

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowackiego 4

Nagrodę 5000 Mk.
temu, kto zwróci mi laskę srebrną, zgubioną w »Świtezi« 28 b. m. z dorożki 243. 10878

Nadzwyczaj korzystny interes dla każdego!
Przedsiębiorstwo konfekcyi męskiej i damskiej na szeroką skalę poszukuje spólnika z obszernym lokalem (niekoniecznie frontowym)
Zgłoszenia 10594
Kober, Akademicka 23.

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusza nas do podwyższenia ceny pisma i inseratów.

Od dnia 1 września br. wynosić będzie:

cena poszczególnego numeru	mk.	12
» abonamentu w Lwowie	»	290
» » na prowincyi	»	320
» » za granicą	»	400
» zwyczajnego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	»	15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	40
» komunikatów i wiadomości pokr n za wiersz 2-szp n.	»	70
» w tekście i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	80
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych i gratulacyj za wiersz 2-szpalt. non.	»	60

najmniej 5 wierszy 300 mk.

cena drobnych ogłoszeń za słowo	mk.	5
kupno, sprzedaż i matrymonialne za słowo	»	8

—ooOoo—

Połączenia telefoniczne Lwów-Warszawa i Kraków-Wiedeń przerwane, wobec czego ani depesz własnych ani notowań giełd zagranicznych nie otrzymaliśmy.

—xx—

Repertuar teatru Miejskiego.

Czwartek 1. września o godz. 7.30 „Straszny Dwór“ opera, debiut Maryi Kon ak.

Piątek 2. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“ operetka.

Sobota 3. września o godz. 7.30 „Żydówka“. Gościnny występ p. Jana Majerskiego.

Niedziela 4. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy“ G. Zapolskiej.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“.

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy“.

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida“ Gościnny występ Jana Majerskiego.

— **Otwarcie teatru artystyczno-literackiego »UL«** w zupełnie odnowionej sali przy ul. Ossolińskich l. 10 odbędzie się w wtorek 6 września b. r.

Scenka literacka „UL" stanie się atrakcyą dla wytwornej i krytycznej publiczności Lwowa, tak doborem artystów, jakoteż repertuaru.

Prace dekoracyjne wykonane przez prof. Krupskiego pod kierunkiem utalentowanego artysty malarza Kazimierza Kostyrowicza, który objął stałe kierownictwo dekoratywne „Ula" są już na ukończeniu. Reżyseryą rewji jednego z najpopularniejszych literatów lwowskich prowadzi Bronisław Bronowski pod batutą znanego muzyka Tadeusza Müllera. Wśród artystów na stałe zaangażowanych do „Ula" znajdują się między innymi: Pp. Bronowski, Cichocka, Michałowski, Mirski, Noskowska, Ordonówna, Orwicz, Spimeterówna, Windheim, Zielińscy i w. i.

Kierownictwo literackie spoczywa w ręku jednego z utalentowanych literatów lwowskich.

Bliższe szczegóły doniosą komunikaty.

10877

— **Występy »Trupy Wileńskiej«.** 3. bm. wystąpi w naszem mieście chlubnie u publiczności Lwowa zapisany zespół »Trupy Wileńskiej« z cyklem utworów scenicznych. Oprócz utworów granych przed feryami t. j. Dybuka, Dni naszego Życia, Niemowy i t. d. odegrają zostanie »Pusta Karczma« Hirszbajna, »Ten, który został policzkowany« Andrejewa oraz Janek el Kowal Pińskiego. Znakomity ten zespół, który około rozwoju teatru żydowskiego położył niepomierne zasługi, po krótkim pobycie we Lwowie wyjedzie zagranicę. Z szczerą radością witają Lwowianie sympatycznych gości.

Z Teatru Miejskiego. We czwartek 1. września zaprezentuje się w partyi Jadwigi w „Strasznym Dworze" młoda utalentowana śpiewaczka p. Marya Korczak, uczennica szkoły Kliszewskiej. W operze tej wystąpi po raz pierwszy Pan Julian Sieroszewski.

W piątek pójdzie ponownie przy przepełnionej widowni „Dziewczyna z Holandyi" z pp. Brzeską, Miłowską, Kuligowskim i Tatrzańskim w głównych rolach.

W sobotę drugi gościnny występ p. Jana Majerskiego w „Żydówce". Liczne krytyki francuskie podnoszą wysokie walory artystyczne tej kreacyi znakomitego śpiewaka. W głównych partyach pp. Argasińska-Choynowska i Platówna, która ukaże się po raz pierwszy w tym sezonie. Kardynała śpiewa p. Horner, dyryguje p. Lehrer.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: 1) Nr. 150 dziennika »Wpered« z dnia 1. września 1921 oraz Nr. 27 czasopisma »Biłkiwszczyna« z dnia 4. września 1921.

— **Ordynacya lekarska w Poliklinice powszechnej** przy ulicy Lindego 5, przerwane wskutek wypadków wojennych rozpoczyna się na nowo z dniem 1. września b. r.

— **Podroż nie dzienników lwowskich** Urzędowa »Gazeta Lwowska« podwyższa z dniem 1. września cenę pojedynczego egzemplarza na 10 mk. a w podobnym stosunku cenę prenumeraty. Nową podwyżkę motywuje wydawnictwo znacznem podwyższeniem cen druku.

— **Nowe podwyżki.** Niemile witać będzie ludność dzień 1. września, który stoi pod znakiem wszelkiego rodzaju podwyżek. Podrożał tramwaj, poszły w górę opłaty pocztowe i telegraficzne, wogóle podwyżki bez końca. Również z dniem 1. września podwyższone zostają ceny wyrobów tytoniowych. Nowy cennik materyałów tytoniowych przedstawia się następująco: Cygara: Havana 60 mk. sztuka, Belweder 45 mk. Wawel 36, Trabuco 28, Britanico 26, Kuba 20, Portorico 15, Cigarillo 7. Mieszane zagr. 12. Ceny papierosów: Sfinks 10, Kedyw 8 Egipskie 7, Prezydent 4·50, Damskie 4·50, Pogoń 3·50, Sport 3·50, Wisła 2·50. Tytoni: Xanthie 100 gramów — 700 mk., najprzedniejszy sułtański 600 mk., najprzedniejszy macedoński 500, najprzedniejszy turecki 95, przedni turecki 25, średni turecki 60 tytonie do fajki: przedni fajkowy 35 mk, zwyczajny 30 mk.

— **Wydział Tow. Rygorozantów** w Lwowie, zwraca się niniejszem imieniem ogółu Akademików żydowskich z prośbą o łaskawe zgłoszenie pomieszczeń dla słuchaczy wzgl. słuchaczek Wyższych Uczelni za wynagrodzeniem pieniężnem lub też za udzielanie lekcyi, a to w możliwie trzydniowym czasie na ręce Sekertaryatu Tow. ul. św. Teresy 26 a. przy zapodaniu warunków. Tow. Rygorozantów liczy, że zgłoszenia pomieszczeń wpłyną jaknajszybciej i jaknajliczniej, a przez to umożliwi społeczeństwo licznej młodz. akadem. nie mogącej znaleźć pomieszczeń w Żydowskim Domu Akademickiem dla szczupłości miejsc, dopełnienie studyów przerwanych i tak ku szkodzie społeczeństwa i młodzieży akademickiej długoletnimi czasami wojennymi. Udzielanie lekcyi obejmuje wszelkie działy jakoteż i języki: hebrajski, angielski i francuski. Tow. Rygorozantów pośredniczyć będzie w tej sprawie zupełnie bezinteresownie.

Za Wydział: Dr. Graf Henryk, przew., Nillet Zygmunt sekr. 10894

— **Ważne dla emigrantów do Ameryki.** Prezydyum dyrekcyi policyi we Lwowie komunikuje: Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej postanowił z dniem 1. lipca 1921 r. udzielać wizy tylko na tych paszportach zagranicznych (wzór 1-szy i wzór 2-gi), wydawanych przez władze polskie, w których obywatelstwo posiadacza paszportu oraz miejsce jego urodzenia są uwidocznione.

Osoby zamierzające wyjechać do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, a nie posiadające na swych paszportach tekstu z wymienieniem miejsca ich urodzenia oraz ich obywatelstwa (polskie lub b. Imperyum Rosyjskiego) winno zgłosić się do tego Urzędu Paszportowego, który paszport dany wystawił lub do Urzędu Paszportowego miejsca ich obecnego zamieszkania celem uzupełnienia wyżej wymienionych braków w paszportach bez czego Konsulat Amerykański wizy nie udzieli.

Zaznacza się przytem, że obowiązek udowodnienia obywatelstwa należy do petenta.

— **Skład wychowawczo-naukowy Dr. A. Karpówny (z prawem publiczności).** Wpisy do gimnazyum i liceum oraz koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 10—11 i 3—4. Wałowa 31 mezanin. 10493

Dla emigrantów do Meksyku. Jak wiadomo wysłał swego czasu „Hias" do Meksyku komisyę celem zbadania tamtejszych stosunków a względnie czy i o ile możliwa jest emigracya Żydów do tego kraju. Obecnie po powrocie komisyi do Nowego Jorku ogłoszone zostało sprawozdanie komisyi, stwierdzające niemożliwość emigracyi Żydów do Meksyku i ostrzegające chcących wyjechać do Meksyku przed wyjazdem tamże. Co się tyczy innych krajów, to wkrótce ogłoszony zostanie specyalny komunikat „Hiasu".

— **Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa** przypomina, że blankiety jej pierwszej emisyi (szare) 20-markowe z datą Warszawa, 17 maja 1919, z wizerunkiem Kościuszki, 5-markowe z datą Warszawa, 17 maja 1919 z wizerunkiem Głowackiego oraz 1-markowe z daty Warszawa 17 maja 1919 z wizerunkiem orła polskiego, przyjmowane będą do zapłaty we wszystkich oddziałach P.K.K.P., w urzędach i kasach skarbowych, kolejowych i pocztowych, jakoteż w kasach wszystkich instytucyj państwowych tylko do dnia 30 września br. Od 1. października br. ustaje obowiązek przyjmowania tych biletów przy zapłacie i będą one mogły być wymieniane w oddziałach P.K.K.P. na bilety drugiej emisyi tylko do dnia 31. grudnia br. Koszta ewentualnych przesyłek pocztowych biletów do wymiany ponosi klient. Z końcem roku 192[illegible] ustaje zupełnie obowiązek wymiany tych biletów.

— **Ulgowe wizy paszportowe dla uczestników »Targów Wschodnich«.** Jak się dowiadujemy ministerstwo s. zagranicznych poleciło wszystkim polskim placówkom konsularnym udzielenie 50% zniżki za wizy na paszportach uczestników Targów Wschodnich. Równocześnie wydało ministerstwo s. zagranicznych telegraficzne zlecenie konsulatowi generalnemu w Opolu by dla górnośląskich uczestników Targów wydawał ulgowe wizy paszportowe.

— **Targi Wschodnie komunikują** Ministerstwo skarbu zawiadamia, że rozporządzeniem z d. 8. VII. rb. L. 1389 ex DC/II/21. polecono kolejowym Urzędom celnym, aby przesyłki zaopatrzone w specyalne nalepki z oznaczeniem »Przesyłka na Targi Wschodnie« oraz nadchodzące za listami przewozowymi pieczątką »Targów Wschodnich« przekazywały dla dokonania odprawy celnej wprost do ekspozytury Urzędu Celnego we Lwowie na placu Targów Wschodnich. Izba skarbowa we Lwowie otrzymała upoważnienie do utworzenia ekspozytury celnej na placu wystawowym.

— **O kwatery dla I. »Targów Wschodnich.** Na murach masa pojawiły olbrzymie afisze z wezwaniem do mieszkańców Lwowa, ażeby spieszyli z zgłaszaniem kwater na czas „Targów Wschodnich".

W odezwach podpisanych przez Pp. Prezydenta Neumana i prezesa Komitetu Wykonawczego Dyr. Turskiego, zapewnia prezydyum miasta uroczyście iż mieszkania ofiarowane na czas „Targów" nie będą podlegały rekwizycyi. Zupełnie zrozumiałem jest bowiem, że odstąpienie jednego pokoju jest pewnego rodzaju ofiarą ze strony mieszkańców, którzy na czas „Targów Wschodnich" będą zmuszeni z tego powodu uszczuplić pomieszczenie swych rodzin. Obawy są zatem pod tym względem płonne.

Dotychczas wpłynęło kilka tysięcy zgłoszeń, a potrzeba dwadzieścia tysięcy kwater gdyż tylu gości zapowiedziało swe przybycie.

Liczenie na jakieś wyższe opłaty za pokoje odstąpione jest bezcelowe, gdyż komisya cennikowa czuwać będzie, by w ostatniej chwili nie wyrodziło się paskarstwo mieszkaniowe, a wyzyskiwaczy pociągnęłoby się do surowej odpowiedzialności.

Niechaj więc każdy kto może spieszy ze zgłoszeniem i nie pogardza kilkutysięcznym zarobkiem za najem pokoju.

— **Czesko-hebrejski znaczek listowy.** Z okazyi rozpoczynającego się z dniem 1. września kongresu syonistycznego w Karlsbadzie aprobował rząd czesko-słowacki wydanie specyalnego znaczka listowego. Znaczki te będą kursowały przez przeciąg 11-tu dni i są do nabycia za pośrednictwem oficyalnego biura wszech wiatowego kongresu syonistycznego w Karlsbadzie (Schützenhaus).

— **4740 emigrantów żydowskich** przybyło jak cyfry statystyczne wykazują w ciągu miesiąca lipca do Nowego Jorku. Wśród emigrantów była pewna liczba sierót po ofiarach pogromów (Ż. B. K.)

— **Emir Fajzul do rabinatu w Palestynie.** Naczelny rabinat w Palestynie otrzymał od króla Fajzula depeszę, w której dziękuje za telegram powitalny, wysłany przez rabinat z okazyi jego wstąpienia na tron Mezopotamii.

— **Teatr hebrajski z Jaffy na Kongresie.** Artyści hebrajskiej sceny w Jaffie wyjechali na kongres syonistyczny do Karlsbadu, gdzie dadzą kilka przedstawień, poczem odjadą na powrót do Palestyny.

— **Nocna obława policyjna.** W nocy z wtorku na środę odbyła się wielka obława policyjna, urządzona po raz pierwszy przez

...owaną policyę państwową. Obławą ... inspektor Łukomski. Przeszukano ... prawie nory i spelunki żydowskie, ... w ręce organów policyjnych dostało ... poszukiwanych oddawna indywiduów. ...ormuje wszechwiedzący reporter pewnego rukowego pisemka podczas obławy ...mano także „bolszewików". Takimi ...wikami" są A. Siegelbaum, Dawid Se... Jerzu Sapoźnik i Gedale Scharf, u... ...chodźcy z Rosyi . .

Mają ich dosyć. »Matin« donosi ..., że rząd niemiecki zamierza wy... granic państwa członków rodziny ...zollernów oraz generałów Ludendorff, von der Goltz i Verweck'a.

Egipski delegat na kongres. W ... został wybrany bar, Me as he ja... ...ny delegat z łona egiskich syoni... ...a XII. kongres w Karlsbadzie.

Norman Bentwitch ocze iwany w ... W ciągu najbliższego tygodnia ... przyjazd sekretarza rządu palestyńskiego p. Normana Bentwit ha.

Dr. Kraut dentysta-technik Przeniósł się z ul. Mickiewicza 3, powrócił i przyjmuje ... ykle. 10864

Obrady międzynarodowego uniwersytetu. W Bruksli obraduje druga ... konferencya międzynarodowego uniwersytetu. Obrady konferencyi zagaił prof. dr. ... uniwersytetu niemieckiego w Pradze, ...eż z stał obrany przewodniczącym konferencyi. W konferencyi bierze udział grono profesorów uniwersyteckich. Pinard wniósł na ...anie biuletynu uniwersyteckiego, przedstawiciel uniwersytetu w Lausanne, Rougier, sprawozdanie o utworzeniu sanatoryum ...rofesorów i studentów w Szwajcaryi. ...od (Francya) przedstawił odbycie zjazdu ...syteckiego w południowej Francyi. Sprawa ...epuszczenia Niemców do udziału w obradach ...rzekazano do załatwienia przyszłej konferencyi.

Sic transit gloria mundi .. Przed dniami aresztowano na granicy jugosłowiańsko-austryackiej byłego arcyksięcia Leopolda Salvatora, który swego czasu wybraniał ...nać republikę austryacką. Eksarcyksiążę ...ił przed rokiem baronównę Nikolits, ...telkę Jugosławii. Leopold Salvator nie ...a jednak pozwolenia na pobyt ani w Au... ...ani w Jugosławii, tak że ciągle wędruje z jednego kraju do drugiego. Nie rozporządza też odpowiednimi funduszami, któreby ...iwiły mu osiąść zagranicą a mianowicie ...szpanii, gdzie przebywa jego rodzina. Pisma wiedeńskie donoszą, że rodzina arcyksięcia ...w bardzo skromnych warunkach tak dalece nie jest w stanie utrzymywać służącej, że ...ye służącej pełni ośm córek Leopolda ...ora.

Modły świąteczne, odbędą się ...rocznie w salach »Lutnia« gmach ...ka. Miejsca można zamawiać od 10. ...nia b. r., codziennie od 4—7 p po... ...u. 10893

---

1) — Wpisy w Lwowskim Instytucie ...cznym na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. ...eskiego l. 4. Tamże informacye i prospekta.

2) Kurs koncertowy fortepianowy ...owskim Instytucie Muzycznym prowadzą S. Esenberger, N. Kwiecińska i W. ...er.

3) Seminaryum Muzyczne dla kandydatów dla nauczycieli muzyki w szkołach państwowych otworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

4) Szkoła operowa Lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem ...I. opery Lehrera i reżysera opery ...Tarnawskiego przyjmuje kandydatów.

5) Muzyczna freblowska szkółka Lwowskiego Instytutu Muzycznego ogłasza ... 1876

Wiadomości handlowe.

Lwów, 31. sierpnia.

Płacono Chodorów 2575—2560, Praga 3475—3500 Wiedeń 287, P. T. H 1100, Parowozy 1450, Rakszawa 6600, Berlin 340), A. B. Z. 550.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono dolary ameryk. 2780—2790 2800—2815, kanadyjskie 2430—2450—2470 marki niem. 33·50, leje rum. 34·50, korony czeskie 34·50.

—ıı—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 31 sierpnia 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	540 —	560
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650 —	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310 —	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300·—	—·—
Tow. Chodorów 140—	2525 —	2625
Tow. akc. Karpalit —42	1675 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3550·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000 —	2200 —
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	— —
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	5100·—	—·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400·—	1500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	—·—
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1150·—	—·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2075·—	2250·—
Polsk. Tow. handl. 500-21	1050·—	1150 —
Tow. Rakszawa 140—56	6500·—	6700
Zakł.el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	— —
Tow. Zieleniewski 140—20	7700·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70.—
« « (po 250)	50·—	50 —
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	200·—	215 —
1 Frank szwaj.	385·—	420 —
1 Ł Sterling	9500·—	10200·—
1 Dollar ameryk.	27 0·—	2840.—
1 Dollar kanadyjski	2270·—	2470·—
Marki niem. (po 1000)	3150·—	3375 —
» » (po 100)	3050·—	3275·—
» » drobne	2950·—	31 5 —
Lei rumuńskie (500)	3200·—	3400·—
Lei rumuńskie drobne	3100 —	3300·—
Liry włoskie	110·—	130·—
Czesk. korony (5000—1000)	3200·—	3600·—
Korony austr. niem. stemplowane	255·—	280·—
Dewizy		
Wypłata na Londyn	9650·	10250·—
» na Paryż	205 —	225 —
» na Zurych	385 —	425·—
» na Pragę	3350 —	3650·—
» na Wiedeń	280·00	300·
» na Berlin	8300·00	3475·—
» na Nowy Jork	2650 —	2850 —
» na Medyolan	110 —	13 ·—
» na Bukareszt	3300·—	3500·—
Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—ooo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 31. sierpnia.

P. T. H I—III. 1000—1200, Impex 400—500, Polski Glob 1200—1300, Z gluga Polska 500 550 Zieleniewski 7800, 8600, Parowozy 1400—1500 Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3100—3300, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2000—2300, Siersza el 2100—2300 Oikos 4900—5100, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3200—3400, Krakus 3000—3200, Ćmielów 3500—3700, Górka 8000—8200, Siersza 7500—7800, T. P. G 8100—8300, Chodorów 2500—2700. Pocisk 950—1050.

Dolary ameryk. 2750—2850, marki niem. 3150—3350, korony austr. 260—280 kor. czechosł 3300—3500, franki fr. 220.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 31. sierpnia.

Dolary ameryk. 2855—2840, franki fr. 224, funty szterl. 10700—10500 marki niemieckie 33·95—33·75, Gdańsk 33·75—33·25.

NADESŁANE.

Lusia Farberówna — Leon Weisser
zaręczeni w sierpniu b. r. 10862

Aron Breitbart — Marya Fleischer
1868 Kałusz Starożyńce (Rumunia)
zaręczeni, Kołomyja w sierpniu 1921.

Z okazyi zaręczyn towarzysza p. Izydora Ehrenkranza z naszą tow. p. Malwiną Kupferm n gratuluje serdecznie
10882 Klub amatorski »Haor-Drohobycz«.

Do zaręczyn mego kochanego kolegi p. Izraela Zöllera z p. Salą Fritz gratuluje serdecznie Herman Lorberbaum Drohobycz.
10883

Zapraszam krewnych i znajomych na ślub nasz, który odbędzie się w Podwołoczyskach 7 września b. r. o godzinie 6-tej popoł.

Bernard Streusand
10888 Regina Silbermann.

Najserdeczniejsze życzenia gratulacye dla młodej pary Dawida i Dziuni Jägerów zasyłamy tą drogą życzliwi koledzy

Franz i Emil Zündler
10880 Arnold Salzmann.

Z okazyi zaręczyn naszego koch. kolegi p. Izydora Ehrenkranza z p. Malwiną Kupfermann gratulują najserdeczniej
Urzędnicy biura miastowego
10881 rafineryi Galicya, Drohobycz.

Do zaręczyn naszej kochanej siostry p. Salci Nussbaum z p. Baruchem Ellenbergiem zasyłamy serdeczne życzenia
10885 Herman i Frydzia.

Dużo szczęścia do zaręczyn naszego kochanego przyjaciela p. Izraela Zöllera z p. Salcią Fritz zasyłają Natan Acker, Leon April
10884 Drohobycz.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Lautersteln
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3—5 pop.
SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

NAUKA i WYCHOWANIE.

Z dniem 1. września zostają otwarte kursa przygotowawcze dla uczniów i uczenic niższych klas gimnazyalnych. Uczniowie z prowincy mogą znaleźć pomieszczenie pod korzystnymi warunkami. I. Rotenstrauch, Krasickich 8. 10543

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rottter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 10782

NAUCZYCIELKA GIMNAZYALNA, ZNANA PIERWSZORZĘDNA SIŁA PEDAGOGICZNA, przygotowuje do matury gimnazyalnej, oraz wszelkich egzaminów. Udziela także lekcyi ogólnego wykształcenia. Zgłoszenia pod »Pewność«. 10863

BATOREGO 34 »ecole francaise« najszybsza metoda w uczenia języków. Rodowite siły.

INTERESA HANDLOWE.

Spólnik z większym kapitałem poszukiwany do rentownego handlu galanteryjnego przy ul. Sykstuskiej, Legionów celem zaprowadzenia hurtownej i detalicznej sprzedaży towarów galanteryjnych. Warunki korzystne. Zgłoszenia pisemne pod »En gros« do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana. 10799

Fachowiec z branży tekstylnej posiadający odpowiedni kapitał i lokal, szuka spólnika pracowitego również fachowca z większym kapitałem pod »Uczciwy« do Adm 10871

PRYWATNE KORESPONDENCYE

Z drogą przepraszam p. Natana Ackera za wyrządzoną mu krzywdę i ofiaruję tyt. kary 1500 Mk. na Ż. F. N. Beno Weingarten. 10886

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Pokój frontowy na dwie osoby z utrzymaniem dla przyjezdnych na przeciąg czasu 2—3 tygodni natychmiast do wynajęcia ul. Pańska 11 a, II. p. 10878

Młody inteligentny kawaler poszukuje umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnem wejściem ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia pod »Egoz« do Admin. 10870

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Dam mieszkanie inteligentnej osobie za ugotowanie obiadu. Wiadomość u Grunda, Rutowskiego 16, 10768

Akademiczka poszukuje umieszczenia z całem utrzymaniem we Lwowie od października, ewentualnie udzieli lekcyi fortepianu lub łaciny. Zgłoszenia: Adela Rohatyner — Tarnopol. 10872

Lekarz poszukuje miejscowość, gdzie osiąść. Dr. Orion, Lwów, Poste restante. 10867

Przyjmę ucznia lub uczenicę szkół śred. z domu majętnego na całe utrzymanie. Pomoc w nauce. Fortepian w domu. Bliższa wiad. pod »Majętny 3« w Administr. »Chwili«. 10859

WOLNE POSADY.

Adwokat Dr. Axer, Fredry 4 a poszukuje rutynowanej mundantki. 10709

Panny podręczne i samodzielne w modniarstwie zostaną natychmiast przyjęte we fabryce Neuwelta, Balonowa 3. 1786

Poszukuje się zdolnego subjekta (sprzedawcy) z działu manufaktury, za wysokiem wynagrodzeniem prócz wiktu i mieszkania. Bliższa wiadomość w Adm. »Chwili«. 10729

Panienka do dzieci z hebrajskiem potrzebna. Warunki bardzo korzystne, Sobol, Legionów 41.

Praktykant z dobrej rodziny, do handlu papieru przy ul. Zyblikiewicza 5, poszukiwany. 1861

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

POSAD POSZUKUJĄ.

Młody intel. kawaler, nawskróś fachowiec w dziale zaprzęgów ciężarowych, doskonały znawca koni, były podoficer kawaleryi posiadający dobre referencye poszukuje posady masztalerza lub t. pd. Zgłoszenia do Administracyi pod »Ch. H. M.« 10732

Starszy magister farmacyi dobrze polecony poszukuje posady. Adres »I. L.« do Adm. 10723

Rutynowana siła biurowa z dobrem świadectwem pisząca biegle na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia pod »Zdolna 120« do Administracyi. 10755

Lekcye fortepianu udziela wiedeńska konserwatorzystka z egzaminem państwowym — Gizela Zarzycka, Staszica 8/1 Op'at row antami 10899

Koncypient żonaty, z 3-letnią praktyką adw kacką prowincyonalną i rokiem sądowym poszukuje posady — ze względu na widoki uzyskania pomieszkania — w Stanisławowie lub Kołomyi. — Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności dr. Krammer, adw. w Buczaczu. 10878

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

Maszyna do pisania »Remington« do sprzedania. Oglądać między 1-szą a 3-cią Kołłątaja 7, I. piętro na prawo. 10789

Kuchnia domowa, wydaje wykwintne i smaczne obiady po najniższych cenach Jagiellońska 15, III p. na lewo 10771

Mikroskop Reichera najnowszej konstrukcyi z immersyą sprzedam Dołkowski, Zimorowicza 6. 10890

Trzy apteki prowincyonalne są na sprzedaż. Osobiste zgłoszenia Safrin, Lwów, Zielona 56 10369

Ogłoszenia.

Lokal wolny

przy ul. Kazimierzowskiej

w celach hurtownych dla działu manufaktur oddam do dyspozycyi.

Wiadomość u fryzyera 1 762

ul. KAZIMIERZOWSKA 28.

Powróciłem z Wiednia 1 632

i przywiozłem najnowsze modele do przerabiania kapelusz damskich i męskich **Karol Weiss, Lwów, Dominikańska 5.**

„OKAZYA“

Za stare i połamane płyty płacę M. 80 lub też zamieniam jedną nową za cztery stare płyty.

JÓZEF KATZ

Lwów, ul. Pańska 1, 8.

ANNA PINKERFELD

PIEŚNI ŻYCIA

do nabycia w wszystkich księgarniach

SKŁAD GŁÓWNY: 10 28

KSIĘGARNIA „BETH IZRAEL“

— JAGIELLOŃSKA 15 —

Złote obrączki ślubne

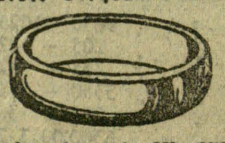

14 kar. sztuka Mk. 350

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER

H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10638

ETYKIETY

wszelkiego rodzaju wykonuje i ma na składzie **LITOGRAFIA**

Lwów, ul. Św. Anny 4 (boczna Kościuszki). 1067

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny władającej językiem polskim, niemieckim i początkami hebrajskiego do 2 dzieci 4 i 9 letnich. Adwokat Dr. Weissmann, Łopatyn 10780

Panna inteligentna Żyd. poszukiwana na cały dzień do dwóch chłopców 1—3 kl. ludowej. Osobiste zgłoszenie popoł. Richter, Śniadeckich 4. 10756

Zakład dentystyczny Weppera w Stryju poszukuje praktykanta. 10873

„REKOR

„Pierwszy francusko-polski ży

Numer wrześniowy już wyszedł nabycia w księgarniach, sklepach i t. p. — CENA M. 160·—.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAM

mogą być połam ne. płacę po 85 Mk JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka

NA SEZON SZKOLNY poleca SKŁAD

Agid i Umschweif Lwów, Żółkie

zeszyty, bloki rysunkowe, notat przybory szkolne po cenach fab

WAZELINA marki

W BECZKACH.

WAZELINA marki

w blaszanych pudełk kg. najlepszej jakości

FABRYKA CHEM. TECH. WYRO

„COLUMB

L. Wittelsa, Lwów, Panień

Poszukuje się prakty

do zakładu dentystycznego. — Z w Biurze Ogłoszeń S. SOKOŁO GO, Lwów, Jagiellońska

Gorzelnię-kompletnie urządzoną s zyjnie PI LWOWSKA 48. — Tel. 476

1000 Żakietów wełni

otrzymaliśmy i sprzedamy po cenach konkurencyjnych. « Przed zakup oglądajcie nasze okna » stawowe

Magazyn „Mannera“ LW SYKS

Obrączki ślubne sp je najtani

6565 H. GUTTERMA

Lwów, SYKSTUSKA 14.

Do nowo za ożyć się mając j

MIODOSYTNI

poszukuje się zdolnego fachowca do stowego wstąpienia ewent. z procentow łem. Oferty pod »Miód 1864« w Admi zaniem kwitu.

Ważne dla kupców z prow

Najtańsze źródło nabycia praw

Karlsbadzkiej porce

Sz. Friedlender, Lwów, Sm

ZA BRYLANTY, ZŁO

Srebro, dyamenty, perły, złoto z płaci sumiennie **H. GUTTERMA**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Z »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika

Nr. 942 Lwów, sobota 3. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej. Ceny w nawiasach odnoszą się do ogłoszeń zamiejscowych

Finansowa tragedya.

(w). Exposé ministra skarbu Steczkowskiego w komisyi budżetowej sejmu stanowi nowy smutny dowód rozprzężenia stosunków finansowych państwa i dezoryentacyi rządu. W obradach, jakie zwykły się toczyć w całach prawodawczych po przedłożeniu budżetu przez ministra skarbu, substratem dyskusyi jest właśnie ten budżet, a zadanie ministra skarbu polega na ogólnem jego uzasadnieniu i obronie poszczególnych pozycyj. Mowa ministra Steczkowskiego była jednak w tym wypadku tylko pogrzebową mową pochwalną budżetu, który przestał być aktualnym i którego wszystkie cyfry rozwiały się w nicość, zabarwioną bladą pociechą, że nie jest jeszcze tak źle i beznadziejnie, jak się niektórzy obawiają.

Okoliczność, że budżet przestał być realny, usprawiedliwia minister skarbu w sposób całkiem logiczny i rozumny. Nie można przecież żądać, aby z końcem sierpnia realny był budżet, ułożony w kwietniu, skoro w międzyczasie marka polska straciła w stosunku do walut zagranicznych więcej niż połowę swojej wartości! Nie dostrzega tylko min. skarbu tego, że w jego ustach argument ten stanowi przyznanie, iż zniżka kursu marki polskiej zaskoczyła go tak samo, jak każdego innego śmiertelnika i że układając budżet nie umiał uwzględnić należycie faktu, iż waluta nie jest ustaloną. Ponieważ zaś ogół obywateli marzących o nadejściu owej błogiej chwili, w której marka przestanie roztapiać się w ich ręku, przywykł w bezradności swojej jak ku tęczy spoglądać ku swemu ministrowi skarbu, od którego spodziewa się zbawienia, przeto niechaj się po takiem wyznaniu nie dziwi ten minister skarbu widokowi wydłużających się z rozczarowania twarzy, skoro ta tęcza okazała się iluzyą fantazyi, z pola której wyłonił się człowiek tak samo nic nie wiedzący i nie umiejący nic poradzić jak pierwszy lepszy śmiertelnik.

Minister Steczkowski bardzo rozumnie też, z uznaniem podnieść to należy, wyjaśnia przyczynę spadku marki polskiej. Jest nią — zdaniem jego — zachwianie w kraju i zagranicą zaufania w jej wartość, wywołane emisyą coraz to świeżych miliardów i okolicznością, iż nie widać tendencyi do uporządkowania stosunków gospodarczych a natomiast zachodzi obawa konfliktów wojennych. Wprawdzie o przyczynach tych mówi się i pisze publicznie już od długiego czasu, niemniej jednak stwierdzenie ich przez ministra skarbu posiada szczególną wartość. Cenniejsze jednak znacznie byłoby wyjaśnienie, dlaczego to nie widać tendencyi do uporządkowania stosunków gospodarczych i komu korzyść dziś przynosi polityka, rodząca obawę konfliktów wojennych. Tego wyjaśnienia jednak minister skarbu nie daje i pozostawia już obywatelom zupełną swobodę domyślenia się, że wszystko dzieje się rozumnie.

Optymistą jednak minister być nie przestaje. Niedobór w nierealnym budżecie zapełnia się eksploatacyą puszczy białowieskiej, wyzyskaniem rafineryi drohobyckiej, uprzywilejowaną pożyczką i 13 miliardami, które rząd posiada jeszcze w PKKP., a które są jak twierdzi zastępca dyrektora tej kasy, w znacznej części już wyczerpane. Czy jednak kurs marki polskiej dalej się nie obniży, względnie jakie istnieją szanse, że to nie nastąpi, nad tem min. Steczkowski wcale się nie rozwodzi.

Miłą niespodziankę stanowi w wywodach jego wiadomość, że zbiory tegoroczne pozwolą na wywóz 100.000 wagonów zboża... Przyznajemy jednak, że wolelibyśmy, aby ten optymizm co do zbiorów oparty był na ściślejszych cokolwiek datach statystycznych, niż te, jakich użył minister. Pozostawiając na razie na boku kwestyę trafności obliczeń ministerstwa rolnictwa poddajemy tylko pod rozwagę, czy uchodzi czynić podstawą obliczenia niedobór zeszłoroczny, wyrażony ilością importu, skoro wiadomem jest, że w roku zeszłym przez szereg miesięcy karmiono ludność chlebem nawpół z plewy i słomy pieczonym.

Osobiste zapatrywanie min. Steczkow-

Otwarcie XII. Kongresu syonistycznego.

Karlsbad 1. września (tel. wł. — Trejwart). Kongres karlsbadzki poprzedziły liczne przedkonferencye a więc Mizrachi, Żyd. Funduszu Narodowego, Zjazd akademickiej młodzieży syonistycznej, Hitachduth utworzył wielki blok centrowy, liczący 250 członków. Prezesem grupy Mizrachi wybrany został Strueckmann. Grupa Mizrachi liczy stu delegatów.

Na prezydenta kongresu wysuwana jest kandydatura dra Nachuma Sokołowa, z powodu nieobecności barona Rotszylda. Delegacya syonistów amerykańskich liczy 240 osób. Opozycyonistów z Ameryki na kongresie nie ma. Na kongres przybyli Simon, de Lima. Również obecny jest znany poeta Ch. Bialik jako delegat z Palestyny. Projekty kolonizacyjne Palestyny dra Sokina spotkały się z gwałtowną opozycyę dra Ettingera na konferencyi kolonizacyjnej

Delegacya wschodnio-galicyjska ukonstytuowała się, wybierając prezydyum, w którego skład wchodzą dr. Leon Reich, dr. H. Rosmarin i dr. Insler.

Liczba uczestników kongresu ustawicznie wzrasta. Olbrzymi wprost napływ uczestników kongresowych, podejmywanych niezwykle serdecznie przez karlsbadzką lokalną organizacyę syonistyczną. Również zauważyć się daje ogromny napływ gości kongresowych.

Karlsbad. 1. września (tel. wł.) Delegacya z Polski odbyła wstępną naradę. Wybrano trzech delegatów celem pertraktacyi z innemi grupami w sprawie organizacyi bloku złożonego z grup krajowych. Następnie omawiano kandydatury do prezydyum kongresu, wysunięto Jellina na przewodniczącego, dra Kluga na wiceprzewodniczącego oraz Bialika.

Na kongres przybyli J. Simon i de Lima, którzy żądają głosu w debacie generalnej celem obrony swego stanowiska.

Zakończyła się konferencya Żyd. Fund. Nar. Potem odbyło się uroczyste otwarcie wystawy Ż. F. N. Zagaił dr. Bodenheimer w obecności wielu gości.

Na posiedzeniu komitetu wykonawczego uchwalono zaproponować kongresowi aby tym razem wyjątkowo członkowie egzekutywy przewodniczyli na kongresie. Większością głosów wyznaczono kandydaturą Sokołowa na prezydenta, na wiceprezydentów dra Kluga, Motzkina i Syrskiego. Pozatem po jednym przedstawicielu Mizrachi i lewicy. Został zorganizowany blok 46 przedstawicieli organizacyj krajowym w pólnie z Ameryką, Polską i Rosyą.

Praga. [Pat.] W Karlsbadzie rozpoczęły się dziś obrady światowego kongresu syonistycznego. W obradach bierze udział 500 delegatów syonistycznych z całego świata w tem 100 ze samej Polski. Kongres ma rozstrzygnąć kwestyę kolonizacyi Palestyny. Istnieje zamiar przeniesienia kierownictwa międzynarodowej organizacyi syonistycznej do Palestyny.

Losy gabinetu Witosa ważą się

Ustąpienie min. Steczkowskiego jest kwestyą dni.

Warszawa 1. wrześ ia. Dzień piątkowy zadecyduje o losach gabinetu p. Witosa. W dniu tym komisya skarbowo-budżetowa ma wreszcie przystąpić do głosowania nad trzema zgłoszonymi wnioskami a z których dwa a to dra Głąbińskiego i Stapińskiego godzą w rząd uniemożliwiając mu pozostanie a tylko wniosek trzeci wyusniety przez p. Loewensteina a zmodyfikowany przez p. Osieckiego potrafi zażegnać przesilenie gabinetowe.

Trudno jest bardzo szczególnie jeśli idzie o rozproszkowany na frakcyjki Sejm polski, ustalić jak wypadnie głosowanie. O ile sytuacya dla rządu przedstawiała się w ciągu czwartku niepewnie to wieczorem tego dnia, po przemówieniu prezydenta ministrów w komisyi nie brak było głosów z rozmaitych stron iż pozycya gabinetu poprawiła się. Jednak mimo wszystko nie ulega wątpliwości że dni najbliższe przyniosą dymisyę ministra Steczkowskiego, który oświadczył kategorycznie, że w rządzie pozostać nie ma zamiaru.

skiego na sprawę parcelacyi, jak to cufemistycznie wyraził się,, on o reformie rolnej, jest bardzo ciekawe i cenne, a byłoby jeszcze cenniejsze, gdyby nie było tylko jego osobistem zapatrywaniem i ako takie zapowiedzią nowych walk i starć wewnątrz rządu i w sejmie, ale programem całego rządu. Trudno przypuścić, by minister skarbu nie miał dotychczas sposobności omówienia tej kwestyi z swymi kolegami na fawie ministrów. To też na razie przyjąć należy, że w kwestyi tej w łonie rządu daleko jeszcze do zgody.

Ekspose ministra skarbu dowodzi, że zasadniczym warunkiem zmiany stosunków na lepsze jest gruntowna rewizya wszystkiego, co się w Polsce dotychczas wogóle stało. Dzisiejsze położenie gospodarcze Polski nie jest bynajmniej nieszczęściem, wywołanem przez przypadkowy, niezawiniony zbieg okoliczności, ale logiczną i konieczną konsekwencyą dotychczasowej polityki wewnętrznej i zewnętrznej. Jak długo przesłanki się nie zmienią — tak długo o usunięciu skutków mowy być nie może. Plasterkami w rodzaju tych, jakie proponuje p. Steczkowski, nie wyleczy się ran, które sobie państwo swoją polityką samo raz w raz zadaje. Tylko gruntowne i to bardzo gruntowne, na wewnątrz i zewnątrz widoczne zmiany dotychczasowej metody stosowania losami państwa mogą wytworzyć podstawy, na których oprzeć by się zdołał zdrowy rozwój gospodarczy.

XII. Kongres syonistyczny.

Karlsbad. Każdy pociąg przywozi licznych delegatów na kongres. Ponad 500 delegatów zgłosiło swój udział w kongresie. Miejsca dla gości rozchwytano jeszcze przed tygodniami. Rząd czesko-słowacki udzieli władzom instrukcyi w tym kierunku, by poczynić wszelkie możliwe ulgi dla komitetu zajmującego się pracami przygotowawczemi do kongresu. Przebywający w Karlsbadzie liczni kuracyusze z Ameryki przedłużyli swój pobyt na czas kongresu.

Karlsbad. Ostatnie wiadomości z Londynu o stosunku Anglii do delegacyi arabskiej brzmią nadal pomyślnie. Potwierdza się wiadomość o politycznem niepowodzeniu arabów. Sekretarz egzekutywy przywiózł ważne wiadomości o treści konferencyi palestyńskiej. Oczekują, iż Herbert Samuel zwróci się z specyalną deklaracyą do kongresu, w której wyjaśni wytyczne swojej polityki.

Rozmowa Churchilla z delegacyą arabską.

Karlsbad. Jak donoszą delegaci londyńscy, druga rozmowa min. Churchilla z delegacyą arabską miała charakter nieoficyalny i miała przebieg następujący:

Churchill. Dlaczego nie pertraktujecie syonistami?

Arabowie. Syoniści dążą do utworzenia państwa żydowskiego w Palestynie.

Churchill. Co rozumiecie pod pojęciem państwa żydowskiego ?

Arabowie. Ażeby mniejszość żydowska rządziła większością arabską.

Churchill. Mylicie się.

Arabowie. Jak pan sobie przedstawia przyszły układ stosunków w Palestynie.

Churchill. Żydzi imigrują do Palestyny, zatem wytworzą większość, która jak w wszystkich krajach demokratycznych będzie rządziła. Jeśli wy to nazywacie państwem żydowskiem, to ja niestety nic na to poradzić nie mogę.

Arabowie. Pierwsza część deklaracyi Balfoura sprzeczna jest z jej drugą częścią.

Churchill. Ja nie widzę tej sprzeczności. Możecie mówić o drugiej części, która traktuje o obronie waszych praw. Pierwszej części zmienić nie można.

Konferencya »Mizrachi«.

Karlsbad. Obradowała tu światowa konferencya „Mizrachi" przy udziale 200 delegatów, wśród których znajdowały się też kobiety. Konferencyę zagaił prof. Pick, przewodniczył poseł Farbstein, rabin Schapira z Drohobycza oraz rabin Samelkes z Przemyśla.

Karlsbad. Odbywają się konferencye delegatów poszczególnych krajowych organizacyi. Na konferencyi delegatów z Rosyi ostro krytykowano działalność egzekutywy londyńskiej.

Projekt konstytucyi palestyńskiej.

Karlsbad. Wedle depeszy otrzymanej tu z Londynu nadesłał Sir Herbert Samuel do „Foreign Office" w Londynie projekt konst palestyńskiej. Kompetencye oraz organizacya przedstawicielstwa jeszcze nie określone, ustalenie poglądów gabinetu brytyjskiego nastąpi po porozumieniu się z przewódcami syonistów którzy z swej strony określą stanowisko po omówieniu sprawy tej na kongresie.

Anglia za wolną imigracyą do Palestyny.

Karlsbad. Z udzielonych informacyi wynika, że rząd wielkobrytyjski jest za zupełnie wolną imirgacyą do Palestyny.

Karlsbad. Urząd tutejszy poczty otworzył w gmachu kongresu oddział do wyłącznej dyspozycyi kongresu.

W sprawie cenzury w Palestynie.

Jerozolima. Na odbytej ubiegłego miesiąca konferencyi prasy jerozolimskiej z okręgowym dowódcą gen. Storsem, ostatni oświadczył, że chwilowo pozostaje cenzura nadal w mocy.

W końcu uwiadomił zebranych gen. Stors że żądania żydowskich i arabskich dziennikarzy dotyczące usunięcia cenzury w Palestynie Wysoki Komisarz przedłożył centralnemu rządowi w Londynie do rozpatrzenia.

Żydzi Sefardyjscy przeciw Poincaremu.

Jerozolima. (ŻBK). Organizacya Żydów sefardyńskich w Palestynie ogłasza list otwarty, w którym protestuje przeciw twierdzeniu Poincarego, jakoby Żydzi sefardyńscy byli przeciwnikami syonizmu. W liście otwartym stwierdza organizacya, że nie istnieje żaden powód dla podobnych twierdzeń.

—o-o—

Delegacya arabska w Londynie.

Londyn. (ŻBK). Delegacya arabska została znowu przyjęta w ministerstwie kolonii, gdzie konferowała z jednym z najwyższych urzędników ministeryalnych. Konferencya miała charakter poufny; możliwość porozumienia z przywódcami syonistycznymi.

Skazanie przywódcy ataku na Petach-Tikwah.

Jerozolima. Rząd palestyński ogłasza urzędowo: Sąd wojskowy, który rozpatrywał sprawę szejscha Szalid-Abu-Kiszr wydał następujący wyrok:

Oskarżony został uznany winnym organizowania zbrojnego napadu na kolonię Petach-Tikwah i innych przestępstw i został skazany na 13 lat ciężkich robót. Wyrok został zatwierdzony przez Naczelnego Dowódcę wojsk angielskich w Palestynie, który biorąc pod uwagę młody wiek skazanego, zmniejszył karę do lat dziesięciu.

Jerozolima. Pismo arabskie »Pale Tejn« donosi, że angielski adwokat skazanego udał się do Palestyny celem postarania się o uchylenie wyroku.

Trzech innych szejchów, oskarżonych o podobne przestępstwo uniewinniono.

Szejch Hamra-Il-Chalil, oskarżony o udział w napadzie i wypuszczony na wolność za kaucyą, zbiegł i nie stawił się do sądu.

Przeciw postulatom delegacyi arabskiej.

Londyn. Korespondent dziennika »Daily Telegraph« pisze:

»Rząd angielski popierając emira Fajzula, doniósł jeszcze raz, że pozostaje wiernym swoim zobowiązaniom politycznym, choć pewne antyarabskie koła pracowały nad tem, aby Anglia nie dotrzymała danych przyrzeczeń. Dlatego byłoby rzeczą słuszną, by delegacya wysłała przez arabski kongres, jaki się odbył w Haiffie, a która znajduje się obecnie w Londynie, nie zajmowała dłużej ostrej postawy, jaką wykazała podczas ostatnich dwu wizyt w urzędzie dla spraw kolonialnych. Delegacya nie domaga się sprawiedliwej intenpretacyi deklaracyi Balfoura co do żydowskiej siedziby narodowej, lecz zupełnego jej unieważnienia.

Należy zaznaczyć, że kongres w Haiffie, którego przedstawicielem jest właśnie delegacya arabska, nie może uchodzić za oficyalną reprezentacyę narodu, gdyż uczestnicy kongresu zostali wydelegowani przez poszczególne arabskie organizacye i stowarzyszenia, a nie wybrano ich drogą głosowania ludowego.

Rząd angielski nie ma wcale zamiaru przychylić się do krańcowych postulatów, stawianych przez delegacyę.

Teatr żydowski w New Jorku.

Nowy Jork. (Ż. B. K.) W tutejszych kołach teatralnych panuje ożywiona działalność. Nigdy jeszcze nie czyniono w żydowskim świecie teatralnym tak wielkich przygotowań na nadchodzący sezon, jak obecnie. Prawie wszystkie teatry żydowskie w Nowym Jorku przygotowały na rozpoczęcie nowego sezonu sztuki, których wystawienie kosztuje dziesiątki tysięcy dolarów. Sprowadzeni zostaną z Europy celem wystąpienia na scenie żydowskiej w Ameryce najwięksi artyści m. in.: Rudolf Szyldkraut i Jeanny Vollier. W nadchodzącym sezonie będzie otwartych 12 teatrów żydowskich.

Kanclerz niemiecki szuka pomocy żydowskiej.

Berlin. Kanclerz Rzeszy dr. Wirth na konferencyi z przedstawicielami prasy m. in. wskazał na wybitną rolę żydowskiej opinii publicznej w świecie politycznym i gospodarczym Kanclerz w dalszym toku konferencyi stwierdził konieczność pozyskania sympatyi Żydów całego świata dla Niemiec. Leży to w interesie odbudowy zniszczonych wojną Niemiec.

—o—

Żydowscy robotnicy w Ameryce dla głodującej Rosyi.

Nowy Jork. (Ż. B. K.) Kilka organizacyi żydowskich m. in. Narodowy Związek Robotniczy „Peepls Relief" i „Arbajter Ryng" postanowiły na ostatnich posiedzeniach zwołać konferencyę ludową, w której wzięłyby udział wszystkie żydowskie związki zawodowe, organizacye i szkoły celem zorganizowania pomocy dla głodnych w Rosyi. W związku z tem powyższe organizacye wydały odezwę do wszystkich Żydów w Ameryce, w której nawołują do przyjścia z pomocą głodującym Żydom w Rosyi. Odezwa brzmi: Bracia! W rękach waszych spoczywa los przeszło 3 milionów Żydów. Kto nie spełni obecnie swego obowiązku zdradzi masy żydowskie w Rosyi w ich krytycznej chwili. Żadna organizacya nie może się znaleźć zdala od tej wielkiej akcyi, która ma na celu ratować waszych braci od śmierci głodowej. Niech rozlegnie się po całym kraju okrzyk: „Na pomoc naszym braciom w Rosyi".

—o—

Wielka mowa premiera Witosa.

Koła sejmowe uważają, że mowa ta wzmo.niła stanowisko gabinetu.

Warszawa (Pat.) Komisya skarbowo-budżetowa prowadziła dziś w dalszym ciągu dyskusyę ogólną nad preliminarzem budżetu.

Marszałek Trąmpczyński przeczy, jakoby proponowane przez dr. Loewensteina stemplowanie i redukcya not będących w obiegu prowadziły do celu. Pierwszor ędną koniecznością jest obudzenie na zachodzie zaufania do naszej gospodarki. Musimy w tym celu zdecydować Msię na wielk ądaninę w stosunku do majątku nie przeciągając jednak struny. Strajki są zbrodnią wobec ojczyzny. Mowca zwraca się do posłów socyalistycznych z wezwaniem aby spowodowali zaniec a ie strajku. Państwo które pozwala strajkować urzędnikom przestaje być państwem praworządnem. Urzędnikowi, któremu płaca nie wystarcza, może służbę opuścić. To jest jedyna odpowiedź. którą państwo może dać strajkującym urzędnikom. P. Buczny proponuje dla taryf kolejowych mnożnik 3, 4, 5 i oświadcza, że wszyscy gotowi są do ponoszenia ciężarów Państwa.

P. Diamand oświadcza, że propozycya uczyniona komisyi przez marszałka Sejmu nie jest nowa, zachodzi jednak kwestya, czy w formie zaproponowanej przez marszałka odpowie oczekiwaniom i czy danina majątkowa 20 procentowa w stosunku do majątku przyniesie oczekiwane korzyści. Obecna pożyczka przymusowa tonie w budżecie rocznym jak kropla w morzu. Jeżeli p. marszałek wzywa socyalistów, jako przedstawicieli robotników do zaniechania strajków, to mowca zwraca uwagę na to, że w tej sali zasiadają reprezentanci robotników stojący bardzo blisko marszałka. Strajki obecnie nie mają charakteru partyjnego,. lecz obejmują całą klasę robotniczą i całą warstwę urzędniczą. Mowca podnosi z naciskiem, że zniesienie gospodarki państwowej zwanej etatyzmem i oddanie społeczeństwa na łup wolnego handlu musiałoby z nieubłaganą konsekwencyą wywołać gwałtowną drożyznę. P. Buczny proponuje pomnożenie taryfy kolejowej, pomnożenie jednak ceny transportu przez 3, 4 lub 5 spowoduje podwyższenie ceny przywozu a temsamem i drożyzny. Pomnożenie ceny transportu przez trzy spowoduje np. podwyższenie transportu pudu drzewa do Warszawy do 50 Mk. Jeżeli zaś chodzi o transporty surowe to zwyżka cen produktów wzrośnie w proporcyi geometrycznej. Gdyby się zaś udało w ten sposób zmniejszyć deficyt kolejowy, powiększyłoby się niepomiernie deficyt gospodarstwa społecznego.

P. Osiecki zwraca uwagę, że dotychczasowa dyskusya budżetowa ma charakter wybitnie polityczny i obraca się wyłącznie około kwestyi zaufania do Rządu. Wszystkich członków komisyi nie wyłączając nawet pewnej części stronnictw rządowych ogarnęła niejako psychoza opozycyjna, nikt nie wziął pod uwagę stosunków wśród jakich Rząd nasz się znalazł. Wszystkie dzisiejsze trudności są wynikiem kilkuletniej wojny a zwłaszcza jej epilogu. oraz niezałatwionych spraw, jak kwestyi G. Śląska, Wilna i Galicyi wsch. P. S. L. nie uchyla się od udziału w Rządach i odpowiedzialności za los Państwa. Niestety większość prawicy i lewicy zajmuje stanowisko opozycyjne i nie współdziała z Rządem w odbudowie Państwa. Jeżeli Z. L. N. uważa za możliwe utworzenie zdolnej do prowadzenia nawy państwowej większości i pragnie wywołać przesilenie, P. S. L. jest zadowolone, że wniosek taki się pojawił, albowiem gdyby został uchwalony, odpowiedzialność za rządy w kraju przejdzie na inne ugrupowania w sejmie. Mowca stawia wniosek: Komisya skarbowo-budżetowa po przeprowadzeniu ogólnej dyskusyi przechodzi do szczegółowego rozpatrzenia preliminarza budżetowego każdego Ministerstwa.

P. Głąbiński przedstawia wniosek następujący: Nie mając zaufania do obecnego Rządu i do jego zdolności wyprowadzenia gospodarstwa państwowego z ciężkiego położenia komisya skarbowo-budżetowa przechodząc do krytyki i ocenienia szczegółowych preliminarzy budżetowych stwierdza, że jedynie zasadnicza zmiana Rządu i systemu rządzenia może doprowadzić do uzdrowienia państwowych stosunków finansowych i monetarnych.

Warszawa 1 września (tel. wł. — eg.) Zabiera głos premier Witos który zapowiada, że nie będzie się zajmował stroną finansową dyskusyi natomiast poruszy stronę polityczną. Opozycya stale zarzuca rządowi, że jest niedołężny i nieodpowiedni, powinien się zatem usunąć. Taksamo budżet jest źle zrobiony powinno się go uzdrowić. Premier nie chce uczyć komisyi ale jeśli obok krytyki nie podała rady jak uzdrowić gospodarkę, to posłowie nie spełniają swego zadania. Odpowiedzialność za to co się dzieje spada nie tylko na rząd ale też i na Sejm i społeczeństwo.

Mówi się ciągle o gabinecie koalicyjnym ale nawet kiedy taki gabinet istniał dr. Głąbiński miał mu wiele do zarzucenia. Rządowi obecnemu rzucano na każdym kroku kłody pod nogi. Rząd obecny gotów jest każdej chwili ustąpić jednakowoż opozycya nie jest zdolną do utworzenia większości. Omawiając sprawę strajków, premier oświadcza, że są one kierowane przez miejscowych komunistów, bolszewików i Niemców. Państwo jest w niebezpieczeństwie. Nie winien jet zupełnie robotnik który idzie za podszeptem agitatorów ale winni są ludzie stojący często na czele społeczeństwa którzy dla dokuczenia rządowi nazywają członków złodziejami koniokradami. Gdyby Stanjński kierował rządem, mowca ze względów państwowych nie wystąpował by przeciwko niemu. Społeczeństwo przyzwyczaiło się do tego by nic nie robić.

Trudne jest bardzo zadanie rządu jeżeli nawet urzędnicy sabotują ustawę. Gdy zaś jednego z urzędników złodziei chciano usunąć wówczas 8 posłów sejmowych interweniowało w tej sprawie. Nie dziw zatem że maszyna administracyjna szwankuje. Redukcya armii zostanie obecnie wstrzymana z powodu konieczności strzeżenia granicy. Premier stwierdza wkońcu iż część prasy w atakach na rząd nie zna umiarkowania. Jej wywody są cytowane na zachodzie i w radzie Ligi Narodów na dowód, że Polsce nie można oddać G. Śląska albowiem rząd polski nie potrafi u siebie gospodarować. Kończąc swe przemówienie oświadczył premier że pozostawia opozycyi możność utworzenia własnego gabinetu.

—88—

Głos żydowski w dyskusyi budżetowej.

Kurs antysemicki godzi w by Polski

Warszawa. 1. września (tel. wł. eg.) Jako pierwszy mowca na czwartkowem posiedzeniu komisyi skarbowo-budżetowej zabrał głos poseł Hirschhorn. Powiedział on, że budżet przedłożony w każdym razie nie jest obecnie realny. Najlepszym tego dowodem są strajki

---

LEONARD FRANK.

Kapelusz.

Uśmiechnięty wszedł w środę poeta Melchior Schulter w cynobrowym sweaterze, z białą czapką wełnianą na głowie i saneczkami o dwu siedzeniach na grzbiecie, do pokoju architekta Wawrzyńca Halla. Zamiast go wezwać do wyjścia, wyciągnął milcząco z zanadrza mięHkki, zielony kapelusz. To dla Wawrzyńca Halla, bo ten nosił tylko sztywne, do sankowania niezdatne kapelusze.

W godzinę później, — tor był kiepski, — wracał Wawrzyniec Hall z kapeluszem poety do domu.

W piątek rano podczas ślizgawki na jeziorze załamał się lód pod Melchiorem Schulterem i poeta utonął.

Gdy przyszedł Wawrzyniec Hall do restauracyi, oczekiwał go już u drzwi kelner z brunatnemi, psiemi oczyma.

„Niemożliwe, takie nieszczęście! Taki młody człowiek!"

Z fryzurą napomadowaną wlazł prosto w twarz Wawrzyńcowi Hallowi, który, zirytowany spoufaleniem kelnera, cofnął się gwałtownie, lecz przecie, by go nie obrazić, zapytał: „Co właściwie?"

„Umarł!" zawołał kelner zadowolony, że udzielać może informacyi. „Pański przyjaciel umarł".

„Kto umarł!" zerwał się Wawrzyniec Hall wściekle na kelnera i pomimo wysilonego rozmyślania nie mógł przypomnieć sobie żadnego ze swych znajomych, oprócz kolegi szkolnego, którego już od lat dziesięciu nie widział, który został introligatorem, nazywał się Oskar Benommen, a teraz prowadził winiarnię.

Kelner klasnął grzbietem ręki o gazetę i zawołał obrażony: „Utonął przecież w jeziorze. Piszą przecież o tem już we wszystkich gazetach. Pański przyjaciel — no jakżeż się nazywał?"

Wawrzyńcowi Hallowi skrzyły się oczy z wściekłości, kiedy wyciągał rękę po gazetę.

— utonął w jeziorze — Szukał nazwiska — Schulter, poeta takie nadzieje rokujący. Teraz ujrzał przed sobą mur szary, olbrzymiej wysokości, cofnął się o krok, nie odczuwał nic i skonstatował natychmiast, że nie odczuwał nic, ani bolu ani smutku, tylko, podczas gdy przed chwilą był jeszcze bardzo wygłodniały, to mu się teraz wydawało niepodobieństwem, aby kiedyś jeszcze mógł coś zjeść, gdyż miał wrażenie, jakby się w żołądku jego wzdymał szary balonik dziecinny. Żołądek jego był równocześnie pełny i próżny.

Kelner nastawiał obie dłonie, „we wszystkich gazetach o tem piszą". Ręce opadły z klaśnięciem na uda.

Jakiś literat, którego głowa z dwusilnemi okularami nad oczyma, szeroko z oczodołów wyłupionemi, i z miękkiemi, szerokiemi ustami, przypominała olbrzymią żabę, mówił rozlażle:

„I już są nekrologi. We wszystkich gazetach stał się teraz naraz największą nadzieją Niemiec. A przedtem odsyłały mu wszystkie redakcye jego prace. Ufu! Hołota. Silny był talent. Zawszem to mówił. Ale jak się teraz o nim wyrażają — to naturalnie przesadzone".

Dlaczegom nie wstrząśnięty, pytał się Wawrzyniec Hall, krocząc po lokalu, gdzie w tyle przy wieszadle kręcił się inny kelner.

„Psiakrew, taki młody człowiek. Tenby ośmiu krzyżyków dożył" zacisnął pięści w powietrzu: „co za zdrowy chwat był z niego. Ale też to była lekkomyślność", szeptał Wawrzyńcowi Hallowi na ucho, „z jego strony. Lód jeszcze nie był dość mocny, to się skąpał na wieki. Jeszcze go nie odnaleziono. Lód, wie Pan, nie mogą się tam dostać".

A cóż, gdyby tak teraz nagle wszedł do lokalu i się zaśmiał. Wawrzyniec Hall spojrzał w stronę drzwi. Tobym go musiał zbesztać, pomyślał i zatęsknił w duchu za bólem, za rozumem, bo poeta nie wchodził.

Przed kawiarnią przypatrywał się bezmyślnie zainteresowany szoferowi, któremu się nie udawało doprowadzić motor do porządku. Nagle zawarczał motor, że się drgający wóz aż pośliznął tam i napowrót po asfalcie, szofer się zerwał, złowrogo trzeszcząc zazębiła się transmisya, a wóz w furwanych podrygach i zwolna w regularne tempo przechodząc potoczył się wartko po ciemnej ulicy.

Wawrzyniec Hall szedł dalej. Na ulicy prawie żywej duszy nie było. Tramwaj w pełnym biegu skądś nadjeżdżał. Ktoś tuż przed wozem przeskoczył tor. Wawrzyniec Hall oglądał się za nim zdziwiony, kiedy

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Pierwsze 6 występów.

W sobotę 3. września o g. 3 popoł. / W sobotę 3. września o g. 8 wiecz. — **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk) Sz. An.skiego.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem — **WIEŚNIAK** L. Kobryna.

Jeszcze 20 występów.

W niedzielę 4. września o godz. 8 wieczorem — **NIEMOWA** A. Wajtera

We środę 7. września o g. 8 wieczorem — **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

Pierwsze 6 występów.

W poniedziałek 5. września o g. 8 wieczorem — **Zielone Pola** P. Hirszbeina

We czwartek 8. września — **» PREMIERA »** **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 1 893

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagi Iłońska 15 od 11 — przedpoł. i od 4—7 pop. Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

wynikające nie z agitacyi lecz z drożyzny. Trzeba podnieść zasadniczo podatki do normy przedwojennej, ale jednocześnie trzeba zarządzić oszczędności w wydatkach. Jednakże oszczędności te nie dadzą się pogodzić z kursem antysemickim Za dostawę, której nie powierza się Żydowi, pomimo, że oferuje taniej, rząd płaci drożej, co sprzyja powstaniu ptaków niebieskich, żyjących z użyczania swoich nazwisk. Żyd nie mogąc korzystać z swych praw legalnie musi się uciekać do przekupywania urzędników co razem z złem wynagradzaniem urzędników i innemi przyczynami wzmaga łapownictwo. Etatyzm jest również dziełem antysemitów. Dla bojkotowanie Żydów starano się jak najwięcej gałęzi upaństwowiać a teraz wszyscy jęczą pod tem jarzmem.

Sprawa waluty wymaga zaufania z strony społeczeństwa i zagranicy a to niemożliwe jest bez prz strzegania praworządności którą pogwałca antysemityzm. Również szkodzi walucie militaryzm. Inflacyę obrotów można osiągnąć przez płacenie za składy w kasach państwowych po kursie dziennym, również długi bankowe należy płacić po kursie dziennym. Wówczas kapitał się urucho mi, inffacya walutą będzie uniemożliwiona. Wierzytelności hipoteczne jeżeli nie mogą być przysądzone właścicielom po kursie sprawiedliwym niech przynajmniej będą przejęte przez rząd a wówczas skarb otrzyma około 40 miliardów, zamiast rzucać je na pastwę spekulantom. Co do drożyzny to niema o czem marzyć, aby przy rządzie większości agraryuszy można było przeprowadzić sekwestr. Nie pozostaje więc nic innego jak przeciwdziałać ujemnym skutkom wolnego handlu. Da się to uskutecznić przez zaopatrzenie miast i kooperatyw w odpowiedne fundusze na zakup żywności. Wreszcie trzeba użyć ludności wiejskiej do współpracy z policyą i wojskiem dla pilnowania granicy przed przemytnictwem.

—u—

Dlaczego Polska ma setki miliardów deficytu.

Z krzywdą dla skarbu państwa robi się prezenty protegowanym.

Warszawa. 1. września (tel. wł. eg.) Na czwartkowem posiedzeniu komisyi skarbowo-budżetowej p. Diamand odczytał pismo rybaków z Augustowa Maksa Rechtmana i Jankla Szumskiego, którzy od 35 lat dzierżawili tamtejsze jeziora. Obecnie pominięto ich przy dzierżawie aczkolwiek oferta ich była o 65 milionów marek wyższa od oferty niejakiego Morawskiego. List ten wywołał na komisyi wielkie wrażenie. Nawet chrześcijańscy demokraci nie znaleźli argumentów dla obrony nadużycia jakiej dopuściła się administracya w tym wypadku ze szkodą dla skarbu państwa.

—ooo—

Jak Węgrzy dopełniają traktatu pokojowego.

Wiedeń. Zachodnie Węgry, które na mocy postanowień traktatu pokojowego mają przejść w posiadanie republiki austryackiej, rozpoczęły obsadzać oddziały żandarmeryi austryackiej w dniu 28 sierpnia. Austryacy nie mogli obsadzić całego obszaru zachodnich Węgier z powodu trudności, jakie wyłoniły się w ostatniej chwili. Mianowicie gdy oddziały żandarmeryi austryackiej dotarły do miasta Oedenburga (Ropronia) w oddaleniu pięciu kilometrów, wystąpiły przeciw Austr akom zbrojne bandy węgierskie, pozostające pod rozkazami osławionych pogromczyków: Hejjase i Pronaya. W kilku miejscach przyszło do utarczek między Austryakami a terrorystami węgierskimi. Po obu stronach są zabici i ranni. Hejjas obrał za kwaterę Oedenburg, który jest zupełnie odcięty od świata. Połączenie kolejowe i telefoniczne przerwane. Hejjas zarządził w mieście przymusowy pobór, powołując pod broń wszystkich mężczyzn do 45 roku życia.

Węgry ewakuowali pierwszą strefę, drugą strefę zachodnich Węgier zatrzymali jako zastaw na zabezpieczenie miliardowych sum, których domagają się od Austryi z rozmaitych tytułów. Rząd austryacki zwrócił się do przedstawicieli alianckich w Wiedniu jakoteż do Paryża, żądając od państw koalicyjnych interwencyi.

Budapeszt. (Pat.) Węgierski komisarz zachodnich Komitatów Sigray donosi, że cała druga strefa Węgier zachodnich została oczyszczona z niepożądanych elementów, które zakłócały spokój. Wedle wiadomości otrzymanych ze strefy austryackiej, żandarmerya austryacka cofnęła się do miejscowości Gyanafalva i Borestyanko na telefoniczny rozkaz władz wyższych wskutek czego austryacka część Komitatu Vas została pozbawiona wszelkiej ochrony. Ludność tych okolic obawiając się powrotu komunistów błaga komisarza węgierskiego, aby przysłał żandarmów węgierskich dla utrzymania porządku. Komisarz Sigray zaproponował misyi międzysojuszniczej wysłanie do wszystkich opuszczonych miejscowości po dwóch żandarmów węgierskich, którzyby tam zaprowadzili porządek aż do powrotu władz austryackich. Ludność masowo ucieka ze strefy pierwszej do drugiej. Rada robotnicza żołnierska przyjęła rezolucyę z oświadczeniem, że wobec wypadków jakie zaszły na Węgrzech zachodnich ani jeden żołnierz austryacki nie powinien narażać swego życia przez wejście do zachodnich Komitatów węgierskich.

—n—

Emigracya do Palestyny.

Jerozolima. Jak donosi »Haarec« przybył 7 sierpnia do Jaffy okręt »Sfinks« z Marsylii i przywiózł 26 emigrantów, którzy wylądowali w Jaffie.

W tyże dniu przybył również okręt z Tryestu z 240 emigrantami.

Wszyscy chalucowie, którzy przyjechali do Jaffy 5 sierpnia, zostali przydzieleni przez organizacyę robotniczą i Waad Haalijah do do robót w koloniach.

13-go sierpnia wylądował w Jaffie okręt »Roma«, który przywiózł z Ameryki 25 emigrantów, rekrutujących się z sfer kapitalistycznych.

5-go sierpnia przybyło do Jerozolimy 25 turystów z Ameryki.

Do studyów wychowania fizycznego potrzeba metryki chrztu.

Lwów 1. września.

Urzędowa „Gazeta Lwowska" ogłasza co następuje:

„Kurs roczny nauczycielski wychowania fizycznego rozpocznie się z dniem 1. października b. r. w Studyum wychowania fizycznego Uniwersytetu poznańskiego według planu, przesłanego Ministerstwu Oświecenia celem udzielenia absolwentom kursu prawa nauczania ćwiczeń cielesnych w szkołach średnich i seminaryach nauczycielskich. Zajęcia kandydatów całodzienne (6 godzin dziennie).

Podania zaopatrzone w świadectwo dojrzałości (szkoły średniej lub seminaryum nauczycielskiego), metrykę chrztu, dowodzącą wieku 18—30 lat, świadectwo zdrowia, świadectwo moralności lub poświadczenie szkoły lub urzędu, w którym kandydat pracuje, ew. dowody pracy w Sokolstwie lub Harcerstwie i krótki życiorys, należy skierować do Dyrekcyi Studyum. Liczba miejsc ograniczona.

Na podstawie poświadczenia przyjęcia na kurs nauczyciele i nauczycielki szkół państwowych mogą otrzymać urlop roczny płatny. Pewna ilość kandydatów nauczycieli i harcmistrzów ma być umieszczoną i żywioną przez wojskowość za zwrotem własnych kosztów.

—n—

---

już tramwaj był przeszedł. Człowiek ów znikł. „Ach, to on skoczył do wozu. Jak to wszystko w milczeniu się odbywa. Czy oczy Melchiora Schultera otwarte są pod powłoką lodową? Czy też przeciągnęły się cieńką błonką lodową? Czy zamarzły — te błękitne oczy? Czy zwisają nad niemi sopelki lodowe? A usta? Czy całe ciało zakrzepło? Zawinięty w lód — — jak mięso argentyńskie. Myśl, która się tak żywo nasuwa, nie może być bezsensowna".

Mały przekupień biegł uporczywie przez długi kawał drogi obok Wawrzyńca Halla. Wawrzyniec Hall stanął i spojrzał bezmyślnie na małego, kupił parę sznurowadeł do bucików i włożył je do kieszeni. „Po wodzie chodzić nie można. Tworzy się skorupa lodowa. Po tej można już chodzić. Dziwna plastyka. Śmignął po skorupie lodowej, wszystkimi żaglami powietrza pofrunął w śmierć, tam w dół, w otwór lodowy". Wawrzyniec Hall przymknął oczy.

W tem posłyszał z dali dziwaczne tony bębna murzyńskiego i zobaczył krajobraz palmowy i nagie czarne kobiety z barwnymi łachmanami na biodrach. Kiedy otworzył oczy, widział jak biały wóz żelazny na wagonie, którego pokrywa równomiernie otwierała się i zamykała z głuchym trzaskiem, zjeżdżał po ciemnej ulicy. Woźnica przygwizdywał monotonnie. Tu powtórnie przymknął oczy i w mig znalazł się z powrotem w wiosce murzyńskiej.

(Dokończenie nast.).

Rosyjski współczesny artysta dramatyczny **STRZYŻEWSKI** kreuje główną rolę w 6 aktowym dramacie p. t.

Za honor i życie

Dramat ten wyświetlają obecnie **Marysieńka i Kopernik**

Z teatru miejskiego.

„Kobieta bez skazy".

(Komedya w 3 aktach Gaórveli Zapolskiej).

Wirujący taniec zmysłów, oderwanych niemal zupełnie od duszy ludzkiej, — oto treść trzyaktowej sztuki, którą Zapolska nazwała „komedyą" — a którą, gdyby nie posiadała tak wielu cech zwykłej kabaretowej farsy i nie była zakrojoną na satyrę, nazwaćby można raczej tragedyą. Pani Rena, której mąż dogorywa w sanatoryum, nie straciła przez to humoru i prowadzi dom „otwarty" w jak najszerszem tego słowa znaczeniu. Przyjmuje nie tylko swoich wielbicieli, ale pozwala też i innym „przyjaciołom" i „przyjaciółkom" swoim bawić się sans gene pod swoim gościnnym dachem. Czuje się jednak wyższą i lepszą od wszystkich swoich przyjaciółek. Podczas gdy one bowiem w stosuneczkach swoich doszły już do ostatecznych konsekwencyj, pani Rena strzeże pilnie swojej fizycznej cnoty. Flirtować, całować, roznamiętniać się, zawracać głowę małoletnim chłopcom i lokajom, nawpół obnażać się i chlubić się ponętnemi liniami swego ciała, — wszystko to leży jeszcze w granicach cnoty i czystości niewieściej — zdaniem pani Reny — byle zachować fizyczną nieskalaność. I wszystko byłoby w porządku, gdyby losy nie nasłały profesora Halskiego, do tej chwili wielbiciela i szczęśliwego użytkowcę miłości pani Fili, wdówki z trojgiem nieletnich, dyskretnie jednak za kulisami ukrytych dziatek. Pan Halski całuje całkiem inaczej! Brrr! jakież to dreszcze rozkoszne wstrząsają ciałem, tonącem w jego ramionach! Ale pan Halski jest honorowym człowiekiem i dowiedziawszy się, że pani Rena jest „kobietą bez skazy", a nie mając na razie zamiaru się żenić, ucieka. On z zasady „niewinnych" kobiet nie uwodzi! Cóż ma zrobić biedna pani Rena w takiem położeniu? Decyzya łatwa, wykonanie jej jeszcze łatwiejsze. Wróciwszy nad ranem z „Casino de Paris", „kobieta bez skazy" chce wyjawić panu Halskiemu, że stała się godna jego miłości. Halski jednak w międzyczasie odkrył w swej duszy miłość do kobiety bez skazy i oświadcza się o jej rękę. Pani Rena zmiarkowawszy, że nie na czasie byłoby już chlubić się swoją skazą, przemilcza przed nim swoją, dla pozyskania jego miłości przebytą awanturkę nocną. Od czegoż jednak jest przyjaciółka pani Fila! Halski dowiaduje się od niej o „skazie" Reny i zrywa z nią, nie chcąc sobie nawet przypomnieć, jakie to poglądy onegdaj przed nią wygłosił, Rena załamuje ręce, Halski odchodzi z pogardą w duszy, Fila tryumfuje.

Na tle tej przesiąkniętej zmysłowością fabuły usiłuje Zapolska roztoczyć przed słuchaczami obraz zgnilizny moralnej, jaką wywołuje zupełne zwycięstwo zmysłów nad lepszymi pierwiastkami duszy ludzkiej. Rena ma być typem kobiety, której spaczone poczucie moralności każe uważać czystość fizyczną za kwintessencyę kobiecej czystości i cnoty. Usprawiedliwieniem tego jej poglądu ma być środowisko, wśród jakiego żyje: grono kobiet, dla których wszelka czystość stała się przesądem. Na tem tle obserwowane stają się jej pojęcia o cnocie zrozumiałe, tak samo, jak z drugiej strony szybkość i łatwość jej ostatecznego upadku ma wykazać, że kobieta taka nie różni się kwalitatywnie niczem od kobiet „bez przesądów".

Że Zapolska nazwała sztukę tę mimo tragicznego rozwiązania komedyą, świadczy o tem, że intencyą jej było stworzyć satyrę i pobudzić słuchaczy do krytycyzmu. Przejaskrawienie jednak rzeczy całej zdolne jest niestety wywołać efekt zupełnie inny — uczucie niesmaku. Wszystkie osoby działające w akcyi, to nie typy odmienne lub ścierające się ze sobą indywidualności ale ludzie jednego i tego samego i — powiedzmy szczerze — niesmacznego gatunku. Wśród tego milieu nawet uczucie prawdziwej miłości, które — wedle zamierzenia Zapolskiej — miało jako antyteza oświetlić prawdziwą wartość wszystkich charakterów i usprawiedliwić rozwiązanie, — przybrało cechy parodyi.

Artyści mieli w tej sztuce niełatwy orzech do zgryzienia. Najważniejszem było podkreślenie tego wszystkiego, co odróżnia tę rzecz od zwykłych fars kabaretowych. Nie można twierdzić, by się to w zupełności udało. Rena p. Rasińskiej w II i III akcie miała chwile bardzo dobre, powinna była jednak w akcie I. stworzyć więcej psychologicznego uzasadnienia swej roli późniejszej. P. Trapszo grała z wdziękiem Filę i umiała nawet tej postaci w akcie III. nadać chwilami odcień demoniczny. P. Hierowski na ogół dość poprawnie wywiązał się z nadzwyczajnej i pełnej sprzeczności roli Halskiego, choć w akcie III. stanowczo nie zdołał wznieść się na wyżynę sytuacyi. Kawin p. Bonarda Bystrzyńskiego był bezwarunkowo zanadto karykaturalny i zbytnio przypominał kabaret. W rolę tę należało włożyć więcej prawdy i naturalności.

Na ogół przy wykonywaniu „Kobiety bez skazy" ani przez chwilę zapominać nie wolno, że wszelka przesada i nienaturalność w rysowaniu postaci zdolne są zdyskwalifikować rzecz do rzędu zwykłej farsy.

(jot.)

Z Bagateli lwowskiej.

Najnowszy program w Bagateli przekonał nas, że to co się podoba w Warszawie, nie koniecznie musi być dobre i znaleść zwolenników w Lwowie. Rewia K. Toma i A. Własta pt.: „Not — Not", która podobno w Warszawie była grana przez 3 miesiące bez przerwy, nie jest niczem innem jak tylko zbiorem niedorzeczności i bardzo starych, ogólnie znanych pseudo-dowcipów. O ile zatem kierownictwo teatrzyku chce pozyskać względy publiczności, będzie musiało w przyszłości postarać się o programy rzeczywiście wartościowe, które trzeba będzie wystawiać z największą starannością. Pomimo bowiem usiłowań większej części artystów onegdajsza premiera ujawniła w większym jeszcze stopniu wszystkie te błędy, które się zauważyć dały na pierwszem przedstawieniu i o których sądziliśmy, że zostaną usunięte. Gruntownej reformie należy przedewszystkiem poddać orkiestrę, która czyni wrażenie bardzo marne pomimo starań kapelmistrza p. Jurkiewicza i sądzę, że lepiejby było zastąpić ją fortepianem, niż nadal torturować uszy słuchaczy. W dalszym ciągu trzeba będzie również dbać o to, by już na premierze wszyscy bez wyjątku artyści umieli swoje role na pamięć i by zbyt długie antrakty nie przeciągały niepotrzebnie przedstawienia.

Z pośród wykonawców palmę pierwszeństwa przyznać należy niezrównanemu Polańskiemu, który w roli chłopa Obladry był doskonały i humorem swym i werwą porywał innych, co — nawiasem mówiąc — często było dość trudnem zadaniem. Obok niego na wyróżnienie zasłużyli piękna p. Balkowska i pan Wilkoszewska oraz pp. Kifer, Morański i Górnicki.

(apt.).

NADESŁANE.

Firma M. Reissa Następcy

zawiadamia, że LAZER ZANDLER wystąpił z firmy, a dotychczasowi spólnicy **Józef STAND i Józ. KALISCH** dalej prowadzić będą sklep w tym samym lokalu pl. **GOŁUCHOWSKICH 11** zatrzymując nadal wyłączne zastępstwo firmy 10916

J. Hückla Synowie w Neutischen.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Maurycego Ehrenkranza
Lwów, Zamarstynowska 20 naprzeciw Sądu wojskowego). 9857

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

10791
Powróciłam!
Zakład i szkoła pisania na maszynie
KUNKE, Lwów, Sykstuska 37 mez.

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił.
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

GEOMETRA 10796
JULIUSZ RAUCH
Łyczakowska 10

Adwokat Dr. ENGEL
powrócił i urzęduje 10661
Lwów, ul. Batorego 6, I. piętro.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 10864
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu).
otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane).

Wpisy do klasy I., II. i III.
Szkoły Ludowej hebrajskiej
Żyd. T. Sz. L. i Śr.
i do kursu przygotowawczego (מכינה) dla dzieci 5-cio letnich odbywa się codziennie od 9—12 przedpoł dniem przy l Zygmuntowskiej 17. (parter na lewo).

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 109 2
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

PIERWSZORZĘDNY HOTEL
W PRZEMYŚLU
obok dworca kolejowego
HOTEL CITY
zupełnie odnowiony
Światło elektryczne, ogrzewalnie centralne, telefon miastowy i domowy, winda elektryczna, wodociąg, łazienki.
10929
Nr. Telefonu 62

LUDZIE KTÓRZY ZBŁĄDZILI DZIŚ PO RAZ OSTATNI w KINIE **CHIMERA**
wspaniały dramat w 5 aktach. W głównej roli FRYDERYK ZELNIK. NADTO ŚWIETNE UZUPEŁNIENIE.«

Rok szkolny w gimn. realnem
CYPRYANY BRÜCKÓWNY
rozpocznie się nabożeństwem dnia 6. września o godz. 9 rano. 10939

OKULISTA 10905
Dr. H. IGEL
powrócił i ordynuje ul. Jagiellońska 20.

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusza nas do podwyższenia ceny pisma i inseratów.

Od dnia 1 września br. wynosi:

cena poszczególnego numeru	mk	12
» abonamentu w Lwowie	»	290
» » na prowincyi	»	320
» » za granicą	»	400
» zwyczajnego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	»	15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	40
» komunikatów i wiadomości po kr n za wiersz 2-szp n.	»	70
» w tekście i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	80
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych i gratulacyj za wi rsz 2-szpalt. non.	»	60

najmniej 5 wierszy 300 mk.

cena drobnych ogłoszeń za słowo mk. 5
kupno, sprzedaż i matrymonialne za słowo . . . » 8

Repertuar teatru Miejskiego.

Piątek 2. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“ operetka.

Sobota 3. września o godz. 7.30 „Żydówka“. Gościnny występ p. Jana Majerskiego.

Niedziela 4. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy“ G. Zapolskiej.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“.

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy“.

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida“ Gościnny występ Jana Majerskiego.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały Nr. 176 czasopisma »Ukraińskij Wistnyk« z dnia 2 września 1921.

Nr. 151 (634) czasopisma »Wpered« z dnia 2. września 1921.

Nr. 33 czasopisma »Wola naroda« z dnia 3. września 1921.

— **»Biblia dla młodzieży«** zeszyt I. dra Dawida Rosenmana została polecona przez Ministerstwo W. R. i O. P. jako podręcznik nauki rel. mojż. w szkołach powszechnych i gimnazyach. 10913

— **Województwa małopolskie.** Z dniem wczorajszym rozpoczęły urzędowanie województwa kreowane na obszarze b. Galicyi. Wczoraj w godzinach rannych przybył do Lwowa wojewoda lwowski, Kazimierz Grabowski, witany na głównym dworcu przez przedstawicieli władz. O godzinie 1-szej w południe odbyło się uroczyste przestawianie urzędników wojewódzkich i innych władz podlegających wojewodzie lwowskiemu. Na gmachu b. namiestnictwa umieszczono napis: »Województwo lwowskie«.

W Krakowie objął urzędowanie wojewoda dr. Gałecki, w Stanisławowie p. Jurystowski, w Tarnopolu p. Olpiński.

— **Dyrekcya kolei we Lwowie** komunikuje: Z dniem 10. września 1921 uruchomioną będzie na głównym dworcu we Lwowie oddzielna ekspedycya towarowa dla przesyłek pospiesznych tak normalnych jak i ulgowych. Nadawanie i odbiór przesyłek pospiesznych odbywać się będzie w magazynie położonym obok zachodniego skrzydła głównego dworca osobowego.

Odbiór pospiesznych przesyłek zagranicznych, podlegających oclen.u, odbywać się będzie nadal w magazynie celnym.

— **Podrożenie biletów tramwajowych.** W zastępstwie Tymcz. Rady miejskiej bawiącej wciąż jeszcze na wywczasach letnich, sprawę podwyżki biletów tramwajowych załatwiło prezydyum miasta na wczorajszem posiedzeniu delegatów klubów, zasiadających w Radzie miejskiej. Przedłożona przez miejską komisyę elektryczną nowa taryfa uzyskała aprobatę z nieznacznemi zmianami. Nowa taryfa obowiązuje już z dniem dzisiejszym. Ceny biletów tramwajowych są następujące: do godz. 7·30 rano 15 mk., od godz. 7·30 rano do końca ruchu 20 mk., z przesiadką 25 mk., bilety z dworca 35 mk., dla wojskowych 15 mk., bilety kontrolne (dla osób uchylających się od zapłaty biletu) 30 mk. Abonament dla jazdy dowolnej wyosi 1500 mk. miesięcznie, dla jazdy dwurazowej dziennej 600 mk., abonament dla młodzieży szkolnej 150 mk., z przesiadaniem 200 mk. Ponadto ustalono nowe ceny za pobór światła elektrycznego dla celów oświetlenia i przemysłowych.

— **Operator dr. Jakób Selzer**, Lwów Fredry 7 powrócił i ordynuje jak zwykle. 10932

— **Zakład wychowawczo-naukowy Dr. A. Karpówny** (z prawem publiczności) Wpisy do gimnazyum i liceum oraz koedukacyjnej szkoły ludowej codziennie od 10—11 i 3—4 Wałowa 31 mezanin. 10493

— **Kto fabrykuje tysiącmarkówki.** W Dąbrowie Górniczej wykryto dnia 2. bm. tajną fabrykę fałszywych banknotów 1000 markowych. Kierownikiem tej fabryki był wywiadowca P. P. w Strzemieszycach, który jednak zdołał uciec wraz z towarzyszami oraz z przyrządami do fabrykacyi fałszywych pieniędzy. Aresztowano jedynie rodzinę Szestów złożoną z 4 osób, która zajmowała się puszczaniem w obieg fałszywych banknotów 1000 markowych kupując za nie od wieśniaków po wygórowanych cenach bydło, by je potem odsprzedawać handlarzom.

— **Ofiara Tatr.** Z Zakopanego donoszą: Jeszcze nie przebrzmiały echa katastrofy ucznia Kubickiego i czeskiego radcy Kozaka, a już zanotowały kroniki wypadków tatrzańskich nową ofiarę gór.

Jest nią S. Hirschhorn, student uniw. warszawskiego. Wybrał się on wraz z 8 towarzyszami z Zakopanego do Szczyrbskiego jeziora po stronie czeskiej.

W drodze Hirschhorn wraz z dwoma towarzyszami Rajmanem i Jędrzejewskim odłączyli się od reszty kolegów i przedsięwzięli na własną rękę jedną z najkarkołomniejszych wycieczek na Szatana. Podczas spinania się po ostrej ścianie Szatana, Hirschhorn spadł z wysokości 30 metrów w przepaść.

Obaj towarzysze podążyli za nim, znaleźli go przy życiu, ale z rozbitą głową i połam nemi rękami. Nie mając linii zeszli na stronę czeską po ratunek i zawiadomili straż pograniczną czeską.

Niestety dopiero nazajutrz przybył stamtąd pogotowie wojskowe czeskie, ale zastało już tylko trupa.

Zwłoki zniesiono do jeziora poprad-kiego i tam pochowano. Ojciec zabitego wezwany telegraficznie z Warszawy nie zdążył już na pogrzeb syna.

— **Garkuchnie pod gołem niebem.** Tymi dniami wpłynęło na policyę doniesienie, że żona pomocnika rakarskiego Wiktora N. zamieszkała przy ul. Kingi 6. sprzedaje mięso końskie Mieczysławowi Skulskiemu, właścicielowi garnkuchni na pl. Krakowskim. Po przeprowadzonej rewizyi zakwestyonowano u tegoż ostatniego pełny plecak z padliną końską przeznaczoną — jak stwierdzono — na sporządzenie potraw mięsnych. Skulskiego i żonę jego zamknięto w aresztach.

W związku z tą sprawą wydał miejski urząd targowy nakaz usunięcia garnkuchni pod gołem niebem na pl. Krakowskim.

— **Nieudały zamach na księcia serbskiego.** Na stacyi kolejowej w Perkanac przytrzymały władze czeskie pewnego 35-letniego Serba, który zamierzał wykonać zamach na księcia serbskiego Jerzego jadącego do Karlsbadu. Bliższe szczegóły wypadku utrzymują władze czeskie w tajemnicy.

— **Zawieszenie dziennika hebrajskiego.** Jak Żyd. B. donosi z Jerozolimy, został tamtejszy dziennik hebrajski »Haarez« zawieszony przez cenzurę na przeciąg jednego tygodnia. Powody zarządzenia władz cenzuralnych są nieznane.

— **Napad bandytów na pociąg kolejowy.** Przykład francuskich bandytów napadających na pociągi kolejowe będące w pełnym biegu znalazł już licznych naśladowców, którzy zuchwałością prześcigają swych mistrzów. Z Budapesztu donoszą, że na przestrzeni między Kronstadtem a Preszburgiem zatrzymali bandyci pociąg pośpieszny zdążający z Budapesztu do Bukaresztu, poczem wtargnęli do wagonów sypialnych. Tam przy pomocy narkotyków uśpili podróżnych i zabrali się do grabieży. Podróżnych ogołocili z wszelkich ruchomości. Pewnemu amerykańskiemu urzędnikowi konsularnemu zabrali z ust złotą szczękę.

— **Osobiste.** Specyalista chorób uszu nosa i gardła **Prymaryusz dr. Reinhold** powrócił i przyjmuje jak dawniej. 10908

Ostrzeżenie.

Zgubioną została legitymacya z fotografią inkasenta miejskich zakładów elektrycznych Ludwika Litwina. Ostrzega się P. T. odbiorców prądu elektrycznego przed ewentualnem jej nadużyciem. 10924

We Lwowie, dnia 1 września 1921

Wiadomości handlowe.

Lwów, 1. września 1921.

Płacono: Chodorów 2600—2625—2650, Pocisk 1175, Praga 3625, Nafta 175, Pezet 990, Wiedeń 300, Berlin 3·00.

Pora giełdą w walutach i dewizach przedpołudniem haussa, wieczorem tendencya słabsza.

Płacono dolary ameryk. 2950—2900 kanadyjskie 2510 — 2480—2470, marki

KINO LEW
Dziś w piątek dnia 2. września wspaniały nastrojowy dramat salonowy w 6 aktach
POWRÓT
W głównych rolach występuje najwybitniejszy zespół artystów scen polskich z primadonną Janiną Szylinżanką.

niem. 34·00, leje rum. 35·00, korony czeskie 35·00.

Wiedeń 300.

—:—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 1 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	550·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2575·—	2675·—
Tow. akc. Karpalit —42	1675·—	—·—
»Ćmielów« Fabryka porcelany 140—	3550·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000·—	2200·—
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	5100·—	—·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400·—	1500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	1025·—
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1125·—	1225·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2050·—	2250·—
Polsk. Tow. handl. 500»21	1100·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	6600·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—·0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7700·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobna	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 25)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 100)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	210·—	230·—
1 Frank szwaj.	390·—	4 0·—
1 Ł Sterling	10000·—	10500·—
1 Dollar amery'c.	2850·—	3000·—
1 Dollar kanadyjski	2450·—	2850·—
Marki niem. (po 1000)	3350·—	3550·—
» » (po 100)	3250·—	3450·—
» » drobne	3150·—	3350·—
Lei rumuńskie (500)	3550·—	3550·—
Lei rumuńskie drobne	3250·—	3450·—
Liry włoskie	120·—	140·—
Czeskie korony (5000—1000)	3300·—	3700·—
Korony austr. niem. stemp owane	260·—	290·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	10200·—	10800·—
» na Paryż	220·—	235·—
» na Zurych	410·—	450·—
» na Pragę	3525·—	3725·—
» na Wiedeń	29·00	31·—
» na Berlin	34 00	3650·—
» na Nowy Jork	2800·—	3000·—
» na Medyolan	120·—	140·—
» na Bukareszt	3500·—	3 00·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—ooo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 1. września 1921.

P. T. H I—III. 1000—1200, Impex 400—500, Polski Glob 1200—1300, Żegluga Polska 400 500, Zieleniewski 7300, 8600, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka ma zyn I—III. 3000—3100, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2000—2300, Siersza el. 2200—2400 Oikos 4900—5100, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3200—3400, Krakus 3000—3200, Ćmielów 3500—3700 Górka 8000—8200, Siersza 7700—7900, T P. G 8100—8300, Chodorów 2500—2700, Pocisk 950—1050.

Dolary ameryk. 2850—2950, marki niem. 3200—3400, korony austr. 270—290 kor. czechosł. 3300—3500, franki fr. 220.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 1. września 1921.

Dolary ameryk. 2990—29·0, funty szterl. 10950, marki niemieckie 35·00—34·90, Londyn 11200—11150, Berlin 3500 3480, Paryż 231—230·50, Praga 3610, Wiedeń 282, Nafta 2390.

NADESŁANE.

Benzion Druck — Czarne Singer
Zabłotów
zaręczeni w sierpniu 1921. 10914

Klara Pell — Dawid Richter
Jaworów Wielkie Oczy
zaręczeni 28 sierpnia 1921. 10918

Z okazyi zaręczyn towarz. Isidora Ehrenkranza z t w. p. Malwiną Kupferman gratuluje serdecznie i ofiaruje 2 drzewka oliwne w lesie herzlowskim. Moszek Tanneubaum. 10917

Herman Landau — Frania Licht
Rymanów Rzeszów
zaręczeni w sierpniu 1921. 10921

Z okazyi zaręczyn p. Samuela Rosslera z Turki n. Str. z p. Manią Löblówną z Brzeska gratuluje serdecznie Adolf Ertel. 10922

Z okazyi zaręczyn mego najukochańszego Kolegi Hermana Landaua z Rym nowa z p. Franią Lichtówną z Rzeszowa gratuluje serdecznie i życzy dużo szczęścia w przyszłości
10 21 Adolf Ertel.

Najukochańszej siostrze i szwagrowej Kózi Redler z okazyi zaręczyn jej z p. Markusem Halpernem gratulują serdecznie i życzą jasnej przyszłości — Rothfeldowie. 10907

Serdeczne gratulacye i życzenia dużo szczęścia z okazyi zaręczyn kochanej p. Rózi Redler z p. Markusem Halpernem zasyłają
10908 Abi eh Tune z narzeczoną.

Jakób Rothfeld — Fańcia Brauner
Bolechów Bolechów
zaręczeni w sierpniu 1921 10910

Z okazyi zaręczyn kochanego brata mego Jakóba Rothfelda z p. Jancią Brauner gratulują serdecznie i życzą dużo szczęścia
10911 Klara Rothfeld z narzeczonym.

Z okazyi zaręczyn najukochanszego przyjaciela

Józefa Rothenberga z p. Franią Ajstówną

życzą dużo szczęścia i jasnej przyszłości
10923 Adolf, Frydzia, Israel Koppel.

Z okazyi zaręczyn naszej kochanej kuzynki Malwiny Hellreich z p. B. Matwes gratulują serdecznie
10940 Józef i Moses Hellreich, Lwów.

Z okazyi zaślubin p. Idy Rosenmann z p. Max Hellerem życzą szczęśliwej przyszłości Bartfeldowie, Tarnopol. 10934

Z okazyi zaręczyn p. Rózi Greif z p. Dr. m Birnfeldem i p. Salomei Greif z p. Eisenbergem cand. med. gratuluje serdecznie
10931 Schreiber Moses.

מעזמק לב הגון מפרך בברית מז'ש את חב' מ'
יוסק רוטהענבער מקולה לארוסו עם מרת פרידל
ז'גוסט מסט יא הי דרכם מאושר ויזכו לבנות ביתם
על הרי ציון ויר שלם.
10920 ש'מה דארשאוסקי, מקולה.

DROBNE OGŁOSZENIA

INTERESA HANDLOWE.

Fachowiec z branży tekstylnej posiadający odpowiedni kapitał i lokal, szuka spólnika pracowitego również fachowca z większym kapitałem pod »Uczciwy« do Adm 10871

Spólnika szukam z kapitałem M. Krebs, Żółkiewska 27, III. p. 10915

RÓŻNE.

Panienka z lepszego domu znajdzie umieszczenie wraz z utrzymaniem przy inteligentnej, żydowskiej rodzinie. Zgłoszenia pod »A. L.« 10904

NAUKA i WYCHOWANIE.

Szkoła Muzyczna im. Ignacego J. Paderewskiego

we Lwowie ul. Mikowskiego 11 (róg Kochanowskiego) ogłasza, że wpisy na rok szkolny 1921/22, już się rozpoczęły. Przedmioty: śpiew solowy, fortepian, skrzypce, wiolonczela i przedmioty teoretyczne. Kancelarya otwarta od 11 do 7 wieczorem. Uczniowie, którzy nie mają fortepianu, mogą ćwiczyć w szkole. Przy szkole istnieje wypożyczalnia nut dla uczniów. 10754

Lekcye fortepianu udziela wiedeńska konserwatorzystka z egzaminem państwowym — Gizela Zarzycka, Staszica 8/I. Opłata prowizantami. 10899

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10 12

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Do wynajęcia zaraz: Dom piątrowy z bramą w arzdową, stajnią, podwórzem w pobliżu dworca czerniowieckiego cały lub częściowo (zupełnie próżny — na ukończeniu) na fabrykę, magazyny i biura spedycyjne i t. p. wraz z mieszkaniem dla kierownika. Zgłoszenia przyjmuje kancelarya adwokatów Drów J. i M. Baczesów we Lwowie ul. Gródecka 24 między godz. 4—6 po poł. 10677

Obszerny lokal frontowy z magazynem, przy ul. Żółkiewskiej obok magazynów kolejowych Podzamcze, nadający się na biuro spedycyjne, skład towarów, handel korzenny hip. do wynajęcia. Bliższa wiedomość: Awerbach, handel skóry, plac Krakowski 28. 10748

Młody intel. kupiec poszukuje skromnie umebl. pokoju ewent. tylko łóżka z utrzymaniem lub bez. Pościel własna. Pod »G. 41« do Admin. 10631

POSAD POSZUKUJĄ.

Koncypient żonaty, z 3-letnią praktyką adwokacką prowincyonalną i rokiem sądowym poszukuje posady — ze względu na widoki uzyskania pomieszkania — w Stanisławowie lub Kołomyi. — Zgłoszenia przyjmuje z grzeczności dr. Krammer, adw. w Buczaczu. 10858

Dr praw szuka posady koncypienta w kancelaryi adwokackiej z dobrą praktyką. Zgłoszenia do Admin. pod »Początkujący«. 10919

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 10760

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener. od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26 10936

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

Baczność Kupcy! Nowo założona **Pierwsza krajowa wytwórnia wyrobów tekstylnych, Lwów, Piekarska l. 53** sprzedaje: sukno, płótno, story i gurty nadto różnego rodzaju chustki po cenach przystępnych. Wszelkie zamówienia w zakres tekstylny wchodzące, wykonuje się bezwłocznie. 06 3

Kupię pianino żywane. Trzeci go Maja 11. Salon obrazów 10752

Mikroskop Reicherta najnowszej konstrukcyi z immersyą sprzedam Dołkowski, Zimorowicza 6. 10890

Baczność! Fabryka kapeluszy J. Gottlieba, Lwów, pl. Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze męskie i damskie do przefasonowania według najnowszych fasonów, które wykonuje jaknajstaranniej, sprzedaje kapelusze damskie. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jaknajstaranniej. Sprzedaje także damskie kapelusze. 10606

„Universum" — Lwów, Zygmuntowska 1) kupuje maszyny parowe, lokomobile, motory ropne i benzynowe, kompletne urządzenia fabryczne, obrabiarki do drzewa i metali. 10912

NA TARGI WSCHODNIE wykonuje artystycznie szybko szyldy, reklamy, anonse, oraz roboty lakiernicze SKA MALARSKA, Ruska 8. 10939

WAŻNE DLA PROWINCYI!

10938

Wszelkie książki i Podręczniki dla szk średnich gimn. i realnych, semin. ary nych, wydziałowych, handlowych i t.

Tłumaczenia do łacińsk ch i grecki ch klas ików — **Sprzed je kupuje i zamienia pod naj korzystniejs ymi warunkami Księgarnia Antyk.** « **A. BARDACH** **Lwów, Krakowska**

» » » « » » » **ZLECENIA Z PROWINCYI ZAŁATWIA SIĘ ODWROTNĄ POCZTĄ** « « « « « «

WOLNE POSADY.

Praktykant z dobrej rodziny, do handlu papieru przy ul. Zyblikiewicza 5, poszukiwany. 1 861

Panny podręczne i samodzielne w modniarstwie zostaną natychmiast przyjęte we fabryce Neuwelta Balonowa 3. 1 786

Adwokat Jampo e w Tłumaczu poszukuje rutynowane oncypienta. 10866

LEKARZA w większem mieście prowincyonalnem poszukuje dentysta-techn ik posiadający własne urządzenie celem zawarcia spółki. Zgłoszenia do Administracyi pod »W. 1« za okazaniem kwitu inseratowego. 107 4

Poszukuję inteligentnej panienki do dwóch chłopaków. Z hebrajskim mają pierwszeństwo. — Warunki bardzo korzystne. Zgłos enia do Administracyi pod »Grzeczne dzieci«. 10 87

Praktykant z zawodu księgarskiego potrzebny do wyjazdu na prowincyę na dobrych warunkach M. Waksmann, 3. Maja 17 od 10—11 rano. 10941

MAŁŻEŃSTWA.

Panna, nauczycielka stała szkoły ludowej na prowincyi, pozna w celu matrymonialnym kupca lub urzędnika w wieku 35—40 lat ewentualnie wdowca. Zgłoszenia do Administracyi pod »Gwiazda«. 10933

Ogłoszenia.

Materye na meble,
drylich, sprężyny do materac, kapy, portyery, po cenach bardzo przystępnych
poleca
E. Kornblit, Lwów
UL. BRAJEROWSKA L. 4
Sprzedaż hurtowna i detaliczna. 10627

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu »»«« poleca
SKŁAD MEBLI 10651
JAKÓB SEINFELD
Lwów, Sykstuska 2 (w podwórzu). ::

CERATY, Meble tapicerowane, sienni i, :: kapy, chodniki i koce :: poleca n jwiększy skład tapet 10534 SYKSTUSKA 18
KICZALES i MARGULIES.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

„UNIVERSUM", Lwów, ul. Zygmuntowska 15.
ma do oddania natychmiast:
1 dynamo maszyna 110 volt, 8 amp. 800 obrotów 1 waga do gorzelni na 1500 kg — 3 magnety do motorów kolejek drezynowych — 1 pompa centryfugalna 5 kotłów parowych od 25 do 120 m² powierzchni ogrzewania — 1200 kg. używanych transmisyi — 5000 kg. nowych transmisyi — 1 maszyna parowa 13 konna kompletna — 1 urządzenie wodociągowe kompletne, dla dworów cegielń, gorzelń i browarów — 1 piła taśmowa 900 mm — 2 tablice elektryczne marmurowe z instrumentami, — piły cyrkularne nowe — 5 truków do przewózki drzewa do 600 mm toru — 1 motor elektryczny 220 volt 7½ koni z rozrusznikiem — 1 perlak Nr. 2 nowy automatyczny. 10 90

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Malwina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

Gorzelnię kompletnie urządzoną sprzeda okazyjnie PION, Lwów, LWOWSKA 48. — Tel. 476. 10875

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Konces. przez Radę szkolną
Kursa handlowe dla dorosłych
ul. Łyczakowska 34.
WPISY NA NOWY KURS, obejmujący buchalteryę, rachunki kupieckie, korespondencyę i technikę handlu, prowadzony przez achowe siły **odbywają się codziennie od 4—6 popołudniu** w lokalu kursów. 10660
Po ukończeniu kursu egzamin w akademii handlowej Osobny kurs dla abituryentów.

Kuchnia domowa
wydaje wykwintne i smaczne obiady po najnższych cenach 10771
Jagiellońska 15, III. na lewo.

Złote obrączki ślubne

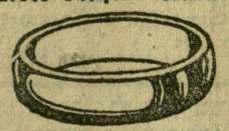

14 kar. t. sztuka Mk. 350
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

WOLNE POSADY.

Zakład dentystyczny Weppera w Stryju poszukuje praktykanta. 10873

Panienkę do ekspedycyi i sprzedaży przyjmie Biuro dzienników Buchtab, Legionów 21. 10930

Poszukuje się chłopca do księgarni N. Siegla, Pasaż Hausmana Nr. 8. 10935

MY NOSIMY TYLK KAPELUSZ

FABRYKI **NEUWELTA**
BALONOWA-3

JODORAD
Najskuteczniejsza, naturalna, jodo sól kąpielowa, przeciwko bolom postrz lowym, reumatyzmowi, skrofulozie, ch robom krwi i serca. Do nabycia w 5 k paczkach (10 kąpiel) we wszystki aptekach i większych droguryach l w głównej sk adnicy „**JODORAD** Tow dla eksploatacyi soli kąpie owy **Stanisławów, Batorego 5. (Małopolsk**
Cena za paczkę 500 Mp. — Opakowan po cenach własnych. Aptekom itp. zna ny opust, — Wysyłka za zaliczką. 109

Za Brylanty, Złoto
SREBRO, DYAMENTY, PLATYN
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 101

Pierwsza krajowa fabryka 109
wyrobów ceratowych i skórzanyc
poleca hurtownie i detalicznie
TORB
szkolne
miastowe
na akta
podróżne
Fartuszki
ceratowe itp
Wyroby trwałe
Ceny fabryczne

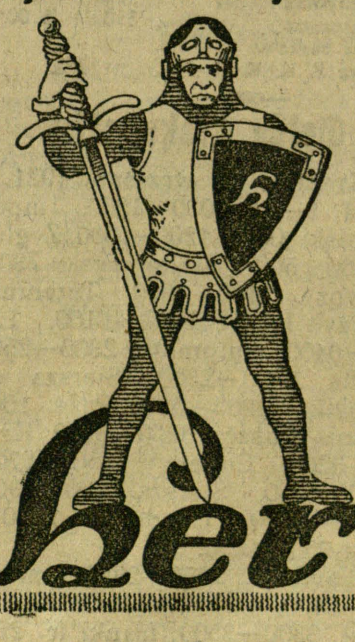

Heros
Lwów, ul. Sykstuska 14

FRITZELACK
Najprzedniejszej jakości **lakiery do podłóg,** jakoteż różnego rodzaju **lakiery emaljowe i inne, Hetzendorfskiej fabryki O. Fritze, Wiedeń XII/2.**
WSZĘDZIE DO NABYCIA 736
Skład i zastępstwo Hinrik Freiheiter, Lwów, K. Baczkowskiego 5.

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny władającej językiem polskim, niemieckim i początkami hebrajskiego do 2 dzieci 4 i 9 letnich. Adwokat Dr. Weissmann, Łopatyn 10780

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 22

Nr. 943 Lwów, niedziela 4. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 12 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk, nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Dwie metody.

(w) Ministerstwo kolei żelaznych odmówiło, jak to już donieśliśmy onegdaj, prośbie naszej o przyznanie redakcyi »Chwili« pewnej ilości bezpłatnych biletów kolejowych, uz sadniając tę odmowę koniecznością przestrzegania jak najdalej idących oszczędności. Uzasadnienie to jest tak poważne i rozumne, że nie możnaby przeciw niemu podnieść żadnego zarzutu, gdyby nie przypadkowa okoliczność że urodziło się ono właśnie przy okazyi załatwienia prośby żydowskiego dziennika. Dzienniki polskie otrzymywały dotychczas bilety bez jakiegokolwiek uzasadniania.

Cała rzecz jest tak drobna i małoznacząca, że szkoda właściwie o niej mówić. To też, o ileby w grę wchodził tutaj wyłącznie materyalny interes naszego pisma, nie poruszalibyśmy z pewnością tego tematu i to jeszcze na naczelnem miejscu. Jeśli zaś to czynimy, to tylko dlatego, że przypadkowym zbiegiem okoliczności otrzymaliśmy tąsamą pocztą, która przyniosła nam odmowną rezolucyę ministerstwa kolei zaproszenie dyrektora Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej do wzięcia udziału w narad ch nad obmyśleniem i ustaleniem sposobów zmierzających do rozpowszechnienia 5-proc. biletów skarbowych między publicznością.

Związek między jednem a drugiem jest przecież całkiem jasny. A raczej całkiem jasnem jest, że między jednem a drugiem nie ma żadnego związku. Bo gdyby związek jakiś istniał, tedy minister kolei załatwiając naszą prośbę o udzielenie biletów, pomyślałby o tem, że dyrektor P. K. K. P. chce nas właśnie zaprosić do współudziału w akcyi rozpowszechnienia biletów skarbowych; a dyrektor P. K. K. P. przesyłając nam zaproszenie, przypomniałby sobie, że minister kolei rozpoczął właśnie od odmówienia żydowskiemu pismu bezpłatnych biletów — swój system oszczędnościowy.

Ten brak związku właśnie nadaje tej całej, samej dla siebie nic nie znaczącej sprawie, znaczenie, sięgające daleko poza okręg nikogo nie zajmujących materyalnych interesów naszego pisma. Jest to objaw symptomatyczny, który w obecnym wypadku tem dokładniej się uwydatnia, ileże wystąpił wśród okoliczności, które żadnych namiętności, żadnego gniewu ani oburzenia nie wywołały. Gdzie chodziło o jakąś ulgę, o jakiś drobny przywilej, o prawo od uznania zależne, świadomość że kompetują o to Żydzi, obudziła skrupuły zasadnicze. Skrupułów tych zaś nie ma, gdy się rozlega pobudka do spełniania obowiązku, czy do składania ofiar.

Wiemy, że sentymentalny apel w imię sprawiedliwości, ustaw zasadniczych, równości, nikogo nie przekona. Argumentów też nie szukamy. Metoda traktowania spraw markę żydowską noszących dysponuje dziś już dyalektyką tak doskonałą, że każdemu argumentowi z naszej strony

XII. Kongres syon.

w Karlsbadzie.

Karlsbad. (tel. wł. — ht.) Wśród nader poważnego nastroju w obecności ponad 600 delegatów i wielotysięcznej publiczności zagaił w języku hebrajskim prezydent wszechświatowej organizacyi syonistycznej dr. Weizman XII. kongres.

Mowca kreśli położenie żydostwa od czasu ostatniego kongresu. Mimo wypadków wojennych które gospodarczo zniszczyły żydostwo, naród ostał się moralnie silny. Idea zwyciężyła. Deklaracya Balfoura oraz przyjęcie mandatu nad Palestyną przez konferencyę pokojową tworzą podstawę pod budowę siedziby narodowej. Nie wolno jednak zapominać że deklaracya ta nie rozwiązuje kwestyi syonizmu. Urzeczywistnienie syonizmu zależy od samych Żydów. Nasze sukcesy polityczne zrodziły wrogów. Z powodu niepokojów na wschodzie nieratyfikacyi traktatu pokojowego z Turcyą oraz dotychczasowego niezatwierdzenia mandatu nie zdołaliśmy osiągnąć wszystkiego czego sobie życzyliśmy, mimo pełnej sympatyi rządu angielskiego, który swego słowa dotrzyma.

Praca palestyńska posuwa się raźno naprzód. Chalucowie opuszczają kraje galuthu, by własną krwią i pracą zasilić jiszub.

Obecny kongres musi opracować i uchwalić nowy projekt kolonizacyi, irrygacyi kraju. Musimy stworzyć bank hipoteczny oraz szereg instytucyi finansowych celem umożliwienia gospodarczego rozwoju kraju.

Co się tyczy stosunku do Arabów należy stwierdzić, że część ludności arabskiej jest nieprzychylnie usposobiona wobec syonizmu. Żydzi ściśle trzymają się litery deklaracyi Balfoura. Stanowisko Arabów zmusza Żydów do stworzenia samoobrony. Wojna zniszczyła zupełnie żydostwo wschodniej Europy. Historyczna odpowiedzialność ciąży na Żydach Ameryki. Mowca daje wyraz nadziei, że także Żydzi stojący poza szeregami organizacyi syonistycznej dołożą wszelkich starań by przyczynić się do odbudowy żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Chwila obecna niezwykle poważna. Odpowiedzialność kongresu wielka.

Przemówienie Sokołowa.

Po dr. Weizmanie zabrał głos Nahum Sokołow, który w dłuższej mowie zobrazował cierpienia narodu żydowskiego w czasie wojny, oraz martyryum Żydów w piekle na terytoryum Ukrainy.

Mowca zapytuje, gdzie Europa, gdzie Liga Narodów, której powstanie Żydzi tak serdecznie witali. Mówią, że nie należy mięszać się do spraw wewnętrznych innych narodów, gdy się jednak podkopuje byt ludzkości, świat musi zawyrokować.

Poruszając sprawę arabską, wskazuje Sokołow na konieczność dojścia do porozumienia z Arabami. Omawiając sprawę miejsc świętych w Palestynie oświadcza, że najtrafniejszem rozwiązaniem będzie istotna wolność religijna w Palestynie.

Mylne jest przekonanie, że polityka krajowa w galucie nie popiera pracy syonistycznej. W traktacie dotyczącym ochrony praw, mniejszości narodowych dopatrują się niektóre państwa spisku przeciwko nim. Podobne zdania słychać w Polsce.

Oświadczam kategorycznie: Nieprawda jest, jakoby Żydzi występowali wrogo wobec Polski. Żydzi są związani, z Polską od setek lat w szczęściu i nieszczęściu. Żydzi witają z całego serca wyzwolenie Polski z pęt niewoli nie dla pochlebiania lub dyplomatyzowania, lecz z wewnętrznego przekonania. Żydzi w Polsce chcą tylko spokoju i pracować dla pożytku kraju.

Naród żydowski przeżywał już ciężkie chwile i obecną burzę przeżyje. Solidarność syonistów jest zwartszą niż przypuszczają i posiada też większy wpływ, niż się zdaje. Praca syonistów da narodowi żydowskiemu możność stania się zdrowym narodem Palestyny.

Prezydyum kongresu.

Karlsbad. (tel. wł.—ht.) Na pierwszem posiedzeniu popołudniowem przeprowadzono wybór prezydyum. Na wniosek prof. Warburga w imieniu Komitetu Wykonawczego weszło w skład prezydyum kongresu pp. Sokołow (prezydent) pp. Farbstein, Klumel, Lipski, Sprincak (Hapoel-Hacair) Kapłański (Poalej-Cion) i Berlin jako wiceprezydenci oraz Gródecki, rab. Dr. Chajes, Niemirower, Jellin, Rotenstreich, Tiomkin a jako sekretarze pp. Spiro, Korngruen, Maslanski i Nissenbaum.

Enuncyacya amb. Claercka.

Karlsbad. (tel. wł.) Kongres w imieniu rządu angielskiego przywitał poseł angielski w Pradze Claerck, który odczytał tekst deklaracyi Balfoura i stwierdził, że został upoważniony przez rząd centralny w Londynie do oświadczenia, że rząd wielkobrytyjski urzeczywistni deklaracyę Balfoura w całej pełni.

Prof. Weizmann podziękowawszy posłowi Claerckowi uscisnął mu dłoń, poczem delegaci urządzili owacyę na cześć Anglii.

Powitalne pisma rządu czeskiego.

Karlsbad. (tel. wł.) Na kongresie odczytano pismo powitalne w języku angielskim prez. Massaryka, w jęz. francuskim min. Benesza oraz prem. Czernyego w języku czeskim.

Hold pamięci zmarłych przywódców.

Karlsbad. (tel. wł. ht.) Przed

przeciwstawi dziesięć innych argumentów, a gdyby i te nie wystarczyły, pozostaje zawsze do dyspozycyi ultima ratio w dyskusyi sił nierównych: basta! Ale poza argumentami słuszności i niesłuszności powinnyby przecież pewien wpływ na metodę wywierać momenty natury praktycznej, rozważania z punktu widzenia celowości. Szczególnie władze centralne błąd wielki popełniają, jeśli momenta te ignorują choćby nawet w drobiazgach, gdyż obejmując wzrokiem horyzont szerszy, niż się objąć daje z szczytów partykularzy, lepiej dostrzeg ją związek i konsekwencye nastrojów i dokładniej ocenić mogą ich znaczenie.

Humorysta pewien narysował raz obraz człowieka, smagającego jedną ręką a głaszczącego drugą; do czynności tych dostosował też wyraz twarzy: połowa groźna, połowa zaś łagodna i uśmiechnięta. Na rysunku działa to nadzwyczaj komicznie. W rzeczywistem życiu sytuacya taka nie jest komiczną. Czy śmiałby się kto z widoku rolnika tratującego własny posiew?

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat.) Komisya skarbowo-budżetowa uchwaliła wniosek dra Diamanda tej treści, że komisya uprasza marszałka sejmu o zwołanie w najbliższym czasie Sejmu, by mu dać możność powzięcia postanowień w sprawie ciężkiego położenia finansowego i rosnącej stale drożyzny oraz wniosek pl. Czerniawskiego, że po przeprowadzeniu ogólnej dyskusyi budżetowej komisya skarbowo-budżetowa przyszła do przekonania, iż ze względu na obecny stan finansów konieczne jest przyspieszenie zwołania sejmu, i w tym celu zwraca się do marszałka sejmu z prośbą o natychmiastowe zwołanie konwentu seniorów.

Warszawa. (E. E.) Na posiedzeniu komisyi budżetowej przewodniczący poseł Diamand podał pod głosowanie wniosek posła Stapińskiego, żądający wyrażenia nieufności Rządowi. Wniosek otrzymał 3 głosy na 21 głosujących. Przyjęto wnioski Diamanda i Mraczewskiego domagające się jak najrychlejszego zwołania Sejmu, oraz wytężenia wszelkich sił dla odwrócenia katastrofy gospodarczej.

—o—

Wysiedlenie uchodźców ukraińskich zostanie bezwzględnie wykonane.

Warszawa. 2. września (tel. wł. ez.) Dziś zwróciła się delegacya żydowskich organizacyj do min. Raczkiewicza z prośbą o załagodzenie zarządzeń w sprawie wysiedlenia żyd. uchodźców z Ukrainy z pogranicznych powiatów. Minister oświadczył, że wydane zarządzenia nie mogą być cofnięte i że zostaną bezwzględnie wykonane. Zarządzenia te dotyczą w pierwszym rzędzie pogranicznych powiatów Galicyi wschodniej, z której zostaną wysiedlieni około 20.000 uchodźców.

Sprawa „Burgenlandu".

Wiedeń. (Pat.) Na wczorajszem posiedzeniu komisyi spraw zagranicznych kanclerz Schober przedstawił decyzyę konferencyi ambasadorów w Paryżu w sprawie zachodnich Węgier. Wedle tej relacyi konferencya zaprotestowała przeciw wypadkom w zachodnich komitatach węgierskich i uczyniła rząd węgierski odpowiedzialnym za te wypadki. Rada ambasadorów wskazała na konsekwencye, jakie mog ąstąd wyniknąć dla Węgier i zażądała aby rząd węgierski bezzwłocznie wypełnił swoje zobowiązania. Równocześnie Rada ambasadorów zaproponowała rządowi austryackiemu, aby wyraził gotowość rozpoczęcia z Węgrami rokowań w sprawach finansowych i innych, wynikających z oddania przez Węgry pewnych terytoryów.

przystąpieniem do porządku dziennego w gorących słowach oddaje Sokołow hołd pamięci zmarłych przewódców syonistycznych błp. Wolfsohna, Tschlenowa oraz bohaterów z pod Tel-Chaj z kap. Trumpeldorem na czele. W serdecznych słowach wspomina poległych w czasie ostatnich rozruchów w Jaffie oraz zmarłych członków Komitetu Wykonawczego Rabinkowera, Standa, Borochowa, Clarensa, dalej prof. Friedländera, Pereca, An-skiego, Szaloma Alejchema, zdradziecko zamordowanego J. Ch. Brennera, Fruga i założycie a hebrajskiego księgozbioru Chazanowera, Lipego, inż. Aronsohna i Biankiniego.

Debata generalna.

Karlsbad. (tel. wł. ht.) Po złożeniu sprawozdania przez delegata Marguliesa w imieniu komisyi werefikacyjnej, na podstawie którego kongres reprezentuje 45 organizacyi krajowych, zastąpionych przez 540 delegatów, rozpoczyna się dyskusya generalna nad referatami politycznymi. Delegat Lichtheim wskazując na ogłoszone w formie książki sprawozdanie egzekutywy wszechświatowej organizacyi syonistycznej, uprasza o objektywną krytykę i uwzględnienie warunków, wśród których toczyła się praca.

Mowa opozycyjna Simona.

B. członek komisyi reorganizacyjnej Juliusz Simon (na wstępie przez kongres chłodno przyjęty) wygłosił dłuższą mowę opozycyjną. Mowca był zdania, że z ogłoszeniem deklaracyi Balfoura syonizm wszedł w okres istotnej pracy i czynu. Obecnie kierownictwo nie podzieliło poglądów mowcy. Simon krytykuje stanowisko Weizmana na konferencyi w Cleveland i sądzi, że realizacya konstruktywnych planów spełzła na nieistnieniu realnego planu finansowego, braku fachowców oraz oporze innych członków egzekutywy. Mowca jest dalej zdania, że z Londynu wykluczone było kierować pracą w Palestynie. Zarzuty przeciwko niemu skierowane w sprawie budżetu szkolnictwa palestyńskiego są nieuzasadnione, gdyż byli jego przeciwnicy preliminują budżet przez niego proponowany. Sprawozdania komisyi reorganizacyjnej nie przedstawiono w prawdziwem świetle, co zniekształciło program Simona. Mowca zarzuca tak stanowisko Usyszkina jak i Ruppina. Egzekutywa nie powinna zawiadować własnymi funduszami. Wskazaną, a nawet konieczną jest współpraca organizacyj krajowych, gdyż w tym wypadku lżejszym by był dobór ludzi oraz krytyka. Dotychczasowi członkowie egzekutywy starali się wyłącznie polityką opanować egzekutywę, zaniedbując resorty fachowe.

Tylko powrót do czystego programu palestyńskiego jest w stanie pozyskać całe żydostwo dla sprawy palestyńskiej. Praca gołusu jest rzeczą jednostek wzgl. organizacyj krajowych. Budować kraj może tylko cały naród. Mowa Simona wywarła u wszystkich grup nader silne wrażenie i spotkała się z ogólnym długotrwałym aplauzem.

Arabscy szpiegowie na kongresie.

Karlsbad. Wielką senzacyę wzbudziło odkrycie, że wiedeńska i berlińska kolonia Arabów wysłały na kongres szpiegów celem śledzenia przebiegu i prac kongresu.

Korespondenci prasy polskiej w Karlsbadzie.

Karlsbad. Do biura Kongresu zwrócił się cały szereg dziennikarzy różnych krajów o karty wejścia na kongres, m. i. przedstawiciel „Journal de Pologne" i antysemickiego „Rozwoju łódzkiego".

Karlsbad. Przedwstępna konferencya delegatów rosyjskich, która się odbyła w przededniu otwarcia kongresu, miała przebieg następujący:

Członkowie egzekutywy Sokołow, Żabotyński i Usyszkin dali wyjaśnienia na zarzuty skierowane przeciw egzekutywie. Delegaci Suprenowski i Burk wystąpili z ostrymi zarzutami przeciw polityce kierownictwa, szczególnie w Palestynie.

Usyszkin odpierał zarzuty, wskazując na wielkie zakupy ziemi, które pociągną za sobą wielkie prace budowlane, wskazał na znaczenie szkolnictwa i na możliwość porozumienia z Arabmai. W swej mowie popiera robotników, którzy przychodzą budować kraj i powiada, że jeśli są między nimi niepożądane elementy, to jest to zjawisko zupełnie zrozumiałe. Z polityką Samuela nie można się zgodzić, jednak, gdyby miał on odejść, byłoby to nieszczęściem dla sprawy palestyńskiej.

Sokołow mówił o szkodliwości przesadnego pesymizmu oraz rozgoryczenia, rozsiewanego przez delegatów palestyńskich. Niema podstaw do takiego pesymizmu. Mamy także poważne aktywa. Arabowie stoją przed mocną ścianą, której nie przełamią. Jest to deklaracya Balfoura. Przywódcy syonistyczni nigdy nie obiecywali rządowi angielskiemu uregulować kwestyę arabską, powiedzieli tylko: idziemy do Palestyny, jako budujący pokojowy element. Możemy i musimy prowadzić szeroko zakreśloną politykę arabską, która nam się uda. Wymaga to, aby kongres odbył się w prowadze, będzie miało to doniosłe znaczenie w wszystkich kierunkach.

Żabotyński w swem przemówieniu oświadczył, że aczkolwiek nie w wszystkiem zgadzał się z kolegami z egzekutywy, stwierdza jednak, iż wszyscy pracowali kolegialnie, praca była ciężką. Nie należy przez to winnych niepowodzenia poszukiwać wśród obecnych. Nikt, nawet geniusz Herzla nie wykonałby pracy lepiej od nas. Mam pewność iż położenie się polepszy. Nie należy też operować ludźmi, krytykować w rozgoryczeniu, lepszych przywódców nie znajdziemy. Jeśli zaś ci przywódcy mają zostać, to nie obrzucajmy ich błotem, dajmy im cały autorytet kongresu. Program powinien być: zapomnijmy o przeszłości i szukajmy wspólnie nowych dróg.

Podczas przemówienia Bruka miał miejsce następujący incydent:

Bruk w swem przemówieniu zarzucił Sokołowowi udział w opracowaniu pierwszej deklaracyi Samuela, zrzucającej na komunistów żydowskich winę wybuchu pogromu w Jaffie. Gdy obecni zażądali udowodnienie tego zarzutu, Bruk cofnął swe słowa, czem incydent został usunięty.

Arabska delegacya zwraca się do Ligi Narodów.

Londyn. (ŻBK). Haszi Tafik Hamad, członek arabskiej delegacyi w Londynie, wyjechał 25 sierpnia do Genewy celem konferowania z sekretarzem Ligi Narodów p. Drummondem w sprawie postulatów arabskich.

—ooo—

Sprawa Śląska na Radzie L. N.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Czterej członkowie, którzy wchodzą w skład komisyi Ligi Narodów dla przeprowadzenia badań problemu górnośląskiego są następujący: Da Cuhna, Wellington Koo (Chiny), Quinonez de Leon, Hymans (Belgia).

Genewa. (E. E.) Postanowienie rady L. N. w sprawie górnośląskiej wywołały w miarodajnych tejszych kołach polskich nader dodatnie wrażenie, zwłaszcza uchwała o wyborze przedstawiciel mocarstw, które poprzednio nie brały udziału w rozprawach nad kwestyą górnośląską oraz życzenie powołania komisyi rzeczoznawców technicznych. W kołach polskich przypisują również wielką wagę do decyzyi powołania w charakterze informacyjnym do obrad zupełnie nowego elementu opinii przedstawicieli ludności górnośląskiej. Liga przeprowadzić ma bowiem ankietę na terytoryum G. Ś. celem zbadania usposobienia ludności na terenach spornych.

Żydzi spełnijcie swój obowiązek wobec „Keren Hajesod"!

Deklaracye i daninę należy składać w biurze lwowskiem przy ul. Św. Anny 9 parter codziennie z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich między godz. 9—1 i 3—4. 9166

Gabinet Witosa wyszedł zwycięsko.

Warszawa 2 IX (tel. wł) Gabinet premiera Witosa wyszedł dziś zwycięsko z kampanii prowadzonej od tygodnia przeciw obecnemu rządowi w formie debaty generalnej na posiedzeniach sejmowej komisyi skarbowo-budżetowej. Wnioski endeków i Stapińskiego na wyrażenie votum nieufności rządowi nie znalazły dostatecznego poparcia. Formalnie zdawałoby się, iż wszystko w porządku.

A jednak bardzo poważne koła, pozostające w ścisłym kontakcie z rządowymi kołami gabinetu Witosa zapewniają, że w najbliższych dniach należy oczekiwać nie tylko dymisyi min. Steczkowskiego, ale także ustąpienia całego gabinetu p. Witosa.

P. Witos czuje się podobno dotknięty uchwałą komisyi w kierunku zwołania wcześniejszego Sejmu, w której to uchwale — zresztą zupełnie słusznie — dopatruje się p. Witos sui generis braku zaufania do sternika nawy państwowej.

Historya p. Bombacha.

Niejaki p. Izydor Bombach, z zawodu adwokat, doszedłszy do smutnego przekonania, że zawód ten dziś nie popłaca, postanowił szukać innego sposobu zarobkowania. Dlaczegożby nie?! W czasie, w którym tylu „inteligentów" zajmuje się handlem i przemysłem, wolno i p. Bombachowi oglądnąć się za intratniejszem źródłem zarobkowania, niż niem jest adwokatura i postarać się o korekturę swego dotychczasowego przeznaczenia. W tym celu poczuł p. Bombach w sobie niezwyczajne zamiłowanie do sztuki dramatycznej i postanowił założyć w Lwowie drugi teatr żydowski. Po licznych zabiegach udało mu się uzyskać koncesyę i już miał właśnie przystąpić do zrealizowania swego „ideału", gdy w tem nagle wywąchało tę sprawę „Słowo Polskie" i huznął na p. Bombacha za jego separatystyczne i poalej-syonistyczne zapędy.

P. Bombach nastraszył się, Koncesya, to delikatna rzecz, której ataki „Słowa Polskiego" łacno zaszkodzić mogą. Co tu zrobić? Po długiej familijnej naradzie, przy której wentylowano gruntownie, pod czyje skrzydła lepiej jest schronić się w tej opresyi, syonistyczne czy wszechpolskie, zadecydowały argumenty rzeczowe. Z syonistami można zostać z honorem, ale stracić koncesyę, z „Słowem Polskiem" pewniej można ją uratować. Znajomość hamletowskiego: „być albo nie być" bardzo się p. Bombachowi przy tej sposobności przydała. Postanowił „być".

Napisał więc do „Słowa Polskiego" długi, piękny list z wyjaśnieniem i przeproszeniem za doznaną obrazę. Ponieważ jednak wiedział, że ta pokora sama w oczach „Słowa Polskiego" łaski by mu nie przysporzyła, ugarnizował swą czołobitność wedle recepty kucharzy endeckich wianki m oszczerstw i przyprawił zapachem lizuństwa:

„Konkurent mój, dyrektor Gimpel, to wróg polskości, wyhodowany przez austryacką taktykę siania nienawiści między Polakami a Żydami! Teatr jego to jaskinja, w której demoralizuje się nieuświadomione masy żydowskie antytezami na temat „żyd—goj!". Wystawia się w nim same wstrętne sztuczydła przeznaczone na gaudium dla analfabetów. Ja, Dr. Izydor Bombach, podnoszę teatr żydowski do wyżyn prawdziwej sztuki, wystawiać w nim będę „Balladynę", „Wesele", „Sędziów", „Grażynę", bo jedynym moim celem, to zbliżenie polsko-żydowskie. Byłem wprawdzie przez kilka dni poalej-syonistą ale pod względem politycznym jestem nulą! zerem! mniej niż zerem! więc przebaczcie, przebaczcie...!"

I zatarł ręce p. Bombach pomyślawszy, że przecież „goje" ze „Słowa Polskiego" nie pójdą do teatru Gimpla na kontrolę i łgarstwo o jakichś antytezach „żyd—goj" nie podkryją. I tak cel zostanie osiągnięty, bo rozmach „Słowa Polskiego" zwróci się przeciw Gimplowi a on za jednym zamachem dwie muchy ubije: uwolni się od napaści „Słowa Polskiego" i od konkurenta Gimpla.

Obliczył rzecz bardzo sprytnie. Na drugi dzień „Słowo Polskie" piało już hymny pochwalne na cześć p. Bombacha i zamianowało go swoim „rocznym" świadkiem w wszystkich sprawach przeciw Żydom w ogólności i przeciw dyrektorowi Gimplowi w szczególności. Zawtórowała „Słowu Polskiemu" „Rzeczpospolita" a p. Bombach przy dźwiękach tej orkiestry wyrósł w swoich oczach na bohatera pierwszej klasy. W chwilach ekstazy i upojenia poczęło mu się nawet samemu wydawać, że w liście do „Słowa Polskiego" było kilka słów prawdy.

Ale po ekstazie przyszedł kociokwik a z nim otrzeźwienie. Pan Bombach spostrzega dziś, że wskutek panicznego strachu przed napaścią „Słowa Polskiego", machnął maczugą swoich kłamstw za silnie i zamiast muchy-Gimpla, zabił krowę, którą chciał doić. Koncesyę swoją p. Bombach niezawodnie uratuje, ale wątpliwem jest, czy po tych objawach „idealizmu" i „narodowej tężyzny" p. Bombacha znajdzie się jeden Żyd, któryby przekroczył kiedyś progi jego „teatru". Zajęte w nim będą niezawodnie tylko miejsca, zarezerwowane dla recenzentów „Słowa Polskiego".

Taka była, jest i będzie historya p. Izydora Bombacha. (ibri.)

Walka z bandytyzmem w Rosyi.

Ryga. (ŻBK). Prezydyum wszechrosyjskiego komitetu wykonawczego upełnomocniło członka tegoż komitetu, Awagesowa, do przedstawienia projektu o stworzeniu komisyi, któraby scentralizowała i uiednostajniła czynności wszystkich instytucyj, mających za cel, bezwzględną walkę z bandytyzmem i pogromami.

Ryga. (ŻBK). Z Mińska donoszą, że władze wojskowe ujęły i skazały na śmierć osławionego bandytę Lukjanenkę, który był hersztem bandy urządzającej pogromy. On właśnie urządził pogromy w Repce, Radole, Kamience, Podobrankach i wielu innych miejscowościach.

Donoszą również o rozstrzelaniu znanego bandyty Karatkiewicza. Całą bandę, która urządzała pogromy żydowskie, rozgromiono.

LEONARD FRANK.

Kapelusz.

(Dokończenie).

Wawrzyniec Hall umeblował sobie prowizorycznie pokój w nowo budującym się domu, by módz wygodniej nadzorować jego wykończenie. Prócz niego nie mieszkał nikt w domu. Stopnie schodowe, jeszcze nie sprzężone do użytku, trzeszczały, kiedy wchodził na czwarte piętro, a ciemność wilgotno-zimna trąciła wapnem i tynkiem.

W pokoju zapalił świecę. Tu wisiał na gwoździu kapelusz poety.

Położył się do łóżka. Szmery nocne trzaskały w ciszy. — Młode mury żyją, pomyślał, muszą się dopiero ułożyć, stare mury też żyją, ale te rozsypują się. Pośrodku jest trwałość. Zasnął i całą noc śnił o swoim koledze szkolnym Oskarze Benommen, który teraz prowadził winiarnię w swem mieście rodzinnem.

Rano było zimno, a w pokoju jasno — zielono i wisiał kapelusz poety na gwoździu.

Wawrzyniec Hall napisał natychmiast do swojej matki i zapytał się o powodzenie Oskara Benommen. Odpisała mu, że mu się dobrze powodzi, że, aczkolwiek lat ma dopiero dwadzieścia cztery, już się ożenił, że już nawet ma dziecko i że sobie teraz sprawił nowy fortepian dla swego gospodarstwa, które znakomicie prosperuje. Że Oskar Benommen uzyskał mistrzostwo bawarskie w atletyce, on, Wawrzyniec Hall, będzie o tem niezawodnie już wiedział.

Oskar Benommen powinien tylko ostrożnie postępować z innowacyami, pomyślał Wawrzyniec Hall, w małej mieścinie, coś takiego nosi w sobie zarodki niebezpieczeństwa dla interesu. A zresztą nadaje się przecież także dla takiej małej winiarni gitara o wiele lepiej.

Lakiernik wszedł do pokoju z swą grubą, szarą chustą wełnianą dookoła szyi, a w ręce trzymał zmięty swój sztywny kapelusz z białemi plamami od wapna.

Zawsze jeszcze ta sama plama wapnista na kapeluszu jak przed dziewięciu miesiącami, kiedyśmy wybrali grunt pod budowę domu, pomyślał Wawrzyniec Hall.

W drugiej ręce trzymał lakiernik okrągły kubeł, pełny zielonej farby.

Czy też ta farba jest stosowna.

„Ścian nie malujemy na zielono", powiedział Wawrzyniec Hall, nie wiedząc dlaczego i natychmiast dodał z wściekłością: „Boby się zielony kapelusz rozpostarł nad całym domem. — Czegoż chcą jeszcze!"

Lakiernik zamamrotał coś i poszedł.

Wawrzyniec Hall zawinął kapelusz w papier i nosił go cały dzień z sobą, jak długo był przy budowie zajęty.

Wieczorem zabrał go z sobą do restauracyi i opowiedział swemu przyjacielowi, literatowi i znajomej damie, która również tam siedziała, jak przyszedł w posiadanie tego kapelusza i kończył w podnieceniu:

„Cóż mam począć z kapeluszem? Nie mogę go przecież odesłać jego matce".

„Właściwie byś Pan postąpił, jeślibyś kapelusz przysłał matce", powiedziała dama; miała twarz pełną, miękką, pielęgnowaną i białą jak mąka, a podbródka prawie żadnego.

„Więc mniejwięcej tak — matka siedzi w domu, nadchodzi kapelusz wraz z listem. Wielce szanowna Pani — oto kapelusz syna Pani, który utonął. Nie, nie! — Samemu go mi nosić też niepodobna. Albo podarować go biednemu człowiekowi. W niedzielę ubierze go, pójdzie do knajpy na karty. Skąd tu kapelusz poety?".

„Ale nie rozumię", dama spoglądnęła w stronę literata, szukając tam potwierdzenia, „tu pietyzm".

„Pietyzm! To nie żaden pietyzm! Nie wiem, co to takiego. Kapelusz poprostu istnieje. Może dlatego, że tak inowy?"

„Jabym z tego literaturę zrobił", powiedział z uśmiechem literat. „Nie, nie! wybacz!"

„A jeślibym kapelusz rzucił do rupieciarni na strychu, tobym i tak widział wciąż tylko strych, a w nim kapelusz. Nie cho-

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza 1, 5.

Pierwsze 6 występów.

W sobotę 3. września o g. 8 popoł. / W sobotę 3. września o g. 8 wiecz. — **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk) Sz. An.skiego.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem — **WIEŚNIAK** L. Kobryna.

Jeszcze 20 występów.

W niedzielę 4. września o godz. 8 wieczorem — **NIEMOWA** A. Wajtera

We środę 7. września o g. 8 wieczorem — **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

Pierwsze 6 występów.

W poniedziałek 5. września o g. 8 wieczorem — **Zielone Pola** P. Hirszbeina

We czwartek 8. września — **» PREMIERA » KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO. 1 961

Uchwały Związku ziemian w sprawie handlu zbożem.

Warszawa. Rada nadzorcza Związku ziemian rozesłała do swych oddziałów następującą odezwę:

„W chwili przejścia do wolnego handlu zbożem i związanej z tem możliwości niebezpiecznego wzrostu cen rada nadzorcza Związku ziemian wzywa wszystkie zrzeszenia ziemiańskie do zastosowania środków, któreby skierowały wszystko zboże, wyprodukowane przez folwarki, a przeznaczone na sprzedaż do organizacyi i instytucyi, mających na celu bezpośrednie zaopatrywanie spożywców.

Rada nadzorcza Związku ziemian potępia bezwzględnie sprzedaż zboża handlarzom, którzy mogliby wywieźć je za granicę państwa, lub zrobić przedmiotem spekulacyi i traktować będzie jednostki, któreby się sprzedaży takich dopuściły, jako wykraczaiące przeciw interesowi narodowemu".

Oddział kutnowski uchwalił co następuje:

„Chcąc dać możność ludności chrześcijańskiej miast pow. kutnowskiego zaopatrzenia się w zboże bezpośrednio od producentów oddział kutnowski „Związku ziemian postanawia, iż każdy majątek, należący do Związku musi zarezerwować 4 korce zboża chlebowego dla odstąpienia go ewentualnej organizacyi która się ma wyłonić z pośród mieszkańców tych miast. Uchwała powyższa w myśl decyzyi rady nadzorczej Związku ziemian, obowiązuje bezwzględnie członków pod rygorem odpowiedzialności przed sądem Związku ziemian ze wszystkiemi konsekwencyami stąd wypływającemi, aż do wyłączenia ze Związku włącznie. Sposób wykonania uchwały nastąpi po porozumieniu się z organizacyą miast o czem członkowie na zebraniu będą powiadomieni".

Oddział sochaczewski powziął uchwałę że członkowie Związku ziemian oddziału sochaczewskiego obowiązują się do czasu następnego zebrania i dalszego wyjaśnienia sytuacyi wolnego handlu zbożowego, nie sprzedawać zboża niepowołanym kupcom i spekulantom, nie wyczerpawszy przedtem wszelkich środków porozumienia się z syndykatem rolniczym lub innemi krajowemi firmami i ze składami zbożowemi".

Oddział mławski powziął następującą uchwałę:

„Sprzedaż zboża (żyto, pszenica i jęczmień) kupcom wyzn. mojżeszowego, bez uprzedniego porozumienia się z komisyą w tym celu wybraną, która tylko w nadzwyczajnych wypadkach ma prawo udzielać zezwolenia — uważa za czyn wysoce nieobywatelski i jako taki będzie odpowiednio napiętnowany. Kontrakty już sprzedanego zboża, należy jaknajprędzej przedstawić tejże komisyi".

Oddział w Wieluniu postanowił, że należy traktować te jednostki, które się sprzedaży zboża handlarzom dopuściły, jako wykraczające przeciw interesowi narodowemu".

Oddział włocławski powziął następującą uchwałę:

„W głębokiem przeświadczeniu o szkodach jakie ponieść może aprowizacya kraju wskutek opanowania handlu ziemiopłodami przez żywioły wrogie państwowości polskiej, oraz w dążeniu do wykorzystania przełomowej chwili przejścia do wolnego handlu dla spolszczenia tegoż, Związek ziemian postanowił zobowiązać wszystkich swoich członków pod rygorem umieszczenia nazwisk na czarnej liście do niezawierania tranzakcyi handlowych na zboże i okopowe z pośrednikami".

Strajki.

Warszawa. (EE.) Strajk monterów przy telefonach trwa nadal. Za ich przykładem wystąpiły telefonistki z żądaniem 50% podwyżki płac, grożąc w razie nieuwzględnienia żądań strajkiem. Miał on się zacząć 2. bm. o 11-tej przedpołudniem. W odpowiedzi na to zarząd telefonów ofiarował 10% podwyżki dla sił niewykwalifikowanych i 15% dla wykwalifikowanych sił. Wobec rozbieżności zdań w tej sprawie zarząd pertraktuje z telefonistkami. Rokowania toczą się w obecności delegata ministerstwa pracy.

Z bolszewickiego piekła.

Rabunki na granicy.

Lwów (Era) Russpress donosi z Równego, że uchodźcy z Rosyi są przed granicą polską doszczętnie obrabowani przez bolszewików. Zabiera im się nietylko pieniądze i kosztowności, ale nawet bieliznę. Pod Szepetówką komisarz bolszewicki zwrócił się do władz polskich z propozycyą przepuszczenia przez granicę reemigrantów polskich, przyczem oświadczył cynicznie, że w przeciwnym razie każe wszystkich rozstrzelać, ażeby nie brać na siebie odpowiedzialności za ich grabienie. Władze polskie przepuściły grabionych.

Kiedy nastąpi spadek cen na rynku żywnościowym?

Oświadczenie premiera Witosa.

Warszawa. Z wywiadu, który udzieli premier Witos wsó pracownikowi »Kuryera Warszawskiego« podajemy dwie charakterystyczne odpowiedzi premiera:

Pytanie: Kiedy można spodziewać się spadku cen na naszym rynku żywnościowym?

Odpowiedź: W każdym razie nie zaraz. Trzeba bowiem zdać sobie sprawę z tego, że nieustanne różnego gatunku strajki odstraszyły wielu producentów-wiejskich od przywozu produktów żywności do miast. Ponadto mamy teraz porę przygotowawczą do orki jesiennej, zasiewów i pierwszych omłotów, przed dokonaniem zaś tych czynności mały rolnik nie sprzeda ani części zboża, zebranego w tym roku.

Pytanie: Kiedy więc zboże to ukaże się na targu?

Odpowiedź: Na większą skalę może to nastąpić dopiero w październiku i wówczas dopiero jeśli ceny nie spadną, to w każdym razie ustalą się.

Program nowego wojewody lwowskiego.

Lwów, 2. września.

W odpowiedzi na powitanie urzędników wygłosił nowomianowany wojewoda lwowski p. Kazimierz Grabowski dłuższe przemówienie

---

dzi wogóle o kapelusz. Ten istnieje przecież tak bardzo tylko dlatego, że niema nic innego", rzekł Wawrzyniec Hall rozdrażniony i odszedł do jakiejś winiarni, gdzie wychylił trzy lampki wina z rzędu.

Upił się na miejscu.

„Posłuchaj Panie!" chwycił kelnera za rękaw. „Rzecz tak się będzie miała! Przed paru tygodniami był Schulter w mojem mieście rodzinnem i jest bardzo możliwe, w takiej małej mieścinie nawet bardzo łatwo możliwe, że wpadł do winiarni Oskara Benommen, mistrza w atletyce".

„Czy mam Panu przynieść wodę selterską? To uspokaja".

„Tak, wodę. I atleta mu się podobał. Wyśmienicie. Tak, że coś od niego przejął, gest, czy coś podobnego. I kiedy potem Schulter wrócił, — zostań Pan tu! zauważyłem może bezwiednie u niego gest, który jako dziecko znałem u Oskara Benommen. I dlatego wpadł mi na myśl Oskar Benommen, kiedym się dowiedział, że Schulter utonął".

„Przyniosę Panu wodę, to najlepiej".

„Tak, bardzo dobrze".

Wawrzyniec Hall poszedł. Północ była, cisza, zimno.

W pobliżu mieszkania widział, jak z pod dachu jakiegoś domu dobywają się kłęby dymu i poczuł swąd.

Pobiegł do dzwonka alarmowego, zadzwonił, popędził z powrotem na miejsce pożaru, zaryczał w grę ku oknom, łukł pięściami i nogami o bramę domu, ryczał bez przerwy „pali się! pali się" i przy tem staczały mu się z policzków ciężkie łzy oswobodzonego nakoniec bolu.

Otworzyło się jakieś okno. Wyłamano bramę, ludzie w bieliźnie nocnej ukazywali się w oknach płonącego domu, spoglądali oburzeni w dół, na ulicę, nie pojęli odrazu — i szybko znikali za oknami. W sąsiednich domach turkotały story żelazne. Mechaniczne drabiny strzelały bez szmeru w górę aż ponad dach w jasne, zielone, zimne niebo księżycowe. Sikawka pożarna brzęczała głucho, a jej czyste, świecące, miedziane części składowe lśniły w blasku pochodni. Jakiś człowiek stał na rynnie i uderzał siekierą w dach. Słup ognisty strzelił w niebo. Cieńkie, białe strugi wody krzyżowały się nad ogniem.

Coś okrągłego, ciemnego wzleciało z dołu w górę i wpadło w płomienie. Wawrzyniec Hall, widział, jak kapelusz wpadł w ogień, odwrócił się natychmiast i odszedł szybko, wyjąc, przekrwawiony bolem, mając ręce w kieszeniach, ramiona mocno na boki naciśnięte, a barki w górę podciągnięte.

Przełożył z niem. O. Tillemann.

—[1-[]—

Teatr żydowski
dyr. S. M. Gimpel. 10959

W SOBOTĘ 3. września b. r. Gościnne występy artystów z Krakowa Liebgoldów
NOWOŚĆ! PO RAZ 6-TY NOWOŚĆ!
„SŁOMIANY WDOWIEC"
kom. operetka w 3 aktach Wohlmana.

którego cytujemy następujące ustępy:

Stanowisko kierownika lwowskiego Urzędu wojewódzkiego obejmuję nie jako mąż zaufania pewnej partyi, czy kierunku politycznego, lecz jako urzędnik zobowiązany przysięgą i własnem sumieniem do ścisłego przestrzegania ustaw. Staraniem mojem będzie pozyskać dla siebie i Lwowskiego Urzędu wojewódzkiego zaufanie społeczeństwa równomiernem traktowaniem wszystkich warstw społeczeństwa bez względu na narodowość, religię i kierunki polityczne, równie jak i energicznem występowaniem, jeżeli tego zajdzie potrzeba w obronie porządku i bezpieczeństwa publicznego przeciw wszelkim przeciwnym prawu zakusom żywiołów wywrotowych i czynników odnoszących się wrogo do państwowości naszej odrodzonej Ojczyzny.

Nie będę rozwijał przed Panami mojego zapatrywania na cele i zadania administracyi politycznej. Nie mniej jednak nie mogę pominąć tej sposobności, aby nie zaznaczyć z całym naciskiem, że pierwszym warunkiem dobrej administracyi państwowej jest sumienność i bezstronność jej wykonawców a nic bardziej nie podkopuje zaufania społeczeństwa w tę bezstronność, jak spostrzeżenie, że organy państwowe nie są wolne od wpływów postronnych, albo co jeszcze gorsze, biorą czynny udział w walkach partyjnych i wyzyskują je dla celów osobistych. Daleki jestem od chęci roztrząsania czy i o ile zarzuty podnoszone w tym kierunku przez pewne odłamy prasy są lub były uzasadnione, nie wątpię też ani chwili, że tradycya i wypróbowany patryotyzm urzędników Województwa lwowskiego pozwolą wyjść zwycięsko z tego niebezpieczeństwa, jeżeli ono nawet istniało. Niemniej jednak z obowiązku służbowego, licząc się z tymi głosami, muszę przestrzedz — a mam tu na myśli przedewszystkiem urzędników powiatowych, którzy w pierwszej linji są na to niebezpieczeństwo narażeni — że najlżejsze nawet odchylenie od bezstronności w wykonywaniu obowiązków urzędowych będę uważał za uchybienie służbowe, gdyż władze administracyjne I. i II. instancyi nie są ekspozyturami politycznemi, lecz władzami powołanemi do bezstronnego sprawowania sądownictwa i administracyjnego czuwania nad porządkiem i bezpieczeństwem publicznem.

—x—

Rezolucye uchwalone na konferencyi nauczycieli hebr. Galicyi Wschodniej.

Przekład z oryginału hebr.

I. Konferencya nauczycieli hebrajskich Galicyi wsch. stwierdza, że hebrajska praca kulturalno-wychowawcza jest najważniejszym czynnikiem w odrodzeniu narodu żydowskiego. Wobec tego zwraca się konferencya do wszystkich stronnictw i zrzeszeń narodowo żydowskich z energicznym apelem i wzywaje, aby natychmiast przystąpiły:

1) do zakładania hebrajskich ogródków dziecięcych, szkół ludowych, bibliotek, czytelni i toynbeehall;

2) do popierania z wszystkich sił zakładów i instytucyj już istniejących szczególnie zaś ogródków freblowskich i szkół ludowych;

3) do rozpowszechniania i krzewienia wszelkimi środkami języka i kultury hebrajskiej w szerokich warstwach narodu.

II. Konferencya stwierdza z przykrością smutny fakt, iż specyalnie oficyalne sfery syonistyczne odnoszą się wprost z obojętnością do hebrajskiej pracy kulturalno-wychowawczej w ogólności a do uzasadnionych potrzeb nauczycielstwa hebrajskiego w szczególności, wyraża jednak nadzieję, iż smutny ten stan zmieni się już w najbliższej przyszłości na lepsze.

III. Konferencya wyraża swoje najgłębsze ubolewanie a zarazem podnosi ostry protest przeciw prześladowaniom języka hebrajskiego przez władze sowieckie w Rosyi i Ukrainie, wynikającym z nieznajomości prawdziwej woli i dążności mas żydowskich. Konferencya spodziewa się, iż nastąpi tam wreszcie jednak zmiana na lepsze i szerokie warstwy narodu otrzymają przez to możność swobodnego rozwoju, stosownie do swej woli i w kierunku swych dążności.

IV. Konferencya nauczycieli hebrajskich w Galicyi wschodniej śle swe pozdrowienie XII. kongresowi syonistów, jako najwyższej instancyi, obejmującej całokształt pracy nad odrodzeniem żydostwa i życzymy mu aby szczęśliwie stworzył syntezę 3 jedności: jeden silnie zorganizowany naród o jednym języku na jednej ziemi.

V. Konferencya stwierdza, iż jedną z najważniejszych przeszkód w rozpowszechnianiu kultury hebrajskiej jest, począwszy od wybuchu wojny aż po dzień dzisiejszy, szalone i niepozostające w żadnym stosunku do kosztów nakładu, podrożenie książki hebrajskiej, wskutek czego stała się ona niedostępną dla szerokich warstw narodu. Przez to nieuzasadnione podbijanie cen grozi niebezpieczeństwo całemu narodowi, wobec czego wyraża konferencya swe najgłębsze ubolewanie, iż cały wysiłek nakładców hebrajskich zdąża wyłącznie do napychania swych kieszeni łatwym zyskiem, bez oglądania się na nieszczęście, mogące stąd dla całego ogółu wyniknąć. Konferencya protestuje w sposób energiczny przeciw ciemnym machinacyom poszczególnych jednostek, które w konsekwencyi oddalają książkę hebrajską od uboższych warstw narodu. Konferencya nakłada na nowo wybrany wydział związku obowiązek wystosowania odpowiedniego memoryału do wydziału edukacyjnego światowej organizacyi syonistycznej w Londynie i do K. C. krajowej organizacyi syonistycznej w Warszawie, wskazującego na ogromne niebezpieczeństwo wynikające dla żydostwa wschodnio-europejskiego z tego smutnego objawu i zawierającego gorącą prośbę, aby przy użyciu wszystkich środków wpłynął na wydawców hebrajskich w kierunku rozpoczęcia akcyi uprzystępniającej książkę hebrajską dla szerokich warstw narodu.

VI. Konferencya uchwala, iż nominalna płaca miesięczna wynosi dla nauczycieli początkujących 4000 mp. za jedną godzinę dziennie. Do tego dolicza się 25 proc. dla żonatych, 25 proc. dla doświadczonych, 25 proc. dla kierowników. Zostawia się decyzyi poszczególnych szkół, ile godzin wolnych od nauczania a zarazem płatnych ma każdy kierownik otrzymać dla zajęć związanych z kierownictwem.

VII. Wydział związku nawiąże kontakt z wszystkimi związkami i organizacyami pokrewnemi, celem założenia światowej organizacyi naucz hebr.

VIII. Wydział związku utworzy w swym łonie wydział statystyczny, w celu zebrania wszystkich cyfr tyczących się szkolnictwa hebrajskiego w Galicyi wschodniej.

List z Stanisławowa.

Krakowski „Kuryer Illustrowany" z 31. sierpnia br. umieścił pod szumnym tytułem „Wspólny front syonistyczno-ukraiński" swe drogocenne informacye otrzymane ponoś aż telefonem(!) od swego korespondenta o rzekomo odbytych tu naradach polityków z partyj syonistycznej i ukraińskiej w sprawie zajęcia wspólnego stanowiska wobec najnowszego zarządzenia ministra Rataja co do dopuszczenia młodzieży żydowskiej i ukraińskiej na uniwersytet i wobec „jednolitej w tym względzie postawy społeczeństwa i młodzieży polskiej.

Wiadomościami temi są mieszkańcy Stanisławowa wprost zaskoczeni, albowiem w ostatnim czasie w ogóle żadna konferencya w powyższej sprawie się nie odbyła a Egzekutywa syonistyczna jakoteż miarodajne sfery ukraińskie dowiadują się o powyższym fakcie dopiero z „Kuryera" Krakowskiego.

Informacya „Kuryera Illustrowanego" jest tedy nie tylko nie ściśłą, ale wprost z palca wyssaną i świadomie kłamliwą.

R-jot.

List z Przemyśla.

Ostatnia grupa pochodzących z Ukrainy Chaluców wyjechała już z naszego miasta do Palestyny (13 chłopców raczej już mężczyzn i dwoje dziewcząt). Żegnano odjeżdżających serdecznie i z żalem, bo pokochano ich przez cały okres kilku miesięczny, w którym zżyli się i pracowali razem z nami. Organizacya syońska, a także prywatne instytucye, więc przedewszystkiem Komitet żyd. ukr. ofiar starały się o umożliwienie im bytu i umieszczenia u nas. Partyami wyjeżdżali po 15 lub 10; obecna, to już ostatnia grupa.

Związek żyd. inwalidów, wdów i sierót zwołał na niedzielę dnia 28. sierpnia zgromadzenie ofiar wojennych, zapowiadając przyjazd i referaty posłów Dr. Thona i Gruenbauma jednak nie było, co wywołało niechęć do całej sprawy. Referowali Dr. Richter i Dr. Teich przedstawiając położenie niepomyślne związku inwalidów oraz brak środków dla zaopatrzenia wdów i sierót. Wreszcie krytykowano gospodarkę żyd. Gminy i uchwalono zwrócić się do władz z prośbą o pomoc.

Żydowskie kluby sportowe Przemyśla (Hagibor) i Jarosławia (Dror) rozegrały onegdaj w Przemyślu match, który się zakończył zwycięstwem Przemyśla w stosunku 3:1. Rozpoczyna grę Hagibor przeprowadzając ładny atak, następnie piłka przenosi się na boisko Hagiboru i przez nieuwagę bramkarza, który wybiegł z bramy, Dror zręcznym ruchem pakuje bramkę Hagiborowi. Przemyślanie nie spodziewając się tego, rozpoczynają ciągłe ataki i wkrótce zaznacza się już przewaga Hagiboru nad jarosławskimi gośćmi. Walka toczy się 80 proc. po stronie Droru, wreszcie Przemyślanie wyrównują bramkę i niedługo potem uzyskują drugą. Przed samą przerwą pęka piłka. Drugą połowę rozpoczynają Jarosławianie atakiem, który im zaraz „łamią" przemyscy pakując im trzecią bramkę. Przewaga znów się zaznacza po stronie Hagiboru, w tem pęka druga piłka. Po krótkiej przerwie gra idzie dalej. Przemyśl całkowicie góruje niedopuszczając przeciwnika do żadnych kombinacyi i ataków. Tuż przed samą bramką gdy Hagibor strzela czwartą bramę pęka trzecia z rzędu piłka. Gra przerwana. Jarosławianie, którzy poprawnie i ładnie się bronili, nie chcą już dalej grać.

Sędziował kąp. Bramowicz.

Publiczności było bardzo wiele. (J.).

Z opery.

»Straszny Dwór« — debiut pny M. Korczak.

W niewielkiej stosunkowo partyi Jadwigi w „Strasznym Dworze" Moniuszki debiutowała onegdaj p-na Marya Korczak, śpiewaczka młoda o ujmującej powierzchowności i obdarzona dość dobrym materyałem głosowym. Rzecz prosta, że materyał ten, obecnie jeszcze nieco surowy wymaga dalszego oszlifowania i musi nabrać większej siły, dźwięku i pe-

Eugeniusz Onegin

dramat rosyjski w 5 akt. podług słynnego r. mansu Aleksandra Puszkina. — W g ównych rolach Fryderyk Zelnik i Wiktor Bigański. Dziś **PREMIERA** — Kino **CHIMERA.**

wności, co przy intenzywnej pracy niezawodnie da się osiągnąć. Ogólne wrażenie debiutu tego było w każdym razie dodatnie zwłaszcza, że p-a Korczak śpiewała muzykalnie i nawet bez widocznej tremy.

Nie miała zresztą młoda debiutantka powodu do obawy, gdyż znalazła się w otoczeniu samych doświadczonych artystów, którzy bardzo dobrze usposobieni tworzyli zespół pod każdym względem doskonały.

Łowczyński grał i śpiewał bardzo dobrze; widać, że partya Stefana jemu specyalnie odpowiada, to też za „Aryę z kurantami" otrzymał oklaski przy otwartej scenie. Ta ksamo spisał się dzielnie Horner w partyi Zbigniewa a Okońskiego Miecznik, jako figura sceniczna dostatecznie znany nie wymaga osobnych pochwał. Partnerką debiutantki była p-na Lipowska (Hanna), której piękny głos zawsze w zachwyt wprawia słuchaczy. Po raz pierwszy wystąpił w partyi Macieja p. Sieroszewski, śpiewak o niezłym głosie, wymagającym atoli jeszcze dalszej bardzo starannej i sumiennej nauki. Doskonałą w roli Cześnikowej była Kasprowiczowa, jedna z najlepszych naszych artystek, spełniająca każde powierzone jej zadanie wzorowo.

W mniejszych partyach wystąpili pp. Niedzielski i Jeleński, dyrygował zaś Bronisław Wolfsthal, trzymając tak orkiestrę jak i chór i solistów w karbach i nadając całości należyte tempo.

Nie bardzo licznie zebrana publiczność przyjmowała artystów życzliwie, darząc ich dość obfitym aplauzem.

Alfred Plohn.

NADESŁANE.

Dyrekcya Żydowskich Gimnazyów
(męskiego i żeńskiego) we Włocławku poszukuje 10953
polonisty do wyższych klas, matem tyczki, historyka(czki)
Praktyka nauczycielska wymagana, Warunki dobre. Oferty: Dyrekcya Gimnazyum Żydowskiego w Włocławku. — Skrzynka pocztowa Nr. 70.

Sekundaryusz szpitala żyd. **Dr. IGNACY SCHWARZ**
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6.**

Adwokat Dr. Jakób Brill
powrócił i urzęduje 10765
Lwów, ul. Podlewskiego 10.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10902
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

Adwokat Dr. Leon Rothfeld
otworzył kancelaryę 10467
w PRZEMYŚLANACH.

Osmioklasowe gimnazyum żydowskie w KALISZU
poszukuje sił pedagogicznych do następujących przedmiotów: Języka niemieckiego, polskiego, francuskiego, historyi, geogr fii, nauk przyrodniczych, matematyki, fizyki, rysunków i gimnastyki. 10938

Z okazyi urodzin syna zasyła pp. KOBEROM serdeczne gratulacye
10942 Rad i Rosenwurzel.

Wpisy do żydowskiej Szkoły handlowej (Zygmuntowska 17).

odbywać się będą, począwszy od 28 sierpnia b. r. codziennie od 3—6 popoł. Egzamina wstępne i poprawcze odbędą się 4 września o 3-ciej popoł. 10352

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusza nas do podwyższenia ceny pisma i inseratów.

Od dnia 1 września br. wynosi:

cena poszczególnego numeru	mk.	12
» abonamentu w Lwowie	»	290
» » na prowincyi	»	320
» » za granicą	»	400
» zwyczajnego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	»	15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	40
» komunikatów i wiadomości po kr n za wiersz 2-szp n.	»	70
» w tekscie i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	80
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych i gratulacyj za wi rsz 2-szpalt. non.	»	60

najmniej 5 wierszy 300 mk.

cena drobnych ogłoszeń za słowo mk. 5
kupno, sprzedaż i matrymonialne za słowo . . . . » 8

—n—

Repertuar teatru Miejskiego.

Sobota 3. września o godz. 7.30 „Żydówka". Gościnny występ p. Jana Majerskiego.

Niedziela 4. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy" G. Zapolskiej.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida" Gościnny występ Jana Majerskiego.

— **Z teatr .** W sobotę drugi gościnny wys'ęp znakomitego tenora Jana Majerskiego który zbierał w Paryżu i w Londynie zas'użone pochwały krytyki. Kreacya Eleazara w »Żydówce« daleko odbiega od szablonu oglądanego na scenach polskich, głos p. Majerski go brzmi potężnie Tytułową partyę śpiewa p. Platówna.

Wielbiciele głosów mają zapewniony piękny wieczór operowy.

W niedzielę po raz trzeci przepełniająca widownię po brzegi »Kobieta bez skazy« G. Zapolskiej, P. Rasińska, Trapszo, Hierowski i Bonnard wywołują, si ne wrażenie. Świetna sztuka Zapolskiej wypełni szereg przedstawień. Pokup na bilety olbrzymi.

W poniedziałek 5. b. m. »Dziewczyna z H landyi« która w reżyseryi Kuligowskiego ściąga zawsze tłumy publiczności.

— **Z teatru Małego.** Inauguracyjne przedstawienie »F rcyka w zalotach« odbędzie ię we czwartek 8. b. m Arcyd ieło Zabłockiego otrzyma piękną wystawę dekoracyjną i kostyumową. W g'ównych rolach p. Michnowska i Klimontowiczówna. Rolę tytułową kreuje p. Melina, świeżo pozyskany amant z Teatru Polskiego z Warszawy. Artysta odtwarza dobry znajomy publiczności Lwowskiej, reż. H. Barwiński.

Zabawne postacie Świstaka i Pustaka grają p. p. Boman i Tartakowicz. — Prolog wygłosi p. Peliński. Między akty wypełni stylowy balet układu Faliszewskiego. Odpowiednio przerobiona scena i widownia da możność publiczności wygodnego spędzania prawdziwie artystycznych wieczorów, których cykl otwiera nieśmiertelny »Fircyk w zalotach« Bilety nabywać można w kasie Teatru Wielkiego od wtorku 6. b. m.

— **Fizykat miasta Lwowa** wzywa celem przeprowadzenia dokładnej ewidencyi służby zdrowia wszystkie zamieszkałe i wykonywu ą e praktykę akuszerki by do dnia 7. IX. zgłosiły się z dyplomem w biurze Fizykatu miej. (Ratusz I. p. drzwi 53) od godziny 10—2 przedpołudniem.

— **Uczniowie** hebrajskiej Szkoły ludowej Żyd. Tow. Sz. L. i Sr. zbiorą się 4. września o 8-mej rano na podwórzu szkolnem Nauka rozpocznie się 7-go. 10964

— **D. Kraut Dentysta-technik** Przemyśl, Mickiewicza 3, powrócił i przyjmuje jak zwykle. 10864

— **Ceny prądu elektrycznego.** Wedle podwyższonej taryfy opłaty za pobór prądu elektrycznego przedstawiają się jak następuje: światła dla mieszkań prywatnych 45 mk. (dotychczas 32), dla biur, lokali publicznych 90 mk. (60), dla kinoteatrów 120 mk. (80), prąd dla celów przemysłowych 35 mk. (20). Wszędzie opłata obliczona jest za kilowatgodzinę.

— **»Nieznany sprawca«.** Do mieszkania Jakóba Mi lera zam. przy ul. Kalecza l. 6. dostał się onegdajszej nocy przez otwarte okno, nieznany sprawca. Nocny go'ć zabrał garderobę oraz portfel zawierający 15000 mk. Właściciel ponosi szkodę 300.000 mk. Inny nieznany sprawca z'ościł znów do składu drzewa Gustawa Ebla przy ul. Krzywej l. 3 i zadowolił się zdobyczą w postaci wagi decymalnej, przedstawiającej wartość 15000 mk.

— **Wpisy na technikę w Wiedniu** rozpoczynają się w dniu 15 września i potrwają do 1. października. Taksy wpisowe wynoszą około 700 koron austryackich. Absolwenci gimnazyalni muszą zł żyć egzamin wstępny z geometryi wykreślonej bez względu na to, na jaki wydział techniczny zamierzają się wpisać.

— **Wizy paszportowe do Gdańska.** Wysoki komisarz Haking wydał decyzyę w sprawie wydawania wiz paszportowych na wyjazd do Gdańska. Wiza rządu polskiego na przybycie cudzoziemca na terytoryum wolnego mias'a nie jest konieczna. Jedynie na specyalne żądanie senatu gdańskiego wiza ta może i musi być udzielona.

— **W sprawie strat wojennych.** W ostatnich czasach napływa do Ministerstwa Skarbu od sób prywatnych i instytucyi bardzo wi le podań o wypłacanie poniesionych przez nich strat wojennych wedle oszacowania d konanego przez komisye szacunkowe główne lub miejscowe. Ministerstwo Skarbu wyj śnia, że akcye ustalenia strat wojennych przeprowadzona przez komisye szacunkowe głównego urzędu likwidacyjnego miała na celu jedynie określenie wysokości kwoty jaką mają zapłacić były rządy zaborcze wzgl. okupacyjne, Państwu Polskiemu za zniszczenia wojenne dokonane w Polsce, bynajmniej zaś nie na ład na Skarb Państwa Polskiego obowiązku pokrywania ty h strat poniesionych przez osoby prywatne lub instytucye. Wobec tego zwr canie się w powyższych sprawach do Ministerstwa skarbu jest bezcelowe.

Związek właścicieli kinoteatrów lwowskich zawiadamia, że od 3. września b. r. począwszy, przedstawienia we wszystkich kinoteatrach lwowskich rozpoczynać się będą w dnie powszednie o godz. 4 popoł. zaś w niedziele, soboty i święta o godz. 3 popoł.

(Pasaż Hausmana 5) צעירי יהודה. Dziś sobota o godzinie 4 popołudniu odczyt red. M. Frostiga na temat: »O pozycya w syoniźmie« Goście mile widziani. 10962

—[]-[]—

— **Stowarzyszenie »Jad Charuzim«** w Lwowie zawiadamia, że sprzedaż biletów na tegoroczne modły świąteczne odbywać się będzie od wtorku dnia 6 września br. codziennie od godziny 7 do 9 wieczorem w kancelaryi Stowarzyszenia ul. Bernsteina 11. 10951

— **Stowarzyszenie »Ceirej Jehuda«** urządza dziś, w sobotę w sali »Domu Narodnego« Wielki Wieczór taneczny. Liczne niespodzianki. 10955

—0000—

Przydział spirytusu rektyfikowanego dla związków robotniczych. Związki robotnicze istniejące w obrębie Gminy m. Lwowa (z wyłączeniem kooperatyw pracowników i robotników kolejowych, co do których wydane jest osobne zarządzenie), które zamierzają ubiegać się o przydział spirytusu rektyfikowanego — zechcą przedłożyć w nieprzekraczalnym terminie dni 5 Magistratowi (Biuro przy ul. Piekarskiej l. 11, II. p). imienne wykazy wszystkich wchodzących w skład poszczególnych związków rodzin względnie o ile chodzi o robotników nieżonatych — imiennych wykazów osób. Wykazy te mają być potwierdzone przez inspektorat pracy we Lwowie. 10960

—000—

Wiadomości handlowe.

Lwów, 2. września 1921.

Karpalit 1725, Chodorów 2675—2700 2725, Pocisk 1175, Pezet 980, Oikos 5300 5350.

Berlin 3625—3600, Paryż 225, Wiedeń 295, Budapeszt 8 50.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya mocna.

Płacono dolary ameryk. 2980—2985 kanadyjskie 2620, marki niem. 3600, leje rum. 37·00, korony czeskie 37 00.

—u—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 2 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	550·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	23000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2650 —	2750 —
Tow. akc. Karpalit —42	1650 —	1750 —
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3550·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000 —	2200 —
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	5250 —	5450 —
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400 —	1500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	1025 —
Pocisk« Zakłady amunic. 500—0	1150·—	1200·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2050·—	2250·—
Polsk. Tow. handl. 500·21	1100·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	6600·—	—·—
Zakł.el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7700·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
» » po 500 rb.	200·—	250·—
» » drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70.—
» » (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	215·—	235·—
1 Frank szwaj.	400 —	450 —
1 Ł Sterling	10000·—	10600·—
1 Dollar amerykański	2850·—	3025.—
1 Dollar kanadyjski	24 0 —	2850·—
Marki niem. (po 1000)	3450·—	3650 —
» » (po 100)	3350·—	3550·—
» » drobne	3250·—	3450 —
Lei rumuńskie (500)	3350·—	3550·—
Lei rumuńskie drobne	3250 —	3450·—
Liry włoskie	120·—	140·—
Czeskie korony (5000—1000)	3600·—	3800·—
Korony austr. niem. stemplowane	250·—	280·—
Dewizy		
Wypłata na Londyn	10300·—	10900·—
» na Paryż	220 —	240 —
» na Zurych	410 —	450 —
» na Praga	3550 —	3750 —
» na Wiedeń	290·00	310·—
» na Berlin	3600·00	3700·—
» na Nowy Jork	2800 —	3000 —
» na Medyolan	120 —	140·—
» na Bukareszt	3500·—	3 00·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—000—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 2. września 1921.

P. T. H I—III. 1000—1200, Impex 400—500, Polski Glob 1200—1300, Zegluga Polska 400 500, Zieleniewski 8400, 8800, Parowozy 1350—1450, Trzebinia fabryka maszyn I—IV. 3000—3100, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2000—2300, Siersza el. 2200—2400 Oikos 4900—5100, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3200—3400, Krakus 2900—3100, Ćmielów 3500—3700, Górka 8000—8300, Siersza 7800—8200, T. P. G 8100—8300, Chodorów 2500—2700. Pocisk 000—0000.

Dolary ameryk. 2850—2950, marki niem. 3300—3500, korony austr. 260—280 kor. czechosł. 3400—3600, franki fr. 000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 2. września 1921.

Dolary ameryk. 2985—2930, kanadyjskie 2625—2630—2600, franki franc. 235—234—235, funty szterl. 11050 marki niemieckie 35·25—3335, korony czechosłowackie 36 65.

—w—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 2 b. m. Berlin 6·82½, Praga 7·00, Nowy Jork 583·—. Austr. noty kor. stempl. 0·54, Budapeszt 1·50, Bukareszt 6·90, Wiedeń 0·70, Medyolan 25·60, Zagrzeb 3·20, Warszawa 0·20.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 2. bm. Berlin 6·77, N. Jork 583·00, Paryż 45·95, Bruksela 00·00, Sztokholm 000·00, Madryt 76·40, austr. korony stemplowane 0·54 Budapeszt 1·47½, Bukareszt 6·92½, Wiedeń 0·69, Holandya 186·25 Londyn 21·88, Medyolan 26·80, Kopenhaga 00·00, Chrystyania 00·00, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·20, Praga 7·05, Zagrzeb 3·25.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn kuzynki Henci Hichler z p. Juliuszem Blond gratulują
10947 Henryk Hichler z narzeczoną.

Anna Löwensohn — Jakób Goldberg
Tarnopol Jezierna
zaręczeni w sierpniu 1921. 10946

Adolf Sann — Laura Koppel
Skole
zaręczeni w sierpniu 1921. 10948

Z okazyi zaręczyn kolegi Adolfa Sanna z p. Laurą Koppel gratuluje serdecznie

ומבשר אני אותם בעתרה מאשרה
Dawid Brauner
10950 ze Skolego.

Do zaręczyn naszego wspólnika Adolfa Sanna z p. Laurą Koppelówną gratuluje serdecznie Spółka szewska w Skolem. 10948

Zawiadamiamy, że ślub nasz odbędzie się we wtorek 6 bm., a nie w środę, jak przedtem mylnie podano.

Bernard Streusand
10949 Regina Silbermann.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3—5 pop.
SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טלתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjednych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Tylko w bramie Andriolego najtańsze warkocze z prawdziwych włosów. Kupuje wyczeszki. Damska fryzyerka, Lwów, Rynek 29. 10094

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyła na prowincye. 10624

Baczność! Fabryka kapeluszy J. Gottlieba, Lwów, pl. Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze męskie i damskie do przefasonowania według najnowszych fasonów, które wykonuje jaknajstaranniej, sprzedaje kapelusze damskie. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jaknajstaranniej. Sprzedaje także damskie kapelusze. 10606

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika szukam z kapitałem M. Krebs, Żółkiewska 27, III. p. 10915

POSAD POSZUKUJĄ.

Koncypient z ukończonym rokiem sądowym poszukuje posady, chętniej na prowincyi. Łaskawe zgłoszenia pod »A. Z.« do Adm. 10956

WOLNE POSADY.

Do dwojga dziewcząt w wieku 6 i 7 lat poszukuje się bony do nauki języka hebrejskiego, polskiego i niemieckiego. Pierwszeństwo mają grające na fortepianie. Zgłoszenia do Adm. pod »Sulamith«. 10945

Praktykanta poszukuje natychmiast Księgarnia A. Mańczelesa, Kopernika 2. 10952

Praktykant z dobrej rodziny do handlu papieru przy ul. Zyblikiewicza 51 poszukiwany. 10851

Chłopca do ekspedycyi przyjmie natychmiast Administracya »Chwili«. Zgłoszenia osobiste między 1—1-szą przedpoł. 10953

Bona dla dwojga dzieci 8 i 10 lat z językiem hebrejskim i grą na fortepianie poszukiwana pod dobrymi warunkami. Zgłoszenia listowne: M. Pistyner, Fabryka »Odbudowa« w Kołomyi, Aleja Wolności 3. 10957

MIESZKANIA, SKLEPY i LOKALE.

Młody intel. kupiec poszukuje skromnie ume l. pokoju ewent. tylko łóż a z utrzymaniem lub bez. Pościel własna. Pod »G. 41« do Admin. 1063 1

Młod inteli entny kawaler poszuku e umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnem wejściem ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia pod »Egoz« do Admin 70

Małżenst o s oko j c, które przez cały dzień j st poza domem, poszukuje umeblowanego pokoju, ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia: »Chwila« »S. B.«. 10963

NAUKA i WYCHOWANIE.

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rotter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 10782

NAUCZYCIELKA GIMNAZYALNA, ZNANA PIERWORZĘDNA SIŁA PEDAGOGICZNA, przygotowuje do matury gimnazyalnej, oraz wszelkich egzaminów. Udziela także lekcyi ogólnego wykształcenia. Zgłoszenia pod »Pewność«. 10863

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstraucha przy ulicy Krasickich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem. 10913

—11—

Ogłoszenia.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW
mogą być połam ne. płace po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10730

ANNA PINKERFELD

PIEŚNI ŻYGIA
do nabycia w wszystkich księgarniach
SKŁAD GŁÓWNY: 10 28
KSIĘGARNIA „BETH IZRAEL"
— J. GIELLOŃSKA 15. —

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1/4 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA"
L. Wittels, Lwów, Panieńska 9.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Na sezon szkolny » poleca « HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.
Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

Bieda ość! Ba zność!
Kupujemy stare żelazo
METALE, hurtownie i detailicznie — płacimy najwyższe ceny. 10354 —
HERSCHENFELD i HONIG
składy: Berka Joselowicza 18
Gródecka 18 pl. Zbożowy.

W przyborach szewskich
hurtownie konkuruję
B. Schnapek 10944
Lwów, Gródecka l. 1 róg Krasickich.

NA SEZON SZKOLNY pole a hurtowny SKŁAD PAPIERU
Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.
zeszyty, bloki rysunkowe, n tatki i inne przybory szkolne po cenach fabryczny h 10348

1000 Żakietów wełnianych
otrzymaliśmy i sprzedajemy po cenach konkurencyjnych. « Przed zakupem oglądajcie nasze okna wystawowe »»»» ««««
Magazyn „Mannera" LWÓW SYKSTUSKA 2.

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «
Papę dachową i Asfalt
hurtownie i detajlicznie. — Ceny konkurencyjne.
FABRYKA PAPY W. ŻARLIŃSKI 10205
Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130

ETYKIETY wszelkiego rodzaju « wykonuje i ma na składzie LITOGRAFIA
Lwów, ul. Św. Michała 4 (boczna Kościuszki). 106

WOLNE POSADY.
Panna inteligentna Żyd. poszukiwana na cały dzień do dwóch chłopców 1 - 3 kl. ludowej. Osobiste zgłoszenie popoł. Richter, Śniadeckich 4. 10756

Lokal wolny
przy ul. Kazimierzowskiej
w celach hurtownych dla działu manufaktury oddam do dyspozycyi.
Wiadomość u fryzyera 1 762
ul. KAZIMIERZOWSKA 28.

Za Brylanty, Złoto
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Kocioł parowy rurkowy 10 m² powierzch. ogrzew. sprzeda tanio
PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Diesel-motor ropny 30/35 HP., sprzeda tanio PION
Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 109

Diesel-motor ropny 35/40 HP., sprzeda tanio
P.O.N. Lwów, Lwowska 48. Tel. 476.

„MAŁOPOLSKA REKLAMA"
LWÓW, UL. KOPERNIKA 16
PRZYJMUJE I UKŁADA
OGŁOSZENIA DO WSZELKICH PISM MIEJSCOWYCH, KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH PO CENACH NADER PRZYSTĘPNYCH.
PROJEKTUJE I URZĄDZA REKLAMY RUCHOME.
10774

Złote obrączki ślubne
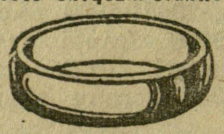
14 kar t. sztuka Mk. 350
za fason. Złote po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10633

Zakład dentystyczny Weppera w Stryju poszukuje praktykanta. 10873

Ważne do 3. września
Żakiety damskie, panieńskie i dziecinne
»« po cenach fabrycznych poleca »«
„Dom pończoch" ulica Jagiellońska l. 11.
10660

FABRYKA WATY, WATALINY KOŁDER MENDELSOHN & ARNOLD w Stanisławowie
Zawiadamiamy, że fabryka nasza została zupełnie zrestaurowaną. — Wyrabiamy następujące produkty:
I. **WATA**, mianowicie: a) **Wata do wyrobu kolder, b) Wata gumowana ręczna, c) Wata gumowo-maszynowa** (Rollenwatte). II. **KOŁDRY jedwabne atłasowo-wełniane i satynowe.** III. **WATALINA czarna i biała w rozmaitych jakościach.**
Przez wprowadzenie licznych maszyn najnowszego systemu, a ponadto przy olbrzymich zasobach w surowcach, jesteśmy w stanie, w stosunku do jakości i ilości, jakoteż i w stosunku do ceny jaknajbardziej odpowiednio zastosować się do wymagań naszych odbiorców.
1096
MENDELSOHN & ARNOLD.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 944 Lwów, poniedziałek 5. września 1921

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 6 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Polska zabezpieczona chlebem

BO NADESZŁY JUŻ DLA PRZEMYSŁU MŁYNARSKIEGO » » Z ZURYCHU ORYGINALNE SZWAJCARSKIE GAZY JEDWABNE MARKI » » REIFF-FRANK

11015 WE WSZYSTKICH NUMERACH.

„IHIG" MIĘDZYNARODOWE HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE TOWARZYSTWO SPÓŁKA » » » » » » Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ. « « « « « «
GENERALNE ZASTĘPSTWO NA CAŁĄ RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ SZWAJCARSKIEJ GAZY JEDWABNEJ TOW. AKC. W ZURYCHU.

LWÓW, Podlewskiego l. 8, II. p. Telefon 43.

Transjordanja przyłaczona do Palestyny.

Karlsbad 3. września (tel. wł. ht.) Wedle oficyalnej depeszy otrzymanej tu z Londynu została Transjordanja przyłączona do Palestyny. Decyzya ta zapadła na konferencyi francusko-angielskiej. Granice Palestyny zostały rozszerz ne.

Promienie światła.

(w). Pod dobrym znakiem rozpoczął dwunasty kongres syonistyczny swe obrady. Rząd angielski przez usta swego ambasadora w Pradze, Claerk'a powtórzył wobec kongresu uroczyście swe przyrzeczenie, iż urzeczywistni deklaracyę Balfoura w całej pełni. Równocześnie nadeszła do Karlsbadu telegraficzna wiadomość z Londynu, że konferencya francuska angielska uchwaliła zimne zajordańskie przyłączyć do Palestyny.

Po zajściach w Jaffie i tem wszystkiem, co po nich i w związku z niemi się zdarzyło, po chwilach przygnębienia i zawodu, w których tylko niewzruszalna wiara w moc i żywotność idei zdołała stłumić żywiołowy okrzyk rozpaczy, po trosce nowych długich pielgrzymek wśród ciemnych bezdroży, wieści te działają niby świeży powiew wiosennego zefiru na błądzących w podziemiach wędrowców.

A zatem przecież jest możliwe, że owe rozczarowania ostatnich miesięcy ulotnią się niby sen przykry, a rzeczywistością pozostanie nadzieja z San Remo! Więc może przecież te liczne obawy, torujące drogę ku zwątpieniu, okażą się płonne!

Nie! naród żydowski nigdy nie kroczył ani kroczyć nie począł drogą zwątpienia! Dziejowe doświadczenia uczyniły go odpornym wobec tego uczucia, które jest uczuciem ginących. Dar z San Remo, jeśli tak nazwać można przyrzeczenie prawa, dane narodowi uzbrojonemu tylko w słuszność swojej sprawy, wzmocnił jego nadzieję i utrwalił wiarę, ale ta nadzieja i ta wiara istniały przed nim i nie przestałyby istnieć także po jego skreśleniu.

A jednak swobodniej i pełniej wznosi się pierś i jaśniej spogląda wzrok dokoła.

Mandat nad Palestyną przedłożony Radzie Ligi Narodów.

Karlsbad 3. września godz. 10 rano (tel. wł. — ht.) Rząd angielski przedłożył Radzie Ligi Narodów tekst mandatu nad Palestyną w niezmienionej formie.

Orędzie Herberta Samuela.

Karlsbad 3 września (tel. wł. — ht.) W czwartek nadeszło na ręce prezydyum kongresu orędzie Wysokiego Komisarza Palestyny Sir Herberta Samuela. Treść orędzia dotychczas nie ogłoszono. Jak mnie informują najnowsze orędzie Herberta Samuela pokrywa się w zupełności z jego ostatnią deklaracyą z dnia 3 czerwca br.

XI. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Komisya permanencyjna.

Karlsbad 3 września (tel. wł. — ht.) Komisya permanencyjna ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącym komisyi dra Sołowiejczyka, ministra dla spraw żydowskich na Litwie. Drugim prezydentem wybrany został poseł na Sejm austryacki inż. Robert Stricker.

Dalszy ciąg debaty generalnej.

Karlsbad. 3. września (tel. wł. ht.). Posiedzenie otwiera pierwszy wiceprezydent kongresu Dr. Leon Mockin udzielając głosu członkowi byłej komisyi reorganizacyjnej Nechemii de Lieme. Mowca stwierdza, że sprawozdania egzekutywy nosą charakter tendencyjny. Od czasu ogłoszenia deklaracyi Balfoura prace organizacyi syonistycznej nie posunęły się naprzód. Nie uczyniono niczego u rządu angielskiego, by przyśpieszyć zatwierdzenie mandatu nad Palestyną. Odnośnie do polityki arabskiej mowca sądzi, że jedynie zdrowa polityka gospodarcza przekona Arabów o konieczności i możliwości współżycia z ludnością żydowską. Należy ludności arabskiej dać dowody, że wysiłki narodu żydowskiego leżą na linii najistotniejszych interesów kraju a tem samem i ludności arabskiej. Ani stworzenie legionu ani dyplomatyzowanie nie umocni naszego stanowiska, jedynie ugruntowanie pozycyi gospodarczych utrwali nasze stanowisko w Palestynie. Od kongresu domaga się mowca stworzenia legalnej podstawy dla ruchu syonistycznego oraz usunięcia trudności w usiłowaniach reorganizacyjnych. Dla osiągnięcia i realizacyi postulatów naszych konieczne jest solidarne współdziałanie wszystkich warstw narodu żydowskiego. Mowca w końcu poddaje ostrej krytyce autorytatywną działalność Usyszkina oraz plan Ruppina.

Mowę de Liemego przyjęto z entuzyazmem.

Delegat amerykańskiej federacyi „Mizrachi" Berlin wyraża uznanie dla politycznej działalności prof. Weizmanna, podnosząc w szczególności jego wielkie zasługi około wydania deklaracyi Balfoura. Mimo wszystko nie da się jednak zaprzeczyć, że w pracy praktycznej popełniono błędy. Przechodząc

gdy znika zmora, że postęp był tylko złudzeniem. Z zdwojoną siłą prężą się ramiona ku dalszej pracy, którą cicha radość uwieńcza tęczą nowych nadziei, coraz bliższych tego ostatecznego utęsknionego celu: wolny naród w wolnej, własnej ojczyźnie!

Wolność! Czy istnieje jakiś naród na ziemi, któryby tak głęboko pojmował wzniosłość tego wyrazu, jak naród żydowski?! W okresie dziejów dwóch tysiącleci, w tej małej wieczności dla śmiertelnych ludzkich pokoleń, w której tyle narodów rodziło się, dojrzewało i znikało, dla narodu żydowskiego nie znalazła się ani jedna, krótka chwila, w której by mógł odetchnąć swobodnie, wyprężyć swe znużone członki i wyrzec słowa: jam wolny! W marzeniach tylko, w cichych marzeniach wśród burzliwej nocy, chronił się lotną myślą do świątyni życia, na której ołtarzu wyobraźnią swoją stworzył, wypieścił i niebiańską aureolą szczęścia przyozdobił cel swej wiecznej tęsknoty: wolność! Inne narody, tonąc w jej nadmiarze, rwały ją w strzępy, deptały i tylko w rzadkich chwilach przełomu domyślały się, jakim jest skarbem. Czy może ocenić wartość powietrza ten, który z łagodnych stoków lesistego wzgórza na świat i niebo wśród blasków słońca spogląda, a pleśni piwnicznych nie zaznał?!

Jeszcze się piętrzą góry przeszkód dokoła, jeszcze daleko, daleko do owej chwili, w której jasne marzenia przybiorą kształty prawdziwego życia. Ale droga, wiodąca ku temu celowi nie prowadzi już przez samotne manowce. Są ludzie, którzy tułaczemu narodowi śpieszą już z pomocą.

Na obcej ziemi, wśród obcych ludzi radzą jego wybrańcy. Czem jest ich wola, czem jest ich siła w tym świecie tanków i armat, gdzie prawa każdego strzegą zasieki kolczaste?! A jednak! Świat już odczuwa, że wola i szczęście milionów, choć rozprószonych i o słabych dłoniach, jest czemś, przed czem także pokłon złożyć trzeba. Naród żydowski nie ma swego państwa i nie ma swego sejmu. Ma tylko wolę, której wyrazem jest kongres.

Wielka Brytania przez swego ambasadora oddała tej woli cześć jej należną.

Sprawa ustąpienia gabinetu Witosa jeszcze aktualna.

Warszawa 3 września (tel. wł. — eg.) Jak się dowiaduję, sprawa ustąpienia gabinetu Witosa nie przestaje być aktualną. Na razie liczyć się należy z pewną zwłoką, która potrwa aż do zwołania sejmu, a więc około dwanaście dni.

—II—

Nagonka na urzędników z Galicyi.

Warszawa 3 września (tel. wł. — eg.) Z Poznania donoszą, że rozpoczęła się tam nagonka na urzędników, pochodzących z Galicyi. Nagonka przyjęła takie rozmiary, że urzędnik Medyński z departamentu robót publicznych województwa poznańskiego złożył prośbę dymisyi, motywując to tem, iż traktowanie urzędników małopolskich przez kolegów i ludność jest niedopuszczalne.

Spodziewany przyjazd huculów do Warszawy.

Warszawa 3. września (tel. wł. — eg.) W niedzielę pociągiem lwowskim oczekują tutaj przybycia grupy huculów, którzy mają złożyć hołd Naczelnikowi Państwa. Huculi ci, jak podaje prasa warszawska, przybywają celem zoryentowania się w stosunkach politycznych i przedstawienia swych desyderatów.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

do stanowiska syonistów Ameryki wobec egzekutywy londyńskiej Berlin atakuje Weizmanna za jego działalność palestyńską tak pod względem formalnym jak i rzeczowym. Mowca oświadcza, że z powodu nieposzanowania tradycyi narodowej przez organizacyę syonistyczną „Mizrachi" zajmie stanowisko opozycyjne wobec każdego kierownictwa organizacyi.

Następny mowca poseł dr. Thon występuje przeciw stanowisku amerykańskiej organizacyi syonistycznej jako zapoznającej ducha i prawdziwą treść syonizmu.

Na czwartem z rzędu posiedzeniu zabiera głos dr. Marcin Buber (Hapoel Hacair). Mowca wywodzi, że Żydzi w Palestynie wywalczą sobie takie prawa, które będą zgodne ze stworzoną rzeczywistością. Praca palestyńska winna się oprzeć na następujących trzech zasadach: 1) wychowanie narodowe, 2) odbudowa Palestyny na zasadzie wyłącznej pracy żydowskiej, 3) stworzenie wartości realnych. Mowca odnosi się z zaufaniem do prof. Weizmanna. Współpracowników na niwie narodowej podnośmy na duchu, upokarzanie ich nie jest na miejscu i mija się z celem.

Delegat Goldberg (Ameryka) zajmuje stanowisko negatywne wobec grupy Brandeisa. Amerykańska opozycya nie reprezentuje narodu żydowskiego i dlatego też nie zasługuje na zaufanie.

Następny mowca rabin dr. Chajes (Wiedeń) występuje ostro przeciw opozycyi pp. Simona i de Liemego.

Przywódcy syo.. jadą do Genewy

celem wzięcia udziału w obradach Ligi Narodów nad mandatami.

Karlsbad. W niedzielę dnia 4. września wyjeżdżają do Genewy na plenarną sesyę Ligi narodów Sokołow, Alejnikow i Motzkin dla wzięcia udziału w obradach w sprawie zatwierdzenia mandatu angielskiego nad Palestyną i obrony interesów żydowskich przed Ligą Narodów.

Delegat rosyjski Rossow na Kongresie.

Karlsbad. Wbrew oczekiwaniom przybył tu znany przedstawiciel syonistów rosyjskich Rossow, który przed pewnym czasem z powodu różnicy zapatrywań przeszedł do opozycyi wobec obecnego kierownictwa. W rozmowie z korespondentem naszego dziennika podkreślił Rossow, że jakkolwiek przyznaje słuszność zwolennikom Brandeisa, to jednak nie chcąc wyłamać się z pod dyscypliny partyjnej przybył na Kongres.

Zjazd akademików syonistycznych w Karlsbadzie.

Karlsbad. W niedzielę 28. sierpnia otwarta została konferencya wszechświatowego związku akademików syonistycznych. W konferencyi wzięło udział 60-ciu delegatów z wszystkich krajów. Prezydent egzekutywy wszechświatowego związku zagaił obrady, wygłaszając mowę w języku hebrajskim.

W skład prezydyum konferencyi weszli: inż. Bawly (Holandya), dr. Pollak (Holandya), dr. Kiwe (Wiedeń), Klinger (Wiedeń), Oltzki (Berlin), Hein i Hirsch (Czechosłowacya).

Inż. Bawly złożył sprawozdanie z działalności egzekutywy. Dr. Pollak wygłosił referat finansowy.

Delegacya arabska i Watykan.

Londyn. (Ż. B. K.) Szereg pism angielskich zajmuje negatywne stanowisko wobec bawiącej w Anglii delegacyi arabskiej; dzienniki te nie kryją się wcale z swojem zapatrywaniem w kwestyi, kto właściwie zaaranżował tę delegacyę. „Daily Dispatch" wskazuje na dziwną rolę Watykanu i twierdzi, że Watykan finansuje delegacyę arabską. „Englisch Churman" stwierdza, że przeszkody uniemożliwiające pokojową pracę w Palestynie wychodzą z Watykanu i mają swe źródło w systematycznej kampanii uprawianej przez emisaryuszy Watykanu. Wreszcie podaje ten dziennik, że delegacya arabska podczas swojego pobytu w Rzymie nie konferowała wcale z rządem włoskim lecz tylko z Watykanem.

Emir Abdullah przeciw Francuzom.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Władze francuskie w Syryi wysłały do Dausus oddziały wojskowe w sile 5.000 żołnierzy i eskadrę lotniczą, celem zapobieżenia połączeniu się Druzów z wojskami emira Abdullah. Terytoryum Druzów znajduje się nominalnie pod mandatem francuskim. Ostatnio starali się zwolennicy Abdullah, kraj ten przyłączyć do Transjordanii. Krążą pogłoski, że emir Abdullah chce się uwolnić od zaciągniętych wobec Anglii zobowiązań, by mieć wolną rękę do działania wobec Francyi.

„Zion".

Paryż. (Ż. B. K.) Pierwszy żydowski parowiec „Zion" opuścił w tych dniach port Marsylii, udając się do Palestyny. Parowiec zatrzyma się po drodze w wszystkich większych portach Morza Śródziemnego. Parowiec „Zion" należeć ma do nowej linii okrętowej, założonej przez żydowskie towarzystwo.

—II—

„Na przekór Warszawie"

Wilno. (Pat.) Z Kowna donoszą: kowieńskie „Echo" w artykule zatytułowanym „Na przekór Warszawie" omawia przyjazd do Kowna łotewskiego prezydenta ministrów Mejerowicza. Pobyt Mejerowicza w Kownie związany był z koniecznością omówienia szczegółów trójprzymierza państw bałtyckich. Porozumienie zupełne — według wyżej wymienionego dziennika — osiągnięto.

—0—

Z obrad Taryby.

Wilno. (Pat.) Z Kowna donoszą: dnia 23 sierpnia br. otwarto tu 118 posiedzenie sejmu. Postanowiono obradować 2 razy w tygodniu. Na dzisiejszem posiedzeniu wniesiono szereg interpelacyi dotyczących obrony kraju. Odpowiadał na nie minister wojny Szymkus. Następnie w drugiem czytaniu przyjęto projekt zniesienia serwitutów. Drugie posiedzenie sejmu odbyło się 2 września br.

—II—

Polska ma przystąpić do małej ententy.

Praga. (E. E.) „Tribuna" dowiaduje się, że na naradach w Marienbadzie mówiono o przystąpieniu Polski do małej ententy, oraz o zaproszeniu ministrów małej ententy i Skirmunta do Paryża, gdzie ma być poruszona sprawa G. Ś. i sojuszu antybolszewickiego.

—II—

Zatarg angielsko-francuski na G. Śląsku.

Warszawa 3 września (tel. wł. — eg.) Prasa berlińska donosi, że na G. Śląsku w miejscowości obok Wielkich Szel przyszło do zatargu między Anglikami a Francuzami. Anglikom przeznaczono na kwaterę miejscowość obsadzoną przez Francuzów. Francuzi nie chcieli ustąpić. Uczynili to dopiero na rozkaz z góry.

Sowiety nie wykonują postanowień traktatu ryskiego.

W związku z tem mówią o możliwości zerwania stosunków dyplomatycznych między Warszawą, a Moskwą.

Warszawa 3 września (tel. wł. — eg.) W kołach sejmowych uważają stosunki polsko-sowieckie za tak bardzo niepewne, i zdają się słyszeć nawet głosy o możliwości zerwania stosunków dyplomatycznych.

Przyczyną tego naprężenia stosunków — jak tu mówią — ma być „sabotaż" traktatu ryskiego przez rząd angielski, a właściwie tych klauzul traktatu, które przynoszą Polsce jakąkolwiek korzyść. Bolszewicy podobno nie śpieszą się z wykonaniem umowy o repatryacyi, ale ignorują zupełnie obecność polskiej komisyi repatryacyjnej w Moskwie, nie nawiązując z nią żadnych stosunków. Nawet ustalenie granic między obu państwami dotąd nie jest załatwione żadnym aktem szczegółowym. Mimo upływu terminu prekluzyjnego skarb Polski nie otrzymał ani jednego rubla w złocie za tabor kolejowy. Opowiadają, że należy oczekiwać w najbliższym czasie bardzo ostrej noty pod adresem Cziczerina. W związku z tem wytłómaczyć się daje pobyt W Warszawie posła polskiego Filipowicza, który zaopatrzony odpowiednimi instrukcjami ma w przyszłym tygodniu wrócić na swoje stanowisko.

Z posiedzeń Ligi Narodów.

Genewa (Pat.) 2. 9. (Od specyalnego korespondenta). Na dzisiejszem posiedzeniu zwyczajnej sesyi Rady Ligi Nar., które odbyło się o godz. 16tej obradowano nad poprawką polską w sprawie zmiany procedury stosowanej dotychczas na posiedzeniach Rady. Delegat polski Dr. Askenazy bronił poprawki wyrażając równocześnie zgodę na każdą inną formułę, któraby dawała zainteresowanym stronom w ważnych sprawach możność dostarczenia potrzebnych informacyj przed posiedzeniem konferencyi. Hymans zwalczał gorąco poprawkę polską, również Imperali oświadczył się za odrzuceniem poprawki. Balfour w spokojnem i bezstronnem przemówieniu omawiał zasadę która była wyjściem dla poprawki polskiej i zaproponował ze swej strony formułę, wedle której należy udzielić stronom zainteresowanym prawa zabrania głosu na kilka dni przed przedłożeniem referatu i odbyciem dyskusyi. Prof. Askenazy zgodził się na poprawkę Balfoura, która została jednomyślnie przyjęta.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Na rannem posiedzeniu Rady Ligi Nar., w sobotę omawiana ma być sprawa sporu polsko-litewskiego, której sprawozdawcą będzie Hymans.

Genewa. (Pat.) Tel. Comp. W sprawie górnośląskiej są powody do przypuszczenia że rokowania pomiędzy członkami Ligi posunęły sprawę o wiele dalej, niż to wynika z ostatniej uchwały Rady Ligi. Doszło do pewnego milczącego porozumienia co do linii granicznej na G. Śląsku. Granica ta wedle korespondenta „Tempsa" zbliża się do formuły odpowiadającej mniej więcej linii Sforzy.

Genewa. (Pat.) Tel. Comp. Komisya Rady Ligi Narodów dla kwestyi górnośląskiej zebrała się wczoraj natychmiast po posiedzeniu Rady i zajęła się dalszem traktowaniem kwestyi górnośląskiej. Po ukończeniu sesyi zwyczajnej Rady Ligii, która prawdopodobnie potrwa do jutra, podejmie komisya ponownie swoje narady które będzie prowadziła w tempie przyspieszonem aby decyzya zapadła bezwzględnie jeszcze w ciągu września.

List prof. Askenazego do wicehr. Ishiego.

Genewa. (Pat.) 2 bm. (Od specyalnego korespondenta). Generalny Sekretaryat Ligi Narodów ogłasza następujący komunikat: Wicehrabia Ishi otrzymał od p. Askenazego przedstawiciela Polski w Lidze Nar. następujący list:

Genewa 29 sierpnia br. Panie Prezesie. Stosownie do rozporządzenia mojego Rządu, który żywi głębokie zaufanie do Rady Ligi Narodów, zgodnie z mojem wczorajszem ustnem oświadczeniem, które złożyłem Waszej Ekscelencyi w sprawie problemu górnośląskiego, mam zaszczyt zawiadomić Radę Ligi Narodów, że Rząd polski potwierdzając prawa przysługujące mu na mocy § 5. art. 4. traktatu o Lidze w tej chwili z prawa tego korzystać nie będzie. Raczy przyjąć itd. Podp. Askenazy.

Odpowiedz Ishiego.

Wicehrabia Ishi, jako prezydent nadzwyczajnej sesyi Rady Ligi Narodów odpowiedział p. Askenazemu następującym listem: Genewa 31 sierpnia br. Panie Delegacie. Potwierdzając odbiór Pańskiego listu mam zaszczyt prosić Pana o złożenie podziękowanie Pańskiemu Rządowi za zaufanie do Rady Ligi Narodów, któremu dał Pan wyraz. Rozumię Pańskie oświadczenie w ten sposób, że Rząd polski nie ma zamiaru obecnie reklamować prawa przysługującego mu na mocy paragr. 5. art. 4. traktatu o Lidze. Jeżeliby Rząd Pański uważał później za wskazane złożyć prośbę w tej sprawie, nie omieszkam podać jej Radzie Ligi Nar. Zechciej Pan przyjąć itd. Podp. Ishi.

Rokowania handlowe niemiecko-łotewskie.

Ryga. (E. E.) Radjo. Zakończono tu rokowania handlowe między Łotwą a Niemcami. Opracowano projekt umowy handlowej przyznającej Niemcom specyalne prerogatywy na Łotwie. Dalsze rokowania toczyć się będą w Berlinie.

Przebrana miara.

Lwów 3. września.

Nad sprowadzeniem Polski do jej dzisiejszego stanu pracowała narodowa-demokracya wytrwale i gruntownie przez blisko dwa lata, w ciągu których była u steru, i przez czas dalszy, w ciągu którego była w opozycyi. Jej polityka zewnętrzna, która stworzyła Polsce świat wrogów i polityka wewnętrzna, która usilnie starała się nietylko inne grupy narodowe w Polsce mieszkające, ale i wielką część narodu polskiego zniechęcić ii uczynić obojętnymi, to są bezpośrednie przesłanki dzisiejszego stanu rzeczy.

Dziś grozi już katastrofa. To widzi także „Słowo Polskie", które pisze w artykule wstępnym (Nr. 394 z 4 IX 1921) pt. „Przebrana miara":

„Toczące się obecnie obrady komisyi budżetowo-skarbowej rzucają światło niewymownie smutne na wewnętrzne położenie Rzeczypospolitej i zmuszają do publicznego pytania: czy i jak długo zdołamy jeszcze utrzymać odrodzoną niepodległość państwową narodu przy dalszem trwaniu rozpaczliwego stanu gospodarczego, odmalowanego w przemówieniach poszczególnych posłów?

Zawarliśmy pokój. Usunęliśmy — zdawałoby się najważniejszą przeszkodę w dążeniu do uzdrowienia i zorganizowania wewnętrznego gospodarstwa państwowego. Ma-

DAWID FRISCHMANN.

Taniec.

Matka moja słyszała o tych rzeczach od swojej matki, ta znów od swojej, jej zaś babka od babki swojej i tak dalej z pokolenia na pokolenie — a matka moja opowiedziała to mnie.

Gdy wychodzili synowie Izraela z Micraim, był między wychodźcami młodzieniec z pospólstwa, piękny postawą i nadobny licem, a imię jego było Put. I oglądały się za nim przez cały dzień wszystkie kobiety i dziewczęta wszystkie od jednego końca granicy do drugiego, a nocami, gdy na posłaniach swych leżały, objawiał im się we śnie. W owym czasie ujrzała go dzieweczka z rodziny Gerszom, z pół-pokolenia Menaszeh, której na imię było Thimna; w tej chwili spłonęły rumieńcem jej lica, poczem pokryła się bladością — pokochała go.

A w owe dziwne czasy niebiosa nowe jeszcze były i tysiąckroć błękitniejsze, niźli dzisiaj, a ziemia świeża jeszcze była i tysiąckroć zieleńsza niźli dzisiaj.

A też i chłopak ów przylgnął sercem do owej dzieweczki i czasu wędrówki ciągnął za jej namiotem. Kiedy wędrowała z Raamses do Sukkoth, wlókł się za nią cichaczem, a gdy z Sukkoth na Ejtham ruszyła, sunął i on za nią milczkiem i kiedy z Ejtham kroki swe skierowała ku Pi-Hachejruth obok Baal-Cefon, puszczał się i on skrycie jej śladem. Tak kroczył, jak cień za nią. W Pi-Hachejruth przystąpił do niej razu pewnego rankiem, kiedy słoneczko olśniewającem jarzyło się światłem i wręczył jej obrączkę małą z złota klepanego i wdział go jej na palec; w chwili tej zstąpiły promienie słoneczne na pierścień i skąpał się pierścień w powodzi światła, i zalśniał i rozlał przez chwilę dookoła niej strugi świetlane. I w owej chwili skłonił młodzieniec nad nią swą głowę i złożył na usta jej pocałunek długi i żarliwy, a dziewczę podobnież i jego ucałowało — poczem czarne, duże oczy dziewczęcia w dwójnasób się powiększyły.

I z Pij-Hachejruth ciągnęli jeszcze pospołu do Migdol i do Marah i do Ejlim i do Jam-Suf i do pustyni Ssin. Dniem świeciło im słońce aż do omdlenia, a oni tego ani nie czuli, a wieczorem siedzieli skuleni na progu u wejścia u namiotu. Lewicą objął jej ramię, a prawicę na piersi jej złożył i nie odezwali się do siebie ni słowem — w pustyni Ssin zniknął nagle chłopak i ślad po nim zaginął, a było wielu takich co twierdzili, że się serce jego od niej nagle odwróciło i że do Micrajim powrócił.

Aliści dziewczyna nie wierzyła. Gdy rano się budziła, spoglądała na obrączkę, a wówczas czarne, duże jej oczy w dwójnasób się powiększały; w południe brała obrączkę i oglądała ją raz i drugi i trzeci, bez końca; a wieczorem wkładała ją sobie pod wezgłowie, a gdy śniła, ukazywała się jej obrączka. Kto taki pierścień własnością swą mieni — tego imać się nie może zwątpienie i temu serce nie zaciąży, a kto pierścień taki dał, ten nigdy nie skłamie. To tylko przypadek; wróci niebawem.

Atoli młodzian nie wracał. Kiedy do Dofkah przybyto, oglądały się za nią kobiety i dziewczęta z całego obozu i szeptały coś sobie na ucho, a oczy ich pełne były jadu i szyderstwa. Lecz dziewczę na nie uwagi nie zwracało. Wszak obrączkę jej dał. A obrączka nie skłamie. Obrączka przeradza się jej zwolna w treść żywota.

A kiedy zatrzymano się w Alusz, to i wówczas młodzieniec nie wracał. Przez noc wykwitła jej na czole długa zmarszczka, przerzynając je wzdłuż na dwoje, a nad jej dużemi oczyma usadowiła się mgła. Z niemacka strzelił z ziemi cichy, mroczny, ciężki smętek i rozsiadł się dookoła niej. Kobiety, które ją widziały za-

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Jeszcze 18 występów.

W niedzielę 4. września o godz. 8 wieczorem — **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk) Sz. An.skiego.

W poniedziałek 5. wrz śnia o g. 8 wieczorem — **Zielone Pola** P. Hirszbeina

Jeszcze 18 występów.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem — **WIEŚNIAK** L. Kobryna.

We środę 7. września o g. 8 wieczorem — **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

We czwartek 8. września — **» PREMIERA »** **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 11 12

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«, Jagi llońska 15 od 11 — przedpoł. i od 4—7 pop. Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

my w niczem niekrępowaną swobodę uruchomienia wszelkich, zastojem wojennym paraliżowanych i nieczynnych, dziedzin naszego bogactwa naturalnego, przemysłu i handlu. Możemy eksploatować, produkować, korzystnie sprzedawać. Możemy do pracy gospodarczej państwowotwórczej oddać tysięce i tysiące mózgów, tysiące i tysiące rąk, zmuszonych dotąd dzierżyć karabin i siać zniszczenie materyalne.

Mamy przepyszne urodzaje tego roku. 100.000 wagonów zboża obiecuje sobie p. Minister skarbu wysłać na sprzedaż zagranicę.

Koniec wojny, koniec zależności gospodarczej — to chyba dostateczne podstawy, na których można było opierać optymizm gospodarczy, snuć nadzieje o uzdrowieniu naszych walorów monetarnych o nadejściu upragnionej fali tanności itd.

A oto dzieje się coś wręcz przeciwnego. Pokój — mówiono — to punkt zwrotny od którego marka polska pocznie róść jak na drożdżach. I doczekaliśmy się tego, że w pół roku po zawarciu traktatu ryskiego za dolar płaci się 3.000 marek polskich. Żniwa, urodzaje niebywałe — mówiono — to punkt zwrotny, od którego drożyzna pocznie pierzchać od nas w krainę gorzkich wspomnień. A oto od tłustych zbiorów tegorocznych cena najbagatelniejszego przedmiotu rośnie, rośnie i rośnie.

I zadajemy sobie bolesne pytanie: cóż można więcej uczynić dla sanacyi naszych stosunków gospodarczych, skoro i sztuka wysiłek ludzki, tj. polityka przez zawarcie pokoju, jak i przyroda przez wspaniałe urodzaje otwierają przed nami w sposób naturalny jasne, pozytywne perspektywy gospodarcze..."

---

przestały nagle z niej szydzić i łagodnie się do niej odzywały: gdy mówiły, łzy im się w oczach ukazywały. A dziewczę — nic, jeno co chwila spozierało na obrączkę na palcu, czasami uśmiechało się, czasami zapłakało, czasami oczy mu się świeciły, a czasami zawierało za sobą dziewcze i skrywało się, by go nikt nie dojrzał, czasem znów powracało do swej dawnej n dziei.

A gdy przybyli do Refidim, rozlała się pustka po dniach, a nuda po nocach, a ona jego czekała, czekała. Pewnego poranku wstała, sięgnęła po zwierciadło z polerowanego bronzu, przeglądnęła się w niem i spostrzegła, że na skroni jej wyrósł biały włosek — wyrwała go przeto palcami. Kobiety i dziewczęta często się teraz z nią stowarzyszały, pocieszały ją, by ją podnieść na duchu i pokrzepić, ale ona prawie że nie słuchała. A tylko obrączkę z całych sił ściskała i palec swój nad nią zawierała; czasem wierzyła, że to obrączka; kiedyindziej jednak wierzyła, że nie obrączka to, jeno chłopiec jej i że to ona go ręką obejmuje. Czasem znowu myśli się jej mięszały i nie wiedziała, czy ją obrączka opuściła a Put jeszcze przy niej, czyli też uszedł Put a obrączka na palcu jej ostała.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

—ooo—

Zdawałoby się, że idąc dalej tym rozumnym torem myśli dochodzi „Słowo Polskie" do przekonaja, że wreszcie ustać musi ów stan wewnętrznej walki wszystkich przeciw wszystkim, tak mistrzowsko przez nar.-demokracyę zainscenizowany, że cała ludność Polski jak jeden mąż, bez różnicy pochodzenia, wyznania i narodowości musi stanąć do wspólnej i zgodnej pracy, że musi powstać rząd jedności i zgody, pod którego sztandarem okuliby się wszyscy ci którzyby rzetelnem hasłem pracy i tylko pracy zdołał zdobyć dla Polski zaufanie świata, które jest pierwszym i głównym wymogiem ratunku!

Gdzie tam! Chodzi im tylko o to, by rządy oddać w ręce narodowej demokracyi. To jest końcowy wniosek cytowanego artykułu. Pod takim rządem dałaby sobie Polska ze wszystkiem radę, nawet z Żydami! Podobnie jak b. minister Grabski dał sobie radę z austryackiemi koronami. Jak to dobrze, że z piasku można budować wspaniałe gmachy a równocześnie zasypywać nim oczy!

Do społeczeństwa żydowskiego!

W domu inwalidów we Lwowie przebywa znaczna ilość ociemniałych i okaleczałych żołnierzy żyd., którzy bądź w wojsku austryackiem, bądź w wojsku Polskiem stracili zdrowie w takim stopniu, iż do końca życia jako zupełnie niezdolni do zarobkowania skazani są na miłosierdzie ludzkie.

Nie ma słów na określenie zgrozy, przejmującej na widok tych istot ociemniałych, okaleczałych, bez rąk i nóg, z których niektórzy przedstawiają tylko masę bezwładną, niepotrzebny tułów bez kończyn!

„Koło Kobiet" czyniło co mogło, by tym zapomnianym przez społeczeństwo bohaterom ulżyć dolę, jednakowoż środki materyalne, któremi ono rozporządza, nie pozwalają na kontynuowanie zbożnego dzieła pomocy.

Wobec tego zwraca się „Koło Kobiet żyd." do szerokich sfer znanego z dobroczynności społeczeństwa lwowskiego z serdeczną prośbą, by każdy czujący w sobie odrobinę litości dla nieszczęścia ludzkiego pośpieszył wedle możności z pomocą „Kołu Kobiet żyd." w jego przedsięwzięciach na dochód nieszczęśliwych inwalidów wojennych.

W łonie „Koła Kobiet żyd." zawiązała się sekcya dla wspierania ociemniałych i okaleczałych żołnierzy-inwalidów żyd., którzy wraz z swemi rodzinami cierpią niewysłowioną nędzę.

Zwracamy się z gorącą prośbą do społeczeństwa lwowskiego, by zechciało tę akcyę wydatnie poprzeć.

Zgłoszenia na członków przyjmuje p. Franciszka Urichowa ul. 3-go Maja 7 codziennie między 11 a 1 w południe.

Z sali sądowej.

Interesa p. inż. Marchwickiego.

Warszawa. W związku z głośną sprawą niedostarczenia ministeryum spraw wojskowych ryżu powstało inne dochodzenie karne, które w wyniku postawiło w stan oskarżenia inż. Zdzisława Marchwickiego pod zarzutem usiłowania wyzysku, który polegał na tem, iż korzystając z znajomości z najpoważniejszymi przedstawicielami wojskowości: generałami Niesiołowskim, Malczewskim, pułk. W. Hofmoklem i innymi zapewniał Bank Kupiectwa Polskiego, iż jeśli otrzyma wynagrodzenie za swe trudy i zabiegi w wysokości około 3 miljonów marek, zdoła uzyskać od M. S. Wojsk. prolongatę umowy tyczącej się dostawy ryżu, której się podjęła, a nie dotrzymała firma Br. Rydzewski. Między innymi dowodami, mającymi usprawiedliwić fakt przestępnego czynu, złożone zostało do akt sądowych u awnione podczas rewizyi i aresztowania M. zobowiązanie Banku K. P. treści następującej:

„Obowiązujemy się w razie utrzymania się w jakiejkolwiek formie przy dostawie ryżu dla M. S. Wojsk., zakontrakowanej przez toż M. S. Wojsk. u firmy Rydzewski wypłacić Panu za jego koszta i fatygę poniesione przy przeprowadzeniu tej sprawy około 1 i jedna czwarta odsetek od ceny ryżu aż do maksymalnej wysokości mk. 3. miljonów, która to suma wypłacona będzie Panu w ten sposób: 500 tysięcy mk. natychmiast po definitywnej akceptacyi dostawy ryżu przez M. S. Wojsk. zaś 2 miljony 500 tysięcy marek po dostarczeniu pierwszych 200 wagonów, o ile cała dostawa odbędzie się dla nas bez strat.

Na tem tle toczyła się onegdaj rozprawa w sądzie okręgowym. Przesłuchani zostali świadkowie: generałowie Niesiołowski i Malczewski, pułk. W. Hofmokl, dyrektorzy Banku K. P. Żmudzki, Mazurkiewicz, Zatcher, tudzież b. adjutant szefa sztabu M. S. W. dr. Kajetan Stroński, nadto odczytano zeznanie niestawającego wicedyrektora Banku Żylskiego, z którego wypływa, że on to właśnie uprosił oskarżonego o poparcie M. S. W. prośby Banku i Rydzewskiego co do prolongaty dostawy ryżu, ponieważ M. chwalił się iż ma rozległe stosunki w kołach wojskowych.

Oskarżony nie przyznał się do winy: uważał się za uprawnionego do otrzymania wynagrodzenia za swoje zabiegi dla Banku z którym nie łączyły go żadne stosunki i dla którego dla niego „pracować" nie był obowiązany.

Prokurator po wysłuchaniu przewodu sądu, uznał, że śledztwo nie dostarczyło żadnego materyału, któryby mógł być podstawą do zastosowania w tej sprawie ustawy karnej.

Mimo tego zrzeczenia się oskarżenia ze strony prokuratora obrońca inż. Marchwickiego adw. Paschalski podkreślił, że i pod względem etycznym nawet zachodzi wielki znak zapytania, czy w dzisiejszych czasach anormalnych, gdy dążność do ciągnienia zysków na to lub inne pośrednictwo jest chlebem powszednim — można winić Marchwickiego, że chciał otrzymać wynagrodzenie za swe liczne zabiegi.

Sędzia Zaborowski po krótkiej przerwie wydał wyrok uniewinniający Marchwickiego.

Zgłoszenia z Indyi.

Zainteresowanie Targów Wschodnich nie ogranicza się jedynie do kontynentu. Ostatnio otrzymała Sekcya handlu zagranicznego z Karachi w Indyach pismo z wielkiego domu handlowego, który pragnie nawiązać kontakt z Polską i żywo interesuje

Teatr żydowski dyr. S. M. GIMPLA JAGIELLOŃSKA 11. — 11003

Gościnne występy artystów z Krakowa **Liebgoldów**
w niedzielę 4. września o godz. 7·30 **Słomiany wdowiec** kom. operetka w 3 akt. Wohlmana
w niedzielę popoł. na cel dobroczynny **Ulicznicy** operetka w 4 aktach.

się „Targami Wschodnimi", widząc w nich drogę prowadzącą do nawiązania stosunku handlowego między Polską a całym światem.

Liczba wystawców i uczestników, a przedewszystkiem olbrzymi obszar 25.000 m kwadratowych, od ajety przez „Targi Wschodnie" pod eksponaty, jest wymownym dowodem, że instytucya ta jest wypływem potrzeby, odczutej przez najszersze sfery interesowane. Obszar powyższy dorówna niemal powierzchni zajmowanej przez Targ w Lyonie, który ma za sobą wiekową tradycyę i wspomagamy jest pomocą potężnej Francyi.

Społeczeństwo lwowskie zdając sobie dokładnie sprawę z doniosłości „Targów Wschodnich" dla całego Państwa, przedewszystkiem zaś dla Lwowa, otwiera gościnne podwoje swych domostw dla spodziewanych gości, tak, że ilość zgoszeń na pokoje przekroczyła już liczbę 6000 łóżek. Jest to cyfra na stosunki lwowskie istotnie imponująca. Wobec licznego zjazdu musi jednak cyfra ta być jeszcze znacznie pomnożoną.

Ze sportu.

»Jutrzenka—Czarni«.

W niedzielę, dnia 4. września o godz. 5tej popołudniu odbędzie się na boisku T. W. Z. R. match footbalowy Jutrzenka-Czarni.

Jutrzenka, aczkolwiek z początkiem sezonu stanowiła najsłabszą drużynę Krakowskiej pierwszej Klasy — później po odbyciu silnego trainingu pod kierownictwem fachowego trainera poziom swej gry poprawiła do tego stopnia, że zdołała osiągnąć doskonałe wyniki jak np. z Czarnymi w Krakowie nierozegraną 2:2 z Krakowską Makkabi, stojącą jak wiadomo na drugiem miejscu w mistrzostwie Okręgu Krakowskiego również nierozegraną 1:1.

Poprawa formy Jutrzenki, jak również ostatnie zwycięstwa Czarnych zapowiadają nadzwyczaj interesujące spotkanie.

NADESŁANE.

OKULISTA 10905
Dr. H. IGEL
powrócił i ordynuje ul. Jagiellońska 20

ZAKŁAD DENTYSTYCZNO-TECHNICZNY
Maurycego Ehrenkranza
Lwów, Zamarstynowska 20 naprzeciw Sądu wojskowego). 9857

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12½—3½ 10985

Dyrekcya Żydowskich Gimnazyów
(męskiego i żeńskiego) we Włocławku poszukuje 10953
polonisty do wyższych klas, matematyczki, historyka(czki)
Praktyka nauczycielska wymagana, Warunki dobre. Oferty Dyrekcya Gimnazyum Żydowskiego w Włocławku. — Skrzynka pocztowa Nr. 70.

DENTYSTA Dr FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 10664
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu). otwarty o 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane).

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Nadzwyczaj korzystny interes dla każdego!
Przedsiębiorstwo konfekcyi męskiej i damskiej na szeroką skalę poszukuje spólnika z obszernym lokalem (niekoniecznie frontowym). Zgłoszenia
KOBER, Akademicka 23.
10894

Kto z wracających z niewoli rosyjskiej
wie coś o ADOLFIE BLUM, który do roku 1918 przebywał w Kondopodze Ołonieckiej gubernii a później w Petersawodsku, raczy łaskawie donieść żonie ul. Bernsteina 9, II. p. na ganku.

Wydział Tow. Akad. Żyd. Ognisko we Lwowie
dziękuje Komitetowi zabawowemu w Brzeżanach za przeznaczenie 1/3 części dochodu w kwocie 1300 Mkp. z zabawy tanecznej urządzonej dnia 23 sierpnia br. 11008

Wydział Tow. akad. żyd. Ognisko podaje do wiadomości że dochód z Rautu urządzonego w Brzeżanach dnia 23. sierpnia b. r. został przeznaczony na dochód »Ogniska« przez istniejące jeszcze wówczas Tow. akad. Żyd. i Koło Kobiet Żyd. a nie poszczególne jednostki. 11007

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusiło nas do podwyższenia **od dnia 1 września br.** ceny poszczególnego numeru na mk. 12

» abonamentu w Lwowie	»	290
» » na prowincyi	»	320
» » za granicą	»	400
» zwyczajnego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	»	15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	40
» komunikaty i wiadomości pogrzebowe za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	70
» w tekście i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych gratulacyj za wiersz 2-szpalt. nonp.	»	60

najmniej 5 wierszy 300 mk.

cena drobnych ogłoszeń za słowo mk. 5
kupno, sprzedaż i matrymonialne za słowo . . . . » 8

Repertuar teatru Miejskiego.

Niedziela 4. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy" G. Zapolskiej.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida" Gościnny występ Jana Majerskiego.

— **Teatr artystyczno-literacki »Ula«** pod dyrekcya Stefana Niemczynowskiego, otwiera sezon we wtorek, dnia 6. bm, przy ulicy Ossolińskich 10.

Prolog na otwarcie »Ula« napisał znany literat W. Raort. W części koncertowej biorą udział: Pp. Bronowski, Cichocka, Erański, Michałowski, Mirski, Noskowska, Ordonówna, Spinneterówna, Windheim, Zielińscy i w. i.

Clou programu będzie wielka rewja aktualna ze śpiewami i tańcami pt. »Polskie Monte Carlo«, napisana specyalnie dla teatru »Ula« przez cenionego literata lwowskiego nazywającego się pseudonimem Milana.

Ewolucye taneczne układu i wykonania art baletu teatr. warszawskich J. i K. Zielińskich.

Uscenizowany gawot stylowy »Markiz i Markiza« napisany przez Raorta, wykonają Hanka Ordówna i Ela Spineterówna. Reżyseruje Bronisław Bronowski. Batutę kapelmistrza objął utalentowany muzyk Artur Müller. Kostyumy i dekoracye do rewii gawota projektował artysta m. l. Kaz. Kostynowicz. Conferencier Zbigniew Orwicz.

Początek punktualnie o godz. 8-mej wieczorem Przedsprzedaż biletów w składzie nut WP. Seyfarth ul. Akademicka — w dzień otwarcia teatru od godz. 6-tej wieczorem przy kasie. 11013

— **Milionówka.** W dzisiejszem ciągnieniu milionówki wylosowano numer 2,905'656, który nie został sprzedany.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr 153 (636) czasopisma p. n. »Wpered« z 4. września 1921 za wiersz na str. 3. p. t. »Brechni«.

.N 178 czasopisma p. t. »Ukraińskyj Wistnyk« z 4. września br. za artykuł p. t. »Po żnywach«

— **Nauka** na kursach hebrajskich Urzędu Palestyńskiego rozpocznie się we wtorek 6. bm. o godz. 7 wiecz. przy ul. Zygmuntowskiej 17. Wpisy odbywają się dalej. 10990

— **D. Kraut Dentysta-technik** Przemyśl, Mickiewicza 3, powrócił i przyjmuje jak zwykle. 10864

— **Zabroniony wiec ukraiński.** Na niedzielę 4 bm. zwołała ukraińska partya socyalistyczna wiec z następującym porządkiem dziennym: a) represye polityczne, b) szkolnictwo ukraińskie. Lwowska dyrekcya policyi zabroniła o bycie wiecu.

— **Sprzedaż** [illegible] zarządzona [illegible] karty zastawowił [illegible] drogi St.

Kino LEW. Wkrótce ukaże się na ekranie wielki epokowy film w 2 seryach na tle walk sierpn. pod Warszawą 1920 r. i. Sr. 6

Cud nad Wisłą

Zespół najwybitniejszych artystów scen polskich: **Jadwiga Smosarska, Dolnaleszczyńska, Rapacki** (reżyser scen. pol.), **Kazimierz Stępowski, Jerzy Leszczyński** i inni. Tematem obrazu jest zwycięskie odparcie hordy bolszewickiej z pod Warszawy, a osnute na tle tego historycznego momentu walki sierpniowych 0 r., pełne przerażających epizodów, zawiera bardzo interesujący zawiązek dramatu ten, osiadający wszystkie walory artystyczne i artystyczne jest prawdziwem dziełem [illegible] Narodu Polskiego. 1004

ZMIANA LOKALU.

Biura Spółki Akc. »OIKOS« Związkowe zakłady przemysłu i budownictwa drzewnego zostały z dniem 1. września b. r. przeniesione do własnego gmachu przy ul. **3. Maja 11, I. p.** 10968

fanowi Fedakowi, obwinionemu o zdradę główną. W grudniu ubiegłego roku został mianowicie dr. Fedak aresztowany w drodze powrotnej z Wiednia na stacyi granicznej. Przeprowadzono u niego wówczas rewizyę osobistą i zakwestyonowano obszerną korespondencyę. Z pewnej strony utrzymywano, że dr. Fedak przywiózł z Wiednia pieniądze na propagandę ukraińską itd. Obecnie sąd lwowski po przeprowadzeniu śledztwa zastanowił dochodzenia i zwrócił drowi Fedakowi skonfiskowaną swego czasu korespondencyę.

— **Kradzieże.** Wojciech Gryglewicz, gospodarz z Suchodoli, pow. Bóbrka, przyjechał do Lwowa i czynił zakupy po sklepach przy ul. Zielonej. Pozostawiony przez niego bez dozoru wóz z koniem uprowadził niewiadomy gagatek, narażając w ten sposób poczciwego gospodarza na szkodę dochodzącą do sumy 200.000 Mk.

Aresztowano Abrahama Scheffera, który swego czasu zajęty jako kolporter w biurze dzienników Bruecka, skradł czasopisma zagraniczne wartości 80.000 Mk.

Przypadkowe zastrzelenie. Do Józefa Tomaszkiewicza zamieszkałego przy ul. Gródeckiej 37, zawitał w gościnę posterunkowy policyi państwowej Kazimierz Konarski. Ten, chcąc zabawić zebrane tam towarzystwo, zaprodukował swój rewolwer, pouczając o mechanizmie broni. Wśród zabawy pociągnął nieostrożnie za cyngiel, przyczem rewolwer wypalił, a gospodarz Józef Tomaszkiewicz padł trafiony kulą. Przerażony Konarski porzucił rewolwer i wybiegł na ulicę. O wypadku zawiadomił żołnierza policyjnego, który zawezwał pomocy lekarskiej. Lekarz dzielnicowy dr. Wernicki stwierdził śmierć Tomaszkiewicza. Zwłoki ofiary nieszczęśliwego wypadku odstawiono do instytutu medycyny sądowej.

— **Zajście między oficerem W. P. a urzędnikiem wojskowym.** Warszawski „Robotnik" donosi co następuje: Restauracya w ogrodzie „Bagatela" w tych dniach była dwukrotnie terenem zajść. Po raz pierwszy, po wynikłej sprzeczce pomiędzy oficerem w. p. Rawita-Stanowskim i Aleksandrem Tynisiewiczem, urzędnikiem wojskowym, przeszy wręczył swój bilet wizytowy. Tynisiewicz biletu nie przyjął, oświadczając, że jest mu niepotrzebny. W kilka dni potem p. Rawita-Stanowski, spotkawszy się znowu w „Bagateli" z p. Tynisiewiczem, powiedział publicznie „szpicel", poczem dwukrotnie spoliczkował go. Następnie doszło do bójki, której kres położyła policya z nadkomisarzem Lichtensztajnem na czele, przyczem wszystkich uczestników zajścia odprowadzono do komendy miasta. Zaznaczyć należy, że wspomniany p. Tynisiewicz za czasów rosyjskich był szpiclem, oczywiście na korzyść moskali, następnie za okupacyi niemieckiej był pomocnikiem Niemca Vogla, szefa policyi politycznej, której oddział mieścił się przy ul. Sadowej 11. Obecnie p. Tynisiewicz pełni służbę w sekcyi defenzywy wojskowej przy ul. Brackiej 18.

— **Zgon literata Lifschütza.** Z Odessy nadeszły wiadomości, że zmarł tam literat G. Lifschütz, który pod pseudonimem »Gerszon ben Gerszon« napisał szereg dzieł. Przed rewolucyą był G. Lischütz prezesem związku literatów w Odessie.

— **Gimnazyum hebrejskie na Łotwie.** Z Rygi donoszą, że wkrótce zostanie tam otwarte gimnazyum, w którem językiem wykładowym będzie język hebrajski. Inicyatywę do założenia gimnazyum podjął »Łotewski związek dla żydowskiej wiedzy i sztuki«. (Ż. B. K.)

— **Wydawanie wiz amerykańskich zastanowione.** Ponieważ liczba wiz amerykańskich, jakie wydaje się na wyjazd z Polski, dochodzi już do wyznaczonej normy procentowej dla Polski, postanowił amerykański konsulat nie udzielać więcej wiz z początkiem najbliższego tygodnia. Wyjątek uczyni się dla emigrantów, którzy przedłożą poświadczenie wystawione przez towarzystwo okrętowe, że jeszcze w tym roku będą mogli odjechać do Ameryki.

W najbliższych dniach zacznie konsulat amerykański wydawać numery na wizy dla rosyjskich obywateli, lecz wyłącznie dla żon, które jadą do swych mężów, liczących ponad 55 lat, i dzieci niżej lat 18-tu, które jadą do swych rodziców.

— **Rząd polski stara się o powiększenie normy emigrantów do Ameryki.** Rząd polski przesłał w tym tygodniu telegraficzną notę do ambasadora polskiego w Waszyngtonie dla doręczenia jej rządowi amerykańskiemu. W nocie tej domaga się rząd polski powiększenia normy procentowej dla emigracyi z Polski do 16.000 emigrantów. Rząd polski powołuje się na niedokładność statystyki, jaką kierowano się przy oznaczeniu normy emigrantów z Polski, przyczem wykazuje na podstawie materyałów, że należy się Polsce stosunkowa wyższa norma procentowa.

— **Niepomyślne widoki dla wychodźców do Ameryki.** »Frankfurter Ztg.« w korespondencyi z Nowego Jorku w sprawie emigracyi do Stanów Zjednoczonych pisze, że warunki bytu w Ameryce są obecnie bardzo ciężkie; setki tysięcy robotników są bez pracy, a niema oznak, by gospodarcza depresya mogła rychło się podnieść. Konkurencyi ludzi znających język i stosunki nie wytrzyma żaden nowoprzybyły. Dla robotników wykwalifikowanych warunki są utrudnione, ponieważ związki zawodowe niechętnie dopuszczają obcokrajowców do pracy. To też należy odradzać obecnie emigracyę. Szczególnie ostrzeżenie trzeba skierować pod adresem zawodów umysłowych. Rzemieślnik lub robotnik mają bardzo małe widoki zajęcia w Ameryce, pracownik umysłowy — zupełnie żadnych.

—o-o—

— **Trupa Wileńska.** Dziś w niedzielę o godz. 8 wiecz. z przyczyn od Dyrekcyi niezależnych zamiast »Niemowy A. Wajtera dany będzie »Dybuk« (Na pograniczu dwóch światów) Sz. An-skiego. 10114

—o—

— **1) Wpisy w Lwowskim Instytucie Muzycznym** na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego l. 4. Tamże informacye i prospekta.

2) Kurs koncertowy fortepianowy w Lwowskim Instytucie Muzycznym prowadzi S. Eisenberger, N. Kwiecińska i W. Weber.

3) Seminaryum Muzyczne dla kandydatów dla nauczycieli muzyki w szkołach państwowych otworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

4) Szkoła operowa Lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapel. opery Lehrera i reżysera opery art. Tarnawskiego przyjmuje kandydatów.

5) Muzyczna freblowska szkółka Lwowskiego Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy. 10876

—o-o—

— **Walka białych i czerwonych.** Jak dokonał się przewrót w Rosyi — kto podburzył masy ludowe — jak wygląda ten „raj bolszewicki", a wreszcie próby bolszewickich rządów — wszystko to stanowi wspaniałe tło dramatu p. t. „Za honor i życie" wyświetlanego obecnie w Marysience i Kopernika. Na tem tle rysują się z prawdziwą wypukłością figury głównych osób dramatu. Są to ciekawe typy współczesnej Rosyi, odtworzone z doskonałą plastyką przez rosyjskich aktorów. Bohaterem dramatu jest porucznik Marków dowódca grupy powstańców, której zadaniem wygnać z pewnych okolic bolszewików. Jego promienna miłość do córki fabrykanta, którego zamordowali bolszewicy — stanowi jedyny jasny moment w tej wstrząsającej tragedyi. Reżyserya odtworzyła z wielką pomysłowością te wszystkie sceny, dające obraz walk rewolucyjnych.

— **Wydział Tow. Ognisko** (Mensa acad. judaica) we Lwowie uprasza wszystkich kolegów i koleżanki, którzy w bieżącym roku uniwersyteckim mają zamiar korzystać z kuchni Towarzystwa, by wnieśli podania należycie umotywane do sekretaryatu Tow. Lwów ul. Teresy 26a najdalej do 15. września br. Wydział Tow. zwraca uwagę kolegom że w roku bieżącym z powodu szczupłych fundu zów ilość obiadów będzie ograniczoną i wydanem będą tylko kolegom najbardziej potrzebującym. 1100

Za Wydział Tow. Ognisko

Dr. med. Izydor Kurzrok przewodniczący. S. Chuwes sekretarz.

—o—

(Pasaż Hausmana) צעירי"ה דה

Dziś, niedziela o godz. 7-mej wiecz. odegra najmłodsza grupa stowarzyszenia dramat Szaloma Alejchema »Cezajt ym cerszprajt«. 1101

Wiadomości handlowe.

Lwów, 3. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono dolary ameryk. 3030, kanadyjskie 2650, marki niem. 3600, leje rum. 36·00, korony czeskie 37·00.

Wiedeń 295·—.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 3. września 1921.

Dolary ameryk. 3015—2925, franki franc. 238—232, marki niemieckie 35·15 34·15

—o—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 3. bm. Berlin 6·57, N. Jork 587·00, Paryż 45·50, Bruksela 25·95, Sztokholm 127·00, Madryt 76·25, austr. korony stemplowane 0·55 Budapeszt 1·45, Bukareszt 6·72½, Wiedeń 0·67½, Holandya 186·00, Londyn 21·79, Medyolan 00·00, Kopenhaga 44·25, Chrystyania 78·50, Buenos Aires 176·00, Warszawa 0·20, Praga 7·05, Zagrzeb 3·20.

NADESŁANE.

Berta Kernberg — Dawid Schwarz
Stanisławów Brzeżany
zaręczeni wrześniu 1921. 10973

Sylwia Pollakówna — Arthur Cones
Lwów
zaręczeni w sierpniu 1921. 10991

Panu Lewiemu Opporowi ze Stryja do zaślubin z p. Eidówną życzą dużo szczęścia Jakóbowie Hauptmanowie
10970 Stryj.

Z okazyi zaręczyn Reginy Ringel z Feuersteinem gratulują serdecznie
11000 W. f. Fried z żoną.

Regina Ringel — Nisen Feuerstein
Łosiacz Skała
zaręczeni w sierpniu 1921. 10999

Kupcy prowincyonalni i goście przyjezdni!

Hurtowny skład sukien, bluzek i bielizny damskiej sprzedaje po cenach fabrycznych

»PARYŻANKA« Lwów, Pańska 22 (róg Zyblikiewicza)

przyst. tramw. KD. i ŁJ. 11005

Zawiadamiamy, że ślub nasz odbędzie się we wtorek 6 b. m. we Lwowie Piekarska 24, o godz. 5 popoł., na który zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych Eugenia Kindler, Leon Magenheim. Osobnych zaproszeń nie wysyła się. 11002

Z okazyi zaręczyn p. Reginy Ringel z p. Feuersteinem gratulują serdecznie
11001 Zalel Reinmann z żoną

Nowozeńcom Adeli i Wilhelmowi METZGEROM w Śniatynie
życzą szczęśliwej przyszłości
10981 Strohowie.

Z okazyi zaręczyn mego kolegi Dawida Schwarza z Brzeżan z p. Bertą Kernberg z Stanisławowa gratulują serdecznie
10974 Simon Sussman.

Dużo szczęścia i zadowolenia w życiu do zaręczyn mej kochanej przyjaciółki Rózi Redlerówny z p. Markusem Halpernem życzy
10971 Pepka Erster, Stryj.

DROBNE OGŁOSZENIA

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Małżeństwo spokojne, które przez cały dzień jest poza domem, poszukuje umeblowanego pokoju, ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia: »Chwila« »S. B.«. 10963

Odstąpię pokój umeblowany z komfortem osobnem wejściem wśródmieściu na interes lub mieszkanie domu, kto mi wskaże lokal wolny przy pryncypalnej ulicy. Bliższe porozumienie u tnie. Listy »Śródmieście« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11006

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Obejmę kancelaryę adwokacką we Lwowie lub na prowincyi pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi 10381

Przyjmę syna dzierżawcy lub właściciela dóbr (izr.) na wikt i mieszkanie. Wiadomość Leona Sapiechy 5/II. p. na prawo. 10972

WOLNE POSADY.

Do dwojga dziewcząt w wieku 6 i 7 lat poszukuje się bony do nauk języka hebrejskiego, polskiego i niemieckiego. Pierwszeństwo mają grające na fortepianie. Zgłoszenia do Adm. pod »Sumi h«. 10945

LEKARZA w większem mieście prowincyonalnem poszukuje dentysta-technik posiadający własne urządzenie celem zawarcia spółki. Zgłoszenia do Administracyi pod »W. 1« za okazaniem kwitu inseratowego. 10784

Poszukuję chłopaka do wyrobów galanteryjnych ze skór. Kotlarska 7, Eidelsheim. 11010

Panny do wydawania książek przyjmie Wypożyczalnia »Via«, Pasaż Hausmana 8. I. p. 11017

Spółka akcyjna Bata, Skóry - obuwie poszukuje kierownika - fachowca dla Filii lwowskiej do natychmiastowego wstąpienia. Kaucya lub odpowiednia gwarancya wymagana. Zgłoszenia osobiste przyjmuje się od 11—12 w lokalu ul. Akademicka 5. 10969

Zdolnej sprzedawczyni poszukuje firma »Linoleum«, Lwów, ul. Legionów 3. 10984

Korespondentka stenop. z praktyką potrzebna Skład maszyn Krasickich 18 a. 10974

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWKSA 4. 5779

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 10760

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

NA TARGI WSCHODNIE wykonuje artystycznie szybko szyldy, reklamy, anonse, oraz roboty lakiernicze SKA MALARSKA, Ruska 8 1939

Ołów twardy i miękki, miedź oraz inne metale kupuje Biuro techniczne Herman Salat, Lwów, Stryjska 20. 10983

Magister farmacyi poszukuje kupna lub dzierżawy apteki. Pośrednictwo pożądane. Zgłoszenia przyjmuje Zygmunt Eisenstark, Lwów 11 a. 10995

POSAD POSZUKUJĄ.

Koncypient z ukończonym rokiem sądowym poszukuje posady, chętniej na prowincyi. Łaskawe zgłoszenia pod »A. Z.« do Adm. 10956

Dr praw szuka posady koncypienta w kancelaryi adwokackiej z dobrą praktyką. Zgłoszenia do Admin. pod »Początkujący«. 10919

Panna z lepszego domu, studentka uniwersytetu, rutynowana nauczycielka poszukuje lekcyi we Lwowie za wikt i mieszkanie ewentualnie za mieszkanie i częściowy wikt. Pod takimi samymi warunkami poszukuje lekcyi akademik, rutynowany nauczyciel i specyalista w matematyce. Zgłoszenie A. Treister, Czortków stary dla »Egrof« albo Natan Seifer, Lwów, Sykstuska 8, I. piętro. 1975

Absolwent z 6 kl. gimn. poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia przysyłać do biura ogłoszeń Adolfa Gellesa, Tarnopol — Wałowa pod »Absolwent«. 10989

Absolwentka freblowskiego pedagogium z znajomością języka hebrejskiego poszukuje posady. Zgłoszenia: Szkoła Żydowska, Przemyśl, Górna 4. 10998

NAUKA i WYCHOWANIE.

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstraucha przy ulicy Krasickich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem 1093

Niemka z umiejętnością gry na fortepianie jako bona do 7-mio letniej dziewczynki. Pożądana jest znajomość życia. Zgłoszenia od 10—11 przed i 3—5 popoł. Hackel Glinianska 4. 10976

Słuchacz filozofii, rutynowany pedagog poszukuje lekcyi z gimnazyum Zgłoszenia: »Emer« do »Chwili«. 10517

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.**
kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Szkoła Muzyczna im. Ignacego J. Paderewskiego we Lwowie, ul. Miłkowskiego 11
boczna Kochanowskiego (pierwsza na lewo)
ogłasza, że wpisy na rok szkolny 1921/22, już się rozpoczęły. — Przedmioty: **śpiew solowy, fortepian, skrzypce, muzyka zbiorowa, kurs koncertowy fortepianu i przedmioty teoretyczne.**
Kancelarya otwarta od 11 do 7 wieczorem. Uczniowie, którzy nie mają fortepianu, mogą ćwiczyć w szkole. Przy szkole istnieje wypożyczalnia nut dla uczniów. 10967

INTERESA HANDLOWE.

SPÓLNIKA z kapitałem około 1½ miliona Mk poszukuję do prowadzenia względnie rozszerzenia istniejącej od 3 lat we Lwowie fabryki dachówek cementowych i rur betonowych na studnie. Zbyt na miejscu zapewniony — ewentualnie **odnajmę** dom obszerny o 6 ubikacyach we Lwowie koło dworca kolej. przy głównej ulicy wraz z placem (6 ubikacyi) na fabrykę, składy, magazyny i t. p. Zgłoszenia listowne **bezwłoczne** pod »Dachówka« do Biura ogłoszeń i dzienników Scherera Pasaż Hausmana 9. 11019

Ogłoszenia.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

W przyborach szewskich
hurtownie konkuruję
B. Schnapek 10944
Lwów, Gródecka l. 1 róg Krasickich.

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

Gorzelnię-kompletnie urządzoną sprzeda okazyjnie PION, Lwów, LWOWSKA 48. — Tel. 476. 10875

Powróciłem z Wiednia 10632
i przywiozłem najnowsze modele do przerabiania kapelusz damskich i męskich
Karol Weiss, Lwów, Dominikańska 5

LACTODERMA
Do pielęgnacyi rąk i twarzy.
KREM
MUSIDORA
biciący, do pielęgnacyi skóry na twarzy i na ciele najidealniejsze i najprzyjemniejsze środki niezbędne dla każdej elegackiej pani.
Żądać w każdej aptece i drogueryi,
Zakłady chemiczne „LAOKOON“, Spka z ogr. odp.
We Lwowie, ulica Lindego 6.
9965

ZNANEJ MARKI PRAWNIE ZASTRZEŻONEJ.

BOBO PUDER i MYDŁO dla dzieci uznane przez najwybitniejszych lekarzy za jedynie racyonalne środki.

Żądać we wszystkich aptekach i drogueryach i odrzucać wszelkie mniej wartosciowe preparaty. 10081

Składy chemiczne »LAOKOON«, Spółka z ogr. odp. we LWOWIE, ul. LINDEGO l. 6.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Za brylanty, złoto i srebro
płaci najwyższe ceny i przyjmuje wszelkie roboty PRACOWNIA JUBILERSKA **P. GOLDBERG** WE LWOWIE, **ul. Słowackiego 14.** 1037

Właściciel dóbr posiadający również las bukowy — mate yałowy oszukuje fachowca, jako spólnika z kapitałem do za ożenia fabryk mebli, k łek szewskich i t. p. na swej mająt ości. Odległ ść od stacyi kolejowej 7½ km. — Zgłoszenie pod »J. F.« d Administracyi »Chwili«. 1099

Właściciel dobr posiadający również las bukowy-opałowy i ziemię nadającą się do wyrobu cegieł i dachówek poszukuje fachowca, jako s ólnika do założenia fabryki cegieł dachówek. Odległość od stacyi kolejowej 7½ km. — Zgłoszenie pod »J. F.« do Administracyi »Chwili«. 109 7

KAPY, CERATY, CHODNIKI, MEBLE TAPICEROWANE DYWANY I FIRANKI
poleca **Skład tapet S. Weiss**
LWÓW, SOBIESKIEGO 2. 11011

Zlecenia do Niemiec
przyjmuję! Wyjeżdżam 9. września do Berlina, Lipska i Monachium. Zgłoszenia w Księgarni »Oświata« ul. Akademicka 8 od 9—11 i 4—5. 10979

Salomon Schmidman z Ostrogi
zgubił w środę wieczorem dokumenta na dworcu głównym. Pros znalazcę o zwrot dokumentów za sowitem wynagro zeniem na adres: Biuro spedycyjne Schmierer et Harsch ul. Rzeźnicka 15. 1092

DACHÓWKI
AZBESTOWO-CEMENTOWEJ 10980
PALONEJ, GONTÓW, GIPSU, WAPNA, CEMENTU, TRZCINY SUFITOWEJ, jakoteż wszelkich w zakres budownictwa wchodzących materyałów dostarczają natychmiast
HORSZOWSKI I SPÓŁKA
we Lwowie, ul. Bourlarda 3.

Na sezon szkolny
poleca znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
LWÓW, RUTOWSKIEGO 24
(naprzeciw gmachu Hr. Skarbka). — Zeszyty notatk, tabliczki, rysiki, o ówki, ączki, p óra oraz wszelkie przybory szko — ne po cenach konkurencyjnych.
Zamówienia z prowincyi uskute.znia się » » » odwrotnie. 10556 « « «

Towarzystwo wzajemne ukraińskich kolejarzy
urządza w środę dnia 7. IX b. o godz. 8 wiecz. w sali DOMU NARODNEGO (ul. Rutowskiego)
Wieczór taneczny
Bufet w własnym zarządzie. — Orkiestra własna 1099

Biuro techniczno-handlowe i elektrotechniczne
NŻ. E. LUFT
Warszawa, Kopernika 7. Tel. 263—65. Adres tel. „Rheostat"
poleca ze składu lub z szybką dostawą:
Motory elektryczne i dynamomaszyny, Rozruszniki, Przełączniki z gwiazdy w trójkąt, Regulatory, Wyłączniki, Liczniki, Amperomierze, Woltomierze, **Motory ropne**, Narzędzia warsztatowe, Tachomierze ręczne i **samochodowe**, Liczniki obrotów, **Żarówki.** 1097 8
szelkie inne artykuły techniczne i elektrotechniczne.

WOLNE POSADY.
Poszukuję inteligentnej osoby do dzieci pod dobrymi warunkami. Wiadomość Bardach, Ba oreg 1. 1097

FRITZELACK
Najprzedniejszej jakośc **lakiery do podłóg,** jakoteż r ż ego rodz lakiery **emaljowe i inne, Hetzendorfsk ej fabryki O. Frit e, Wiedeń XII/2.**
WSZĘDZIE DO NABYCIA 736
Skład i zastępstwo Henr k Freih iter, Lwów, K. Baczkowskiego 5.

Mam stale każdą ilość
mąki żytniej i pszennej
korzystnie do oddania
Roman Sternicki, Poznań
HURTOWNIA MĄKI
Kantory: ul. Składowa 11. Telefon 1366.
ADRES TELEGR.: ROMAN STERNICKI, POZNAŃ.
Istnieje od r. 1903.
10993

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Herszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska, Lwów Kopernika 11

Nr. 945 Lwów, wtorek 6 września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 K.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Kłopoty finansowe państw zwycięskich i zwyciężonych.

(p. a.). Od szeregu miesięcy jesteśmy świadkami i odczuwamy wpływ ciągłego wzrostu kursu giełdowego walut zagranicznych, w szczególności zaś dolara amerykańskiego. Dolar amerykański w czasie wojny stał się standardową monetą światową i niejako miernikiem wartości wszelkich innych walut, usunąwszy na drugi plan wszechwładny sterling angielski. Znaczenie, zdobyte podczas wojny dzięki zrazu dość długotrwałej neutralności, która dawała Stanom Zjednoczonym jako dostawcy rozmaitych towarów niepoślednie korzyści, następnie zaś po przyłączeniu się Stanów do koalicyi dzięki ich stanowisku przodującemu jako wierzyciela państw „sprzymierzonych i stowarzyszonych", dolar amerykański jeszcze wzmocnił się po zakończeniu wojny. Obliczono, że bogata Anglia musiała zaciągnąć dług w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej w kwocie około 4300 milionów dolarów, Francya w kwocie zwyż 3000 milionów dolarów, Włochy w kwocie około 1700 milionów dolarów, że inne państwa europejskie znacznie się zadłużyły w Stanach Zjednoczonych, których pretensye do Europy dochodzą do około 9½ miliardów dolarów. Łatwo zrozumieć, że pożyczki te nie są tanie i że, przyjmując odsetki tylko 3 procentowe, roczne obciążenie Europy z tytułu pretensyi Ameryki wynosi 800 milionów dolarów. Ogrom tego ciężaru uwydatni się, jeżeli przeliczymy tę kwotę na marki polskie po obecnym kursie dolara.

Nasuwa się pytanie, skąd pochodzi już nie owo suwerenne znaczenie dolara w świecie finansowym — ono bowiem tłómaczy się powyżej podanemi zjawiskami, — lecz ten zwłaszcza w ostatnich miesiącach występujący niespodziewany wzrost kursu dolara na wszystkich giełdach europejskich. Otóż kurs dolara, podlegając znanemu prawu ekonomicznemu podaży i popytu, musiał podnieść się znacznie z chwilą, kiedy Niemcy pod groźbą „sankcyi" i rozmaitych represyi gospodarczych zmuszeni byli do podjęcia się zapłaty na rzecz państw koalicyjnych odszkodowania w złocie, a nie posiadając żądanych wielkich sum w złocie rozpoczęli wykonywanie zobowiązań płatniczych w dolarach i wystąpili na targach z wielkim popytem na dolary.

Jaki wpływ ten popyt za dolarem wywarł na kurs wszystkich innych walut, łatwo sobie wyobrazić. Gdy się przyjmie wartość dolara za 100 w stosunku do złota, nietrudno obliczyć stosunek, jaki się ukształtować musiał w innych walutach do dolara względnie do wartości złota. Wedle obliczenia fachowców stosunek ten kształtuje się w przybliżeniu w sposób następujący: frank szwajcarski 80, funt sterling 72, frank francuski 45, lir włoski 20, marka niemiecka 6, korona austr. 0.45, marka polska 0.21.

Ten smutny nad wyraz stan rzeczy ma swą głęboką przyczynę w przedstawionem wyże ogromnem obciążeniu i wyczerpaniu finansowem Europy, która dźwiga olbrzymi ciężar długów na rzecz Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej.

Zdawałoby się, że Ameryka, która wyszła z wojny nietylko z nienaruszonem istotnie bogactwem produkcyi, lecz nadto korzystając ze sprzyjającej konjunktury wojennej ogromnie wzbogacona, czuje się potężną i wszechwładną w roli wierzycielki Europy. W rzeczy samej jednak Ameryka ma swoje kłopoty — embarras de richesse — mimo to właściwie z powodu wielkiego bogactwa i obfitej produkcyi. Wyczerpana pod względem gospodarczym i finansowym Europa, zmuszona płacić Ameryce swe długi przedwojenne i wojenne, kapitał i odsetki, nie może nabywać koniecznych dla odbudowy gospodarczej surowców i fabrykatów. Skutek jest ujemny dla jednej i drugiej strony: w Ameryce przesyt produkcyi i bezrobocie, w Europie brak produkcyi i środków produkcyi i w konsekwencyi również bezrobocie. To też wyłonił się projekt, aby Ameryka bądź zredukowała, bądź przynajmniej odroczyła swoje pretensye do Europy. Wolna od olbrzymich ciężarów Europa mogłaby rychło wyleczyć się z ran i nabywając surowce i fabrykaty amerykańskie odbudować wyczerpane swoje gospodarstwo, Ameryka zaś wprawdzie pozbawiona odsetek i może także części kapitału w zamian za to zyskałaby znowu wypłacalnych nabywców i odbiorców towarów i mogłaby nadal zatrudniać swój sprawny przemysł, nie będąc jak w przeciwnym razie zmuszona do obniżenia ze szkodą dla swego majątku społecznego swojej produkcyi i eksportu.

Dotychczas projekt ten nie zdołał zdobyć sobie uznania w Ameryce. Na razie przeto długi Europy i głód w Rosyi i w dodatku zapotrzebowania w Niemczech podnosząc popyt za dolarami i ich kurs stwarza sytuacyę bardzo przykrą i wpływa ujemnie na wszystkie państwa, nawet na takie, które, jak Polska, same tylko minimalne mają zobowiązania dolarowe. Być może jednak, że wreszcie świat finansowy i ekonomiczny amerykański i europejski zrozumie istotę

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Światowa konferencya kobiet żydowskich.

Debata generalna.

Karlsbad, 4. września godz. 4 m20 pop. (tel. wł. ht.). Na posiedzeniu dzisiejszem zabrał głos jako pierwszy delegat Fischer z Antwerpii. Występuje przeciw systemowi biurokracyi jakoteż autokracyi. Wysuwa postulat niezawisłych urzędników oraz domaga się ugruntowania polityki syonistycznej opartej na podstawach Ligi narodów.

Delegat palestyński dr. Katzenelson poddaje ostrej krytyce administracyę w Palestynie. Następny mowca Lipski delegat z Ameryki, zarzuca Brandeisowi i jego grupie, że odwrócili się od narodu żydowskiego.

Delegat dr. Leon Reich ze Lwowa w dłuższem przemówieniu podnosi zasługi egzekutywy. Omawiając dzisiejszą sytuacyę polityczną, stwierdza, że jest złą. Odnosi się to do sprawy granic Palestyny; tak samo postanowienia mandatu palestyńskiego, jakoteż polityka palestyńska nie zadawalają mowcę. W polityce kolonizacyjnej daje się zauważyć niestety bezplanowość. Protestuje przeciw naruszeniu autorytetu Komitetu Wykonawczego. Omawiając stanowisko opozycyonistów amerykańskich domaga się dr. Reich drogi wyjścia dla uzgodnienia przeciwieństw.

Kierownictwo musi posiadać przewodnią ideę syonistyczną i dążyć do utworzenia jednolitego frontu syonistycznego.

Karlsbad 4. września, (tel. wł. godz. 2-ga w nocy ht.). Rozpoczęły się tutaj obrady światowej konferencyi kobiet syonistek. W skład prezydyum wchodzą panie Bodenheimerowa, Patkowa, Róża Melzerowa, Weitraumowa. Referat o Palestynie wygłosiła pani Ederowa.

Karlsbad. 4. września (tel. wł.) Godz. 4 min. 20. Rząd Wielkiej Brytanii opublikował zrewidowany tekst mandatu nad Palestyną. Najważniejszą zmianę wprowadza dodany artykuł 25, postanawiający o rozszerzeniu granic Palestyny na wschodzie. Również opublikował rząd angielski sprawozdanie Wysokiego Komisarza Palestyny Herberta Samuela o administracyi w Palestynie w ostatnim roku.

Karlsbad, 4. września (tel. wł. ht.). Delegaci amerykańscy żądają, by Nachum Sokołow osiedlił się w Palestynie, gdzie rozwinie intenzywną działalność.

Mandat nad Syryą.

Bordeaux. (Pat). Radio. Sprawa mandatu Francyi w Syryi skomplikowała się nieco wskutek utworzenia przez Anglię niezawisłego królestwa Mezopotamji. W Syryi ujawnia się tendencya do utworzenia jednolitego królestwa. Ruch na rzecz Abdulah musi zaniepokoić Francyę, której interesy silnie są zaangażowane w Syryi i Mezopotamji.

Joffe zamordowany w Rydze?

Moskwa. (Pat). Dugaczewskij został mianowany naczelnikiem sztabu generalnego. Bałtycka eskadra rosyjska sprzedała Anglii za produkty 3 krążowniki, które przybyły do Rygi, gdzie zostały rozbrojone. Część oficerów przeszła na terytoryum Estonii. Według wiadomości podanej przez „Times", jeden z oficerów miał zastrzelić bawiącego w Rydze Joffego.

współzależności gospodarczej wszystkich państw i konieczność współdziałania silniejszych z słabymi dla podniesienia wzajemnego dobrobytu wszystkich. Wtenczas ustąpią obecne trudności i nastaną jakie takie normalne stosunki.

Arabowie sprzeciwiają się reformie administracyi w Palestynie.

Berlin. „Berliner Tagblatt“ donosi z Londynu: Wedle doniesienia ajencyi arabskiej w Londynie, odbyła się wymiana zdań między gubernatorem brytyjskim a 46 członkami kongresu arabskiego w Palestynie w sprawie zarządzeń, którego mają być wydane odnośnie do administracyi Palestyny. Wedle doniesień ajencyi arabskiej, Arabowie oświadczyli, że w obecnej chwili jest niemożliwością ustalenie administracyi w Palestynie, gdyż los tego kraju jest jeszcze nierozstrzygnięty a delegacya arabska w Londynie wciąż jeszcze daremnie zabiega o uznanie woli narodu arabskiego.

Problem górno-śląski na Radzie Ligi Narodów.

Genewa. (Pat). Od specyalnego korespondenta. Wobec tego, że Rada Ligi narodów ukończyła dziś o godz. 13 posiedzenie zwyczajnej sesyi, można oczekiwać, że przed sesyą zgromadzenia 4 członkowie Rady, przeznaczeni do zbadania problemu górnośląskiego, będą mogli energicznie prowadzić pracę, którym nie mogli się poświęcić, byli bowiem absorbowani na posiedzeniach Rady Ligi. W istocie korespondent PAT. donosi, że komisya 4 zebrała się dziś o godz. 16, nie ogłaszając publicznie o tem posiedzeniu, które oczywiście miało charakter czysto poufny i odbyło się poza siedzibą generalnego sekretaryatu Ligi. Należy przypuszczać, że komisya 4ch powoła doradców technicznych,, nie jest jednak wykluczonem, że ograniczy się do pomocy doradców technicznych Ligi bez przyznania im formalnego charakteru rzeczoznawców. W genewskich kołach dobrze poinformowanych sądzą, że komisya przedstawi swoją opinię Radzie Ligi przy końcu września. Rada Ligi prawdopodobnie zbada propozycye przedstawicieli Belgii, Brazylji, Chin i Hiszpanii i poweźmie ze swej strony opinię (avis) w sprawie rozwiązania problemu górnośląskiego, która będzie przedłożona (recommende) Radzie najwyższej.

Konflikt polsko-litewski.

Genewa. (Pat). Od specyalnego korespondenta. Po trzech z kolei konferencyach Askenazego z Hymansem, dziś rano powzięta została decyzya usuwająca z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia Rady Ligi sprawę sporu polsko-litewskiego i odraczająca ją do dnia 12. bm.

—ooo—

Inicyator powstania w zachod. Węgrzech w niewoli Austryaków.

Wiedeń. (Pat). WBK. donosi, z Mutterdorfu (zachodnie Węgry): Banda licząca kilkanaście osób wtargnęła w nocy na 3. bm. pod Eisenstadt, przyczem raniono jednego żandarma. W okolicy Neuville panuje spokój. W okolicy Pilgersdorf silne bandy węgierskie niepokoją żandarmeryę austryacką. Żandarmerya austryacka raniła i pojmała wczoraj Dra Emeryka Egona, przewódcę band węgierskich i inicyatora powstania. Do Maltern w Dolnej Austryi wtargnęła wczoraj banda licząca większą ilość osób. Bandę tę wyparto.

Budapeszt. (Pat). Rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych obostrzono wydawanie legitymacyi na podróż do Węgier zachodnich. Legitymacye te będą wydawane tylko w specyalnych wypadkach.

—ll—

Przestroga Rady ambasadorów dla rządu węgierskiego.

Paryż. (Pat). Havas. Konferencya ambasadorów uchwaliła wysłać instrukcyę do przedstawicieli dyplomatycznych państw sojuszniczych w Budapeszcie, wzywając ich do poczynienia kroków u prezydenta rządu węgierskiego w celu zwrócenia jego uwagi na stanowisko Węgier w sprawie komitatów zachodnich.

Powstanie w Rosyi.

Moskwa. (Pat). Gubernia witebska objęta jest ruchem powstańczym. Powstańcy napadają na pociągi i zrzucają je z torów. Miasto Lepel znajduje się w ręku powstańców. Kamienew wyjechał do gubernii witebskiej dla podjęcia kroków w celu zlikwidowania powstania.

Moskwa. (Pat). Trocki w towarzystwie inspektorów wyjechał dnia 30. sierpnia do gubernii kijowskiej.

Moskwa. (Pat). Z 56 członków komitetu rosyjskiego pomocy głodnym, aresztowanych przed kilkoma dniami, 53 uwolniono, a tylko 3 zatrzymano w więzieniu.

Nowy spisek angielski.

Paryż. (Pat). Havas. Pełnomocnik rządu sowieckiego w Helsingforsie ogłasza, jakoby rząd sowiecki miał wykryć francusko-finlandzki spisek, którego agentem w Paryżu miał być gen. Wrangel. W doniesieniu tem nie ma ani słowa prawdy. Z fałszych informacyi pełnomocnika sowieckiego wynika, że w czasie niepokojów w Petersburgu zamordowano 8 komisarzy ludowych.

Sowiety a Związek Bałtycki.

Ryga. (Pat.) 3. bm. Rząd sowiecki znowu zaproponował państwom bałtyckim przyjęcie Rosyi do związku Bałtyckiego. Oficyalnej odpowiedzi rząd sowiecki dotąd nie otrzymał. Inspirowana przez Rosyę część prasy łotewskiej oświadcza się za zbliżeniem łotewsko-sowieckim.

—ll—

Pomoc dla Rosyi.

Bordeaux. (Pat.) Radio. Nota Noulensa, prezydenta komisyi pomocy dla Rosyi, do Cziczerina, domaga się zaniechania przez sowiety dwulicowej i niejasnej polityki w stosunku do komitetu rozdzielczego. Warunkiem niesienia pomocy przez Europę jest zastosowanie się rządu sowieckiego do zarządzeń komitetu ratunkowego i wyeliminowanie czynników partyjnych oraz ułatwianie pracy organom kontrolnym komitetu.

Ryga. (Pat.) Odbył się tu zjazd przedstawicieli okręgów zniszczonych przez wojnę. Zjazd gorąco zaprotestował przeciw wysłaniu zboża do Rosyi. Zjazd oświadczył, że zasoby potrzebne są dla ludności miejscowej.

Waluta litewska.

Wilno. (Pat.) Z Kowna donoszą: Konstytuanta litewska postanowiła nie zmieniać dotychczasowej waluty i pozostać przy markach niemieckich jako środku pieniężnym obiegowym.

—ll—

Monarchiści rosyjscy a Żydzi.

Warszawa. W tych dniach odbył się w Berlinie odczyt Jefimowskiego na temat: „Obecny ruch monarchistyczny a kwestya żydowska w Rosyi“. Referent przekonany, że rewolucya rosyjska skończy się restauracyą monarchii stwierdza, że cała prasa monarchistyczna zatraciła w ostatnich czasach pokojowy ton i zwala winę za nieszczęście Rosyi na Żydów. Antysemityzm ten ogarnia wciąż większe koła. Referent uważa, że antysemityzm jest zabójczy dla antysemitów, gdyż z chwilą, gdy monarchiści zaczną się mścić ruch monarchistyczny straci swą siłę twórczą i moralną. Z drugiej strony Żydzi nie powinni utożsamiać monarchistów ze swymi wrogami. Stosunek do zagadnienia żydowskiego jest niezależny od formy rządów, gdyż są republiki, w których Żydzi nie mają praw, natomiast są monarchie, w których kwestya żydowska wcale nie istnieje. Jeśli w Rosyi monarchicznej był ohydny proces Bejlisa, to we Francyi republikańskiej był proces Dreyfusa. Interesy narodowe Rosyi monarchicznej i Żydów rosyjskich są te same. Ci zaś, którzy twierdzą, że Żydzi są wrogami Rosyi, mylą się podobnie do tych, którzy uważają monarchistów za wrogów Żydów. Zwracając uwagę na działalność handlowo-przemysłową Żydów, która jedynie może uratować Rosyę od jarzma przemysłowców zagranicznych, zaleca referent nacyonalistom i monarchistom nie walkę z żydostwem, lecz przeciwnie, porozumienie z nimi. Ale Żydzi, którzy nie idą ręka w rękę z monarchistami nie powinni mieć urazy dotychczas, gdyż nie chcieli skorzystać z ich życzliwości.

W dyskusyi zabrali głos Sołowiew i Hurowic. Sołowjew uważa, że w sprawie żydowskiej Rosya będzie musiała kroczyć śladem Europy zachodniej a nie Grecyi i Hiszpanii, którzy doszczętnie wytępiły Żydów. W nowej Rosyi problem żydowski nie będzie istniał. Ludność żydowska rozpłynie się w ogólnej masie narodu rosyjskiego. Hurowic zaznaczył, że Żydzi-rewolucyoniści, demokraci, republikanie i in. — są przedewszystkiem Rosyanami, dążącymi do odrodzenia Rosyi. Żydzi są przeciwnikami monarchii nie dlatego, że obawiają się wraz z restauracyą powrotu dawnych ograniczeń prawnych, lecz dlatego, że grupy monarchistyczne są przeciwne reformom socyalnym na wielką skalę.

„Oswobodziciele“ węgierscy.

Wiedeń. W ewakuowanych przez Serbów obszarach szaleje terror węgierski. Szczególnie dają się we znaki „oswobodziciele“ węgierscy w Pięciokościołach i Baranyi; rzeczą oczywista, że ofiarą terorystów węgierskich padają w pierwszym rzędzie Żydzi. I tak zamordowany został w zdradziecki sposób w Pięciokościołach lekarz-Żyd dr. Wilhelm Schwarz. Władze węgierskie „wyjaśniają“, że dr. Schwarz padł z rąk „nieodpowiedzialnych żywiołów“. Ponadto dokonano w mieście szeregu aresztowań wśród ludności żydowskiej; między innemi uwięziono pięciu bankierów żydowskich pod pretekstem, że sprzedawali mieszkańcom, uchodzącymi przed rządami węgierskimi, dynary. Żydzi tamtejsi w obawie w panicznym strachu uciekają do Jugosławii.

Rząd jugosłowiański zamierza przedłożyć państwom koalicyjnym protokoły o ekscesach wywołanych przez Węgrów i wykazać że przyjęcie ich do Ligi narodów w chwili obecnej oznaczałoby sankcyonowanie białego terroru.

—oo—

Rekonstrukcya gabinetu pruskiego

Berlin. (Pat). Prezydent sejmu pruskiego odbył konferencyę z prezydentem rzeszy Ebertem i pruskim prezydentem Stoegerwaldem w sprawie rekonstrukcyi gabinetu pruskiego. Następnie konferował on w tej sprawie z przedstawicielami partyi politycznych. Rokowania te nie doprowadziły do pozytywnego wyniku.

—x—

Plan ucieczki ekscesarza Wilh Im

Hannower. (Pat). Radio. Prasa wiedeńska podaje senzacyjną wiadomość o spisku monarchicznym i o planie ucieczki b. cesarza Wilhelma. Dzienniki niemieckie demontują to doniesienie.

—x—

STNY CUD SZTUKI FILMOWEJ „Wanda" i „Warszawa"
wyświetlają od dzisiaj 5. bm.
NAJWĘKSZY DRAMAT „SUMURUN"
ORJENTALNY w 6 aktach p. t.:
Główne role odtwarzają: Pola Negri, Pawel Lagener, Ernest Lubicz i Harry Liedke.

Prowizoryczna podwyżka taryf kolejowych wchodzi w życie 10. bm.

Warszawa. Ministerstwo kolei żelaznych podaje do wiadomości co następuje: Z powodu znacznego zwiększenia się kosztów eksploatacyjnych kolei żelaznych zmuszone jest podwyższyć obowiązujące dzisiaj na kolejach polskich taryfy na przewóz osób i towarów i w tym celu przestąpiło już do robót przygotowawczych dla urzeczywistnienia zamierzonych zmian od dnia 1. października r. b. Zmiany te odnośnie do taryfy osobowej polegać będą na podwyższeniu opłat za przejazd w klasie trzeciej w stosunku 57 proc. i na znaczniejszem podwyższeniu ich w klasie II i I. W taryfie zaś towarowej (zniesieniu najniższych klas klasyfikacyi towarowej w VI i w VII, jako niepokrywających przy obecnych kosztach eksploatacyi własnych kosztów i przeniesienie odnośnych towarów do klasy piątej, tych zaś ostatnich do klasy IV z częściowem przeklasyfikowaniem pozostałych towarów do klas wyższych. Oprócz tego podwyższenia będzie zapłata stacyjna z obliczeniem przewoźnego 10 km strefami.

Aby jednak podnieść dochód kolei polskich już w czasie najbliższym, Ministerstwo kolei żelaznych zarządziło prowizoryczne podwyższenie od 10. września rb. taryfy na przewóz osób we wszystkich trzech klasach o 50 proc., zaś w taryfie towarowej zniesienie dwóch ostatnich klas klasyfikacyi towarowej i przeniesienie odnośnych towarów do klasy 5-tej, a tej ostatniej do klasy 4-ej. Powyższa podwyżka prowizoryczna obowiązywać będzie do ostatniego września i nie zmieni w niczem wskazanych wyżej zmian, jakie nastąpią w taryfie osobowej i towarowej z dniem 1. października br.

—u—

Kto nawołuje do bojkotowania Żydów.

Lwów, 4. września.

Pod niewinnym tytułem: „Wiec rodzicielski" donosi dzisiejsze „Słowo Polskie" co następuje:

„Staraniem Koła matek i Tow. „Rozwój" odbył się wczoraj wieczorem w Tow. pedagogicznem wiec rodzicielski w sprawie zakupywania książek i przyborów szkolnych Wiec zagaił prezes antykwarni współdzielczej r. Żegestowski, podkreślając, że hasło „swój do swego" powinno być nietylko od niedzieli ale na całe życie. Rodzice powinni je wpajać dzieciom i świecić własnym przykładem popierając jedynie polskie firmy. To nie jest antysemityzm, wpajanie w młode dusze jakiejś nienawiści, ale poczucie obowiązków dyktuje nam popierać handel i przemysł polski".

Niejasne doniesienie „Słowa Polskiego" wymaga pewnego uzupełnienia: oto mowcą, który nawoływał publicznie do bojkotowania Żydów, jest sędzia tut. sądu okręgowego Żegestowski.

Cóż na to p. prezes sądu apelacyjnego?

—ooOoo—

NADESŁANE.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 1092
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

KRONIKA.

Do P. T. Abonentów zamiejscowych.

Zawiadamiamy P. T. Abonentów, że wskutek wzrostu ceny abonamentu do 320 Mk. zaliczyliśmy przesłane nam przedpłaty na miesiąc wrzesień w wysokości 265 Mk. tylko za czas od 1 bm. do 21 bm., kwoty zaś przeznaczone na pokrycie abonamentu za czas od 15 sierpnia do 15 września wyrównują należytość tylko do dnia 12 bm.

Ponieważ ze względów administracyjnych zniewoleni byliśmy wprowadzić zasadę, że każdy abonament kończyć się może tylko z ostatnim dniem miesiąca, przeto upraszamy o dopłatę różnicy do końca bm., a to: w pierwszym wypadku Mk. 55, w drugim wypadku 187·50.

W tym celu, jakoteż w celu odnowienia prenumeraty na miesiąc październik załączamy do dzisiejszego numeru czeki P. K. O.

O przekazaniu gotówki należy listownie zawiadomić Administracyę.

Repertuar teatru Miejskiego.

Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida" Gościnny występ Jana Majerskiego.

—u—

— **Występy Trupy Wileńskiej** rozpoczęły się w sobotę przedstawieniem »Dybuka« An-skiego. Wczoraj (w niedzielę) sztukę tę powtórzono. Teatr był wysprzedany. Publiczność nie szczędziła gorącego uznania artystom. Chcąc wyliczyć tych, którzy odznaczyli się swoją grą, musiałby wymienić nazwiska wszystkich wykonawców.

— **(Dr. L. M.) O komisyach podatkowych.** Dziennik urzędowy ministerstwa skarbu z 20. sierpnia 1921 l. 26 poz. 350 ogłasza rozp. min. sk. z 30. lipca 1921 w sprawie utworzenia komisyi podatkowych. Wedle tego rozporządzenia utworzy się z reguły przy każdym inspektoracie skarbowym względnie administracyi podatków po jednej komisyi szacunkowej dla podatku dochodowego. O ile jednak jeden inspektorat skarbowy obejmuje więcej powiatów politycznych, ustanowi się przy tym inspektoracie dla ka-

---

DAWID FRISCHMANN.

Taniec.

Tak przybyli do pustyni Synaj. A dziewczeczka z dnia na dzień silniej obrączkę do palca przywierała. Obrączka stała jej się duchem żywota, na niej zawisła jej dusza i wszystko, co wewnątrz tej duszy. Wszystkie sny jej i wszystkie tęsknoty zamknęły się w obrączce onej i stała się jej obrączka klejnotem i talizmanem i zniczem wieczystym, co ciemność rozświetla. Cokolwiek na nią przyszło i cokolwiek przyjść jeszcze miało, wszystko to społem pomięszała w obrączce. Póki obrączkę tę jeszcze ma, ma jeszcze wszystko i spodziewać jeszcze się może — i nacz ją żło takie spotkało, brzecię otuchy precz nie rzucała.

A na pustyni synajskiej działy się w dni one rzeczy wielkie i dziwne, co serce ludu całego od wydarzeń codziennych odwróciły i całkowicie pojmały. Dan był ludowi bóg. Przez trzy dni, nocą i dniem góra Synaj kurzyła się wszystka, a lud zamknął się, każdy w domu swoim i poświęcili się i oczyścili i szaty swe wyprali. A głos trąb, im dalej, tem się bardziej rozlegał i były gromy i błyskawice wielkie przez trzy dni, noc i dniem. Przetoż było święto wielkie, jakiemu podobnego jeszcze nie było: dan był ludowi bóg. W one więc dni dziwne i straszne rozmyślał lud wszystek dookoła, a też i kobiety i dzieci, jeno o bogu, którego nie widziano, a którego głos tylko słyszano i o wszystkich tych wydarzeniach, jakie się tu działy, a do pozostałych spraw drobnych każdego dnia nikt serca nie przykładał ani też o nich nikt nie wspominał. Któżby w dni takowe pomny był dziewczęcia biednego, co w ukryciu namiotu swego siedziało i jego niedoli i utrapienia?

Po kilku atoli dniach wydarzyło się co innego. Ustał o to lud od czekania na boga, co to w mrokach niewidomy siedzi. I zapragnął nagle lud boga, coby kształt miał widomy. Tedy zebrali się przeciw kapłanowi wielkiemu i wołali: „Wstań, boga nam uczyń!" — A kapłan wnet ich uśmierzył i rzekł: „Jutro, a uczynię. Niechaj każdy ofiaruje xitah*) lub nausznicę lub pierścień lub cokolwiek będzie, a uczynię boga z złota tego".

I nazajutrz był dzień całujący jako piec. Z drzwi namiotu wielkiego kapłana wyszedł wóz wielki i nowy, a weń wprzągnięte dwa cielce płowe. A wóz pozłacany był u rogów i rozsiewał światłość i blask wszędy, kędy się obrócił, a rogi cielców w wóz wprzągniętych też złotem błyszczącem pokryte były i związane sznurami skarłatnymi z kwiatami hyacyntu, przypiętymi do rogów i unoszącymi się w wietrze. A na grzbietach cielców okrycia błękitne, piękne z wejrzenia, a z dwu stron wozu idzie dwóch kapłanów, każdy po innej stronie, odziani w suknie lniane z naramiennikami i napierśnikami, a w rękach dzierżyli trąby, jabłka granatowe z hyacyntu na ich szatach podzwaniały, gdy się poruszali w chodzie. A cielce w wóz wprzągnięte kroczą zwolna i ciągną wóz krok w krok. A gdy truszał wóz, tedy trąbili kapłani w trąby swoje, a gdy zabrzmiały trąby, tedy słyszał głos ten mąż wszelaki w namiocie swoim i wychodził do drzwi swego namiotu, a za nim wychodziły żona jego i syny i córki i wszystko, co jego było. Przeszedł-li tylko wóz po obozie od końca do końca przed drzwiami namiotów, a już mężowie wychodzący i wychodzące niewiasty rzucali do wozu węzeł swego złota, iżby zeń boga uczynić. Nie było-ć męża ni niewiasty w całym obozie od końca do końca, iżby go dobrowolnym nie uczyniło serce jego do złożenia podarku. Mężowie dawali xitoth i łańcuchy złote i co było złotego, a niewiasty podrywały nausznice i pierścienie i zawieszenia i czepce złote i wrzucały je do wozu. I bogaty i biedny — wszyscy dawali, bo chcieli, by każdy mąż miał dział w bogu. Duch pijaństwa przyoblekł lud wszystek dookoła i dawano. Na progu namiotów i na blankach dachów i w oknach stali mężowie i niewiasty, czekając na przyjście wozu i wrzucali i świeczniki złote i kadzielnie złote i misy złote do wozu, także też kubki i laski złote wrzucali, a niewiasta wielka przyszła i wzięła piszczałkę złotą, którą bawiło się dziecko chore, leżące między jej piersiami i wrzuciło ją na wóz. Był przeto wóz ciężki bardzo od złota i pełny po brzegi, maluczko a nie mógł ruszyć z miejsca, a lud jeszcze więcej przynosi i jeszcze nie zaprzestał.

Tak przybył wóz także aż przed drzwi namiotu Thimny.

(Dokończenie nast.).

*) moneta

żdego powiatu osobną komisyę podatkową. W Warszawie utworzy się 16 odrębnych komisyi podatkowych po jednej, dla każdego z 16 okręgów podatkowych z osobna. Dla Lwowa utworzy się 5 odrębnych komisyi podatkowych a to po jednej dla każdej z pięciu dzielnic hipotecznych z osobna. Komisye podatkowe składać się będą z reguły z 12 członków i 12 zastępców. Komisye jednak dla III, IV i V dzielnicy miasta Lwowa i dla powiatu Spisko-Orawskiego, składać się będą li tylko z 8 członków i tyluż zastępców.

Jak wiadomo mianuje połowę członków tych komisyi i ich zastępców dyrektor właściwej izby skarbowej, 1/4 część wybierają rady miejskie w siedzibie inspektoratu skarbowego a 1/4 część rady powiatowe. O ile jednak jakaś komisya podatkowa obejmuje tylko okręg miejski jak np. w Lwowie, wówczas wybiera drugą połowę członków i zastępców komisyi podatkowej rada miejska (art. 33. ust. z 16. lipca 1920 dz. u. Rz. P. l. 82 poz. 550).

— **Żydowski Komitet Akademicki** (Jüdischer Hochschulausschuss) w Wiedniu komunikuje: Jako egzekutywa ogólnego związku żydowskich akademików w Austryi, uważa Żydowski Komitet Akademicki za swój obowiązek wcześnie zwrócić uwagę wszystkich kolegów, że na razie nie ma możliwości udzielania kolegom jakichkolwiek apomóg na opłatę czesnego w półroczu zimowem 1921. Ciężkie położenie finansowe, w którem obecnie znajduje się Żyd. Komitet Akademicki, w Wiedniu, z drugiej zaś strony trzy ziestokrotne podwyższenie opłat uniwersyteckich smusiły Żyd. Komitet Akademicki, po ścisłem rozpatrzeniu wszelkich możliwości, do tymczasowej likwidacyi tej gałęzi swojej działalności.

— **Do wiadomości poszkodowanych.** W sądzie okręgowym karnym w Krakowie toczy się śledztwo wstępne przeciw Wiktorowi Feuerlichtowi lat 27 rodem z Bieranowa, rel. mojżeszowej, żonatemu, zamieszkałemu w Krakowie przy ulicy Augustańskiej o czyny karygodne popełnione w ten sposób, że pobierał od kupców większe kwoty, które miał w Wiedniu wpłacić do rąk dostawców, tam zamieszkałych — kwoty te jednak sobie przywłaszczał, tłumacząc poszkodowanym, że mu w adze celne takowe odebrały.

Poszkodowani zechcą donieść o wypadkach o zustwa Sądowi okręgowemu karnemu w Krakowie Oddział śledczy XI.

NADESŁANE.

Sylwia Pollakówna Arthur Cinkes
Lwów 10991
zaręczeni w wrześniu 1921.

Z okazyi zaręczyn naszego brata Józefa Steinfinka z Brzeżan z p. Reginą Feigenbaumówną z Kozowy gratulują
11027 Bracia Steinfink.

Z okazyi zaślubin ukochanej najmłodszej siostry mojej
Rózi Antmann recte Stern 11021
z p. Józefem Feigenbaumem,
które odbędą się w wrześniu b. r. we Lwowie, gratuluje serdecznie H. Antmann, Irka Braunroth.

DROBNE OGŁOSZENIA

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Młody inteligentny kawaler poszukuje umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnem wejściem ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia pod »Egoz« do Admin. 70

Poszukuję umeblowanego pokoju z oddzielnem wejściem ewentualnie przy rodzinie z sumienną zapłatą. Zgłaszać oferty do Administracyi pod »Łodzianin«. 11023

WOLNE POSADY.

Praktykanta poszukuje natychmiast Księgarnia A. Mincz I. sa, Kopernika 2. 109 2

Potrzebny na tymczasowe praktykant i subjekt do hurtownego sklepu galanteryjnego Osyasza Wintera. Pl. Gołuchowskich 1. 11025

ASYSTENT FARMACYI znajdzie posadę na południu w aptece we Lwowie, Zielona 33, Nieuwzględnione oferty bez odpowiedzi. 11020

Porządnego zastępcę na Lwów, obznajomionego w dziale kosmetyczno-perfumeryjnym, przyjmie natychmiast poważna Wytwórnia Kosmetyczna. Listy i wiadomości w Biurze ogłoszeń Buchstaba, Legionów 1. 1102

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 1086

Korespondentka stenop. z praktyką potrzebna Skład maszyn Krasickich 18 a. 1097

Panny do wydawania książek przyjmie Wypożyczalnia »Via«, Pasaż Hausmana 8. I. p. 11017

Spółka akcyjna Bata, Skóry - obuwie poszukuje kierownika - fachowca dla Filii lwowskiej do natychmiastowego wstąpienia. Kaucya lub odpowiednia gwarancya wymagana. Zgłoszenia osobiste przyjmuje się od 1—12 w lokalu ul. Akademicka 5. 1 96

Do dwojga dziewcząt w wieku 6 i 7 lat poszukuje się bony do nauk języka hebrejskiego, polskiego i niemieckiego. Pierwszeństwo mają grające na fortepianie. Zgłoszenia do Adm. pod »Sulami h«. 10945

NAUKA i WYCHOWANIE.

Słuchacz filozofii, rutynowany pedagog poszukuje lekcyi z gimnazyum. Zgłoszenia: »Emer« do »Chwili«. 0517

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotensztraucha przy ulicy Krakowskich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem 1093

POSAD POSZUKUJĄ.

Absolwent z 6 kl. gimn. poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia przysyłać do biura ogłoszeń Adolfa Gellesa, Tarnopol — Wałowa pod »Absolwent«. 10989

Absolwenta freblowskiego pedagogium z znajomością języka hebrejskiego poszukuje posady. Zgłoszenia: Szkoła Żydowska, Przemyśl, Górna 4. 10998

Koncypient z ukończonym rokiem sądowym poszukuje posady, chętniej na prowincyi. Łaskawe zgłoszenia pod »A. Z.« do Adm. 10956

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

„Universum" — Lwów, Zygmuntowska 15 — kupuje maszyny parowe, lokomobile, motory ropne i benzynowe, kompletne urządzenia fabryczne, obrabiarki do drzewa i metali. 10912

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3—5 pop.
SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 0671

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. owróżół i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Ogłoszenia.

WŁAŚCICIEL obszaru dworskiego wynoszącego 700 morgów w okolicy kopalń naftowych wydzierżawi towarzystwu teren naftowy, co do którego już wydano orzeczenie geologiczne, celem wydobywania ropy. Zgłoszenia pod „J. F." do Adm. „Chwili".

WAŻNE DLA KUPCÓW
Perfumy i mydła toaletowe
:: hurtowna sprzedaje ::
Hurtowny skład perfum i galanterji
Gustaw Zwerlding,
11024 Lwów, Legionów 39.

Koc ołparowy rurkowy 10 m², ogrzew. sprzeda
PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Diesel-motor ropny 30/35 HP., sp. da tanio Pi
Lwów, Lwowska 48. Tel. 476.

Diesel-motor ropny 35/40 HP., sp. da tanio
P.O.H, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476.

KOWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONOWE
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za szt.
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 26.

Lokal wolny
przy ul. Kazimierzowskiej
w celach hurtownych dla działu manufaktur oddam do dyspozycyi.
Wiadomość u fryzyera 1 76
ul. KAZIMIERZOWSKA 28

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

DOBRZE I TANIO
Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tutki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detajlicznym składzie firmy
BRACI GROSSKOPF i S-KA
Lwów, Pasaż Hausmana 3. 107

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

WOLNE POSADY.
Poszukuję inteligentnej osoby do dzieci pod dobrymi warunkami. Wiadomość Bardach, Baorego 11. 109 7

ETYKIETY wszelkiego rodzaju wykonuje i ma w składzie LITOGRAF
Lwów, ul. Św. Michała (boczna Kościuszki). 106

Za Brylanty, Złoto
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 101

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Malwina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper.
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 946 Lwów, środa 7. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Nieopłacone poczlowe opłacane oddzielnie. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Kto podkopuje Skarb Państwa.

(w) Gdyby możliwą była statystyka, wykazująca, wiele szkody poniosło państwo polskie z tego powodu, iż niektóre jego organa administracyjne przy załatwianiu spraw natury ekonomicznej, podpadających pod ich kompetencyę, kierowało się w pierwszym rzędzie względem natury politycznej, partyjnej a szczególnie narodowościowej, przeraziłby się niezawodnie także niejeden antysemita wielkością cyfry z rachunku wypadającej. Przedłożony przez posła Diamanda na posiedzeniu komisyi skarbowo-budżetowej wypadek, w którym wydzierżawiono prawo rybołostwa w jeziorach augustowskich niejakiemu Morawskiemu za cenę o 65 milionów marek niższą niż płacić chcieli dotychczasowi dzierżawcy żydowscy: Maks Rechtmann i Jankiel Szumski, należy może do sporadycznych co do wielkości i rozmiarów, w gruncie rzeczy jednak jest jednym z wielu podobnych, które razem wzięte, otworzyłyby już pokaźną piramidę złota — straconego. Wszak „wypadki" tego rodzaju propagowane są całkiem jawnie i otwarcie i stanowią główną część programu stronnictwa narodowo-demokratycznego.

W wojnie eksterminacyjnej, jaką stronnictwo to wypowiedziało Żydom, wypadki takie stanowią najwaźniejszy środek walki, najskuteczniejsze działo do zdobywania sukcesów. Bez takich metod działania walka o placówki gospodarcze byłaby tylko zwykłą walką konkurencyjną, w której zwyciężałyby zdolności osobiste i prawidła ekonomiczne, a z której państwo zawsze odnosiłoby korzyść. Przeciw takiej walce nikt nie miałby prawa podnosić zarzutów. Taka walka jednak narodowej demokracyi nie wystarcza. Lęka się ona bowiem, że Żydzi, ci sami Żydzi, których ona przy każdej sposobności piętnuje jako pasożytów, żyjących z obcej pracy, mogliby się niejednokrotnie okazać tęższymi, wytrwalszymi lub praktyczniejszymi i odnieść zwycięstwo. Dlatego przywołuje endecya na pomoc aparat administracyjny państwa i każe mu w wypadkach od niego zależnych decydować wedle zasad ekonomii — narodowo demokratycznej. W ten sposób dopomaga swej „idei" do tryumfu.

Ale ten tryumf kosztuje. Miliardy pochłonęła już dotychczas ta wojna narodowej demokracyi przeciw Żydom, do końca zaś jeszcze bardzo daleko. A do kosztów tej wojny zaliczyć się musi nietylko te, które opłaca państwo w formie zmniejszonych czynszów za dzierżawy lub zwiększonych opłat za dostawy, ale w pierwszym rzędzie te, które narastają wskutek zmniejszonej produkcyi przez obsadzenie licznych placówek gospodarczych, siłami gorzej ukwalifikowanemi, tudzież przez używanie wielkiej ilości sił do zdobywania dobrze obsadzonych placówek, gospodarczych, zamiast ku stwarzaniu nowych źródeł produkcyi. Tak jak drukowanie banknotów nie zwiększa majątku społecznego, ale przeciwnie zmniejsza go rozmnażając z progresywną szybkością wartość pieniądza, tak ta wewnętrzna wojna eksterminacyjna przeciw Żydom nie zwiększa bogactwa narodowego polskiego ale go z każdym dniem zmniejsza. Jest bowiem żelaznem prawem każdej walki, że zwycięzca nie zdobywa nigdy tyle, ile traci zwyciężony. Tutaj zaś zwycięzcy i zwyciężeni stanowią mimo wszystko jedno, tysiącznymi węzłami z sobą splecione społeczeństwo. W rezultacie zatem każdy krok podjęty przeciw Żydom środkami, leżącymi poza sferą normalnego gospodarczego współzawodnictwa, stanowi cyfrę ujemną w ogólnym bilansie.

W wypadku takim, jak go przedstawił poseł Diamand w komisyi budżetowej, zadają sobie może już nawet narodowi demokraci pytanie, czy odnośny urzędnik nie przeholował w swoim „patryotyźmie" i czy nie było to

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Dalszy ciąg debaty generalnej. — Przemówienia Mockina, Lewina i Żabotyńskiego.

Karlsbad, 5. września (tel. wł. ht.). Niedzielne posiedzenie wieczorne wypełniły przemówienia członków egzekutywy dra Leona Mockina, dra Szmarahu Lewina oraz Włodzimierza Żabotyńskiego. Mowcy zbijają zarzuty uczynione przez poszczególnych mowców egzekutywie za jej działalność gospodarczą i polityczną od czasu ogłoszenia deklaracyi Balfoura.

Żabotyński omawiając kwestyę szkolnictwa stwierdza, że szkoła narodowa reprezentuje przed światem żydowski element kulturny. Bez szkolnictwa hebrajskiego nie ma mowy o żydowskiej siedzibie narodowej w Palestynie.

Przechodząc do polityki gospodarczej Żabotyński wyraża przekonanie, że w chwili obecnej inicyatywa kapitału prywatnego nie przyniesie pożądanych wyników w pracy nad odbudową Palestyny.

Odnośnie do polityki wewnętrznej mowca jest zdania, że nie wolno dopuścić do tego, by ci, którzy się stali syonistami dopiero po ogłoszeniu deklaracyi Balfoura, opanowali organizacyę. W szeregach organizacyi syonistycznej jest miejsce dla wszystkich Żydów, współpraca w łonie organizacyi wszystkich warstw narodu żydowskiego jest możliwa i pożądana.

Położenie obecne jest znacznie utrudnione z powodu zmiany nastrojów. Rządowi angielskiemu brak skrystalizowanego programu dla utworzenia żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie. Położenie organizacyi syonistycznej utrudnia jeszcze okoliczność, że nie dysponujemy ludźmi tak zdolnymi, jakich wymaga powaga chwili oraz sytuacya obecna narodu żydowskiego.

Następny mowca dr. Leon Mockin wykazuje, że ostatnia konferencya w Londynie przyniosła szkody ruchowii syonistycznemu. W dalszym ciągu wskazuje mowca na zaniedbania i niedomagania w łonie organizacyi spowodowane nadziejami na realizacyę syonizmu. Ta okoliczność przyczyniła się też do poczynienia ustępstw na rzecz opozycyi amerykańskiej organizacyii syonistycznej z Louisem Brandeisem na czele. W szeregach opozycyonistów amerykańskich znajdujemy bezwątpienia — jednostkii o wybitnym horyzoncie politycznym, których poglądów z naszymi poglądami syonistycznymi niestety uzgodnić niepodobna. Wraz z Amerykanami możemy dążyć do tego samego celu — jednak oddzielnemi drogami.

Mowy członków egzekutywy przyjęto nie bez krytyki.

—oooo—

Watykan zaprasza Nahuma Sokołowa na konferencyę.

Karlsbad, 4. września (t l. wł. — ht.). Nahum Sokołow otrzymał telegraficzne zaproszenie z Watykanu, aby przyjechał do Rzymu celem omówienia spraw związanych z ochroną miejsc świętych w Palestynie.

Wiadomość ta stoi w związku z mową Sokołowa o miejscach świętych, w której podkreślił, że najtrafniejszem rozwiązaniem sprawy będzie istotna wolność religijna w Palestynie.

Karlsbad. Wedle doniesienia biura Reutera, przyjął papież na prywatnej audyencyi gen. Storsa, wojskowego gubernatora Jerozolimy.

Steczkowski zgłosił dymisyę.

Warszawa. (Pat.) Minister skarbu Steczkowski zgłosił na ręce prezydenta swoją dymisyę.

—oo—

Konflikt rosyjsko-rumuński nieunikniony.

Ryga. (Pat). Z Moskwy donoszą, że w kierunku granicy rumuńskiej ciągną bolszewickie eszelony wojskowe. W bolszewickich sferach rządowych panuje przekonanie, że konflikt zbrojny pomiędzy Rumunią a Rosyą jest nieunikniony. W związku z tem Tugaczewskij został wezwany ze wschodu do Moskwy i mianowany szefem sztabu generalnego. Trocki zaś bawiący obecnie w Kijowie udaje się nad granicę rumuńską.

przecież zbrodnią, narażać państwo na tak ogromną stratę. Argument cyfry przemawia tu bowiem z druzgocącą siłą. W innych wypadkach cyfra nie imponuje lub kryje się w cieniu, i nie dociera do sumień. Dlatego pomyślne hasło odżydzenia Polski cieszy się jeszcze taką popularnością.

Wielu nie wie, ile to hasło kosztuje, a wielu nie chce wiedzieć. Ci zaś, którzy wiedzą, a jednak dalej z pełnych piersi je głoszą, to ludzie z natury sępów. Tuczą się tam gdzie inni cierpią i giną.

Sir Herbert Samuel o Palestynie.

Pierwsze oficyalne sprawozdanie z administracyi palestyńskiej.

Londyn. Rząd angielski ogłosił pierwsze oficyalne sprawozdanie Sir Herberta Samuela o administracyi angielskiej w okresie od 1. lipca 1920 r. do 30 czerwca 1921 r. Sprawozdanie rozpoczyna się przedstawieniem stosunków, jakie istniały w Palestynie bezpośrednio po wojnie i wyłuszcza politykę prowadzoną przez administracyę. W sprawozdaniu znajdujemy rozdziały o bezpieczeństwie publicznem, o stanie finansowym i innych gałęziach życia społecznego, które związane są z trybem życia miejscowej ludności.

Dalej mowa o dążeniach syonistycznych. Zadaniem państwa mandatowego jest również troska o dobro arabskiej ludności i to w tej samej mierze, jaką stosuje rząd angielski wobec miejscowej ludności w każdej części brytyjskiego imperyum.

Środki dla zabezpieczenia interesów arabskiej ludności muszą być identyczne z tymi środkami, które miałyby zastosowanie w Palestynie, gdyby nie było syonizmu ani deklaracyi Balfoura. W polityce takiej nie ma bynajmniej sprzeczności z rozsądnemi dążeniami syonistycznemi. Jeśliby bowiem wzrostowi wpływów żydostwa miał towarzyszyć upadek społeczeństwa arabskiego lub choćby tylko zaniedbanie w kierunku polepszenia położenia Arabów, byłoby to porzuceniem jednego z najgłówniejszych celów syonizmu. Niezadowolenie Arabów zdyskredytowałoby Żydów, a moralny wpływ, jaki syoniści wywierają, znacznieby ucierpiał. Równocześnie musi się zaspokoić uczucia w odniesieniu do Palestyny, które w ustawicznie potęgującym się stopniu ożywiają żydostwo całego świata.

Dążenia 14-tu milionów Żydów powinny być uznane. Żydzi domagają się możliwości urządzenia sobie siedziby w kraju, który niegdyś stanowił polityczny, zawsze zaś religijny ośrodek ich rasy. Żądają, by ta siedziba nosiła charakter narodowy.

Dążności żydostwa urzeczywistnione zostaną bez naruszenia interesów ludności arabskiej i będą realizowane do tego stopnia, do którego sięgają prawa dotychczasowych mieszkańców kraju. To są zasady, które były drogowskazem dla teraźniejszej administracyii i jej polityki. Rok, o którym jest mowa, nie był szczęśliwym okresem do zastosowania powyższych zasad. Długotrwałe zwlekanie z formalnem zatwierdzeniem międzynarodowego statutu wzbudziło ogólne zaniepokojenie.

Finansowe stosunki w wschodniej i środkowej Europie i wewnętrzne tarcia w organizacyi syonistycznej stanowiły poważną przeszkodę w rozwoju ruchu syonistycznego. Dotąd niczego nie uczyniono dla zapewnienia krajowi wielkich funduszów w celu rozwoju i skolonizowania Palestyny, mimo, że dokonano kupna kilku wielkich obszarów ziemi, co atoli nie pokrywa się jeszcze z doniosłemi zamierzeniami na przyszłość. Z powodu tych stosunków nie można było znaleźć zatrudnienia dla przybywających do kraju.

W czasie od września 1920 r. do maja 192 1r. przybyło do kraju około 10.000 imigrantów.

Londyn. (Z. B. K.). Pierwsze sprawozdanie rządu palestyńskiego ukazało się w formie „białej księgi". Z dat statystycznych zawartych w sprawozdaniu wynika, że Palestynę zamieszkuje około 700.000 mieszkańców, z czego 235.000 przypada na większe miasta a 465.000 na miasteczka i wsie. Cztery piąte ludności stanowią mahometanie. Żydów przebywa w Palestynie 76.000.

Litwini werbują sprzymierzeńców.

Ryga. (Pat). Bawił tutaj minister S. Z. Litwy kowieńskiej Puryckis. Jego pobyt utrzymany był w tajemnicy. Podobno omawianą była sprawa konwencyi wojskowej. Kampania przeciwpolska prasy łotewskiej w sporze polsko-litewskim przybiera coraz ostrzejszy charakter. Prasa wzywa rząd łotewski aby tenże wyszedł ze stanowiska neutralności.

Nowy projekt rozwiązania sprawy wileńskiej.

Genewa. (Od specyalnego kor. sp.). Sekretaryat Gener. Ligi narodów ogłasza następujący komunikat: Hymans, który od 28. sierpnia odbył cały szereg konferencyi prywatnych z delegatami polskimi i litewskimi, wypracował nowy program układu co do rozwiązania sprawy wileńskiej, według którego mianoby ustalić jednocześnie los Wilna i uregulować stosunki polsko-litewskie. Tekst nowego projektu, który różni się w kilku punktach od projektu poprzedniego wypracowanego w Brukseli, został podany do wiadomości delegatów, którzy mają powiadomić Hymansa przed 12. bm. czy zgadzają się na jego przyjęcie.

Konwent seniorów.

Warszawa. (EE. Radio) W nadchodzącą środę o 10 rano odbędzie się posiedzenie Konwentu seniorów, na którem omawiana będzie sprawa jaknajrychlejszeg zwołania Sejmu, w związku z dotychczasowym przebiegiem dyskusyi skarbowo-budżetowej.

Wypadki w zachod. Węgrzech zagrażają pokojowi Europy.

Budapeszt. (Pat). „Pesti Hirlap" donosi, że hr. Apponyi, który wyjechał na pierwsze posiedzenie Rady Ligii narodów przybył tylko do Wiednia a stąd wczoraj wieczorem znowu wrócił do Budapesztu.

Budapeszt. W. B. K. W sprawie wypadków zachodnio-węgierskich doniosły niektóre dzienniki wiedeńskie, że wypadki te stoją w związku z kwestyą węgierską króla i twierdzą, że pewne osobistości, które przeciwne są oddzieleniu zachodnio-węgierskich komitatów, w gruncie rzeczy pragną obalić dzisiejszy rząd węgierski przez zorganizowanie powstania aby w ten gwałtowny sposób doprowadzić do rozwiązania kwestyi króla na Węgrzech. Twierdzenie to pozbawione jest wszelkiej podstawy. Stwierdzono, że na Węgrzech jakoteż i w części Węgier zachodnich, która jest obsadzona przez żandarmeryę węgierską panuje zupełny spokój i porządek.

Londyn. (Pat). Reuter. „Observer" donosi w sprawie wypadków w zachodnich Węgrzech, że idzie tu o kwestyę wielkiego znaczenia, szczególnie dla pokoju w Europie. Ententa nie może ani na chwilę zrzec się stanowczości, gdyż inaczej sąsiedzi Węgier, którzy mają dość obecnego rządu w Budapeszcie odegrają, prawdopodobnie w formie o wiele ostrzejszej rolę agentów policyjnych.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Liga Narodów.

Genewa. (Od specyalnego koresp.). Dziś o godz. 10-tej 25 min. odbyło się pierwsze posiedzenie drugiej sesyi plenarnej zgromadzenia Ligi narodów. Posiedzenie otworzył Wellington Koo, delegat Chin czynny prezes Rady Ligi. Wygłosił on przemówienie powitalne, w którem zwrócił się specyalnie do nowych członków Ligi podkreślił owocną działalność Ligi do chwili obecnej i zaznaczył powagę prac, które Ligę czekają. Następnie Zebranie przystąpiło do wyboru komisyi weryfikacyjnej dla sprawdzenia mandatów złożonej z 8 członków. Przy tajnem głosowaniu do komisyi tej został wybrany również delegat polski Jan Modzelewski, poseł polski w Bernie. Po wyborach posiedzenie zostało zamknięte. Następne posiedzenie dziś o godz. 4-ej popoł. na którem zgromadzenie wybierze prezesa i 6 wiceprezesów Zgromadzenia Ligi. Na pierwszem posiedzeniu byli obecni przedstawiciel Francyi Bourgeois, Viviani i Hanuto, Balfour (Anglia), lord Robert Cecil (angielska Afryka południowa), Hymans, La-Fontaine (Belgia), Ishi (Japonia), Motta i Ador (Szwajcaryа), Przy stole delegacyi polskiej byli obecni Askenazy, Olszowski, Modzelewski, Perlowski, dalej delegaci Czechosłowacyi minister spraw zagr. Benesz, poseł w Paryżu Ossuski i poseł w Bernie Dudek. Obecnie do związku narodów należy 48 narodów (w zeszłym roku 42). Na pierwszem zgromadzeniu plenarnem w grudniu 1920 przyjęto jako nowych członków Związku Austryę, Albanię, Bułgaryę, Luksemburg, Finlandyę i Liberyę. Wszystkie te nowo przyjęte państwa są reprezentowane na obecnem zgromadzeniu, natomiast daje się zauważyć brak delegatów Ameryki południowej a mianowicie Hondurasu, Gwatemali, Salvadoru, Argentyny, Kostaryki i Panamy. Pierwsze posiedzenie trwało zaledwie godzinę.

Bourdeaux. (Pat). Radio. Drugie posiedzenie Ligi narodów obejmującej obecnie reprezentantów 48 państw całego świata zwołano na 11. bm. Obrady potrwają prawdopodobnie do 25. bm.

Przeciw przyjęciu Węgier do Ligi.

Bordeaux. (Pat). Radio. Omawiając zebranie się Ligi narodów, „Petit Parisien" zauważa, że jak się zdaje kwestya przyjęcia Niemiec do Ligi narodów nie będzie omawiana na tej sesyi, gdyż Niemcy podobno na razie zarzuciły myśl zwrócenia się do Ligi o przyjęcie ich do Ligi, oczekując prawdopodobnie rozstrzygnięcia Rady Ligi w sprawie G. Śląska. Co się tyczy przyjęcia Węgier do Ligi, przewidywana jest w tej sprawie żywa dyskusya, gdyż mała ententa zdecydowana jest założyć veto przeciw przyjęciu. Sprawa przyjęcia Łotwy, Estonii i Litwy będzie prawdopodobnie przychylnie załatwiona.

Niemcy a Liga.

Genewa. W. B. K. Na zebraniu Ligi narodów mającem się jutro odbyć jutro ogłoszone będą wyniki obrad komisyi co do których poweźmie decyzyę plenarne posiedzenie. Najważniejszym punktem porządku dziennego będzie wybór prezydenta, przyjęcie nowych członków do Ligi narodów i wybór członków międzynarodowego Trybunału. Ze strony włoskiej zgłoszono wniosek by wybrano prezydentem członka szwajcarskiej Rady Związkowej Mottę. Inny wniosek proponuje, aby Prezydyum zaofiarowano małej ententcie.

Rewolta ludności w Petersburgu

Warszawa 5. września (tel. wł. eg.) Poselstwa tutejsze otrzymały wiadomości o nowych rozruchach w Petersburgu. Podobno doszło do strzelaniny której ofiarą padł marynarz angielski. Na znak protestu eskadra angielska opuściła Petersburg. Mówią także iż eskadra kronsztadzka odmówić miała posłuszeństwa i odpłynęła na pełne morze. Wia

domości znajdują również potwierdzenie w doniesieniach odesskiej ajencyi telegraficznej, według której kilkutysięczny tłum napadł w Petersburgu na składy żywności, znajdujące się w porcie i po krótkiej walce z wojskiem spalił je.

Czy Polska zerwie stosunki dyplomatyczne z Rosyą sowiecką?

(Wywiad).

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa 5. września (tel. wł. eg.). Pogłoski krążące w kołach politycznych o możliwości zerwania stosunków dyplomatycznych między Polską a Rosyą sowiecką — cytowane także w prasie — wywarły zrozumiałe wrażenie w kraju, skłoniły więc Waszego korespondenta do zasięgnięcia informacyj w kołach kompetentnych.

Jeden z czynnych polityków, którego stanowisko zajmowane pozwala wniknąć w intencye rządu, oświadczył mi:

— Istotnie prawdą jest, że opór bierny, jaki uprawiać się zdaje rząd sowiecki, gdy chodzi o wykonanie traktatu ryskiego, spotkać się ma z energicznym protestem rządu polskiego.

— Rozumie się samo przez się, że aby dać wyraz temu protestowi, trzeba będzie użyć drogi dyplomatycznej tj. wysłać odpowiednią notę.

— Nie jest jednak wcale przesądzone, czy nota ta mieć będzie charakter ultimatum.

Czynniki polityczne polskie zdają sobie dokładnie sprawę z tego, że porzucenie drogi pokojowego współżycia między Polską a Rosyą, znajdzie bezsprzecznie bardzo silny oddźwięk na Zachodzie. Nie zechcą tam wnikać w położenie, jakie wytworzyło stosunki polsko-sowieckie, nie bynajmniej z winy Polski, ale podniesie się natomiast głośne larum z powodu rzekomego militaryzmu i imperyalizmu polskiego. Takie echo nie jest wcale na rękę odpowiedzialnym kierownikom polityki polskiej a szczególnie obecnie, gdy ważą się losy Górnego Śląska i Wileńszczyzny.

— A gdyby doszło przecież do zerwania stosunków dyplomatycznych między Polską a sowietami, jakie następstwa pociągnęłoby to za sobą?

— Znaleźlibyśmy się w stosunku do Rosyi sowieckiej na stanowisku takiem, jakie zajmują dzisiaj wszystkie prawie państwa zachodnie. Więcej może z tego wyniknąć szkody dla Rosyi aniżeli dla Polski, choćażby wspomnieć tylko sprawę transytu. Rząd sowiecki zakupił znaczne transporty maszyn w Niemczech i zależy mu niezmiernie na transycie przez Polskę. Jest to możliwe tylko przy utrzymywaniu wzajemnych stosunków dyplomatycznych i odpowiednim układzie.

— A zatem alarmy wojenne nie są niczem usprawiedliwione?

— Nie tylko alarmy wojenne nie mają żadnego uzasadnienia, ale zapewniam Pana, że nikomu w Polsce nie śni się dzisiaj wojowanie z kimkolwiek.

Stanowisko prasy warszawskiej.

Warszawa. (Pat). Cała prasa warszawska żywo komentuje niedotrzymanie warunków traktatu ryskiego przez sowiety i wzywa Rząd polski do energicznego powzięcia odpowiednich kroków. Między innymi „Kuryer Poranny" pisze: Poza kwestyą ustalenia granic żadna z umów objętych traktatem ryskim nie wchodzi w życie z powodu uchylania się Rządu bolszewickiego od wykonania traktatu. Bolszewicy stosują dziką repatryacyę odsyłają nie zakładników polskich, których trzymają dotąd w więzieniach, lecz elementy najbardziej niepożądane, byłych urzędników moskiewskich „zaagitowanych", natomiast dokonywują ponownie aresztowań pośród ludności polskiej w Rosyi. Co do reewakuacyi mienia i dzieł sztuki, to komisya reewakuacyjna pod przewodnictwem p. Antoniego Olszewskiego siedzi od paru tygodni w wagonach na stacyi w Moskwie, zaś rząd moskiewski nie może znaleźć odpowiedniego dla komisyi pomieszczenia. Pomimo protestów na lepsze się nie zanosi. Przeciwnie ze strony sowietów stosowane są represye do osób udzielających informacyi komisyi co do mienia polskiego w Moskwie.

—∏-∏—

Pomoc dla Rosyi.

Ryga. (Pat.). Na wczorajszem posiedzeniu łotewskiego Czerwonego Krzyża przy rozpatrywaniu kwestyi pomocy dla Rosyi Komitet doszedł do wniosku, że bez gwarancyi ze strony władz sowieckich co do nietykalności personalu i majątku, okazanie pomocy będzie niemożliwe. Postanowiono zażądać gwarancyi takiej od rządu sowietów ii od odpowiedzi bolszewików uzależnić dalszą akcyę.

Ryga. (Pat). Donoszą z Rosyi, że wszechrosyjski centralny komitet wykonawczy postanowił zarządzić pobór w guberniach objętych głodem i rekrutów odesłać na tyły do tzw. oddziałów żywnościowych na Ukrainie.

Ryga. (Pat). Tutejszy organ bolszewicki „Nowyj Put" ostro atakuje nominacyę Noulensa na komisarza międzynarodowej organizacyi pomocy głodnych w Rosyi. Pismo twierdzi, że Noulens korzystając swego czasu z poselskiej nietykalności jako poseł przy czasowym rządzie rosyjskim przyczynił się rzekomo do kontrrewolucyjnej akcyi w Rosyi.

Ryga. (Pat). Na ostatniem posiedzeniu Sownarkomu Trocki żądał kontroli ze strony władz sowieckich nad działalnością administracyi amerykańskiej pomocy. Warunku tego nie przyjęto, powołując się na zupełną apolityczność przedsiębiorstw tej organizacyi.

—II—

„Rząd za zgodą rządzonych".

Londyn. (Pat). Havas. Odpowiedź De Valery zaznacza, że propozycye angielskie z 20. z. m. jako opierające się na angielskim postulacie unii pomiędzy Irlandyą a Anglią który to postulat Irlandya ukonstytuowana w niepodległą republikę odrzuca, zostały również nieodwołalnie odrzucone. Odpowiedź stwierdza dalej, że pertraktacye angielskie nie przyznają Irlandyi tych gwarancyi, jakiemi cieszą się Dominia, albowiem te ostatnie wolne są od wszelkiej kontroli angielskiej. Odpowiedź wyraża zgodę na ewentualne poddanie takiej interpretacyii pod neutralny i bezstronny arbitraż. Siłę Irlandya będzie odpierała również siłą. O ile Wielka Brytania pragnie rokowań, w takim razie pełnomocni delegaci obu stron będą musieli postarać się o pogodzenie sprzecznych dotychczas stano-

W przededniu kongresu*).

Karlsbad 31. sierpnia.

Najsławniejsze uzdrojowisko czeskie stoi pod znakiem kongresu. Każdy pociąg nadchodzący wiedzie nowe zastępy delegatów, przedstawicieli prasy, uczonych, pisarzy i wybitnych działaczy żydowskich wszystkich dziedzin a w ślad za nimi ciągną hrsze żydostwa, pragnące być obecne przy kongresie. lub choćby w miejscu, gdzie się dziś zbiegają nici polityki syonistycznej, skąd zakłada się fundamenty ojczyzny żydowskiej. Równocześnie z kongresem Karlsbadzkim rozpoczyna obrady w Genewie Liga Narodów, której w najbliższych dniach przedłożony ma być do usankcyonowania tekst mandatu palestyńskiego. Tu też mimo rozpoczynającego się kongresu wyjeżdża do Genewy delegacya kongresu, w skład której wejść mają Mozkin, Sołowiejczyk i Alejnikow, aby w imieniu kongresu powitać ten doniosły akt polityczny.

Jutro o godz. 10 rano otwarty zostanie kongres. Wedle postanowienia komitetu wykonawczego obie inauguracyjne mowy Weizmana i Sokołowa wygłoszone zostaną w języku hebrajskim. Od szeregu dni jednak toczą się w Karlsbadzie bardzo ożywione konferencye i zjazdy. Bardzo burzliwe dyskusye wywołała konferencya Żyd. Funduszu Narodowego, na której po przemowach Usyszkina i prof. Warburga wygłosił sprawozdanie z działalności sekretarz głównego biura Ż. F. N. w Hadze, Natan Gross. Równocześnie z ogólnoświatowym zjazdem studentów syonistycznych odbyły się także organizacyjne posiedzenia poszczególnych grup i oborów.

Wogóle zauważyć się daje tendencya do przezwyciężenia braków organizacyjnych, które na każdym kongresie były przyczyną chaosu. Kongres karlsbadzki obesłany jest przez przeszło 500 delegatów z wszystkich stron świata. Z tej liczby nadspodziewanie wielki odsetek, bo przeszło 100 delegatów przypada na Mizrachistów, którzy uformowali się w zwartą grupę, występującą z znacznie większą energią, niż kiedykolwiek w dziejach kongresów syonistycznych. Drugą zorganizowaną grupę stanowi Hitachdut, liczący ponad 60 członków. Wobec tej konsolidacyi prawicy i lewicy zachodziło niebezpieczeństwo, iż niezorganizowana reszta lawirować będzie pomiędzy temi dwiema ostatecznościami. Aby temu zaradzić przystąpiły organizacye krajowe za inicyatywą członka Kom. Wyk. N. Strickera do utworzenia wielkiego ogólnego bloku syonistycznego. Myśl ta poparta przez delegacyę amerykańską, która w liczbie 42 przybyła do Karlsbadu, znalazła żywy oddźwięk i istotnie po wyrażonej zgodzie wszystkich prawie krajowych organizacyi utworzony został blok centrowy, liczący ponad 250 członków pozostający pod prowizorycznem kierownictwem Strickera jako przewodniczącego oraz Lipskiego, Hanthego, Reicha ii repr. bloku wschodniego (Mizrach) pod któr ąto narwą formują się obecnie delegaci organizacyj tych państw, które wchodziły niegdyś w skład imperium rosyjskiego. Blok centrowy jest ugrupowaniem wyłącznie taktycznem, a stworzony został w celu ułatwienia toku obrad kongresu. Ideowej, zasadniczej łączności w bloku nie ma i w każdej sprawie każda z organizacyj krajowych i poszczególni delegaci każdej z nich mają wolną rękę. Próbę sformowania grupy na tle zasadniczem podjął Jean Fiszer, który przystępuje do utworzenia stronnictwa o programie gospodarczym i kolonizacyjnym, mającym pogodzić pojawiające się we wszystkich krajach tendencye przewagi realnej pracy palestyńskiej nad obecnie panującym kierunkiem politycznym. Program ten będzie odpowiadał mniej więcej rdzennym postulatom opozycyi amerykańskiej, i niemieckiej frakcyi Binjan Haarec i będzie na kongresie jedynym reprezentantem tej wielkiej opozycyi z którą walka wypełniała bieżący rok pracy. Z opozycyi istotnej na kongres nie przybyli ani Amerykanie z pod znaku Brandeisa ani wybrani w Francyi Alex. Marmorek i Nordau.

Z delegacyi wschodnio-galicyjskiej zbliżony jest do tej grupy wybrany na liście 9 agronom Dyk, który zgłosił swój akces do wybranych na liście pierwszej w Galicyi delegatów.

Wśród przybyłych delegatów panuje p

*) List niniejszy, wysłany z Karlsbadu „express" — doręczono nam dopiero wczoraj t. j. dnia 5. września 1921. Na znaczkach pocztowych, przytwierdzonych do koperty — widać odcisk pieczęci pocztowej z napisami: czeskim i hebrajskim. — (Przyp. red.).

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Jeszcze 16 występów. Jeszcze 16 występów.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem **WIEŚNIAK** L. Kobryna.

We środę 7. września o g. 8 wieczorem **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

We czwartek 8. września **» PREMIERA » KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 11 12

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11— przedpoł. i od 4—7 pop. Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

wisk ze zgodnie wspólnie akceptowaną zasadą „rząd za zgodą rządzonych". Jedynie na tej podstawie Irlandya mianuje swoich pełnomocnych delegatów do prowadzenia rokowań.

Londyn. (Pat). Reuter. Odpowiedź irlandzka wskazuje, że naród irlandzki nie uznaje żadnej dobrowolnej unii z Anglią i stoi na stanowisku prawa naturalnego decydowania swobodnie o swoim losie. Irlandczycy oświadczają się przeważającą większością za niezawisłością Rp. irlandzkiej. Anglia postępuje tak, jak gdyby Irlandya była z nią połączona unią nie uznającą rozdziału. Opierając się na tym poglądzie rząd angielski i parlament angielski uzurpują sobie prawo rządzenia w Irlandyi i narzucania jej praw. Z tych powodów Irlandya odrzuca propozycye angielskie z 20. sierpnia, ponieważ propozycye nie są zaprowadzeniem Irlandyi do dobrowolnego wstąpienia do wspólnoty Dominiów brytyjskich. W końcu zaznacza odpowiedź, że Irlandczycy zgadzają się na neutralnego i bezpartyjnego rozjemcę będą jednak stawiali opór gdyby Anglicy grozili gwałtami. Pogróżki muszą być wykluczone.

—oo—

Polska nie rokuje z Niemcami.

Paryż. W. B. K. „Echo de Paris" donosi, że członkowie komisyi Czterech powołani dla opracowania referatu w kwestyi górnośląskiej zebrali się wczoraj o godz. 1. Delegacya polska przy Lidze narodów dementuje jak najkategoryczniej doniesienie jakoby między Polską a Niemcami toczyły się rokowania w sprawie podziału G. Śląska.

gromne ożywienie. Szczególnie intenzywnie omawiane bywają problemy kolonizacyjne i organizacyjne. W sprawach kolonizacyi powołał Weizman do współpracy Soskina, który jak wiadomo wchodził wraz z Oppenheimerem i Warburgiem w skład pierwszej komisyi palestyńskiej, utworzonej na 6 kongresie syonistycznym. W ostatniej chwili oddano Soskinowi referat kolonizacyjny. Plan kolonizacyjny przedstawiony przez Soskina na odbytem z Weizmanem, Ruppinem i Tretschem posiedzeniu — był przedmiotem bardzo ostrej krytyki n aodbytem dziś posiedzeniu konferencyi „pracującej Palestyny". (Knesa l'szejm Erez Israel owedet, która łączy w sobie grupy Hitachdut, związek Wschodni (Meremińskiego) Hechaluc, Poalej-Syon i ros. syon. soc.).

Narady klubów i partyj trwały późno w noc. Wieczorem odbyło się uroczyste powitanie delegatów przez lokalny komitet karlsbadzki, na którem po powitalnych mowach pp. Kohnera i Finziego przemawiali im. Kom. centr. R. Lichtheim oraz dr. Sołowiejczyk.

Ulice Karlsbadu przedstawiają niezwykle ożywiony widok. Mimo późnej pory widać na ulicach i po lokalach gorąco rozprawiające grupy delegatów. Jakaś dziwna gorączka unosi się w chłodną gwiaździstą noc karlsbadzką w oczekiwaniu świtu dnia, w którym rozpocznie się pierwszy od czasów wybuchu wojny światowej kongres syonistyczny.

Henryk Trejwart.

—o—

Kobieta i Pajac.

»« Od dziś w Kinie CHIMERA. »«

romans w 4 aktach według znanej powieści Koebnera w głównej roli LYA MARA

Wiadomości bieżące.

Paryż. (Pat). Havas. Briand i Doumer zostali upoważnieni przez radę ministrów do rozpoczęcia rokowań z sojusznikami w celu uzyskania koniecznej zmiany uchwały powziętej dnia 13. sierpnia przez międzysojuszniczą komisyę finansową.

Ryga. (Pat.) Łotewska prasa donosi, że centralny komitet rewolucyjnej socyalnej partyi, która ma obecnie siedzibę za granicą, postanowił zbliżyć się do Rosyi sowieckiej. Komitet przeniesie swoją siedzibę do Rygi. Oczekiwane jest tu przybycie przewódców partyi Słonima i Lebiedewa.

—oooo—

Kary od zaległości skarbowych.

Mylna praktyka urzędu podatkowego.

W szerokich kołach podatników zwłaszcza wśród kupców i większych przemysłowców zapanował popłoch i zupełnie zrozumiałe rozgoryczenie z powodu mylnego stosowania przepisu art. 2 z 7/6. 1921 Nr. 357 D. u. p., o karach na kontrybuentów zalegających z podatkami i należytościami. Urząd podatkowy liczy bowiem 4 proc. od zaległości nie od 1/9 1921, jak tego każdy się spodziewał, lecz od terminu płatności każdej zaległej kwoty. Jeżeli zatem ktoś zalega z podatkiem np. od r. 1916 liczy mu Urząd podatkowy od każdych 100 mp. za 56 miesięcy po 4 proc. miesięcznie czyli 219 mp. Kara przenosząca 200 proc. sumy dłużnej jest istotnie groźną w skutkach dla całego gospodarstwa społecznego i nie może być zrównoważoną z korzyścią i interesem państwa rychłego ściągnięcia powinności obywatelskich.

Wiadomą jest rzeczą, że w ostatnich czasach wymierzono tytułem podatku zarobkowego dla sfer handlujących kolosalne sumy. Jeżeli więc ktoś tytułem takiego podatku za r. 1919 płacić ma 500.000 mp., a kwota ta płatną będzie kwartalnie w ciągu roku 1919, to od pierwszej kwartalnej raty z r. 1919 tj. od kwoty 125.000 mp. zapłaci około 6.700 mp., od drugiej około 5.800 mp., itd. Jak z tego widać kary są wprost rujnujące.

Do poboru jednak tak wysokich kar za ubiegłe lata sama ustawa nie daje podstawy chyba mylne zrozumienie jej postanowień i ich celu. Ani bowiem interpretacya gramatyczna, ani logiczna nie usprawiedliwiają tego postępowania urzędu podatkowego. Dla lepszego zrozumienia sprawy, o którą idzie pozwalam sobie zacytować brzmienie ustawy. Art. 2. opiewa: „Od kwot, w dniu wejścia w życie tej ustawy zalegających, oraz dopiero płatnych po wejściu w życie tej ustawy, a niewpłaconych w terminie właściwym, obl czasię po upływie dni 30-tu od właściwego terminu płatności, zamiast normalnych odsetek, należących się w myśl osobnych ustaw i przepisów, kary w wysokości 3 proc. za każdy miesiąc zwłoki w pierwszym kwartale, 3 i pół proc. za każdy miesiąc w drugim kwartale, a po upływie pół roku 4 proc. za każdy miesiąc".

Gramatyczna interpretacya dlatego nie usprawiedliwia stanowiska Władzy, ponieważ poboczne zdanie „a nie wpłaconych w terminie właściwym" nie odnosi się do pierwszej kategoryi podatników, o której ustawa mówi tj. „od kwot, w dniu wejścia w życie tej ustawy zalegających", bo owo poboczne zdanie niczem nie jest złączone ze zdaniem głównem traktującem o tej pierwszej kategoryi podatków, lecz jest ono spójnikiem „a" złączone jedynie z drugiem zdaniem głównem: „oraz dopiero płatnych po wejściu w życie tej ustawy".

Stosowanie zdania pobocznego do podatków, o których mowa w pierwszem zdaniu głównem uważać należy za naciągnięte.

Jeśli ustawa pierwszą kategoryę podatków nazywa „zalegające", nie potrzebuje ona dla nich określenia „niewpłaconych w terminie właściwym" bo już użycie słowa „zalegających" oznacza że „w terminie właściwym" nie zostały wpłacone inaczejby nie „zalegały". Słowa „niewpłacone w terminie właściwym" stosują się tylko do podatków które zapadną po 1/9 1921.

Ustawa zresztą ustanawia gradacyę kary. Stopniowanie z 3 proc. na 3 i pół proc. wzgl. na 4 proc. zawisło od dłuższej czy krótszej zwłoki w zapłacie zaległości. Im później kto płaci — tem większa kara. Jestto rzecz zrozumiała, o ile idzie o zaległości, które powstaną po wejściu w życie ustawy tj. po 1/9 1921, zupełnie jednak jest niezrozumiałą i nielogiczną ta gradacya o ileby ją chciano stosować do zaległości przed 1/9 1921, bo w tym wypadku odrazu wymierzyć się musi 4 proc. i stopniowanie z 3 proc. na 3 i pół proc. a następnie na 4 proc. jest niemożliwe, z czego znów wynika, że odnośnie do tych zaległości, które powstaną dopiero po wejściu w życie ustawy jest ona liberalniejszą niżli do tych, które powstały w czasie panowania dawnej ustawy, kiedy nałożenie kar za niepunktualne płacenie podatków były ustawodawstwu obce i nieznane.

Do takiego zaś ostrzejszego traktowania kontrybuentów za dawniejsze zaległości nie ma zgoła żadnej rozumnej przyczyny, przeciwnie wedle ogólnych zasad prawnych, a w szczególności wedle zasady, że nowe ustawy nie mają mocy wstecznej, należy owe 3 proc. od dawniejszych zaległości liczyć dopiero od 1/9 1921.

Z uwagi na ogromną doniosłość sprawy, rzeczą jest zrzeszeń kupieckich i Izby handlowej spowodować Izbę skarbową ew. Ministerstwo skarbu, by usunęły tę mylną praktykę urzędów podatkowych, by w ten sposób zapobiedz rozgoryczeniu, jakie w szerokich kołach kontrybuentów zapanowało.

Znane są wypadki, że kontrybuent w dniach 30/8 i 31/8 nie mógł się dopchać do

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11067

Gościnne występy artystów z Krakowa **Liebgoldów**
We wtorek 6. września o godz. 7·30 w eczorem.
po raz 8 „Słomiany wdowiec" p raz 8
k m. operetka w 3 aktach.

asy urzędu i dziś ma go spotkać kara (mimo raku winy.

Ta ostatnia kategorya ma inny sposób wyjścia z sytuacyi. Poradła w tym kierunku rykroczyłaby jednak po za ramy artykułu dziennikarskiego, dlatego w tej kwestyi głosu nie zabieram.

Dr. Abraham Landes.

Z opery.

»Żydówka« z J. Majerskim.

Drugi gościnny występ Jana Majerskiego w »Żydówce potwierdził w całej pełni zdanie wypowiedziane o nim po »Aidzie«. Piękny głos działa na słuchacza bardzo silnie, zaś zbyt mała muzykalność odbija się ujemnie na całokształcie kreacyi. Rzeczywisty tryumf odniósł przedewszystkiem kapelmistrz Józef Lehrer, któremu przypadło w udziale trudne zadanie prowadzenia orkiestry za śpiewakiem, który z tempami postępował dość samowolnie. W każdym razie jednak należy zanotować bardzo wielki sukces p. Majerskiego, gdyż mankamenta powyższe dla większej części publiczności — lecącej jedynie na świetnie zaśpiewane wysokie tony — były zupełnie niedostrzegalne. Obok Majerskiego-Eleazara zajaśniał również w całej pełni przepiękny sopran pny Platówny (Rachela) a Horner jako kardynał nie pozostawał w tyle. Na bardziej przez kompozytora po macoszemu traktowane partye Ks. Eudoksyi i Ks. Leopolda znalazły bardzo dobrych reprezentantów w pp. Argasińskiej i Niedzielskim, a zwłaszcza ten ostatni tym razem był znacznie lepszy niż zazwyczaj. Pierwszorzędna obsada głównych partyi nie pozostała bez wpływu na całość tak, że słuchało się tym razem tej tak bardzo ograniej opery z zainteresowaniem, nie można było tylko usłyszeć uwertury, gdyż zarząd teatru nadal toleruje wpuszczanie spóźnionych gości na salę, czem wywołuje się taki rozgardyasz, iż orkiestry się wogóle nie słyszy. Wieczne spacerowanie i przeszkadzanie tym, którzy na czas przyszli, głośne rozmowy i szukanie miejsc musi stanowczo ustać, tak samo jak ustawiczne przerywanie toku akcyi oklaskami nawet w środku samych aryj.

Alfred Plohn.

Ze sportu.

Jutrzenka (Kraków) — Czarni 2:2 (2:0).

Drużyny o równorzędnych siłach. Czarni wystąpili w osłabionym składzie, a najbardziej dał się odczuwać brak Szafarza w napadzie. Gra Czarnych przeciw Jutrzence stała o całą klasę niżej w porównaniu z ich grą przeciw Wiśle. Napad kombinuje źle lub wcale nie, do strzału na bramkę przychodzi rzadko, a i wtedy z wielkiej odległości zatem bezskutecznie. Lepsza była pomoc, średnia strona. U Jutrzenki, która w wiosennych zawodach o mistrzowstwo krakowskie stoi na ostatniem miejscu i spadła do drugiej klasy, wybijała się bardzo dobra obrona i świetny środek pomocy. Ponadto posiadają goście krakowscy doskonałe lewe skrzydło. Ogółem grali lepiej aniżeli Czarni zwłaszcza w pierwszej połowie, która im też przyniosła dwie bramki, podczas gdy ich przeciwnicy rzadko przychodząc do ataku nie zdołali uzyskać żadnej. Przy słabej niedzielnej grze Czarnych, byłaby Jutrzenka wyszła zwycięsko, gdyby umiała w trzymać tempo do końca. Zasadniczą wadą t drużyny jest szybkie męczenie się jej graczy. To zdaje się jest powodem, że Jutrzenka nigdy prawie nie zdoła utrzymać się przy zwycięstwie. Tak też było w niedzielę. Widoczna przewaga Jutrzenki nad Czarnymi w pierwszej części gry potęguje się jeszcze na początku drugiej jej połowy. Przez około 20 minut napierają Krakowianie na bramkę Czarnych, ale już daje im się odczuwać zmęczenie, które objawa się w coraz to mniej intenzywnem atakowaniu, co daje Czarnym możność przejścia do ofenzywy, która zostaje wreszcie uwieńczoną pierwszym goalem, witanym przez publiczność hucznymi oklaskami. Zachęceni powodzeniem Czarni dążą do wyrównania, co im się też w kilka minut później udaje. Resztkami sił walczy już Jutrzenka pragnąc utrzymać przynajmniej stan 2:2. Tu i ówdzie wykonują jeszcze ataki, ale brak im już tej siły przebojowej, jaką okazali z początku, to też z łatwością zostają odparci. Ale i Carni nie zdołali już powiększyć liczby swoich bramek, tak, że zawody zakończyły się ku zadowoleniu obu stron nierozegraną.

P. Dudryk sprawował funkcye sędziego dobrze i prawie bez błędu.

Union (Łódź) Pogoń II. 3:1.

Pogoń ma w walkach o mistrzowstwo Polski stanowczego pecha. Słabiutka drużyna łódzka bije drugą drużynę Pogoni, mistrza klasy B, na okręg lwowski — z łatwością. Winę tej poważnej klęski ponosi zarząd Pogoni który przeciw Union wystawił drużynę z pięciu rezerwowymi graczami. Gra obu drużyn nieszczególna, bez planu, i chaotyczna. U Pogoni nawet tacy gracze jak Zucker nie trafiają piłki. Union przewyższała Pogoń ruchliwością i startem do piłk tudzież celniejszymi strzałami. Całkiem słaba była prawa pomoc Pogoni.

Sędziował p. Nawrocki.

Ukraina — Skała 3:1.

Pierwszy po latach wyscp Ukrainy przynosi jej zwycięstwo 3:1.

Ż. K. S. II. — Jutrzenka 2:1.

Jutrzenka okazuje pewien postęp. Mimo silnej obrony ulega jednak bardziej rutynowanemu Ż. K. S. mr.

NADESŁANE.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice" podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot" aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zapisania przyjmują:

1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 7 w podwórzu.

codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.

0 36

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 1066
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu)
otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane)

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10666

OKULISTA 10905
Dr. H. IGEL
powrócił i ordynuje ul. Jagiellońska 20

PIERWSZORZĘDNY HOTEL
W PRZEMYŚLU
obok dworca kolejowego
HOTEL CITY
zupełnie odnowiony
Światło elektryczne, ogrzewanie centralne, telefon miastowy i domowy, winda elektryczna, wodociąg, łazienki.
10929
Nr. Telefonu 62

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Z okazyi narodzin syna zasyłają pp. J. Weintraubom serdeczne gratulacye
Maksowie Popsowie. 11048

DENTYSTA-TECHNIK M. EHRENKRANZ
POWRÓCIŁ i przyjmuje ZAMARSTYNOWSKA 20
(naprzeciw Sądu wojskowego). 11080

WP. Dr. Jakóbowi Selzerowi

za skuteczną operacyę i asystentowi jego Dr. Maksymilianowi Jurymowi za staranne wyleczenie żony i matki naszej z ciężkiej i niebezpiecznej choroby zasyłamy tą drogą serdeczne podziękowanie

11074 Markus Zandel z dziećmi.

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida" Gościnny występ Jana Majerskiego.

Czwartek, 8. września „Kobieta bez skazy", komedya w 3 aktach G. Zapolskiej.

Piątek 9. września „Dziewczyna z Holandyi", operetka Kalmana.

Sobota 10. września „Żydówka", opera Halevyego, gościnny występ Jana Majerskiego.

— **Dziś** we wtorek 6 bm. otwarcie teatru artystyczno-literackiego »UL« przy ul. Ossolińskich 10.

W inauguracyjnem przedstawieniu weźmie udział cały zespół. Dyrekcyi udało się prócz dotychczasowych ulubieńców Lwowa, jak: Bronowski, Mirski, Michałowski, Noskowska, Ordonówna, Orwicz, Spineterówna i Windheim, pozyskać jeszcze artystów baletu scen warszawskich Zielińskich oraz utalentowaną artystkę teatru miejskiego w Łodzi p. Jadwigę

KOPERNIK Artysta wielkiej sławy MOŻUCHIN **PREMIERA** 6. września 1921 MARYSIENKA i jego urocza partnerka LISENKO

ukaża się dzisiaj w prześlicznym, uczuciowym dramacie w 6 aktach pod tytułem:

„ZA KULISAMI EKRANU“

Wernisównę, która wystąpi w recytacyi Zawistowskiej pt. »Mary Magdalena«.

W barwnej i harmonijnej rewii »Polskie Monte Carlo« — wykonują pp. Zielińscy najnowszy taniec »Bud-Rag«.

Nowe stylowe dekoracye do rewii i uscenizowanego gawotu »Markiz i Markiza«, pióra W. Raorta wykonał Kazimierz Kostynowicz.

Przedsprzedaż biletów w składzie nut p. Seyfarta ul. Akademicka l. 6 w dzień przedstawienia codziennie od godz. 6 wiecz. przy kasie teatru.' 11061

— **Występy »Trupy Wileńskiej«** Wczoraj wznowiona została sztuka ludowa »Zielone Pola« Pereca Hirszbejna. Sztuka odegrana została z wielkiem powodzeniem. Wszyscy artyści wywiązali się z swego zadania bez zarzutu. Na szczególną wzmiankę zasługuje gra p. Poli Walter, która w roli Cine odtworzyła typ dziewczyny wiejskiej, wkładając w rolę tę wiele werwy i właściwego tej artystce temperamentu. Grę p. Luby Kadison przyjęto z niekłamanem uznaniem, darząc najmłodszą artystkę tego zespołu długo niemilknącymi oklaskami. Ze zrozumieniem i odczuciem pojęła swą rolę p. Ch. Braz. Wspaniały był p. Bułow w roli Lewiego Icchoka. Charakteryzować grę p. Kadisona oraz p. Lares znaczyłoby operować superlatywami. Dobrzy byli p. Tanin w roli Hersza Bera oraz p. Kowalski w roli Elkona a p. Riwkin w roli Gitel. Publiczność, która wypełniła salę po brzegi, darzyła wykonawców szczerymi oklaskami.

— **Konfiskata.** Uległ konfiskacie Nr. 154 (637) czasopisma p. n. »Wpered« z 6. września 1921.

— **(Dr. L. M.) W sprawie przymusowej pożyczki państwowej.** (Wedle okólnika min. sk. z 24 lipca 1921 l. 11913/20 Wydz. 2 ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym min. sk, z 20 sierpnia 1921 l. 29 poz. 353 będzie wysokość pożyczki przymusowej ustalona dla każdego podatnika na tych samych podstawach, na jakich się uskuteczni wymiar podatku majątkowego na lata 1921|23 oraz podatku dochodowego na rok 1921.

Osobne oszacowania majątku dla pożyczki przymusowej nastąpi tylko dla osób prawnych, gdyż one nie podlegają podatkowi majątkowemu.

— **Zarząd »Targów Wschodnich«** donosi: Właściciele 16-tu pierwszorzędnych hoteli lwowskich, okazując obywatelskie zrozumienie dla zamierzenia „Targów Wschodnich“ postawili swe pokoje do dyspozycyi Zarządu Targów. Ze względu na to, że dużo osób mieszka stale w hotelach, co jest ustawowo niedopuszczalnem, zażądali właściciele opuszczenia zajmowanych przez nie ubikacyi, przynajmniej na czas od 15/IX.—5/X. Należy się spodziewać, że żądanie to znajdzie posłuch dobrowolny i nie trzeba będzie chwycić się ostrzejszych środków. Przydział pomieszkań dla uczestników „Targów Wschodnich“ uskutecznia tedy — także w hotelach — jedynie Biuro mieszkaniowe „Targów Wschodnich“, przy pl. Halickim 15, dokąd wyłącznie w tych sprawach zwracać się należy.

— **Wypłaty dla 6. internowanych w Kanadzie.** Ministerstwo S. Z otrzymało zawiadomienie od konsulatu generalnego w Montreal, że rząd kanadyjski zaprzestał wypłacać należności za prace byłych obywateli austryackich internowanych w Kanadzie w czasie wojny. Ponieważ konsulat generalny posiada informacye, że wielu obywateli polskich, którzy przebywali w czasie wojny w Kanadzie a obecnie powrócili do kraju nie pobrali swego żołdu, tj. 25 cent. kanadyjskich za każdy dzień pracy przez czas internowania, konsulat generalny w Montreal wzywa wszystkich jeńców, aby wnieśli podania do tegoż konsulatu przez Ministerstwo spraw zagranicznych w Warszawie ul. Fredry 1, załączając dokumenty stwierdzające fakt internowania i Nr. obozu. O ile kto nie posiada takiego dokumentu, powinien zwrócić się do Ministerstwa spraw zagranicznych w Warszawie z prośbą o przesłanie odpowiedniej aplikacyi, którą należy wypełnić w języku angielskim u notaryusza i odesłać do konsulatu generalnego w Montreal przez Ministerstwo S. Z. w Warszawie. Równocześnie konsulat generalny wzywa tych wszystkich byłych internowanych, którzy przed wyjazdem do kraju, zostawili rozmaitym agentom pełnomocnictwa do odebrania należytości za prace w obozach a pieniędzy dotychczas nie otrzymali, aby we własnym interesie wystawili u notaryusza pełnomocnictwo w języku angielskim dla konsulatu generalnego w Montreal upoważniając go do odbioru pieniędzy od agenta. Ze względu na zbliżający się termin zamknięcia wypłat, zaleca się jak największy pośpiech w tej sprawie.

— **Operator** Dr. Jakób Selzer, Lwów Fredry z 7, powrócił i ordynuje jak zwykle. 11077

— **Zjazd referentów spisowych Woj. łódzkiego** Główny Urząd statystyczny donosi: Dnia 23 i 24 sierpnia odbył się w Łodzi wojewódzki Zjazd referentów spisowych.

Z sprawozdań referentów spisowych można ustalić, iż przygotowane do spisu prace spisowe są w pełnym toku i mają pomyślny przebieg.

Skompletowanie komisarzy spisowych, wskutek przychylnego stanowiska inteligencyi do spisu, nie nasunie wielkich trudności, prawdopodobnie nawet, iż po zadowoleniu miejscowych potrzeb, pewną ilość komisarzy spisowych, szczególnie z miasta Łodzi, będzie można wysłać do przeprowadzenia spisu na Kresach Wschodnich, gdzie miejscowemi siłami spis nie da się dokonać. W tym celu w województwie mają być zorganizowane zapisy kandydatów na komisarzy spisowych na Kresach Wschodnich. Kandydaci ci mają być wyszkoleni do prac spisowych przy współudziale współpracowników miejskiego wydziału statystycznego i miejskiej komisyi spisowej w Łodzi, tak iż po przybyciu na Kresy będą mogli odrazu przystąpić do pracy.

— **Na zimę.** Do magazynu Jakóba Pinsona przy ul. Pilnikarskiej l. 5 dostali się ubiegłej nocy nieznani sprawcy i wykradli 3 tuziny krymskich czapek wartości 600.000 Mk. oraz inne rzeczy.

—[][]—

Komunikat.

Wobec nowego podwyższenia przez Państwowy Urząd węglowy z ważnością od 1 bm. cen węgla krajowego na opał domowy. Magistrat w porozumieniu z Urzędem badania cen, a na podstawie uchwały Subkomitetu opał. R. M. z dnia 3 bm. ustanawia począwszy od 6 września 1921 następujące ceny węgla na opał domowy nabywanego we Lwowie za kartami poboru lub kuponami węglowymi:

100 kg. węgla opał loco skład Dworzec czerniowiecki 854 Mk.

100 kg. węgla opał. loco skład Rzeźnia miejska 860 Mk.

100 kg. węgla opał. loco skład w mieście na kupon węglowy 890 Mk.

100 kg. węgla opał. loco z dostawą przed dom 894. 11

—xx—

Wiadomości handlowe.

Lwów, 5. września 1921.

W obrotach akcyami ożywienie. Płacono Chodorów 2775—2800—28[illegible] Gafota 2050, Nafta 2050—2075—2225, 2250, Pocisk 1200, Pezet 1010—1000, Parowozy 1425, Cmielów 3600.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya silnie zwyżkowa.

Płacono dolary amerykańskie 3160—32[illegible] 3260, kanadyjskie 2810—2850, marki niem. 37·50, leje rum. 40·00, kor. czeskie 39[illegible]

—xx—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 5 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żąd.
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	560·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—23	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	23000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2750·—	2850·—
Tow. akc. Karpalit —42	1725·—	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3550·—	3650·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafeta ex 490—22·50	2000·—	2200·—
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	5800·—	6800·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400·—	1500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	975·—	1025·—
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1150·—	1250·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2000·—	2800·—
Polsk. Tow. handl. 500-2	1100·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	6600·—	—·—
Zakł. el. Sierszа (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	7700·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	200·—	250·—
» » drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
» » (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	230·—	250·—
1 Frank szwaj.	420·—	470·—
1 Ł Sterling	10500·—	11100·—
1 Dollar amerykański	3000·—	3200·—
1 Dollar kanadyjski	26 0·—	2850·—
Marki niem. (po 1000)	3550·—	3750·—
» » (po 100)	3450·—	3650·—
» » drobne	3350·—	3550·—
Lei rumuńskie (500)	3650·—	3850·—
Lei rumuńskie drobne	3550·—	3750·—
Liry włoskie	120·—	140·—
Czeskie korony (5000—1000)	3500·—	3900·—
Korony austr. niem. stemplowane	250·—	280·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	10600·—	11200·—
» na Paryż	240·—	260·—
» na Zurych	430·—	480·—
» na Pragę	3650·—	3850·—
» na Wiedeń	290·00	310·—
» na Berlin	86 00	3850·—
» na Nowy Jork	2900·—	3100·—
» na Medyolan	120·—	140·—
» na Bukareszt	3700·—	3900·—
Rata bankowa.		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 5. września 1921.

Dolary ameryk. 3255—3225—3130, dolary kanad. 2900, funty 11950, Belgia 255, N. Jork 3100 Berlin 3700—3650—35·50, Gdańsk 36·70 - 36·75, Londyn

12200, Paryż 260—257·50—250, Wiedeń 296—290
Nafta 2600—2675—2650.

—ooo—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 5 b. m. Berlin 6·60, Praga 7·00, Nowy Jork 587·—, Austr. noty kor. stempl. 0·55, Budapeszt 1·45, Bukareszt 6·70, Wiedeń 0·67, Medyolan 25·95, Zagrzeb 3·20, Warszawa 0·20.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 5. bm. Berlin 6·52, N. Jork 587·00, Paryż 45·30, Bruksela 44·25, Sztokholm 126·50, Madryt 76·25, austr. korony stemplowane 0·55 Budapeszt 1·45, Bukareszt 2·72, Wiedeń 0·67, Holandya 186·00 Londyn 21·77, Medyolan 25·70, Kopenhaga 103·00, Chrystyania 77·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·20, Praga 7·00, Zagrzeb 3·20.

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 5. września:

Renta majowa 115·00, austr. renta koronowa 115·00, węgierska renta koronowa 300·00, Losy tureckie 5.940·—, Renta lutowa 120·00, Anglobank 2540·—, Bankverein 1404·00, Bodenkreditanstalt 2640·00 Kreditanstalt 1690·—, Bank depozytowy 860·- Laenderbank 3260.00, Merkury 1145, Unionbank 1244·—, Żiwnosteńska banka 6400·00, Kolej północna 28400·—, Kolej. południowa 3460—, Alpiny 8369·—, Berg und Huetten 13·830·, Krupp 2480·00, Poldihütte 6500·00, Prager Eisen 0.000·00, Rima 5960·—, Skoda 7310·—, Zieleniewski 3700·—, Apollo 8700·—, Fanto 36.000·— Galicia 64.000·—, Schodnica 22·500·—, Galic. Karpaty 24·450—, Koleje austryackie 6260·—, Koleje węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 37·0·— Bank obrótowy 904·— Kolej Lwów-Czern. 4850·— Siersza 3355·—·

NADESŁANE.

Nette Hoffnung — Leiser Klinger
Raków Rożniatów
zaręczeni w sierpniu 1921 11052

Do zaręczyn p. Frydzi Eisenbard z p. Kranzem życzy dużo szczęścia Sylwia Zimermannówna z narzeczonym. 11056

Mojej dobrej Maluśce Eisner do zaręczyn z p. Efroimem Langerem życzę dużo a dużo szczęścia. Niechaj to szczęście jaśnieje im zawsze i wszędzie i będzie nieodstępnym towarzyszem ich życia.
11055 życzliwa Hania Lilien.

Z okazyi zaręczyn naszej najukochańszej siostry Amalii Eisner z p. Efroimem Langerem składamy najszczersze życzenia. Oby gwiazda szczęścia była przewodnikiem ich życia! — Aleksander. Jonas, Moses i Tonia. 11054

Z okazyi zaślubin p. Lei Zwirnówny z p. Landauem zasyłam tą drogą serdeczne gratulacye
11051 Simon Juni

Friedka August — Józef Rothenberg
Stryj Skole
zaręczeni w sierpniu 1921. 11049

Z okazyi zaręczyn mego brata Józefa Rothenberga z p. Friedką August gratuluje serdecznie Osias Rothenberg. 11050

Huk szczęścia i zadowolenia w życiu do zaręczyn naszej kochanej koleżanki Frydzi Eisenbald z p. Krantzem życzą
Sabina Zimermanówna, Bronia Münzerówna,
1 079 Fela Korkesówna, Gizia Bergerówna.

Herm nn Tindel — Lucia Tindel
zaślubieni — z domu Traub
Lwów, wrzesień 1921 11075

Schanie Kamerman — Hinda Langenauer
Drohobycz Rybnik
zaręczeni w sierpniu 1921. 11035

Józkowi Goldsteinowi z okazyi zaślubin zasyła serdeczne »Szczęść Boże«.
11034 Julia Spumberżanka.

Regina Klinger — Simon Ohrenstein
Skała Kopyczyńce
zaręczeni w sierpniu 1921. 11071

Z okazyi zaślubin p. Anschla Wolfa z p. Manią Lichten gratulują i życzą dużo szczęścia Wili Marasch. 11072

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsim jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w księgarni hebr. żyd. S. Münzera. Lwów, Stanisława 6. 10456

Tylko w bramie Andriolego najtańsze warkocze z prawdziwych włosów. Kupuje wyczeszki. Damska fryzyerka, Lwów, Rynek 29. 10094

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyła na prowincye. 10624

Mikroskop Reicherta najnowszej konstrukcyi z immersyą sprzedam Dołkowski, Zimorowicza 6. 11066

Wspaniały fortepian Besendörfera krótki krzyżowy sprzedam Dołkowski, Zimorowicza 6. 11060

Kupię maszynę do 60 cm. na roboty trykotazne lub maszyny do pończoch i rękawiczek ul. Furmańska 9, Teichman. 11062

Krymski barankowy żakiet do sprzedania. Wiadomość Kopernika 50, II. p. u p. Burakowskiej. 11076

NAUKA i WYCHOWANIE.

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstrauch a przy ulicy Krasickich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem. 10913

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15,** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10112

Nauki gry na fortepianie udziela konseswatorzystka z Gracu. Zgłoszenia pod »Konserwatorzystka« do Biura ogłoszeń Saherera Pasaż Hausmana. 11082

Uczenica IV. gimn. z bardzo dobremi świadectwami przyjmie lekcye z gimn. ewentualnie klas l dowych. Zgłoszenia »Pasaż Hausmana 9«, II. piętro na lewo. 11031

Absolwent uniwersytetu »Eton College« w Londynie udz ela lekcyj języka angielskiego. Tylko poważni reflektanci zechcą się zgłosić pod »3 miesiące do Administracyi »Chwili«. 110 3

Prof. gimn. udziela lekcyi historyi, geografii, jęz. niemieckiego i polskiego, jakoteż lekcyi ogólnego wykształcenia z szczególnem uwzględnieniem historyi kultury i historyi żydowskiej. Zgłoszenia Dr. R., Potockiego 20, III. p. między 3—4 pop. 11041

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9410

Panienka z lepszego domu znajdzie umieszczenie wraz z utrzymeniem przy inteligentnej żydowskiej rodzinie. Zgłoszenia pod »A. L.« 10904

Przyjmę syna dzierżawcy lub właściciela dóbr (izr.) na wikt i mieszkanie. Wiadomość Leona Sarjehy 45/II. p na praw 10972

Fortepian w bardzo dobrym stanie wypożyczę Baumowa, Ormiańska 31, II. p. między 2—4. 11042

Student lub studentka znajdą przy rodzinie pomieszczenie wraz z utrzymaniem Gliniańska 3 II. na lewo. 11057

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 3—5 pop.
SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech rewróclł i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

WOLNE POSADY.

Bona dla dwojga dzieci 8 i 10 lat z językiem hebrejskim i grą na fortepianie poszukiwana pod dobrymi warunkami. Zgłoszenia listowne: M. Pistyner, Fabryka »Odbudowa« w Kołomyi, Aleja Wolności 3. 10954

Zdolnej sprzedawczyni poszukuje firma »Linoleum«, Lwów, ul. Legionów 3. 10984

Praktykanta poszukuje natychmiast Księgarnia A. Mianczelesa, Kopernika 2. 10952

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

Poważnego zastępcę na Lwów, obznajomionego w dziale kosmetyczno-perfumeryjnym, przyjmie natychmiast poważna Wytwórnia Kosmetyczna. Listy i wiadomości w Biurze ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11021

Biuro spedycyjne Rosanes i Parter, Legionów 25, poszukuje panny do buchalteryi tylko rutynowanej siły. Złoszenia między godz. 11—1. 11078

Panna biurowa, biegle pisząca na maszynie, ze stenografią niemiecką, zostanie natychmiast przyjęta. Zgłoszenia między 2—3 popoł. »Solali«, ul. Żółkiewska 37. 11065

Zręczny i zdolny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże od god. 12 1-szej przedpoł.

Kwalifikowane robotnice przyjmie natychmiast Fabryka« pudełek J. Hecht, Zamarstynowska Nr. 58. 11028

Adwokat Rathauser w Delatynie poszukuje koncypienta. Posada natychmiast do obejcia. 11040

Samodzielna szwaczka! Do wyrobu bielizny wszelkiego rodzaju zostanie za dobrem wynagrodzeniem przyjęta. Wiadomość w Administracyi »Chwili« pod »Zdolna«. 11043

Apteka Neidera w Kołomyi poszukuje młodszego magistra. Oferty z zapodaniem warunków. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 11045

Inteligentna panna do trojga dzieci od 8—12 at na wyjazd do Stanisławowa poszukiwana. Zgłoszenia do Adm pod »Rutynowana«. 11058

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Poszukuję umeblowanego pokoju z oddzielnem wejściem, ewentualnie przy rodzinie za sumienną zapłatą. Zgłaszać oferty do Administracyi pod »Łodzianin«. 11023

Odnajmę pokój wraz z utrzymaniem. Zgłoszenia pod »Rodzina« do Adm. 11046

Uczeń lub uczenica znajdą pomieszczenie. Zgłoszenia pod »Fortepian« do Adm. 11047

Poszukuję pomieszczenia dla dziewczynki 1 -letniej uczęszczającej do 7 klasy szkoły Św. Anny za dobrą opłatą. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Porządna rodzina«. 11 70

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem do handlu żelaza. Wiadomość w Adm. 11059

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem do założenia małej fabryki. Posiadam mały kapitał i własny budynek murowany, parterowy 8m×4m. posadzka betonowa, prawie w śródmieściu, nadający się na mały zakład przemysłowy. Zgłoszenia do Administracyi »Chwili« pod »Właściciel«. 11053

POSAD POSZUKUJĄ.

Dr praw szuka posady koncypienta w kancelaryi adwokackiej z dobrą praktyką. Zgłoszenia do Admin. pod »Początkujący«. 10919

Urzędnik bankowy z 3 letnią praktyką, obznajomiony z całą manipulacyą bankową — pragnie zmienić posadę, też na prowincyę, w branży bankowo-przemysłowej. Zgłoszenia pod »Obowiązkowy« do Administracyi »Chwili«. 1106

Towarzystwo spedycyjno-przewozowe **A. ADAMOWSKI i Ska** Z ogr. odpow.

Centrala: **Lwów, Czarnieckiego 3.**

Oddziały: Kraków, Czerniowce, Śniatyn, Zdołbunowo Brailla, Gałacz, Gdańsk.

Wykonuje wszelkie dowozy spedycye transporta meblowe pod konwojem lub ubezpieczeniem oraz przeprowadzki miejscowe w zami meblowemi w kraju i zagranicą. 110 0

Ogłoszenia.

DO P. T. HURTOWNIKÓW!

Kosmetyczne artykuły

TYLKO PIERWSZEJ JAKOŚCI

jak: wodę kolońską, leśną, oraz do włosów, perfumę, krem, brylantynę, proszek do zębów, pudry i t. p. po cenach konkurencyjnych poleca 11029

Wytwórnia kosmetyczna »LUSIA« **Lwów, Legionów l. 37.**

Kocioł parowy rurkowy 10 m² pow ogrzew. sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Diesel-motor ropny 30/35 HP., sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 10965

Diesel-motor ropny 35/40 HP, sprzeda tanio

PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW

mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę. **JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26.** 10730

Ghłopca do posługi biurowej 11039

przyjmie PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Kocioł parowy, 2 płomienno rurowy

około 30 m² pow. ogrzew. sprzeda okazyjnie PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 11036

Garnitur młocarniany

8 HP. kompletny, prawie nowy, sprzeda PION. Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 1 037

Młocarnię Flöthera

12 HP. kompletną z pasami, sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 1 038

DACHÓWKI

AZBESTOWO-CEMENTOWEJ 10980

PALONEJ, GONTÓW, GIPSU, WAPNA, CEMENTU, TRZCINY SUFITOWEJ, jakoteż wszelkich w zakres budownictwa wchodzących materyałów dostarczają natychmiast

HORSZOWSKI I SPÓŁKA

we Lwowie, ul. Bourlarda 3.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Materace włosienne i sprężynowe, ceratki gumowe, firanki i portyery poleca największy skład tapet 10741

Sykstuska 18, Kiezales i Margulies.

KAPY, CERATY, CHODNIKI, MEBLE TAPICEROWANE, DYWANY I FIRANKI

poleca **Skład tapet S. Weiss** LWÓW, SOBIESKIEGO 2. 11011

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ, PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca

SKŁAD MEBLI

JAKÓB SEINFELD, Lwów, Sykstuska l. 2

W PODWÓRZU.

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU

Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.

zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych 10348

Dla reklamy

sprzedajemy **po cenach hurtownych**

żakiety, swaetry męskie, pończochy, szale i czapeczki zimowe

„Dom pończoch

ul. Jagiellońska 11. 110

Zakład dentystyczno techniczny poszukuje

zdolnego pracownika

Wiadomość w Biurze ogłoszeń Schenker Pasaż Hausmana. 11

Akwizytora(ki)

dla specyalnego wydawnictwa

poszukuje »MAŁOPOLSKA REKLAMA« 11069 Lwów, KOPERNIKA 16.

W przyborach szewskich

hurtownie konkurują

B. Schnapek

Lwów, Gródecka l. 1 róg Krasickich

FABRYKA WATY, WATALINY KOŁDER MENDELSOHN & ARNOLD w Stanisławowie

Zawiadamiamy, że fabryka nasza została zupełnie zrestaurowaną. — Wyrabiamy następujące produkty:

I. **WATA**, mianowicie: a) **Wata do wyrobu kolder, b) Wata gumowana ręczna, c) Wata gumowo-maszynowa** (Rollenwatte). II. **KOŁDRY jedwabne atłasowo-wełniane i satynowe.** III. **WATALINA czarna i biała w rozmaitych jakościach.**

Przez wprowadzenie licznych maszyn najnowszego systemu, a ponadto przy olbrzymich zasobach w surowcach, jesteśmy w stanie, w stosunku do jakości i ilości, jakoteż i w stosunku do ceny jaknajbardziej odpowiednio zastosować się do wymagań naszych odbiorców. 1096

MENDELSOHN & ARNOLD.

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej

FLESCH-GERLACH-MORITZ

do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy

Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska« Lwów, Kopernika 11

Nr. 947 Lwów, czwartek 8. września 1921

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. petyt. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadomn. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Herbert Samuel wita kongres. Mowa polityczna Weizmanna.

O system kolonizacyjny.

Karlsbad dnia 31 sierpnia.

Od znanych walk na kongresie hamburskim w sprawie uznania spółki osiedlczej Oppenheimera jako systemu kolonizacyjnego organizacyi syonistycznej upłynęło 10 lat. Doświadczenia, jakie w międzyczasie poczyniono z spółką wedle systemu Oppenheimera, nie były bardzo korzystne. Wojna światowa odebrała co prawda możność wypróbowania tego systemu przez dłuższy czas, a zatem także możność separowania błędów administracyi od wad systemu. To tylko jest już pewne, że system Oppenheimera nie może być jedyną ani nawet najważniejszą formą kolonizacyi Palestyny.

XII. Kongres będzie przeto zmuszony zająć się innymi systemami kolonizacyjnymi. W tej sprawie już przed kongresem odbyła egzekutywa narady z ekspertami w sprawach kolonizacyjnych. Dr. Ruppin wyłuszczył tam plan swój, który jest w ogólnych zarysach znany z jego dzieła »Aufbau des Landes«. W sprawie kolonizacyi rolniczej poleca Ruppin 3 typy kolonistów: właścicieli większych i średnich plantacyi i małorolnych. W związku z tym systemem wielką rolę odegrać powinna idea »Achusoth«.

Inż. Soskin przedłożył natomiast swój plan oparcia kolonizacyi wyłącznie na bardzo drobnych gospodarstwach. Proponuje on, by każdej rodzinie przydzielono 5—6 dunamów (nieco więcej niż jeden morg) nawodnionej ziemi. Prócz ziemi musianoby łożyć na zupełne urządzenie gospodarstwa jeszcze 300 £ (budynki, martwy i żywy inwentarz). Gospodarstwo takie, poświęcone w pierwszym rzędzie uprawie jarzyn i kultywowaniu gospodarstwa mlecznego i chowu drobiu mogłoby dać wszystkim członkom jednej rodziny pełne zajęcie i zupełne utrzymanie.

Soskin sądzi, że rozwiąże w ten sposób wszystkie trudności kolonzacyjne w Erec-Izrael. Na małym obszarze, jakim obecnie jest Palestyna, można będzie osiedlić milionowe masy; nie powstanie kwestya robotniczo-agrarna w Palestynie, bo w jego gospodarstwach zatrudnia się tylko członków rodziny; imigranci o małych kapitałach mogą się osiedlić na własnej roli i uzyskać samodzielność, co bardzo odpowiada psychice żydowskiej. Kapitał przyrodny i inicyatywa osobista znajduje tu szerokie pole działania a powstanie ustroju kapitalistycznego jest uniemożliwione.

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Posiedzenie poniedziałkowe. Głos zabiera delegat K. Kollenscher (Berlin). Należy — wywodzi mowca — koniecznie powrócić do programu bazylejskiego jako istotnej treści syonizmu. Musimy ugruntować zaufanie dla akcyi „Keren Hajessod", i stworzyć ogólne warunki dla pomyślnego rozwoju „Funduszu Podwalin". Praca palestyńska — oto alfa i omega syonizmu.

Odnośnie do polityki krajowej, mowca sądzi, że w tym kierunku należy zostawić poszczególnym organizacyom krajowym zupełną swobodę. One mogą, nie mają natomiast obowiązku zajmować się polityką krajową. Praca palestyńska jest naczelnem przykazaniem każdej organizacyi syonistycznej wszystkich krajów dyaspory.

Następny mowca Kurt Blumenfeld wywodzi: Przywódcy muszą mieć najszersze warstwy narodu żydowskiego za sobą. Bez woli mas nie utrzyma się żaden przywódca. W łonie organizacyi winno się stosunki uporządkować, stworzyć stosunki oparte na zasadach prawnych. Należy koniecznie przeprowadzić podział pracy, wprowadzić logiczną kooperacyę, oddając fachowym kierownikom poszczególne resorty. Polityk nie powinien stać na czele działu gospodarczego. Wyciągnijmy wnioski z przeszłości, byśmy nie powtórzyli starych błędów. Z opozycyą amerykańską kroczymy do tego samego celu w charakterze sprzymierzeńców a porzućmy drogę kompromisów. Organizacya musi się wewnętrznie skonsolidować, by kontynuować prace.

Mereminski (Cejre-Cion Warszawa) wypowiada się przeciw syonizmow Brandeisa i Macka. Mowca w dalszym ciągu atakuje obecne kierownictwo za jego niezręczność w polityce emigracyjnej. Obecne kierownictwo nie skorzystało swego czasu z pozwolenia rządu angielskiego na osiedlenie 16 tysięcy rodzin żydowskich w Palestynie.

Przedpołudniowe posiedzenie poniedziałkowe kończy mowa dra Ruppina, który w imieniu egzekutywy odpowiada na zarzuty czynione egzekutywie odnośnie do polityki gospodarczej. Szczegółowo zajmuje się mowca krytyką komisyi reorganizacyjnej której zarzutom przeciwstawia własne spostrzeżenia i doświadczenia. Z powodu braku odpowiednich funduszów nie można było najważniejszych planów gospodarczych zrealizować. Zarzuty Simona nie wytrzymują krytyki w stosunku do mowcy, gdyż plany Simona i mowcy w zupełności się pokrywają. Odpowiedź Ruppina przyjęto oklaskami.

Poniedziałkowe posiedzenie popołudniowe.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Przemawiają Bruck (delegat z Rosyi sowieckiej), Scheinkin i Goldberg (Palestyna) oraz poseł Grynbaum (Warszawa).

Poseł Grynbaum w dłuższem przemówieniu ostro krytykuje stanowisko opozycyonistów amerykańskich, którzy nie mają zrozumienia dla kwestyi narodowej oraz z nią związanych problemów w galucie. Ten sam brak zrozumienia dla pracy narodowej w galucie cechuje także działalność „Jointu". Polityka krajowa organizacyii syonistycznych w galucie uzupełnia i popiera pracę palestyńską. Syonizm przeżywa obecnie przesilenie. Na czele ruchu syonistycznego winni stać syoniści doświadczeni, rozumiejący i milujący Palestynę.

Stanowisko delegatów Galicyi Wschodniej.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Większość delegatów z Polski zajmuje stanowisko przeciwne programowi palestyńskiemu komisyi reorganizacyjnej tj. występuje przeciw planom Simona i de Liemego.

Poseł Grynbaum podkreśla konieczność rzeczowych i fachowych metod pracy.

Delegaci wschodnio-galicyjscy aprobują stanowisko delegatów z Polski.

Z delegatów Galicyi Wschodniej dr. Henryk Rosmarin wypowiada się za planami komisyii reorganizacyjnej.

Przed odpowiedzią prof. Weizmanna.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Z wielkiem napięciem oczekuje kongres mowy prof. Weizmanna, w której kierownik nawy syonistycznej zajmie stanowisko wobec wywodów poszczególnych mowców, którzy zabierali głos w dyskusyii generalnej.

Stanowisko komisyi reorganizacyjnej zyskuje coraz liczniejszych zwolenników.

Powiększenie przyszłej egzekutywy.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Jak mówią, skład przyszłej egzekutywy dozna rozszerzenia. Obok dotychczasowych członków egzekutywy wejdą ponadto dr. Jerzy Halpern, Goldberg (Ameryka) oraz Pick („Mizrachi"). Stanowisko Usyszkina zachwia-

Za projektem Sosk na oświadcza się Weitzman i Frietsch, przeciw projektowi występuje z całą siłą dr. Ruppin.

Sprawa systemu kolonizacyjnego była przedmiotem obrad Wielkiego Komitetu Wykonawczego dnia 30 sierpnia. Sprawa dotychczas jest niestety tak teoretycznie jak i finansowo i technicznie tak mało przygotowaną, że Komitet Wykonawczy nie powinien był w tej ważnej sprawie w ostatniej chwili oświadczyć się za tym lub owym systemem. Miwo to większością głosów uchwalono przedłożyć kongresowi system Soskina jako oficyalny system kolonizacyjny organizacyi i zaproponować natychmiastowe położenie pierwszej kolonii tego systemu dla 500 rodzin.

Będziemy tedy mieli na kongresie walkę dra Ruppina z inż. Soskinem o system kolonizacyjny. Może ta walka wreszcie wywoła należyte zainteresowanie szerokich kół syonistycznych dla sprawy systemu kolonizacyjnego wogóle — sprawy na polu kolonizacyi naszej może najważniejszej, dotychczas jednak niestety bardzo zaniedbanej.

Dr. Emil Schmorak.

—u—

ne. Usyszkina popierają prof. Weizmann i Żabotyński.

Rokowania z opozycyą.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Na uwagę zasługują toczące się obecnie rokowania między delegatami amerykańskimi a pp. Simonem i de Liemem. De Lieme zajmuje stanowisko bezwzględnie odmowne. Simon uzależnia tok rokowań od pewnych warunków. Prof. Weizmann zajmuje stanowisko odmowne wobec Simona i de Liemego.

W związku z temi rokowaniami mówią, że Simon wstąpi w skład nowej egzekutywy a to w miejsce Usyszkina, który to ostatni obejmie referat szkolnictwa.

Mowa Weizmanna.

Karlsbad, 6. września (pilne tel. wł. h. t.) Po czterodniowych obradach zamknięto dziś debatę generalną nad referatami politycznymi.

Po zamknięciu dyskusyi zabiera głos delegat Simon i protestuje przeciw naruszeniu regulaminu kongresowego spowodowanemu nieprawidłowem ustaleniem porządku mowców z ramienia egzekutywy. W następstwie tego delegaci Simon i de Lieme zrezygnowali z przysługującego im prawa głosu

Po protescie Simona przemawiali pp. Hilel Zlatopolski i Usyszkin.

Sokołow na wstępie swego przemówienia odczytuje telegram powitalny Wysokiego Komisarza Palestyny Sir Herberta Samuela. Odczytanie telegramu, w którym Herbert Samuel w imieniu rządu palestyńskiego wita kongres syonistyczny w Karlsbadzie jako reprezentacyę narodu żydowskiego, wywołało burzę oklasków obok gwałtownych słów protestu ze strony lewicy.

Po mowie Sokołowa wstępuje na trybunę prof. Weizmann witany entuzyastycznie przez delegatów. Uczestnicy kongresu urządzają prof. Weizmanowi wielką owacyę.

Dr. Weizmann wśród ogólnego napręzenie zabiera głos, by omówić całokształt polityki żydowskiej i odeprzeć zarzuty podniesione podczas debaty generalnej przez poszczególnych mowców.

Polityka żydowska zdaniem mowcy opiera się na dwuch głównych podstawach, a mianowicie na uzgodnieniu interesów narodu żydowskiego i Anglii oraz woli narodu żydowskiego do powrotu do Palestyny. Działalność polityczna organizacyi syonistycznej utorowała drogę narodowi żydowskiemu. Komisya syonistyczna w Palestynie zażądała od rządu Wielkiej Brytanii przyznania »muru płaczu« jako symbolu historycznej łączności narodu żydowskiego z ziemią swoich przodków.

Z kolei porusza mowca sprawę uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie i sprawę domen państwowych oraz ich ich znaczenie dla problemu kolonizacyjnego. Omawiając znaczenie deklaracyi Balfoura, usankcyonowanej uchwałą konferencyi pokojowej w San Remo oświadcza Weizmann, że działalność polityczna egzekutywy może się poszczycić nowymi sukcesami. Do najnowszych sukcesów należy zaliczyć rozszerzenia granic Palestyny przez włączenie do niej ziem transjordańskich.

Do porozumienia z Arabami w Palestynie dojdziemy tylko drogą pracy na niwie kulturalnej oraz gospodarczej

Nie da się zaprzeczyć, że obecny naczelnik rządu palestyńskiego Herbert Samuel popełnił błędy. Należy jednak stwierdzić i to podkreśla mowca z naciskiem, że właśnie nasz Herbert Samuel jest Wysokim Komisarzem Palestyny. Z tego też powodu wyłaniają się konflikty.

Osiedlenie w najbliższym czasie stu tysięcy Żydów w Palestynie oto nasze najbliższe i najważniejsze zadanie. Burzliwa owacya na cześć mowcy była odpowiedzią kongresu. W tem miejscu uczestnicy kongresu w podniosłym nastroju zaintonowali »Hatikwę«.

Odroczenie głosowania nad votum zaufania.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.) Po odczytaniu przez Motzkina rezolucyi wyrażającej votum zaufania obecnemu kierownictwu, przedstswiciele lewicy zażądali odroczenia głosowania nad rezolucyą. Następują deklaracye przedstawicieli poszczególnych ugrupowań. Na sali wrzawa i protesty »za« i »przeciw« przeprowadzeniu głosowania. W rezultacie głosowanie odroczono.

Delegaci z Rosyi.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). Z Rosyi przybyli w ostatniej chwili na kongres delegaci K. C. organizacyi syonistycznej w Rosyi Truskuj i Czirikower, jakoteż delegat rosyjskiej organizacyi „Cejre-Syon" Brudny.

Depesza z sowieckiej Rosyi do dra Weizmanna.

Karlsbad. Wielką senzacyę wywołała depesza, jaka nadeszła tu z Moskwy. Jest to telegram powitalny, wysłany przez syonistów rosyjskich do dra Weizmana, a podpisany przez znanego działacza syonistycznego, Halperna.

Uroczystość sportowa,

Karlsbad, 6. września (tel. wł.). Podczas przerwy obiadowej odbyła się na „Jaegerplacu" uroczystość sportowa związku żydowskiego „Makkabi" przy udziale 300 przedstawicieli i przedstawicielek tej organizacyi. Na popisie obecni byli wszyscy członkowie egzekutywy, prezydyum kongresu, angielski pułkownik Patterson oraz wiele tysięcy publiczności. Przemawiał prezes żyd. wszechświatowego związkowego sportowego Klubu oraz Żabotyński. Popis wywołał ogólne zadowolenie.

Zniesienie cenzury w Palestynie.

Jerozolima. (ŻBK.). Z rozkazu Wysokiego Komisarza Samuela zniesiono cenzurę pism i książek, zaprowadzoną po wyrnadkach w Jaffie.

Pierwszy dzień kongresu.

Od naszego specyalnego sprawozdawcy.)

Karlsbad 1. września.

(ht) Pierwszy dzień kongresu miał przebieg poważny i dostojny. Zainteresowanie kongresem ogromne. Od kilku dni starają się tłumy przybyłych gości o karty wstępu, które dałyby im możność zobaczenia obradującego parlamentu syonistycznego. Obraz jego bowiem jest syntezą nie tylko politycznego życia żydostwa, ale ujmuje wszystką istniejącą dążność w żydostwie. Żadnego narodu, żadnego państwa na świecie parlament nie może się poszczycić takim zespołem uczonych filozofów, powieściopisarzy o historycznych nazwiskach, wybitnych fachowców wszelkich dziedzin nauki i życia, co obradujący w Karlsbadzie kongres syonistyczny. I kiedy tłumy wyczekującym u wejścia wskaże kto dobrze tliwą sylwetkę Achad Haama, lub gdy z kołow zwróci uwagę na siedzącego wśród dziennikarzy, przybyłego niedawno z sowieckiej Rosyi Bialika — dziwne jakieś uczucie powagi, radości i dumy przebiega niby iskra elektryczna masy. A Bialik siedzi skromny jakby zawstydzony spontaniczną owacyą, wpatrzony w ziemię nieśmiało dziękuje.

Oczy nasze błądzą po sali i na chybił trafił zatrzymują się na postaciach, z których każda jest cennym, często bezcennym kamykiej mozaiki współczesności żydowskiej. Te słoneczne, piękne dni wrześniowe stał się Karlsbad na krótki przeciąg czasu istotnie centrum kulturalnem żydostwa.

Lecz oto ucisza się nagle na sali. Na trybunę prezydyalną wchodzi dr. Weizmann. Z nim postępują amb. ang. w Czechach Clark, Sokołow, Usyszkin, Żabotyński, Cowen, Lichheim. Zrywa się burza oklasków. Rozlega się uderzenie historycznego młotka prezydyalnego. Cisza. Kongres otwarty.

Przemawia Weizman. Mówi po hebrajsku spokojny, zrównoważony tok słów maluje w krótce położenie żydostwa, wielki kawał przebytej drogi i ogrom czekającej pracy. Weizman nie stara się o wzbudzenie podniosłego nastroju. Przeciwnie wskazuje na chmury gromadzące się na nieboskłonie najbliższej przyszłości. Wskazuje na brak jedności żydowskiej i pragnie, by choćby nie jednolite, niezgody wśród siebie żydostwo pracowało dla Palestyny.

Od powagi mowy Weizmana odbijał uczuciowy charakter mowy Sokołowa, który przedstawił Gehennę życia żydowskiego, tragedyę wojenną, ahaswerową tułaczkę i grozę pogromów na Wschodzie, która dotknęła nieszczęśliwy naród. Z satysfakcyą podnosi w mowie pewną poprawę stosunków w Polsce. „Pewne oznaki wskazują, że uświadomione koła Polski poczynają uznawać czystość naszych dążności i słusznych naszych żądań. Oby tak ciężko nawiedzony i wyzwolony naród polski, którego dobrobyt i rozkwit wzrośnie z kulturalnym i wolnościowym postępem okazał swój zmysł sprawiedliwości wobec Żydów. Polska jest obecnie największem centrum ludności żydowskiej w Europie i Żydzi mogą bardzo wiele zdziałać dla gospodarskiej rozbudowy tego państwa".

Huczne oklaski przerywały pięknie zbudowaną i z niezwykłą swadą wygłoszoną mowę. Niemilknące oklaski powitały też mowę amb. ang. Clarka, który w krótkiej mowie wyraził zdanie, iż cierpliwa i lojalna praca na zasadzie deklaracyi Balfoura doprowadzi do spełnienia nadziei narodu żydowskiego.

Jeszcze przed rozpoczęciem kongresu było wiadome, że egzekutywa chce dać obu członkom egzekutywy, którzy wskutek zasadniczego zatargu zrezygnowali, Juliuszowi Simonowi i E. De Liememu sposobność wystąpienia przed kongresem.

Clou drugiego posiedzenia stanowiła (wygłoszona przez swój rzeczowy ton i takt z jakim porachował się w niej z przeciwnikami, mowa Juliusza Simona. W mowie rozwijania krytyki egzekutywy i programu

własnego przez Simona, zainteresowanie kongresu rosło i przy końcu mowy zarówno nieliczni zwolennicy jak przeciwnicy gorąco podziękowali mowcy za obfity snop światła, jaki w problematykę problemu syonistycznego rzucił. Broniąc programu amerykańskiego i starań komisyi reorganizacyjnej p. Simon przyznawał Weizmanowi ogromne zasługi polityczne. Atak jego kierował się głównie przeciw dyrektorom Keren Hajessod: Naidiczowi, Zlatopolskiemu i Usyszkinow, samego Weizmana wini, iż ulega czynnikom, które wedle niego i Amerykan wnoszą destrukcyę i uniemożliwiają pracę dla Palestyny. Krytyka Simona łączyła w sobie cięty sarkazm z oględnością a argumenty, w których wykazywał chaos w dziedzinie kolonizacyi, lub nawrót obecnego kierownictwa do jego propozycyj w sprawach budżetu szkoły wywarły wielkie wrażenie.

Kongresowi przedłożono szereg broszur i książek, które malują obraz politycznej, palestyńskiej, organizacyjnej i finansowej działalności kierownictwa w przeciągu ostatnich lat ośmiu. Niestety przytoczone w tych sprawozdaniach dokumenty są niezupełne i nie pozwalają na wyrobienie zdania w najbardziej zasadniczych sprawach. Brak jest sprawozdania komisyi reorganizacyjnej. W sprawozdaniu palestyńskiem nie ma obrazu działalności komisyi syonistycznej w Palestynie, przeciw której kieruje się główne ostrze zarzutów. Mowa Simona rozjaśniła wiele rzeczy i nawet, jeżeli nie wywrze bezpośrednio wpływu na zmianę stosunków, przyczyniła się w wielkiej mierze do uświadomienia niezupełnie o problemach polityki syonistycznej zoryentowanych organizacyj krajowych.

—[]-[]-

Oficyalne sprawozdadie rządu palestyńskiego.

Karlsbad, 6. września (tel. wł. ht.). W uzupełnieniu podaję dalsze szczegóły pierwszego oficyalnego sprawozdania rządu palestyńskiego za rok administracyjny 1920—1921. Herbert Samuel podnosi w niem sukcesy w dziedzinie kolonizacyi żydowskiej, które budzą wielkie zainteresowanie w całym świecie. Osobny rozdział poświęcony jest sprawie języka hebrajskiego, który w Palestynie odżył jako język potoczny. Młoda generacya wyłącznie posługuje się językiem hebrajskim.

Wysoki Komisarz zajmuje się też kwestyą arabską. Arabowie w Palestynie obawiają się wyparcia przez Żydów, przyczem Arabowie nie kryją się z obawą, że w razie osiągnięcia większości przez Żydów miejsca święte będą zagrożone. Stwierdza dalej Herbert Samuel, że inteligencya arabska odnosi się z zaufaniem do rządu palestyńskiego, ludność arabska zaś nie reaguje na agitacyę prowadzoną przez ciemne żywioły.

Omawiając położenie finansowe, wskazuje Herbert Samuel na trudności w tej dziedzinie; zachodzi potrzeba zaciągnięcia pożyczki. Stosunki, w których żyje żydostwo w wschodniej Europie oraz konflikt z Amerykanami nie w małej mierze utrudniły organizacyi syonistycznej postarania się o kapitały.

Możliwość kolonizacyi na przyszłość zapewniona i poczyniono w tym kierunku odpowiednie przygotowania. W czasie od września do maja przybyło dziesięć tysięcy imigrantów. Do Palestyny przybyło 8984 imigrantów, wysłanych przez organizacyę syonistyczną; z własnej inicyatywy przybyło do kraju 1815 osób.

Dla ustalenia stosunków bezpieczeństwa w kraju, zarząd Palestyny organizuje policyę krajową w sile 1800 ludzi. Oprócz tego tworzy się korpus żandarmów w sile 500 ludzi dla strzeżenia granic.

Propaganda komunistyczna rozwinięta przez małą grupkę komunistów nie znalazła gruntu podatnego w Palestynie. Szesnastu komunistów wydalono z Palestyny jako obcokrajowców.

Wreszcie podaje sprawozdanie stan liczebny urzędników zajętych przy administracyi Palestyny. I tak jest 1870 urzędników chrześcijan i mahometan, zaś urzędników Żydów 616. Wyższe stanowiska urzędnicze piastują chrześcijanie.

Polemika p. Karachana z prasą polską.

W zamian za wydalenie Sawinkowa Rosya gotowa zrealizować traktat ryski — ale groźbami prasy warszawskiej Rosya wcale nie przeraża się...

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa, 6. września. P. Karachan ogłosił dziś komunikat polemizujący z wywodami prasy polskiej w sprawie zaostrzenia stosunków polsko-rosyjskich. W tym komunikacie p. K. skarży się, że dotąd nie mógł wręczyć swoich listów uwierzytelniających, albowiem między rządem polskim a sowieckim istnieje różnica zdań z powodu rangi, jaką ma otrzymać poseł sowietów w Warszawie. P. Karachan uważa, że Rosya powinna być reprezentowana w Polsce przez posła pełnomocnego, a nie przez charge d'affaires. Jest jeszcze także druga sprawa utrudniająca nawiązanie normalnych stosunków, a mianowicie tolerowanie przez Polskę organizacyi tzw. „Białych", (Swarnikow), które mają na celu walkę czynną z sowietami. Jeżeli rząd polski poczyni ustępstwa w tej sprawie, to reewakuacya fabryk z Rosyi, zwrot zabytków kulturalnych oraz zapłata za tabory kolejowe zostaną załatwione bez trudności.

P. Karachan zaproponował odbycie konferencyi i oczekuje obecnie ustalenia terminu tej konferencyi przez rząd polski. W komunikacie ogłoszonym w języku rosyjskim p. K. stwierdza, że naprężenie stosunków między Polską a Rosyą będzie z pewnością usunięte przy dobrych chęciach obu rządów.

Natomiast w przetłómaczeniu polskiem znajduje się następujący charakterystyczny ustęp: „Nieostrożne groźby niektórych organów prasy polskiej nic nie pomogą w tej sprawie, tembardziej, że groźby te nikogo nie przerażają"...

—oo—

List z Palestyny.

Jerozolima 15/8 1921

Szanowna Redakcyo!

Przyznaję, że późno wywiązuję się z przyrzeczenia, danego przed wyjazdem Waszemu kierownikowi. Prosił mnie on o korespondencyę z Jerozolimy ale — jak się bardzo znamiennie zastrzegł — o coś z dziedziny życia realnego — „bez tych poetycznych opisów i kwiatuszków". Przypadek zrządził, że po mojem przybyciu do Palestyny jedną wolną posadą, jaką dostać mogłem, był zarząd kuchni szpitalu Rotszylda, objętego, jak wiadomo, przez amerykańską „Hadassę" — a więc zajęcie na wskróś realne, nie pozostawiające ani chwili czasu wolnego — nawet na listy do „Chwili".

Dziś jednak święci „Hadassah" 3 letnią rocznicę swego przybycia do Palestyny, więc korzystam z tej okazyi, aby Wam parę ciekawych dat z jej działalności skreślić. Z dumą stwierdza tutaj społecznie pracująca kobieta, że największa, a zarazem najlepiej zorganizowana w Palestynie instytucya zawdzięcza swe powstanie wyłącznie pracy kobiet. W celu zebrania dokładniejszych wiadomości o początkach tego związku udałem się do tutejszej reprezentantki „Hadassy", Miss Henrietty Szold (notabene, jak się od niej dowiedziałem, krewnej lwowskiego przemysłowca p. M. Solda). Miss Szold, córka rabina z Baltimore, pochodzenia węgierskiego — poświęciła całą swą niezwykłą energię i szlachetność zorganizowania pomocy sanitarnej w Palestynie. Jeszcze w roku 1912, a więc dwa lata przed wybuchem wojny, odwiedziła Palestynę i wróciła do Ameryki z silnem postanowieniem zebrania funduszów dla zorganizowania stałej służby zdrowotnej. Przy pomocy państwa N. Straussów uzyskała Miss Szold pierwszą większą sumę, wystarczającą na wysłanie pierwszej pielęgniarki żydowskiej, fachowo wyszkolonej dla zwalczania chorób ocznych. W międzyczasie pracowała Miss Szold niestrudzenie dalej, aż stow. „Hadassah" wzrosło do liczby 1500 członków i rozporządzało już znacznymi funduszami, gdy wskutek wybuchu wojny trudności komunikacyi z Palestyną stały się coraz większe, jakkolwiek Ameryka nie weszła jeszcze w szereg państw walczących. Mimo rozpaczliwych wiadomości o stanie zdrowotnym w Palestynie nie mogła „Hadassah" uzyskać pozwolenia na przyjazd swej już kompletnie zorganizowanej kolumny sanitarnej, która pod nazwą „American Zionist Medical Unit" czekała do sierpnia 1917 na paszporty. W tym miesiącu nareszcie udało się kwucy lekarskiej przybyć do Palestyny i z tą chwilą rozpoczyna się tutaj praca, na miarę zupełnie tu nie znaną.

Cel we myśl ewiązku amerykańskiego spowodowało, że pierwszym krokiem było założenie wzorowej szkoły pielęgniarek. Lekarz pozbawiony siły pomocniczej, jaką jest fachowo wykształcona siostra, nie może nic zdziałać, zwłaszcza w kraju biednym i zaniedbanym pod względem kulturalnym. „Hadassah" wykształciła dotąd około 100 sióstr, które w wszystkich 5 szpitalach tej organizacyi pracują; szkoła pielęgniarek pozostała nadal stałą instytucyą obok szpitala w Jerozolimie. Jest to jedyna w świecie szkoła pielęgniarek — jak z słuszną dumą stwierdza sprawozdanie z działalności „Hadassy" — w której wszystkie wykłady odbywają się w języku hebrajskim; jest to wyłączny język potoczny wszystkich sióstr.

Drugiem epokowem dziełem „Hadassy" była organizacya sanitarnego nadzoru nad wszystkiemi szkołami Palestyny. Choroby oczu i skórne są tutaj wśród dzieci szkolnych ogromnie rozpowszechnione a przeciwdziałać temu może naturalnie tylko systematyczny nadzór, wykonywany stale przez lekarzy i pielęgniarki. Od czasu gdy „Hadassah" rozpoczęła swą pracę szkolną liczba chorych dzieci zmalała do połowy.

Następnym krokiem było zorganizowanie nie nowych szpitali wzgl. objęcie istniejących już dawniej, które jednak z powodu wojny, braku lekarzy i środków leczniczych prawie wszystkie były nieczynne. Obok szpitali stworzono ambulatorya nieznane dotychczas w Palestynie, które również nieocenione usługi oddają w walce z chorobami ocznemi i skórnemi. Mimo, że praca sanitarna z natury rzeczy więcej koncentrować się musiała po miastach obok szpitali i wśród ludności bardzo zaniedbanej „Hadassah" nie zaniedbała także i kolonij. Stworzono specyalne posady lekarzy dla kolonii, którzy objeżdżając, stale swe rejony walcząc także z chorobami tam panującemi, szczególnie z malaryą, której najwięcej tutaj poświęcić muszą lekarze uwagi.

Obecnie postawiła sobie Miss Szold za zadanie zorganizowanie opieki nad położnicami i niemowlętami, pozostającemi w domowej opiece. Podzieliła pracę na poszczególne sekcye zgodnie z dzielnicami Jerozolimy i za-

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Jeszcze 13 występów. Jeszcze 13 występów.

We środę 7. września o g. 8 wieczorem **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

We czwartek 8. września PREMIERA **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 11 12

W piątek 9. września o godz. 8 wieczorem **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk Sz. Anskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Witos ustępuje.

Warszawa, 6. września (tel. wł. eg.). Informacye Waszego korespondenta o bliskim terminie ustąpienia rządu Witosa zdają się sprawdzać. W kołach sejmowych utrzymują, że jeszcze przed zwołaniem jesiennej sesyi sejmowej prez. ministrów prześle do Belwederu prośbę o dymisyę.

—u—

Biliński następcą Steczkowskiego.

Warszawa, 6. września (tel. wł. eg.). Poza p. Modzelewskim wymieniają p. dra Leona Bilińskiego kandydatem na następcę min. Steczkowskiego.

—u—

Marki polskie nie zostaną ostemplowane.

Wiedeń. (Pat). „N. Wr. Tagblatt" zamieszcza rozmowę swego sprawozdawcy z bawiącym we Wiedniu wiceministrem Weinfeldem, który między innymi oświadczył, że pogłoski krążące we Wiedniu o zamiarze ostemplowania marki polskiej w związku z nowemi zarządzeniami walutowemi, są fałszywe. Dr. Weinfeld podkreślił z naciskiem, że żadna z tych spraw nie znajduje się na porządku dziennym programu rządowego.

Vanderlipp a Polska.

Wiedeń. (Pat). W odpowiedzi na przyjęcie przez polsko-austryacką Izbę handlową w Wiedniu oświadczył prezydent związku banków amerykańskich Vanderlipp, że Polska chcąc otrzymać pomoc z zagranicy musi wyrobić sobie zaufanie i kredyt moralny przez pracę wewnętrzną. Vanderlipp prosił o przysłanie sobie szczegółowych dat co do budżetu polskiego oraz co do sytuacyi w przemyśle i rolnictwie. Dane te Izba handlowa polsko-amerykańska we Wiedniu przesłała p. Vanderlippowi do Paryża.

—u—

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat). Komisya skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem Dra Diamanda i w obecności wiceministra Weinfelda rozpoczęła dyskusyę szczegółową nad budżetem. P. Dreszer referował część budżetu: Sejm.

Komisya przyjęła w końcu wniosek p. Stapińskiego„ domagający się przeprowadzenia wyborów do sejmu w dniu 15. grudnia„ ze zmianą zaproponowaną przez dra Bazka.

Następne posiedzenie odbędzie się dnia 7. września br.

Sprawa G. Śląska.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Wieczorem odbyło się nowe posiedzenie 4-ch członków Rady Ligi, którym powierzono zbadanie sprawy górnośląskiej. Do chwili obecnej komisya zachowuje bezwzględne milczenie co do przebiegu swych prac, które nie wyszły ze stadyum przedwstępnych prac. Z drugiej strony zapewniają, że z 4 członków komisyi każdy odrębnie przystąpił do zbadania problemu.

Wolny handel węglem.

Warszawa. (Pat). Państwowy Urząd Węglowy podaje do wiadomości zainteresowanych osób i instytucyj, że zgodnie z rozporządzeniem ministra przemysłu i handlu, z dniem 1. października br. zostaną zniesione ograniczenia w obrocie węglem kamiennym, koksem i brykietami na całym obszarze Polski. Import węgla ze Śląska Górnego i Zagłębia Karwińskiego pozostaje nadal pod kontrolą rządu i może mieć miejsce tylko na mocy specyalnych pozwoleń.

Teatr Polski w Łodzi spłonął.

Łódź. (Pat). Dzisiejszej nocy padł ofiarą płomieni budynek „Teatru Polskiego". Akcyę ratunkową utrudniał brak wody w filtrach. Straty są ogromne. Rzesze artystów pozostały pod gołem niebem.

Stowarzyszenie wolnomyślicieli polskich.

Warszawa. (Pat). Powstało tu Stowarzyszenie wolnomyślicieli polskich, którego statut został zatwierdzony przez ministra spr. wewnętrznych. Jednym z założycieli Towarzystwa jest p. Jan Boduin de Curtnay.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Stosunki rosyjsko-niemieckie.

Berlin. (Pat). Dyrektor urzędu dla spr. zagran. prof. Wiesenberg wyjechał wczoraj do Moskwy jako przedstawiciel niemieckich interesów w Rosyi.

Przeciw Hohenzollernom.

Berlin. (Pat). Znany publicysta von Gerlach w piśmie „Welt am Montag" domaga się bezzwłocznego wydalenia z Niemiec wszystkich członków rodziny Hohenzollern, gdyż niebezpieczeństwo monarchistyczne staje się z każdą godziną groźniejsze. „Freiheit" z powodu monarchistycznych uroczystości w Wildungen domaga się usunięcia z Niemiec wogóle wszystkich rodzin byłych panujących dynastyi.

Zatarg austryacko-węgierski.

Wiedeń. (Pat). WBK. Urzędowo donoszą, że dziś rano 6 godz. 5-ej oddział regularny wojsk węgierskich, złożony z 2500 ludzi i wzmocniony przez bandy, przekroczył granice Dolnej Austryi i zaatakował miejscowość Kirschlag. Załogi żandarmeryi austryackiej z Pilgerstadt, Johannstadt i Lebenbrunn jak również dwie kompanie reichswehry„ pilnujące granicy, musiały się cofnąć przed przeważającemi siłami. Dotychczas doniesiono o 2 zabitych i 20 rannych, między nimi 3 ciężko. Z Wienerneustadt odeszły posiłki żandarmeryi i reichswehry. Ludność Kirschlagu i okolicy ucieka w kierunku Wienerneustadt.

Przed rewolucyą w Hiszpanii.

Londyn. (Pat). „Sunday Express" donosi z pogranicza francusko-hiszpańskiego, że w najbliższych dniach spodziewany jest wybuch rewolucyi w Madrycie. W całej Hiszpanii panuje silne podniecenie. Ze wszystkich stron kraju donoszą o demonstracyach antymonarchistycznych.

Adres syonistów syryjskich do XII. kongresu syonist.

Jerozolima. (ŻBK). Organizacya młodo-syonistyczna w Damaszku wysłała do kongresu syonistycznego w Karlsbadzie adres w którym wzywa kongres o podjęcie wszelkich możliwych kroków dla zastanowienia prześladowań praktykowanych wobec syonistów w Syryi. Adres zaznacza, że propaganda syonistyczna nie doprowadzi do tarć między Żydami a Arabami, lecz przeciwnie wzmocni przyjazne stosunki między społeczeństwem żydowskiem a arabskiem nie tylko w Syryi, ale i na całym Wschodzie.

Niemcy antysemici „odkryli" żydowskie pochodzenie gen. Le Rond.

Berlin. (ŻBK). Celem spotęgowania propagandy antysemickiej w Niemczech ogłosiły niektóre czasopisma nacyonalistyczne wiadomość zaczerpniętą z »wiarygodnego« źródła, że gen. Le Rond, do-

mianowała inspektorki dla stałego nadzoru i kontaktu z ludnością. Ostatnie sprawozdanie z działalności „Hadassy", skreślone przez jej tutejszego kierownika I. M. Rubinowa (tak się on podpisuje mimo podwójnego doktoratu medycyny i nauk społecznych) kładzie szczególny nacisk na społeczne zadanie związku obok działalności czysto lekarskiej.

W tym okresie pracy zaskoczyły tu „Hadassę" wiadomości o zwycięstwie „większości" w Ameryce. W rozmowie ze mną Miss Szold wyraziła swe poważne obawy, czy organizacya syonistyczna potrafi utrzymać dzieło stworzone przez „Hadassę" na dotychczasowej wyżynie. Nie można zaprzeczyć — jakiekolwiek się wobec „Brandeisczyków" zajmuje stanowisko — że w tem ograniczeniu się do pewnego systematycznie określonego pola pracy leżała wielka siła i tajemnica powodzenia, naturalnie obok siły dolara. Byłoby to niepowetowaną stratą dla odradzającego się kraju, gdyby w połowie drogi przerwano monumentalne dzieło, które dalej rozbudowane przynieść mogłoby największe korzyści ze względu na młode pokolenie w kraju i masy napływające z Wschodu.

W przededniu otwarcia kongresu ślemy z kraju ojczystego gorące życzenie, aby zgodne siły dalej tę twórczą pracę poparły i mimo wszystkie sprzeczności na tej samej wyżynie utrzymały.

W nadziei, że relacya ta zainteresuje Sz. Redakcyę przesyłam je wraz z pozdrowieniami

Tyla Buchstabowa.

—u—

Teatr żydowski Gościnne występy artystów z Krakowa **Liebgoldów**
We środę 7. września o godz. 7·30 wieczorem.
„SULAMITH“
pani Kolb w roli tytułowej — pani Liebgold w roli Abigail.
dyr. S. M. GIMPLA JAGIELLOŃSKA 11. — 11093

wódca francuskiej armii okupacyjnej na Górnym Śląsku, wywodzi swe pochodzenie z żydowskiej rodziny i że krewni jego, którzy noszą nazwisko Rond, są dotąd jeszcze kupcami w Gliwicach. Wspomniane dzienniki dodają, że gen. Le Rond jest wszechstronnie poinformowany co do wszystkich ściśle wewnętrznych spraw niemieckich, gdyż pozostaje w ciągłym kontakcie z swymi krewnymi. Żydowskie sympatye do Francuzów są przyczyną antysemickiego nastroju, jaki panuje na Górnym Śląsku.

—[] []—

Wiadomości bieżące.

(E. E.). Hymans wręczył 5 bm. Askenazy'emu i Galwanonkasowi 2-gii projekt ugody polsko-litewskiej. Projekt ten opracowany został z tego punktu wyjścia, żeby umożliwić Litwinom przyjęcie go. Jest natomiast mniej korzystny dla nas od poprzedniego, brukselskiego projektu. Hymans dał obu stronom 3 dni czasu na odpowiedź.

(E. E.). Prezydent Rzeszy ogłosił odezwę potępiającą napaści uliczne na wojsko, wskazując na to, że żołnierze są obywatelami w mundurach.

(E. E.). Dnia 5. bm. rano zmarł tu przeżywszy 85 lat Teodor Dydyński, b. profesor prawa rzymskiego w szkole głównej, ostatnio profesor honorowy uniwersytetu warszawskiego.

„Z tajnych dokumentów żydowskich“.

Lwów, 7. września.

Są ludzie żyjący z pasożytnictwa na głupocie ludzkiej. Roi się od nich w Polsce, a kto ich typową działalność poznać pragnie, niechaj weźmie do rękii pierwszy z brzegu numer takiego np. „Wieku Nowego“. Głównym jego żerem, to sensacya, a gdy jej znaleść nie może, wówczas ją tworzy swą fantazyą, czerpiąc natchnienie w rynsztoku namiętności ludzkich i grając na najniższych instynktach.

W wczorajszym numerze opublikował „Wiek Nowy“ pod tytułem „Z tajnych dokumentów żydowskich“, reprodukcyę ryciny, umieszczonej rzekomo w amerykańskim dzienniku „Forwärd“, jako reklama dla jakichś przedstawień kinematograficznych. Reprodukcya ryciny, przedstawiającej pochód uciekających Żydów, byłaby samą w sobie rzeczą niewinną. Charakterystyczną natomiast dla nizin ducha, po jakich pełza lwowskie brukowe pismo, jest tytuł i wyjaśnienie znaczenia ryciny. Rzecz, która była ogłoszona przez gazetę amerykańską, nazywa „Wiek Nowy“ „tajnym“ dokumentem żydowskim! Czy może nikczemność zamiarów w drastyczniejszej objawia się formie?! A wiele truciny moralnej zawiera się znów w kłamliwem twierdzeniu, że obrazy takie publikują syoniści?!

Nie polemizujemy. Piętnujemy tylko zboczenie moralne ludzi, którzy będąc sami na wpół analfabetami, uczynili wydawnictwo „gazety“ źródłem zarobkowania.

iwri.

Z sali sądowej.

Zabójstwo.

Lwów 6. września.

Przed około 20 laty pojął Józef Schmiedt, rolnik z Żeszkowa, wdowę Annę Kamuk vel Makuchowską za żonę. Względy natury czysto materyanlej skłoniły Schmiedta do zawarcia związku małżeńskiego z starszą od siebie o kilka lat Anną. Przez ożenek wszedł Schmiedt w posiadanie kilku morgów pola i zabudowań gospodarskich. Zrazu zdawało się, że życie małżonków popłynie normalnym trybem. Stało się jednak inaczej. Pożycie nie było szczęśliwe. Między małżonkami przychodziło bardzo często do sprzeczek a nawet bójek. Schmiedt począł w trunku szukać zapomnienia.

Dnia 1. maja br. przyszło znowu do kłótni, która przemieniła się wkrótce w bójkę. Schmiedtowa doznała zgruchotania dwóch żeber oraz silnego krwiotoku i po 3 dniach zmarła.

Dziś zasiadł przed trybunałem sędziów przysięgłych tutejszego sądu okręgowego karnego J. Schmiedt jako oskarżony o popełnienie zbrodni zabójstwa. Obwiniony do winy się częściowo przyznał, przeczył jednak, jakoby żonę kolankował i tem się przyczynił do zgruchotania żeber oraz krwiotoku.

Werdyktem sędziów przysięgłych obwiniony został uwolniony od oskarżenia.

Oskarżał prok. Pawlikowski,, rozprawie przewodniczył r. Makuch, bronił dr. Hirschsprung.

Z sportu.

Dotychczasowe wyniki zawodów footbalowych o mistrzostwa.

W odbytych dotychczas zawodach o mistrzostwo Polski, do których stanęły pierwszoklasowe drużyny: Cracovia (Kraków), Pogoń (Lwów), Polonia (Warszawa), Warta (Poznań) i Łódzki Klub Sportowy (Łódź), wyszły zwycięsko: Cracovia bijąc Pogoń 2:0, Polonię 3:0, Ł. K. S 7:1 i uzyskując 6 punktów, Warta bijąc Pobij c Pogoń 3:2 przegrywa jednak przeciw Polonii 0:1, uzyskuje przez to 2 punkty, ale równocześnie 2 traci; Pogoń przegrywając dwa mathe mianowicie przeciw Cracovii i Warcie traci cztery punkty, zyskuje zaś dwa przez zwycięstwo nad Ł. K. S. (2:0).

W walkach o mistrzostwo klasy C. okręgu lwowskiego zapadły dotychczas następujące rozstrzygnięcia.

Pogoń III. Pogoń IV. 14:0, Czarni III. Czarni IV. 3:1, Ż. K. S. II. Leopolia 5:0 (walkover), Pogoń III. Lechia II. 6:2, Ż. K. S. II. Pogoń IV. 5:0 (walkover), Pogoń III. Czarni III. 9:1 zaś w rewanżach Pogoń III. Pogoń IV. 8:0. Czarni III Czarni IV. 8:0, Ż. K. S. II. Leopolia 5:0, Pogoń III. Czarni III. 4:0 a Czarni III. Lechia III, 4:1.

Z zawodów w bieżącym tygodniu odbyć się mających budzi wielkie zainteresowanie spotkanie między Ż. K. S. a Lechią I., która wróciła już z swego Turnee w Rumunii. Spotkanie to odbędzie się na boisku Sokoła obok Parku Łyczakowskiego w czwartek popoł. Zawody o mistrzostwo Polski między Polonią a Pogonią odbędą się w niedzielę. Polonia pobiła zwycięzcę Pogoni 1:0 mr.

„UL“ Teatr art.-literacki pod dyrekcyą St. Niemczynowskiego **Lwów, Ossolińskich 10.**
W części koncertowej występy: Pp. Bronowskiego, Michałowskiego, Mirskiego, Noskowskiej, Orwicza, Ordonównej, Windheima, Wernsównej i Zielińskich. — WIELKA REWIA AKTUALNA »POLSKIE MONTE CARLO« — z udziałem całego zespołu — oraz ustylizowany gawot »MARKIZ I MARKIZA«. Przedsprzedaż biletów w składzie nut WP. Seyfartha ul. Akademicka — od godz. 6-ej wieczorem przy kasie teatru. 11093

NADESŁANE.

Operator Dr. Jakób Selzer
Lwów, ul. Fredry l. 7, powrócił i ordynuje jak zwykle. 11087

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 17, godz. ord 9—1, 3—6 1088

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Sekundaryusz szpitala żyd. **Dr IGNACY SCHWARZ**
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6.**

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił.
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22
od 12½—3½. 10985

Inż. Zdzisław Warchałowski
rząd. up. geometra cyw. we LWOWIE
UL. MOCHNACKIEGO 22, III. p.
przeprowadza działy majątków, parcelacye, odgraniczenia i wszelkie inne pomiary.

Firma „Podlotek“
otwiera dnia 10 b. m. przy ul. BONIFRATRÓW 2/II. na prawo. 11084
Magazyn konfekcyi dla panienek i dzieci. 11084

Dr. JÓZEF GRAF 11085
ul. Żółkiewska 17 — powrócił i ordynuje jak dotychczas od go z. 3—5 popoł.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Wilhelm Lauterstein
powrócił i ordynuje Lwów, Sykstuska 37. 11106

Wni Państwo Gromkowie, właściciele realności i piekarni w Samborze, raczą tą drogą przyjąć nasze najserdeczniejsze podziękowanie za bezinteresowne uratowanie naszego mienia w czasie wszystkich burz, jakie przeszły nad naszym krajem 11115 Izydorowie Zinnowie.

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 7. września o godz. 7.30 „Aida“ Gościnny występ Jana Majerskiego.

Czwartek, 8. września „Kobieta bez skazy“, komedya w 3 aktach G. Zapolskiej.

Piątek 9. września „Dziewczyna z Holandyi“, operetka Kalmana.

Sobota 10. września „Żydówka“, opera Halevyego, gościnny występ Jana Majerskiego.

—

— **Występy »Trupy Wileńskiej«.** Przy przepełnionej widowni wystawiono w wczorajszym dniu dramat L. Kobryna pt. »Wieśniak«. Publiczność żydowska Lwowa miało ponownie sposobność widzieć sympatycznych Wileńczyków.

Artyści odtworzyli skończone w każdym calu typy, miejscami olśniewali realistycznem oddaniem tragicznych momentów. Na pierwsze miejsce wybił się doskonałą, mistrzowsko wypracowaną grą p. A. Słobodzki w roli starego muzyka Prokopa. Gra p. Poli Walter, jak zwykle, wzbudzała podziw. P. Chaja Braz dała znakomitą sylwetkę wnuczki Nataszy. By hołd oddać prawdzie gra wszystkich bez wyjątku artystów wywarła jak najgłębsze wrażenie.

Na szczególną uwagę zasługują obrazy zbiorowe.

ISTNY CUD SZTUKI FILMOWEJ „WANDA“ i „WARSZAWA“
wyświetlają od poniedziałku 5. bm:
Największy dramat orjentalny w 6 aktach p. t.: **„SUMURUN“**
Główne role odtwarzają: Pola Negri, Paweł Wegener, Ernest Lubicz i Harry Liedke.

— **Z Teatru Miejskiego.** We środę 7. bm. »Aida« z gościnnym występem Jana Majerskiego, znakomitego bohatera tego tenora. Tytułową partyę śpiewa p. Zacharska. Ostatnie przedstawienie »Aidy« zgromadziło tłumy publiczności, pełnej entuzyazmu dla świetnego gościa opery lwowskiej. Partyę Ramfisa odspiewa p. Martini.

We czwartek »Kobieta bez skazy«, która zawsze bardzo licznie gromadzi publiczność, wywołując namiętne dyskusye na widowni.

— **Z teatru małego.** We czwartek 8. bm inauguracyjne przedstawienie »Fircyka w zalotach« w pełnej stylowej wystawie. Reżyserya Barwińskiego i artystyczna gra wykonawców z p. Molina na czele rokuje wiele przedstawień komedyi Zabłockiego. Fircyk będzie grany przez parę dni z rzędu, ażeby dać publiczności możliwość dostania biletów. Zainteresowanie wielkie.

— **Konfiskata.** »Ukraińskij Wistnik« z dnia 7. b. m. został skonfiskowany oraz Nr. 155 »Wperedu«.

— **Nauka w żydowskiej szkole handlowej** rozpocznie się dnia 9 września br. to jest w piątek o godz. 2 pop. 11088

— **Pani Tschlenow w Berlinie.** Z Berlina donoszą że pani Tschlenow, która przed kilku tygodniami wyjechała z Rosyi, przybyła do Berlina Skąd wybiera się do Londy u. Zamierza ona wraz z synami osiąść w Haffe stosownie do życzenia zmarłego małżonka (Z. B. K.)

— **Epilog trójkąta małżeńskiego.** Przed sądem przysięgłych rozprawa karna przeciw M. Liebermanowi oskarżonemu o zbrodnię skrytobójczego morderstwa, dokonanego na osobie fotografa Tad. Jaworskiego. Zaścietło wywołała w swoim czasie wielkie zainteresowanie w rodsferpodmiejskich które pewne pismko brukowe karmiło przez szereg tygodni najrozmaitszemi »rewelacyami« o »tragedyi na Pohulance«. Nic więc dziwnego, że celem uniknięcia ścisku w sali sądowej, wstęp na dzisiejszą rozprawę dozwolony jest jedynie za biletami. Rozprawy prowadzi r. Fiala.

— **Z kroniki policyjnej.** Podczas patroli nocnej przytrzymano Michała Dragana, notorycznego złodzieja, przy którym znaleziono nabity rewolwer ośmiostrzałowy.

M. Koralnickiem skradziono w lokalu »Nuzy« przy ul. Trybunalskiej 1 zegarek złoty wartości 300.000 Mk.

— **Napad na rabina Perlmuttera.** Dzienniki warszawskie donoszą: na rogu ul. Twardej i Prostej policyant zatrzymał Wawrzyńca Wrzesińskiego, ślusarza (Plac Kazimierza Wielkiego nr. 6), który napadł na posła do Sejmu, rabina A. H. Perlmutera, za to, że nie ustąpił mu się z drogi. Po spor ządzeniu protokołu zatrzymanego zwolniono. Sprawę skierowano do prokuratora.

— **Emigracya do Palestyny.** Z Warszawy donoszą, że dnia 2. września przeprowadził konsul angielski Balszy przegląd wychodźców do Palestyny. Przy przeglądzie który miał miejsce w lokalu centralnego Urzędu Palestyńskiego, poświadczono 51 paszportów, 13 zaś odrzucono.

— **52 Niemców przeszło na żydostwo.** Z Berlina donoszą, że w okresie miesięcy kwietnia, maja i czerwca przeszło na żydostwo 45 Niemek i 7 Niemców.

—ooo—

— **Modły świąteczne** odbędą się jak corocznie w salach »Lutnia« gmach Skarbka. Miejsca można zamawiać od 10 września b. r., codziennie od godz. 4—7 p. południu. 10893

—o—

— **Konkurs.** Żydowskie Towarzystwo Szkoły Ludowej i Średniej we Lwowie Zygmuntowska 17 ogłasza konkurs na nauczyciela historyi żydowskiej, dla gimnazyów i pedagogium, któryby mógł wykładać w języku hebrajskim. 11094

— **Żydowskie Towarzystwo** Szkoły Ludowej i Średniej we Lwowie Zygmuntowska 17 ogłasza, że egzamin dla zeszłorocznych słuchaczy pedagogium odbędzie się dnia 9. września t. j. w piątek 12. września w poniedziałek, i 13 września we wtorek. 11093

Z życia gospodarczego.

Wiadomośc gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej we Lwowi.

Nowe rozporządzenie o ulgach celnych.

Dziennik Ustaw Nr. 70 z dnia 30 sierpnia br. zawiera nowe rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handlu w przedmiocie ulg celnych. Rozporządzenie to wchodzi w życie dnia 6. września br. i w dniu tym traci moc obowiązującą dotychczasowe rozporządzenie o ulgach celnych z dnia 30 marca 1921 r. ogłoszone w Dzienniku Ustaw Nr. 33. Podczas gdy dotychczasowe rozporządzenie zawierało listę towarów zwolnionych zupełnie od opłaty celnej i listę towarów opłacających zniżoną dopłatę walutową (agio) bo tylko 400 proc. rozróżnia nowe rozporządzenie listę towarów opłacających cło normalne, bez agia i listę towarów opłacających zniżoną dopłatę walutowa w wysokości 900 proc.

Posiedzenie Komitetu Celnego.

Dnia 6 września br. odbędzie się w Warszawie posiedzenie Komitetu Celnego Rady Przemysłowo-Handlowej. Na porządku dziennym tego posiedzenia znajduje się między innymi także wniosek podwyższenia mnożnika dopłaty walutowej (agia celnego) przedłożony przez Związek Przemysłu Włókienniczego w Łodzi i przez Polską Szklarnię.

Zapotrzebowanie drzewa kopalnianego w Belgii.

Do pokrycia zapotrzebowania swoich kopalń węgla sprowadza Belgia znaczne ilości drzewa kopalnianego tj. słupów do podpierania sklepień i stemplowania szachtów z zagranicy. Bliższych informacyi tyczących się rozmiarów tego drzewa kopalnianego udziela Oddział ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Wystawa Międzynarodowa Lokomocyi Napowietrznej

Izba Związkowa Przemysłu Aeronautycznego w Paryżu organizuje w czasie od 12 do 27 listopada 1921 r. „Siódmą Wystawę Międzynarodowej Lokomocyi Napowietrznej“ w Grand Palais, na Polach Elizejskich w Paryżu.

Targi Wiedeńskie.

Zastępstwo służby spedycyjnej dla Targów Wiedeńskich powierzone zostało firmie Józef J. Leinkauf we Lwowie.

Wystawa Katalogów w Bukareszcie.

Prospekty i plan Wystawy Katalogów w Bukareszcie, która odbędzie się od 11 września do 2 października br. są do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Adresy firm zagranicznych pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

Włoska firma Cugini Torta w Chieri, Cassella Postale Nr. 17. poszukuje zastępców dla wyrobów tekstylnych, specyalnie dla sukna do ubrań męzkich i damskich.

Firma Henryk Oventrop, Schwerte a) Ruhr oferuje farby anilinowe, leżące na składzie w Amsterdamie i Kopenhadze. Cennik tych farb jest do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Firma Mulka i Peiniger, Elberfeld oferuje guziki po cenach fabrycznych. Wzory i ceny są do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

NEKROLOGIA.

Niepocieszeni w żalu, tą drogą dziękujemy wszystkim krewnym i znajomym za wyrazy współczucia z powodu śmierci bł. p. matki naszej 11108

Berty Sommerstein
Dzieci.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 6. września 1921.

W obrotach akcyami tendencya zwyżkowa. Wielki popyt na akcye przemysłowe Płacono Nafta 2450—2475—2375 2400 — 2425 —2600 2750 - 2500, Pocisk 1250, Ćmielów 3600, Oikos 8900—6850, Chodorów 2900—2950—2975, Karnalit 1700, Gafota 2050.

Berlin 4075, Praga 4200, Wiedeń 310—.

Poza giełdą w walutach i dewizach tenuencya silnie zwyżkowa.

Płacono dolary ameryk. 3530, kanadyjskie 3120 marki niem. 43·00, leje rum. 44·50, kor. czeskie 44·50.

—oo—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 6 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym) (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	570·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	810·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	2800	3025 —
Tow. akc. Karpalit —42	1600	1750 —
»Ćmielów« Fabryka porcelany 140—	3550	3650·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	15000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000	2200 —
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	6750	7000 —
Warszawska Spółka akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1425·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1000	1025·—
»Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1000	1500·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2400	2800·—
Polsk. Tow. handl. 500·21	1100·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	6600·—	—·—
Zakł. el. Sierszа wsz. em. 140—5·50	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—

Ruble dumskie (po 10)))	50 —	70 —
« « (po 250)	50 —	50 —
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	250 —	280 —
1 Frank szwajc.	4 0 —	490 —
1 £ Sterling	11500·—	12 0 —
1 Dollar amerykc.	3300·—	3500
1 Dollar kanadyjski	2900 —	81 0·
Marki niem. (po 1000)	390 ·—	4100 —
» » po 100)	3·00·—	·00 ·—
» » drobne	3700·—	3 00
Lei rumuńskie (500)	3800·—	000·—
Lei rumuńskie drobne	3700	390·—
Liry włoskie	120 —	1·0 —
Czes kie korony (5000—1000)	3900·—	4100·
Korony austr. niem. stemp owane	250·—	280·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	11800·	12500·—
» na Paryż	250 —	290 —
» na Zurych	450 —	500
» na Praga	4100 —	4300
» na Wiedeń	29·00	31·
» na Berlin	397 ·0)	4175·—
» na Nowy Jork	3200 —	3400 —
» na Medyolan	120 —	1·0·—
» na Bukareszt	3900·—	4.00·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 6. września 1921.

P. T. H IV. 1050—1250, Impex 375—450, Polski Glob 1200—1300, Zegluga Polska 450—500, Zieleniewski III 8400 8700, Parowozy 1450—1550, Trzebinia fabryka ma-zyn I—IV. 3100—3250, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2300—2500 Polska Nafta III 2300—2600, Siersza el. 2300—2500 Oikos 5400—5600, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3300—3500, Krakus 2900—3100, Ćmielów 3500—3700 Górka 8100—8400, Siersza 7800—8200, T. P. G 8100—8300, Chodorów 2700—3100. Pocisk 1000—1200.

Dolary ameryk. 3300—3500, marki niem. 3700—4000, korony austr. 280—300 kor. czechosł. 3900—4200, franki fr. 000

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 6. września 1921.

Dolary ameryk. 3565—3425, funty 13200,—12050, leje 40·50, marki niem. 40·60—40 00.

Belgia 276—275, Berlin 4100—3950, Gdańsk 4125 4100, Londyn 13325, N. Jork 3575, Paryż 287—280, Wiedeń 312—307·50.

Nafta 2900—3130.

—ooo—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 6 b. m. Berlin 6·40, Praga 7·10, Nowy Jork 587·—. Austr. noty kor. stempl. 0·54, Budapeszt 1·42, Bukareszt 6·60, Wiedeń 0·65, Medyolan 25·48, Zagrzeb 3·20, Warszawa 0·17.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 6. bm. Berlin 6 25, N. Jork 587·00, Paryż 44·80, Bruksela 44·25, Sztokholm 126·00, Madryt 76 00, austr. korony stemplowane 0·00 Budapeszt 1 42, Bukareszt 6·60, Wiedeń 0·65, Holandya 185·50 Londyn 21·79, Medyolan 25·60, Kopenhaga 100 00, Chrystyania 77·00, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·17, Praga 7·00, Zagrzeb 3·20.

NADESŁANE.

Fani Lindman Tarnopol — Markus Katz Zborów

zaręczeni w wrześniu 1921. 11069

Z okazyi zaślubin p. Bo hnerówny z p. Kleinmanem gratulują serdecznie

11119 Dawidowie Schapiro ie.

Z okazyi zaślubin p Hermana Tindla z p. Lucyą Traub gratulują i życzą dużo szczęścia Maks i Klara Gold.

11097

Meojmek libejnu anu miwarchim et usiate nu marat Fränkel Dina i mar Weisman bbirkat masel tow b rusatam izku liwnot et bejtom al harej Cion

1 09) Histadrut Haschachar , Stryj.

Z okazyi zaślubin p. Blimki Süss z p. Fridem Zimermanem zasyłają tą drogą serdeczny M zeltow

11119 T. Adlerowie, Jaworów.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Dr. Maksymilian Keller

Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala 10936

powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener., od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11114

Dr. HENRYK ROSMARIN

były ełęw. kliniki parysk., wied. i lwowsk.

ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.

Dr. MICHAŁ SALPETER

Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11107

NAUKA i WYCHOWANIE.

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstraucha przy ulicy Krakickich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem 10913

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11 01

Przyjmę akademika lub pannę wyznania mojżeszowego do dwóch panienek l. i II. gimnazyum, gra na fortepianie. Całe utrzymanie, odpowiednia zapłata. Pisemne zgłoszenia: Inżynier Weinreich, Tarnów. 11100

KURS DO MATURY SEMINARYALNEJ. Kursy języków. Siły profesorskie. Zgłoszenia przyjmuje: Róża Kreps, Zygmuntowska 17. 11102

Absolwent uniwersytecki w Londynie przebywający bez przerwy w Anglii przez la 30 udziela lekcyi języka angielskiego za mieszkanie lub za zapłatą. Reflektuje na posadę jako angielski korespondent. Zgłoszenia A. Rosenstrauch, Lwów, Hotel Wanda, ul. Trybunalska. 11112

Uczeń VIII. gim. przyjmie lekcyę (tak e hebr.) za mieszkanie. Zgłoszenia do centrali Keren Kajemet, Bernsteina 9. 11103

WOLNE POSADY

Apteka Neidera w Kołomyi poszukuj młodszego magistra. Oferty z zapodaniem warunków. Nieuwzględnione b z od piedzi. 11045

Intelligentna panna do mojga dzieci d 8—12 at na wyjazd do Stanisławowa poszukiwana. Zgłoszenia do Adm pod »Rutynowana«. 11058

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowane oncypienta. 10866

Kwalifikowane r botnice przyjmie natychmiast Fabryka« pudełek J. Hecht, Zamarstynowska Nr. 58. 1102

POSAD POSZUKUJĄ.

Urzędnik bankowy z 3 letnią praktyką, obznajomiony z całą manipulacyą bankową — pragnie zmienić posadę, też na prowincyę, w branży bankowo-przemysłowej. głoszenia pod »Obowiązkowy« do Administracyi »Chwili«. 11 6

Urzędnik kolejowy (izr.) obeznany z rachunkowością i służbą komercyą na szuka popołudniowego zajęcia. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Urzędnik kolejowy«. 11.17

RÓŻNE.

Obejmę kancelaryę adwokacką e Lwowie lub na prowincyi pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi. 10381

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Miod inteligentny kawaler poszukuje umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnem wejściem ewentualnie z wiktem. Zgłoszenia pod »Egoz« do Admin. 70

Dwa pokoje przedpokój, kuchnia, łazienki, komfort w Krakowie, zamienię za podobne lub większe we Lwowie. Zgłoszenia pisemne Dr. Somerstein, Krajerowska 5. 11112

Profesorka przyjmie uczenicę na mieszkanie z utrzymaniem. Zgłoszenia w Dyrekcyi szkoły handlowej Zygmuntowska 17. 11116

KUPNO-SPRZEDAŻ.

„Universum" — Lwów, Zygmuntowska 1) kupuje maszyny parowe, lokomobile, motory ropne i benzynowe, kompletne urządzenia fabryczne, obrabiarki do drzewa i metali. 10912

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjednych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Kupię maszynę do 60 cm. na roboty trykotazne lub maszyny do pończoch i rękawiczek ul. Furmanska 9, Teichman. 11 62

Mikroskop Reicherta najnowszej konstrukcyi z immersyą sprzedam Dołkowski, Zimorowicza 6. 11066

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem do handlu żelaza. Wiadomość w Adm. 11059

Spólnik sumienny poszukiwany z kapitałem 2 mil. marek do sklepu obuwia wśródmieściu. Zgłoszenia listowne do »Chwili« pod »Sumienny«.

KOMUNIKATY.

Na centralę »Hechalucu« złożył pan Mostel Uri kwotę 15.000 M. jako pierwszą ratę z większej kwoty zebranej wśród kuracyuszy w Szczawnicy. 11087

Ogłoszenia.

Panna biurowa

biegle pisząca na maszynie, ze stenografią niemiecką, zostan e natychmiast przyjęta. Zgłoszenia między 2—3 popoł. »Solidic« ul. ŻÓŁKIEWSKA 37 11063

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

Młocarnię Flöthera

12 HP. kompletną z pasami, sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 11 58

KOWERY STARE oraz PLYTY GRAMOFONÓW

mogą być połamane. płace po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10780

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

ETYKIETY wszelkiego rodzaju » wykonuje i ma na składzie **LITOGRAFIA**

Lwów, ul. Św. Michała 4 (boczna Kościuszki. 106

WOLNE POSADY.

Panny podręczne i samodzielne oraz zdolnych panów w zakresie krawieczyzny damskiej zostaną natychmiast przyjęte Maison Schargel, Sykstuska 31. 11113

Lokal wolny

przy ul. Kazimierzowskiej

w celach hurtownych dla działu manufaktury oddam do dyspozycyi.

Wiadomość u fryzyera 10762

ul. KAZIMIERZOWSKA 28.

SZKŁO, TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach **wagonowych** i częściowych z szybką dostawą poleca

J. D. UNGER fabryczny skład szkła »« taflowego. »«

Tarnów, Krakowska 2. 11089

Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska.

Akwizytora (ki)

dla specyalnego wydawnictwa

poszukuje »MAŁOPOLSKA REKLAMA« 11069 Lwów, KOPERNIKA 16.

Na sezon szkolny » poleca » HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.

Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «

Papę dachową i Asfalt

hurtownie i detajlicznie. — Ceny konkurencyjne.

FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI**

Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130 10205

Gips alabastrowy

śnieżniej białości, szybko wiążący w workach po 75 kg.

dla celów dentystycznych i chirurgicznych nadszedł 11110

Dom importowy dla artykułów chemiczn.

LEON ABRAHAM

Lwów, Pl. Bilczewskiego 3.

Adres telegraficznych: »Chemikalia« Lwów, Telefon Nr. 561.

Kupiony na ubrania angielskie i raglany jesienne

od 6000 począwszy

poleca DOM HANDLOWO KOMISOWY

»WSCHODNIE KRESY«

we Lwowie ul. Furmańsk 3. 11104

„MAŁOPOLSKA REKLAMA"

LWÓW, ul. KOPERNIKA 16.

PRZYJMUJE I UKŁADA

OGŁOSZENIA DO WSZELKICH PISM, MIEJSCOWYCH, KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH PO CENACH NADER PRZYSTĘPNYCH.

PROJEKTUJE I URZĄDZA REKLAMY RUCHOME.

Gimnazyum żeńskie w Będzinie

poszukuje polonisty (ki)

Zgłoszenia Dr. Schwarz, Lwów

Małeckiego 7, II. p. 11105

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej

Malwina Immerglück

Lwów, Jagiellońska 17

kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

DO P. T. HURTOWNIKÓW!

Kosmetyczne artykuły

TYLKO PIERWSZEJ JAKOŚCI

jak: wodę kolońską, leśną, oraz do włosów, perfumę, krem, brylantynę, proszek do zębów, pudry i t. p. po cenach konkurencyjnych poleca 11029

Wytwórnia kosmetyczna »LUSIA« **Lwów, Legionów l. 37.**

Dobrze prosperująca

fabryka chemiczna

dla wyrobu **artykułów gospodarczych** z gotowym towarem i surowcami

okazyjnie do SPRZEDANIA.

Bliższa wiadomość: 11120

„Małopolska Reklama"

Lwów, ul. Kopernika 16.

Spółka akcyjna Towarzystwo ubezpieczeń

„PORT"

w Warsszawie Dyrekcya na Małopolskę i Śląsk

we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8,

przyjmuje ubezpieczenia wszelkiego rodzaju

transportów kolejowych pocztowych walorowych

jak również od ognia, kradzieży z włamaniem, wypadków wszelkiego rodzaju, odpowiedzialności ustawowej pod najkorzystniejszymi warunkami. 111 9

Reprezentacye w Krakowie, Cieszynie, Bielsku

Ajentury we wszystkich miastach Małopolski i Śląska.

Baczność! **Baczność**

Kupujemy stare żelazo

METALE, hurtownie i detailicznie — płacimy najwyższe ceny. 10354 —

HERSCHENFELD i HONIG

składy: Berka Joselowicza 18 Gródecka 18 i pl. Zbożowy

Ghłopca do posługi biurowej

przyjmie PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 4

Kocioł parowy, 2 płomienno rurowy

około 30 m² pow. ogrzew. sprzeda okazyjnie PIO

Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 11

TRADING COMPANY

SKA HANDLOWA

HURTOWNY SKŁAD GALANTERYI « « « « **Lwów, plac Strzelecki l. 6**

zaopatrzył bogato swój skład i poleca po cenach fabrycznych wszelkie wyroby trykotażowe, jak również pończochy, skarpetki i ubranka dziecinne oraz wszelkie towary w zakres galanteryi wchodzące. 11111 « « «

Złote obrączki ślubn

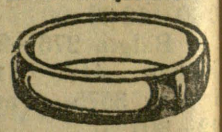

14 kar. t. sztuka Mk. 3

za fasen. Złoto po kursie dzien. lub w zamian za stare.

JUBILER H. MANDL

KOPERNIKA 14

naprzeciw kina Kopernik. 10

Praktykanta z wyrob nem pismem pos kuje Towarzystwo ub pieczeń Sykstuska 35. Zgłoszenia 6—7 popoł. 11

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej

FLESCH-GERLACH-MORITZ

do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy

Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 948 Lwów, piątek 9. września 1921 Rok II

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.251.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Uzasadniony protest.

(w) W chwili, w której na światowym kongresie syonistycznym w Karlsbadzie toczą się poważne obrady nad metodami pracy, któreby umożliwiły wydobycie dla narodu żydowskiego pełnych korzyści z dotychczasowych sukcesów na polu polityki międzynarodowej i nadały deklaracyi z San Remo praktyczną wartość, wypadałoby zrobić też mały rachunek sumienia, czy poza wielką, upajające sukcesy przynoszącą polityką spełnia się też inne, w związku z nią stojące a nawet pomiędzy jej warunek stanowiące zadania tak, jak tego wymaga wielkość celu i szczerość dążeń. Zbytecznem chyba byłoby dowodzić, że jakkolwiek praca organizacyjna, służyć mająca zrealizowaniu deklaracyi Balfoura, jest nadzwyczaj ważną, to jednak niemniej ważną jest ta praca, której zadaniem jest uczynić naród żydowski zdolnym do spełnienia zadań, jakie go oczekują. Najgenialniejsze pomysły wielkich polityków i organizatorów zawiodą, jeśli nie znajdą odpowiedniej gotowości do czynu i ofiar u szerokich warstw narodu. Sam poklask i uznanie nie wystarczą. Koniecznem jest, by wszystkie sfery narodu żydowskiego były zdolne sobie uzmysłowić, że odrodzenie narodu żydowskiego na własnej ziemi to jest ich własne odrodzenie, a nie cud jakiś, któremu z oddali można się z podziwem przypatrywać w cichym zamiarze skorzystania z niego, gdy wszystko się urzeczywistni.

To też źle byłoby, gdyby nawet w chwili takiej, jak obecna, w której obradujący w Karlsbadzie kongres pochłania uwagę wszystkich narodowo czujących Żydów, przebrzmiał bez echa skromny głos konferencyi nauczycieli hebrajskich Galicyi Wschodniej, poświęcony sprawie kulturalno-wychowawczej. Rezolucye ich, to cichy protest przeciw obojętności, z jak syonistyczne sfery oficyalne i znaczna część społeczeństwa do ich pracy i zadań się odnoszą. I powiedzmy już w tem miejscu odrazu: oskarżenie to jest w znacznej mierze uzasadnione! Przyciągająca siła zadań innych, politycznych i społecznych, może stanowić dla przywódców ruchu narodowego do pewnego stopnia psychologiczne wytłumaczenie ich zaniedbań na polu narodowego wychowania, nie mniej jednak faktem jest, że jeśli dzisiaj, mimo spustoszeń, poczynionych przez wojnę, posiadamy w kraju pięćdziesiąt szkół hebrajskich, jeśli wielka część młodzieży naszej włada językiem hebrajskim i zna historyę swego narodu, stało się to wszystko nie dzięki uwadze, jaką tym zadaniom poświęcało kierownictwo partyi, ale mimo zupełnego ich niemal zaniedbania.

Zasługa przeważnej części pozytywnych rezultatów, jakie na tem polu osiągnięto, należy się nauczycielom hebrajskim. Oni to mrówczą swą pracą, zdala od zgiełku politycznych zapasów spełniali swój obowiązek. Spełniali jednak przy tem także obowiązek, który ciążył na innych, bo ich rzeczą jest uczyć i wychowywać, a rzeczą społeczeństwa i jego kierowników jest szkoły organizować i wogóle zadania te im umożliwiać.

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Referat palestyński.

Karlsbad, 7. września (tel. wł. ht.). Referat palestyński wygłosił dr. Artur Ruppin.

Na początku złożył referent sprawozdanie z dotychczasowych wyników na polu gospodarczem pracy palestyńskiej, stając w obronie dokonanego faktu kupna kompleksu gruntów w Emek Jesreel, co na dłuższy okres czasu zaspokoi dotkliwie odczuwany głód ziemi. W dalszym ciągu rozwija mowca plan kolonizacyi Palestyny (znany w ogólnych zarysach z dzieła referenta „Aufbau des Landes"), który zasadniczo różni się od projektu kolonizacyjnego dra Soskina. (Vide wstępny artykuł „Chwili" z 8. bm.; przyp. red.). W końcu omówił referent także znaczenie banku robotniczego w Palestynie. Do kapitału zakładowego banku przyczynia się organizacya syonistyczna kwotą 40 tysięcy funtów szterlingów a robotnicy sumą 10 tysięcy funtów szterlingów. Dalej wykazuje potrzebę wypracowania planu nawodnienia Palestyny, gdyż racyonalny system nawodnienia podniesie dochód z ziemi trzykrotnie.

Votum zaufania i podziękowanie dla Weizmanna i Sokołowa.

Karlsbad, 7. września (tel. wł. ht.). Minister dla spraw żydowskich na Litwie dr. Sołowiejczyk jako przewodniczący komisyi permanencyjnej odczytuje rezolucyę komisyi wyrażającą prof. Weizmannowi i Sokołowowi za ich zasługi w dziedzinie polityki w uwzględnieniu ciężkich warunków, wśród których egzekutywa pracowała, pełne zaufanie oraz podziękowanie.

Delegat Kapłan (Hitachduth) wypowiada się za udzieleniem votum zaufania obecnemu kierownictwu przy równoczesnem podkreśleniu błędów, które egzekutywa popełniła.

Inż. Kapłański (Poalej-Cion) uzasadnia stanowisko delegatów poalej-syonistycznych wstrzymujących się od głosowania.

Rezolucyę komisyi permanencyjnej przyjęto większością głosów, bo 384 głosami przeciw 58. Rezolucya Kapłana (Hitachduth) również została przyjęta.

Po wyrażeniu votum zaufania kierownictwu kongres urządza serdeczną owacyę obu zasłużonym przywódcom, poczem w uroczystym nastroju odśpiewano „Hatikwę".

Tekst telegramu Herberta Samuela.

Karlsbad, 7. września (tel. wł. ht.). Kongresowi syonistycznemu w Karlsbadzie ślę najserdeczniejsze pozdrowienia. Cieszę się, że stosunki umożliwiły odbycie kongresu.

Jestem przekonany, że obrady kongresu przyczynią się do postępu i pokojowego rozwoju Palestyny, któremu to celowi moje usiłowania stale poświęcam. Herbert Samuel.

—0—

Nota międzykoalicyjna do rządu węgierskiego.

Londyn. (Pat). Wedle Reutera postanowiono na wniosek włoski by notę międzykoalicyjną pod adresem rządu węgierskiego z powodu nieopróżnienia pewnej części Węgier zachodnich ułożono we formie ostrzejszej. Nota zaprojektowana przed kilku dniami przez Radę ambasadorów otrzyma jeszcze jeden paragraf dodatkowy w tonie jak najostrzejszym

---

Skarga nauczycieli hebrajskich zwraca się także przeciw nieuzasadnionej drożyźnie książek hebrajskich, która uniemożliwia szerokim warstwom ich nabywanie. Skargę tę bardzo poważnie traktować należy. Przystępna cena książek jest pierwszym warunkiem szerzenia oświaty u wszystkich ludów. U Żydów jednak książka hebrajska jest czemś z a c n i e ważniejszem, niż samym środkiem szerzenia oświaty, gdyż jest ona jednym z głównych narzędzi odrodzenia narodowego. Jeśli żydowski nakładca książek nie może oprzeć się pokusie dużego zysku i w wydawnictwie książek hebrajskich widzi wyłącznie tylko środek robienia majątku, muszą powstać społeczne instytucye wydawnicze, któreby ceny regulowały. Zadanie stworzenia takich instytucyj także nie jest jednem z ogromnych zadań, które ciążą na kierownikach ruchu narodowego

Nie poruszamy tych kwestyi z chęci czynienia wyrzutów kierownikom narodowego ruchu. Mnogość zadań, jakie ciążyły i ciążą na ich barkach, szczególnie liczne piekące problemy bieżącej chwili usprawiedliwiają niejedno zaniedbanie. Wobec apelu jednak, jaki obecnie wystosowali nauczyciele hebrajscy pod ich i całego społeczeństwa adresem, dalsza bezczynność nie mogłaby znaleść żadnego usprawiedliwienia. B z wychowania narodowego nie może nastąpić odrodzenie. Wszelkie hasła o odrodzeniu narodowem stają się czczym frazesem, jeśli ich głównej treści nie stanowi wychowanie młodych pokoleń w duchu, odpowiadającym ostatecznemu celowi.

Po wygraniu kampanii francuskiej w r. 1870 ukuł naród niemiecki zdanie, że wojnę tę wygrał niemiecki nauczyciel ludowy. P a l e s t y n ę d l a Ż y d ó w z d o b y ć m o ż e t y l k o n a u c z y c i e l h e b r a j s k i! Nie politycy i dyplomaci, mowcy i agitatorzy, ale narodowo wychowana, po hebrajsku mówiąca młodzież żydowska znojem swym i mozolną pracą użyźni piaski i pustkowia palestyńskie i stworzy na nich budowę, której plany bez odpowiedniego jej przygotowania byłyby tylko piękną, ale czczą fantazyą.

—0—

Drugi dzień kongresu.

(Od naszego specyalnego sprawozdawcy).

Karlsbad 4. września.

Debata generalna rozpoczęta w pierwszym dniu obrad przemówieniem Simona toczyła się następnego dnia wyłącznie dokoła problemu realnej pracy dla Palestyny w przeciwstawieniu do kierunku dyplomatycznego. Znamienne jest, że druzgocąca krytyka, jakiej poddali prądy panujące w kierownictwie jul. Simon, następnie De Lieme, po części także przedstawiciel „Mizrachi" Berlin — nie tylko oszczędzała Weizmanna ale w zupełności prawie uznawała zasługi jego jako polityka. Z całą siłą natomiast atakowano innych członków Centralnego Komitetu, a główny zarzut, skierowany przeciw Weizmanowi opewał, iż opiera się i ulega równocześnie czynnikom, które niezdolne są do prowadzenia rozsądnej polityki gospodarczej. Polityka syonistyczna musi się oprzeć na czynnikach gospodarczych Roztropna polityka gospodarcza sama przez się utworzy podłoże konsekwentnej linii dyplomatycznej. Zasada ta wygłoszona na zebraniu konstytucyjnem zwolenników programu polityki realnej, zebraniu, w którem wzięli udział Jean Fisher, Simon, de Lieme, bar. Manasse, Kolenscher z org. polskiej Lewite, dr. Goldman, z org wschod.-galicyjskiej, Reich, Rosmarin, Ringel, Schmorak, Dr. Insler, z Mizrachistów: Dr. Hausner, Dr. Rapaport, oraz wielu innych, a przedewszystkiem wielu delegatów z Palestyny — urasta zwolna w communis opinio kongresu. Uderza, że krytyka działalności kierownictwa odnośnie do Palestyny z strony Palestyńczyków jest znacznie ostrzejsza i bezwzględniejsza, niż delegatów europejskich. Informacye, udzielane prywatnie lub przy sposobności przemówień działaczy palestyńskich (Ben Zwi, Rapp, Ben Umi Złocisti) wywierają bardzo przygnębające wrażenie i stawiają przed oczy konieczność przekształcenia polityki syonistycznej w kierunku gospodarczej organizacyi.

Wyrazem tego jest dążność kongresu do przeprowadzenia wyraźnej granicy pomiędzy sprawami i kwestyami, w których kongres rozwinąć może tylko manifestacyjną działalność a temi, które sam jest w stanie rozwiązać. Widoczne jest ustępowanie na drugi plan problemów socyalnych jak i wszelkiej teoretyki, największe natomiast zainteresowanie budzą sprawy organizacyi, polityki gospodarczej i kolonizacyi. Wrażenie mów Simona i De Liemego było ogromne. Krytyka działalności kierownictwa, które na wczorajszem posiedzeniu dał De Lieme, szła znacznie dalej, niż krytyka Simona. Zaraz na początku mowy w nadzwyczaj ostrych słowach scharakteryzował system dyalektyki, którym posługuje się kierownictwo z powodu swej niemocy wystąpienia z jasnym programem Chaotyczność pracy w Londynie — mówił — jest powodem, że wszelkie źródła finansowe wysychają. Wielkie wrażenie wywarło jego oświadczenie, że już w trzy tygodnie po powołaniu go do Egzekutywy wniósł rezygnacyę i cofnął ją na usilne żądanie Weizmana. Wykazuje, jak nawet dyplomatyczny kierunek staje obecnie na martwym punkcie, jak od czasu deklaracyi Balfoura sytuacya polityczna zmienia się na niekorzyść, jak nawet kontakt z rządem angielskim staje się słabszy, czego dowodem konstytucya palestyńska. (Zdumienie wywołało, że przy otwarciu kongresu nie było pisma powitalnego od Herberta Samuela. Sprawa wyjaśniła się później). (Telegram powitalny Samuela nadszedł ale zawierać ma powtórzenie stanowiska, zajętego w pamiętnej deklaracyi Wys. Komisarza po wydarzeniach w Jaffie. Przyp.). Dyplomacya nie osiągnęła niczego w sprawie granic Palestyny. (W międzyczasie nadeszła wiadomość, której publicznego potwierdzenia oczekują w mowie Weizmana, że Transjordania przyłączoną ma być do Palestyny. Przyp.). Wskazuje na niepotrzebną stratę czasu i wnoszenie zarzewia namiętności przez zajmowanie opinii syon. i kongresu sprawami legionu i stosunku do Arabów. Nadewszystko boli go upokorzenie, jakiego doznali Żydzi z strony sądownictwa angielskiego. Opowiada, jak dotknęła go odpowiedź Usyszkina na zarzut, że Żabotyńskiego ułaskawiono tylko w drodze zamiany. Jednego Araba, więc też jednego Żyda, Żabotyńskiego. Jak możecie to ścierpieć? — zapytał Usyszkina. Wówczas ten najdumniejszy z działaczy żydowskich odpowiedział: „Nie rozumiecie tego. Żyd musi cierpieć".

Różnica pomiędzy Brandeisem a Weizmanem w sprawie stosunku do Arabów polega na tem, że ten ostatni łudzi się, iż sprawa arabska da się rozwiązać na drodze dyplomatycznej, pierwszy zaś sądzi, że tylko przez stworzenie warunków gospodarczych, przez ekonomiczne oddziałanie zdoła się przekonać Arabów o pożyteczności ruchu syonistycznego dla kraju. Wykazuje błędy w polityce kolonizacyjnej i apeluje do kongresu, aby w imię dobra ojczyzny żydowskiej rozważył zagadnienie o konieczności wciągnięcia całego żydostwa do pracy dla Palestyny i reorganizacyi polityki syonistycznej.

W mowie De Liemego czuć było głębokie przejęcie się omawianymi problemami. De Lieme mówi nerwowo, w języku niemieckim, co sprawia mu trudności, które jednak żarem przekonania przezwycięża.

Po nim przemawiali Berlin (Mizrachi) Dr. Thon. Zarówno Dr. Thon, jak i trzej mowcy popołudniowego posiedzenia: Marc Buber (Hitachdut), Goldberg (Amerykal) Rab. Dr. Chajes (Wiedeń) przemawiali przeciw grupie Brandeisa. Goldberg neguje, jakoby Brandeis i tow. mieli wpływ w masach ludowych, zaś Rab. Dr. Chajes opowiada o swojej podróży amerykańskiej i wyraża wątpliwość, czy Brandeis nawet w razie zwycięstwa jego kierunku potrafiłby zdobyć kapitał prywatny dla Palestyny.

W sobotę rano odbyło się uroczyste nabożeństwo w templu z okazyi kongresu. Na nabożeństwie obecni byli członkowie Egzekutywy Komitetu Wykonawczego i delegaci. Ogromne tłumy publiczności zalegały ulice przed świątynią.

H.

—II—

Nowa wolta parlamentarna p. Witosa, czy też faktyczna dymisya rządu?

(List zespołu stronnictw centrowych do prezydenta ministrów).

Warszawa 7. września (tel. wł. eg.). Gabinet p. Witosa znajduje się od dzisiaj „in statu dimensionis", jeżeli nie formalnie, to faktycznie. Przynajmniej inaczej nie można zrozumieć listu wystosowanego przez zespół stronnictw centrowych do Witosa. Niezmiernie lapidarny w treści, noszący podpisy p. Skulskiego (NZL.), Loewenstein i Rauch (KPK.), Bobka i Włocha (Piast.), oraz De Rosseta i dr. Wróblewskiego (Klub mieszcz.) zredagowany został po godzinnej naradzie przedstawicieli zespołu stronnictw centrowych odbytej pod przewodnictwem p. Skulskiego.

Treść pisma jest następująca:

„Panie Prezydencie! Zespół stronnictw centrowych niniejszem podaje do wiadomości panu Prezydentowi, że całkowicie podziela jego zapatrywanie co do potrzeby niezwłocznej dymisyi całego gabinetu". Następują podpisy. W Sejmie list ten wywołał zrozumiałe poruszenie. Wprawdzie nie brak było głosów, że mamy tu do czynienia z nową woltą parlamentarną Piastowców i ich premiera dokonaną w celu zaszachowania przeciwników, ale przeważało przekonanie, że takie lub inne motywy są obojętne wobec grożącego „interregnum" rządowego, na jakie się zanosi a które w obecnych warunkach nie takie dwa da się zlikwidować. Mówiono również że p. Witos zamierza swą prośbę o dymisyę przesłać Naczelnikowi Państwa w piątek. 9. b. m.

W każdym razie nie bez wpływu na ostateczną decyzyę premiera pozostanie czwartkowe ponowne zebranie zespołu stronnictw centrowych, zwołane do Sejmu na godz. 5-tą popołudniu.

Leaderzy Piastowców nie kryją swego rozgoryczenia z powodu zachowania się lewicy szczególnie pepesowców i chugotowców w czasie debaty generalnej w komisyi skarbowo-budżetowej. I ugrupowaniom lewicowym przypisują też w znacznej mierze winę obecnego położenia.

Spotyka się również z najkategoryczniejszem zaprzeczeniem pogłoska jakoby ludowcy gotowi byli podać rękę endekom.

Z konwentu seniorów.

Warszawa. (Pat). Konwent seniorów pod przewodnictwem marsz. Trąmpczyńskiego odbył dziś zebranie, na którem przewodniczący podał do wiadomości. iż przedmiotem obrad konwentu seniorów ma być wniosek komisyi skarbowo-budżetowej o przyspieszenie zwołania Sejmu. Na pierwszem posiedzeniu Sejmu na porządku dziennym prócz pierwszych czytań szeregu projektów rządowych, marszałek proponuje kwestyę opodatkowania dyet polskich, projekt noweli do ustawy z 21. lipca 1919, w przedmiocie zabezpieczenia Państwa, sprawozdanie komisyi administracyjnej o projektach ustaw dotyczących państwowej służby cywilnej oraz organizacyi władz dyscyplinarnych. Przedstawiciele PPS. oponowali przeciwko umieszczeniu na porządku dziennym projektu ustawy o stanie wyjątkowym. Sama zaś propozycya przyspieszenia obrad nie spotkała się ze sprzeciwem. Postanowiono zwołać sejm na wtorek 13. bm. o godz. 4-ej popołudniu. Na porządku dziennym posiedzenia prócz pierwszych czytań projektów ma być także projekt ustawy dotyczący spraw urzędniczych. Marszałek odczytał następnie list komitetu wykonawczego Targów Wschodnich zapraszający przedstawicieli Sejmu do Lwowa na otwarcie Targów w dniu 25. bm. co przyjęto do wiadomości.

W końcu marszałek zaproponował, by w sesyi bieżącej odbywać posiedzenia codziennie nie wyłączając sobót i poniedziałków natomiast by po dwóch tygodniach obrad następowała tygodniowa przerwa.

Obrady komisyi konstytucyjnej nad ordynacyą wyborczą.

Warszawa 7. września (tel. wł. eg.). Komisya konstytucyjna została zwołaną na 11. bm. celem przystąpienia do obrad nad ordynacyą wyborczą do Sejmu i Senatu.

—[]-[]—

Na tle układu handlowego polsko-niemieckiego.

Warszawa 7 września (tel. wł. eg.). W warszawskich kołach politycznych mówi się, że znany przemysłowiec niemiecki Hugo Stinnes miał podobno oświadczyć gotowość współpracy w odbudowie przemysłu polskiego w zamian za przyspieszenie układu handlowego między Polską a Niemcami.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Dookoła spisu ludności.

Mieszkańcy Galicyi Wschodniej będą mogli podawać tylko przynależność państwową polską (a nie ukraińską lub neutralną).

Tak oświadczył prof. Buzek.

Warszawa. Współpracownik »Momentu« zwrócił się do prof. Buzka, kierującego odbyć się mającym powszechnym spisem ludności z trzema zapytaniami:

1) Czy w formularzu będzie się znajdowała rubryka przynależnośc państwowej i czy każdy mieszkaniec będzie mógł podać swą przynależność państwową według własnego pojęcia, niezależnie od dyktanda komisarza spisowego?

2) Jak zostanie rozstrzygnięta sprawa narodowości i języka?

3) Czy będą jakieś ograniczenia przy przy podaniu religii? Na te pytania prof. Buzek złożył następujące oświadczenie:

Na pierwsze pytanie: Jeżeli nie będą przedstawione dokumenty, stwierdzające przynależność państwową polską, komisarz wpisze to, co mu mieszkaniec poda, zaznaczając przytem, że nie przedstawiono odnośnych dokumentów.

Co się tyczy starych mieszkańców Wschodniej Galicyi, to będą oni mogli podawać tylko przynależność państwową polską (a nie ukraińską lub neutralną), ale spis ten nie ma zgoła dla Galicyi Wsch. charakteru plebiscytu i będzie miał tylko znaczenie stwierdzające, że według wewnętrznych polskich zasad (?) Galicya Wschodnia jest prowincyą polską.

Odpowiedź na drugie pytanie: W sprawie narodowości i języka ojczystego mieszkańcy będą korzystali z całkowitej swobody i Żydzi np. będą mogli wpisywać narodowość żydowską i język żydowski albo hebrajski jako ojczysty, wedle własnego uznania. Wszelkiego rodzaju przymus z strony urzędników będzie uważany za wykroczenie.

Odpowiedź na trzecie pytanie: Każdy mieszkaniec ma prawo podać nietylko religę, jaka mu się podoba, ale może się również podać za bezwyznaniowca.

—o—

Porozumienie stronnictw ukraińskich z polskimi komunistami?

Warszawa 7. września (tel. wł. eg.) W kuloarach sejmowych kolportowano dzisiaj pogłoskę, jakoby rząd był w posiadaniu dokumentów stwierdzających, iż między ukraińskiemi stronnictwami w Galicyi Wschodniej a polską partyę komunistyczną miało przyjść do porozumienia w sprawie przyszłej kampanii wyborczej. Wedle tych pogłosek Ukraińcy mają dać hasło abstynencyi przy wyborach i nie wystawiać żadnych własnych kandydatów, natomiast nieoficyalnie całym swym wpływem poprzeć kandydatów komunistów.

Pogłoskę tę notujemy wyłącznie z obowiązku dziennikarskiego.

—o—

Naczelnik Państwa przyjedzie na otwarcie Targów Wschodnich.

Warszawa. (Pat.) Przybyła tu delegacya miasta Lwowa i Targów Wschodnich, która zaprosiła Naczelnika Państwa na uroczystość otwarcia Targów, otrzymała odeń przyrzeczenie przybycia do Lwowa na dzień otwarcia. Również p. marszałek Sejmu oraz ministrowie, tudzież zastępcy państw akredytowanych w Polsce przyrzekli swe przybycie do Lwowa na otwarcie Targów Wschodnich.

—oo—

Z obrad Ligi Narodów.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Czwarte posiedzenie zgromadzenia Ligi z dnia 6. bm. otwarto o godz. 18-ej i trwało tylko 45 minut i poświęcone było dokonaniu wyborów 6 wiceprezydentów zgromadzenia. W głosowaniu wzięło udział 39 państw. Pierwsze głosowanie dało wynik następujący: Bourgeois (Francya) 21 głosów, Da Cunha (Brazylia) 29 głosów, Balfour (Anglia) 25 głosów, Ishi (Japonia) 23 głosów, Hymans (Belgia) 22 głosów, Benesz (Czechosłowacya) 17 głosów, Torriente (Kuba) 14 głosów, Askenazy (Polska) 11 głosów, Blanco (Urugway) 9 głosów, Motta (Szwajcarya) 9 głosów, Robert Cecil (Afryka południowa) 4 głosy. Wobec uzyskania dostatecznej liczby głosów w pierwszem głosowaniu zostalii wybrani Bourgeois, Da Cunha, Balfour, Hymans i Ishi. W drugiem głosowaniu ściślejszem pomiędzy Beneszem a Torrientem, pierwszy otrzymał 20 głosów, drugi 19, wobec czego wybrany został Benesz. Prócz powyższych 6 wiceprezydentów wybranych przez zgromadzenie bezpośrednio, wiceprezydentami zgromadzenia są również prezydenci i wiceprezydenci 6-ciu komisyi, które ukonstytuowały się dziś popołudniu.

Udział polskich reprezentantów w pracach komisyi.

Genewa. (Pat). Polska jest reprezentowaną w komisyach w sposób następujący: W komisy izmiany traktatu Ligi narodów przez p. Askenazego, w komisyi organizacyi technicznych Ligi prez. p. Olszewskiego i Sokala, w komisyi obrony blokady przez p. Askenazego, w komisyi finansowej i spraw wewn. przez p. Modzelewskiego, w komisyi humanitarnej przez p. Modzelewskiego,, w komisyi spraw politycznych i administracyi państw. przez p. Askenazego.

Przeciw przyjęciu Węgier do Ligi Narodów.

Hannower. (Pat). Jak podaje praska „Tribuna" Czechosłowacya ma zapewnione poparcie wszystkich przedstawicieli małej ententy przeciwko przyjęciu Węgier do Ligii narodów.

Grac. (Pat). „Grazer Tagespost" donosi z Belgradu: Rząd jugosłowiański polecił swemu przedstawicielowii w Lidze narodów zaprotestować energicznie przeciwko przyjęciu Węgier do Ligi narodów.

Genewa. (Pat). Staje się coraz bardziej prawdopodobne, że prośba Węgier o przyjęcie ich do Ligi narodów wywoła bardzo poważną dyskusyę w zgromadzeniu Ligi. Delegaci małej ententy porozumieli się już podobno co do wspólnego oświadczenia się w tej sprawie. Treść ich noty ma być tego rodzaju, że w 24 godzin po powrocie na tron węgierski któregokolwiek z członków rodziny habsburskiej wojska małej koalicyi wkroczą na terytoryum Węgier dla zmuszenia ich do uszanowania traktatu.

—oo—

Kwestya irlandzka.

Londyn. (Pat.) Jak się dowiaduje biuro Reutera z Dublina s tuacyę tam-

---

DAWID FRISCHMANN.

Taniec.

(Dokończenie).

A Thimna stoi przy drzwiach namiotu z obrączką na palcu. Nie! Wszystko, co posiada, odda, a tylko nie oną obrączkę. Wszak w obrączce owej pogrążon żywot jej wszystek i wszystko co posiada, i wszystko, co posiadała, a kto wie, czyli nie pogrążone w tej też i wszystko, co posiadać jeszcze będzie. Obrączki tej nie wyda. Nie wyda! Nie wyda! — A wóz postępuje i zbliża się, gdy z dachów i tłoku i blanki zrzucają jeszcze sąsiadki jej, każda co ma. Oto nausznica złota spada w oczach jej z blanki tuż obok i niknie pogrzebiona wśród złota leżącego na wozie; oto spada kubek złoty; oto misa złota. Duch pijaństwa przeszedł po obozie i zachwyciwszy męża każdego i niewiastę, przenosił się z męża na męża. W tejże chwili przybył wóz aż przed drzwi jej namiotu, a kapłani trąbią, cielce porykują i jabłka granatowe podzwaniają. A Thimna stoi przed wozem. Nagle spadło na nią drżenie a ona nie wiedziała o tem. Palcem ręki prawej ściąga obrączkę z palca ręki lewej, ściąga i nadziewa co chwilka, jakby szalona była lub igrała. I nim jeszcze wiedziała, co czyni, a oto już spadła obrączka z palca i w jednym okamgnieniu znalazła się w wielkiej kupie złota na wozie. W tejże chwili czuła, iże się jej coś urwało w sercu i usunęło znienacka, że jej się serce pustem uczyniło. Poczem znikł także wóz i ludzie wszyscy, a słońce przez jedno mgnienie oka zapasło i była ciemność dookoła. W tejże chwili widziała nagle dzieweczka,, że na wieki nie wróci już jej wybraniec i że ją po wsze czasy odumarł.

I ruszył wóz stamtąd dalej, by zebrać ostatki przez lud przyniesione, aż przybył do końca.

Nazajutrz wielkie było święto w obozie. Wielki kapłan wziął wszystko złoto, wozem przywiezione, i w ogień je rzucił. A wyławszy odlew, który z ognia wyszedł, wykształtował go rylcem i cyrklem i uczynił zeń cielca boskiego. Dopieroż ujrzał lud boga okiem w oko i twarzą w twarz i krzyczał wielkim głosem. Tedy zbudował kapłan przed nim ołtarz i ofiarował całopalenia i ofiary spokojne, jakie przyprowadzili, a radość bardzo była wielka. Usiadł tedy naród, by jeść, i popijał obficie, potem zaś wstał do zabawy. Wówczas wyszły też kobiety i dziewczęta i bawiły się pospołu, a gdy zmężowie przygrywali na piszczałkach i w bębny uderzali, ujęły się kobiety wzajem za ręce, okrążyły cielca dookoła i rozpoczęły pląsy.

Nagle wszyscy w lęku się cofnęli i ustąpili miejsca: oto między tańcującemi ukazała się nagle dzieweczka, przedziwnie pląsając, której równej w tańcu nie było. Oto porusza nogami i głową i waha całem raz w górę raz w dół, raz w tył, a raz w przód, raz zwolna, a raz szybko, że się na on widok wszystkie przeraziły serca a włosy widzom na głowach powstawały. Izaliż nie Thimna to, dzieweczka z rodziny Gerszom, z półpokolenia Meraszeh?

Teraz oto tańcuje zwolna i zlekka — i była jako w zaraniu nadziei swojej, gdy kwitły kwiaty na ziemi wszystkiej i wewnątrz jej serca, a w miarę jak głowę swą przed się skłaniała, zajaśniały jej lica i oczy: był to pierwszy pocałunek.

Nagle skurczyła się i zwinęła jak wąż — oto nadszedł ból pierwszy, powinął wiatr nad kwiatami i sercem jej i było zimno i trwożnie.

Za chwilę drobno postępowała nogami: jeszcze obrączkę posiada, jeszcze posiada, posiada; wszystek jej żywot i dusza pospołu z oblubieńcem jej czyliż pogrążone nie są w tej oto obrączce, a wszystko to razem czyliż nie jest jedną obrączką?

Za inną chwilę, a wlecze się z ciężkością, z ciężkością, zatraciły się wszystkie członki jej ciała,, a żyły jej lica skamieniały: to nadzieja jej czem raz słabnie, czem raz się rozpływa. Jeszcze tylko słaby głos utrapienia: może, może, może!

Nagle zmocniła się i ukrzepiła, a głowa jej w górę wzniesiona: tego nie odda! nie odda za nic!

Jeszcze chwila, a z szybkością błyskawicy poleciała kołem dookoła cielca i potoczyła się pędem wichury, jako wiecheć wiatrem porwany: ostatki swe wlała w bożka tego! jedynego swego mu oddała, a on się w wnętrzu jego rozpłynął!

I tańczy na podobieństwo wichru i burzy, nogi jej omal już ziemi nie dotykają, w

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Jeszcze 12 występów. Jeszcze 12 występów.

We czwartek 8. września PREMIERA **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 11 12

W piątek 9. września o godz. 8 wieczorem **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk Sz. Anskiego.

W sobotę o godz. 8-mej wieczorem **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 aktach D. PIŃSKIEGO

W sobotę 10. września o g. 3 popołudniu **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

tejszą uważają wprawdzie jeszcze za krytyczną, mimoto jednak panuje przekonanie, że rokowania nie będą zerwane, i że gabinet angielski zaprosi pełnomocników sinfenistów na dalszą konferencyę. Uważają za nieprawdopodobne by L. George przyjął na siebie odpowiedzialność za zerwanie rozejmu.

Wojska koalicyjne wysłane zostaną na Węgry.

Byto m. (E. E.). Dzienniki donoszą, że przybyłe do Opola wojska francuskie i stacyonowane na G. Śląsku wojska angielskie i włoskie wysłane zostaną do zachodnich Węgier dla rozbrojenia węgierskich wojsk powstańczych.

Banki niemieckie wykupują marki polskie.

Warszawa. (E. E.). Dzienniki donoszą, że banki berlińskie stale wykupują w Gdańsku znaczną liczbę waluty polskiej, powiększając sztucznie ilość marek polskich zagranicą.

Zniesienie wiz na przejazd przez Holandyę.

Hannower. (Pat). Wedle oficyalnego doniesienia rządu holenderskiego, z dniem 6 bm. zniesiono dla wszystkich obywateli państw obcych z wyjątkiem Rosyi obowiązek specyalnej wizy władz holenderskich na przejazd przez Holandyę.

---

pewnej chwili jest już bardzo blizką słońca, w innej odległą jest odeń: uszedł ból wszystek, stopniał i rozpłynął. Niema już w niej duszy, a jest tylko jej wybraniec, niema już wybranego jej serca, a jest tylko obrączka, niema już obrączki, a jest tylko żywot, a teraz i żywota już niema, a jest tylko bóg! — a dusza i wybraniec jej i obrączka! żywot jej i bóg pomieszali się nagle w jedno, i że ich już rozdzielić nie mogła. Odeszła ją dusza i w wybrańca jej wstąpiła, uszedł wybraniec i wstąpił w obrączkę, uszła obrączka i w żywot się jej obróciła, uszło ją życie i ostał się bóg.

A pląsy coraz bardziej się wzmagają. Ustał ból wszystek i był tylko sam bóg. Przestał ból być jej tylko bolem i został bolem całego licznego ludu, jaki tam był, albowiem odebrał go jej bóg, który jest bogiem całego kraju. A taniec coraz bardziej się wzmaga i burza coraz się bardziej wzmaga i szał coraz silniej wzrasta — aż trwoga wielka lud cały ogarnęła dookoła i mąż każdy rzucił swój bęben i piszczałkę swoją, i zachwiali się, stanęli i pierzchli przed siebie.

A ona dalej jeszcze tańczy bez końca i granic i miary. Na ustach jej piana się biała ukazała a członki jej jakby się rozpłynęły — i nagle padła na ziemię.

Gdy ją z ziemi podźwignęli, ujrzeli, że martwa była.

Przełożył z hebr.
Ozyasz Tfillemann.

—ił—

Dola nauczycieli szkół hirschowskich.

Otrzymaliśmy następujący list, który ze względu na jego ogólniejsze znaczenie umieszczamy w całości:

Byłem przed wojną kierownikiem szkoły fundacyi bar. Hirscha. Podczas wojny biedowałem, jak wielu innych współwyznawców z Galicyi wschodniej, uczyłem dzieci uchodźców w Morawii, służyłem w wojsku, uciekałem kilkakrotnie, pozostawiając całe swoje mienie na pastwę losu itd. itd. W jesieni 1918 r. połączyłem się wreszcie napowrót z rodziną w Sanoku. By żyć, wysprzedałem po kolei co jeszcze uratowałem z powodzi i co odziedziczyłem po rodzicach. Przetrwałem rok cały. W jesieni 1919 r. szczęśliwym trafem dostałem się jako urzędnik cywilny do W. U. G. gdzie pracowałem aż do czasu likwidacyi tego urzędu t. j. do 15 września 1920.

W ciągu tego czasu wielokrotnie starałem się o posadę nauczycielską, zawsze bezowocnie. Co teraz począć? Jestem bez chleba, liczę 53 lat, mam za sobą 25 lat pracy nauczycielskiej. Szkoły fundacyi są nieczynne, kuratorya płaci płace przedwojenne t. j. 250 koron austryackich miesięcznie.

Posad nauczycielskich dla Żydów nie ma z wyjątkiem t. zw. nauczycieli religii mojżeszowej. Nie mówiąc już o tem, że nie każdy jest powołany do pełnienia obowiązków nauczyciela religii, ilość tych posad jest tak mała, że się trudno o taką posadę ubiegać, szczególnie, gdy się nie ma funduszów i jest ojcem rodziny. Współudział przy obsadzeniu tych posad kahału i rad szkolnych powiatowych sprawia, że ubiegający się o taką posadę musi mieć »plecy« lub przynajmniej być »znany miarodajnym czynnikom«. Ponieważ szukać trzeba w całej Galicyi, nie ma nadziei uzyskania posady bez wielkiej cierpliwości i pieniędzy koniecznych do przetrwania. Zniszczenie kraju i klęska mieszkaniowa wyklucza w wielu wypadkach ubieganie się o posadę. Źle jest, gorzej niż źle!

Pomimo 53 lat jestem zupełnie zdrów, ale nie mam z czego żyć. Wojna każdemu dała się w znaki, ale kto przeżył czasy najgorsze i wytrwał, mając jaki zawód ist ieć może. Cóż mają począć nauczyciele szkół fundacyjnych? Czy rękę wyciągnąć po jałmużnę, po tylu latach uczciwej pracy? gdy się jest zdrowym i umie pracować? Utrzymywać się z lekcyi? Z lekcyi teraz nie można żyć, nawet gdy się ma troskę wyłącznie o siebie samego.

Umiem pracować w biurze, ale kto chce mieć 53-letniego człowieka w biurze jako podrzędną siłę? Mam zdolności, ale jak drugiego przekonać o tem, zanimby mnie bliżej poznał? Jak okazać swoje zdolności, gdy się ma wstąpić do nowego zawodu, z którego techniką biurową trzeba się dopiero z znajomić? Łamię sobie głowę nad tem jak wystylizować anons do gazet i nie mogę dojść do końca. Jeśli napiszę: »Były kierownik szkoły, mający dwuletnią praktykę biurową szuka zajęcia«, czy się znajdzie instytucya, która da mi zatrudnienie? Byłe kierownictwo szkoły mi więcej zaszkodzi, aniżeli pomoże a dwuletnia praktyka biurowa za krótka, aby mnie zarekomendowała do poważnej posady, potrzebnej mi do zabezpieczenia chleba rodzinie.

Szanowna Redakcya spyta się napewno, w jakim celu piszę ten list? Oto dlatego, gdyż czuję się pokrzywdzonym przez społeczeństwo żydowskie Galicyi. Jestem dzieckiem asymilacyi. Całe życie i duszę swoją oddałem w ofierze społeczeństwu galicyjsko-żydowskiemu. Wychowałem całe pokolenie, które zaświadczyć może o uczciwej i owocnej pracy mojej. Isyonizm, choć może nie wprost, ciągnie soki z pracy mojej i moich kolegów. Dlaczego mam teraz głodować? Dlaczego mają moje dzieci cierpieć głód, zimno i nędzę? Gdzie są podpory asymilacyi? Ich nie ma, ich nigdy nie było w Galicyi! Wiedeń nami kierował, a gdy Wiednia nie stało, cała ohyda bezmyślności galicyjskiej wyszła na jaw.

Nędza nauczycieli fundacyjnych i ich tragiczny los jest bardzo znamiennym miernikiem naszego społeczeństwa. Czy jestem syonistą, czy nie, tego nie chcę tu wyrazić, bo zanadto się szanuję, po mimo biedy, która mi dokucza, ale to powiem: Nauczycielom fundacyi dzieje się wielka krzywda a pomimo ogromnego nieszczęścia światowego Żydów w ogóle, zapomnienie o nich świadczyłoby źle i o syonizmie krajowym.

Posada Olchowska 5 września 1921.
Sanok
Natan Willner nauczyciel.

Kary od zaległości skarbowych.

Odnośnie do artykułu umieszczonego pod powyższym tytułem w „Chwili" z dnia 7/9 br. pozwalam sobie zauważyć co następuje:

Wina za arcyfiskalne stosowanie ustawy nie spada ani na tut. urząd podatkowy ani na tut. izbę skarbową lecz wyłącznie na Ministerstwo skarbu w Warszawie. Ministerstwo skarbu ogłosiło bowiem w swym dzienniku urzędowym z dnia 20/8 1921 l. 49 poz. 352 okólnik z dnia 8/8 1921 l. 2123, w którym czytamy (ustęp czwarty) co następuje:

„Od należności skarbowych, zaległych w dniu 1. września 1921 r. których termin minął dnia 1. sierpnia br. lub wcześniej, obliczać należy nadzwyczajne kary za zwłokę wedle stawki stopniowej z art. 2, począwszy od 31 dnia po terminie płatności w ten sposób, że za pierwsze trzy miesiące zwłoki oblicza się po 3 proc. za każdy miesiąc, za następne 3 miesiące po 3 i pół proc. za każdy miesiąc a siódmego miesiąca zwłoki po 4 proc. miesięcznie od pełnej zaległej należności skarbowej; nadzwyczajne kary za zwłokę pobierze się zatem w tych wypadkach także i za czas przed 1. września 1921 r., zamiast normalnych odsetek (art. 2.).

Od wpłat natomiast do dnia 1. września 1921 r. uskutecznianych pobiera się tylko nor-

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 111 9

Gościnne występy artystów z Krakowa
W CZWARTEK 8. WRZEŚNIA
„SŁOMIANY WDOWIEC"
kom. operetka w 3 ak'ach.

malne odsetki za zwłokę, należące się wedle odnośnych ustaw i przepisów.

W ten sam sposób oblicza się kary za zwłokę od kwot płatnych dopiero po 1. sierpnia 1921 r. (art. 2. i 13).

Bardzo wielką doniosłość praktyczną ma część ustępu 3 tego okólnika, który brzmi: „Postanowienia ustawy o nadzwyczajnych karach za zwłokę odnoszą się tylko do wymierzonych podatków i opłat stemplowych tudzież taks a zatem tylko do takich należności skarbowych, na które właściwe władze wydają nakazy płatnicze (wezwania płatnicze). Przepisy te nie będą zatem miały zastosowania do tych zaległości w podatkach, bezpośrednich, opłatach stemplowych i taksach, które wedle odnośnych ustaw przypadają do uiszczenia bez specyalnego wezwania według własnego obliczenia zobowiązanego; należą tu między innemi te raty podatków bezpośrednich, które na zasadzie odnośnych ustaw płatne są w pewnych z góry przewidzianych terminach według zeszłorocznej należności, gdy nie ma wymiaru na rok bieżący, następnie opłata stemplowa od umów ubezpieczonych, płatna na podstawie zamknięcia rachunkowego (art. 9. i 10 ust. 2 dnia 10 lipca 1920 r. Dz. U. P. P. Nr. 75 poz. 509), należytości które mają opłacać Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, należytości od akcyi, od kuponów procentowych i dywidendowych itp."

O zmianę tej mylnej hyperfiskalnej interpretacyi należy się przeto zwrócić do Ministerstwa Skarbu w Warszawie. Tak izba Skarbowa jakoteż urząd podatkowy musi bowiem, wszelkie okólniki ministeryalne przestrzegać na równi z ustawą. Na właściwiej byłoby, gdyby tut. Izba Adwokatów, powołana do czuwania nad przestrzeganiem ustaw w właściwem ich brzmieniu, sama interweniowała w tej sprawie w Ministerstwie oraz spowodowała Centralną Radę adwokacką w Warszawie, by także ona w tej sprawie interweniowała w Ministerstwie Skarbu.

Dr. Ludwik Mund.

Z sali sądowej.

Krwawy epiiog trójkąta małżeńskiego.

Lwów, 7. września.

Przed sądem przysięgłych rozpoczęła się dziś rozprawa główna przeciw Menaszemu Liebermanowi, pomocnikowi fotograficznemu, oskarzonemu o zbrodnię morderstwa. Sala sądowa przedstawia widok odmienny niż zwykle; wszyscy członkowie Trybunału jakoteż prokurator w togach sędziowskich. Wstęp na salę sądową dozwolony wyłącznie za biletami. Audytoryum liczne, wśród którego przeważa — jak to zwykle bywa — płeć niewieścia. Rozprawie przewodniczy r. Fide, jako wotanci zasiadają r. Ladler i Łyszkowski oskarzenie wnosi prokurator Sywulak, oskarzonego broni adwokat dr. Axer.

Po wylosowaniu sędziów przysięgłych i ich zaprzysiężeniu, odbiera przewodniczący generalia od oskarzonego, poczem następuje odczytanie aktu oskarzenia.

Oskarzony, młody mężczyzna, prezentuje się wcale sympatycznie. Ubrany elegancko, pewnym głosem odpowiada na pytanie przewodniczącego, popadając od czasu do czasu w stan rozdrażnienia.

Akt oskarzenia.

Tłem sprawy jest trójkąt małżeński, który tworzyli Lieberman, żona jego Cesia i śp. Jaworski „ten trzeci". Lieberman widząc, że szczęście jego rodzinne burzy Jaworski, dnia 12 kwietnia br. zastrzelił Jaworskiego na Pohulance. Akt oskarzenia kreśli w następujący sposób całą historyę: W zakładzie fotograficznym Jaworskiego od lat była czynną Cesia Sterkmethówna; urodą swoją ujęła swego pracodawcę, który uchodził za kobieciarza. Jaworski aczkolwiek żonaty, nie żył dobrze z swoją żoną. Ta okoliczność wpłynęła też na zacieśnienie się stosunku między Jaworskim a Cesią. Przed laty wstąpił do „Adeli" w charakterze pomocnika oskarzony, który z czasem pokochał Cesię i w rezultacie został przyjęty w swych staraniach przez jej rodziców. Krótko trwało pożycie małżeńskie młodej pary, gdyż ciągle psuł je Jaworski. Zazdrosny Lieberman, szykanuje swoją żonę, podejrzywając ją ustawicznie, że utrzymuje stosunek z Jaworskim. Ten ostatni radzi swej pupilce, by rozwiodła się z Liebermanem. I sam Jaworski podjął się przeprowadzenia tego planu. Lieberman w pierwszej chwili zgodził się, wkońcu jednak znowu połączył się z swoją żoną. Pożycie małżeńskie Liebermanów coraz bardziej się psuje. Lieberman sądzi że jest oszukiwany przez żonę i uważa za sprawcę i burzyciela swego szczęścia Jaworskiego. To spowodowało, że Liebermanowa ucieka od męża do Brzeżan i tam spędza jakiś czas z Jaworskim. Lieberman nie poprzestał na podejrzeniach, wniósł przeciw Jaworskiemu doniesienie do władz o zgwałcenie swej żony, z drugiej zaś strony Liebermanowa czyni kroki sądowe dla uzyskania separacyi.

Lieberman dnia 12 kwietnia spotkawszy swoją żonę z Jaworskim na Pohulance dwukrotnym strzałem z browningu zranił Jaworskiego,, który po kilku dniach zmarł w szpitalu.

Przesłuchanie Liebermana.

Na pytanie przewodniczącego oświadcza Lieberman, że wedle serca i sumienia nie poczuwa się do winy. W dwugodzinnem blizko przesłuchaniu kreśli Lieberman dzieje swego stosunku do żony od chwili poznania. Wstąpił do zakładu fotograficznego „Adela" którego właścicielem był śp. Jaworski i tam też poznał Cesię. Oboje pozostawali w serdecznych stosunkach i po pewnym czasie postanowili zawrzeć związek małżeński. Po powrocie z wojska doszły go słuchy, że Cesia zdradza go, lecz pogłoskom tym nie dawał wiary. Z końcem 1919 roku odbyły się zaręczyny a niebawem ślub.

Rola Jaworskiego.

W czternaście dni po ślubie zaprosił oskarzonego śp. Jaworski i oświadczył mu, że Cesia jest jego żoną a nie żoną Liebermana. I wtedy ofiarował mu Jaworski sumę 30.000 kor. tytułem odszkodowania za poniesione wydatki spowodowane przygotowaniami na urządzenie mieszkania. Oskarzony wzbraniał się przyjąć pieniądze, lecz wziął je ostatecznie, zmuszony przez Jaworskiego. Tej rozmowie przysłuchiwała się Liebermanowa. Po trzech dniach pieniądze zwrócił Jaworskiemu. Po tym incydencie, żona udobruchała oskarzonego, przedstawiając mu,, że rozmowa z Jaworskim to była odegrana komedya. W niedługi czas potem był oskarzony świadkiem czułej sceny między śp. Jaworskim a Cesią. To zajście spowodowało, że Lieberman wraz z żoną porzucili posadę u Jaworskiego i oboje znaleźli zajęcie w „Sztuce".

Jaworski kilkakrotnie nagabywał Liebermanową, wzywając ją do objęcia posady u niego. Oskarzony zwrócił się do władz policyjnych o interwencyę. Zawezwano Jaworskiego na inspekcyę policyjną i tam oświadczył Jaworski, że z Cesią pozostawał w bliskich stosunkach cztery lata przed ślubem i po ślubie. Gdy oskarzony zażądał wyjaśnień od żony, ta przyznała się do wszystkiego, i prosiła go o przebaczenie, przyrzekając, że więcej to się nie powtórzy.

Dnia 23 listopada żona uciekła do Brzeżan, gdzie spotkała się z Jaworskim. Osk. wniósł doniesienie karne przeciw Jaworskiemu o uwiedzenie. Następnie podaje Lieberman, że postanowił śledzić żonę i przypadkowo dnia 12 kwietnia zauważył ją w tramwaju. Podążył więc za nią aż na Pohulankę, gdzie spotkała się z Jaworskim. Po czułem przywitaniu znikli oboje. Ostatecznie odszukał oskarzony czułą parę w nie bardzo przyzwoitej pozycyi. Nastąpiła krótka wymiana zdań a oskarzony pod wrażeniem, że Jaworski sięga po broń do kieszeni, w stanie niezwykłego podniecenia, bez zastanowienia strzelił do Jaworskiego. Wkrótce po zajściu oddał się sam w ręce władz bezpieczeństwa. Po szeregu pytań, zadanych oskarzonemu przez prokuratora, wotantów i obrońcę przesłuchanie zakończono.

Postępowanie dowodowe.

Po przerwie nastąpiły orzeczenia lekarzy rzeczoznawców dra Bilckiego i dra Niementowskiego o wyniku sekcyi zwłok śp. Jaworskiego, poczem przystąpiono do przesłuchania kilku mniej ważnych świadków. Przesłuchanie Cesi odbędzie się dopiero w czwartek przedpołudniem.

Rozprawa popołudniowa rozpoczęła się od przesłuchania inspektora Łukomskiego, którego zeznania rzuciły snop światła na całą sprawę. Świadek przesłuchiwał Cesię Liebermanową. Zeznała ona, że przypadkiem znalazła się na Pohulance, że przypadkiem przyszedł tam Jaworski i tak samo przypadkiem znalazł się tam jej mąż. Związek małżeński z Liebermanem zawarła pod przymusem rodziców, Lieberman bardzo ją kochał lecz ona darzyła miłością Jaworskiego, którego kochała już przed zamążpójściem.

Lieberman przesłuchiwany przez świadka okazywał wielkie zdenerwowanie, był zrozpaczony. Na świadku zrobił Lieberman wrażenie człowieka zupełnie złamanego. (Przy tych słowach inspektora Łukomskiego oskarzony płacze). Świadek przesłuchiwał również śp. Jaworskiego w szpitalu. W depozycyach swych podał Jaworski, że przypadkowo znalazł się na Pohulance. Krok Liebermana tłómaczył tem, że Lieberman podejrzywał go o romans z Cesią. Przy tej sposobności wydał Jaworski dyspozycye w tym kierunku, że przedsiębiorstwo należy oddać zarządcy a Cesi wypłacać miesięczną pensyę 5000 mk, gdy będzie pracowała.

Z kolei zeznaje świadek Mikołaj Jaworski. Opisuje szczegóły z pobytu Liebermanowej i Jaworskiego w Brzeżanach. Zmarłemu bratu wyjaśniał świadek następstwa, jakie może pociągnąć stosunek z Liebermanową. W odpowiedzi na to oświadczył śp. Jaworski, że Żyd nie jest w stanie nic złego zrobić. Wiedział, że brat utrzymywał stosunki z innemi kobietami.

Zeznania Wiktoryi Jaworskiej nie przyniosły żadnych nowych szczegółów.

Następnie zeznaje Michalina Jaworska, żona śp. zmarłego. Opisuje swój stosunek do męża. Pewnego razu zjawił się u niej Lieberman i przedstawił jej swoje położenie. Narzekał, że Jaworski złamał mu życie. Do postępowania karnego nie przyłącza się a na wypadek zasądzenia rezygnuje z wszelkich roszczeń do Liebermana. Zresztą przebacza mu wszystko. W tem miejscu zrywa się Lieberman i przystąpiwszy do zeznającej, prosi ją o przebaczenie.

NADESŁANE.

W. P. Drowi Führerowi

za staranne i skutaczne wyleczenie mnie z choroby kamieni żółciowych — zasyłam tą drogą serdeczne podziękowanie 11135
Helena Brantwein.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Kino Grażyna

ul. Leona Sapiehy 34.

PREMIERA od czwartku aż do odwołania

Sam ARSEN LUPIN

jako autor i aktor we wspaniałym dramacie w 7-miu aktach

„Król włamywaczy“. 11124

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. Goldstein

były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12. Kraszewskiego 3. 10660

Dr. JÓZEF GRAF 11085

ul. Żółkiewska 17 — powrócił i ordynuje jak dotychczas od go z. 3—5 popoł.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. Wilhelm Lauterstein

powrócił i ordynuje Lwów, Sykstuska 37. 11106

Operator Dr. Jakób Selzer

Lwów, ul. Fredry l. 7, powrócił. 11086

JWPanu **Drowi Maksymilianowi Kappaportowi,** lekarzowi we Lwowie, Sykstuska 35 składam tą drogą serdeczne podziękowanie za udzieloną pomoc i troskliwą opiekę nad żoną moją podczas jej choroby. **Jakób Weintraub.** 11145

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:

1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.

2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.

3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.

4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 7, w podwórzu.

codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu. 10536

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Czwartek, 8. września „Kobieta bez skazy“, komedya w 3 aktach G. Zapolskiej.

Piątek 9. września „Dziewczyna z Holandyi“, operetka Kalmana.

Sobota 10. bm. pop. „Romantyczni“ Rostanda, przedstawienie dla młodzieży.

Sobota 10. września „Żydówka“, opera Halevyego, gościnny występ Jana Majerskiego.

Niedziela 11. bm. o godz. 3.30 popoł. „Biały mazur“.

Niedziela 11. bm. o godz. 7.30 wiecz. „Kobieta bez skazy“.

Poniedziałek 12. bm. „Dziewczyna z Holandyi“.

Wtorek 13. bm. „Cyrulik sewilski“, gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

—x—

Repertuar Teatru Małego.

Czwartek 8. bm. „Fircyk w zalotach“ komedya Zabłockiego.

Piątek 9. bm. „Fircyk w zalotach“, komedya Zabłockiego.

Sobota 10. bm. „Fircyk w zalotach“, komedya Zabłockiego.

Niedziela 11. bm. „Fircyk w zalotach“, komedya Zabłockiego.

Poniedziałek 12. bm. premiera „Zakochani“, komedya w 3 aktach Caillaveta i de Fleursa.

—o—

— **Występy »Trupy Wileńskiej«.** »Dni naszego życia« dramat Leonida Andrejewa, to pierwsza sztuka repertuaru nieżydowskiego, którą odtworzyli Wileńczycy w poferyalnym cyklu przedstawień. Rolę córki zwyrodniałej matki odegrała pna Oreska z wielkim powabem. Głębokiej grze tej artystki zawdzięczyć też należy, iż spektaklowy charakter sztuki rosyjskiej został zachowany. Żywą kreacyę matki-kuplerki stworzyła pni Pola Walter. P. Słobodzki w roli lokaja-pułkownika stał na wysokości zadania. Grę świetną p. L. Kadisona cechowała werwa i znakomite ujęcie roli starego studenta. Rolę Głuchowcewa Nikolaja odegrał p. Steina a Mirnowa Grygorega, oficera rosyjskiego p. J. Bułow. Całość wywarła silne wrażenie. Bardzo pięknie jak zwykle wypadły obrazy grupowe.

Wśród widzów, która wypełnili szczelnie salę, można była zauważyć publiczność polską.

— **Z Teatru Miejskiego.** Pierwsze popołudniowe przedstawienie dla młodzieży odbędzie się w sobotę 10. bm., o godz. 3·30. Dla młodocianej publiczności odegrana zostanie przemiła komedya Rostanda »Romantyczni« z Lozińską, i Pelińskim w rolach głównych. Galerye komicznych postaci odtwarzają pp. Justman, Kalinowski i Rasiński, który reżyserował z pietyzmem ten sielankowy obrazek. »Romantyczni« otworzy cykl przedstawień dla młodzieży szkolnej i dają gwarancyę wysokiego poziomu artystycznego. Staranna oprawa sceniczna stwarza piękne tło dla dzieła Rostanda.

— **Z teatru małego.** Otwarcie sezonu teatru małego odbędzie się dzisiaj: Fircykiem w zalotach« Zabłockiego w nowej inscenizacyi H. Barwińskiego. W tytułowej roli wystąpi p. Melina, b. artysta teatru Polskiego. Piękna wystawi, stylowa gra artystów przyczyni się do artystycznych wrażeń. Między akty wypełni balet z epoki Stanisława Augusta. Kasa teatru małego sprzedaje z rana bilety w gmachu teatru wielkiego, popołudniu zaś w teatrze małym. Zainteresowanie wielkie ze względu na szereg świeżo pozyskanych artystów, którzy po raz pierwszy wystąpią na scenie lwowskiej.

— **Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie** donosi: Z dniem 15. września br zaprowadza się na linii Lwów—Podwołoczyska ruch pociągu Nr. 211 na odcinku Złoczów—Podwołoczyska, pociągu Nr. 214 na odcinku Tarnopol—Złoczów a z dniem 16. września br. ruch pociągu Nr. 212 na odcinku Podwołoczyska—Tarnopol.

Pociągi te są uwidocznione na ściennym planie jazdy ważnym z dniem 1. czerwca br.

Wszelkie uwagi i znaczki tyczące się uwag przy pociągach Nr. 211, 212 i 214 należy skreślić.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr. 399 czasopisma »Słowo polskie« (wydanie poranne), Nr. 6014 czasopisma »Gazeta Poranna«, Nr. 181 czasopisma »Ukraińskij Wistnyk«, Nr. 156 (639) czasopisma »Wpered« z dnia 8. września 1921, Nr. 28 czasopisma »Batkiwszczyna« z dnia 11. 9. br. oraz Nr. 34 czasopisma »Wola Naroda« z dnia 10. września br.

— **W Rosyi taniej aniżeli w Francyi (?)** Według informacyj prof. Nansena, który niedawno przebywał w Warszawie, potrzebuje Rosya najmniej 100 tysięcy ton zboża na zasewy wiosenne, na wyżywienie zaś głodującej ludności tylko na krótki okres czasu przynajmniej 2.000.000 ton zboża.

W rosyjskich miastach znajdują się zapasy żywności w dostatecznej ilości. Za pieniądze wszystko kupić można. Jeśli się weźmie pod uwagę niski kurs waluty rosyjskiej, okaże się, że artykuły pierwszej potrzeby są o wiele tańsze w Rosyi, niż w Francyi.

— **Uwolnienie arabskiego szeika.** Szeik Al-Paruki, którego obwiniono o udział w napadzie na kolonię żydowską podczas zaburzeń majowych, został przez sąd uwolniony. Należał on do twórców tzw. arabskiego kongresu. (Ż. B. K.)

—o—

— **Żydowskie Towarzystwo Szkoły Ludowej i Średniej we Lwowie** Zygmuntowska 17, ogłasza, że egzamin dla zeszłorocznych słuchaczy pedagogium odbędzie się dnia 9. września t. j. w piątek 12. września w poniedziałek a 13. września we wtorek. 11093

—oo—

— **1) Wpisy w Lwowskim Instytucie Muzycznym** na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 4. Tamże informacye i prospekta.

2) Kurs koncertowy fortepianowy w Lwowskim Instytucie Muzycznym prowadzi S. Eisenberger, N. Kwiecińska i W. Weber.

3) Seminaryum Muzyczne dla kandydatów dla nauczycieli muzykii w szkołach państwowych otworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

4) Szkoła operowa Lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapel. opery Lehrera i reżysera opery art. Tumawskiego przyjmuje kandydatów.

5) Muzyczna freblowska szkółka Lwowskiego Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy. 10876

Wiadomości handlowe.

Lwów, 7. września 1921.

Nafta 2850—2750—2950—2975—3000, Berlin 4075—4300, Chodorów 3159—3175 3150—3125, Karpalit 1800—1750, Oikos 7300—7350, Pezet 1025, 4½ Bk. hip. 106·50, Cmielów 3900, Rakszawa 7000, Gafota 2250.

Poza giełdą płacono dolary amerykańskie 3750, kanadyjskie 3375 marki niem. 41·00 kor. czeskie 43·00.

—x—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 7 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	570·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	800·—	820·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3100·—	3200·—
Tow. akc. Karpalit —42	1700	1850
Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3800	4000·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000	2300
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	7200	7450
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1425·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1000	1050

ocisk« Zakłady amuni.	500—0	1250·—	—·—
olski Glob	350—100	1200·—	—·—
olska Nafta	500—75	2800 —	3050·—
olski Tow. handl.	500-21	1100·—	—·—
ow. Rakszawa	140—56	6900·—	7100·—
akl. el. Siersza wsz. em.	140—5·60	2225·—	—·—
ział. Zakł. górn. Siersza	140—0	6000·—	—·—
ow. Zieleniewski	140—20	8000·—	—·—

Waluty.

Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« po 500 rb.	200·—	250·—
« drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	270·—	300·—
1 Frank szwajc.	460·—	510·—
1 Ł Sterling	12000·—13 000·—	
1 Dollar amerykański	3500·—	3800·—
1 Dollar kanadyjski	3100·—	35 0·—
Marki niem. (po 1000)	400·—	4200·—
» (po 100)	3900·—	410·—
» drobne	3800·—	4000·—
Lei rumuńskie (500)	3·00·—	4100·—
Lei rumuńskie drobne	3800·—	4000·—
Liry włoskie	150·—	170·—
Czeskie korony	4100·—	4300·—
Korony austr. niem. stemplowane	250·—	280·—

Dewizy.

Wypłata na Londyn	12500·—	13500·—
» na Paryż	270 —	300·—
» na Zurych	470·—	520·—
» na Pragę	4200 —	4500·—
» na Wiedeń	290·00	310·—
» na Berlin	40.000	4375·—
» na Nowy Jork	3400·—	3700·—
» na Medyolan	1 0·—	17·—
» na Bukareszt	3900·—	4100·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 7. września 1921.

P. T. H I—III. 1050—1250, Impex 375—450, Polski Glob 1200—1300, Żegluga Polska 450—500, Zieleniewski 9000 9500, Parowozy 1450—1550, Trzebinia fabryka ma-zyn I—IV. 3100—3250, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2900—3200, Siersza el. 2400—2600 Oikos 5400—5600, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3400—3600, Krakus 3100—3300, Ćmielów 3500—3700 Górka 8100—8400, Siersza 8500—8800 T. P. G 8200—8400, Chodorów 3100—3300. Pocisk 900—1100.

Dolary ameryk. 0000—0000, marki niem. 3100—4100, korony austr. 280—300 kor. czechosł. 0000—0000, franki fr. 000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 7. września 1921.

Dolary ameryk. 4050—3900, franki 309 marki niem. 42·65—42·50, Berlin 42·60—42·00, Bukareszt 4275, Londyn 14250 N. Jork 4050, Praga 49·50, Wiedeń 315·—.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 7 b. m. Berlin 6·32, Praga 7·05, Nowy Jork 587·—, Austr. noty kor. stempl. 0·50, Budapeszt 1·40, Bukareszt 0·00, Wiedeń 0·62, Medyolan 25·35, Zagrzeb 3·00, Warszawa 0·17.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 7. bm. Berlin 6·27, N. Jork 587·00, Paryż 44·80, Bruksela 44·00, Sztokholm 125·50, Madryt 76·10, austr. korony stemplowane 0·00 Budapeszt 1·40, Bukareszt 6·42, Wiedeń 0·62, Holandya 185·50 Londyn 21·79, Medyolan 25·40, Kopenhaga 101·25, Chrystyania 76·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·17, Praga 7·05, Zagrzeb 3·00.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn mego kuzyna B Tenenbauma z kuzynką Jetti Manheim zasyłam serdeczny מזל־טוב
11156 Markus Altstädter z żoną.

Gratulujemy serdecznie przyjaciółce naszej p. Sarze Rothenberg do Jej zaręczyn z p. Mosesem Jägerem i życzymy im jasnej przyszłości. Róża Mandel, siostry Sternbachówny, Jägerówna i Scheincia Band.
Turka we wrześniu 19.1. 11141

Z okazyi zaręczyn p. Joachima G...u z p. Tońcią Gruberz serdecznie gratulują
11144 Adolf Sekler z żoną.

Z okazyi zaręczyn
p. Anny Besen z p. Maurycym Rotsteinem zasyłają serdeczne gratulacye
11157 Markusowie i Markusówny.

Benzion Tennenbaum — Jetka Manheim
Załoźce — Tarnopol
11155 zaręczeni w wrześniu 1921.

Frydzia Neulich — Kiwa Neulich
Roźniatów — Lwów
zaręczeni w wrześniu 1921 11127

Rózia Prager — Adolf Zimmerman
Krasne — Przemyśl
zaręczeni w wrześniu 1921. 11126

Dawid Freimann — Sala Mesias
Kulików — Polany k. Żółkwi
zaręczeni w wrześniu 1921. 11140

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. (powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11114
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17. ord. od 8—9 i 12—6 11107

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu
ord. 3—5 popoł. **Szopena 7** (boczna Podlewskiego). — — 11151

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika fachowca z kapitałem do handlu żelaza. Wiadomość w Adm. 11059

Spólnik sumienny poszukiwany z kapitałem 2 mil. marek do sklepu obuwia w śródmieściu. Zgłoszenia listowne do »Chwili« pod »Sumienny«.

Poszukuję do pracowni cukierniczej spólnika hurtownika z branży cukrowej lub t. p. albo też pracownię odstąpię. Zgłoszenia do Adm. pod »Pracownia«. 11116

Szukam spólnika do prowadzenia hurtownego składu skór. Zgłoszenia pisemne do Biura ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana pod »Lokal w śródmieściu«. 11114

NAUKA i WYCHOWANIE.

Wpisy na kursa przygotowawcze I. Rotenstraucha przy ulicy Krasickich l. 8, parter, odbywają się codziennie między godz. 2—7 wieczorem 10913

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11101

Poszukuję nauczycielki na wieś do ośmioletniej dziewczynki, któraby ją uczyła 3 klas i francuskiego. Zgłoszenia Słowackiego 6. Diamantstein. 11142

Wyższego wykształcenia niemieckiego, polskiego udziela pod gwarancyą nauczycielka Ulica Kleparowska 4. 11137

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Poszukuję pomieszczenia dla dziewczynki 1-letniej uczęszczającej do 7 klasy szkoły Św. Anny za dobrą opłatą. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Porządna rodzina«. 11170

PRYWATNE KORESPONDENCYE.

Sprostowanie. W wtorkowym numerze mylnie został wydrukowany podpis w podziękowaniu WP. Drowi Jakóbowi Selzerowi — a mianowicie właściwy podpis jest Mark s Wandel a nie Zandel. 11131

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Kasę blokową MARKI »NATIONAL« kupię natychmiast Janowska 36. 11154

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Mezanim. 11130

Do sprzedania 4 rury wiertnicze nieużywane o świetle 4·5 cal. o łącznej długości 22. mb. Wiadomość u dozorcy domu Hausnera 9. 11138

Obręcze gumowe »Re thoffera« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

POSAD POSZUKUJĄ.

Urzędnik kolejowy (izr.) obeznany z rachunkowością i służbą komercyalną szuka popołudniowego zajęcia. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Urzędnik kolejowy«. 11117

Abiturvent wybierający technikę, absolwent klasycznego gimnazyum z inteligentnego domu obejmie lekcyę we Lwowie, jednego lub dwóch uczniów gimnazyalnych z hebrejskiem, początkami francuskiego i gimnastyką najnowszych systemów za wynagrodzeniem w następującej formie: wikt, osobny pokój i dopłata wedle umowy. Bliższa wiadomość pod adresem Dra Jakóba Rosenmana adwokata w Stryju. 11129

Uczeń VIII. gim. przyjmie lekcyę (także hebr.) za mieszkanie. Zgłoszenia do centrali Keren Kajemet, Bernsteina 9. 11103

WOLNE POSADY.

Apteka Neidera w Kołomyi poszukuje młodszego magistra. Oferty z zapodaniem warunków. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 11045

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

ASYSTENT FARMACYI znajdzie posadę na popołudniu w aptece we Lwowie, Zielona 33 Nieuwzględnione oferty bez odpowiedzi. 11020

Inteligentna panna do trojga dzieci od 8—12 at na wyjazd do Stanisławowa poszukiwana. Zgłoszenia do Adm pod »Rutynowana«. 11058

Kwalifikowane robotnice przyjmie natychmiast Fabryka« pudełek J. Hecht, Zamarstynowska Nr. 58. 11028

Przyjmę akademika lub pannę wyznania mojżeszowego do dwóch panienek I. i II. gimnazyum, gra na fortepianie. Całe utrzymanie, odpowiednia zapłata. Pisemne zgłoszenia: Inżynier Weirauch, Dynów. 11100

Pannę do kasy przyjmie księgarnia »Beth Izrael« Jagiellońska 15. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem curriculum vitae i warunków. 11132

Bachalter za dobrą zapłatą poszukiwany Feldmann Janowska 36. 11133

Poszukuję inteligentnej panienki na popołud. do 7-letniej dziewczynki Baral, Cytadelna 7 (boczna Ossolińskich) 11158

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Przyjmę ucznia lub uczenicę na mieszkanie. Bliższa wiadomość Fotograf, Łyczakowska 9. 11127

Odstąpię kancelaryę adwokacką wraz z mieszkaniem (5 pokoi) w mieście okręgowem w zamian za mieszkanie 3—4 pokoi we Lwowie. — Położenie obojętne. Zgłoszenia pod »P« do Małopolskiej Reklamy, Kopernika 16. 11149

Ogłoszenia.

Kocioł parowy, 2 płomienno rurowy
około 80 m² pow. ogrzew. sprzeda okazyjnie PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 11036

Chłopca do posługi biurowej 11039
przyjmie PION, Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476.

Baczność eleganckie Panie! 11147

Magazyn Nowości dla Pań ◆ Münzer i Frisch
UL. KILIŃSKIEGO 1 (naprzeciw Kawiarni Wiedeńskiej). « « «

poleca: Bluzki, suknie, halki, szlafroki; kiety — zawijanki, szale wełniane i jedwa kompletne wyprawy ślubne i t. p. « « «
CENY KONKURENCYJNE!

Panna biurowa

biegle pisząca na maszynie, ze stenografią niemiecką, zostanie natychmiast przyjęta. Zgłoszenia między 2—3 popoł. »Solalie« ul. ŻÓŁKIEWSKA 37. 11063

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

1000 Żakietów wełnianych

otrzymaliśmy i sprzedajemy po cenach konkurencyjnych. « Przed zakupem oglądajcie nasze okna wystawowe »»» «««

Magazyn „Mannera" LWÓW SYKSTUSKA 2.

Młocarnię Flöthera
12 HP. kompletną z pasami, sprzeda tanio PION, Lwów, Lwowska 48. Tel. 476. 11[illegible]8

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmanna 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

WAŻNE DLA KUPCÓW!

Perfumy i mydła toaletowe
:: **hurtownie sprzedaje** ::
Hurtowny skład perfum i galanteryi
Gustaw Zwerdling,
11024 **Lwów, Legionów 39.**

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
AZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1/4 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBÓW 10887
„COLUMBIA"
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Złote obrączki ślubne

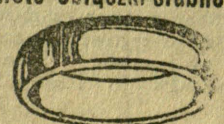

14 kar. t. sztuka Mk. 350
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

WOLNE POSADY.

Szpital izraelicki poszukuje natychmiast szwaczki. 11128

Instruktora (ki) do 2 dzieci I. gimn. i normalnej na całe popołudnie ewent. z utrzymaniem poszukuję Zimerman, Sklep Krakowska 2. 11154

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

Ważne dla młynarzy!

Nadszedł większy transport
Kasprów, Kamieni
oraz gazy szwajcarskiej
do firmy 11152
Riesel, Schieber, Friedländer
Lwów, Brajerowska 11a.

RĘKAWICZKI
pończochy, reformy i skarpetki poleca **po cenach reklamowych**
Magazyn 11148
A. FLIEGELMANN
Lwów, ul. Wałowa 11 a.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Na sezon szkolny

poleca znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
LWÓW, RUTOWSKIEGO 24
(naprzeciw gmachu Hr. Skarbka). —
Zeszyty notatki, tabliczki, rysiki, ołówki, gąbczki, pióra oraz wszelkie przybory szkolne po cenach konkurencyjnych. —
Zamówienia z prowincyi uskutecznia się »»» odwrotnie. 10556 « « «

KAPY, CERATY, CHODNIKI MEBLE TAPICEROWE DYWANY I FIRANY

poleca **Skład tapet S. Wei**
LWÓW, SOBIESKIEGO 2.

BATERYE elektr., Miha G
4—8 godzin pol. ca **Fa Michał Hac**
Lwów, Kazimierzowska 4
Żądać oferty! — Wystawiam na Ta Wschodnich.

LOKA

2—3 ubikacyi

poszukiwany w centrum miast także i na piętrze.
Pośrednictwo pożądane.
Zgłoszenia pod »Bławat« do
biura ogłoszeń B ücka
Lwów, Kościuszki 2.

Pierwsza krajowa fabryka
wyrobów ceratowych i skórzany
poleca hurto

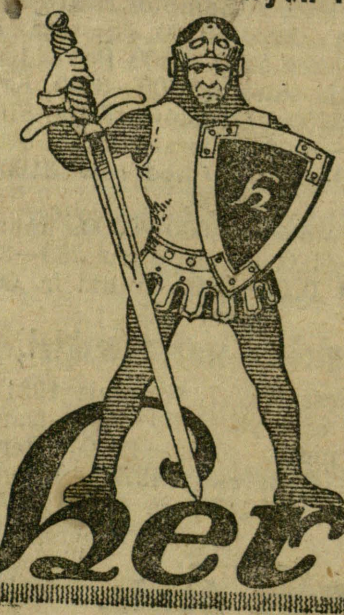

TORB
szkolne
miastowe
na akta
podróżne
Fartuszki
cerowe itp
Wyroby trwałe
Ceny fabryczne
Heros
Lwów, ul. Sykstuska 14

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej
FLESCH-GERLACH-MORITZ
do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy
Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Ludowa« Lwów Kopernika 11

Nr. 949 Lwów, sobota 10. września 1921 Rok III.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacamo ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed nr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Penetration pacifique.

Toczący się obecnie w organizacyi syonistycznej ostry spór między „dysydentami amerykańskimi" a kierownictwem organizacyi, jakkolwiek znajduje wyraz na kongresie karlsbadzkim, przecież przy rzeczowym jego istotnym charakterze i przy wzajemnej ustępliwości obu stron niewątpliwie zostanie bądź zupełnie załatwiony bądź przynajmniej tak zagodzony, aby zgodna współpraca dla wspólnego celu była możliwa. Podobnie spodziewać się można, że różnice zdań jakie od wybuchu wojny w organizacyi nagromadziły się, i szczególnie różnice zdań, jakie co do praktycznej realizacyi bezpośrednich celów syonizmu określonych deklaracyą Balfourską i uchwałą w San Remo rozszerzyły się i wytworzyły mniej lub więcej uzasadnione ugrupowania, wyrównają się i ustąpią pod wpływem dyskusyi i osobistego zetknięcia się towarzyszy z wszystkich stron świata. Jedno tylko i to zasadnicze zagadnienie mimo przychylnego stanowiska rządu wielkobrytańskiego a także innych rządów europejskich pozostanie na razie nierozwiązane, bo i kongres karlsbadzki prawdopodobnie będzie szukał tylko wyjścia, ale nie znajdzie go. Jestto ukształtowanie stosunku organizacyi syonistycznej i jej przyszłej pracy w Palestynie do narodu arabskiego.

Zagadnienie to jest zbyt trudne i ważne, iżby można je załatwić kilku takiemi lub owemi hasłami. Frazes o solidaryzowaniu się Żydów palestyńskich względnie syonistów z Arabami jest równie niebezpieczny jak świadczące o krótkowidztwie twierdzenie, iż Arabowie, względnie ich przywódcy, których dziełem ma być ruch arabski w Palestynie, dadzą się bądź zgnieść silną ręką bądź uspokoić lub zaspokoić posadami urzędniczemi lub korzyściami materyalnemi. Trudność problemu właściwie pochodzi stąd, że dotychczas Arabowie palestyńscy nie sformułowali żadnego pozytywnego żądania, lecz że podobno pod wpływem europejskiej nauki antyżydowskiej zajmują stanowisko wyłącznie negatywne względem Żydów: nie chcą mieć Żydów w Palestynie.

Wobec takiego stanowiska w rzeczy samej Żydom, których nieprzedawnione prawa do „Erec Izrael" jako do siedziby narodowej „national home" uznał wreszcie międzynarodowy trybunał, trudno ustąpić. Jednakowoż okazuje się konieczność szukania pewnego modus vivendi. Pod tym względem nie brakło mniej lub więcej szczęśliwych projektów, które niewątpliwie przez kierownictwo organizacyi syonistycznej będą rozpatrywane. Gdy jednak wszystkie niemal tego rodzaju projekty noszą na sobie cechę polityczną i już ktemsamtem słabe mają widoki powodzenia, na szczególną uwagę zasługuje projekt, pozbawiony w zupełności charakteru politycznego i poruszony w ostatnim czasie przez Dra Hugona Bergmanna, dyrektora biblioteki narodowej w Jerozolimie i przyszłego inspektora szkolnictwa żydowskiego w Palestynie. Projekt ten wręcz odrzuca politykę a domaga się kolonizacyi.

Zdaniem Bergmanna winien obecnie syonizm polityczny ustąpić miejsca syonizmowi praktycznemu — co prawda — na wyższym od dawnego poziomie stojącemu.

W Palestynie mimo otoczenia arabskiego brak zupełnie warunków nienawiści do Żydów. Tam odmienne panują stosunki gospodarcze aniżeli w Europie i odmienna też jest tam rola Żydów. W Europie Żydzi uważani są — nieraz i słusznie zdają się za tem przemawiać — za żywioł ekonomicznie zbyteczny lub zbędny, za „użytkowców". W Palestynie natomiast Żydzi — choć dotychczas w skromnej mierze — stanowili i stanowią żywioł twórczy. Cała kolonizacya żydowska opiera się na twórczej pracy kolonistów, robotników, nauczycieli. Żydzi wnieśli i wnoszą wartości do kraju. Arabowie mogą się przekonać, że ży-

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Karlsbad 8 września (tel. wł. ht.) Nocne posiedzenie plenarne wypełniły referaty prof. Warburga o Ż. F. N., dra Soskina o kolonizacyi i dra Edera (przewodniczącego komisyi syonistycznej w Palestynie) o problemie emigracyjnym.

Za projektem Soskina, którego plan kolonizacyjny opiera się wyłącznie na drobnych gospodarstwach, oświadczył się Trietsch, przeciw temu projektowi — oświadczył się rzeczoznawca Etinger.

Dr. Bodenleimer staje w obronie dokonanego kupna kompleksu gruntu w Emek Jesreel.

Lewin-Epstein występuje przeciw współdzielniom i zbiorowym farmom. Delegaci ugrupowań robotniczych protestują przeciw wywodom przedmowców.

Agronom Dyk broni systemu spółki osiedlczej Oppenheimera. Niepowodzenia kolonii Merchawiah urządzonej wedle systemu Oppenheimera należy przypisać przyczynom specyalnym, jednak nie wolno wyciągać wniosku, jakoby system Oppenheimera nie był odpowiednią formą kolonizacyi Palestyny.

Delegaci Wilkański i Gottlieb wypowiadają się przeciw jednostronnemu uprzywilejowaniu robotników.

Exposé Weizmanna w komisyi permanencyjnej i politycznej.

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Prace poszczególnych komisyi są w pełnym toku. Na posiedzeniu komisyi permanencyjnej i politycznej wygłosił prof. Weizmann exposé, w którem szczegółowo omówił aktualne zagadnienia polityki żydowskiej.

Do prezydyum komisyi politycznej wybrano posła Grynbauma oraz Hermana Strucka.

Delegat Hindes poruszył sprawę stałego kongresu, do którego delegaci zostaliby wybrani na 4 lata. Egzekutywa tego kongresu byłaby odpowiedzialna przed Komitetem Wykonawczym.

Skład i siedziba przyszłej egzekutywy.

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Jak mię informują, dozna przyszła egzekutywa rozszerzenia. Jako nowi członkowie egzekutywy wchodzą w rachubę dr. Sołowiejczyk dla pracy dyplomatycznej, dr. Jerzy Halpern dla finansów i Rosenblatt (Ameryka) dla propagandy palestyńskiej.

Departementy dla spraw dyplomatycznych, finansów i organizacyjnych mają pozostać w Londynie przy równoczesnem urządzeniu równoległych departementów w Palestynie, która ponadto będzie siedzibą biura emigracyjnego i kolonizacyjnego.

Sokołow ma osiąść w Palestynie.

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Naczelne kierownictwo spraw administracyjnych w Palestynie ma być poruczone Nahumowi Sokołowowi.

Prace komisyi organizacyjnej.

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Komisya organizacyjna pracuje nad zmianą statutu organizacyjnego oraz projektem rozszerzenia kompetencyi Komitetu Wykonawczego, nadto nad reformą poboru opłaty szekelowej.

Usyszkin nie wejdzie do egzekutywy?

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Wedle obiegających pogłosek kandydatura Usyszkina do egzekutywy nie wchodzi więcej w rachubę.

Skład Komitetu Wykonawczego.

Karlsbad. 8. września (tel. wł. ht.) Jak słychać, zamierzona jest redukcya ilości członków Komitetu Wykonawczego do 38. Komitet Wykonawczy objąłby także funkcyę organu kontrolnego, któryby odbywał posiedzenia co 3 miesiące.

Sprawa legionu nie będzie rozpatrywana na Kongresie.

Karlsbad. Projekt Żabotyńskiego w sprawie utworzenia legionu żydowskiego usunięto z porządku dziennego: Kongres nie będzie go wcale rozpatrywał.

»Keren Hajessod«.

Karlsbad. 8. września (tel. wł.) Na komisyi finansowej zaproponowano, by »Fundusz Podwalin« stanowił instytucyę ogólno-żydowską. Zarząd »Keren Hajessod« winnien by się składać w połowie z syonistów a w połowie z ofiarodawców.

—x—

dzi mogą im przynosić istotne korzyści, takie korzyści, jakich żaden naród drugiemu nie przynosi. Żydzi osuszają bagna, przeprowadzają asanizacyę kraju, zakładają szkoły (także dla Arabów, jak np. w kolonii Rosz Pinah), szpitale, biblioteki, muzea, z których mogą korzystać i faktycznie korzystają także Arabowie.

Jeżeli mimo to Arabowie nietylko tego nie uznają, lecz nawet odnoszą się do Żydów nienawistnie a nawet wrogo, winni temu są bardzo często sami Żydzi. Proponowano (Zangwill), aby „wysiedlić" Arabów z Palestyny, występowano z postulatem, że Palestyna musi być tak hebrajska, jak Anglia angielska, wołano głośno: musimy mieć większość żydowską. Musiano to uważać za dążenie do władzy, za europejską ideologię władzy, za „egoizm narodowy". Niektórzy tworzyli taką ideologię z chwilowej rozpaczy, powtarzając ciągle: musimy zająć Palestynę, gdyż nie mamy wyboru, musimy wyprzeć Arabów, nie mając ojczyzny, kiedy oni mają Mezopotamię i Arabię". Faktycznie rozpacz taka i tragika nie miały i nie mają podstawy. Faktycznie bowiem kolonizacya żydowska wzbogaciła i ugruntowała utrwaliła osady wiejskie arabskie i podniosła ich kulturę.

Tylko frazes polityczny, który nie odpowiada rzeczywistości, tylko szumne deklaracye polityczne, które niby stoją za każdym przybyszem żydowskim, zdaniem Dra Bergmanna, wywołują antagonizm żydowsko arabski.

Pragnąc tedy usunąć ten — nierealny — antagonizm, powinna organizacya syonistyczna, zdaniem Dra Bergmanna zaniechać sfałszowania politycznymi frazesami i deklaracyami, lecz praktycznie pracować. Oczywiście nie można obecnie wracać do pierwotnej, drobiazgowej pracy. Ale na pierwszym planie powinna być kolonizacya i budowa gospodarcza — w większym stylu, praca, która niezawodnie będzie połączona z korzyścią zarówno dla Żydów jak dla Arabów. W ten sposób zadanie obecne organizacyi syonistycznej zmierzać powinno do pokojowego wnikania w Erec Izrael, do „penetration pacifique". Słowa dzielą, fakta łączą.

P. Almoni.

Konstytucya dla Palestyny.

Londyn. (ŻBK.) Dowiadujemy się, że projekt proponowanej konstytucyi dla Palestyny, który został opracowany przez Wysokiego Komisarza w 4-ch wzorach, otrzymano już w Londynie. Rząd angielski przesłał natychmiast owe 4 projekty konstytucyjne syonistycznej organizacyi z prośbą o wypowiedzenie zdania w tej mierze, względnie o podanie zmian, które uważa za konieczne, lub też o przedłożenie nowego projektu

Nowy plebiscyt na G. Śląsku?

Warszawa 8 września (tel. wł. eg.). Berliński „Lokalanzeiger" donosi z Londynu, iż zajmują się tam sprawą przedłożenia komisyi czterech propozycyi odbycia ponownego plebiscytu na G. Śląsku.

—[]—

Skrzyński — posłem przy Watykanie.

Warszawa. (Pat). W „Monitorze Polskim" ogłoszono wczoraj nominacyę Władysława Skrzyńskiego, dotychczasowego posła w Madrycie, na posła przy Watykanie, z równoczesnem odwołaniem go z poprzednio zajmowanego stanowiska.

Z obrad Ligi narodów.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Obecna sesya zgromadzenia Ligi narodów rozważa między innymi podania o przyjęcie w poczet członków Ligi, złożone przez Łotwę, Estonię, Litwę i Węgry. Przewidują nader ożywioną dyskusyę polityczną w sprawie przyjęcia do Ligi Węgier, gdyż mała ententa przedewszystkiem zaś Czechosłowacya jest zdecydowana sprzeciwić się kategorycznie przyjęciu Węgier. W łonie ententy panuje przekonanie, że prośba Węgier nie zostanie uwzględniona. Zdaniem przedstawicieli małej ententy przeciwko przyjęciu Węgier głosować będzie 20 państw.

Jak się dowiaduje korespondent P. A. T., Benesz, minister spraw zagranicznych oraz pierwszy delegat Czechosłowacyi, opuści w dniach najbliższych Genewę i uda się do Pragi. W czasie jego nieobecności, która potrwa prawdopodobnie przez dłuższy czas, delegacyi czechosłowackiej przewodniczyć będzie prawdopodobnie minister płomocy Czechosłowacyi w Paryżu Osuski.

Kwestya irlandzko-angielska.

Paryż. (Pat). Radio. Lloyd George po konferencyi z królem udał się w środę na posiedzenie rady ministrów, gdzie przedstawił główne zarysy swej odpowiedzi na ostatnią notę irlandzką. „Times" podaje, że odpowiedź angielska zawiera wielkie ustępstwa dla Irlandyi oraz że rząd angielski zaprasza sinnfeinistów na konferencyę na 27. bm. Odpowiedź angielska będzie ogłoszona jutro południu.

Invermes. (Pat). Reuter. Wczoraj odbyło się ważne posiedzenie rady gabinetowej w sprawach irlandzkich. Przed gmachem obrad zebrały się tłumy publiczności i żywo aklamowały Lloyda Georgea, który wracał z dwugodzinnej audyencyi u króla.

Jak słycha, Lloyd George jest zdania, że koniecznem jest kontynuować rokowania z sinnfeinistami. Rokowania mają dotyczyć głównie tego, aby sinnfeinistom dać pewien termin do przyjęcia lub odrzucenia warunków. Odpowiedź rządu przyjęła rada jednomyślnie i kuryer sinnfeinistów zabrał ją natychmiast do Dublina.

Warszawa 8 września (tel. wł. eg.). Wydział Wykonawczy „Labour Parthy" uchwalił wysłać telegram do Lloyda Georgea z żądaniem wszczęcia natychmiastowych rokowań z Irlandczykami. W tej uchwale jest powiedziane, że naród wielkobrytyjski żąda zgody z sinnfeinistami a związki zawodowe i robotnicze są przeciwne wszelkim gwałtom i domagają się natychmiastowego zwołania konferencyi pokojowej.

—[]—

Niemożliwość nawiązania stosunków handlowych z Rosyą.

Chrystyania. (Pat). Jennings, przedstawiciel 50 firm amerykańskich, który powrócił właśnie z Rosyi, stwierdził zupełną niemożliwość prowadzenia interesów handlowych z obecną Rosyą. Jeden czynnik działa tam niezależnie od drugiego. Pieniędzy za towary nie mógł on od nikogo uzyskać, został natomiast doszczętnie obrabowany.

—[]—

Rokowania rządu berlińskiego z monachijskim.

Berlin. (Pat). W środę popołudniu rozpoczęły się u kanclerza rzeszy rokowania rządu rzeszy z przedstawicielami rządu bawarskiego i bawarskich partyi koalicyjnych. Rokowania trwały do godz. 7.30 wieczorem, poczem je odroczono do dnia dzisiejszego. W obradach dzisiejszych ujawniła się chęć porozumienia. Obie strony dążą do kompromisu, polegającego na tem, że stan wyjątkowy w Bawaryi byłby formalnie utrzymany, ale równocześnie Bawarya udzieliłaby gwarancyi, że stan ten nie będzie stosowany wyłącznie przeciwko lewicy.

—[]—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Zatarg austryacko-węgierski.

Budapeszt. (Pat). Węg. B. K. Z Szopronia donoszą, że pod Kirschlag przyszło wczoraj do potyczki między powstańcami i austryackiemi siłami zbrojnem, która trwała do nocy. Powodem tego było uprowadzenie przewódcy powstańców Emeryka Egona. W wielu gminach zaatakowali powstańcy żandarmeryę austryacką i przekroczyli w pościgu za nią granicę Kirschlagu. Prasa austryacka atakuje z tego powodu ostro Węgry, a także i urzędowe austryackie oświadczenie w tej sprawie stwierdza, że ze strony węgierskiej musi być potwierdzone, iż powstańcy faktycznie pod Kirschlag przekroczyli granicę i walczyli z kompanią reichswehry.

Urzędowy komunikat węgierski donosi, że powstańcy mieli ubrania cywilne i nie było między nimi żadnych formacyii wojskowych, wobec tego oświadczenie austryackie jest niezgodne z faktycznym stanem rzeczy i musi być jak najbardziej stanowczo odparte. Rząd węgierski spełniał zawsze i spełni także obecnie swoje zobowiązania w sprawie utrzymania pokoju i dziś jest gotów wie utrzymania pokoju w opróżnionej strefie zaprowadzić porządek. Rząd węgierski chce i tym razem udowodnić, że dąży szczerze do tego, by przeprowadzić traktat pokojowy w Trianon.

Wiedeń. (Pat). WBK. Dziś rano pos patrunek żandarmeryi austryackiej w Agensdo zaatakowany został przez bandę węgierską musiał się cofnąć do Mattersdorf. Przedst wicielom komisyi międzysojuszniczej w Sz proniu, którym rząd austryacki zwrócił uw gę na te zajścia i od których żądał p zwolenia na użycie części siły zbrojnej prz ciw bandom, wyjaśnił komendant węgierski go detachement Ostenburg, że użył kawaler węgierskiej przeciw bandom i że kawaler rozprószyła je, biorąc do niewoli 100 lud Przedstawienie to stoi w sprzeczności z znaniami żandarmeryi austryackiej. Podają ni, że regularna kawalerya węgierska po wała się przed bandami węgierskiemi. R austryacki zawiadomił urzędowo o tem tychmiast przedstawicieli mocarstw. Na danie komisyi międzysojuszniczej oddział tenburga obsadził Astendorf aż do czasu, wkroczy tam żandarmerya austryacka.

Grecy nie zajęli Angory.

Bordeaux. (Pat). Wiadomości z fr tu grecko-tureckiego są sprzeczne. Podc gdy Grecy donoszą o zajęciu Angory, ko nikat turecki donosi o ataku Turków okolicy Sakaryi. O wzięciu Angory nie zupełnie mowy. Obecnie sytuacya jest że gwałtowne walki piechoty ustały, a tylko walka artyleryi.

—[]—

O podwyżkę komornego.

Warszawa 8. września (tel. wł. W ministerstwie Robót Publicznych od się dziś posiedzenie komisyi międzyminis ryalnej w sprawie uzupełnienia ustawy chronie lokatorów nową nowelą.

Obrady szły w kierunku znacznej wyżki komornego, bo podobno o procent.

Jak Niemcy obniżają walutę pol

Warszawa. »Przegląd Wiec ny« dowiaduje się z kół dobrze poi mowanych, że banki berlińskie stale kupują w Gdańsku znaczną ilość w polskiej (do 200 milionów marek skich dziennie). Wpływa to na p kszenie spekulacyjnej ilości marki skiej zagranicą i przyczynia się do żenia marki. Niemiecka polityka towa wobec Polski przypomina łu politykę, jaką Niemcy stosowali w Bismarka wobec Rosyi, obniżając rubla.

—[]—

Co mówią w kuloarach sejmowych o przesileniu gabinetowem.

P. Witos zmęczony jest rządami. — Rząd prawicowy, czy też centrolew?

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa, 8. września. Bez względu na to jaki obrót weźmie obecne przesilenie gabinetu, jedno zdaje się nie ulega wątpliwości, że nastąpi zmiana na stanowisku pierwszego ministra Rzeczypospolitej Polskiej. P. Witos miał oświadczyć swoim przyjaciołom politycznym, że czuje się zmęczony i do rządów więcej nie wróci. Nie znaczy to jednak bynajmniej, że Piastowcy wycofują się bezpowrotnie z gabinetu, o ile wyjaśniona sytuacya pozwoli zespołowi stronnictw centrowych zachować władzę w swem ręku.

Tymczasem jednak sam „Zespół" znalazł się na rozstajnej drodze. Wprawdzie p. Skulski zdecydowany jest iść ręka w rękę z Piastowcami, nie wykluczona jednak jest ewentualność secesyi z klubu N. Z. L. tych elementów, którym rozstanie się z endecyą przyszło ongiś bardzo ciężko. Gdyby ta przegowiednia miała się ziścić, wówczas prawica otrzymałaby sukurs i próbowałaby przy pomocy klubu mieszczańskiego oraz części K. P. K. stworzyć własną większość pod hasłem ratowania zagrożonego państwa.

Taki obrót wypadków nie jest jeszcze przesądzony. Leaderzy centrowi nie stracili jeszcze nadziei, że uda im się pozyskać współpracę N. P. R., Tugutowców a także socyalistów. Wprawdzie uchwała kongresu łódzkiego PPS. wyklucza współudział mężów zaufania PPS. w rządzie burżuazyjnym, ale pozwala na taką herezyę w wypadku, gdy byt państwa jest zagrożony. Zwołana Rada Naczelna PPS. ma omówić nowopowstałą sytuacyę i powziąć odpowiednią decyzyę. Mówią, iż nie jest wykluczone, że zostanie zwołany nadzwyczajny kongres PPS. w Warszawie celem zmiany uchwały kongresu w Łodzi.

Tymczasem „Zespół" przygotował się na wszelkie ewentualności.

Na dziś odbytem posiedzeniu ułożono tekst odezwy do społeczeństwa, w której endecy napiętnowani zostaną jako sprawcy obecnego krytycznego położenia.

Ogłoszenie tej odezwy nastąpi po zgłoszeniu dymisyi gabinetu, a więc nie wcześniej niż w sobotę.

Z obrad Komisyi.

Warszawa. EE Radio.) Na posiedzeniu Komisyi budżetowej omawiano preliminarz min. kolei. Min. Jasiński w exposé zapowiedział podwyżkę taryf kolejowych.

W sprawie umowy polsko-gdańskiej.

Gdańsk. (Pat). W sprawie umowy polsko-gdańskiej mającej na celu wykonanie i uzupełnienie konwencyii z 9. listopada 1920, dowiadujemy się, że rząd polski podaje, iż doniesienie komisarza Ligi narodów w powyższej sprawie dotyczy skarbu polskiego ii sprawy urzędników polskich oraz statków polskich. Trzeba jednakże z góry przewidzieć, że cały zebrany materyał generał Hacking będzie musiał przedłożyć senatowii do wypowiedzenia się i że prawdopodobnie w tej sprawie sam nie zadecyduje, lecz przedłoży ją Radzie Ligi narodów, która znowu odda ją do zbadania swojej komisyi prawniczej. Odnośnie do spraw kolejowych zaznaczyć należy, że istnieją dwa rozstrzygnięcia komisyi Ligi, a mianowicie z 15. sierpnia br., przyznające Polsce koleje gdańskie i z 5-go września br., regulujące szereg spraw związanych z przejęciem kolei gdańskich przez Polskę.

W decyzyi z 5. września wysokii komisarz Ligi stara się uwzględnić życzenia Gdańska w całej rozciągłości, wychodząc z założenia, że Polsce nie przysługują w Gdańsku żadne prawa suwerenne, oraz opierając się na tej podstawie, aby nie popierać polonizacyi Gdańska, celem uszanowania wszelkiej odrębności narodowości miejscowej.

Pierwsza decyzya Hackinga wyłącza względnie ogranicza używanie języka polskiego na kolejach gdańskich. Decyzya Hackinga z 5 września podkreśla w niektórych wewnętrznych napisach wyłączność języka niemieckiego. Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa Rada Ligi Narodów, która ma rozstrzygać odwołanie się Gdańska przeciwko pierwszej decyzyi kolejowej generała Hackinga postawi iunctim między obu decyzyami kolejowemi.

Niemiecki „Fundusz Górnośląski".

(Bytom. (Pat). Hamburski „Acht Uhr Abendblatt" zapytuje rząd niemiecki, co się stało z tzw. „Funduszem górnośląskim" tj. z pieniądzmi zebranemi na rzecz uchodźców niemieckich z G. Śląska. Pismo to posiada dowody, że z funduszów tych korzystają nie uchodźcy, lecz członkowie Orgeschu i nie rozwiązanego dotąd na G. Śląsku Selbstschutzu. Pismo nazywa podobne postępowanie wielkim skandalem.

DR. DAWID MALZ.

Dla chaluca.

Jesteśmy od wieków narodem pisma. Gdy utraciliśmy państwowość, z klęski narodowej podniosła jabłnę swój świetlany sztandar. Tak jest od wieków. Gdy dziś budujemy fundamenty naszej ojczyzny, budowniczowie u granic pustyni, nie odczuwają niczego tak bardzo jak brak książki. Na drogach, które otwierają dla kultury narodu, stoi szomer i chaluc, samotni, w ciężkiej pracy uprzątania gruzów tysiącletnich, nad nimi bezlitośnie słońce, wysysające każdą wilgoć z ziemi bezlitosna walka z przyrodą, której życie od 2.000 lat jest tam igraszką piasków pustynnych, które uprzątnąć się musi, by dostać się do ziemi miodem i mlekiem płynącej. Pożądanie książki na osobności i w samotności wzrasta do żaru i jest wprost wołanie szomrów i chaluców. Nie żądają jadła, z którem tam zapewne także skąpo, ani odzieży i bielizny, które ulegają zniszczeniu przy ciężkiej pracy na skałach i moczarach. Ale chcą, mocno i namiętnie chcą książki żydowskiej, by zatonąć myślą w dwutysiącletniem męczeństwie przodków i jeszcze raz przeżyć nieszczęścia ostatnich lat, które rozbiły żydostwo rosyjskie i ukraińskie i wstrząsnęły podstawami żydostwa polskiego i rumuńskiego. Chcą i książki naukowej, poezyi i problemy myśli rozwiązującej, rozprawy ekonomicznej i tego wszystkiego, co kroczy wyżynach myśli ludzkiej.

Ten głód za książką i wiedzą jest najszlachetniejszem dziedzictwem wieków przeszłych, które się rozwija na naszej ziemi, w cieniu objawienia i ekstazy proroków.

Toż od naszego wyczerpanego społeczeństwa, które sporo daje ręką miłosierną, żądla naszej straży przedniej u rubieży Izraelskiej pokarmu duchowego. Niech popłynie ku brzegom Jordanu, i Morza Martwego, ku dolinie Jezreel i wyżynie gór judejskich strumień nauki, poezyi, odnowionej religii i wielkiej mistyki. Przedstawiam sobie tam nowego człowieka żydowskiego, który w szumie pustyni słyszy kroki Jahwego, wracającego z wygnania golusowego z swoim ludem, odnawiającego Przymierze Synajskie. Widzę zbliżający się renesans proroczego jasnowidzenia, jednoczącego się z mądrością Wschodu, z świętemi księgami chaldejskiemi, z mądrością Buddhy i Konfucyusza, szukającego kompromisu z chrześcijaństwem które będzie szukało połączenia ludzkości na zasadzie miłości wszystkich, co mają twarz człowieczą.

Palestyna jest krajem, gdzie z gorejącego krzewu rozkwitły kwiaty trzech religii monoteistycznych, Żydowskiej, Chrystusowej i Mahometańskiej. Wierzę, że motywy mesyanistyczne i mistyczne, których wyrazem była w średnich wiekach księga Sohar, odrodzą się i umożliwią w tej ziemi, gdzie chadzał Bóg, obcowanie z tym drugim światem, o którym marzył Swedenburg i tylu wielkich mistyków, na zasadach pozytywnej, empirycznie się rozwijającej filozofii.

Zwracam się do społeczeństwa, do wielkich i maluczkich, przedewszystkiem do naszej młodzieży. Stale i ciągle posyłajcie strumienie wiedzy, nauki, sztuki, religijnego samopoznania, wielkie biblioteki i nowe wydawnictwa do Palestyny, by naród książki mógł wybudować wielką bibliotekę, jak ongi w Aleksandryi i w innych centrach oświeconej ludzkości!

Jak zawsze, tak i tu obowiązuje zasada: bis dat, qui cito dat!

Do społeczeństwa żydowskiego.

Z Erez Israel dolatuje proszący głos najlepszych synów narodu żydowskiego. Ci, którzy na dźwięk pierwszej pobudki, wzywającej do pracy nad odbudową ojczyzny żydowskiej, pospieszyli tam, by ofiarą swych sił najlepszych i życia całego rozpoczęli budowę fundamentów dumnego gmachu przyszłości narodowej, zwracają się dziś do nas z prośbą o nadesłanie im książek i ratowanie ich przed głodem ducha. W walce z przyrodą, w zmaganiu się z niedostatkiem sami sobie dadzą radę. Od nas żądają tylko książek.

Czy potrzeba długich wywodów, by uzasadnić, że jest świętym obowiązkiem wszystkich tu pozostałych, wedle sił i możności przyczynić się do spełnienia tej prośby?! Żyd każdy wie, czem jest pokarm ducha dla każdego człowieka i ocenić potrafi, czem jest on, zwłaszcza dla ludzi, którzy oderwali się od pracy umysłowej, by w pocie czoła i z wytężeniem wszystkich swych sił pierwsze owoce dobywać z piaszczystych ugorów i pierwsze ścieżki torować wśród skalistych bezdroży! A tymi ludźmi są nasi »chalucim«.

Apelujemy do wszystkich Żydów, by spełnili swój obowiązek. Pożądane są książki w wszystkich językach i każdej treści.

Egzekutywa organizacyi syonistycznej dla wschodniej Galicyi. Komitet lokalny stronnictwa syon. w Lwowie. Żyd. Tow. Szkoły lud. i śr., Tow. »Tikwath. Zion«, Koło kobiet żydowskich. Org. »Hechaluc«. Związki akad. »Emunah«, »Hasmonea«, »Makkabea«, »Herzliah«, »Emunah żeńska«, Org. »Haszomer Hacair«, Stow. »Awodah«, Stow. »Cirej Jehudah«, Związki »Koach«, »Tikwah« i »Hacair«.

Do zbiórki upoważnieni są: Adela Bardaschówna, Helena Zipperówna, Mejir Fabrykant, Leopold Feuerstein i Otto Finsterbusch oraz specyalne komitety miejscowe.

Adres sekretaryatu: Helena Zipper, Lwów pl. Smolki 1 A.

Godziny urzędowe: Łukasińskiego 4/III. Zw. Hasmonea codziennie z wyj. soboty od 12—1.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Jeszcze 11 występów

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.

Jeszcze 11 występów

Dziś W piątek 9. września o godz. 8 wieczorem **Na pograniczu dwóch światów** (Der Dybuk Sz. Anskiego.

W sobotę 10. września o g. 3 popołudniu **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

W sobotę 10 września o godz. 8-mej wieczorem **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 akt. D. Pińskiego. Reżys. L. KADISON.

W niedzielę 11. września o godz. 8 wieczzrem **Niemowa** A. Wajtera Reż. KADISON.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Rath Izrael«, Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Czego dostarczą Niemcy Francyi.

Jak donosi korespondent wiesbadeński „Tempsa" na konferencyi Loucheura z Rathenauem zawarto umowę, która przewiduje plan konwencyi między organizacyami niemieckiemi a francuskiemi. Z umowy tej przytaczamy szczegóły następujące:

Dla dostawy naturaliów zamierzone jest utworzenie niemieckiego towarzystwa prywatnego. Ważne jest orzeczenie, stanowiące, że dostawy nie będą objęte ogólną sumą wywozu niemieckiego, lecz nastąpi to dopiero wtedy, gdy Niemcy za te dostawy zapłacą. To towarzystwo prywatne obowiązuje się wszystkich poszkodowanych Francuzów zaopatrywać od dnia 1-go października r. 1921 we wszystkie przedmioty, w miarę ekonomicznych możliwości Niemiec. Całość świadczeń niemieckich nie może przekroczyć wartości siedmiu miljardów marek w złocie za czas od 1. października 1921 do 1. maja 1925. Dla dostaw węgla obowiązywać będą w przyszłości te same ceny co hurtowników niemieckich. Dalsze poszukiwanie bydła, zarekwirowanego przez Niemcy podczas wojny ustaje.

Niemcy dostarczają Francyi: 62000 koni, 25.000 wołów, 25.000 owiec, 20.000 rojów pszczół. Natomiast Francya zrzeka się innych praw do tego rodzaju, zawarowanych w traktacie wersalskim. Wogóle miałaby Francya prawo do 520.000 wołów, 230.000 owiec, 800.000 sztuk drobiu, 200 mil. kuropatw i bażantów, 60.000 rojów pszczół. Niemcy zezwolą na przywóz surowców albo półfabrykatów francuskich według spisu. W innym spisie Niemcy oznaczą kontyngent pewnych produktów, których przywóz zostanie dozwolony. Spis trzeci określi procent produktów, pochodzenia francuskiego, których przywóz był dotychczas wzbroniony.

Rząd niemiecki zobowiązuje się prowadzić w dalszym ciągu poszukiwania lokomotyw, znajdujących się na ziemiach niemieckich. Nadto Niemcy mają dostarczyć 3000 wozów, 2500 platform i 500 wozów do transportu drzewa. Francya zrzekłaby się kompensaty za niezwrócone lokomotywy.

Wiadomości bieżące.

Bytom. (EE) Radio. Dnia 7. bm. zniesiono w okręgu przemysłowym G. Ś. stan oblężenia.

Bytom. (EE.) Radio. W powiatach Zaodrzańskich Selbstschutz wymordowało dotychczas około 400 Polaków.

Warszawa. (EE.) Radio. Rząd rumuński na zapytanie Karachana wyraził zgodę a rozpoczęcie w Warszawie rokowań w sprawie ujścia Dniestru.

Rzym. (Pat). WBK. We wtorek opuścili legioniści D'Annunzia Barros.

Rzym. (Pat). Gwałtowne oberwanie się chmury nad Lago Garda spowodowało kilka wypadków rozbicia się okrętów.

Gdańsk. (Pat). Gazety gdańskie piszą: Gdańska fabryka broni zniknie prawdopodobnie w najbliższym czasie w całości z widowni, zanim ją obejmie w posiadanie Polska z mocy wyroku Ligi Narodów. Niedawno donosiliśmy, że urządzenie tej fabryki wywozi się częściowo do Berlina, czemu dyrektor fabryki zaprzeczył. Obecnie znowu policya gdańska wpadła na trop systematycznej kradzieży rzemieni popędowych, narzędzi itp. popełnianych w tej fabryce przez odprawionych robotników.

Wiedeń. (EE.) Radio. Państwa koalicyjne wystosowały do rządu węgierskiego ultimatem z żądaniem natychmiastowego opróżnienia zachodnich Węgier przyznanych Austryi.

Warszawa. (EE.) Radio. 8. bm. rozpoczął się w Warszawie ogólno państwowy Zjazd delegatów straży pożarnych Rzpltej.

Bytom. (EE.) Radio. Dzienniki bytomskie podają, że komisya międzysojusznicza z inicyatywy Le Ronda pracuje nad nowem sprawozdaniem w sprawie podziału G. Śląsku.

Berlin. (E. E.). Państwowa Rada w głowa odbyła w piątek posiedzenie plenarne celem uchwalenia nowej podwyżki cen węgla.

—u—

NISSON SZAPU.

Jeszcze kilka słów o „Dybuku", Sz. Anskiego.

Nie mam zamiaru dać wyczerpującego rozbioru tej sztuki, około której powstała już cała literatura dziennikarska, pragnąłbym tylko zwrócić uwagę na dwa momenta, przez wszystkich dotychczas w dziwny jakiś sposób pominięte, którymi dramat ten zdobył sobie nadzwyczajną popularność zaraz od pierwszej chwili pojawienia się jego na scenie: mianowicie na jego żydowskość i na oryginalną technikę.

Żydowskim bez krzty naleciałości obcej kultury jest ten wprowadzony przez Anskiego świat batlanów, wędrowców, sznorerów, cudotwórców. obracających się jeszcze wciąż w błędnem kole wierzeń naszego średniowiecznego ghetta i jego zabobonów, pozbawionych wszelkiej dynamiki wewnętrznej, i zdolności do czynu. Żydowskim jest i rodzimym ich cały światopogląd, ich pragnienie jakichś ekstatycznych uniesień, błąkanie się po obłokach, szukanie wiecznie jakiejś wyższej koncepcyi życiowej, targanie więzów ziemskich i rwanie się w zaświaty, gdzie graniczy Bóg i natura. Rodzimem jest ich pojmowanie człowieka jako istoty, dążącej do coraz wyższych wieleń, jako ogniwo łańcucha rozwojowego w wiecznem doskonaleniu się.

Dlatego z taką rozkoszą wszyscy bez wyjątku — nawet ci, którym się wydaje, że już dawno przezwyciężyli w sobie irracyonalne pojęcia ghetta żydowskiego, oglądamy tę sztukę. Kochamy tych nie mających już nic wspólnego z nami, jak się nam wydaje, batlanów, słuchamy z zapartym tchem głębokich słów Meszulacha, szamana prawd mistycznych odsłaniającego nam rąbek misteryum bytu i przeznaczenia człowieka, zanurzamy się z lubością w tę poświatę mistyczną, oblewającą całą akcyę, rozkoszujemy się nią niby aromatem jakichś rodzimych kwiatów i dochodzimy do konkluzyi, że ten świat batlanów to my sami, czy się chcemy do tego przyznać czy nie. Z zdumieniem konstatujemy, że Sz. Anski, pokazawszy nam chasydów, ludzi między dwoma światami zawieszonych, wsłuchanych w poszum nurtów stworzenia i łopot skrzydeł duchów, wyzwolonych już mieszkańców zaświatów, że wykroiwszy obraz chasydzkiego życia dał nam właściwie przekrój całokształtu kultury rodzimej, kultury żydowskiej, dał nam właściwie syntezę naszej zbiorowej duszy.

To jest pierwszym powodem ogromnej atrakcyi, jaką „Dybuk" nam daje. Sz. Anski dał nam sztukę nieuprzedzoną w pióra Ibsena, Strindberga, Björnsona na wzór naszych współczesnych dramatyków. Anski dał nam sztukę żydowską, pełną ducha żydowskiego.

Drugim bardzo naiwnym powodem powodzenia, z jakiem się spotkał „Dybuk" ze strony społeczeństwa żydowskiego, jest jego oryginalna budowa, jego technika artystyczna, dowodząca głębokiej znajomości istoty sztuki u Anskiego.

Laik, operujący powierzchownie tylko kategoryami estetycznemi odnosi wrażenie, że w sztuce Anskiego, koloryt zbyt szeroko się rozparł z szkodą dla dzieła i że Anski, folklorysta z fachu bierze w niej górę nad Anskim—poetą. Nie przeczę, że takie wrażenie się odbiera w pierwszej chwili — jeżeli się nie uwzględnia egzotycznego motywu „Dybuka". Bo w istocie było wypuknięcie „tła", bal nawet przejaskrawienie go z odzownym postulatem estetycznym tak względu na roztaczającą się w bezkres perspektywę akcyi jakoteż ze względu na uwypuklowanie podstawowej idei dramatu, która jest straszna kara za nieświadomie popełniony grzech wobec uczucia, treści absolutu, a której to karze autor nie zamierzał wcale dać obcego światopoglądowi żydowskiemu podkładu fatalistycznego. Bo jeśli poeta przeniósł całą akcyę na pogranicze dwóch światów, świata empirycznego świata istnień nadprzyrodzonych, gdzie ludzie i duchy tak się przenikają, że na własne oczy widzimy uwijanie się tych ostatnich, tem samem tak wyodrębnił środowisko, którem rzecz cała się rozgrywa, z pośród innych zbiorowisk ludzkich, tak je, że tak wyrażę, zindywidualizował, iż całe środowisko musiał traktować nie jako tło zodycznie tylko, lecz jako indywiduum, mogące wszechstronnego naświetlenia i pokazanie nam go w najrozmaitszych sytuacyach życiowych. Kto dalej jak Anski o drobne przewinienie skwalifikować jako ciężką zbrodnię, ten musiał nas przedewszystkiem zapoznać z kodeksem moralnym, tego egzotycznego społeczeństwa, którem grzech popełniono, z jego światopoglądem.

Stąd to uwijanie się po dramacie Anskiego tyle osób, nie mających pozornie żadnego wpływu na rozwój akcyi a głoszą

Do ogółu akademików-Żydów wyższych uczelni polskich!

Stoimy w przededniu ogólno-państwowego spisu ludności, mającego się odbyć w dniu 30 bm. Żydowska młodzież akademicka, która znajdowała się zawsze w pierwszych szeregach bojowników o prawa narodowe dla narodu żydowskiego w Polsce i której nie trzeba uświadamiać o wielkiej doniosłości spisu ludności zdaje sobie sprawę z tego, że dokładne i objektywne przeprowadzenie tego spisu da społeczeństwu żydowskiemu żelazny argument cyfr dla dalszej walki o zdobycie dla siebie tych praw, o które od samego powstania Państwa walczymy.

Najlepszą zaś gwarancyą tego, iż wyniki spisu odpowiedzą rzeczywistości, którą niektóre czynniki starają się zatuszować, będzie praca naszej młodzieży w przeprowadzeniu spisu.

Wobec powyższego wzywa się wszystkich akademików Żydów do zapisywania się w istniejących biurach werbunkowych na komisarzy spisowych, zaś wszystkie żydowskie stowarzyszenia akademickie do wezwania swych członków, aby zgłaszali się do istniejących biur werbunkowych, celem zapisania się na komisarzy spisowych.

Tymczasowy Komitet Wykonawczy Żydowskich Akademickich Instytucyi Samopomocowych Uczelni Polskich.

Naturalizacya cudzoziemców w południowej Afryce.

Johanesburg. (Ż.B.K.) Tutejsze ministerstwo spraw wewnętrznych podwyższyło opłatę za naturalizacyę cudzoziemców z 2½ szylinga na 11 funtów. Podwyżka dotyka przeważnie niezamożnych Żydów rosyjskich, którzy przebywają w południowej Afryce i ze względu na wysoką opłatę nie będą mogli uzyskać obywatelstwa południowo-afrykańskiego.

—ooo—

Aresztowanie córki Tołstoja.

Berlin. (Pat). Wiedl. B. K. Wedle „Voss. Ztg." mieli bolszewicy zaaresztować córkę Lwa Tołstoja Aleksandrę hr. Tołstoj członkinię wszechrosyjkiego komsitetu pomocy dla głodnych.

na sposób chóru greckiego w sposób więcej lub mniej skrystalizowany światopogląd tej na pograniczu dwu światów mieszkającej społeczności ludzkiej. Stąd nadzwyczajne wypuklenie Meszulacha, nie opuszczającego prawie sceny niby chóru przewódcy, z którego ust dowiadujemy się właśnie, że w tem między dwoma światami zawieszonem królestwie panuje tylko niepisane, wieczne prawo boskie, moralność absolutu a nie jakieś paragrafy ludzkie, będące karykaturą chyba prawa boskiego. Dopiero na tle tego tak bardzo wypuklonego tła ogólnego uświadomienia moralnego i głębokiego światopoglądu jest dla nas zrozumiałe rozwiązanie tragedyi Anskiego.

Ale jeszcze na inną śmiałą innowacyę pozwolił sobie poeta ze względu na oryginalność motywu i wynikającej stąd większej swobody operowania aparatem artystycznym. Ożywił akcyę przez wyprowadzenie na scenę momentów, które inny dramatyk nieoperujący tak oryginalnym materyałem poetyckim mógłby tylko retrospektywnie opowiedzieć. Mam tu na myśli śmierć Chonona, bohatera sztuki, który już umiera w pierwszym akcie i to — bez żadnej szkody dla jedności i rozwoju akcyi. Tylko poeta, który akcyę umieszcza między dwoma światami, gdzie duchy obcują z ludźmi, może sobie na to pozwolić. Jakoż Chonon, choć umarły, na chwilę nie przestaje działać jako zły duch „Dybuk" i dochodzić swych przyrodzonych praw do Lei.

——oo——

KINO **Pasaż** Pasaż Mikolascha wyświetla od czwartku 8. bm. romans senzacyjno-awanturniczy w 5 wielkich aktach p. t. **Ognista Amazonka.**

Spekulacya na giełdach niemieckich

Hannower. (Pat). Wczorajsza giełda berlińska stała pod znakiem spekulacyi. Akcya rządu jest bezsilna wobec roboty spekulantów obniżających niesumiennie własną walutę. Reichsbank stoi pod znakiem niepomyślnym, mając w obiegu 80 miliardów marek papierowych i nie ma nadziei poprawienia kursu wobec konieczności nowej emisyi.

Skazanie naczelnika Urzędu Przywozu i Wywozu.

Warszawa. W ministerstwie przemysłu i handlu odbył się onegdaj sąd dyscyplinarny nad naczelnikiem Wydziału Urzędu Przywozu i Wywozu p. Bełżeckim, oskarżonym o udział w nadużyciach. Sąd skazał go na wydalenie ze służby.

Kto uprawia handel łańcuszkowy.

Warszawa. Tak zwani kupcy i pośrednicy łańcuszkowi nie siedzą z założon mi rękami i w miarę sił i możności osładzają nam żywot. Wykryto nowe, na wielką skalę zakrojone, nadużycie przy sprowadzaniu i o. sprzedaniu cukru z Poznania.

Nadużycie to, o którem wobec nieukończonego jeszcze dochodzenia śledczego, szczegółów podawać nie możemy, wywołało wczoraj zarządzenie władz prokuratorskich, mocą którego aresztowano panów: Leszka Wiśniowskiego, dyrektora polskiej spółki nabiałowej, inżyniera Olgierda Lisowskiego — drugiego dyrektora tejże spółki i inżyniera Michała Gieysztora.

List z Stanisławowa.

(Keren Hajessod. — Nowa rekwizycya).

Komitet „Funduszu Podwalin" przystąpił jeszcze przed kilku tygodniami do praktycznej pracy, rozpoczynając ją od zbierania deklaracyi. Zorganizowano już kilka sekcyi podług zawodów, a praca wcale piękne ma horoskopy. (Grono kilkunastu kupców żelaza subskrybowało bardzo pokaźną sumę na „Keren Hajesod".).

Nie brak jednak obojętnych i opornych którzy głusi są na święte zadania „Funduszu Podwalin" i snać skorrumpowani niewolą nie mają zrozumienia dla powagi obecnej chwili sytuacyi, w której się nasz naród znajduje. Nie należy wcale nawet tego ukrywać, że między tymi indyferentnymi nie brak niestety nawet syonistów, a przynajmniej osób mieniących się nimi być.

Nasi milionerzy wojenni znów mało snać widzą materyalnych korzyści dla siebie i zdaje się, że z chwilą, gdy ofiarność nie jest dla nich środkiem do jakiegoś intratnego przedsięwzięcia, — traci ona u nich racyę istnienia, a wszelkie względy innej natury widocznie nie przemawiają do ich przekonania.

Prawdziwa orgia rekwirowania mieszkań szalejąca tu od kilku miesięcy nie oszczędziła nawet, — czegoby się w myśl ustawy spodziewać należało — żyd. bursy rzemieślniczej, wychowującej 35 sierót. Onegdaj nadszedł nakaz rekwizycyjny od p. komisarza miasta Dra Ferensiewicza orzekający zajęcie lokalu bursy z dniem następnym.

Położenie bursy rękodzielniczej jest wprost rozpaczliwe i nie wiadomo, co począć z wychowankami bursy, których społeczeństwo nasze przez lata całe kształciło i wychowywało na pożytecznych ludzi.

Po „rekwizycyi" lokalu Tow. muz.-dram. im. Goldfadena, jest to już drugi z rzędu wypadek zupełnego uśmiercenia żydowskiej instytucyi, podczas gdy towarzystwa i instytucye nieżydowskie, choćby nawet zabawowe nie odczuwają w niczem obecnych stosunków mieszkaniowych.

Bejot.

Teatr lit.-art. „Ul".

W zupełnie odnowionej i przez Kazimierza Kostynowicza do niepoznania zmienionej sali przy ul. Ossolińskich zainaugurował teatr literacko-artystyczny »Ul« swój pierwszy sezon, występując odrazu z przedstawieniem doskonałem, co w ostateczności nie może dziwnem się wydawać wobec pierwszorzędnych sił wykonawczych i twórczych, które się złączyły, by stworzyć coś naprawdę wartościowego.

Na czele doskonale dobranego zespołu stanął jako kierownik artystyczny znany literat Raort, a pomocnikiem jego jako reżyser jest Bronisław Bronowski.

Oprócz całego długiego — może nawet trochę za długiego — szeregu występów solowych zawierał program dwie rzeczy zbiorowe, a to: uscenizowany gawot stylowy »Markiz i Markiza« W. Raorta i pełną humoru, satyry i dowcipu rewię Milana p. t. »Polskie Monte Carlo«. Rzeczy te doskonale napisane wykonano bardzo starannie, nie szczędząc kosztów na kostyumy i dekoracye.

Z pośród wykonawców na uznanie zasłużyły: pełna temperamentu Hanka Ordonówna, zgrabniutka, bardzo miła i sympatyczna Ela Spineterówna, dalej Jadwiga Wernisówna, której poważna, stylowa delamacya nie przeszła bez wrażenia, wreszcie śpiewaczka Paulina Noskowska, która winna więcej zważać na wyraźną dykcyę. Wykonawcy męzcy zasłużyli wszyscy na uznanie. Nie chcąc żadnego skrzywdzić wymienię ich w porządku alfabetycznym. A więc Bronisław Bronowski, humorysta niezrównany, kupletem »Targi wschodnie« i i. doskonale ubawił publiczność, o Sewerynie Michałowskim nie ma co pisać, gdyż znamy go wszyscy dostatecznie i umiemy go cenić tak samo jak doskonałego Mieczysława Mirskiego. Konferansierem, któremu tym razem przypadło w udziale nietylko zapowiadanie poszczególnych artystów, lecz także wręczanie im niezmiernej ilości kwiatów, był Zbigniew Orwicz a doskonałe piosenki do słów Andy Kitschmann śpiewał dawny nasz dobry znajomy Marek Windheim. Ten ostatni kreował też główną rolę w rewii i wykazał tak znaczne zalety jako aktor (jako śpiewaka o wielkich walorach znamy go nie od dziś), że nie można wprost pojąć, że dyrekcya tutejszego Teatru Miejskiego mimo notorycznego braku śpiewaków operetkowych nie pozyskała tej doskonałej siły i dała się wyprzedzić przez operetkę krakowską, gdzie Windheim podobno niebawem występować będzie. W końcu jeszcze słów parę o balecie, który obok pny Spineterówny, tancerki pełnej gracyi, reprezentowała para bardzo dobrych tancerzy Józefa i Karol Zielińscy.

Sprawozdanie niniejsze nie byłoby zupełne, gdybym nie podniósł zasług akompaniatora Artura Müllera i twórcy pięknych dekoracyi Kostynowicza.

Publiczność zapełniająca salę w zupełności bawiła się doskonale, kierownicy teatru osiągnęli zatem w zupełności zamierzony cel.

Alfred Plohn.

BOGINI-LOSU

fascynujący dramat w 5 aktach. — W głównej roli urocza artystka **Zuzanna Grandais.**

Od dziś **Kino CHIMERA**

Zdemaskowanie podżegaczy.

Lwów, 8. września.

„Ukraińskij Wistnyk" ogłasza następujące pismo „Związku organizacyj Narodowych wsch. Małopolski", które rozesłano inspektorom szkół ludowych:

Lwów, 22. 6. 1921

Wielmożny Panie Inspektorze!

Znając Pańskie poglądy na sprawę narodową, pozwalamy sobie akceptować donosłość dwu prac szkolnych: 1) zmiany języka wykładowego ruskiego na polski i 2) tworzenie polskich klas eksponowanych.

Zmianę języka wykładowego należy przeprowadzić przynajmniej wszędzie tam, gdzie mamy trzecią część Polaków, a przy polskiem rozprószeniu i tak będziemy pokrzywdzeni, bo więcej Polaków będzie chodziło do szkoły ruskiej, niż Rusinów do polskiej.

I. Zmianę języka wykładowego ma uchwalić Rada gminna i przesłać WPanu odpowiednią rezolucyę, zaopatrzoną pieczęcią i podpisem wójta, lub komisarza rządowego (ale wtedy żąda referent w Radzie szkolnej także podpisów wybitniejszych chłopów Polaków).

O ile wójt nie chce uchwalić zmiany najlepiej niech z nim pomówi komisarz Starostwa, albo niech Starostwo rozwiąże Radę gminną, a mianuje odpowiedniego komisarza rządowego. Można zresztą dawać taki tekst uchwały: „Rada gminna w . . . . . uchwaliła dnia..... zmianę języka wykładowego ruskiego na polski w szkole w.....z tem, że język ruski ma zostać jako przedmiot nauki i prosi Radę szkolną o odpowiednie zarządzenie".

II. Klasy eksponowane polskie należy tworzyć tam gdzie jest dzieci razem rzym. kat. i żyd. 30. Tak umówiliśmy się z referentem, a nie trzeba uchwały gminy, ani świadczeń T. S. L. bo Rada szkolna krajowa narzuca gminie potrzeby rzeczowe.

Dobrze byłoby postarać się, by ruska szkoła była nieczynną (np. z braku nauczyciela, budynku itd.), a dzieci chodziłyby wszystkie do polskiej klasy eksponowanej lub polskiej szkoły zorganizowanej.

Gdy teraz tworzy się klasę eksponowaną można będzie później przemienić ją na polską szkołę zorganizowaną. Ta praca może trwać bardzo krótko, bo urwie się gdy Rusini wejdą do Sejmu. Dlatego jak najgoręcej polecamy ją uwadze WPana Inspektora i posyłając odpowiedni wykaz, bardzo prosimy o odpowiedź w których wsiach prace obie dadzą się wykonać (ewentualnie z pomocą księży) i kiedy.

Z poważaniem

Związek organizacyj Narodowych wsch. Małopolski we Lwowie, ul. Łyczakowska 2.

wiceprezes Prószyński.

Tak „Związek organizacyj narodowych wsch. Małopolski" stara się o ład i zgodę wśród ludności Galicyi Wschodniej.

Z sali sądowej.

Krwawy epilog trójkąta małżeńskiego.

Drugi dzień rozprawy.

Lwów 8. września.

W szybkiem tempie wyczerpana została w drugim dniu rozprawy lista świadków. Jako pierwszy zeznawał prof dr. Allerhand, zastępca prawny śp. Jaworskiego a później Cesi Liebermanówny. Świadek na życzenie Trybunału udzielił wyjaśnień o konferencyach z śp. Jaworskim. Nieraz poruszał śp. Jaworski sprawę testamentu swojego, przyczem zaznaczał, że pragnie tak rozporządzić swym majątkiem, by żonie nic z niego nie przypadło. Pewnego dnia zjawił się Jaworski w kancelaryi świadka i oświadczył mu, że chce wejść w związek małżeński z Cesią Liebermanówną bez której nie może żyć. Jaworski był zrozpaczony z powodu poślubienia Cesi przez Liebermana. W lutym Liebermanowa zgłosiła się do świadka celem przeprowadzenia procesu rozwodowego przeciw mężowi. Jaworski interesował się tą sprawą i prosił świadka, by postarał się o przyśpieszenie postępowania rozwodowego.

Następuje długo oczekiwany moment. Woźny wzywa do sali Cesię Liebermanową. Przewodniczący po odebraniu od niej generaliów, przedstawia jej dobrodziejstwo prawa, iż jako małżonka oskarzonego może uchylić się od złożenia świadectwa. Liebermanowa korzysta z dobrodziejstwa prawa i szybko opuszcza salę sądową, ku niezadowoleniu żądnej sensacyi publiczności.

Z dalszych zeznań przytoczyć należy jeszcze zeznanie świadka Hollesa, kierownika zakładu fotograficznego „Adela". Swego pryncypała śp. Jaworskiego charakteryzuje jako człowieka skrytego, który nie miał zaufania do ludzi. O Liebermanowej wspominał mu śp. Jaworski, że ją kocha. Z oskarzonym pracował przez rok w zakładzie fotograficznym i utrzymywał z nim przyjacielskie stosunki. Nieraz żalił się Lieberman przed świadkiem, że Jaworski oczernia jego żonę. Świadek przestrzegał Liebermana i zwracał jego uwagę, by roztoczył większą opiekę nad swoją żoną. Następnie podaje świadek genezę testamentu zrobionego przez Jaworskiego w szpitalu, w którym swój cały majątek zapisał Cesi Liebermanowej.

Z powodu niejawienia się powołanego do rozprawy w charakterze świadka urzędnika policyjnego Pomersbacha, który pierwszy z ramienia przesłuchiwał śp. Jaworskiego, wniósł prokurator na odroczenie rozprawy. Trybunał postanowił zgodnie z wnioskiem obrońcy odczytać zeznanie świadka Pomersbacha. Z kolei odczytano szereg aktów pozostających w związku z sprawą, poczem przewodniczący odczytał pytanie dla sędziów przysięgłych. Trybunał postanowił zadać przysięgłym dwa pytania: pytanie główne w kierunku zbrodni morderstwa pytanie ewentualne na wypadek zaprzeczenia pytania głównego w kierunku zbrodni zabójstwa. Wnioskowi obrońcy o postawienie pytania dodatkowego, że oskarzony w chwili popełnienia czynu nie miał świadomości swego działania, odmówiono.

Wyrok.

Po przemówieniu końcowem prokuratora Sywulaka, który poparł akt oskarzenia, zabrał głos obrońca dr. Aksenowicz w jednogodzinnem przemówieniu zebrał wynik rozprawy i nakreślił sylwetki trzech aktorów, tego trójkąta małżeńskiego.

Po krótkiem resume przewodniczącego sędziowie przysięgli udali się na naradę. Narada trwała przeszło godzinę.

Wśród ogólnej ciszy odczytał następnie zwierzchnik ławy sędziów przysięgłych werdykt. Na pytanie w kierunku zbrodni morderstwa odpowiedzieli przysięgli sześciu głosami „tak" sześciu głosami „nie". Pytanie w kierunku zabójstwa zaprzeczyli przysięgli ośmiu głosami.

Po krótkiej naradzie odczytał r. Fida wyrok skazujący osk. Liebermana przy zastosowaniu nadzwyczajnego prawa łagodzenia kary za zbrodnię zabójstwa na sześć miesięcy ciężkiego więzienia przy wliczeniu do tej kary aresztu śledczego od dnia 12 kwietnia br. Jako okoliczności łagodzące uwzględnił Trybunał nieposzlakowany dotychczas żywot oskarzonego, stan rozdrażnienia w chwili popełnienia czynu, skruchę i żal. Prokurator zgłosił odwołanie z powodu nizkiego wymiaru kary, obrońca zaś w imieniu oskarzonego wyrok przyjął i wniósł na trzymiesięczne odroczenie kary. Mimo sprzeciwu prokuratora, Trybunał przychylił się do wniosku obrońcy zarządzając równocześnie wypuszczenie oskarzonego na wolność.

NADESŁANE.

Państwu Drom Adlersbergom gratulujemy serdecznie do narodzin synka.
11172 Tannowie.

Makabea JUTRO 10 bm. o godz. 7-mej punkt. w Egzekutywie A. Sprawy bardzo ważne. 111

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 109
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

DENTYSTA-TECHNIK **M. EHRENKRANZ**
POWRÓCIŁ i przyjmuje ZAMARSTYNOWSKA (naprzeciw Sądu wojskowego). 110

Inż. Zdzisław Warchałowski
rząd. up. geometra cyw. we LWOWIE
UL. MOCHNACKIEGO 22, III. p.
przeprowadza działy majątków, parcelacye, odgraniczenia i wszelkie inne pomiary.

Firma „Podlotek"
otwiera dnia 10 b. m. przy ul. BONIFRATRÓW 2/II. na prawo. 110
Magazyn konfekcyi dla panienek i dzieci. 110

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił.
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 106

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 109

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 108
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu) otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane)

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Wilhelm Lauterstein
powrócił i ordynuje Lwów, Sykstuska 37. 111

Operator Dr. Jakób Selzer
Lwów, ul. Fredry l. 7, powrócił
110

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Piątek 9. września „Dziewczyna z Holandyi", operetka Kalmana.

Sobota 10. bm. pop. „Romantyczni" Restanda, przedstawienie dla młodzieży.

Sobota 10. września „Żydówka", oper Halevyego, gościnny występ Jana Majerskiego.

Niedziela 11. bm. o godz. 3.30 pop. „Biały mazur".

Niedziela 11. bm. o godz. 7.30 wiecz. „Kobieta bez skazy".

Poniedziałek 12. bm. „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 13. bm. „Cyrulik sewilski", gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

Repertuar Teatru Małego.

Piątek 9. bm. „Fircyk w zalotach", komedya Zabłockiego.

Sobota 10. bm. „Fircyk w zalotach", komedya Zabłockiego.

Niedziela 11. bm. „Fircyk w zalotach" komedya Zabłockiego.

KOPERNIK **Mozżuchin — Lisenko** **MARYSIEŃKA**

Potęga talentu i talent z czarem kobiecym kojarzą się dzięki tym dwojgu artystów w wyświetlanym obecnie prawdziwie silnym dramacie w 6 aktach p. t.

„ZA KULISAMI EKRANU".

Poniedziałek 12. bm. premiera „Zakochani", komedya w 3 aktach Caillaveta i de Fleursa.

—U U—

Występy »Trupy Wileńskiej«

Premiera sztuki Dawida Pińskiego pt. »Jankiel Kowal« święciła przed zapełnioną widownią prawdziwy tryumf. Sztuka i gra aktorów zrobiła głębokie wrażenie na zachwyconych widzach, którzy z zapałem darzyli klasyczną grę rzęsistymi oklaskami. W najbliższym numerze poświęcimy tej premierze »Trupy Wileńskiej« wyczerpujące omówienie.

— **Skonfiskowany** został Nr. 12 czasopisma »Folksblat« z 9. b. m.

— **Wydział żyd. towarzystwa dramatyczno-muzycznego »Juwal« w Przemyślu** zawiadamia swych członków, że III. Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w poniedziałek dnia 12 września br. o godz. 5, względnie 7 wieczorem w własnej sali przy ul. Czarnieckiego 37 II. p. 11169

— **Amator na gumy.** Władysław Dobrzyński, zamieszkały przy ul. Piekarskiej l. 19. Doniósł policyi, że ubiegłej nocy wykradziono z wozowni jego dwie gumy z tylnych kół powozu wartości 40.000 marek.

— **»Fundusz precyozów« w Stanach Zjednoczonych.** Z Nowego Jorku informują, że »Fundusz precyozów« przy instytucyi »Keren-Hajessod« w Ameryce otrzymał rozmaite kosztowności w ogólnej wartości tysiąca dolarów. Zebrane precyoza, ofiarowane przez żydowskie kobiety Ameryki, przeznaczone zostaną na wybudowanie domów dla kobiet emigrujących do Palestyny, jakoteż na szkoły zawodowe dla dziewcząt itp. (Ż. B. K.).

— **Odkrycie prawa o grawitacyi.** Barnicelli przedłożył Akademii Umiejętności sprawozdanie o odkryciu prawa w dziedzinie ogólnej grawitacyi, które różni się zasadniczo od teoryi Newtona i Laplace'a i dowodzi natury elektrycznej zjawiska.

— **Z Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.** W miesiącu lipcu i sierpniu otrzymali w Uniwersytecie Jana Kazimierza;

stopień doktorów praw: Stawarski Adam rodem ze Stryja, Mondschein Jakób ze Stanisławowa, Blatt Aleksander z Przemyśla, Weissglas Jakób ze Szerszenowiec, Bodnar Józef z Nadwórnej, Tennenbaum Abraham z Tarnopola, Luftschü z Natan z Rohatyna, Adam Ludwik ze Lwowa, Arnold Szymon ze Stanisławowa, Fischer Henryk ze Lwowa, Stich Efroim z Wielkich Ocz, Loria Roman ze Lwowa, Bialicki Stanisław ze Lwowa, Durkacz Piotr z Baru, Hendrychowski Stanisław ze Stanisławowa, Hołowczak Antoni z Nadybów, Hornik Adolf ze Stanisławowa, Lipez Gustaw z Szepetówki, Pawłowski Jan z Drabinianki, Peter Maryan z Podwołoczysk, Rudkowski Stanisław ze Lwowa, Sałahub Eljasz z Budynina, Schmidt Franciszek ze Lwowa, Schor Bernard z Buczacza, Weldon Otto z Krakowa, Weinreb Marceli ze Lwowa, Weissberg Edmund z Pomorzan, Wilk Jan z Sądowej Wiśni, Ząbkowski Ludwik z Łąckiej Woli, Czarkowski, Golejewski Kajetan z Zagrobeli, Adam Adam z Nowej Wsi, Rucker Zygmunt ze Lwowa, Aleksandrowicz Artur z Huczki, Arnold Hersz ze Stanisławowa, Bereman Mechel z Gwoździca, Kraminer Jakób z Buczacza, Rosenberg Aleksander z Bronicy. Szreier Jakób ze Stanisławowa, Wojdyło Adam z Kidałowic, Finsterbusch Seweryn ze Lwowa, Gehler Nuta ze Stusowa, Klar Adolf z Mydwedowiec, Nagler Leon z Tarnopola, Kurkowski Stanisław z Żabna, Kwiatkowski Ferdynand ze Lwowa;

stopien doktorów medycyny: Margulies Joachim z Gródka Jagielloński go, Ginilewicz Jarosław z Szumiacza, Orzechowski Ludwik z Ujścia, Galler Józef z Jarosławia, Mandelbaum Friedl z Tarnopola, Kuźmak Włodzimierz z Raby, Babiak Ludwik z Olszy, Kurzrok Jonasz z Kozowej, Kanarienstein Samuel z Drohobycza, Minis Juliusz ze Lwowa, Payrebrune Jan z Łoszowa, Schimel Szymon ze Lwowa, Jorge Teofil z Kiełszowa, Spychalski Floryan z Czeszowa, Wójcikowski Wacław z Noworadomska, Antler Róża z Drohobycza, Bartlitz Edmund z Gruszczyna, Walkowski Tadeusz z Żółcza, Orzechowski Tadeusz z Jagielnicy,

stopień doktora filozofii: Janina Fränkel ze Lwowa.

—U—

— **Konkurs.** Żydowskie Towarzystwo Szkoły Ludowej i Średniej we Lwowie Zygmuntowska 17 ogłasza konkurs na nauczyciela historyi żydowskiej, dla gimnazyów i pedagogium, któryby mógł wykładać w języku hebrajskim. 11094

Wiadomości handlowe.

Lwów, 8. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya chwiejna.

Płacono: Dolary ameryk. 3850, kanadyjskie 3350, marki niem. 40·50, leje rum. 41·00, kor. czeskie 43·00.

NADESŁANE.

Hala Hermann i Munio Hauser życzą p. Elli Horowitz, Drohobycz, do zaślubin z p. Rosenblumem dużo szczęścia. 11160

Moses Horowitz — Helena Krämer
Stanisławów Ladzkie szlacheckie
zaręczeni 11170

Na ślub nasz, który odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 5 popoł. w Stryju zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych. Osobnych zaproszeń nie wysyłamy.
Frydka Körner, Leon Eisenscher
11168 w Stryju.

Przyjaciółce Sarze Schweblównej do jej zaręczyn z p. Jakóbem Wolfem serdeczny Maseltow zasyła Syma Finkelman. 11180

Do zaręczyn naszej kuzynki p. Klary Baron z Kałusza życzymy dużo a dużo szczęścia H. Neumanowie w Stryju. 11176

Frydzia Nemlich — Kiwa Nemlich
Rożniatów Lwów
zaręczeni w wrześniu 1921. 11178

Z okazyi zaręczyn 11182
panny Adeli Aschkenazówny z panem Isakiem Reizenbeinem gratulują serdecznie Sala Götzelówna wraz z narzeczonym, Edzia i Malwina Götzel.

Do zaślubin pny Silber z Sanoka z p. Fischerem gratuluje serdecznie Jakób Bienstock ze Skolego. 11181

DROBNE OGŁOSZENIA

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuje się spólnika do sklepu bławatnego z kapitałem 2—4 milion marek nie fachowca. Zgłoszenia Kamerman, Bożnicka 6 11186

Poszukuję do pracowni cukierniczej spólnika, hurtownika z branży cukrowej lub t. p. albo też pracownię odstąpię. Zgłoszenia do Adm. pod »Pracownia«. 11136

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincye. 10624

Kasa wertheimowska, lampy, półki na książki, pościel, porcelana, szkło i inne rzeczy do sprzedania Mochnackiego 22, II. p. od 3—5. 11162

POSAD POSZUKUJĄ.

Przedsiębiorca budowy kominów fabrycznych z pomocnikami poszukuje pracy. Zgłoszenia do biura ogłoszeń Tannego pod »J. H.« w Drohobyczu. 11171

Absowent uniwersytetu, rutynowany nauczyciel. Żyd poszukuje na wyjazd posady nauczyciela domowego do gimnazyum klasycznego lub szkół niższych. Zgłoszenia listowne. Woch, Sambor — Przemyka dla »Absolwenta«. 11174

WOLNE POSADY.

Bona dla dwojga dzieci 8 i 10 lat z językiem hebrejskim i grą na fortepianie poszukiwana pod dobrymi warunkami. Zgłoszenia listowne: M. Pistyner, Fabryka »Odbudowa« w Kołomyi, Aleja Wolności 3. 10954

Przyjmę akademika lub pannę wyznania mojżeszowego do dwóch panienek I. i II. gimnazyum, gra na fortepianie. Całe utrzymanie, odpowiednia zapłata. Pisemne zgłoszenia: Inżynier Weirauch, Dynów. 11100

Kwalifikowane robotnice przyjmie natychmiast Fabryka« pudełek J. Hecht, Zamarstynowska Nr. 58. 11028

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

Poszukuję nnuczycielki na wieś do ośmioletniej dziewczynki, którąby ją uczyła 3 klas; i francuskiego. Zgłoszenia Słowackiego 6. Diamantstein. 11143

Adwokat Rathauser w Delatynie poszukuje koncypienta. Posada natychmiast do objęcia. 11040

Instruktora (ki) do 2 dzieci I. gimn. i normalnej na całe popołudnie ewent. z utrzymaniem poszukuję Zimerman Sklep Krakowska 26. 11154

Magazyn konfekcyi męskiej i dziecinnej, Körner, Lwów, Trybunalska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Poszukuję panienki do dziewczynki 7-letniej, II. klasy ewang. na 2 godz. dziennie. Zgłoszenia: Maurycy Raps, Sykstuska 2. 11166

Poszukuje się osoby z lepszego domu władającej językiem polskim i niemieckim, na godziny popołudniowe. do dwojga dzieci. Wymaganie gry na fortepianie i języka francuskiego. Zgłosić się u pana Karawana, Kościuszki 24/III. 11175

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11 01

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10112

Prof. gimn. udziela lekcyi historyi, geografii, jęz. niemieckiego i polskiego, jakoteż lekcyi ogólnego wykształcenia z szczególnem uwzględnieniem historyi kultury i historyi żydowskiej. Zgłoszenia Dr. R., Potockiego 20, III. p. między 3—4 pop. 11163

Nauczycielka francuskiego, konwersacya niemiecka poszukuje posady. — Zgłoszenia »Zdolna« »Chwila«. 11187

MIESZKANIA, SKLEPY i LOKALE.

Duży lokal frontowy w suterynach nadający się na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki Wiadomość Tatarska 2 u właściciela od 1—3. 11165

Profesorka przyjmie uczenicę na mieszkanie z utrzymaniem. — Zgłoszenia w Dyrekcyi szkoły handlowej Zygmuntowska 17. 11116

Dziewczynkę z niższych klas gimnazyalnych z zamożnego domu przyjmę na wikt i mieszkanie. Fortepian w domu. Oferty »K. L.« do Administracyi. 11184

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu
ord. 3—5 popoł. **Szopena 7** (boczna Podlewskiego). — — 11151

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dr. W. Grob i H. Grob
LWÓW, LEGIONÓW 29. 11157

Ogłoszenia.

Tabliczki szkolne

zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
Lwów, Rutowskiego 24. 11123

Na jesień i zimę!
Raglany, kurtki i ubrania
w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167
Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Malwina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Spółka akcyjna Towarzystwo ubezpieczeń
„PORT"
w Warszawie Dyrekcya na Małopolskę i Śląsk
we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8,
przyjmuje ubezpieczenia wszelkiego rodzaju
transportów kolejowych pocztowych walorowych
ak również od ognia, kradzieży z włamaniem, wypadków wszelkiego rodzaju, odpowiedzialności ustaw w jak najkorzystniejszymi warunkami. 111 9
Reprezentacye w Krakowie, Cieszynie, Bielsku
Ajentury we wszystkich miastach Małopolski i Śląska.

Ważne dla młynarzy!
Nadszedł większy transport
Kasprów, Kamieni
oraz gazy szwajcarskiej
do firmy 11152
Riesel, Schieber, Friedländer
Lwów, Brajerowska 11a.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW.
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę.
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 26. 10730

Złote obrączki ślubne
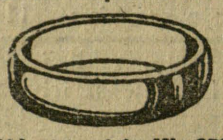
14 karatowe sztuka Mk. 350
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

ETYKIETY
wszelkiego rodzaju wykonuje i ma na składzie **LITOGRAFIA**
Lwów, ul. Św. Michała 4

Na poszczególne miasta Wsch. i Z. Małopolski oddamy wyłączne
ZASTĘPSTW
na sprzedaż jodowych soli kąpielowych **„JODORAD**
przeciwko reumatyzmowi, skrofulozie, bólom strzałowym i t. p.
Reflektuje się tylko na firmy pierwszorzę. w szczególności hurtownie apteczne, drogu. apteki i t. p.
Zgłoszenia przyjmuje Tow. eksploatacyi soli kąpielowych **„Jodora**
Stanisławów, Batorego l.

Obrączki ślubne sprzeda. je najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18[illegible]

MY NOSIMY TYLK KAPELUSZ

FABRYKI
NEUWELTA
BALONOWA-3

TRADING COMPANY
SKA HANDLOWA
HURTOWNY SKŁAD GALANTERYI « « « « **Lwów, plac Strzelecki l. 6**
zaopatrzył bogato swój skład i poleca
po cenach fabrycznych wszelkie wyroby trykotażowe, jak również pończochy, skarpetki i ubranka dziecinne oraz wszelkie towary w zakres galanteryi wchodzące. 11111 « « «

Ważne do 3. września
Żakiety damskie, panieńskie i dziecinne
»« po cenach fabrycznych poleca »«
„Dom pończoch" **ulica Jagiellońska l. 11.**
10660

Pierwsza małopolska fabryka wyrobów drzewnych
„BOB"
w WADOWICACH, MAŁOPOLSKA
oferuje amerykańskie kołki szewskie
POSZUKUJE SIĘ ZASTĘPCÓW. 11164

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«. Lwów, Kopernika 11

Nr. 950 Lwów, niedziela 11. września 1921 Rok III

CHWILA

Cena egzemplarza 12 Mk.

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacano ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Dyplomacya a polityka realna w Palestynie.

Karlsbad 5. września.

Kongres sto pod znakiem realizmu. Sukcesy polityczne ostatnich lat, stworzyły warunki i możliwości praktycznej pracy około gospodarczej odbudowy kraju, które zmuszają do wyciągnięcia konsekwencyi. Pierwszą konsekwencyą jest przezwyciężenie okresu teoretycznych dociekań i idealistycznych wzruszeń i przystąpienie do rewizyi metod pracy, które dostosowane być muszą do zmienionych stosunków. Kongres XII zebrał się wobec syonizmu jako rzeczywistości i zdaje sobie z tego sprawę. Duch rzeczowego krytycyzmu panuje nad kongresem.

Zagadnienia stojące na porządku dziennym i zajmujące umysły — brane są z praktycznego punktu widzenia. Wszystkie aktualne problemy, które ostatnio tak żywo zajmowały umysły nie schodząc z szpalt prasy syonistycznej, jak sprawa konfliktu amerykańskiego, narodowego i ekonomicznego syonizmu, konstrukcyi „Keren Hajesod", taktyki politycznej wobec Arabów itd., zbiegają się razem w jedno wielkie zagadnienie konstruktywnej metody odbudowy Palestyny jako żydowskiej siedziby narodowej.

Ten kąt patrzenia stał się punktem wyjścia dyskusyi, z której przebija niezadowolenie z powodu wyczerpania się pracy syonistycznej w działalności dyplomatycznej. Zasługi kierownictwa na polu dyplomatycznem są ogromne. Fakty są przecież najlepszem świadectwem. Niezaprzeczalnym i niezaprzeczonym jest nadto fakt, że sukcesy dyplomatyczne przygotowały grunt pod pracę realizacyjną. Ale dziś polityka syonistyczna nie może już być polityką dyplomatyczną, musi być realną polityką w Palestynie.

Deklaracya Balfoura, powiedział Weitzmann przy otwarciu kongresu, nie rozwiązuje naszego zagadnienia, otwiera tylko możność jego rozwiązania. Nasza międzynarodowa pozycya zbudowana jest na podstawach, w polityce międzynarodowej dotąd nie utrwalonych: na moralnem prawie narodu żydowskiego, za którem nie stoi żadna siła materyalna. Siłę tę zdobyć możemy jedynie przez stworzenie realnych wartości w Palestynie. W dotychczasowej działalności element realnej polityki był zaniedbany a to jest największy brak który pociągnął za sobą wiele niemiłych konsekwencyj.

Dyplomacya nasza była sprawna, polityki realnej nie prowadziliśmy. Od kongresu wyjdzie hasło polityki realnej w Palestynie.

Pod hasło to podpada postulat rewizyi naszego stanowiska w sprawie arabskiej. Dyplomacya syonistyczna przeoczyła problem arabski, a to jest wielki błąd. W kierownictwie zasiadali też reprezentanci militarystycznej polityki arabskiej, którzy zdołali stanowisko to zasugerować Komitetowi Wykonawczemu na ostatniem posiedzeniu w Pradze. Pod tym względem sytuacya jest jasna. Kongres wypowie się przeciw myśli opanowania Palestyny przy pomocy żydowskiego legionu w kraju o ile sprawa wogóle przyjdzie na porządek dzienny. Weitzmann i Sokołow w swych oświadczeniach sami podkreślili pokojowe tendencye wobec Arabów i dali tem wyraz powszechnemu na kongresie i w całym świecie syonistycznym, zapatrywaniu.

Palestynę zdobyć musimy pracą, poważną, rzeczywistą, pokojową pracą ekonomiczną. Nasza polityka realna w Palestynie musi być pracą ekonomicznego przekonywania świata i Arabów, co jesteśmy zdolni stworzyć w kraju i dla kraju.

Niemoc naszych instytucyj finansowych w Palestynie, którym brak funduszów na najkonieczniejsze kredyty — najwięcej nam szkodzi, politycznie.

Najlepszą naszą polityką będzie gospodarcza odbudowa kraju. Stworzyć wielkie, żywotne instytucye znaczy przekonać Arabów o pożyteczności pracy żydowskiej dla kraju. Ale w tym celu musi praca nasza oprzeć się na metodach gospodarczych „par excellence". Tego tylko domaga się wielu z tych, których niesłusznie ochrzczono mianem bezdusznych syonistów. Gospodarka deficytowa, prowadzona dotąd w Palestynie w różnych instytucyach dyskredytuje kierownictwo, które winy nie ponosi, chyba o tyle tylko, że miast fachowcom funkcye podobne powierza politykom. Oto jeden z najcięższych zarzutów podnoszonych na kongresie i w kuloarach.

Problemy polityki realnej są problemami praktycznej pracy i praktycznej fachowej metody pracy.

Pod tym znakiem stoi kongres, który w obliczu rzeczywistości uwolnił się od frazeologii.

Kongres stoi pod znakiem realizmu. I to stanowi może historyczne jego znaczenie w dziejach naszego ruchu.

Dr. Abraham Insler.

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Referat oświatowy.

Karlsbad, 9. wrze nia (tel. wł. ht.). Dyskusya nad referatami palestyńskimi została ukończona. Zabrali jeszcze głos Sprincak (Palestyna) i dr. Schmorak (Lwów) wypowiadając się za kolonizacyą narodową, która przyczyni się do tak konecznego w Palestynie przewarstwowienia w życiu gospodarczem.

Adres powitalny wschodniogalicyjskiej składnicy Ż. F. N.

Karlsbad, 9. września (tel. wł. ht.). Następne posiedzenie wypełniły przemówienia Mermińskiego, Kacenelsona, Korngruena i dra Bernarda Hausnera (Lwów). Ten ostatni mowca wręcza w imieniu wschodnio-galicyjskich składnic Żyd. Fund. Narod. prezydentowi kongresu 410 listów powitalnych z różnych miejscowości Galicyi Wschodniej. Wśród listów znajdują się także listy zarządów gmin żydowskich.

Po drze Hausnerze przemawiali Koerner, Trietsch i inni.

Karlsbad, 9. września (tel. wł. ht.). Czwartkowe posiedzenie plenarne poświęcone było debacie kulturalnej. Po referacie delegata Luriego na temat szkolnictwa palestyńskiego, rozwinęła się dyskusya. Pierwszy zabrał głos dr. Szmarjahu Lewin. Mowca wywodzi: zapatrywania oświadczające się za wyeliminowaniem spraw szkolnictwa z zakresu działania syonistycznej organizacyi dowodzą ubóstwa idei w pracy teraźniejszości, co utrudnia propagandę. W walce obecnej występują poglądy mechanistyczne przeciw ideowym. W razie zwycięstwa pierwszych musiałaby powstać w Palestynie szkoła propagandy syonistycznej. Wywody mowcy spotkały się z ogólnym aplauzem.

Skład przyszłej egzekutywy.

Karlsbad, 9. września (tel. wł. ht.). Skład przyszłej egzekutywy definitywnie jeszcze jest nie ustalony. Wedle obiegających pogłosek stanie na czele organizacyi egzekutywa koalicyjna. W nowej egzekutywie zasiądą także przedstawiciele frakcyii „Mizrachi" oraz ugrupowań lewicowych.

Telegram powitalny min. Churchilla.

Karlsbad, 9. września (tel. wł. ht.). Od angielskiego ministra dla spraw kolonialnych mr. Winstona Churchilla nadszedł na ręce prezydyum kongresu telegram powitalny. Treść telegramu jest następująca:

„Proszę wyrazić kongresowi serdeczne życzenie rządu Jego Królewskiej Mości imperyum Wielkiej Brytanii. Rząd Jego Królewskiej Mości pewny jest, że wysiłki około odbudowy Palestyny będą uwieńczone rezultatem utworzenia z Palestyny kwitnącego i rozwijającego się kraju, w którym Żydzi połączą się z Arabami dla dobra publicznego"

Przeniesienie centrali Z. F. N. do Palestyny.

Karlsbad 9. września (tel. wł.) Na dwunastem posiedzeniu plenarnem dr. Bodenheimer zażądał przeniesienia centrali Żyd. Funduszu Narodowego do Palestyny.

Dr. Weizmann wyjedzie do Waszyngtonu.

Karlsbad 9. września (tel. wł.) Sprawa mandatu Palestyny nie będzie rozpatrywana na obecnem posiedzeniu Ligi Narodów natomiast mówią o tem, że omówienia tej sprawy nastąpi na sesyi październikowej, ewentualnie na konferencyi waszyngtońskiej. Na konferencyi tej będą wogóle rozpatrywane sprawy mandatowe. W związku z tem przewidywany jest wyjazd dra Weizmana do Waszyngtonu.

—ooo—

Światowa konferencya kobiet syonistycznych.

Karlsbad, 5 września.

(ht.) W niedzielę 4 i w poniedziałek 5 września odbyła się światowa konferencya kobiet syonistycznych celem stworzenia organizacyi światowej, obejmującej wszystkie instytucye i stowarzyszenia kobiece pracujące na polu syonizmu. Jest to kontynuowanie na szerszą skalę pracy zapoczątkowanej przed wojną przez »Kulturverband jüd Frauen« w Berlinie pod przew. prof. Warburgowej, który miał i w innych krajach m. i. w Galicyi grupy lokalne. W r. 1919 założono federacyę kobiet syon. w Anglii a rezultaty tam osiągnięte dały inicyatywę do zwołania pierwszej międzyterytoryalnej konferencyi, która obradowała równocześnie z doroczną konferencyą syonist. w lipcu 1920 w Londynie. Mimo przeszkód i nieprzystąpienia syon. kobiecej organizacyi amerykańskiej »Hadassa« z powodu rozłamu w ogólnej organizacyi światowej — zakreślono sobie pewne pole pracy, przedewszystkiem rozpoczęto energiczną zbiórkę kosztowności na rzecz »Keren Hajessod«.

Obecny zjazd ma na celu wykończenie planu organizacyjnego, światowego związku kobiet syon. Zjazd odbył się przy bardzo licznym udziale delegatek wielu krajów. Obecnych przywitała pani Goodman z Londynu, na której wniosek wybrano prezydyum zjazdu, w którego skład weszła pani Bodenheimerowa jako przew., natomiast jako zastępczynie panie Melzerowa (Lwów), Patakowa (Wiedeń), Schnabel (Berno) i Weizmanowa (Londyn), jako sekr. pani Ginsberg.

Sprawozdanie o pracy w dyasporze wygłosiła pani Goodman. Wskazała na wielkie obowiązki kobiet przy odbudowie Palestyny i że głównym celem instytucyi będzie współpraca przy zbieraniu »Keren Hajessod«. Starania jak np. założony »Juvelenfond« wydał w pewnych krajach (jak kraje rosyjskiego pogranicza i zaoceanii) bardzo piękne rezultaty. Z samego Singapore otrzymano wiele skrzyń z złotem i srebrem, Nowa Zelandya zobowiązała się złożyć 1000 funtów rocznie. Jednem z głównych zadań jest przygotowanie dziewcząt żydowskich do gospodarstwa i zawodu rolniczego w Palestynie, ponieważ dotychczasowe chalucoth okazały dotkliwe braki podobnego wychowania. Ma się założyć w Palestynie przytulisko i stacyę kliniczną dla przybywających dzieci. W myśl porozumienia z ogólną organizacyą syon. na czas akcyi »Keren Hajessod« dwie trzecie dochodów organizacyi kobiecej mają iść na ten fundusz.

Pani dr. Eder (Palestyna) wygłosiła referat o pracy kobiet w Palestynie. Stosunki w Palestynie przyzywają wprost pracę kobiecą. Uważa również za najważniejsze wykształcenie dziewcząt w domowem gospodarstwie i ogrodnictwie.

P. Lindenbaumowa (Budapeszt) żąda porozumienia z »mizrachistkami«, celem uwzględnienia ich żądań.

Referat kasowy złożyła wicepr. Weizmanowa, która wspomniała, iż w pierwszym roku działalności złożyła organizacya kobieca półtora tysiąca funtów na »Keren Hajessod«.

W dyskusyi nad wygłoszonymi referatami i przy sposobności składania sprawozdań z rozmaitych krajów wzięły udział m. i. panie Siemiatycka (Polska), która wskazała, że w 20 polskich miastach są towarzystwa kobiece, kursa hebrajskie są przepełnione i okazuje się brak kursów zawodowych dla emigrantek do Palestyny. Pani Melzerowa opowiadała o stworzeniu Domu Sierót wojennych, w którym wychowanie gospodarcze idzie w kierunku naszkicowanym przez referentkę pracy kobiecej w dyasporze. Wspomniała o szkołach zawodowych drowej Kaflenowej i farmie rolniczej w Stanisławowie, podkreślając bardzo szczupłe środki, jakimi dysponują te zakłady. Pani Seidenfrau (Kraków) zdaje sprawę z działalności w zach. Galicyi. Nadto przemawiały panie Simonowa, Meier-Lübke, Yellinowa (Palestyna), Ornstein Nadja (Rumunia), Kannitzer (Haifa).

Nastąpił referat pani Meisel-Szochet (Palestyna), która wskazuje jako cel, wychowanie kobiet na dzielne żony kolonistów.

Po wyczerpaniu dyskusyi wybrano Komisyę złożoną z pań Bodenheimer, Leszyńskiej, Weizmanowej, Goodman, Meisel-Szochet, i Warburgowej, która ma zrewidować statut i ustanowić bliższe warunki współpracy »Kulturverbandu« z ogólnoświatową organizacyą syonistek, która nosić będzie nazwę: Histadrut Olamit, dla wprowadzenia jednolitości w działalności dla Palestyny.

Oficyalne sprawozdanie rządu palestyńskiego.

Londyn. (Ż. B. K.): Z „białej księgi" rządu palestyńskiego o administracyi w Palestynie cytujemy dalsze szczegóły:

Język hebrajski, czytamy w sprawozdaniu, który przez całe wieki był językiem martwym, odżył na nowo jako język ojczysty ludności palestyńskiej. Językiem hebrajskim posługuje się prawie cała ludność żydowska w Palestynie. W języku tym drukuje się gazety, w języku tym udziela się nauki w szkołach niższych i średnich i po hebrajsku wygłaszane są mowy polityczne i wykłady z dziedziny naukowej.

Nawiązując do deklaracyi Balfoura i po wyjaśnieniu celów rządu brytyjskiego, wskazuje sprawozdanie na obawy, które nurtują wśród pewnej części ludności arabskiej i podsycane są przez agitatorów. Grupy i jednostki w Palestynie (i poza jej granicami), które mają w tem interes, by przysporzyć rządowi palestyńskiemu trudności, popierają tę agitacyę. Wielu wykształconych i wyrozumiałych Arabów nie przykłada wcale ręki do tego antagonizmu. Ci poznali bowiem, że obawy są iluzoryczne. Zrozumieli też, że współpraca z Żydami, jest najlepszym a może jedynym środkiem, który przyczyni się do rozwoju Palestyny i może przynieść tylko korzyść Arabom. Domagają się oni utrzymania ładu i porządku i żywią zaufanie, że rząd brytyjski nie dopuści do żadnego bezprawia.

Rząd brytyjski dąży do zadowolenia uprawnionych aspiracyj rasy żydowskiej całego świata odnośnie do Palestyny w uzgodnieniu z pełną ochroną praw żyjącej tam ludności.

Sir Herbert Samuel wyraża w swem sprawozdaniu przekonanie, że będzie można znaleść środki prowadzące do zrealizowania tej kombinacyi. Syonizm praktyczny jest tym, który spełnia najistotniejsze warunki.

—[] []—

Aresztowanie delegatów na XII. kongres.

Warszawa. W dzienniku żydowskim „Der Moment" czytamy:

Otrzymaliśmy następującą depeszę z galicyjskiego miasteczka Skałatu.

„Skałat. W drodze do Karlsbadu aresztowano nas w galicyjskiem miasteczku Skałacie. Grozi nam, że zostaniemy odstawieni napowrót do Rosyi sowieckiej, gdzie czeka nas czerezwyczajka. Prosimy o ratunek".

Podpisani: Dr. Słonim, Jakób Aleszkowski (rabin z Kijowa).

Powyższą depeszę przekazano centralnemu komitetowi ukraińskiemu na ręce przedstawiciela komitetu dr. Józefa Skoreckiego, który bezzwłocznie interweniował w tej sprawie u ministra spraw zagranicznych. Ministerstwo zadepeszowało na prośbę dr. Skoreckiego do wojewody tarnopolskiego z poleceniem uwolnienia aresztowanych i wydania im paszportów, by mogli jak najrychlej udać się w dalszą podróż do Karlsbadu.

—[] []—

Straszne położenie żydowskich tułaczy na rosyjsko-rumuńskiej granicy.

Paryż. (Ż. B. K.) Komitet żydowskich delegacyj otrzymał z autentycznego źródła wiadomości o niesłychanie rozpaczliwem położeniu żydowsko-ukraińskich uchodźców na rumuńskiej granicy. Według sprawozdania osób upełnomocnionych przez żydowski komitet dla spraw społecznych w Kijowie, które w specyalnej misyi wysłane zostały dla zbadania położenia uchodźców w rejonie Mohylewa podolskiego, zostali uchodźcy wprost wyjęci z pod prawa. Bywają ogołacani z majątku przez rozmaitego rodzaju bandytów i sowieckich urzędników, jakoteż przez rumuńskich żandarmów i żołnierzy.

Przeważną część tych, którzy mieli szczęście przedostać się do Bessarabii, odsyła się napowrót na brzeg rosyjski, gdzie oczywiście przechodzą straszne katsuze. Wielu z nich ginie w nurtach rzeki lub z ręki bandytów, dziesiątki tysięcy włóczą się po miasteczkach granicznych.

Jedynem wyjściem z tej ciężkiej sytuacyi byłoby wydanie pozwolenia na wolną emigracyę z Rosyi i Ukrainy. Położenie uchodźców staje się z każdym dniem coraz straszniejsze ze względu na to, że rząd rumuński ostatnio zamknął granice.

—[] []—

Z niedoli uchodźców żydowskich.

Warszawa. 9. września (tel. wł. eg.) Rozporządzenie ministra Paczkiewicza skierowane przeciw obcokrajowcom ze wschodu a zwłaszcza przeciw uciekinierom żydowskim z Rosyi jest obecnie przeprowadzane z całą bezwzględnością. Na dworcach kolejowych policya aresztuje masowo uchodźców ze wschodu nie posiadających specyalnych pozwoleń na przyjazd do Warszawy, które to pozwolenia są wydawane na czas krótki, niezbędny dla załatwienia formalności, związanych z wyjazdem zagranicą. Rewizye takie i aresztowania a następnie wysiedlenia odbywają się równocześnie w całym powiecie warszawskim, w którym pobyt uchodźcom ze wschodu jest wzbroniony.

Liga Narodów gwarantuje prawa mniejszości na Węgrzech i w Rumunii.

Genewa. (Ż. B. K.) Po wysłuchaniu sprawozdania Balfoura przyjęła Rada Ligi Narodów na jednem z ostatnich posiedzeń rezolucyę, mocą której gwarancyi Ligi Narodów poddane zostaną artykuły 54 i 59 traktatu pokojowego z Węgrami w sprawie praw mniejszości narodowych. Równocześnie przyjęto na Radzie Ligi Narodów rezolucyę, gwarantującą artykuły 1 i 11 traktatu pokojowego z Rumunią.

—oo—

Amnestya dla reemigrantów ukraińskich.

Warszawa, 9 września (tel. wł. eg.) W kołach politycznych warszawskich rozeszła się pogłoska, że rząd polski zamierza przyznać amnestye Ukraińcom galicyjskim, przebywającym w Czechosłowacyi. W tym celu polecił podobno poselstwu polskiemu w Pradze nie czynić trudności reemigrantom ukraińskim. Mówią, że zarządzenie to wydał rząd pod wpływem perswazyi ministra Benesza, który wysuwa się na mediatora w konflikcie polsko-ukraińskim.

—[]—

Żydzi spełnijcie swój obowiązek wobec „Keren Hajesod"!

Deklaracye i daninę należy składać w biurze lwowskiem przy ul. Św. Anny 9 parter codziennie z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich między godz. 9—1 i 3—4. 9166

Kryzys gabinetowy.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.)

Warszawa, 9. września. Rząd Witosa ustąpił. Na piątkowem posiedzeniu Rady Ministrów powzięto jednomyślną uchwałę złożenia tek do dyspozycyi Naczelnika Państwa Tego samego dnia wieczorem premier Witos udał się do Belwederu i złożył prośbę całego gabinetu o dymisyę. W ten sposób przesilenie gabinetowe zapoczątkowane jeszcze 25. sierpnia br. w czasie pierwszego powakacyjnego posiedzenia komisyi skarbowo-budżetowej przyjęło obecnie także cechę formalną.

Trudno doprawdy chociażby w przybliżeniu dać obraz ewentualnego rozwoju dalszych wypadków. Najprawdopodobniej przyjętym już zwyczajem Naczelnik Państwa zaprosi do siebie w najbliższych dniach leaderów stronnictw sejmowych dla omówienia sytuacyi. Nie nastąpi to prawdopodobnie przed wtorkiem albowiem p. Skulski wyjeżdża do Częstochowy, gdzie zbiera się Zjazd stronnictwa Nar. Zjed. Lud., który przeciągnie się do poniedziałku w nocy.

Przesilenie obecne komplikuje się przez to, że żadne ze stronnictw nie przyznaje się do chęci objęcia rządów a to z tej prostej przyczyny, że żadne z nich nie widzi dla siebie szans zyskania większości w Sejmie. Nie znaczy to jednak, że za kulisami nie były czynione najrozmaitsze pociągnięcia. Narodowa demokracya, korzystając z pewnego naprężenia stosunków w zespole stronnictw centrowych z powodu zbyt ostrego stosowania ustawy o reformie rolnej, starają się skokietować konserwatystów z Klubu Pracy Konstytucyjnej i mieszczan, licząc także na to, że przecież uda się im wytworzyć nowy ferment w N. Z. L. Co się tyczy Piastowców, to zdają się oczekiwać ratunku ze strony Rady naczelnej PPS., która zbiera się w sobotę w Sejmie.

•

Warszawa, 9. września. P. Stapiński pragnąc się zrehabilitować przed swoimi wyborcami w razie zarzutu, iż on to właśnie obalił rząd ludowców i Witosa, nadesłał do klubów poselskich N. P. R., Wyzwolenia, Klubu Pracy Konst. list następującej treści:

„Mając na uwadze konieczność szybkiego załatwienia przesilenia rządowego ze względu na położenie państwa, proponuje porozumieć się na tej podstawie, aby przewodnictwo nowego rządu powierzyć posłowi Janowi Dąbskiemu podsekretarzowi stanu w ministeryum spraw zagr. Ministeryum p. Jana Dąbskiego klub lewicowy P. S. L. udzieli poparcia".

Jest zupełnie zrozumiałe, iż p. Stapiński osiągnął efekt wręcz przeciwny od tego do jakiego rzekomo zdążał. W stosunkach, jakie obecnie panują między Piastowcami a Stapińczykami potekcya Stapińskiego dla przyszłego premiera równa się uśmierceniem każdej takiej kandydatury.

Warszawa. (Pat). Klub posłów PSL. powziął na dzisiejszem posiedzeniu następującą rezolucyę: W chwili, gdy niepodległy byt państwa był zagrożony PSL. zdecydował się przyjąć za Państwo odpowiedzialność i wysłał do Rządu swego prezesa zgodną wolą wszystkich stronnictw wysuniętego na kierownika Rządu. Rząd, na którego czele stał prezydent Witos obronił byt państwowy i utrwalił niepodległość. Dał narodowi zmęczonemu wojną pokój i przez to stworzył podstawę normalnego życia gospodarczego i państwowego. Oceniając w pełni trudności piętrzące się przed Państwem, konieczność wkroczenia całego Narodu na drogę żmudnej codziennej pracy pokojowej, wymagającej skupienia wszystkich sił. Rząd Witosa dwukrotnie zwracał się do Sejmu z tem, że idące do umożliwienia owocnej pracy pokojowej powinno znaleść swój odpowiednik w Rządzie. Dwukrotnie oddawał władze do dyspozycyi Sejmu. Stronnictwa sejmowe uciekły jednak przed odpowiedzialnością i wybrały wygodną drogę opozycyi uniemożliwiając stworzenie nowego rządu. Nie chcąc Państwo pozostawić na łaskę losu klub PSL. łącznie ze stronnictwami środka postanowił w dalszym ciągu ponosić ciężką odpowiedzialność i pozostawić swych przedstawicieli w rządzie. Stronnictwa, które jeszcze w czerwcu nie chciały przyczynić się do nowego rządu, zaostrzyły w ostatnich tygodniach opozycyę, która się przerodziła wprost w walkę przeciw Państwu, w rozpętaną agitacyę wiecową i prasową tak bezwzględną, że sponiewierano autorytet władzy podkopano wiązania gmachu państwowości przez świadome rozprzęganie administracyi. Paraliżowano wolę czynu w społeczeństwie przez skierowanie mas na drogę nieprzebierającej w środkach a bezpłodnej krytyki. Nie cofając się przed zdeptaniem tego, co w Państwie samorządowem musi być szanowane. Wszystko to robiono w chwili, gdy Rząd całkowicie zajęty był walką z czynnikami wywrotowymi które kierowano ręką naszych wrogów godziły znowu w same fundamenty naszej niepodległości. W tych warunkach klub PSL. zgodnie z członkami rządu z ramienia stronnictwa doszedł do przekonania, że dalszej odpowiedzialności za rządy w państwie ponosić nie może i dlatego uchwala

1) Zawiesić uchwałę Zarządu co do wycofania przedstawicieli klubu PSL. z rządu;

2) ustępującym członkom Rządu w sce-

Występy Trupy Wileńskiej.

Kowal Jankiel

(Sztuka w 4 aktach Dawida Pińskiego).

Trupa Wileńska, której niespożytą zasługę stanowi, że swoją iście klasyczną grą i interpretacyą nowszej sztuki dramatycznej żydowskiej wywołuje w najszerszych sferach żydowskich zachwyt i zrozumienie dla przepięknych utworów Anskiego, Hirschbeina, Walitera i innych, przez wystawienie dramatu Pińskiego, dotychczas we Lwowie niegranego pt. „Kowal Jankiel" uwiła nowy listek w wieńcu swej chwały.

Bo rzeczywiście sztuka zasługuje, by w subtelnem a mimoto silnem a realistycznem odtworzeniu artystów wileńskich ujrzeć światło kinkietów i przemówić do widzów głębią swej treści i plastyką postaci.

Kowal Jankiel, napotykany po małych miasteczkach typ robotnika żydowskiego nieokrzesanego, zewnętrznie niemal brutalnego, po ciężkiej pracy codziennej oddaje się nałogowi pijaństwa i folguje erotycznym popędom, znajdując w nich upust dla nadmiaru swych sił żywotnych i niehamowanej szerokiej natury pierwotnego człowieka. A jednak poznawszy Tamarę, biedną sierotę żyjącą w domu swego wujostwa i spełniającą tam obowiązki biednej krewnej-służącej, dochodzi do przekonania, że dla niej pracowałby chętnie i że pożycie z nią wypełniłoby mu treść życia zupełnie bez uciekania się do nałogów i namiętności. Wysłana swatka znajduje posłuch u ciotki, chcącej się pozbyć sieroty z swego domu a zdziwienie i oburzenie u wuja, dla którego kowal i syn stróżnicy nie jest odpowiednią „partyą". Tamara się zgadza, chce opuścić dom ciotki, w którym mimo przychylności wuja obcą się czuje, i znajduje w sobie siłę i przekonanie, że Jankiel ulegnie jej wpływowi i stanie się pod wpływem ożywczego ogniska rodzinnego innym człowiekiem. Gdy Jankiel, otrzymawszy jej słowo stanowcze jakby pod wpływem suggestywnym łagodnej, prawdziwie kobiecej natury Tamary z nieokrzesanego robotnika zmienia się wszcęślwego, uległego kochanka, a chcąc zupełnie zerwać z przeszłością uważa za swój obowiązek zwierzyć się, że uwiódł dziewczynę... Tamara nie chce wiedzieć o przeszłości, patrząc w przyszłość.

Jankiel po ślubie zmienia się rzeczywiście w najlepszego męża i porzuca wszelkie nałogi i namiętności. Niespodzianie na drodze życia małżonków staje jednak Rywka, która kiedyś do Jankiela pozostawała w jakimś stosunku i mocą swych zwodniczych wdzięków chce zburzyć szczęście małżeńskie Jankiela i Tamary. Opuszcza swego śmiesznego męża, nad którym się znęca i wprowadza się do mieszkania Jankielów. Rodzice Jankiela i wujostwo Tamary przestrzegają przed zbliżaniem się do wyzywającej kobiety; nie znajdują jednak posłuchu u Tamary i Jankiela, którzy są pewni, że ich szczęścia małżeńskiego nic zburzyć nie zdoła...

W dniu urodzin syna Jankiel wraca do nałogu pijaństwa, a demon w postaci Rywki wyzyskuje tę chwilę, by skusić dawnego kochanka. Na drugi dzień Tamara chce usunąć Rywkę z mieszkania, słyszy jednak szydercze powątpiewanie, kto tu jest właściwie panią domu. Tamara chce opuścić dom z dzieckiem, wraca jednak pewna, że w Jankielu zwyciężył miłość do żony i dziecka. Jankiel wysłuchawszy zbrodniczą syrenę i chce się poświęcić dla żony i dziecka...

Sztuka obfituje w dramatyczne momenty, a niektóre sceny jak uwiedzenie Jankla przez Rywkę w kuźni, znieważenie Tamary przez Rywkę, gwałtowne wybuchy Jankiela, wywołują swym niekłamanym realizmem niezatarte wrażenie. Drzemiące pod brutalną zewnętrzną powłoką lepsze instynkta pierwotnej natury Jankiela wywołane i kierowane przez świadomą, swego celu kobietę, która swem ciepłem, miłością i dobrocią w subtelny sposób strzeże świętości ogniska rodzinnego — to w żydowskiem życiu rodzinnem znamienny objaw, który tamuje degeneracyę pokoleń i także w tzw. „najniższych" sferach nie dopuszcza do zwyrodnienia i gangreny społecznej.

Artyści odtworzyli wszystkie typy i sytuacye w sztuce w sposób mistrzowski, unikając przejaskrawienia szczegółów. Pan Kowalski jako kowal Jankiel doskonały w charakterystyce postaci umiał połączyć swą porywczą wybuchową naturę z subtelnymi wewnętrznymi porywami. Mirjam Oleska w roli Tamary i Dora Rywkin w roli Rywki przypomniały obraz Fycianowski „Boską i ziemską miłość". Te postacie tworzyły konflikty dramatyczne, typy życia żydowskiego jak rodzice Jankla (pp. Bułow i Braz), wujostwo Tamary (pp. Kadison i Laries), wreszcie charakterystyczna swatka (p. Walter) i nieporównany p. Nachbusz w roli „niedojdy" męża Rywki tworzyli zespół dający sztuce Pińskiego o ogólnem podłożu psychiczno-społecznem oprawę prawdziwie żydowską. To też sztuka i wykonawcy zasługują na pełne szczere, niekłamane uznanie.

Dr. Henryk Lilien.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Jeszcze 10 występów **Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.** **Jeszcze 10 występów**

Dziś W sobotę 10. września o g. 3 popołudniu **Dni naszego życia** L. Andrejewa. Reż. L. KADISON.

W sobotę 10. września o godz. 8-mej wieczorem **KOWAL JANKEL** sztuka w 1 akt. D. Pińskiego. Reżys. L. KADISON.

W niedzielę 11. września o godz. 8 wieczorem **Niemowa** A. Wajtera. Reżys. L. KADISON

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

gólności prezydentowi ministrów Witosowi, klub PSL. wyraża pełne zaufanie oraz gorące podziękowanie za sprawowanie rządów w czasie dla Państwa Polskiego najkrytyczniejszym.

—11—

Z obrad Komisyi.

Warszawa. (Pat). Komisya konstytucyjna pod przewodnictwem posła ks. Lutosławskiego w obecności wiceministra Kuczyńskiego przydzieliła referat o projekcie ordynacyi wyborczej do Sejmu i Senatu posłowi Buzkowi. Stronnictwa mają się zastanowić nad stanowiskiem swojem do projektu rządowego w przeciągu tygodnia. Następne posiedzenie komisyii odbędzie się w piątek 16 bm.

Karachan konferuje z Skirmuntem.

Warszawa 9. września (tel. wł. eg.) Poseł sowiecki w Warszawie p. Karachan odbył z ministrem Skirmuntem dłuższą konferencyę w sprawie unormowania stosunków polsko-rosyjskich.

Warszawa 9. września (tel. wł. eg.) Krassin nadesłał do tutejszego poselstwa sowieckiego pismo, w którem zaznacza, iż uważa na razie swój przyjazd do Warszawy za niewskazany.

Rokowania rumuńsko-rosyjskie w Warszawie.

Bukareszt. (Pat.) Rokowania rumuńsko-bolszewickie rozpoczną się w najbliższych dniach w Warszawie. Minister rumuński bawiący w Karlsbadzie został telegraficznie powołany do Warszawy.

Zbliżenie Łotwy do Litwy.

Warszawa 9 września [tel. wł. eg.] Prasa niemiecka przepełniona jest tryumfalnymi artykułami z powodu odosobnienia Polski w polityce kresowej. Przejawiło się to pod postacią zbliżenie Łotwy do Litwy, wyraźnem zwróceniem ostrza tej kombinacyi dyplomatycznej przeciw Polsce.

Liga Narodów.

Bordeaux. (Pat). Na dzisiejszem posiedzeniu Rady Ligi narodów rozpoczęto dyskusyę nad sprawozdaniem z działalności Ligi narodów i Generalnego Sekretaryatu w roku ubiegłym. Branting (Szwecya) oświadczył, że liczne inicyatywy Rady Ligi narodów odniosły pomyślny skutek. Osiągnięto wiele dla utrzymania spokoju świata a również w stosunkach międzynarodowych jednakże opinia publiczna dość ostro krytykuje Radę Ligi i należy mieć na uwadze tę krytykę. Rada Ligi zaniedbała pewne sprawy co w wysokim stopniu wpłynęło ujemnie. Z wielu decyzyi należy wnioskować, że wiele spraw jest dla Ligi dalekich. Mowca krytykował następnie metody pracy generalnego Sekretaryatu.

Genewa. (Pat). Na posiedzeniu Ligi narodów lord Cecil wyraził nadzieję, że w sprawie górno-śląskiej Rada Ligi narodów dąży, nietylko do powzięcia bezwzględnie sprawiedliwej decyzyi lecz zwraca uwagę na to, aby decyzya ta była uznana za sprawiedliwą przez cały świat. Konflikt polsko-litewski zajmuje nas — powiedział lord Cecil — również. Nie wypowiadam opinii swej z tej strony, lecz to mogę powiedzieć, że dalsze prowadzenie sporu jest skandalem międzynarodowym. Oczekujemy odpowiedzi obu państw w dniu 12. września br. i spodziewamy się, że odpowiedź położy kres konfliktowi, który zagraża pokojowi świata.

Następnie poruszył lord Cecil sprawę mandatów, zaznaczył, że zarówno Anglia jak i Stany Zjednoczone dążą do jednego celu tj. do ograniczenia zbrojeń, a w końcu zgłosił wniosek aprobujący działalność Rady i mający na celu zapewnienie jak największej jawności posiedzeń Rady, wyrażający żal z powodu opóźnienia sprawy rozdziału mandatów za co Rada nie jest odpowiedzialna i domagający się natychmiastowego określenia mandatów. Prezydent odesłał wnioski do komisyi jako życzenia.

Walki grecko-tureckie.

Londyn. (Pat.) Reuter. Ofenzywa grecka została przełamana. Pewne oznaki zdają się wskazywać na odwrót Greków. Wojska greckie zajmują pozycye położone 65 klm, na północny wschód od Angory.

Konstantynopol. (Pat). Hawas. Urzędowo donoszą z Angory, że kontratak kemalistów podjęty 3. bm. zatrzymał ofenzywę grecką na Angorę.

Wiadomości bieżące.

(E. E.). Według kursujących w Warszawie pogłosek Karachan otrzymał czekiem 50 milionów mk. niem. z Banku Rzeszy na Bank Warszawski.

*

(Pat). Na konferencyę państw bałtyckich delegatem Rosyi będzie Krassin.

*

(Pat). Odpowiedź angielska wysłana do De Valery zaprasza tego ostatniego na konferencyę do Inverness w dniu 20. bm.

*

(Pat). Odpowiedź rządu sowieckiego na notę komisyi dla sprawy pomocy głodnym w Rosyi rezydującej w Paryżu równoznaczną jest z odmową uniemożliwiającą wyjazd do Rosyi.

*

(Pat). „Daily News" przypuszcza, że L. George nie będzie mógł wziąć udziału w konferencyi waszyngtońskiej zwłaszcza jeżeli rokowania angielsko-irlandzkie nie osiągną celu, co także zdaniem tegoż dziennika ma małe szanse powodzenia.

Z życia żydowskiego.

W sprawie wydalonych funkcyonaryuszy rządowych.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Jak wiadomo 100 żydowskich funkcyonaryuszy, których rząd zatrudniał w urzędach telefonicznych i telegraficznych, usunięto z posad. Równocześnie i razem z nimi wydalono także pewną liczbę arabskich pracowników.

Niedawno odbyło się tu zebranie wydalonych pracowników pod przewodnictwem p. Heftmana, sekretarza „Waad Leumi". Wybrano komitet, który ma za zadanie poczynić kroki w tej sprawie u rządu palestyńskiego.

Odezwa rabina Kuka.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Naczelny rabin J. Kuk ogłosił w jerozolimskiej prasie odezwę do wszystkich Żydów całego świata o pomoc w stworzeniu światowej uczelni (Jeszywah) w Jerozolimie, do której mogliby uczęszczać żydowscy młodzieńcy wszystkich warstw i krajów.

Liga Narodów a Palestyna.

Jerozolima. (Ż. B. K.). Arabski organ „Palestine" donosi, że Liga Narodów zwróciła się do rządu palestyńskiego z prośbą o informacye co do agrarnych, przemysłowych i komercyalnych stosunków w Palestynie oraz co do cyfr zaludnienia.

—[]—

Z sali sądowej.

O konfiskatę »Chwili«.

Lwów dnia 9 września 1921.

Przeciw orzeczeniu tut. Sądu okręgowego karnego z dnia 26 sierpnia br., którem zatwierdzono konfiskatę Nr. 932. „Chwili", wniósł nasz odpowiedzialny redaktor sprzeciw.

Na skutek tego sprzeciwu odbyła się dziś w Sądzie okręgowym karnym jawna rozprawa. Trybunałowi przewodniczył r. Niewiadomski, Prokuraturę zastępywał Prokurator Ferenz, odpowiedzialnego redaktora „Chwili" zastępywał adw. Dr. Mojżesz Dogilewski.

Po przeprowadzeniu sprawy przez przewodniczącego i odczytaniu skonfiskowanego artykułu (wraz z częścią tytułu) prokurator uzasadnił konfiskatę, następnie zaś obrońca w swoim wywodzie wykazywał, że konfiskata była nieuzasadnioną i bezpodstawną. Po naradzie ogłosił Przewodniczący wyrok Trybunału utrzymujący konfiskatę w mocy.

List z Stanisławowa.

W sprawie rekwizycyii lokalu żyd. bursy rzemieślniczej dowiaduję się, że Magistrat chcąc snać ratować przykrą wytworzoną przez się sytuacyę zarekwirował lokal 3. żyd. kuchni amerykańskiej mieszczący się przy ul. Sobieskiego, który równocześnie oddał bursie w zamian za zabrany jej lokal.

Nasuwa się znowu pytanie, z jakiej to przyczyny przenosi się bursę rzemieślniczą z ul. Kilińskiego, z zajmowanego przez nią od lat lokalu do innego na innym krańcu miasta położonego całkiem zresztą dla niej nieodpowiedniego mieszkania? To ostatnie może się doskonale nadawać na pomieszczenie urzędników wojewódzkich i jest nawet dla nich ze względu na bliskość biura stokroć odpowiedniejsze. Wreszcie jak można wyrzucać na bruk żyd. kuchnię amerykańską, tak nieodzownie dziś potrzebną?

Tak więc bursa rzemieślnicza, której wychowanków wyrzucono na ulicę — otrzymała wreszcie, acz całkiem nieodpowiednie

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11227

W sobotę 10 bm. o godz. 7·30 wiecz
Dziekale Blofer operetka w 3 aktach Joonga.
W sobotę o godz. 3·30 popoł.
Słomiany wdowiec operetka w 3 aktach.

umieszczenie — jednak kosztem żyd. kuchni emer., którą teraz dla odmiany wyrzucono na bruk.

Tak wygląda u nas gospodarka kosztem przedewszystkiem żydowskich instytucyj.

Bejot.

Z sportu.

Wydział spraw sędziowskich L. Z. O. P. N. komunikuje:

Na posiedzeniu dnia 7 września br. zostali wyznaczeni jako sędziowie do prowadzenia matchów footballowych i mistrzostwo klasy C:

10 września Pogoń IV.—Czarni IV. park T. Z. R. godz. 16 p. dr. Kaufman.

11 września Pogoń IV.—Czarni IV. boisko Pogoni godz. 16 p. Szneider.

11 września Lechia III.—Ż. K. S. II. boisko Sokoła godz. 16 p. Fischer.

13 września Czarni III.—Ż. K. S. II. park TZR. godz. 16 p. Dręgiewicz.

14 września Pogoń III.—Czarni IV. park TZR. godz. 16 p. Meller.

14 września Pogoń IV.—Lechia III. boisko Pogoni godz. 16 p. Darski.

15 września Lechia III.—Ż. K. S. II. boisko Sokoła godz. 16 p. T. Kuhar.

16 września Pogoń III.—Ż. K. S. II. boisko Pogoni godz. 16 p. Jaworski.

16 września Pogoń IV.—Czarni III. boisko TZR. godz. 16 p. Szweizer.

17 września Czarni IV.—Lechia III. boisko TZR. godz. 16 p. Jakubowski.

18 września Czarni IV.—Lechia III. boisko Sokoła godz. 16 p. Hibel.

Delegowani sędziowie obowiązani są nadesłać w przeciągu 24 godzin pod adresem Kollegium sędziowskiego dokładne sprawozdanie, wypełniając następujące rubryki: plac sportowy, dzień zawodów, godzina, skład drużyn z podpisami kapitanów, wynik, napomniano, wykluczono, opis wypadków zaszłych w czasie z wodów, sędzia główny, sędziowie liniowi.

Zestawienie drużyn musi być podpisane własnoręcznie przez każdego z kapitanów drużyn biorących udział w zawodach.

Lechia — Ż. K. S. 6:1.

Match odbyty w czwartek między powyższemi drużynami był dla Ż. K. S. próbą sił przed gruntowną reorganizacyą pierwszej drużyny. Gra Ż. K. S. stała tym razem na znacznie wyższym poziomie, aniżeli poprzednio, wykazała jednak wiele braków zarówno w ustawieniu graczy, jak i metodzie gry. Raczej śmiało powiedzieć można, że w grze żadnej metody nie było. Jeśli zarząd Ż. K. S. chce przystąpić do reorganizacyi drużyny, to przedewszystkiem należałoby zacząć od usunięcia niektórych graczy i zastąpić ich nowymi. Dobrymi graczami okazali się środek pomocy, środek napadu i lewy skrzydłowy, który tym razem grał bez zarzutu, dalej prawy łącznik. Prawe skrzydło napadu wykazało kompletną nieudolność na tej pozycyi. W pomocy było prawe skrzydło nieodpowiednio obsadzone, tam należałoby umieścić gracza wyższego, ruchliwszego i — co najważniejsza — wytrzymalszego. Najsłabszą częścią drużyny była obrona. O ile prawy obrońca — po należytym treningu, mu mianowicie jeszcze techniki — zdradza cechy dobrego gracza, o tyle jego towarzysz na sąsiedniej pozycyi jest zupełnie bezradziejny. Jego należałoby stanowczo zastąpić innym, w braku lepszego nawet młodszym graczem, ale wolnym od wad, które do dotychczasowego lewego obrońcy przyrosły. Z winy tego obrońcy zeszedł Ż. K. S. w czwartek z boiska z przegraną 6:1.

Lechia jest dziś drużyną, która śmiało może stawić czoło pierwszoklasowym naszym klubom. Posiada wytrawnego bramkarza i pewną obronę, dobrze dobraną i pracowitą pomoc i zgrany napad, który dobrze kombinuje, nieźle strzela i umie wyzyskać korzystną dla siebie sytuacyę. To też zwycięstwo jej było zasłużone, chociaż liczba uzyskanych punktów powiększona została niesłusznie przez dwie bramki strzelone z offsidu, przez sędziego niezauważonego.

Pięciobój lekkoatletyczny.

Na boisku Pogoni odbył się równocześnie pięciobój, w którym zwycięzcą został Filasiewicz. Wyniki pięcioboju:

Skok w wyż z rozbiegiem: 1) Filasiewicz 1.50 m. 2) Naróg 1.45 m. 3) Kuchar M. 1.45. 4) Batsch 1.40 m.

Skok w dal: 1) Filasiewicz 4.96 m. (poza konk. 5.53). 2) Kuchar M. 4.83 m. 3) Tarczyński 4.72 4) Batsch 4.68. 5) Naróg 4.58, Kuryłowicz 4.01 m.

Rzut dyskiem: 1) Batsch 23.82. 2) Filasiewicz 20.95. 3) Naróg 20.22. 4) Kuryłowicz 15.95. 5) Tarczyński 13.53.

Rzut kulą: 1) Filasiewicz 7.93 2) Batsch 7.84, 3) Kuchar M. 6.93. 4) Naróg 6.83, 5) Tarczyński 6.47. 6) Kuryłowicz 5.27.

Bieg na 100 m.: 1) Filasiewicz 13 sek., 2) Batsch o pierś w tyle 3) Naróg, 4) Tarczyński.

W biegu juniorów na 1.000 m. Sterba 3.5, Dręgiewicz 3.55, dalej Gulicz i Welchowski.

mr.

Ż. K. S. Złoczów — B. K. S. Sieniawa Brzeżany 8:0 (4:0).

Dnia 4 bm. rozegrała drużyna Ż. K. S. Złoczów pierwszy match w zawodach o mistrzowstwo podokręgu mieszanego z klubem B. K. S. „Sieniawa" na boisku tegoż w Brzeżanach. Mimo zmęczenia spowodowanego uciążliwą podróżą wykazuje Ż. K. S. od początku przewagę w grze nad fizycznie znacznie silniejszą drużyną „Sieniawy", która po kilku nieudałych próbach przełamania obrony ograniczyła się na murowaniu bramki. Bramki zdobyli: Weintraub (4), Landesberg (1), Fischmann (2), Epstein (1). Fair grę prowadził bardzo dobrze p. ppor. Jaremczuk.

NADESŁANE.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił.
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 10664
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu), otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane).

Na ślubie Lieberman-Aschkenazy w Drohobyczu zebrali S. Lieberman i pnie Aschkenazy 18 drzewek na imię nowożeńców (4500 Mk.) 11213

Za troskliwą opiekę i sumienne wyleczenie córeczki składają
Dr. K. PILEWSKIEMU i
Dr. M. ROLLEROWI
serdeczne podziękowanie
11228 **Rosenkranzowie.**

Operator Dr. Jakób Selzer
Lwów, ul. Fredry l. 7, powrócił. 11086

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Sobota 10. bm. pop. „Romantyczni" Rostanda, przedstawienie dla młodzieży.

Sobota 10. września „Żydówka", opera Halevyego, gościnny występ Jana Majerskiego.

Repertuar Teatru Małego.

Sobota 10. bm. „Fircyk w zalotach", komedya Zabłockiego.

Niedziela 11. bm. „Fircyk w zalotach", komedya Zabłockiego.

— **Z Teatru Wileńskiej.** Gra dzisiejsza „Dybuka" nie pozostawiała nic do życzenia. Szczególnie należy podnieść świetną grę Steina jako Chonona i Orleskiej jako Lei. Sala przepełniona. Goście też z sfer nieżydowskich. Należałoby napiętnować zachowanie się publiczności, która nie umie zachować spokoju.

— **Z Teatru Miejskiego.** Pierwsze przedstawienie dla młodzieży odbędzie się w sobotę 10. bm. o godz. 3 i pół pop. Grana będzie znakomita komedya Rostandowska „Romantyczni" w wykonaniu p. Łozińskiej, Pelińskiego, Rasińskiego, Justana i Kalinowskiego. Młodociani widzowie spędzą mile chwile, gdyż i gra artystów i dekoracye stoją na wysokości zadania.

W niedzielę w miejsce zapowiedzianego „Białego mazura" pop. przedstawienie wypełni „Czar munduru" z pp. Poleską, Kasprowiczową, Tatrzańskim i Świeżym w rolach głównych. Dyryguje Seredyński. „Czar munduru" cieszył się dużem powodzeniem i wypełnia szczelnie widownię.

W sobotę wieczorem „Żydówka" z gościnnym występem Jana Majerskiego. Jeden z najpoważniejszych krytyków niemieckich muzykolog Dr. Dytschay pisze o tym znakomitym śpiewaku w „Tagblacie": „takich śpiewak — to prawdziwa rzadkość, łączy on fenomenalny głos o nieposzlakowanej czystości i znakomitej technice z wysoką kulturą muzyczną. Niezwykła inteligencya muzyczna, daje Majerskiemu możność tworzenia postaci wagnerowskich". Partyę tytułową śpiewa Platówna, kardynała Horner. Dyryguje Lehrer.

W niedzielę wieczorem „Kobieta bez skazy" Zapolskiej, która długi czas będzie utrzymywaną na afiszu ze względu na wielkie zainteresowanie publiczności.

— **Z Teatru Małego.** »Fircyk w zalotach" Zabłockiego, który na premierze bardzo był serdecznie przyjęty, wypełni jeszcze tylko dwa wieczory: w sobotę i w niedzielę. Nieśmiertelna komedya w stylowej oprawie scenicznej i kostyumowej dzięki umiejętnej reżyseryi Barwińskiego i wprowadzeniu w między akty baletu ściąga tłumnie publiczność, która z przyjemnością ogląda pogodnych bohaterów zamierzchłej przeszłości.

W poniedziałek 12. bm. premiera „Zakochanych", świetnej francuskiej spółki Flersa i Caillavet'a. Sztuka ta nie schodziła dłuższy czas z repertuaru teatru Małego, w Warszawie. Obsadę stanowią świeżo pozyskani artyści p. Stefan Orzechowski, zaszczytnie znany amant komiczny Krakowskiej Bagateli" oraz p. Stefan Lochman z teatru Poznańskiego i Władysław Konarski również artysta sceny Poznańskiej. Występują w sztuce tej dawni znajomi publiczności Lwowskiej p. Łozińska, Rowińska, Kwiatkiewiczowa, Wałężanka, Romanówna i reż. Okornicki, który w lekkiej komedyi zawsze stwarza postacie pełne życia i humoru. Pogodna treść komedyi i francuski wdzięk ujęcia scenicznych postaci każe przypuszczać, że sztuka ta dłuższy czas utrzyma się na repertuarze. Tło dekoracyjne bardzo staranne.

— **Komitet wykonawczy Ta gów Wschodni h komunikuje**, że dziennikarze rumuńscy urządzają wycieczkę do Lwowa na T. W. Minister two s. zagr. oddało im do dyspozycyi wóz salonowy. Wycieczka po zwiedzeniu »Targów Wschodnich« odwiedzi większe miasta i wybitne centra przemysłowe całej Polski.

— **Pozwolenia na zakup węgla.** Państwowy Urząd Węglowy podaje do wiadomości zainteresowanych osób i instytucyi, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu wydanem dnia 13. lipca br. Nr. 66 Dziennika ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zaczynając od 1. października zostają zniesione ograniczenia w obrocie węglem kamiennym, koksem i brykietami na całym obszarze Państwa.

Import węgla i koksu ze Śląska Górnego i z Zagłębia Karwińskiego pozostaje nadal pod kontrolą Rządu i może mieć miejsce tylko na mocy specyalnych pozwoleń.

Zgodnie z powyższem od dnia 1. października Państwowy Urząd Węglowy przechodzi w stan likwidacyi i wszyscy odbiorcy węgla i koksu od tejże daty winni zaopatrywać się w potrzebne paliwo sami drogą bezpośredniego zakupu, zawierając stosowne umowy z kopalniami krajowemi, do czego nie są wymagane żadne pozwolenia organów rządowych, lub też na Śląsku Górnym i w Zagłębiu Karwińskim na mocy pozwoleń, które mogą otrzymywać od Rządu.

Do dnia 1. października pozwolenia na zakup węgla i koksu zagranicznego będą wydawane w Państwowym Urzędzie Węglowym w Warszawie, Jasna 11, od 1. zaś października w Departamencie II Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Elektoralna 2.

Bliższe informacye w tej sprawie zainteresowani mogą otrzymać w P. U. W. w Warszawie, Jasna 1, w Urzędzie Węglowym w Poznaniu i w Inspektoracie Węglowym w Krakowie.

— **Ile Karlsbad skorzystał z kongresu.** Kongres syonistyczny w Karlsbadzie stanowi dla tego miejsca kąpielowego znaczne źródło dochodów. Wedle obliczeń urzędu miejskiego uczestnicy kongresu zostawią w Karlsbadzie wcale ładną sumkę, bo blisko 20 miljonów koron czeskich.

Strajk w zawodzie kaflarskim! Pracownicy kaflarscy żądają podwyższenia płacy o 100 proc., na co pracodawcy zgodzić się nie mogą. — Korporacya. 11196

— **Byle pasek szedł.** Związek zawodowy dozorców domowych w Warszawie sprowadził wagon cukru z Poznania. Cukru tego nie sprzedał swym członkom lecz puścił go na pasek. Władze sądowe osadziły zarząd w areszcie za niedozwoloną spekulacyę.

— **Wydział żyd. towarzystwa dramatyczno-muzycznego »Juwal« w Przemyślu** zawiadamia swych członków, że III. Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się w poniedziałek dnia 12 września br. o godz. 5, względnie 7 wieczorem w własnej sali przy ul. Czarnieckiego 37 II. p. 11169

— צעיר יהודה Dziś sobota godz. 3·30 popołudniu plenarne zebranie członków. Wszyscy członkowie muszą być obecni. 11202

Wiadomości handlowe.

Lwów, 9. września 1921.

Chodorów 3175—3150—3165—3175, Nafta 2900 — 2950 2975—3000—2825—2850, Parowozy 1475 1450, Pezet 1075—1100 - 1150—1200, Bank przem 885, Cmielów 4000, P. T. H. 1300—1275, A. B. Z. 580, Oikos 7400, Pocisk 1250.

Paryż 300, Praga 4850—4875. Berlin 43·50.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya chwiejna.

Płacono: Dolary ameryk. 3900, kadyjskie 3425 marki niem. 41·00 leje rum. 41·50, kor. czeskie 47·00.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 9 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym. (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądan.
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	570·—	590·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	810·—	820·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	23000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3125·—	3200·—
Tow. akc. Karpalit —42	1750·—	—·—
Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3950·—	4050·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2250·—	—·—
Tow. Górka 140—15·40	8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	7300·—	7500·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1425·—	1500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1050·—	1225·—
Pocisk« Zakłady amunic. 500—30	1200·—	1300·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2800·—	3025·—
Polsk. Tow. handl. 500·21	1250·—	1325·—
Tow. Rakszawa 140—56	7000·—	—·—
Zakł. el. Siersza wsz. em. 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	280·—	310·—
1 Frank szwaj.	460·—	510·—
1 Ł Sterling	12000·—13 00·—	
1 Dollar amerykt.	3700·—	3900·—
1 Dollar kanadyjski	3300·—	3700·—
Marki niem. (po 1000)	4000·—	4200·—
» » po 100)	3900·—	4010·—
» » drobne	3800·—	4000·—
Lei rumuńskie (500)	3900·—	4100·—
Lei rumuńskie drobne	3800·—	4000·—
Liry włoskie	150·—	170·—
Czeskie korony	4200·—	4400·—
Korony austr. niem. stemplowane	280·—	300·—
Dewizy		
Wypłata na Londyn	12500·—	13500·—
» na Paryż	280·—	310·—
» na Zurych	470·—	520·—
» na Praga	4600·—	4900·—
» na Wiedeń	300·00	330·—
» na Berlin	42000·—	4400·—
» na Nowy Jork	3600·—	3800·—
» na Medyolan	150·—	170·—
» na Bukareszt	3900·—	4200·—
» Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 9. września 1921.

P. T. H I—III. 1100—1300, Impex 400—450, Polski Glob 1200—1300, Zegluga Polska 450—500, Zieleniewski III. 8500 8800, Parowozy 1500—1600, Trzebinia fabryka mazyn I—IV. 3200—3400, Lemiesz 620—640, Automotor 2300—2500 Polska Nafta I-II. 3150—3350, Siersza el. 2400—2600 Oikos 5400—5600, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3500—3700, Krakus 3100—3300, Ćmielów 3500—3700 Górka 8100—8400, Siersza 8500—8800 T P. G 8400—8700, Chodorów I-III 3200 3400. Pocisk 900—1100.

Dolary ameryk. 3800—4000, marki niem. 3900—4200, korony austr. 310—330 kor. czechosł. 0000—0000, franki fr. 000

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 9. września 1921.

Dolary ameryk. 4050—3970, kanad. 3575, franki franc. 307—302, funt szt. 14600—14500, marki niem. 41·25—41·0

Dewizy: Berlin 41·50—41·25, Gdań 41·90—41·25, Paryż 325—314, Lond 15200, N. Jork 4050—3990, Wied 337·50—332, Holandya 1100, Belgia 31 310·—.

Giełda zbożowa.

Warszawa 9. bm. (Pat) N zebraniu dzisiejszem giełdy dokon następujących transakcyi: Żyto 7.12 7.100—7150, Jęczmień 6.900, Maku rzepakowe i lniane 8.387 i pół, maku 7.930, owies 6.700, otręby jęczmie (franco młyn) 5.000.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn naszej k. kuzyn Etki Baumöhl z Żurawna z p. Oska Hertig ze Lwowa gratulujemy serdec i życzymy jasnej przyszłości

siostry Baumöhlo

11190 Z Żydaczowa

Z okazyi zaręczyn p. Berty Deixl r Juliuszem Spieglem serdecznie gratuluje i przyszłości życzy

11206 Samuel Friedler z zoną.

Z okazyi zaręczyn kochanego brata Joachima Graua z p. Tońcią Gruberg cza dużo szczęścia

11203 Bernard Baum z narzeczoną.

Adela Streifer Izydor Glass
Stryj Zbora (koło Kału
zaręczeni w wrześniu 1

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycz
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powr powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowacki

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERS b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wi ord. 3–5 popoł. **Szopena 7** (boczna Podle go).

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych
Dr. HENRYK ROSMAR były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk. ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Koperni

Specyalista chor. skórnych i wener
Dr. MICHAŁ SALPETE Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6

Specyalista chorób skórnych i wenery
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki d w Berlinie powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Sł wac

INTERESA HANDLOWE

POSZUKUJĘ na spólnika kapitalisty fac Mam lokal na najlepszym trakcie. Zgł do Administracyi pod »Kapitalista«.

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na naj fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Ka Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3.

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie przyjmuje się do przerabiania nowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusz townie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia kowski 5 — Mexanim.

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka ka męsk ch, damskich i dziecęcych, filcow lurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. K ska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefa według najnowszej mody. Dla przyjedn konywa się wszelkie roboty w 24 godzinac

Akademik, rutynowany instruktor, przyj cyę za mieszkanie. Administracya: »L cya 864.

Baczność eleganckie Panie! 11147

Magazyn Nowości dla Pań ◆ Münzer i Frisch
UL. KILIŃSKIEGO 1 (naprzeciw Kawiarni Wiedeńskiej). « « «

poleca: Bluzki, suknie, halki, szlafroki; żakiety — zawijanki, szale wełniane i jedwabne, kompletne wyprawy ślubne i t. p. « « « « «
CENY KONKURENCYJNE!

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Obręcze gumowe »Re tholfera« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

Tylko w bramie Andriolego najtańsze warkocze z prawdziwych włosów. Kupuje wyczeszki. Damska fryzyerka, Lwów, Rynek 29. 10094

Poszukuję pomieszczenia dla dziewczynki 1-letniej uczęszczającej do 7 klasy szkoły Św. Anny za dobrą opłatą. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Porządna rodzina«. 11 70

Sprzedaż mebli i giętych krzeseł Gmach Hr. Skarbka, brama 5 w podwórzu, I. piętro. 11204

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Technik, Żyd, udziela lekcyi (specyalista w fizyce, chemii). Zgłoszenia w Administracyi pod »Chemik«. 11201

Uczeń VI. kl. gimn. real., dobry matematyk poszukuje lekcyi. Może też udzielać lekcyi skrzypiec i b początków fortepianu. Zgłoszenia pod »Alfa« do Administracyi okazicielowi jednomarkówki Nr. 285241. 11212

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Duży lokal frontowy w suterynach nadający się na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki. Wiadomość Tatarska 2 u właściciela od 1—3. 11165

Poszukuję umeblowanego pokoju z oddzielnem wejściem, ewentualnie przy rodzinie za sumienną zapłatą. Zgłaszać oferty do Administrabyi pod »Sodzianin«. 11 23

Dostąpię kancelaryę adwokacką wraz z mieszkaniem (5 pokoi) w mieście okręgowem w zamian mieszkanie 3—4 pokoi we Lwowie. — Położenie dogodne. Zgłoszenia pod »P« do Małopolskiej Reklamy. Kopernika 16. 11149

W Stanisławowie może zamożny adwokat lub lekarz wynająć 2 obszerne pokoje w centrum miasta nadające się na kancelaryę. Bliższa wiadomość u Jakóba Dawida, Rynek. 11197

Medyczka izr. poszukuje mieszkania wraz z utrzymaniem. Zapłata może być i w naturaliach. Oferty pod »Medyczka« Biuro ogłoszeń Buchstaba, Wekslerów 21. 11211

WOLNE POSADY.

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

Panna do kasy przyjmie księgarnia »Beth Izrael« Jagiellońska 15. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem curriculum vitae i warunków. 11134

Poszukuję inteligentnej panny do dwóch chłopców (3 i 9 lat) na prowincyę, pod korzystnymi warunkami. Zgłoszenia między 2—3. Dr. Stern, Kazimierzowska 4/IV. p. 11194

Adwokat Dr. Herzig we Frysztaku koło Jasła, poszukuje rutynowanego koncypienta. 11200

Fabryka wytworów żywnościowych poszukuje energicznego kierownika technicznego. Zgłoszenia pisemne pod »Kierownik« do Administracyi »Chwili«. 11191

Magazyn nowości dla pań poszukuje zdolnej kasyerki. Oferty »Nowości« do Administracyi. 11192

Dwie zdolne panny do ekspedycyi przyjmę natychmiast Magazyn Kolpana, Piekarska l. 1 B. 11207

Dziewczynki do nauki poszukuje »Magazyn mód« Romanowicza 9. 11205

Komornika handlowego specyalnie z branży obuwia poszukuje Krach i Zimerman, Krakowska 11210

POSAD POSZUKUJĄ.

Buchalter-bilansista-korespondent pierwszorzędna siła z wyższem wykształceniem, były kierownik buchalteryi i likwidatury Ski akc., branży naftowej, obecnie (w miejscu niewypowiedzianem) kierownik biura oddziału transportowo-handlowej Ski akc. pragnie zmienić posadę. Łaskawe zgł. pod »Korzystne warunki« do »Małopolskiej Reklamy« Lwów. Kopernika 16. 11217

Koncypient adwokacki ze znajomością języka ukraińskiego poszukuje posady na prowincyi najchętniej we wschodniej Galicyi. Wiadomość Kurzer, Lwów, Zygmuntowska 11. 11198

Ogłoszenia.

Tabliczki szkolne
zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
Lwów, Rutowskiego 24. 11123

Kupię używany komin do lokomobily 18 wysoki 40 cm. średnicy. 11225

Sprzedam tanio kamienie młyńskie kwarcowe, wiedeński wyrób. **PLUTO, Sykstuska 43a.**

„Monopolki"
oraz inne etykiety na wódki i wina poleca
LITOGRAFIA
Lwów, ul. Michała 4
(boczna Kościuszki). 11195

WOLNE POSADY.

Inteligentnej panny do sprzedaży poszukuje skład gramofonów. Zgłoszenia pisemne do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2 pod »K. S.« 11222

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

Ważne dla młynarzy!
Nadszedł większy transport
Kasprów, Kamieni
oraz gazy szwajcarskiej
do firmy 11152
Riesel, Schieber, Friedländer
Lwów, Brajerowska 11a.

DOBRZE I TANIO
Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tutki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detajlicznym składzie firmy
BRACI GROSSKOPF i SKA
Lwów, Pasaż Hausmana 3. 10785

Lwów, ul. Sykstuska 14

BATERYE elektr., Miha Gold'
4—8 godzin poleca **Fa Michał Hackel**
Lwów, Kazimierzowska 4.
Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11150

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Złote obrączki ślubne
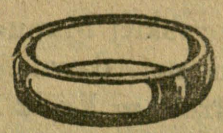
14 kar. 1. sztuka Mk. 350
za tasza. Złote po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

TRADING COMPANY
SKA HANDLOWA
HURTOWNY SKŁAD GALANTERYI « « « « **Lwów, plac Strzelecki l. 6**
zaopatrzył bogato swój skład i poleca
po cenach fabrycznych wszelkie wyroby trykotażowe, jak również pończochy, skarpetki i ubranka dziecinne oraz wszelkie towary w zakres galanteryi wchodzące. 11111 « « «

FABRYKA WATY, WATALINY KOŁDER MENDELSOHN & ARNOLD w Stanisławowie
Zawiadamiamy, że fabryka nasza została zupełnie zrestaurowaną. — Wyrabiamy następujące produkty:
I. **WATA**, mianowicie: a) **Wata do wyrobu kolder, b) Wata gumowana ręczna, c) Wata gumowo-maszynowa** (Roll-watte). II. **KOŁDRY jedwabne atłasowo-wełniane i satynowe.** III. **WATALINA czarna i biała w rozmaitych jakościach.**
Przez wprowadzenie licznych maszyn najnowszego systemu, a ponadto przy olbrzymich zasobach w surowcach, jesteśmy w stanie, w stosunku do jakości i ilości, jakoteż i w stosunku do ceny jaknajbardziej odpowiednio zastosować się do wymagań naszych odbiorców. 1096
MENDELSOHN & ARNOLD.

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 14. 11216

Do P. T.

Kupców, kooperatyw i kółek rolniczych.

Niniejszem mamy zaszczyt donieść, iż **fabryka nasza została nowozorganizowana przez Lwowskie Towarzystwo naftowe i handl.**

Dięki maszynom najnowszego systemu, nowemu składowi personalu technicznego i doborowemu materyałowi pośniowemu będziemy odtąd w stanie w każdym kierunku dogodzić wymaganiom naszych P. T. Odbiorców co do wyrobów **pantofli, sliperów, śniegowców, papuczy i obuwia zimowego.**

Obuwie pilśniowe dotychczas wyprodukowane **sprzedajemy w dniach 13. i 14. b. m.** zapraszamy przeto do odwiedzin naszego magazynu **przy ulicy Piekarskiej 1 c.**

Zamówienia en gros przyjmuje się w biurze centralnem Lwowskiego Towarzystwa naftowego i handlowego, we Lwowie przy ul. Sykstuskiej l. 46. 11221

Fabryka obuwia „Ibis" Ska z ogr. odp. we Lwowie.

1000 Żakietów wełnianych

otrzymaliśmy i sprzedajemy po cenach konkurencyjnych. « Przed zakupem oglądajcie nasze okna wystawowe «

Magazyn „Mannera" LWÓW SYKSTUSKA 2.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — **H. GUTTERMANN**

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Na sezon szkolny » poleca » HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.

Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

Baczność! Baczność!

Kupujemy stare żelazo

METALE, hurtownie i detailicznie — płacimy najwyższe ceny. 10354 —

HERSCHENFELD i HONIG

składy: Berka Joselowicza 18 Gródecka 18 i pl. Zbożowy.

WAZELINA marki Columbia

W BECZKACH.

WAZELINA marki Columbia w blaszanych pudełkach à 1/4 kg. najlepszej jakości poleca

FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887

„COLUMBIA"

L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Dobrze prosperująca

fabryka chemiczna

dla wyrobu **artykułów gospodarczych** z gotowym towarem i surowcami

okazyjnie do SPRZEDANIA.

Bliższa wiadomość: 11120

„Małopolska Reklama"

Lwów, ul. Kopernika 16.

OGŁOSZENIE.

»Związek szynkarzy S-ka z ogr. poręką w likwidacyi w PRZEMYSLU« podaje do publicznej wiadomości, iż sprzedaje swój inwentarz składający się:

60 — do 70.000 flaszek próżnych z piwa
1 kasa ognietowała Nr. 5
1 maszyna do pisania
1 maszyna do kopiowania listów
3 biurka kancelaryjne
odpowiednie maszyny i aparaty do ściągania piwa flaszkowego zapomocą prądu elektrycznego
20 skrzyń kapsli staniolowych do flaszek piwnych
Uprząż i chomonty dla koni 11195
3 karjerki do rozwożenia piwa flaszkowego
2 wozy ciężarowe e. t. c.

Powyższe przedmioty mogą być tylko łącznie pozbyte. — Oglądać je można od 26. do 30. września b. r. włącznie od godziny 9-ej do 12-ej przedpołudniem

w Przemyślu ul. Dworskiego 24 (Eiskeller)

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «

Papę dachową i Asfalt

hurtownie i detajlicznie. — Ceny konkurencyjne.

FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI** 10205

Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130

Fabryka korków Dra M. i Z. Mülsztejnów

Lwów Kopernika 19, zawiadamia niniejszem, że oddała z dniem 1. września b. r. **generalne zastępstwo** na całą Rzeczpospolitę Polską firmie

E. Szczerban i Z. Czyżewski

dom ajencyjno komisowy dla Handlu Przemysłu i Rolnictwa 11223

Lwów, Zielona 30.

BAŁTYK

SP. Z OGR. ODPOW.

Lwów, ul. Sykstuska 23

prowadzi hurtownię towarów Tow. Akc. Widzewskiej Manufaktury Bawełnianej dawniej **Heinzel i Kunitzer w Łodzi.**

Sprzedaje oksfordy, zefiry, płótna dymy i t. p.

po cenach fabrycznych. 11221

Najtańsze źródło!

Ważne dla Grajzlerników i Piekarzy!

Główna sprzedaż najpiękniejsz **mąki pszennej i żytnie**

Z MŁYNÓW

AMERYKAŃSKICH i KRAJOWYC

po najprzystępniejszych cenach.

Klarberg Bürger i Ska we Lwowi

Kazimierzowska 20.

NA SEZON SZKOLNY pole a hurto SKŁAD PAPI

Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska

zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i r przybory szkolne po cenach fabryczn

Elegancki świat używa tylko mydła toaletowego i pudru „La Flexa" ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Fabryka „Kosmos" Lwów, Św. Marci

Ochrona przed złodziejami kieszonkowy

Do nabycia po 200 Mp. za s w magazynie artykułów op nych i mierniczo-techni z

11214

LEON APPEL i S

Lwów, Legionów 1. — Telef. 4

„SUDON"?

11

Poszukujemy panny

obznajomionej z pracą biurową, biegłej w pisaniu na maszyni z znajomością stenografii. — Posada natychmiast do objęcia. « Oferty pod »Excelsior« do Biura ogłoszeń **Brücka, Kościuszki**

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipp »Drukarnia Lwowska«. Lwów. Kopernika 1

Nr. 951 Lwów, poniedziałek 12. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 5, I. p.

Telefon Nr. 382. Konto czekowe Nr. [illegible].

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk. — miesięcznie 320 Mk. — rocz. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zagraniczne ogłoszenia za wiersz jednoszp. koron. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. koron. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 Mk., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz koron. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatne koron. 10 za słowo - sprzedaż: 8— Mk., telegramy drukiem podwójnie, pauki na stronach tekstowych ośmiokrotnie według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta tyd. o 50% drożej.

Przewodnictwo kongresu.

Przed zebraniem się XII. kongresu syonistycznego w Karlsbadzie pisma żydowskie i inne obiegała wiadomość, że przewodnictwo tego kongresu powierzone zostanie lordowi Jamesowi Rothschildowi z Londynu. Nie da się zaprzeczyć, że imię Rotschildów łączy się chlubnie z sprawą kolonizacyi Palestyny i także po części z syonizmem. Baron Edmund Rothschild z Paryża zainteresowawszy się przed laty losem Żydów wschodnich, rosyjskich, cierpiących wskutek prześladowań, zrozumiał wołanie działaczy żydowskich o przytułek dla Żydów w Palestynie i począł zakładać tam kolonie żydowskie, poświęcając na ten cel wiele milionów franków. Z nim razem i obok niego pracowali „chowewe cyjon", miłośnicy Syjonu, w Rosyi i w innych krajach. Dzieło Rothschilda znalazło też uznanie nietylko wśród ludności żydowskiej bezpośrednio korzystającej z jego dobrodziejstw oraz wśród pionierów i propagatorów ruchu kolonizacyjnego, lecz także wśród ich następców, protagonistów idei syonistycznej, idei tzw. syonizmu praktycznego. Lord James Rothschild już przejął się nową, narodową, polityczną myślą syonistyczną i przyłączył się do organizacyi syonistycznej, wstępując do angielskiej federacyi syonistycznej w Londynie. W charakterze członka zarządu tej federacyi lord Rothschild był adresatem pamiętnej, epokowej listopadowej deklaracyi Balfoura o sympatyi rządu Wielkiej Brytanii dla dążeń żydowsko-syonistycznych do stworzenia siedziby narodowej w Palestynie dla narodu żydowskiego.

Oddanie Jamesowi Rothschildowi przewodnictwa kongresu byłoby może podniosło w oczach szerszych kół żydowskich prestige kongresu i organizacyi syonistycznej i przyczyniłoby się do splendoru kongresu i ruchu syonistycznego w świecie nieżydowskim. Prawdopodobnie jednak poinformowany o usposobieniu obecnego kongresu lub może sam przeczuwając to usposobienie lord Rothschild wolał nie narażać się na kandydaturę o wątpliwym wyniku.

Dotychczas kongresy syonistyczne trzymały się zasady,, że przewodniczącym kongresu wybierały tego, który w danej chwili był heroldem kongresu, niejako wykładnikiem programu i ruchu syonistycznego. Był tedy przewodniczącym Teodor Herzl, twórca i organizator kongresu od pierwszego aż do szóstego, po którym niestety kongres, organizacya syonistyczna i naród żydowski go stracily, byli przewodniczącymi następnych kongresów Maks Nordau i Dawid Wolffsohn. Kongres karlsbadzki, zbierający się po wojnie wśród zupełnie nowych warunków politycznych i wśród nowych warunków pracy organizacyjnej, kongres oparty na wyborach demokratycznych i przejęty duchem demokratycznym musiał przewodnictwo obrad poruczyć albo Drowi Weizmanowi albo Sokołowowi, jednemu z tych dwóch, którzy przez cały czas wojny niestrudzeni i nieuraszeni przeszkodami prowadzili, obaj niewyszkoleni w dyplomacyi, obaj właściwie samoucy, trudną i misterną pracę dyplomatyczną, znosząc się z rządami wszystkich państw koalicyjnych i rozwijając wobec konferencyi pokojowej cele syonizmu oraz uzasadniając prawa narodu żydowskiego do Palestyny, które uzyskali znane w formie deklaracyi Balfoura zobowiązanie rządu angielskiego i akces do niego innych mocarstw sprzymierzonych i którzy podjęli się pracy przygotowawczej do urzeczywistnienia płynącego z deklaracyi Balfoura i z uchwały w San Remo zadania organizacyi syonistycznej i całego narodu żydowskiego do odbudowy ojczyzny narodowej w Palestynie. Kongres wybrał swym przewodniczącym Nahuma Sokołowa,, z zawodu dziennikarza z Warszawy, który nie tradycyą rodzinną, lecz dziecko ludu,, własną pracą potrafił zdobyć sobie głęboką wiedzę i wysokie wykształcenie i stał się gadol b'Izraejl — wielkim w Izraelu.

Kongres obecny nie byłby mógł członka rodziny Rotszyldów wybrać swym przewodniczącym. Bądź co bądź nie zapoznając bowiem zasług Rotszyldów około sprawy kolonizacyi żydowskiej, pomny swego obowiązku wdzięczności względem nich, kongres składający się z wysłanników narodu z wszystkich stron świata musiał liczyć się nie z względami kurtoazyi, nie z znaczeniem zewnętrznem, lecz

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Dyskusya nad referatem oświatowym.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). Dyskusya nad referatem oświatowym toczy się w dalszym ciągu. Żywe zainteresowanie wywołało przemówienie znanego działacza palestyńskiego Jellina. Delegaci dr. Thon i Niemirower omawiali sprawę szkolnictwa.

Delegat dr. Henryk Loewe omawia znaczenie biblioteki w Jerozolimie. Mowca m. in. podaje do wiadomości kongresu, że hiszpański prezydent ministrów ofiarował bibliotece jerozolimskiej 6 tysięcy tomów. W końcu zwraca się mowca do kongresu z apelem o poparcie biblioteki wskazując na jej doniosłe znaczenie dla kultury żydowskiej.

Delegaci dr. Mossinsohn i dr. Bienenstock domagają się ujednostajnienia szkolnictwa palestyńskiego.

Praca w komisyach.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). W komisyach praca wre. Najgorętszy przedmiot dyskusyi stanowią kwestya arabska, stosunek do Herberta Samuela oraz wniosek Włodzimierza Żabotyńskiego na utworzenie legionu żydowskiego w Palestynie. Zwolenników zyskuje zapatrywanie, że rozwiązanie kwestyi arabskiej jest możliwe tylko przez stworzenie gospodarczych instytucyj przy współpracy Arabów. Jedynie żywotne instytucye gospodarcze zdołają przekonać Arabów o pożyteczności pracy żydowskiej w Palestynie.

Mnożą się zarzuty, że Herbert Samuel pozostaje pod wpływem antysemickich urzędników angielskich i nie zajmuje zdecydowanego stanowiska wobec Arabów.

Jeden kierunek (Weizmann) popiera Herberta Samuela; drugi zaś domaga się jego ustąpienia.

Siedziba egzekutywy.

Karlsbad. Komisya polityczna uchwaliła, by część egzekutywy miała siedzibę w Palestynie, część zaś w Londynie.

Sprawa legionu.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.) Żabotyński obstaje przy żądaniu stworzenia legionu żydowskiego w Palestynie. Milcya — zdaniem Żabotyńskiego — nie daje żadnej rękojmi bezpieczeństwa publicznego.

Żabotyński żąda wysłania specyalnej deputacyi do Herberta Samuela oraz do rządu angielskiego w Londynie celem wyjaśnienia tym czynnikom stanowiska i woli kongresu.

Dwaj dyrektorowie Ż. F. N. mają osiąść w Palestynie.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). Komisya palestyńska domaga się, aby dwaj dyrektorowie Ż. F. N. mieli stałą siedzibę w Palestynie.

Przeciw Usyszkinowi.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). Mnożą się głosy przeciw wyborowi Usyszkina, Lichtheima i Żabotyńskiego do przyszłej egzekutywy.

Kollegium palestyńskie.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). Dr. Ruppin proponuje w miejsce komisyi syonistycznej wybór kollegium z przewodniczącym na czele. Kollegium ma się składać z 6 referentów a to dla spraw gospodarczych, kolonizacyi, oświaty, szkolnictwa, opieki społecznej i polityki.

Usyszkin odmówił przyjęcia przewodnictwa projektowanego kollegium.

Sokołów pozostaje w Europie.

Karlsbad, 10. września (tel. wł. ht.). Sokołow oświadczył, że stosunki wymagają jego obecności w Europie i dlatego nie będzie się mógł przesiedlić do Palestyny.

Za wolną imigracyą.

Karlsbad. Komisya emigracyjna obradowała pod przewodnictwem p. Lewitego (Warszawa). Obrady toczyły się dokoła sprawy ograniczenia imigracyi. Komisya wypowiedziała się za wolną imigracyą i wyłoniła subkomisyę dla ułożenia rezolucyi, domagającej się zniesienia ograniczeń imigracyi.

—ooOoo—

z istotą zadań narodowych w przyszłości. W organizacyi syonistycznej panuje duch i kierunek demokratyczny. Całe dzieło odbudowy żydowskiej Palestyny, całe dzieło kolonizacyjne oparte ma być na szerokiej podstawie ludowej. Wszystkie akcye gospodarcze mają być prowadzone w duchu nowoczesnych dążeń społecznych obcych dotychczasowemu przemożnemu wpływowi kapitalizmu. Trudnoby zaś było opędzić się wrażeniu, że z tradycyą Rotszyldów mimo wszystko łączy się duch kapitalistyczny. Jak Herzl z chwilą wystąpienia na trybunę publiczną, przedstawiając jasny program syonizmu politycznego miał do walczenia z „infiltracyą" kolonizacyjną i z tajemniczością działania, bronioną przez barona Edmunda Rothschilda, jak przez długi czas organizacya syonistyczna zwalczać musiała charakter filantropijny, który Edmund Rothschild nadał pracy kolonizacyjnej i który administracya jego miejscowa spaczyła w niejednym kierunku, tak zachodziłaby obawa, aby obecnie, kiedy tzw. polityczni syoniści wspólnie z praktycznymi mają pod nowym horyzontem prowadzić dzieło odbudowy, pod wpływem kapitalistycznym, znowu nie wziął góry charakter filantropijny, protekcyjny i utrudnił lub opóźnił dopięcia celu.

Dlatego dobrze jest, że kierownictwo obrad kongresu powierzono człowiekowi pracy. Będzie dobrze, jeżeli ster samych spraw budowy ojczyzny będzie oddany również ludziom, zasłużonym realną pracą narodową.

P. Almoni.

Szczegóły dyskusyi palestyńskiej.

Karlsbad. Del. Davis Trietsch: Dotychczasowy system kolonizacyjny był małostkowy, bezplanowy i kosztowny. Przechodzimy obecnie do intenzywnej gospodarki. Dawniejsze metody kolonizacyjne nie liczyły się ani z właściwościami kraju ani z przymiotami Żydów. Plan dra Soskina stanowi organiczny początek nowej kolonizacyi. Kultura działkowa i drzew, jakoteż wielka gospodarka rolna przyczynią się do podniesienia produkcyi, podczas gdy zakładanie ogrodów umożliwi samozaopatrzenie się. Dążymy do możliwie samodzielnej gospodarki, w której naczelne miejsce zająć ma uprawa roli. Żydzi Palestyny łączą się w towarzystwa dla zakładania miast ogrodowych. Urządzenie miast ogrodowych jakoteż budowa domów zatrudnią w najbliższym czasie większą ilość rzemieślników i robotników. Należy wcześnie poczynić kroki celem zapobieżenia spekulacyi ziemią. Tel-Awiw powinien w tym wypadku by ćprzestrogą. Należy koniecznie ułatwić otrzymanie wzgl. podwyższenie kredytu hipotecznego. Tu otwiera się pole działania dla kół amerykańskich, które mają interes w inwestycyach. Soskin przyjmuje za podstawę 300 funtów na rodzinę; w rzeczywistości wystarczy suma o wiele niższa. Budowę domów uskuteczni większe towarzystwo przemysłowe, które odda pojedyńczym imigrantom mieszkania na spłaty częściowe, odpowiadające obecnym czynszom najmu. Spłata jest tak pomyślana, by po 8 względnie 10 latach mieszkanie przeszło na własność najemcy. Do Palestyny musimy wysłać fachowców, gdyż tylko dzięki im możliwy jest rozwój kraju.

Mowca wyraża życzenie, by natychmiast przystąpiono do realizacyi przedłożonych przedmowcą propozycyi i by stworzono osobny departament dla budowy miast ogrodowych. Mowca wnosi następujące rezolucye: 1) Kolonizacya musi odpowiadać wymaganiom narodu żydowskiego i obecnej sytuacyi. 2) System ludowej, stosunkowo taniej kolonizacyi ma być wskaźnikiem dalszego planu pracy. 3) Kierownictwo dzieła odbudowy musi spoczywać w ręku egzekutywy, jeśli praca ma wydać plon.

Epstein. (Palestyna). Mowca oświadcza iż nie krytykuje osób, lecz tylko systemy i metody. Robotnicy żydowscy w Palestynie są wielkimi idealistami, są jednak równocześnie ludźmi, więc błądzą. Czas obecny nie znosi komunistycznych urządzeń; niema przywiązania do ziemi bez prawa własności prywatnej. Jeden z wybitnych członków ruchu współdzielczego oświadczył mowcy: nie mogłem się ożenić, gdyż żyję w małżeństwie z kwucą. W wspólnocie komunistycznej staje się silny słabym, słaby pozostaje jednak słabym. Mowca wypowiada się przeciw współdzielniom i farmom zbiorowym. Mowca w dalszym ciągu wywodzi: Organizacya syonistyczna w potrzebie swego czasu zrzeszeniu robotniczemu 11 tysięcy funtów, która to kwota prawie w całości poszła na marne.

Organizacye robotnicze wydały swego czasu dekret zakazujący robotnikom-Żydom pracować u kolonistów-Żydów. (Delegat robotniczy Kacenelson: dlaczego pracujemy w Petach Tikwie a nie w Rechoboth? Wynikiem tego dekretu było, że robotnicy arabscy zajęli miejsca robotników żydowskich. Robotnicy odrzucili pewne propozycye kolonistów, gdyż chcieli założyć nowe kwucoth. Z 39 kooperatyw jedna jedyna kwitnie. Nie posiadamy w Palestynie żadnych szkół przemysłowych, któreby nam dostarczały krawców, szewców itd. Z tego też powodu płyną pieniądze żydowskie do kieszeni Arabów, którzy nam tych rzeczy dostarczają. Wkrótce będziemy mieli samych profesorów i muzyków, natomiast nie będziemy mieli zawodowców. Młodzież studyuje, starzy pracują na roli.

Mowca reasumuje: W Palestynie winno się osiedlić tylko małych rolników. W Palestynie musimy uprawiać gospodarkę mieszaną. W koloniach należy osiedlić doświadczonych kolonistów, z których każdy powinien otrzymać 10 dunamów ziemi, mieszkanie i bydło. W miastach należy założyć szkoły przemysłowe.

Dr. Bodenheimer oświadcza, że nie przemawia w imieniu frakcyi, lecz tylko w własnem imieniu. Popełniono wprawdzie błędy, lecz to jeszcze nie jest dostateczną przyczyną do zastanowienia dalszej pracy. Spoglądając wstecz, należy stwierdzić, że mimo wszystko uzyskaliśmy znaczne postępy. Mimo wszelkiej krytyki musimy odnosić się z zaufaniem do ludzi, którzy działają w Palestynie. Niepowodzenie projektu osiedlczego Oppenheimera przypisać należy okoliczność, że fundusze przeznaczone na ten cel wydano dla kwucoth, które przygotowały osiedle.

Nie mamy czasu czekać. Musimy kolonizować miasta, gdyż one mogą przyjąć tysiące i nie wymagają przewarstwowienia zawodów. Z płatą częścią kapitału osiedlczego Soskina, możemy w miastach urządzić przemysł palestyński. Musimy w pięciu latach uzyskać w kraju większość. To jest naszem najważniejszem zadaniem. Musimy więcej gałęzi przemysłowych do kraju sprowadzić. Plan Ruppina oparty na gwarancyach hipotecznych umożliwi budowę domów. Nasza przyszła polityka agrarna w Palestynie musi iść po tej linii, że Ż. F. N. nabywać może ziemię pod własnem nazwiskiem. Żabotyński podniósł zarzut gospodarki turystycznej. Zarzut jest słuszny. Gospodarka turystyczna ustanie, gdy odnośne instytucye przeniesiemy do Palestyny. Dlaczego egzekutywa założyła przeciw temu veto? Kongres będzie musiał głosować przeciw temu veto. Czyż istnieje lepszy środek propagandy dla Żyd. Fund. Nar. jak przeniesienie jego centrali do Palestyny? Mowca wnosi następującą rezolucyę:

Centralne biuro Żyd. Fund. Narod. zostaje bezzwłocznie przeniesione do Palestyny. Dyrektoryum należy tak urządzić, by większość członków miała swoją siedzibę w Palestynie.

Delegat z Palestyny agronom Salomon Dyk porusza sprawę spółki osiedlczej w Merchawii. Robotnicy a nawet przedstawiciele organizacyi syonistycznej odnosili się z nieufnością do tego projektu. I nigdy też nie został zrealizowany. Mojem zdaniem było stworzyć próbę z nieukwalifikowanymi robotnikami. Cel osiągnęliśmy, lecz nie zrealizowaliśmy planu Oppenheimera; Robotnicy okoliczni i p. Kaplansky wywalczyli u nas jednolite wynagrodzenie, a tem samem wprowadzili komunizm. Przedsiębiorstwo, które w roku 1914 było wcale uporządkowane, jest dzisiaj zniszczone, dawni robotnicy opuścili nas. Nowe metody gospodarcze stosowane w Merchawii są prymitywne, wskutek czego dochody stale się zmniejszają.

Kino „Grażyna" ul. Leona Sapiehy 34. Dziś w niedzielę po raz ostatni sam ARSEN LUPIN jako autor i aktor we wspaniałym dramacie w 7 aktach „Król Włamywaczy" Początek w niedzielę o godz. 3-ciej popoł. 11295

Usyszkin o komisyi syonistycznej w Palestynie.

Karlsbad, 5 września.

1). Jesteśmy w możności podzielenia się z naszymi czytelnikami informacyami, udzielonymi przez Usyszkina o „Waad Haciirim" który z wielu stron spotyka się z ostrymi zarzutami. Usyszkin powiedział:

Zarzuca się nam, że wydawaliśmy pieniądze na nieproduktywne cele. Pojęcie produktywnych i nieproduktywnych celów jest bardzo giętkie a zwłaszcza w Palestynie wobec żądań jakie tam spełnić mamy. Musimy wybudować Jiszuw, musimy zachować każdą jednostkę w kraju i nie możemy odmówić się do każdej sprawy z punktu widzenia intratności. Zarzut ten jest w związku z zarzutem niepopierania inicyatywy prywatnej. Ale o to nikt nie pyta, że brak nam funduszów. Przedsiębiorcy, potrzebującemu koniecznie 100 ft. szt. pożyczki pomóc nie mogą, nie mając tych 100 ft. ale chalucowi potrzebującemu 1 ft. na koszta podróży do miejsca pracy dać mogą tyle i dają a — powiada się — jest nieproduktywny wydatek. Ja jestem innego zdania. Mówi się wiele o nieproduktywności. kwuc robotniczych. Ja nie byłem zwolennikiem kwuc., głównie dlatego, że ludzie tam pracujący z natury rzeczy nie są elementem stale osiadły i przenoszą się z miejsca na miejsce za pracą. Ale „kwuce" istnieją, są miejscem przejęcia i źródłem pracy i zarobkowania dla szych chalucow w Palestynie, których trzeba zatrzymać jest mojem dążeniem. Sądzę że sprawiedliwem dążeniem. Ale plan mój idzie dalej. Propaguję oddawna myśl złączenia „kwuc" luźnych w kolonii stałej. Ale to jest kwestya pieniędzy. Jeśli będziemy mieli fundusze, wiele zrobimy, bez funduszów kryzysu niczego nie zbuduje.

Zapomina się o tem, że komisya syonistyczna miała zawsze bardzo skromny budżet i we wszystkiem zależną była od Londynu. Simon i De Lieme będąc w Palestynie zbadali też gospodarkę wewnętrzną kosztów finansowej i przekonali się, ile słuszności jest w zarzucie biurokratyzmu. Mamy więcej urzędników, niż wobec zastoju emigracyi obecnie potrzeba, ale aparat urzędniczy jest dostosowany do większych zadań, jakie komisya ma do spełnienia. Dzisiejszy stan nie potrwa długo. Gdyby tak miało zostać, trzeba będzie całej komisyi. Ale pensye urzędników są więcej niż skromne. Jak można mówić o rozrzutnej gospodarce? To jest niedorzeczne, gdy się mówi, bez znajomości stosunków.

W końcu jeszcze zauważył: Nie uchyla stojąc na czele instytucyi uchylać się od osobistej odpowiedzialności. Nie chcę też tego czynić, ale wspomnąć warto. Wobec tego, że najcięższe zarzuty ciska się w stronę mojej osoby, że ja objąłem komisyę syonistyczną już istniejącą, pracującą i ca

aparatem urzędniczym. Stoję na czele komisyi od półtora roku,, ale w tym czasie byłem kilka miesięcy w Londynie w czasie konferencyi i 6 miesięcy w Ameryce. Cała wina nie może być moją,, o ile nawet o winie w znaczeniu krytyków mówić można.

Gdym przyjechał do Palestyny dla objęcia stanowiska przewodniczącego komisyi syon., mówili mi przyjaciele: To zły spadek. Stracisz przy tem swój autorytet. Ale ja oświadczyłem: Jeśli mogę służyć sprawie, nie baczę na mój autorytet.

To było zasadą mojej publicznej działalności przez całe życie.

Dwa kierunki.

Generalna debata XII. kongresu.

Karlsbad 6. września.

(I) Wielka kampania polityczna o kierunek polityki syonistycznej, o wybór drogi, którą pójść ma żydostwo, aby objąć w posiadanie Erez Israel, skończona i skoro się z perspektywy fascynującej mowy Chajma Weizmana przebiega okiem liczne etapy tej walki, potyczki, zwycięstwa i klęski — dochodzi się ostatecznie do najgłębszej prawdy politycznej żydostwa, tej mianowicie, że w walce o drogę do budowy przyszłości żydowskiej nie ma i być nie może zwycięzców ani zwyciężonych. Stanęły oto przeciw sobie w rynsztunkach bojowych dwa światopoglądy: jeden, pragnący oparcia dla pracy budownictwa na realnych podstawach, na ścisłej rzeczowej buchalteryi gospodarczej, na ekonomii działania, polegającej na tem, aby jaknajmniejszym wysiłkiem energii jaknajwiększy uzyskać efekt, światopogląd eliminujący z sfery działania wszystko, co nie jest konkretnem, świadomem, głęboko przemyślanem postanowieniem i drugi, opierający się na mocy, tkwiącej w żydostwie, która poprzez dwu tysiącletnią historyę rozprószenia postulatem etyki ludzkości i głosem nieśmiertelnym sprawiedliwości domaga się i zdobywa w świecie narodów prawo narodu żydowskiego do samodzielnego bytu.

Polityka żydowska, polityka zmierzająca do zdobycia Palestyny musi być oparta na przesłance gospodarczego opanowania kraju. Wszystko, co przyspiesza tę konieczność, wszystko, co organizuje jak największą ilość sił żydowskich dla tego celu, wszystko, co potencyalną energię żydostwa światowego zamienia w kinetyczne tworzenie społeczności żydowskiej, życia żydowskiego w Palestynie, należy ogniskować na wielkim terenie pracy palestyńskiej — tak oto brzmi program realnej polityki żydowskiej, reprezentowany na kongresie przez Simona, De Liemego, reprezentowany na świecie głównie przez grupę nieobecnego na kongresie Brandeisa i poważną ilość działaczy żydowskich w organizacyach krajowych. Przedstawiciele tego poglądu skłonni są do wielu, możliwe, że bardzo istotnych ofiar z programu narodowego żydostwa, byle tylko stworzyć ogólne ramy współpracy całego narodu dla celu, który wymaga pracy całego narodu. W poszukiwaniu tej wspólnej platformy cofa się ten światopogląd — mimo zdobyczy narodowych żydostwa — do programu bazylejskiego, do herzlowskiej zasady o stworzeniu publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby jako o celu syonizmu i dziś, kiedy przez deklaracyę Balfoura i przez uchwałę w San Remo politycznie cel wielkiego przodownika został osiągnięty, pragnie jak najszybszego zasilenia tej wytworzonej formy politycznej życia żydowskiego, zaludnieniem przyznanej Żydom siedziby ludem żydowskim, pracą żydowską. Temu celowi służyć ma wszelki wysiłek. W jego myśl układają się wszelkie konkretne postulaty, jak przedewszystkiem ten, że Palestyna rządzoną ma być z Jerozolimy, nie z Londynu. I jakkolwiek którekolwiek z ugrupowań kongresowych odnosiło się do tego programu wyraźnego w przemówieniach Juliusza Simona i Nehemiasza de Liemego należy w imię prawdy stwierdzić, że ich programy były osią wielkiej czterotygodniowej debaty politycznej kongresu, i że mimo poszczególnych, bardzo poważnych, przekonywujących niekiedy zastrzeżeń — walka z tym programem nie szła przeciw niemu, lecz w kierunku uzgodnienia pozytywnych postulatów z panującem kierunkiem polityki syonistycznej, który na swoją obronę, na swoje uzasadnienie dwa ma tylko argumenty, ale argumenty tej siły, tego nieśmiertelnego blasku, co deklaracya Balfoura i uchwała w San Remo.

Rzeczowo bowiem pozostał program Simona bez odpowiedzi. Słusznie zauważył jeden z politycznych mowców, że ideologia propagandy używana od lat kilkudziesięciu straciła obecnie władztwo nad duszą ludu. Mimo niewątpliwej prawdy leżącej np. w twierdzeniu Usyszkina, że nie 70 tysięcy Żydów w Palestynie, ale ten rozrost szkół hebrajskich w Palestynie, przeciw któremu w imię haseł oszczędnościowych występuje program gospodarczy, jest symbolem kulturalnej siły żydowstwa, mimo gorącej obrony indywidualności narodowej żydostwa przez Szmarjahu Lewina i Grünbauma, mimo druzgocących wywodów Sokołowa, który w końcowej swej mowie podniósł, iż oprócz forum Palestyny jest jeszcze jedno forum polityki żydowskiej, to mianowicie, z którego głos działaczy żydowskich upomina się u świata o ochronę o sprawiedliwość dla katowanych, nękanych i poniżanych mas żydowskich w krajach wschodniej Europy, mimo wszystko i wielu innych jeszcze słusznych argumentów, świadomość, iż wszystkie te względy nie mogą być przeciwstawieniem, antytezą polityki jaknajszybszego stworzenia siedziby narodowej Żydów w Palestynie, jak najszybszego skolonizowania, uprzemysłowienia, zaludnienia kraju pozostała niezwyciężona. Pozostała niezwyciężona tak samo, jak ta wielka linia polityczna, która z gestem dumy mogła wskazać w generalnej debacie politycznej XII-ego kongresu światowego, iż jest to pierwszy kongres politycznego zwycięstwa żydostwa, iż jest to kongres deklaracyi Balfoura i uchwały w San Remo.

H. T.

Dziś i 12 bm. słynny dramat

ZA KULISAMI EKRANU

wyświetlają po raz ostatni kinoteatry »Marysieńka« i »Kopernik« MOŻUCHIN i LISENKO kreują arcytrudne główne role.

Prasa angielska o sprawozdaniu Sir Herberta Samuela.

Londyn. (Ż. T. K.). Sprawozdanie Sir Herberta Samuela, które rząd angielski ogłosił, stało się przedmiotem dyskusyi na łamach angielskiej prasy.

„Daily News" twierdzi, że Sir Samuel, będąc sam Żydem, może z całą pewnością przyrzec w imieniu państwa mandatowego wybudowanie żydowskiej siedziby narodowej przy równoczesnej ochronie praw ludności krajowej. Niespokojna, nieokiełzana ludność Palestyny pod zorganizowanym zarządem angielskim przychodzi zwolna do spokoju.

„Times" uważają sprawozdanie za dokument bezpartyjny i uczciwy. Wielka Brytania wzięła na siebie obowiązek stworzenia żydowskiej siedziby narodowej, w której prawa wszystkich narodowości byłyby zapewnione. Z powodu obustronnych nieporozumień przyszło jednak do niepożądanych tarć między Arabami a Żydami. Jest obowiązkiem państwa mandatowego utrzymać równowagę i stworzyć takie moralne i materyalne warunki, któreby umożliwiły szczęśliwe pożycie obu narodów i przyczyniły się do wzajemnego dobrobytu. Wielka Brytania przeprowadzi swe zadania w duchu angielskiej sprawiedliwości. Rzeczą zaś Żydów jest dostarczyć koniecznych środków do rozwoju kraju na wielką skalę, by w ten sposób próbie stworzenia siedziby narodowej zapewnić rezultat i powiększyć możliwości szczęśliwej i harmonijnej współpracy Żydów i Arabów.

„Daily Express" stoi na stanowisku, że Anglia nie ma potrzeby stworzenia żydowskiego państwa w Palestynie i domaga się cofnięcia garnizonu brytyjskiego z Palestyny, którego wydatki, dochodzące do sumy 2 i pół miliona funtów rocznie, pokrywa rząd angielski.

Antysemicka „Morning Post" i „Western Morning News" występują przeciw utrzymaniu garnizonu palestyńskiego i żądają, jeśli nie zupełnego zastanowienia, to przynajmniej daleko idącej redukcyi wydatków w Palestynie.

„Westminster Gazette" pisze: Życzymy sobie, by rząd angielski wszystko, co możliwe, poczynił dla przeprowadzenia deklaracyi Balfoura i spodziewamy się, że syoniści pod niejednym względem dolewają nieco wody do wina. Bezwątpienia istnieje dosyć przestrzeni i miejsca dla powiększenia ludności, co zarówno dla Żydów, jak i Arabów powinno być połączone z korzyścią.

Mowa koronacyjna emira Fajzula.

Paryż. Z Londynu nadeszła telegraficznie podana treść mowy, jaką wygłosił emir Fajzul podczas uroczystości koronacyjnej.

Emir Fajzul dziękuje najpierw swym wyborcom i oświadcza, że zadaniem ich jest wywalczenie zupełnej niezależności za przykładem dynastyi króla Husseina, który połączył się z sprzymierzonymi w czasie wojny w tym jedynym celu, by uwolnić rasę arabską i uzyskać dla niej niezawisłość, do której dąży od szeregu pokoleń. Po oddaniu czci poległym w czasie wojny Arabom, mówi emir Fajzul w dalszym ciągu:

Obowiązkiem moim dziś śpiewać pieśń dziękczynną dla narodu angielskiego, który w krytycznej godzinie wojny przyszedł Arabom z pomocą i nie szczędził funduszów ani swych dzieci dla zdobycia wolności i niepodległości Arabów. Z pełnem zaufaniem do angielskiej przyjaźni i poparcia, co się w przeszłości wykazało i na przyszłość zostało przyrzeczone, obejmuję z dniem dzisiejszym pieczę nad żywotnemi interesami kraju.

Następnie dziękuje emir Fajzul „wielkodusznemu rządowi brytyjskiemu" i mówi:

„Rozwój tego kraju zależy w wysokim stopniu od czynnej pomocy narodu, który da swoich ludzi i dostarczy kapitału. Ponieważ wielki naród angielski jest nam najbliższy i najbardziej oddany w naszych sprawach, powinniśmy się zwrócić wyłącznie do tego narodu o pomoc i współpracę".

Emir Fajzul zaznacza w dalszym ciągu, że w najbliższym czasie zwoła konstytuantę i przedłoży jej do zatwierdzenia umowę, jaką zaproponuje dla wejścia w ścisły związek rządu Iraku z wielkiem mocarstwem angielskiem.

Kończąc podkreśla emir Fajzul, że święcie wierzy, iż Arabowie osiągną cel, jaki sobie postawili i że będzie to zawsze w zgodzie z angielskim Wysokim Komisarzem, który dał już oznaki przyjaźni na taki sposób, że wiecznie zachowają je w pamięci.

Losy polskiej delegacyi w Rosyi sowieckiej.

Warszawa. (EE.) Radid. Wedle doniesień z Moskwy polska delegacya repatriacyjna z Olszewskim na czele nadal mieści się i urzęduje w wagonach kolejowych. Warunki jej życia pogarszają się z każdym dniem.

—ooo—

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Jeszcze 9 występów. Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5. Jeszcze 9 występów

Dziś W niedzielę 11. września o godz. 8 wieczorem — **Niemowa** A. Wajtera. Reżys. L. KADISON.

W poniedziałek 12. września o godz. 8-mej wieczorem — **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 akt. D. Pińskiego. Reżys. L. KADISON.

We wtorek 13-go września o godz. 8 wieczorem — **Na pograniczu dwóch światów** (DYBUK) Sz. Anskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Dymisya gabinetu Witosa.

Warszawa. (Pat). Pan Prezydent Ministrów przesłał do Naczelnika Państwa pismo następujące: Warszawa, dnia 9. sierpnia br. Do Pana Naczelnika Państwa Warszawa, Belweder.

Równocześnie z załączeniem pisma ministra skarbu p. Steczkowskiego mam zaszczyt podać prośbę całego gabinetu o dymisyę. Po ostatniem zgłoszeniu mojej dymisyi zgłoszonej wraz z całym gabinetem uległem wraz z całym gabinetem woli Pana Naczelnika jak równie naciskowi stronnictw sejmowych i zdecydowałem się na pozostanie na stanowisku. Kierowałem się wówczas tem, że stronnictwa nie były w stanie stworzyć nowego rządu a ciężkie położenie państwa nie pozwalało na jeszcze dłuższe trwanie przesilenia. Jeżeli obecnie ponownie wnoszę dymisyę, mimo, że na podstawie doświadczenia muszę mieć obawy co do spiesznego zlikwidowania problemu, to czynię to z następujących powodów: Piętrzące się trudności, które Państwo Polskie ma do zwalczenia tak w dziedzinie polityki zewnętrznej jak i wewnętrznej wymagają współdziałania z Rządem społeczeństwa a w pierwszym rzędzie stronnictw sejmowych. Tego współdziałania stronnictw sejmowych, które nie wyklucza bynajmniej choćby najsurowszej byle rzeczowej krytyki rząd mój nie spotykał dotychczas. Niektóre stronnictwa uważały za dopuszczalne w najcięższej chwili zwalczanie rządu wszelkimi sposobami. Nie wahając się przed dyskredytowaniem z góry każdego jego niemal zarządzenia prowadziły atakowanie członków Rządu w sposób podrywający autorytet władzy państwowej a nieraz godzący w konsekwencyi w interes Państwa. W tak wytworzonych warunkach rząd nie będzie w stanie w dalszym ciągu spełniać z korzyścią dla Państwa swych obowiązków i uważa za konieczne przez swoje ustąpienie dać stronnictwom możność utworzenia nowego rządu. Podp. Wincenty Witos, Prezydent Ministrów.

—II—

Na tle przesilenia gabinetowego.

Warszawa. (Pat). Kancelarya cywilna Naczelnika Państwa komunikuje: Dnia 9. bm. w godzinach popołudniowych pan prezydent ministrów wystosował do Naczelnika Państwa pismo z prośbą o dymisyę całego gabinetu. Dnia 10. bm. szef kancelaryi cywilnej z polecenia Pana Naczelnika Państwa zakomunikował panu marszałkowi sejmu ustawodawczego treść powyższego pisma pana prezydenta ministrów i prosił o przedłożenie panu Naczelnikowi Państwa propozycyi co do utworzenia nowego rządu.

—II—

Min. Skirmunt o obecnem przesileniu gabinetu.

Konferencya z prasą.

Warszawa 10 września (tel. wł. eg.). Min. spraw zagr. Skirmunt zaprosił dziś do siebie przedstawicieli prasy polskiej i wygłosił do nich przemówienie, w którem omówił obszernie obecny kryzys gabinetowy, dając do zrozumienia, że rząd Witosa postąpił niewłaściwie, iż podał się do dymisyi, nie czekając opinii Sejmu. Obecną przez Polskę przeżywaną chwilę uważa min. Skirmunt za niezmiernie ciężką, albowiem to, co teraz zajdzie, może pociągnąć za sobą najpoważniejsze konsekwencye.

Przesilenia ministeryalne w Polsce wywołują na Zachodzie wrażenie, iż Polska nie jest w stanie utworzyć rządu stałego, albo — jak się dawniej mówiło — „Polska nierządem stoi". Min. Skirmunt jest zdania, że nowy rząd powinien zostać niezwłocznie utworzony i apeluje w tej sprawie do posłów, prasy i społeczeństwa. Sejm powinien przeprowadzić sanacyę finansów i gospodarki państwowej, poczem zakończyć swe prace i przystąpić do wyboru pierwszego formalnego Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

N. D. wysuwa kandydaturę posła Głąbińskiego na premiera.

Warszawa 10 września (tel. wł. eg.). Poseł Głąbiński jest obecnie wysuwany przez prawicę na premiera i min. skarbu. Nie byłoby w tem nic dziwnego, albowiem wiadomem już było dawniej, że endecya nikogo innego, jak obecnego swego prezesa poszle do rządu. Natomiast zdumienie wywołał fakt, iż endecy korzystając z pośrednictwa marszałka Trąmpczyńskiego próbowali uzyskać dla posła Głąbińskiego prezesurę ministrów albo tekę min. skarbu w gabinecie obecnym, opuszczonym przez p. Witosa. P. Trąmpczyński dostał kosza i zdaje się, że w tej formie więcej się endeckie propozycye nie powtórzą.

—II—

Nowa propozycya Hymansa w sprawie Wilna.

Genewa. (Pat). Zasadnicze punkty nowej propozycyi Hymansa dotyczące konfliktu polsko-litewskiego są następujące: Wzajemne uznanie przez Litwę i Polskę niepodległości i suwerenności tych państw, utworzenie okręgu wileńskiego jako okręgu autonomicznego w państwie litewskiem przyczem kanton wileński miałby organizacyę podobną do organizacyi kantonów szwajcarskich, wreszcie podział Litwy na 2 strefy, któreby posiadały wspólne organa zarządzające sprawami zagranicznemi. W razie nieprzyjęcia tej propozycyi sprawa wileńska przekazana będzie zgromadzeniu Ligi narodów.

—II—

Sprawa listu uwierzytelniającego posła Karachana.

Warszawa. (Pat.) Za ostatniej bytności pełnomocnika rządu sowieckiego p. Karachana u p. ministra spraw zagranicznych Skirmunta została zakończona sprawa listu uwierzytelniającego. Wobec kryzysu, który utrudnił wręczenie listu prezydentowi ministrów, wręczył przedstawiciel misyi sowieckiej list uwierzytelniający ministrowi spraw zagranicznych dla przekazania go P-su Naczelnikowi Państwa. Minister spraw zagranicznych złożył ten list dziś w Belwederze.

W ten sposób od dnia wczorajszego p. Karachan rozpoczął urzędowo pełnienie swoich funkcyi jako akredytowany przedstawiciel R. S. F. R.

Deklaracya socyalistów niemieckich na Górnym Śląsku.

Bytom. (Pat.) Socyaliści niemieccy na G. Śląsku ogłosili wspólną deklaracyę, w której występują przeciwko zamiarom monarchistów, militarystów i kapitalistów niemieckich, żądając równocześnie rozwiązanie wszystkich nieregularnych formacyi na G. Śląsku, jak orgeschu, selbstschutzu i t. p. wydalenia osób reakcyjnych z urzędów górnośląskich, oczyszczenia sądownictwa górnośląskiego z monarchistów i wrogich robotnikom sędziów i t. d. Polska prasa górnośląska oświadczenie to przyjmuje na ogół z zadowoleniem, wyraża zaś jedynie żal, iż socyaliści niemieccy dopiero obecnie zdobyli się na odwagę wystąpienia przeciwko akcyi monarchistów pruskich na Górnym Śląsku, których ofiarą padło już przeszło 400 górnośląskich Polaków, przez nich zamordowanych.

—II—

Nansen o pomocy dla głodującej Rosyi.

VII. Posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Siódme posiedzenie zgromadzenia Ligi narodów w dniu 9. bm. przed południem poświęcone było dalszemu ciągowi dyskusyi rozpoczętej dnia poprzedniego nad sprawozdaniem Rady Ligi i komisaryatu generalnego w sprawie ich prac dokonanych w czasie zeszłorocznej sesyi. Po mowie przedstawiciela Belgii Lafontaine zabrał głos Nansen, który przyłączył się do słów wypowiedzianych dnia poprzedniego przez lorda Cecila w sprawie jawności nietylko zgromadzeń Ligi, ale również Rady Ligi oraz poszczególnych jej komisyj. Jawność ta zdaniem Nansena otworzy podwoje do systemu jawnej dyplomacyi, której wyczekuje z niecierpliwością świat cały, pragnąc, aby zastąpiła ona dotychczasową dyplomacyę tajną. Następnie Nansen przystąpił do opisu obecnej sytuacyi w Rosyi. Problem rosyjski jest zdaniem Nansena obecnie najważniejszym tematem, nad którym świat się zastanowić powinien, zwłaszcza, że Rosya stanowi dla Europy konieczność gospodarczą. Przypominając dalej, że świeżo odbyta w Genewie konferencya Czerwonego Krzyża nadała mu funkcyę wysokiego komisarza w Rosyi. Nansen, opierając się na informacyach zebranych przez siebie na miejscu, rozpoczął przed zebranymi obraz sytuacyi w Rosyi. Mówiąc o głodzie zagrażającym Rosyi, Nansen zaznacza, że dla ratowania głodnych potrzeba bezwzględnie około 4 milionów ton zboża. Rząd sowiecki oblicza, że w Rosyi znaleść się może około 2 milionów ton, wobec czego dalszych 2 milionów ton dostarczyć musi zagranica, co spowodowałoby wydatek w sumie około 30 milionów ft. szterl. Uchodźcy z okręgów nawiedzonych klęską głodową, powiedzieli Nansenowi, że zboże na polach zostało w zupełności spalone przez suszę i że ludność objadła już wszystkie liście z drzew. Sekcya 70 osób, przeprowadzona w szpitalu, stwierdziła w ich żołądkach ziemię i trawę. Jak stwierdzili delegaci Nansena,

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11254

W niedzielę 11. b. m. o godzinie 7·30 wiecz.
Dziekale Blofer operetka w 3 aktach Joonga.
W niedzielę dnia 11. bm. o godz. 3·30 popoł.
MATKALE

w Baranowiczach znajduje się mnóstwo uchodźców rosyjskich z Uralu, Kaukazu a nawet Turkestanu, w stanie wzbudzającym litość. Ludzie ci całymi miesiącami odbywali podróż pieszo. Nansen jest zdania,, że świat ma możność pospieszenia Rosyi z pomocą. Porty rosyjskie będą w stanie pomieścić potrzebną ilość zboża, a stamtąd będzie je można wysłać w głąb kraju. Nansen zapewnia, że kontrola nad akcyą pomocy będzie ściśle przeprowadzona i że będzie ją wykonywała komisya z 2 członków, jednego mianowanego przez rząd sowiecki, a drugiego przez Nansena. Obaj będą działać w zupełnem porozumieniu. Sowiety, jak zapewnia Nansen, dołożą wszelkiego staranią, aby środki żywności istotnie doszły do rąk głodnych. Kontrola nad sumami pożyczonemi Rosyi będzie jeszcze bardziej dokładna, zwłaszcza, że będzie dokonywana przez delegatów, po jednym z każdego z trzech mocarstw, które pożyczą Rosyi największe sumy. Nansen wyraża radość z powodu, że może zawiadomić obecnych o wysłaniu już środków żywności z Francyi, Norwegii, Danii, Estonii, Łotwy, Litwy i Niemiec. Delegacya Nansena powróciła z Polski i Czechosłowacyi, gdzie z radością skonstatowała, że akcya pomocy na rzecz Rosyi została również zorganizowana w centralach. Nansen wyraża radość, że może zebranym wymienić nazwiska podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych w Warszawie p. Dąbskiego i w Pradze p. Girsy, którzy stoją na czele tej akcyi i bardzo energicznie działają. Jednakże dary dobrowolne nie mogą wystarczyć. Jeżeli tedy świat pragnie dopomóc Rosyi, musi działać wspólnemi siłami i natychmiast, albowiem w przeciwnym razie wypadałoby na pomoc Rosyi użyć trzy razy takiej ilości energii, jakaby wystarczyła w chwili obecnej. Mowę Nansena wysłuchali obecni z wielką uwagą. W kuloarach wypowiadano jednak opinię nacechowaną wobec jego przedstawienia wielką rezerwą, zwłaszcza co do skuteczności kontroli, na którą zgodziły się sowiety,, oraz co do zaufania, na jakie sowiety rzekomo zasługują co do dokonania podziału środków żywnościowych pomiędzy głodnych rodaków.

—□□—

Na ile odpowiedzi sowietów międzynarodowej komisyi ratunkowej.

Horsea. (Pat). Jak podają dzienniki, ordynarna i cyniczna odpowiedź sowietów na żądania międzynarodowej komisyi ratunkowej dotyczące natychmiastowej wysyłki ekspertów na tereny objęte głodem, sprowadzić może nieobliczalne następstwa dla całej akcyi ratunkowej. Odpowiedź sowietów wywołała powszechne oburzenie w Anglii. „Graphik" publikując notę Cziczerina ogłasza równocześnie list prywatny Litwinowa do jego brata. W liście tym autor, powróciwszy właśnie z terenów objętych głodem, donosi, że rozmiary klęski przeszły wszelkie oczekiwania. W Rosyi panuje zupełny brak żywności, a głodowa katastrofa głodowa w r. 1891 jest tylko słabą przygrywką do obecnej. Litwinow konstatuje najzupełniejszą ruinę organizacyi państwowej, kolei, środków transportowych itp. i przytacza szczegóły krew mrożące. Na takiem tle trudno zrozumieć — dodaje dziennik — grę, jaką uprawia rząd sowiecki, pisząc noty z całą pewnością siebie i ignorując opinię całej Europy.

Londyn. (Pat). Reuter dowiaduje się, że członkowie międzynarodowej komisyi dla akcyi ratunkowej w Rosyi zejdą się na konferencyę, by omówić odpowiedź rządu sowieckiego na propozycyę komisyi. Odnosi się wrażenie, że przyjdzie do zerwania rokowań ze sowietami.

Zjazd wojewodów Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa. (Pat). Dziś rozpoczął się tu zjazd wojewodów Rzpltej Polskiej, na który przybyli wszyscy wojewodowie w liczbie 14. O godz. 11 przedpoł. w sali posiedzeń wydziału prezydyalnego ministerstwa spraw wewnętrznych p. minister Raczkiewicz otworzył zjazd, odbywający się pod jego przewodnictwem, w obecności wiceministrów Kuczyńskiego i Dunikowskiego. Przedmiotem dzisiejszych narad była dyskusya nad sprawą oszczędności w urzędach wojewódzkich, nad redukcyą urzędników, nad ogólną organizacyą, a wreszcie nad projektem pp. Erdmana i Buzka ustalenia granic województw. Jutro posiedzenie zjazdu odbędzie się popołudniu, wieczorem zaś nastąpi zamknięcie.

—!!—

Z problemu górnośląskiego.

Londyn (Pat.) Specyalna komisya Rady Ligi Narodów dla sprawy górnośląskiej pracuje gorliwie nad wypracowaniem sprawozdania, poczem zaraz nastąpi zbadanie całej sprawy.

Węgry nie zostaną przyjęte do Ligi Narodów.

Praga. (Pat.) »Venkov« dowiaduje się, że mała ententa podczas dyskusyi nad prośbą Węgier o przyjęcie ich do Ligi, oświadczy, że w 24 godzin po przybyciu Habsburgów na tron węgierski, wojska małej ententy wkroczą do Budapesztu. Benesz oświadczył, że Węgry nie będą przyjęte do Ligi Narodów, ponieważ wszystkie prawie państwa a także i mała ententa są temu przeciwne.

W sprawie przyjmowania Żydów na politechnikę.

Lwów 10. września.

Na czarnej tablicy dziekanatu wydziału mechanicznego umieszczono następujące ogłoszenie.

Dziekanat wydziału mechanicznego.
L. 632/21. Lwów 9. IX. 1921.

Ogłoszenie.

Nowo występujący przedkładają przy wpisie: 1) podanie (stempel 10 mp.) wystosowane do Dziekanatu, 2) krótkie curriculum vitae (stempel 2 mp.) 3) metryki chrztu (urodzin) w oryginale, 4) świadectwo dojrzałości w oryginale, wolni słuchacze świadectwo szkolne z ukończonych bodaj 6 klas, 5) świadectwo moralności, jeżeli od wydania świadectwa matu ycznego względnie szkolnego upłynęło pół roku, 6) ewentualne świadectwo odejścia, jeżeli kandydat przychodzi z innej wyższej szkoły, 7) karty wpisowe wypełnione dokładnie tak co do nazwiska i imienia, co do przedmiotów i ćwiczeń jak i obowiązku służby wojskowej przy zaznaczeniu czasu trwania służby i przyczyny uwolnienia, 8) wypełniony indeks względnie dla wolnych słuchaczy arkusz, 10) dokument zwolnienia z wojska a tem samem udowodnienie stanu wojskowego.

Podobne postanowienia obowiązują dla dawniej zapisanych na lwowskiej politechnice.

—o—

Z teatru miejskiego.

Fircyk w Zalotach.

(Komedya w 3 aktach Franciszka Zabłockiego).

Sztukę Zabłockiego przyjęła nasza publiczność dość ozięble, czego dowodem pustkami świecący teatr już na drugiem przedstawieniu.

Prawdę powiedziawszy nie mało w tem winy ponosi sama reżyserya. — Dzieła minionych epok, chociażby od najgenialniejszych pochodziły autorów nie przemawiają już w świetle kinkietów tak żywo, jak do widzów, dla których je pisano. Rzeczą reżyseryi jest zatem przez staranne wystawienie ich dać przynajmniej widzom dokładny obrazek kultury oraz stylu epoki, z której one pochodzą. O tem zaś zdaje się reżyserya zapomniała, zastępując najważniejsze cechy stylu rokoka: sentymentalizm i przestrzeganie do przesady bon-tonu, pełnego śmiesznego dzisiaj dla nas ceremoniału zewnętrznem ukostyumowaniem i tańcami z swej epoki. A szkoda! Przy uwzględnieniu najważniejszych momentów, przeciw którym Zabłocki przez całe swe życie walczył satyrą i komedyą, wywołując salwy śmiechu u współczesnych, momentów dających się łatwo wydobyć w rolach kobiecych, zwłaszcza w roli Podstoliny, wdowy, bigotki, szukającej wiecznie pocieszenia w rozmyślaniach religijnych a mimo to zbyt prędko dostępnej dla miłości Fircyka jakoteż w roli samego Fircyka, — można było jeszcze i teraz zająć publiczność.

Najlepiej wypadła gra p. H. Barwińskiego. Z talentem uwydatniał kaprysy chciwego, zazdrosnego i niepozbawionego nałogów moralisty Arysta.

Pan M. Malina w roli Fircyka, lowelasa, trzpiota — dał zaledwie kontury stołecznego reprezentanta złotej młodzieży. Pani Stefania Michnowska stworzyła z Podstoliny raczej typ współczesnej kobiety, niż egzaltowanej arystokratki XVIII. stulecia. P. Klimontowinówna grała nierównomiernie; obok momentów gry bardzo dobrej pełniała rażące błędy. Naogół wypadła sylwetka odtworzonej przez nią Klarysy blado. P. Mieczysław Roman grał z talentem rolę maltretowanego, gadatliwego lokaja Pustaka. Dobrem był p. Tartakowicz w roli Świtaka.

Nisson Szapu.

NADESŁANE.

Komitet „Dziecka" nad ociemniałymi i okaleczałymi żołnierzami żyd. we Lwowie

wyraża tą drogą serdeczne podziękowanie wszystkim paniom, które łaskawe były uczestniczyć w zbiórce na rzecz ociemniałych i okaleczałych żołnierzy żyd. w dniu 6. września oraz Pp. właścicielom kawiarń i restauracyj. W szczególności dziękujemy właścicielom kawiarni De la aix Pp. Landesowi i Schönholzowi, którzy zawsze popierają dobroczynne cele a w niniejszym wypadku prócz użyczonego poparcia w lokalu przyczynili się pokaźną kwotą do wyniku 1125

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10812
PRZYSTANEK TRAMWAJU 1. 2. 3.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 10864
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu), otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane).

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

Zwraca się uwagę P. T. Publiczności, że słynny i nadzwyczajnie efektowny dramat w 6 akt. p. t. **MALARYA** który takie zajęcie wzbudził podczas wyświetlania w kinoteatrze »Apollo« ukazuje się obecnie na ekranie »Wanda« i »Warszawa«. Dramat ten wnika pośrednio w dziedzinę wiedzy, jednakowoż służy ona tylko za tło bardzo poruszającej historyi miłosnej, zaczerpniętej z życia rosyjskiego. Wiadomo zaś, że geniusz rosyjski szczególnie w swoich wytworach dramat. osiągnął wyżynę sztuki i pomysłowości.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, **Sykstuska 37,** (róg Skwackiego).

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Dr. JÓZEF GRAF 11085
ul. Żółkiewska 17 — powrócił i ordynuje jak dotychczas od godz. 3—5 popoł.

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22
od 12½—3½. 10985

NADSZEDŁ TRANSPORT ŚWIEŻYCH « JAJ
do Polskiej Spółki Jaczarskiej
Lwów, ulica Kołłątaja l. 8. 11247
SPRZEDAŻ W SKRZYNIACH I NA ROPY

PODZIĘKOWANIE.
Żydowska młodzież akademicka w Rożniatowie składa serdeczne podziękowanie firmie I. Ph. GLAESINGER w Broszniowie za pozostawienie placu na festyn, zaś Zarządcy p. Weinlösowi za czynny współudział. 11244

„Emunah", zawiadamia swoich członków, że Walne Zgromadzenie (A.C) odbędzie się dnia 14. bm. środa, o godz. ½9.
Obecność wszystkich konieczna. Activitas zjawi się punktualnie ½9. 11232

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Niedziela 11. bm. o godz. 3.30 popoł. „Biały mazur".

Niedziela 11. bm. o godz. 7.30 wiecz. „Kobieta bez skazy".

Poniedziałek 12. bm. „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 13. bm. „Cyrulik sewilski", gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego

Repertuar Teatru Małego.

Niedziela 11. bm. „Fircyk w zalotach", komedya Zabłockiego.

— **Występy Trupy Wileńskiej.** Wczorajsze przedstawienie dramatu Andrejewa »Dni naszego życia« poruszającego ważny problem ogólnego, nie samego żydowskiego, życia społecznego sięgającego w głębsze nurty tego życia dało całemu zespołowi artystów sposobność do świetnych kreacyi dowodzących zarówno szczerej miłości o sztuki aktorskiej i umiejętnego jej wykonywania. Cały zespół należycie zgrany budził podziw i uznanie; na szczególne uznania zasłużą wytworne, życiowo prawdziwe na głęboki psychologii oparte kreacye Orleskiej (w roli uwiedzionej i upadłej Olgi Nikołajewnej), Steina (w roli jej szczerego adoratora), Leiby Kadisona, wyśmienicie grającego starszego, doświadczonego studenta Onufrego propagującego wesołą stronę filozofii życiowej i Bułowa (jako lekkomyślnego oficera Mironowa Iwanowicza).

— **Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie** ogłasza: Za »obrót telegraficzny« uiszczoną o łatę do końca br. należy uzupełnić dopłatę różnicy powstałej w podwyższonej taryfy obowiązującej od 1. października br. (przy opłatach kwartalnych) wpraszt w głównym urzędzie telegrafu przy ul. Kopernika i w terminie do 1. października br.

— **Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie** do os: W opracowaniu ministerstwa kolei żelaznych znajduje się ogólnopolski kilometrowskaz, dający możność wypośrodkowania odległości taryfowych od i do wszystkich stacyi tak polskich kolei państwowych jak również i stacyi kolei prywatnych będących pod zarządem państwowym całej Rzpltej polskiej.

Jakkolwiek przeznaczony dla celów urzędowych, zamierza M. K. Ż. dać możność nabycia tego podręcznika, którego druk jest już na ukończeniu, również osobom oraz instytucyom prywatnym, dla których oryentowanie się w taryfie towarowej jest częstokroć bardzo pożądane.

Obecnie wysokie ceny papieru drukarskich zmuszają M. K. Ż. do ograniczenia ilości drukowanych egzemplarzy. Z tego to powodu zechcą interesenci potrzebną im ilość już teraz zamówić bądź pisemnie w wydziale handlowym dyrekcyi polskich kolei państwowych we Lwowie bądź też ustnie w pokoju 443 tejże dyrekcyi najpóźniej do dnia 12. września br.

— **Podwyższenie opłat szpitalnych.** Ministerstwo Zdrowia publicznego w porozumieniu z ministerstwem skarbu podwyższyło dotychczasową taksę dzienną za leczenie chorych w lwowskim szpitalu państwowym na I. kl. z 300 na 700, na II. kl. z 200 na 450 mk., i III kl. z 150 na 300 mk. Podwyższona taksa obowiązuje od 16. września br.

— **Milionówka.** Wylosowany nr. milionówki 1923561 sprzedano w Stanisławowie.

— **Podwyższenie stopy procentowej.** P. K. K. P. podwyższa od dnia 12. bm. stopę procentową od dyskonta i lombardu o 1 procent. Odtąd obowiązują następujące stopy procentowe: od dyskonta weksli z terminem 3-miesięcznym 7%, od dyskonta weksli z terminem ponad 3 miesiące do 6 miesięcy 7 i pół procent, od rachunku otwartego, kredytu pożyczek terminowych i towarowych 8%. Stopa procentowa od zastawów pożyczek państwowych pozostaje dotychczasowa a mianowicie od 5 proc. pożyczki państwowej z r. 1920 5 i pół proc., od 4 proc. premiowej pożyczki państwowej 6 proc.

— **Bezpłatne szczepienie ospy** odbywa się w Fizykacie (Ratusz) rano i popołudniu o 4-tej jeszcze tylko do 15-go września br.

— **Numerus clausus na wydziale medycznym.** Dziekanat Wydziału lekarskiego Uniwersytetu lwowskiego ogłasza co następuje: Wobec istniejącego na Wydziale lekarskim numerus clausus kandydaci na I. kurs medycyny oraz studenci z lat wyższych z innych Uniwersytetów mają wnosić osobne podania o przyjęcie. Aby przed ukończeniem wpisów podania te mogły być załatwione i aby umożliwić tym, którzy nie zostaną przyjęci przejścia na inny Wydział lub inny Uniwersytet, podania te przyjmowane będą tylko do 24 września br. włącznie. Wymagania odnoszące się do tych podań będą ogłoszone w Dziekanacie. Podania należy wręczać osobiście Dziekanowi.

— **Spisy na Politechnice lwowskiej** odbędą się tylko w czasie od 20-go do 30-go września br. Liczba studentów ograniczona. Przepisy o egzaminie kwalifikacyjnym i warunkach przejścia na wyższe lata studyów będą podane w programie Szkoły. Innych wyjaśnień udziela Sekretarjat.

— **Tymczasowy Komitet Wykonawczy Żydowskich Akademickich Instytucji Samopomocowych Wyższych Uczelni Polski** zwrócił się do 119 Gmin Żydowskich memorjałem, obrazującym ciężkie położenie żydowskiej młodzieży akademickiej pozbawionej w chwili obecnej możności normalnego konstynuowania studyów wskutek fatalnych warunków materjalnych życia.

Niemożność zaopatrzenia się w podręczniki i inne utensylia naukowe, niezbędne dla pomyślnego biegu studyów a co więcej nawet brak środków na opędzenie najniezbędniejszych potrzeb życia codziennego stanowią nieprzezwyciężoną przeszkodę, której żydowska młodzież akademicka przy największych wysiłkach nie jest w stanie sama, bez ofiarnej pomocy całego społeczeństwa żydowskiego usunąć. Tymczasowy Komitet Wykonawczy spodziewa się, iż w swym dążeniu do zorganizowania dla akademika-Żyda pomocy produkcyjnej pozbawionej całkowicie cechu filantropijnego spotka się z gorącem i wydatnem poparciem z strony całego społeczeństwa żydowskiego, a w pierwszym rzędzie z strony Gmin Żydowskich.

— **Znowu amator na gumy.** Do mieszkania rzowi Jerzemu Mitraszewskiemu, zamieszkałemu na Kleparowie l. 120 skradziono dnia 9. bm. 4 koła z gumami do dorożki. Szkoda wynosi 200 000 Mp.

— **Dziś w niedzielę herbatka** w Kawiarni »Warszawa« na dochód Tow. Pogorozantów (Żyd. Dom Akadem.)

— **Wpisy w lwowskim instytucie muzycznym** na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły przy ul. Sobieskiego 4. Tamże informacye i prospekta.

Kurs koncertowy fortepianowy w lwowskim Instytucie Muzycznym prowadzi S. Esenberger, N. Kwincińska i Weber.

Seminaryum Muzyczne dla kandydatów na nauczycieli muzyki w szkołach państwowych utworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

Szkoła Operowa lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapelmistrza opery J. Lehrera.

Muzyczna Froeblowska Szkółka przy Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 10. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya chwiejna.

Płacono: Dolary ameryk. 3990, nadwyjskie 3450—3480 marki niem. 41 41 50, leje rum. 41·50, kor. czeskie 42 42·50.

Zamknięcie giełdy berlińskiej.

Berlin (KE. Radio). Wskutek gwałtownej zniżki marki niemieckiej władze zamknęły giełdę berlińską.

Rząd niemiecki zadowolony ze zniżki marki niemieckiej.

Berlin (KE. Radio) Koła polityczne niemieckie zgadzają się na dewaluacyę marki. **Rząd niemiecki również** zadowolony z tej zniżki chce bankructwem finansów niemieckich zadokumentować niemożność płacenia odszkodowań entencie.

Kurs giełdy warszawskiej.

Warszawa 10 września 1921.
Dolary ameryk. 3980—3850. kan.

franki belgijskie 275, marki niem. —39—.

Czeki na Belgię 272, Berlin 4100, —3775, Gdańsk 3950, N. Jork 3980—3750, Pragę 4400, Wiedeń 328—

Zwyżka marki polskiej.

Warszawa 10. września (tel. wł. g.) Na giełdzie warszawskiej notowano obce waluty na całej linii po coraz niższym kursie.

Katastrofalna zniżka korony austryackiej.

Warszawa 10. września (tel. wł. g.) Rozeszła się tu pogłoska, że rząd austryacki zamierza zamknąć giełdę wiedeńską z powodu katastrofalnej zniżki korony austryackiej.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 10 b. m. Berlin 5·90, Praga 7·00, Nowy Jork 583·—. Austr. noty bank. stempl. 0·48, Budapeszt 1·35, Bukareszt 5·70, Wiedeń 0·60, Medyolan 25·30, Zagrzeb 3·00, Warszawa 0·15.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 10. bm. Berlin 5·80, N. Jork 580·00, Paryż 43·75, Bruksela 42·75, Sztokholm 126·00, Madryt 76·00, austr. korony stemplowane 0·48 Budapeszt 1·35, Bukareszt 5·75, Wiedeń 0·60, Holandya 185·00, Londyn 21·76, Medyolan 25·20, Kopenhaga 000·00, Chrystyania 76·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·15, Praga 7·00, Zagrzeb 3·00.

NADESŁANE.

Do zaręczyn p. Kiwie Nemlichowi serdecznie gratuluję
11246 Ada Getreuówna.

Adwokat Dr. Jakób Jolles Lola Mechlowiczówna zaślubieni w sierpniu 1921. Kołomyja. 11241

PAULINA FISCHLEROWNA
JOACHIM KICZALES
zaręczeni. 11249

Z okazyi zaręczyn k chanej siostry Frydzi Eisenbold z p. Bernardem Krantzem gratuluje serdeczne
11242 Zygmunt Eisenbold.

Z okazyi zaręczyn p. Dawida Schwarza z Brzeżan z p. Bertą Kernberg z Stanisławowa gratuluje serdecznie
11243 Baruch Pomeranz z żoną.

Naszemu kuzynowi Natanowi Feuersteinowi do zaręczyn z p. Rebeką Ringel serdecznie gratulują
11245 Klara Izrael
Kurfürst

DROBNE OGŁOSZENIA

INTERESA HANDLOWE.

Udolniona modniarka, pierwszorzędna siła, poszukuje spólnika lub spólniczki z kapitałem celem założenia salonu mód. Zgłoszenia pod »Salon« do Administracyi. 11266

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel« sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11 01

Absolwent uniwersytetu, rutynowany nauczyciel Żyd poszukuje na wyjazd posady nauczyciela domowego do gimnazyum klasycznego lub szkół niższych. Zgłoszenia listowne. Woch, Sambor — Przemyska dla »Absolwenta«. 11174

Poszukuję pensyonat z matury gimnazyalnej do 2 dzieci na całkowite podnia popołudniu. Informacye od 12—1 Tarnowskiego 4, parter lewy. 11262

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rotter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 11256

Poszukuję lekcyi z I-szej lub z drugiej gimnazyalnej, ewentualnie z klas ludowych. Łaskawe zgłoszenia w Administracyi »Chwili« (pod Sumienne). 11253

Absolwent uniwersytetu »Eton College« w Londynie udziela lekcyj języka angielskiego. Tylko poważni reflektanci zechcą się zgłosić pod »3 miesiące do Administracyi »Chwili«. 11234

POMOC LEKARSKA.

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powróciła i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11114
Dr. HENRYK ROSMARIN
były ordyn. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11107

Lekarz chorób skórnych i wenerycznych **Dr. A. NADEL**
ordynuje od 12—1 i od 3—5 pop. — Lwów, pl. HALICKI 7. 11237

POSAD POSZUKUJĄ

Koncypient adwokacki ze znajomością języka ukraińskiego poszukuje posady na prowincyi najchętniej we wschodniej Galicyi. Wiadomość Kurzer, Lwów, Zygmuntowska 11. 11198

Zdolny piwowar liczący 35 lat z 36 letnią praktyką z dyplomem szkoły browarniczej »Worms ter Leman«, były samodzielny właściciel browaru w Sambirsku poszukuje odpowiedniej posady w tym zawodzie. Wyjedzie też na prowincyę. Adres L. Fischbein dla Wellera, Dubno. 11261

MIESZKANIA, SKLEPY i LOKALE.

Duży lokal frontowy w suterynach nadający się na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki. Wiadomość Tatarska 2 u właściciela od 1—3. 11165

Zamienię 3 pokoje, kuchnia, komfort we Wiedniu, śródmieście, na podobne we Lwowie, umeblowane lub nie. Zgłoszenia Jackowa 6, III. piętro, Miedzy 4 6-tą popołudniu. 11264

Słuchaczka uniwersytetu we Lwowie zuka mieszkania za naukę przedmiotów szkolnych lub gry na fortepianie. Zgłoszenia pisemne w biurze dzienników Grolla w Stryju. 11248

Wynajmę pokój w śródmieściu fachowemu w bieliźniarstwie lub z działu bławatnego celem otworzenia wspólnego interesu. Listy »Śródmieście« Biuro ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11239

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Obejmę kancelaryę adwokacką we Lwowie lub na prowincyi pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi. 381

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detalicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Merunim. 11130

Odstąpię kancelaryę adwokacką na prowincyi. Wiadomość z grzeczności u Ignacego Rudego, Rynek 41. 11267

PRZYJMĘ pannę do 2 dziewcząt 7 i 11 lat na popołudnie. Eielman, Rappoporta 19, między 2—3. 1237

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Poszukuję kupna, dzierżawy lub zarządu apteki, ewentualnie przystąpię z kapitałem do spółki. Zgłoszenia pod »Apteka« do »Małopolskiej Reklamy«, Kopernika 16. 11260

Węgiel oraz brykiety górnośląskie z dostawą zaraz poleca Dom Górniczo-Handlowy, Sambor 11231

Znana firma spedycyjna w Warszawie poszukuje mniejszego biura spedycyjnego we Lwowie, celem zakupna ewentualnie oddałaby takowemu zastępstwo, albo urządziła przy niem swoją filię. — Pisemne zgłoszenia Dr. Joachim Hausmann, Lwów 3. Maja 12/I. 11235

WOLNE POSADY.

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

Pomocnika handlowego specyalnie z branży obuwia poszukuje Krach i Zimerman, Krakowska 26. 11210

Magazyn nowości dla pań poszukuje zdolnej kasyerki. Oferty »Nowości« do Administracyi. 11192

Adwokat Dr. Herzig we Frysztaku koło Jasła, poszukuje rutynowanego koncypienta. 11200

Dziewczynki do nauki poszukuje »Magazyn mód« Romanowicza 9. 11205

Magazyn konfekcyi męskiej i dziecinnej, Körner, Lwów, Trybunalska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Fabryka wytworów żywnościowych poszukuje energicznego kierownika technicznego. Zgłoszenia pisemne pod »Kierownik« do Administracyi »Chwili«. 11191

Dwie zdolne panny do ekspedycyi przyjmę natychmiast Magazyn Kolpana, Piekarska l. 1 B. 11207

Inteligentnej panny do sprzedaży poszukuje skład gramofonów. Zgłoszenia pisemne do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2 pod »K. S.« 11222

Panna podręczna samodzielna w krawiectwie damskiem zostanie natychmiast przyjęta. Maison Schergel. Sykstuska 31. 11269

Sprzedawczyni poszukuje natychmiast Magazyn Nowości dla Pań, Sykstuska 16. 11263

Poszukuję panny na przedpołudnie do dziewczynki 6-cio letniej. Zgłoszenia M. Kaufmann, ul. Słoneczna 20/II. 11251

Ogłoszenia.

Szukam spólnika
z kapitałem, lokal w śródmieściu. — Wiadomość: SERBSKA 7, II p. 11230

W zamian za wynajęcie
pokoju umeblowanego wyrobię posadę w większe instytucyi bankowej. Zgłoszenia pod »Wyższy urzędnik bankowy«. 11252

Za brylanty, złoto i srebro
płaci najwyższe ceny i przyjmuje wszelkie roboty PRACOWNIA JUBILERSKA **P. GOLDBERG,** WE LWOWIE **ul. Słowackiego 14.** 10378

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONOWE
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 26. 10780

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 1146

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Ważne dla kupców prowincyonalnych i gości przyjezdnych. Wielki wybór sukien wełnianych w najnowszych fas spodniczki wełniane, sukienki dziecinne, oraz bieliznę hurtownie i detajliczn e po cenach fabrycznych sprzedaje

»PARYŻANKA« Lwów, Pańska 22 (róg Zyblikiew przyst. tramw. KD. i ŁJ.

BAŁTYK

SP. Z OGR. ODPOW.

Lwów, ul. Sykstuska 23

prowadzi hurtownię towarów Tow. Akc. Widzewskiej Manufaktury Bawełnianej dawniej **Heinzel i Kunitzer w Łodzi.**

Sprzedaje oksfordy, zefiry, płótna dymy i t. p. po cenach fabrycznych. 11221

KAPY, CERATY, CHODNIKI, MEBLE TAPICEROWANE, DYWANY I FIRANKI

poleca **Skład tapet S. Weiss**

LWÓW, SOBIESKIEGO 2. 11011

OGŁOSZENIE.

»Związek szynkarzy S-ka z ogr. poręką w likwidacyi w PRZEMYŚLU«

podaje do publicznej wiadomości, iż sprzedaje swój inwentarz składający się:

60 — do 70.000 flaszek próżnych z piwa
1 kasa ogniotrwała Nr. 5
1 maszyna do pisania
1 maszyna do kopiowania listów
3 biurka kancelaryjne
odpowiednie maszyny i aparaty do ściągania piwa flaszkowego zapomocą prądu elektrycznego
20 skrzyń kapsli staniolowych do flaszek piwnych
Uprząż i chomonty dla koni 11195
3 karjerki do rozwożenia piwa flaszkowego
2 wozy ciężarowe et. c.

Powyższe przedmioty mogą być tylko łącznie pozbyte. — Oglądać je można od 26. do 30. września b. r. włącznie od godziny 9-ej do 12-ej przedpołudniem

w Przemyślu ul. Dworskiego 24 (Eiskeller)

Tabliczki szkolne

zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma

ALBERT PROJEKT

Lwów, Rutowskiego 24. 11123

Plugi orygin. Bächera

poleca skład maszyn rolniczych **M. Storch, Lwów, Krasickich 11a.**

ETYKIETY wszelkiego rodzaju » wykonuje i ma na składzie LITOGRAFIA Lwów, ul. Św. Michała 4

Buchalter bilansista z długoletnią praktyką bankową poszukuje posady. Refektuje wyłącznie a pierwszorzędne stanowisko. Zgłoszenia Gartenberg, Lwów, Lenartowicza 19. 11240

Dom komisyjno-handlowy

SZULIMA SINGERA

zawiadamia P. T. Kupców działu skórnego, iż utworzono 11235

hurtowny skład skór przy ul. Skarbkowskiej 17

i poleca P. T. Kupcom wszelkie gatunki skór zagranicznych po umiarkowanych cenach fabrycznych.

Forma do RUR KANAŁOWYCH 60/90 kompletna, nowa do sprzedania. — Wiadomość LWÓW, LISTOPADA l. 56 u właściciela. 11238

Do P. T.

Kupców, kooperatyw i kółek rolniczych.

Niniejszem mamy zaszczyt donieść, iż fabryka nasza została nowozorganizowana przez Lwowskie Towarzystwo naftowe i handl

Dzięki maszynom najnowszego systemu, nowemu składowi personalu technicznego i doborowemu materyałowi pi śniowemu będziemy odtąd w stanie w każdym kierunku dogodzić wymaganiom naszych P. T. Odbiorców co do wyrobów **pantofli, sliperów, śniegowców, papuczy i obuwia zimowego.**

Obuwie pilśniowe dotychczas wyprodukowane **sprzedajemy w dniach 13. i 14. b. m.** zapraszamy przeto do odwiedzin naszego magazynu **przy ulicy Piekarskiej l. c.**

Zamówienia en gros przyjmuje się w biurze centralnem Lwowskiego Towarzystwa naftowego i handlowego, we Lwowie przy ul. Sykstuskiej l. 46. 11221

Fabryka obuwia „Ibis" Ska z ogr. odp. we Lwowie.

Gdzie najtaniej kupisz

żarówki elektryczne?

w Biurze Techniczno-Handlowem »« i Elektrotechnicznem »«

Inż. E. LUFT

Warszawa, ul. Kopernika 7. Tel. 263-65.

Adres telegr. »RHEOSTAT«. 11229

ZA BRYLANTY, ZŁOT

Srebro, dyamenty, perły, złoto zag platyn- biżuterye **H. GUTTERMAN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10

Kupię używany komin do lok bily 18 wysoki 40 cm. nicy.

Sprzedam tanio kamienie skie kwarcowe, deński wyrób. PLUTO, Sykstuska 43

Lokal duży z wystawą

do odstąpienia na przyzwoitej alle

Reflektanci fachowi w dziele mód męs i damskich z większym kapitałem w współpracy poszukuj ani.

Zgłoszenia »E. D. 100« Biuro dzienników B stab. Lwów, Legionów 21. 11

WAŻNE DLA PT. PAŃ

Od 20 lat istniejąca **Pracownia kostyum i konfekcyi damskich**

A. WEINSTEIN

LWÓW, UL. SOBIESKIEGO

została na nowo uruchomioną i z trzoną w pierwszorzędną materyał kostyumy i płaszcze zimowe oraz szowe. **Wykonanie według najnowszego fas »« »« CENY UMIARKOWANE.**

SIANA, OWS i SŁOMY

ZAKUPI W KAŻDEJ ILOŚCI FI

STAN. VOGE

Lwów, Jagiellońsk

Na żądanie dostarcza się prasę i

Zgłoszenia osobiste lub pisem

Ważne tylko do 25 września 1

112

Poszukujemy panny

obznajomionej z pracą biurową, biegłej w pisaniu na maszyn z znajomością stenografii. — Posada natychmiast do objęcia. « Oferty pod »Excelsior« do Biura ogłoszeń **Brücka, Kościuszki**

Pierwsza małopolska fabryka wyrobów drzewnych

„BOB"

w WADOWICACH, MAŁOPOLSKA

oferuje amerykańskie kołki szewskie

POSZUKUJE SIĘ ZASTĘPCÓW. 11164

Złote obraczki st

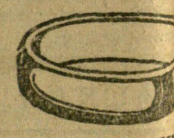

14 kar. t. sztuka M

za fasen. Złote po kursie lub w zamian ze st

JUBILE

H. MANDL

KOPERNIKA

naprzeciw kina Kopernik

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zip »Drukarnia Lwowska« Lwów Kopernika 1

Nr. 952 Lwów, wtorek 13. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Z powodu zjazdu kupiectwa chrześcijańskiego.

(w) Z końcem września odbyć się ma w Lwowie z okazyi Targów Wschodnich zjazd kupiectwa »polskiego«. Charakterystyczny to objaw. Zagraniczni kupcy i przemysłowcy, którzy w owym czasie przyjadą do Lwowa, by poznać przemysł i handel tego kraju, będą mieli sposobność przypatrzeć się równocześnie z bliska hasłom, pod jakiemi prowadzi się w Polsce akcyę uzdrowienia stosunków gospodarczych. Reklama, jaką mają być Targi Wschodnie, będzie w ten sposób kompletna, gdyż umożliwi nie tylko pogląd na siły twórcze kraju i rodzimą produkcyę, ale zailustruje także walkę prowadzoną przeciw handlowi i przemysłowi żydowskiemu.

W intencyi aranżerów zjazdu kupiectwa »polskiego« nie leży może sama chęć zaprezentowania światu swej antyżydowskiej wojowniczości i przypuszczamy, chociaż całkiem pewni tego nie jesteśmy, że są oni na tyle rozumni, iż wiedzą, że zademonstrowanie światu ad oculos tej metody starań o podniesienie dobrobytu Polski zachwytu nie wywoła. Pragną oni może tylko przedstawicieli handlu i przemysłu żydowskiego usunąć z widoku, zakryć, uczynić niewidzialnymi, by móc kupców i przemysłowców »polskich« zaprezentować zagranicy jako jedynych, którzy coś znaczą, z którymi warto mówić i wdawać się w stosunki. Jeśli taki jest ich zamiar, to przeliczą się niezawodnie gruntownie. Kupiectwo żydowskie, które mimo ataków, jakie odpierać musi z wszystkich stron, stanowi dziś w Polsce trzy czwarte części ogólnego stanu kupieckiego, nie jest ani tak bezsilne, ani tak niedołężne, by dało się się zepchnąć z widowni, i znajdzie drogi i środki, by dać poznać światu swoją wartość i swe znaczenie.

Zjazd kupiectwa »polskiego« w czasie Targów Wschodnich w Lwowie zademonstruje gościom z zagranicy co najwyżej tylko fakt, że handel i przemysł »polski« buduje swoją przyszłość na zwycięstwie, jakie pragnie odnieść nad handlem i przemysłem żydowskim przy pomocy swej politycznej przewagi, nie zaś na pokojowej ekspanzyi przy pomocy swych zdolności twórczych. Czy droga ta jest właściwa do zdobycia zaufania zagranicy, to kwestya zupełnie niewątpliwa. Dla przedstawicieli handlu i przemysłu zagranicznego bowiem fakt ten stanowić będzie tylko jeszcze jeden, i to bezpośrednią naocznią poparty dowód nieskonsolidowanych stosunków wewnętrznych Polski.

Nie spodziewamy się nikogo tymi argumentami przekonać. Zjazd kupiectwa »polskiego« z pewnością odbędzie się i da różnym geniuszom »Rozwoju« sposobność popisania się swojem krasomowstwem. Przewidujemy już nawet treść rezolucyj, jakie na tym zjeździe prawdopodobnie uchwalone zostaną. Są to rzeczy, które na tle panującego nastroju uniknąć się nie dadzą. Żaden dowód zgubnego wpływu tej metody na ogólne stosunki gospodarcze nie zdoła zapewne skłonić niesumiennych, tanich poszukujących agitatorów do zmiany swej taktyki. Kupiectwo żydowskie liczyć się musi z faktem, że istnieje w Polsce silna tendencya pozbawienia go podstaw jego egzystencyi i uniemożliwienia mu wszelkiego zarobkowania, tendencya, nie przebierająca w środkach i nie licząca się wcale z momentami etyki lub sprawiedliwości. I pamiętać musi też przy tem kupiectwo żydowskie, że w obronie jego nikt nie stanie, że polegać musi jedynie na własnych swoich siłach.

To też powinno kupiectwo żydowskie czemprędzej skupić się do obrony. Sposobność taka, jaką się Targi Wschodnie, musi zostać przez nie wyzyskaną, by okazać wszystkim, którzy tu zjadą dla poznania stosunków, że handel, który znajduje się w rękach żydowskich, zasługuje na uwagę i uznanie. Obok zjazdu kupiectwa »polskiego« winien odbyć się w Lwowie równocześnie zjazd kupiectwa żydowskiego. Nie dla polemiki lub dla odpłacenia pięknem za nadobne! Głoszenie haseł walki przy użyciu szowinistycznych frazesów może kupiectwo żydowskie śmiało pozostawić aranżerom zjazdu kupiectwa »polskiego«. To są rzeczy, które na dalszą metę w handlu z reguły zawodzą. Zjazd kupiectwa żydowskiego służyć powinien wyłącznie celom pozytywnej pracy i dla wykazania światu, że ci, którzy w Polsce stworzyli i tak wysoko podnieśli, ci którzy miasta polskie podnieśli a temsamem niemało przyczynili się do dobrobytu Polski, zasługują na uwagę także dzisiaj, mimo, iż tyle sił nieczystych jest przy pracy, by ich w oczach świata zbezcześcić i grunt z pod nóg im usunąć.

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Konferencya oświatowa.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Odbyła się tutaj konferencya oświatowa; referat wygłosił poseł Grünbaum.

Poeta Ch. N. Bialik skreśliwszy stosunki panujące w sowieckiej Rosyi stwierdził upadek kultury hebrajskiej tamże. Władze sowieckie prześladują bowiem na każdym kroku hebrajskie piśmiennictwo. Jedynie hebrajski teatr rozwija się dzięki zabiegom Stanisławskiego. Mimo panującego ucisku tysiące Żydów uczą się języka hebrajskiego potajemnie.

Konferencya powzięła uchwałę zwrócić się do wszechświatowej organizacyi syonistycznej z wezwaniem, by dziesiątą część dochodów z akcyi na rzecz „Funduszu Podwalin" przeznaczyła na cele oświatowe.

Plan kolonizacyjny Dra Ruppina przyjęty.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Komisya palestyńska odrzuciła projekt kolonizacyjny Soskina, natomiast uchwaliła polecić kongresowi plan dra Ruppina, wedle którego mają być utworzone na nowo nabytych gruntach w Emek Jesreel dwie kolonie oparte na indywidualnych podstawach (Moszaw Owdim) dla 140 rodzin.

Walne Zgromadzenie Banku kolonialnego.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Odbyło się walne zgromadzenie akcyonaryuszy Banku kolonialnego. Z przedłożonego bilansu wynika, że zysk brutto wynosi 49816 funtów szterlingów, fundusz rezerwowy zaś wynosi 146000 funtów szterlingów.

Bank Kolonialny partycypuje w Anglo-Palestina Company kwotą 293000 funtów szterlingów.

Akcyonaryuszom uchwalono wypłacić pięcioprocentową dywidendę.

Dyrektoryum w miejsce Komitetu Wykonawczego.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Delegaci amerykańscy domagają się ustanowienia dyrektoryum w miejsce Komitetu Wykonawczego, który ma zupełnie być zniesiony.

»Keren Hajessod«.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Amerykański projekt dotyczący „„Keren Hajesod" został przyjęty.

— ii —

Rada ambasadorów wzywa Węgrów do odd[illegible]nia zach. Węgier.

Paryż. (PAT.) Havas. Rada ambasadorów wystosowała do posła węgierskiego we Wiedniu notę, stwierdzającą, że rząd węgierski ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za gwałty dokonane przez bandy, czy też regularne wojska węgierskie w komitatach zachodnich Węgier. Nota wzywa rząd węgierski, by opróżnił obie strefy Węgier zachodnich i dodaje, że gdyby Węgry rwały na swojem stanowisku będą wzięte pod rozwagę postanowienia celem przeprowadzenia traktatu w Trianon.

Wiener-Neustadt, Eisenstadt i część miasta Bruck na Litawą leżącą na terenie zachodnich Węgier zostały obsadzone przez węgierskie siły zbrojne.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Ostatnie 7 występów **Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.** **Ostatnie 7 występów**

Dziś — W poniedziałek 12. września o godz. 8-mej wieczorem — PO RAZ OSTATNI **KOWAL JANKEL** sztuka w 4 akt. D. Pińskiego. Reżys. L. KADISON.

We wtorek 13-go września o godz. 8 wieczorem **Na pograniczu dwóch światów** (DYBUK Sz. Anskiego.

We środę 14. września o g. 8 wiecz orem 1. **Amnon i Tomor** Pemat dramatyczny Sz. Asza

2. **ŚCIANA** Etud dram. Z. Segałow cza. Czytany w osobach przy akompanjamencie muzyki. Reżys. M. Elkin Muzyka I. Sztosberga wystawa M. Haneman. L. KADISON.

We czwart k 15. o g. 8 wieczor. **PREMIERA Pusta Kozma** sztuka lud. w 4 akt. P. Hirszb a Reż. L. Kadison

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth. Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Konferencya wszechświatowa Organizacyi „Hechaluc".

Karlsbad.

W związku z Kongresem odbyła się konferencya światowa org. „Hechaluc" na której byli obecni delegaci z Rosyi, Polski, Rumunii, Litwy, Łotwy, Konstantynopola, Austryi, Włoch, Czechosłowacyi, Galicyi Wschodniej i Palestyny. Obrady zagaił S. Rubarzow, który przemówieniu swem zobrazował ciężką sytuacyę w jakiej znajduje się obecnie ruch chalucowy, i podkreślił doniosłą rolę konferencyi, wskazał na konieczność stworzenia spolstej organizacyi pionierów.

Do prezydyum konferencyi wybrano delegatów: Gozana, Smiteckiego, Załudowskiego, Lewinsohna i Szorra. Na pierwszem posiedzeniu przedstawiciele różnych krajów składali sprawozdania z działalności organizacyi krajowych „Hechalucu".

Pierwszy przemawiał przedstawiciel Rumunii. Ruch chalucowy rozwinął się w Rumunii dopiero w ostatnich czasach, kiedy wzmogła się fala chaluców ukraińskich i miejscowe związki syonistyczne zwróciły uwagę na sprawę emigracyi do Palestyny. W Besarabii i Rumunii powstały organizacye, mające na celu przygotowanie chaluców dla Palestyny. „Hechaluc" w Rumunii napotkał na rozmaite trudności. Musiał sam zdobywać środki finansowe i załatwiać wszelkie sprawy natury prawnej, związane z transportem ludzi przez kraje, które niechętnie przyjmowały chaluców z Ukrainy. Ogółem zgłosiło się 1.500 osób, z których dotychczas można było wysłać tylko 600. Wśród tych było 5 proc. żonatych, 20 proc. robotników kwalifikowanych. 80 proc. władało językiem hebrajskim.

Drugi przemawiał Gotz w imieniu organizacyi litewskiej, „Hechaluc" na Litwie wyłonił się z ruchu chalucowego w Rosyi. Przygotowanie produkcyjnych pracowników dla Palestyny napotkało w pierwszych czasach na wielkie trudności; żydowscy właściciele ziemscy nie chcieli przyjąć do pracy chaluców, nie ufając ich zdolnościom do ciężkiej pracy na roli. Przeszkody zostały następnie usunięte. Pod wpływem aPlestyny do pracy chaluców wniknął element spółdzielczości.

Cała prawie praca przygotowawcza chaluców opiera się obecnie na kooperacyi.

Najważniejszą sprawą, zaprzątającą obecnie umysły chaluców na Litwie jest sprawa migracyi, zwłaszcza z tego względu, że Litwa stała się obecnie również krajem tranzytowym dla chaluców z Rosyi. Niezbędne środki finansowe były dotychczas zdobywane przez sam „Hechaluc". Mówca żąda, aby zwolniono chaluców od troski pieniężnej i tym samym umożliwić im całkowite poświęcenie się sprawie przygotowywania się do pracy w Palestynie. Delegat z Polski zobrazował pracę i rozwój „Hechaluc" w Polsce. Organizacya w Polsce liczy 4500 członków. Bardzo wiele uczyniono na polu przygotowania fachowego chaluców, którzy są zobowiązani pracować w określonej grupie przynajmniej przez rok jeden, by w ten sposób przyzwyczaić się do pracy. Obecnie pracuje w grupach 700 osób. „Hechaluc" posiada 5 ferm, 3 ogrody, 4 warsztaty stolarskie i 3 ślusarskie. W warsztatach pracuje 207 osób posiadających własne narzędzia. Co się tyczy działalności kulturalnej, to „Hechaluc" w Polsce założył 22 grupy języka hebrajskiego z 763-ma słuchaczami 9 kursów palestynoznastwa, 1 kurs historyi żydow. 84 proc. wszystkich członków jest zajętych pracą produkcyjną. 400 członków pracuje od roku, 480 od 3 lat, a 641 przeszło 3 lata. Cała organizacyi składa się z około 100 organizacyi lokalnych. W roku 1920 wyjechało do Palestyny 957 chaluców, w r. 1921 — 1500, a 750 jest gotowych do wyjazdu.

Przed umową handlową czesko-polską.

Warszawa. 10. września (Tel. wł. eg.) Czeskosłowacki poseł w Warszawie, p. Maksa odbył konferencyę z wicemin handlu p. Strasburgerem. Narada ta dotyczyła pertraktacyi związanych z zawarciem umowy handlowej między Polską a Czechami.

Aresztowanie komunistów w Budapeszcie.

Budapeszt. (Pat.) Węg. B. K. policya aresztowała 18 osób, które utworzyły organizacyę komunistyczną robotników młodocianych. Organizacya ta przeprowadziła komunistyczną propagandę wśród młodzieży robotniczej. Nici organizacyi sięgają do Wiednia.

Aresztowanie oficerów w Rosyi.

Kopenhaga. (Pat.) Wolff. „Birlinske Tidende" donoszą z Helsingforsu, że w rosyjskiej flocie bałtyckiej odkryto nowy spisek. Miano aresztować 400 oficerów. Również odkryto spisek oficerski w Kijowie, gdzie aresztowano 180 osób. W Moskwie aresztowano 150 osób, które pozostawały w związku z rozwiązanem niedawno wszechrosyjskim komitetem ratunkowym.

Zamknięcie wszechnic rosyjskich.

Kopenhaga. (Pat.) Wolff. „Politiken" donosi, w telegramie ze Sztokholmu: Rząd sowiecki zwołał kongres do Moskwy celem zreformowania szkolnictwa wyższego. Wobec tego że studenci niekomunistyczni stanowili większość kongres rozwiązano i przedsięwzięto znaczną liczbę aresztowań. Dnia następnego studenci zgromadzili się przed uniwersytetem niosąc tablice z napisami: „Żądamy uwolnienia naszych kolegów", niech żyje autonomiczny uniwersytet itd. Demonstrantów ostrzeliwali żołnierze. Rząd sowiecki zarządził zamknięcie wszystkich wszechnic i przeprowadził reformę uniwersytetów, która umożliwia rządowi kontrolę nad wszystkimi wszechnicami, i znosi dawniejsze rady profesorskie.

O kurs denarów na giełdzie zurychskiej.

Grac. (Pat.) W. B. K. „Tagespost" donosi z Belgradu: Rada Ministrów zajmowała się na ostatniem posiedzeniu kwestyą notowania donarów na giełdzie zurychskiej. Minister skarbu oświadczył, że kilka banków szwajcarskich ustala w drodze spekulacyi fikcyjny kurs denarów na giełdzie szwajcarskiej. Rada Ministrów uchwaliła zaprotestować energicznie u rządu szwajcarskiego przeciw tego rodzaju spekulacyom a w razie bezskuteczności protestu zakazać notowania franków szwajcarskich na giełdach jugosłowiańskich.

Konflikt Berlina z Monachium.

Monachium. (Pat.) W. B. K. Po onegdajszej Radzie Ministrów której posiedzenie trwało do godz. 1-szej w nocy, rozeszła się pogłoska, że zanosi się na przesilenie gabinetowe i że rząd odrzucił kompromis zaproponowany przez Berlin. W gmachu sejmowym odbywały się narady wszystkich frakcyi. Nastrój był bardzo podniecony. Podczas gdy z jednej strony koalicya mieszczańska nie miała zamiaru przyjęcia zaproponowanego kompromisu, lecz przeciwnie oświadczyła się za zerwaniem rokowań z Berlinem, dowiedzano się, że partya socyalistyczna i związki zawodowe czyniły przygotowania do strajku generalnego. Podczas gdy umarkowani przywódcy prawicowi, w pierwszym rzędzie przywódca bawarski partyi ludowej Held usiłowali uniknąć rozłamu. Jest nadzieja, że usiłowania te będą uwieńczone pomyślnym rezultatem. Wieczorem nastrój był o wiele spokojniejszy. Należy przyjąć, że będą się toczyły dalsze rokowania z Berlinem na tej podstawie, iż stan wyjątkowy w Bawaryi będzie zniesiony natomiast rozporządzenie prezydenta Reszy co do zawieszenia pewnych dzienników będzie zmienione. Rząd bawarski zaproponował stałej komisyi sejmowej że zniesienie stanu wyjątkowego nastąpi wtedy, gdy na to pozwolą stosunki. Ten wniosek na posiedzeniu stałej komisyi odrzucono. Z tego powodu zgłosił dymisyę prezydent ministrów Kahr oraz minister sprawiedliwości.

Strejk generalny odpowiedzią na groźbę wojny światowej.

Neuen. (Pat.). Radio. Na kongresie związków zawodowych angielskich przyjęto rezolucyę wzywającą wszystkie organizacye górnicze świata do ogłoszenia generalnego strajku na wypadek gdyby ujawniła się jakakolwiek groźba nowej wojny światowej.

Żydzi na Wileńszczyźnie.

Warszawa. (B. P. S. O.) „Unser Tog" (Wilno) poświęca artykuł sprawie równouprawnienia języków na Litwie środkowej. Artykuł podkreśla sprzeczność, zachodzącą pomiędzy słowami a praktyką, czynników rządzących.

„Wszystkie piękne zasady, o których pewne koła tak lubią rozwodzić się, gdy zachodzi mowa o położeniu ludności żydwskiej na Litwie środkowej, okazują się tylko przyrzeczeniami, zdobiącemi w odnośnych momentach artykuły prasowe, bez jakiegokolwiek realnego znaczenia w życiu praktycznem. Do

ater żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11255

W poniedziałek 12. bm. o godzinie 7·30 wiecz.
PO RAZ TRZECI
DZJEKALE BLOFER
operetka w 3 aktach Joonga.

obnych pięknych zasad należy również z
łosem proklamować równouprawnienie je-
ów krajowych. Jak jednak to równoupra-
enie wygląda w rzeczywistości, na to mamy
zo dobitne ilustracye.

Wystarczy chociażby przypomnieć fakt,
dzia, który zabronił świadkom zeznawać
języku żydowskim, co było dopuszczalne
et za caratu. Jeżeli jednak można ten lub
fakt ignorowania dekretu o równouprawnie-
iu języków uważać za dowód przesadnego
yzmu, tego lub owego urzędnika, to
miast nieregagowanie władzy wyższej na
obne ignorowanie jest już wyraźnym do-
iem, że „równouprawnienie" jest wyrazem
ści.

Obecnie mamy już nawet wyraźny dowód
o. Dostarczył go nam wydział do spraw
owych, który wszak powinien znać posta-
enia zawarte w dekretach Tymcz. Komisyi
dzącej.

Gdy administracya „Unser Tog", opiera-
się na tym dekrecie, zwróciła się do wy-
wspomnianego wydziału z listem w języku
o stim, list ten został oficyalnie zwrócony
natrony w uwagę, że wszelkie pisma po-
ny zawierać również tłómaczenie na język
ski.

Urzędnicy gmać tłómaczą sobie równo-
wnienie języków w dziwny jakś sposób.
swej naiwności przypuszczają że dla Ży-
w wystarczy, gdy łaskawie pozwoli się im
ś takie w języku żydowskim, ale żeby to
nie miało również znaczenie i wagę. —
o zrozumieć nie mogą. Należy stwierdzić,
rotna interpretacya zasady równo pra-
enia języków, jest co najmniej rawa.
zak cała istota równouprawnienia tkwi w
, aby im i jszość narodowa mogła porozu-
ewać się z organami władzy we własnym
ju. Pod uniemożliwieniem przez urzęd-
czy, delikatnie mówiąc, kpić z równoupra-
ienia. Nie mamy tyle wolnego czasu, aby
de pismo podawać w dwuch językach. Je-
li żądacie tłómaczenia, to mówcie i pisz o-
arcie.

Na Litwie Środkowej język polski
ed nym językiem urzędowym i
wracanie się w języku innym jest zaka-
ne. Nie opowiadajcie historyi o tem,
wszystkie miejscowe języki są równo-
prawnione.

Zjazd kupiectwa chrześcijańskiego.

Otrzymujemy nast pujące pismo:

Szanowna Redakcyo! Dowiedziałem
ę, że w czasie Targów Wschodnich od-
yć się ma we Lwowie zjazd kupiectwa
olskiego. Na moje zapytanie oświadczyły
i osoby miarodajne, że wiadomość ta
st prawdziwa i że nazwa »kupiectwo
olskie« oznacza właściwie kupiectwo
hrześcijańskie«. Wynika z tego, że pew-
e sfery chcą kupiectwo żydowskie po-
rostu usunąć poza nawias. Zdaniem mo-
m kupiectwo żydowskie powinny tej an-
rsemickiej prowokacyi przeciwstawić wła-
ny, zorganizowany czyn. Na czas Targów
Wschodnich winni kupcy żydowscy zwo-
ać do Lwowa zjazd swoich przedstawi-
eli, by światu pokazać, że zjazd kupiec-
twa polskiego nie jest ani jedynym re-
rezentantem stanu kupieckiego, ani także
eprezentantem jego lepszej części.

Z poważaniem Karol Eisenstein.

Marnowanie grosza publicznego.

Lwów, 11. września.

W jednym z tut. pism porannych pojawiło się **wczoraj tj. dnia 10 września br.** ogłoszenie, że Rejonowy Zarząd Bud. Kwat. Lubin rozpisuje konkurs na dostawę płyt akumulatorowych i że oferty należy nadsyłać **do 1. września br.**, gdyż późniejsze zgłoszenia nie będą rozpatrywane.

Cóż na to p. minister spraw wojskowych.

Wielkie włamanie w śródmieściu.

Lwów 11 września.

W nocy z soboty na niedzielę dokonano we Lwowie wielkiego włamania w śródmieściu. Ofiarą włamywaczy padł tym razem sklep konfekcyjny Jakóba Posamenta przy ul. Akademickiej l. 2. Zawiadomione o włamaniu władze policyjne wszczęły dochodzenia które ustaliły, że sprawcy dali się zamknąć wieczorem w sklepie i w nocy zabrali się do „pracy". Z kasy podręcznej zabrali 4.000 lei rumuńskich, precyoza, ponadto skradli kilka płaszczy futrzanych oraz skórki z bobrów. Właściciel ocenia swoj ą szkodę na blisko dziesięć milionów marek.

Większe trudności nastręczało złodziejom wydostanie się z zamkniętego lokalu. Po rozbiciu żelaznych drzwi, przedostali się do „labiryntów" hotelu Georgea, a stamtąd na ulicę. Metoda, jaką zastosowali włamywacze, dając się zamknąć w sklepie, jest zupełnie nowa. Sprawcy wybrali noc z soboty na niedzielę do wykonania swego planu, wiedząc, że z powodu niedzieli sklepy są zamknięte, a zatem nikt nie będzie im przeszkadzał. Przed niespełna rokiem popełniono w hotelu Georga włamanie w sklepie jubilerskim Dąbrowskiego, również w nocy z soboty na niedzielę.

Władze bezpieczeństwa aresztowały wczoraj pewnego podejrzanego osobnika pod zarzutem uczestnictwa w tem śmiałem włamaniu.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Z sali sądowej.

Samochód gen. Łempickiego.

Warszawa. Przedmiotem gorących rozpraw w sądzie wojskowym D. O. G. w Warszawie była sprawa gen. ppor. Zygmunta Łempickiego, b. członka rady wojennej, obecnie sfensyonowanego, oskarżonego o przestępstwo przywłaszczenia.

Akt oskarżenia zarzucał mianowicie gen. Łempickiemu, że po powstaniu państwa polskiego w marcu 1918 r. w m. Bobrujsku, zajmując stanowisko dowódcy dywizyi ułanów 1. korpusu polskiego i, otrzymawszy w drodze rekwizycyi od Ludwiki bar. Hartingh na użytek wojska polskiego samochód firmy „Benz" stanowiący własność tejże baronowej, przywłaszczył go sobie i, w marcu r. z. sprzedał z naruszeniem obowiązku służbowego.

Gen. Łempicki nie przyznając się do winy wyjaśnił, że w mowie będący samochód bynajmniej nie należał do osoby prywatnej, lecz był przyprowadzony ze sztabu b. armii rosyjskiej przez szofera Polaka i zarejestrowany w ewidencyi samochodów korpusu. Gdy, nastąpił czas likwidacyi korpusu i gdy, ulegając przemocy Niemców, trzeba było, zgodnie z zawartą z nimi umową mienie korpusu oddać Niemcom, którzy oczywiście przedewszystkiem pragnęli zawładnąć samochodami, tak koniecznymi dla celów wojennych, — wówczas gen. Dowbor-Muśnicki, na prośbę gen. Łempickiego, dał mu ów samochód na własność, uprzedzając, że o wyjednanie u Niemców pozwolenia na przewiezienie samochodu do Warszawy, gen. Ł. sam już musi zabiegać. Jakoś drogą tych zabiegów, udało się przewieźć samochód do kraju i tu ukryć go w majątku oskarżonego w Młocinach.

Następnie, chcąc przyczynić się do zaspokojenia potrzeb instytucyi państwowej, oskarżony sprzedał samochód zaledwie za 120 tysięcy marek jednej zinstytucyi rządowych, gdy według zaświadczenia specyalistów istotna wartość ówczesna samochodu wynosiła nie mniej jak 450 tysięcy mk.

Okoliczności te znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków gen. Dowbor-Muśnickiego, pułkownika Szulborskiego, szofera Czarkowskiego i innych, którzy ustalili, że samochód oddany był na własność gen. Łempickiemu.

Prokurator Jaczewski dowodząc się skazania dowodził, że pomimo darowizny uczynionej przez gen. Dowbor-Muśnickiego przedmiot nigdy nie przestał być własnością wojska polskiego, któremu winien być zwrócony.

Obrońca adw. Nowodworski wnosił na zupełne uniewinnienie oskarżonego, gdyż samochód stanowił własność Ł.

Znanym był powszechnie — mówił adw. Nowodworski — pewien kierunek politycznohistoryczny polskiej myśli naukowej, który swego czasu jedyną przyczynę upadku Rzeczypospolitej upatrywał w wadach naszych praojców i który wpoić pragnął przekonanie, że słusznie za własne przewiny zginęliśmy. I pewną analogię takiego właśnie poglądu stanowi sprawa nieniejsza. Jasną kartę wojskowości polskiej, jaką stanowią dzieje I. korpusu, od czasu do czasu, zda się, pragnie jakaś nieznana ręka zaciemnić i zasłonić, lecz gen. Łempicki — jeden z uczestników sławy I. korpusu, wyjdzie z tej sali posiedzeń z podniesioną głową i z przekonaniem, że dobrego imienia korpusu niczem nie splamił.

Sąd wojskowy wydał wyrok **uniewinniający** gen. Łempickiego.

NADESŁANE.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego).

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Poniedziałek 12. bm. „Dziewczyna z Holandyi".

Wtorek 13. bm. „Cyrulik sewilski", gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

— **Nasz recenzent muzyczny, p. Alfred Plohn** wyjechał na kilkutygodniowy wypoczynek. Zastępstwo objął p. **Dr. Natan Hermelin.**

— **Obława na uchodźców ukraińskich.** W dniu wczorajszym odbyła się we Lwowie obława na uchodźców żydowskich z Ukrainy. Przytrzymani uchodźcy zostaną przymusowo wysiedleni ze Lwowa.

Jak nas informują sprawą tą zajął się Zyd. Komitet Ratunkowy, który roz-

Kino GRAŻYNA LEONA SAPIEHY 34.
TYLKO w poniedziałek, wtorek i środę ukaże się sensacyjny dramat amerykański 11270
„Szakale Ameryki"

Fabryczny skład szkła butelek :: POD FIRMĄ **A. Halbersberg** 11271 Lwów, ul. Zborowski

Posiada na składzie: butelki monopolowe białe 0.6 i 0.3, oraz butelki czar 0.7, 1 litr, ½ litr, stare i nowe. Cylindry, Einzatzki, Naftki, Szklanki zielo Słoiki i butelki apteczne po cenie fabrycznej, które poleca się łaskawej uwadze Sz. P. P. Kupc

winął planową akcyę, mającą na celu dobrowolne przesiedlenie uchodźców przebywających we Lwowie. Zaznaczyć należy, że wyznaczony przez władze termin wysiedlenia uchodźców jeszcze nie upłynął.

Zamknięcie placu powystawowego. Ze względu na bliski termin otwarcia »Targów Wschodnich« musi praca na Placu Powystawowym być prowadzona w bardziej wzmożonem tempie. Zaczynają też już nadchodzić eksponaty, wobec czego Zarząd »Targów Wschodnich« postanowił zamknąć Plac Wystawowy dla publiczności.

— **Wpisy do Akademii Górniczej w Krakowie.** Zgłoszenia nowowstępujących na rok I-szy odbędą się 3, 4 i 5. października br. Wstępny egzamin konkursowy 6. i 7. października br. Wpisy imatrykulowanych na rok I-szy 10. października br. Zgłoszenia i wpisy na rok II-gi i II-ci 12, 13. i 14. października br. Egzamina konkursowe z r. I-go od 3—9 października br. Z roku III-go od 3—13 października br. Zgłoszenia do egzaminów kursowych osobiste lub pisemne 30. września i 1 października br.

— **Nowe ceny papierosów zagranicznych.** Generalna dyrekcya monopolu tytoniowego w Warszawie ustanowiła z dniem 10. września 1921 nowe ceny zagranicznych papierosów. Sztuka papierosa »Wernyhora« kosztuje 8 Mk., »Memphis« 7 Mk., »Cavalla« 5 Mk., Rahat, Sayr, Habibi, Jason, La Polonaise, Basma, Ballet, Anassa i Mon Ami po 4 Mk.

Ceny innych wyrobów tytoniowych zagranicznych pozostają niezmienione.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn najukochańszej siostry Tońci Grüner z p. Hermanem Backtrogiem tą drogą zasyłam serdeczne gratulacye

11272 M. Grünerówna.

Serdeczne gratulacye do zaręczyn p. Tonci Grünerówny z p. Hermanem Backtrogiem zasyłają serdeczny »Mazeltow« 11273

Klopperowie.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Absolwent uniwersytetu, rutynowany nauczyciel-Żyd poszukuje na wyjazd posady nauczyciela domowego do gimnazyum klasycznego lub szkół niższych. Zgłoszenia listowne. Woch, Sambor — Przemyska dla »Absolwenta«. 11174

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11 01

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Węgiel oraz brykiety górnośląskie z dostawą zaraz poleca Dom Górniczo-Handlowy, Sambor 11231

Poszukuję kupna, dzierżawy lub zarządu apteki, ewentualnie przystąpię z kapitałem do spółki. Zgłoszenia pod »Apteka« do »Małopolskiej Reklamy«, Kopernika 16. 11260

Kasa wertheimowska, lampy, półki na książki, pościel, porcelana, szkło i inne rzeczy do sprzedania Mochnackiego 22, II. p. od 3—5 11162

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincyę. 10 24

Sprzedaż mebli i giętych krzeseł Gmach Hr. Skarbka, brama 5 w podwórzu. I. piętro. 11204

INTERESA HANDLOWE.

POSZUKUJĘ na spólnika kapitalisty fachowca. Mam lokal na najlepszym trakcie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Kapitalista«. 11208

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych **Dr. SCHWARZ** Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowackiego 4

WOLNE POSADY.

Pannę do kasy przyjmie księgarnia »Beth Izrael« Jagiellońska 15. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem curriculum vitae i warunków. 11132

Sprzedawczyni poszukuje natychmiast Magazyn Nowości dla Pań, Sykstuska 16. 11.63

Panna podręczna samodzielna w krawiectwie damskiem zostanie natychmiast przyjęta. Maison Sch rgel. Sykstuska 31. 11269

Adwokat Jampoler w Tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Po targach wschodnich lub wcześniej poszukuję pokoju umeblowanego z osobnym wchodem z wiktem lub bez. Bliżej, Aptekarz Murarska 21, I. p.

Ogłoszenia.

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Tabliczki szkolne
zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
Lwów, Rutowskiego 24. 11123

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Na poszczególne miasta Wsch. i Małopolski oddamy wyłączn
ZASTĘPSTW
na sprzedaż jodowych soli kąpielowych „JODORA przeciwko reumatyzmowi, skrofulozie, bó strzałowym i t. p.
Reflektuje się tylko na firmy pierwsz w szczególności hurtownie apteczne, dr apteki i t. p.
Zgłoszenia przyjmuje Tow. eksploatacyi soli kąpielowych „Jodo
Stanisławów, Batorego

Płaszcze górskie, węże, WERY, wsze przybory do tychże, KARBIT, MY do wózków dziecinnych, G MOFONY, płyty sprzedaje nai
Malwina Immergl
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie płyty gramofonowe

OGŁOSZENIE.
»Związek szynkarzy S-ka z o.g. w likwidacyi w PRZEMYSL podaje do publicznej wiadomości, iż sprzed inwentarz składający się:
60 — do 70.000 flaszek różnych
1 kasa ogniotrwała Nr. 5
1 maszyna do pisania
1 maszyna do kopiowania listów
3 biurka kancelaryjne
odpowiednie maszyny i aparaty do nia piwa flaszkowego zapomocą elektrycznego
20 skrzyń kapsli staniolowych do p wnych
U rząż i chomonty dla koni
3 karjetki do rozwożenia piwa flaszk
2 wozy ciężarowe et. c.
Powyż ze przedmioty mogą być łączn e pozbyte. — Oglądać je moż 26. d 30. września b. r. włącznie dziny 9-ej do 12-ej przedpołudn
w Przemyślu ul. Dworskiego 24 (Eis

„Monopolki“ oraz inne etykiety na wódki i wina poleca
LITOGRAFIA
Lwów, ul. Michała 4
(boczna Kościuszki).
1119 5

Złote obraczki s
14 kar t. sztuka M
za fason. Złoto po kursie lub w zamian za st
JUBILE
H. MANDL
KOPERNIKA
naprzeciw kina Kopernik.

WOLNE POSADY.

Zdolna panna do buchalteryi potrzebna zaraz M. Acht, jubiler, Sykstuska 7. 11275

Lwów, ul. Sykstuska
BATERYE elektr., Miha
4—8 godzin pol ca **Fa Michał Ha**
Lwów, Kazimierzowska
Żądać oferty! — Wystawiam na T Wschodnich.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipp »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 1

Nr. 953 Lwów, środa 14. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.354.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk, nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Projekt reformy finansowej i walutowej.

(p. a.). Budżet i finanse Państwa znajdzy się obecnie w wielkiej opresyi. Około łoża ciężko chorego pacyenta zgromadziło się wielu lekarzy i znachorów. Podobno wezwano in extremis do konsylium jako jedynego możliwego zbawcę dra Bilińskiego. Wszyscy fachowi i niefachowi lekarze zgodni są w dyagnozie, rozpoznając źródło choroby jako tkwiące w walucie. Oczywiście inne są zdy terapeutyczne i recepty profesorów enleckich a inne innych koteryi i klik sejmowych i pozasejmowych. Bądź co bądź jedno wreszcie ustaliło się zapatrywanie, że dotychczasowa forma zobowiązania Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, umieszczonego na „obrazowej" stronie znaków biletowych z oznaczeniem terminu wypłaty i relacyi walutowej marki polskiej jako „incertus an et incertus quando" i „incertus quot" nie da się dłużej utrzymać i że raz przecież Państwo względnie bank Państwa musi konkretne przyjąć zobowiązania za puszczane w obieg papierowe znaki pieniężne. W przeciwnym razie ani nie da się usunąć brak zaufania zagranicy do finansów i gospodarki Państwa ani nawet nie da się uniknąć wzrostu nieufności wewnętrznej i niepożądanych następstw ekonomicznych i gospodarczych.

To też z wielu stron pojawiają się propozycye, aby raz zerwać z dotychczasowym systemem „idealnej" a raczej fikcyjnej waluty i przystąpić do jej skonkretyzowania. Wielu wydaje się ostateczne wprowadzenie „złotego" opartego z jednej strony na ścisłej relacyi do marki a z drugiej strony na oznaczonej konkretnie odpowiedialności Państwa za jedynie skuteczny środek sanacyi walutowej i finansowej. Spór w powaźniejszych kołach finansowych idzie jednak na razie przeważnie o wysokość relacyi złotego do marki. Różnice w tym względzie są nieraz dość znaczne: jedni pragnęliby kurs wymienny ustanowić sto marek — 1 złotemu, inni natomiast uważają za odpowiednią równowartość 1000 marek polskich i 1 złotego.

W ostatnim czasie w kołach kupieckich warszawskich poruszono projekt sanacyi walutowej, który wprawdzie chwilowo nie ma widoków powodzenia, który jednak zasługuje na uwagę.

Projekt wychodzi z zapatrywania, że rosnące długi państwowe mimo uchwały sejmowej o zastanowieniu względnie ograniczeniu dalszych emisyi marek zmuszają Rząd do kontynuowania druku banknotów i że Państwo wyprzedaje za bezcen, na conty i fenigi, obcokrajowcom skarby kopalne, surowce i półfabrykaty jak oleje mineralne, bydlęc, len, konopie, trzodę, cement i t. p., nadto zaś także wszelkie oszczędności nagromadzone przez szereg wieków w formie klejnotów, antyków, obrazów itp.

W świetle cyfr przedstawia się sytuacya finansowa w sposób następujący: W ciągu roku bieżącego ukształtowały się kursy walut zagranicznych dolar (dawne 5 K, wzgl. 2 rub.) 2000—3000 mp., funt angielski (dawne 24 k. wzgl. 10 rb.) = 8000—12000 mp. frank francuski (dawne 94 h. wzgl. 37 kop.) = 150—300 mp Na rynku wewnętrznym ułożyły się w ciągu roku ceny I korca żyta (dawniej około 12—15 k. czyli 5—6 rb.) = 8000 do 10000 mp., 1 korca pszenicy (dawniej 15—20 k. czyli 6—8 rb) = 10000 12000 mp., 1 korca kartofli (dawniej 2—5 k. czyli 1—2 rb) = 2000 3000 mp., obuwie (dawniej 15 do 20 k. czyli 6—8 rb.) = 6000—10000 mp.).

Okazuje się, że w państwach, które nie zostały dotknięte klęską wojny i których gospodarstwo i finanse zbliżone są do normalnego przedwojennego stanu rzeczy jedna dawna korona,, czy jeden dawny rubel np. (2:50 K) równa się mniej lub więcej 1000 markom polskim. Stosunek rynku wewnętrznego jest nawet jeszcze gorszy, tak, że kartofle np. są droższe od złota.

Otóż projekt domaga się przedewszystkiem akcyi w kierunku podniesienia produkcyi, zupełnego zniesienia ograniczeń handlowych zwłaszcza w dziedzinie eksportu. Nadto projekt uważa za konieczne i łatwe do przeprowadzenia ustalenie wartości obecnych znaków obiegowych opartej na dzisiejszych, życiowych stosunkach. Należałoby tedy w myśl tego projektu prawnie usankcyonować

Cosulich Line

Warszawa, Krolewska 39.

Regularna stała komunikacya do Ameryki południowej (Brazylii i Argentyny).

Najkrótsza, najbliższa, najlepsza i najtańsza droga!

najbliższe odjazdy:

S/S: »Atlanta« dnia 22. września

S/S: »Sofia« 13. października

S/S: »Columbia« 1. listopada

Cena biletu III. klasy ze Lwowa wrazze wszystkiemi kosztami dolarów 84·—

Prospekta i informacye także Żydowski Komitet ratunkowy, LWÓW, GMACH SKARBKA.

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Praca w komisyach.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Komisye finansowa i organizacyjna pracują w dalszym toku. Próbne głosowanie w komisyi permanencyjnej okazało większość za zatrzymaniem Komitetu Wykonawczego oraz Rady Centralnej. Spraw personalnych dotąd definitywnie jeszcze nie załatwiono.

Kandydaci do egzekutywy.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Kandydatura Simona na stanowisko członka przyszłej egzekutywy uzyskała 19 głosów przeciw 12.

Walka o wybór Żabotyńskiego trwa w dalszym ciągu.

Stanowisko Lichtheima zachwiane.

W miejsce Lichtheima wejdzie do przyszłej egzekutywy najprawdopodobniej dr. Hantke (Berlin).

Sprawa legionu.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Projekt utworzenia legionu żydowskiego w Palestynie natrafia na nieprzychylny nastrój kongresu.

Referat organizacyjny.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Niedzielne posiedzenie plenarne rozpoczęło się referatem komisyi organizacyjnej.

Kiedy zakończą się obrady kongresu.

Karlsbad 11 września (tel. wł. — ht.) Zakończenie obrad kongresu nastąpi prawdopodobnie w wtorek przedpołudniem.

Depesza powitalna do króla Jerzego.

Warszawa 12 września (tel. wł. — eg.) Prezydyum Kongresu wysłało depesze powitalne do króla Anglii Jerzego, Lloyda George'a, Artura James Balfoura oraz Mr. Whinstona Churchilla.

kurs istotny, życiowy, dzisiejszy marki polskiej czyli w wszystkich przeliczeniach zgodzić się na to, że np. 1 złoty rubel lub 1 złota korona przedwojenna równa się 1000 dzisiejszym markom polskim i że projektowany złoty polski winien się równać jednemu frankowi francuskiemu, względnie jednej piątej dolara czyli 400 dzisiejszym markom polskim. Projektodawca proponuje nazwę 1 pol(ski) frank równy 1 złotemu dla ułatwienia oryentacyi międzynarodowej. Równocześnie zaś należałoby natychmiast usunąć walutę papierową i zastąpić ją w stosunkach z zagranicą monetą złotą, dla rynku wewnętrznego zaś obligacyami państwowemi. Państwo powinno w jak najkrótszym terminie spłacić cały dług państwowy w ten sposób, że całą ilość 120 miliardów marek polskich, kursujących obecnie w kraju zamienić na 4 proc. wolne od podatku stemplowego obligacye państwowe, opiewające na złote polskie i umarzalne w formie losowania w ciągu 30—50 lat, za które to obligacye podobnie jak za monetę obiegową złotą Państwo odpowiada całym swoim majątkiem.

Korzyści z proponowanej spłaty wewnętrznego długu państwowego dla Państwa byłyby zdaniem projektodawcy bardzo znaczne, gdyż spłaciłoby ogromną ilość swego długu kapitałami własnych obywateli, którymby zresztą płaciło 4 procentowe odsetki, po upływie pewnego czasu po spłaceniu całego długu dysponować będzie w kraju tylko walutą złotą i wobec poprawienia w ten sposób finansów łatwo będzie mogło wchodzić w stosunki handlowe z zagranicą i uzyskać kredyt potrzebny na zakup kruszcu. I ludność z takiego uregulowania stosunków odniosłaby wielkie korzyści o tyle, że przez spłatę długu państwowego własnemi siłami obywateli ustałaby dewaluacya środków pieniężnych potrzebnych poszczególnym obywatelom do zakupu surowców w drodze importu, że ludność otrzymałaby odsetki od pożyczonego państwu kapitału — który obecnie leży martwy z powodu niepewności jutra i nieufności do wszelkich transakcyi i przemysłu, — że z czasem wobec amortyzacyi długu dojdzie do posiadania własnego złota i że ciężar długu państwowego przez amortyzacyę byłby rozłożony słusznie na szereg pokoleń.

Oczywiście obligacye państwowe w celu ułatwiania cyrkulacyi musiałyby być upodobnione do zwykłych monet obiegowych jednozłotowych, które przecież miałyby zastępować.

Wszelkie inne długi państwowe oprócz wewnętrznego, a zatem długi w rozrachunkach z zagranicą miałyby być płacone wyłącznie w monecie złotej. W tym celu możeby nietrudno było nabywać złoto — w razie poprawienia finansów przez wewnętrzną spłatę długu oraz przez zrównanie wartości złotego z równią złota (1/5 dolara) — w drodze sprzedaży za złoto nafty, budulca, lnu, trzody itp.

Projekt reformy walutowej przewiduje w konsekwencyi uporządkowanie stosunków wewnętrznych. Podniesienie bowiem wartości waluty krajowej do granic normy przedwojennej uczyni koniecznem przewartościowanie wszystkich należytości wojennych i wynagrodzenie krzywd wojennych. Skutkiem tego nastąpiłoby odpowiednie podniesienie z jednej strony wartości ziemi, budowli, czynszów od tych budowli, kapitałów hipotecznych, listów zastawnych, akcyi itp., z drugiej zaś strony podatków państwowych. Zdaniem projektodawcy sprawiedliwość wymaga, aby ten, który np. przed wojną posiadał na swej nieruchomości same tylko długi, ciesząc się jedynie tytułem własności, nie stał się milionerem z krzywdą tych, którzy mu pod opieką powierzyli własne lub pracą pokoleń skrystalizowane oszczędności. W imię sprawiedliwości nie można wymagać od inteligentnego człowieka, urzędnika, oficera, sędziego, lub lekarza, aby za wartość 2—3 korcy zboża pracował przez miesiąc, tak samo jak nie można żądać od służącej, aby na jedną parę obuwia pracowała, 3, 4, a nawet 6 miesięcy.

Naszkicowany wyżej projekt reformy finansowej i walutowej, jakkolwiek nie pochodzi z kół sejmowych ani rządowych lecz pojawił się w kołach kupieckich, jednak zasługiwać się zdaje na głębszą uwagę.

Metody przyszł i pracy gospodarczej.

Wywiad z członkiem A. C. Dr. J. Halpernem.

(t) Członek Komitetu Wykonawczego Dr. Jerzy Halpern, którego osoba brana jest w rachubę w składzie przyszłego kierownictwa Światowej Organizacyi Syonistycznej udzielił Waszemu współpracownikowi wywiadu na temat zadań przyszłej egzekutywy.

Na zapytanie, który z obu zaznaczonych na kongresie kierunków, dyplomatyczny czy drogę przeniknięcia gospodarczego Palestyny uważa za pożyteczniejszy, odpowiedział Dr. Halpern, że rozpoczęcie planowej gospodarki finansowej i kolonizacyjnej uważa za konieczną podstawę wszelkiej pracy palestyńskiej. Program ten niema dziś przeciwników. Zrozumiałe natomiast jest, że tak zasłużeni na polu polityki syonistycznej przywódcy, uznając w całej pełni słuszność programu ekonomicznego nie godzą się na zupełną jego preponderancyę. Znamienne jest też, że opozycya stronnictw socyalistycznych zupełnie osłabła i nie tanguje w niczem postulatu prywatnej inicyatywy w pracy palestyńskiej.

Za główny środek skupienia funduszów z strony organizacyi syonistycznej dla Palestyny uważa Dr. Halpern fundusz wyzwolenia, przyczem nie wydaje mu się, by potrzeba było argumentem rentowności pewnej części składanego „maaser" pobudzać poczucie obowiązku syonistycznego. Sądzi także, że „Keren Hajessod" powinien być instytucyą ściśle syonistyczną. Kapitał niesyonistyczny może poza fundu z m podwalin pr e przystąpienie z wielkimi udziałami do istniejących instytucyj finansowych, lub przez tworzenie nowych instytucyj znaleźć rozległe pole pracy. Dąży więc do tego, by „Keren Hajessod" stał się wyłącznie organem partyi syonistycznej. Zdaje sobie sprawę z tego, że skutkiem tego ograniczenia fundusz podwalin mniejsze ściągnie fundusze, ale uważa, że „Keren Hajessod" o s k r o m n i e j s y m z a k r e s i e ale jednolity pozostający wyłącznie w rękach syonistycznych o wiele większe przyniesie korzyści, niż fundusz większy, będący polem starcia rozmaitych oryentacyj politycznych.

Dr. Halpern nie podziela pessymistycznych zapatrywań zwolenników programu czysto gospodarczego.

Uznaje słuszność poglądu, iż stworzenie sieci instytucyj kredytowych i produktywnych w Palestynie przyczyni się do rozwiązania wielu spraw, które drogą dyplomacyi trudne są do rozwiązania. Tak np. gospodarcza rozbudowa Palestyny przyniesie także ludności arabskiej tak wielkie korzyści, że może zasadniczo złagodzić a nawet usunąć konflikt żydowsko-arabski. Z tego względu uważa kongres obecny, który krytycznie przedyskutował i objawił wolę w kierunku planowej gospodarki w Palestynie za ważny krok naprzód.

Poza salą obrad.

Karlsbad, 6. września.

Chwila najwyższego napięcia kongresu syonistycznego minęła. Z obrad plenarnych przesunął się punkt ciężkości do pracy w komisyach, która wre w całej pełni, ale z której tylko niewiele wiadomości przedostaje się na zewnątrz. Szczególne zaciekawienie budzi ogólnie treść ekspose przedstawionego przez Dra Weizmana w komisyach politycznej i permanencyjnej, których prezesi związali członków słowem honoru, iż żaden omawiany szczegół nie dostanie się do wiadomości ogółu ni prasy. W obu tych komisyach nie ma wprawdzie delegatek, są jedynie delegaci, co atoli nie przeszkadza, pilnie strzeżony tok obrad bywa wieczorem — tajemnicą publiczną.

Sala obrad opustoszała. Referenci spraw palestyńskich rozwijają projekty kolonizacyjne najbliższej przyszłości, ale wytrawne, rzeczowe i szczegółowe wywody nie wzbudzają ogólnego interesu. Nawet ataki na dotychczasową pracę w Palestynie, wychodzące przeważnie z obozu delegatów wysłanych przez samych kolonistów palestyńskich nie rozgrzewają atmosfery. Specyficzny nerw kongresowego przeniósł się do kuloarów albo raczej na promenadę, gdzie przechadzające się grupy znakomitości żydowskich ożywionemi debatami przypominają agorę ateńską. W grupkach tych spotkasz pogodnego Bialika i poważnego Yellina, ówdzie ruchliwy Klatzkin i Buber ilustrujący wyglądem patos swoich orędzi. Rozmowny jest Pilichowski opowiada nam właśnie, jak „pałaców sterczących dumnie" w stolicy Albionu, dokąd wojenna zagnała go tułaczka, rwie go coś do kraju. Kilku wybitnych publicystyków żydowskich i liczna rzesza literatów żydowskich z Warszawy, a przedewszystkiem z Palestyny przyczyniają się do urozmaicenia dla wszechświatowego kongresu.

Kongres bowiem nie tylko jako historyczne zdarzenie polityczne ściągnął do Karlsbadu działaczy, pisarzy i artystów z całego świata, ale cały kulturalny świat żydostwa uważał to za najlepszą sposobność zetknięcia się i poznania się wzajemnego. Nie minie prawie wieczoru, który nie absorbowałby jakimś zajmującym odczytem, interesującym koncertem sporej części delegatów i gości. Oto — wieczory literackie, odczyty Martina Bubera i Maksa Broda, wieczór recytacyjny znakomitej artystki Lii Rosen. Dla amatorów sztuki i architektury stoją otworem wystawy Kulturverbandu, W. Wachtla i Melzera, wystawy wydawnictw żydowskich świadczące o niebywałym wzroście judaistycznego ruchu wydawniczego, wystawa szkiców i projektów zabudowań w Erec Izrael Lwa Wajnina inż. Józefa Awina i w. i.

Nie brak też towarzyszących — jak zwykle — wielkim zdarzeniom dziwaków. Taki jest najbardziej popularny wśród kongresowej publiczności zbieracz i rysownik Guttman, który jak kometa od lat ciągnie za każdym kongresem, nizki z bujnie na obu strony opadającymi starannie rurkowanymi lokami, który wystaje u wejścia i zdobywa autogramy sławnych ludzi i wielkich działaczy a nie gardzi też autogramami mniejszych gwiazd, które, kto wie, czy kiedy nie zajaśnieją. Opowiadają, iż na każdy kongres mały Guttman pieszo przybywa z Pragi, że feljetonistowie pism żydowskich zostawia już z góry skład pierwszego zdania powitalnego artykułu: „Guttman już przybył kongres został otwarty". H. T.

Walki między chrześcijańskimi a mahometańskimi Arabami w Transjordanii.

Jerozolima. (Ż. T. K.). W Transjordanii przyszło do starć między chrześcijańskimi a mahometańskimi Arabami. W Salt i w okręgu Kerak toczyły się krwawe walki między rozmaitemi plemionami. Jedna wieś doszczętnie spalono.

Komisya Ligi Narodów wyjeżdża do Warszawy.

Wilno. (Pat.) Przybyła tu komisya Ligi Narodów wraz z szefem misyi włoskiej w Berlinie gen. Calcagnio. Komisya wyjeżdża w dniu dzisiejszym do Warszawy.

Czwarty dzień przesilenia gabinetowego.

Endecy gotowi wziąć na siebie ciężar rządzenia państwem.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa 12. września. Już czwarty dzień minął od czasu, gdy Rada ministrów uchwaliła jednomyślnie dymisyę gabinetu a sprawa utworzenia nowego rządu nie posunęła się ani o krok naprzód. Śmiało rzec można, że sytuacya z każdym dniem coraz bardziej się zabagnia. Jest to wina w pierwszym rzędzie marszałka Trąmpczyńskiego, który święcie wierzy i innych usiłuje przekonać, że nowy prezydent ministrów wyjdzie z prawicy, albowiem utworzone przez niego iunctim między prezesurą gabinetu a teką ministra skarbu w inny sposób nie da się urzeczywistnieć. To błędne założenie oraz wcale nieukrywany patronat endeków udzielony akcyi marszałka uniemożliwiają posunięcie sprawy naprzód.

Z konferencyi dotychczasowych prowadzonych przez p. Trąmpczyńskiego z przewódcami stronnictw, marszałek mógł się przekonać że tak centrum jak i lewica, więc 2/3 Sejmu zachowuj ąsię odpornie wobec koncepcyi rządu prawicowego, nawet pod maską pozornej koalicyi.

Ani p. Jan Stapiński, który się w głównej mierze przyczynił do obalenia gabinetu Witosa, ani Tugutowcy, nie mówiąc już o Skulszczykach i Piastowcach, poparcia swego rządowi p. Głąbińskiego nie użyczą. Odpowiedź posła Woźnickiego (Wyzwolenie) udzielona marszałkowi Trąmpczyńskiemu wygląda nawet na pewnego rodzaju wykpiwanie.

P. Woźnicki oświadczył, że w razie dojścia do władzy rządu p. Głąbińskiego, „Wyzwolenie" gotowe ten rząd najusilniej poprzeć w dążeniu do jak najrychlejszego rozwiązania Sejmu i rozpisania nowych wyborów. To dążenie powinno się znaleźć w zgodzie z planem endecyi, albowiem ona to tak w prasie jak i w Sejmie występowała za rozpisaniem nowych wyborów. Pozatem stosunek „Wyzwolenia" do rządu będzie opozycyjny a co do tyczy konieczności państwowych stronnictwo to użyczy rządowi poparcia tylko wówczas, o ile ich sposób wykonania nie stanie w rażącej sprzeczności z programem Tugutowców.

Deklaracya Zespołu stronnictw Centrowych nie została jeszcze ogłoszona, ma to podobno nastąpić jutro tj. po powrocie p. Skulskiego z Częstochowy. Pozatem ogłoszenie deklaracyi Zespołu jest uzależnione od zgody K. P. K. i klubu mieszczańskiego bardzo resztą problematycznej.

Wieczorem odbyła się w Sejmie konferencya endeków z grupą Dubanowicza. Obrady były ściśle poufne.

Jak słychać mieli wyrazić endecy opinię, iż w razie oficyalnego powierzenia jej misyi utworzenia nowego rządu, od ciężkiego tego obowiązku się nie uchyli.

Wymiana not między Polską a sowietami.

Sprawa repatryantów.

Warszawa (Pat.) Dnia 13 sierpnia br. przedstawiciel pełnomocny Rosyi złożył w ministerstwie spraw zagranicznych następującą notę komisarza ludowego dla spraw zagranicznych z dnia 1. sierpnia br.

Ciężki nieurodzaj, jaki w roku bieżącym dotknął wschodnie i nadwołżańskie gubernie Rosyi europejskiej, wywołał głód równający się rozmiarami niemal głodowi z 1891 r. Szczególnie dotkliwie daje się on odczuwać uciekinierom z sąsiednich państw, zagnanym na te obszary przez wypadki wojenne z r. 1914. Głód pcha dziesiątki tysięcy ludzi w kierunku dróg kolejowych i tłumy te przez skupienie sprzyjają rozpowszechnianiu chorób epidemicznych. Rząd sowietów wytężając wszystkie siły aby pomóc głodnym i uregulować ruch tłumów, zwraca się do państw sąsiednich krajów z prośbą przyjścia z pomocą ludności dotkniętej głodem i własnym obywatelom przebywającym w Rosyi oraz przyjmowania jak największej ilości wysłanych do tych państw uciekinierów optantów i jeńców wojennych, którzy znaleźli się w głodujących okręgach. W praktyce rząd sowiecki pragnąc wysłać jak największą ilość uciekinierów i innych grup w miejsce dotkniętych głodem, niezawsze napotyka na należyte współczucie i należytą pomoc ze strony odnośnych państw, tak samo zdawałoby się w tej sprawie zainteresowanych. Przedstawicielstwo polskie np. wysuwa w obecnej chwili w mięszanej komisyi repatryacyjnej kwestyę równomiernego wysyłania uciekinierów ze wszystkich okręgów Rosyi i podziału uciekinierów na dwie kategorye, na zamieszkałych w samej miejscowości i na tych, którzy ruszyli z miejsca i skupiają się w innym okręgu, przyczem ta druga kategorya, najbardziej cierpiąca, uważana jest przez przedstawicieli Polski za drugorzędną. Przedstawicielstwo Łotwy ze swej strony spisu osób, które wyruszają z miejsc dotkniętych głodem, wykreśliło wszystkich Żydów, pomimo, że Żydzi ci mają wszelkie prawa repatryantów.

Dla okazania istotnej pomocy uciekinierom którzy znaleźli się w miejscowościach objętych głodem, rząd sowietów uważa za konieczne: 1) doprowadzić do minimum lub całkowicie wstrzymać reewakuacyę uciekinierów z miejsc nie dotkniętych głodem, jak np. ze Syberyi, natomiast doprowadzić do maximum reewakuacyę z miejscowości głodujących, 2) na granicy Polski utworzyć trzeci punkt odbiorczy na stacyach Fabrykowo, Orechowo na linii połockiej, oraz ustanowić maximum 4.000 osób dla przyjmowania repatryantów na stacyi Stołpce; 3. na granicy łotewskiej przyjmować wszystkich uciekinierów bez różnicy przynależności narodowej. Rząd sowietów podkreśla konieczność szybkiej pomocy i spodziewa się, że państwa sąsiednie okażą niezwłocznie pomoc swoim repatryantom. — Komisarz ludowy dla spraw zagranicznych.

Na notę powyższą p. Cziczerin otrzymał odpowiedź następującej treści:

W odpowiedzi na notę Pana Komisarza dla spraw zagranicznych z 1. sierpnia b. r., rząd polski zaznacza raz jeszcze, że jest zdecydowany okazać Rosyi wszelką możliwą pomoc przy zwalczaniu plagi głodu, przyczem tej czysto humanitarnej akcyi rząd polski nie stawia w łączności z żadnymi postulatami natury politycznej czy innej. Rząd polski licz

DR WILHELM BERKELHAMMER.

Wrażenia z kongresu.

I. Nastrój ogólny.

Karlsbad, 8. września 1921.

Tłum — w socyologicznem tego słowa znaczeniu — jest zgoła czemś innem aniżeli suma poszczególnych jednostek. Tę starą maksymę Tarde'a można dokładnie obserwować na sali kongresowej. Kongres — to tylko napozór kilkuset delegatów i kilkanaścieset gości, pomijając dobrą setkę urzędników i „ordnerów". Oczywiście, bez delegatów, urzędników a nawet gości nie byłoby kongresu. Skoro jednak materyalne podłoże raz jest dane — naówczas staje się „kongres" pewną wartością objektywną, od poszczególnych jednostek niezależną, pewnem pojęciem abstrakcyjnem, pojęciem samem w sobie, pewną — ideą.

Każdy, kogo łączą najlżejsze choćby węzły wewnętrzne z ruchem renesansowym w żydostwie, odczuwa wprost materyalnie tę „ideę" kongresu — nie tylko na sali kongresowej, ale nawet i w mieście kongresowem. Dookoła kongresu wytwarza się bowiem specyficzna atmosfera kongresowa, którą trudno określić i zdefinować. Jest w niej bezsprzecznie coś uroczystego, znamionuje ją pewien patos wielkiej i świadomie przeżywanej chwili dziejowej, składa się na nią rozbudzone zbiorowe poczucie wspólnoty i wspólnej odpowiedzialności. To wszystko tkwi i samorzutnie odźwierciedla się w atmosferze kongresowej, ale jest w niej jeszcze coś ponadto.

Co łączy najróżnorodniejsze charaktery i temperamenty, zwalczające się poglądy, skrajnie sprzeczne stanowiska i przekonania? Naturalnie — syonizm. Ale syonizm łączy je zawsze i stale, nie tylko w czasie kilkunastu dni kongresowych, a mimo to atmosferę, o której mówimy, odczuwamy tylko na kongresie. Łączy je więc coś innego jeszcze, coś specyficznego, coś, co związane jest ściśle z instytucyą kongresu, z kongresem jako takim.

Tem „specificum" kongresu, tą „ideą" kongresu, tem, co z kilkuset ludzi, wielkiej sali teatralnej, powodzi światła elektrycznego, stosów papieru i charakterystycznego szmeru, który milknie jedynie w najbardziej dramatycznych chwilach — jest pojęcie trybuny.

Trybuna! — oto „idea" kongresu. Oto, co nieświadomie wytwarza ową specyalną atmosferę, ów głęboki patos, owo jednozgodne bicie serc wśród tysiącznego tłumu.

Trybuna... Wre i kotłuje tłum na ulicach Paryża. Duszę jego szarpią wzburzone uczucia i namiętności. Iskrzą się oczy, zaciskają pięści. Z wnętrza wyrywa się rozpaczliwa konieczność Czynu... Ale to wszystko nie jest jeszcze rewolucyą. Dopiero, gdy Danton wskakuje na stół i grzmiącym głosem, z wniesioną ręką poczyna mówić, — wówczas rodzi się — rewolucya. Ów przypadkowy stół, na który Danton wskoczył i z którego przemówił — oto trybuna! A tylko z trybuny pada iskra rewolucyi.

Trybuna... Z blizka oglądana, wydaje się niezbyt estetycznem, z brudnych desek zbitem podium, często skrzynią, beczką, lub też zwyczajnym sobie pultem, obitym niebieskobiałą materyą. W istocie jednak jest to — symbol. Wszystkie inne określenia są zbyteczne.

W głębi sceny, na podium, ustawiona jest duża płaskorzeźba Herzla. Rysy, pozbawione realistycznego podobieństwa, przypominają Mojżesza Michała Anioła. Setki oczu padają mimowoli, przy każdem wzniesieniu, na tę surową i zadumaną twarz proroczą.

Herzl chciał z kongresu stworzyć trybunę rozproszonego żydostwa. Dla niego streszczało się zadanie i powołanie kongresu w tem właśnie pojęciu — trybuny. Genialną swoją intuicyą wyczuł, czego brak jest żydostwu w golusie, czego brak mu politycznie a także i moralnie. I stworzył kongres — trybunę.

Wydaje nam się, że ten właśnie symbol „trybuny" stanowi istotę atmosfery kongresowej, istotę zasadniczego nastroju na kongresie. Ten symbol łączy i spaja charaktery, stanowiska i światopoglądy. Tworzy z wielu niespokojnie bijących serc jedno niespokojne serce współczesnego żydostwa. Tworzy wyższą jedność na kongresie, która jest czemś innem i czemś więcej, aniżeli kompromisem na platformie programu bazylejskiego. Jedność — która jest ucieleśnionym wyrazem cierpiącej i tęskniącej duszy żydowskiej, żelaznej i niezniszczalnej woli do życia i odrodzenia.

Ten nastrój zasadniczy wyczuwa się wszędzie na kongresie, w każdem słowie, w każdym ruchu, w każdem spojrzeniu. I ten nastrój czyni nam kongres tak drogim wielkim symbolem żydowskiego Renesansu.

—ooo—

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Ostatnie 6 występów **Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.** **Ostatnie 6 występów**

Dziś we wtorek 13-go września 1921 o godz. 8 wieczorem
Na pograniczu dwóch światów
(DER DYBUK)
Sz. An-skiego.

W środę 14. września o g. 8 wieczorem
1. Amnon i Tomor
Poemat dramatyczny Sz. Asza
2. ŚCIANA
Etiud dram. Z. Segałowicza.
Czytany w osobach przy akompanjamencie muzyki.
Reżys. M. Elkin wystawa M. Haneman.
Muzyka I. Sztosberga L. KADISON.

We czwartek 15-go września o godz. 8 wieczorem
Na pograniczu dwóch światów
DYBUK Sz. An-skiego.

W piątek 16-go września o godz. 8 wieczorem po raz pierwszy we Lwowie
Premiera „Ten który jest policzkowany" Leonida Andrejewa

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Dziś Premiera senzacyjnego amerykańskiego dramatu w 6 wielkich aktach pt. HANIEBNY CZYN
MARYSIENKA. KOPERNIK.

w tym względzie na pełne poparcie polskiego społeczeństwa, które już zdążyło dać wyraz swego głębokiego współczucia dla dotkniętej klęską ludności rosyjskiej.

Ruch ludności rosyjskiej, spowodowany głodem, nie może być jednak zlikwidowany z ujmą dla obywateli polskich. Planowa repatryacya nietylko nie może być wstrzymana, ale powinna być wykonana zupełnie ściśle według planu przewidzianego w układzie o repatryacyi oraz w uchwałach mieszanych komisyi repatryacyjnych. W tym względzie rząd polski przypomina i podkreśla ustęp noty swej z 20 sierpnia br. Rząd polski zaznacza, że wniosek pierwszy wyrażony w końcowym ustępie noty Pana Komisarza, zagraża repatryacyi polskich jeńców wojennych, cywilnych zakładników oraz internowanych z rodzinami. Rząd polski domaga się natychmiastowego odstawienia do granicy polskiej wszystkich jeńców, internowanych, zakładników i cywilnych z rodzinami, znajdujących się na terytoryum Rosyi i Ukrainy, łącznie ze Syberyą. Rząd polski nie godząc się na utworzenie nowego punktu odbiorczego, zgadza się natomiast aby w okręgach, w których skupiać się będą masy głodujące, ustanowić dodatkowe ekspozytury delegacyi polskiej do spraw repatryacyi. Ekspozytury te będą się zajmowały rejestracyą ludności polskiej oraz będą czuwały nad jej najszybszym powrotem do kraju. Odnośnie do trzeciego wniosku, na zasadzie którego rząd rosyjski zamierza utworzyć na granicy rosyjsko-łotewskiej przejście dla uciekinierów bez różnicy narodowości, rząd polski zastrzega się stanowczo przeciwko kierowaniu osób podlegających repatryacyi na granicę łotewską, stojąc niezłomnie na stanowisku układu o repatryacyi, który w art. 29 przewiduje stałe punkty odbiorcze. Rząd polski zaznacza, że przywiązuje do wyż wymienionych postulatów pierwszorzędną wagę i z całą stanowczością domaga się, aby dla dobra interesów Polski i Rosyi oraz jeńców i zakładników cywilnych i uchodźców repatryacya była ściśle wykonana według powziętych postanowień.

Sowiety zarzucają rządowi polskiemu konszachty z Sawinkowem.

Warszawa 12 września (tel. wł. — eg.) W warszawskich kołach politycznych żywo omawiają notę Cziczerina przesłaną za pośrednictwem posła polskiego w Moskwie p. Filipowicza rządowi polskiemu. W nocie tej bardzo obszernej, obejmującej 9 stronic bitego druku p. Cziczerin zarzuca rządowi polskiemu konszachty z Sawinkowem godzące wrzekomo w ustrój społeczny Rosyi sowieckiej. Pozatem nota atakuje posła Filipowicza za to, iż kuryerzy poselstwa służą wrzekomo do przewożenia tajnych instrukcyi Sawinkowa do jego emisaryuszy w Rosyi. Rząd sowiecki zamierza notą tą zaszachować rząd polski, albowiem biuro prasowe poselstwa rosyjskiego w Warszawie przesłało cały ten elabora bezpośrednio prasie warszawskiej z pominięciem pałacu Brühlowskiego

Zapas złota skarbu państwowego.

Warszawa. (E. E.) Radio. Zapas złota w skarbie państwa, wzrósł do 19,000.000, obliczając po kursie 2890 Mk. — kg. Wzrost pochodzi z repartycyi kruszcu austro-niemieckiego.

Z zjazdu wojewodów.

Warszawa. (Pat). W ministerstwie spr. wewn. pod przew. ministra Raczkowskiego odbyło się otwarcie pierwszego ogólnego Zjazdu wszystkich wojewodów. Przedmiotem obrad są najróżnorodniejsze kwestye mające na celu sanacyę stosunków administracyjnych oraz zabezpieczenie ładu i porządku publicznego w państwie. Dzień 10. bm. był całkowicie poświęcony rozważaniu kwestyi oszczędności w urzędach wojewódzkich oraz kwestyi repatryacyi. Uchwalono m. in. utworzyć 4 osobne komisye oszczędnościowe dla 4 województw małopolskich zamiast jednej istniejącej dotychczas przy Generalnej Delegaturze we Lwowie.

Redukcya personalu urzędniczego została już w bardzo wielu powiatach przeprowadzona, w pozostałych zaś jest w toku.

Zjazd wypowiedział się za powiększeniem ilości policyjnego personalu niższego i uznał również za konieczne lepsze zaopatrzenie policyi w broń, amunicyę i mundury.

Sprawa repatryacyi była wszechstronnie omawiana, poczem rozpatrywano sprawę napływu cudzoziemców do państwa, sprawę wpływu zniesienia stanu wyjątkowego oraz sprawę walki z drożyzną i spekulacyą. Zwrócono uwagę na konieczność jak najściślejszego przestrzegania zarządzeń ministerstwa mających na celu niedopuszczanie do kraju cudzoziemców przyjeżdżających do państwa z pominięciem obowiązujących przepisów o przekraczaniu granicy. W związku z uchwałą rady ministrów z 3. września, przekazującą sprawę ochrony granicy wschodniej ostatnio były wydane specyalne ostre zarządzenia, mające na celu uniemożliwienie przekroczenia granicy bez zezwolenia oraz przemycania towarów zwłaszcza zboża. Do przeprowadzenia tych czynności został powołany specyalny urząd inspektora granicznego. Uważano za rzecz pierwszorzędnego znaczenia uchwalenie przez Sejm ustawy, dającej prawo stosowania doraźnych kar administracyjnych przeciw osobnikom zajmującym się spekulacyą.

Zjazd polskich Niemców w Łodzi.

Łódź. (Pat.) Wczoraj odbył się tu pierwszy zjazd związku Niemców w Polsce (Bund der Deutschen Polens). Na zjeździe reprezentowani byli przedstawiciele Niemców ze wszystkich dzielnic Rzpltej. Obrady zagaił poseł do sejmu Spickermann, poczem objął przewodnictwo p. Neumann z Poznania. Po powitaniach wygłoszone zostały referaty. Pierwszy przemawiał przewodniczący klubu posłów niemieckich w sejmie Rasbach na temat „Nasza polityka wewnętrzna i zewnętrzna". Poseł Barczewski z Działdowa mówił o nowej ordynacyi wyborczej do sejmu, podnosząc pokrzywdzenie Niemców przez tę ordynacyę, wezwał rodaków do łączności z innemi mniejszościami narodowościowemi, które są również upośledzone. Następnie p. Daczko omawiał sprawy szkolnictwa niemieckiego w Polsce. Pastor Hoersten przemawiał imieniem niemieckich kolonistów na Wołyniu. Zjazd uchwalił dwie rezolucye, jedną zwracającą się do współobywateli Polaków, drugą do Niemców w Polsce.

Warszawa 12 września (tel. wł. — eg.) W Łodzi obradował zjazd Niemców w Rzeczypospolitej Polskiej. Po referatach kilku posłów przyjęto m. in. dwie rezolucye, z których pierwsza wyraża oburzenie, że obywatele polscy, niemieckiego pochodzenia, uciskani są systematycznie wbrew układowi o ochronie mniejszości narodowych ustalonemu przez Traktat Wersalski.

Druga rezolucya zarzuca dotychczasowym rządom Polski szowinizm, który jest przyczyną obecnego położenia państwowego. Zjazd przystąpił do założenia ogólno-narodowej organizacyi w Polsce pod nazwą „Bund der Deutschen in Polen".

Włochy przyjdą z pomocą Austryi.

Nowy Jork. (Pat.) Z Wiednia donoszą, że Włochy są skłonne dać Austryi pomoc wojskową na terytoryum zachodnich Węgier. Do Wiener Neustadt przybyły już pierwsze oddziały wojsk włoskich.

Wizy amerykańskie będą w dalszym ciągu wydawane.

Warszawa 12 września (tel. wł. — eg.) Koła zbliżone do poselstwa amerykańskiego w Warszawie zapewniają, że należy oczekiwać wydawania dalszych wiz emigrantom udającym się do Ameryki. Okazało się bowiem, iż 3.000 osób, które były w posiadaniu wizy, z podróży zrezygnowały. Następnie pewną kategoryę emigrantów z Polski rząd amerykański zaliczył do obywatelstwa rosyjskiego. W końcu zaś uznano żony i dzieci obywateli amerykańskich za osoby których nie należy wliczać do normy ustalonej przez urząd emigracyjny. Wszczęcie wydawania wiz uzależnione jest od ministerstwa spr. zagr.

Znamienne uchwały zjazdu katolickiego.

Warszawa. Na zjeździe katolickim powzięto po referatach pp. A. Bychowca, O. Roztworowskiego i ks. posła Kaczyńskiego m. in. następujące uchwały:

1) Zjazd katolicki stwierdza, że pierwszą troską działaczy katolickich w dziedzinie ustalenia stosunków między państwem a kościołem w Polsce, powinno być zabezpieczenie całkowitej wolności kościołowi i zupełnej niezależności od władz świeckich we wszystkich dziedzinach życia kościelnego, 2) Zjazd stwierdza, że katolicki lud polski uważałby za hańbę Rzeczypospolitej wzywającą pomsty Bożej na państwo, gdyby prawa kościoła sto

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11309

We wtorek 13. bm. o godzinie 7·30 wiecz.
PO RAZ CZWARTY
DZEJKALE BLOFER
operetka w 3 aktach Joonga.

jego doczesnej własności, przez zaborców zgwałcone, nie były przez Polskę całkowicie uznane i przywrócone w tym zakresie, w jakim państwo temi dobrami rozporządza, 3) Zjazd uważa za obowiązek władzy państwowej zabezpieczenie poszanowania prawa kościelnego przez katolików z pomocą egzekutywy państwowej, w szczególności w dziedzinie prawa małżeńskiego, rodzicielskiego, szkolnego, moralności publicznej, święcenie niedzieli, 4) Zjazd uważa za niewątpliwe prawo katolików, aby ich ustawodawstwo państwowe chroniło przed przymusem podlegania sądowi sędziów, nie uznających zasad chrześcijańskich, oraz przed poddaniem ich dzieci pod zwierzchnictwo wychowawcze niekatolickie.

Z sportu.

Polonia — Pogoń 1:0.

Pogoń ulega po raz trzeci w zawodach o mistrzowstwo Polski, temsamem musi teraz walczyć o trzecie miejsce w mistrzostwie. Świadczy to z jednej strony o upadku formy u Pogoni, z drugiej zaś strony o znacznem podniesieniu się poziomu sportu footbalowego w Warszawie. Warszawska Polonia wykazała kolosalny postęp w porównaniu z ostatnim jej występem w Lwowie. Wprawdzie ogółem wziąwszy górowała Pogoń nad Polonią pod względem techniki i taktyki tak samo prawie jak w czasie wiosennych zawodów, ale tym razem odpierała Polonia skutecznie ataki Pogoni, głównie dzięki dobrej obronie, która nie dopuszczała do strzału napastników Pogoni. Z tego też powodu przejął środek pomocy Garbień, na siebie bombardowanie bramki przeciwnika, ale strzały jego, — gdy były celne, co się jednak nie zawsze zdarzało — grzęzły zawsze w rękach nieprawdopodobnego bramkarza Polonii. Szereg strzałów na bramkę oddanych przez Wacka i Butscha mija bramkę tuż przy słupach bocznych. Z powodu zmiany pozycyi poszczególnych graczy w drużynie, drużyna Pogoni z jednej strony zyskała, ale też z drugiej strony mocno ucierpiała. Tak wzmocniła się bardzo pomoc przez dodanie jej Garbienia na środek. Korzystny wpływ tej zmiany uwidocznił się przez ciągłe zasilanie piłką napadu i ścisły kontakt między napadem a pomocą. Natomiast napad chromał mocno. Słabo grały oba skrzydła i lewy łącznik. Szczególnie u skrzydeł raził brak decyzyi przy centrowaniu, gracz musiał się dłuższy czas do piłki nastawiać zanim ją podał do środka. Ta strata czasu umożliwiła oczywiście przeciwnikowi zajęcie korzystnego stanowiska i obstawienie graczy. Tem się tłómaczy, że Pogoń żadnej bramki nie zdobyła. Słabą stroną obrony Pogoni, było złe ustawianie się w czasie atakowania bramki Warszawian. Tę wadliwość umiała Polonia wyzyskać i omijając źle ustawionych obrońców kilka razy niebezpiecznymi wypadami stała się groźną dla bramki Pogoni. Dzięki przytomności bramkarza zdołali jednak Warszawianie tylko jeden raz umieścić piłkę w bramce Lwowian, pod koniec pierwszej połowy gry.

Bardzo dobrze sędziował p. W. Lustgarten z Krakowa.

NADESŁANE.

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Wilhelm Lauterstein
powrócił i ordynuje Lwów, Sykstuska 37. 11106

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice" podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot" aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 7, w podwórzu.
codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.
10536

—n—

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Wtorek 13. bm. „Cyrulik sewilski", gościnny występ Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

Środa 14 bm. o godz. 7.30 „Dziewczę z Holandyi" operetka Emeryka Kallmana.

Czwartek 15 bm. o godz. 7.30 „Cyrulik sewilski" gościnny występ D. Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

—x—

Repertuar Teatru Małego.

Wtorek 13 bm. „Zakochani" komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

Środa 14 bm. „Zakochani" komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

Czwartek 15 bm. „Zakochani" komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

— **Trupa Wileńska.** Zamiast »Pustej karczmy« odegrają Wileńczycy w piątek dnia 16. b. m. premierę »Ten, który jest policzkowany«, sztukę w 4-ch aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa. Sztuka ta, tłómaczona przez A. Morewskiego, została po raz pierwszy wystawiona na scenie żydowskiej przez Trupę Wileńską, która ją obecnie odegra we Lwowie. Jest to jedno z ostatnich a ciekawszych arcydzie wielkiego pisarza rosyjskiego, które ostatnio z wielkiem powodzeniem zostało odegrane w Berlinie. Treść sztuki tej jest nowa i oryginalna, a wystawa tej ostatniej premiery Wileńczyków, obiecuje nam jeszcze jedno z rzędu zajmujących przedstawień, któreśmy mieli sposobność widzieć u Wileńczyków.

— **Z teatru miejskiego.** Dziś gościnne występy w Operze D. Jarosławskiego i A. Wesołowskiego, znakomitych śpiewaków rosyjskich, którzy w Cyruliku sewilskim stwarzają kreacje pełne humoru i wykazują wysoką kulturę śpiewacką.

W środę 14. bm. »Dziewczę z Holandji«, która zawsze zapełnia widownię i bawi publiczność ładną muzyką Kalmana i świetną grą artystów.

— **Z teatru małego.** »Zakochani« Floursa i Caillaveta na premierze wywołali salwy śmiechu i żywe zadowolenie widzów. Zespół cały stojąc na wysokości zadania zyskał duży sukces. Komedja ta wypełni szereg wieczorów. Zainteresowanie duże. Przedsprzedaż biletów w godzinach rannych w kasie Teatru Wielkiego.

— **Żyd. Tow. Szkoły Ludowej i Śr.** przystąpiło do rozszerzenia swojej pracy wychowawczej na dzieci żydowskie niżej przepisanego wieku szkolnego. Chodzi bowiem o to, aby dzieci już możliwie od najwcześniejszej chwili wychowały się pod kierownictwem fachowych i doświadczonych sił pedagogicznych i w duchu hebrajskim. W tym celu otworzono klasę przygotowawczą, o charakterze freblowskim. (מכתרנן)

— **Konfiskaty** Uległy konfiskacie: Nr. 77 tygodnika »Nowiny poniedziałkowe« oraz Nr. 185 czasopisma »Ukraińskyj Wistnyk«.

— **Wizy na wyjazd do Palestyny.** Z Centralnego Urzędu Palestyńskiego w Warszawie donoszą:

W myśl porozumienia z konsulatem angielskim odbędzie się w czwartek każdego tygodnia w biurze Urzędu Palestyńskiego przegląd wychodźców do Palestyny przez angielskiego konsula.

Wychodźcy, którzy zjawią się przy przeglądzie, otrzymają poświadczenia na podjęcie wiz, o ile uznani zostaną za odpowiednich stosownie do nowych instrukcyj w sprawie imigracyi.

Z całej rodziny, która wybiera się do Palestyny, wystarczy, jeśli jeden tylko zastępca stawi się do przeglądu.

Do przeglądu należy przynieść:

a) Wszystkie świadectwa i dokumenty, stwierdzające, że przynależy się do danej kategoryi, która uprawnia do otrzymania wizy, jak np. wezwanie z Palestyny, świadectwo zawodowe, prywatna korespondencya od krewnych z Palestyny itp.;

b) Kwit, wystawiony przez „Maawirim", że wpłacono przepisaną kwotę na poczet ceny karty okrętowej;

c) Pieniądze, które posiada się w gotówce, względnie odpowiednie poświadczenie banku lub innych publicznych instytucyj gdzie pieniądze wpłacono;

d) Świadectwo lekarskie, stwierdzające stan zdrowia.

Zaznacza się, że ze względu na wielką liczbę emigrantów, którzy podali swe paszporty w czasie, gdy zastanowiono emigracyę, pierwszeństwo będą mieli ci, których paszporty znajdują się w Urzędzie palestyńskim.

Nowi emigranci mogą przesłać paszporty dopiero po wystawieniu kwestyonaryusza, potwierdzonego przez miejscową organizacyę syonistyczną (oddział Urzędu Palestyńskiego lub inne żydowskie instytucye społeczne).

Odnośnie do tych emigrantów, którzy nie zostali uznani przy poprzednich przeglądach (przez maj. Morisa lub kap. Marshalla), podjęto starania, by przeznaczono ich do powtórnego przeglądu. To też powinni w tej sprawie czekać na zawiadomienie w prasie co do dnia ustanowionego przeglądu, gdyż do tego czasu konsul nie przyjmie żadnych paszportów, które raz już zostały odrzucone.

— **Oddzielna ekspedycya przesyłek nadzwyczajnych.** Z dniem 15. września 1921 urochomiona będzie w magazynie dla przesyłek pospiesznych we Lwowie (obok zachodniego skrzydła głównego dworca osobowego) oddzielna ekspedycja przesyłek nadzwyczajnych dla stacii położonych na odcinkach: Lwów—Podwołoczyska' Tarnopol—Kopyczyńce, Tarnopol—Zbaraż—Łanowce, Krasne—Brody—Zdołbunów loco i trs. Kamienica—Krzemieniec, Lwów — Ś iatyn, Lwów—Stryj — Beskid, Stryj—Drohobycz—Borysław—Tustanowi-

Mr. WU

egzotyczny dramat chiński w 5 aktach w znakomitej inscenizacyi i opracowaniu

Od dziś w kinoteatrze CHIMERA.

ce, Drohobycz—Truskawiec—Zdrój, Stryj—Kałusz.

Przesyłki nadzwyczajne dla stacji położonych na wymienionych odcinkach przyjmywać będzie uruchomiona ekspedycja w godzinach urzędowych od 8 do 12. i od 14 do 18.

Przesyłki nadzwyczajne do stacyi w kierunku Stryja, Drohobycza i Kałusza będą przyjmywane tylko między 8 a 12 i 14 a 16. Przewóz przesyłek wymienionej kategorii ogranicza się tylko na pociąg. Nr. 1713/1712, 216/215, 243/244, 327/324i

Przyjmowanie do przewozu przesyłek nadzwyczajnych w innych kierunkach odbywać się będzie nadal jak dotychczas w westybulu głównego dworca osobowego.

Wydawanie przesyłek nadzwyczajnych nadchodzących z wymienionych wyżej szlaków oraz z Krakowa uskuteczniać będzie ekspedycja w magazynie dla przesyłek pospiesznych, a z wszelkich innych linii w tunelu wydawczym głównego dworca osobowego.

— **Zdemaskowanie podżegaczy.** W numerze z dnia 10. bm. powtórzyliśmy za »Ukr. Wistnikiem« pismo Związku Organizacyi Narod. wschodniej Małopolski przesłane do inspektorów szkolnych. Obecnie Kuratoryum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza co następuje:

W »Chwili« z dnia 10 b. m. ogłoszono rzekomo oryginalny dokument w formie pisma Związku Organizacji Narodowych wschodniej Małopolski do inspektorow szkolnych powiatowych w którem zaprasza ich do nielegalnego działania nad zmianą języka wykładowego ruskiego na język polski w szkołach powszechnych i nad tworzeniem sztucznem polskich klas eksponowanych w gminach z większością ruską przyczem podaje wskazówki, w jaki sposób postąpić należy, aby osiąhnąć cel pożądany. W piśmie tem użyte są zwroty które mają wywołać wrażenie, że Związek O. N. działa w porozumieniu z Kuratoryum.

Kuratoryum stwierdza, że nigdy nie wchodziło i nie wchodzi w porozumienie z Towarzystwami politycznemi w sprawach szkolnych w szczególności zaś stwierdza, że referent organizacji szkół, na którego pismo to się powołuje, nigdy nie porozumiewał się ani nie rozmawiał z jakimkolwiek delegatem Związku O. N. ani z jego wiceprezesem Dr. Prószyńskim i nigdy jakichkolwiek wskazuwek nie udzielał, stojąc ściśle na gruncie ustaw obowiązujących.

— **Dla uzyskania posady maszynisty przy wodociągach potrzeba metryki chrztu.** W gazecie Lwowskiej ogłasza gmina miata Kałusza konkurs na posadę maszynisty przy wodociągach miejskich. Ubiegający się o tą posadę winni wykazać się metryką chrztu, że ukończyli 24 a nie przekroczyli jeszcze 40 roku życia.

— **Kłopot z czekiem amer.** Lazar Volk, właściciel kantoru wymiany przy ul. Legionów l. 33, przedłożył na policyi czek amerykański na 100 dolarów, który kupił od niejakiej Ruchli Pinkas rzekomo zamieszkałej na Kleparowie pod l. 197. Wydany do Ameryki czek celem zrealizowania w odnośnym banku zwrócono jako falsyfikat. Na dobitek tego donoszący stwierdził, że pod wskazanym adresem żadna Ruchla Pinkas nie mieszka.

—[] []—

— **Żyd. Tow. Szkoły Lud. i Średniej,** ogłasza, że wpisy do Pedagogium odbędą się w Zarządzie Zygmuntowska dni 14. 15. i 16 od 11—12 przedp. 11310

— **Z życia towarzyskiego.** Dnia 11. b. m. odbył się we Lwowie ślub p. Kamilli Noe z Czerniowiec z Drem Jakóbem Mehrerem, adwokatem we Lwowie.

— **Wpisy w lwowskim instytucie muzycznym** na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 4. Tamże informacye i prospekta.

Kurs koncertowy fortepianowy w lwowskim Instytucie Muzyeznym prowadzi S. Esenberger, N. Kwincińska i W. Weber.

Seminaryum Muzyczne dla kandydatów na nauczycieli muzyki w szkołach państwowych utworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

Szkoła Operowa lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapelmistrza opery J. Lehrera.

Muzyczna Froeblowska Szkółka Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 12. września 1921.

Gafota 2100—2250—2300, Chodorów 3175—3150—3125, Pezet 1275—1300, Z. B. K. 635, Nafta 2900—2850, Pocisk 1250, Parowozy 1450, Oikos 7400, Cmielów 4000.

Wiedeń 335, Praga 50·00—50·20.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya wieczorem zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 3850—3950 3960, kanadyjskie 3510 marki niem. 39·00—40·00, leje rum. 37·00—3800, kor. czeskie 46·00—46·50, Wiedeń 3·30.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 12 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	580 —	— —
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	810·—	—·—
Bank hip. zamel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	610·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	630·—	640·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3100·—	3200·—
Tow. akc. Karpalit —42	1750 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3950 —	4050·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2050 —	2350 —
Tow. Górka 140—15·40	8000 —	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	7300 —	7500 —
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400 —	1500 —
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1250 —	1325 —
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1200·—	1300·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2800·—	2950·—
Polsk. Tow. handl. 500·21	1300·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56	7000·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—·0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 100)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	280·—	310·—
1 Frank szwajc.	460·—	510·—
1 Ł Sterling	13000·—	14000·—

1 Dollar ameryk.	3775·—	3[illegible]
1 Dollar kanadyjski	3675·—	3[illegible]
Marki niem. (po 100)	380·—	41[illegible]
» » (po 100)	3700·—	4[illegible]
» » drobne	3600·—	390·—
Lei rumuńskie (500)	3600·—	400·—
Lei rumuńskie drobne	3500 —	390·—
Liry włoskie	150·—	17[illegible]
Czeskie korony	4400·—	480·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	32[illegible]
Dewizy		
Wypłata na Londyn	13500·—	14500·—
» na Paryż	280 —	31[illegible]
» na Zurych	470·—	5[illegible]
» na Praga	4800·—	5100·—
» na Wiedeń	310·00	34[illegible]
» na Berlin	41000	4400·—
» na Nowy Jork	3700 —	3900·—
» na Medyolan	150 —	17[illegible]
» na Bukareszt	3800·—	4000·—
Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.		6%

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 12. września 1921. P. T. H I—IV. 1100—1300, Impex [illegible] 450, Polski Glob 1200—1300, Zeglu[illegible] Polska 450-500, Zieleniewski I-II. 100[illegible] 10500, Parowozy 1400—1600, Trzebin[illegible] fabryka ma[illegible]zyn I—IV. 3200—3400, L[illegible] miesz 7500—8000, Automotor 2300—25[illegible] Polska Nafta I-II. 2800—3200, Siersza[illegible] 2350—2500 Oikos 4800—5200, Pezet 10[illegible] 1200, Trzebinia tłuszcz. 3500—3700, Kr[illegible] kus 3100—3300, Ćmielów 3500—37[illegible] Górka 8100—8400, Siersza 10000—105[illegible] T. P. G 8400—8700, Chodorów 31[illegible] 3400. Pocisk 900—1100.

Dolary ameryk. 3800—4000, mar[illegible] niem. 3900—4200, korony austr. 310—3[illegible] kor. czechosł 4800—5200, franki fr. 28[illegible] 320, dolary kanad. 3200—3500, fran[illegible] szwajc. 650—700 franki belgijskie 270-310, funty szterl. 13000—15000, koron[illegible] węg 850—950, lei rum. 38·00—40·[illegible] kor. szwedzkie 750—850, liry włoski 160—180, kor. duńskie 650—700, k[illegible] norweskie 500—600, m. fińskie 45·00-55·0, flor. holenderskie 1000—1300.

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 12. września 1921. Dolary ameryk. 3990—3975, funt 14500, Berlin 40·50—39·50, Gdańsk 40·[illegible] 39·75, Londyn 15400—14975, Praga 48·00 Paryż 312—309, Wiedeń 330, Włochy 175, Nafta 3050.

Giełda zbożowa.

Warszawa. 12 bm. (Pat.) Notowanie transakcyi: żyto 7150—7200 maka 70% franko skład Warszawa 10500 groch Victoria 10.500 gryka 7500 kuchy rzepakowe franco skład Warszawa 8387—8540. Obroty średnie Ceny za 100 kg. netto loco stacya załadowania.

—[] []—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 12 b. m. Berlin 5·75, Praga 7·05, Nowy Jork 582·—. Austr. notow kor. stempl. 0·47, Budapeszt 1·30, Bukareszt 0·00, Wiedeń 0·57, Medyolan 25·10, Zagrzeb 3·85, Warszawa 0·15.

—ii—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 12. września:

Renta majowa 116·00, austr. renta koronowa 118·00, węgierska renta koronowa 303·00, Losy tureckie 6.450·—, Renta lutowa 120·00, Anglobank 2488·—, Bankverein 1408·00, Bodenkreditanstalt 0000·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 3170·- Laenderbank 0000.00, Merkury 0000 Unionbank 1270·—, Żiwnosteńska bank 6320·00, Kolej północna 34 000·—, Kolej południowa 3395—, Alpiny 8640·—, Ber und Huetten 14·900-, Krupp 2810·00, Poldihütte 7200·00, Prager Eisen 19.000·00. Rim

0·—, Skoda 8120·—, Zieleniewski 0·—, Apollo 8775·—, Fanto 00.000·— licia 64.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. paty 24·400—, Koleje austryackie 0·—, Losy węgierskie 000·—, Priori- kolei półn. 3695·— Bank ob- owy 908·— Kolej Lwów-Czern. 4750·— rsza 3600·—·

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata Meiera Gelbera z p. Fussfeldówną Fancią gratulują serdecznie i życzą szczęścia Josef, Scharlota, Pepi. 11306

Z okazyi zaręczyn naszego kolegi Wolfa Rittera z p. Salą Roll gratulują serdecznie i życzą jasnej przyszłości 1301 Fisch, Budzanower i Tennenbaum.

Z okazyi zaręczyn kochanej siostry Sabariny Teiber z p. Isakiem Blattem gratuluje serdecznie 1302 Jetti Teiber.

Z okazyi zaręczyn p. Meiera Gelbera ze Lwowa z p. Fanią Fussfeldówną z Brodów serdecznie gratuluje 1299 Leon Hescheles z żoną.

Do zaręczyn kochanej kuzynki L. mci Sommer z p. Leopoldem Warthem gratulują serdecznie i życzą dużo szczęścia 1296 Adolf i Dorcia Berkower.

Fani Fussfeld Meier Gelber
Brody Lwów
1298 zaręczeni w wrześniu 1921

Wolf Ritter Sala Roll
Podhajce Lwów
1300 zaręczeni w wrześniu 1921.

Do zaręczyn p. F. Lindman z p. M. Katzem gratulują i życzą dużo szczęścia 11308 Grünspan i Brünstein.

Fania Fuss Izrael Gerber
Dębica Mościska
11307 zaręczeni w wrześniu 1921.

Z okazyi zaręczyn p. Fanki Zanżanki z Glinian z p. Irem Klingsbergem z Mikołajowa gratuluje serdecznie brat 11297 Zygmunt Zank i Etka Hochberg.

Do zaręczyn p. Józefa Bachusa zasyłam serdeczne gratulacye 11285 Zygmunt Freideles.

Natan Holin Fania Teichmann
Lwów
11281 zaręczeni w wrześniu 1921.

Z okazyi zaręczyn mego kochanego kolegi Joachima Kiczalesa z p. Pauliną Fischlerówną gratuluje serdecznie 11286 Samuel Schneck.

Z okazyi zaręczyn kochanej przyjaciółki Frydzi Koifler z p. Józefem Bachusem zzsyła najserdeczniejsze życzenia 11278 Karola Kaf z rodziną.

DROBNE OGŁOSZENIA

KOMUNIKATY.

Miejski Zakład aprowizacyjny wzywa P. T. Kupców rejonowych i Zarządców konsumów, by zechcieli zwrócić zrealizowane karty cukrowe Nr. 20 w następujących terminach:

P. P. Kupcy rejonowi dziel. I. i II. we wtorek dnia 13/IX. — PP. Kupcy rejonowi dziel. III. we środę dnia 14/IX. — PP. Kupcy rejonowi dziel. IV., V. i VI. we czwartek dnia 15/IX. PP. Zarządcy konsumów w piątek dnia 16/IX. Każdorazowo między 4 a 7 popołudniu w biurze kart plac Bema l. 5,

Zwraca się uwagę przytem, że ci PP. Kupcy lub Zarządcy konsumów, którzy z kart cukrowych w powyższych terminach się nie wylicza, przydziału cukru na następny okres nie otrzymują.

Miejski Zakład aprow.

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATORE GO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków. Rodowite siły. 11101

Absolwent uniwersytetu, rutynowany nauczyciel Żyd poszukuje na wyjazd posady nauczyciela domowego do gimnazyum klasycznego lub szkół niższych. Zgłoszenia listowne. Woch, Sambor — Przemyska dla »Absolwenta«. 11174

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rotter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 11256

Technik, Żyd, poszukuje lekcyi (specyalista w fizyce, chemi). Zgłoszenia do Administracyi pod »Chemik«. 11280

Nauczyciela lub nauczycielki do Bursztyna dla VI. kl. gimn. realnego z geometryą wykreślną i francuskiem poszukuje się za wikt i honoraryum. Zgłoszenia u Dra Malza, ul. Jagiellońska 16. 11293

Słuchacz filozofii, rutynowany pedagog, specyalista w filologii i matematyce poszukuje lekcyi z gimnazyum. Ewentualnie za mieszkanie w śródmieściu. Zgłoszenia: Administracya »Chwili« pod «Bezet«. 11312

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Sekundaryusz szpit. powszech **Słowackiego 4**

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił **Lwów, Sykstuska 37,** (róg Słowackiego).

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9410

Odstąpię kancelaryę adwokacką na prowincyi. — Wiadomośc z grzeczności u Ignacego Rudego, Rynek 41. 11267

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10112

Magazyn konfekcyi męskiej i dziecinnej, Körner, Lwów, Trybunalska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Poszukuję panienki z maturą gimnazyalną do 2 dziewcząt na kilka godzin popołudniu. Informacye od 12—1 Tarnowskiego 8, parter lewy. 11262

Zakład sierót Zborowska 8, dziękuje Szan. Rodzinie Grün za dar 1000 Mp., złożony z okazyi zaślubin Dra Maurycego Grüna z p. Esterą Chacham. 11292

Zawiadomienie. Piekarnia Narodowa istniejąca lat 30 zostaje, z dniem dzisiejszym po krótkiej przerwie **na nowo uruchomiona** i starać się będzie jak dotychczas P. T. Odbiorców pod każdym względem zadowolić. Piekarnia wypiekać będzie pieczywo białe jako też chleb żytni. Zamówienia przyjmuje Zamarstynów, Lwowska 20. Zarząd.

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Obręcze gumowe »Rethoferа« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

Tylko w bramie Andriolego najtańsze warkocze z prawdziwych włosów. Kupuje wyczeszki. Damska fryzyerka, Lwów, Rynek 29. 10094

Poszukuję kupna, dzierżawy lub zarządu apteki, ewentualnie przystąpię z kapitałem do spółki. Zgłoszenia pod »Apteka« do »Małopolskiej Reklamy«, Kopernika 16. 11260

Kasa wertheimowska, lampy, półki na książki pościel, porcelana, szkło i inne rzeczy do sprzedania Mochnackiego 22/II. od 3—5. 11321

Piękną jadalnię, rzeźbioną, dębową, ciemną sprzeda tapicer Szczerba, Lwów, ul. Zyblikiewicza l. 15. 11279

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Po targach wschodnich lub wcześniej poszukuję pokoju umeblowanego z osobnym wchodem z wiktem lub bez. Bliżej, Aptekarz Murarska 21, I. p.

Zamienię 3 pokoje, kuchnia, komfort we Wiedniu, śródmieście, na podobne we Lwowie, umeblowane lub nie. Zgłoszenia Jacka 8, III. piętro. Między 4—6-tą popołudniu. 11264

Poszukuję lokalu fabrycznego z 3 ubikacyi; najchętniej domek parterowy wynajmę lub kupię. Zgłoszenia »Lokal« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11315

INTERESA HANDLOWE.

Fachowca z większym kapitałem poszukuję celem założenia interesu bławatnego. Posiadam lokal. Zgłoszenia do Adm. pod »Kapitał« 11316

Poszukuję spólnika 3—4,000.000 Mkp. do obuwia lub galanteryi do dwufrontowego lokalu przy pryncypalnej ulicy. Wiadomość do Administracyi pod Spólnik«. 11317

POSAD POSZUKUJĄ.

Zdolny piwowar liczący 55 lat z 36 letnią praktyką, z dyplomem szkoły browarniczej »Wermitter Leman«, były samodzielny właściciel browaru w Simbirsku poszukuje odpowiedniej posady w tym zawodzie. Wyjedzie też na prowincyę. Adres L. Fischbein dla Wellera, Dubno. 11261

Z zawodu rolnik, lat 21, szuka posady na folwarku żydowskim. — Zgłoszenia do Adm. pod »Rolnik«. 11295

WOLNE POSADY.

Poszukuję natychmiast zdolnego chłopca do sklepu. Zgłoszenia Firma »Record«, Furmańska 5, I. p. 11294

Poszukuję inteligentnej panny do dwóch chłopców (3 i 9 lat) na prowincyę, pod korzystnymi warunkami. Zgłoszenia między 2—3 Dr. Sterner, Kazimierzowska 4/IV. p. 11282

Poszukuje się inteligentnej panny do półtorarocznego dziecka na korzystnych warunkach. Może być również starsza panna lub też z prowincyi. Osobiste zgłoszenia: Pistynerowa, Lwów, Lubomirskich 3. 11285

Kucharka do Zakładu sierót Za Zbrojownią 3, poszukiwana. Zgłoszenia od 5—6 w kancelaryi. 11288

Krawczynię przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11289

Praczkę przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11290

Praktykanta przyjmie księgarnia Rubina, Batorego 4. 11304

Panna, którąby się zajęła pięcioletnim chłopczykiem na 2 godziny przed i popołudnie zostanie natychmiast przyjęta. Zwerdlingowa, Legionów 35/III. 11303

Praktykant z wyrobionem pismem natychmiast poszukiwany. Towarzystwo ubezpieczeń Sykstuska 35. Zgłoszenia 6—7. 11311

Zdolnego buchaltera poszukuje firma »Kosmos« Skład maszyn rolniczych J. Starkmann, Lwów, Gródecka 47. Oferty tylko pisemne. 11314

Ogłoszenia.

Forma do RUR KANAŁOWYCH 60/90 kompletna, nowa do sprzedania. — Wiadomość LWÓW, LISTOPADA l. 56 u właściciela. 11238

Skarpetki

pończochy, rękawiczki i reformy poleca
po cenach reklamowych
Magazyn **A. Fliegelmann**
Lwów, ul. **Wałowa 11 a.** 11284

B. asystent i sekundaryusz we Wiedniu i Berlinie
Secyalista chorób dziecięcych 11291
Dr. Jakób Schönfeld
powrócił i ordynuje **ul. Głowińskiego l. 2.**
Szczepienie — wtorek, czwartek, sobota.

Buchalter bilansista
z długoletnią praktyką bankową poszukuje posady Reflektuje wyłącznie na pierwszorzędne stanowisko. Zgłoszenia Gaftenberg, Lwów, Lenartowicza 19. 11240

WOLNE POSADY.

Zdolna panna do buchalteryi potrzebna zaraz M. Acht, jubiler, Sykstuska 7. 11275

Panna do szycia potrzebna Kubali 3. II. p. 11324

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie
H. GUTTERMANN
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU
Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.
zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych 10348

DACHÓWKI
AZBESTOWO-CEMENTOWEJ 10980
PALONEJ, GONTÓW, GIPSU, WAPNA, CEMENTU, TRZCINY SUFITOWEJ, jakoteż wszelkich w zakres budownictwa wchodzących materyałów dostarczają natychmiast
HORSZOWSKI I SPÓŁKA
we Lwowie, ul. Bourlarda 3.

MEBLE
pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

PIERWSZORZĘDNA 11318
KAWIARNIA i RESTAURACYA
RENESANS
we Lwowie, ul. 3-go Maja 12, w parterze
poleca śniadania, obiady i kolacye oraz pierwszorzędnej jakości rozmaite napoje krajowe i zagraniczne, — Bar poznański obficie zaopatrzony w przekąski i napoje.
Największy lokal w całej Polsce mieści przeszło 1000 osób.
RENDEZ-VOUS świata eleganckiego i kupieckiego.
Codziennie w południe przy obiedzie i wieczór Koncert słynnej orkiestry symfonicznej pod batutą znakomitego kapelmistrza i kompozytora Szwarcmanowa.

Kurtki skórzanne
w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej
Körner 11313
Lwów, Trybunalska 6.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Na jesień i zimę!
Raglany, kurtki i ubrania
w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167
Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

Tabliczki szkolne
zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
Lwów, Rutowskiego 24. 11123

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1/4 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Złote obraczki ślubne
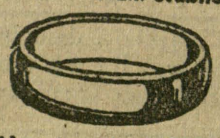
14 karat. sztuka Mk. 350
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 18096

ETYKIETY
wszelkiego rodzaju » wykonuje i ma na składzie LITOGRAFIA
Lwów, ul. Św. Michała 4

Własnego wyrobu
Kołdry, Materace
wkłady do łóżek, sienniki, poduszki, prześcieradła i t. p. poleca fabryka
M. Mleko A. [illegible]
Lwów, Koralnicka l. 6.

Za Brylanty, Złoto
SREBRO, DYAMENTY, PLAT
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana
wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFO
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 2

Pierwszorzędne biuro spedy
poszukuje siły biurowej obeznanej z wójną książkowością. Zgłoszenia »Buchalter« do biura dzienników B
Kościuszki 2.

Pierwszorzędny technik dentys
czny z kompletnem urządzenie
poszukuje lekarza na prowinc
lub we Lwowie celem zawar
spółki. 11
Zgłoszenia pod »Lekarz«
Biura ogłoszeń i dzienników Sch
rera, Pasaż Hausmana 9.

Pierwsza małopolska fabryka wyrobów drzewnych
„BOB“
w WADOWICACH, MAŁOPOLSKA
oferuje amerykańskie kołki szewskie
POSZUKUJE SIĘ ZASTĘPCÓW. 111

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK »VITA«
Lwów, Pasaż Hausmana 8. I p.
Zwyż 20.000 tomów najcelniejszych a rów. Dział nowości znaczn e rozszerz i udoskonalony. — Warunki abonam przystępne. 11
Kupujemy książki oraz całe księgozbio
Sprzedajemy książki wyłączone org zujemy wypożyczalnie na prowincyi.

„SUDON“?
16

FABRYKA WATY, WATALINY KOŁDER MENDELSOHN & ARNOLD w Stanisławowie
Zawiadamiamy, że fabryka nasza została zupełnie zrestaurowaną. — Wyrabiamy następujące produkty:
I. WATA, mianowicie: a) Wata do wyrobu kołder, b) Wata gumowana ręczna, c) Wata gumowo-maszynowa (Rollenwatte). II. KOŁDRY jedwabne atłasowo-wełniane i satynowe. III. WATALINA czarna i biała w rozmaitych jakościach.
Przez wprowadzenie licznych maszyn najnowszego systemu, a ponadto przy olbrzymich zasobach w surowcach, jesteśmy w stanie, w stosunku do jakości i ilości, jakoteż i w stosunku do ceny jaknajbardziej odpowiednio zastosować się do wymagań naszych odbiorców. 1096
MENDELSOHN & ARNOLD.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zippes
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 954 Lwów, czwartek 15. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk, nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Prawdziwe oblicze.

(w.). Na temat kongresu syonistycznego w Karlsbadzie wypowiedziało „Słowo Polskie" onegdaj kilka refleksyj, które zasługują na uwagę ze względu na to, iż z mimowolną, może szczerością przedstawiają one charakterystyczny pogląd narodowej demokracyi na „obowiązki" Żydów w Polsce. Po odrzuceniu z artykułu, o którym mowa, wiązanki frazesów i bezmyślnych plotek, oblicznych, stałą metodą tego pisma, na podtrzymanie zarzewia nienawiści ku Żydom i po wyłuskaniu z niego kilku prawdziwych myśli i wynurzeń, przedstawia się „ideowy" stosunek narodowej demokracyi do Żydów w ogólności, a syonistów w szczególności mniej więcej następująco:

Narodowa demokracya dąży do tego, by Polska stała się państwem narodowem, to znaczy takiem, w którem naród polski rządziłby wyłącznie nie samą tylko siłą swojej przewagi liczebnej, ale na mocy faktu, że w granicach państwa nie istnieją żadne, godne wzmianki mniejszości narodowe. Tej tendencyi stoi jednak w pierwszym rzędzie na przeszkodzie wielka ilość w Polsce mieszkających Żydów, zwłaszcza, że ich uświadomienie narodowe rodzi asymilacye — zdaniem narodowej demokracyi — nie dające się żadną miarą pogodzić z ideą państwa narodowego. Ceniąc najwyżej i otwarcie ideał ekskluzywnie narodowy, nie może narodowa demokracya z natury rzeczy potępić bezwzględnie ruchu renesansowego wśród Żydów, lecz przeciwnie uznaje, bo musi uznać, racyę jego istnienia. Aby jednak przecież jakoś wybrnąć z sprzeczności, konstruuje narodowa demokracya, stojąc apriorystycznie na stanowisku, że Polska jest państwem narodowem, obowiązek Żydów dopomożenia tej fikcyi do urzeczywistnienia. Ruch narodowo-żydowski jest tedy — wedle jej zdania — czemś dobrem i szlachetnem i mogłaby ona dla niego wykrzesać z siebie wiele sympatyi i sentymentu — gdyby w dążeniu do zbudowania własnej państwowości nie pragnął w niczem dotknąć i uszczuplić polskiego (w znaczeniu nar.-dem.) interesu państwowego. Po odpłynięciu bowiem Żydów do Palestyny urzeczywistniłby się ideał narodowego państwa polskiego. O ile jednak Żydzi chcą pozostać w Polsce, to już samo dla siebie jest zbrodniczem zamierzeniem, tedy „nacyonalizm" żydowski byłby tej zbrodni koroną! Jakżeż bowiem pogodzić się da pozostanie Żydów i to Żydów jako narodu w Polsce z narodowo demokratycznym ideałem polskiego państwa narodowego?! Zupełnie niemożliwe, to przyznać musi każdy, choćby nie narodowy demokrata. A ponieważ Polska jest państwem narodowem a zatem musi stać się państwem narodowem (tę nielogiczną „logikę" narodowo-demokratyczną akcentujemy dla jej charakterystyczności!), przeto...

Tu już pełnym strumieniem płynąć poczynają oskarżenia Żydów o wrogość, szkodliwość, zdradę itp., bo potrzeba ich koniecznie dla uzasadnienia nagonki, mającej na celu ni mniej ni więcej, tylko wypędzenie ociągających się jeszcze Żydów z Polski. To też nie mogą te oskarżenia brakować w żadnym, nawet najbardziej „rzeczowym" artykule endeckim o Żydach, gdyż trzeba ich koniecznie do wypełnienia luk w łańcuchu „logicznych" wnioskowań. Bez nich bowiem logika zmuszałaby do wniosku, że należy Żydów pozostawić w spokoju i samemu zrezygnować z postulatu polskiego państwa narodowego i pogodzić się z myślą, że w państwie polskiem żyć będą także inne narody.

Precz z złudzeniami! Chęć otwartego postawienia kwestyi zmusza nas do powtórzenia tego cytatu za „Słowem Polskiem". Byłoby istotnie zupełnie bezcelowem, — stwierdzamy to dla oszczędzenia na przyszłość „Słowu Polskiemu" i jego stronnictwu nowego trudu bolesnej argumentacyi, — oczekiwać, iż Żydzi emigrować będą do Palestyny w tym celu, by dopomóc narodowej demokracyi do urzeczywistnienia jej ideału państwowego.

Gdyby publicyści z „Słowa Polskiego" zadali sobie trud przestudyowania choćby najbardziej optymistycznej części literatury syonistycznej, włosy dębem stanęłyby im na głowach na widok tej „zbrodniczej" powolności, z jaką wedle planów syonistycznych postępować ma emigracya do Palestyny i wobec obliczeń, wielu to Żydów mimo wszystko żyć będzie dalej jeszcze w rozprószeniu, to znaczy w krajach dotychczasowego ich pobytu. Doprawdy — godzimy się w tem zupełnie z „Słowem Polskiem" — nie ma żadnej nadziei, by w tej części przyszłości, która się da trzeźwym wzrokiem bez pomocy fantazyi ogarnąć, Żydzi w całości albo przynajmniej w przeważnej części opuścili granice Polski. „Słowo Polskie" boleć może z tego powodu nad brakiem idealizmu u Żydów! Mniejsza o to, jak w ogóle mniejsza w tej chwili o przyczyny, dla których rzeczy ukształtują się właśnie tak a nie inaczej. Nie pora teraz i nie miejsce tu o tem mówić. Dość, że tak jest i że narodowa demokracya liczyć się winna z fak-

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Uchwalono statut organizacyjny.

Karlsbad. 12 września (tel. wł. — ht.) Na plenarnem posiedzeniu kongresu przyjęto statut organizacyjny w brzmieniu przedłożonem przez Komisyę organizacyjną.

Z uchwał zasługuje na uwagę postanowienie, że w przeciągu jednego roku muszą się nauczyć języka hebrajskiego (dalszy tekst telegramu spaczony i niezrozumiały; przyp. red.) Delegat dr. Szyper wniósł rezolucyę tej treści, iż ta sama uchwała ma obowiązywać także co do języka żydowskiego; wniosek ten odrzucono wielką większością.

Keren Hajessod.

Karlsbad 12 września (tel. wł. — ht.) Sprawę „Keren Hajesod" referował delegat Feiwel (Londyn). Dr. Hantke (Berlin) uzasadnia następujące rezolucye Komisyi „Keren Hajesod", wedle których zarząd „Keren Hajesod" wykonywać ma 6—10 dyrektorów, z których połowę wybiorą właściciele certyfikatów, drugą zaś połowę organizacya syonistyczna. Ponadto ma być ustanowiony organ kontrolny. „Keren Hajesod" ma udzielać subwencyi imigrantom, których przybycia żąda organizacya syonistyczna.

Fundusze „Keren Hajesod" mają być użyte na następujące cele: 20 procent na Ż.F.N. 50 procent na rzecz budżetu palestyńskiego (instytucye narodowe) 30 procent na cele gospodarcze.

Fundusze „Keren Hajesod" mają być ściągnięte drogą dziesięciny.

W dyskusyi uczestniczyli delegaci Rapaport, Dr. Ringel, Hoffmann i Simon wypowiadając się przeciw tym rezolucyom, gdyż ich przeprowadzenie — zdaniem mowców jest niewykonalne.

Uchwały kongresu w sprawie »Keren Hajessod».

Karlsbad 13 września (tel. wł. — ht.) Wnioski komisyi w sprawie „Keren Hajesod" uchwalono.

Nadto uchwalono wniosek tej treści, że spłata dziesięciny (maaser) jest obowiązkiem każdego syonisty. Kto nie uiści dziesięciny, nie będzie mógł piastować żadnej godności honorowej.

Egzekutywa i Komitet Wykonawczy

Karlsbad. 13 września (tel. wł. — ht.) Komisya permanencyjna zaproponowała kongresowi wybrać 12 członków egzekutywy, z których Weizman, Sokołow, Sołowiejczyk, Cowen, Żabotyński i Blumenfeld mieć będą siedzibę w Londynie, natomiast Usyszkin, Eder, Pick, Ruppin, Rosenblatt i Aronowicz będą mieli siedzibę w Palestynie.

Komitet Wykonawczy składać się ma z 25 członków.

Wnioski komisyi permanencyjnej przyjęto.

Manifest do narodu żydowskiego.

Karlsbad 13 września (tel. wł. — ht.) Kongres uchwalił wydać manifest do narodu żydowskiego.

Budżet organizacyi syonistycznej.

Karlsbad 13 września (tel. wł. — ht.) Komisya finansowa przedłożyła budżet, wedle którego przypada 300 tysięcy funtów szterlingów dla Ż. F. N. 550 tysięcy funtów szterlingów na fundusz pożyczkowy, 656 tysięcy funtów szterlingów na wydatki bieżące, z tego 90 tysięcy funtów na szkolnictwo, 90 tysięcy funtów na cele imigracyjne, i 225 tysięcy funtów szterlingów na cele rolniczej kolonizacyi.

tem„ iż ruch syonistyczny bardzo niewiele tylko przyczyni się na razie do zrealizowania jej celów.

Akcentując ten stan rzeczy, nie czynimy tego bynajmniej w celu jakiegoś przekomarzania się. Pragniemy tylko odjąć narodowej demokracyi pretekst do przybierania pozy protektorki syonizmu i przyczynić się bodaj nieco do tego, by okazywać się mogła światu tylko w swojej postaci prawdziwej. Narodowa demokracya chce wyrzucić, a o ile to się nie da, zdławić i zdusić wszystko, co w granicach państwa polskiego nie jest polskie. To jest prawda, a wszystko inne co mówi i czyni, służyć ma tylko za płaszczyk dla jej taktyki. Liczy zaś ona na to, że hasło jej będzie ponętą, której się z czasem żadne ucho polskie oprzeć nie zdoła. Nie liczy się zaś z tem, że taktyka jej prowadzi do starć i wstrząśnień wewnętrznych, których powinno unikać państwo, dążące do skonsolidowania swoich sił.

Pod jakimi warunkami dr. Głąbiński gotów jest podjąć się misyi utworzenia gabinetu.

Warszawa. (Pat.) Przewodniczący Związku lud. narod. dr. St. Głąbiński wysłał wczoraj do Marszałka Trąmpczyńskiego list treści następującej:

Warszawa 12 września 1921.

Jaśnie Wielmożny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na zapytanie P. Marszałka oświadczam na podstawie upoważnienia sejmowego klubu NZR., że gotów jestem podjąć się utworzenia Rządu, jeżeli znajdzie się większość sejmowa, która przyjmie następujące warunki jako główne podstawy działalności Rządu:

1. Stanowczem dążeniem Rządu być powinno, aby wybory do Sejmu i Senatu przeprowadzone były w jak najkrótszym czasie najdalej do 4 miesięcy;

2. Naprawa stosunków walutowych przez uchwalenie ustawy monetarnej o złotym polskim i powołanie do życia akcyjnego Banku emisyjnego;

3. Doprowadzenie budżetu do równowagi przez:

a) stanowcze zmniejszenie urzędów i urzędników zarówno na niższych stopniach jak i stanowiskach kierujących; ograniczenie doraźnych urzędów (samochodów, koni i innych wydatków rzeczowych) do koniecznych granic; zniesienie zbędnych placówek zagranicznych; ograniczenie do koniecznych potrzeb liczby pracowników i uchylenie dotychczasowej rozrzutności;

b) natychmiastowe podwyższenie dochodów z przedsiębiorstw państwowych (kolei żel. poczta, telegraf), usuwając dotychczasowe niedobory;

c) reforma dotychczasowego systemu podatku konsumcyjnego od tytoniu, cukru, spirytusu„ nafty i. t. p., celem kilkakrotnego podwyższenia dochodów z tych źródeł;

d) Energiczne ściąganie uchwalonych podatków bezpośrednich oraz podwyższenie opłat skarbowych i ceł odpowiednio do spadku siły nabywczej marki polskiej na rynku krajowym. Natychmiastowe pobranie zaliczek na poczet podatku dochodowego i majątkowego w parokrotnej wysokości podatków bezpośrednich.

e) Ulżenie skarbowi państwowemu przez przyznanie ciałom samorządowym własnych źródeł dochodu.

4. Ściągnięcie pożyczki przymusowej zgodnie z ustawą sejmową i ogłoszenie przepisów wykonawczych.

5. Nałożenie jednorazowej nadzwyczajnej daniny majątkowej łącznie z wykonaniem reformy rolnej.

6. Uznając, że wzmocnienie skarbu państwa jest możliwe tylko przez ożywienie życia gospodarczego, wzmożenie sił wytwórczych kraju i poprawienie bilansu handlowego Rząd musi troskę o podniesienie produkcyi kraju postawić w pierwszym rzędzie jako wytyczną swoich poczynań.

Wymagać to będzie zmiany ustaw i rozporządzeń krępujących życie gospodarcze, zaniechania systemu rekwizycyi i sekwestrów oraz krępującej rozwój ekonomiczny ingerencyi Państwa w stosunki ekonomiczne i finansowe.

Przesilenie Rządu wywołane jest grożącą Państwu katastrofą finansową. Ograniczanie się do wyrażenia żądań natury finansowej i gospodarczej pozostawiając przysłanemu Rządowi sformułowanie szczegółowego programu ewentualnej działalności.

Łączę wyrazy wysokiego poważania

Dr. St. Głąbiński.

Piąty dzień przesilenia gabinetowego.

Jak pan marszałek Trąmpczyński nieszczególnie się przysłużył dr. Głąbińskiemu. — P. Skulski — kandydatem na premiera?

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa 13 września (tel. wł. — eg.) P. dr. Głąbiński ma pełne prawo zwrócić się do marszałka Trąmpczyńskiego i powiedzieć mu głośno: Panie Boże, chroń mnie od swoich przyjaciół, z wrogami dam sobie sam radę". Pan marszałek Trąmpczyński bowiem korzystając ze swego stanowiska marszałka Sejmu i z pierwszego zamieszania, jakie wywołało ustąpienie gabinetu Witosa wysunął kandydaturę dra Głąbińskiego na premiera w nadziei, że zaskoczy nią Sejm. Nieszczególny polityk, jeszcze gorszy taktyk parlamentarny p. marszałek tak wierzył w szybką realizacyę swych zamiarów, że zamówił sobie nawet na wtorek o godz. 5. ppp. audyencyę w Belwederze, zaś dr. Gł. układał podobno już skład swego gabinetu bez szczególnego trudu obsadzając teki.

Plany marszałka mogły się udać pod jednym warunkiem, a to na wypadek przedłużenia feryi sejmowych na kilka przynajmniej dni. Tego jednak nie przewidział marszałek Trąmpczyński i gdy tylko zagaił dziś Sejm, zaskoczyła go dyskusya formalna oraz żądanie zwołania konwentu seniorów, które z góry przesądzało dalszy bieg wypadków.

I rzeczywiście na konwencie wnet okazało się, że za kandydaturą dra Głąbińskiego na premiera są tylko grupy skrajnie prawicowe reprezentujące tylko 133 głosów. Zdecydowani przeciwnicy mieli do rozporządzenia 76 głosami, ale zato zachowali podejrzaną rezerwę grupy reprezentujące 199 głosów.

Stało się jasnem, że wśród danych warunków kandydatura Głąbińskiego nie ma żadnych szans powodzenia i została też z miejsca zaniechana.

Powyższy wynik głosowania wywołał prawdziwą senzacyę w Sejmie. P. Trąmpczyński tak był zdetonowany, że zapomniał wydać dyspozycye, aby auto zamówione na jazdę do Belwederu odprawiono z powrotem do garażu. Co gorsza zapomniał również p. marszałek Trąmpczyński uprzedzić kancelaryę cywilną Naczelnika Państwa, że zapowiedziane posłuchanie stało się bezprzedmiotowe.

Do późnej nocy koła poselskie rozstrząsały dalszy bieg wypadków. Prawie wszystkie kluby Sejmowe odbyły posiedzenia a niektóre przyjęły rezolucye, w których się wypowiedziały za rozszerzeniem podstaw większości, na której miałby się oprzeć przyszły rząd.

Wobec tego, że p. Witos nie zdradza chęci ponownego objęcia prezesury gabinetu, mówią o p. Skulskim jako premierze, w którym to wypadku obecny kierownik gł. Urzędu Ziemskiego p. dr. Kiernik objąłby tekę min. spr. zagr. Co do współudziału endeków w nowym gabinecie zdania są podzielone; K. P. K. klub mieszczański, N. P. R. nie są przeciwne współudziałowi endeków w większości rządowej, podczas gdy Skulszczycy a jeszcze bardziej Piastowcy zachowują się odpornie.

Sytuacya zostanie wyjaśniona dopiero po zebraniu Zespołu stronnictw centrowych, które się odbędzie we środę po konferencyi z marszałkiem.

—oo—

Dr. Głąbiński rzekł się misyi utworzenia nowego gabinetu.

Warszawa 13 września (tel. wł. — eg.) Na wczoraj odbytem posiedzeniu konwentu seniorów dr. Głąbiński zrzekł się misyi utworzenia nowego gabinetu, przekonawszy się że popierają go jedynie Z.L.N., Chadecy i grupa Dubanowicza, przeciw są P. P. S., Tugutowcy, Niemcy, Stapińczycy, Od głosowania się wstrzymali: Piastowcy, Skulszczycy, K.P.K. Klub mieszczański, Żydzi, N.P.R. i grupa Matakiewicza. W motywach socyaliści oświadczyli, że gabinet Głąbińskiego uważałby za reakcyjny. P. Federowicz (K.P.K.) wyraził obawę, by lewica nie uważała gabinet Głąbińskiego za czerwoną płachtę. P. Haspach, w imieniu Niemców powiedział, że nie wierzy, by Głąbiński chciał wykonać traktat o mniejszościach narodowych. Wkońcu na wniosek posła Diamanda uchwalono, by powierzyć misyę utworzenia nowego rządu stronnictwom, które się wstrzymały od głosowania a reprezentujące większość bo 190 głosów. Z ich łona miałby także wyjść przyszły prezydent ministrów.

Narazie w czasie przesilenia gabinetowego zawieszono tak posiedzenie plenarne Sejmu jak i komisyi.

Odwołanie Ignatowa.

Warszawa 13 września (tel. wł. — eg.) Na żądanie rządu polskiego odwołany został prezes sowieckiej komisyi repatryacyjnej w Warszawie p. Ignatow. Mówią, że odwołanie nastąpiło wskutek dowodów„ które posiada rząd polski że Ignatow wmięszany był w akcyi strejkowej, która miała miejsce b. m. w Polsce.

Amerykańska prasa arabska niezadowolona z delegacyi w Londynie.

Nowy Jork. (Ż. B. K.). Wiadomości otrzymane tu w sprawie przyjęcia palestyńskiej delegacyi Arabów przez rząd angielski w Londynie wywołały wielkie niezadowolenie wśród tutejszych kół arabskich i tutejszej prasy arabskiej.

Część prasy arabskiej wyraża swoje niezadowolenie z powodu enuncyacyi min. Churchilla, że rząd angielski nie zamierza zmienić deklaracyi Balfoura. Prasa arabska zapewnia, że Arabowie nigdy nie uznają deklaracyi Balfoura oraz przypisuje niepowodzenie delegacyi arabskiej w Londynie tej okoliczności, że skład jej nie był odpowiedni.

—ooo—

„Bohaterskie czyny" węgierskich żołdaków.

Wiedeń. (Ż. B. K.) „Wojsko" węgierskie, które niedawno zajęło miejscowość Baranya, natychmiast po wkroczeniu do miasta odznaczyło się napadami na Żydów. Ofiarą padł m. i. dr. Wilhelm Schwarz, ogólnie znany i szanowany lekarz, który nigdy nie zajmował się kwestyami politycznemi; przez dziesięciu żołdaków węgierskich został w straszliwy sposób zmasakrowany. Aresztowano też 5-ciu żydowskich bankierów, następnie katowano. Pewna liczba Żydów uciekła do Jugosławii, gdzie przedstawia gwałty, jakich się dopuścili węgierscy żołnierze. Rząd jugosłowiański przedłożył memorandum Radzie Najwyższej w Paryżu, jak również Radzie Ligi Narodów.

Przyznanie prawa publiczności żydowskim gimnazyom w Lwowie.

Lwów 13. września.

Dziennik Urzędowy Kuratoryum O. S. L. w Lwowie z 9 września 1921 ogłasza: że M. W. O. P. nadało prawo publiczności reskr ptem z 19. sierpnia b. r. l. 15205/II prywatnemu żydowskiemu gimnazyum klasycznemu męskiemu, prywatnemu żydowskiemu gimnazyum realnemu męskiemu i prywatnemu żydowskiemu gimnazyum realnemu żeńskiemu z językiem wykładowym polskim w Lwowie na rok szkolny 1920/21 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw szkół państwowych z ograniczeniem do uczniów i uczenic uczęszczających na naukę codzienną w tych zakładach.

Wpisy na uniwersytet lwowski odroczone.

Na czarnej tablicy w gmachu uniwersyteckim pojawiło się następujące ogłoszenie:

Lwów, dnia 12. września 1921.

Termin wpisów przekłada się na czas od 21. września do 4. października włącznie.

Z rektoratu Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.

Jan Kasprowicz mp.
t. cz. rektor.

Z Teatru Małego.

Zakochani.

(Komedya w trzech aktach Caillavet'a i de Flers'a).

Znamy już do syta, a może i przesyt ten rodzaj lekkich komedyjek francuskich, tworzonych zwykle przez „spółki autorskie". Nie da się zaprzeczyć, że często dowcipne kalambury i niemożliwe sytuacye pomagają znakomicie do spędzenia beztroskiego wieczoru — ale to wszystko: Autorowie tych komedyjek nie kuszą się o tworzenie typów komicznych, bo te wymagałyby konsekwentnego przeprowadzenia, natomiast kilka zabawnych sytuacyi wywołuje upragnioną „vis comica", opartą zwykle na treści, którą w kilku słowach zamknąć można.

Tytuł „Zakochani", którą przypadkowo pp. Caillavet i de Flers, jedna z rutynowanych spółek, nadali komedyjce granej na deskach Teatru Małego, mogłyby nosić całe tuziny komedyjek tego rodzaju na tej samej podstawie. Dwaj wujowie mają siostrzeńca, który poznaje w pensyonacie nad morzem panienkę, jakiś dobroduszny przyjaciel ułatwia tej zakochanej parze pobranie się; wujowie obmyślili mu inną „partyę", a właściwie wybór między dwiema panienkami.

Zjawiają się w domu siostrzenica, nie wiedząc, że ten jest żonaty i ma już dziecko, przyjaciel przyczynia się do wybrnięcia z tej sytuacyi — wujowie uważają żonę siostrzeńca za sekretarkę przyjaciela, sami się w niej równocześnie zakochali i chcą ją poślubić„ a potem, gdy sytuacya się wyjaśnia, zadowoleni są, że jest już żoną siostrzeńca...

Niektóre z tych komedyjek bawią swą żywą akcyą. „Zakochani" prócz kilku komicznych sytuacyj i dwóch typowych wujaszków ani pod względem akcyi ani treści nie przedstawiają nic szczególnego.

Artyści, jak mogli, starali się, by błahej treści nadać przynajmniej pogodny nastrój i żywszą oprawę sceniczną niż z akcyi wynika. Pna Łozińska była milutką panienką i ponętną mężateczką, pni Rowińska „„zanadto" wczuła się w swą rolę śmiesznej afektowanej opiekunki cnoty panieńskiej, pp. Orzechowski i Okornicki — poruszali się na scenie bardzo swobodnie i bawili publiczność dobrą mimiką i temperamentem a pp. Lochmann i Konarski jak na starszych wujów zbyt zamaszyście umizgali się do swej „nieznanej" siostrzenicy...

Czy nie szkoda wieczoru i wysiłku artystów na pomysły pp. Caillaveta i Flersa... spółki do pisania komedyi?

Dr. Henryk Lilien.

TARGI WSCHODNIE

W przedsięwzięciach obliczonych na wielki napływ obcych odgrywa sprawa pomieszkań rolę prawie, że najważniejszą.

Wielka trudność nastręczająca się z tej strony z okazyi „Targów Wschodnich" została w poważnej części usunięta przez ofiarną gotowość lwowskiego społeczeństwa, które masowo zgłosiło pokoje do dyspozycyi na czas Targów.

Mimoto powstały pokątne biura stręczeń, które obliczone na niegodziwy wyzysk pośredniczą w wynajmywaniu pokoji uczestnikom Targów.

Zawiodą się jednakowoż w swej nadziei, bo Magistrat w wypadkach zaofiarowania pokoji przez tego rodzaju paskarzy będzie zwolnionym z danego przyrzeczenia i pokoje te podda rekwizycyi, a właściciele tych tzw. biur pociągnie do surowej odpowiedzialności.

Z drugiej zaś strony narażają się sami właściciele mieszkań na dochodzenia, gdyż wszelkie przekroczenie unormowanej taryfy musi dojść do wiadomości Zarządu T. W.

Obcy przybywający do Lwowa nie może być objektem wyzysku i zdzierstwa, lecz powinien opuścić nasz gród z miłem wspomnieniem gościnnego przyjęcia.

Bydgoszcz a »Targi Wschodnie«.

Onegdaj odbyło się w Izbie handlowo-przemysłowej w Bydgoszczy specyalne posiedzenie„ poświęcone „Targom Wschodnim" i stosunkowi przemysłu i handlu obwodu tamtejszej Izby do tychże „Targów". Obradom przewodniczył radca Wierzbicki, a odnośny referat wygłosił syndyk kupiectwa bydgoskiego Dr. Winiarski. Referent wyjaśnił w obszernym wywodzie, że kupiectwo obwodu nadnoteckiego, występując na „Targach Wschodnich", popiera nietylko swoje interesy materyalne, lecz przyczynia się również do zadokumentowania przynależności państwowej Wschodniej Małopolski.

Wszyscy obecni zarówno Polacy, jak i Niemcy oświadczyli się za gremialnem wzięciem udziału w „Targach Wschodnich" zaznaczając, że Bydgoszcz jak i cała Polska odniesie z tego wielką korzyść, o ile tranzyt towarów z Zachodu do Rosyi i na Bałkany będzie szedł przez nasze terytoryum, dzięki „Targom Wschodnim".

W końcu zawiązano specyalny komitet i postanowiono rozwinąć energiczną akcyę celem szybkiego, ze względu na krótkość czasu zorganizowania gremialnej wycieczki kupców. Zgłoszeń wpłynęło bardzo wiele.

Z sali sądowej.

Specyaliści dla kradzieży maszyn do pisania.

Radny miejski oskarżony o blatnictwo.

Lwów, 14. września.

W pierwszym kwartale bieżącego roku grasowała na bruku lwowskim szajka złodziei, której specyalnością były kradzieże maszyn do pisania. Szajka była postrachem dla tutejszych urzędów i kancelaryj, aż dopiero funkcyonaryusze policyjni wpadli na jej trop.

Ideowe zmagania.

Karlsbad, 5. września.

Od trzech dni stoi kongres w ogniu debaty generalnej. Żydzi, którzy tutaj, w atmosferze kongresowej, w obliczu tradycyj, wypoczątkowanych przez nieśmiertelnego twórcę ruchu, opromienieni gwiazdą nadziei syońskiej„ zrzucili z siebie tysiączne okowy wegetacyi golusowej, wydobywają z pod powierzchni duszy najlepsze wartości wewnętrzne, by je rzucić na szalę zwycięstwa swoich zapatrywań w zapasach wewnętrzno-partyjnych.

Z siłą i namiętnością zmagają się z sobą dwie grupy: rządowa z opozycyjna. W pośrodku ognia krzyżowego, ataków i obrony, stoi sprawa konfliktu amerykańskiego, tudzież sprawa dymisyi Simona i de Liemego. Na tle tych faktów występują jaskrawo braki i niedomagania ruchu. Ale gdy grupa, skupiająca się dokoła osoby Wejzmana (a ci delegaci stanowią dziś większość), główne źródło niepowodzeń upatruje w braku funduszów i dostatecznego poparcia ze strony organizacyj krajowych, opozycya wykazując błędność systemu, żąda tegoż zmiany i — co za tem idzie — częściowej zmiany osób.

Oczywiście, że „opozycyjność", graniczącą u niektórych o zacietrzewienie, z biegiem debaty generalnej osiąga najwyższy punkt wrzenia. Dzięki temu od czasu do czasu zrywa się istny „szturm" na kongresie.

Taką burzę wywołuje m. in. wystąpienie pana Fischera, przemawiającego — jak się wyraził — także „w imieniu tych wszystkich, którzy jednej z nim są myśli, ale z rozmaitych powodów znajdują się za drzwiami sali kongresowej".

Ale niewątpliwem jest, że w znacznej mierze krytyka jest uzasadnioną i że w łonie syonizmu istnieje szereg problemów„ domagających się gwałtownie naprawy.

Autokracya, która w rękach prezesa stronnictwa złączyła władzę rządową z kontrolującą i dała mu możność nominowania czy dobierania sobie nowych członków Egzekutywy z pominięciem Komitetu Wykonawczego, wyryła swe ślady na obecnym stanie ruchu i stanie rozlicznych instytucyj i odbiła się żywem echem w przemówieniach opozycyjnych.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że człowiek, choćby w największe wyposażony zdolności, nie zdoła zawładnąć tak bogatym i różnorodnym kompleksem spraw i zagadnień.

Doszło do tego, że nad problemem emigracyi zawisł szyld z napisem: „Stopp", baś między Arabami a ludnością żydowską żłobi się przepaść coraz głębsza. Mandat obecnie wreszcie przesłany został Lidze Narodów do zatwierdzenia i po raz pierwszy wspomina się tam także o Transjordanii, jako prowincyi, leżącej w obrębie kraju palestyńskiego, ale i w tekście obecnym mandat zawiera moc luk i niedokładności i otwiera pole do wolnych, często niebezpiecznych, interpretacyj.

I tak organizacya syonistyczna uważaną będzie przez mandataryuszkę — Anglię za „Jewish Agency" dopóty, dopóki „konstytucya organizacyi syonistycznej wydawać się będzie Anglii ku temu odpowiednią". Sprawa naturalizacyi zastrzeżona jest wydać się mającej ustawie; trwanie mandatu czasowo nie jest ograniczone; ustęp, traktujący o autonomii ludności, mówi lakonicznie i dwuznacznie o „self-governing institutions" („samorządzące się instytucye") co — przy zmianie nastroju i złej woli czynników miarodajnych — mogłoby przysporzyć przywileje Arabom, ku czemu zresztą otwarte są drogi z powodu konstrukcyi mandatu, tworzącej w Palestynie „a national home for the jewish people" (siedzibę narodową dla ludu żydowskiego), w miejsce proponowanej przez reprezentantów syonizmu: „the national home of the jewish people" („siedziby narodowej ludu żydowskiego").

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Ostatnie występy **Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.** **Ostatnie występy**

W środę 14. września o g. 8 wiec orem 1. **Amnon i Tamara** Pemat dramatyczny Sz. Asza

2. **ŚCIANA** Etiud dram. Z. Segałowicza. Czytany w osobach przy akompanjamencie muzyki.

Reżys. M. Elkin wystawa M. Haneman
Muzyka I. Szlosberga L. KADISON.

We czwartek 15. września o godz. 8 wieczorem i w sobotę 17. września o godz. 3 popołudniu.

Na pograniczu dwóch światów

(DER DYBUK)

Sz. An-skiego.

W piątek, sobotę, niedzielę i poniedziałek 16, 17, 18. i 19. września b. m. **Pożegnalne przedstawienia.**

Premiera „**Ten który jest policzkowany**"

sztuka w 4 aktach Leonida Andrejewa.

tłumaczone przez A. Morewskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Oprócz właściwych sprawców zdołano także wyśledzić i „blatników". Sprawa wywołała swego czasu wielkie zainteresowanie a to ze względu na niektóre osoby wmieszane w tą złodziejską aferę.

W dniu wczorajszym rozpoczęła się przed tut. okręgowym sądem karnym rozprawa przeciw złodziejom i „blatnikom". O zbrodnię kradzieży oskarżeni są Wojciech Denys, Stefan Danyluk, Karol Plauer, Teodor Dubna, Jan Ołeksów, Ian Malinowski, wszyscy uwięzieni. Drugą grupę oskarżonych odpowiadających z wolnej stopy stanowią: Wład. Białoń, Stan. Nowacki, Stan. Pretzel, Zygmunt Gawron, radny miejski Leon Appel, syn jego Henryk Appel i Maryan Zielniski. Ci odpowiadają za nabywanie maszyn do pisania pochodzących z kradzieży. Rozprawie przewodniczy r. Łukianowicz, oskarżenie wnosi prokurator Rusin.

Akt oskarżenia podaje, że oskarżeni (pierwsza grupa) w miesiącach styczniu, lutym i marcu br. dokonali następujących kradzieży: w ekspozyturze dla handlu i przemysłu (komisyi szacunkowej) skradli kasetkę żelazną z zawartością przeszło 40.000 mk. oraz maszynę do pisania systemu „Adler", z okręgowego urzędu wywozu i przywozu dwie maszyny do pisania, na szkodę firmy Stobiecki i Hedinger maszynę „Underwood" zaś u adwokata Leona Knolla usiłowali wykraść również maszynę do pisania. Zdobycz swoją pozbyli złodzieje w łatwy sposób, znajdujący zawsze chętnych nabywców, którzy za niskie ceny skupywali kradzione maszyny do pisania. Do nabywców tych należeli między innymi radny Leon Appel i jego syn, którzy za pośrednictwem osk. Gawronia kupili maszynę do pisania za kwotę 57 tysięcy mk.

Oskarżeni, wśród których znajdują się trzej młodociani adepci sztuki złodziejskiej, w śledztwie i na rozprawie przyznali się do popełnienia kradzieży, nawzajem się „zasypując" t. j. zwalając winę wzajemnie na siebie. Oskarżeni zaś o współudział w tych kradzieżach (druga grupa) bronią się w ten sposób, że nie wiedzieli iż maszyny pochodzą z kradzieży.

Wyrok zapadnie w środę.

Echa wojny polsko-ukraińskiej.

Przed sądem przysięgłych rozpoczęła się wczoraj rozprawa główna przeciw b. żołnierzom wojsk ukraińskich Danielowi Tkaczukowi, Hryciowi Oczebrukowi i Stef. Kowalczukowi oskarżonym o zbrodnię skrytobójczego morderstwa. Tło tej sprawy sięga czasów wojny polsko-ukraińskiej. Dnia 28 listopada 1918 wojskowe władze ukraińskie w Sokalu zarządziły z niewiadomych powodów aresztowanie czteru Polaków tamtejszych. Aresztowano wówczas dwu b. oficerów armii austryackiej Jerzego Marka i Wł. Saneckiego, kupca Rudolfa Stępkę i absolwenta seminaryalnego Michała Grucę. Aresztowanym oznajmiono, że zostaną odstawieni do Złoczowa, lecz na drugi dzień kapitan ukr. Semeniuk wezwał do siebie osk. Tkaczuka, (który był feldwebelem) i polecił mu, by wybrał kilku żołnierzy. Po wykonaniu tego rozkazu, oświadczył kapitan Tkaczukowi, że mają oni eskortować „bandytów" których należy wyprowadzić na „złodziejską drogę" i „tak z nimi zrobić, by (nie mogli być ani w Sokalu ani w Złoczowie".

Aresztowanych, których miano odstawić do Złoczowa, wyprowadzono w kierunku lasu brenowskiego. W pobliżu lasu na znak dany przez Tkaczuka, żołnierze, a wśród nich oskarżeni Oczebruk i Kowalczuk oddali do eskortowanych strzały. Sanecki zginął natychmiast, innych dobito kolbami. Po dokonaniu tego czynu wrócili żołnierze do Sokala, gdzie Tkaczuk zameldował kapitanowi „my już z nimi zrobili". Z pomordowanych oskarżeni ściągnęli ubranie i obuwie.

Podczas rozprawy wszyscy trzej oskarżeni wypierali się wszelkiego udziału w zbrodni. Oskarżeni Tkaczuk i Oczebruk przyznali, że wprawdzie eskortowali Polaków w partyach 20—30 ludzi lecz koleją a z zbrodnią w lesie nie mają nic wspólnego. Trzeci oskarżony w dochodzeniach wstępnych przyznał się do uczestnictwa w zbrodni, na rozprawie zaś swoje zeznanie odwołał, tłómacząc się, że złożył je pod przymusem.

Rozprawie przewodniczy r. Mayer, oskarża prok. Ogonowski, bronią adwokaci Bromberg i Laub.

Łącznie z tą sprawą miała być przeprowadzona rozprawa przeciw b. żołnierzom ukraińskim Iwańczukowi i Bilasowi oskarżonym o zbrodnię morderstwa popełnionego na osobach pięciu kozaków rosyjskich, którzy służyli w szeregach ukraińskich w charakterze ochotników. Mordu tego dokonali również z rozkazu kapitana Semeniuka. Ponieważ przy losowaniu ławy przysięgłych okazało się, że jawiło się tylko 23 sędziów przysięgłych, obrońcy zażądali wyłączenia tej sprawy. Trybunał przychylił się do tego żądania.

-oooo-

Z sportu.

(Dokończenie.)

Ż. K. S. — S. K. S. „Stryj« (0:5).

W Stryju odbył się match przyjacielski między powyższemi drużynami. Klub sportowy Stryj należy dziś bezsprzecznie do najsilniejszych drużyn, jak to wynika z zwycięstwa jego nad Lechią i nad Polonią. To też musiała mu uledz drużyna Ż. K. S., która jakkolwiek już zreorganizowana nie wystąpiła jeszcze w Stryju w pełnym swym nowym składzie. Drużyna Ż. K. S. wykazała jednak prócz piękną grę, iż znacznie poprawiła formę, bo nietylko, że skutecznie odpierała ataki świet-

---

Stan finansów odbija się zbyt ostro na organizacyi. Organizacya zaś sama przez się chroma, wykazując ślady rozbicia i rozprzężenia, w Stanach Zjednoczonych trawiona nadto chorobą przesilenia.

Jasnem jest dzisiaj dla wszystkich zoryentowanych, że opozycya amerykańska ostrzem stanowiska swego i taktyki godziła w zasadnicze pierwiastki syonizmu. Do szkolnictwa hebrajskiego w Erez-Izrael stosowaną być musi bezwzględnie maksyma: „Noli me tangere", — chociażby myśl uszczuplania instytucyj kulturalnych ukrywać się miała pod wstydliwą nazwą „reformy" czy „odbudowy". Szkolnictwo to było — obok rozgałęzionej w Judei i Galilei sieci kolonij — jednym z argumentów, które narodowi żydowskiemu zapewniły tryumf w San Remo. I dziś jest ono twierdzą renesansu narodowego, o którą rozbić się mają czynniki destruktywne i wpływy języków golusowych, jakie przynosi ze sobą emigracya. Jiszuw sam zaś znajduje się jeszcze w stanie płynnym, emigracya — w początkowem dopiero stadyum — pociąga w pierwszym rzędzie sfery niezamożne, żyjące z pracy rąk i z dnia na dzień; myśl przeto, by ludność palestyńska na swoich słabych barkach dźwigać miała ciężar szkolnictwa, nie jest niczem innem, jak — podkopywaniem szkolnictwa.

Tak samo i „praca teraźniejszości" w krajach dyaspory stanowi puklerz rozwoju idei. Bo syonizm ma obowiązek czerpać z wszelkich źródeł życiowych ludu żydowskiego, a źródłem takiem jest nietylko tęsknota ku Palestynie, ale także borykanie się codzienne o kęs chleba i nagie życie, o możność wyżycia się duchowego i służenia ideałom.

Przy całej tej jednak różnicy poglądów między kierownictwem organizacyi światowej, a Brandeisem i tegoż zwolennikami nie uchodzi odsądzanie tych ostatnich od czci i wiary syonistycznej. Podejrzywanie przeciwników partyjnych o — antysyonizm prowadzi do niebezpiecznych precedensów tem bardziej, ileże brak miernika „nieskazitelności" syonistycznej, brak „barometru", którymby mierzyć można wysokość „temperatury" syonistycznej u poszczególnych towarzyszy.

I oto konieczne wyłaniają się konsekwencye.

W miejsce autokratyzmu wejść musi niesfałszowany ustrój konstytucyjny, w miejsce chaosu ład organizacyjny, w miejsce dyktatury dzierżącej Egzekutywy, kierownictwo odpowiedzialne przed ciałem kontrolującem, jakiem być ma zdolny do aktywnego działania, odpowiednio zmniejszony Komitet Wykonawczy. Biura centralne przenieść należy — o ile możności — do Erez Israel, pracę rolniczą ująć w jednolity system i stworzyć należy wreszcie pomost, prowadzący do pojednania wszystkich grup powaśnionych w obozie syonistycznym.

Temu stanowisku i tym zapatrywaniom dała też wyraz delegacya wschodnio-galicyjska przez usta swego mowcy w debacie generalnej. Dyskusya idzie dalszym trybem. Jedni nowe wytaczają żale i wywodzą krzywdy, inni wielbią zasługi i śpiewają peany pochwalne; rozmaici rozmaite wysuwają postulaty i poprawki.

W tym skłębionym chaosie planów i projektów, w tym rozhukanym hurcie sądów i uczuć, okrzyków i protestów — któż się zoryentuje? Któż wspólną odnajdzie inicyatywę i jedną wydobędzie wolę?!

A przecież — ta jedna inicyatywa i wola zbyt jest widoczna. Wykluwa się ona poprzez tok nieprzebrany wystąpień i gestów oratorskich, wniosków i uchwał.

Jestto Wola — realizacyi idei.

I z wszystkich mów i głosowań wybija się i pozostaje w pamięci jeden, jedyny głos. Głos fanfary — fanfary życia!

Dr. Leon Reich.

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11309

We środę 14. bm. o godzinie 7·30 wiecz.
PO RAZ PIĄTY
DZEJKALE BLOFER
operetka w 3 aktach Joonga.

nego napadu przeciwnika, ale równie często jak on, sama atakowała bramkę przeciwnika. Z pięciu przez Stryj zdobytych bramek aż cztery — niestety — zrobili gracze własnej drużyny. Bardzo słabo grał tym razem bramkarz Ż. K. S., który dwa razy mając piłkę w rękach puścił ją do bramki. Najlepszym z drużyny był p. Steuerman jako prawy łącznik w pierwszej a środek pomocy w drugiej połowie. W tym graczu zyskał sport żydowski poważną siłę. Najbliższy występ Ż. K. S. przeciw Hakoachowi wykaże, o ile drużyna ta w nowym składzie posunęła się naprzód.

Ż. K. S. II. — Lechia III. 0:1.

Niepokonana dotychczas druga drużyna Ż. K. S. poniosła po raz pierwszy porażkę w walce o mistrzostwo klasy C. z Lechią III. Zwycięstwo Lechii jest zupełnie niezasłużone, bo gra toczyła się przez cały czas pod jej bramką. Lechici nie tylko, że murowali swoją bramkę, ale widząc, że coraz groźniejsze ataki Ż. K. S. z pewnością przysporzą mu zwycięstwo, uciekają się do wypróbowanego — choć niesportowego — środka: rozbijania graczy. Gdy i to nie doprowadziło do pożądanego celu, dyktuje sędzia p. Łuczyn, członek Lechii i gracz pierwszej jej drużyny rzut karny do bramki Ż. K. S. i w ten sposób zdobywa jedyną bramkę a z nią upragnione zwycięstwo. mr.

Ż. K. S. Jutrzenka (Lwów) K. S. »Świt ź« 6:0 (4:0).

Lechia III. niedługo będzie się cieszyła tem zwycięstwem, bo Związek Piłki nożnej zapewne unieważni te zawody jako odbyte przed sędzią nie wyznaczonym przez kolegium sędziów i nieegzaminowanym. Napiętnować należy niegodne zachowanie się członków klubu sportowego Lechii, którzy okrzykami, jak: „dobij go“ i „nie idź na piłkę tylko na gracza“ oburzali publiczność i denerwowali graczy i sędziego. Możeby zarząd klubu tego, pouczył swych członków o elementarnych zasadach zachowania się sportowego i zapobiegł powtórzeniu się takich ekscesów.

Dnia 11 bm. odbył się match między temi drużynami. Ż. K. S. „Jutrzenka“ bije fizycznie silniejszego przeciwnika w stosunku 6:0.
J. R.

•

I-szo klasowa drużyna bielska „Hakoach“ rozegra na boisku Pogoni dwa matche przyjacielskie: 17. bm. z Ż. K. S., w niedzielę 18 bm. z Pogonią. Matche te budzą ogólne zainteresowanie, gdyż obie drużyny lwowskie występują w zmienionych i wzmocnionych składach. Zwłaszcza drużyna Ż. K. S. wzmocniona Birnbachem z Pogoni, Steiermanem z Rapidu i Ernstem z Korony warszawskiej wystąpi po raz pierwszy w nowym składzie po pilnych trainingach pod okiem zagranicznego trainnera.

NADESŁANE.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 12, godz. ord 9—1, 3—6 1088

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22
od 12½—3½. 10985

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, **Sykstuska 37**, (róg Słowackiego).

Lekarz chorób dzieci
ul. Sykstuska 23 Dr. Lilien
POWRÓCIŁ. 11354

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Dentysta Dr. L. KATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił.
Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11359

PRAKTYKANT
zostanie przyjęty do 11358
Zakładu dentystycznego
Zgłoszenia pod »Praktykant« do Biura ogłoszeń i dzienników Scherera, Pasaż Hausmana 9.

Sekcya młodzieży „Keren-Hajesod“
zawiadamia, iż sekretaryat urzęduje stale w niedziele od 10—11 przedpoł. w »Emunie«, Kościuszki 14. Wzywa się wszystkie organizacye młodzieży, by w najbliższym czasie złożyły tamże spis członków wraz z adresami i deklaracye. 11351

Wydział Tow. Rygorozantów zasyła tą drogą serdeczne podziękowanie WP. Franciszkowi Moszkowitzowi za bezinteresowne odstąpienie lokalu kawiarni »Warszawa« na herbatkę na rzecz Towarzystwa urządzoną. 11360

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 14 bm. o godz. 7.30 „Dziewczę z Holandyi“ operetka Emeryka Kalmana.

Czwartek 15 bm. o godz. 7.30 „Cyrulik sewilski“ gościnny występ D. Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

Repertuar Teatru Małego.

Środa 14 bm. „Zakochani“ komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

Czwartek 15 bm. „Zakochani“ komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

— **Trupa Wileńska.** Zamiast »Pustej karczmy« odegrają Wileńczycy w piątek dnia 16. b. m. premierę »Ten, który jest policzkowany«, sztukę w 4-ch aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa. Sztuka ta, tłómaczona przez A. Morewskiego, została po raz pierwszy wystawiona na scenie żydowskiej przez Trupę Wileńską, która ją obecnie odegra we Lwowie. Jest to jedno z ostatnich a ciekawszych arcydzie wielkiego pisarza rosyjskiego, które ostatnio z wielkiem powodzeniem zostało odegrane w Berlinie. Treść sztuki tej jest nowa i oryginalna, a wystawa tej ostatniej premiery Wileńczyków, obiecuje nam jeszcze jedno z rzędu zajmujących przedstawień, któreśmy mieli sposobność widzieć u Wileńczyków.

— **Wojewoda lwowski** Kazimierz Grabowski przyjmuje codziennie od godziny 12 w południe.

— **Posiedzenie Tymcz Rady miejskiej** odbędzie się w środę 14. b. m. o godz. 6-tej wieczorem w sali obrad Rady.

— **Wpisy na Uniwersytet Jagielloński** na rok szkolny 1921/22 zaczną się 20. b. m. i trwać będą do 8. października. Wykłady rozpoczną się 10. października.

— **Z muzyki.** Dr. I. M. Bauer laureat stypendy ta wiedeńskiej rządowej Akademii Muzyki, uczeń Sevcika objął we Lwowskim Instytucie Muzycznym (Sobieskiego 4) skrzypcową klasę koncertową. Prof. Dr. I. Bauer da się w najbliższym czasie koncertem swym poznać publiczności. 11347

— **Kursa dla inwalidów.** Inwalidzi, uczniowie szkół średnich, którzy skutkiem wypadków wojennych stracili w latach studyów mogą w czasie skróconym przerobić jedną względnie dwie klasy na kursach wojskowych. Zgłoszenia przyjmuje Dowództwo Szkoły inwalidów wojen. we Lwowie, ul. Kleparowska 27 natychmiast do wszystkich klas gimnazyów, gimnazyów real. i szkół realnych od klasy piątej w górę. Kandydaci mają zapewnione przez czas studyów zupełne utrzymanie. Konieczne osobiste stawienie się we Lwowie przed 20. września.

— **Zebranie właścicieli realności.** W sali Izby rękodzielniczej odbyło się onegdaj zainicyonone przez „Stowarzyszenie obrony koniecznej właścicieli realności„ we Lwowie„ zebranie właścicieli realności, na którem omawiano sprawy tego stanu.

Zebraniu przewodniczył adw. dr. Gelehrter, sekretarzował p. Nowicki. Adw. dr. Hausman omówił ustawę o ochronie lokatorów, domagając się jej zniesienia a także zniesienia ustawy rekwizycyjnej etc., przyczem odczytał rezolucyę, którą zebrani uchwalili.

Rezolucya brzmi: Zebranie zwołane przez „Stowarzyszenie koniecznej obrony wł. realności“ konstatuje, że pod płaszczykiem tzw. ochrony lokatorów, wyzyskuje się bezwzględnie właścicieli realności. Zebranie żąda zniesienia ustawy o ochronie lokatorów w punktach od 2 pokoi z kuchnią, oraz bezwzględnie co do lokali handlowych i przemysłowych, oraz co do 2 pokoi, jeśli lokator w r. 1920 podnajmował jeden pokój. Zebranie protestuje przeciwko zapowiedzianemu 6 krotnemu podwyższeniu czynszu, gdyż nie stoi ono w żadnym stosunku do dzisiejszej drożyzny.

Po dłuższej jeszcze dyskusyi uchwalono wygotować obszerny memoryał, który wybrana specyalnie delegacya zawiezie do Warszawy.

— **Akcya czyszczenia domów i mieszkań** rozwijają obecnie nader energicznie obywatelskie Komitety pracujące na wszystkich dzielnicach miasta. Wedle sprawozdań Komisarzy dzielnicowych na posiedzeniu, które się onegdaj odbyło pod przewodnictwem wiceprezydenta dra Schleichera pracowało w mieście w ubiegłym tygodniu 76 Komitetów obywatelskich, które rozdały 136 ubogim rodzinom bezpłatnie wapno ,sodę i mydło, 19 rodzin uzyskało tzw. premię czystości tj. bezpłatną bieliznę, Komisaryaty wydały 135 urzędowych upomnień a w 34 wypadkach nałożyły kary w grzywnie lub areszcie. Komitety obywatelskie spełniają zupełnie bezinteresownie z uznania godnem zaparciem się tę tak żmudną, nieprzyjemną ale koniecznie potrzebną pracę obywatelską.

— **Uwolnienie aresztowanych delegatów na kongres.** Aresztowani w Skałacie delegaci z sowieckiej Ukrainy dr. Słonim, rabin Aleszkowski i inni zostali wypuszczeni na wolność.

— **Zwyżka cen za papier gazetowy.** Zjednoczone papiernie w Polsce uznały za stosowne z dniem 1. września podwyższyć dotychczasową cenę za papier gazetowy z 89 marek za 1 kilogram na 107 Mk. Wagon papieru o pojemności 10 tysięcy klg. kosztuje obecnie 1,070 000 marek, ta sama ilość papieru kosztowała przed w inną i w pierwszych jej dwóch latach 2070 marek, czyli że cena ta jest obecnie

przeszło 516 większa. Dodać należy, że 2070 marek za wagon papieru oznaczały cenę loco stacya odbiorcza. Obecną cenę płaci się za papier loco stacya nadawcza, fracht zatem opłaca wydawnictwo. Ostatecznie nadmienić trzeba, iż ogólnie dostawcy papieru wymagają, ażeby przed wysyłką papieru z fabryki zapłacić im całą należytość z góry — podczas gdy dawniej rachunek płacono dopiero po 3 miesiącach, przy zapłacie zaś w 4 tygodniach otrzymywano nawet 2 procent skonto (rabatu).

— **Taryfa dorożkarska dla m. Lwowa ważna od 15 września b. r.** Dyrekcya policyi komunikuje: I. Za jazdę pojedyńczą w mieście tj. za jazdę z punktu do punktu miasta bez zatrzymania się dłużej jak 5 minut i bez zboczenia z kierunku drogi dorożka parokon. dzień i noc mk. 200, jednokon. dzień i noc 150 mk.; II. Za jazdę do rogatek miejskich, na zamek, plac powystawowy względnie »Targi Wschodnie« dorożka parokon. dzień i noc mk. 400, jednokon. dzień i noc mk. 300 III. Za jazdę w mieście według czasu za pierwsze pół godziny dorożka parokon. dzień i noc mk. 260, jednokon. dzień i noc mk. 200, za każdy zaczęty następujący kwadrans parokon. mk. 180, jednokon. mk. 120; IV. Za jazdę do i od dworców kolejowych dorożka parokon. dzień i noc mk. 550, jednokon. dzień i noc mk. 450, za pakunek umieszczony na koźle mk 150.

Uwaga ad III. Czas niedochodzący kwadransu liczy się za pełny kwadrans, pod jazdą spacerową rozumie się jazdę po ulicach miasta i przedmieść przez czas dłuższy bez zatrzymania się. Jazda z kon duktem pogrzebowym liczy się wedle czasu. Za podjazd pod dom i czekanie nie dochodzące razem 10 minut nie należy się nic, jeżeli czekanie razem z podjazdem trwa dłużej, należy się za cały czas czekania opłata według czasu. W razie gdy zamówiony dorożkarz pod dom podjedzie a gość dorożki nie użyje, winien opłacić połowę należytości za pojedyńczą jazdę (I.

—oo—

— **Dodatkowa aprowizacya robotnicza za miesiąc lipiec 1921 r.** Wydawanie letymacyi uprawniających do poboru deputatów robotniczych na podstawie list zgłoszonych na miesięc lipiec 1921 r. odbędzie się w IX. Departamencie Magistratu — Ratusz II. piętro drzwi Nr 91 w następującym porządku: w czwartek dnia 15. września 1921 r. przedsiębiorstwa: budowlane, ciesielskie, kamieniarskie, kaflarskie, stolarskie, blacharskie, ślusarskie, odlewarnie żelaza, cegielnie. W piątek dnia 16. września 1921 przedsiębiorstwa i instalacye elekryczne, gazowe i wodociągowe, drukarnie, litografie, fabryki tutek i pudełek, fabryki chemiczne, kwasu węglowego i mydła, fabryki konserw przedsiębiorstwa studniarskie i czyszczenia kanałów. W sobotę dnia 7. września 1921 reszta przedsiębiorstw prywatnych, oraz zakłady użyteczności publicznej zarządy miejskie i pracownicy zajęci przy robotach wykonywanych na zlecenie organów państwowych i komunalnych. Firmy, które w przepisanym terminie wniosły zgłoszenia winny przedłożyć w wyżej oznaczonym terminie wykaz robotników w dwóch egzemplarzach podpisanych przez mężów zaufania pracujących w danem przedsiębiorstwie. Wszelkie nadużycia będą ścigane i surowo karane. Wykupno kart poboru na deputat w związku »Jedność« ul. Lindego l. 6. odbywać się będzie w porządku jak wyżej w dniach 16., 17. i 19 września 1921. Realizowanie kart poborów rozpocznie się w odnośnych konsumach robotniczych w wtorek dnia 20. września b. r. Celem uniknięcia nadużyć w konsumach będą karty poboru zaopatrzone w daty i tylko wedle tych dat należy deputat realizować. Deputat, którego cena wynosi łącznie z opakowaniem 900 marek — składa się z 1·80 kg cukru białego, 8 kg chleba żytniego. Celem dostarczenia świeżego chleba będzie ten wydawany przez kilka tygodni. Przytem zauważa się, że cukier wydaje się za ubiegłe miesiące — chleb zaś za miesiąc lipiec 1921 r. Reklamacye z powodu zgubienia kart nie będą bezwarunkowo uwzględniane. Wreszcie nadmienia się że wyłączone od poboru deputatów są przemysłowcy, krawców, szewców, kuśnierzy, czapkarzy, introligatorów i malarzy pokojowych udyskwalifikowanych reskryptem Ministerstwa aprowizacyi z dnia 8. sierpnia 1920 r. L. 47523. 11361

Wiadomości handlowe.

Lwów, 13. września 1921.

Chodorów 3150–3125–3100–3123, Oikos 7450–7400 Pocisk 1225–1200–1250, Parowoz 1450, Bk. przem. 630–640, Rakszawa 7000 Karpalit 1750, Pezet 1300. Dolary 3850, Wiedeń 325.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya chwiejna.

Płacono: Dolary ameryk. 3920–3850 3925, kanadyjskie 3520–3320–3520, marki niem 38·00–37·00, leje rum. 37·00 kor. czeskie 48·00–49·00–50·00.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 13 września 1921.

(kcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280–44·80 II. i V. emisyi	580·–	—·–
Bank dyskontowy we Lwowie 280–0	700·–	—·–
Bank hip. akcyjny 280–30	810·–	—·–
Bank hip. zemel. 280–28	42·–	—
Bank Małopolski 280–22·40	650·–	—·–
Bank powszechny kred. 140–7·–	310·–	—·–
Bank przemysłowy 280–28	620·–	550·–
Bank ziemsk. kred. 280–35	635·–	—·–
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500–100	23000·–	—·–
Tow. Chodorów 140–0	3000·–	3200·–
Tow. akc. Karpalit —42	1700·–	1800·–
Cmielów« Fabryka porcelany 140–	4000·–	—·–
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000–28	—·–	—·–
Tow. akc. »Galicya« 140–301	150000·–	—·–
Tow. Gafota ex 490–22·50	2300·–	—·–
Tow. Górka 140–15·40	8000·–	—·–
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140–0	7350·–	7500·–
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000–0	1400·–	1500·–
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500–00	1250·–	1350·–
Pocisk« Zakłady amunic. 500–00	1150·–	1300·–
Polski Glob 350–100	1200·–	—·–
Polska Nafta 500–75	2800·–	—·–
Polsk. Tow. handl. 500–21	1300·–	—·–
Tow. Rakszawa 140–56	6900·–	7100·–
Zakł.el. Siersza wsz. em 140–5·50	2225·–	—·–
Gal. Zakł. górn. Siersza 140–·0	6000·–	—·–
Tow. Zieleniewski 140–20	9000·–	—·–
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·–	500·–
« « po 500 rb.	200·–	250·–
« « drobne	—·–	—·–
Ruble dumskie (po 1000)	50·–	70·–
« « (po 250)	50·–	50·–
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·–	—·–
Karbowańce (po 1000)	3·–	5·–
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.–	10·–
1 frank franc.	270·–	300·–
1 Frank, szwaj.	460·–	510·–
1 Ł Sterling	13000·–	14000·–
1 Dollar amerykański	3700·–	3900·–
1 Dollar kanadyjski	3300·–	3800·–
Marki niem. (po 100)	3700·–	4000·–
» » po 100)	3600·–	3900·–
» » drobne	3500·–	3800·–
Lei rumuńskie (500)	3600·–	3900·–
Lei rumuńskie drobne	3500·–	3800·–
Liry włoskie	150·–	170·–
Czeskie korony	4400·–	4800·–
Korony austr. niem. stemplowane	300·–	320·–
Dewizy		
Wypłata na Londyn	13500	14500·
» na Paryż.	280·–	310·–
» na Zurych	470·–	520·–
» na Pragę	4800·–	5100·–
» na Wiedeń	31·00	33·–
» na Berlin	3500·0	4·00
» na Nowy Jork	3600·–	3800·–
» na Medyolan	150·–	170·–
» na Bukareszt	3800·–	4000·–
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	6%.	

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 13. września 1921. P. T. H I—III. 1100–1300, Impex 3[illegible] 425, Polski Glob 1200–1300, Żegluga Polska 450–500, Zieleniewski. 10[illegible] 11000, Parowozy 1400–1600, Trzebinia fabryka ma zyn I—IV. 3200–3400, Lmiesz 8400–9000, Automotor 2300–25[illegible] Polska Nafta 2800–3000, Siersza 2350–2500 Oikos 4800–5200, Pezet 10[illegible] 1200, Trzebinia tłuszcz. 3500–3700, Krakus 3100–3300, Ćmielów 3500–37[illegible] Górka 9000–9300, Siersza 10400–110[illegible] T P G 8400–8700, Chodorów 3[illegible] 3300. Pocisk 900–1100.

Dolary ameryk. 3700–3900, mar[illegible] niem. 3800–4000, korony austr. 300–3[illegible] kor. cz chosł 4650–4700, franki fr. 2[illegible] 290, dolary kanad. 0000–0000, fran[illegible] szwajc. 620–670 franki belgijskie 250[illegible] 280, funty szterl. 13000–14500, koron węg. 000–000, lei rum. 37·00–40[illegible] kor. szwedzkie 000–000, liry włoskie 150–170, kor. duńskie 000–000, k[illegible] norweskie 000–000, m. fińskie 000[illegible] 00·0, flor. holenderskie 0000–0000.

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 13 września 1921. Dolary ameryk. 3800–3700, kana[illegible] 3300, marki niem. 3660–3525— Belg[illegible] 288–285, Berlin 38·50–35·00, Gdańs[illegible] 37·50–35·00 Londyn 14750–14300, Par[illegible] 298–275, Wiedeń 300, Nafta 3050.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 13 b. m. Berlin 5·25, Praga 7·05, Nowy Jork 579·—. Austr. nom. kor. stempl. 0·45, Budapeszt 1·20, Bukareszt 0·00, Wiedeń 0·52, Medyolan 24·6[illegible] Zagrzeb 2·70, Warszawa 0·12.

—oo—

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 13. bm. Berlin 5·55, N. Jork 571·0[illegible] Paryż 41·50, Bruksela 40·75, Sztokholm 000·00, Madryt 00·00, austr. korony stemplowane 0·45 Budapeszt 1·20, Bukareszt 5·10, Wiedeń 0·52, Holandya 183·5[illegible] Londyn 21·60, Medyolan 24·75, Kopenhaga 000·00, Chrystyania 00·00, Buenos Aires 180·00, Warszawa 0·12, Praga 7·05, Zagrzeb 2·75.

NADESŁANE.

Samuel Wallek Klara Geller
Brzozowce Zurawno
11349 zaręczeni w Wrześniu 1921.

Naszemu koledze Józefowi Bachusowi z zaręczyn z p. Frydzią Kofflerówną serdecznie gratulują
11341 Leon Schorr i Emanuel Pfau.

Z okazyi zaręczyn p. Maxa Gelberga z panną Fancią Fussfeldówną zasyła serdeczne gratulacye Saul D mpf. 1134

Z okazyi zaręczyn naszego kochanego brata p Eliahu Hornsteina z p. Bronią Hinde ówną zasyłają serdeczny »mazeltow« Majerowie Mittelmanowie i bracia Berci Nuchim Jechiel Hornsteinowie.
113[illegible]

Zaręczyny nasze kochanej siostry Heni Koppelmann z p. Mosesem Horowitzem życzą jak najprzyszłosci
113 Adolf i Dorcia Berkower.

Z okazyi zaręczyn naszego kuzyna Samuela Walleka Brzozdowce z p. Klarą Gellerówna Żurawno gratulują serdecznie i życzą im dużo szczęścia
Israel Wallek i Anna Wallek, Lwów. 1134

Z okazyi zaręczyn p. Klary Weiss p. Bernardem Weitzem gratuluje serdecznie Anzelm Sygall. 11343

Do zaręczyn kochanej siostry Frydzi Koffler p. Józefem Bachusem gratuluję serdecznie i życzę dużo szczęścia.
T. Koffler. 11336

Eliahu Hornstein Mikulińce — Bronia Hindes Czerniowce zaręczeni we wrześniu 1921. 11331

—oOOo—

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych **M. SCHWARZ** Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener., od 3–5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26. 10936

INTERESA HANDLOWE.

Fachowca z większym kapitałem poszukuję celem założenia interesu bławatnego. Posiadam lokal. Zgłoszenia do Adm. pod »Kapitał« 11316

POSZUKUJĘ na spólnika kapitalisty fachowca. Mam lokal na najlepszym trakcie. Zgłoszenia do Administracyi pod »Kapitalista«. 11208

KUPNO-SPRZEDAŻ.

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjednych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Sprzedaż mebli i giętych krzeseł Gmach Hr. Skarbka, brama 5 w podwórzu. I. piętro. 11204

סליחות מחודרים w wielkim wyborze do nabycia w księgarni N. Siegla we Lwowie w Pasażu L. 8. 11352

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Poszukuję lokalu fabrycznego z 3 ubikacyi; najchętniej domek parterowy wynajmę lub kupię. Zgłoszenia »Lokal« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 1131

Zamienię pokój, łazienki elektryczne i gazowe oświetlenie osobnym wchodem na 1–3 pokoji z kuchnią. Lask. zgłoszenia pod »Wzajemność«. 11354

RÓŻNE.

Obejmę kancelaryę adwokacką we Lwowie lub na prowincyi. Pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi. 1381

Panna izr.) z dobrego domu znajdzie umieszczenie przy int. starszej Pani Łyczakowska 58, II. p. 1136

Krawczyni Damska! Przyjmuje wszelkie roboty do szycia Kołłątaja /II 1145

Ucierasia się ranią, która odebrała w Pralni przez pomyłkę kapę Bratter zamiast Bustriger. by zechciała natychmiast zwrócić. Pralnia Pasaż Hausmana 6. 11337

Przyjmuje bieliznę do naprawy i pończochy do cerowania ul. Kościelna 5, II. piętro u p. Schmida. 11335

Uczenicę przyjmie na pomieszkanie. Wiadomość Dreikurs. Balonowa 7. 11357

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Zgubiłem p szp rt zagranic zny do Rumunii na nazwisko Romeraz Schmiel wydany we Lwowie Łaskawy znalazca rzczy zwrócić paszport do Adm. »Chwili«. 11338

Zgubiłem paszport i karte regist acyjną na nazwisko Dawid Rabin. Łaskawy znalazca raczy zwrócić na adres Dawid Rabin, Iosefata 6 11364

KOMUNIKATY.

Ślubie p. Wity Zmund z p Markiem Baraschem zebrały Gelberówna i Buksbaumówna Mkp. na fundusz narodowy. 11328

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole française« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite sił. 11101

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rotter-Hochfelderowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2–4 i 7–8 wiecz. 11256

Korepetycye z języka angielskiego, francuskiego i matematyki udzieli słuchacz filozofii za mieszkanie z śniadaniem lub za wynagrodzeniem. — Listy do Administracyi pod »Neofilolog«. 1135

POSAD POSZUKUJĄ.

Z zawodu rolnik, lat 21, szuka posady na folwarku żydowskim. — Zgłoszenia do Adm. pod »Rolnik«. 11295

Biegły korrespondent i buchalter-bilansista poszukuje zajęcia na godziny popołudniowe. — Łask. zgłoszenia pod szyfrą: »Praktyka i studya« do Admlnistr. »Chwili«. 11333

WOLNE POSADY.

Korektora poszukuje REDAKCYA »CHWILI«. — Warunki korzystne. Posada natychmiast do objęcia. Zgłoszenia osobiste między godziną 12–1 w Redakcyi

Poszukuję natychmiast zdolnego chłopca do sklepu. Zgłoszenia Firma »Record«, Furmańska 5, I. p. 1194

Poszukuje się inteligentnej panny do półtorarocznego dziecka na korzystnych warunkach. Może być również starsza panna lub też z prowincyi. Osobiste zgłoszenia: Pistynerowa, Lwów, Lubomirskich 3. 11283

Zdolnego buchaltera poszukuje firma »Kosmos« Skład maszyn rolniczy h J. Starkmann, Lwów, Gródecka 47. Oferty tylko isemne. 11314

Praktykant z wyrobionem pismem natychmiast poszukiwany. Towarzystwo ubezpieczeń Sykstuska 35. Zgłoszenia 6–7. 11311

Krawczynię przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6 11289

Praczkę przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11290

Kucharka do Zakładu sierót Za Zbrojownią 3, poszukiwana. Zgłoszeoia od 5–6 w kancelaryi. 11288

Praktykanta przyjmie księgarnia Rubina, Batorego 4. 11304

Inteligentna panna potrzebna na stałe do 6-letniego chłopca. Zgłoszenia pod »Rys« do Adm 11162

Potrzebna panna znająca buchalteryę do biura. — Listy »Biurolistka« biuro dzienników, Buchstaba, Legionów 21. 1155

Potrzebna panna na całe popołudnie do dziewczynki III. kl. licealnej. Wymagane początki francuskiego. Zgłoszenia ul. Legionów 23, Skład obuwia 11353

Ogłoszenia.

Tanio do sprzedania:
1 ruchoma lokomobila benzolowa Daimlera 18/23 P S
1 gater, ok. 830 mm. szerokości ramy
1 młot parowy 250 kg. wagi spadania
1 bagger ręczny, 6 mtr. zagłębienia różne **żelazne rezerwoary,** między temi również zamknięte
REZERWOARY SPRYTUSOWE
Zapytania do: SMOSCHEWER i S-ka, T. z. o. p.
Bydgosz z. 11340

Bezpieczność! Rapidność!
Kupujemy stare żelazo
METALE, hurtownie i detailicznie — płacimy najwyższe ceny. 10354 —
HERSCHENFELD i HONIG
Składy: Berka Joselowicza 18 Gródecka 18 pl Zbożowy

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

POSZUKUJEMY
na Rzeszów, Stryj, Stanisławów, Tarnopol, Drohobycz, Brody do sprzedaży pierwszorzędnej terpentynowej pasty do obuwia »PURUS«, zdolnego i ruchliwego
ZASTĘPCĘ ZA PROWIZYĄ
obeznanego z tą branżą i dobrze wprowadzonego w handlach kolonialnych, galanteryjnych, skór, drogeryach, konsumach i t. d. 11350
Oferty z podaniem dotychczasowej działalności wraz z referencyami prosimy przesyłać pod adresem: »PURUS«, Chem. Zakł. Przem., Kraków-Biały Prądnik 50.

SIANA, OWSA i SŁOMY
ZAKUPI W KAŻDEJ ILOŚCI FIRMA
STAN. VOGEL
Lwów, Jagiellońska.
Na żądanie dostarcza się prasę i drut.
Zgłoszenia osobiste lub pisemne.
Ważne tylko do 25 września 1921.

Na sezon szkolny poleca HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.
Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

SZKŁO TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca
J. D. UNGER fabryczny skład szkła »« taflowego. »«
Tarnów, Krakowska 2. 11089
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska.

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej
Malwina Immerglück
Lwów, Jagiellońska 17
kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

Z etyki Talmudu
Sentencje Ojców Synagogi (PIRKEJ AWOTH
tium S. Spitzer. — Cena 60 Mk. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. — Skład główny: Księgarnia »Beth Izrael«, Lwów, Jagiellońska 15. 11329

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

„Monopolki"
oraz inne etykiety na wódki i wina poleca
LITOGRAFIA
Lwów, ul. Michała 4 (boczna Kościuszki). 11195

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 12. 11216

Fabryczny skład szkła i butelek :: POD FIRMĄ

A. Halbersberg

11271

Lwów, ul. Zborowski.h 3

Posiada na składzie: butelki monopolowe białe 0.6 i 0.3, oraz butelki czarne 0.7, 1 litr, ½ litr. stare i nowe. Cylindry, Einzatzki, Naftki, Szklanki zielone Słoiki i butelki apteczne po cenie fabrycznej, które poleca się łaskawej uwadze Sz. P. P. Kupców

---

Rag'any jesienne

w Magazynach Konfekcyi męskiej i dziecinnej

Körner

11313

Lwów, Trybunalska 6.

Plugi orygin. Bächera

poleca skład maszyn rolniczych **M. Storch, Lwów, Krasickich 11a**

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «

Papę dachową i Asfalt

hurtownie i detalicznie. — Ceny konkurencyjne.

FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI**

Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130 10205

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —

H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Tabliczki szkolne

zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma

ALBERT PROJEKT

Lwów, Rutowskiego 24. 11123

Karbidowe lampy rowerowe

ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346

Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka l. 26.

PRAWO EGZEKUCYJNE W ZARYSIE

11339

JUŻ WYSZŁO

I JEST DO NABYCIA W KSIĘGARNI

A. MINCZELES

we Lwowie, ul. Kopernika 2.

WAŻNE DLA PT. PAŃ!

Od 20 lat istniejąca **Pracownia kostyumów i konfekcyi damskich**

A. WEINSTEINA

LWÓW, UL. SOBIESKIEGO L. 15. została na nowo uruchomioną i zaopatrzoną w pierwszorzędną materyały na kostyumy i płaszcze zimowe oraz pluszowe. **Wykonanie według najnowszego fasonu.**

»« »« **CENY UMIARKOWANE.** »« »«

Lwów, ul. Sykstuska 14

BATERYE elektr., Miha Gold'

4—8 godzin poleca **Fa Michał Hackel**

Lwów, Kazimierzowska 4.

Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11150

B. asystent i sekundaryusz we Wiedniu i Be

Secyalista chorób dziecięcych

Dr. Jakób Schönfe

powrócił i ordynuje **ul. Głowińskiego l.**

Szczepienie — wtorek, czwartek, sob

Fabryka poszukuje

LOKALU

złożonego z 4-ech lub w cej ubikacyi

Zgłoszenia pod »Bielizna« w A »Chwili«.

Dom komi yjno-handlowy

SZULIMA SINGERA

zawiadamia P. P. Kupców działu **skórnego**, iż utworzono

hurtowny skład skór

przy ul. Skarbkowskiej 17

i poleca P. T. kupcom wszelkie gatunki skór zagranicznych po umiarkowanych » » » cenach fabrycznych. 11235 « « «

Złote obraczki śl

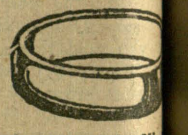

14 kar. t. sztuka Mk

za fason. Złoto po kursie dn lub w zamian za stare **JUBILE** H. MANDL **KOPERNIKA** naprzeciw kina Kopernik.

WOLNE POSAD

Panna do szycia p bna Kubali 3 II

„SUDON"

NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY

Klej etykietowy i biurow

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11

Fabryka: **Lwów, ul. Skarbkowska 3**

Cosulich Line

Warszawa, Królewska 39.

Regularna stała komunikacya do Ameryki południowej (Brazylii i Argentyny).

Najkrótsza, najbliższa, najlepsza i najtańsza droga!

najbliższe odjazdy:

S/S: »Atlanta« dnia 22. września

S/S: »Sofia« 13. października

S/S: »Columbia« 1. listopada

Cena biletu III. klasy ze Lwowa wrazze wszystkiemi kosztami dolarów 84·—

Prospekta i informacye także Żydowski Komitet ratunkowy, LWÓW, GMACH SKARBKA.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: D-r. Gerszon Zipp »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 955 Lwów, piątek 16. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk, nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.354.

Z powodu przesilenia rządowego.

(w). Rząd Witosa podał się do dymisyi, a nie wiadomo jeszcze do tej chwili, kto będzie jego spadkobiercą. Rozpaczliwe położenie, w jakiem znajduje się państwo dzięki dotychczasowej taktyce stronnictw, wyzyskujących bez litości brak wewnętrznej konsolidacyi organizmu państwowego dla uobecznia swych partyjnych pieczeni, tudzież dzięki dyletanckiej polityce eksperymentów, domaga się koniecznie jakiejś radykalnej zmiany systemu i metody rządzenia. Potrzeba rządu, któryby nie był wyłącznie ekspozyturą jakiegoś stronnictwa, powołaną do urzeczywistnienia uchwalonego na jakimś zjeździe partyjnym programu, lecz któryby umiał z wiru sprzecznych interesów i dążeń wydobyć jednoczącą, pozytywną myśl państwową, taką, któraby nie była tylko tanim frazesem, nastrojonym na patryotyczną nutę, ale któraby z atomizującego się coraz bardziej społeczeństwa zdołała stworzyć jedność, zdążającą do wspólnego, jasno wytkniętego celu.

Czy rząd taki się znajdzie? Nie widać jeszcze na horyzoncie oznak pozytywnej odpowiedzi na to pytanie. Kombinacye, które do dzisiaj wyłoniły się z chaosu stronnictw sejmowych, są tylko dalszym ciągiem dotychczasowych stosunków, są tylko tego chaosu wyrazem. Odbywają się targi i liczy się głosy. I gdyby się w końcu udało na tej drodze skleić ad usum chwili jakąś prowizoryczną większość i na niej oprzeć gabinet, to będzie to znów tylko rząd taki, jak poprzednie, zmuszony do lawirowania i ustawicznych kompromisów, skrępowany tysiącem zastrzeżeń i szukający bezradziejnie ścieżek tam, gdzie nowe drogi pośród skał kuć trzeba.

Trzy stronnictwa miały już sposobność wypróbować na organizmie państwowym skuteczność swych formułek programowych. Po krótkich rządach socyalnej demokracyi ujęła ster w swe ręce narodowa demokracya a po niej znów stronnictwo ludowe. Ilością planów i zapoczątkowanych przez te trzy kategorye rządów reform możnaby swobodnie wypełnić dzieje kilku generacyj, bez obawy, iż byłyby zbyt mało urozmaicone. I choć nie było nawet jeszcze czasu, by który z tych planów lub jakaś z tych reform zdołały się w pokaźnej mierze urzeczywistnić, a już i skutki ich widać i sąd historyi o nich zarysowuje się dokładnie. Z zdziwieniem przypatruje się zagranica temu wszystkiemu, co się w Polsce od niespełna trzech lat dzieje i zrozumieć tego nie może. Czeka zatem i — na razie — nie ufa. Ale podczas gdy zagranica ma czas czekać, aż się sytuacya wyjaśni i z dzisiejszej rozterki w Polsce trwały stan wyłaniać się pocznie, — tymczasem w Polsce gra idzie o wszystko.

Za najbardziej powołane do ujęcia steru rządów mieni się dziś — jak zawsze — stronnictwo narodowo demokratyczne. Opierając się na dość pokaźnej liczbie głosów, jaką rozporządza w sejmie, wyciąga już całkiem otwarcie swe dłonie po osierocone po rządzie Witosa portfele, sądząc, iż przypaść one winny już choćby dlatego, iż nie znajdzie się prawdopodobnie na razie nikt inny, któryby miał odwagę po nie sięgnąć. Poseł Głąbiński, desygnowany przez narodową demokracyę na premiera i ministra skarbu, pośpieszył się już nawet z publicznem ogłoszeniem swego programu pracy.

Ex unque leonem — jeśli wolno w tym wypadku użyć tego porównania. Program posła Dra Głąbińskiego mówi bardzo wiele w tem, co wyraźnie wypowiada, a nie mniej może w tem, co dyskretnie przemilcza. Przedewszystkiem okazuje w nim poseł Głąbiński, że do różnych eksperymentów ma nie mniej fantazyi, aniżeli jego poprzednicy, a

XII. Kongres syonistyczny w Karlsbadzie.

Wnioski komisyi budżetowej. Żądania frakcyi »Mizrachi«.

Karlsbad 13 września (tel. wł. — ht.) Wnioski komisyi budżetowej przyjęto z małemi poprawkami. Przedstawiciele frakcyi „Mizrachi" zgłosili rezolucyę, domagającą się ścisłego przestrzegania żydowskiej tradycyi w publicznych instytucyach organizacyi syonistycznej, a to pod grozą cofnięcia ewentualnych subwencyj.

Wniosek ten wywołał burzliwe protesty z strony lewicy.

Wniosek na przejście do porządku dziennego nad wnioskiem frakcyi „Mizrachi" uzyskał w imiennem głosowaniu większość 155 głosów przeciw 146 głosom.

Przedstawiciel frakcyi „Mizrachi", delegat Struck oświadczył, że frakcya jego głosować będzie przeciw przedłożonemu budżetowi i nie będzie współdziałała w akcyi na rzecz „Keren Hajessod".

Oświadczenie reprezentanta frakcyi „Mizrachi" wywołało istną burzę wśród członków kongresu.

Prof. Weizman uczynił wniosek kompromisowy tej treści, że syonistyczna organizacya stoi na stanowisku religii, atoli nie narusza niczyjej indywidualnej wolności.

Wyniku głosowania nad tym wnioskiem oczekują z wielkiem naprężeniem.

Frakcya „Mizrachi" głosuje opozycyjnie przeciw wszystkim postulatom budżetowym.

Wniosek starszego rabina Dra Chajesa.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Na wczorajszem posiedzeniu popołudniowem przewodniczył Louis Lipsky (Ameryka.)

Delegat, starszy rabin dr. Chajes (Wiedeń) wniósł rezolucyę pośredniczącą w sprawie postulatów frakcyi „Mizrachi". Lewica protestowała przeciw rezolucyi dr. Chajesa, wstrzymała się jednak od głosowania. Wniosek dr. Chajesa przyjęto.

Oświadczenie reprezentanta frakcyi »Mizrachi«.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Imieniem frakcyi „Mizrachi" delegat Struck cofnął oświadczenie złożone na posiedzeniu przedpołudniowem.

Centrala Ż. F. N. zostanie przeniesiona do Palestyny.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Sprawozdanie komisyi palestyńskiej przedstawił prof. Warburg. W dyskusyi nad sprawozdaniem uczestniczyli delegaci: Bewer, Rufeisen i dr. Korngruen, żądając przeniesienia centralnego biura Ż. F. N. do Palestyny. Wniosek ten wywołał żywe zadowolenie i przyjęty został wśród rzęsistych oklasków.

Rezolucye komisyi politycznej.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Rezolucye komisyi politycznej opiewają, jak następuje:

Kongres przyjmując do wiadomości deklaracyę Balfoura oraz odnoszące się do niej oświadczenia wszelkich mocarstw oczekuje realizacyi deklaracyi Balfoura przez stworzenie warunków w Palestynie dla stworzenia tamże żydowskiej siedziby narodowej.

Naród żydowski, posiadając dość sił, by dzieła tego dokonać, domaga się zatwierdzenia mandatu Anglii nad Palestyną, co zapewni rozwój kraju mimo luk mandatu.

Naród żydowski domaga się, aby przed zatwierdzeniem mandatu nie zaprowadzono w Palestynie konstytucyi.

Kongres zakłada protest przeciw ostatnim wydarzeniom w Jaffie, jakoteż przeciw wstrzymaniu imigracyi do Palestyny.

Kongres stoi na stanowisku, że uregulowanie sprawy imigracyi do Palestyny jest rzeczą organizacyi syonistycznej jako reprezentacyi narodu żydowskiego.

Kongres zastrzega się przeciw wydalaniu Żydów z Palestyny z przyczyn politycznych.

Kongres aprobuje kroki poczynione przez egzekutywę wszechświatowej organizacyi syonistycznej u rządu angielskiego w Londynie w sprawie ostatnich wydarzeń w Jaffie.

Nie bacząc na rezolucyę lub gwałty z strony Arabów, naród żydowski zdecydowany jest stworzyć żydowską siedzibę narodową w Palestynie i wespół z Arabami kraj wspólnie z nimi zamieszkiwany doprowadzić do rozkwitu.

Kongres żąda wysiłku (dalszy tekst telegramu jest spaczony i zupełnie niezrozumiały — Przyp. Red.)

»Kaplansky dyrektorem »Keren Hajessod«.

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Jak słychać zostanie Kaplansky (Poale Cion) dyrektorem „Keren Hajessod".

—ooo—

Karlsbad 14 września (tel. wł. — ht.) Zakończenie obrad kongresu spodziewane jest we środę.

głównie pokrewny mu duchem b. minister Grabski. W szczególności nie musiałaby Polska pod jego rządami żalić się na brak eksperymentów walutowych. Spełnienie punktu programu, dotyczącego zmniejszenia ilości urzędników, które w zasadzie jest bezsprzecznie rzeczą bardzo pożądaną, dałoby p. Głąbińskiemu, jako wiernemu stróżowi interesów swego stronnictwa, doskonałą sposobność zrobienia gruntownego obrachunku z ludowcami, przy czemby naturalnie i odżydzenie urzędów zrobiło gwałtowne postępy. Najbardziej jednak z wszystkiego wymowne jest w programie posła Głąbińskiego zupełne przemilczenie wydatków na armię. O oszczędnościach na tem polu p. Głąbiński nic nie mówi. Komu znany jest sposób myślenia narodowej demokracyi na temat polityki wewnętrznej i zewnętrznej, temu wie, że przemilczenie to nie było wcale przypadkowe. Dla planów i aspiracyj narodowej demokracyj każda armia jest za małą.

O ileby rzeczywiście konstelacya polityczna uczyniła narodowych demokratów panami Polski — horoskopy byłyby niewesołe nietylko dla żydów. Nie ma może na całym świecie stronnictwa o tak destruktywnych, wyłącznie na negacyach opartych tendencyach, jakiem jest narodowa demokracya w Polsce. Jej to jest dziełem, jeśli dziś Polska tak ciężko walczyć musi o odrobinę zaufania zagranicy. Jakby wyglądało państwo po kilku miesiącach rządów narodowej demokracyi, przewidzieć nie trudno.

Dotychczasowy przebieg przesilenia pozwala spodziewać się, że aspiracye pp. Głąbińskich i Grabskich na razie nie zostaną zaspokojone.

Petlura rehabilituje się przed Kongresem syonistycznym.

Warszawa. „Moment“ donosi, z Karlsbadu„ że rząd Ukraińskiej Republiki Ludowej (rząd Petlury) nadesłał Kongresowi gorące powitanie, w którem życzy Kongresowi powodzenia w pracy, a narodowi żydowskiemu — jak najrychlejszego uzyskania niepodległości w Palestynie. W powitaniu swem rząd Ukraińskiej Republiki Ludowej apeluje do uczucia sprawiedliwości i prosi, aby nie oczerniano go przed światem, ponieważ naród ukraiński nie ponosi winy za pogromy„ które przeżyła ludność żydowska na Ukrainie.

Zwołanie żydowskiej konferencyi emigracyjnej do Pragi.

Paryż. (Ż. B. K.). Amerykański „Hias“ i żydowska konferencya ratunkowa zwołują na 25. bm. konferencyę do Pragi celem omówienia spraw związanych z emigracyą żydowską. Najważniejsze problemy, jakie wejdą na porządek dzienny konferencyi, są następujące: polityczne środki dla ułatwienia żydowskiej emigracyi, przygotowanie żydowskich emigrantów do warunków ekonomicznych, jakie mają miejsce w krajach, do których emigrują, w szczególności przygotowanie do pracy na roli, założenie banku emigracyjnego, pomoc dla uchodźców itp.

Na konferencyę zostają zaproszone wszystkie organizacye żydowskie, które są czynne na polu spraw emigracyjnych, jak również organizacye ratunkowe, które zajmują się akcyą pomocy dla uchodźców. Do tego czasu zgłosiły gotowość udziału na konferencyi organizacye emigracyjne i ratunkowe z następujących krajów: Stany Zjednoczone, Argentyna, południowa Afryka, Francya, Włochy„ Czechosłowacya, Polska, Besarabia, Łotwa i Litwa.

Zapowiedziany przyjazd sowieckiej misyi ukraińskiej do Warszawy.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Z końcem bm. zapowiedziany jest przyjazd sowieckiej misyi ukraińskiej

Szósty dzień przesilenia gabinetowego.

Zamiast koalicyi rozszerzenie zespołu stronnictw centrowych. — Kłopoty z wyszukaniem przyszłego premiera.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Istnieją wszelkie dane do przypuszczenia, że przesilenie gabinetowe zbliża się ku końcowi. Nie dlatego bynajmniej, że zespół stronnictw centrowych uchwalił dążyć do utworzenia gabinetu koalicyjnego. O ileby istniała bezwzględna dążność do jej realizacyi, mogłaby najbardziej utrudnić porozumienie. Bo choć aż wszystkie prawie frakcye sejmowe głośno wołają, że jedynem wyjściem jest koalicya, w rzeczywistości koalicyi tej pragnie szczerze tylko dobrosobniona koalicya, no i p. Fedorowicz. W rezultacie przyniosłoby to większość centrowo-prawicową, może nawet bez Piastowców. Natomiast wydaje się prawdopodobnem, że skończy się na rozszerzeniu zespołu stronnictw centrowych przez przystąpienie NPR., co wzmocniłoby centrum jeszcze o 25 posłów, pozwalając mu liczyć w sejmie na 180 głosów. Nie jest to wprawdzie większość bezwzględna, ale taka większość wobec życzliwej neutralności socyalistów stałaby się ipso facto niekonieczną.

Wielkie natomiast trudności zapowiadają się przy ustaleniu osoby prezesa nowego gabinetu. Pan Skulski, którego widziałby chętnie na tem stanowisku zespół, zajął stanowisko odmowne wobec uczynionej mu propozycyi. Co do p. Dąbskiego wysuwanego przez Stapińczyków słychać głosy, że nie tylko Nar. Zjed. Lud. i K.P.(K. nie kryją swych zastrzeżeń ale także u Piastowców kandydaturę tę popiera podobnie tylko mniejszość. Mówiono również o obecnym ministrze Stesłowiczu, ale ta kandydatura nie budziła entuzyazmu.

Socyaliści zainterpelowani, jak odnoszą się będą do rządu koalicyjnego, oświadczyli, iż współudziału swego w takim rządzie odmawiają oraz iż rząd, na którego czele stałby narodowy demokrata będą zwalczali bezwzględnie. O ile zaś kierownictwo rządu koalicyjnego będzie niendeckie, stopień swej opozycyjności uzależniają od zapatrywania mas robotniczych na program rządu.

Tugutowcy również powołując się na stanowisko socyalistów odmówili współpracy w koalicyjnym rządzie.

Zespół stronnictw centrowych podejmuje się utworzenia gabinetu.

Warszawa. (Pat.) Przedstawiciele zespołu stronnictw centrowych (p. p. Skulski, Federowicz i de Rosset) zakomunikowali dziś w południe panu marszałkowi Sejmu następującą uchwałę: Wobec nieudania się próby utworzenia gabinetu pod prezydenturą członka Z. L. N. i braku dalszej inicyatywy ze strony tych ugrupowań, które zajmowały stanowisko opozycyjne do rządu centrowego, zespół stronnictw centrowych widzi się muszony do podjęcia starań w kierunku utworzenia rządu, uważając za najbardziej wskazany w chwili obecnej gabinet koalicyjny. Zarząd zespołu zapyta kluby o ich stanowisko względem rządu koalicyjnego.

Odpowiedź delegata Polski na projekt Hymansa.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Odpowiedź delegata Polski w sprawie nowego projektu Hymansa została temu ostatniemu doręczona we wtorek 13 bm. wieczorem. Odpowiedź ta opiewa jak następuje:

Wielmożny Panie Prezydencie. W odpowiedzi na Pańską notę z dnia 12 bm., oraz powołując się na moje pismo do Pana z tej samej daty, mam zaszczyt oświadczyć, co następuje: 1. Zważywszy, że rząd polski swoją notą z dnia 15 lipca 1921 przyjął rezolucyę Rady Ligi z dnia 28 czerwca br. a akcentującą Pański projekt jako podstawę do dyskusyi pomiędzy delegatami polskimi i litewskimi, jak również zważywszy, że rezolucya ta pozostaje nadal w mocy, rząd polski nie widzi żadnej racyi do zmiany swego stanowiska. 2. Na skutek powyższego rząd polski jest gotów jak to już oświadczył 15 lipca br., natychmiast wznowić bezpośrednie rokowania na podstawie poprzedniego Pańskiego projektu i zgodnie z wyżej wzmiankowaną rezolucyą Rady Ligi, oczywiście w tem przypuszczeniu, że rząd kowieński odwoła odmowną swoją odpowiedź, zawartą w jego nocie z 24 lipca br., jak również w przypuszczeniu, że równocześnie da on niezbędne zapewnienia co do zmiany swego stanowiska względem ludności polskiej na obszarze Litwy kowieńskiej, zgodnie z przedstawieniami poczynionemi przez rząd polski w piśmie do Rady Ligi i do Waszej Ekscelencyi z dnia 16 czerwca br. 3. W powyższych warunkach zważywszy że nie ma żadnych danych do tego aby przejść do porządku dziennego ponad ostatnią wyżej wzmiankowaną rezolucyą Rady Ligi, rząd polski jest zdania, że nie ma również żadnych danych do tego, aby wypowiadał swoją opinię już to co do nowego projektu układu, już to co do nowej metody proponowanej dla przyjęcia en bloc. Podp.: Askenazy.

Kwestya G. Śląska.

Genewa. (Pat.) W sprawie Górnego Śląska słychać, że pracy Rady Czterech prowadzone są bardzo gruntownie i że wskutek tego nie należy oczekiwać rychłego rozwiązania tej kwestyi. Oprócz materyału dostarczonego przez Polskę i Niemcy Rada Czterech powierzy fachowcom zbadanie sytuacyi na miejscu. Badania te dotyczyć będą całego kompleksu spraw politycznych, gospodarczych i historycznych.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Dziennikarz francuski Bienaew wygłosił odczyt o Śląsku, przyczem oświadczył, że wynik decyzyi Ligi Narodów będzie mimo stanowisk francuskich ujemny dla Polski.

Plany Niemców.

Bytom. (Pat.) Koła niemieckie na G. Śląsku wszczęły znowu działalność agitacyjną za udzieleniem G. Śląskowi autonomii, na wypadek przychylnej decyzyi w tym względzie Rady Ligi Narodów, wypowiadają się za zmianą konstytucyi rzeszy w tym kierunku, aby głosowanie za autonomią, przewidziane w 2 miesiące po rozstrzygnięciu, nie odbyło się wcale, lecz aby zaraz po decyzyi Górny Śląsk jako samodzielne państwo związkowe wszedł w skład rzeszy niemieckiej.

Powody zniżki marki niemieckiej.

Warszawa 14 września (tel. wł. eg.) Prasa warszawska podaje, że tendencya zniżkowa marki niemieckiej w stosunku do marki polskiej zaznaczająca się po raz pierwszy w chwili obecnej nastąpiła skutkiem specyalnych zabiegów ministerstwa skarbu.

Czesko-słowacki minister zdrowia przyjeżdża do Warszawy.

Warszawa 14 września (tel. wł. eg.) Czesko-słowacki minister zdrowia Prochaska zapowiedział swój przyjazd do Do Warszawy w celu zaznajomienia się z organizacyą służby zdrowia w Polsce.

Z Ligi Narodów.

Warszawa 14 września (tel. wł. — eg.) Komisya Ligi Narodów uchwaliła rezolucyę, iż w razie zatargu wojennego między dwoma członkami Ligi, Liga Narodów nie jest obowiązana do interwencyi.

Genewa. (Pat.) Dzisiejsze posiedzenie Ligi Narodów było poświęcone wyborowi sędziów do stałego trybunału międzynarodowego. Po pierwszem głosowaniu przewodniczący ogłosił wynik następujący: Obecnych było 42 członków. Absolutna większość 22. Wybrani zostali: Altamira (Hiszpania) głosów 29, Alvares (Chilo) 24, Anzilotti (Włochy) 24, Barbosa (Brazylia) głosów 38, Rustamente (Kuba) głosów 26, Finleay (Anglia) głosów 29, Loder (Holandya) 24, Oda (Japonia) 29 Weiss (Francya) 30. W drugiem głosowaniu oddano na kandydata Stanów Zjednoczonych Moore'a głosów 21, wobec czego ten został wybrany. Pozostaje do wyboru jeszcze jeden członek Zarządzono już przygotowania do trzeciego głosowania.

—ıı—

Żydzi w akcyi pomocy dla głodującej Rosyi.

Paryż. (Ż. B. K.). Żydowska światowa konferencya ratunkowa donosi, że włoski Czerwony Krzyż przyjął propozycyę komitetu ratunkowego dla żydowskich emigrantów w Włoszech co do współpracy w akcyi pomocy dla Rosyi, którą to pomoc organizuje Czerwony Krzyż w Włoszech.

—ıı—

Jeszcze słów kilka o nauczycielach hirszowskich.

Nawiązując do wstępnego artykułu w Nr. 948 pt. „Uzasadniony protest“ i art. pt. „Dola nauczycieli szkół hirszowskich“, postaramy się jasno wykazać, że te dwie kwestye w ścisłym z sobą stoją związku i że też traktować je należy pod jedną rubryką: „żyd. szkolnictwo narodowe“.

Zaznaczyć jednak musimy, że to tak długo jest niemożliwe, aż w społeczeństwie nie zostanie wyrugowane to fałszywe i bezpodstawne mniemanie, że nauczyciele szkół bar. Hirscha są asymilantami i aż to krzywdzące ich i szkodliwe im uprzedzenie ogółu żydostwa nie ustąpi przekonaniu, że wszyscy bez wyjątku są najlepszymi Żydami narodowymi i gorliwymi krzewicielami idei narodowej, że wychowywali i wychowują całe pokolenia żydowskie w duchu narodowym i zarazem — co przecież jest w intencyi także i syonizmu i co się daje zupełnie pogodzić z zasadami tolerancyi i miłości bliźniego — na lojalnych obywateli kraju i pożytecznych członków społeczeństwa. Jeżeli nauczyciele ci nie wystąpili dotychczas czynnie na arenie polityki narodowej i nie śmieli głośno przyznać się do idei coraz szersze kręgi zataczającego syonizmu, to przypisać to należy jedynie tej okoliczności, że w skład wszechwładnej kuratoryi w Wiedniu weszły przeważnie szowinistyczne żywioły asymilatorskie, które dyktowały zależnym od nich i „podwładnym“ nauczycielom, jakiemi mają się kierować uczuciami nawet poza murami szkolnymi. Wojna wszystko zmieniła. Fundacya nie zdołała przetrwać zniszczenia i przewrotu z lat 1914—1918, runęła i pogrzebała pod gruzami swoimi byt około 150 rodzin nauczycielskich. Pozbawieni chleba i przyszłości, rozsypani po całej Polsce i poza jej granicami nauczyciele fund., znalazłszy, czy to chwilowe, czy stałe zajęcie w różnych gałęziach pracy umysłowej lub handlu i przemysłu, wybili się z pod jarzma przymusowego wyznania politycznego i jako ludzie wolni, niezależni, porwani prądem zdrowej idei narodowej nie zechcą zapewne zaprząc się w rydwan wrogiej im obecnie instytucyi kuratoryi, która, przeprowadziwszy konwersyę częściową majątku fundacyi na polską pożyczkę państw. rzuca im — jak psu kość — nędzne „dodatki“ (4000—6000 mp. mies.), z których absolutnie wyżyć nie można. Społeczeństwo nasze, wołając ustawicznie o szkoły narodowe, powinno zwrócić uwagę na ten odłam nauczycielstwa fund., darzyć tych doświadczonych, wytrawnych i około żydostwa wielce zasłużonych pedagogów większem zaufaniem, zająć się więcej jak dotychczas ich losem i zwerbować tych cichych, sumiennych pracowników na polu wychowania ludu żyd. do budowy szkolnictwa narodowego w dyasporze, — jak to się dzieje w Warszawskiem, Lubelskiem, Białostockiem itd., gdzie byli kierownicy i nauczyciele szkół hirszowskich są kierownikami żyd. szkół powszechnych, co prawda po większej części utrzymywanych przez Rząd ale też przez kahały i żyd. komitety szkolne.

Przy roztrząsaniu kwestyi szkół hebr. nie wolno ominąć nie mniej ważnej kwestyi szkoły ludowej, w której dzieci żydowskie nabywać mają wiadomości języków krajowych i innych przedmiotów naukowych, wchodzących w zakres szkół elementarnych. Staraniem komitetów lub stowarzyszeń przynajmniej w większych miastach i średnich miasteczkach powinno być, aby przy istniejących tam szkołach hebr. założona została pryw. szkoła powsz. dla chłopców i dziewcząt żyd. prowadzona i organizowana tak, by mogła wkrótce i bez przeszkody nabyć prawo publiczności. Do organizowania i prowadzenia takich szkół nadają się bezsprzecznie najlepiej emerytowani lub z służby przedwcześnie uwolnieni nauczyciele i kierownicy szkół bar. Hirscha, którzy mocą swojej długoletniej pracy zawodowej w szkołach wyłącznie żydowskich zdołają im nadać cechy szkół wzorcowych, odpowiadających tak potrzebie ludności żyd. jak wymogom władz szkolnych krajowych.

Na pytanie, skąd czerpać środki na utrzymanie tych szkół, odpowiemy: z tych samych źródeł, skąd się czerpie środki na utrzymanie 50 szkół hebr. w kraju, a więc na razie z opłat szkolnych, z zapomogowych funduszów kahałów, stowarzyszeń i komitetów szkolnych, z funduszów amerykańskich (podobnie jak „Mitet“) a z czasem skoro szkoły odpowiadać będą — o co się też starać należy — życzeniom i wymogom miarodajnych w kraju czynników w sprawach kulturalnych i wychowawczych, to i Rząd w swoim dobrze zrozumianym interesie nie odmówi nam swojej pomocy materyalnej.

Tym, a nie innym sposobem Żydzi b. Galicyi przyjdą w posiadanie szkół żyd., o jakie się dotychczas ubiegają bezskutecznie.

B.

W sprawie pożyczki przymusowej.

(Dr. L. M.) Dziennik ust. Rzp. p. l. 10/9 1921 l. 74. ogłasza cztery rozporządzenia wykonawcze do ustawy o państwowej pożyczce przymusowej, które — sprzecznie z uchwaloną rezolucyą sejmową — wchodzą bezzwłocznie w życie. W myśl uchwały sejmowej miały one wejść w życie w trzydziestym dniu po ogłoszeniu.

DR. WILHELM BERKELHAMMER.

Wrażenia z kongresu.

II. Przywódca.

Karlsbad, 9. września 1921.

Każdy ruch musi mieć przywódcę, widomą głowę na swoim czele. Zdaje się nawet, że im ruch jest bardziej demokratyczny, tem konieczniej domaga się wodza i kierownika. Sama idea nie wystarcza do skoordynowania tysiącznych myśli i czynów na jednej linii wytycznej. Musi przyjść człowiek, któryby stał się bez reszty narzędziem idei, jej symbolem. Takiego człowieka rozumieją masy lepiej niż abstrakcyjną ideę i za takim człowiekiem — idą.

Po śmierci Herzla był osobistością tą dla ruchu syonistycznego Dawid Wolffsohn. Urodzony przywódca — acokolwiek nie w gigantycznych rozmiarach swego poprzednika. Wolffsohn nie był wybitną intelligencyą, ani wyjątkowym politykiem, ani wytwornym mowcą, a jednak miał w sobie coś, co stanowi Wodza. Owo fluidum, ową moc suggestywną, która podbija ludzi i zdobywa sobie ich serca.

Po śmierci Wolffsohna zdawało się, że ruchowi syonistycznemu zabraknie przywódcy. Mieliśmy wielu przywódców, ale żadnego — przywódcy. Na karlsbadzkiej sali kongresowej przekonujemy się atoli, że żywiołowa siła ruchu tworzy sobie poprzez wszelkie załamania i konflikty — swego Wodza. Można postawić niemal zasadę, że żywiołowość i żywotność ruchu na tem właśnie polega, iż dany ruch zdolny jest każdego czasu i w wszelkich okolicznościach wydać przywódcę. Niezdolność w tym kierunku byłaby oznaką początku końca.

Chaim Weizmann opanowuje obecny kongres. Indywidualność jego wyciska dominujące piętno na wszystkiem, co się na kongresie i poza salą kongresową odbywa. Ostateczne pytanie w każdej bez wyjątku kwestyi poszczególnej brzmi: co na to powie Weizmann? Jeśli w pewnej sprawie skrystalizuje się opinio communis, a zdanie Weizmanna jest odmienne, wówczas rozwiewa się w puch opinio communis, a ostaje się opinia... Weizmanna.

Postać zewnętrzna nie zdradza przywódcy wielkiego ruchu ludowego. Zgrabny, średniej tuszy, średniego wzrostu, rysy semickie, brunet, cera śniada, duża łysina, mała śpiczasta bródka, angielski wąs, elegancki garnitur — typ żydowskiego docenta uniwersyteckiego.

Weizmann jest też profesorem czy docentem uniwersytetu w Manchester. A raczej był nim. Obecnie oddany jest całkowicie pracy syonistycznej, a żyje z pensyi profesorskiej i prywatnego majątku.

Światła dziennego nie ujrzał w krainie Albionu. Urodził się w Pińsku. Po ukończeniu szkół był chemikiem fabrycznym. Jako taki przeniósł się do Anglii, gdzie w czasie wojny odkrył pewien wynalazek, dzięki któremu wszedł w kontakt z sferami rządowemi. W r. 1917 uzyskał deklaracyę Balfoura.

Syonistą jest oddawna. Wraz z Feiwlem i Buberem stworzył za czasów Herzla tzw. frakcyę demokratyczną. Występował przeciw kierunkowi dyplomatycznemu, podkreślając moment kulturalny. Na XI. kongresie referował sprawę uniwersytetu hebrajskiego w Jerozolimie.

Tempora mutantur. Obecnie jest wraz z Sokołowem symbolem polityki i dyplomacyi syonistycznej. W chwili, gdy świat stał w płomieniach a gmach Turcyi chwiał się w posadach, ujął ster nawy syonistycznej w swe ręce. Nikt go do tego nie upoważniał — ani kongres, ani inna władza autorytatywna. Moment dziejowy kazał mu działać. Tylko moment dziejowy i głos własnej duszy powołują szeregowca na Wodza, a nie uchwały i rezolucye. Dziś jest Weizmann reprezentantem ruchu syonistycznego.

Gdy zabiera głos na plenum kongresu, nastaje natychmiast absolutna cisza. Weizmann mówi... Mowcą nie jest wybitnym. Nie mówi płynnie. Niemieckim językiem, którym się w debacie posługuje, włada słabo. Głos ma cichy i nie metaliczny. Ale — Weizmann mówi... W każdem słowie, w każdym geście, w każdem spojrzeniu żarzących się oczu czuć indywidualność, siłę, Wodza. Nie tylko, gdy w dwóch zdaniach miażdży Nordaua, a w jednem zdaniu druzgocze Brandeisa, ale także, gdy nieco z góry odzywa się do „przyjaciela Kaplanskiego“ lub „przyjaciela Bubera“, a z ostrym wyrzutem

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Ostatnie występy **Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5.** **Ostatnie występy**

Dziś We czwartek 15. września o g. 8 wieczorem i w sobotę 17. września o godz. 3 popołudniu.

Na pograniczu dwóch światów

(DER DYBUK)
Sz. An-skiego.

JUTRO w piątek, sobotę, niedzielę i poniedziałek 16., 17., 18. i 19. września o godz. 8 w. **Pożegnalne przedstawienia.**

Premiera „Ten który jest policzkowany"

sztuka w 4 aktach Leonida Andrejewa. tłumaczone przez A. Morewskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«, Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Rozporządzenia te są niezupełne, i zapowiadają ogłoszenie dodatkowych rozporządzeń. Wedle ogłoszonej taryfy, która jest progresywną, będzie pożyczka wynosiła przy

majątku	100,000 około	2	proc.
»	1.000.000 »	4	»
»	2.000 000 »	8	»
»	3.000.000 »	12	»
»	4.000 000 »	18	»
»	5.000,000 i wyżej	20	proc.

Dla dochodu z pracy nie ustanowiono jeszcze żadnej taryfy.

Pożyczka będzie płatną w dwóch ratach a mianowicie pierwsza rata w ciągu dni 60 po doręczeniu nakazu zapłaty, a druga w terminie później oznaczyć się mającym.

W Małopolsce obliczy się pierwszą ratę w ten sposób, iż u każdego podatnika pomnoży się ostatni wymiar podatku domowo-czynszowego, płatnego i idealnego pobieranego we Lwowie przez 9, pobieranego w innych miejscowościach Małopolski przez 12, podatku gruntowego i domowo-klasowego pobieranego poza miastami i w małych miasteczkach przez 56, podatku domowo-klasowego w większych miassteczkach przez 28, powszechnego podatku zarobkowego przez 17, podatku zarobkowego dla przedsiębiorstw zobowiązanych do publicznego składania rachunków obliczonego w myśl § 100 austr. ust. o pod. osob. przez 90 i podatku trentowego przez 16.

Charakterystycznem jest, iż rozp. te ani słowem nie wspominają, w jaki sposób będzie obliczona pierwsza rata przymusowej pożyczki w Poznańskiem.

---

rozprawia się z Simonem i de Liemem. Zwłaszcza zaś, gdy lakonicznie oświadcza — świadomy swej wartości i doniosłości swego dzieła, — że gdyby naród żydowski oddał sprawie syonistycznej dziesiątą część — maasser — tego, co on — Weizmann — oddał, sytuacya przedstawiałaby się dzisiaj zgoła inaczej.

Na „ławie rządowej" siedzi w środku, obok Usyszkina. Nie jest jak Usyszkin surowy, ani jak Ruppin poważny, ani jak Żabotyński milczący. Często się uśmiecha, rozmawia, wychodzi. Nie wygląda wcale na „pana kongresu". Ale jest nim w rzeczywistości.

Gdy mowa o wyborze nowej egzekutywy, gdy ogólnie wiadomo, że Usyszkin zachwiany, Żabotyński również a nawet i Ruppin — nie mówiąc o innych — jedno nie ulega wątpliwości: że Weizmann zostanie. On jest opoką i nadzieją obecnej polityki syonistycznej i ruchu syonistycznego wogóle.

W swej wielkiej mowie — formalnie obronnej, w istocie oskarżającej — nazwał się „der Strassenfeger" na drodze narodu żydowskiego do Palestyny. Dyplomacya ma torować drogę polityce, a polityka — kolonizacyi. Weizmann nie widzi w polityce celu. Uważa ją jednak w dzisiejszym świecie za nieodzowny środek do celu.

Jeśli tak jest istotnie — a niestety jest tak! — to i Chaim Weizmann jest nieodzowny dla narodu żydowskiego.

Czuje to kongres i w głębi zbiorowej swej świadomości pasuje Weizmanna na następcę Herzla i Wolffsohna. Le roi est mort, vive le roi!

Posiedzenie Rady miejskiej.

Lwów dnia 15 września.

Wczorajszemu pierwszemu posiedzeniu poferyalnemu przewodniczył prez. Neuman.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego wniesiono m. in. następujące interpelacye:

R. Dąbrowiecki zapytuje prezydyum miasta, czy wie o ostatniem rozporządzeniu dyrekcyi lwowskiej kolei elektrycznych w sprawie żądania nowych fotografii do legitymacyi szkolnych i co zamierza czynić, by w przyszłości zapobiec podobnym niepotrzebnym wydatkom, które z natury rzeczy godzą w ubogą ludność miasta. Interpelacyę przekazano komisyi elektrycznej.

R. Thullie wzywa w formie wniosku nagłego prezydyum miasta, by ze względu na niewykonanie ustawy o redukcyi szynków zastanowionej wrzekomo na polecenie odnośnego ministerstwa w jaknajkrótszym czasie zwołała posiedzenie komisyi antyalkoholicznej. Wniosek przyjęto.

Z porządku dziennego referował sprawę kredytu na budowę kafilarni (zakład dla spalania padliny) wicepr. Stahl. Przyjęto wnioski w duchu referenta, a to, by zaciągnąć pożyczki w miejskim zakładzie kredytowym w kwocie 2 i pół milionów marek oraz przyjąć pożyczkę rządu w wysokości 800 tysięcy marek.

Wiceprez. Chlamtacz przedkłada wniosek wzywający radę o nadanie obywatelstwa honorowego zasłużonemu obywatelowi Bolesławowi Orzechowiczowi, który ofiarował miastu zbiór pamiątek historycznych znajdujących się w pałacu Łozińskich przy ul. Ossolińskich. Otwarcie zbioru odbędzie się w przededniu „Targów Wschodnich".

Wniosek wiceprez. Chlamtacza przyjęto przez aklamacyę.

Sprawę podwyższenia opłat za wodę oraz sprawę podatku od ładunków kolejowych przywożonych do Lwowa i biletów od wagonów sypialnych referował r. Felsztyn. W długiej i rozwlekłej dyskusyi, która się rozwinęła nad referatami zabrał głos szereg radnych, z których socyalistyczni radni wypowiedzieli się przeciw podwyższeniu opłat za wodę.

W rezultacie uchwalono wnioski referenta tej treści, że opłatę za wodę podwyższono o 100 procent od czynszu pomieszkaniowego w r. 1914 podwójnie a o 25 proc. od czynszów sklepowych w r. 1914 potrójnie. W domach, w których się znajdują wodomierze, opłata wynosić będzie 30 mk. od 1 metra kubicznego.

Wniosek w sprawie domów, do których nie ma zastosowanie ustawa o ochronie lokatorów a także całą sprawę podatku od ładunków kolejowych przywożonych do Lwowa przekazano do ponownego rozpatrzenia komisyom.

W sprawie podatku od biletów od wagonów sypialnych uchwalono pięcioprocentowy podatek od kwoty, którą się płaci za dany bilet.

Po referacie r. Winiarza o pożyczce na cele adaptacyi w teatrze miejskim prezydent Neuman odroczył posiedzenie na dziś, nie wyczerpując porządku dziennego.

—ił—

Premiera w „Bagateli".

Lwów, 12. IX. 1921.

„Wstydliwa" — jednoaktowy żart sceniczny do znanego obrazu Rożniczka, wystawiła Dyrekcya „Bagateli" za wcześnie i to w dwóch kierunkach: raz, że bohaterka za mało jeszcze wżyła się w rolę „Wstydliwej" a w tem nieprzygotowaniu dostrajały się dalsze osoby działające, powtóre zaś dlatego, że nie ma jeszcze karnawału, w czasie którego żart ten lepsze, a w każdym razie bardziej realistyczne może zrobić wrażenie.

A szkoda! bo rzecz sama jest niezła i wesoła. Narzeczona (p. Białkowska), nie mogąc w inny sposób skłonić swego Romea (nazywa się tą razą Bruno — p. Urbański), do zawarcia formalnego ślubu, zakrywszy „ze zbytniej wstydliwości" nos — i odsłoniwszy w jego miejsce prawie wszystkie inne skarby, jakie posiada, udaje się wprost z maskarady do kawalerskiego mieszkania swego adonisa, — zawiadamiając równocześnie mężatkę, która stoi na przeszkodzie ślubowi i jej męża. Mężatka (pani Dębowiczowa) — wpada wśród nocy do mieszkania swego kochanka — a za nią jej mąż (p. Merański). Ukryta w łóżku uchodzi szczęśliwie przed katastrofą małżeńską a z wdzięcznością dla „wstydliwej" zostawia ją z kochankiem i wraca do męża; droga do ołtarza (sc. ex post...) otwarta...

Publiczność przyjęła tę nowość bardzo gorąco — a zapał jej wzrośnie niezawodnie na dalszych przedstawieniach, gdy artyści pozbywszy się niepokoju z powodu słabego przygotowania, będą grali lepiej i mówili naturalniej.

W dziale koncertowym (wprowadzonym, jak to ogłosił p. Sierpiński na życzenie „publiki") najbardziej podobał się mały Kamiński, wywołując burzę oklasków monologiem „picolo". Obok niego święcił tryumfy pp. Wilkoszewska, Bidzanowska, Szpieterówny — a z panów pp. Śliwiński i Sierpiński, któremu zalecam jednak, by baczył na strój gitary i zgodność tego stroju z „zakulisowym" fortepianem.

Akompaniament fortepianowy stale był za głośny.

Nowy program kończy nader zabawna farsa „Dziecko Olbrzym", w której wykonaniu znać było znacznie więcej staranności niż w „Wstydliwej".

Sala była dość zapełniona.

N. H.

Z sali sądowej.

Specyaliści od maszyn do pisania.

Radny miejski oskarżony o blatnictwo.

W drugim i ostatnim dniu rozprawy przeciw szajce złodziei i blatników nastąpiły przesłuchania świadków a to funkcyonaryuszy policyjnych, którzy prowadzili dochodzenia oraz poszkodowanych. Zeznania tych świadków nie przyniosły żadnych nowych szczegółów. Po zamknięciu postępowania dowodowego uzasadniał oskarżenie prokurator Rusin, poczem przemawiali obrońcy. O godzinie 1-szej w południe ogłosił przewodniczący wyrok, mo-

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11309

We czwartek 15. bm. o godzinie 7·30 wiecz.
PO RAZ SZÓSTY
DZEJKALE BLOFER
operetka w 3 aktach Joonga.

którego zasądzeni zostali za zbrodnię kradzieży osk. Denys na trzy lata ciężkiego więzienia, Pauer na dwa i pół roku, Dubno na półtora roku, Oleksów na rok, Danyluk na 15 miesięcy ciężkiego więzienia. Resztę oskarżonych, między innymi i radnego Appla i jego syna uwolniono od oskarżenia dla braku dowodów winy.

Echa wojny polsko-ukraińskiej.

Lwów 15 września.

Drugi dzień rozprawy przeciw oskarżonemu Tkaczukowi i towarzyszom, przyniósł ciekawy zwrot. Oto po przesłuchaniu wszystkich świadków dowodowych, oskarżeni Tkaczuk, Oczebruk i Kowalczuk, przyznali się do czynu im zarzuconego. Wedle ich zapodań ataman Semeniuk, komendant miasta Sokala i odnośnego odcinka frontowego zawołał do siebie Tkaczuka i w formie rozkazu polecił mu wziąć z sobą sześciu żołnierzy, zaprowadzić aresztowanych Polaków do lasu w Ryszowie i tam ich zastrzelić. Wydając ten rozkaz Semeniuk oświadczył, że dwaj z nich zasądzeni zostali za szpiegostwo a dwaj należeli do organizacyj powstańczych. Rozkaz miał być wykonany po cichu, żeby nie robić rozgłosu w mieście.

Oskarżony Tkaczuk tłumaczy się tem, że rozkaz atamana musiał wykonać, gdyż wszelka niesubordynacya była zagrożoną karą śmierci. Oskarżeni bali się Semeniuka, gdyż dnia poprzedniego zastrzelił na miejscu dwu żołnierzy ukraińskich za niewykonanie rozkazu danego im przez Semeniuka. Ataman Semeniuk był znany z swej srogości, zawsze był uzbrojony w broń palną i granaty ręczne.

Celem stwierdzenia tej obrony powołani zostali nowi świadkowie. W czwartek dalszy ciąg rozprawy.

—II—

DENTYSTA Dr. FRIED
Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10912
PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego)

W ochronce sierót żydowskich w Przemyślu jest do objęcia zaraz posada
nauczyciela lub nauczycielki.
Prócz płacy, wedle umowy, połączony jest z posadą wikt i mieszkanie z opałem, oświetleniem i obsługą. Oferty należy wnosić na ręce adw. dra Goldfarba w Przemyślu. 11398

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Czwartek 15 bm. o godz. 7.30 „Cyrulik sewilski" gościnny występ D. Jarosławskiego i A. Wesołowskiego.

—x—

Repertuar Teatru Małego.

Czwartek 15 bm. „Zakochani" komedya w 3 aktach Caillaveta i Flers'a.

— **Trupa Wileńska.** Zamiast »Pustej karczmy« odegrają Wileńczycy w piątek dnia 16. b. m. premierę »Ten, który jest policzkowany«, sztukę w 4-ch aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa. Sztuka ta, tłómaczona przez A Morewskiego, została po raz pierwszy wystawiona na scenie żydowskiej przez Trupę Wileńską, która ją obecnie odegra we Lwowie. Jest to jedno z ostatnich a ciekawszych arcydzieł wielkiego pisarza rosyjskiego, które ostatnio z wielkiem powodzeniem zostało odegrane w Berlinie. Treść sztuki tej jest nowa i oryginalna, a wystawa tej ostatniej premiery Wileńczyków, obiecuje nam jeszcze jedno z rzędu zajmujących przedstawień, któreśmy mieli sposobność widzieć u Wileńczyków.

— **»Dyablik« pocztowy.** W prasie polskiej ustalił się zwyczaj, że błędy drukarskie, pochodzące z zaniedbania korektora lub nieuwagi zecera przypisuje się... »dyablikowi« drukarskiemu. Czytelnik, którego błędy drukarskie w czasie czytania dziennika zazwyczaj mocno irytują, uśmiecha się nazajutrz, jak małe dziecko, ilekroć z kroniki dowiaduje się, że przyczyną jego irytacyi był... »dyablik drukarski.

Nas od dwóch dni nawiedza »dyablik« pocztowy przekręcając tekst telegramów z Karlsbadu: Dotyczący referent łamie sobie głowę chcąc odcyfrować spaczone ustępy. Gdy usiłowania jego pozostają bez skutku, zasięga rady kolegów a gdy i oni orzekają, że nie rozumieją telegramu, przedkłada sprawę naczelnemu redaktorowi, który z swej strony czyta i myśli, czyta i myśli i... tyle wie, co referent. Naczelny redaktor decyduje krótko i węzłowato: napisać, że tekst był niezrozumiały.

Czytelnicy nasi uśmiechną się zapewne, gdy się dowiedzą z dzisiejszej notatki, że winę ponosi nie urzędnik, telegraficzny, lecz... »dyablik pocztowy«

— **Posiedzenie Rady miejskiej** (ciąg dalszy środowych brad) odbędzie się dziś we czwartek o godz. 6 pop. w sali Rady.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr. 162 645) czasopisma »Naprzód« oraz Nr. 29 czasopisma »Batkiwszczyna« z dnia 18. b. m.

— **Żydowski Robotniczy Związek Emigracyjny w Polsce.** Dla uregulowania nader ważnej dla robotników żydowskich, kwestyi emigracyjnej stworzono żydowski robotniczy związek emigracyjny w Polsce z centralą w Warszawie.

Związek zajmie się wszystkiemi sprawami emigranta od chwili opuszczenia domu aż do przybycia do miejscowości do której wędruje. W tym celu będą stworzone biura informacyjne i pośrednictwa pracy, będzie zorganizowana pomoc lekarska i prawnicza, zorganizuje się domy dla emigrantów, przesyłkę listów, materyalną pomoc i t. d. Praca związku nosić będzie charakter czysto społeczny. Związek jest już legalizowany. Oddział lwowski przystępuje w najbliższych dniach do pracy.

— **Z kroniki kradzieży.** Do Zakładu Ochrony Dziecka przy ul. Chmielowskiego l. 18 dostali się nieznani złoczyńcy przez wycięcie szyby w oknie i wykradli zapas dziecinnych płaszczyków wartości 200.000 Mp.

— **Język żydowski w amerykańskiem ministerstwie skarbu.** Organ kowieński »Jüdische Stimme« donosi, że urząd dla spraw uchodźców przy Żydowskiej Radzie Narodowej w Kownie otrzymał list pisany na maszynie po żydowsku a wystosowany przez amerykańskie ministerstwo skarbu.

— **Na modły świąteczne** w synagodze Zakładu sierót, Janowska 34 wstęp będzie dozwolony tylko za biletami, które wydaje dyrekcya od 4 do 6 popołudniu. 11370

— **Pianista N. Gorodziński laureat Moskiewskiego Konserwatoryum** chlubnie znany w Rosyi prowadzić będzie kurs fortepianowy specyalnie dla Rosyan w Lwowskim Instytucie Muzycznym ul. Sobieskiego l. 4. 11386

— **Wpisy w lwowskim instytucie muzycznym** na wszystkie instrumenta muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 4. Tamże informacye i prospekta.

Kurs koncertowy fortepianowy w lwowskim Instytucie Muzyeznym prowadzi S. Esenberger, N. Kwincińska i W. Weber.

Seminaryum Muzyczne dla kandydatów na nauczycieli muzyki w szkołach państwowych utworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

Szkoła Operowa lwowskiego Instytutu Muzycznego pod kierownictwem kapelmistrza opery J. Lehrera.

Muzyczna Froeblowska Szkółka Instytutu Muzyczo ogłasza wpisy.

Komunikat. 11407

Wskutek podwyższenia począwszy od 10. września 1921 kolejowej taryfy przewozowej o przeszło 100 proc. Magistrat w porozumieniu z urzędem badania cen i Subkomitetem opał. m. M. ustanawia z ważnością od powyższego dnia następujące ceny węgla na opał domowy — uchylając równocześnie treść tut. komunikatu w tej sprawie z dnia 3. b. m. L. 73909.

100 kg. węgla opał loco skład na Dworcu głównym	910 Mp.
100 kg. węgla opał loco skład na Gabryelówka	916 »
100 kg. węgla opał loco skład w mieście	946 »
100 kg. węgla opał loco z dostawą przed dom	950 »

NADESŁANE.

PRZEPROSZENIE. Niniejszem przepraszamy p. Feibischa Duhla za wyrządzoną Mu ciężką krzywdę. Czynimy to z uczuciem żalu.
11375 Molo i Mendel Bleichowie.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice" podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot" aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 7. w podwórzu.
codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.
10536

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Z życia gospodarczego.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Podwyższenie taryfy osobowej i towarowej.

Podwyższe ie taryfy osobowej na pol kich kolejach państwowych, które obowiązywać będzie od 1. października br., wynosi dla klasy III. 67 proc., dla klasy II. około 120 proc., a dla klasy I. 100 proc. Celem podniesienia dochodów z ruchu osobowego już w bieżącym miesiącu zarządziło ministerstwo kolejowe tymczasowe podwyższenie o 50 prc. we wszystkich trzech klasach z ważnością od 10 września 1921. Podwyższenie taryfy towarowej przeprowadzone zostało za pomocą zmienienia z ważnością od 10 bm., najtańszych z tlas tj. klasy VI. i VII. Wszystkie towary należące do tych dwóch klas przeniesiono do klasy V. a towary należące do klasy V. przeniesiono do dlasy IV. Od dnia 1. października br. nastąpią jeszcze dalsze zmiany w klasyfikacyi towarów, albowiem niektóre towary należące obecnie do klasy IV. przeniesione zostaną do klasy III. Ponadto zostaną także wydatnie podwyższone opłaty stacyjne a mianowicie:

w klasie	I.	z M. 3—	na	M. 15.—
» »	II.	» » 3.—	»	» 10.—
» »	III.	» » 2.—	»	» 5.—
» »	IV.	» » 2.—	»	» 5 —
» »	V.	» » 2.—	»	» 5.—

za każde 100 kg.

Oprócz dokonanego już podwyższenia taryf kolejowych, należy się spodziewać w najbliższej przyszłości również wydatnego podwyższenia opłat celnych, albowiem Komitet celny Rady handlowo-przemysłowej uchwalił na ostatniem posiedzeniu dnia 6 bm. podwyższenie dopłaty walutowej (agia) dla towarów luksusowych z 19.900 proc. na 44.900 proc., a dla wszystkich innych towarów (nie znachodzących się na liście ulgowej z 14.900 proc. na 24.900 proc. Lista towarów luksusowych poddaną jednak będzie rewizyi ministerstwa przemysłu i handlu.

Eksport towarów poszukiwanych w Łotwie.

Ministerstwo przemysłu i handlu komunikuje, że do Łotwy jest pożądany wwóz następujących towarów:

1. Ropa i produkty ropne.
2. Cukier i melasa.
3. Tkaniny bawełniane, wełniane i półjedwabne.
4. Jedwab sztuczny, plusze, aksamit.
5. Bielizna i trykotaże.
6. Kapelusze z wełny, filcu i aksamitu (czapki, fezy).
7. Maszyny rolnicze, przędzalnicze, do aparatury.

Amerykańskie ubiory robotnicze.

Ministerstwo Stanów Ziednoczonych za pośrednictwem Towarzystwa Polsko-Amerykańskiego w Warszawie, Nowy-Świat 72, oferuje partyę ubiorów robotniczych uszytych z 2.40 metra, materyału granatowego po 9.40 dolara za tuzin. Bliższych informacyi zasięgnąć można w Towarzystwie Polsko-amerykańskiem.

Targ na obuwie i skóry w Londynie.

Poselstwo angielskie w Warszawie komunikuje, że od dnia 3 do 7 października br. odbędzie się w Londynie targ na obuwie i skóry, który może ewentualnie zainteresować sfery kupieckie tej branży w Polsce. Prospekt tego targu, w języku angielskim jest do przejrzenia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Eksploatacya kamieniołomów, gipsu i wapna.

Gmina Budzijów poczta Tyczyn obok Rzeszowa zamierza oddać do eksploatacyi bogate pokłady gipsu i wapna będące jej własnością. Upoważnienie do pertraktacyi otrzymał od gminy poseł na Sejm Antoni Bomba w Budziwoju p. Tyczyn. We Lwowie może udzielić bliższych informacyi inż. Władysław Kwapniewski ul. Lelewela 8. Ze względu na widoki rychłego podjęcia ruchu budowlanego na większą skalę należy eksploatacyę krajowych pokładów uważać za bardzo pożądaną.

Targi Wschodnie we Lwowie.

Zainteresowanie sfer handlowych Targami Wschodniemi we Lwowie rośnie w miarę zbliżania się terminu otwarcia w nadzwyczajny sposób. Wedle zgłoszeń, które do Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie codziennie napływają, przybędą na Targi Wschodnie liczne i bardzo poważne firmy nietylko z Rumunii, Czechosłowacyi, Austryi i Węgier ale także z Francyi, Belgii i Holandy.

—ooo—

O giełdę drzewną.

Warszawa. (Pat.) W siedzibie centralnego związku polskiego przemysłu górnictwa, handlu i finansów odbyło się wczoraj posiedzenie komitetu organizacyjnego giełdy drzewnej. Komitet wyłonił ze swego grona organ wykonawczy, który ma opracować statut giełdy.

—0—

Zamknięcie giełdy berlińskiej.

Berlin. (Pat.) Giełda berlińska została zamknięta. Jeszcze w bieżącym tygodniu należy się spodziewać dalszych ograniczeń giełdowych.

—0—

Wiadomości handlowe.

Lwów, 14. września 1921.

Chodorów 3125—3100 (V. em.), 3150—3125—3140— 3150 3175, Nafta 2750—2775—2800, Pezet 1300—1275, Bk. Przem. 660, Karpalit 1725, Gafota 2100, Parowozy 1450. Berlin 41·50—41·75, marki niem. 38·50, kor. czeskie 50.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 4200, kanadyjskie 3600, marki niem. 39·50—40·00, leje rum. 36·00, kor. czeskie 52·00.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 14 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

		ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi		580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0		700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30		820·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28		420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40		650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7		310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28		640·—	680·—
Bank ziemsk. kred.	280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.			
Browary lwowskie 500—100		25000·—	—·—
Tow. Chodorów	140—0	3050·—	3200·—
Tow. akc. Karpalit	—42	1700·—	1750·—
Comielów« Fabryka porcelany 140—		4000·—	—·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28		—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301		150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50		2050·—	2300·—
Tow. Górka 140—15·40		8000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0		7500·—	—·—
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów«	1000—0	1425·—	1475·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00		1250·—	1325·—
Pocisk« Zakłady amunic.	500—00	1300·—	—·—
Polski Glob	350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta	500—75	2700·—	2850·—
Polsk. Tow. handl.	500·21	1300·—	—·—
Tow. Rakszawa 140—56		7000·—	—·—
Zakł. el. Siersza wsz. em	140—5·50	2225·—	—·—
Gal. Zakł. góra. Siersza	140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20		9000·—	—·—
Waluty.			
Ruble carskie po 100 rb.		450·—	500·—
« « po 500 rb.		200·—	250·—
« « drobne		—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)		50·—	70·—
« « (po 250)		50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)		—·—	—·—
Karbowańce (po 100)		3·—	5·—
Grzywny (po 500 wzór)		6.—	10·—
1 frank franc.		280·—	[illegible]
1 Frank szwajc.		600·—	[illegible]
1 Ł Sterling		14000·—	[illegible]
1 Dollar ameryk.		3 50·—	[illegible]
1 Dollar kanadyjski		3450·—	[illegible]
Marki niem. (po 1000)		385·—	[illegible]
» » (po 10)		3750·—	[illegible]
» » drobne		3650·—	[illegible]
Lei rumuńskie (500)		3400·—	[illegible]
Lei rumuńskie drobne		3300·—	[illegible]
Liry włoskie		160·—	[illegible]
Czeskie korony		4800·—	[illegible]
Korony austr. niem. stemplowane		300·—	[illegible]

Dewizy.

Wypłata	na Londyn	14500	15[illegible]
»	na Paryż	285·—	[illegible]
»	na Zurych	620·—	[illegible]
»	na Pragę	4900·—	[illegible]
»	na Wiedeń	31·00	[illegible]
»	na Berlin	4100·00	[illegible]
»	na Nowy Jork	3·50	[illegible]
»	na Medyolan	160·—	[illegible]
»	na Bukareszt	3600·—	[illegible]

Rata bankowa:

Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

—oo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 14. września 1921.

Marki niem. 40·40—40·45.

Belgia 308—300. Berlin 40·50—40·[illegible] Gdańsk 40·50—40·00 Londyn 1630[illegible] 1600, Paryż 315—310. Wiedeń 330—320[illegible]

NADESŁANE.

Wiktorya Raudówna — Tarnawa - Wyżna
Henryk Gleicher — Tureczki
zareczeni we wrześniu. 11[illegible]

Kochanemu koledze Adolfowi Hollenbrandowi z okazyi Jego zaślubin z p. Cecylią Goldwasser zasyła serdeczne życzenia pomyślności i szczęścia
Dr. Alexander Rappaport 11[illegible]

Z okazyi zaślubin naszej ukochanej kuzynki p. Gusty Mehlwurm z panem Salomonem Kirschnerem zasyła najserdeczniejsze gratulacye oraz życzy harmonijnego współżycia. 11[illegible]
Rodzina Gelbart.

A. Friedenberg — Bolechów
F. Meilan — Kałusz
zareczeni w wrześniu 1921 11[illegible]

Do zaręczyn kochanej siostry Fryci z p. Józefem Bachusem gratuluje serdecznie Maks Kofler z narzeczoną 11[illegible]

Klara Zuckerman, Maksymilian Rosenberg
Śniatyn Stryi
zareczeni 11. września 1921. 11[illegible]

Mosesa Degen — Klara Turn
Skałat Iwanówka
zaręczeni w wrześniu 1921. 11[illegible]

Z okazyi zaręczyn p. Mosesa Degena z p. Klarą Turn gratuluje serdecznie
Dawid Kaczer. 11[illegible]

Bernard Weitz Klara Weiss
Dubrynów Brzeżany
11380 zaręczeni w wrześniu 1921

Zamiast kwiatów do zaręczyn naszej koleżanki p. Poli Rothenberg z kolegą Mościckiem Hirschem ofiaruje wraz z serdeczną gratulacyą 1 drzewek w lesie Herzla na imię na zaczonych
Stowarzyszenie akad. »Techyah«
11389 w Brodach

Berta Gottfried Salomon Mann
Doroschoutz [Rumunia] Zaleszczyki
zaręczeni w sierpniu 1921. 11[illegible]

Komisya Zyd. Fund. Narod. w Czortkowie gratuluje serdecznie swej gorliwej współpracowniczce p. Sarze Schwebel z okazyi Jej zaręczyn z p. Jakóbem Wolfem. 11[illegible]

Z okazyi zaręczyn p. Józefa Bachusa z p. E. Hoflerówną zasyłamy najserdeczniejsze życzenia Maks Keller z narzeczoną. 11[illegible]

DROBNE OGŁOSZENIA

RÓŻNE.

Uczenicę przyjmie na pomieszkanie. Wiadomość Dreikurs, Balonowa 7. 11357

anie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Silbersberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Mezanim. 11130

Odstąpię kancelaryę adwokacką na prowincyi. — Wiadomośc z grzeczności u Ignacego Rudego, Rynek 41. 11267

Zawodowa pielęgniarka poszukuje pielęgnacyi w prywatnych domach, wyjedzie także na prowincyę. Zgłoszenia do Adm. pod »Siostry«. 11394

POSAD POSZUKUJĄ.

Zdolny piwowar liczący 55 lat z 36 letnią praktyką, z dyplomem szkoły browarniczej »Wormatter Leman«, były samodzielny właściciel browaru w Sambirsku poszukuje odpowiedniej posady w tym zawodzie. Wyjedzie też na prowincyę. Adres L. Fischbein dla Wellera, Dubno. 11261

Z zawodu rolnik, lat 21, szuka posady na folwarku żydowskim. — Zgłoszenia do Adm. pod »Rolnik«. 11295

Biegły korrespondent i buchalter-bilansista poszukuje zajęcia na godziny popołudniowe. — Łask. zgłoszenia pod szyfrą: »Praktyka i studya« do Admlnistr. »Chwili«. 11333

Urzędnik, rutynowana siła biurowa z praktyką dziesięcioletnią, zdolny korespondent polsko-niemiecki, ze znajomością buchalteryi poszukuje odpowiedniego zajęcia. Obejmie także posadę zarządcy lub inspektora fakryki lub większego przedsiębiorstwa handlowego. Zgłoszenia pod »Hiob« do Administracyi. 11396

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincyę. 10024

Obręcze gumowe »Re thorfera« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

ספרי מחורר w wielkim wyborze do nabycia w księgarni N. Siegla we Lwowie w Pasażu 8. 11352

Pasa wertheimowska, lampy, półki na książki, pościel, porcelana, szkło i inne rzeczy do sprzedania Mochnacke go 22/ I. od 3—5. 11321

Piękną jadalnię, rzeźbioną, dębową, ciemną sprzeda tapicer Szczerba, Lwów, ul. Zyblikiewicza l. 11279

FortepianÖsendorfera zupełnie nowy wypożyczę. Dołkowski, Zimorowicza 6. 11373

Mikroskop Reicherta najnowszej konstrukcyi z immersyą sprzedam. Dołkowski, Zimorowicza 6. 11374

Do sprzedania realność w Zamarstynowie dom mieszkalny o 10 ubikacyach dotąd nie wynajmowanych z ogrodem zwyż jednomorgowym nadającym się pod budowę fabryki ze względu na kształt czworoboku. Wiadomość u adw. Dr. Liebermana, Lwów, ul. Podleskiego 10, II. p. 11376

WOLNE POSADY.

Magazyn konfekcyi męskiej i dziecinnej, Körner, Lwów, Trybunalska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Kucharka do zakładu sierót Za Zbrojownią 3, poszukiwana. Zgłoszenia od 5—6 w kancelaryi. 11288

Panna, któraby się zajęła pięcioletnim chłopczykiem na 2 godziny przed i popołudnie zostanie natychmiast przyjęta. Zwerdlingowa, Legionów 35/III. 11303

Potrzebna panna na całe popołudnie do dziewczynki III. kl. licealnej. Wymagane początki francuskiego. Zgłoszenia ul. Legionów 23, Skład obuwia. 11353

Poszukuję pokojenki z maturą gimnazyalną do 2 dziewcząt na kilka godzin popołudniu. Informacye od 12—1 Tarnowskiego 8, parter lewy. 11262

Poszukuję natychmiast zdolnego chłopca do sklepu. Zgłoszenia Firma »Record«, Furmańska 5. 11 9.

Krawczynię przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11289

Potrzebna panna znająca buchalteryę do biura. — Listy »Biurolistka« biuro dzienników, Buchstaba, Legionów 21. 11 55

Praktykanta przyjmie księgarnia Rubina, Batorego 4. 11304

Praczkę przyjmie Zakład sierót Za Zbrojownią 3. Zgłoszenia w kancelaryi od 5 do 6. 11290

Chłopca do praktyki poszukuje Magazyn Konfekcyi i Galanteryi firmy Ch. Stadler, Lwów, ul Jagiellońska 15. 11392

Panna inteligentna poszukiwana do dwojga sympatycznych dzieci, znająca stycie ma pierwszeństwo. Zgłoszenia: Słoneczna 7 u gospodarza 1138

Adwokat Dr. Lindenbaum w Gliniankach poszukuje panny z dobrego domu ze znajomością francuskiego jako nauczycielki dla 6-letniej dziewczynki. Dobre obchodzenie się. Warunki wedle umowy. 11384

DO ZARZĄDU gospodarstwa domowego na prowincyi, niedaleko Lwowa, poszukuje się doświadczonej, inteligentnej i rzetelnej kobiety, któraby ewentualnie podjęła się także wychowania dwojga dzieci (do 10 lat). Dobre warunki zapewnione. Samoistnie stojące panie mają pierwszeństwo. Dokładne oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia zgłosić do Administracyi pod »Rzetelna« do 22. września. 11401

Magister farmacyi z pięcioleciem poszukiwany jako zarządca zaraz do maleńkiego miasteczka. Wiadomość »Zarządca« Administracya. 11397

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Większego magazynu masywnie zbudowanego, suchego i dobrze oświetlonego poszukuje do najęcia fabryka »Dąb«, Lwów, Łyczakowska 27. 11395

Młoda osoba (kobieta) poszukuje pokoiku umeblowanego lub łóżka przy inteligentnej rodzinie. Wiadomość przyjmuje cukiernia Legionów 25 w podwórzu. 11409

Mam lokal frontowy z 2 ubikacyi przy najruchliwszej ulicy Lwowa. Poszukuję spólnika z większym wkładem celem założenia hurtownego interesu. Zgłoszenia pisemnie do biura ogłoszeń Buchstaba, Legionów pod M. B. 114 0

Pokoju umeblowanego lub bez mebli dla 1 osoby poszukuje się M. Baruch, Krasickich 8. 11411

Lekarz szpitala powszechnego poszukuje w ulicy Piekarskiej dwóch pokoi bez kuchni dla ordynacyi popołudniowej ewentualnie nieumeblowanych. Zgodzi się na zamianę 4 pokoi z kuchnią za 5—6 pokoi w tej ulicy za odpowiednią dopłatą. Listy »Ordynacye«, Biuro dzienników Buchstaba, Legionów 21. 11492

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11 01

Hebrajskiego, angielskiego, francuskiego i matematyki udzieli słuchacz filozofii za mieszkanie z śniadaniem lub za wynagrodzeniem. — Listy do Administracyi pod »Neofilolog«. 1133

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15.
kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Poszukuje się instruktora(ki) do 5 dzieci we wieku 10—14 lat do przygotowywania do egzaminów gimnazyalnych, wydziałowych i hebrajskich Wikt i mieszkanie zapewnione, wynagrodzenie wedle umowy. Rubin Engelberg, Mikuliczyn. 11388

Poszukuję lekcyi z I., II. lub III. kl. gim. Znam jęz. hebraj. i początki angielskiego. Wiadomość w Adm. pod »8«. 11393

Do hebrajskiego przyjmę studenta jako nauczyciela Dr. Lewin, Sobieskiego 12. 11383

Angielskiego 3 lekcyi tygodniowo (konwersacya, lektura) udzielę za odnajęcie pokoju kawalerskiego. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń »Polam«, Sykstuska 43. 11404

MAM ZAMIAR MOICH dwóch chłopców w wieku 7 i 10 lat (II. kl. lud. i I. kl. gimn.) oddać na całkowite utrzymanie. Reflektuję tylko na tom inteligentny, gdzieby dzieci miały fachową i rodzicielską opiekę, jakoteż osobne i zdrowe pomieszkanie. Domy nauczycielskie mają pierwszeństwo. — Warunki płatności jak najkorzystniejsze. — Zgłoszenia pod »Opieka« do Administracyi do 20. września. 11403

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję na spólnika kapitalisty do zaprowadzonego interesu z kapitałem 1, 00.000 Mp. Zgłoszenia do Administracyi pod »Gdańsk« za wylegitymowaniem się kwitem inseratowym. 11405

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu ord. 3—5 popoł. **Szopena 7** (boczna Podlewskiego). — — 11419

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Ogłoszenia.

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1¼ kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę.
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10780

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU
Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.
zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 10348

Forma do KUR KANAŁOWYCH 60/90 kompletna, nowa do sprzedania. — Wiadomość LWÓW, LISTOPADA L. 56 u właściciela. 11238

E. F. **E. F.**
najpewniejszą angielską gumę hyg. poleca **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

Willa za 6500 dolarów
we Lwowie koło parku stryjskiego do sprzedania, 8 pokoi, gaz, elektryka, wszelaki komfort, ogród, 4 pokoje mogą być wolne.
Wiadomość: Adwokat, Dr. Gołogórski, Lwów pl. Bernardyński L. 11. 11401

Żarówki świecowe do świeczników matowe i jasne dostarcza natychmiast firma
Bernard Panzer
LWÓW, KOPERNIKA 17. 11415

KAPY, CERATY, CHODNIKI, MEBLE TAPICEROWANE, DYWANY I FIRANKI
poleca **Skład tapet S. Weiss**
LWÓW, SOBIESKIEGO 2. 11011

Złote obraczki ślubne
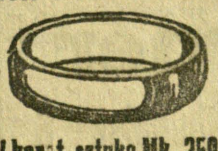
14 karat. sztuka Mk. 350
za forsa. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 18638

ETYKIETY wszelkiego rodzaju wykonuje i ma na składzie **LITOGRAFIA**
Lwów, ul. Św. Michała 4

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 14. 11216

Dla reklamy

sprzedajemy **po cenach hurtownych**

żakiety, swaetry męskie, pończochy, szale i czapeczki zimowe

„Dom pończoch"

ul. Jagiellońska 11. 11413

PIERWSZORZĘDNA 11318

KAWIARNIA i RESTAURACYA

RENESANS

we Lwowie, ul. 3-go Maja 12, w parterze

poleca śniadania, obiady i kolacye oraz pierwszorzędnej jakości rozmaite napoje krajowe i zagraniczne, — Bar poznański obficie zaopatrzony w przekąski i napoje.

Największy lokal w całej Polsce mieści przeszło 1000 osób.

RENDEZ-VOUS świata eleganckiego i kupieckiego.

Codziennie w południe przy obiedzie i wieczór Koncert słynnej orkiestry symfonicznej pod batutą znakomitego kapelmistrza i kompozytora Szwarcmanowa.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Ogłoszenie.

W 8-mio kl. Gimnazyum Męskiem Gminy Izraelickiej w Kielcach wakują posady: **kierownika i nauczyciela matematyki.**

Podania z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i referencyi przesyłać należy pod adresem Dyrekcyi 8-io kl. Gimn. Ż. d. 11382

w Kielcach, Seminaryjska 24.

PALTA ZIMOWE

w Magazynach Konfekcyi

męskiej i dziecinnej

Körner

Lwów, Trybunalska 6. 11313

Do założenia

przedsiębiorstwa przewozowego

we Lwowie

szukam spólnika.

Mam do dyspozycyi lokal na biuro w śródmieściu, koncesyę, wozy i uprząż. — Zgłoszenia pod »Spedycya 100« do »Małopolskiej Reklamy«, Lwów, Kopernika 15. 11414

Rowery, płaszcze, węże, pompy dzwonki kołowe i wszelkie przybory do tychże.

GUMA do wózków dziecinnych hurtownie i detalicznie poleca 11372

Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka 26.

Własny warsztat reperacyjny. —

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —

H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Tabliczki szkolne

zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma

ALBERT PROJEKT

Lwów, Rutowskiego 24. 11123

10% więcej niż każdy inny!

płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę

I. SELIGMAN LWÓW, pl. Akademicki 4.

Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

Własnego wyrobu

Kołdry, Materace

wkłady do łóżek, sienniki, poduszki, prześcieradła i t. p. poleca fabryk. pos.

M. Mleko A. jest nas

Lwów, Koralnicka l. 6.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie

H. GUTTERMANN

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 1089

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca

SKŁAD MEBLI

JAKÓB SEINFELD

LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu

Elegancki świat używa tylko mydła toaletowego i pudru

„La Fleur"

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Fabryka „Kosmos" Lwów, Św. Marcina 11

Towarzystwo spedycyjno-przewozowe

A. ADAMOWSKI i Ska

Z ogr. odpow.

Centrala:

Lwów,

Czarnieckiego 3.

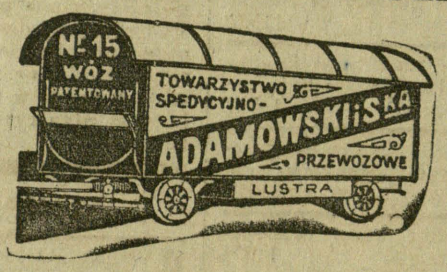

Oddziały:

Kraków, Czerniowce, Śniatyn, Zdołbunowo Brailla, Gałacz, Gdańsk.

Wykonuje wszelkie dowozy spedycye transporta meblowe pod konwojem lub ubezpieczeniem oraz przeprowadzki międzynarodowe wozami meblowemi w kraju i zagranicą. 11418

Cosulich Line

Warszawa, Królewska 39.

Regularna stała komunikacya do Ameryki południowej (Brazylii i Argentyny)

Najkrótsza, najbliższa, najlepsza i najtańsza droga!

najbliższe odjazdy:

S/S: »Atlanta« dnia 22. września

S/S: »Sofia« 13. października

S/S: »Columbia« 1. listopada

Cena bil tu III. klasy ze Lwowa wrazze wszystkiemi kosztami dolarów 84·—

Prospekta i informacye udziela także Żydowski Komitet ratunkowy, LWÓW, GMACH SKARBKA.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 956 Lwów, sobota 17. września 1921 Rok II.

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Zwycięstwo elementów umiarkowanych.

(w). Zawcześnie jeszcze byłoby na podstawie dotychczasowych wiadomości o przebiegu obrad XII kongresu syonistycznego w Karlsbadzie, wypowiedzieć ostateczny sąd o jego znaczeniu i wpływie, jaki wywrze na dalszy rozwój ruchu syonistycznego. Z zadowoleniem jednak stwierdzić można, już obecnie, że decydującymi okazały się na kongresie czynniki umiarkowane, stojące na gruncie realnej pracy i liczące się z faktycznymi stosunkami.

Jest to objaw bardzo radosny. Kongres obecny różnił się bowiem od dawniejszych nie tylko wielkością i rodzajem zadań, jakie miał do spełnienia, ale także i tem, iż podczas gdy na poprzednich kongresach różnice światopoglądów objawiały się w spokojnych, pokojowych formach i nie przedstawiały poważnej przeszkody dla spokojnego toku obrad, kongresowi dwunastemu groziło niebezpieczeństwo, iż stanie się terenem zażartej walki doktrynerów konserwatyzmu i radykalizmu, walki, której wpływ na rezultat jego pracy mógłby się stać zgubnym. Lata wojny, które uwypukliły wszystkie sprzeczności, pozostawiły też swe ślady na wewnętrznem życiu społeczeństwa żydowskiego. Zróżnicowane było ono także dawniej, ale śpiżowe na pozór przedwojenne formy współżycia przytępiały ostrza różnic i osłabiały wszelkie tarcia. Wojna, która obaliwszy wiele przesądów, wstrząsnęła równocześnie posadami całego życia społecznego, uwydatniła wszelkie różnice i niejednemu wytworowi fantazyi nadała pozory realnej możliwości. I zachodziła obawa, że różnice te, jeśli nie zupełnie unicestwią, to przynajmniej zmniejszą znacznie zdolność kongresu do spełnienia właściwych jego zadań.

Innem znowu źródłem niebezpieczeństwa był konflikt między egzekutywą, a amerykańską grupą Brandeisa, której poglądy reprezentowali na kongresie Simon i de Lieme. Wobec abstynencyi grupy Brandeisa można było wprawdzie przewidzieć, iż kongres zaaprobuje stanowisko obecnych kierowników ruchu, atoli chodziło o to, czy rozłam stanie się trwałym i wykluczy na przyszłość wszelką możność zgodnej współpracy, czy też kongres zdoła umożliwić zbliżenie.

Teraz, gdy kongres dobiegł już do końca, stwierdzić można, że elementom umiarkowanym udało się odnieść na nim pełne zwycięstwo i nie tylko w zupełności uratować jego powagę, ale także wzniecić nadzieję, że praca dalsza, której on stał się fundamentem, popłynie już korytem spokojnem i przestanie już być przedmiotem jałowych teoretycznych sporów. O blok zjednoczonych grup umiarkowanych rozbiły się wszelkie za daleko idące zakusy zarówno skrzydła radykalnego, usiłującego z kolonizacyi Palestyny uczynić eksperyment dla stwierdzenia racyi swych teoretycznych koncepcyj, jak i konserwatywnego skrzydła, reprezentowanego przez frakcyę „Mizrachi", a usiłującego pod ochroną autorytetu kongresu przemycić średniowieczne zasady nietolerancyi. Temu blokowi zjednoczonych grup umiarkowanych zawdzięczać też należy, że uchwały kongresu nie zawierają żadnego ostrza, któreby uniemożliwiało, lub choćby utrudniało grupom innym dalsze współdziałanie w ramach ogólnej organizacyi syonistycznej.

O ile chodzi o dalszą pracę syonistyczną na gruncie krajowym, należałoby życzyć sobie tylko, by wszystkie grupy, w skład organizacyi wchodzące, z uchwał kongresu wysnuły należyte konsekwencye. Czas najwyższy, by wreszcie tylko praca nad urzeczywistnieniem ideału syonistycznego stała się jedynym przedmiotem współzawodnictwa wszystkich syonistów. Pole do działania jest szerokie. Każdy znaleść sobie może grzędę, która mu szczególnie odpowiada. Dwunasty kongres, który był wiernem odźwierciedleniem zróżnicowania narodu żydowskiego, okazał, że ogromna większość narodu kroczyć pragnie drogą środkową. Niechaj już tego pochodu nie hamują więcej ekskursye prawicy lub lewicy.

Zamknięcie obrad XII. kongresu syonistycznego.

Skład egzekutywy.

Karlsbad, 14 września (tel. wł. — i). Po ponownem rozpatrzeniu spraw personalnych komisya permanencyjna zaproponowała kongresowi następujące kandydatury. Do egzekutywy londyńskiej zaproponowano: Weizmanna, Sokołowa, Mockina, Sołowiejczyka, Żabotyńskiego, Cowena i Lichtheima; do egzekutywy palestyńskiej: Picka, Sprincaka, Rosenblatta, Ruppina, Edera i Usyszkina. Usyszkin odmówił przyjęcia wyboru. Jego miejsce pozostaje nieobsadzone.

Rada Gospodarcza.

Karlsbad, 14 września (tel. wł. — i). Utworzono Radę Gospodarczą, w skład której wchodzą Feiwel, Najdicz, Halpern, Kapłański, Bart, Szoken (?) i Szweitzer.

Trzej członkowie Rady Gospodarczej wejdą w skład egzekutywy atoli tylko z głosem w sprawach gospodarczych. Część członków Rady Gospodarczej wejdzie w skład dyrektoryum „Keren Hajessod".

Sąd kongresowy.

Karlsbad, 14 września (tel. wł. — i). Wybrano sąd kongresowy, z drem Bodenheimerem jako przewodniczącym na czele. W skład członków sądu kongresowego wchodzi m. in. wschodnio-galicyjski delegat dr. Ringel.

Karlsbad, 14 września (tel. wł. — i). Na wczorajszem posiedzeniu komisyi permanencyjnej zmieniono skład członków Komitetu Wykonawczego. Wynik głosowania na razie tylko częściowo jest znany.

Dr. Reich (Lwów) wejdzie w skład Komitetu Wykonawczego.

Karlsbad, 14 września (tel. wł. — i). Ostatnie plenarne posiedzenie kongresu rozpocznie się dziś w środę o 10 godz. wieczorem. Liczni delegaci (m. in. większość delegatów Galicyi Wschodniej) opuścił Karlsbad przed zakończeniem obrad.

Rezolucye komisyi politycznej przyjęte.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) W dniu dzisiejszym zakończono obrady kongresu. Ostatnie posiedzenie odbyło się w niezwykle uroczystym nastroju.

Przewodniczył Nachum Sokołow. Delegat poseł Gruenbaum w imieniu komisyi politycznej referował rezolucye (podane w wczorajszym numerze „Chwili" — przyp. red.) Oprócz znanych rezolucyj, kongres przyjął do wiadomości przyłączenie Transjordanii do Palestyny, oraz wyraził ubolewanie z powodu nieuregulowania północnej granicy Palestyny. Nadto wyraził nadzieję, że Francya uwzględni interesa narodu żydowskiego.

Kongres wita zamierzenia Żydów palestyńskich w kierunku organizacyi gmin.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Wszystkie rezolucye komisyi politycznej zostały przyjęte. Również zaaprobował kongres rezolucyę w sprawie wydania manifestu do narodu żydowskiego, manifest podnosi powagę chwili i wzywa Żydów do zespolenia wszystkich sił. Na tem posiedzenie przerwano.

Delegacye do Palestyny, Londynu, Genewy i Waszyngtonu.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Kongres uchwalił wysłać delegacye do Palestyny, Londynu, Genewy i Waszyngtonu. Przeciw wysłaniu delegacyi do Palestyny wystąpił w imieniu lewicy z wyłączeniem Hitachduthu Ben Zwi (Palestyna), motywując swoje odmowne stanowisko brakiem zaufania do administracyi palestyńskiej.

Wybór egzekutywy.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Jak się dowiaduję, frakcya „Mizrachi" zamierzała głosować przeciw proponowanemu składowi przyszłej egzekutywy, gdyż przedstawiciel tej frakcyi, rabin Berlin nie został proponowany na członka nowej egzekutywy. Weitzmann zagroził ustąpieniem, co wywołało konsternacyę. Następnie zebrała się komisya permanencyjna. Po godzinnej przerwie obrady kongresu wznowiono. Inż. Stricker przedłożył w imieniu komisyi permanencyjnej skład personalny egzekutywy, identyczny z podanym przez nas onegdaj. Jedyna senzacyjna zmiana. Usyszkin przyjął wybór.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Przesilenie wywołane stanowiskiem frakcyi „Mizrachi" zostało zażegnane w ten sposób, że zrezygnowano z głosów tej frakcyi. Imie-

25. artykuł nowego projektu mandatu Anglii nad Palestyną.

Karlsbad. Artykuł 25 nowego projektu mandatu Anglii nad Palestyną, którego w dawnym projekcie nie było, brzmi w oryginale angielskim jak następuje:

„In the territories lying between the Jordan an the eastern boundary of Palestine as ultimately determined, the Mandatory shall bewentitled to postpone or withold application of such provisions of this Mandate as he may consider inapplicable, to the lexisting local conditions and to malhe such provisions for the administration of the territories as he may consider suitable to those conditions provided no action shall be taken which is inconsistent urth the provisions of articles 15, 16 and 18".

W przekładzie polskim:

Mandataryusz jest odnośnie do terytoryów leżących pomiędzy Jordanem i wschodnią granicą Palestyny ostatnio oznaczoną upoważniony wstrzymać albo zaniechać zastosowania tych postanowień mandatu, o których będzie sądził, że nie dają się zastosować do istniejących stosunków; dalej jest upoważniony do wprowadzenia tych postanowień co do zarządu wymienionemi wyżej terytoryami, które uzna za zgodne, z ich warunkami, przyczem zastrzega się, że nie może niczego uczynić, coby się nie zgadzało z artykułami 15, 16 i 18 niniejszego mandatu.

Kongres syjysko-palestyński.

Berlin. Wychodzący tu organ monarchistów rosyjskich „Rul" w następujący sposób opisuje kongres syryjsko-palestyński w mieście kongresów tj. w Genewie:

„Z wszystkich kongresów, odbywających się w Genewie, kongres syryjsko-palestyński jest najbardziej malowniczy. Prezydentem jest niejaki książę Lottalla. Zadaniem kongresu jest protest przeciwko francuskiej okupacyi w Syryi i przeciw deklaracyi Balfoura z dnia 2. listopada 1917 roku.

—II—

Polepszenie stosunków między Syryą a Palestyną.

Londyn. „Temps" dowiaduje się z Bejrutu, że władze palestyńskie ujęły Ibrahama Hanalę, herszta bandy, która bezustannie wykonywała napady rabunkowe na pocztę i pociągi w pobliżu miejscowości Aleppo.

Powyższy fakt aresztowania uważany jest za początek przyjaznych stosunków między władzami palestyńskiemi a generałem Gourandem (naczelnym dowódcą wojsk francuskich w Syryi) i wykazuje wolę rządu palestyńskiego w współdziałaniu z władzami francuskiemi w Syryi dla przeprowadzenia pokoju między obu krajami.

„Temps" czyni następującą uwagę: Czy też władze francuskie z swej strony okażą dobrą wolę, przyszłość okaże.

—oooOooo—

Stosunki bezpieczeństwa w Galilei.

Jerozolima. (Ż. B. K.). Stosunki bezpieczeństwa w Galilei nie są dotychczas jeszcze uporządkowane. Ostatnio udało się 11 więźniom, wśród nich kilku mordercom, zbiedz z więzienia w Tiberias. Z Jerozolimy i Tiberias wysłano specyalne ekspedycye dla schwytania zbrodniarzy; dotychczasowe poszukiwania pozostały jednak bez rezultatu.

Katolicki kongres przeciw antysemityzmowi.

Frankfurt. W związku z kongresem niemieckich katolików, który się ostatnimi czasy odbył w Frankfurcie nad Menem, urządzono publiczny meeting, który zgromadził tysiączne tłumy. Wszyscy mowcy, m. in. również kanclerz Rzeszy niemieckiej dr. Wirth, przemawiali za pokojem i wzajemnem przebaczeniem, jak wogóle przeciw wszelkiego rodzaju nienawiści i podjudzaniu. Komisarz rządowy von Seidler między innemi powiedział, co następuje:

„Musimy powrócić do przykazań wydanych na Synaju. Przykazania te stanowią wieczne prawo, którego nie naruszy żadna forma państwowa ani monarchistyczna ani też republikańska. Musimy wejść na drogę poprawy, by pozbyć się błędów.

—oooOooo—

W sprawie pogromów na Białorusi.

Ryga. (Ż. B. K.). Rząd białoruskiej republiki wysłał do rządu sowietów ostrą notę, w której żąda, by żołnierzy kawaleryi gen. Budiennego, którzy organizowali pogromy w rejonie Mohylewa, postawiono pod sąd. Nota domaga się również, by przedstawiciele rządu białoruskiego dopuścić do zajętych przez czerwoną armię części Białorusi, aby móc przeprowadzić pod ochroną sowietów energiczną kampanię przeciw ruchowi pogromowemu. Nota dodaje, że w razie, gdyby rząd sowiecki odrzucił powyższą prośbę, będzie on sam odpowiedzialny za wszelkie pogromy, jakieby tam miały miejsce.

Oficerowie Wrangla mordują.

Konstantynopol. Uchodźcy przybywający z Krymu opowiadają, że bandy złożone z byłych oficerów armii Wrangla, którzy są internowani na Krymie, napadają i rabują miasta, przyczem ofiarą gwałtów pada głównie ludność żydowska. Przy napadzie na miasto Aluszka zamordowano dziesięciu Żydów. Bandyci napadają na pociągi kolejowe, rabują podróżnych, żydowskich zaś pasażerów rozstrzeliwują. Liczba Żydów, którzy w ten sposób zginęli, idzie w setki.

Kongres syjonistyczny.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Kongres przyjął en bloc proponowane kandydatury. Do Komitetu Wykonawczego wybrany dr. Reich. Do sądu kongresowego dr. Rosmarin, do komisyi statutowej dr. Ringel.

Przemówienia końcowe. Zamknięcie kongresu.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.)

Po dokonaniu wyborów nastąpiły uroczyste przemówienia końcowe. Owacyjnie witany Bialik wygłosił przepiękne przemówienie hebrajskie, które się spotkało z gorącym entuzyazmem.

Przemawiają Lewin, Jellin, Chajes, dr. Weitzmann. Mowcy zapewniają, że wytężą swe wszystkie siły, by podołać wziętym na siebie obowiązkom. Czy wywiążą się z zadania to osądzi następny kongres. Sokołow stwierdza, że był to ciężki ale owocny kongres. Kongres ten bowiem stworzył legalne podstawy dla organizacyi. O godzinie 3 nad ranem odśpiewaniem „Hatikwy" przez delegatów i gości i wśród okrzyków „Hedad" w niezwykle podniosłym nastroju kongres zamknięto.

W czwartek zbiera się na posiedzenie Komitet Wykonawczy i Komitet żydowskich delegacyj narodowych.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — ht.) Delegat Fisher wypowiedział się przeciw uznaniu syonistycznej pracy teraźniejszości przy zachowaniu samodzielności organizacy. krajowej (dalszy tekst telegramu niewyraźny i spaczony. — Przyp. Red.)

O język hebrajski.

Karlsbad. Na nocnem posiedzeniu poniedziałkowem referował delegat Margulies sprawę urzędników w instytucyach organizacyi syonistycznej. Referent m. in. wniósł, aby urzędnicy ci obowiązani byli znać język hebrajski.

Delegat palestyński Dawid Jellin popierając ten wniosek oświadczył, że jedynym czynnikiem, który czyni nas narodem w Palestynie, jest język hebrajski. Jeżeli wymagamy od urzędników angielskich znajomości języka hebrajskiego, to tembardziej winniśmy tego żądać od urzędników-Żydów. (Okrzyki z strony lewicy: A Herbert Samuell). Mowca oświadcza: Tak, Herbert Samuel z dniem objęcia urzędowania zaczął się uczyć języka hebrajskiego i już dziś włada w słowie i piśmie płynnie językiem hebrajskim.

W myśl wywodów referenta i Jellina kongres uchwalił, by organizacya przyjmowała tylko urzędników władających językiem hebrajskim a odnośnie do dawnych funkcyonaryuszy, że ci winni w przeciągu roku nauczyć się języka hebrajskiego.

Równocześnie przyjęto wniosek rab. Dajchesa, by wszyscy członkowie egzekutywy bezwarunkowo w terminie rocznym nauczyli się języka hebrajskiego. (Burzliwe oklaski).

Przed głosowaniem nad wymienionymi wnioskami delegat Dr. Szyper (Poalej-Cion) oświadczył, że kongres nie jest miejscem dla uprawiania polityki językowej. (Oświadczenie Dra Szypera wywołało hałas i wrzawę). Del. Szyper wespół z deleg. Jurisem (Poalej Cion) przedkładają wniosek tej treści, że zarówno członkowie egzekutywy jak i funkcyonaryusze organizacyi obowiązkowo mają znać język żydowski.

Kongres olbrzymią większością głosów (130 przeciw 35) przeszedł do porządku dziennego nad wnioskami Szypera i Jurisa.

(Telegram donoszący o przebiegu nocnego posiedzenia poniedziałkowego otrzymaliśmy, jak wiadomo, w formie spaczonej i niezrozumiałej, wobec czego obecnie podajemy dokładną treść powyższych uchwał; przyp. red.).

—II—

Pożyczka przymusowa.

Warszawa. (Pat.) Ministerstwo skarbu komunikuje, że w Nr. 74 Dz. U. R. P. z 10 września br., ogłoszone zostały rozporządzenia Ministra Skarbu w sprawie wykonania ustawy o pożyczce przymusowej. Wobec tego z dniem ogłoszenia powyższych rozporządzeń weszły w życie postanowienia art. 7. ustawy z 28 października 1920 Dz. U. R. P. 105 dotyczący zabezpieczenia pożyczki przymusowej przy przeniesieniu własności majątków nieruchomych i wierzytelności hipotecznych od tego terminu będzie to zabezpieczenie pobierane przez notaryuszy i sądy. Równocześnie podaje się do wiadomości, że termin 30-dniowy wyznaczony rozp. Ministra Skarbu z dnia 29 lipca br. Dz. U. 67 do subskrypcyi 5 procentowej długoterminowej wewnętrznej pożyczki państwowej z r. 1920 upływa dnia 29 października br. Wkońcu przypomina się, że posiadacze 5 procentowej długoterminowej pożyczki państwowej z r. 1920 zwolnieni są od obowiązku pokrycia wewnętrznej pożyczki przymusowej do pełnej wysokości sumy pobieranej obligacyi.

—II—

Zatarg polsko-litewski.

Genewa. (Pat.) Od specyalnego korespondenta). Generalny sekretaryat Ligi ogłosił dziś popołudniu komunikat w sprawie zatargu polsko-litewskiego. Komunikat podaje przebieg ostatnich wypadków i oznajmia o przyjęciu przez Hymansa odpowiedzi obu delegacyi, przyczem stwierdza, że zmiany proponowane przez rząd litewski dotyczą zasadniczych punktów projektu. Komunikat Ligi podaje dalej streszczenie proponowanych przez rząd litewski zmian (znanych już częściowo z poprzednich depesz korespondenta Pat.). Zmiany te są następujące: W sprawie granic Litwa domaga się przyznania jej miasta Grodna oraz dwóch okręgów położonych na zachód od linii Curzona. 2) Granica poza Kantonu

wileńskim i pozostał częścią terytoryum litewskiego winna iść wzdłuż linii demarkacyjnej marszałka Focha położonej o 10 klm. na zachód od linii kolejowej Grodno-Wilno-Dzwińsk. 3) Litwa zgadza się nadać terytoryum wileńskiemu ustrój autonomiczny z zastrzeżeniem, że przyznane mu prawa będą mniej rozległe od praw z jakich korzysta kanton szwajcarski. Miejscowy sejm sprawować będzie władzę sprawozdawczą w sprawach językowych, oświaty, wyznań, rolnictwa i administracyi lokalnej. 4) Litwa domaga się aby armia była zorganizowana według wspólnej ustawy wojskowej. Odrzuca przytem system poborów okręgowych przewidzianych w projekcie Rady Ligi. 5) Język litewski będzie jedynym językiem oficyalnym, jednakże sejm wileński będzie miał prawo mianowania języka polskiego językiem oficyalnym na obszarze terytoryum wileńskiego. 6) Litwa zgadza się na utworzenie wspólnego sekretaryatu dla spraw zagranicznych w skład którego weszliby urzędnicy mianowani przez oba rządy. Nie zgadza się wszakże aby sprawy o wspólnym zakresie interesów były przekazywane delegacyom obu parlamentów. Dalej Komunikat Sekretaryatu Generalnego streszcza odpowiedź polską, poczem zaznacza, że projekt Hymansa zarówno jak rezolucya Rady z 28 czerwca br. oraz pierwszy projekt z 20 maja były oparte zasadniczo na idei ułatwienia zawarcia układu drogą przyznania szerokiej autonomii okręgowi Wilna oraz drogą politycznego zbliżenia Polski i Litwy. Komunikat zaznacza dalej, iż odpowiedzi obu rządów pozwalają stwierdzić, że wzmiankowana idea poczyniła znaczne postępy w obu krajach nie mniej jednak nie osiągnięto jeszcze porozumienia co do środków wprowadzenia jej w życie.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta.) Nowy projekt Hymansa w odpowiedzi na który Litwa rzekomo wyraża zgodę, w gruncie rzeczy wysoce problematyczną. Polska zaś daje jasną i stanowczą odmowę nawet wzięcia go choćby tylko pod rozwagę, został jak wiadomo wręczony delegacyom w dniu 3 bm. Hymans oświadczył, że zwoła obie delegacye na posiedzenie w dniu 12 bm. w tym celu, aby one wypowiedziały się w sprawie nowego projektu. Jednakże równocześnie Hymans proponował obu delegacyom aby przyjęły nowy projekt en bloc bez dyskusyi. Wobec takiej podwójnej propozycyi wychodzącej poza ramy stanu prawnego wytworzonego przez zmianą rezolucyę Rady Ligi z 28 czerwca br. delegacya polska zajęła stanowisko wybitnie nacechowane rezerwą. Szef delegacyi polskiej prof. Askenazy ograniczył się wówczas do dania obietnicy Hymansowi że nowy jego projekt przedłży swemu rządowi przyczem już wówczas dał wyraz swoim osobistym bardzo poważnym zastrzeżeniom, przedewszystkiem co do samego faktu, że nowy projekt chce niejako zająć miejsce projektu pierwotnego uświęconego już przez rezolucyę Rady Ligi z 28 czerwca a pozostającego nadal w swojej mocy, po drugie co do treści dokonanych w nim zmian w porównaniu z poprzednim projektem i wreszcie co do nowej propozycyi przyjęcia nowego projektu en bloc. Hymans zmieniając obecnie swój pierwotny zamiar, wyrażony dnia 3 bm. zwołania obu delegacyi dla wysłuchania ich odpowiedzi, zwrócił się w poniedziałek do delegacyi polskiej z prośbą o zakomunikowanie mu odpowiedzi na piśmie. Odpowiedź ta została doręczona we wtorek wieczór z równoczesnem zawiadomieniem o przejściu do porządku dziennego nad nowym projektem Hymansa i nad nową propozycyą przyjęcia projektu en bloc albowiem żadna z tych propozycyi nie ma racyi bytu ani pod względem prawnym ani pod względem stanu faktycznego. Jak donoszą z kół dobrze poinformowanych wobec nowej wytworzonej sytuacyi sprawa litewska wejdzie pod obrady Rady Ligi, może nawet pod obrady plenarnego zgromadzenia Ligi.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Gabinet koalicyjny na widowni.

Warszawa. (E. E.) Radio. W ciągu dnia wczorajszego wysunęła się możliwość utworzenia gabinetu koalicyjnego, za którym oświadczyły się wszystkie kluby sejmowe z wyjątkiem PPS., „Wyzwolenia" i grupy Stapińskiego, które odmówiły udziału w rządzie koalicyjnym. „Wyzwolenie" umotywowało swe stanowisko uchwałą, w której oświadcza, że nie uważa rządu koalicyjnego za zdolny do wykonania jakiegokolwiek programu szczególnie w sprawach gospodarczych. 15 bm. odbyć się ma konferencya przedstawicieli zespołu stronnictw z przedstawicielami centrum narodowego.

Warszawa. (E. E.) „Przegl. Wiecz." donosi, że 15 bm. o 11-tej zebrał się zarząd zespołu stronnictw centrowych w celu naradzenia się nad sytuacyą. Według krążących w kuluarach pogłosek zdołano osiągnąć porozumienie co do powołania gabinetu pozaparlamentarnego i ponadpartyjnego. Nazwisk żadnych dotąd na razie nie wysuwano.

Nota polska do sowietów.

Warszawa. (Pat.) Biuro prasowe Ministerstwa S. Z. komunikuje: Minister S. Z. przesłał przedstawicielowi pełnomocnemu rządu sowietów w Warszawie następującą notę: Otrzymaliśmy obszerną notę rządu rosyjskiego z 10 września. Całkowicie podzielając opinię S. R. F. S. R. że polemika i formalna korespondencya może tylko zaostrzyć stosunki, rząd polski uważa, że poszanowanie przez rząd rosyjski powziętych zobowiązań może być jedynie udowodnione przez faktyczne wykonywanie przezeń traktatu. Nową notę rządu rosyjskiego z 10 bm. uważamy za nowy objaw uchylania się od przyjętych w traktacie zobowiązań. W nocie tej z jednej strony powtórzono stawianie rządowi polskiemu zarzuty zawarte w poprzedniej nocie p. komisarza spr. zagr. z 4 lipca na które rząd polski dał wyczerpującą odpowiedź 11. lipca br. uważa przeto powrót do tych spraw za niezmierzające do celu. Z drugiej zaś strony rząd rosyjski przytoczył w nocie z 10 września szereg rzekomych faktów i dokumentów mających udowodnić stosunki sztabu generalnego wojsk polskich z rzekomo istniejącą organizacyą Sawinkowa.

Po sprawdzeniu rzeczy u źródeł stwierdzić należy, że wszystkie wyliczone w nocie rządu rosyjskiego z 10. września fakty i dokumenty są fałszywe jak również na fałszywych dokumentach oparte, jest twierdzenie o rzekomych ilościach ofiar w obozach polskich dla jeńców i szereg innych zarzutów. Rząd polski może tylko wyrazić swoje głębokie ubolewanie, że rząd rosyjski podając uwagi o takich faktach, opiera potem swoje rekreminacye w stosunku do rządu polskiego na fałszowanych dokumentach i nie istniejących faktach. Przeciwstawiając rekryminacyom tej wartości oczywiste fakty pogwałcenia zobowiązań rządu rosyjskiego przez rozsprzedawanie, niszczenie i ukrywanie objektów podlegających zwrotowi Państwu Polskiemu, przez nieudzielanie lokalów polskiej delegacyi reewakuacyjnej mienia polskiego przez niewniesienie pierwszej raty zapłaty za tabor kolejowy trzymanie w więzieniach zakładników i inne, rząd polski oświadcza, że uważa za jedyną drogę do osiągnięcia „pokojowej roboty bez przeszkód" o której wspomina rząd rosyjski w nocie swojej z 10 września jako o swojem usilnem dążeniu, niezwłoczne wykonanie niespełnionych dotąd przez rząd rosyjski zobowiązań uroczyście ratyfikowanego traktatu. Nasz poseł w Moskwie ma sobie polecone omówić z panem komisarzem spraw zagranicznych odnośne szczegóły i terminy. Zechce Pan przyjąć itd. Min. Spr. Zagr. Skirmunt.

—ooo—

Polska nie tworzy legionów polsko-węgierskich.

Paryż. „Le Temps" donosi: Kilka dzienników czecho-słowackich zamieściło pogłoski o formowaniu w Polsce Legionów węgiersko-polskich przeznaczonych do wywołania zaburzeń w Słowacyi. Polska delegacya w Pradze zaprzecza tym informacyom jako pozbawionym podstawy.

—ooo—

Pertraktacye rumuńsko-sowieckie.

Bukareszt. (Pat.) Dnia 15 bm. udaje się delegacya rządu rumuńskiego w celu porozumienia się z delegatem sowieckim Karachanem co do punktów wytycznych przyszłych rokowań handlowych z Rumunią. Przy tej sposobności poruszoną też będzie sprawa żeglugi na Dniestrze zapoczątkowana na pierwszej konferencyi rumuńsko-sowieckiej.

—ooo—

Z opery.

Występ Jarosławskiego i Wesołowskiego w »Cyruliku Sewilskim«.

Onegdajsze przedstawienie „Cyrulika Sewilskiego" — przeniesione wraz z całym personalem śpiewackim oraz orkiestrą na deski sceny stołecznej — wywołałoby tm ten sam zachwyt, jaki opanował naszą publiczność: był to naprawdę koncert.

Począwszy od dyr. Lehrera, który świetnem wykonaniem uwertury od razu wprowadził słuchaczy w dziedzinę niezwykłego artyzmu — każda scena, czyto solowa czy ensemblowa nacechowana była niesłyszaną u nas często dokładnością i subtelnością.

Bo też obsada była niezwykła: Bandrowska, Wesołowski, Jarosławski, Horner, Folański, Kasprowiczowa — to artyści, z których każdy ma niepospolite kwalifikacye, każdy w innym kierunku a nawzajem na cudowną całość się składające, zwłaszcza w tej operze, której fabuła jest może operetkowa — gdzie jednak komizm w muzyce daje śpiewakowi sposobność zaprodukowania zarówno talentu śpiewackiego jak i aktorskiego.

Co tu wspomniałem — daje zarazem odpowiedź na pytanie, którem mnie w czasie spektaklu zewsząd nagabywano: „kto lepiej śpiewa — Wesołowski czy Jarosławski?

Wesołowski opanowuje swój głos — iżby instrument: nagina go i wygina go — jak mu się podoba; a choć „rodzaj" głosu nie każdemu przypaść musi do smaku, to jedno jest pewne, że kunszt śpiewu opanował do najwyższych granic. Przytem śpiewa lekko, bez najmniejszego forsowania — a w ślad zatem i bez widocznego na zewnątrz a dla słuchacza częstokroć przykrego zmęczenia.

Jarosławski rozporządza barytonem, o silnie dramatycznym zacięciu i szlachetnym blasku; jego muzykalność przebija się w każdej frazie zwłaszcza w tych miejscach, gdzie (jak to w starowłoskich operach bywa) part jego tworzy tylko akompaniament.

(Tu powinni go byli rozentuzyazmowani słuchacze najbardziej oklaskiwać...).

Że kreacya Bandrowskiej w roli Rosiny jest doskonała — o tem wiemy już oddawna; Folański również zapisał się już dawno jako dobry Bartole.

Horner dał pod względem głosowym znakomitego Bazylego: nad stroną aktorską powinien jeszcze popracować.

Punkt kulminacyjny stanowiły ustępy ensemblowe: twierdzę śmiało, że nie słyszałem w naszym teatrze jeszcze nigdy, by kwartety czy kwintety wokalne były tak traktowane i oddane: stosunek dynamiczny poszczególnych głosów był idealny — w czem oczywiście pierwsza zasługa Lehrera.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Pożegnalne przedstawienia Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5. Pożegnalne przedstawienia

Dziś w piątek, jutro w sobotę, w niedzielę i poniedziałek 16., 17., 18., i 19. września o godzinie 8 wieczorem. **PREMIERA »«**

„TEN, który jest policzkowany“

sztuka w 4 aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa tłumaczona przez A. Morewskiego.

OSOBY:

Konsuela-tancerka (na afiszu królowa w tangu nakoniu) — Mirjam Orleska
Hrabia Manczyni — ojciec Konsueli — Józef Buchow
Ten — Kloun w cyrku Brike (na afiszu — Ten, który jest policzkowany) — Aleksy Sztein
Brike—papa Brike—dyrektor cyrku — Jakób Wajslic
Zinyde — poskromicielka lwów, żona Brike — Anna Braz
Alfred Bezano — dżokej — Szalom Tanin
Pan — Abram Słobodski
Baron Renjar — Leib Kadison
Dżekson — Kloun (»słońce Dżeksona«) — Mateusz Kowalski, Noe Nachbusz
Tili — klowny muzykalne — Luba Kadison
Poli — Pola Walter
Tomas — Henryk Tarło
Kapelmistrz — Samuel Szefel
Cyrkowy najeźdźca — Izak Kowner

Artyści, Artystki. Chóralny balet, akrobaci cyrkowi.

Rzecz dzieje się w jednym z wielkich miast Francyi. — Wystawa: L. Kadison.

Jutro w sobotę 17. września o godz. 3 popoł. **Po raz ostatni „NA POGRANICZU DWÓCH ŚWIATÓW“** (»DER DYBUK«) Sz. Anskiego.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedziele tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

ZUPEŁNIE NOWE WALORY SZTUKI FILMOWEJ

Życie przez pryzmat artyzmu widziane :: **HANIEBNY CZYN** **Dramat w 6 aktach genialne pomyślany**

wyświetlają kinoteatry „KOPERNIK“ i „MARYSIENKA“.

Czy wkładki w 3-im akcie były konieczne — nie wiem... to mąci akcyę i wrażenie całości.

Sprawozdanie nie byłoby zupełne ani sprawiedliwe, gdybym omieszkał wyrazić uznanie dyrekcyi teatru — za „zestawienie ensemblu“ co (ze względu na koszta) może było ryzykowne — ale z punktu widzenia artystycznego kierownictwa nakazane.

Dr. N. Hermelin.

Posiedzenie Tymcz. Rady miejskiej

Lwów, 15 września 1921.

Dzisiejsze posiedzenie Rady miejskiej rozpoczęło się z jednogodzinnem opóźnieniem. Z porządku dziennego załatwiono następujące sprawy. Po referacie r. Winiarza uchwalono zaciągnąć dwie pożyczki rządowe na cele adaptacyi w teatrze miejskim a to jedną pożyczkę w wysokości 1,500.000 mk., drugą w wysokości 2,850.000 mk. Ta ostatnia przeznaczona jest na naprawę bruków i dróg prowadzących do magazynu teatralnego. Pożyczki te są do końca roku 1925 bezprocentowe.

Na wzór Warszawy uchwalono statut o poborze opłat miejskich od samochodów, koni itd. Statut ten zaprowadza następujące opłaty roczne: od samochodów osobowych o gumowych obręczach 1.000 mk., od samochodów ciężarowych o żelaznych obręczach 200 mk. (od każdego konia motorowego), opłaty od rowerów 60 mk., od motocyklów dwukołowych 300 mk., od motocyklów trzykołowych 600 mk., od koni pojazdowych 3.000 mk., od koni dorożkarskich i roboczych 1.000 mk. Za każdorazowy przejazd przez rogatkę ustalono następujące opłaty: od samochodów osobowych 30 mk., od samochodów ciężarowych 10 mk., od rowerów dwukołowych 2 mk., trzykołowych 3 mk., od pługów motorowych 30 mk. Od uiszczania opłat tych zwolnione są pojazdy władz wojskowych i cywilnych.

Po referacie r. Hoeflingera uchwalono podwyższyć opłaty cmentarne na cmentarzu Łyczakowskim i Janowskim.

Z kolei uchwalono po referacie r. Pazdry przedłożyć rządowi do aprobaty następującą taryfę opłat, które zamierza miasto pobierać od biletów kolejowych, sprzedawnych na lwowskich dworcach. Opłaty te wynosić będą 3 mk. od biletów III. klasy, 5 mk. od biletów II. klasy, 10 mk. od biletów I. klasy, ponadto od każdego pakunku 5 mk.

Wreszcie zgodnie z wnioskami dra Chajesa postanowiono zaciągnąć pożyczkę w wysokości 4,000.000 mk. w Miejskim Zakładzie kredytowym z przeznaczeniem tej kwoty na odbudowę dóbr miejskich. Na tem posiedzenie z powodu spóźnionej pory zamknięto.

Z sali sądowej.

Echa wojny polsko-ukraińskiej.

Trzeci dzień rozprawy przeciw Tkaczukowi i towarzyszom wypełniły przemówienia prokuratora i obrońców. Sędziom przysięgłym postawiono dwa pytania: główne w kierunku zbrodni skrytobójczego morderstwa oraz dodatkowe, czy oskarżeni pozostawali w błędzie, który zbrodni w uczynku poznać nie dawał. Przysięgli po dłuższej naradzie zatwierdzili pytanie w kierunku morderstwa 11 głosami, zaś pytanie dodatkowe zaprzeczyli ośmiu głosami.

Na podstawie tego werdyktu Trybunał zasądził Tkaczuka, Oczebruka i Kowalczuka na karę po piętnaście lat więzienia, obostrzonego postem i ciemnicą. Przy wydaniu wyroku zastosowano ustawę amnestyjną. Wszyscy trzej oskarżeni zgłosili zażalenie nieważności i odwołanie co do kary.

List z Przemyśla.

(Spis ludności a Żydzi. — Z życia kulturalnego).

Ważne ze względu na aktualność swą zgromadzenie odbyło się onegdaj z ramienia Poale Syonu (prawica) na temat: „Spis ludności“. Referowali Dr. Teich i Schlaf wykazując podawanie języka żydowskiego jako ojczystego przy spisie ludności za konieczne ze względu na nasze istnienie kulturalno-narodowe. Język hebrajski mogą podawać tylko ci, którzy rzeczywiście tym językiem władają. Zachodzi pytanie dlaczego nikt z tutejszego obozu syonistycznego nie zjawił się na zgromadzeniu, aby rzecz wyjaśnić względ. z jakiego powodu organizacya syonistyczna dotychczas nie zwołała takiego zgromadzenia. Sprawa jest przecież nader ważna a termin bliski.

Przed paru dniami odbyło się III. zwyczajne walne zgromadzenie żyd. towarzystwa dramatyczno-muzycznego „Juwal“. Jak ze sprawozdania wydziału wynika, sekcya dramatyczna i muzyczna rozwinęły żywą działalność.

Przedstawień odbyło się 8, z czego 3 w Jarosławiu. Na plan pierwszy wybijają się się takie rzeczy jak Anskiego „Na pograniczu dwóch światów“ (Dybuk), wystawione z nakładem wielkiej i mozolnej pracy pod wybitną reżyseryą Dr. L. Landaua, następnie „Der Dorfsjing“ i „Landsmann“.

Sekcya muzyczna po za występem koncertowym chóru ograniczyła się do żmudnej pracy wewnętrznej. Zorganizowano bardzo dobry i wyszkolony chór mieszany z 40 osób, kwartet i kwintet smyczkowy, powiększono bibliotekę o 100 dzieł. Największą jednak chlubą tow. to Szkoła Muzyczna licząca obecnie 100 uczniów i uczenic. Nauki udziela 5 sił nauczycielskich. Dwudziestu uczniów i uczennic pobiera naukę bezpłatnie lub za zniżką. Kursa wprowadzono następujące: fortepianu (niższy i wyższy), skrzypiec (niższy i wyższy), wioli, historyi muzyki, teoryi i harmonii, a w czasie najbliższym urządzony zostanie także kurs śpiewu. Odczytów i referatów było 6, z czego zamiejscowych 2 (literata H. Trejwarta i Rosenblatta).

Z ramienia administracyjnej komisyi urządzono „Redutę artystyczną“ i kupiono: fortepian nowy, szafę na bibliotekę, 12 krzeseł, stoły, ławki etc.

Po uchwaleniu paru zmian statutu udzielono ustępującemu wydziałowi votum zaufania. Przy punkcie: „wnioski i interpelacye“ ożywiła się dyskusya, żądano od przyszłego wydziału zaprowadzenia kursów literatury i języka żydowskiego celem wychowania członków w duchu żydowskim. W skład nowego wydziału weszli: jako prezes jednogłośnie wybrany Dr. Józef Axer, zast. przewodn. Dr. M. Eisner i Dr. S. Steinhardt, sekretarz Julian Goldfarb, następnie: Dr. B. Weintraub, Nusia Eckert, Dr. J. Herschdörfer, Dr. M. Grossmann, P. Bernanke, D. Stegmann, J. Spiegel. Na pierwszą połowę października przygotowuje się Weitera „Stumer“ pod reżyseryą Dr. L. Landaua.

NADESŁANE.

Dom spedycyjny i komisowy

„SPEDOPOL“

Ska z ogr. odpowiedzialnością

Centrala: Kraków, ul. Floryańska 25

zawiadamia P. T.

o otwarciu

ODDZIAŁU WE LWOWIE

PRZY UL. MOCHNACKIEGO 6

(RÓG PL. AKADEMICKIEGO). 11427

DENTYSTA Dr. FRIED

Mikołaja 20 Przedłużenie ul. Akademickiej róg ul. Zyblikiewicza 10918

PRZYSTANEK TRAMWAJU K. D.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 10664

Dr. REICHARDA i FEDERA

Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu), otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane).

Dentysta Dr. L. KATZNER

UL. LEGIONÓW 35. powrócił

Przyjmuje od 9—1 i 3—6 10661

SZARY CZART

Cała Warszawa poruszona. — Lwów »« »« Szczegóły w swoim czasie

Najbardziej zdumiewający przyczynek do teoryi o złych duchach. także zaznajómi się z tą akcyą. — będą podane w pismach. »« »«

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, **Sykstuska 37**, (róg Słowackiego).

W GIMNAZYUM ZEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11359

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra E. Rapsa i M. Rapsa
Lwów, Sykstuska 14 otwarty od 9—1 i 3—6. Ceny umiarkowane. 10901

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Piątek 16 września o godz. 7.30 „Dziewczę z Holandyi".

Sobota 17 września o godz. 3.30 pop. „Romantyczni".

Repertuar Teatru Małego.

Piątek 16. września „Zakochani" komedya w 3 aktach.

Komitet lokalny w Stryju donosi że Wielki raut który miał się odbyć w sobotę dnia 17 bm. w sali Czytelni kolejowej w Stryju na dochód Tow. akad. żyd. »Ognisko« (Mensa acad uniw.) w Lwowie odbędzie się z powodów od Komitetu niezależnych w przyszłą sobotę tj. dnia 24 bm. w tym samym lokalu.
11464 Komitet.

— **Trupa Wileńska.** Zamiast »Pustej karczmy« odegrają Wileńczycy w piątek dnia 16. b. m. premierę »Ten, który jest policzkowany«, sztukę w 4-ch aktach z życia cyrkowego Leonida Andrejewa. Sztuka ta, tłómaczona przez A. Morewskiego, została po raz pierwszy wystawiona na scenie żydowskiej przez Trupę Wileńską, która ją obecnie odegra we Lwowie. Jest to jedno z ostatnich a ciekawszych arcydzie wielkiego pisarza rosyjskiego, które ostatnio z wielkiem powodzeniem zostało odegrane w Berlinie. Treść sztuki tej jest nowa i oryginalna, a wystawa tej ostatniej premiery Wileńczyków, obiecuje nam jeszcze jedno z rzędu zajmujących przedstawień, któreśmy mieli sposobność widzieć u Wileńczyków.

— **»Książka dla chaluca«.** Ogłoszona onegdaj w pismie naszem odezwa w sprawie zbiórki książek i obrazów dla chalucow w Palestynie zaczyna już wydawać owoce. Jakkolwiek regularna zbiórka rozpocząć się ma dopiero w przyszłym tygodniu, spontanicznie napływają zewsząd znaczne ilości książek, oraz obrazy i dary pieniężne. Pośród ofiarodawców znaczniejszych darów zasługują na wyróżnienie: Dr. Maksymilian Aschkenase, właściciel »Księgarni Nowości«, który nadesłał 160 dzieł literackich i naukowych, p. Mejir Fabrykant — 50 dzieł, pni Flora Rothfeld cenny obraz Heina »Mojżesz«, H. Zipperówna — 30 dzieł, dr. Awraham Schwadron kwotę 1000 marek.

Także w miastach prowincyonalnych, gdzie na wzór komitetu lwowskiego powstają subkomitety lokalne, budzi zbiórka żywe zainteresowanie. Komitet lwowski wchodzi w kontakt z wszystkiemi wybitnemi instytucyami nakładowem i wydawniczemi w Polsce i na zachodzie oraz stara się o zainteresowanie ogółu żydostwa. Równocześnie zwróczono się do naszego rodaka, dyrektora gimnazyum jerozolimskiego, Salomona Schillera z prośbą o opracowanie planu organizacyi bibliotek wędrownych w Palestynie i objęcie kierownictwa w przeprowadzeniu planu. Zarówno komitet galicyjski, jak osoba dyrektora Schillera dają gwarancyę należytego przeprowadzenia akcyi.

Zbiórka regularna rozpocznie się w przyszłym tygodniu. Nie ulega wątpliwości, że w każdym domu żydowskim znajdą zbierający zrozumienie i hojne dary. O dalszym toku i rozwoju akcyi informować będziemy naszych czytelników.

Biuro komitetu mieści się przy ul. Łukasińskiego 4 III. (Związek, »Hasmonea«). Godziny urzędowe między 12 a 1 godz. przedpoł. Adres sekretaryatu: Helena Zipper, Lwów, Pl. Smolki 1 A.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr. 163 (646) czasopisma p. n. »Wpered« z 16 września 1921. — Nr. 188 czasopisma p. n. »Ukraińskyj Wistnyk« z 16 września 1921.

— **Przygotowania do spisu ludności.** Osławiony »Związek organizacyj narodowych wschodniej Małopolski« rozwinął gorączkową agitacyę w celu »uświadomienia« ludności o doniosłości spisu dla państwa i narodu polskiego. Agitacya odbywa się w tym kierunku, aby możliwie jak najwięcej osób w znania grecko-katolickiego i mojżeszowego skłonić do zapodania narodowości polskiej i języka ojczystego polskiego. Dość wspomnieć, że nawet w Zamarstynowie odbyć się ma w najbliższych dniach zgromadzenie ludowe, na którem przemawiać będzie wiceprezes »Związku«, p. dr. Marceli Prószyński.

Wśród społeczeństwa żydowskiego panuje zupełna apatya. Nikt nie zwołuje zgromadzeń, nikt nie ogłasza odczytów na temat spisu ludności i stanowiska, jakie mają zająć Żydzi.

Onegdaj »Ukraiński Wiistnyk« ogłosił pismo »Związku organizacyj narodowych wschodniej Małopolski«, w którem zaleca się Polakom, aby kontrolowali odpowiedzi zapisywane przez komisarzy ukraińskich do arkuszy wpisanych.

Czy każdy Żyd już wie, jak ma odpowiedzieć na pytania co do narodowości i języka ojczystego i jak się ma zachować wobec komisarza spisowego? Ze względu na bardzo krótki czas, pozostający do dyspozycyi, należy natychmiast i wszędzie (w każdem mieście i miasteczku) przystąpić do akcyi uświadamiającej. Od wyniku spisu zależy bowiem dola i niedola społeczeństwa żydowskiego.

— **Proces polityczny.** Sprawa karna przeciw księdzu ukraińskiemu Hlibowickiemu i synowi jego, oskarżonym o zbrodnię zdrady głównej została przekazana w drodze delegacyi sądowi lwowskiemu. Sprawa Hlibowickich pozostaje w związku z zeszłorocznymi wypadkami na Pokuciu.

— **Amerykańska senzacya.** Amerykańskie i angielskie pisma donoszą o małżeństwie 70-letniego ojca prezydenta Hardinga, doktora Georga Hardinga. »Times« donoszą, że dr. Harding wziął ślub w Monroe (Michigan) ze swoją dotychczasową pielęgniarką miss Severn, liczącą lat 52.

Natomiast inaczej zupełnie przedstawiają te wiadomości »Daily News« pod tytułem »Ojciec prezydenta ucieka z swoją typistką«, donosząc co następuje:

Wielką senzacyę wywołała wiadomość, że dr. Ceorge Harding, ojciec prezydenta Stanów Zjednoczonych uciekł z Marion w stanie Ohio i ożenił się pokryjomu w Monroe (Michigan) z swoją typistką. Twierdzą, że dr. Harding nie zdołał otrzymać w Windhor w Kanadzie, potrzebnej do małżeństwa licencyi i udał się bezzwłocznie z swoją nerzeczoną imieniem Alice Severn do Monroe, gdzie prezbitoryański pastor ułatwił mu ślub. Dr. Harding podał wiek 76 lat, miss Severn 52. Prezydent Harding by mocno zdziwiony wiadomością o ślubie ojca.

— **Na modły świąteczne** w synagodze Zakładu sierót, Janowska 34 wstęp będzie dozwolony tylko za biletami, które wydaje dyrekcya od 4 do 6 popołudniu.
11370

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

Blaustein—Stanisławów. Chętnie udzielimy poparcia w poruszonej przez W. Pana sprawie.

Eliasz Lilienfeld—Dubowce. Termin wpisów został odroczony. Warunków dotychczas urzędownie jeszcze nie ogłoszono.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 15. września 1921.

Chodorów 3225—3200, Pezet 1300—1325, Karpalit 1750, Nafta 2850, Bank przem. 660, Parowozy 1450—1400 1425, Gafota 2275—2100, Cmielów 3975, Praga 5300, Berlin 43·25—43·50—43·75, korony czeskie 52·00.

Poza giełdą w walutach i dewizach silna haussa na dolary amer. popołudniu tendencya słabsza.

Płacono: Dolary ameryk. 4800—4600 4700—4600, kanadyjskie 4100—4200—4050 marki niem. 42·50—43·00, leje rum. 37·00, kor. czeskie 48·00—50·00—54·00.

Wiedeń 340.

Złoto: 10 rublówki 21.000, Srebro: 1 korona 280 mk. 5 kor. 1400 mk.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 15 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i V. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	820·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	640·—	680·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	317	3250
Tow. akc. Karpalit —42	1700	1800
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3925	4025
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28		
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150	
Tow. Gafota ex 490—22·50	200	23
Tow. Górka 140—15·40	80	
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	7500	—

Przedsiębiorstwo spedycyjne Gabel i Sternberg we Lwowie ul. 3. Maja l. 7.
Załatwia wszelkie transakcye w kraju i za granicą w zakres spedycyi wchodzące. Bezpośredni ruch zbiorowy między Wiedniem (Austrya) a Polską i wszystkiemi stacyami Polski. — 11430 — **Załatwienia wszelkich formalności celnych.**

TAJEMNICZY-BRYLANT („Sundal“)

Sensacyjny dramat z życia poszukiwaczy złota w 5 aktach. Wyświetla od dziś **Kino CHIMERA.** 14148

Warszawska Skasakc. budowy »Parowozów«	1000—0	1375·—	1475·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane	500—00	1275·—	1350·—
Pocisk« Zakłady amunic.	500—00	1300·—	—·—
Polski Glob	350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta	500—75	2800·—	2900·—
Polsk. Tow. handl.	500—21	1300·—	—·—
Tow. Rakszawa ex	140—56	2900·—	—·—
Zakł.el. Siersza(wsz. em.)	140—60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza	140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski	140—20	9000·—	—·—

Waluty.

Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	290·—	320·—
1 Frank szwaj.	650·—	700·—
1 Ł Sterling	14000·—	15000·—
1 Dollar amerykc.	4100·—	4400·—
1 Dollar kanadyjski	3700·—	3900·—
Marki niem. (po 1000)	3950·—	4250·—
» » (po 100)	3850·—	4150·—
» » drobne	3750·—	4050·—
Lei rumuńskie (500)	3650·—	3850·—
Lei rumuńskie drobne	3550·—	3750·—
Liry włoskie	165·—	185·—
Czeskie korony	5100·—	5400·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	320·—

Dewizy.

Wypłata na Londyn	14500·—	15500·—
» na Paryż	295·—	325·—
» na Zurych	670·—	720·—
» na Praga	5100·—	5500·—
» na Wiedeń	315·00	335·—
» na Berlin	4200·00	4500·—
» na Nowy Jork	4000·—	4300·—
» na Medyolan	165·—	185·—
» na Bukareszt	3700·—	3900·—

Rata bankowa:

Stopa eskontowa P. K. K. P. 7%

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 15. września 1921.

P. T. H. I—IV. 1100—1300, Impex 375 425, Polski Glob 1100—1200, Zegluga Polska 425—475, Zieleniewski I-II. 10300 10500, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—IV. 3200—3400, Lemiesz 8400—9000, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2500—3000, Siersza el. I-III 2300—2400, Oikos 4800—5200, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3450—3650, Krakus 3100—3300, Ćmielów 3500—3700 Górka 9500—9700, Siersza 10700—11000 T. P. G. 8800—9200, Chodorów I-IV. 3000—3300. Pocisk 1000—1100.

Dolary ameryk. 4100—4300, marki niem. 3900—4100, korony austr. 2·95-3·15 kor. czechosł. 5200—5500, franki fr. 280, 310, dolary kanad. 3500—3700, franki szwajc. 700—750, franki belgijskie 270—300, funty szterl. 14500—15000, korony węg. 8.00—9.00, lei rum. 36·00—39·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 160—170, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 1200—1400.

—▯▯—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 15. września 1921.

Dolary amer. 4375—4350, Frank belg. 314, Funty 16500—16400.

Belgia 315—313, Berlin 41·00—40·75 Gdańsk 40·75—44·50, N. Jork 4475—4450, Paryż 324—371, Wiedeń 326—320. Nafta 3150—3250—3225.

—▯▯—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 15 b. m. Berlin 5·25, Praga 6·95, Nowy Jork 581·—. Austr. noty kor. stempl. 0·40, Budapeszt 1·15, Bukareszt 0·00, Wiedeń 0·47, Medyolan 24·45, Zagrzeb 2·40, Warszawa 0·13.

NADESŁANE.

Regina Teitelbaum — Beno Oberländer

Żydaczów Borysław

zawiadamiają, że ślub ich odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godz. 3-ej popołudniu w Stryju w hotelu »Lwa« 11423

Z okazyi zaślubin siostry mej Luizy z p. Hermanem Tindlem gratuluje i życzy dużo szczęścia nowożeńcom Józef Traub. 11438

Z okazyi zaręczyn p. Cesi Karniol z p. M. Berl zasyła serdeczne gratulacye 11439 Gutwirth.

Z okazyi zaślubin p. Dawida Kleinmana z p. Bochnerówną życzy dużo szczęścia i jasnej przyszłości Firma Aschkenazy. 11436

Herman Reiter, Stańkowa (obok Kałusza) Rózia Honig, Lachowice (obok Żurawna) zaręczeni w wrześniu 1921. 11435

Cesia Karniol — Emanuel Pinkas

Lwów

zaręczeni w wrześniu 1921. 11437

Na ślub nasz, który odbędzie się w niedzielę 18 września w Stryju (restaur Horowitza) zapraszamy wszystkich krewnych i znajomych. Osobnych zaproszeń nie wysyłamy 11434

Meilech Lorber — Mania Kaufman

Stanisławów. Bolechow.

Wilta Hubschmann—Dr. Luser Schönberg

Zawój Zawój (Sambor)

zawiadamiają i proszą wszystkich krewnych i przyjaciół na ślub ich, który odbędzie się w Zawoju dnia 20 bm. Osobnych zaproszeń nie wysyłamy. 11432

Izak Liebergall — Rózia Auerbach

zaręczeni w wrześniu 1921. 11432

Z okazyi zaręczyn p. Meiera Gelbera z p. Fussfeldówną Fańcią zasyłają serdeczne gratulacye Lazar Spät z żoną. 11431

Z okazyi zaręczyn mojej najszczerszej przyjaciółki Sali Rotenberg z p. Moszem Rosenem zasyła najserdeczniejsze gratulacye 11426 Bronia Schapira.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech rowrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

Dr. W. Grob i H. Grob

LWÓW, LEGIONÓW 29. 11157

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11453

Dr. HENRYK ROSMARIN

były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.

ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.

Dr. MICHAŁ SALPETER

Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

W pociągu zdążającym z Borysławia do Drohobycza dnia 13. bm, zostawiłem walizkę skórzaną czarną zawierającą książki rach., oraz taśmę i klupę. Znalazca raczy za wynagrodzeniem 1 00 Mk. zwrócić do E. Weiznera w Stryju. 11447

KOMUNIKATY.

Wciągnieniu loteryi chałupowej dnia 1. września 1921 w Tarnopolu padły wygrane na los Nr. 201, 469, 1491. 11425

RÓŻNE.

Lekarz z 5-cio letnią praktyką poszukuje dobrego miejsca, celem osiedlenia się. Wiadomość: Arnold Blatt, Lwów, plac św. Teodora 4. 11422

Pana kieszonkowca, który zabrał mi portfel wraz z pieniądzmi i dokumentami podczas jazdy dnia 12 w nocy z Czortkowa do Lwowa, proszę o zwrot dokumentów wraz portfelem na adres H. Sternberg, Czortków. 11450

WOLNE POSADY.

Inteligentna panna potrzebna na stałe do 6-ioletniego chłopca. Zgłoszenia pod »Rys« do Adm. 11362

Chłopca do praktyki poszukuje Magazyn Konfekcyi i Galanteryi firmy Ch. Stadler, Lwów, ul. Jagiellońska 15. 11392

Panna inteligentna poszukiwana do dwojga sympatycznych dzieci, znająca szycie ma pierwszeństwo. Zgłoszenia: Słoneczna 7 u gospodarza. 11387

Magister farmacyi z pięcioleciem poszukiwany jako zarządca zaraz do maleńkiego miasteczka. Wiadomość »Zarządca« Administracya. 11397

Agenta(ki) poszukuje Fabryka octu Gerstenfelda, Podlewsk ego 1. 11457

Inteligentna panna (pan) obznajomiona kasowością znajdzie zaraz zajęcie w większem przedsiębiorstwie przemysłowem Zgłoszenia pisemne pod »Przemysł« do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 11457

Zastępca rutynowany w dziale kosmetycznym na Lwów ewent. na prowincyę zostanie natychmiast pod korzystnymi warunkami przyjęty. Wytw. kosmetyczna »Lusia«, Lwów, Legionów 37. 11459

Ogniowe Towarzystwo Ubezpieczeń »Omnium« Reprezentacya we Lwowie, Kopernika 21, poszukuje zdolnych ajentów za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 11445

Panna władająca biegle językiem polskim i niemieckim poszukiwana do dwóch dziewczynek lat 7 i 10. Panny z szyciem mają pierwszeństwo. Oferty pod »Żelazo« do Administr. »Chwili«. 11445

Subjekta starszego z branży obuwia poszukuje firma H. Tendler, Kilińskiego 1. 11470

Poszukuje się inteligentnej panny do półtorarocznego dziecka na korzystnych warunkach. Może być również starsza panna lub też z prowincyi. — Zgłoszenia: Pistynerowa, Lwów, Lubomirskich 3 od godz. 3—5 popołud. 11437

Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 14. 11236

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Większego magazynu masywnie zbudowanego suchego i dobrze oświetlonego poszukuje do najęcia fabryka »Dąb«, Lwów, Łyczakowska 27. 11395

Zamienię pokój, łazienki elektryczne i gazowe oświetlenie osobnym wchodem na 1—3 pokoje kuchnią. Lask. zgłoszen a pod »Wzajemność«. 11354

Słuchacz politechniki poszukuje mieszkania z całem utrzymaniem (kuchnia rytualna) przy lepszej rodzinie. Zgł. do p. Stolzbergów, Lwów, Bernsteina 5. między 9—12. 11446

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem wejściem. = Czynsz według umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwili« 1 44

Słuchaczka filozofii poszukuje pokoju za lekcye ewentualnie za zapłatą. Rock, Rzeźnicka 12. 11424

POSAD POSZUKUJĄ.

Urzędnik, rutynowana siła biurowa z praktyką dziesięcioletnią, zdolny korespondent polsko-niemiecki, ze znajomością buchalteryi poszukuje odpowiedniego zajęcia. Obejmie także posadę zarządcy lub inspektora fabryki lub większego przedsiębiorstwa handlowego. Zgłoszenia pod »Hiob« do Administracyi. 11396

Biegły korrespondent i buchalter-bilansista poszukuje zajęcia na godziny popołudniowe. — Łask. zgłoszenia pod szyfrą: »Praktyka i studya« do Admlnistr. »Chwili«. 11351

Krawczyni Damska! Przyjmuje wszelkie roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. 11343

Dla uczących się po angielsku „ENGLISH“

Miesięcznik polsko-angielski wyszedł z druku zeszyt I. i zawiera: Wyjątki z najsławniejszych dzieł literatury angielskiej i amerykańskiej, korespondencyę prywatną i kupiecką, dowcipy, anegdoty i t. d. ze słówkami, objaśnieniami, uwagami gramatycznemi z podaniem wymowy! Pod redakcyą fachowych sił. Skład Główny: Księgarnia A. BARDACHA, Lwów, ul. Krakowska 1.
Cena zeszytu 60 Mk. z przesyłką 80 Mk. 11458

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję na spólnika kapitalisty do zaprowadzonego interesu z kapitałem 1, 00.000 Mp. Zgłoszenia do Administracyi pod »Gdańsk« za wylegitymowaniem się kwitem inseratowym. 11405

KUPNO-SPRZEDAŻ.

סליחות מחזור w wielkim wyborze do nabycia w księgarni N. Siegla we Lwowie w Pasażu 1. 8. 11352

Do sprzedania realność w Zamarstynowie (dom mieszkalny o 10 ubikacyach dotąd nie wynajmowanych z ogrodem zwyż jednomorgowym nadającym się pod budowę fabryki ze względu na kształt czworoboku). Wiadomość u adw. Dr. Liebermana, Lwów, ul. Podleskiego 10, II. p. 11376

Sprzedaż mebli i giętych krzeseł Gmach Hr. Skarbka, brama 5 w podwórzu, I. piętro. 11204

Baczność! Fabryka kapeluszy J. Gottlieba, Lwów, pl. Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze męskie i damskie do przefasonowania według najnowszych fasonów, które wykonuje jaknajstaranniej, sprzedaje kapelusze damskie. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jaknajstaranniej. 10606

Kamienica komfort, wodociągi jednopiątrowa, wysoki parter, 18 ubikacyi, suteryny, dalej 500 m² zabudowane magazyny, wielki ogród 130 m. długi, 20 m. szeroki sięgający do toru kolejowego w uroczem mieście Monasterzyska obok Buczacza do sprzedania. Wiadomość Kamerling, Kraków, Św. Wawrzyńca 30. 11440

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków Rodowite siły. 11401

DO ZARZĄDU gospodarstwa domowego na prowincyi, niedaleko Lwowa, poszukuje się doświadczonej, inteligentnej i rzetelnej kobiety, któraby ewentualnie podjęła się także wychowania dwojga dzieci (do 10 lat). Dobre warunki zapewnione. Samoistnie stojące panie mają pierwszeństwo. Dokładne oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia zgłosić do Administracyi pod »Rzetelna« do 22. września. 11401

MAM ZAMIAR MOICH dwóch chłopców w wieku 7 i 10 lat (II. kl. lud. i I. kl. gimn.) oddać na całkowite utrzymanie. Reflektuję tylko na dom inteligentny, gdzieby dzieci miały fachową i rodzicielską opiekę, jakoteż osobne i zdrowe pomieszkanie. Domy nauczycielskie mają pierwszeństwo. — Warunki płatności jak najkorzystniejsze. — Zgłoszeeia pod »Opieka« do Administracyi do 20. września. 11403

Potrzebna panna na całe popołudnie do dziewczynki III. kl. licealnej. Wymagane początki francuskiego. Zgłoszenia ul. Legionów 23, Skład obuwia. 11353

Akademik wyuczy łatwą metodą języka francuskiego lub hebrajskiego, udziela również lekcyi z zakresu szkół średnich zwłaszcza klas wyższych. Zgłoszenia pisemne do Administracyi pod »Akademik«. 11425

Na cytrze, fortepianie i mandolinie rozpoczyna się nauka w szkole muzycznej Schachtowej 15. września Bielowskiego 3. 11429

Ogłoszenia.

Wyciąć i przechować

Jadę do Lwowa na **Targi Wschodnie** i nie wrócę nie poznawszy się z **Grupą VIII. stanowisko 15.** 11450

Extrakt quebrachowy
w workach jutowych po 50 kg.
Kwas solny
chemicznie czysty w oryginalnych balonach.
Gips alabastrowy
w workach jutowych po 75 kg.
poleca 11465
LEON ABRAHAM
we Lwowie. Pl. Bilczewskiego 3

Willa za 6500 dolarów
we Lwowie koło parku stryjskiego do sprzedania, 8 pokoi, gaz, elektryka, wszelaki komfort, ogród, 4 pokoje mogą być wolne.
Wiadomość: Adwokat, Dr. Gołogórski, Lwów pl. Bernardyński L. 11. 11401

Lwów, ul. Sykstuska 14

BATERYE elektr., Miha Gold'
4—8 godzin poleca **Fa Michał Hackel**
Lwów, Kazimierzowska 4.
Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11150

„Monopolki“
oraz inne etykiety na wódki i wina poleca
LITOGRAFIA
Lwów, ul. Michała 4
(boczna Kościuszki).
11195

Złote obraczki ślubne
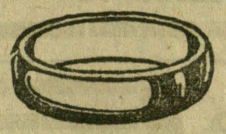
14 karat. sztuka Mk. 500
za fasen. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

Tabliczki szkolne
zeszyty, notatki, bloki oraz wszelkie przybory szkolne poleca hurtownia znana ze swej taniości firma
ALBERT PROJEKT
Lwów, Rutowskiego 24. 11123

B. asystent i sekundaryusz we Wiedniu i Berlinie
Specyalista chorób dziecięcych 11291
Dr. Jakób Schönfeld
powrócił i ordynuje **ul. Głowińskiego l. 2.**
Szczepienie — wtorek, czwartek, sobota.

E. F. **E. F.**
najpewniejszą angielską gumę hyg. poleca **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 800 Mp. za tuz.

Karbidowe lampy rowerowe
ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346
Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka l. 26.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Dom komisyjno-handlowy
SZULIMA SINGERA
zawiadamia P. P. Kupców działu **skórnego, iż utworzono**
hurtowny skład skór
przy ul. Skarbkowskiej 17
i poleca P. T. kupcom wszelkie gatunki skór zagranicznych po umiarkowanych » » » cenach fabrycznych. 11235 « « «

Tarnów! Tarnów!
Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Szan. P. T. Kupcom Tarnowskim, że otworzyliśmy
FILIĘ w TARNOWIE
pod adresem KRAKOWSKA 3.
Ładunki zbiorowe. — Ładunki bagażowe. —
»« »« Zaliczki kasowe. »« »«
Z poważaniem
Feldman i Danziger
Spółka z ogr. odp.
11452 **Kraków—Lwów—Tarnów.**

TRADING COMPANY
SKA HANDLOWA
HURTOWNY SKŁAD GALANTERYI « « « « **Lwów, plac Strzelecki l. 6**
zaopatrzył bogato swój skład i poleca
po cenach fabrycznych wszelkie wyroby trykotażowe, jak również pończochy, skarpetki i ubranka dziecinne oraz wszelkie towary w zakres galanteryi wchodzące. 11111 « « «
» » »

Fabryczny skład szkła i butelek :: POD FIRMĄ

A. Halbersberg

11271

Lwów, ul. Zborowskich 36

Posiada na składzie: butelki monopolowe białe 0.6 i 0.3, oraz butelki czarne 0.7, 1 litr, ½ litr, stare i nowe. Cylindry, Einzatzki, Naftki, Szklanki zielone, Słoiki i butelki apteczne po cenie fabrycznej, które poleca się łaskawej uwadze Sz. P. P. Kupców!

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej

Malwina Immerglück

Lwów, Jagiellońska 17

kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe. 10779

ZA **BRYLANTY, ZŁOTO**

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Kupujemy rogi

owcze, z krów i wołów w każdej ilości. — Oferty 11461

S. WEITZENFELD

Lwów, Mikołaja Reja l. 7.

Na jesień i zimę!

Raglany, kurtki i ubrania

w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167

Lwowski Konfekcyjny Związek

przy ulicy Blacharskiej l. 8.

Buchalter bilansista

z długoletnią praktyką bankową poszukuje posady. Reflektuje wyłącznie na pierwszorzędne stanowisko. Zgłoszenia Gartenberg, Lwów, Lenartowicza 19. 11240

WOLNE POSADY.

Praktykanta płatnego i pannę do ekspedycyi przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batorego l. 6. 11441

Adwokaci

Dr. Dawid Hulles
Dr. Henryk Schaff

prowzdzą kancelaryę

we Lwowie, ul. Podlewskiego 9.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Z etyki Talmudu

Sentencje Ojców Synagogi (PIRKEJ AWOTH

tłum S. Spitzer. — Cena 60 Mk. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. — Skład główny: Księgarnia »Beth Izrael«, Lwów, Jagiellońska 15. 11329

Za terminową, solidną i po przystępnych cenach wykonaną instalacyę elektryczną w »Ècole Reforme«, składa Panu D. BARANOWI, właścicielowi konc. Zakładu dla Elektrotechniki etc. (ul. Stanisława 6) serdeczne podziękowanie: 11442

Dyrekcya »Ècole Reforme«, Szkoły języków nowożytnych, Buchalteryi, Stenografii i Pisania na maszynach różnych systemów ul. Pańska l. 14

Zakład dentystyczny

z Kompletnem urządzeniem w większem mieście prowincyonalnem poszukuje do natychmiastowego wstąpienia lekarza (ki) celem prowadzenia dwuspólnie.

Zgłoszenia: Maurycy Fleischer

Lwów, Grodecka 72. 11455

MY NOSIMY TYLKO KAPELUSZE

FABRYKI

NEUWELTA

BALONOWA-3

KURTKI FUTRZANE

w Magazynach Konfekcyi

męskiej i dziecinnej

Körner

11313

Lwów, Trybunalska 6.

Pierwsza krajowa fabryka 114

wyrobów ceratowych i skórzanych

poleca hurtowo i detalicznie

TORBY

szkolne miastowe na akta podróżne

Fartuszki

ceratowe itp.

Wyroby trwałe

Ceny fabryczne

Heros

Lwów, ul. Sykstusks 14

Cosulich Line

Warszawa, Kròlewska 39.

Regularna stała komunikacya do Ameryki południowej (Brazylii i Argentyny)

Najkrótsza, najbliższa, najlepsza i najtańsza droga!

najbliższe odjazdy:

S/S: »Atlanta« dnia 22. września

S/S: »Sofia« 13. października

S/S: »Columbia« 1. listopada

Cena biletu III. klasy ze Lwowa wraz ze wszystkiemi kosztami dolarów 84·—

Prospekta i informacye udziela także Żydowski Komitet ratunkowy, LWÓW, GMACH SKARBKA.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper

»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 957 Lwów, niedziela 18. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Dokoła zjazdu kupców żydowskich.

(m). Kupcom polskim i służącej im prasie nie na rękę są kupcy żydowscy. Najchętniej chcieliby pozostawić kupców żydowskich w cieniu i przejść nad nimi do porządku. To jednak tak łatwo nie pójdzie. Kupcy żydowscy stanowią 3/4 całego stanu kupieckiego w Polsce, a w stosunku do nich młodem jest jeszcze kupiectwo polskie. Żydowscy kupcy przez swoje stosunki z zagranicą, stworzydli import, a przed wojną, gdy świat jeszcze nie stanął na głowie, byli wyrazicielami i twórcami eksportu do najdalszych krajów. Kupiectwo żydowskie, zorganizowane w gremiach kupców i przemysłowców, jest dzisiaj także poważną korporacyą i posiada dosyć siły żywotnej, by uzyskać należny sobie wpływ na stosunki gospodarcze kraju.

Że polscy kupcy nie reflektują na udział żydowskiego kupca przy „Targach Wschodnich", to rzecz zupełnie jasna i nie wymagająca dyskusyi. Nie zważają na to, że młode kupiectwo polskie, tak nieliczne, bardzo niepozornie wyglądać będzie, po „wzorkowym" zjeździe w Pradze, gdzie i Czesi, niemieccy i żydowscy kupcy, bez najmniejszego zgrzytu, w braterskiej zgodzie radzili o rozwoju, utrwaleniu i stabilizacyi handlu, po strasznej wojnie, która przedewszystkiem uśmierciła handel prawowity, zastępując go paskarstwem tych „nouveau riches", którzy w handlu upatrują tylko źródło szybkiego wzbogacenia się bez względu na środki. Na zjeździe świata handlowego, który się z końcem września br. odbędzie w Lwowie, nie powinno jednak mimo tych tendencyj kupiectwa polskiego, braknąć licznego zastępu kupców żydowskich. Nic to, że im towarzyszyć będzie syk tych wszystkich, którym solą w oku jest wogóle istnienie kupców żydowskich i tych, którzyby chętnie pozbyć się chcieli ich konkurencyi.

I kupcom żydowskim należy się miejsce pod słońcem. Nie są gorsi od innych, ręce ich są czyste i pod każdym względem wytrzymają porównanie z handlem polskim.

Dla kupiectwa żydowskiego, z jego ruchliwością i dokładną znajomością rynków zbytu całego świata, ścielą się widoki nowego rozwoju po latach wojny, która przerwała wszelkie stosunki, a pozostawiła szerokie pole do działania dla paskarstwa, jako nowej, łatwej i do bogactw prowadzącej formy handlu wojennego. Dlatego nie powinno kupiectwo żydowskie zostać w cieniu, do którego je chcą wepchnąć jego przeciwnicy, ale odpowiednio do swojej ilości i siły, jako pośrednik między wytwórcami na całym świecie, a konsumentami u nas w kraju, jawić się na Targach Wschodnich, by wejść w styczność i znaleść drogę do porozumienia z kupcami i wytwórcami obcymi i przyczynić się też swojemi siłami do opasania ludzkości jednym łańcuchem wymiany dóbr. Lwów bowiem przez położenie swoje ma istotnie do spełnienia wielkie zadanie na polu handlu światowego. Tu na granicy niejako Wschodu

Z przesilenia gabinetowego.

Rektor politechniki warszawskiej p. Antoni Ponikowski zostanie premierem.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa 16 września. Przesilenie gabinetowe można uważać za ukończone. Wiadomość o tem przyjął nietylko warszawski świat polityczny z ulgą, ale też bez wątpienia ogół społeczeństwa, który zdaje sobie sprawę z tego, że koszta roboty przesilenia urządzonego przy ul. Bielskiej przez grupkę politykomanów ponosi cała Polska. Tej robocie położono wreszcie kres. Znalazła się większość sejmowa, aczkolwiek niezdolna do pozytywnej współpracy, zgodna jednak w tem, że należy się przeciwstawić zakusom reakcyi, która korzystając z niemocy Sejmu usiłowała się dorwać do rządów.

Przewódcy stronnictw reprezentujący siedem klubów sejmowych z 236 głosami zgodzili się na to, by ster rządu powierzyć osobistości pozapartyjnej i pozaparlamentarnej, wskazując na byłego min. oświaty Rady Regencyjnej rektora politechniki warszawskiej p. Antoniego Ponikowskiego, który, jak z odbytej wymiany zdań wynika, odpowiada wszystkim wymaganiom żądanym od przyszłego premiera. Endecy i ich satelici pozostali w opozycyi, osiągnąwszy tylko 145 głosów. Powierzenie misyi utworzenia nowego rządu p. A. Ponikowskiemu uchwalono na dziś odbytem posiedzeniu konwentu seniorów. Brane były pod uwagę dwa nazwiska. Centrum i lewica proponowały p. Ponikowskiego, podczas gdy endecy lansowali p. Korfantego. Za Korfantym oświadczyły się 4 kluby skrajnie prawicowe: Z.L.N., narodowo-chrześcijański klub robotniczy, nar.-chrześć. stronnictwo ludowe i klub p. Matakiewicza — razem 145 głosów; za Ponikowskim siedem klubów, a to: PSL. P.P.S., Wyzwolenie, Skulszczycy, N.P.R., K. P. K. oraz klub mieszczański — razem 236 głosów. Żydzi się wstrzymali od głosowania, Niemcy byli nieobecni.

Na podstawie wyniku tego głosowania marszałek Trąmpczyński wystosował list do Naczelnika Państwa następującej treści:

Warszawa, 16. września, 1921. Panu Naczelnikowi Państwa mam zaszczyt zaproponować zgodnie z opinią konwentu seniorów p. Antoniego Ponikowskiego, rektora politechniki warszawskiej na stanowisko prezydenta gabinetu. Za kandydaturą p. Ponikowskiego oświadczyły się stronnictwa przedstawiające 236 głosów, przeciw stronnictwom liczącym 145 głosów.

Kancelarya cywilna Naczelnika Państwa przez specyalnego kuryera przesłała pismo to do obecnego miejsca pobytu Naczelnika Państwa, bawiącego poza obrębem Warszawy.

Jak słychać p. Ponikowski gotów przyjąć misyę utworzenia nowego rządu.

O statut Galicyi Wschodniej.

Wniosek delegata kanadyjskiego na Radzie Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) 15. września. De Herty, delegat kanadyjski, złożył dziś prezydentowi zgromadzenia Ligi następujący wniosek: Zgromadzenie Ligi wyraża życzenie, aby Rada Ligi zwróciła uwagę Rady Najwyższej na konieczność uregulowania w najbliższym czasie statutu Galicyi wschodniej. Na propozycyę prezydenta odesłano powyższy wniosek do komisyi projektującej (Commission Initiative).

—oo—

Z obrad Komitetu Wykonawczego Wszechświatowej Organizacyi syonistycznej

Karlsbad 15 września (tel. wł. — i.) Dziś ukonstytuował się nowowybrany Komitet Wykonawczy. Straszy rabin dr. Chajes został wybrany prezydentem, dr. Hantke (Berlin) inż. Stricker (Wiedeń) i rabin Berlin („Mizrachi") wiceprezydentami.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — i.) Na odbytem dziś posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Juliusz Simon zastrzegł się przeciw rezolucyi kongresu dotyczącej t. z. pracy teraźniejszości organizacyj krajowych w dyasporze.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — i.) Wykonanie uchwały kongresu względem przeniesienia centralnego biura Ż. F. N. do Palestyny napotyka na opór.

Simon i Hantke żądają ustalenia czasu przejściowego, podczas gdy inż. Kaplański domaga się natychmiastowego przeniesienia Centrali Ż. F. N. do Palestyny.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — i.) Komitet Wykonawczy powziął uchwałę, że wyłącznie członkowie Komitetu Wykonawczego stanowią Radę Nadzorczą Banku Kolonialnego.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — i.) Ożywioną dyskusyę wywołała kwestya, czy członkowie Egzekutywy są uprawnieni do głosowania na posiedzeniach Komitetu Wykonawczego

i Zachodu ogarnia kupiec widnokręgi uniwersalne i może się stać kupcem światowym w pełnem tego słowa znaczeniu.

Licznie powinni zatem kupcy żydowscy jawić się na „Targach Wschodnich" a zjazd kupiectwa żydowskiego, jaki się w tym czasie we Lwowie odbędzie, powinien wypaść godnie nietylko jako manifestacya, lecz także jako dowód jego żywotności.

I.

Kongregacya Kupiecka we Lwowie.

Lwów, w sierpniu 1921.

Do P. T.

Kupiectwa Polskiego Rzeczypospolitej Polskiej!

Na I. Zjeździe kupiectwa polskiego w maju br. w Poznaniu przyjęto uchwałę, że następny Zjazd kupiectwa polskiego odbyć się ma podczas Targów Wschodnich w Lwowie w dniu 29. i 30. września, na który niniejszem zaprosić zaszczyt mamy.

Znaczenie Zjazdu, doniosłość zetknięcia się, porozumienia i organizowania się Kupiectwa Polskiego jest tak wielkie, że tłumaczyć ich nie trzeba. W kraju naszym, zwłaszcza w Małopolsce a niewiele inaczej w b. Kongresówce olbrzymia większość handlu w niepolskich spoczywa rękach. Kupiectwo Polskie musi więc teraz w usilnym trudzie zdobywać dopiero piędź po piędzi w własnym kraju wielki i drobny handel wśród warunków nie zawsze najkorzystniejszych, wobec znakomicie skoordynowanego i przysłowiowo solidarnego kupiectwa obcego. Umacnianie fundamentu i rozszerzanie handlu polskiego nie polega na samej tylko pracy jednostek, równie piękną jest z naszej strony potrzeba ścisłego porozumienia, solidarności i organizacyi, z której zarówno jednostka na bezwzględne jej poparcie jak i odwrotnie organizacya na bezwzględny posłuch swych członków liczyć musi.

Równocześnie ze Zjazdem odbywające się Targi Wschodnie dadzą Panom możność bądź to porobienia znacznych tranzakcyi, bądź to oryentowania się osobistego zarówno na rynku zbytu jak i podaży, zaznajomienia się z orgomną ilością firm produkcyjnych i rozejrzenia się wśród zastępców nowej klienteli. Targi Wschodnie wedle opinii firm zagranicznych, bawiących obecnie w Lwowie zapowiadają się nadzwyczaj imponująco. Całe nowe miasto wspaniałych pawilonów rośnie wśród prześlicznego parku z iście amerykańską szybkością. Zapowiedziany jest przyjazd około 30 tysięcy kupców i przemysłowców.

Upraszamy zatem o jak najliczniejszy Zjazd, przyczem dołożymy wszelkich starań, by WPanowie w naszem pięknem i zarówno dla prześlicznego położenia jak dla historycznych pamiątek godnem zwiedzenia mieście czuli się ja najlepiej.

Prosimy zatem: 1) ze względu na wielki Zjazd kupiectwa najpóźniej do 20. b. m. zgłosić swój przyjazd celem zapewnienia kwater; 2) o nadsyłanie referatów (długości 30 minut) do 10. bm. na ręce Kongregacyi Kupieckiej w Lwowie. Komitet redakcyjny zastrzega sobie przyjęcie referatów, które zostaną wydane w broszurze.

Szczegółowy program Zjazdu pozwolimy sobie osobno rozesłać.

Prezydyum
Kongregacyi Kupieckiej.

II.

Do Kupiectwa Żydowskiego w Polsce!

Kupiectwo żydowskie niedopuszczone do udziału w Zjeździe Kupiectwa Polskiego, w czasie Targów Wschodnich odbyć się mającym i traktowane jako element „obcy" i „wrogi Państwu" przez część obałamuconego Kupiectwa Chrześcijańskiego, nie powinno w imię dobra kraju stać bezczynnie, lecz musi przez zmobilizowanie wszystkich sił starać się o zaprowadzenie ładu i porządku, oraz o uwolnienie całego stanu kupieckiego bez różnicy wyznania i narodowości z ciężących na nim ograniczeń i o rychłe rozpoczęcie racyonalnej polityki gospodarczej.

W tym celu Lwowskie Stowarzyszenie Kupców i Centralny Związek Kupców w Warszawie zwołują na 27. i 28. września br. do sali Izby Handlowej i Przemysłowej w Lwowie Zjazd Kupiectwa Żydowskiego.

Wszystkie żydowskie zrzeszenia kupieckie wzywa się o śpieszne nadesłanie wykazu delegatów na Zjazd pod adresem Lwowskiego Stowarzyszenia Kupców (Hetmańska 6).

—oooo—

Odezwa do P. T. Kupców i przemysłowców miasta Lwowa.

We Lwowie, 15 września 1921.

Zaczynają się pierwsze „Targi Wschodnie" we Lwowie.

W nich leży przyszłość naszego miasta, tak po macoszemu przez wojnę potraktowanego, od nich zależy dobro całego kraju. Bo one mają uzdrowić nasze stosunki handlowe, ułatwić kupcowi i przemysłowcowi kontakt czasowo rozerwany.

Tysiące obcych napłynie do naszego miasta, jakie więc wrażenie wyniosą, taką będzie opinia o nas, zaufanie do nas, a więc marką nasza. — I ta „marka" — dobra marką kupców i przemysłowców, marka — waluta. — Podnieść ćsię może i musi nasz kredyt u zagranicy, gdy okażemy, że na kredyt zasługujemy a mianowicie pokazując, że pracujemy że staramy się o podźwignięcie gospodarcze. — O taką dobrą opinię miasta dbają wszystkie inne miasta, gdziekolwiek tylko odbywają się targi. — Tam baczy się z całą skrupulatnością by nie podnoszono cen w sklepach, lokalach, by fryzyer nie podnosił cennika itd.,

Imy musimy tak postępować, aby klient nasz nabrał zaufania do nas, by z chęcią do nas wracał. — Dlatego każde nadużycie będzie przez nas jaknajsurowiej piętnowane.

Pamiętajcie, że gości naszych przyjąć należy tak, by z chęcią wracali do naszego miasta.

Cen nie podnosić!

Kongregacya Kupiecka we Lwowie. — Towarzystwo Kupców Lwowskich. — Izba Rękodzielnicza we Lwowie.

Dr. Reich (Lwów) przemawiał przeciw przyznaniu członkom Egzekutywy prawa głosowania.

W chwili, gdy nadaję telegram, dyskusya w tej sprawie toczy się w dalszym ciągu.

Z obrad Komitetu Żyd. Delegacyi przy konferencyi pokojowej.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — j.)

Dziś odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu Żyd. Delegacyi przy konferencyi pokojowej.

Dr. Leon Mockin złożył sprawozdanie z działalności Komitetu.

Wyjazd delegacyi do Genewy.

Karlsbad 15 września (tel. wł. — j.) Mockin i Sokołow wyjeżdżają do Genewy.

Dalszy cią gobrad odroczono do piątku.

Z obrad Rady Ligi Narodów.

Estonia członkiem Ligi Narodów. Sprawa polsko-litewską.

Genewa. (Pat.) Na dzisiejszem posiedzeniu Zgromadzenia delegat Norwegii Lange odpowiadając na zarzut, że jakoby brak inicyatywy ze strony Ligi utrudniał kwestyę rozbrojenia powszechnego, zaznaczył, że Niemcy w znacznej części już są rozbrojone. Co się tyczy Rosyi, co do której stanowiska zachodziły obawy to znajduje się ona w ostatniej nędzy

Stany Zjednoczone z własnej inicyatywy przeprowadzą sprawę rozbrojenia marskiego. Delegat Albanii zaznaczył, że cały świat pragnie, aby odwieczne spory na Bałkanie zakończyły się i aby zapanował tam duch pokoju. Przedstawiciel Grecyi Trachgulin oddał hołd dziełu Rady Ligi i domagał się aby większa ilość państw przystąpiła do Ligi.

Grecya pragnie aby Albania była wolną i niepodległą, a podnosi tylko zastrzeżenia co do Epiru. Albania będzie się mogła rozwijać tylko wtedy, gdy Grecya będzie państwem zwycięzkiem.

Genewa. (Pat.)Tekst poprawki Bnesza do artykułu 21 statutu Ligi, przyjęty przez odnośn ąkomisyę brzmi: Zobowiązania międzynarodowe takie jak traktat w sprawie rozborjenia, porozumienia dotyczące pewnych terytoryów jak doktryna Monroego zapewniające utrzymanie pokoju są uważane za niedające się pogodzić z postanowieniami któregokolwiek punktu statutu. Wszelkie układy prowadzone przez członków Ligi mające na celu bądź określenie, bądź uzupełnienie zobowiązań przewidzianych w statucie Ligi a zdążające do utrzymania pokoju lub współpracy międzynarodowej będą mogły być omawianę jedynie pod egidą Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Od specyalnego korespondenta). Komisya polityczna postanowiła zgłosić na dzisiejszem posiedzeniu wnioski w sprawie przyjęcia Estonii i Łotwy na członków Ligi Narodów. Powyższą decyzyę przyjęto jednomyślnie; tylko przedstawiciele Czechosłowacyi i Jugosławii wstrzymali się od głosowania. W czasie dyskusyi przemawiało wielu mowców, między innymi delegat Polski Askenazy, który przemawiał za przyjęciem Estonii i Łotwy. Sprawę przyjęcia Litwy odroczono do czasu podjęcia rokowań dotyczących sprawy polsko-litewskiej.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Zebranie wspólne delegacyi polskiej i litewskiej na którem postanowiono przekazać sprawę polsko-litewską Radzie Ligi Narodów, było bardzo krótkie i miało charakter czysto formalny, tak, że nie czyniono nawat żadnych prób rozpoczęcia dyskusyi między obu stronami w sprawie dotyczącego ich problemu. Hymans przedstawił każdej delegacyi odpowiedź drugiej delegacyi na jego nowy projekt, poczem zaproponował powzięcie natychmiastowej uchwały co do przekazania sprawy Lidze Narodów. Obie strony zgodziły się na tę propozycyę. Przewodniczący obu delegacyj złożyli podziękowanie za jego wysiłki i pracę. Posiedzenie trwało zaledwie 20 minut. Rada Ligi Narodów w najbliższych dniach wysłucha sprawozdania Hymansa.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta.) Na jutrzejsze posiedzeniu Rady Ligi znajdują się 4 punkty dotyczące sprawy polsko-gdańskiej. Prezydent senatu Dr. Sahm przebywa już od kilku dni w Genewie.

Irlandya ogłosiła się niepodległem państwem.

Londyn. (Pat.) Wied. B. K. Urzędowo donoszą: Lloyd George dziś wieczorem zatelegrafował następujące oświadczenie Valerze: Oświadczenie Pańskich delegatów, którzy przybyli tu w dniu 13 bm. i powtórzyli żądanie Pańskie, aby z rządem angielskim pertraktowali jako przedstawiciele państwa suwerennego, uniemożliwiło konferencyę z nami. Delegaci doręczyli mi pismo od Pana, w którem Pan oświadcza, że rząd Pański ogłosił formalnie swoją niepodległość i uważa się za suwerenny. Pozwalam sobie zwrócić uwagę Pańską na skutki tego rodzaju oświadczenia. Uczynioną propozycyę uważam za niedoręczoną aby ją Pan miał czas przestudyować. Muszę zatem układ w sprawie konferencyi cofnąć i zapytać moich kolegów, jakie kroki należy poczynić wobec nowej sytuacyi. Zakomunikuję Panu uchwały, gdy tylko to będzie możliwe. Ponieważ jednak pozostanę tylko kilka dni zwłoka jest nieuniknioną.

Narazie muszę jasno i stanowczo oświadczyć, że rząd angielski nie zejdzie nigdy ze stanowiska, które jest Panu znane. Gdybyśmy chcieli konferować z rządem Pańskim na pod-

Żydzi spełnijcie swój obowiązek wobec „Keren Hajesod"!

Deklaracye i daninę należy składać w biurze lwowskiem przy ul. Św. Anny 9 parter codziennie z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich między godz. 9—1 i 3—4. 9166

stawie Pańskiego życzenia, oznaczałoby to, że oficyalnie uznajemy oddzielenie się Irlandyi od reszty imperyum i uznajemy Irlandyę jako niezawisłą republikę. Na takie żądanie może być tylko jedna odpowiedź. Wszelkie ustępstwa jakie rząd angielski poczynił Pańskiemu rządowi, aby dość do trwałego uregulowania sprawy, były wynikiem wielkiej szlachetności. Do tej chwili myśmy tylko stawiali propozycye Panu, natomiast rząd Pański nie uczynił ani kroku ku nam. Daliście odpowiedź, która równa się prowokacyi.

—ił—

Sekwestr złota w Niemczech.

Koenigswusterhausen. (Pat.) W komisyi budżetowej parlamentu niemieckiego przeprowadzono dyskusyę nad sprawą sekwestru złota w Niemczech celem przetrzymania obecnego przesilenia oraz wywiązania się zobowiązań względem ententy. W naradach brało m. in. udział przeszło 20 dyrektorów banków. W dyskusyi bardzo gwałtownie przemawiano przeciwko przekupstwu urzędników niemieckich. Podnoszono, że np. urzędnicy w Berlinie ułatwiają wymiękcie mieszkań cudzoziemcom, szczególnie galicyjskim Żydom, pobierając łapówki, a wielu Niewców z jego powodu jest bez dachu nad głową.

—ooo—

Z nieoficyalnego frontu węgiersko-austryackiego.

Wiedeń. (Pat.) Urzędowo donoszą, że w pobliżu miejscowości Karl na wschód od granicy koło Jirschlag bandy węgierskie kopią rowy strzeleckie. Daje się zauważyć żywy ruch band węgierskich na wschód od granicy w okolicy Kirschlag.

Rokowania gospodarcze Polski z państwami bałtyckiemi.

Ryga (EE.) Dnia 12. bm. rozpoczęły się w Rydze obrady ekonomiczne między Polską, Łotwą, Estonią, Litwą i Filandyą. Ze strony Rosyi czynione są starania o zaproszenie jej do udziału w tej konferencyi.

—ił—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

List z Stryja.

Akcya na rzecz „Keren Hajessod" zaczyna u nas wchodzić w stadyum krytyczne.

Wdrożona z wielkim rozmachem, licznymi mityngami i szeroką agitacyą, zaczyna ostatnio utykać i, jeżeli nie otrzyma świeżej siły pędnej, stanie niebawem na martwym punkcie.

Ten stan sprawy „Funduszu Podwalin", sprawy najżywotniejszej i najaktualniejszej dla całego żydostwa, od której zawisła możność odrodzenia się narodu na własnej ziemi, już sama przez się musi każdego, kto czuje i myśli po żydowsku, niezmiernie ciężko dotknąć i wprawić w poważną zadumę nad przyszłością całego naszego ruchu renesansowego. Najboleśniejsze jednak jest to, że ten stan sprawy spowodowali ci, którzy mienią się chełpliwie przywódcami żydowskimi, którzy dotąd brali udział w każdej akcyi narodowej, starzy syoniści, którzy ukamieniowaliby każdego, ktoby śmiał wątpić o ich prawomyślności i zdolności do ofiar. Członkowie egzekutywy lokalnej, uczestnicy a nawet kierownicy zrzeszeń syonistycznych, mimo niedawno dopiero uroczyście przyjętego, samo przez się zresztą zrozumiałego obowiązku popierania akcyi na rzecz „Funduszu Podwalin" z całych sił, popadli w zupełną bezczynność i uprawiają wprost bierny opór. Prócz szczupłej garstki jednostek świadomych ogromu ciążącej na nich odpowiedzialności, których dotychczasowa praca najlepiej dowiodła, jaki świetny rezultat dałby się osiągnąć przy energicznem kontynuowaniu akcyi, żaden z tych panów dotąd palcem nie ruszył, ani jednego feniga, ani jednej deklaracyi nie ściągnął. Sami zaś ofiarowali kwoty śmiesznie nizkie, nie stanowiące nie tylko dziesiątej lecz nawet setnej części ich znacznych nieraz majątków lub dochodów.

Znamienne jest, że sfery indyferentne a nawet pozostałe jeszcze resztki asymilacyi odnoszą się do akcyi „K. H." z wielką sympatyą, a oburzające jest, że z powodu opornego stanowiska powołanych i zobowiązanych do tego przedewszystkiem syonistów niema komu zebrać od nich daniny.

Gdyby wszędzie tak wyglądało jak u nas, sytuacya byłaby wprost rozpaczliwą. Przerażenie ogarnia na myśl, w czyich rękach u nas ruch syonistyczny spoczywa i nie można się wobec tego dziwić, że ruch ten ostatnio prawie zupełnie zamarł. Ma się wrażenie, że ludzie ci, którzy wysuwali się zawsze na czoło, którzy w każdej kwestyi musieli zaznaczyć swoje stanowisko, wszędzie chcieli być słyszeni i słuchani, chcieli o wszystkiem decydować, wszędzie wścibiali swoje trzy grosze, gdzie tylko były do rozdania urzędy lub godności, że ludzie ci grali tylko komedyę. Ten zupełny zanik poczucia odpowiedzialności w chwili, gdy waży się losy narodu, to haniebne opuszczenie posterunku w rozstrzygającej i najkrytyczniejszej dla nas godzinie dziejowej, świadczy wymownie o wartości ich dotychczasowej działalności, którą widocznie kierowała nie idea lecz chęć zdobycia wpływów, mandatów, zaszczytów.

Egzekutywa krajowa powinna z tymi panami gruntownie się rozprawić i przy zastosowaniu wszelkich stojących jej do dyspozycyi rygorów albo, o ile to przynajmniej u niektórych jeszcze możliwe, przyprowadzić ich do opamiętania i skłonić ich do spełnienia obowiązku, albo też wyciąć zgniliznę z dotkniętego nią organizmu, aby zapobiec dalszemu szerzeniu się jej i dalszym szkodom.

O jakichkolwiek przygotowaniach do spisu ludności zupełnie u nas nic nie słychać. (wp)

—ił—

List z Czortkowa.

Bawiąca chwilowo w Czortkowie pna Chaire Gynt, asystentka profesora Weingartena w Wiedniu, wystąpiła tutaj z koncertem fortepianowym na dochód tutejszego Zakładu żydowskich sierót.

Przez nader subtelne i artystyczne wykonanie utworów Händla, Schuberta, Chopina, Paderewskiego i Liszta wywołała burzę oklasków i deszcz kwiatów wśród bardzo licznie zebranej publiczności.

Na szczególną wzmiankę zasługuje piękny ton, głębokie ujęcie i zrozumienie, wreszcie perlista technika mająca pole do

---

Z. F. FINKELSTEIN.

Impresye kongresowe.

I.
Preludyum.

Brak autorytetu. To pierwsze wrażenie. Ongi Herzl, potem Nordau, a ostatnio Wolfsohn autorytetem był bezsprzecznym, górującym nad każdym kongresem.

Gdy Herzl suggestyą geniusza, Nordau indywidualnością europejskiej miary, a Wolfsohn ciętością i swadą niezwykłą stawali się ogniskiem całego kongresu i jego bijącem widomie tętnem, na kongresie obecnym wśród szeregu jaśniejących satelitów, nie widać blasku słońca, skupiającego w sobie wszystkie promienie rozpalonego do ogrączki tłumu.

Stąd frakcye, partye, kraje i pojedyńcze indywidualności prym wodzą, a brak władczej ręki, która niewidomym ruchem każdy tłum w jednolity zmienia organizm i jednolite na nim wyciska piętno. Bo ten zbiorowisko to najtęższych umysłów współczesnego żydostwa i jego najznamienitszych reprezentantów — na kongresie w tłum się zmienia. W tłum mający własną psychikę i jak tłum każdy zmienny i nieobliczalny — ulegający łacno podnietom chwili i suggestyi własnego upojenia.

To też bystrego trzeba wzroku, by z chaosu planów, projektów, wniosków, obrad i uchwał wytyczną odnaleźć i linię rozwojową kongresu, a choć obrady w plenum powagą tchną i poczuciem odpowiedzialności, punkt ciężkości w komisye i kuloary się przenosi, gdzie ważą się losy żydostwa.

Na sali zaś długie toczą się obrady, namiętne padają okrzyki, pojedyńcze odłamy i frakcye jeno własnym ulegają przywódcom, a krajowe wielkości nazbyt często używają trybuny światowej, by zamierzchłe powtarzać komunały...

II.
Schützenhaus.

Błękitnobiałe sztandary nad budynkiem tym powiewają, a wokół do późnej nocy wre gorączka oczekiwania. Z trzech stron przypływa i odpływa fala gości, delegatów i gapiów i przez dzień cały jak w dzień sądny przed świątynią powolnym krokiem przechadzają się grupy osób i raz wraz wchodzą do wnętrza Schuetzenhausu, by wnet wyjść i dalej toczyć długie rozhowory. Tylko że gorączka nad tłumem tym się unosi i rozpalone oczy o niezwykłem świadczą oczekiwaniu

Szalom — szalom! — słowo to na każdym rozbrzmiewa kroku. Wśród dziesiątek języków symbol jednego uczucia i jednej myśli. Z wszystkich stron świata i wszystkich klas społecznych przedstawiciele. Robotnicy z Palestyny w skromnych tużurkach i dżentelmeni z Anglii i Ameryki, o wytwornych manierach i dufności najwyższej waluty. Tutaj wszelkie zacierają się różnice. Ideał wszystkich łączy, a mały o szarej fizyonomii i niedbale przyodziany robotnik Sprinzak z Palestyny przed budynkiem kongresowym namiętne toczy dyskusye z potentatem giełdowym De Lieme i uczonym europejskiej sławy Warburgiem.

Tysiąc typów i tysiąc fizyonomii. Z wszystkich stron świata widać tu wysłanników, a międzynarodowa falanga kuracyuszy jest jak gdyby sztafażem tego kosmopolitycznego tłumu kongresowego. Kosmopolitycznego jednak z pozoru i wyglądu, gdyż jedna go ożywia myśl i jednem żyje uczuciem — Erez Jisrael.

To jest alfą i omegą wszelkich rozmów, a kilkoro dzieci palestyńskich, uwijających się z śpiewem hebrejskim i chichotem przez dzień cały przed budynkiem kongresowym raz wraz stają się ośrodkiem grupy ludzi, gwarzących z nimi wesoło i podziwiających ich wcale „nieżydowską" werwę i ciętość

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Pożegnalne przedstawienia Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5. Pożegnalne przedstawienia

Dziś w sobotę 17. września o godz. 3 pop. **»Na pograniczu dwóch światów«** (»DER DYBUK«) Sz. An-skiego.

W sobotę, w niedzielę i poniedziałek 16., 17., 18., i 19, września o godzinie 8 wieczorem. **PREMIERA: „TEN, który jest policzkowany**

sztuka w 4 aktach z życia cyrkowego Le nida Andrejewa tłumaczona przez A. Morewskiego.

OSOBY:

Konsuela-tancerka (na afiszu królowa w tangu nakoniu) Mirjam Orleska
Hrabia Manczyni — ojciec Konsueli Józef Bu ow
Ten — Kloun w cyrku Brike (na afiszu — Ten, który jest policzkowany) Aleksy Szteln
Brike—papa Brike—dyrektor cyrku Jakób Wajslic
Zinaide — poskromicielka lwów, żona Brike Anna Braz
Alfred Bezano — dżokej Szalom Tanin
Pan Abram Słobodski
B ron Renjar Leib Kadison
Dżekson — Kloun (»słońce Dżeksona«) Mateusz Kowalski, Noe Nachbusz
Tili Luba Kadison
Poli klowny muzykalne Pola Walter
Tomas Henryk Tarło
Ka elmistrz Samuel Szefeł
Cyrkowy najeźdźca Izak Kowner

Artyści, Artystki. Chóralny balet, akrobaci cyrkowi.

Rzecz dzieje się w jednym z wielkich miast Francyi. — Wystawa: L. Kadison.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

popisu w utworach Liszta (Etüde chromatyczny, Guomenreigen) i Chopina (Berceuse).

Zarząd Zakładu poczuwa się do obowiązku z ożenia na tej drodze znakomitej artystce w imieniu sierót wyrazów najserdeczniejszego podziękowania

TARGI WSCHODNIE

Zjazd urzędników i urzędniczek prywatnych.

Konferencye delegatów grup zawodowych poleciły podpisanemu związkowi zwołać Zjazd delegatów urzędników prywatnych w czasie Targów Wschodnich w Lwowie. Polecono nam wezwać wszystkie zrzeszenia i związki urzędników prywatnych i odnieść się do wszystkich miejscowości i większych środowisk, gdzie urzędnicy są zajęci i wezwać ich, aby wzięli udział w zjeździe.

Wywiązując się z tego obowiązku prosimy wszystkich urzędników Małopolski, aby aby przez delegatów wzięli udział w zjeździe delegatów urzędników i urzędniczek prywatnych, który się odbędzie w Lwowie w sali ratuszowej dnia 29 września od godziny 10 rano z porządkiem dziennym: 1) organizacya, 2) ustawowe uregulowanie stosunków pracy i płacy pracowników prywatnych, 3) wnioski.

Wszystkich pracowników prywatnych, którzy mimo różnic skądinąd pochodzących, uważają, że w walce o poprawę bytu wszyscy pracownicy bez różnicy stanąć muszą w jednym rosszeregu, my po wysłanie delegatów na ten zjazd. Musimy się wspólnie naradzić nad naszemi potrzebami i jednolity program postępowania ustalić, aby zabezpieczyć byt i dolę naszą i naszych rodzin.

Wszystkich wyjaśnień udziela i zgłoszenia przyjmuje Związek urzędników i urzędniczek prywatnych w Lwowie ul. Kopernika 26 II. p.

Za Związek urzędników i urzędniczek prywatnych w Lwowie:

Nowakowski. Nacher.

Z sądu wojskowego.

Bandyci przed sądem doraźnym.

Lwów 16 września 1921.

Przez blisko dwa miesiące okolice podlwowskie niepokojone były ustawicznymi napadami rabunkowymi. Dzień w dzień prawie zgłaszali się poszkodowani u władz bezpieczeństwa donosząc, że padli ofiarą bandytów. Wszelkie starania policyi państwowej pozostały bez skutku, aż dopiero dnia 10 września zdołano schwytać bandytów. Są to dezerterzy 19 pp. Władysław Owczarek i Stanisław Wolski. Obaj zbiegłszy z szeregów wojskowych, wyszukali sobie „intratne" źródło dochodów, bo napady rabunkowe na przejeżdżających gościńcami w okręgu powiatu lwowskiego handlarzy. Przeważną część poszkodowanych stanowią kupcy żydowscy.

Owczarek i Wolski stanęli w dniu dzisiejszym przed sądem doraźnym, oskarżeni o zbrodnię rabunku. Rozprawie przewodniczył major Gleich, oskarżenie wnosił kapitan Romański oskarżonych bronili dr. Bolnicki i dr. Scham. Ponadto powołano do rozprawy lekarzy dra Mehrera i dra Goreckiego.

Bandyci operowali w okolicy Gródka Jagiellońskiego, Rodatycz, Zimnej Wody itd. Listę napadniętych i obrabowanych przedstawia się następująco: Dnia 27. VII. napadli na Mosesa Jollera, którego ciężko pobili, poczem zrabowali mu 37.000 mk.; 10 VIII. dostał się w ich ręce Dawid Hochberg,; 12. VIII. Markus Hoch i Ozyasz Reiter, ci postradali wówczas 30.000 mk.; 19. VIII. oskarżeni obrabowali J. Hullesa, I. Methla i Arona Tenchbauma, zabierając im 50.000 mk. Dnia 23 sierpnia na gościńcu gródeckim dokonali rabunku na osobie Landega Gertlera, u którego zrabowali 28.000 mk. Dnia 26. VIII. napadli na Eisiga Friedhofera i zabrali mu 15.000 mk., dnia 29. VIII. Dawid Schirle Jan i Barzyli Krywczyszyn dostali się w ręce opryszków. Przy tem spotkaniu postradali 43.000 mk. a ponadto Schirle został pobity. Na gościńcu stryjskim podobny los spotkał handlarzy Herzla Freimanna, Chanę Markus i Hrycia Łabędę. 1. bm. zrabowali oskarżeni u Maurycego Strassera 10.000 mk. Dnia 2. września wszczęli żołnierze policyjni pościg w Gródku Jagiellońskim za niebezpiecznymi bandytami. Owczarek i Wolski ostrzeliwując się żołnierzom policyjnym, zdołali ujść pogoni. Działalność rabunkową zakończyli napadem na Ruchlę Keller, zabierając jej 27.000 mk.

Oskarżeni przed sądem doraźnym bez o-

Od czasu do czasu jak gdyby iskra elektryczna ten tłum spacerowiczów przeszywa. Ruchy się ożywiają, wzrok płomienieje i zaciekawieniem dysze, a setki par oczu wlepiają się w popularne postacie Sokołowa, Weizmana, Żabotyńskiego czy Balika, wchodzących czy wychodzących do Schuetzenhausu.

Nazwisko takie z ust do ust przechodzi, tu i ówdzie ktoś z tłumu szybkim ruchem odwraca się, przystępuje do osoby, zwracającej powszechną uwagę i odchodzi rozpromieniony, że uścisnął rękę przywódcy żydowskiego narodu.

Aż wieczór zapada, a gdy przecudny lazur nieba tysiącem rozjala się gwiazd, przewalające się przed Schuetzenhausem tłumy tajemniczym wydają się cieniem, hasającym wśród nocy przed rzęsiście oświetlonym westybulem. Wewnątrz tysiącem pożarów goreją serca wybrańców narodu, gdyż w chwili tej losy jego się ważą, — na dworze zaś tłum z napięciem wyczekuje zbawczej wieści, choć cieniem jest jedno nocy i jak każdy tłum bezimienny przeidzie w cień wieczności...

III.
Sokołow.

Najbujniejsza indywidualność całego kongresu. Choć cichy jest i ciężarem przeżyć steranym, czuć w tej duszy wibrujące tętno narodu. Batłam litewski, który w dyplomatę europejskiej miary się zmienił, dziennikarz z talentu i zawodu, który urósł w przywódcę całego narodu. Ma w sobie Sokołow coś z rozpaczy buntującego się tłumu i lisiej przebiegłości urodzonego dyplomaty. Gdy na trybunie prezydyalnej siądzie, jak gdyby ociężałym korpusem z stołem się zrasta, a głową jak gdyby pod ciężarem bólu narodowego uchyla. Ledwo jednak wstaje, aby zabrać głos, ciało gibkości nabiera. Lekkim płasem ironii w mig górującą zdradza umysłowość, a fenomenalna wielostronność okazuje się w nawale cytatów, myśli i argumentów.

Sokołow należy do rzadkich indywidualności, które i u szczytów powodzenia zmieniają się i rozwijają, a gdzie ich powoła konieczność chwili dziejowej, tam rosną z zadaniem i wywołują wrażenie oratrznościowej osobistości.

IV.
Marcin Buber.

Komiwojażer Balszema. Ma minę Mesyasza, a postać męczennika idei. Głęboko osadzone oczy wyzierają z uduchowionego oblicza uczonego czy poety i wpatrują się w tłum z melancholią niezrozumianego zbawcy świata.

Odkrywa boga, a jest mistrzem reklamy. Lada chasyd z Czortkowa więcej ma w sobie tradycyi Balszema, a niejeden autodydakta z bejthamidraszu więcej ma żydowskiej uczoności. Co na zachodzie ekstraktem jest żydostwa, u nas jedno wywołuje uśmiech politowania. Co u falangi wyrwanej z żydowskiego pnia młodzieży, szczytem jest żydowskiego objawienia, u nas w chaos wyrasta.

Szkoda tego niezwykłego talentu i szkoda tej młodzieży, na lep idącej haszyszu słów. Pustką wieje ten bóg i fałszywym wydaje się ten prorok. Literatura szychem staje się religii,, a patos kanwą oklepanych wartości.

Tłum łacno pozyskać mistyką objawienia, lecz kto bliżej w kuźnię jej mistyki wglądnie, sekciarstwo zoczy czy mętną bajurę, co żydostwa staje się karykaturą, a nie jego wiernem odbiciem.

Choć Buber na zachodzie bożyszczem jest ignoranckich snobów, tam gdzie tętno bije żydostwa, po nim jedno próchno się kurzy literackiej bibuły...

Karlsbad, w wrześniu.

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPLA
JAGIELLOŃSKA 11. — 11499

W sobotę 17. bm. o godz. 7·30 wiecz. **„Na pograniczu dwóch światów'** (DER DYBUK) występ p. Malwiny Jolles w roli Lea.
W sobotę 17. bm. o godzinie 3·30 popołudniu
Dzejkale Blofer

gródek przyznali się do wszystkich wyż wymienionych napadów bandyckich. Przesłuchanie oskarżonych trwało krótko, poczem przez prawie cały dzień przesłuchano świadków, których w liczbie 30 powołano do rozprawy. Wyrok musi stosownie do przepisów procedury wojskowej zatwierdzony przez dowódcę miasta i placu poczem dopiero zostanie ogłoszony.

O nadużycie władzy służbowej.

Przed sądem wojskowym O. G. toczyła się rozprawa karna przeciw wachmistrzowi W. P. Bronisławowi Horskiemu i kapralowi Kazimierzowi Olfinerowi, oskarżonym o nadużycie władzy służbowej. Obaj oskarżeni przydzieleni służbowo do Pocztowa, dopuścili się w ten sposób nadużycia władzy, że bezprawnie przytrzymali handlarzy żydowskich Cinadera i braci Setzów. Oskarżony Horski wdał się w targi z aresztowanymi i za opłatą 10.000 mk. oświadczył gotowość uwolnienia ich. Po dłuższych targach aresztowani złożyli kwotę 8.000 mk. z czego 3.000 mk. otrzymał drugi oskarżony Olfiner. Po przeprowadzonej rozprawie obu oskarżonych uwolniono od oskarżenia. Rozprawie przewodniczył ppułk. Stempfel oskarżał kap. Jasłowiński, bronili Dr. Link i dr. Hirszprung.

Z sali sądowej.

Radca magistratu Platowski przed sądem.

W dniu wczorajszym rozpoczęła się rozprawa główna przeciw drowi Stanisławowi Platowskiemu, staszemu radcy magistratu i Romanowi Stworzyńskiemu, urzędnikowi manipulacyjnemu magistratu, oskarżonym o zbrodnię sprzeniewierzenia. Sprawa ta była już raz przedmiotem rozprawy dnia 2 lipca, lecz z powodu niejawienia się świadków została wówczas odroczoną.

Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym sprzeniewierzenie trzech beczek łoju, stanowiących własność państwa a przechowywanych w magazynach rzeźni miejskiej. Łój ten był przeznaczony dla użytku miejskiego Zakładu wodociągowego, w drodze jednak do zakładu znikł w tajemniczy sposób. Oskarżenie zarzuca obwinionym, że łój sprzedali mydlarzowi Fredrichowi. Radca Platowski zaprzecza zarzutom podniesionym przeciw niemu, tłumacząc się tem, że nic o tej tajemniczej sprawie nie wie. Współoskarżony Stworzyński również wypiera się wszelkiej winy. Do rozprawy powołano szereg świadków. Wyrok zapadnie w sobotę.

—▯▯—

Echa walk polsko-ukraińskich.

Lwów 17 września.

Przed sądem przysięgłych toczyła się w dniu wczorajszym rozprawa karna przeciw 19-letniej krawczyni Zofii Mularczyk, oskarżonej o zbrodnię gwałtu publicznego. W listopadzie 1918 roku wstąpił śp. Milan w szeregi Wojsk Polskich i brał udział w walkach polsko-ukraińskich toczących się w obrębie Lwowa. Pewnego dnia przyszedł śp. Milan do domu (przy ul. św. Marcina) dla wypoczynku. Tymczasem sytuacya bojowa się zmieniła, gdyż oddziały ukraińskie zajęły ulicę św. Marcina, tak że Milan nie mógł więcej powrócić do swych towarzyszy broni. Chcąc więc uniknąć grożącego mu niebezpieczeństwa postanowił Milan schronić się u swego przyjaciela. Temu jednak stanęła na przeszkodzie oskarżona i wskazała patroli ukraińskiej jego miejsce pobytu. W rezultacie żołnierze ukraińscy aresztowali Milana, którego następnie rozstrzelano na dworcu kolejowym Podzamcze.

Za czyn swój odpowiadała wczoraj Mularczykówna. Zaznaczyć należy, że za podobną sprawę zasądzona już raz została Mularczykówna a to na trzy lata ciężkiego więzienia. Sędziom przysięgłym postawił Trybunał trzy pytania: pierwsze główne w kierunku zbrodni gwałtu publicznego, oraz dwa dodatkowe: czy oskarżona mogła przewidzieć skutki swej działalności oraz czy uczyniła to ze złościwości wśród szczególnie niebezpiecznych okoliczności. Pytanie główne zatwierdzili przysięgli 11 głosami, pytanie drugie zaprzeczyli 6 głosami, zaś trzecie pytanie zatwierdzili 8 głosami. Na podstawie tego werdyktu Trybunał zasądził Mularczykównę na półtora roku ciężkiego więzienia.

Z sportu.

Senzacyę dnia stanowi przyjazd do Lwowa drużyny bielskiej, Żydowskiego Klubu Sportowego »Hakoach«. Z wyników, jakie drużyna ta w bieżącym sezonie uzyskała przeciw pierwszoklasowym klubom w Polsce, wynika, że należy ona do najsilniejszych. »Hakoach« w wszystkich prawie zawodach, do których tu stanął, wyszedł zwycięsko; porażki doznał jedynie od mistrza Polski: Cracovii w stosunku 2:1, bije zaś Jutrzenkę krakowską 3:2, tę samą, która pokonała Makkabi 1:0. (Makkabi odniósł niedawno w Lwowie zwycięstwo nad Pogonią). »Hakoach« który wzoruje się w swej grze na takich wzorach, jak Sparta i Slavia, pokaże nam grę, jakiej dotychczas w Lwowie nie widziano.

Do walki staje »Hakoach« z Ż. K. S. w sobotę, a z Pogonią w niedzielę. Oba matche odbędą się na boisku Pogoni. Przedtem odbędzie się matche Ż. K. S. II.—Pogoń III. o mistrzostwo klasy C.

mr.

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Dentysta Dr. Zygmunt Koellner 11481
ul. Żulińskiego 8 (pierwsza bocznica Łyczakowskiej i Piekarskiej).

Sekundaryusz szpitala żyd. **Dr. IGNACY SCHWARZ**
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6.**

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

1	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp.	20 M.
2)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
3)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
4)	Przed kroniką » » »	120 »
5)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
6)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
7)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp » » »	9 »
8)	Cała stronica	20.000 »
9)	Pół stronicy	10.000 »
10)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60.000 »
11)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

—o—

Połączenie telefoniczne z Warszawą i Krakowem przerwane.

Repertuar teatru Miejskiego.

Sobota 17 września o godz. 7.30 „Pajace" i „Cavaleria".

Niedziela 18 września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Poniedziałek 19 września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi" operetka.

Wtorek 20 września o godz. 7.30 „Pajace" i „Cavalerya". Gościnny występ Jana Majerskiego.

Repertuar Teatru Małego.

Niedziela 18 września „Zakochani" lekka komedya w trzech aktach.

Poniedziałek 19 września „Moralność pani Dulskiej" G. Zapolskiej.

Wtorek 20 września „Chory z urojenia" „Moliera".

— **Z teatru.** W sobotę 17. b. m. o g. 3.30 pop. powtórzona zostanie świetna komedya Rostanda „Romantyczni", która na ostatniej popołudniówce dla młodzieży przepełniła widownię i przez młodocianych widzów została przyjętą gorącymi oklaskami.

Wieczór sobotni wypełnią opery „Pajace" i „Cavaleria" w których wystąpią świeżo pozyskane siły z opery poznańskiej p. M. Prawdzic, bohaterski tenor (Canio) i p. W. Śniewski baryton (Tonio). Partyę Neddy odśpiewa p. Bandrowska. „Cavaleria" w dawnej obsadzie z p. Płatówną i p. I. Mannem na czele.

Wieczór niedzielny zapełni „Kobieta bez skazy" G. Zapolskiej, która swymi walorami artystycznymi i doskonałą grą artystów zdobyła niesłychane powodzenie na naszej scenie.

Dyrekcya Teatrów Miejskich poszukuje za dobrem wynagrodzeniem tenorów i basów do chóru. Reflektanci zechcą się zgłaszać codziennie rano między godz. 9 a 10 w sekretaryacie teatrów.

Dyrekcya Teatrów Miejskich podaje do publicznej wiadomości, że nigdzie po prowincyonalnych miastach nie urządzała i nie urządza przedstawień i odpowiedzialności za artystyczny poziom wszelkich imprez podszywających się pod firmę Teatru Miejskiego we Lwowie ponosić nie może.

— **Z Teatru Małego.**

Sobota „Zakochani" pogodna i pełna humoru sztuka spółki francuskiej Flersa i Caillavet a w doskonałem tłumaczeniu W. Perzyńskiego.

— **Z muzyki.** Cykl koncertów biura M. Tuerka zainauguruje w rozpoczynającym się sezonie pianista Egon Petri wieczorem dnia 23. b. m. Na koncert ten wszystkie bilety są już wyczerpane. Drugi koncert znakomitego artysty odbędzie się z udziałem Orkiestry Teatru Miejskiego pod dyrekcyą Bronisława Wolfstahla, w czasie trwania »Targów Wschodnich« we wtorek dnia 27. b. m. Wspaniały program obejmuje koncerty Beethovena i Czajkowskiego oraz Liszta, fantazyę »Taniec śmierci« na temat »Dies irae«.

— **Art. malarze Z. Menkes i H. Langermann** urządzają Przegląd ostatnich prac we własnej pracowni przy ul. Romanowicza 11, w dniach od 25/IX. do 2/X. od godz. 10 rano do 5 popoł. Wstęp wolny. — Wiedza. 11479

— **Dobroczyńca**, który nie chce być wymieniony, złożył na ręce redakcyi naszego pisma kwotę 10 tysięcy marek z prośbą o użycie tej kwoty wedle uznania redakcyi częścią na cele narodowo-żydowski, częścią na cele dobroczynne.

Redakcya zakupiła za 12 tysięcy marek książki hebrajskie, które rozdzielone zostaną z końcem pierwszego półrocza bieżącego, roku szkolnego między uczniów i uczenice niższych klas tutejszych gimnazyów żydowskich, którzy wykażą najlepsze postępy w konwersacyi języka hebrajskiego.

Resztę ofiarowanej kwoty t. j. 3 tysiące marek przeznaczono zarządowi Ż. T. Sz. Lud. i Śred. z prośbą o wypłacenie

11494

מניז לראש השנה ויום כפור.

Bilety na modły świąteczne urządzone w roku bieżącym w obszernych lokalach ze światłem elektrycznem w szkole hebr. p. BSIWEKA **W PASAŻU HAUSMANA 7** są do nabycia tamże, jakoteż w księgarni N. Siegla w Pasażu Hausmana l. 8

po 1000 Mk. kasom koleżeńskim trzech gimnazyów Ż. T. Sz. Lud. i Śr.

— **Kongregacya kupców polskich** na wniosek wiceprezesa kongregacyi p. Litwinowicza — uchwaliła na Zjazd kupców polskich, który odbędzie się w czasie Targów Wschodnich, zaprosić całe prezydyum miasta Lwowa z wyjątkiem Wiceprezydenta miasta Dra Schleichera z powodu, iż Dr. Schleicher jest Żydem. Gdy jeden z członków wydziału zwrócił uwagę, że Dr. Schleicher jest przecież Polakiem, odpowiedziano mu, że on jest »Szabesgoj«.

— **Nie podnosić cen.** »Kongregacya Kupiecka, Towarzystwo Kupców Lwowskich i Izba Rękodzielnicza, uchwaliły napiętnować kilku kupców i przemysłowców, którzy próbowali podnieść ceny na czas »Targów Wschodnich« we Lwowie«.

— **Wydział** lwowskiego Stowarzyszenia gospodnio - restauracyjnego przy współudziale przewodniczącego centralnego związku pracowników kelnerskich postanowił na zwołanem w tym celu posiedzeniu popierać najusilniej »Targi Wschodnie« i nie podnosić cen w przedsiębiorstwach gospodnio-restauracyjnych wychodząc z założenia, że gościnne i uprzejmie przyjęcie gości przyczyni się w znacznej mierze do powodzenia »Targów Wschodnich«. (EE.)

— **Dyrekcya poczt komunikuje:** Ministerstwo poczt i telegrafów zezwoliło na wysyłanie telegramów dziennikarskich z Polski do Rumunii, że zniżką 50 proc normalnej taksy telegraficznej.

W myśl reskryptu ministerstwa poczt i telegrafów w urzędzie pocztowym Hancewicze pow. Baranowicze, zaprowadzono służbę telegraficzną, a w urzędach Kuszenice pow. Wilejka, Kraszewo pow. Cechanów i Wojsłowice pow. Chełm, służbę telegraficzną i telefoniczną.

— **Podatek giełdowy.** W dniu 3. października b. r. wejdzie w życie ustawa z dnia 2. lipca o podatku giełdowym. Ogłoszona wraz z rozporządzeniem wykonawczem w Nrze 73 Dz. U. Rz. P. (Pat).

— **Przyjazd delegacyi oficerów finlandzkich.** Dnia 18. b. m. t. j. w niedzielę przybędzie do Lwowa delegacya oficerów finlandzkich, która odbywa podróż po Polsce. Delegacya zabawi we Lwowie przez niedzielę, poczem odjedzie w kierunku Lidy.

— **Dar odzieżowy Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego.** Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom zajmuje się obecnie przygotowaniem rozdawnictwa daru odzieżowego, otrzymanego od Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego Fundacyi, dla Dzieci Europy. Dar ten obejmuje 280.000 płaszczyków, 350.000 par obuwia i 700.000 ciepłych pończoch.

Płaszczyki przygotowuje się w Warszawie z materyału, który nadchodzi z Ameryki w całych sztukach. Przygotowanie 280.000 płaszczyków wymaga 680.000 metrów sukna. Gdyby tę ilość sukna rozciągnąć wzdłuż toru kolejowego — zajęłoby ono przestrzeń od Gdańska do Lwowa. Do przygotowania płaszczyków zostanie zużyte 30.000 kilometrów nici.

Przeciętnie przygotowuje się 5.000 płaszczyków dziennie. Wkrótce produkcya dzienna zwiększy się do 8.000. Krajanie, szycie, portowanie i rozdawnictwo tej odzieży zatrudnia około 1.000 osób. Płaszczyki wraz z obuwiem i pończochami będą wysłane ze składnic okręgowych PAKPD. w Lwowie i Warszawie do Komitetów powiatowych, rozrzuconych po całym kraju, a Komitety te z kolei, będą rozdawały odzież tę instytucyom opiekującym się dziećmi, oraz kuchniom. Ten łańcuchowy system pozwoli odzieży tej dotrzeć do dzieci najbardziej potrzebujących, dla których jest przeznaczone. Całkowity ten dar stanowi wartość miliona dolarów. Gdy go się naładuje na wagony — wypełni 2 pociągi towarowe złożone każdy z 40 wagonów.

— **W służbie bolszewickiej.** Przed zwyczajnym Trybunałem karnym odbyła się onegdaj rozprawa główna przeciw włościanom Iwanowi Sobkowi, Józefowi Lisowieckiemu, Łucyanowi Bidzie, Józefowi Skałeckiemu, Mich. Hejdukowi i Iwanowi Kurmie, oskarżonych o zbrodnię zdrady głównej. Gdy w lecie ubiegłego roku wojska bolszewickie zalały wschodnią połać kraju, wyż wymienieni zgłosili się jako ochotnicy do wojsk bolszewickich. Oskarżeni bronili się tem, że wstąpili w szeregi czerwonej armii z głodu i nie wiedzieli za kogo i przeciw komu walczą. Sąd skazał oskarżonych na krótkotrwałe kary wolnościowe, umorzone aresztem śledczym.

— **Z kroniki policyjnej.** H. Skubali skradziono na pl. Krakowskim amerykański zegarek złoty z łańcuszkiem wartości 100.000 Mp.

Francuski ppor. Franciszek Vautier doniósł policyi, że przed trzema miesiącami skradziono mu w hotelu »Grand« szczękę sztuczną, przez co poniósł szkodę 20.000 Mp.

— **Na modły świąteczne** w synagodze Zakładu sierót, Janowska 34 wstęp będzie dozwolony tylko za biletami, które wydaje dyrekcya od 4 do 6 popołudniu. 11370

— **צעירי יהודה** Na żądanie członków odbędzie się dziś sobota o godz. 3·30 popołudniu **plenarne zebranie członków.** Uprasza się wszystkich członków punktualnie się zjawić. 11469

— **Poszukiwany Arthur Kohn** przez małżonkę Gertrudę Kohn, Berlin, Hufelandstr. 17. Dnia 29 maja 1919 roku, wracając jako jeniec wojenny z Rosyi otrzymał w Ekspozyturze Wiedeńskiego Banku Związkowego w Stanisławowie list kredytowy na Wiedeń na koron 1800·— Po odbiór kwoty dotychczas się nie zgłosił. 11491

Wiadomości handlowe.

Lwów, 16. września 1921.

W obrotach akcyami wielkie transakcye. Płacono: Pezet 1300—1325—1335, Nafta 2900—2800—2850—2750, Gafota 2250—2275—2050, Cmielów 4000—3950, Wiedeń 319—323, Oikos 7400, Chodorów 3175—3150—3175 - 3150, Parowozy 1425—1450, Karpalit 1750—1700, 4 proc. T. K. Z. 103, Pocisk 1250.

Czerniowce 40 00, Berlin 43 75.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya rano zwyżkowa, popołudniu chwiejna.

Płacono: Dolary ameryk. 4770—4700 4650—4675, kanadyjskie 4100—4150, marki niem. 42·50, leje rum. 39½, kor. czeskie 55·00.

Złoto: 10 rublówki 22.000 Srebro: austr. 1 korona 300 mk.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 16 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	820·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	660·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3100 -	3225·—
Tow. akc. Karpalit —42	1675 -	1775·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3900 -	4050·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2000 —	2300·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	7300 —	7500·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400·—	1475·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1275·—	1350·—
Pocisk« Zakłady amunic. 500—00	1225·—	1275·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2700·—	2950·—
Polsk. Tow. handl. 500-21	1300·—	—·—
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł.el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	9000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70.—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	290·—	320·—
1 Frank szwajc.	650·—	700·—
1 Ł Sterling	14000·—	15000·—
1 Dollar amerykański	4300·—	4600.—
1 Dollar kanadyjski	3700·—	4000·—
Marki niem. (po 1000)	3950·—	4250·—
» » (po 100)	3850·—	4150·—
» » drobne	3750·—	4050·—
Lei rumuńskie (500)	3800·—	4200·—
Lei rumuńskie drobne	3700·—	4100·—
Liry włoskie	165·—	185·—
Czeskie korony	5300·—	5600·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	320·—
Dewizy		
Wypłata na Londyn	15000·—	16000·—
» na Paryż	300·—	330·—
» na Zurych	670·—	720·—
» na Pragę	5400 —	5700·—
» na Wiedeń	315·00	335·—
» na Berlin	4300·00	4500·—
» na Nowy Jork	4200 —	4500·—
» na Medyolan	165·—	185·—
» na Bukareszt	3800·—	4200·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7 %.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 16. września 1921.

P. T. H I—III. 1125—1225, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1300, Żegluga Polska 400—450, Zieleniewski I-II. 10300 10600, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—IV. 3200—3400, Lemiesz 840—900, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2500—3000, Siersza el. 2300—2400 Oikos 5500—6000, Pezet 1000 1200, Trzebinia tłuszcz. 3450—3650, Krakus 3000—3100, Ćmielów 3600—3800 Górka 9400—9800, Siersza 10600—11900 T. P. G. 8300—9200, Chodorów 3000 3300. Pocisk 1050—1150.

Dolary ameryk. 4300—4500, marki niem. 4000—4200, korony austr. 3 05-3 35 kor. czechosł. 5200—5500, franki fr. 300, 330, dolary kanad. 3700—4000, franki

zwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 37.00—39.00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 0000—0000, flor. holenderskie 0000—0000.

—0 0—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 16. września 1921.

Dolary amer. 4625—4590, kanada 4100, franki francuskie 329, kor szwedzkie 1000 marki niem. 42.50—42.00.

Belgia 320, Berlin 42.50, Londyn 16700, Paryż 331—330, Wiedeń 314—313, Nafta 3475.

—0 0—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 16 b. m. Berlin 5.95, Praga 6.95, Nowy Jork 585.—. Austr. noty kor. stempl. 0.40, Budapeszt 1.10, Bukareszt 5.00, Wiedeń 0.47, Medyolan 24.80, Zagrzeb 2.50, Warszawa 0.13.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 16. bm. Berlin 5.95, N. Jork 581.00, Paryż 40.95, Bruksela 40.50, Sztokholm 125.50, Madryt 00.00, austr. korony stemplowane 0.40 Budapeszt 1.10, Bukareszt 5.00, Wiedeń 0.47, Holandya 000.00, Londyn 21.56, Medyolan 24.75, Kopenhaga 102.25, Chrystyania 74.75, Buenos Aires 180.00, Warszawa 0.13, Praga 6.95, Zagrzeb 2.50.

—II—

Wiedeń. Kursa austryackiej Centrali dewiz z 16 bm. Amsterdam 516.00, Zurych 282.75, Berlin 1457.00, Kopenhaga 284.75, Bruksela 110.80, Chrystyania 208.75 Sztockholm 349.70, Zagrzeb 666.00, Budapeszt 292.00, Bukareszt 1435 Londyn 6015.-, Praga 1869.00, Medyolan 0000, Nowy Jork 0000.00, Paryż 11205, Sofia 100.25, Warszawa 32.25—34.25.

Marki niem. 14.52, marki polskie 35.35—35.25, fr. francuskie 11155, szwajc 000.00, fr. belgijskie 110.80, lewy bułgarskie 10.10, lei rumuńskie 14.35, liry włoskie 68.60, funty szterl. 5980, dolary amer. 1618, noty holenderskie 000.00, noty duńskie 282.25, noty norweskie 206.25.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn kuzyna mego p. Józefa Bachusa z p. Frydzią Koffflerówną zasyła serdeczne gratulacye
11470 Hela Bachusówna.

Zapraszamy wszystkich krewnych i przyjaciół na ślub naszego syna Artura z panną Ellą Wittelsówną, który się odbędzie dnia 20 września tz. o godz. 4 popoł. we Lwowie przy ul. Kościuszki l. 5.
Michał Königsberg z żoną, z Tarnopola.
Osobnych zaproszeń nie wysyła się. 11467

Do zaręczyn p. Chaima Dawida z p. Lotti Elberger gratulują serdecznie
11473 Rimaltowie.

Chaim Dawid — Lotti Elberger
Kałusz Żaleszczyki
zaręczeni w wrześniu 1921. 11472

Z okazyi zaręczyn p. Tonci Grünerówny z p. Hermanem Backtrogiem zasyłamy najserdeczniejsze gratulacye i dobre życzenia.
11480 Jonasz Aron i Moses Ehrlich.

Gelzel Blum — Fani Berlfein
Turka Stary Sambor
zaręczeni w wrześniu 1921. 11484

Z okazyi zaręczyn p. Ferblówny życzą dużo szczęścia
11587 Galowie Finkelsteinowie.

Z okazyi zaręczyn współpracowniczki p. Frydzi Nemlich z p. Klugą Nemlich serdecznie gratuluje
Żydowski Klub amatorski
w Rożnistowie
11490 (z wyjątkiem Abr. Hoffmana).

„SUDON“ NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY
Klej etykietowy i biurowy
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11334
Fabryka: Lwów, ul. Skarbkowska 35

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowackiego 4

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11453
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i weneryczn.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków. Rodowite siły. 11101

Akademik wyuczy łatwą metodą języka francuskiego lub hebrajskiego, udziela również lekcyi z zakresu szkół średnich zwłaszcza klas wyższych. Zgłoszenia pisemne do Administracyi pod »Akademik«. 11425

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15. kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10112

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z kapitałem dwóch milionów marek. Piwnice betonowe do oddania. Wiadomość w Adm. 11486

Uczciwy spólnik celem rozszerzenia handlu galanteryjnego na obuwie poszukiwany. Wiadomość: Gródecka 34, II. p, 11485

Poszukuję spólnika z wkładem do 3 milionów celem otwarcia pierwszorzędnego magazynu obuwia. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Korzyść«. 11482

POSAD POSZUKUJĄ.

Manipulant lasowy poszukuje posady. Zgłoszenia pod »Energiczny« do Administr. 11495

Akademik obejmie posadę nauczyciela domowego na wsi. Prócz polskiego i niemieckiego udzieli też lekcyi francuskiego, początków hebrajskiego i gry na mandolinie. Najchętniej w pobliżu stacyi kolejowej. Zgłoszenia do Adm. pod »Nauczyciel domowy«. 11501

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Słuchacz politechniki poszukuje mieszkania z całem utrzymaniem (kuchnia rytualna) przy lepszej rodzinie. Zgł. do p. Stolzbergów, Lwów, Bernsteina 5. między 9—12. 11446

Pokoju kawalerskiego poszukuje zamożny technik. Łask. zgłoszenia pod »Spokojny« do Admin. »Chwili«. 11474

Zamienię mieszkanie we Wiedniu składające się z trzech pokoi z komfortem z meblami na takie same we Lwowie z meblami lub bez. Bliższa wiadomość Oryasz Knoll, Wiedeń, Vorgartenstr. 150 lub we Lwowie Biuro sped. J. Preczep i Ska. 11488

RÓŻNE.

Lekarz z 5-cio letnią praktyką poszukuje dobrego miejsca, celem osiedlenia się. Wiadomość: Arnold Blatt, Lwów, plac św. Teodora 4. 11422

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9410

Właścicielka Salonu Maison »Winitz«, Halicka 21 powróciła z Wiednia i Budapesztu. 11471

WOLNE POSADY.

Magazyn konfekcyi męskiej i dziecinnej Körner, Lwów, Trybunalska 6, poszukuje zdolnego sprzedawcy. 11179

Panna władająca biegle językiem polskim i niemieckim poszukiwana do dwóch dziewczynek lat 7 i 10. Panny z szyciem mają pierwszeństwo. Oferty pod »Żelazo« do Administr. »Chwili«. 11445

Subjekta starszego z branży obuwia poszukuje firma H. Tendler, Kilińskiego 1. 11478

Inteligentna panna (pan) obznajomiona kasowością znajdzie zaraz zajęcie w większem przedsiębiorstwie przemysłowem. Zgłoszenia pisemne pod »Przemysł« do biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 11453

Panna inteligentna poszukiwana do dwojga sympatycznych dzieci, znająca szycie ma pierwszeństwo. Zgłoszenia: Słoneczna 7 u gospodarza. 11387

Nauczycielka do dzieci (szk. lud.) znajdzie natychmiast posadę na korzystnych warunkach. Z hebrejskim i muzyką mają pierwszeństwo. Zgłoszenia Dwernickiego 42, drzwi Nr. 1. 11468

Przedsiębiorstwo drzewne poszukuje rutynowanej(ego) buchalterki(a). Oferty z podaniem referencyi pod »Buk« do Administracyi. 11493

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Piękną jadalnię, rzeźbioną, dębową, ciemną sprzeda tapicer Szczerba, Lwów, ul. Zyblikiewicza l. 15. 11279

Obręcze gumowe »Reithoffera« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

Baczność! Fabryka kapeluszy J. Gottlieba, Lwów, pl. Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze męskie i damskie do przefasonowania według najnowszych fasonów, które wykonuje jaknajstaranniej, sprzedaje kapelusze damskie. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jaknajstaranniej. 10606

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detalicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Mezanin. 11130

Futro podróżne (szopy) okazyjnie do sprzedania Wiadomość przy ul. Rzeźnickiej l. 11, I. piętro w godzinach popołudniowych, 11475

Maszyna do szycia pierścieniowa Singera w dobrym stanie do sprzedania, ul. Szajnochyy 1, II. piątro drzwi wprost = od godz. 4—6-tej. 11498

Cyrkularki kompletne do drzewa, różno łożyskowe, piły tarczowe, gatrowe, motory, artykuły techniczne, dostarczą zakłady Standart, Kraków, Grodzka 25. 11489

Ogłoszenia.

Żarówki świecowe do świeczników matowe i jasne dostarcza natychmiast firma
Bernard Panzer
LWÓW, KOPERNIKA 17. 11415

Złote obrączki ślubne
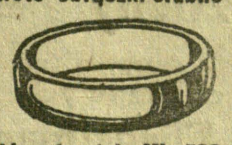
14 karat. sztuka Mk. 590
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10688

WOLNE POSADY.

Rutynowana, pierwszorzędna siła biurowa z ładnem pismem poszukiwana do Administracyi »Chwili«. Zgłoszenia osobiste ze świadectwami twierdzącemi kwalifikacye między 12—1.

Poszukuję panny do szycia i do pomocy w gospodarstwie. Feinsinger, Sykstuska 14. 11236

Baczność Eleganckie Panie! 11147

Magazyn Nowości dla Pań ◆ Münzer i Frisch
UL. KILIŃSKIEGO 1 (naprzeciw Kawiarni Wiedeńskiej). « « «

poleca: Bluzki, suknie, halki, szlafroki; żakiety — zawijanki, szale wełniane i jedwabne, kompletne wyprawy ślubne i t. p. « « « « «
CENY KONKURENCYJNE!

Nauczycieli

matemat ki (z fizyką) oraz his oryi i geografi tylko z ukończonym wyższem wykształceniem do klas wyższych poszukuje 8 kl. gimnazyum ż nskie 11478
L. Wolfsohnowej w Łodzi (Zawadzk 23)

MEBLE

pierwszorzędnej jakości
własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

Własnego wyrobu
Kołdry, Materace

wkłady do łóżek, sienniki, poduszki, koce, prześcieradła i t. p. poleca fabryk pościeli
M. Mleko .:□□□□:. **A. Pietruszeski**
Lwów, Koralnicka l. 6. 11287

Ogłoszenie.

W 8-mio kl. Gimnazyum Męskiem Gminy Izraelickiej w Kielcach wakują posady: kierownika i nauczyciela matematyki.
Podania z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i referencyi przesyłać należy pod adresem Dyrekcyi 8-io kl. Gimn. Ż d. 11382
w Kielcach, Seminaryjska 24.

Zarząd Żydowskiego Domu Akad. ul. Św. Teresy 26a
ma na sprzedaż następujące artykuły żelazne: 2 kotły do centralnego ogrzewania oraz stare żelaziwo oglądać można codziennie między 14—16 na miejscu za zgłoszeniem się u Administratora domu najpóźniej do dnia 25. września br. Oferty pisemne z zapodaniem warunków należy wnieść na ręce WP. Dr. Graffa Henryka ul. Pańska 8, najdalej do dnia 1. września br. 11500

10% więcej niż każdy inny!
płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę.
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10780

Pończochy

rękawiczki, reformy i skarpetki poleca
po cenach reklamowych
Magazyn **A. Fliegelmann**
Lwów, ul. Wałowa 11 a. 11476

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU
Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.
zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych 10348

WAŻNE DLA PT. PAŃ!
Od 20 lat istniejąca **Pracownia kostyumów i konfekcyi damskich**
A. WEINSTEINA
LWÓW, UL. SOBIESKIEGO L. 15.
została na nowo uruchomioną i zaopatrzoną w pierwszorzędne materyały na kostyumy i płaszcze zimowe oraz pluszowe. W konanie według najnowszego fasonu.
»« »« CENY UMIARKOWANE. »« »«

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁĄCI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

E. F. 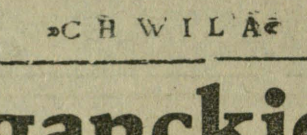 **E. F.**
najpewniejszą angielską pumę hyg. poleca » » **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowizoryę dyskretnie i spiesznie za nadesłaniem 800 Mp. za tuz.

Ważne dla prowincyi!

Papiery oraz wszelkie przybory do pisania poleca 11483
HURTOWNY SKŁAD PAPIERU » » « « **Bonicza 11, I. p.**

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Willa za 6500 dolarów

we Lwowie koło parku stryjskiego do sprzedania, 8 pokoi, gaz, elektryka, wszelaki komfort, ogród, 4 pokoje mogą być wolne.
Wiadomość: Adwokat, Dr. Gołogórski, Lwów pl. Bernardyński L. 11. 11401

Przywóz kakao mielonego już dozwolony!
Kakao holenderskie
„DE JONG"
sprowadzić można wagonowo lub w zbiorowych ładunkach za pośrednictwem reprezentacyi na Polskę. 11477
Ignacy Spira, AJENCYA HANDLOWA
Kraków, ul. Dietlowska 29. — Tel. 1181.

Na sezon szkolny poleca HURTOWNY SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek l. 14.
Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 1034

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 1088
„COLUMBIA"
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Dla reklamy

sprzedajemy **po cenach hurtownych**
żakiety, swaetry męskie, pończochy, szale i czapeczki zimowe
„Dom pończoch"
ul. Jagiellońska 11. 1413

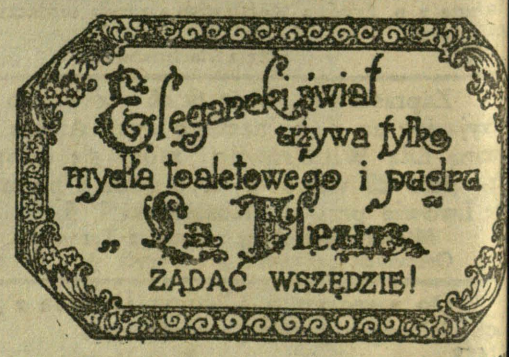

112
Fabryka „Kosmos" Lwów, Św. Marcina

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą « «
Papę dachową i Asfalt
hurtownie i detajlicznie. — Ceny konkurencyjne.
FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI**
Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska« Lwów. Kopernika 11

Nr. 958 Lwów, poniedziałek 19. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Manifest kongresu syonistycznego

Do narodu żydowskiego!

Przed dwudziestu cztery laty rozwinął pierwszy kongres w Bazylei sztandar odrodzenia i wyzwolenia. Obwieścił całemu światu, że Naród Żydowski żyje i siły swe zbiera, by ojczyznę na nowo ugruntować, swoją siedzibę narodową w Erec-Israel odbudować, rozprószonych braci skupić i duszę swą z więzów wygnania wyswobodzić. Hasło pierwszego kongresu w Bazylei, które dotarło do wszystkich krajów rozprószenia, wstrząsnęło całym narodem. Pod sztandarem nowego życia wszystko się skupiło, przystępując do trudnego dzieła wyzwolenia i odbudowy. Mimo nieszczęść i cierpień, mimo wszelkiego rodzaju przeszkód i trudności, nie spoczęła praca ani na chwilę. Obudzone siły narodu zbierały się, żydowski stan posiadania w Erec Israel rósł i zyskiwał. Powstało w Erec Israel żydowskie życie i hebrajska kultura, zarodki przyszłego, wolnego życia. Gdy wybuchła wojna światowa, stanęła nasza garstka gotowa i uzbrojona do dzieła odrodzenia. Byliśmy gotowi w wielkim czasie zburzenia i odbudowy spełnić nadzieje narodu. Z otchłani mąk i katuszy trysnęła ożywcza tęsknota za wolnością i wyzwoleniem, tęsknota uzyskania wespół z innymi uciśnionymi narodami wolności i wyzwolenia.

Nasze wysiłki w całym świecie, a w szczególności w Anglii, Francyi, Włoszech i Ameryce, wydały plon. Narody i państwa uznały nasze prawo do odbudowy naszej siedziby narodowej. Wolną stała się droga do odzyskania ojczyzny pracą naszą i krwią własną. Wolną stała się droga do nowego życia. Brakło tylko wysiłku, któryby odpowiadał wzniosłemu celowi.

Wysiłku tego jeszcze niema. Wprawdzie szeregi naszych przyjaciół się wzmocniły, wprawdzie skupiliśmy wielkie siły z wszystkich warstw Narodu Żydowskiego, z wszystkich krajów rozprószenia, wprawdzie zasoby nasze się powiększyły, to wszystko jednak nie może jeszcze stworzyć cudu odrodzenia Narodu Żydowskiego, cudu powrotu do Syonu.

Zdajemy sobie z tego sprawę, że tylko nieznane naszej dotychczasowej martyrologii udręki i poniżenia nie pozwoliły nam w pełni ocenić ważności chwili. Męczeństwo nasze przeszkodziło w tem masom żydowskim, żyjącym w rozprószeniu, masom, które stale były podporą i dźwignią syonistycznych dążności i krynicą twórczych sił narodowego życia. Ale doniosła godzina, w której Naród budzi się w Erec Israel do nowego życia i światła, woła o czyn. Dłużej czekać nie możemy!

Już zagrożone jest nasze dzieło w Erec Israel z powodu niemocy naszego wysiłku. W Ziemi Izraela polała się krew Izraela, krew naszych dzieci, które za wolność narodu poświęciły swe życie na ołtarzu świętej Ojczyzny. Krew ta, to Krew Przymierza. Nowem uświęceniem podniosła je ona ku wieczystej chwale.

Z niemocy twórczego wysiłku zrodziła się polityczna słabość. Na nasze prawa zdobyte w wojnie i przy zawarciu pokoju pada cień.

Narodzie Izraela! Poważną jest godzina! Piętrzą się przeszkody i trudności; nieprzyjaciel chcący zdławić nasze nadzieje, podnosi głowę! Wybiła godzina ciężkiej próby! Naród nasz musi zebrać i zespolić wszystkie swe twórcze siły i budujące moce; musi złożyć w ofierze tak niezmierzone zasoby, byśmy mogli zalać kraj falą naszej pracy i woli naszej i porwać tym prądem jego mieszkańców!

Narodzie Żydowski! Nie wolno Ci zaniedbać tej godziny! Życie i mienie, energię i pracę złożyć musisz w ofierze! Niech nie mówią o nas, że nie docenilśmy wagi chwili, że popełniliśmy zbrodnię wobec Narodu! Zewrzyjcie szeregi dla pracy około wielkiego Cudu, jakiego dotąd nie znały dzieje ludzkości! Wybudujcie Syon! Zgotujcie Zbawienie Narodowi i Ojczyźnie!

Gdzie indziej a u nas.

(w). Po pięknem lecie wracają ludzie pracy z wywczasów, spędzonych wśród gór lesistych i łąk kwiecistych, do swych codziennych obowiązków. Zebrali nowe siły i wdzięczni są tym, którzy gościnnością swoją ubarwili im kilka tygodni szarego życia. A ci ostatni znów cieszą się żniwem minionego sezonu i w sercach żywią nadzieję, że żniwo przyszłe będzie jeszcze lepsze, bo zwiększą je świeże wspomnienia gościnności, która jest posiewem dla ich plonów. Wzrastać i rozwijać się będą letniska i uzdrowiska, na chwałę kraju całego i z korzyścią dla jego mieszkańców, szczególnie dla tych, którzy w nich stale gospodarzą.

Tak bywa gdzieindziej.

Mała Szwajcarya żyje z swej gościnności i wzrasta w dobrobyt, Włochy napraw iają nią swój bilans pasywny, Austrya poczyna kroczyć w ich ślady. Nawet Czechy, ów kraj odwiecznie zaognionej walki narodowej, na czas sezonu usuwają w miejscach wytchnienia wszelkie zgrzyty i witają gości uprzejmem, wesołem obliczem. Rozumieją swój interes. Z swych głównych uzdrowisk: Karlsbadu, Franzensbadu i Marienbadu, umiały Czechy stworzyć centra światowe, do których z wszystkich krajów zjeżdżają z ochotą zdrowi i chorzy wszystkich wyznań i narodowości. Nawet Żydzi. Tak, nawet Żydzi, chociaż te miejsca kąpielowe leżą w okolicach, które od wielu dziesiątek lat są ośrodkiem bezwzględnego antysemityzmu i wydały takich apostołów tego ruchu, jakimi byli Schoenerer i Wolf. Od lat dziesiątek zjeżdżają do tych uzdrowisk czeskich tysiące Żydów z Polski, Rosyi, Litwy i Ukrainy, bogatych i ubogich, a najwięcej ubogich, a nie było wypadku, by któremu z nich dano odczuć, że niemiłym jest gościem. Mieszkańcy Czech, tak Czesi jak i Niemcy, wiedzą bowiem, że dziecinna i niedorzeczna byłaby polityka, zasypująca źródła i podkopująca podstawy własnego dobrobytu.

U nas dzieje się inaczej. W miejscach kąpielowych i klimatycznych tworzą się komitety, dla ich „odżydzenia"; tu gościnność ustraja hotele i pensyonaty w tabliczki: wstęp Żydom wzbroniony; tu organ dużego odłamu „inteligencyi", opisując przebieg sezonu w Jaremczu („Słowo Polskie" Nr. 412 z dnia 16. bm.) pozwala sobie na takie wynurzenia:

„Pierwszy to właściwie był sezon od

Nowe kierownictwo organizacyi syonistycznej.

Karlsbad. Na ostatniem posiedzeniu nocnem przeprowadził kongres wybór nowego kierownictwa. W skład egzekutywy wchodzą następujący członkowie:

Prezydent organizacyi dr. Chaim Welzmann, prezydent egzekutywy Nachum Sokołow, członkowie egzekutywy: Cowen, dr. Eder (Palestyna), Żabotyński, Lichtheim, Motzkin, Pick, Soprincak, (Palestyna), prof. Rozenblatt (Palestyna), dr. Artur Ruppin (Palestyna), minister Sołowiejczyk. Jedno stanowisko pozostało nieobsadzone, ponieważ Usyszkin nie przyjął jeszcze wyboru.

Członkami Komitetu Wykonawczego zostali wybrani: Bernhard (Rumunia), Abrahams (południowa Afryka), starszy rabin dr. Chajes (Austrya), Goldberg (Ameryka), poseł Grünbaum (Polska), dr. Wiktor Jakobson, dr. Szmarjahu Lewin, Lipsky (Ameryka), Podliszewski (Polska), dr. Leon Reich (Lwów), Hantke, Simon, poseł Stricker (Austrya), Frelman (Kanada), Jellin (Jerozolima), jako zastępcy lewicy Kapłański, B. Katzenelson, dr. Tartakower (Austrya), Twerski i dr. Robert Weltsch (Berlin); jako zastępcy prawicy: Berlin, Herman Struck, rab. Fishman, Epstein i poseł Farbstein.

Do Rady gospodarczej wybrani zostali: Neiditsch, dr. Bertold Feiwel, dr. Jerzy Halpern (Wiedeń), Schocken (Zwickau)), Schweizer (New-ork), Jako zastępca lewicy Kaplański, zastępca prawicy Barth. Trzej członkowie Rady gospodarczej mają prawo udziału w naradach egzekutywy w sprawach gospodarczych.

—ll—

czasu wojny, pierwszy też w wolnej Polsce. Niestety jednak nawet tego roku napływ letników nie był taki, jak się tego należało spodziewać. A nawet wśród tej nielicznej garstki przerażającą większość tworzyło żydostwo, które hałaśliwym żargonem i aroganckiem zachowaniem się tworzyło z uroczego letniska prawdziwie palestyńskie eldorado. I faktycznie ta wszędzie panosząca się tłuszcza żydowskiej hałastry, zogniskowana szczególnie w żydowskim pensyonacie „Helena" tak wychwalanym onegdaj przez własnego korespondenta „Gazety Porannej" była jednym ciemnym i śmierdzącym (dosłownie) momentem w tych wspaniałych górach".

Czy oburzać się na ten objaw „kultury"?

Redaktorom „Słowa Polskiego" zdaje się widocznie, że odznaczają się lepszym zapachem i chcieliby owionąć nim świat cały, wiedząc, że tworzy on odpowiednią atmosferę dla ich myśli i uczuć. Dla ludzi jednak, dla niego nie przywykłych, stanowi on tylko przykład tak brutalnego, w świecie ludzi cywilizowanych niebywałego zdziczenia, że pole jego dzisiejszą domeną w ogródku narodowej demokracyi, o setki i tysiące lat cofnąćby się trzeba, by znaleźć godne jego pendent.

Może jednak redaktor „Słowa Polskiego" być stokroć bardziej dumny na swój własny tapach, Żydów, którzy tą bronią walczyć nie umieją, on tem nie poniży, ani ich do swej kloaki nie ściągnie... O cześć swą walczą Żydzi przed inną, lepszą instancyą.

Brutalny napad „Słowa Polskiego" mimowoli zmusza do porównania. Przed kilku dniami zakończył się w Karlsbadzie — tem — sit venia verbo — Jaremczu czeskiem, kongres syonistyczny. Z całego świata zjechali się tam Żydzi i wszystkie podwoje stanęły przed nimi otworem. Prezydent republiki i rząd wysłali na ich powitanie swego przedstawiciela a dla ich uczczenia ustanowili nawet na czas trwania kongresu hebrajską pieczęć pocztową. Nie raził ich „szwargot" żydowski, ani nie drażnił ich powonienia żydowski „zapach". A są to ludzie, obdarzeni delikatniejszem powonieniem niż p. Dr. Wacław Mejbaum, redaktor „Słowa Polskiego".

Wszystko, widać, jest „względne" na świecie. Wszak są stworzenia, dla których pławienie się w brudzie jest treścią życia.

Z listy prezencyjnej kongresu.

Karlsbad. Na kongresie jest obecnych 306 delegatów z 41 organizacyj krajowych i 139 delegatów z 5 oddzielnych organizacyj, prócz tego z Rosyi 35 delegatów z tonu ogólnych syonistów i 31 delegatów z 31 oddzielnych organizacyj z głosem jedynie doradczym. Pełne prawo głosowania posiada jeszcze 8 członków egzekutywy, doradczy zaś głos 23 członków Komitetu Wykonawczego. Tem samem kongres składa się z 542 osób, a więc 453 z pełnem prawem głosowania, 89 zaś z głosem doradczym. Na organizacye krajowe przypada następująca liczba delegatów: Afryka południ. 6, Ameryka 42, Anglia 7, Argentyna 3, Australia 1, Austrya 10, Belgia 3, Besarabia 9, Brazylia 1, Bukowina 6, Bułgarya 4, Chile, Czechosłowacya 6, Egipt 1, Estonia 1, Finlandya, Fiume, Francya 1, Galicya wschodnia 24, Grecya 3, Holandya 4, Hiszpania 1, Jugosławia 5, Litwa kowieńska 2, Litwa (Wilno) 6, Łotwa 6, Marokko 1, Mezopotamia 2, Palestyna 21, Persya 1, Polska (łącznie z Galicyą zach.) 65, Portugalia, Rumunia 8, Skandynawia 1, Sybirya 1, Szanghai 1, Szwecya 1, Transylwania 8, Tunis 2, Turcya 5, Urugwaj, Węgry 4.

Z organizacyi oddzielnych: Mizrachi 97 delegatów, Zirei-Zion 18, Hitachdut 11, Poale Zion 9, Order of Aucient Maccabeans 4.

Gabinet p. Ponikowskiego.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa. 17. września. Starania p. Ponikowskiego około sformowania nowego gabinetu nie dały jeszcze dotąd pozytywnych rezultatów. Przyznał to p. premier, kiedy o godz. 9-tej wieczorem zaprosił do gabinetu marszałka sprawozdawców sejmowych, aby naszkicować w formach ogólnych kierunek swego programu, z którym zapoznał już przywódców sejmowych, nawzajem informując się o ich desyderatach.

Szkoda wielka, że nowy premier nie powtórzył dziennikarzom słów, wypowiedzianych do przedstawicieli Wyzwolenia a to, iż zamierza podkreślić w ekspose sejmowem dążenie swe, aby każdy obywatel Polski bez różnicy wyznania i narodowości czuł się w Rzeczypospolitej dobrze.

Jeżeli scharakteryzować należy stosunek Sejmu do nowego prezydenta, to da się określić słowami: „Po czynach sądzić go będziemy".

Takie było stanowisko prawie wszystkich przywódców frakcyjnych od narodowych demokratów aż do socyalistów.

Najprawdopodobniej ani Piastowcy ani też panowie z K.P.K., którzy dopiero w niedzielę mają się zetknąć z p. Ponikowskim nic innego nie powiedzą.

Nie obeszło się także i bez incydentów. Gdy p. Ponikowski przyjechał do Sejmu zaprosił do siebie p. Głąbińskiego i Seydę na konferencyę. Na to zaproszenie otrzymał premier odpowiedź, że powinien wiedzieć gdzie się znajduje klub Związku narodowo-ludowego. Wprawdzie p. Ponikowski przyjął tę impertynencyę ale po drodze do klubu wyraził się: „Przybyłem do Sejmu porozumieć się z stronnictwami a nie korygować pewne kategorye posłów."

Jak w stanie tworzenia każdego rządu także i obecnie wymieniane są najrozmaitsze kandydatury na opróżnione teki. I tak tekę ministerstwa oświaty miałby objąć p. Ponikowski, sprawy zagraniczne, roboty publiczne, teka sprawiedliwości, sprawy wojskowe, zdrowia mają pozostać bez zmiany. Koleje — Dobrzycki, b. dzielnica pruska — Chrzanowski, skarb — Stesłowicz, prof. Michalski i p. Szarowski, handel — Rosset.

Ta lista gabinetu zresztą nie kompletna podlegnie jeszcze bez wątpienia skrupulatnej rewizyi. Już teraz dają się słyszeć głosy, iż p.p. Rosset i Chrzanowski do stanowisk swoich nie dorośli.

Warszawa. (E. E.) Dnia 17 bm. w południe przybył do Sejmu p. Ponikowski, któremu powierzono misyę utworzenia nowego gabinetu i odbył konferencyę z Trąmpczyńskim oraz przedstawicielami klubów poselskich począwszy od N. Z. L. Zespół centrowy pragnie pozostawić p. Ponikowskiemu zupełną wolność w wyborze współpracowników.

Głosy prasy warszawskiej.

Warszawa. (E. E.) Dzienniki warszawskie przedstawiając w ogólnym zarysie program Ponikowskiego położyły nacisk na wolę jego prowadzenia polityki pokojowej, ścisłego sojuszu z Francyą, dobrych stosunków z aliantami i unikania wszystkiego co mogłoby wywołać niekorzystne wrażenie zagranicą. W polityce wewnętrznej p. Ponikowski pragnie wytoczyć walkę anarchii i przestrzegać bezstronności zwłaszcza w czasie wyborów, których termin ustala na 1. stycznia 1922 r. Jest również zwolennikiem energicznego ściągania podatków z wszystkich warstw społecznych.

Ignatiew opuścił Warszawę.

Warszawa. (E. E.) Jak dowiaduje się „Przegl. Więcz." Ignatiew szef delegacyi repatryacyjnej rządu sowieckiego i Mirskij urzędnik tej delegacyi opuścili 16 bm. wieczorem Warszawę i udali się do Moskwy.

O wysłanie ultimatum do rządu sowieckiego.

Londyn. (E. E.) „Daily Herald" w korespondencyi z Paryża twierdzi, że podobno rząd francuski miał się zwrócić 20 bm. do rządów polskiego i rumuńskiego aby na odpowiedź Cziczerina wysłały ultimatum do rządu sowieckiego. „Daily News" podaje tę wiadomość z komentarzem sceptycznym, przyczem wyraża pewność, że pogłoska ta będzie zdementowana przez rząd francuski.

—ll—

Spór o Wilno.

Genewa. (Od spec. koresp. Pat.) Delegat litewski Galwanuskaus złożył w Sekretaryacie Generaln. Ligi notę w której oświadcza, że rząd litewski chętnie przyłącza się do życzenia wyrażonego przez zgromadzenie w dniu 15 grudnia 1920 w sprawie zastosowania znanych zasad dotyczących mniejszości narodowych i że rząd litewski okazuje swą gotowość wejścia w porozumienie z Radą w sprawie bliższego określenia tych zobowiązań międzynarodowych w stosunku do mniejszości narodowośc owych na Litwie kowieńskiej. Podkomisya do przyjęcia nowych państw przyjęła do wiadomości deklaracyę litewską. W związku z tem delegat polski Askenazy wystosował do przewodniczącego komisyi, przewodniczącego zgromadzenia i Sekretaryatu Generaln. notę w której określa sytuacyę w jakiej znajduje się mniejszość narodowa polska na Litwie kowieńskiej, sytuacyę, która jaskrawo zaprzecza twierdzeniom delegacyi litewskiej i dowodzi, że Litwa w stosunku do tych mniejszości stosuje system ucisku. Jednoczesnie delegat polski zwrócił się do Sekretaryatu Ligi z prośbą o rozdanie członkom Komisyi kopii memoryału wystosowanego przez posłów polskich do Sejmu kowieńskiego, a domagającego się interwencyi Ligi w sprawie ucisku mniejszości narodowej polskiej.

O umowę handlową polsko-czeską.

Warszawa. (E. E.) Radio. Dnia 2 bm. przybywają do Warszawy delegaci czecho-słowaccy, upoważnieni do prowadzenia wspólnie z delegatami rządu polskiego rokowań w sprawie przyszłej czesko-polskiej umowy handlowej.

Problem irlandzki.

Dublin. (Pat.) Wiadomość o odrzuceniu przez L. George'a projektowanej konferencyi w Invernes wywarła tu bardzo złe wrażenie. De Valera odbył konferencyę z przywódcami sinfeinistów.

Dublin. (Pat.) Nowy poważny zwrot sytuacyi przyjęto tu z pewnego rodzaju przestrachem a w szczególności wiadomość o odwołaniu konferencyi przez L. George'a. De Valera odbył konferencyę z przywódcami sinfeinistów. Gabinet angielski zbierze się z początkiem przyszłego tygodnia w Invernes albo w Gerloch. Niedyspozya L. George'a nie pozwala na natychmiastowe rozpoczęcie obrad.

Zabiegi delegatów greckich.

Bordeax. (Pat.) Wedle wiadomości z frontu grecko-tureckiego wojska greckie ofnęły się. W Genewie delegaci greccy usiłują urobić teren dla uzyskania pośrednictwa państw europejskich w konflikcie grecko-tureckim.

—ll—

Lord Balfour odmówił przyjęcia delegacyi arabskiej.

Genewa. Przewodniczący palestyńskiej delegacyi arabskiej oświadczył współpracownikowi jednego z dzienników tutejszych co następuje:

Przybyliśmy do Genewy celem spotkania się z lordem Arturem Balfourem, autorem historycznej „deklaracyi Balfoura“, która jak wiadomo, ustanawia stworzenie żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Delegacya arabska przybyła do Europy z żądaniem, by Palestyny nie oddawano w zarząd syonistom.

W Genewie mr. Balfour, któremu chcieliśmy przedłożyć nasze postulaty, kategorycznie odmówił nam przyjęcia. Przez sekretarza swego dał nam Balfour do zrozumienia, że powinniśmy się w tej sprawie zwrócić do prof. Chaima Weizmanna, prezydenta wszechświatowej organizacyi syonistycznej.

Z Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Na propozycyę Roberta Cecila zgromadzenie Ligi Narodów przyjęło jawność obrad. Po wyborach czwartego członka trybunału sprawiedliwości przewodniczący Ligi Carnebek w przemówieniu podniósł znaczenie moralne i polityczne oraz wielkie nadzieje jakie budzi nowo konstytuowany trybunał posiedzenie plenarne zawieszono do czasu sporządzenia protokołu.

Genewa. Zgromadzenie Ligi Narodów ukończyło dziś rano dyskusyę nad sprawozdaniem o pracach Rady Ligi i Sekretaryatu.

Delegat Polski o pomocy dla głodującej Rosyi.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta.) Na wczorajszem 14 posiedzeniu plenarnem zgromadzenia Ligi zabrał głos w sprawie niesienia opmocy głodnym w Rosyi prof. Askenazy i powiedział między innymi: Polska ma zaszczyt być ona wschodnie europejskim główną awangardą Ligi Narodów. Jest ona też jedynym członkiem Ligi mającym wspólną granicę z Rosyą na przestrzeni 1200 klm. Wskutek powyższego straszna klęska głodu nędzy i chorób srożących się w Rosyi interesuje Polskę w sposób realny albowiem dla nich istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo i dlatego dla zwalczenia tych klęsk musi ona szukać wszelkiego rodzaju środków. Ale interesują ją te klęski niemniej i ze względów moralnych budząc w niej bardzo głębokie serdeczne współczucie dla nieszczęśliwego sąsiada, dla wielkiego i chorego narodu rosyjskiego. Naród polski chce zapomnieć swoje własne cierpienia i pragnie żyć w zgodzie ze wszystkimi swoimi sąsiadami zarówno wielkimi jak i małymi bez żadnego wyjątku. Jeżeli naród polski dotychczas nie osiągnął tego celu swoich pragnień dzieje się to nie z jego winy, ma on jednak niepłonną nadzieję że cel ten osiągnie. Polska pragnie z całego serca brać udział w wielkiem dziele niesienia pomocy Rosyi. My Polacy — powiedział prof. Askenazy — posiadamy z wyjątkiem samych Rosyan najlepszą znajomość Rosyi. Posiadamy ogromną liczbę lekarzy, techników, uczonyc hitd., znających Rosyę tyle co i Polskę. Jesteśmy też gotowi całą wiedzę fachową tych ludzi oddać na usługi niesienia pomocy. W chwili obecnej istnieją trzy główne źródła inicyatywy a mianowicie: komitet międzysojuszniczy, Hoover i konferencya genewska Czerw. Krzyża. Komitet międzysojuszniczy napotkał na pierwszą przeszkodę w postaci nieprzejednanego stanowiska sowietów, akcya jego będzie jednakże wznowioną. Co się tyczy Hoovera, należy w obliczu Zgromadzenia Ligi oddać hołd jego humanitarnej akcyi na rzecz głodnych dzieci w Rosyi. Ten niezwykły człowiek posiadający wielkie serce i wielką energię pomagał już całemu światu a między innymi również i Polsce. Pamiętać należy oczywiście również i o inicyatywie Nansena. W sprawie niesienia pomocy Polska staje do szeregu nie pustem jedynie słowem ale kompletnym czynem. Nansen w tej mierze na zgromadzeniu oddał hołd dla akcyi Rz. polskiego na rzecz głodujących w Rosyi. Już od dawna tysiące Rosyan znalazło w Polsce schronienia. Rząd polski zadeklarował gotowość oddania do dyspozycyi kilku tysięcy wagonów na potrzeby transportu środków żywnościowych dla Rosyi. Kończę — mówił dalej p. Askenazy — zwróceniem uwagi na pewne szczegóły które mnie uderzyły. Mianowicie roku poprzedniego z Mtej samej trybuny zgromadzenia Ligi poraz pierwszy przemówił o Rosyi Barnes przedstawiciel W. Brytanii w słowach entuzyastycznych, sympatycznych dla Rosyi. B ło to podczas rokowa ńpokojowych między Polsk ai Rosyą. Wówczas p Barnes zachęcał nas do zawarcia pokoju a równocześnie dał wyraz swojemu niekoojowi co do istotnych intencyj rządu polskiego. Obawiał si ęon mianowicie, że zamierzamy rozpocząć nową wojnę przeciwko Rosyi. Przed pewnym czasem zawarliśmy już pokój którego p. Barnes tak bardzo pragnął przyczem zawarliśmy ten pokój z całą lojalnością. I oto z tej samej trybuny ja obecnie w imieniu Polski zwracam się do Panów z apelem na rzecz wielkiej nieszczęśliwej Rosyi. Ten zbieg okoliczności wydaje mi się niezawodnie oznaką osiągniętego postępu oraz jak najlepiej wróży o dalszych postępach w wielkiem dziele powszechnego pojednania wzajemnego zaufania i uniwersalnego braterstwa stanowiącego cel ostateczny instytucyi Ligi Narodów. Mowę delegata polskiego przyjęło zebranie oklaskami.

Liga Narodów wobec kwestyi gdańskiej.

Genewa. (Pat.) Od spec. Koresp. Dziś odbyło się posiedzenie Rady Ligi Narodów w sprawach gdańskich. W myśl wniosku delegata polskiego prof. Askenazego Rada postanowiła odesłać do komisyi wojskowej przy Lidze do zaopiniowania sprawę mandatu obrony wojskowej Gdańska oraz sprawę urządzenia w porcie gdańskim portu D'attache dla floty wojennej polskiej. Sprawę Puppela z Bauernbankiem o odszkodowanie odesłano do bezpośredniego układu pomiędzy Polską i Gdańskiem. Władze wojskowe polskie oraz Senat Gdańska mają w przeciągu dwóch tygodni nadesłać swoje wnioski w sprawie portu D'attache. W obszernem przemówieniu gen. Hacking zaznaczył następnie, że w znacznej ilości, problematów doszło do zupełnego porozumienia pomiędzy Polską a Gdańskiem. Mowca z naciskiem podkreślił dodatnie stanowisko zajęte w rokowaniach przez rząd polski i wskazał na wielkie zasługi w tej mierze komisarza Plucińskiego. Od kilku dni toczą się pomiędzy delegatem polskim Olszewskim a prezydentem Sahmem rokowania w sprawie kolei gdańskiej.

Genewa. (Pat.) Rada Ligi Narodów powierzyła komisyi finansowej zbadenia sytuacyi finansowej w m. Gdańska z tem jednakże zastrzeżeniem, że badanie to w żadnym razie nie może nasuwać przypuszczenia jakoby Rada Ligi zamierzała

Dramat z samych sensacyi złożony. Niemożliwości sprowadzone na grunt możliwości.

Porwanie Dziecka w Cyrku Buffalo

w 5 aktach ze słynnym włoskim atletą Albertinim Macistesem wyświetla obecnie z powodzeniem Kinoteatr »PASAŻ«.

Gościna trupy wileńskiej.

»Ten, który jest policzkowany«,
sztuka w 4 aktach L. Andrejewa.

Sztuka Andrejewa należy do typu utworów scenicznych, które najtrafniej dałyby się określić mianem dramatu algebraicznego. Postacie przesuwające się po scenie nie są żywymi ludźmi, nie są też symbolami ni alegoryami. Są to tylko znaki algebraiczne, ogólnikowe znaki, poza którymi kryje się niewiadoma ilość typu lub ideologii życiowej. Nie tylko jednak w ogólnikowym charakterze osób, ale w systemie prowadzenia akcyi dramat taki przypomina algebraiczne równanie. U podstaw jego stoi niewiadomy znak, człowiek bez imienia, „ten, który (został spoliczkowany“, wątek zaś akcyi prowadzi nie tyle naprzód ile wstecz do podstawienia pod niewiadomą pewnej sumy przeżyć, przejść, któreby jej ilość i jakość, tajemnicę jego znaczenia widzowi-uczniowi wyjaśniały. Jeżeli chodzi o wartościowanie tego rodzaju sztuki, wówczas w imię kardynalnej zasady twórczości dramatycznej — (która jest też kardynalną zasadą natężonego życia), iż każdy człowiek swój los w sobie nosi i że rozszczepianie tej żyjącej jedności człowieka z jego losem na manekin sceniczny na algebraiczny znak i proces, równanie, który jego dramatyczną rolę, los wyjaśnia, jest czemś mało przekonywującem, nieartystycznem i nienaturalnem. Z kinkietowego tła wstają opary o pozorach głębi, mgły przesłaniające pustkę.

„Ten, który jest policzkowany“ jest to postać, znak dla pewnej ilości ludzi zgnębionych bądź to przez życie, bądź to przez ustrój socyalny, przez miłość, przyjaźń etc. Podstawić można jakąkolwiek z tych wartości. Równanie się nie zmieni. Świadomy swego celu dramatycznego pisarz podstawiłby pod tę niewiadomą jedną tylko myśl. Andrejew podstawia kilka. Jego bohater spoliczkowany został przez miłość, przez przyjaciela, który mu zabrał ukochaną kobietę równocześnie z jego ideami, ale z zbytku poszlak, z zbytku napomknień, który jest nieartystyczną antytezą niedomówień, można słusznie wnosić, że policzkującym był też ustrój socyalny, tłum, rozpierający się po widowniach cyrku, z którego patrzy ku nim groteskowym uśmiechem — świadomość. A skoro tak jest, skoro życie jest tylko banalną walką o byt, wyrzucającą słabszych poza rampę widowni, na żer dla silniejszych, dla zwycięzców — wówczas liryczny wyraz współczucia dla spoliczkowanych, dla tych co cicho zeszli w świat kulis,, nie może być postulatem etycznym, jedną dźwignią dramatu. Algebraiczny naturalizm sztuki Andrejewa błądzi też po omacku. Jedne i te same nastroje, jeden i ten sam epizod akcyi powtarza się wielekroć, bez potrzeby i konieczności. Spoliczkowanemu raz „tłum“ odebrał żonę, teraz po raz drugi „tłum“ odbiera mu ukochaną Consuelę. Jedna z tych dwu akcyj jest stanowczo zbyteczna, jest przeładowaniem dramatu; anarchistyczny jest również pomysł zastrzelenia się bankiera-męża Consueli. Personifikuje on tłum i musi być przez autora tezy o policzkowanych konsekwentnie przeprowadzony do końca. Skoro pozbawił się życia, więc jego miłość do Consueli nie była tylko aktem kupna kobiety, lecz prawdziwą miłością, która i policzkujących niekiedy policzkuje. Jeżeli „deologiczna“ strona sztuki nie wytrzymuje krytyki, jeżeli gmatwanina poważnych w formie a banalnych w treści wielkich słów nuży i dezoryentuje widza, to sceniczne wypowiedzenie się Andrejewa jest barwne, a małe epizodycznie naszkicowane postacie dramatu są bardzo udatnemi sylwetami realistycznych typów. Takim udatnym — wbrew intencyi dramatu — typem jest Zinyda, cyrkowa poskromicielka lwów i swego serca, postać kobieca silna i pełna temperamentu, która w wspaniałej interpretacyi pny Braz niezwykle silne wywierała wrażenie. Zwłaszcza obie mimiczne sceny, scena poprzedzającą jej szał na arenie cyrkowej i oddanie przezwycięże-

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Pożegnalne przedstawienia Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5. Pożegnalne przedstawienia

DZIŚ w niedzielę i poniedziałek 18. i 19. września o godzinie 8 wieczorem. **PREMIERA: „TEN, który jest policzkowany“**

sztuka w 4 aktach z życia cyrkowego Le nida Andrejewa t umaczona przez A. Morewskiego.

OSOBY:

Konsuela-tancerka (na afiszu królowa w tangu nakoniu) — Mirjam Orleska
Hrabia Manczyni — ojciec Konsueli — Jó ef Bu ow
Ten — Kloun w cyrku Brike na afiszu — Ten, który jest po'iczkowany) — Aleksy Sztein
Brike—papa Brike—dyrektor cyrku Jakób Wajslic
Zin de — poskromicielka lwów, żona Brike — Anna Braz
Alfred Bezano — dżokej — Szalom Tani
Pan — Abram Słobodski
B ron Renjar — Leib Kad.son
Dżekson — Kloun (»słońce Dżeksona«) — Ma eusz Kowal ki, Noe Nachbusz
Tili klowny muzykalne — Luba Kadison
Pofi klowny muzykalne — Pola Walter
Tomas — Henryk Tarło
Ka elmistrz — Samuel Szefel
Cyrkowy najeźdźca — Izak Kowner

Artyści, Artystki. Chóralny balet, akrobaci cyrkowi.

Rzecz dzieje się w jednym z wielkich miast Francyi. — Wystawa: L. Kadison.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. oraz w sobotę i niedzielę tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Dziś po raz ostatni w **MARYSIENCE** i **KOPERNIKU**

amerykański dramat wysoce sensacyjny p. t.

Haniebny czyn

organizować pomoc finansową na korzyść Gdańska.

—x—

Rewolucya indyjska.

Londyn. (Pat.) Telegramy nadchodzące do urzędu dla Indyi donoszą, że sytuacya w Melabarze punkcie środkowym powstania staje się poważną. Wielu urzędników policyjnych zabito. Działalność powstańców wzmaga się. 5 band powstańczych w sile trzech tys. ludzi niepokoi okolice.

—x—

Podział Rusi przykarpackiej.

Praga. (Pat.) Z dniem 15 bm. wszedł w życie poddział Rusi przykarpackiej na trzy grupy a mianowicie: Użgorod z siedzibą w Użgorodzie, Bresszak z siedzibą w Munkaczu a Marmoros Shiget z siedzibą w Huszt.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Radio. Z Paryża donoszą: W Piątek przybył tu Borys Sawinkow.

*

(Pat.) Z Genewy donoszą: Moore (Stany Zjednoczony) oświadczył, że przyjmuje godność sędziego trybunału międzynarodowego w Hadze.

(Pat.) Z Genewy donoszą: Komisya Ligi dla spraw blokady i rozbrojenia uchwaliła że pozbawienie aprowizacyi ludności cywilnej uważane będzie za ostateczny środek przymusowy do którego uciekać się dowolno będzie jedynie w razie stwierdzonej bezskuteczności innych środków.

Dla uzyskania posady maszynisty nie potrzeba metryki chrztu.

Magistrat m. Kałusza nadesłał nam pod 14. bm. do L. 3561/21 następujące pismo:

Odnośnie do artykułu pod napisem: „Dla uzyskania posady maszynisty potrzeba metryki chrztu“ umieszczonego w numerze 953 „Chwili“ z 14. września 1921 zawiadamiamy najuprzejmiej, że umieszczenie w warunkach słów: „metrykę chrztu“ stało się tylko na skutek mylnej stylizacyi i przeoczenia z wykluczeniem wszelkiej tendencyi. Aby zaś błąd naprawić, umieszczamy ogłoszenie tego konkursu ponownie z stosowną poprawką.

Dziękując zaś za zwrócenie w ten sposób naszej uwagi na popełniony błąd w stylizacyi ogłoszenia

pozostajemy
z poważaniem
Burmistrz:
Mandryk.

Z sali sądowej.

Radca magistratu Platowski przed sądem.

Lwów, 17. września.

W sobotę o godzinie 11-ej przed południem ogłoszony został wyrok w sprawie radcy magistratu Platowskiego i urzędnika Stworzyńskiego, oskarzonych o zbrodnię sprzeniewierzenia. Oskarzonego Platowskiego sąd uwolnił od oskarzenia dla braku dowodów winy, natomiast Stworzyński zasądzony został na karę czteromiesięcznego więzienia. Przy zastosowaniu ustawy amnestyjnej karę zmniejszono do dwu miesięcy więzienia. Obrońca dr. Pieracki zgłosił zażalenie nieważności.

Rozgrabienie szpitalu.

Przed zwykłym Trybunałem odpowiadał Jan Kozak, oskarzony o kradzież. W listopadzie 1918 roku w czasie walk polsko-ukraińskich został mianowicie rozgrabiony szpital wojskowy w Zamarstynowie. Mieszkańcy tamtejsi, korzystając z ówczesnej anarchii rozgrabili cały szpital, zabierając wszystko co im w ręce wpadło. Później zdołano ująć kilku uczestników tych grabieży a między innymi osk. Kozaka. Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał Kozaka na 4 tygodnie aresztu, która to kara umorzona została na podstawie ustawy amnestyjnej. Oskarzonego bronił adwokat dr. Malz.

Z sądu wojskowego.

Bandyci przed sądem doraźnym.

Lwów 17 września.

Dziś o godzinie 1-szej w południe ogłoszony został wyrok sądu doraźnego w sprawie przeciw dezerterom 19 p.p.: Władysławowi Owczarkowi i Stanisławowi Wolskiemu, którzy w czasie od 27. lipca br. do 3 września br. dokonali całego szeregu napadów rabunkowych w powiecie lwowskim. Wyrokiem sądu doraźnego zostali obaj oskarzeni skazani na karę śmierci przez rozstrzelanie, degradacyę i wydalenie z armii. Wyrok ten został zatwierdzony przez właściwego komendanta, który równocześnie zrobił użytek z przysługującego mu prawa łaski i zamienił obu skazańcom karę śmierci na karę ciężkiego więzienia po 20 lat. Ponadto nałożono zasądzonym obostrzenia a to co 14 dni ciemnicę, pozostawanie w odosobnionem zamknięciu przez 1 miesiąc w każdym roku, wreszcie ciemnicę i post dnia 27 lipca każdego roku. Oskarzeni przyjęli ogłoszony wyrok spokojnie. Obu natychmiast zakuto w kajdany a w najbliższych dniach odstawieni zostaną do wojskowego zakładu kary.

NADESŁANE.

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brüchowny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 1153

Okulista Docent dr. W. Reis powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 2 od 12½—3½. 1098

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY 1066
Dr. REICHARDA i FEDERA
Złoczów, ul. Daniłowiczów 3, (naprzeciw Magistratu) otwarty od 9—1 i od 3—6. (Ceny umiarkowane)

Lekarz chorób skórnych i wenerycznych Dr. A. NADE
ordynuje od 12—1 i od 3—5 pop. — Lwów, HALICKI 7. 112

Z okazyi wyzdrowienia naszego najukochańszego syna Zygusi składamy na rzecz Ochronki ier woj. Róży Melzerowej 10 000 Mkp
1123 Kotla scy.

Wpisy na kursa dramaty zne przy »HABAMA« odbędą s od 18.—23. bm między 9 a 10 przed w Związku Nauczycieli, Św Anny Tam udziela się też wszelkich info macyi. 115

nia wielkiego uczucia były doskonałe. Udatnym również był typ Hrabiego Mauzini, laferzysty cierpiącego środki utrzymania z córki tancerki Konsueli w trafnej interpretacyi Bułowa. Pna Orleska jako problematyczny typ dziewczęcia Konsueli, nieświadomego praw rządzących jej sercem i losem, była pełna powabu w chwilach, gdy uchylające się zasłony akcyi coraz nowe otwierały przed nią horyzonty uczuć. (Konsuela jest — że nawiasem dodamy — postacią przejętą przez Andrejewa — z literatury niemieckiej „Pippa“ Hauptmana i „Beatrycze“ w „Schleier der Beatrice“ Schnitzlera). Niezwykle trudną rolę algebraicznego bohatera grał z przejęciem się p. Sztein, który zwłaszcza w drugim akcie, gdzie intuicyjnie oryentuje się w wzajemnych ustosunkowaniach występujących osób był doskonały. W pierwszym i trzecim akcie cierpiał i on przez rozwlekłość i powtarzanie się uczuciowych nastrojów sztuki. Wdzięcznie wyglądała para klownów subtelnie oddanych przez panie Walter i Lubę Kadison. Panowie Słobodzki, Tanin, Nachbun i Wajslic — mieli role brutalnie zarysowane — wywiązali się z nich poprawnie. W trudnej, niekonsekwentnej roli Barona Benjaza stworzył p. Kadison posępny skończony typ.

H. Hescheles.

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. — 11539

W niedzielę o godz. 7·30 wieczorem
„SŁOMIANY WDOWIEC"
kom. operetka w 3 aktach.
W niedzielę o godz. 3·30 popoł. Benefis pani R. Fuchsowej i Pinka Friedmana dnia bieżącego
„Judale"

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

1)	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp.	20 M.
2)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
3)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
4)	Przed kroniką » » »	120 »
5)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
6)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
7)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp » » »	9 »
8)	Cała stronica	20.000 »
9)	Pół stronicy	10.000 »
10)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60.000 »
11)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

Repertuar teatru Miejskiego.

Niedziela 18 września o godz. 7.30 „Kobieta bez skazy".

Poniedziałek 19 września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi" operetka.

Repertuar Teatru Małego.

Niedziela 18 września „Zakochani" lekka komedya w trzech aktach.

Poniedziałek 19 września „Moralność pani Dulskiej" G. Zapolskiej.

Wtorek 20 września „Chory z urojenia" „Moliera".

—[] []—

— **Wystawa Sztuki i przemysłu artystycznego**, której urządzeniem w czasie »Targów Wschodnich« zajął się Powszechny Związek Polskich Artystów Plastyków we Lwowie, będzie rozmieszczoną — ze względu na ilość zgłoszonych prac w dwu lokalach, a mianowicie w Państwowej szkole przemysłowej przy ulicy Snopkowskiej i w domu Związku przy ulicy Wronowskich.

Projektowaną jest obecna wystawa prac Rolnistów i Zdroju.

Zarząd Związku Miast Polskich pragnąc umożliwić swym członkom zapoznania się z »Targami« i wzięcia udziału w uroczystościach otwarcia, postanowił odbyć w okresie »Targów Wschodnich« posiedzenie Zarządu i komisyi specyalnych we Lwowie, wskutek czego przybędzie przeszło 40 osób, reprezentujących najpoważniejsze miasta ze wszystkich dzielnic Polski.

Zawiadomienie.

Podajemy do wiadomości Sz. klijenteli, iż przedstawicielstwo na Małopolskę znanych ze swej dobroci mydeł toaletowych marki

„HELIOS"

oddaliśmy firmie:

DOM HANDLOWY
„Ziegelman i Kulas" w Warszawie
Laboratorium kosmetyczne »Helios«.

W myśl powyższego zawiadomienia najuprzejmie prosimy Szanowną klijentelę o zwracanie się do nas ze zleceniami, które będą najstaranniej wykonane 11515

Z wysokiem poważaniem
Dom Handlowy: „Ziegelman i Kulas" w Warszawie.
Nalewki 24 Telefony 59-74, 216-66 i 2 9-4..

Konfiskaty. Skonfiskowane zostały Nr. 189 czasopisma »Ukraińskij Wistnyk« z 17 bm oraz Nr. 12 czasopisma »Sprawa robotnicza z 18 b. m.

— **Troska o przyjeżdżających na »Targi Wschodnie«.** W czwartek dnia 15 bm. odbyło się posiedzenie Wydziału Stow. Gospodnio-Restauracyjnego przy współudziale Przewodniczących sekcyi restauratorów, cukierników i kawiarzy jakoteż Przewodniczącego Centralnego Związku pracowników kelnerskich. Przewodniczący Makksymowicz zagaiwszy posiedzenie udzielił głosu Delegatom Komitetu Wykonawczego „Targów Wschodnich" p. Dyrektorowi Grosmanowi i Wasungowi, którzy poinformowali zgromadzonych o ilości spodziewanych gości i prosili o poczynienie odpowiednich przygotowań na ich przyjęcie w mieście Lwowie.

Po dłuższej dyskusyi Zebranie uchwaliło jednomyślnie następującą rezolucyę:

Wydział Stowarzyszenia Gospodnio-Restauracyjnego, jest przekonany, że „Targi Wschodnie" jako stała instytucya przyczynią się niezmiernie do rozwoju m. Lwowa a tem samem i do podniesienia przemysłów związanych z napływem do miasta osób przyjezdnych. Zdając sobie sprawę z tego, że sposób przyjęcia gości w hotelach, restauracyach, cukierniach i kawiarniach wywrze znaczny wpływ na utrwalenie się i rozwój przyszłych „Targów", Wydział zwraca się do ogółu swych członków z gorącem apelem by całą swą energię wysilili w celu gościnnego i uprzejmego przyjęcia gości a unikali wszelkiego ich wyzysku.

Wydział Stowarzyszenia apeluje do swych członków by na czas trwania „Targów" nie podnosili cen w swych przedsiębiorstwach, lecz utrzymali je na obecnem poziomie.

Wydział Stowarzyszenia Gospodnio-Restauracyjnego liczy jednakowoż, że rzeźnicy, piekarze i handlarze środków spożywczych utrzymają ceny na obecnym poziomie a tem samem dozwolą utrzymać ceny w dotychczasowej wysokości w restauracyach, cukierniach i kawiarniach.

Członkowie Stowarzyszenia zastrzegają się jedynie, że wobec braku przydziału spirytusu ze strony Izby Skarbowej i konieczności zakupywania alkoholu na wolnym targu, gdzie przez panujące konsorcyum cena została podniesiona ponad 3.000 Mkp. za litr i z dnia na dzień dalszym ulega podwyżkom, nie mogą przyjąć na siebie zobowiązania utrzymania cen obecnych, o ile Izba Skarbowa nie przydzieli pewnej ilości spirytusu bezpośrednio ich przedsiębiorstwom. W razie przydziału spirytusu bezpośrednio przez Izbę Skarbową będą w stanie nawet ceny nieco obniżyć.

Przewodniczący Centralnego Związku pracowników kelnerskich p. Hell oświadczył, iż w najbliższych dniach zwoła zebranie pracowników kelnerskich, na którem zaapeluje do ogółu członków swego Stowarzyszenia by jak najuprzejmiej i jak najgorliwiej wypełnili obowiązki swego zawodu w czasie „Targów Wschodnich".

— **Wpisy do Akademii weterynaryjnej w Lwowie** Rektorat Akademii weterynaryi w Lwowie ogłasza, że wpisy na rok akademicki 1921—22 trwają od 1—9. października włącznie.

— **Wpisy na uniwersytecie wiedeńskich** Na uniwersytecie wiedeńskim rozpoczynają się inskrypcye na rok 1921—22 dnia 26. bm. dla obywateli austryackich, zaś dnia 10. października dla obcokrajowców. Z powodu braku materyałów naukowych w anatomii została liczba słuchaczy na wydziale medycznym na pierwszym roku ograniczoną. Na pierwszy rok studyów medycznych przyjętych zostanie tylko 400 studentów. Z tych samych powodów nie może być zapewnione przyjęcie tym słuchaczom, którzy rozpoczęli studya na wydziale w półroczu letnim 1921.

Wpisy na technice wiedeńskiej rozpoczynają się dnia 1. października i trwają do 15 października łącznie. Wpisy na akademii wyterynaryi rozpoczynają się 27 bm. i trwają do 14 października. Inskrypcye na akademii eksportowej trwają od 1 do 4 października, wreszcie wpisy na akademii rolniczej trwają od 1 do 15 października.

— **Systematyczne kradzieże części od maszyn.** Janowi Staszkiewiczowi, właścicielowi fabryki przy ul. Franciszkańskiej 11. ginęły od pewnego czasu części od maszyn roboczych. Podejrzenie padło na czeladników tego zakładu Józefa Wiśniewskiego i Leonarda Halperna.

Przy rewizyi przeprowadzonej w mieszkaniu Karola Czernego, zajętego w pracowni Wąsowicza przy ul. Sobieszczyznie l. 3 znaleziono część maszyny do szlifowania którą poszkodowany agnoskował jako swoją własność.

Sprowadzonych na policyę Józefa Wiśniewskiego i Leonarda Halperna, którzy systematycznie dopuszczali się kradzieży oraz Karola Czernego osadzono w aresztach policyjnych.

— **Sprostowanie.** W związku z notatką Szan. Pisma („Chwila" Nr. 931 z 23. sierpnia 1921) pt. „Brak kultury" — D. O. Gen. prosi o zamieszczenie po myśli §. 19 ust. pras. następującego sprostowania:

Zajście, opisane w powyższej notatce spowodowane zostało jedynie prowokacyjnem zachowaniem się rzekomo pokrzywdzonego, przyczem stwierdza się kategorycznie, że tenże w twarz przez por. Miączyńskiego uderzony nie został.

Sprawa oparła się o posterunkowego i o policyę na wyłączne żądanie por. Miączyńskiego.

Za zgodność: Podpis nieczytelny.

Dowódca O. Genu: Lamezan-Salins Gen.-por.

— **Poszukiwany Artur Kohn** przez małżonkę Gertrudę Kohn, Berlin, Hufelandstrasse 17. Dnia 29. maja 1919 roku, wracając jako jeniec wojenny z Rosyi otrzymał w Ekspozyturze Wiedeńskiego Banku Związkowego w Stanisławowie list kredytowy na Wiedeń na koron 1800.—. Po odbtiór kwoty dotychczas się nie zgłosił. 11491

—oo—

— **Lekarz chorób dziecięcych Dr. S. Reicheles** ul. Zyblikiewicza 31 ord. 3—5. Stosuje leczenie sztucznem górskiem słońcem (lampa kwarcowa). 11510

Wiadomości handlowe.

Lwów, 17. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya słaba.

Płacono: Dolary ameryk. 4500, kanadyjskie 3900, marki niem 42·00, leje rum. 39·00—39·50, kor. czeskie 55·00, franki franc. 310—320

Wiedeń 320, Berlin 44·50, Praga 58.

—88—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 17. września 1921.

Dolary amer. 4625—4535, marki niem. 4315—4300.

Belgia 325, Berlin 44·00—43·00—43·70, Londyn 17700—17800, Paryż 335—327, Wiedeń 313—312 300.

Z okazyi zaręczyn najukochańszej Róży Ferbel z p. Oskarem Grünem życzymy dużo szczęścia i pomyślności na nowej drodze życia

1152 Genia, Lila, Rózia.

Z okazyi zaślubin p. Ireny Zapowiedzianej p. Finklem z Brodów serdecznie gratulują

Privesowie.

Kino „Grażyna“ Leona Sapiehy 34. Dziś w niedzielę po raz ostatni **„Szpieg rewolucyonista“** wspaniały dramat z życia rewolucyonistów. 11506

Z okazyi zaręczyn kolegi p. Majera Gelbera z p. Fańcią Fussfeldówną zasyła serdeczne gratulacye kolega
11528 Aron Schnapper

Jasnej i szczęśliwej przyszłości z okazyi zaręczyn p. Julii Pochównej z p. Norbertem Arnoldem życzą
11517 Bernard Chuwen z narzeczoną.

Moses Stadtmauer Gizela Bandler
Czortków Korolówka
11519 zaręczeni we wrześniu 1921

Z okazyi zaręczyn p. Salomona Lipschütza z p. Sabiną Lachser gratulują i życzą jasnej przyszłości
11512 Tobias Bernhaut.

Salomon Lipschütz Sabina Lachser
Tarnopol Kozłów
11513 zaręczeni we wrześniu 1921.

Do zaślubin p. M. Enisa z pną P. Goldschlagżanką zasyłają serdeczne gratulacye Koppłowie i Meschlowie. 11532

Panu Maksowi Zimmermanowi i Szanownej Małżonce z okazyi zaślubin gratuluje Jakób Melzer. 11523

Z okazyi zaślubin panny Preczepowny z p. Finklem z Brodów serdecznie gratuluje
Izak Lewin
11504 z rodziną.

DROBNE OGŁOSZENIA

WOLNE POSADY.

Inteligentna panna do dzieci (szk. lud.) znajdzie natychmiast posadę na korzystnych warunkach i całe utrzymanie. Z hebrejskim i muzyką mają pierwszeństwo. Zgłoszenia Dwernickiego 42, drzwi Nr. 1. 11468

Subjekta starszego z branży obuwia poszukuje firma A. Tendler, Kilińskiego 1. 11478

Zastępca rutynowany w dziale kosmetycznym na Lwów ewent. na prowincyę zostanie natychmiast pod korzystnymi warunkami przyjęty. Wytw. kosmetyczna »Lusia«, Lwów, Legionów 37. 11459

Adwokat Dr. Lindenbaum w Glinianach poszukuje panny z dobrego domu ze znajomością francuskiego jako nauczycielki dla 6-letniej dziewczynki Dobre obchodzenie się. Warunki wedle umowy. 11314

NAUKA i WYCHOWANIE.

Akademik wyuczy łatwą metodą języka francuskiego lub hebrajskiego, udziela również lekcyi z zakresu szkół średnich zwłaszcza klas wyższych. Zgłoszenia pisemne do Administracyi pod »Akademik«. 11537

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15. kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków. Rodowite siły. 11101

Absolwent uniwersytetu »Eton College« udziela lekcyj języka angielskiego. Tylko poważni reflektanci złożą zgłoszenia pod »3 miesiące« w Administracyi. 11518

Marya Pawlikow-Nowakowska b. śpiewaczka opery lwowskiej udziela lekcyi śpiewu solowego metodą Souvestrów z Drezna. Wpisy i próby głosu codziennie od 4—5. Ulica Ormiańska l. 8, II. piętro. 11511

Pierwszego października rozpoczyna się kurs buchalteryi kupieckiej, rachunków, korespondencyi oraz nauka o handlu pod fachowem kierownictwem, kursa kończyć się będą egzamminem w Państwowej Akademii handlow j. Również stenografia polska, francuska, angielska, niemiecka. pisanie na maszynie. Rutkowski, Zyblikiewicza l. 41. 11514

Ucznia lub uczenicę od lat 10—13 przyjmie inteligentna rodzina na utrzymanie. Fortepian i pomoc w nauce w domu. Zgłoszenia pod »Inteligentna rodzina«. 11507

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11453
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Krawczyni Damska! Przyjmuje wszelkie roboty do szycia. Kołłątaja 5/II. 11345

Obejmę kancelaryę adwokacką we Lwowie lub na prowincyi pośrednictwo wynagrodzone. Zgłoszenia pod Dr. R. do Administracyi. 11381

KUPNO-SPRZEDAŻ.

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy. męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjednych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Sprzedaż mebli i giętych krzeseł Gmach Hr. Skarbka, brama 5 w podwórzu. I. piętro. 11204

Cyrkularki kompletne do drzewa, różno łożyskowe, piły tarczowe, gatrowe, motory, artykuły techniczne, dostarczą zakłady Standart, Kraków, Grodzka 25. 11489

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincyę. 10024

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Mezanim. 11130

Sprzedam 1/8 część realności. Listy »Dwupiętrówka« do Adm. »Chwili«. 11530

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Większego magazynu masywnie zbudowanego suchego i dobrze oświetlonego poszukuje do najęcia fabryka »Dąb«, Lwów, Łyczakowska 27. 11395

Pokoju umeblowanego lub bez mebli dla 1 osoby poszukuje się M. Barnik, Krasickich 8. 11411

Zamienię mieszkanie we Wiedniu składające się z trzech pokoi z komfortem z meblami na takie same we Lwowie z meblami lub bez. Bliższa wiadomość Ozyasz Knoll, Wiedeń, Vorgartenstr. 150 lub we Lwowie Biuro sped. J. Preczep i Ska. 11488

Pokoju kawalerskiego poszukuje zamożny technik. Łask. zgłoszenia pod »Spokojny« do Admin »Chwili«. 11474

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem wejściem. = Czynsz wedle umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwili« 11444

Mam lokal frontowy z 2 ubikacyi przy najruchliwszej ulicy Lwowa. Poszukuję spólnika z większym wkładem celem założenia hurtownego interesu. Zgłoszenia pisemne do biura ogłoszeń Buchstaba, Legionów pod M. B. 11410

Salon elegancko umeblowany dla zamożnych dwóch Panów do wynajęcia na czas Targów Wschodnich. Zgłoszenia do Adm. pod »Salon«. 11528

POSAD POSZUKUJĄ.

Akademik obejmie posadę nauczyciela domowego na wsi. Prócz polskiego i niemieckiego dzieli też lekcyi francuskiego, początków hebrajskiego i gry na mandolinie. Najchętniej w pobliżu stacyi kolejowej. Zgłoszenia do Adm. pod »Nauczyciel domowy«. 11

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Zgubiono złotą broszkę wielką z fotografią, jako pamiątka bardzo drogą. Znalazca raczy zwrócić za wys. wynagrodzeniem, Szpitalna 17, wł dom 11

INTERESA HANDLOWE.

Uczciwy spólnik celem rozszerzenia handlu galanteryjnego na obuwie poszukiwany. Wiadomość: Gródecka 34, II. p. 11

Poszukuję spólnika z wkładem do 3 milionów celem otwarcia pierwszorzędnego magazynu obuwia. — Zgłoszenia do Administracyi pod »Korzyść«. 11

Spólnika z większym kapitałem do dobrze idącego interesu poszukuję. Wiadomość, Kopernika 12, Syriusz. 11

Spólnika z kapitałem do drogueryi poszukuje Pod »Interes« do Adm. »Chwili«. 11

Ogłoszenia.

Willa za 6500 dolarów

we Lwowie koło parku stryjskiego do sprzedania 8 pokoi, gaz, elektryka, wszelaki komfort, ogród 4 pokoje mogą być wolne.
Wiadomość: Adwokat, Dr. Gołogórski, Lwów, Bernardyński L. 11. 11

Nauczycieli

matematyki (z fizyką) oraz historyi i geografii tylko z ukończonym wyższem wykształceniem do klas wyższych poszukuje 8-kl. gimnazyum żeńskie 11
K. Wolfsohnowej w Łodzi (Zawadzka 23)

Ważne dla prowincyi!

Papiery oraz wszelkie przybory do pisania poleca 11
HURTOWNY SKŁAD PAPIERU Bożnicza 11, I.

E. F. **E. F.**
najpewniejszą angielską gumę hyg. poleca S. Feder, Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

CERATY, meble tapicerowane, sienniki :: kapy, chodniki i koce poleca największy skład tapet 10534 SYKSTUSKA 18
KICZALES i MARGULIES

Trotyl tartaczne lub stolarskie kupuje wagonowo firma »Piorun« Lwów, Lwowska 48. — Tel. 476. 11

Części maszynowe, pieścienie, czółenka, igły i t. p. hurtownie i detailicznie poleca **Jakób Rosenman,** LWÓW, UL. AKADEMICKA 11

Polonista [ka]

do gimnazyum w Kongresówce natychmiast poszukiwany. Bliższa wiadomość Dr. Karpówna, Wałowa 31. 11

Lwów, ul. Sykstuska 14

BATERYE elektr., Miha Gold
4—8 godzin poleca **Fa Michał Hackel**
Lwów, Kazimierzowska 4.
Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Najlepsze bibułki cygaretowe »Leopolis verge« do nabycia w składach papieru: SUM, pl. Gołuchowskich 1. WILDER, Szpitalna Dom tow. IMBER, Słoneczna 11a. EIDEN i GOTTESMAN Rutowskiego Gmach Skarbka.

Wyciąć i przechować

Jadę do Lwowa na **Targi Wschodnie** i nie wrócę nie poznawszy się z **Grupą VIII. stanowisko 15.**

ZA BRYLANTY, ZŁOTO Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN** LWOW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Za Brylanty, Złoto, SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ, PŁACI NAJWYŻSZE CENY **Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5** wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

OSTRZEGAM przed zakupnem od mego ojca realności przy ul. Kochanowskiego 4 „ „ „ Kochanowskiego 6 „ „ „ Kochanowskiego 8 będących w stadyum procesu. 11535 Z poważaniem **Inż. Jan Alojzy Schumann.**

Aparaty telefoniczne stołowe (interurbana) oraz baterye do tychże dostarcza firma 11521 **BERNARD PANZER, Lwów, Kopernika l. 17.**

PIERWSZORZĘDNA 11318 **KAWIARNIA i RESTAURACYA RENESANS** we Lwowie, ul. 3-go Maja 12, w parterze poleca śniadania, obiady i kolacye oraz pierwszorzędnej jakości rozmaite napoje krajowe i zagraniczne, — Bar poznański obficie zaopatrzony w przekąski i napoje. **Największy lokal w całej Polsce mieści przeszło 1000 osób.** **RENDEZ-VOUS świata eleganckiego i kupieckiego.** Codziennie w południe przy obiedzie i wieczór Koncert słynnej orkiestry symfonicznej pod batutą znakomitego kapelmistrza i kompozytora Szwarcmanowa.

Hurtownia dla Konsumów sp. z ogr. odp. we Lwowie. Biuro: Chorążczyzna 11a. Skład: Romanowicza 11. Najtańsze miejsce zakupna wszelkich towarów włóknistych jak sukno, szewioty, kamgarny, caigi, płótna, zefiry i t. d. i t. d. 11509 Gotowe ubrania i bielizna. Obuwie dla robotników i skóry. Sprzedaż hurtowna i detaliczna bez ograniczenia. Zastępstwo wyborowej CYKORYI fabryki »Gleba« w Włocławku. Sprzedaż tylko hurtowna.

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej **Malwina Immerglück Lwów, Jagiellońska 17** kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe. 10779

Z etyki Talmudu Sentencje Ojców Synagogi (PIRKEJ AWOTH tłum S. Spitzer. — Cena 60 Mk. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. — Skład główny: Księgarnia »Beth Izrael«, Lwów, Jagiellońska 15. 11329

Ziemski Bank Kredytowy S. A. we Lwowie

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 22. marca 1921 zatwierdzonej przez Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 27. sierpnia 1921 r. Nr, 14538/21/DK. Rada Zawiadowcza Ziemskiego Banku kredytowego przystępuje do podwyższenia kapitału akcyjnego Banku o Marek polskich 105,000.000 czyli z Mkp, 105,000.000 na

Mkp. 210,000.000

przez wydanie 375.000 sztuk nowych na okaziciela opiewających gotówką pełnowpłaconych akcyi VIII. Emisyi nominalnej wartości Mkp. 280 każda.

Z powyższej ilości połowa akcyi została już pokryta i pełnowpłacona.

Pozostała ilość oddana będzie na następujących

warunkach subskrypcyjnych:

1. Dotychczasowym akcyonaryuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcyi, a to w stosunku jednej nowej na dwie stare akcye.
2. Prawo poboru zgłoszone być musi w czasie do 20-go października 1921 r. Zgłoszenia dokonane po upływie powyższego terminu uwzględnione nie będą.
3. Akcyonaryusze wykonujący prawo poboru winni przedłożyć równocześnie ze zgłoszeniem swoje akcye, względnie świadectwa tymczasowe, celem uwidocznienia na nich wykonania prawa poboru.
4. Kurs emisyi wynosi dla starych akcyonaryuszy Mkp. 400 za sztukę.
5. Nieobjęte w powyższy sposób akcye oddane będą w drodze wolnej subskrypcyi nowym subskrybentom po kursie Mk. 500 Nowe zgłoszenia przyjmowane będą również tylko w czasie do 20-go październ ka 1921 r.
6. Repartycya zgłoszonych z wolnej subskrypcyi akcyi nastąpi w najbliższym czasie po zamknięciu subskrypcyi, przyczem Rada Zawiadowcza zastrzega sobie prawo dowolnej redukcyi zgłoszeń, oraz zwrotu wpłaconej gotówki z odsetkami 3 prc.
7. Przy zgłoszeniach prawa poboru nowych akcyi należy uiścić gotówką całą cenę kupna oraz po Mkp. 35 od każdej nowej akcyi na koszta konfekcyi.
8. Nowe akcye uczestniczą w zyskach Spółki narówni ze staremi akcyami od dnia 1-go stycznia 1922. Sukskrybentom przyznaje się odsetki w wysokości 5 prc. od dnia złożenia gotówki do dnia 1-go stycznia 1922 r. 5040

ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE:

Ziemski Bank kredytowy, we Lwowie, ul. Jagiellońska l. 2, oraz Oddziały w Kołymyi, Krośnie, Krakowie, Lublinie, Tarnowie, Warszawie i Gdańsku.

„PEZET“ POWSZECHNE ZAKŁAD BUDOWLANE

SPÓŁKA AKCYJNA WE LWOWIE.

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 10. maja 1921, zatwierdzonej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, oraz Ministerstwo Skarbu, reskryptem z dnia 18/8 1921, ogłoszonym w »Monitorze Polskim« Nr. 199 z dnia 2/9 1921 przystępuje Rada Nadzorcza **do podwyższenia kapitału akcyjnego**

o Mkp. 30,000.000

przez wydanie **60.000 sztuk nowych,** na okaziciela opiewających, gotówką i pełnowpłaconych **akcyi III. emisyi nominalnej wartości Mkp. 500 każda.**

Warunki subskrypcyjne:

1. Dotychczasowym akcyonaryuszom przysługuje prawo pierwszeństwa do nabycia nowych akcyj, a to w stosunku nowych akcyi III. emisyj na 3 stare akcye I. i II. emisyj.
2. Prawo poboru zgłoszone być musi w czasie od 15. września do 15. grudnia 1921. — Zgłoszenia, dokonane po upływie powyższego terminu, uwzględnione nie będą.
3. Akcyonaryusze, wykonujący prawo poboru, winni przedłożyć równocześnie ze zgłoszeniem swoje akcye, celem udocznienia na nich wykonania prawa poboru.
4. Kurs emisyjny wynosi **dla starych akcyonaryuszy Mkp. 650** za sztukę.
5. Nieobjęte w powyższy sposób akcye oddane będą w drodze wolnej subskrypcyi **nowym subskrybentom** po kursie **Mkp. 800** za sztukę. — Nowe zgłoszenia przyjmowane będą również w czasie od 15. września do 15 grudnia 1921.
6. Repartycya zgłoszonych z wolnej subskrypcyi akcyi nastąpi do końca grudnia 1921, przyczem Rada Nadzorcza strzega sobie prawo dowolnej redukcyj zgłoszeń.
7. Przy zgłoszeniu prawa poboru oraz subskrypcyi nowych akcyj, należy uiścić w gotówce całą cenę kupna, oraz **Mkp. 50** od każdej nowej akcyj na koszta emisyi.
8. Nowe akcye uczestniczą w zyskach Spółki od dnia 1. stycznia 1922 roku.

Zgłoszenia przyjmuje:

Akcyjny Bank Związkowy we Lwowie i jego oddziały: w Krakowie, Przemyślu, Zakopanem, Krośnie, Tarnopolu i Śniatynie — oraz

Biuro Firmy „PEZET“ we Lwowie, ul. Akademicka 2

Komunikat

Wydział Towarzystwa Medyków Żyd.

podaje do wiadomości

P. T. Kolegów, że wpisy na członków Towarzystwa przyjmować się będzie od 8. do 10. października włącznie z niedziele od 4—6 pop. w środy od 7—9 wiecz. i w piątki od 5—6 pop. W tychże dniach udzielać będzie Prezydyum Tow. wszelkich wyjaśnień w sprawach studyów medycznych. 11522

Lokal Tow. mieści się w Szpitalu Żydowskim I. p.

PANIE!!

pragnące zachować czystą i piękną cerę używają tylko

Pudru i Kremu „ADA“

wolnego od tłuszczu i usuwającego zmarszczki. — Do użycia w dzień.

Żądać wszędzie 11534

Fabryka Chem.-Kosmet. „Fenomen“, Kraków Długa 50.

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER

H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10625

„Monopolki“

oraz inne etykiety na wódki i wina poleca

LITOGRAFIA

Lwów, ul. Michała 4 (boczna Kościuszki). 11195

WOLNE POSADY.

Przedsiębiorstwo drzewne poszukuje rutynowanej(ego) buchalterk (a). Oferty z podaniem referencyi pod »Buk« do Administracyi. 11493

Rozczyn żywicy Kumaron (Kumaronharzlösung)
Żywica Kumaron (Kumaronharz)
Ter lakowy do żelaza (Eisenlack)
Naftalina czyszczona biała (Schuppennaftalin)
Naftalina nieczyszczona (Pressnaftalin)
Kresol

jakoteż wszelkie inne produkty chemiczne i terowe można nabyć z wywozem do Polski z fabryki produktów chemicznych

Juliusza Ruetgersa w Witkowicach

u generalnego zastępcy na Polskę 11520

Markusa Sterna, Kraków, Dietlowska 66

Tarnów! Tarnów!

Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Szan. P. T. Kupców Tarnowskim, że otworzyliśmy

FILIĘ w TARNOWIE

pod adresem KRAKOWSKA 3.

Ładunki zbiorowe. — Ładunki bagażowe. »« »« Zaliczki kasowe. »« »«

Z poważaniem

Feldman i Danzinger

Spółka z ogr. odp.

11452 **Kraków—Lwów—Tarnów**

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK »VITA«

Lwów, Pasaż Hausmana 8 I. p.

Zwyż 20.000 tomów najcelniejszych autorów. Dział nowości znacznie rozszerzany i udoskonalony. — Warunki abonamentu przystępne. 11322

Kupujemy książki oraz całe księgozbiory. **Sprzedajemy** książki wyłączone organizujemy wypożyczalnie na prowincyi.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 959 Lwów, wtorek 20 września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 12 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 15 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 120 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 5 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 8— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Z powodu zbliżającego się zjazdu kupieckiego.

Z okazyi „Targów wschodnich" odbyć się ma we Lwowie obok zjazdu kupiectwa chrześcijańskiego, wstydliwie przed zagranicą pod nazwą „polskiego" zasłoniętego, zjazd kupców żydowskich.

Trzy są, naszem zdaniem, główne zadania zjazdu kupiectwa żydowskiego. Przedewszystkiem przybyć mający z najrozmaitszych stron kupcy żydowscy zechcą omówić na szerszej platformie obecne warunki pracy gospodarczej i położenie gospodarcze kupiectwa żydowskiego w Polsce. Wprawdzie powszechnie znane są niepomyślne te warunki i smutne na ogół położenie kupiectwa żydowskiego. Jednakowoż trzeba będzie, aby zjazd to sobie uświadomił i obmyślił odpowiednie środki. Najbardziej celowym środkiem będzie organizacya. Nieda się zaprzeczyć, że pewne i poważne zawiązki organizacyi już istnieją. Centrala związku kupców w Warszawie przedstawia wzór dobrze zorganizowanego, fachowo zróżniczkowanego a jednak pewną większą całość obejmującego zrzeszenia. Zrzeszenie to wymaga pewnej szerszej rozbudowy i, co najważniejsza, pewnego ściślejszego kontaktu z zawodowemi organizacyami kupieckiemi poza Warszawą i poza Królestwem Kongresowem w ogóle. Krakowskie Stowarzyszenie kupców zostające pod bardzo inteligentnem, energicznem i świadomem celu kierownictwem powinno działalność swą rozszerzyć na bliższą prowincyę i wciągnąć do organizacyjnej współpracy kupiectwo zachodnio-galicyjskie. Podobnie powinno i może Lwowskie Stowarzyszenie Kupców, które po dość długiej walce z mniejszemi zrzeszeniami miejscowemi zdołało wreszcie dzięki inteligencyi, ofiarności, jasnemu programowi i energii szeregu wybitnych jednostek wzmocnić i utrwalić swą organizacyę i uchronić od zabagnienia, które miało miejsce w podobnych innych atomizowanych towarzystwach, objąć swym widnokręgiem wspólnej, owocnej i celowej pracy nieuświadomionych kupców w miejscu jak i na prowincyi, w Galicyi środkowej i wschodniej i w szczególności także zespolić z sobą istniejące mniejsze organizacye. Skoro wszystkie te większe zrzeszenia będą współdziałały wedle zgodnego programu, pożytek i dla nich i dla ogółu będzie niezawodny.

Zjazd zajmie także prawdopodobnie stanowisko wobec zadań, jakie otwierają się dla kupiectwa w handlu z zagranicą. W szczególności perspektywy handlu ze Wschodem, z Rosyą i Ukrainą, kupców żydowskich zwłaszcza z Galicyi skierują na nowe drogi. Dotychczas kupiectwo galicyjskie szło utartym przez wieki torem na zachód. Teren wschodni, Rosya i Ukraina, nie jest jeszcze dobrze znany kupiectwu galicyjskiemu. Nawiązanie z tym terenem stosunków handlowych będzie przedstawiało zrazu pewne trudności. „Targi wschodnie" stanowić będą prawdopodobnie sposobność do zaznajomienia się z kupiectwem zagranicznem a zwłaszcza wschodniem i ułatwią nawiązanie stosunków. Kupiectwo żydowskie będzie musiało mieć szczególnie zwróconą uwagę na tę sprawę.

W związku zarówno ze sprawą organizacyi jak i z zadaniami handlu z zagranicą, zwłaszcza ze Wschodem zjazd niezawodnie zechce poruszyć i omówić kwestyę narybku kupieckiego, jego odpowiedniego wykształcenia zawodowego i przygotowania do zadań przyszłości. Zjazd winien pomyśleć o takiem urządzeniu szkolnictwa handlowego, aby młodzież handlowa mogła uzbroić się w wszystkie wiadomości potrzebne do nowoczesnego prowadzenia handlu, między innemi także w znajomość języków zwłaszcza wschodnich. Takie odpowiednio urządzone szkolnictwo handlowe będzie zarazem koniecznem przygotowaniem na wypadek, gdyby, do czego ogół stanu kupieckiego dąży, zaprowadzono w interesie rozwoju kupiectwa ustawowy przymusowy dowód uzdolnienia w handlu. Oczywiście takie odpowiednie szkolnictwo handlowe nie jest sprawą tylko kupiectwa żydowskiego, lecz sprawą ogółu kupiectwa. Na tym terenie będzie też potrzeba wspólnych starań całego kupiectwa, aby Państwo względnie czynniki publiczne zajęły się rychło należytem rozszerzeniem względnie reorganizacyą szkolnictwa zawodowego handlowego.

W końcu zjazd kupiecki będzie musiał zająć się coraz aktualniejszą kwestyą odpowiedniej organizacyi kredytu kupieckiego. Dziedzina kredytu kupieckiego do ychc as jest zupełnie zaniedbana. Rząd i Sejm szczególnie pieczołowitą otaczają opieką rolnictwo, przemysł i rzemiosło. Pomijając „dary miłości" zwłaszcza dla rolnictwa, rząd i sejm ustawowo mniej lub więcej racyonalnie unormował kredyt bezprocentowy lub nizkoprocentowy dla rolników, przeznaczając na ten cel kilka mi-

Dziś zostanie ogłoszona lista nowego gabinetu.

Warszawa. (Pat). Rektor Ponikowski wczoraj i dziś konferował ze stronnictwami sejmowemi. Stronnictwa uzależniają na ogół swój stosunek do rządu od programu, jaki zostanie przedstawiony sejmowi i od osobistego składu gabinetu. Lista nowego gabinetu będzie ogłoszona prawdopodobnie w dniu jutrzejszym

Warszawa. (Pat). Prof. Antoni Ponikowski zakończył dziś konferencye z przedstawicielami klubów, poczem odbył szereg narad z osobistościami upatrzonemi na członków gabinetu. Oczekiwać należy, że skład gabinetu ustalony zostanie w ciągu dnia poniedziałkowego.

—ooo—

De Valera do Lloyd George'a.

Dublin. (Pat). De Valera wystosował do Lloyda Georgea depeszę treści następującej: Otrzymałem Pański telegram nocy wczorajszej. Jestem zdumiony, iż nie zrozumiał Pan, że choćbyśmy się zgodzili wziąć udział w konferencyi pod warunkami zaproponowanymi w liście Pańskim z dnia 7. bm., położenie przedstawicieli Irlandyi na konferencyi byłoby trudne i wyrządzilibyśmy szkodę sprawie irlandzkiej. Obecna sytuacya nie może pozostać nadal nierozwiązana. Pośrednicy powinni się zejść bez uprzedzeń, wolni od wszelkich warunków wstępnych, prócz tych, które odpowiadają znanym faktom.

Odpowiedź L. George'a.

Londyn. (Pat). W odpowiedzi na telegram De Valery, oświadczył Lloyd George, że jeżeli De Valera obstaje przy warunkach, aby przedstawiciele Irlandyi występowali na konferencyi jako przedstawiciele państwa niezawisłego i suwerennego, konferencya jest niemożliwą.

Dublin. (Pat). De Valera przesłał Lloydowi George'owi odpowiedź, w której oświadcza, że sinnfeiniści dążyli zawsze do jednego celu, a mianowicie do przeprowadzenia na podstawach prawnych i rzeczywistych konferencyi, któraby mogła doprowadzić do wyników gorąco upragnionych przez oba narody.

—ooOoo—

Francya nie wzywała Polski do wystąpienia przeciw Rosyi.

Paryż. (Pat). Agencya Hawasa donosi z Londynu, że tamtejsze poselstwo polskie ogłosiło notę, w której oświadcza, o rzekomem wysłaniu przez rząd francuski do rządu polskiego noty nawołującej Polskę do zbrojnego wystąpienia przeciwko Rosyi sowieckiej, są zupełnie bezpodstawne.

—o—

Litwa przyjęła nowy projekt Hymansa.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Odpowiedź litewska z dnia 12. bm., której tekst dotychczas nie został urzędowo ogłoszony, komentowaną jest w sferach Ligi jako faktyczne przyjęcie z pewnemi fikcyjnemi zastrzeżeniami nowego projektu Hymansa.

Paryż. (Pat). Jak donosi „Temps" z Genewy, Rada Ligi narodów omawiać będzie na posiedzeniu poniedziałkowem sprawę sporu polsko-litewskiego. Na posiedzeniu tem zabierze głos Hymans i mówić będzie o poczynionych przezeń usiłowaniach celem doprowadzenia do porozumienia polsko-litewskiego.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Pożegnalne przedstawienie Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza l. 5. Pożegnalne przedstawienie

DZIŚ w poniedziałek 19 września o godzinie 8 wieczorem.

PREMIERA: „TEN, który jest policzkowany"

sztuka w 4 aktach z życia cyrkowego Le nida Andrejewa t umaczona przez A. Morewskiego.

OSOBY:

Konsuela-tancerka (na afiszu królowa w tangu nakoniu) Mirjam Orleska
Hrabia Manczyni — ojciec Konsueli Józef Bu ow
Ten — Kloun w cyrku Brike (na afiszu — Ten, który jest policzkowany) Aleksy Sztein
Brike—papa Brike—dyrektor cyrku Jakób Wajslic
Zinyde — poskromicielk lwów, żona Brike Anna Braz
Alfred Bezano — dżokej Szalom Tani
Pan Abram Słobodski
Baron Renjar Leib Kad son
Dżekson — Kloun (»słońce Dże sona«) Ma eusz Kowal ki, Noe Nachbusz
Fifi klowny muzykalne Luba Kadison, Pola Walter
Tomas Henryk Tarło
Ka elmistrz Samuel Szefel
Cyrkowy najeźdz Izak Kowner
Artyści, Artystki, Chóralny balet, akrobaci cyrkowi.

Rzecz dzieje s ę w jednym z wielkich miast Francyi. — Wy tawa: L Kadison.

Sprzedaż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael«. Jagiellońska 15 od 11—1 przedpoł. i od 4—7 pop. — Od 7-mej pop. tylko przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

liardów marek i nadto utworzył osobno „państwowy bank rolny" o kapitale 200 milionów marek; przemysłowcy mają zapewniony kredyt w wysokości 150 milionów marek i osobno kredyt gwarancyjny w wysokości 20 milionów funtów szterlingów a i drobni przemysłowcy uzyskali u tawowo ureg lo..any kredyt w wysokości 250 milionów marek. Swoją drogą kredyty te z reguły stoją otworem dla uprzywilejowanych w tem Państwie grup i jednostek, Żydzi z reguły z nich nie mogą korzystać. Ale dla kupiectwa nawet teoretycznych niema możliwości kredytu, niema dotychczas żadnej w tym kierunku akcyi publicznej. Pod tym względem zaś szczególnie upośledzeni są kupcy żydowscy, którzy nie mogą korzystać z kredytu bankowego nawet w mniej ekskluzywnych bankach ze względu, że działalność założycielska i spekulacya giełdowa większe i szybsze daje im zyski niż kredyt kupiecki, nie mogą również korzystać z kredytu towarowego krajowego dla braku kapitału u producentów lub hurtowników krajowych ani tem mniej z kredytu towarowego zagranicznego z powodu rosnącej ciągle deprecyacyi waluty krajowej.

To też zjazd będzie musiał zastanowić się nad środkami, któreby zdołały doprowadzić do uzdrowienia stosunków kredytowych. Wiadomo, że w łonie kupiectwa zachodnio-galicyjskiego kwestya ta jest przedmiotem poważnych roztrząsań. Chodziłoby albo o zorganizowanie wielkiego banku kupieckiego, albo o instytucye współdzielcze założyć się mające przy terytoryalnie większych zrzeszeniach kupieckich. Spodziewać się należy, że z pośród zjazdu, może z inicyatywy tych organizacyi, które już nad tą kwestyą zastanawiały się, wyjdzie impuls do celowej organizacyi kredytu dla kupiectwa.

Ab. Ram.

W sprawie wpisów na lwowską wszechnicę.

Lwów, 18. września.

Na czarnej tablicy w auli lwowskiej wszechnicy pojawiło się następujące ogłoszenie podpisane przez rektora.

W ślad ogłoszenia„ w którem podano do wiadomości, że wpisy na rok akademicki 1921/22 odbędą się od 21. bm. do 4. października br. włącznie rektora zwraca niniejszem uwagę na ogłoszone równocześnie rozporządzenie ministerstwa W. P. i O. P. z dnia 2. sierpnia 1921 Nr. 6641/IV/21 zawierające n o w e postanowienia w sprawie immatrykulac i i wpisu na w kłady.

Na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów ustala się następujące warunki przyjęcia: a) przynależność państwową polska (obywatelstwo polskie). b) wśród obywateli polskich pierwsze stop mają ci kandydaci, którzy spełnili obowiązek służby wojskowej, c) z przynależnych do państw obcych mogą być przyjmowane osoby narodowości polskiej oraz obywatele państw sprzymierzonych, d) ponadto obowiązują przepisy o ograniczonej liczbie studentów (numerus clausus), według zarządzeń poszczególnych wydziałów.

Formalny tok postępowania określają przepisy powołanego na wstępie rozporządzenia ministerstwa a w szczególności dla przystępujących do immatrykularyi artykuł 12 (Art. 1) orzeka m. in., że kand eat przystępujący do immatrykulac i złożyć musi metrykę chrztu lub urodzenia, ewentualnie dokument stosunku do służby wojskowej (przyp. red.)

Dla immatryku owanych artykuł 18. i 19. a da wolnych słuchaczy artykuł 31, 32 i 33

Węgry maszą odejść Burgenland.

Bukareszt (Pat.) Przedstawiciel Włoch w Bukareszcie oświadczył w sprawie zapatrywania rządu włoskiego na problem Węgier zachodnich, że zdaniem tegoż rządu traktat w Trjanon musi być wykonany. Nie można dopuścić ani do plebiscytu ani też do podziału wzmiankowanego terytoryum na strefy, gdyż byłoby to zakwestyonowaniem ogólnego pokoju. Mianodajne koła rumuńskie wyrażają podobne zapatrywanie.

Kiereński w Pradze.

Praga. (Pat.). »Narodni Listy« podają, że Kiereński po odbyciu w Paryżu konferencyi z reprezentantami swojej partji przybył do Pragi elem odbycia narad z byłymi członkami dawnego rządu rosyjskiego.

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

I. L. PEREC.

Jeśli nie jeszcze wyżej!

Co roku podczas Slichot, znikał rankami rebbe z Niemirowa.

Nigdzie nie można go było znaleść; ani w szkole, ani w obu domach nau i, ani przy modlitwie; a już zupełnie nie w własnym domu. Mieszkanie stało otworem; kto chciał, mógł wejść do wnętrza; nigdy nie zdarzyła się u rebbego kradzież. Ale w mieszkaniu nie było żywej duszy.

Gdzie może być rebbe?

Gdzież ma być? Ma się rozumieć że w niebie! Czy mało ma taki rebbe do czynienia przed dniami pokuty? Żydzi po rzebują, bez uroku utrzymania, pokoju, zdrowia, dobrych partyj d a dzieci; chcieliby być dobrymi, pobożnymi, ale grzechy są wielkie, a szatan tysiącem oczu przegląda świat od końca do końca i każdą drobnostkę zdradza... I któż ma pomóc, jeśli nie rebbe?

Tak myślała cała gmina.

Ale razu pewnego zjawia się w mieście jakiś Litwak. I śmieje się. Wiecie przecież, co to znaczy Litwak: książki do nabożeństwa ma sobie za nic, a za to napycha sobie g owę rozdziałami Talmudu i Biblii. I ten o to Litwak udowadnia na podstawie Talmumu — oczy człowiekowi tem poprostu wykłuwa — że nawet M..żesz nie do ta się ża życia ani razu do nieba, a t lko zawsze zostawał o dziesięć szerokości dłoni pod niebem! I ni ch kto idzie kłócić się z Litwakiem!

»Gdzie zatem podziewa się Reb e?«

»Moja tr ska!« odpowiada i wznosi ramiona; i kiedy to mówi, postanawia — czego taki Litwak nie potrafi! dojść do sedna tej sprawy.

*

Jeszcze tego samego wieczora, zaraz po modliwie, wkrada sie Litwak do pokoju rebbego, włazi pod łóżko rebbego i leży, Chce w nocy czuwać i widzieć co też rebbe o świcie, kiedy ludzie udają się na Slichot, zrobi.

Ktoś inny na jego miejscu byłby się zdrzemn ł i przespał właściwą porę; ale taki Litwak to sobie zawsze poradzi: aby nie zasnąć, przer bia w głowie c ały rozdział Talmudu; nie pamiętam czy »O zarzynaniu« czy też »O ślubowaniach«.

Przed św tem słysz y, jak pukają do okiennic, aby zwołać ludzi do modlitwy.

Rebbe już dawno nie spał. Litwak od godziny słyszy westchnienia.

Każdy, kto raz tylko słyszał jak rebbe z Niemirowa wzdy ha, wie, jaka żałość za cały naród Izraela, jaka udręka duszy leży w każdem jego westchnieniu... Serce się ściska, gdy się słyszy westchnienie rebbego! Ale Litwak ma przecież serce z żelaza: przysłuchuje się i dalej leży spokojnie! Tak leżą oba: rebbe — niech zd ów żyje! — na łóżku, a Litwak pod łóżkiem.

Nieco później słys y Litwak, jak w całym domu zaczynają trzeszczeć łóżka, jak wstają domownicy, jak tu i ówdzie pada żydowskie słowo; jak woda spływa do miednic, i jak otwierają i zamykają się drzwi... Potem wszyscy opu zczają mieszkanie; ucisza się znowu; w pokoju jest ciemno; tylko blady promyk księżyca wciska się przez szparę w okienicy...

Potem przyznał się Litwak, że kiedy został sam z rebbem, ogarnęła go trwoga. Oblewało go z str chu zimno i gorąco, a korzonki pejsów kłu y jak igły.

Bo to doprawdy nie byle co: sam na sam z rebbem, o świcie podcz s Slichot!..

Ale Litwak jest uparty: trzęsie się jak ryba w wodzie, a — leży!

*

Wreszcie rebbe wstaje...

Naprzód myje się i robi wszystko, co Żyd musi rano zrobić. Potem idzie do szafy i wyjmuje stamtąd tłumoczek; w tłumoczku jest chłopskie ubranie: para płóciennych spodni, buty, sukmana, wielka futrzana cza-

eatr żydowski
dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. — 44115

W poniedziałek 19. bm. o godz. 7·30 wieczorem
„BARKOCHBA“
melodramat w 5 aktach Goldfadena.

go GRAZYNA
le na Sapiehy 34.

OD DZIŚ
„Emir, największa atrakcya Cyrku Fabrelli“
dramat cyrkowy w 5 aktach 11541

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia opłat pocztowych i kolejowych oraz nych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć d 20. września br. cenę ogłoszeń w spob następujący:

a)	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp.	20 M
b)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
c)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
d)	Przed kroniką » » »	120 »
e)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
f)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
g)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp » » »	9 »
h)	Cała stronica	20.000 »
i)	Pół stronicy	10.000 »
j)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60.000 »
k)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

—▯▯—

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego).

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Poniedziałek 19 września o godz. 7.30 „Dziewczyna z Holandyi“ operetka.

Wtorek 20 września o godz. 7.30 „Paiace“ i „Cavalerya“. Gościnny występ Jana Majerskiego.

—x—

Repertuar Teatru Małego.

Poniedziałek 19 września „Moralność p. Dulskiej“ G. Zapolskiej.

Wtorek 20 września „Chory z urojenia“ „Moliera“.

— **Z teatru** W poniedziałek 19. bm. „Dziewczyna z Holandyi“, która wkrótce ustąpi miejsca ostatniej nowości operetkowej „Hrabiance Fox-trotta“.

W wtorek 20. bm. gościnny występ Jana Majerskiego w „Pajacach“; w operze tej wystąpi p. Argasińska-Choynowska i p. Sieroszewski. „Cavaleria“ w dawnej obsadzie z p. Platówną i Mannem.

— **Z teatru Małego.** W poniedziałek „Moralność p. Dulskiej“ Zapolskiej w zmienionej obsadzie z p. Rychterówna (Hanka) i p. Meliną (Zbyszek).

W wtorek „Chory z urojenia“ z p. Kasińskim w roli tytułowej. Obsadę stanowią p. Trapszo, Klimontowiczówna, Rasińska oraz pp. dyr. Czarnowski, Czaki, Hierowski, Bielecki, Łowczyński i Lewicki. Pełna humoru komedya wzbudza usprawiedliwione zainteresowanie.

— **Przesiedlenie żyd. uchodźców z Ukrainy.** W niedzielę wysłał Żyd. Kom. Ratunkowy we BLwowie pierwszy transport uchodźców ukraińskich złożony z przeszło 100 osób do Rzeszowa. Uchodźcy ci pochodzą przeważnie z Starokonstantynowa. Ż. K. R. zaopatrzył uchodźców w potrzebne dokumenty podróży i osobiste oraz żywność.

W imieniu Ż. K. R. pożegnał uchodźców p. Ardel.

Należy się spodziewać, że Żydzi w Rzeszowie zaopiekują się należycie nieszczęśliwymi braćmi.

— **Z powodu świąt żydowskich** Ze względu na to, że w poniedziałek i wtorek przypadają święta żydowskie, a w niedzielę sklepy są zamykane, ludność żydowska musiałaby się zaopatrywać w żywność na święta o 5 do 6 dni naprzód, co ze względów zdrowotnych i gospodarczych nie jest wskazane i możliwe.

Dlatego Centrala Związku kupców w Warszawie zwróciła się do Ministerstwa handlu i przemysłu z prośbą o pozwolenie otwierania sklepów Żydom w niedziele dnia 2, 16 i 23 października br. między godziną 9 a 2 popołudniu.

— **Studya aptekarskie.** Zrzeszenia aptekarskie wystosowały do ministeryum oświecenia memoryał w sprawie studyum uniwersyteckich.

Memoryał domaga się utrzymania w mocy dawnego rozporządzenia w sprawie egzaminu dojrzałości dla kandydatów zawodu aptekarskiego; sprzeciwia się stwarzaniu dwóch rodzajów szkół farmaceutycznych, oddzielnie dla pracowników przemysłu farmac. i dla zawodowych aptekarzy. Dalej żąda, aby wykłady farmacyi odbywały się w specyalnych wydziałach na uniwersytetach, oraz protestuje przeciw projektowanej likwidacyi studyów farmaceutycznych na uniwersytecie w Lwowie.

— **Ogólne Zebranie Przemysłowców Rzeczypospolitej Polskiej w czasie »Targów wschodnich« we Lwowie** odbędzie się z inicyatywy Centralnego Związku Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego w Lwowie w niedzielę dnia 2. października 1921 o godz. 5-ej popołudniu w sali Izby Handlowej i Przemysłowej w Lwowie (ul. Akademicka 17), celem omówienia aktualnych spraw, dotyczących ogólnego położenia i potrzeb polskiego przemysłu.

Wstępne referaty wygłoszą Wiceprezesi Centralnego Związku Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego pp. Dr. Roger Battaglia i Dr. inż. Stanisław Bieńkowski. Zgłoszenia dalszych referatów Reprezentantów przemysłu z dzielnic byłego zaboru rosyjskiego i pruskiego przyjmuje Biuro Centralnego Związku Małopolskiego Przemysłu Fabrycznego w Lwowie (ul. Bourlarda 5, parter).

— **Handel papierem na banknoty polskie.** Policya powiatu warszawskiego wpadła na trop handlu papierem wyrabianym specyalnie dla naszych banknotów. Po dłuższych poszukiwaniach schwytano handlarzy na gorącym uczynku w czasie transakcyi w jednej z restauracyi przy ulicy Franciszkańskiej. Papier skonfiskowano, co do którego stwierdzono, że pochodzi z papierni w Jeziornie, gdzie wyrabiany jest papier na polskie banknoty. Państwowy urząd zakładów graficznych potwierdził, że jest to papier, na którym drukują się nasze banknoty. Za papier ten płacono 3000 mk. za funt. Handlarzy aresztowano. Śledztwo w toku.

— **Palestyna, jako kraj najbardziej żydowski.** Po ustanowieniu nowych granic żydowskiej Palestyny pod mandatem an-

---

pica i szeroki pas skórzany, nabity mosiężnymi ćwiekami.

I Rebbe wdziewa te wszystkie suknie. Z kieszeni sukmany zwisa koniec grubego, chłopskiego powroza.

Rebbe wychodzi z pokoju, Litwak idzie za nim.

Rebbe idzie do kuchni, schyla się, wyjmuje z pod łóżka siekierę, wsadza ją za pas i wychodzi z domu.

Litwak trzęsie się, ale nie ustaje w drodze.

•

Lekka groza, groza. Slichot, panuje w ciemnych uliczkach. Tu i ówdzie dochodzi z miejsc modlitwy okrzyk modlącego się, albo z okna dolatuje jęk chorego... Rebbe posuwa się wzdłuż murów, ciągle w cieniu domów... Tak płynie z jednego ocienionego miejsca w drugie, a Litwak płynie za nim...

I słyszy Litwak, ja kmiesza się głośne łukanie jego serca z ciężkimi krokami rebbego. Mimo to nie ustaje w drodze i razem z rebbem wychodzi za miasto.

•

Za miastem jest lasek.

Rebbe — niech długo żyje — wchodzi do lasku. Trzydzieści, czterdzieści kroków dalej przystaje przed młodem drzewkiem. Osłupiały Litwak widzi, jak rebbe wyjmuje z za pasa siekierę i podcina pień.

Widzi, jak rebbe nie raz po razie; słyszy, jak drzewo jęczy i trzeszczy. Drzewo pada, a rebbe rozrębuje pień na kłody, a kłody rozłupuje na kawałki. Potem zbiera naręcz drzewa, obwiązuje powrozem, który miał w kieszeni, wkłada ją sobie na plecy, siekierę znowu wsuwa za pas i wraca do miasta.

W ostatniej uliczce przystaje przed małym, zapadniętym domkiem i puka do okna.

„Kto tam?“ zapytuje przestraszony głos z wnętrza domku. Litwak poznaje głos Żydówki, chorej Żydówki.

„To ja!“ odpowiada rebbe po rusku.

„Kto taki?“ pyta znowu głos kobiecy.

„Wasyl!“, odpowiada rebbe.

„Co za Wasyl? Czego chcesz, Wasyl?“

„Mam drzewo na sprzedaż!“ mówi rzekomy Wasyl. „Bardzo tanio, tak jakby za darmo!“

I nie czekając na odpowiedź, rebbe wchodzi do domku.

•

Litwak wkrada się za nim i widzi w bladem świetle porannem ubogą izbę, połamane sprzęty... W łóżku leży chora Żydówka, okryta łachmanami, i mówi głosem pełnym goryczy:

„Kupić? Za co mam kupić? Skąd ma biedna wdowa wziąć pieniądze?“

„Ja ci pożyczę!“ odpowiada fałszywy Wasyl. „Wszystkiego sześć groszy!“

„Jak ja ci je mam zwrócić?“, stęka biedna Żydówka.

„Głupia kobieto!“, mówi Rebbe z wyrzutem. „Spójrz: biedna jesteś i chora, a powierzam ci trochę drzewa: ufam, że mi za nie zapłacisz. A ty masz tak wielkiego, potężnego Boga i nie ufasz mu... Nie powierzasz mu nawet tych głupich, sześć groszy za wiązkę drzewa!“

„A kto podpali?“ jęczy wdowa. „Mamże siły wstać? Syn mój już odszedł na robotę“

„Ja podpalę“, mówi rebbe.

•

A kiedy rebbe wkładał drzewo do pieca, począł wśród westchnień odmawiać pierwszy ustęp Slichot...

A kiedy rozniecił już ogień i drzewo wesoło zaczęło płonąć, odmawiał już trochę weselej drugi ustęp...

A trzeci ustęp odmawiał, kiedy drzewo już naprawdę płonęło i kiedy zamykał drzwiczki...

•

Litwak, który widział to wszystko, stał się odtąd niemirowskim chasydem.

A od tego czasu, ile razy ktoś opowiadał, że rebbe z Niemirowa corocznie podczas Slichot, każdego ranka opuszcza ziemię i wzlatuje do nieba, wówczas nie śmiał się już Litwak, ale dodawał po cichu:

„Jeśli nie jeszcze wyżej!“

Tłóm. H. Z.

gielskim, Żydzi tworzą około 20 proc. ludności kraju. W ten sposób Palestyna jest obecnie krajem, który posiada najwiekszy procent Żydów.

— **Statystyka imigracyi Żydów do Palestyny** 7-go sierpnia z okrętu »Sfinks« przybyłego z Marsylii, wylądowało 129 osób, a 8. z okrętu, przybyłego z Tryjestu, wylądowało 240 osób. 102 chaluców, którzy przybyli do Jaffy 5. sierpnia otrzymało pracę w koloniach. 12. sierpnia przybył do Jaffy okręt „Roma" z 25 emigrantami z Ameryki, posiadającymi znaczne zasoby pieniężne.

— **Sprzedaż nafty i spirytusu.** Magistrat zawiadamia właścicieli sklepów rejonowej sprzedaży nafty i spirytusu, że odbiór kuponów kontrolnych i przekazów naftowych, spirytusowych oraz benzynowych odbędzie się w IX. Departamencie Magistratu (ratusz, II. p., drzwi nr. 91) w godzinach od 9—1 przed południem w nast. porządku: Dzieln. I. i II. dnia 20. września; dzieln. III. i IV. dnia 21. września; dzieln. V. i VI. dnia 22. września. Przy sposobności zwrotu kart należy zgłosić pisemnie zapas danego artykułu.

Przekroczenia karane będą utratą rejonu.

Poszukiwany Artur Kohn przez małżonkę Gertrudę Kohn, Berlin, Hufelandstrasse 17. Dnia 29. maja 1919 roku, wracając jako jeniec wojenny z Rosyi otrzymał w Ekspozyturze Wiedeńskiego Banku Związkowego w Stanisławowie list kredytowy na Wiedeń na koron 1800.—. Po odbtiór kwoty dotychczas się nie zgłosił. 11491

NEKROLOGIA.

W 5-tą rocznicę zgonu błp.

HENRYKA BÜRGERA

kadeta 80 pp. poległego dnia 15. września 1916 pod Monfalcone odbędzie się ŻAŁOBNE NABOŻENSTWO w poniedziałek dn. 19. września o godz. 7-mej wieczorem w synagodze postępowej przy ulicy Żółkiewskiej, na które przyjaciół i znajomych zaprasza

Rodzina.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. M. Gelbera z p. Fussfeldówną gratuluje serdecznie 11546

Regina Blitz z narzeczonym.

Z okazyi zaręczyn p. M Gelbera z p. Fussfeldówną gratuluje serdecznie 11547

Eden Blitz z narzeczonym.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

NAUKA i WYCHOWANIE.

BATOREGO 34 »Ecole francaise« najszybsza metoda wyuczenia języków. Rodowite siły. 11 01

Marya Pawlikow-Nowakowska b. śpiewaczka opery lwowskiej udziela lekcyi śpiewu solowego metodą Souvestrów z Drezna. Wpisy i próby głosu codziennie od 4—5. Ulica Ormiańska l. 8, II. piętro. 11511

RÓŻNE.

Właścicielka Salonu Maison »Wintz«, Halicka 21 powróciła z Wiednia i Bad pesztu. 114 1

KOMUNIKATY.

Miejski Zakład aprowizacyjny zawiadamia, że od 22. 9. 1921 sklepy miejskie i wszystkie dotychczasowe miejsca sprzedaży sprzedawać będą wyłącznie chleb z mąki pytlowanej żytniej w cenie po 100 marek, za bochenek o wadze 1 kg. P. T. Kupców sprzedających chleb miejski, wzywa się, by się zechcieli zgłosić w miejskim Zakładzie aprowizacyjnym celem wykupna asygnat we wtorek dnia 20/9 1921. Zarazem zawiadamia się, że sklepy miejskie sprzedają wszystkim konsumentom grysik kukurudziany po 48 marek, a makę kukurudzianą po 30 marek za litr. 11545

Miejski Zakład aprowizacyjny.

WOLNE POSADY.

Zdolnego buchaltera poszukuje firma »Kosmos« Skład maszyn rolniczych J. Starkmann, Lwów, Gródecka 47. Oferty tylko pisemne. 11314

Ogniowe Towarzystwo Ubezpieczeń »Omnium« Reprezentacya we Lwowie, Kopernika 21, poszukuje zdolnych ajentów za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 11443

Subjekta starszego z branży obuwia poszukuje firma A. Tendler, Kilińskiego 1. 11478

Ogłoszenia.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONOW

mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 1073

10% więcej niż każdy inny!

płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4. Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

Polonista [ka]

do gimnazyum w Kongresówce natychmiast poszukiwany. Bliższa wiadomość: Dr. Karpówna, Wałowa 31. 11527

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie H. GUTTERMANN

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

WOLNE POSADY.

Rutynowana, pierwszorzędna siła biurowa z ładnem pismem poszukiwana do Administracyi »Chwili«. Zgłoszenia osobiste ze świadectwami stwierdzającemi kwalifikacye miedzy 12 i.

Złote obrączki ślubne

14 kar. 1 sztuka Mk. 500

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER

H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10838

E. F. E.

najpewniejszą angielską umę hyg. poleca S. Feder, Lwów, Sykstuska. Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mk.

Żarówki świecowe do ś... cznikôw, mato... jasne dostarcza natychmiast firm...

Bernard Panze...

LWÓW, KOPERNIKA 17 1...

Obrączki ślubne sprzed... je najtaniej —

H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18...

Rowery, płaszcze, węże, p... dzwonki kołowe i ... kie przybory do t...

GUMA do wózków dziecinnych hurtownie i ... licznie poleca

Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka 2...

— Własny warsztat reperacyjny. —

Fabryka wyrobów druc...anych i Warsz...aty mechaniczne „GWOŹDŹ"

Sp. z ogr. odp.

Lwów, ul, Murarska 30

przyjmują do naprawy: Samochody, lokomobile, maszyny i narzędzia rolnicze i wykonują wszelkie prace w zakres mechaniki wchodzące. 1154...

ŻARÓWKI

65, 110, 156 i 220 Volt w każdej sile świec jak również i świec we **hurtowni**

PO CENACH FABRYCZNYCH

oraz wszelkiego rodzaju materyałów do instalacyi elektrycznych dostarcza firma:

Bernard Panzer

Lwów, ul. Kopernika 17. 11...

Pasy skórzane (wiedeńskie we wszel...ch wymiarach) **NARZĘDZI...** kowalskie, ślusarskie i artykuły **TECHNICZNE** pol...

WENTYL Lwów, Gródecka 3...

Za Brylanty, Złoto

SREBRO, DYAMENTY, PLATYN...

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmann...

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10...

PANIE!!

pragnące zachować czystą i piękną cer... używają tylko

Pudru i Kremu „ADA"

wolnego od tłuszczu i usuwającego zmarszczki. — Do użycia w dzień.

Żądać wszędzie 1153...

Fabryka Chem.-Kosmet. „Fenomen", Kraków, Długa 50.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 980 Lwów, środa 21. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.234.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk. nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed nr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie, paski na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadesłanego. — Wszystkie ogłoszenia w soboty i święta żyd. o 50% drożej.

Leczenie promieniami ultrafioletowymi z aparatu najnowszej konstrukcyi chorób krwi, przemiany materyi, płucnych, nerwowych, skórnych, reumatycznych i t. d.
Dr. MICHAŁ WIKTOR, plac Maryacki 7.

Robotnicze UBRANIA GUMOWE
nieprzemakalne nadające się dla maszynistów, górników, personalu żeglugi i t. p. kilka tysięcy » sztuk po bardzo niskich cenach sprzedaje «
Powszechne Towarzystwo Konfekcyjne
w Krakowie, ul. św. Marka l. 35. 11558

Pod adresem Ministerstwa Wyznań i Oświaty oraz senatu wszechnicy lwowskiej.

(w) Na tablicy ogłoszeń uniwersytetu pojawił się komunikat, obwieszczający warunki przyjęcia w poczet słuchaczy. Z treści ogłoszenia możnaby wywnioskować że czynniki miarodajne zdecydowały się zmienić swe dotychczasowe stanowisko, wykluczające od studyów tych wszystkich, którzy nie pełnili służby wojskowej.

Pozostały jednak pewne zastrzeżenia. W myśl ogłoszonych warunków pierwszeństwo mają bowiem ci, którzy spełnili obowiązek służby wojskowej. Wynika z tego, że ubiegający się o przyjęcie na uniwersytet podzieleni zostali na dwie kategorye i że ci, którzy nie będą mogli wykazać się dowodem, iż służyli w wojsku polskiem, przyjmowani będą tylko w miarę miejsc, pozostałych po przyjęciu tych wszystkich, którzy dowód taki przedłożyli.

Dlaczego senat akademicki wydał tego rodzaju zarządzenie, mimo, iż w intencyi Ministerstwa W. R. i O. P. leżało zupełne usunięcie wszelkich różnic i dopuszczenie do studyów całej młodzieży, bez różnicy wyznania i narodowości, to wymagałoby jeszcze wyjaśnienia. Należało raczej oczekiwać, że senat akademicki sam z swej strony wszelkich starań dołoży, aby wyeliminować wszystkie momenta politycznej natury z tej sprawy, która z polityką przecież w gruncie rzeczy nic nie ma wspólnego i uniemożliwić nadużywanie tego rodzaju instytucyi, jaką jest wszechnica, dla celów politycznych i agitacyjnych, z wiedzą i nauczaniem w żadnym związku nie stojących. Oczekiwać zaś tego należało tembardziej, ile że ze względu na wyjątkowe losy, jakie przechodziła ta ziemia i skomplikowane stosunki polityczne, które do dziś jeszcze nie przestały zaprzątywać umysłów różnych mężów stanu, możnaby bardzo wiele dyskutować nietylko o prawnej, ale i moralnej stronie przywileju, dla jednej kategoryi aspirantów o przyjęcie na uniwersytet stworzonego i tudzież możnaby na temat „obowiązku" służby wojskowej powtórzyć wiele dawno już przytoczonych a do dzisiaj niczem nie odpartych argumentów. Pomijamy jednak na razie to wszystko, i pragniemy w tej chwili tylko zastanowić się nad tem, czy nie byłoby wskazane, by mimo ograniczeń w wydanem obecnie zarządzeniu zawartych naprawioną została krzywda, jaka się działa dotychczas tym, których do studyów nie dopuszczono, t. zn. słuchaczom żydowskim.

Rzecz całą ujął obecnie w swe ręce senat akademicki. Podczas gdy dotychczas senat, uniwersytet, zasłaniał się wyraźnem poleceniem władz centralnych, które mu takie postępowanie nakazywały, to dziś argument ten ustał. Władza centralna nie ma nic przeciw temu, by akademicy żydowscy uczęszczali na uniwersytet.

Od senatu akademickiego nietylko zależeć będzie, jak interpretować zechce przepisy wydanego przez siebie rozporządzenia w każdym poszczególnym wypadku, ale przedewszystkiem decyzya o tem, czy wogóle ma istnieć tzw. numerus clausus i w jakich granicach. O ile nam wiadomo, nie wydano dotychczas na fakultetach prawniczym i filozo

Skład nowego gabinetu.

Nadzwyczajna Rada finansowa.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa, 19. września. Nowy gabinet został wreszcie sformowany. Trzeba przyznać, że jak na nasze stosunki stało się to w krótkim przeciągu czasu. W sobotę po południu rozpoczęły się pierwsze pertraktacye z kandydatami na ministrów a dzisiaj o godzinie 10-ej wieczorem nowy prezydent ministrów był już w Belwederze, by listę gabinetu przedłożyć Naczelnikowi Państwa. Co prawda lista ta nie jest pozbawiona poważnych luk. Najważniejsze dwa resorty: sprawy wewnętrzne i skarb — właściwie wakują, gdyż p. Twardowski ma dopiero przyjechać z Galicyi, by porozumieć się z szefem rządu, przyczem decyzya jego wcale nie jest jeszcze przesądzona, kiedy zaś tekę skarbu obejmuje prowizorycznie obecny podsekretarz stanu p. Markowski.

Dopiero po zbadaniu położenia finansowego państwa przez ad hoc zwołaną radę finansową stanie się aktualnem poszukiwanie kandydata na ministra. Wyjście to podyktowała konieczność albowiem ani jeden z licznych fachowców nie chciał się zgodzić na objęcie tej teki w dzisiejszych warunkach. Nie bez wpływów pozostało wyczerpanie kredytu w P. K. P. K. z którego minister przyszły może korzystać jedynie za dodatkową uchwałą Sejmu.

Zwraca też uwagę w składzie nowego gabinetu niezwykle duża ilość kierowników, co nasuwa wniosek, że poszukiwanie odpowiednich kandydatów, kontynuowanem będzie w dalszym ciągu. Oprócz skarbu otrzymały kierownictwa: ministerstwo handlu i przemysłu, aprowizacyi i zdrowia.

Znamienną jest uchwała klubu Pracy Konst. powzięta dzisiaj wieczorem po długich naradach, która to uchwała pozostawia p. Stesłowicza na dotychczasowem stanowisku ministra poczt. Znaczy to, że nie tylko Nar. Zjedn. Lud. i Klub mieszczański lecz też Klub Pracy Konst. angażuje się w utrzymaniu gabinetu p. Ponikowskiego, tembardziej, że obok p. Stesłowicza także i p. Twardowski uchodzi za męża zaufania tego klubu.

Lista prezydenta Ponikowskiego przedstawia się następująco: prezydentura ministrów, oświata — Ponikowski, sprawy wewnętrzne — vacat, ewentualnie dr. Twardowski, sprawy zagraniczne — Skirmunt, skarb kierownik obecny wiceminister — Markowski, sprawiedliwości — Sobolewski, sprawy wojskowe — Sosnkowski, rolnictwo — Raczyński, handel i przemysł kierownik obecny wiceminister — Strassburger, koleje — dr. Bol. Sikorski,, poczta — dr. Stesłowicz, aprowizacya kierownik — Wyczółkowski, zdrowie kierownik Chodźko, roboty publiczne — Naruto wicz, b. dzielnica pruska — Trzciński.

Warszawa. (Pat). Desygnowany prezydent ministrów Ponikowski przyjął dziś przedstawicieli prasy i oświadczył co następuje: Lista gabinetu została uformowana ale jeszcze nie podpisana przez Naczelnika Państwa. Opóźnienie w utworzeniu gabinetu powstało stąd, że chciałem się zapoznać ze stanem finansowym. Po tem zapoznaniu się zdecydowałem się wystąpić do Sejmu na pierwszem posiedzeniu o utworzenie nadzwyczajnej Rady finansowej składającej się z grona osób oraz kilku ministrów, którychby Sejm upoważniłby do wydania ustaw dotyczących podatków i innych środków poprawienia finansów państwa. W celu natychmiastowego wprowadzenia ich w wykonanie. Uznałem też za wskazane, aby minister skarbu został powołany po uchwaleniu przez sejm ustawy o Radzie finansowej. Wówczas kierownictwo Ministerstwa Skarbu obejmie jeden z podsekretarzy stanu. W związku z tem Ministerstwo przem. i handlu zostanie powierzone podsekretarzowi Stanu.

Sprawa Galicyi Wschodniej.

Warszawa 19 września (tel. wł. eg.). Sprawa Galicyi Wschodniej tworzy poważną troskę tutejszych kół poselskich. Wskazuje chociażby na to konferencya wiceprezesa Klubu Pracy Konst. Baworowskiego z nowym prezydentem ministrów Ponikowskim. Na tej konferencyi p. Baworowski zwrócił uwagę na obecny stan kwestyi wschodnio-galicyjskiej niebezpieczeństwo zagrażające temu krajowi na terenie międzynarodowym. P. Ponikowski przyrzekł zwrócić na Galicyę Wschodnią specyalną uwagę.

icznym żadnych w ogóle przepisów, ograniczających ilość słuchaczy. Gdyby ten stan rzeczy i teraz nie uległ zmianie, powinniby zostać przyjęci na te fakultety wszyscy zgłaszający się, bez względu na to, czy się wykażą dowodem spełnionej służby wojskowej czy też nie. Ograniczenie takie istniało w ostatnich czasach jedynie na fakultecie medycznym. Nie wiadomo jeszcze, czy i w jakich rozmiarach zostanie ono w bieżącym roku utrzymane, lecz jasnem jest, że od zapaść mającej w tym względzie decyzyi zależeć będzie, czy zarządzenia, orzekające w zasadzie dopuszczalność przyjmowania Żydów (tj. tych, którzy w wojsku nie służyli) na uniwersytet, będzie miało jakąś praktyczną wartość, czy też pozostanie szarą teoryą, ilustrowaną może dla celów demonstracyjnych kilku sporadycznymi przykładami.

Decyzya, jaką w tym względzie powźmie i metoda, jaką postępować będzie senat uniwestytetu lwowskiego doniosłością swoją wychodzą daleko poza ramy spraw czysto uniwersyteckich. Wskutek przypadkowego i nieprzypadkowego zbiegu okoliczności kwestya przyjmowania młodzieży żydowskiej na uniwersytet nabrała cech sprawy politycznej doniosłego znaczenia. Echo tej kwestyi wydostało się dawno za rogatki miasta i granice kraju i przebiegło już znaczny kawał cywilizowanego świata. Z ust dotychczasowych reprezentantów senatu akademickiego padały już niejednokrotnie uwagi, wykazujące, że senat sam chętnie pozostałby wierny czystej tradycyi wszystkich prawdziwych wszechnic i wyeliminowałby politykę z rządu czynników, wpływających na tok nauki i nauczania, gdyby nieścisłe i niedwuznaczne, z „góry" wydane zarządzenia. Teraz, gdy zarządzeń takich już niema, senat uniwersytetu lwowskiego okaże, czy wolą jego jest salwować cześć tej wszechnicy jako miejsca, poświęconego pielęgnowaniu czystej i niesfałszowanej wiedzy, czy też z pełną świadomością uczyni z niej arenę politycznych zapasów.

Nie chcemy wątpić w to, że senat wybierze drogę lepszą, drogę prawa, słuszności i prawdziwej wiedzy. Za kilka dni rozpoczną się wpisy. Młodzież żydowska pełna otuchy przekroczy progi gmachu uniwersyteckiego, by stanąć w szeregu żądnych nauki. Odrzucamy precz od siebie myśl, iżby zawróconą mogła być ku wyjściu uwaga, iż wszystkie miejsca zajęte zostały przez uprzywilejowanych. Alma mater powinna mieć miejsce dla wszystkich, tych i tamtych i uprzywilejowanymi mają być wszyscy, którzy pragną u jej łona pracować. Senat stanąć winien na wysokości swego zadania.

A teraz tylko małe jeszcze pytanie pod adresem ministra wyznań religijnych i oświecenia. Czy dla politechniki lwowskiej obowiązują inne przepisy i zarządzenia, aniżeli dla uniwersytetu, czy też tylko inni ludzie inaczej tesame zarządzenia wedle swego widzimisię interpretują?! Na razie bowiem figuruje na tablicy ogłoszeń politechniki komunikat, wykluczający zupełnie tych, którzy się spełnieniem służby wojskowej nie wykażą. Nie tylko w interesie żydowskich słuchaczy ,ale w interesie autorytetu państwa i władzy sprawa sama prosi się o wyjaśnienie a teraźniejszy stan rzeczy o odpowiednie sprostowanie. Niezawsze wyjątki potwierdzają regułę.

Język hebrajski w Rosyi sowieckiej zakazany.

Ryga. (Ż. B. K.). W związku z uchwałą smoleńskiej sekcyi żydowskiej przy partyi komunistycznej, zakazującą nauki języka hebrajskiego w tamtejszem seminaryum żydowskiem, przesłał pedagog p. Liuboszycki protest na ręce wszechrosyjskiej centralnej rady wykonawczej. Rada odpowiedziała, że nie może się mieszać do podobnych spraw i że zakaz nauczania w języku hebrajskim pozostanie w mocy.

—ll—

Nowy projekt poprawy waluty polskiej.

Złoty i marki.

Warszawa. „Kuryer Poranny" donosi co następuje:

Dowiadujemy się, że w pewnych kołach ekonomistów rozpatrywany jest projekt zastosowania w Polsce podwójnego systemu znaków pieniężnych.

Wypuszczenie złotych polskich według tego projektu nie ma powstrzymać i naruszyć dalszego obiegu marek polskich.

Relacya wartości złotego polskiego w stosunku do marki ma być zmienna i ściśle związana z bieżącym kursem franka francuskiego.

Suma, na którą wypuszczone będą złote polskie, ściśle i kategorycznie ograniczona, unormowana będzie według obliczenia majątku państwowego i według obecnej jego wartości na franki.

Budżet państwowy, kontrakty państwowe płace urzędnicze itp. będą obliczone według złotych polskich, przyczem jednak wypłaty państwowe wewnątrz kraju będą dokonywane w markach polskich według kursu złotego polskiego, ustalanego urzędowo w danych odstępach czasu np. kwartalnie ew. miesięcznie.

W ten sposób inflacya markowych znaków pieniężnych nie będzie oddziaływała zabójczo na zasadnicze normy budżetowe i handlowe, a kwestya płac państwowych będzie regulowana automatycznie bez konwulsyi wywoływanych zmienną wartością marki polskiej.

Z natury rzeczy obliczenia na złote polskie będą służyły za podstawę zasadniczą wszelkich także umów prywatnych. Są to gwarancye ustalenia pokoju wewnętrznego na tle sporów o płace w stosunku do drożyzny.

Wtedy także można dopiero będzie pomyśleć o cenach wytycznych obliczonych w złotych polskich i o walce z lichwą i paskarstwem w zastosowaniu do tych cen.

Podatki i należytości także wymierzane będą w złotych polskich a przyjmowane w markach według oficyalnego kursu.

Spekulacya na markę polską straci w ten sposób całą swoją podstawę.

Państwo wypuszczać będzie złote polskie głównie w stosunkach i zakupach skarbu państwa z zagranicą; pośredniczyć będzie także w nabywaniu za złote polskie niezbędnych surowców dla przemysłu, pobierając za to od polskich przemysłowców ekwiwalent w markach polskich.

Naodwrót za wszystkie zakupy i wpłaty dokonywane z zagranicy w Polsce przyjmowany będzie przymusowo złoty polski na równi z frankiem francuskim.

Skarb żądać będzie mógł wewnątrz kraju za puszczony w obieg złoty polski znacznie więcej niż będzie płacił przy przyjmowaniu go według kursu franka zamiast marek przy wpłatach i zamianach.

Można będzie także przy tych zamianach przeprowadzić pożyczkę przymusową przez zatrzymywanie połowy zakupywanych złotych polskich na rzecz skarbu.

Na tej drodze znajdzie się sposób zapobieżenia spekulacyi, która będzie się starała zapewne pracować nad obniżeniem wartości złotego polskiego przez skupywanie go i rzucanie na targi w celach gry giełdowej.

Projekt znajduje się dotychczas w formie rozpatrywań i krytyki i naturalnie w kołach spekulacyjnych spotyka się z szyderstwami i oburzeniem jako innowacya nie praktykowana dotychczas w świecie finansowym i specyalnie dla spekulacyi obmierzła.

Ma także jednak swoich zwolenników, którzy uważają jądro samego pomysłu mimo jego niezmiernej prostoty i nie przesądzając jego wykonalności za coś w rodzaju „jajka Kolumba".

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Dziennikarze warszawscy domagają się podwyżki płac.

Warszawa 19 września (tel. wł. eg.). Syndykat dziennikarzy warszawskich uchwalił zażądać 100 procent podwyżki płacy z dniem 1. października br. W motywach uchwały syndyków wskazuje, że artykuły pierwszej potrzeby wzrastają już nie z dnia na dzień lecz wprost z godziny na godzinę. Gdy przeciętna płaca dziennikarza w Królestwie przed wojną wahała się od 150 do 300 rubli, obecnie minimum wynosi przeważnie 60 tysięcy marek, co równa się około 20 rubli przed wojną. W tym wypadku dziennikarze są o wiele gorzej traktowani nie tylko od urzędników ale znajdują się w tyle poza wszystkimi zawodami. Złe wynagrodzenie współpracowników dziennikarskich nie da się usprawiedliwić zbyt niską ceną pisma; gdy bowiem przed wojną numer pisma kosztował 2 kopiejki prawie, obecna cena numeru waha się od 10—20 mk. Te same żądania syndykatu odnoszą się do korespondentów pism zamiejscowych.

Kanclerz Rzeszy niemieckiej potępia antysemityzm.

Berlin. (Ż. B. K.) W mowie o politycznem położeniu Niemiec poruszył kanclerz Rzeszy dr. Wirth kwestyę antysemityzmu, i wystąpił ostro przeciw ruchowi antysemickiemu w szczególności przeciw napaściom na dra Waltera Rathenaua. „Przy zestawieniu mego gabinetu — mówił kanclerz — wybrałem najprzedniejszych mężów, nie bacząc, do jakiej partyj należą. Jednym z tych jest człowiek, którego idee i poglądy zgodnie są z dzisiejszą epoką. Dr. Rathenau porzucił olbrzymie dochody, zrezygnował z dobrze płatnych posad dyrektorskich, by służyć dobru niemieckiej republiki. I przeciw temu mężowi, koledze Walterowi Rathenauowi, który tak bardzo przysłużył się swej ojczyźnie zorganizowano niesłychaną agitacyę tylko z powodu, że jest Żydem. (Poruszenie. Głos: „Rathenau nie jest Żydem"). Tak, Rathenau jest Żydem — powtórzył z naciskiem dr. Wirth — jest nim i pozostał wiernym swej prawdzie i Bogu. Jako katolicy, musimy uchylić czoła przed takim człowiekiem".

—oo—

Prześladowania wschodnich Żydów w Berlinie.

Berlin. W ostatnich czasach zaczęto wymierzać kary Żydom z Wschodu, którzy dawno temu przekroczyli granicę, bez pozwolenia. Faktem jest — zauważa organ „Jued. Rundschau" — że w ciągu ostatnich 10-ciu miesięcy nie przybył żaden Żyd z Wschodu do Niemiec.

Zdarza się także, że do więzienia wtrąca się robotników i kupców, którzy mieszkają już przeszło rok w Berlinie.

W brutalny sposób aresztowano również brzemienną kobietę.

„Jued." Rundschau" wzywa żydowskie instytucye do podjęcia kroków przeciw temu niesłychanemu postępowaniu.

Kryzys w Lidze Narodów.

Bordeaux. (Pat). Delegat Chili Edwards wyraził się wobec korespondenta Temps, że trybunał Ligi narodów przeżywa dość silny kryzys. Wskutek ostatnich secesyi zanosi się na to, że Ameryka łacińska nie będzie wogóle reprezentowana. Brazylia zostanie w Lidze zupełnie osamotniona. Jeżeli Ameryka nie zmieni swego stanowiska i nie obeszle swoimi przedstawicielami sekcyi Ligi, Liga zatraci swój charakter uniwersalny.

—ll—

PREMIERA sensacyjnego amer. dramatu od wtorku 20. września 1921.

W kinoteatrach „Wanda“ i „Warszawa“

SZARY CZART

HYPNOTYZER DUSZY! DUCH CIEMNOŚCI!

W głównej roli słynna z piękności art. dram. EDDIE POLO

Wiadomości bieżące.

(Pat). W Londynie podpisano układ, który przekazuje pewnemu angielskiemu towarzystwu monopol na całą produkcyę radium w Czechosłowacyi.

(Pat). Dzienniki budapeszteńskie notują pogłoskę o dokonaniu dymisyi ministra skarbu Hegeduesa brak jednak oficyalnego potwierdzenia tej wiadomości.

(Pat). Barona Ungera oddano pod sąd syberyjskiemu trybunałowi rewolucyjnemu. Oskarżono go o masowe morderstwa chłopów i robotników.

„Targi Wschodnie“ rękojmią naszego materyalnego i moralnego kredytu zagranicą.

(Wywiad z Prezydentem Dr. Twardowskim.)

Pan Dr. Juliusz Twardowski, Prezydent Izby handlowej austryacko-polskiej we Wiedniu, bawiąc we Lwowie udzielił naszym sferom kupieckim i przemysłowym wielu cennych informacyi i wskazówek, umożliwiając im w ten sposób orjentacyę w stosunkach gospodarczych austryackich i wynikających stąd perspektywach dla naszego handlu i przemysłu. Zdając sobie dokładnie sprawę z doniosłości tej tak ważnej dla nas Instytucyi, reprezentowanej przez Pana Prezydenta nie omieszkała „Sekcya Prasowa T. W. L.“ uzyskać wywiadu i zasięgnąć Jego opinii w sprawie „Targów wschodnich“.

Pan Prezydent ocenia w zupełności dążenia naszego kupiectwa do odrodzenia handlu i przemysłu, ucieleśnione przez twórczą myśl „Targów Wschodnich“. Zapowiada On „Targom Wschodnim“ wielkie nadzieje, zwłaszcza, że nie pojmuje ich jako rzecz sporadyczną, ale ma to przekonanie, że o ile się udadzą, a wynik taki jego Jego zdaniem pewny, pozostaną Instytucyą trwałą, spełniając swą ważną rolę, w stosunkach handlowych z zagranicą.

Przyszłość „Targów Wschodnich“ a zarazem Lwowa jest tem pewniejszą, że miasto nasze przez swoje centralne położenie jako węzeł kolejowy jest jakby na tem cel predystynowane i zdoła dzięki temu nawiązać świetne tradycye minionych wieków, kiedyto spełniało swą dziejową misyę jako miejsce składowe i gród wybitnie handlowy, pośredniczący na „czarnym szlaku“ między Wschodem a Zachodem.

„Targi Wschodnie“ idą zupełnie po linii tych tradycyi i ożywią niewątpliwie wymianę towaru oraz przyczynią się do rozwoju i rozkwitu zniszczonego wojną miasta.

Nie należy obawiać się wykupienia towarów brakujących w Polsce, gdyż „Targi Wschodnie“ ułatwiają tylko kontrolę i będzie to rzeczą czynników rządowych baczyć, by nie dopuszczono się w tym kierunku nadużyć, przez zastosowanie odpowiednich ustaw i innych środków zaradczych.

Zagranica jest zorjentowana co do rynków zbytu na polskim i dalszym Wschodzie. Zwłaszcza przychylnie widziana jest nowa polska ustawa o wolnym handlu umożliwiająca normalne życie ekonomiczne i powstawanie wielkich akumulatorów i ognisk koncentrujących ruch handlowy. Wskazanem byłoby jeszcze zdaniem pana Prezydenta ustanowienie przez Rząd odpowiednich ulg celnych.

„Targi Wschodnie“ budzą zagranicą dość żywe zainteresowanie i cieszą się na ogół życzliwą opinią. W szczególności austryackie koła przemysłowo-handlowe i władze odnoszą się do Targów wschodnich z zupełną życzliwością, a zadaniem instytucyi Szanownego rozmowcy będzie, stosunki austryacko-polskie podnieść, ożywić i ująć w silne łożysko. W tym celu stwarza Izba handlowa austryacko-polska osobny referat i cały szereg udogodnień i ułatwień bezpośredniego kontaktu z „Targami Wschodniemi“.

Jest to stanowczem przekonaniem pana Prezydenta, że „Targi Wschodnie“ przyczynią się do podniesienia naszego kredytu na Zachodzie, nad którego podkopaniem pracuje tyle tak doskonale zorganizowanych i zamaskowanych sił.

Nie tylko materyalny kredyt podniesie się ale i moralny, gdy kupiec z Zachodu przekona się, iż może wchodzić w stosunki z kupcem polskim jako z człowiekiem nie niższym od niego kulturalnie.

Ściągać ludzi tutaj aby przekonali się, że Lwów nie jest jakimś Taszkientem o niebrukowanych ulicach (bo i takie spotkać można opinie) ale miastem o nowoczesnej kulturze.

»Targi Wschodnie« we Lwowie w cyfrach.

Powierzchnia wystawy 25.000 m kwadr., 2000 wystawców, 20 hangarów i 30 pawilonów dla eksponatów. Z eksponatów 80 proc. Polska, pozostałe: Austrya, Czechosłowacya (odrębny pawilon) Gdańsk, Francya, Węgry. Specyalna centrala telefoniczna: 60 załączeń. Biuro pocztowe i telegraficzne, ekspozytura urzędu celnego, Eks. Bank. Dla wygody przyjezdnych biuro kwaterunkowe na dworcu: 7000 pokoi oraz wszystkie hotele do dyspozycyi. Biuro informacyjne i biuro tłumaczy.

Pan Marszałek Trąmpczyński zawiadomił Zarząd „Targów Wschodnich“, że weźmie osobiście udział w otwarciu Targów w dniu 25 bm.

Konsul portugalski w Warszawie przesłał bardzo uprzejme życzenia na ręce Dyrekcyi „Targów Wschodnich“, widząc w nich Instytucyę, która powołaną jest do podniesienia stanu ekonomicznego Polski.

Kupcy Litwy środkowej zgłosili przyjazd kilkudziesięciu delegatów na „Targi Wschodnie“ we Lwowie.

Wstęp na »Targi Wschodnie«.

Wystawa „Targów Wschodnich“ będzie otwarta codziennie od godz. 8-ej rano do 7-ej wieczór. Na 30 minut przed zamknięciem wystawy wstęp do pawilonów będzie wzbroniony. Cena za kartę wstępu uprawniającą do jednorazowego zwiedzenia wystawy wynosić będzie przedpołudniem 200 mp a popo-

DR. ZYGFRYD BACH.

Dzierżawa dziedziczna.

Natana ben Natana*).

W sprawach kolonizacyjnych jest nader ważną kwestyą, w jakiej formie posiadania oddawać ma być ziemia kolonistom. Zupełnie wolna własność kryje w sobie niebezpieczeństwo spekulacyi polami, wykupywania pól od słabszych gospodarczo przez silniejszych gospodarczo, zaniedbywania gospodarstwa wskutek zajęcia się właściciela innym interesem, a pozostawienia gospodarstwa w ręku zastępcy lub dzierżawcy et. c.

Krótkoterminowa dzierżawa uniemożliwia rolnikom gospodarkę inwestycyjną, kalkulowaną na długą metę, jak stawianie budynków porządnych, względnie ulepszanie już istniejących, melioracyę roli itd., ponieważ inwestycye amortyzują się powoli, a więc tylko ten na nie łożyć może, kto długi czas ziemię dzierżawi. Wprawdzie przy krótkoterminowej dzierżawie właściciel (prywatny, gmina, państwo, towarzystwo kolonizacyjne) może swoim kosztem budynki stawiać i melioracye wykonywać, byłby to jednakże dla właściciela ciężar zwiększony, prócz tego zaś są rzeczy takie, które zależą od ustawicznej pieczy rolnika jak np. stan utrzymania budynków, rowów, studni, ogrodzeń, siła nawozowa i stan pielęgnacyi, pól (które też do melioracyi roli zaliczyć musimy, a które zupełnie zależą od sposobu gospodarki), zaniedbanie tych rzeczy zwykle pojawiające się w ostatnich latach krótkoterminowej dzierżawy obniża ogromnie stan kultury rolnej.

Różnymi sposobami starano się w różnych krajach usunąć socyalne i gospodarcze wady zupełnie wolnej własności z jednej, zaś krótkoterminowej dzierżawy z drugiej strony. Obok wielkich fideikomisów istnieją w Austryi (w Tyrolu), także chłopskie gospodarstwa niepodzielne, dziedziczne tylko w całości a od r. 1915 ziemia na wsi przestała być przedmiotem wolnego rozporządzania i handlu, które to ograniczenia ustawodawstwo polskie jeszcze pogłębiło. Terminy dzierżaw o latyfundyach austryackich były często 24—40 letnie, w Niemczech dzierżawy domen państwowych 15—24 letnie.

Ben Natan szuka rozwiązania kwestyi formy posiadania ziemi dla kolonistów w dzierżawie dziedzicznej, formie posiadania ziemi, która rozwinęła się już w starożytności w Egipcie, Helladzie i Rzymie, była w użyciu w średniowieczu aż do upadku stanu chłopskiego, została z powodzeniem wznowiona w roku 1867 w Mecklenburgu-Schwerinie, a która w praktycznych konsekwencyach zbliżona jest nieco do galicyjskich t. zw. włości trentowych. Dzierżawa dziedziczna polega na tem, że w zwykłym przebiegu nie kończy się nigdy, lecz przechodzi z ojca na syna, podobnie jak własność, jest więc posiadaniem pewniejszem i daje o wiele lepsze warunki dla rozwoju miłości ziemi i pieczołowitości dla tejże, aniżeli choćby 40-letnia zwykła dzierżawa. Różni się zaś tem od własności, że opłaca się czynsz roczny, że nie wolno rolnikowi pól (szczególnych sprzedawać i że wydzierżawiający może w razie gospodarczych lub socyalnych przewinień dzierżawcy dzierżawę mu odebrać. Sprzedawać, a raczej odstępywać za wynagrodzeniem swoich inwestycyi, pracy, kapitałów, wolno dzierżawę dziedziczną w całości, jednakże pod kontrolą wydzierżawiającego co do ceny, osoby nowego dzierżawcy itd.

Ben Natan przedstawia historyę, dzierżawy dziedzicznej, następnie podnosi jej zalety socyalno-gospodarcze, jak uniemożliwienie szacherki ziemią, oraz kontrolę narodowo-socyalną nad ziemią, mianowicie w tym wypadku, jeżeli wydzierżawiającymi są gmina, państwo lub towarzystwa kolonizacyjne. Przedstawia wszechstronnie stanowisko gospodarcze dzierżawcy dziedzicznego, mianowicie podstawy jego zdolności kredytowej. Ponieważ powierzchnia, jaką otrzymuje dzierżawca dziedziczny może stać się z czasem za duża w stosunku do wzrostu ludności kraju, oraz w stosunku do postępu kultury rolnej, przeto wnosi b. Natan, by co 50 lat odbywała się rewizya gospodarstw, której wynikiem może być ewentualne umniejszenie powierzchni tychże, oraz tworzenie z parcel przez to umniejszenie uzyskanych nowych gospodarstw.

Co do samej myśli dziedzicznej dzierża-

*) Nathan ben Nathan. Die Erbpacht. Geschichte, Wesen, Reform. Welt-Verlag Berlin 1921.

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. — 44115

We wtorek 20. b. m. o godz. 7·30 wieczorem

Pieniądz, miłość i hańba

obraz z życia w 4 aktach. — W ro i Zoni p. Ettinger.

ludniu 100 mp. Przed południem jednak wstęp zarezerwowany jest wyłącznie dla kupców. Szersza publiczność zwiedzająca wystawę będzie mogła korzystać z wstępu jedynie między 3-cią a 6.30 popołudniu.

Sprzedaż detaljiczna na Targach będzie wzbroniona. Niedopuszczalnem będzie również głośne zachwalanie towarów. Fotografowanie, sporządzanie rysunków i powielania miejsc wystawowych można uskuteczniać za zgodą wystawców i za specyalnem zezwoleniem Zarządu „Targów Wschodnich". Dotychczas zgłosiło się około 2000 wystawców.

Z Placu Powystawowego.

Wbrew obawie pesymistów, którzy patrząc niedawno na te góry cegieł i materyału budowlanego, nie wierzyli, by pawilony mogły być w terminie oznaczonym wybudowane — dziś stwierdzić można z radością, że wszystkie prawie pawilony są już wykończone. A nawet ów olbrzymi pawilon Syndykatu Przemysłowców, który kilka dni temu jeszcze świecił nagiemi ścianami, znajduje się już pod dachem. Przed pawilonami Inspektorat Plantacyi Miejskich urządza piękne gazony. Basen zasypano ziemią i pokryto jesiennem kwieciem.

Pomimo, że na Placu wybudowano kilkanaście olbrzymich pawilonów okazało się, że nie pomieszczą one zgłoszonych eksponatów. To też dzięki poparciu wojskowości, wzniesiono kilkanaście hangarów, gdzie będzie pomieszczona część eksponatów wystawowych. Przed wzniesione pawilony zajeżdżają już pociągi z eksponatami na „Targi Wschodnie".

Równocześnie Magistrat szutruje i wyprawia drogi na całym Placu Powystawowym pod kierownictwem inżynierów drogowych.

Z sali sądowej.

O zbrodnię morderstwa.

Lwów 20 września.

Przed sądem przysięgłych stanął wczoraj Onyśko Ruppenthal, oskarżony o zbrodnię morderstwa.

Wedle treści aktu oskarżenia przyprowadzono pewnego dnia do kwatery wojsk ukraińskich w Zbarażu, 16-letniego chłopaka (Polaka), który uciekł z Skała wraz z cofającymi się oddziałami ukraińskimi. Chłopaka przesłuchiwał chorąży Konyk, który zaproponował mu, by wyszpiegował pozycye artyleryi polskiej, za co miał otrzymać sowite wynagrodzenie. Chłopak po namyśle na propozycyę się zgodził, przypuszczając, że w ten sposób prędzej powróci do Sokala. Wkrótce na rozkaz chorążego dwaj Kozacy, a jednym z nich był osk. Ruppenthal — wyprowadzili chłopca z kwatery, przyczem Konyk dał polecenie, „by zrobić z chłopcem porządek".

Świadek Kuryło zainteresował się losem chłopca i śledził dalsze kroki kozaków. Ci wyprowadzili chłopca na cmentarz, gdzie Ruppenthal wystrzałem z rewolweru zamordował chłopaka. Na skutek doniesienia tego właśnie świadka aresztowano Ruppenthala.

Na rozprawie oskarżony wypierał się wszelkiego uczestnictwa w morderstwie. Wprawdzie — twierdzi on — chorąży Konyk dał mu rozkaz zastrzelenia, lecz on tego rozkazu nie wykonał. Chłopaka zastrzelił drugi kozak.

Następnie przesłuchano świadka Kuryłę, który w całości podtrzymał swoje obciążające zeznanie.

Z powodu niejawienia się trzech świadków rozprawę przerwano do 1. października b. r. Rozprawie przewodniczył r. Goettinger, oskarżał prokurator Laskowski, bronił dr. Józef Koch.

Z sportu.

Hakoah — Ż. K. S. 1:1.

Hakoah jest drużyną bardzo ambitną. Szkoda tylko, że ta ambicya, dzięki której klub ten wybił się do rzędu pierwszoklasowych, przybiera niekiedy objawy, które psują dobre wrażenie, jakie drużyna ta przez bezsprzecznie dobrą grę wywołuje. Najgłówniejszą, a może jedyną wadą tej drużyny jest brak dyscypliny u jej graczy. U Hakoachu uderza to nas tembardziej, że przywykliśmy dotychczas za przykład stawiać sport zachodu. Tymczasem gracze Hakoachu zbyt często i w sposób nieodpowiedni okazywali swoje niezadowolenie z rozstrzygnień sędziego. Gracz ma tylko grać i milczeć na boisku. Targi i kłótnie podczas gry wywołują zawsze niesmak.

Przeciw Ż. K. S. wystąpił Hakoach z dwoma rezerwowymi, natomiast Ż. K. S. wystawił po raz pierwszy swój najsilniejszy skład prawie w całości, brakło tylko Peczenika i Karta. Szczególnie był wzmocniony napad Ż. K. S. przez Steuermana, byłego gracza Korony samborskiej, Brnbacha, byłego gracza Pogoni lwowskiej i lewego skrzydłowego. Tem samem stała tym razem gra Ż. K. S. na odpowiednio wysokim poziomie. Już w pierwszej minucie strzela lewy skrzydłowy napadu Ż. K. S. pierwszą bramkę. W bardzo żywem tempie toczy się dalej gra, przybierając coraz bardziej na ostrości. Sędzia musi coraz częściej nawoływać graczy do porządku dyktując raz po razu rzuty wolne za grę foul. Hakoach dąży usilnie do odzyskania utraconego punktu, co mu się w końcu udaje przez rzut karny. Dalszy przebieg gry przy ciągle silnem tempie i często zmiennych atakach nie przynosi już ani w pierwszej ani w drugiej połowie zmiany. Po pauzie gra Hakoach silnie napierając na Ż. K. S. Rzadkie wypady tego ostatniego odpiera łatwo dobra obrona i bramkarz Hakoachu. Już o zmroku schodzą drużyny z boiska.

P. Dr. Kaufmann sprawował dobrze funkcye sędziego.

ogoń — Hakoah 5:1.

Wynik stanowczo nie odpowiadający siłom obu drużyn. Przy mniejszym pechu, albo przy kierownictwie innego sędziego, Pogoń zapisałaby na swoje dobro tylko trzy bramki.

Trzecia i piąta bramka nie powinny były przez sędziego być uznane. Sędzia powinien odgwizdywać bramkę tylko, gdy ją ponad wszelką wątpliwość widzi. W niedzielnych zawodach przerywał też sędzia kilkakrotnie grę z powodu rzekomych of sid'ów, tam gdzie ich nie było, pozbawiając Hakoach kilku ciężko wypracowanych szans. Nie była to stronniczość, ale zbytnia pochopność do używania gwizdka, czego sędzia winien się wystrzegać tak samo jak wszelkiej stronniczości.

Pogoń wyprowadza drużynę w komplecie. Nauczona niepowodzeniem przeciw Warcie wzmocniła znowu napad Garbieniem, w obronie zaś umieściła W. Kuchara. Nie da się zaprzeczyć przewaga lwowian nad gośćmi zwłaszcza w pierwszej połowie gry. Mając wiatr za sobą napiera Pogoń ustawicznie na bramkę przeciwnika, co daje jej możność w 10 minucie uzyskać przez Garbienia niepowstrzymanym strzałem w lewy róg pierwszą bramkę. Na kilkanaście minut przed końcem pierwszej połowy wyłamuje się Kuchar przez ścianę obrony i omijając wybiegającego naprzeciw niego bramkarza pakuje piłkę po raz drugi w bramkę.

W drugiej połowie gry staje się obronna dotychczas gra Hakoachu ofenzywną. Nie mając obecnie na przeszkodzie wiatru rozwija Hakoach bardzo piękną grę kombinacyjną, liczebnie jednak nie zdołał jej zaznaczyć.

Sędziował p. Schneider. mr.

wy, jako formy oddawania ziemi w gospodarkę kolonistom przez towarzystwa kolonizacyjne, przyznać muszę, że jest to pomysł nader postępowy, dość dobrze dla tych celów się nadający. Chociaż — wolałbym — z gospodarczego punktu widzenia — własność prywatną z odpowiednią kontrolą wolności sprzedawania i nabywania gruntów. Byłoby to żywsze, prostsze, raczej naginające się do konieczności gospodarczych, aniżeli taki system, w którym przez 50 lat nie można zmienić powierzchni gospodarstwa. Różnice wytwarzające się z czasem pomiędzy powierzchnią poszczególnych gospodarstw, wskutek dokupywania ziemi przez jednych, a sprzedawania przez drugich wcale mnie tak nie przerażają jak autora, który obawia się powstawania większych obszarów, zapominając, że cały postęp techniki rolnictwa, oraz aprowizacyę miast zawdzięczamy wielkim obszarom. Nie byłoby ujmy dla gospodarstwa społecznego, gdyby rodziny b. pilne i zdolne stały się gospodarczo silniejsze, niepilne zaś lub mniej zdolne gospodarczo słabsze, byleby tylko uniemożliwić wzrost gospodarczy z źródeł innych jak produktywna praca (spekulacya et. c.), zapewnić państwu, czy też tow. kolonizującemu odpowiedni udział w wzroście gospodarczym jednostek przez należyte opodatkowanie, wreszcie otoczyć słabszych gospodarczo pewną opieką i ochroną przed wyzyskiem. — Jeżeli dzierżawca dziedziczny zmuszony jest dzierżawę oddać względnie odstąpić, należy mu się wedle autora zwrot kosztów własnych za wykonane melioracye, o ile one się udały, o ile jednak zawiodły, nie dostaje z tego tytułu nic; to jest stanowczo niesprawiedliwe, bo, jeżeli meliorujący rolnik ma ponieść ryzyko za ewentualną wadliwość melioracyi, to z drugiej strony powinien za melioracyę, która się dobrze udała, otrzymać nie tylko to, co go melioracya kosztowała, ale tyle ile ona jest wartą, o ile podnosi wartość gruntu zmeliorowanego. Takich poglądów jest tu więcej; sądzę, że popularne dążenie do równości socyalnej, a istotna sprawiedliwość gospodarcza, to dwie różne rzeczy, z których druga ważniejsza przynajmniej dla rozwoju rolnictwa.

Z tem wszystkiem jest idea dzierżawy dziedzicznej dość rozsądna i umiarkowana i może stanowić dobrą podstawę dla kolonizacyi, mianowicie przy odpowiedniem zastosowaniu. Nie tak ważnem jest bowiem ustawodawstwo w kwestyach agrarnych, ja sposób jego zastosowania przez danych urzędników, których zdolności i moralność rozstrzygają o wszystkiem.

Napewno zaś stanowczo lepiej jest kolonizować na podstawie dzierż. dziedz. aniżeli na podstawie zupełnie wolnej własności bez ograniczeń, lub też nie kolonizować wcale i dyskutować nad najlepszym systemem.

Książka opracowana wszechstronnie i gruntownie jest nader interesująca dla każdego, kto zajmuje się kwestyami agrarnemi. Przekład na język polski możeby się opłacił.

List z Stanisławowa.

Niechęć p. Starosty do udzielania zezwoleń na urządzanie zbiórek na cele żydowskie, a uzasadniane przezeń twierdzeniem, że się je za często urządza, zdawała się znaleść swój koniec w postaci „pax Romana" zawartego przed kilku tygodniami między tut. Starostwem i tut. Gminą Żydowską. W myśl tego układu, Gmina Żydowska miała wydawać swą opinię co do celów i osób proszących o zezwolenie na zbiórkę, a pan Starosta przyrzekł pozwalać na przychylnie zaopiniowane podania jednak w ten sposób, by w miesiącu nie było więcej zbiórek żydowskich niż jedna.

Dziś 20|9 b r. w Maryśleńce i Koperniku PREMIERA
sensacyjnego dramatu ameryk. w 6 aktach p. t.
DEMON ALKOHOLU
W dramacie tym obrazy jaśnieją przepychem światła, ruch kipi, a upojenie sypie kwiatami.

Ale i to zawiodło! Przed kilkunastu dniami wniosło grono bardzo poważnych osób, wchodzących w skład tut. kom. Ż. F. N. podanie do Starostwa z prośbą o zezwolenie na zbiórkę uliczną na rzecz Ż. F. N., na podanie to — jedyne w wrześniu br. zaopiniowała tut. Gmina Żydowska bardzo przychylnie.

Dziś jednak otrzymali proszący następującą odpowiedź:

„Starostwo w Stanisławowie.

(L. 32.035.

Stanisławów, 15 września 1921.

(Do

P. T. Komitetu transportowania (!) emigrantów (?!?) palestyńskich

w Stanisławowie.

Odnośnie do podania z dnia 9. br. Starostwo odmawia udzielenia zezwolenia na urządzenie w dniu 20/IX. br. zbiórki ulicznej, na pokrycie kosztów transportu emigrantów palestyńskich a to ze względu na coraz głośniejsze sarkanie publiczności, iż składki takie odbywają się nadto często tamują ruch publiczny i ich molestują.

Przeciw tej rezolucyi wolno wnieść rekurs do Województwa w ciągu dni 14 od dnia następującego po doręczeniu.

Radca Namiestnictwa: Głażewski mp.“

Nie wchodzę w to, jakimi się Starostwo kierowało motywami w tym wypadku, uzasadnienie jednak: „coraz to głośniejszem sarkaniem publiczności“ — nie nadaje się do urzędowego pisma, na uzasadnienie decyzyi Starostwa, bo chyba jedynie ustawa a nie nieoznaczone bliżej głosy ulicy mogą być miarą i probierzem urzędowych rozstrzygnień.

Ta nagła troskliwość o — jedynie w tym wypadku wchodzącą w rachubę — żydowską publiczność i rzekoma chęć uchronienia jej przed molestowaniem z strony Ż. F. N. wśród tutejszego społeczeństwa żydowskiego wywołała zrozumiałe zdziwienie.

Bejot.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 5. 10660

Z okazyi urodzin córeczki naszej Lusi Zelnikównej, składamy tą drogą 11 tysięcy mp. (jedenaście tysięcy marek p.) na fundusz Zakładu sierot wojennych Żyd. im. Róży Melzerowej

Maks i Róża Zelnik.

Ktokolwiek miałby wiadomość o Józefie Schwiegerze, medyku przebywającym w niewoli rosyjskiej (Władywostok Krasnojarsk) od roku 1916, zechce łaskawie dać znać matce Amalii Schwieher Lwów. Głęboka 4. II. p. 11565

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Zarząd prosi wszystkich panów i panie o zgłoszenie się do współpracy dla tak bardzo ważnej akcyi.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:

1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.

2) Firma Marya Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.

3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.

4) Firma P. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 2, w podwórzu.

codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu. 10536

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

1)	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp.	20 M.
2)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
3)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
4)	Przed kroniką » » »	120 »
5)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
6)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
7)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp » » »	9 »
8)	Cała stronica	20.000 »
9)	Pół stronicy	10.000 »
10)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60. 00 »
11)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

—[] []—

Skład nut Elżbiety Schmal
Romanowicza 11 (boczna pl. Akademickiego). 11592

Repertuar teatru Miejskiego.

Wtorek 20 września o godz. 7.30 „Pajace“ i „Cavalerya“. Gościnny występ Jana Majerskiego

Repertuar Teatru Małego.

Wtorek 20 września „Chory z urojenia“ „Moliera“.

— **Komunikat** Ekzekutywa Organizacyi syonistycznej dla Galicyi Wsch. zwraca uwagę wszystkich Komitetów okręgowych i lokalnych na bardzo opłakany stan finansowy centralnych instytucyj partyjnych w kraju i na niebezpieczeństwo, jakie stąd wyniknąć może dla dalszej naszej pracy. Wszystkie organizacye obowiązane są natychmiast przysłać podwójny kontyngent wyznaczonego im podatku partyjnego, jeśli chcą nam umożliwić spełnienie tych wielkich a ciężkich zadań, wobec których stoimy po XII. kongresie.

— **Z teatru.** W wtorek 20. bm. »Cavaleria“ z p. Marmem, Cyganikiem i Platówną oraz „Pajace“, w których zamiast p. Majerskiego, który jest chwilowo słaby, partyę Cania odśpiewa p. Michał Prawdzic. P. Prawdzic kreował tę partyę na sobotniem przedstawieniu z wielkiem powodzeniem. Neddę odśpiewa p. Argasińska-Choynowska. Tonia p. Wiśniewski, Silvia p. Sieroszewski.

— **Z teatru Małego.** W wtorek 20. bm. „Chory z urojenia“ z p. Kasińskim, Trąszo w głównych rolach. Molierowska, świetna komedya cieszy się zawsze zasłużonem uznaniem u publiczności.

W środę „Zakochani“ w tłómaczeniu W. Perzyńskiego. Lekka ta komedya wypełnia po brzegi widownię Teatru Małego i rozbawieni widzowie oklaskują żywo świetnie zgrany zespół artystów z pp. Łozińską, Okornickim i Orzechowskim na czele.

— **Dowództwo miasta i placu we Lwowie ogłasza:** Dnia 21 bm. odbędą się ćwiczenia w ostrem strzelaniu artyleryi polowej, w rejonie zamkniętym miejscowościami Hołosko wielkie, Zboiska, Grzybowice małe i Wielkie, Hamuelec i Buczkowice. Kierunek strzałów od Zboisk na Łysą Górę. Teren zagrożony strzałami będzie otoczony posterunkami. Strzelanie potrwa od godziny 8-mej do 15-ej.

— **»Kartka dla chaluca«.** W środę zaczyna się zbiórka książek i obrazów dla chaluca palestyńskiego. Zbierający są zaopatrzeni w arkusze składkowe (służące zarazem za legitymacyę), na których znajduje się odcisk pieczęci komitetu. Spodziewać się należy, że zbierający wszędzie będą życzliwie przyjmowani i że żadna rodzina żydowska nie odmówi ofiary, odpowiadającej jej stosunkom majątkowym. Pożądane są książki i obrazy. Pieniądze będą również przyjmowane; za zebrane pieniądze zakupione zostaną książki.

— **Obława na spekulantów walutowych** Urząd śledczy w Warszawie przeprowadził masowe rewizye i aresztowania wśród spekulantów walutowych i właścicieli kantorów wymiany. Podczas rewizyi znaleziono wielkie zapasy waluty amerykańskiej, angielskiej i francuskiej oraz znaczne ilości złota. Wszystkie te waluty i złoto skonfiskowano.

— **Żydzi rozstrzelani przez bolszewików.** Petrogradzki organ bolszewicki „Prawda“ ogłasza wykaz 61 osób, które rozstrzelano za udział w sprzysiężeniu przeciw rządowi sowietów. Wykaz zawiera również żydowskie nazwiska Sz. Himmelfarba i N. Backa. Donoszą też o rozstrzelaniu syna aptekarza żydowskiego w Petrogradzie, Kaza, w związku z powyższem sprzysiężeniem. (Ż. B K.).

— **Szkoły przymusowe »Jointu«** Kierownictwo „Jointu“ w Besarabii zarządziło, że dzieci uchodźców będące w wieku szkolnym, muszą uczęszczać do szkół, które otworzył „Joint“ w tych miejscowościach, gdzie przebywają uchodźcy. Rodzice, którzy nie po-

NADESŁANE.

TELEFON Nr. 583
firmy „KONWÓJ“, Lwów, Asnyka 3.

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückowny wprowadza się w IV. klasie matematyczno przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo. — Informacye od 3 - 4. Sakramentek 32. 11359

Maksymilian Mohr 11355
powrócił, Podlewskiego l. 9.

Wszech nauk lekarskich **Dr. J. Mehlmann**
ord. od 3—6 ul. Żulińskiego 4. parter. 11551

Komisya Żyd. Fund. Narod. w Brodach dziękuje tą drogą stowarzyszeniu kobiet »Haschachar« za gorliwy udział w zbiórce herzlowskiej, oraz oddanie 10.000 Mk. z tytułu na Ż. F. N. 11613

Adwokat i obrońca w sprawach karnych
Dr. Michał Ringel 11605
powrócił i urzęduje Lwów, Zygmuntowska 14.

MADY CHRISTIANS urocza artystka w pięknym dramacie 4-ktowym p. t.
ZŁOTY-KLUB Nadto doborowe uzupełnienie. Wyświetl od dziś **Kino Chimera.**
Z okazyi otwarcia »Targów Wschodnich« od 23. bm. olbrzymi dramat w 6 aktach z LYĄ MARA.

MIĘDZYMIASTOWY
Nr. TELEF. 583
Firmy „Konwój“
Lwów, Asnyka 3.

Przyjmuje konwojowanie transportów kolejowych przez ludzi fachowych, wraz z ubezpieczeniem. Przeprowadza wszelkiego rodzaju ubezpieczenia oraz transakcye handlowe – bankowe na bardzo dogodnych warunkach.

Adres telegraf.: Konwój-Lwów.

ślą swoich dzieci do szkół, nie będą mogli korzystać z pomocy, udzielanej przez „Joint“. (Ż. B. K.).

Milion robotników dla Australii. „Daily Maily“ donosi, że lord Northcliff, który przebywa obecnie w Australii, otrzymał propozycyę zorganizowania emigracyi do Australii a mianowicie około miliona robotników rolnych, którym przydzielona być ma ziemia do uprawy.

—o—

Emanuel Neumann i Róża Schreiberówna
cand. filoz. Brzeżany Brzeżany
zaprasz ją na ślub, który odbędzie się we Wiedniu w templu II. Leopoldsgasse 29, dnia 20. bm. o godz. 3·30 popołudniu. Adr. telegr. II. Ibsstr. 6

Wiadomości handlowe.

Lwów, 19. września 1921.

Chodorów 3175—3150—3200 3225 3250, Galota 2275, Parowozy 1425—1450 Wiedeń 315, Nafta 2900—2800—2850—2925, Berlin 44·75, 45·25, Kor. czeskie 58·00, Pezet 1325—1350, Bk. hip. 830, Bk. przem. 680, Ż. B. K. 642—650, A. B. Z 580, Oikos 7300—7000—6850, Cmielów 3950, P. T. H. 1200, Pocisk 1050.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya wieczorem słabo zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 4450—4580, kanadyjskie 3800—3950, marki niemieckie 42·50—43·00—44 leje rum. 44·00 kor. czeskie 58·00—59·00—60·00, kor. austr. 310. Wiedeń 310—312—315

Złoto: 10 rublówki 23·000, srebro 1 kor. 290.

—o—

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 19 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·30 II. i VI. emisyi	570·—	590·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	820·—	840 —
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	670·—	690 —
Bank ziemsk. kred. 280—35	635·—	660 —
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3125·—	3275·—
Tow. akc. Karpalit —42	1700 —	—·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3900 —	4000·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Galota ex 490—22·50	2225 —	2325 —
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	6700 —	7400 —
Warszawska Skasakc. budowy »Parowozów« 1000—0	1400·—	1475·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1300·—	1375·—
Pocisk« Zakłady amunic. 510—00	1200·—	1300·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2750·—	2950·—
Polsk. Tow. handl. 500-21	1150·—	1250·—
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60.	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—·0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 25 i)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 100 i)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	290·—	320·—
1 Frank szwajc.	650·—	700·—
1 £ Sterling	14000·—	15000·—
1 Dollar ameryk.	4300·—	4600·—
1 Dollar kanadyjski	3700·—	4000·—
Marki niem. (po 100)	4 00·—	4400·—
» » (po 10)	3900·—	4300·—
» » drobne	3800·—	4200·—
Lei rumuńskie (500)	4000·—	4400·—
Lei rumuńskie drobne	3900·—	4300·—
Liry włoskie	165·—	185·—
Czeskie korony	5600·—	5800·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	320·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	15000·—	16000·—
» na Paryż	300·—	330·—
» na Zurych	670·—	720·—
» na Pragę	5600·—	5800·—
» na Wiedeń	310·00	320·—
» na Berlin	4400·00	4600·—
» na Nowy Jork	4200·—	4500·—
» na Medyolan	165·—	185·—
» na Bukareszt	4000·—	4400·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7%	

—oo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 19. września 1921.

P. T. H. I—IV. 1100—1200, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1300, Zegluga Polska 400—450, Zieleniewski I-II. 10300 10600, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3300—3600, Lemiesz 9200—9600, Automotor 2300—2500 Polska Nafta 2700—3200, Siersza el. 2300—2400 Oikos 5500—6000, Pezet 1100 1200, Trzebinia tłuszcz. 3500—3700, Krakus 3000—3200, Cmielów 3600—3800 Górka 9400—9800, Siersza 10600—10900 T. P. G 9000—9400, Chodorów 3000 3300. Pocisk 1100—1200.

Dolary ameryk. 4300—4500, marki niem. 4100—4300, korony austr. 3·05-3·35 kor. czechosł. 5300—5700, franki fr. 300, 330, dolary kanad. 3700—4000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 37·00—39·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—o—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 19. września 1921.

Dolary amer. 4500—4400, kanadyjskie 4000—3965, funty szterlingi 17050, marki niem. 44·75—44·25.

—o—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 19 b. m. Berlin 5·85, Praga 6·95, Nowy Jork 580·—. Austr. noty kor. stempl. 0·42, Budapeszt 1·15, Bukareszt 5·95, Wiedeń 0·57, Medyolan 24·50, Zagrzeb 2·50, Warszawa 0·14.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 19. bm. Berlin 5·72, N. Jork 58·00, Paryż 41·45, Bruksela 40·80, Sztokholm 125·25, Madryt 75·60, austr. korony stemplowane 0·00 Budapeszt 1·10, Bukareszt 5·90, Wiedeń 0·57, Holandya 182·75, Londyn 21·60, Medyolan 24·55, Kopenhaga 102·00, Chrystyania 74·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·14, Praga 6·95, Zagrzeb 2·40.

—o—

Kurs walut w Rosyi.

Paryż. (Pat). Rząd sowiecki ustanowił dla obywateli nierosyjskich następujące kursy walut obcych: 1 dolar — 36.400 rubli, 1 funt szterl. — 133.000 rubli, 1 frank — 2600 rubli, jednak obywatele Rosyi sowieckiej otrzymują za jeden dolar tylko 1500 rubli, a za jeden frank 100 rubli.

NADESŁANE.

Redakcya »Chwili« składa swemu współpracownikowi **W-nemu Julianowi Goldfarbowi** serdeczne życzenia w dniu Jego zaślubin z **W-ną Heleną Beranhautówną.**

Z okazyi zaręczyn k. cioci p. R. Schweitzerówny z p. Norbertem Hirschlem zasyłają serdeczny »Mazeltow«
11596 Tońcia, Celi i Jetka.

Z okazyi zaręczyn p. R. Schweitzerówny z p. Norbertem Hirschlem składają na rzecz »Talmud Thora« 1000 Mp.
11595 Schweitzer, Dicker, Koppel i Schnautzer.

Z okdzyi zaręczyn szefa N. Arnolda z pną J. Pochówną zasyłamy serdeczne gratulacye **Personal warsztatu mechanicznego.**
11578

Z okazyi zaślubin p. Leona Grünberga z p. Kahanówną życzy dużo szczęścia Rachela Tepperówna. 11575

Panu Poldowi Grünbergowi i Szanownej Małżonce z okazyi zaślubin ratuluje Jakób Melzer. 11574

Z okazyi zaręczyn p. Idy Buchstab z panem Zygmuntem Berggrünem gratulują serdecznie Bernardowie Dinnerowie.
11569

Marek Windheim w „Bagateli lwowskiej“.

Dziś we wtorek ostatni dzień 3-ciego programu oraz pierwszy gościnny występ znakomitego pieśniarza Marka Windheima w nowym repertuarze, w środę premiera 1) »Afrodyta« operetka Rapackiego, 2) »Ożeniony z gramofonem« operetka Rapackiego 3) dział koncertowy z udziałem Marka Windheima. — Bilety w sklepie W. P. Gabryela ul. Legionów 3.
11604

Izio Lenczyc Dora Kahane
zaręczeni w wrześniu 1921.
11567

Z okazyi zaręczyn pny Reni Buchwald z p. Maksymilianem Tandem, serdecznie gratuluje Maksymilian Kalt z rodziną.
11 66

Z okazyi zaręczyn kolegi p. Majera Gelbera z p. Tońcią Fussfeldówną zasyła serdeczne życzenia
1152 I. Wiesner.

Z okazyi zaślubin pana Maurycego Wohlmana z p. Heleną Mehlówną życzą dużo szczęścia i jasnej przyszłości
11561 Natanowie Soblowie.

Z okazyi ślubu Eliasza Lwów i Loli Sperber życzą dużo szczęścia
J. Grodzeński
M. Gottesmann
Dr. Guttmann
Dr. Vogelfanger
11550 Szymon Fruchter.

Do zarę zyn naszej przyjaciółki H. Ruhtenównej z p. J. Auerbachem życzą dużo szczęścia Ferszkówny i Diamantówny.
11591

Z okazyi zarę.zyn p. Juli Brüh z p. Jakóbem Moschlem zasyłają najserdeczniejsze gratulacye
Weledniker owie.
Lwów, 19. września 1921. 11593

Z okazyi zaślubin p. Sperber z p. Lwów serdecznie gratuluje
11584 Adolf Stupp.

Mina Reiss Natan Kohl
Rawa-ruska Kamionka-str.
11585 zaręczeni we wrześniu 1921.

Salomea i Majer Horowitzowie dziękują na tej drodze wszystkim za przesła e im życzenia z okazyi zaślubin na dzień 11. września br. w Tarnopolu. 11602

Z okazyi zaręczyn panny Rózi Schweizer z p. Hirschel Norbertem gratulują serdecznie
Salcia Willnerówna
11597 i Anda Schapirówna.

Z okazyi zaręczyn nasz.go kuzyna Hermana Baktroga z p. Toncią Grünnerówną zasyłają serdeczne gratulacye
1589 Barmaszowie.

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15. kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 10994

Przez Ministerstwo Sztuki i Kultury zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy 10112

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Obręcze gumowe »Kautofera« poleca F. Rentschner, Legionów 37. 11146

Dom parterowy murowany ewentualnie c.ęściowo zniszczony obok linii tramwajowej kupię. Listy pod »Tłuszcz« Biuro dzienników Buchstaba, Legionów 21. Pośrednicy wykluczeni. 11610

Roboty sz.ne a płótnie, sprzedaję, haftuj i wybi.m azimierzowska 2. 11577

Stare gazety około 2 00 klg. sprzedam Brück, Kościuszki 2 1155

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika z większym kapitałem do dobrze idącego interesu poszukuję. Wiadomość, Kopernika 12, Syriusz. 11 03

Inteligentny kupiec przystąpi do interesu z kapitałem 500—750 tys. Mkp. Zgłoszenia pod »Obrotny« w Adm. »Chwili«. 1157

Poszukuję spólnika jakiejkolwiek branży z większym kapitałem. Wiadomość Turteltaub, Kazimierzowska 41. 11 70

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Sekundaryusz szpit. powszech. Słowackiego 4

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11453
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

Dr. Maksymilian Koller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
lekarz I. klasy I. kliniki we Wiedniu ord. SZOPENA 7 od 3—5 popoł. (boczna Podlewskiego).
11603

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem wejściem. = Czynsz wedle umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwil«. 11 44

Filozofka poszukuje lekcyi za pomieszkanie Stern, Cytadela 7. 11608

Młody człowiek przemysłowiec, poszukuje pokoju przy inteligentnej rodzinie, czynsz według umowy. Odpowiedź pod »Przemysłowiec 100». Biuro ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11611

Zamienię 3 pokoje z komfortem w Stanisławowie na 2—3 z komfortem we Lwowie. Zgłoszenia pod I. A. w biurze Brücka, Kościuszki 2. 11557

Poszukuję pokoju z osobnem wejściem w pobliżu Gimnazyum żyd. z utrzymaniem lub bez za lekcyę lub opłatę. Z. Gelernter, Pasaż Hausmana 7/II 11590

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9410

Zwracam uwagę P. T. Publiczności, by nie udzielano kredytu memu synowi Szymonowi Waldmanowi. Odpowiedzialności pod tym względem na siebie nie przyjmuję. Hersch Waldmann, Piekarnia, Blacharska 29, 11563

Piwowar wzorowy, majster słodowy z długoletnią samodzielną praktyką, pragnie obecną posadę zmienić. Łaskawe zgłoszenia pod »Wzorowy« do Adm. »Chwili«. 115 6

Wapiennik na zachód od Lwowa 4 klm. od stacyi kolejowej do zamiany na realność we Lwowie. Bliższych informacyi udziela Dr. Michał Engel, adwokat we Lwowie, Batorego 6/I., zastępca właściciela wapiennika. 11564

Dnia 15. bm. jadąc ze Lwowa do Halicza wsiadłam przez pomyłkę do pośpiesznego pociągu i pakier przenosząc napowrót z pośpiesznego do zwykłego odchodzącego o godz. 6·40 wieczór, moje pakunki zabrał też cudzy ulster. Właściciel zechce się zgłosić do mnie pod adresem Laura Sager — Halicz. 11579

Naszym P. T. Odbiorcom podajemy tą drogą do wiadomości, że drugi nakład naszych bloków rysunk. jest kompletnie wyczerpany. Następny nakład ukaże się początkiem przyszłego miesiąca. — Hurtownia papieru Glimer i Ska, Lwów, Legionów 41 11594

WOLNE POSADY.

Panna z biegłem i wyrob onem pismem mająca już praktykę biurową zostanie przyjęta u firmy E. Okin, fabryczny skład papieru, Lwów, ul. Skarbkowska l. 6. 11560

Panny piszącej biegle na maszynie po polsku i niemiecku poszukuje Firma »Transport«, Krak. Ska sped. z o. o. Oddział Lwów, Kołłątaja 8. 11587

Osoba intel gentna do zarządzania gospodarstwem i nauki chłopca 6 letniego zostanie natychmiast przyjętą. I. K. Korkes, Halicka 3. 11586

Panny biurowej z praktyką po zukuje Firma »Transport« Krakowska Ska sped. z o. o. Oddział Lwów, Kołłątaja 8, 11588

Adwokat do samodzielnego objęcia kancelaryi w większem mieście okręgowem na prowincyi poszukiwany. Wiadomość w księgarni N. Siegla we Lwowie, Pasaż Hausmana 8. 11598

ZGUBIONO-ZNALEZIONO.

Zgubiono portmonetkę z papierami. Uczciwy znalazca zwróci tylko papiery, które wartości nie przedstawiają, na adres Wolf Weissberg, Zamarstynowska 49. 11573

KOMUNIKATY.

„Koło kobiet żydowskich" (Lwów, pl. Strzelecki 4) przystępując do założenia organizacyi kobiet żydowskich uprasza przewodniczące istniejących (i nie funkcyonujących) stowarzyszeń kobiecych o nadesłanie adresu damy zaufania w jak najkrótszym czasie. 11581

POSAD POSZUKUJĄ.

Magister farmacyi z praktyką wielko i małomiejską poszukuje posady we Lwowie lub na prowincyi. Do Administracyi pod »Magister«. 11582

Ogłoszenia.

Fachowy urzędnik techniczny dla tartaku
z dłuższą praktyką poszukiwany
Zgłoszenia pod „Tepede"
Przemyśl. 11568

Części maszynowe, pierścienie, czółenka, igły i tp. hurtownie i detalicznie poleca
Jakób Rosenman, LWÓW, 11516
UL. AKADEMICKA 26.

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 14 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA"
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Apteka na Zachodzie
śliczna miejscowość do wydzierżawienia. Zaraz potrzebna Gotówka 2½ miliona. — Zgłoszenia Lwów, Chmielowskiego 3, gospodarz. 11612

Poszukuję panny intligentnej do 9 letniego chłopczyka na całe popołudnie. Język francuski albo hebrajski wymagany. Zgłoszenia z podaniem warunków pod »Sumienna« do administracyi »Chwili«. 11607

Pierwszorzędny technik-dentystyczny
z kompletnem urządzeniem poszukuje lekarza na prowincyi lub we Lwowie celem zawarcia spółki.
Zgłoszenia pod »Lekarz« do Biura dzienników i ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana 9. 11556

Do Biura handlowego poszukiwana męska lub żeńska siła biurowa pisząca biegle na maszynie obznajomiona z buchalteryą. Siła początkująca wykluczona. Zgłoszenia z podaniem żądań pisemnie pod »29« do Biura ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 11 0

Zdolnych rutynowanych akwizytorów
do zbierania ogłoszeń poszukuje administracya »Handel Wschodni« 3-go Maja 12 między 10—11 i 3—4. 11614

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

KUPCY Z PROWINCYI I GOŚCIE PRZYJEZDNI !!

Fabryczny skład konfekcyi damskiej

ŚWIAT NOWOŚCI DLA PAŃ

»PARYŻANKA« Lwów, Pańska 22

(róg Zyblikiewicz przyst. tramw. KD. i ŁJ. 11

poleca **SUKNIE, BLUZKI i t. p. W WIELKIM WYBORZE.**

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Na jesień i zimę!

Raglany, kurtki i ubrania

w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167

Lwowski Konfekcyjny Związek przy ulicy Blacharskiej l. 8.

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU
Agid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.
zeszytu, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 1 348

Troty tartaczne lub stolarskie kupuje wagonowo firma »Pio« Lwów Lwowska 48. — Tel. 476. 11538

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dr. W. GROB i H. GROB
Lwów, ul. Legionów 29. 11554

Spólnik z większym kapitałem do poważnej firmy protokołowanej poszukiwany. Wiadomość w ukierni »Lwowianka« Marka 2 (róg Zyblikiewicza) od 4 do 6 wieczorem. 11580

Lwów, ul. Sykstuska 14

BATERYE elektr., Miha Gold'
4—8 godzin poleca **Fa Michał Hackel**
Lwów, Kazimierzowska 4.
Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11150

Złote obrączki ślubne

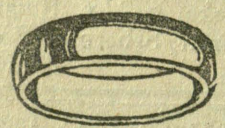

14 karatowe sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10638

WOLNE POSADY.

Chłopaka z uczciwego domu do nauki krawiectwa przyjmie na dobrych warunkach natychmiast pierwszorzędna pracownia sukien męskich K. Fuhrmann, Lwów, pl. Halicki 12 A. 11558

Pracownia cukiernicza Legionów 25, poszukuje dziewczyny i chłopca do roboty. 11609

E. F. **E. F.**

najpewniejszą angielską umę hyg. poleca **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

Adwokaci
Dr. Dawid Hulles
Dr. Henryk Schaff
prowadzą kancelaryę
we Lwowie, ul. Podlewskiego 9.

Kupuję okrąglaki drzewne
nadające się do wyrobów **fornierów i dykt**
jak: dąb, jesion, topolę, buk, brzost, jawor, olcha w każdej ilości.
OFERTY NADSYŁAĆ:
Biuro przemysłu drzewnego
Wyłączne przedstawicielstwo firmy
MAKS GUSS fabryka fornierów i dykt
W WARSZAWIE
INŻ. JULIUSZ HOLLENDER
Kraków, ul. Wielopole 22. 11559

Zakład dentystyczny
z Kompletnem urządzeniem w większem mieście prowincyonalnem poszukuje do natychmiastowego wstąpienia lekarza (ki) celem prowadzenia dwuspólnie.
Zgłoszenia: Maurycy Fleischer
Lwów, Gródecka 72. 11455

WAŻNE DLA PT. PAŃ!
Od 20 lat istniejąca **Pracownia kostyumów i konfekcyi damskich**
A. WEINSTEINA
LWÓW, UL. SOBIESKIEGO L.
została na nowo uruchomioną i zaopatrzoną w pierwszorzędne materyały na kostyumy i płaszcze zimowe oraz paltoszowe. **Wykonanie według najnowszego fasonu.**
»« »« **CENY UMIARKOWANE.** »«

Nauczycielki do chłopca w 8-klasowej normalnej z francuskiem poszukuję.
Zgłoszenia pod »Obowiązkowa« do Administracyi »Chwili«. 11

Wieczorne kursy handlowe dla osób dorosłych pań i panów pod kierunkiem profesora Akademii handlowej. — Nowy kurs 1. października. Wpisy od 5 — 7 Franciszkańska 9. — Po kursie egzamin w Akademii handl. 11

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

Do gimnazyum żeńskiego w Ł
poszukiwany nauczyciel(ka) historyi. Wymagane: wyższe wykształcenie — pożądana praktyka pedagogiczna.
Oferty: Łódź, Południowa 18 gimnazyum. 11

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej
FLESGH-GERLACH-MORITZ
do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy 11601
Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Baczność Eleganckie Panie!

11147

Magazyn Nowości dla Pań ◆ Münzer i Frisch
UL. KILIŃSKIEGO 1 (naprzeciw Kawiarni Wiedeńskiej). « « «

poleca: Bluzki, suknie, halki, szlafroki; żakiety — zawijanki, szale wełniane i jedwabne, kompletne wyprawy ślubne i t. p. « « « «
CENY KONKURENCYJNE!

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 961 Lwów, czwartek 22. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . . 20.000 Mkp.
Pół stronicy . . . . 10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . . 60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy 20.000 »

Leczanie promieniami ultrafioletowymi z aparatu najnowszej konstrukcyi chorób krwi, przemiany materyi, płucnych, nerwowych, skórnych, reumatycznych i t. d.
Dr. MICHAŁ WIKTOR, plac Maryacki 7.

Spuścizna po Witosie.

(t) Gabinet Ponikowskiego obejmuje w spadku po Witosie spuściznę nadmiernie obciążoną, spadek tylu zobowiązaniami, legatami i klauzulami obarczony, że trudno jest wprost widzieć w nowym gabinecie, w nowym premierze zadowolonego dziedzica, „den lachenden Erben". Jeżeli po nieudolnych, chaotycznych rządach Paderewskiego i Grabskiego, pierwszy okres rządów Witosa mógł uchodzić w obliczu fatalnej sytuacyi politycznej i militarnej Polski, którą zastał i którą zwycięsko opanował za okres konsolidacyi państwowej za poważny krok naprzód, to w dalszym okresie sprawowania władzy rząd ten zawiódł, zawiódł przedewszystkiem pod względem opanowania gospodarczych i finansowych niedomagań państwa. Nie okazał ani należytych zdolności ani energii do przełamania egoizmu warstw ludowych na korzyść państwa, nie zdołał zwłaszcza przy biernym oporze żywiołów prawicowych stworzyć sprężystej administracyi któraby w interesie ogółu, w interesie całości ukróciła sobkostwo klasowe, wprowadziła pewną równowagę i kontrolę w przeradzające się w system formy anarchicznej gospodarki.

W tych warunkach wszelką próbę zapobieżenia wynikającemu z tego stanu rzeczy rozkładowi — charakteryzuje słabość i chwiejność rządu. Okazuje on lęk przed wprowadzeniem w życie uchwalonych przez sejm środków prohibitywnych. Chwiejne i niedoskonałe jako ustawy: reforma rolna, uchwały o podatkach przymusowych i daninie majątkowej i wiele innych, stają się u progu realizacyi przy panujących stosunkach administracyjnych niewykonalne, a naglący do uzdrowienia życia państwowego czas wskazuje niby termometr katastrofalną dewaluacyę pieniądza, postępy gorączki i chaosu.

Premiera Ponikowskiego charakteryzuje podobno zrównoważenie duchowe, które nakazało mu swego czasu secesyę z obozu wszechpolskiego wówczas gdy obóz ten począł okazywać skrajnie reakcyjne oblicze, a które nakazało mu też jąć się pracy oświatowej, w czasie, gdy passywizm parł do zastoju na wszelkich polach działalności publicznej. Zachowanie pewnej nici organizacyjnej jest też celem, jaki sobie min. Ponikowski wyznaczył. W okresie, gdy okazuje się niemożliwość stworzenia większości sejmowej, gdy układ społeczny państwa nie jest w sile liczebnej stronnictw sejmowych odpowiednio wyrażony — uważa się prem. Ponikowski jedynie za pomost pomiędzy obecnym układem sił — a tym który przyjdzie, gdy ludność po doświadczeniach obecnych do nowych wyborów przystąpi.

Ale i ten tymczasowy charakter gabinetu Ponikowskiego, nie uwalnia go od obowiązku wykazania stanowczości. Czas bieży a życie czekać nie może. Uporządkowanie finansów jest postulatem palącym. Politycznie również wszystkie najważniejsze sprawy są w zawieszeniu. Świadczą o tem choćby obawy wypowiedziane przez prezesa klubu pracy konstytucyjnej, p. Baworowskiego, na konferencyi z obecnym premierem w sprawie Galicyi Wschodniej. Nowy premier musi również jako głowa rządu, i jako min. oświaty starać się o uchylenie tych ukłuć, jakiemi nieustannie ludność żydowska bywa traktowana. Ukłucie takie nastąpiło teraz w sprawie przypuszczenia żyd. młodzieży akademickiej do studyów na wszechnicach.

Jako człowiek zrównoważony i jako człowiek do stworzenia równowagi w chaosie stosunków panujących dążący — min. Ponikowski okaże zapewne w wszystkich dziedzinach dobrą wolę i zdecydowanie.

Premier Ponikowski wygłosi ekspose 27. bm.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa, 20. września. Sejm kontynuuje obecnie w dalszym ciągu przerwane z powodu przesilenia gabinetowego ferye z konieczności, gdyż premier zastrzegł sobie tydzień czasu na rozejrzenie się w sytuacyi Państwa i przygotowanie ekspose. Jak mówią, wygłoszenie mowy programowej szefa rządu nastąpi w najbliższy wtorek tj. 27. bm. Tak przynajmniej projektuje marszałek Sejmu, który radby jak najrychlej przyśpieszyć tempo prac sejmowych, chociażby w komisyach. Zwołanie większości komisyi jest jednak uniemożliwione, albowiem projekty ustaw wniesione przez rząd Witosa przed swem ustąpieniem, a przesłane kancelaryi Sejmu muszą wpierw zostać załatwione na plenum Sejmu w pierwszem czytaniu, poczem dopiero będą się mogły niemi zająć komisye.

Warszawa, 20. września. W warszawskich kołach poselskich przeważa przekonanie, że rząd p. Ponikowskiego dłużej się utrzyma u steru, aniżeli wywnioskować można ze stanowiska prasy warszawskiej. P. Ponikowski może wprawdzie bezwzględnie liczyć w Sejmie tylko na Skulszczyków i K. P. K., więc zaledwie na 70 głosów, jednak wspomnienie dotychczasowych kryzysów rządowych odstraszy niejedno stronnictwo przed lekkomyślnem wywołaniem nowego przesilenia. Wiele zależy od klubu P. S. L., który dotąd zachowuje powściągliwą rezerwę. Dąsa się wprawdzie na p. Ponikowskiego i jego ministrów, czy jednak dąsanie to przyjmie formę otwartej nieprzyjaźni można będzie dopiero stwierdzić po posiedzeniu klubu PSL., które się odbędzie 27. bm. Ewentualne wycofanie członków P. S. L. z rządu tj. wiceministra Dąbskiego i prezesa Gł. Urzędu ziemskiego p. Kiernika świadczyłoby o wypowiedzeniu walki gabinetowi p. Ponikowskiego.

Skład nowego rządu.

Warszawa. (Pat.) Kancelarya cywilna Naczelnika Państwa komunikuje następującą treść pisma Naczelnika Państwa:

Do p. Antoniego Ponikowskiego, rektora Politechniki w Warszawie. Mianuję p. prezydentem ministrów Rzeczy Pospolitej polskiej i ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego, oraz powierzam Panu Ministerstwo Kultury i Sztuki. Jednocześnie na wniosek Pański powołuję na urząd Ministra spraw Wewnętrznych p. Stanisława Dowbarowicza, Ministra spraw zagranicznych p. Konstantego Skirmunta, Ministra wojny p. gen. por. Kazimierza Sosnkowskiego, Kierownika Ministerstwa Skarbu p. Bolesława Markowskiego, Ministra Sprawiedliwości p. Bronisława Sobolewskiego, Ministra rolnictwa i dóbr publicznych p. Józefa Raczyńskiego, Kierownika Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Kenryka Strassburgera, Ministra kolei Dra Bolesława Sikorskiego, Ministra Poczt i telegrafów p. Dra Władysława Stesłowicza, Ministra robót publicznych p. Gabryela Naturowicza, Ministra Pracy i opieki społecznej p. Lucyana Darowskiego, Ministra Aprowizacyi p. Hieronima Wyczółkowskiego, Ministra byłej dzielnicy pruskiej p. Dra Juliana Trzcińskiego, Kierownika Ministerstwa Zdrowia publicznego p. Dra Witolda Chodkę. Podpisano: Józef Piłsudski Naczelnik Państwa, Antoni Ponikowski, Prezydent Ministrów.

Nowy premier objął urzędowanie.

Warszawa. (Pat.) Dziś w południe ustąpił prezydent ministrów p. Wincenty Witos i zdał urzędowanie, przyczem został pożegnany przez szefów prezydyum rady ministrów. Nowy premier p. Antoni Ponikowski objął urzędowanie. W prezydyum rady ministrów przedstawili mu się wszyscy naczelnicy wydziałów.

Pierwsze posiedzenie Rady ministrów.

Warszawa. (EE) 20. b. m. o godz. 8-mej nowy rząd odbył pierwsze posiedzenie rady ministrów. Przyjęto tylko oficyalnie władzę od dymisyowanego gabinetu.

Baza operacyjna okrętów polskich.

Warszawa. (E. E.). Na radzie L. N. Ishi referował kwestyę tworzenia bazy operacyjnej dla okrętów polskich w Gdańsku. Gen. Hacking proponował, by przyznano mu prawo, aby na każde jego żądanie flota polska opuściła port. Rząd polski sprzeciwia się temu stanowczo. Polska żąda miejsca na urządzenie nie będące warownią, pozwalające jednak schronić się w czasie napadu. Rada Ligi narodów postanowiła zasięgnąć opinii rzeczoznawcy morskiego.

Kwestya wileńska przed Ligą Narodów.

Delegat Polski broni sprawy Wileńszczyzny.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Dziś popołudniu odbyło się posiedzenie Rady Ligi narodów poświęcone sprawie sporu polsko-litewskiego. Na wstępie delegat Litwy Galwanoukaz zażądał jawności posiedzenia. Zapytany w tej kwestyi delegat polski Askenazy zgodził się chętnie na wniosek Galwanouzkasa. Wobec tego na salę weszli przedstawiciele prasy. Prezydent Welington Koo udzielił głosu Hymansowi, który przedstawił przebieg rokowań polsko-litewskich. Omawiając nowy swój projekt Hymans stwierdził, że projekt ten wypracował na skutek narad z obydwiema delegacyami między 26-tym a 3-cim września w Genewie i zaznaczył, że nowy projekt jest prawie identyczny z pierwszym projektem, przedstawionym w Brukseli. Zdaniem Hymansa w pierwotnym projekcie poczyniono tylko nieznaczne poprawki i zmieniono niektóre szczegóły, nie zmieniając w niczem pierwotnych zasad. W czasie swego ekspose dotyczącego stanowiska obu stron, zajętego w sprawie decyzyi z dnia 28. czerwca, Hymans starał się przedstawić faktyczne postępowanie Polski i Litwy. W końcu wystąpił przeciw Żeligowskiemu, podkreślając nielegalność sytuacyi, przez niego wytworzonej. Po Hymansie zabrał głos delegat Polski Askenazy. Na skutek uwagi sir Erkaka Drumonda, Wellington Koo udzielając głosu delegatowi polskiemu, prosił go, aby w swem przemówieniu nie dotykał szczegółów. Prof. Askenazy zabierając głos zastrzegł sobie prawo wkraczania we wszystkie szczegóły rozpatrywane przez Hymansa,, co Rada Ligi aprobowała. Następnie delegat Polski złożył dwie deklaracye. W pierwszej wyraził uczucia głębokiego szacunku dla bezstronności Rady i zaznaczył, że rząd polski umie ocenić starania i dobrą wolę Hymansa. W drugiej podkreślił, że mimo niepojednanego stanowiska Litwy oraz prześladowania mniejszości narodowych tj. Polaków w Kowieńszczyźnie, rząd polski nie zrzeknie się ducha umiarkowania, jakim jest przejęty i nie da się sprowokować. Mowca zwrócił się następnie z prośbą do Rady Ligi o należytą ocenę tych dwóch deklaracyi oraz uwag jakie poczyni w dalszym ciągu swego przemówienia. Askenazy podał następnie historyczny obraz sporu polsko-litewskiego od dnia 28. października 1920 r.,, a więc od chwili powzięcia decyzyi w sprawie przeprowadzenia plebiscytu na terytoryum Wileńszczyzny do chwili obecnej. Mowca podkreślił, że Polska i Litwa przyjęły uchwałę Rady Ligi, Litwa jednak następnie zmieniła swoje zapatrywania i zajęła stanowisko odmowne. Polska zgodziła się na bezpośrednie rokowania, zastrzegając się energicznie, że nie może być mowy o arbitrażu, co zostało potwierdzone dnia 3. marca przez Balfoura i Bourgeoisa. Delegat polski zastrzegł się przy otwarciu konferencyi w Brukseli, że przewodniczący Hymans nie będzie ani arbitrem ani pośrednikiem, lecz tylko przewodniczącym bezpośrednich, niczem nie krępowanych rokowań polsko-litewskich. Jedynie w tym charakterze zaproponował Hymans 17. maja wypracowanie nieobowiązującego projektu jako podstawy do dyskusyi. Projekt ten przesłał Hymans obu delegacyom 20. maja br. Polska postawiła wtedy za warunek udział Wilna w rozstrzygnięciu sprawy dotyczącej 1,500.000 wolnych obywateli. W tym stanie sprawa została przedstawiona Radzie Ligi w czasie jej czerwcowej sesyi. Rada przyznała słuszność temu punktowi widzenia i zaleciła projekt jako podstawę do dyskusyi, z tem, że definitywne załatwienie sprawy powinno być przedstawione do ratyfikacyi trzem sejmom, a mianowicie warszawskiemu, kowieńskiemu i wileńskiemu. Wszyscy członkowie Rady w imieniu 8 państw w uroczysty sposób zalecili obu stronom podjęcie rokowań na podstawie projektu z dnia 28. maja. Takie było istotne znaczenie rezolucyi Rady z 28. czerwca. Delegacya litewska przedstawiła tę rezolucyę sejmowi w Kownie i spotkała się z gwałtownymi atakami, a przy tej sposobności przyszło do znanej brutalnej sceny, kiedy to deputowani polscy zostali pobici i poturbowani przez posłów litewskich. Wobec tych niesłychanych wypadków rząd polski zachował się z jak najdalej idącem umiarkowaniem. Delegat Polski zwrócił się w tem miejscu z zapytaniem, w jaki sposób w podobnym wypadku postąpiłby np. rząd niemiecki. Mimo wspomnianych zajść, rząd polski dnia 15. lipca przyjął rezolucyę Rady z 28. czerwca, a dnia 16. lipca złożył Lidze narodów notę dotyczącą owej sceny w sejmie kowieńskim i domagającą się opieki na 250.000 Polaków, zamieszkującymi Litwę kowieńską. Rząd litewski odpowiedział dnia 22. lipca brutalną odmową na rezolucyę Rady. W tym stanie sprawy — mówił w dalszym ciągu delegat polski — zawezwano nas do Genewy. Od czasu powzięcia uchwały co do rezolucyi z 28. czerwca nie zdarzył się żaden nowy fakt poza wspomnianą odmową litewską oraz wymienioną sceną w esjmie kowieńskim. Mimo to przedstawiono dnia 3. września nowy projekt, różniący się zasadniczo od projektu pierwszego. W tem miejscu delegat stwierdza, że dowiedział się o nowym projekcie dopiero w dniu 3. września, kiedy projekt został w gotowej formie przedstawiony i zastrzega się w sprawie wzmianki sprawozdawcy przeciw temu, jakoby projekt został opracowany na skutek narad prywatnych z obu delegacyami. Oświadcza następnie, że zgodnie z notą, którą złożył w imieniu rządu polskiego dnia 13. września, nie chce omawiać nowego projektu, lecz wykaże tylko nieuzasadnione twierdzenia sprawozdawcy, jakoby nowy projekt zawierał tylko drobne poprawki (retouches), które nie zmieniają w niczem zasadniczych hrysów pierwotnego projektu. Delegat polski obalając w zupełności te twierdzenia Hymansa, streszcza swoją krytykę w następujących punktach: 1. Idea federacyi Wilna z Kownem, która była myślą przewodnią pierwszego projektu, jest w nowym projekcie zastąpiona przez inkorporacyę Wilna, która to zmiana ma niezwykle doniosłe znaczenie, gdyż chodzi tu Polsce o naczelną zasadę. Polska nie uznawała i nigdy nie uzna jakiegokolwiek prawa Litwy Kowieńskiej do Wilna. W projektowanej inkorporacyi tkwi uznanie praw zwierzchnich Kowieńszczyzny, co ze strony polskiej jest niedopuszczalne. 2. Idea dwukantonowości została zastąpiona ideą autonomii, co również nie jest dopuszczalne, gdyż Kowno nie posiada żadnego tytułu do nadawania autonomii Wileńszczyźnie,, w której znajduje się przytłaczająca większość polska. 3. Według brzmienia nowego projektu, Wilno nie miałoby głównych praw kantonu szwajcarskiego a mianowicie suwerenność, zagwarantowanej w pierwszym artykule konstytucyi Związku szwajcarskiego. 4. Zasada ratyfikowania przez sejm wileński postanowień została w nowym projekcie osłabiona i może być wedle nowego brzmienia różnie tłumaczona.

Z kolei zapytuje delegat polski, jakiem prawem projekt rozporządza Memlem, znajdującym się pod zarządem administracyi francuskiej, a zwłaszcza jakiem prawem projekt wydaje postanowienia w sprawie okręgu dziśnieńskiego i Wilejki, tworzących teren o obszarze 15 klm kwadr., położony poza spornem terytoryum i należący na mocy traktatu ryskiego do Rzpltej Polskiej. Co do nowej metody, zawartej w propozycyi przyjęcia projektu en bloc, delegat polski stwierdza, że pozostaje to w sprzeczności z rezolucyą Rady z dnia 28. czerwca.

Nie można w ten sposób omawiać sprawy, gdy chodzi o terytoryum o obszarze 55.000 klm. kwadr. i o sprawę najżywotniejszą dla Polski. Powołując się na rokowania między Belgią a Luxemburgiem, które trwały bardzo długo chociaż chodziło o sprawę mniej ważną, delegat polski podkreśla, że sprawa polsko-litewska musi być omawiana w tempie wolnem i bez wszelkiego pośpiechu. Oświadcza dalej, że stoi na stanowisku rządu polskiego, określonem w nocie z dnia 13. września i odmawia wzięcia pod rozwagę nowego projektu podkreślając, że nie znajdzie się ani jeden Polak, któryby projekt ten uznał za nadający się do dyskusyi. Nakoniec oświadczył delegat polski, że rząd jego gotów jest podjąć rokowania na podstawie pierwotnego projektu.

Po delegacie polskim zabrał głos Galwanouskas, który wystąpił ostro przeciw Żeligowskiemu i zaznaczył, że Litwa Kowieńska gotowa jest udzielić mieszkańcom Wileńszczyzny takich praw samorządowych,, jakich udzieliła Czechosłowacya obcym narodowościom zamieszkałym na jej terenie.

Zabrał ponownie głos delegat Askenazy i przypomniał w sposób bardzo poważny, że rząd polski nie otrzymał odpowiedzi na notę z dnia 16. lipca, w której domagał się interwencyi Ligi i ochrony 250.000 mieszkańców polskich na terenie Kowieńszczyzny, narażonych na prześladowania. Co do odpowiedzi litewskiej oświadczył Askenazy, że nie bierze jej nawet pod uwagę i uważa ją za nieistniejącą. Zwracając się do istoty problemu, delegat polski zapytał, dlaczego wszystkie kombinacye uregulowania losu Wileńszczyzny wychodzą z jednego założenia, że w tej lub owej formie Wilno w każdym razie powinno należeć do Litwy. Dlaczego nie bierze się pod uwagę innej ewentualności, a mianowicie przyłączenia Wileńszczyzny do Polski, skoro chodzi o kraj, w którym ludność polska ma olbrzymią liczebną przewagę.

Po tem zapytaniu delegata polskiego posiedzenie zostało zamknięte.

—oOo—

Wrzekome przyznanie Wileńszczyzny Litwie Kowieńskiej.

Warszawa. 20. września (tel. wł. eg.) Z Rygi telegrafują, że na wiadomość otrzymaną tam z Genewy o wrzekomem przyznaniu Wileńszczyzny Litwie kowieńskiej zapanowała w Kownie wielka radość, wywieszono chorągwie, a tłum urządził manifestacyę przed Tarybą.

—ooo—

Uregulowanie sprawy G. Śląska na dobrej drodze.

Genewa. (Pat). Hawas. Pewna dobrze poinformowana osobistość oświadczyła przedstawicielowi Hawasa, że uregulowanie sprawy Górnego Śląska znajduje się na bardzo dobrej drodze. Każdy z 4 członków komisyi Ligi narodów, delegowanych do zbadania sprawy śląskiej, zbadał poszczególne strony problemu i wygotował odpowiedni kwestyonaryusz, na który rzeczoznawcy odpowiedzieli już prawie w zupełności. Niemcy zgłosili do Rady Ligi żądanie o wysłanie na G. Śląsk ankiety, jednakże osoby kompetentne, które już wysłano na G. Śląsk bez polecenia przeprowadzenia ankiety generalnej, przesłały już komisarzom niezbędne wyjaśnienia, zwłaszcza co do doniosłości znaczenia, jakie mieć winny przyczenia zawodowych organizacyi robotników. W chwili obecnej panuje przekonanie, że sprawa została objaśniona wszechstronnie. Istnieje nadzieja, że Rada Ligi wypowie swoją opinię w pierwszej połowie października, po sesyi zgromadzenia Ligi.

Komitet tranzytowy.

Warszawa. (E. E.). Powołany został pod przewodnictwem dyrektora departamentu w minist. spr. zagr. p. Olszewskiego komitet tranzytowy, do którego weszli przedstawiciele min. spr. wojsk.,, kolei, poczt. tel., skarbu i robót publ. Komitet ten powstał celem wykonania przez Rzpltą konwencyi, podpisanej w Paryżu 21. kwietnia na mocy której Polska zobowiązała się

pewnić Niemcom wolną komunikacyę tranzytową przez terytoryum b. dzielnicy pruskiej, Niemcy zaś Polsce przez terytoryum niemieckie na prawym brzegu Wisły.

Konferencya polsko-czeska w sprawie traktatu handlowego.

Warszawa. (Pat.) W dniu dzisiejszym rozpoczęły się w Warszawie pertraktacye polsko-czeskie dla zawarcia traktatu handlowego między obu państwami. W konferencyi ze strony czeskiej bierze udział minister handlu Hotovec, a ze strony polskiej wiceminister przemysłu i handlu Strhssburger. Konferencya obejmuje sprawy handlu, kolei i sprawę likwidacyi dawnych umów kompensacyjnych.

L. George nie weźmie udziału w konferencyi waszyngtońskiej.

Londyn. (Pat). Havas. Jak słychać, jest mało prawdopodobieństwa, by Lloyd George mógł udać się na konferencyę waszyngtońską, mimo szczerej chęci udania się tamże. Zatrzymają go sprawy wewnętrzne Anglii. Zdaje się, że lord Curzon również nie będzie mógł uczestniczyć w konferencyi.

Niemcy wciąż płacą odszkodowania

Paryż. (EE.) Niemcy wydali Francyi tytułem odszkodowania nowy transport floty reńskiej.

Wstrzymanie akcyi pomocy dla Rosyi.

Ryga. (EE) Wobec potwierdzenia się wiadomości o splądrowaniu 1-szego pociągu amerykańskiego z żywnością dla Rosyi rząd St. Zjednoczonych zarządził wstrzymanie dalszej akcyi ratunkowej.

Sowiety organizują propagandę.

Ryga. (Pat.) Komitet wykonawczy trzeciej międzynarodówki ustanowił międzynarodową komisyę kontrolną dla zagranicy. W skład komisyi wchodzi przewodnicząca Klara Zetkin oraz przedstawiciele Niemiec, Finlandyi, Polski, Węgier, Norwegii i Francyi. W Berlinie zorganizowano międzynarodowy punkt propagandy, który ma zaopatrywać 450 gazet w materyał informacyjny.

Poseł Friedrich zamierza proklamować niepodległość Węgier.

Wiedeń. (Pat). „N. Fr. Presse" donosi, że poseł Stefan Friedrich zamierza proklamować niepodległość Zachodnich Węgier.

Praga. (Pat). „Prager Tageblatt" donosi na podstawie wiadomości z Budapesztu, iż należy przypuszczać, że w najbliższych dniach dojdzie do doniosłych wydarzeń na Węgrzech. Wszystko wskazuje na to, że Friedrich jako przedstawiciel tzw. karlistów gotuje się do walnej rozprawy z Horthy'm, Friedrich podejmuje wszelkie kroki, aby w odpowiednim momencie skierować na Budapeszt część oddziałów Węgier zachodnich i zmusić Horthy'ego do ustępstwa, oraz dokonać przewrotu. Tenże sam dziennik donosi z Budapesztu, że wczoraj doszło tam do wykroczeń ulicznych. Demonstranci wtargnęli do kawiarń i pobili znajdujących się tam gości. Przed redakcyą Napszawy doszło do demonstracyi. Cenzurę pism stosuje się jak najostrzejszą. Dotąd nie zdołano zbadać przyczyny tych demonstracyi. Istnieje przypuszczenie, że chodzi o pierwszy atak zwolenników Friedricha przeciw rządowi.

Węg. min. skarbu Hegedüs podał się do dymisyi.

Budapeszt. (Pat). „Pester Lloyd" donosi, że minister skarbu Hegedues podał się do dymisyi, jednakże naczelnik państwa nie powziął jeszcze decyzyi. Na czwartkowem posiedzeniu zgromadzenia narodowego przedłożył minister skarbu wniosek o uposażenie banku państwowego do wydania nowej emisyi banknotów dla utrzymania budżetu. Minister skarbu oświadczył, że podał się do dymisyi, ponieważ wbrew swemu przyrzeczeniu musiał użyć kasy bankowej.

Skutki spadku marki niemieckiej.

Warszawa. 20. września (tel. wł. eg.) Z Berlina telegrafują, że z powodu znacznego spadku marki niemieckiej, wielkie firmy holenderskie, duńskie, szwedzkie, norweskie i hiszpańskie poczyniły wielkie zamówienia w Niemczech.

Przeciw spekulacyi walutą.

Wiedeń. (Pat). Dziś w południe rozegrały się przed gmachem giełdy wiedeńskiej burzliwe sceny. Chrześcijańscy socyaliści i socyaliści urządzili demonstracyę celem zaprotestowania przeciw spekulacyi walutą. Wielu uczestników giełdy pobito. W wielu bankach powybijano szyby. Demonstranci usiłowali wtargnąć do budynku giełdy, ale przeszkodziła temu policya. Dopiero o godz. 3 popoł. zapanował spokój. Związek chrześcijańskich funkcyonaryuszów telegrafu uchwalił nie dopuszczać do przesyłania wiadomości giełdowych telefonicznych i telegraficznych.

Ulgi w opłacaniu spirytusu na cele przemysłowe.

Warszawa, 20. września (tel. wł. eg.) Ministerstwo skarbu cofnęło obowiązek opłacania spirytusu na cele przemysłowe monetą złotą. Z powodu stosowanego przez min. skarbu przymusu opłacania spirytusu monetą złotą, marka złota w półtora miesiącach podskoczyła trzykrotnie. Obecnie opłata za jeden litr spirytusu wynosić będzie 1500 Mp. bez przymusu opłaty w złocie.

Reprezentanci Żydów przed Radą Ligi Narodów.

Wiedeń. Wedle wiadomości otrzymanych z Genewy odbywa się obecnie żywa wymiana telegramów między Radą Ligi Narodów a Komitetem Żyd. Delegacyi przy konferencyi pokojowej co do propozycyi, by dopuszczono reprezentantów organizacyi sjonistycznej do obrad w sprawie mandatu nad Palestyną.

DR. M. BIENENSTOCK.

Wśród polskich borów*).

Najnowsza powieść żydowska znanego i cenionego pisarza współczesnego w Ameryce J. Opatoszu (Opatowski), która pojawiła się równocześnie w tłómaczeniu hebrajskiem i angielskiem, kreśli z rozmachem szerokim obraz żydostwa polskiego w epoce przełomowej rozpadającego się, przekwitającego chasydyzmu i powstającej na jego gruzach haskali. Przygotowania do powstania polskiego w r. 1863 i nastroje tego czasu stanowią tło historyczne, na którem autor przesuwa przed okiem czytelnika szereg epizodów nie zawsze z równą wiążących się siłą, z których poznajemy ówczesny stosunek Polaków do Żydów, wzajemne oddziaływanie na siebie dwóch kultur, stwarzających podobne predyspozycye duchowe, wydających analogiczne objawy, reprezentowanych przez równorzędne postacie działające. Z głęboką znajomością stosunków i prądów, nurtujących ówczesne społeczeństwa, z umiłowaniem rzeczy i osób, kraju i przyrody, z poetycką fantazyą i siłą suggestyi wydobywa autor z swego przedmiotu sceny i motywy, działające z równą mocą na uczucie i wyobraźnię czytelnika, przykuwające przez cały czas jego uwagę do akcyi, która mimo ogólnego charakteru i pewnego przeładowania szczegółami obojętnymi może dla całości wykazuje tempo, odpowiednio oddające ówczesną atmosferę wrzenia i kotłowania, zamętu i fermentu, które wyżłobiły głębokie bruzdy w życiu polskiem i żydowskiem, wyciskając na jednem i drugiem niezatarte piętno. Niemal w tymsamym czasie pojawiają się niezależnie od siebie z tej i tamtej strony Oceanu dwa dzieła, Anskiego „Dybuk" i Opatoszu'a powieść, w których autorzy zajmują się problemem chasydyzmu, szukając w nim źródeł duszy żydowskiej. Anskiego miropolscy chasydzi i Opatoszu'a zwolennicy cudotwórcy z Kocka — to dwa światy, podobne co do założeń myślowych, głębi psychicznych i cech charakterystycznych, bo prazródło ich jest wspólne. Nic też dziwnego, że niektóre momenty, myśli i zasady w powieści amerykańskiego pisarza wydają się żywcem przejęte z dramatycznej legendy Anskiego. (Przypominam np. moment wypędzania dybuka na podwórzu rabina z Kocka, postać reb Icie, myśl, że „ogień oczyszcza z grzechu" itd.). Opatoszu podobnie jak Anski traktuje ten potężny ongiś ruch, który ogarnął i trzymał na uwięzi fanatycznej wiary masy żydowskie, z całem przejęciem i oddaniem się, z pełnem zrozumieniem i pogłębieniem, bez krzty ironii maluje najróżnorodniejsze typy chasydzkie z całym przynależnym do nich aparatem podań, legend, mądrości życiowych i przesądów. Czyni to z prawdziwie epicznym spokojem i szczegółową dokładnością powieściopisarza, na jaką sobie autor dramatyczny naturalnie pozwolić nie może.

Bohaterem akcyi powieściowej jest Mordche, syn Abrahama, który od dziada pradziada siedział w lipowickich lasach trudniąc się jak jego przodkowie i inni członkowie rozległej i rozgałęzionej licznie rodziny handlem drzewa. Byli to prości i dobrzy ludzie, którzy będąc sami nieukami mieli respekt przed rabinem, utrzymywali melamadów dla swoich synów, nie mających jednak z powodu dobrobytu i beztroski wielkiej ochoty do nauki. Łączyły ich za to towarzyskie stosunki z flisakami, spławiającymi Wisłą drzewo i z rybakami i często gęsto miłostki wiodły prawie do ślubnego kobierca w kościele, o ile podczas drogi nie odbito narzeczonego lub narzeczonej. Z takiego to środowiska wyszedł Mordche, który po matce oddziedziczył miękkość, dobroć i marzycielstwo, cechujące sławnych jej uczonych — przodków a po ojcu pociąg do kobiet, do przyrody, do lasów, do życia i użycia. Chętnie przebywa wśród rybaków, w nastrojach leśnych szuka ukojenia dla swoich smutków, pragnień i niewypowiedzianych pożądań, z namiętnością młodzieńczej duszy kocha się w ślicznej córce biednego arendarza, Racheli, którą jednak porzuca, aby nie popełnić mezaliansu. Przyłapany z nią na czułem sam na sam w noc księżycową w lesie, musi po gwałtownej scenie z ojcem wyjechać do Kocka, do rabina, aby tam w błogiem czeniu nowem, świętem, zapomnieć o grzechu i miłości, której stanęły na przeszkodzie przesądy stanowe. O ile w tej pierwszej części akcya sielankowo-dramatycznej miłości rozwija się w naturalnem, wzrastającem tempie, stawiając Mordchego w środku zainteresowania jako spiritus movens, o tyle staje się on w drugiej części („W Kocku") postacią bierną, drugorzędną, przesuwaną automatycznie na szachownicy powieściowej. Romans jego z Rywką, córką reb Duwedł czy cicha namięt

*) I. Opatoszu: In polisze welder. (Jid. Verlag M. N. Meizel, New York 1921). 357 str. Cena opr. 2.25 dol.

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. — 11640

W środę 21 bm. o godzinie 7·30 wieczór

„SIEROTA“

w roli tytułowej p. Jolles.

Uchwała zjazdu katolickiego w kwestyi żydowskiej.

Warszawa. Na odbytym w tych dniach w Warszawie zjeździe katolickim powzięto następującą uchwałę w kwestyi żydowskiej:

1) Kwestya żydowska grozi państwu polskiemu wielkiem niebezpieczeństwem, przeto zjazd katolicki odwołuje się do czcigodnego duchowieństwa, iżby przestrzegając szersze sfery przed żywiołowymi odruchami, szerzyło hasło: „Swój po swoje do swego“.

2) Zważywszy, iż wstrząsający wpływ żydostwa, oraz ich podstępna walka zmierzająca do opanowania świata przez obalenie Krzyża zagraża bezpośrednio katolickiej Polsce, zjazd uchwala, aby każdy Polak-katolik brał bezpośredni udział w każdej akcyi zmierzającej do wyswobodzenia wszystkich dziedzin intelektualnego życia polskiego od wpływów żydowskich.

3) Wobec ciągle rosnącego napływu wrogiego państwowości polskiej żywiołu żydowskiego, podrywającego byt narodowy, zjazd katolicki uchwala zwrócić się do rządu, aby usunął natychmiast z granic państwa wszystkich nieprawnie napływających Żydów.

W sprawie usunięcia prawnych ograniczeń dla Żydów.

Warszawa. „Najer Hajnt“ dowiaduje się z pewnego źródła, że ministerstwo sprawiedliwości w tych dniach przedłożyło Radzie Ministrów projekt ustawy dotyczący usunięcia ograniczeń prawnych dla Żydów.

Rzeczony projekt z małymi wyjątkami odpowiada treści projektu wniesionego swego czasu na ręce sejmowej komisyi prawniczej przez posła Hartglasa.

„Najer Hajnt“ zapytuje, czy długo potrwa rozpatrywanie przedłożonego projektu a wzgl. kiedy formalna ustawa ujrzy światło dzienne? Nadto przypomina „Najer Hajnt“, że komisya prawnicza powzięła uchwałę w tym kierunku, iż rząd ma wnieść projekt ustawy w sprawie usunięcia ograniczeń prawnych dla Żydów nie później jak na pierwszem posiedzeniu soferyalnem.

Z niedoli emigrantów w Konstantynopolu.

Konstantynopol. (Ż. B. K.) Przebywający tu emigranci napotykają ustawicznie na coraz nowe trudności. Oficer brytyjski dla przeprowadzenia kontroli paszportów otrzymał z Palestyny nowe instrukcye co do udzielenia wiz jedynie tym emigrantom, których certyfikaty zostały wystawione jeszcze przed 1. lipca. Wychodźcy, którzy są w posiadaniu certyfikatów w późniejszym czasie wystawionych, nie mogą tem samem kontynuować podróży. Większość uchodźców pozbawiona wszelkich środków, znajduje się w wielkiej nędzy, gdyż „Joint“ nie może im pomóc, a również Urząd Palestyński z względu na brak odpowiednich funduszów nie jest w stanie udzielić potrzebnej pomocy.

Z życia żydowskiego w Palestynie.

Połowa gruntów palestyńskich nieuprawiana.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Desygnowana przez rząd palestyński w roku 1920 komisya rolnicza dla przeprowadzenia badań co do gospodarki rolnej w kraju i dla stwierdzenia ilości gruntów nadających się do kolonizacyi — przedłożyła teraz rządowi swe oficyalne sprawozdanie.

Według powyższego sprawozdania 50 prc. gruntów nadających się do kolonizacyi dotąd jeszcze nie jest uprawianych.

Konferencya między Herbertem Samuelem a przedstawicielami arabskimi.

Jerozolima. (Ż. B. K.) W uzupełnieniu wiadomości o zaproszeniu przedstawicieli mahometańsko-chrześcijańskich gmin donosi prasa palestyńska co następuje:

W mowie wygłoszonej przy otwarciu konferencyi oświadczył Sir Herbert Samuel, że przedstawiciele żydowscy nie zostali zaproszeni, gdyż niedawno miał sposobność konferowania z nimi. W dalszym ciągu zwrócił się z zapytaniem do komitetu, czy komitet życzy sobie dyskusyi nad wytyczoną przez niego konstytucyą palestyńską, która obecnie rozważana będzie w Londynie. Część członków komitetu oświadczyła, że nie uważa się za kompetentną w tej sprawie, ponieważ komitet nie jest przedstawicielstwem z wyboru, a właściwa delegacya, pochodząca z wyboru, przebywa obecnie w Londynie. Z tych przyczyn nie mogą wyrazić swej opinii.

21.000 dunamów ziemi oddano Żydom.

Jerozolima. „Haarec“ zamieszcza oficyalne obwieszczenie Wysokiego Komisarza mocą którego oddaje się cały grunt piaszczysty obok Riszon l'Zion w ilości 21 tysięcy dunamów mieszkańcom tej kolonii pod warunkiem, iż w przeciągu 5-ciu lat obsadzą ją drzewami a wzgl. ziemię uprawią. Kto się wykaże, iż część tej ziemi zasiał i że zapłacił cenę kupna, otrzyma na to poświadczenie kupna.

—□·□—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

Z opery.

Pierwszy występ Prawdzica i Wiśniewskiego.

Jeżeli stworzenie znakomitych chórów, wielkiej orkiestry pozostanie zawsze przywilejem oper stołecznych, rozporządzających wielkimi zasobami pieniężnymi i opierających się na częstych i wydatnych subwencyach płynących z źródła rządowego — to zestawienie personalu solowego należycie ukwalifikowanego a z młodych sił, „nie lecących na gaży“ się składającego — pozostanie zawsze zasługą kierownictwa teatru, któremu w tej mierze sprzyjać musi także — szczęście. Takiem szczęściem poszczycić się może dyr. Czarnowski — przynajmniej w dziale operowym.

Niepoprzedzeni żadną reklamą, jeno suchym komunikatem teatralnym nowo zaangażowani śpiewacy pp. Prawdzic (tenor) i Wiśniewski (baryton) zaprezentowali się lwowskiej publiczności i krytyce w nader odpowiedzialnych partyach (Cania i Tonia), w rolach aż do przesytu prześpiewanych, przedyskutowanych i przekrytykowanych, w których artyści naszego chowu i tej miary, co Ondrykoński, Mann i Łowczyński stworzyli typy prawie doskonałe: zdawało się, że po „Cavaleryi“, w której znakomita trójka Platówna Mann i Cyganik doprowadzili już po raz nieziczony słuchaczy do ekstazy — barometr zadowolenia z konieczności spadnie.

Stało się inaczej: pp. Prawdzic i Wiśniewski, zdali „egzamin wstępny“ z „szczególnem odznaczeniem“. Obaj okazali się artystami pierwszej miary — Prawdzic pod względem wokalnym, Wiśniewski pod względem aktorskim i muzykalnym.

Głos Prawdzica przypomina żywo organ słynnego swego czasu Van Dycka, brzmi metalowo szlachetnie w górnych rejestrach, nie polega na forsowaniu, ma w sobie dużo ciepła a swoim połyskiem przyczynia się do stworzenia pięknych efektów w scenach dramatycznych, górując nawet nad (zbyt częstem i nieuzasadnionem) fortissimo orkiestry. Dlaczego p. Prawdzic w przeciwstawieniu do swego kolegi zbyt nerwowo spogląda na dyrygenta — nie wiem: czy to wynikiem jego ujemnego przyzwyczajenia czy też niepewności, spowodowanej tem, że nie miał zaufania do dyrygowania z pamięci — okażą dalsze występy. Oklepane „arioso“ odśpiewał Prawdzic bardzo ładnie i z pewnem oryginalnem zabarwieniem.

(Chwała i cześć galeryi — że tą razą nie zagłuszyła zakończenia orkiestralnego przedwczesnymi oklaskami).

Wiśniewski jest „właścicielem“ głosu barytonowego o bardziej tenorowym podkładzie, głos średniej siły, lecz dobrze postawiony. Śpiewa bardzo muzykalnie — a jako aktor jest bez zarzutu. Chwalić szczególnie należy to, że w roli swej zdołał zachować miarę i realizm: jego Tonio chodzi po ziemi — a nie jest jakimś demonem czy mefistem cyrkowym...

Fakt, że obaj nowo pozyskani śpiewacy wyszli z Poznania, ze szkoły i z pod batuty Dołżyckiego, uzasadnia nadzieję, że ich repertuar jest bogaty — zaczem będzie to rzeczą Dyrekcyi porzucić epokę „wznowień i powtórzań“ — a zabrać się do wystawienia nowych dzieł; nasz obecny zespół operowy zdolny jest do najtrudniejszych zadań.

Czarującą pod każdym względem Neddy była Bandrowska; zazdrość i zbrodnia Cania była w zupełności uzasadniona...

Operę prowadził wzorowo p. Wolfstal.

Dr. N. Hermelin.

Z wydawnictw.

Dow Stock: Zelilim (Oddźwięki) (Przem. śl. 19 1).

Mały zbiorek hebrajskich wierszy lirycznych, wydany w bezpretensyonalnej szacie na prowincyi (powinien zwrócić uwagę miłośników nowszej poezyi. Autorowi, mieszka-

---

mość do Felicyi, żony reb Josla, u którego mieszka, nieznacznie tylko wzbudzają jego aktywność, nie wywierając zresztą żadnego wpływu na tok akcyi, która w drugiej części zamienia się w objektywne kreślenie obrazu chasydyzmu i jego stosunku do budzącej się haskali. Dopiero w trzeciej części („Przed burzą“) wypadki epizodyczne i atmosfera przed burzą powstania polskiego wyrzucają znowu wbrew jego woli i bez jego przyczynienia się na powierzchnię fali wypadków jako czynnik motoryczny, działający. Ale ta aktywność jego trwa krótko, przez chwilę pojawia się on na horyzoncie jak meteor, aby wkrótce potem znowu zniknąć z widowni, zmuszony uciekać zagranicę z powodów politycznych. Urwanym akordem niespełnionych i nowowiekowych pragnień miłosnych Mordechego i Felcyi kończy się cały romans, w którym pierwiastek powieściowy ginie i rozwadnia się w nadmiarze epizodów, obrazów i szczegółów, samych dla się bardzo ciekawych, interesujących, naprężających i pobudzających ciekawość czytelnika, ale luźnie z sobą powiązanych i niedość konsekwentnie od siebie uzależnionych. W charakterystyce Mordechego, który przy końcu urasta do wyżyn obrońcy wolności ludu polskiego przed uciskiem szlachty, niema jednolitości i należytego psychologicznego uzasadnienia nagłego zwrotu i przewrotu wewnętrznego. Mordche staje się raczej objektem działania niż subjektem, dlatego rola jego przy końcu powieści, aczkolwiek przez powieściopisarza wykorzystania z należytą plastyką i artystycznem zacięciem, nie zadowalnia i pozostawia pewną próżnię.

(Dok. nast.).

cowi zapadłej prowincyonalnej mieściny obce są wszelkie cechy wyrafinowanego modernizmu, może nawet nie słyszał o impresyonizmie, ekspresyonizmie itp.; bezsprzecznie wyszło to jednak na korzyść jego liryce, w której oprócz reminiscencyj romantycznych dostrzec się można wiele pogody i nastroju, a w niektórych poematach także prawdziwej głębi uczucia. Poematy jak „Przedwieczorem", „O zmroku", „Noc" itp. śmiało znaleźćby się mogły w każdym zbiorku nowoczesnej liryki. Wiersze jak „Cud wiosny", „W lesie" itp. zdradzają szczere zamiłowanie natury, tak rzadkie u dotychczasowych poetów hebrajskich więcej refleksyjnych. Nie są obce poecie także motywy erotyczne, a wiersz „Słuchaj dziewczyno" jest bardzo subtelnym wyrazem miłosnym.

Szata językowa bardzo staranna nadaje tym powabnym wierszykom wiele wdzięku i wyrazistości.

Dr. Henryk Lilien.

•

Nakładem księgarni „Beth Izrael" we Lwowie wyszedł zbiorek najpiękniejszych wierszy i pieśni hebrajskich oraz podobny zbiór ludowych piosnek w języku żydowskim, zaopatrzony nutami. Staranny i umiejętny dobór treściowy i piękna forma zewnętrzna winny przysporzyć obu zbiorkom wielu zwolenników, tembardziej, że brak kieszonkowych śpiewników dotkliwie już dawał się odczuć. (hz).

Sentencye ojców synagogi

(Tłómaczył Salomon Spitzer).

Wschód posiada odrębną, specyficzną poezyę, którą oddać trudno w języku europejskiego narodu. Oryginalna rytmika i szczególny dobór słów, tworzący jeden z najważniejszych walorów tej poezyi są tak obce twórczości poetyckiej zachodu, że uciekać się tu trzeba do niezwykłych transformacyi wierszowych, lub raczej inwencyi, by choć w przybliżeniu oddać to co tak proste, a tyle mieści w sobie wyrazu i piękna.

Tłumacz »Pirkej awot« podjął się przeto pracy trudnej i żmudnej, chcąc w formie rymowanej przyswoić sentencye praojców językowi polskiemu. W erszem nie da się wypowiedzieć cała treść przypowieści, ani w przybliżeniu oddać ich piękna. Mimo to praca godna jest uwagi, ponieważ możliwie wernie oddaje zasadniczy charakter sentencyi, o co też tłómaczowi głównie i może wyłącznie chodziło. M. F.

Z sportu.

Ż. K. S. II. — Pogoń III. 2:3 i 0:0.

Z dwóch matchów rozegranych przez powyższe drużyny o mistrzostwo klasy C. pierwszy przyniósł zwycięstwo Pogoni III w stosunku 3:2, drugi zaś zakończył się nierozegraną 0:0. Z własnej winy utracił Ż. K. S. II. trzy punkty w mistrzostwie, bo jak wykazał przebieg gry w obu dniach, miał on znaczną przewagę nad przeciwnikiem. Gdyby napad Ż. K. S. II na treningach pilniej wprawiał się w oddawaniu ostrych strzałów na bramkę i nie tracił wiele czasu na bawienie się do piłki, mógłby w obu matchach zdobyć wielką ilość bramek a tem samem zapewnić sobie cztery punkty. Drużyna ta mogła z łatwością rozstrzygnąć te zawody na swoją korzyść, gdyby grała z nieco większą ambicyą. Posiada dobrą obronę i bardzo dobrego środkowego w pomocy. Skrzydłowi powinni się szybciej decydować przy centrowaniu piłki, zaś trójka napadu korzystać z każdej sposobności nadarzającej się do oddania strzału na bramkę. W obu grach ostatnich sposobności tych było aż nadto, tylko strzelcy byli leniwi.

Czarni-Lechia 3:1.

W miejsce Slovanu, który nie przyjechał, grali Czarni przeciw Lechii. Podczas gdy Czarni wystąpili w pełnym składzie, przygotowani na przyjęcie Slovanu, Lechia grała z dwoma rezerwowymi. Mimo to wynik dla Lechii wcale korzystny. Grę otwartą i poprawną prowadził bez zarzutu p. Blor.

Ukraina-Skała 2:0.

Drużyny jeszcze niewyrobione, grają chaotycznie głównie górą i dalekimi strzałami. Materyał jednak doskonały, gracze fizycznie silni i wytrwali. W Skale prawy łącznik wyróżniał się lepszą techniką. mr.

NADESŁANE.

ŁAŹNIA i WANNY

ul. Żółkiewska (obok rampy kolejowej)
Codziennie równocześnie oddziały osobne dla pań i panów. W PONIEDZIAŁKI i ŚRODY od godz. 1 w południe duża łaźnia dla pań, zaś dla panów mała. WIELE KABIN Z WANNAMI. — Komfort. bielizna, woda źródlana, para na kamień

Rodzinę Brüstigerów

poszukuje delegat z Ameryki w własnym interesie. Zgłoszenia pisemne przyjmuje Melle. Kościusz 5 — f vver. 11632

Dentysta Dr. Zygmunt Koellner 11481
ul. Żulińskiego 8 (pierwsza bocznica Łyczakowskiej i Piekarskiej).

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, Sykstuska 37, (róg Słowackiego).

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12½—3½. 10985

Maksymilian Mohr 11 35
powrócił, Podlewskiego l. 9.

Adwokat i obrońca w sprawach karnych
Dr. Michał Ringel 11605
powrócił i urzęduje Lwów, Zygmuntowska 14.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 17, godz. ord 9—1, 3—6 1088

Wystawiamy na Targach Wschodnich Hangar C. Nr. 16.

Zawiadomienie!

Dobrze wszystkim znana we Lwowie Firma

Norbert Ehrlich

Skład maszyn do pisania i urządzeń biurowych

która w czasie wojny przeniesioną została do Wiednia, Wipplingerstrasse Nr. 22, **reaktywuje we Lwowie** swoje przedsiębiorstwo.

Firma ta nadal zatrzymała, **Generalne zastępstwo dla Małopolski i Śląska cieszyńskiego maszyn do pisania**

„MERCEDES"

i przyjmuje już interesentów w prowizorycznem biurze przy

ul. Słowackiego l. 4, II. p.

gdzie dyrektor firmy, pan Leon EHRLICH bezpłatnie i bez obowiązku kupna maszynę demonstruje. 11673

Proszę nas odwiedzić Hangar C Nr. 16

W Panu **Drowi Führerowi** z nader staranne w leczenie mojego dziecka z zapalenia płuc i bezinteresowne udzielenie wszelkiej innej pomocy w niedostatku — serdeczne: »Bóg zapłać«! 11643
Laura Schönfeld, Źródlana 23.

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

1)	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp	20 M
2)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
3)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
4)	Przed kroniką » » »	120 »
5)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
6)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
7)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp » »	9 »
8)	Cała stronica	20.000 »
9)	Pół stronicy	10.000 »
10)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60.000 »
11)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

—▯▯—

Skład nut Elżbiety Schmal
Romanowicza 11 (boczna pl. Akademickiego).
11592

—ooo—

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 21. bm. „Rigoletto" Gościnny występ A. Wesołowskiego.

Czwartek 22. bm. „Kobieta bez skazy" Zapolskiej.

Piątek 23. bm. „Żydówka" z Manniem.

Sobota pop. 3.30 „Fircyk w zalotach", Przedstawienie dla młodzieży.

Repertuar Teatru Małego.

Środa 21. bm. „Zakochani".

Czwartek 22. bm. „Moralność p. Dulskiej".

—

— **Z teatru.** W operze w środę 21 b. m. z gościnnym występem A. Wesołowskiego, odegrany zostanie »Rigoletto«. W głównych partyach p. Agasińska-Choynowska Okoński. Dyryguje Lehrer.

We czwartek 22 b. m. »Kobieta bez skazy« z p. Rasińską, Trapszo, Niemirycz, Dębicką i pp. Hierowskim, Bonardem, Bystrzyńskim w rolach głównych. Świetna ta komedya zawsze budzi żywe zainteresowanie.

— **Z Teatru Małego.** Wieczory tego tygodnia wypełnią dwie świetne komedye »Zakochani« i »Moralność p. Dulskiej« Sztuki te tłumnie ściągają publiczność, która znajduje w nich zawsze bardzo wiele dowcipu i szczerego sentymentu a w Zapolskiej a cydzieło, niewyczerpane źródło obserwacyi życiowej.

— **Dyrekcya Teatrów Miejskich** poszukuje na korzystnych warunkach tenorów i basów do chóru. Reflektanci zechcą się zgłaszać codziennie w kancelaryi Teatrów Miejskich między 9 a 10 rano.

— **Wieczór Ludwikowskiego** w Sokole Macierzy w niedzielę 25. bm. bilety w droguery Sładowskiego Hotel Georgea. 11634

— **Mianowania.** Naczelnik Państwa zamianował w ministerstwie skarbu dyrektorami departamentów p. Dra Kazimierza Zaczka Wacława Dzierzgowskiego, Dra Karola Birkfelnera i Dra Wiktora Mikulewskiego.

— **Konfiskaty.** Konfiskacie uległy: »Ukraińskie Wistny« za artykuł wstępny oraz »Dziennik Ludowy« z 21. bm.

— **Podrożenie dzienników.** Z dniem 1. października nastąpi ogólne podrożenie dzienników. Wydawnictwa krakowskie zapowiadają podrożenie poszczególnych egzemplarzy do 20 mk., podobnie dzienniki poznańskie i warszawskie. Przyczyną podwyżki jest niesłychane podrożenie papieru gazetowego.

— **Biuro mieszkaniowe »Targów Wschodnich«** urzęduje dzień i noc na dworcu głównym Lwów. Wystawcy mogą korzystać z biura od 20. bm. uczestnicy dopiero od 24. bm.

— **Petlura w Lwowie (?)** Pisma ukraińskie donoszą, że wśród kół emigrantów

ukraińskich utrzymuje się uporczywa pogłoska, że araman Petlura bawi w Lwowie lub też w okolicach podlwowskich.

— **Ważne dla emigrantów do Ameryki.** W związku z wiadomością podaną przez niektóre pisma, jakoby żony, rodzice i dzieci poniżej lat 16 jadące do swoich mężów, dzieci wzgl. rodziców w Ameryce, nie były wliczane do kontyngentu imigrantów, ryska filia „Hiasu" otrzymała telegraficzną wiadomość, że każdy imigrant wysiadający w jakimkolwiek porcie amerykańskim należy do kontyngentu i że poza ustaloną normą nikt więcej do Ameryki wpuszczony nie zostanie.

— **Majątek dr. Nordaua.** Z Paryża donoszą, że rząd francuski dzięki staraniom organizacyi syonistycznej uwolnił z pod sekwestru majątek dr. Maksa Nordaua.

Jak wiadomo, rząd francuski zasekwestrował w czasie wojny majątek dr. Maksa Nordaua, jako poddanego austryackiego.

— **Pociąg dworski b. cesarza Karola.** Tymi dniami odesłany został do Belgradu pociąg dworski b. cesarza Karola. Pociąg ten został stosownie do uchwały komisyi reparacyjnej w Wiedniu przyznany Jugosławii, ponieważ inne państwa sukcesyjne dobrowolnie zrezygnowały z prawa do tego pociągu.

Wykaz datków na rzecz Żyd. Fund. Nar. za czas od 1-31 [illegible]nia 1921

1)	Bełz	4.290.—
2)	Bilcze złote	2.900.—
3)	Bircza	6.365.—
4)	Bohorodczany	4.675.—
5)	Bolechów	64.056.—
6)	Borszczów	47.904.47
7)	Borysław	1.900.—
8)	Brody	30.665.50
9)	Brzeżany	9.999.—
10)	Buczacz	25.948.—
11)	Bursztyn	18.185.—
12)	Busk	4.080.—
13)	Chodorów	7.000.—
14)	Chorostków	32.149.—
15)	Cygany	1.500.—
16)	Dolina	13.165.—
17)	Drohobycz	111.394.—
18)	Gliniany	11.670.—
19)	Głęboczek	1.550.—
20)	Gołogóry	3.845.—
21)	Gwoździec	1.790.—
22)	Halicz	4.562.—
23)	Horodenka	12.881.—
24)	Husiatyn	11.200.—
25)	Jagielnica	5.890.—
26)	Janów ad Tremb	10.860.—
27)	Jaremcze	3.370.—
28)	Jaryczów	2.400.—
29)	Jaworów	10.886.—
30)	Jazłowiec	1.000.—
31)	Jezierzany	15.900.—
32)	Jezierna	7.155.—
33)	Kałusz	4.425.—
34)	Kamionka strum.	4.640.—
35)	Kopyczyńce	129.118.—
36)	Koropiec	2.300.—
37)	Kozłów	19.905.—
38)	Kossów	28.636.—
39)	Krystynopol	10.613.—
40)	Krechowice	662.—
41)	Kreczmieńce	9.129.—
42)	Kuty	16.567.—
43)	Łanczyn	500.—
44)	Ławoczne	1.700.—
45)	Ławoczne	5.793.—
46)	Łopatyn	4.545.—
47)	Lubaczów	2.335.—
48)	Łysiec	4.675.—
49)	Lwów	95.682.10
50)	Maryampol	550.—
51)	Mielnica	24.015.—
52)	Mikołajów ad Gaje	3.550.—
53)	Mikuliczyn	800.—
54)	Mikulińce	11.820.—
55)	Monasterzyska	21.137.—
56)	Mościska	2.360.—
57)	Narajów	1.600.—
58)	Niżankowice	6.029.—
59)	Nižków	1.944.—
60)	Oleszyce	14.134.—
61)	Otynia	27.563.—
62)	Peczeniżyn	4.110.—
63)	Podkamień	11.800.—
64)	Podwołoczyska	33.352.—
65)	Potok złoty	6.500.—
66)	Przemyślany	17.925.—
67)	Radziechów	25.203.—
68)	Rawa ruska	32.166.—
69)	Rożniatów	9.900.—
70)	Sądowa wisznia	2.100.—
71)	Sassów	4.202.—
72)	Skała	4.700.—
73)	Skałat	25.099.—
74)	Śniatyn	2.500.—
75)	Sokal	10.952.—
76)	Stanisławów	120.792.—
77)	Strzeliska n.	2.740.—
78)	Strussów	15.500.—
79)	Stryj	28.051.—
80)	Szczerzec	3.687.—
81)	Szerszeniowce	3.741.—
82)	Spas	4.444.—
83)	Tłumacz	6.961.—
84)	Tłuste	45.493.—
85)	Trembowla	16.989.—
86)	Turka	13.415.—
87)	Ustrzyki dolne	19.750.—
88)	Wojniłow	4.600.—
89)	Zbaraż	29.778.—
90)	Zaleszczyki	25.693.—
91)	Zelemianka	3.000.—
92)	Złoczów	136.032.—
93)	Żydaczów	3.120.—
	suma	1,609.037.07

Z życia gospodarczego.

Wiadomości gospodarcze Izby handlowej i przemysłowej w Lwowie.

Wykaz towarów zakazanych do przywozu z zagranicy.

„Monitor Polski" Nr. 201 z dnia 5 września 1921 ogłasza nową listę towarów zakazanych do przywozu z zagranicy. Nowa lista obowiązuje od dnia 5 września br., a równocześnie straciły moc obowiązującą wykazy towarów ogłoszone w „Monitorze Polskim" Nr. 107 i Nr. 154 z 1920 r. (Nową listę towarów zakazanych do przywozu z zagranicy można w Oddziale ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Podwyższenie dopłaty walutowej (agia) do cła na towary o charakterze zbytkowym.

Rozporządzenie Ministrów Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 sierpnia br. została dopłata walutowa (agio) do cła na towary o charakterze zbytkowym, wyszczególnione w „Monitorze Polskim". Nr. 128 z dnia 9 czerwca 1921, podwyższona z 19.900 proc. na 29.900 proc., czyli mnożnik stawek celnych będzie wynosił 300. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 20 września 1921.

Obowiązującą dotychczas wysokość agia 19,9000 można przejściowo stosować do towarów:

a) nadanych do przewozu koleją lub statkiem najpóźniej w dniu 12 września br.

b) zalegających w dniu 13 września b. r. w składach celnych, urzędowych, kolejowych oraz nieurzędowych, publicznych i prywatnych. Ulgi wskazane w punktach a) i b) tracą moc obowiązującą z dniem 13 października b. r.

Skorowidz przemysłu francuskiego.

za rok 1920 jest do przeglądnięcia w Oddziele ruchu handlowego Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Adresy firm zagranicznych pragnących nawiązać stosunki handlowe z Polską.

Nabe & Co, Sofia, pragnie nabyć w Polsce iatki z włosów.

M. Forstner, Wiedeń XVII. Weronikagasse 44/Ig. pragnie nabyć w Polsce progi kolejowe i słupy telegraficzne.

—ooo—

Wiadomości handlowe.

Lwów, 20. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa, mocna.

Płacono: Dolary ameryk. 4780—4800 kanadyjskie 4100, marki niemieckie 45·0 45·50 leje rum. 44·00, kor. czeskie 60·0 61·00—62·00.

Złoto: 10 rublówki 23·500, srebro 1 kor. 305.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 20 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·30 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	820·—	840·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	670·—	690·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	625·—	675·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	32 0·—	3450·—
Tow. akc. Karpalit —42	1700	1750·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 140—	3900	4000·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 1000—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 140—301	150000·—	—·—
Tow. Gafota ex 490—22·50	2225·—	2325·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 140—0	6700·—	7200·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 1000—0	1450·—	—·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1300·—	1375·—
Pocisk« Zakłady amunic. 5·0—00	1200·—	1300·—
Polski Glob 350—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2900·—	3050·—
Polsk. Tow. handl. 500·21	1200·—	—·—
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	200·—	250·—
» » drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
» » (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	300·—	320·—
1 Frank szwaj.	650·—	700·—
1 £ Sterling	14000·—	15000·—
1 Dollar ameryk.	4300·—	4600·—
1 Dollar kanadyjski	3700·—	4000·—
Marki niem. (po 1000)	4100·—	4500·—
» » (po 10)	4000·—	4400·—
» » drobne	3900·—	4300·—
Lei rumuńskie (500)	4100·—	4500·—
Lei rumuńskie drobne	4000·—	4400·—
Liry włoskie	180·—	220·—
Czeskie korony	560·—	580·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	320·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	15000	16000·—
» na Paryż	300·—	330·—
» na Zurych	670·—	720·—
» na Pragę	5600·—	5950·—
» na Wiedeń	315·00	330·—
» na Berlin	4500·0	4700·—
» na Nowy Jork	4200·—	4500·—
» na Medyolan	180·—	220·—
» na Bukareszt	4300·—	4005·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7½.	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 20. września 1921.

P. T. H. I—III. 1000—1200, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1300, Żegluga Polska 400—450, Zieleniewski I-II. 10000 10500, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3400—3700, Lemiesz 920—960, Automotor 1900—2100 Polska Nafta 2700—3200, Siersza el. 2300—2400 Oikos 5500—6000, Pezet 1100 1200, Trzebinia tłuszcz. 3600—4000, Krakus 2900—3100, Ćmielów 3600—3800 Górka 9400—9800, Siersza 10300—9600 T. P. G. 8800—9200, Chodorów 3200 3400. Pocisk 1150—1250.

Dolary ameryk. 4450—4550, marki niem. 4300—4500, korony austr. 3·05-3·35

kor. czechosł. 5300—5700, franki fr. 300, 320, dolary kanad. 3800—4100, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 40·00—42·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—II—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 20. września 1921.

Dolary amer. 4830—4675, funty szterlingi 17800, marki niem. 46·75.

Berlin 47·25—46·25, Gdańsk 47·00, Nowy Jork 4700, Paryż 355, Wiedeń 319·18, Nafta 3125.

—II—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 20 b. m. Berlin 5·45, Praga 3·90, Nowy Jork 581·—, Austr. noty kor. stempl. 0·41, Budapeszt 1·05, Bukareszt 5·70, Wiedeń 0·55, Medyolan 24·35, Zagrzeb 2·50, Warszawa 0·13.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 20. bm. Berlin 0·00, N. Jork 000·00, Paryż 41·10, Bruksela 00·00, Sztokholm 125·50, Madryt 75·60, austr. korony stemplowane 0·38 Budapeszt 1·05, Bukareszt 5·65, Wiedeń 0·55, Holandya 000·00, Londyn 00·00, Medyolan 24·30, Kopenhaga 103·00, Chrystyania 73·75, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·13, Praga 6·90, Zagrzeb 2·40.

—II—

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 20. września:

Renta majowa 140·00, austr. renta koronowa 140·00, węgierska renta koronowa 298·00, Losy tureckie 8.000·—, Renta lutowa 145·00, Anglobank 2748·—, Bankverein 1542·00, Bodenkreditanstalt 1757·00 Kreditanstalt 0000·—, Bank depozytowy 0000·- Laenderbank 3640.00, Merkury 1158, Unionbank 1385·—, Żiwnosteńska banka 7795·00, Kolej północna 38 800·—, Kolej południowa 4350—, Alpiny 9800·—, Berg und Huetten 17.990·-, Krupp 4810·00, Poldihütte 8800·00, Prager Eisen 23.500·00, Rima 7799·—, Skoda 9890·—, Zieleniewski 0000·—, Apollo 9400·—, Fanto 49.000·— Galicia 00.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 29·800—, Koleje austryackie 8995·—, Losy węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 4630·— Bank obrótowy 920·— Kolej Lwów-Czern. 0000·— Siersza 0000·—·

Wiedeń. Kursa austryackiej Centrali dewiz z 20 bm. Amsterdam 526·09 Zurych 286·75, Berlin 1567·00, Kopenhaga 292·75, Bruksela 000·00, Chrystyania 211·75 Sztockholm 353·70, Zagrzeb 728·00, Budapeszt 248·50, Bukareszt 1570 Londyn 6105·, Praga 1933·00, Medyolan 6820, Nowy Jork 1647·00, Paryż 11610, Sofia 0912·50, Warszawa 30·75—00.00.

Marki niem. 15·64, marki polskie 33·35—00.00, fr. francuskie 11580, szwajc. 286·25, fr. belgijskie 114·40, lewy bułgarskie 10·40, lei rumuńskie 15·05, liry włoskie 00·00, funty szterl. 6080, dolary amer. 1629, noty holenderskie 000·00, noty duńskie 000·00, noty norweskie 000·00.

Berlin. (Pat.) Kursa dewiz z 20 bm Amsterdam 0000·00, Antwerpia 000·00 Kopenhaga 1863·10, Sztokholm 2277·70 Helsingfors 154·50, Włochy 444·55, Londyn 399·60, Nowy Jork 105·39, Paryż 749·25, Szwajcarya 1825·00, Hiszpania 1178·60, Wiedeń, kor. stempl. 9·83, Praga 123·60, Budapeszt 18·93.

Berlin. (Pat.) Kurs dewiz z 20. bm. Dolary amer. 105·05, franki belgijskie 741·25, fr. francuskie 749·50, fr. szwajc. 1827·00, funty szterl. 392·00, liry włoskie 445·00, marki polskie 2·32½—2·35, kor. czeskie 122·75, kor. austr. 6·85.

—oo—

Z giełdy zbożowej.

Warszawa 20. września (Pat.). Giełda zbożowa i towarowa. Na dzisiejszem zebraniu dokonano następujących transakcyi: Otręby jęczmienne 4.600, żyto 7.800—7.200, owies 7.500, jęczmień 6.500, żyto franco skład w Warszawie 7.200, mąka żytnia procentowa netto skład w Warszawie 10.000. Obroty średnie. Ceny rozumieją się za 100 kg, stacya załadowania, z wyjątkiem cen podanych loco Warszawa.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Jetti Garfunkel ze Skały z p. Emanuelem Schäfferem z Mielnicy zasyła serdeczne życzenia
Wolf Kimmel z rodziną. 11631

Gizela Kalmus — Schmarjahu Grünfeld
Lwów Stanisławów
zaręczeni w wrześniu 1921. 11622

Z okazyi z ręczyn naszej kochanej siostry Lotti Elbergorówny z p. Ch. Dawidem gratutają serdecznie 11628
Frieda, Pepi, Fani.

Z okazyi zaręczyn mojej ulubionej siostrzenicy Lotti Elbergerówny z p. Ch. Dawidem gratuluje serdecznie i życzy jasnej przyszłości
Dawid Auerbach. 11625

Do ślubu p. Emy Witels z p. Königsbergiem składają życzenia wszelkiej pomyślności Dr. P. Pordes i żona. 11641

Zawiadamiamy tą drogą wszystkich krewnych i znajomych, że śluby nasze odbyły się w Lwowie dnia 18. bm.
Liza Falber
Ezechiel Grünfeld,
i Rózia Falber
Franciszek Knopf.

Fańcia Huhn — Józef Pressner
Zaleszczyki
zaręczeni w wrześniu 1921. 11648

Z okazyi zaręczyn p. Fańci Huhn z p. Józefem Pressnerem gratuluje serdecznie — Fancia Türk, Gerszon Huhn, Samuel Hackmajer, Chaim Eisig Majer i bracia Schrenzel. 11647

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
lekarz I. klasy I. kliniki we Wiedniu ord. SZOPENA 7 od 3—5 popoł. (boczna Podlewskiego). 11603

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Sekundaryusz szpitala żyd. **Dr. IGNACY SCHWARZ**
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6.**

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala 10336
powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener., od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26.

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika jakiejkolwiek branży z większym kapitałem. Wiadomość Turteltaub, Kazimierzowska 41. 11570

POSAD POSZUKUJĄ.

Handlowiec inteligentny działu papierowego pragnie zmienić posadę. Wiadomość w Biurze ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana pod »Fachowiec«. 11651

Buchalter i korespondent z długoletnią praktyką poszukuje posady do biura lub przedsiębiorstwa handlowego na prowincyi. Adres Akropolis, Brody, Poste restante. 11633

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Pomieszkanie 2 pokoje przedpokój, łazienki, kuchnia gazowa, komfort, zamienię na takie we Wiedniu. Zgłoszenia W. M. Biuro ogłoszeń Brücka, Kościuszki 2. 11646

Do oddania dwa pokoje frontowe w parterze na biuro (śródmieście). Wiadomość »Chirurgia«, Jagiellońska 15. 11650

WYNAJMĘ pokój wraz z wiktem studentowi lub studentce. Częściowa zapłata prowiantami. — Bliższa wiadomość w Administracyi. 11626

RÓŻNE.

Właścicielka Salonu Maison »Winitz«, Halicka 21 powróciła z Wiednia i Budapesztu. 11471

KUPNO-SPRZEDAŻ.

WAŻNE dla pań i panów! Fabryka kapeluszy męskich, damskich i dziecęcych, filcowych welurowych pod firmą S. Fink, Lwów, ul. Krakowska L. 1 p. przyjmuje kapelusze do przefasowania według najnowszej mody. Dla przyjezdnych wykonywa się wszelkie roboty w 24 godzinach 10657

Roboty szkolne na płótnie, sprzedaję, haftuję i wybijam Kazimierzowska 2. 11577

Na nowy rok szkolny SKŁAD NUT Elżbiety Schmal, Romanowicza 11 poleca swój bogato zaopatrzony magazyn. Wysyłka na prowincyę. 10024

Stare gazety około 2500 klg. sprzedam Brück, Kościuszki 2. 11552

Kredę białą (Alabaster), tabliczki kamienne Nr. 8 i rysiki poleca Hurtownia papieru Glimer i Ska Lwów, Legionów 41. 11630

WOLNE POSADY.

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

Praktykanta płatnego i pannę do ekspedycyi przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batorego l. 6. 11441

Chłopaka z uczciwego domu do nauki krawiectwa przyjmie na dobrych warunkach natychmiast pierwszorzędna pracownia sukien męskich K. Fuhrmann, Lwów, pl. Halicki 12 A. 11553

Rutynowana, pierwszorzędna siła biurowa z ładnem pismem poszukiwana do Administracyi »Chwili«. Zgłoszenia osobiste ze świadectwami stwierdzającemi kwalifikacye między 12—1.

Poszukuję nauczycielki do dziewczynki z I. klasy. Sobel, Tatarska 2. Zgłoszenia od 1 4. 11639

Subjekta zdolnego lub (subjektki) z długoletnią praktyką, poszukuję skład papieru i towarów galanteryjnych. I. Kupferschmieda, ul. Ruska 18. 11638

Zdolny ekspedyent kolejowy z dłuższą praktyką, jakoteż rutynowany buchalter-saldokontysta poszukiwani do biura spedycyjnego Neuman i Ska, Furmańska 6. 11629

Samodzielna buchalterka i korespondentka z dobrem pismem poszukiwana. Osobiste zgłoszenia z pisemną ofertą między 4—5 w hurtownym składzie cukrów Zygmunta Zeigera, Lwów, Kazimierzowska 17 (róg ul. Furmańskiej). 11635

Adwokat Dr. Weitz, Lwów, Podlewskiego 10 przyjmie koncypienta. Zgłoszenia od 4½ do 6-tej. 11636

Ogłoszenia.

najpewniejszą angielską S. Feder, Lwów, pumę hyg. poleca » » Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 klp. za tuz.

Telegram! Już nad ziemią **trans oil**

UBRAŃ MĘSKICH i dziecinnych

Rękawiczki jesienne, szkarpetki, pończochy, rękawiczki, bielizna, krawatki i mydła toaletowe.

Tiller — Rutowskiego NAPRZECIW KATEDRY. 11

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 1073

Wielką Wygodą jest noszenie obcasów gumowych Berson, które przez swą elastyczność chronią Wasze nerwy. — Obcasy Berson są trwalsze i tańsze od skóry.

Obcasy Gumowe Berson

Apteka na Zachodzie — śliczna miejscowość — do wydzierżawienia. Zaraz potrzebna gotówka 2½ miliona. — Zgłoszenia Lwów, Chmielowskiego 3 gospodarz. 11612

Do gimnazyum żeńskiego w Łodzi poszukiwany nauczyciel(ka) historyi. Wymagane: wyższe wykształcenie — pożądana praktyka pedagogiczna. **Oferty: Łódź, Południowa 18** gimnazyum. 11517

ZA BRYLANTY, ZŁOTO Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN** LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Pierwszorzędny technik-dentystyczny z kompletnem urządzeniem poszukuje lekarza na prowincyi lub we Lwowie celem zawarcia spółki. Zgłoszenia pod »Lekarz« do Biura dzienników i ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana 9. 11556

Za Brylanty, Złoto, SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ, PŁACI NAJWYŻSZE CENY **Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5** wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

10% więcej niż każdy inny! płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4. Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

SZKŁO, TAFLOWE (szyby do okien) pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca **J. D. UNGER** fabryczny skład szkła »« taflowego. »« Tarnów, Krakowska 2. 11089 Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska.

Materace włosienne i sprężynowe, ceratki gumowe, firanki i portyery poleca największy skład tapet 10741 **Sykstuska 18, Kczales i Margulies.**

JABŁKA WAGONOWO zakupi I. krajowa Wytwórnia win owocowych „JABŁOWIN“ »« UL. BOGUSŁAWSKIEGO 6. »« Ustne oferty z wzorami przyjmuje codziennie z. 9—10 i 4—5. 11649

Płaszcze górskie, węże, ROWERY, wszelkie przybory do tychże, KARBIT, GUMY do wózków dziecinnych, GRAMOFONY, płyty sprzedaje najtaniej **Malwina Immerglück** Lwów, Jagiellońska 17 kupuje oraz zamienia korzystnie stare płyty gramofonowe 10779

Na sezon szkolny poleca HURTOWNIA SKŁAD PAPIERU **Ignacego Schlaga** Rynek 1. 1. Zeszyty, bloki rysunkowe, notatki, tabliczki, rysiki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych. 103

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą »« **Papę dachową i Asfalt** hurtownie i detalicznie. — Ceny konkurencyjne. FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI** Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130

Polonista (ka) poszukiwany natychmiast pod bardzo dogodnymi warunkami do gimnazyum w Królestwie. — Zgłoszenia — Dyrekcya gimnazyum WAŁOWA 31. 1162

Praktykanta(ki) poszukuje Zakład dentystyczny. Wiadomość w **Biurze dzienników i ogłoszeń Scherera Pasaż Hausmana.** 1662

Najserdeczniejsze podziękowanie wyrażam **p. Adolfowi Libmanowi** właścicielowi kantoru wymiany przy ulicy **Sykstuskiej l. 8**, który po upływie całego dnia zawiadomił mnie o przepłaconej wskutek nieostrożności kwocie 100.000 marek. 1164

Jakób Mende'sohn.

Tarnów! Tarnów! Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Szan. P. T. Kupcom Tarnowskim, że otworzyliśmy **FILIĘ w TARNOWIE** pod adresem KRAKOWSKA 3. Ładunki zbiorowe. — Ładunki bagażowe. — »« »« Zaliczki kasowe. »« »« Z poważaniem **Feldman i Danzinger** Spółka z ogr odp. **Kraków—Lwów—Tarnów.** 11452

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500 za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare. **JUBILER** H. MANDL **KOPERNIKA 14.** naprzeciw kina Kopernik. 10636

WOLNE POSADY.

Pracownia cukiernicza Legionów 25, poszukuje dziewczyny i chłopca do roboty. 11609

Płaszcze dziecinne w Magazynach Konfekcyi męskiej i dziecinnej **Körner** Lwów, Trybunalska 6. 11313

„SUDON“ NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY **Klej etykietowy i biurowy** ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11334 Fabryka: **Lwów, ul. Skarbkowska 35**

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 962 Lwów, piątek 23. września 1921

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254

Cena egzemplarza 12 Mk.

PRENUMERATA miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20.000 Mkp.
Pół stronicy	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

Leczenie promieniami ultrafioletowymi z aparatu najnowszej konstrukcyi chorób krwi, przemiany materyi, płucnych, nerwowych, skórnych, reumatycznych i t. d.
Dr. MICHAŁ WIKTOR, plac Maryacki 7.

Finlandya nie zmieniła stosunku do Polski.

Warszawa. (Pat). Biuro prasowe ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: W związku z wywiadem p. prezydenta ministrów na Łotwie Mejerowicza, ogłoszonym w Kownie dnia 27. sierpnia br. (a poruszającym między innemi stosunki między Polską i Finlandyą, rząd polski zwrócił się do rządu finlandzkiego za pośrednictwem swego przedstawiciela w Helsingforsie i otrzymał wyjaśnienie, że słowa p. prezydenta Mejerowicza mogły być tylko jego zdaniem prywatnem, gdyż Finlandya w niczem nie zmieniła stosunku do Polski i pozostaje z nią w szczerej przyjaźni, że nie zaszło nic zmieniającego ścisłą współpracę, zapoczątkowaną na niedawnej konferencyi w Helsingforsie, która zgodnie z powziętemi decyzyami będzie powtórzoną z końcem b. roku celem dalszego zbliżenia Polski, Finlandyi, Estonii i Łotwy, że nie są znane w Helsingforsie przyczyny, dla których przyszła konferencya miałaby się odbyć gdzieindziej, a nie w Warszawie, która, jak wiadomo, od czasu konferencyi w Helsingforsie była uważaną za miejsce przyszłego spotkania, że o konferencyi tranzytowej w Rydze nikt nigdy nie myślał w Finlandyi, by mogła ona być wyrazem nowej oryentacyi politycznej, zmieniającej w czemkolwiek stosunki istniejące między państwami bałtyckiemi a w szczególności między Finlandyą i Polską.

Po XII. kongresie syonistycznym.

Karlsbad, 17. września.

Chcąc ocenić znaczenie XII. Kongresu uwzględnić należy dwa momenty: formalny i merytoryczny. Po 8-miu latach przerwy zebrał się znowu Kongres, znajdując się poraz pierwszy wobec dwóch zmian i zjawisk pierwszorzędnej wagi, wobec nowej — nie z wyboru — pochodzącej egzekutywy, która siłą faktu powołana do działania w historycznej chwili, zajęła miejsce ostatniej, z wyboru XI. Kongresu wyższej egzekutywy, oraz wobec wielkich możliwości, stworzonych sukcesami politycznymi ostatnich lat.

Formalną stronę uwzględnił Sokołow w swem końcowem przemówieniu, określając trafnie znaczenie kongresu słowami: „Był to ciężki Kongres, ale dobry, stworzył bowiem legalne podstawy organizacyi przez sankcyonowanie przejściowego stanu rzeczy i formalny wybór nowej egzekutywy. Dziś przemawiać będziemy mogli jako pełnoprawni zastępcy narodu, wykazując się pełnomocnictwem XII. Kongresu."

O ile rozchodzi się o merytoryczną stronę rzeczy, stwierdzić należy: Kongres XII. był pod wielu względami niepodobny do swych poprzedników, uważanych głównie za trybuny, skąd naród żydowski przemawiać mógł do świata, za kongresy manifestacyjne, ale parlamentem ludowym w pełnem tego słowa znaczeniu jeszcze nie był. Nie wyszliśmy bowiem dotąd z fazy uczuciowego syonizmu i syonizmu sprawozdań. Kongres XII. stał na pograniczu dwóch epok rozwojowych ruchu syonistycznego; przyszłość okaże, czy był przewyciężeniem pierwszego okresu i zapoczątkowaniem nowej ery praktycznej pracy.

Pewne momenty przemawiały za tem. Zewnętrzna szata była inna aniżeli w czasie kongresów poprzednich. Niejednego bywalca kongresów bazylejskich może raziło, a galeryę napewne rozczarowało, że nawet uroczyste otwarcie wolne było od wszelkiej efektowności, że nawet członkowie egzekutywy jawili się bez tradycyjnego fraka.

Tej zewnętrznej skromności odpowiadała wewnętrzna powaga, prawie że chłód, jaki panował członków Kongresu. Był to kongres bez zapału. Weizman może nie tyle treścią a formą swego przemówienia i siłą swej osobistości fascynował; czasem zdawała się sala być przeładowana elektrycznością wzruszenia, — do wybuchu jednak nie przyszło. Owacye urządzane raczej przez galeryę, w których sala brała formalny udział, mijały bez żywszego wrażenia, nie zostawiając zgoła efektu przeżytej emocyi.

Objaw ten przypisać należy poważnej trosce i gruntownej rozwadze, z jaką każdy stara się przeniknąć całą treść problemu stworzenia większości żydowskiej w Palestynie, z punktu widzenia potrzeb i środków stojących do dyspozycyi. Wielkość zadań jako kompleks szczegółowych zagadnień, od których kolejnego rozwiązania zależy poważna robota kolonizacyjna, stanęła w całej grozie rzeczywistości przed świadomością kongresu, wywołując poważny, nie pesymistyczny, nastrój.

Przy tem okazała się wadliwość konstrukcyi kongresu, który w obecnej formie przeżył się. Okazało się, że kongres zwołany raz na 2 lata, za każdym razem z nowego wyboru, przedstawia skład przypadkowy, na ogół nieprzygotowany do opanowania całego szeregu oficyalnych przedłożeń egzekutywy, że współpraca w tych warunkach staje się prawie iluzoryczną, a tem samem kontrola bezprzedmiotową. Poruszono też na kongresie myśl permanentnego kongresu, zbierającego się dwa razy na rok na sesyę, przyczem dyskutowano by się zbyteczne pośrednie instytucye konferencyi dorocznej i Wykonawczego Komitetu, ale względy formalne i... finansowe uniemożliwiają na razie realizacyę tego projektu. Wadliwość organizacyi kongresu objawia się też w zmniejszonej jego odpowiedzialności za uchwalone pozycye budżetowe. W tym względzie znalazły się poszczególne komisye w nader przykrem położeniu. Organizacya rozrosła się bowiem do ram administracyi omal państwowej, egzekutywa proponowała potrzebne kredyty, a kongres wił się między zwykłą formalnością zatwierdzenia kredytów a sumiennością, która dyktowała baczyć na pokrycie.

Uchwalony budżet w wysokości 1 i pół miliona funtów na pierwsze prace jest jednostronnym budżetem wydatków, niezabezpieczonym jeszcze dochodami. Sytuacya kongresu, który zrazu stanął po stronie krytyków ustępującej egzekutywy, przy końcu zaś — po stronie przedstawicieli postulatów pod adresem nowo wybranej, a właściwie wobec budżetu złożonego z cyfr bez pokrycia, była niemiła. Jak groźne memento brzmiało hasło wypowiedziane przez Ruppina w jego referacie: Sprawa wykonania naszych planów kolonizacyjnych jest w pierwszym rzędzie sprawą pieniędzy.

Wobec takiego postawienia sprawy zbledniąć musi każdy frazes patryotyczny; zadania, przed jakiemi organizacya stoi w tej chwili, nie mają już nic wspólnego z wiarą czy niewiarą w ostateczny cel syonizmu; odpowiedzią na te zagadnienia nie mógł być zapał, zwyczajny towarzysz kongresów manifestacyjnych, ale powaga, skupienie i poczucie odpowiedzialności.

Jeżeli pozory nie łudzą, możnaby wrażenia z XII. kongresu ująć w tych kilku słowach: W uwzględnieniu wyżej poruszonych

Zażegnanie konfliktu między Austryą a Węgrami bliskie.

Genewa. (Pat). W kołach Ligi narodów słychać, że rokowania celem załatwienia konfliktu między Austryą i Węgrami będą ukończone w czasie jak najkrótszym, wobec czego przypuszczają, że przyjęcie Węgier do Ligi nie napotka na trudności. Hr. Apponyi przybędzie w najbliższych dniach do Genewy.

—

„Burgenland" nie został obwołany republiką.

Budapeszt. (Pat). WBK. Doniesienia dzienników wiedeńskich o rzekomem obwołaniu republiki zachodnio-węgierskiej są wyssane z palca, podobnie jak i wiadomość, dementowana już kilkakrotnie o rzekomej mobilizacyi na Węgrzech. Doniesienia o pobycie Friedricha i posła Lingauera w zachodnich Węgrzech są wymysłem, ponieważ jak wiadomo Friedrich na wezwanie już dawno opuścił zachodnie Węgry i przebywa w Budapeszcie a p. Lingauer także wyjechał do Budapesztu na posiedzenie zgromadzenia narodowego, które rozpoczyna swe obrady we czwartek.

Strajk kolejowy w Austryi.

Wiedeń. (Pat). „N. Fr. Presse" donosi, że strajk kolejowy, który wczoraj wybuchł na kolei południowej i wschodniej rozszerzył się także i na kolej zachodnią.

—

okoliczności, stał na wyżynie poważnej troski, która zrodzić winna poważną pracę. Kongres charakteryzuje uwolnienie się od momentów uczuciowych, przeniknięcie świadomością konieczności gospodarczej metody w pracy kolonizacyjnej.

Po kongresie stwierdzić należy: Stoimy wobec poważnej sytuacyi, która tylko w pełnym, godnym chwili wysiłku całego narodu może być opanowana.

Mówi się dziś często o kryzysie w syonizmie, ale niesyonizm przeżywa kryzys, tylko naród cały. Kongres wskazał drogę przezwyciężenia trudności. Naród musi na tę drogę wstąpić.

Dr. Abraham Insler.

Głos angielski o Arabach w Palestynie.

Londyn. W jednym z ostatnich numerów ogłaszają „Daily Telegraf" artykuł swego współpracownika dyplomatycznego, zbliżonego do kół rządu angielskiego. W artykule tym autor omawia w sposób następujący niedomagania, na które napotyka zarząd Palestyny:

Tubylcza ludność Palestyny dzieli się na dwa obozy. Większość ludności stoi na bardzo niskim poziomie, jest gospodarczo zależna a politycznie bierna; składa się przeważnie z chłopów bez-i małorolnych (około 70 proc.), rze i ślni ków i drobnomieszczan. Na większy wpływ polityczny w kraju mają z natury rzeczy właściciele wielkich latyfundyów oraz inteligencya, która wiernie się wysługuje właścicielom dóbr. Inteligencya, mimo iż stanowi poważną mniejszość, wykonuje kontrolę nad prasą oraz innymi czynnikami będącymi wyrazem opinii.

Utrzymanie się za wszelką cenę na stanowiskach, które piastowali w czasie rządów tureckich, oto cel inteligencyi arabskiej. Wszelkie kroki, które czyni rząd angielski w Palestynie, uważa inteligencya za niebezpieczeństwo które w pierwszym rzędzie zagraża jej interesom. W Palestynie zwiększa „niebezpieczeństwo postępu" imigracya postępowych żywiołów — Żydów. Jako dowód, że opozycyjne stanowisko pewnego odłamu Arabów ma swe źródło w dążności feudalnych klas do tamowania rozwoju kraju, może służyć jedna z rezolucyj haifskiego kongresu arabskiego wypowiadająca się przeciw nowej ustawie rolnej, zapobiegającej spekulacyi ziemią. (Oto co pisze arabski szowinistyczny dziennik: „El Karmel": Nasi leaderzy stanęli na czele ruchu przeciwsyonistycznego jedynie z tego powodu, by móc podbijać cenę gruntów w wypadkach tranzakcyj z Żydami).

Zarzucając polityk rządu angielskiego odnośnie do pożyczki państwowej pisze przewódca kongresu arabskiego w Haifie Sulman Taj-El-Faruk w „El Karmel" co następuje: Jaki pożytek mieć będziemy z pożyczki? Budowa dróg, elektryzacya kraju itd. nie powiększą dochodów kraju ani nie poprawią warunków życia mieszkańców. Od kiedy Palestyna istnieje, ludność kraju używała starych dróg, i wiodła dawny tryb życia. Wszelkie inowacye i reformy na nic się nie przydadzą krajowi.

Oto drugi przykład, dlaczego niektórzy się sprzeciwiają rozwojowi kraju: Swego czasu wypracował zarząd Palestyny plan zorganizowania „Palestyńskiej władzy obronnej", mającej być złożoną wyłącznie z arabskich oddziałów. Wówczas właśnie nacyonalistyczne koła arabskie sprzeciwiły się stworzeniu wymienionej władzy, „gdyż przez stworzenie własnej siły zbrojnej ustanie możliwość zwracania się do opinii angielskiej o przyznanie prawa organizowania własnego wojska".

Szowinistyczne koła arabskie uprawiają jedynie propagandę. Ubiegłego roku przed San Remo a bieżącego roku przed sesyą Rady Ligi Narodów leaderzy szowinistów chwycili się starych środków t. j. systemu wywoływania zamieszek.

Autor artykułu stwierdza, że szowinistyczne koła arabskie mają interes w tem, by manewrami natury propagandystycznej oraz frazesami otumanić ciemne masy, które idą na lep nieodpowiedzialnym elementom.

W interesie utrzymania dawnych chaotycznych stosunków klika używa wszelkich środków, by powstrzymać postęp i cywilizacyę idącą z Europy.

Autor stwierdziwszy powyższe momenty wyraża nadzieję, że rząd angielski wyciągnie z tego odpowiednie konsekwencye.

Zgon ben Awigdora.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Z Karlsbadu zawiadomiono telegraficznie, że zmarł tam znany literat Abraham Leib Szałkowicz, pseudonim: ben Awigdor. Zmarły liczył lat 53. i był wspólnikiem wydawnictwa żydowskiego w Polsce „Central".

W sprawie propozycyi Hymansa.

Genewa. (Pat). Na dzisiejszem posiedzeniu powzięła Rada Ligi narodów w sprawie propozycyi Hymansa jednomyślnie następującą rezolucyę:

Ze względu na raport przedstawiony Radzie przez Hymansa dnia 27. czerwca w sprawie rokowań brukselskich biorąc pod uwagę rezolucyę rady z dnia 28. czerwca aprobującą jednomyślnie przedprojekt, na który zgodziły się obie delegacye, przedprojekt, który obie strony uznały za mogący doprowadzić do ostatecznego układu między Polską i Litwą, biorąc pod uwagę sprawozdanie Hymansa w sprawie prac podjętych na skutek rezolucyi rady z 28. czerwca o stanie obecnym sporu polsko-litewskiego, biorąc pod uwagę uwagi poczynione przez obie delegacye stwierdzające nadto, że:

1) w ciągu trwania bezpośrednich rokowań między Polską a Litwą Hymans, który przewodniczył tym rokowaniom uzyskał zgodę obu stron na wypracowanie projektu w sprawie uregulowania sporu, któryby mógł posłużyć za podstawę do układu;

2) pierwszy projekt Hymansa i rezolucya Rady z dnia 20. czerwca i drugi projekt Hymansa, które zostały przedstawione obu delegacyom dnia 3. września różnią się tylko w szczegółach, opierają się jednak na tych samych zasadach:

utworzenia z terytoryum kantonu autonomicznego na podstawie analogicznej do podstawy konstytucyi szwajcarskiej w ramach państwa litewskiego oraz zbliżenie Polski i Litwy na terenie politycznym, wojskowym i ekonomicznym;

3) stwierdzając, że zasada autonomii okręgu wileńskiego w ramach państwa litewskiego oraz zasada zbliżenia politycznego ekonomicznego i wojskowego obu krajów spotkała się, o ile chodzi o (c histotę z aprobatą obu stron (listy delegacyi litewskiej z dnia 27. maja i 12. września telegram polskiego ministra spraw zagr. z dnia 15. lipca oraz list delegata polskiego z dnia 13. września) i że trudności, jakie się jeszcze ujawniają na drodze do porozumienia dotyczą zastosowania tych zasad, uznając, że w myśl artykułu 15. § 4 traktatu o Lidze, wobec tego, iż nie można było dojść do zupełnego porozumienia, rada ma podać do wiadomości rozwiązanie zalecane przez nią jako najsłuszniejszy i najodpowiedniejszy w danej sprawie, Rada Ligi narodów oświadcza jednomyślnie, że zaleca projekt Hymansa, którego treść jest dołączona jako aneks do tego zalecenia a nadto wobec tego, że obecnie odbywa się sesya zgromadzenia Rada postanawia zwrócić się do Hymansa z prośbą o przedstawienie zgromadzeniu obecnego stanu sporu, aby dać temu zgromadzeniu sposobność do udzielenia dzięki swemu autorytetowi pomocy w uregulowaniu sporu polsko-litewskiego.

—oo—

Litwa przyjęta do Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Komisya polityczna Ligi narodów przyjęła rezolucyę o przyjęcie Litwy do Ligi wszystkimi głosami przeciwko głosom delegatów polskiego i rumuńskiego. Delegat jugosłowiański wstrzymał się od głosowania. W związku z powyższem przedstawiciel Jugosławii wyjaśnia swoje wstrzymywanie się od głosu we wszystkich głosowaniach dotyczących państw bałtyckich, przyczem daje wyraźnie do zrozumienia, że Serbia przez oddanie głosu na rzecz tych państw nie może niejako sankcyonować oderwanie się ich od wielkiej Rosyi, która pośpieszyła jej z pomocą w r. 1914.

—oo—

Protesty litewskie.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Wedle wiadomości otrzymanych tu z Kowna odbywają się na całej Litwie kowieńskiej wiece protestacyjne przeciw przyjęciu przez rząd litewski ugodowego projektu Hymansa. Rezolucye powzięte na wiecach domagają się przyłączenia Wilna do Litwy bez zastrzeżeń oraz sprzeciwiają się wszelkiemu zbliżeniu do Polski na polu gospodarczem lub wojskowem.

—oooo—

Rokowania łotewsko-rosyjskie.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Nadeszła tu wiadomość z Rygi, że poseł Hahecki wkrótce wyjedzie do Moskwy celem ustalenia programu rokowań rosyjsko-łotewskich skierowanego przeciw Polsce.

Studenci polscy składają hołd ofierze studentów francuskich.

Paryż (Pat.) (Havas). Delegacya studentów polskich, bawiąca obecnie w Paryżu złożyła wieniec u stóp pomnika wzniesionego w kaplicy sorbońskiej na pamiątkę studentów francuskich poległych za Ojczyznę. Uczestniczyli w tej uroczystości zastępcy ministrów wojny i oświaty. Jeden z członków delegacyi polskiej złożył hołd ofierze studentów francuskich, którzy przelewając krew za swoją ojczyznę okupili nią również oswobodzenie Polski. P. Aubignac, sekretarz generalny zjednoczenia studentów francuskich uczcił pamięć Polaków, którzy padli w szeregach francuskich i przypomniał wspólność dążeń narodów francuskiego i polskiego tudzież niezłomną wolę, która ożywiała młodzież obu krajów w walce o tryumf prawa i zniesienia wszelkiego jarzma.

Przemówienie swoje zakończył Aubignac oświadczeniem iż młodzież obu krajów pracująca obecnie umysłowo, powinna obecnie wszelkiemi siłami pracować nad utrzymaniem pokoju współdziałać ściśle w staraniach o tryumf prawa nad siłą.

P. Roustan inspektor akademii w zastępstwie rektora złożył równi ż studentom polskim podziękowanie i podkreślił konieczność współpracy elity inteligencyi obu krajów.

Torpedowiec 136.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Torpedowiec polski 136 zakupiony przez Polski uległ katastrofie w pobliżu wybrzeży norweskiego.

Podwyższenie cen pism warszawskich.

Warszawa, 21 września (tel. wł.). Wydawnictwa pism tutejszych powzięły uchwałę podwyższenia pism codziennych do 20 marek. Równocześnie wydawcy uwzględniając postulaty syndykatu dziennikarzy, podwyższają pobory współpracowników o 100 proc.

Rada finansowa.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). W tutejszych kołach politycznych mówią, że Rada finansowa nie otrzyma specyalnych pełnomocnictw, ograniczy się jedynie do przygotowania ustaw dla Sejmu.

Nowy dowódca lwowskiego D.O.G.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Lwów otrzyma nowego dowódcę D. O. G. w osobie dotychczasowego dowódcy lubelskiego Deogenu gen. Jędrzejowskiego.

Pos. Dąbal wzywa do rewolucyi.

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Na odbytym tu wiecu chrześcijańskich robotników zabrał m. in. głos komunistyczny poseł Dąbal, który wzywał zebranych do rewolucyi. Przyszło do bójki z komunistami, którzy w końcu wiec rozbili.

Wysiedlenie obcokrajowców z Warszawy.

Warszawa. (E. E.). Od 20 września roku zeszłego wysiedlono z Warszawy 3500 obcokrajowców. Rozsiedlono ich po różnych miejscowościach podmiejskich, oraz w miastach prowincyonalnych. Obecnie wyjeżdża z Warszawy sporo obcokrajowców, którzy nie mają tu prawa pobytu. Wielu zostało aresztowanych na dworcach i odesłani do Baranowicz lub do miejsc, z których przybyli.

Żydzi a spis ludności.

Warszawa. (E. E.). Klub sejmowy przy tymcz. Żydowskiej radzie narod. zwrócił się do minist. spr. wewn., oraz gł. urzędu statyst. z memoryałem o udziele ludności żydowskiej w spisie ludności. Memoryał stara się wykazać, że 1. października jako dzień świąteczny dla Żydów nie jest odpowiedni do urządzania spisów, bowiem z przeprowadzenia go wynikłyby konflikty mogące być rozpatrywane jako naruszenie traktatu wersalskiego. Memoryał zwraca się o przeniesienie terminu spisu ludności o kilka dni później.

Niemcy nie mogą się zgodzić...

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Admirał niemiecki Scheer w rozmowie z berlińskim korespondentem „New World Herald" oświadczył, że opinia publiczna skłania się ku powszechnemu rozbrojeniu. Co do Niemiec, traktat wersalski już zadecydował. Należy jednak stwierdzić, że Francya i Polska nadal utrzymują wielkie armie, na co Niemcy się zgodzić nie mogą.

Co mówi Ludendorf.

Paryż. (Pat). „Matin" zamieszcza dziś rano interwiew swego korespondenta z gen. Ludendorffem, który oświadczył między innemi: Wojna odwetowa Niemiec przeciwko aliantom a specyalnie przeciwko Francyi jest na czas nieograniczony dla Niemców niemożliwa z powodów wojskowo-technicznych. Kwestyą przyszłości będzie, by ludy Europy szczególnie Anglia, Niemcy i Francya okazały dość woli by przejść do porządku dziennego nad przeszłością. Koniecznem jest podanie sobie rąk dla podniesienia gospodarczego Europy na podstawie umów realnych.

Następnie oświadczył Ludendorff, że niebezpieczeństwo bolszewickie jest większe aniżeli przypuszczają w Europie zachodniej. W sprawie wewnętrznego położenia Niemiec powiedział: Położenie nasze jest ciężkie. O ile nie znajdą się potrzebne środki na odbudowę Europy natenczas należy się obawiać, że będziemy wepchnięci w wir drugiej rewolucyi.

Blokada Węgier.

Praga. (Pat.) „Lidowe Nowiny" donoszą z Wiednia: Nie ulega wątpliwości, iż w najbliższych godzinach dojdzie do interwencyi koalicyi w Budapeszcie. Anglia, Francya i Włochy wezwą przez swych przedstawicieli w Budapeszcie rząd węgierski do bezwarunkowego opróżnienia Węgier zachodnich. Jedno z państw koalicyjnych zaproponowało postawienie trzydniowego ultimatum dla opróżnienia. W razie odmowy rozpocznie się pewnego rodzaju blokada, polegająca na ograniczeniu komunikacyi kolejowej, telegraficznej i telefonicznej z Węgrami. Gdyby tego rodzaju blokada nie osiągnęła skutku, dojdzie do wojskowej interwencyi przeciw Węgrom, w której wezmą udział wszystkie trzy państwa koalicyjne.

Rzym. (Pat.) Cała prasa włoska omawia żywo włoską inicyatywę dyplomatyczną co do rozstrzygnięcia sporu między Austryą niemiecką a Węgrami. „Coriere della Sera" zaznaczywszy, że Włochy wystąpieniem swojem wyświadczyły wielką usługę dziełu pokoju, dodaje, że nacyonaliści niemieccy podsycają wrzenie na Węgrzech, albowiem jest dla nich pożądane utrzymywanie w Europie środkowej stanu zaburzeń i niepokojów, któreby miały dowieść, że traktat wersalski nie możliwy jest do wykonania.

Odnowienie układu węglowego między Polską a Austryą.

Wiedeń. (E. E.). Prasa tutejsza donosi, iż układ węglowy między Polską a Austryą, którego termin upływał 17. sierpnia br. został odnowiony. Układ ten przewiduje dostawę 6000 tonn mies. węgla z Zagł. Dąbr. dla Austryi, natomiast dostawa węgla brunatnego zostanie przez Polskę zupełnie wstrzymana.

Dymisya min. Hotowca.

Praga. (Pat). „Prager Tagbl." donosi, że minister handlu Hotowec ustąpi z powodu różnicy zdania jaka zaszła w radzie ministrów w kwestyi cła automobilowego. Hotowec wypowiedział się przeciwko podniesieniu tego cła. Minister Hotowec udaje się 1. października na urlop, z którego już nie wróci na swoje stanowisko.

Grecy kontynuują swój odwrót.

Konstantynopol. (Pat.) Nadchodzą tu wiadomości, że armia grecka kontynuuje swój odwrót w zupełnem rozbiciu i nieładzie. Koła wojskowe sądzą, że armia grecka nie będzie mogła utrzymać Eski Szehir. Uciekający w popłochu Grecy porzucają broń i amunicyę. Straty ich wzrstaają w sposób zastraszający. Turcy w dalszym ciągu ścigają wojska greckie.

Eksplozye w Mannheim.

Berlin. (Pat). Dziś popołudniu nastąpiły w Mannheim 3 po sobie bezpośrednio następujące silne eksplozye słyszane w bardzo odległym promieniu. Wstrząśnienie ziemi odczuto między innemi także i w Moguncyi. Jak donosi Biuro Wolffa chodzi tu o eksplozyę w badeńskiej fabryce aniliny, gdzie fabrykowano specyalnie niebezpieczne połączenia materyałów eksplodujących. Szkody są bardzo znaczne. Liczba zabitych i rannych idzie w setki osób, dotychczas nie można jednak było dokładnie stwierdzić ilości ofiar katastrofy. Należy się obawiać dalszych wybuchów. Władze urzędowe nie dają żadnych

---

DR. M. BIENENSTOCK.

Wśród polskich borów.

(Dokończenie).

Jednak nie tylko z tą postacią Opatoszu nie umiał sobie dostatecznie poradzić. Drugą z rzędu, najciekawszą może i najgłębszą postacią, która zjawia się i znagle bez powodu znika, jest reb Icię, kabalista, człek uczony i święty, który jak Chrystus miłością i przebaczeniem leczy chorych, uzdrawia opętanych, wyzwala grzeszników. Stanowi on kontrast żywy do reb Mendele z Kocka, który przez 13 lat żyje samotny zdala od ludzi i zwolenników, pielgrzymujących do niego, aby go choć zobaczyć, zgorzkniały i zamknięty w sobie, rozżalony na ludzi i świat cały („Die Welt stinkt! — powtarza jeszcze przed śmiercią), niezadowolony z siebie i drugich, prawdziwy epigon chasydyzmu, który u jego potomków (syna i wnuków) coraz bardziej zanika, materyalizuje się i rozwadnia. Ten świat chasydzki, uzupełniony postaciami innemi jak np. bosy Srul, wieczny pokutnik i moralizator, przeciwstawiony jest budzącej się haskali, reprezentowanej przez Josla Starka, który tłómaczy „Fausta", czyta Hegla, zna Krochmala, obcuje dzięki swej romantycznej, egzaltowanej żonie z polską szlachtą, hołdującą ideom Towiańskiego, Hoene-Wrońskiego, marzącą o jedności, zbrataniu się z Izraelem i wolności ojczyzny. Młodzież chasydzką, wyrywającą się za granicę, do Berlina, Frankfurta celem zapoznania się z kulturą zachodnią reprezentuje Samuel, bucher, który uświadamia w karczmie Mordchego i namawia go do wyjazdu. Prąd ten nowy budzi się i rozwija z tem większą siłą, ile że chasydyzm przeradza się w rozluźnienie moralne i etyczne, przybiera formy orgiastycznego sabbataizmu ku zgorszeniu wiernych i pobożnych. Jedną z takich orgii odbywającą się pod dachem reb. Mendla, w której bierze także udział Mordche jako widz opisuje autor z plastyczną siłą i dużym zasobem fantazyi. Z tym światem żydowskim koresponduje, jak wspomniałem, świat polski, w którym obok entuzyasty hr. Komorowskiego, kochającego się w Felicyi, odgrywają ważną rolę Jerzy Jeleński, potomek wychrzczonego Żyda, Kahane spiritus movens emigracyi polskiej i ruchu powstańczego, pozostający w stosunkach z Mojżeszem Hessem w Paryżu, jakiś książę Poniatowski czy Zamojski (szczegół niedość jasny!), którzy żyją w ciągłych myślach o wyzwoleniu ojczyzny przez zbratanie się Żydów i Polaków (scena przed kościołem, gdzie biedny, przypadkowo nadjeżdżający rzezak żydowski staje się przedmiotem owacyi i kultu zbratania!). Karmiąc się ideami mesyanizmu polskiego, zasadami głoszonemi przez Mickiewicza w improwizacyi, śpiewami narodowymi i tym podobnym haszyszem romantycznym. Tym marzeniom i sławnym hasłom przeciwstawia jednak autor ucisk chłopstwa przez szlachtę, która która bez miłosierdzia bije i katuje poddanych, zmuszając ich do wysługiwania się i pańszczyzny. Dlatego chłopstwo buntuje się przeciw niej, paraliżuje jej dążenia wolnościowe, zmusza ją nawet do przyzywania na pomoc Moskali dla obrony przed rozjątrzonym wrogiem domowym. Wśród takich stosunków powstanie z góry było skazane na nieudanie się. I najciekawsza rzecz, że mimo wybitnej roli, jaką Żydzi odgrywali wedle przedstawienia Opatoszu'a przy organizowaniu powstania, szlachta z premedytacyą skierowuje całą nienawiść chłopów przeciw nim zapomocą środków i pogłosek, przypominających zupełnie dzisiejsze legendy antysemickie narodowych demokratów. Widocznie pod tym względem czasy i ludzie w Polsce się nie zmieniają.

Powieść Opatoszu'a jest bez względu na wspomniane wyżej braki formalne utworem nie tylko ciekawym lecz także pod względem estetycznym wartościowym. Autor wykorzystał dla swoich celów najpiękniejsze podania, odnoszące się jużto do dziejów polskich (o Wahazie, Krakusie, Napoleonie, Berku-Joselewiczu) jużto do życia i dziejów chasydyzmu, stwarzając z nich sceny i motywy, pełne życia, grozy, siły ekspresyi i piękna. Refleks ich, padający na dane postacie, stawią je w dziwnem świetle, wytwarzając w wielu momentach atmosferę wahającą się między zjawą a rzeczywistością, między sennem marzeniem a realnem zdarzeniem. Ten półcień, w którem postacie zjawiają się i znikają, żyją i prze-

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. — 11671

W czwartek 22. bm. o godz. 7·30 wiecz.

„Siła miłości“

w roli Mery p. Ettinger.

wyjaśnień. Połączenia telegraficzne i telefoniczne przerwane.

Monachium. (Pat). Dziś nadeszła tu wiadomość o eksplozyi we fabryce aniliny. Wybuch nastąpił wskutek eksplozyi pieca. Liczba zabitych i rannych wynosi przeszło 700 osób.

Wiadomości bieżące.

Londyn. (Pat.) Spodziewają się, że Lloyd George odroczy wysłanie swej odpowiedzi pod adresem De Valery aż do porozumienia się z ministrami, którzy we czwartek wyjadą do Gairloch.

*

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Państwowe zakłady graficzne otrzymały polecenie niedrukowania więcej jak 50 milj. marek dziennie. Stoi to w związku z wyczerpaniem kredytu skarbu Państwa w PKKP.

*

Warszawa, 21 września (tel. wł. eg.). Berlińska „Rote Fahne“ stwierdza, że pozostawanie w polskim rządzie min. Skirmunta i Sosnkowskiego oznacza, że Polska nie zrezygnowała z interwencyi przeciw sowietom.

Dla gości »Targów Wschodnich«.

Tow. Akc. »Reklama Polska« otwierając w Lwowie oddział własny i pragnąc z swej strony uczynić coś dla dobra »Targów Wschodnich« wydaje »Krótki Przewodnik po Lwowie«, zawierający całokształt wiadomości niezbędnych dla przyjezdnych. Przewodnik ten będzie na dworcu kolejowym wręczany bezpłatnie gościom »Targów Wschodnich«.

Urząd pocztowy: Lwów, »Targi Wschodnie«.

Z dniem 24 września br. wchodzi w życie urząd pocztowy i telegraficzny na dawnym placu powystawowym w Lwowie pod nazwą »Lwów, Targi Wschodnie« na czas trwania »Targów«.

Zakres działania tego urzędu obejmuje:

1. w dziale pocztowym: nadawanie wszelkiego rodzaju przesyłek tak poczty listowej jak i poczty wozowej,

2. w dziale telegraficznym: służbę pełną tj. nadawczą, aparatową (Hughes) oraz doręczanie nadchodzących telegramów także i radiotelegramów,

3. w dziale telefonicznym: przeprowadzanie rozmów miejscowych i międzymiastowych.

Służbę oddawczą tj. doręczanie przesyłek poczty listowej i wozowej dla okręgu doręczeń urzędu pocztowego »Lwów, Targi Wschodnie« uskuteczniać będzie urząd pocztowy Lwów 1.

M. K. E.

Miejska kolej elektryczna zawiadamia, że na czas trwania »Targów Wschodnich« uruchomione zostaną także wozy pojedyncze bezpośredniej komunikacyi między dworcem i »Targami Wschodnim«.

Wozy te oznaczone literą »T« będą kursować częściowo przez ul. Gródecką i Wały Hetmańskie, częściowo przez ul. Leona Sapiehy i Sykstuską.

O estetyczny i kulturalny wygląd miasta.

Gdy miasto nasze przybiera najschludniejszą szatę, by wobec gości wystąpić odpowiednie, szczególną należy zwrócić uwagę na jeden dysonans, specyalnie szpecący piękno codzienne ulic i placów. Są to wywieszki — szyldy — poprzeczne nad sklepami, rażąco brzydkie, udekorowane najczęściej w sposób uragający smakowi europejskiemu. Wzywamy więc czynniki, powołane do straży ładu, by udały się w dzielnicę tej szpetoty i usunęły wszystkie brzydkie szyldy poprzeczne a obywatelstwo by służyło pomocą swą.

Premiera w „Ulu“.

(n. h.) Kierownictwo nowo powstałego teatru kabaretowego nazwało swój nowy program »programem okropności«; nie zraziło to jednak publiczności, która wypełniła salę po brzegi, by być świadkiem strasznej tragedyi Donny Izabelli, która w nieobecności swego męża-rycerza wdała się w romans z swoim dworzaninem i to nie bez »trwałych znaków i skutków«.. Rzecz ta dzieje się (wedle zapewnienia zawartego w »prologu« napisanym przez Raorta), »za zezwoleniem magistratu« w XI. w. po Chrystusie w Hiszpanii.. Zakaptu zone postacie kat, morderstwa.. wypełniają tę okropną akcyę — która nie doprowadza widza do obłędu tylko dzięki temu, że... się nie kończy, gdyż... sufler zgubił ostatnie kartki egzemplarza.

Artyści — wszyscy bez wyjątku grają znakomicie, przybrawszy postawę, stroje gest i ton średniowiecza. Wystawa jest staranna, nawet pomysłowa; razi jednak tylna dekoracya, zbyt przezroczysta — poza którą widać wszystko, co się dzieje za kulisami.

W dziale koncertowym słyszeliśmy znane z poprzedniego programu siły w nowym repertuarze, obficie zaopatrzonego w śpiewy i dowcipy aktualne. Niespodziankę stanowił występ p. Wiklińskiego, znanego śpiewaka, b. członka Teatru Miejskiego.

Program zamyka »awantura« Tuwima pt. »Smutny początek wesołego końca«, obfitująca w arcyzabawne sceny.

Nowy program ma zapewnione powodzenie.

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Zarząd prosi wszystkich panów i panie o zgłoszenie się do współpracy dla tak bardzo ważnej akcyi.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
1) Józef Ebner we Lwowie, ul. Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma Marya Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma P. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 2, w podwórzu.
codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu. 10536

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11659

Wszech nauk lekarskich **Dr. J. Mehlmann** ord. od 3—6 ul. Żulińskiego 4. parter. 1155a

Wydział Towarzystwa Kolonii i Ochronek Ogrodniczych dla dziatwy i młodzieży żydowskiej składa WPanu Karolowi **Bernhautowi** serdeczne podziękowanie za złożenie na ręce WPna Jakóba Gottesmanna kwoty Mp. 5000 jako pierwszej wkładki członka-założyciela 11676

Dr. Wallach
powrócił i ord. od 10—11 i od 3—4 w chorobach wewnętrzn. specyalne żołądka, nerek, pęcherza, Kołłątaja 10. 11667

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Z powodu ponownego podwyższenia płac, opłat pocztowych i kolejowych oraz innych wydatków związanych z wydawnictwem zniewoleni jesteśmy podwyższyć od 20. września br. cenę ogłoszeń w sposób następujący:

1	Zwyczajne za tekstem za wiersz nomp.	20 M
2)	Nadesłane i nekrologia » » »	60 »
3)	Na pierwszej stronie » » »	180 »
4)	Przed kroniką » » »	120 »
5)	Po kronice i komunikaty » »	90 »
6)	Drobne ogłoszenie za każdy wyraz	8 »
7)	Kupno, sprzedaż, małżeństwo i pryw. koresp. » »	9 »
8)	Cała stronica	20.000 »
9)	Pół stronicy	10.000 »
10)	Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem	60.000 »
11)	Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

TABARIN na placu Targów Wschodnich

od 25-go września 1921 r.

WIELKI STYLOWY KABARET MIĘDZYNARODOWY O NAJWYBITNIEJSZYM ZESPOLE SIŁ ARTYSTYCZN. Dotąd we Lwowie niebyw ła atrakcya. — Wyborna kuchnia polsko-francuska. — Bufet bogato z opa rzony w delikatesy. — Szlachetne wina i inne napoje. — Otwarty do później w nocy.

Skład nut Elżbiety Schmal
Romanowicza 11 (boczna pl. Akademickiego).
11592

—▯▯—

Repertuar teatru Miejskiego.

Czwartek 22. bm. „Kobieta bez skazy" Zapolskiej.

Piątek 23. bm. „Żydówka" z Mannem.

Sobota pop. 3.30 „Fircyk w zalotach", Przedstawienie dla młodzieży.

Sobota 23. bm. wieczór „Biały mazur".

Repertuar Teatru Małego.

Czwartek 22. bm. „Moralność p. Dulskiej".

— **Z Teatru Wielkiego.** W piątek „Żydówka", w której wystąpi po raz pierwszy po wakacyach p. Ignacy Manni w partyi Eleazara. Tytułową partyę odśpiewa p. Płatówna, kardynała Horter.

W sobotę pop. przedstawienie dla młodzieży urządzone w porozumieniu z Kuratoryum okręgu szkolnego. O godz. 3.30 odegrany zostanie „Fircyk w zalotach" Zabłockiego z p. Meliną w roli tytułowej. Obsadę stylową tworzą pp. Klimontowiczówna, Michnowska, Barwiński, Tartakowicz, Roman. Dyrekcya dokłada starań, aby pierwsze przedstawienie urządzane w porozumieniu z ciałem profesorskiem wypadło jak najwspanialej i zachęciło młodzież do stałego korzystania z widowisk, specyalnych, których dalszy program niebawem zostanie podany do wiadomości.

Wieczorem dawno nie widziany „Biały mazur" Lehara z pp. Brzeską, Miłowską, Kuligowskim i Olędzkim w rolach głównych.

W niedzielę oficyalne zaczęcie sezonu w Teatrze Wielkim nieśmiertelną „Halką" Moniuszki w nowej inscenizacyi reż. Okońskiego i zupełnie nowej obsadzie.

W dramacie gorączkowe przygotowania „Kaliguli" Roztworowskiego pod reżyserya dyr. Czarnowskiego.

— **Z Teatru Małego.** Zapowiedziana na dzisiaj „Moralność p. Dulskiej", wypełni niezawodnie salę teatru. Atrakcyą widowiska będzie występ znanego zaszczytnie Dante Baranowskiego, artysty scen warszawskich, który bawiąc w przejeździe we Lwowie zgodził się wystąpić raz tylko jeden wyręczając dyrekcyę w chwilowym kłopocie repertuarowym. W roli Dulskiego stwarza p. Baranowski kapitalną postać zahukanego ojca rodziny, doskonale obmyśloną i do łez rozśmieszającą. Role Hanki i Zbyszka pozostają w rękach pp. J. Rychterówney i Meliny.

W piątek 23. bm. po raz ostatni „Zakochani", przemiła komedya Flersa i Caillaveta. Sztuka ta wypełnia zawsze widownię i wytwarza pogodny nastrój na cali dzięki świetnej grze artystów z p. Łozińską, Rowińską, Orzechowskim, Okornickim, Kohlerskim i Lochmanem na czele.

W sobotę wznowienie świetnej komedyi, mieszczańskiej „Małżeństwo Loli", która ze względu na środowisko specyficznie lwowskie powinna silniej zainteresować publiczność. Osoba znanego i popularnego we Lwowie autora p. H. Zbierzchowskiego przyczyni się również do powodzenia sztuki, którą zaliczyć można bezpiecznie do niel cznego szeregu najświetniejszych polskich komedyi współczesnych. W komedyi tej wystąpią świeże pozyskane siły dla naszej sceny, p. Czajkowska (Lola), p. Adwentowicz (radczyni) i Sewiński (Fiołek). Rolę Czymsa odegra p. Rasiński, który również reżyseruje.

— **W dziale prawniczego.** Jak się dowiadujemy na wydziele prawniczym tutejszej wszechnicy nie będzie stosowany »numerus clausus«.

— **Wieczór Ludwikowskiego** w Sokole Macierzy w niedzielę 25. bm. bilety w droguery Sładowskiego Hotel George.
11634

— **Posiedzenie Tymcz. Rady miejskiej,** odbędzie się w czwartek 22 bm. o godz. 6. wiecz. w sali posiedzeń w ratuszu. Na porządku dziennym między innem: Sprawa podwyższenia opłat za wodę (2 uchwała); sprawa zaciągnięcia pożyczki na budowę kaflarni (2 uchwała); sprawa podatku od biletów jazdy wagonami sypialnemi (2 uchw.); sprawa podatku od biletów jazdy koleją (2 uchw.); sprawa zaciągnięcia pożyczki na odbudowę dóbr miejskich (2 uchw.); sprawa zaciągnięcia pożyczki na cele adaptacyi w teatrze miejskim (2 uchw.); sprawa ustawy kanałowej; sprawa ufundowania cegiełek na odbudowę Wawelu; sprawozdanie Dyrekcyi miejsk. szkoły przemysłowej za r. 1920/21; sprawa zezwolenia Izbie stow. rękodz. na zaciągnięcie pożyczki; sprawa noweli do statutu o poborze opłaty miej. od przyrostu wartości nieruchomości (1 uchwała); wytoczenie skargi zarządowi kolejowemu o szkodę w lesie Białohorskim; sprawa noweli do ustawy budowlanej (2uchw.); przedłożenie konkursu na plan rozbudowy m. Lwowa; sprawa zaprowadzenia elektrycznego oświetlenia w mieście; sprawozdanie Prezydyum z działalności w czasie feryi Rady miejskiej.

— **Termin do zgłoszenia o wypłatę zastępczą.** Małopolski Komisaryat Gł. Urzędu Likwidacyjnego w Lwowie przypomina, że z dniem 7 października b. r. upływa termin do zgłaszania o wypłatę zastępczą pretensyi obywateli polskich do b. Skarbu austryackiego, austro-węgierskiego i niemieckiego z tytułu:

a) umów o najem usług (między niemi wynagrodzenie robotników, rzemieślników i pracowników, kontraktowych.

b) zwrotu kaucyi i depozytów, o ile one zostały przejęte przez rząd polski.

c) umowy dostaw i robót, o ile Państwo Polskie z nich korzystało lub korzysta wzgl. o ile one zwiększyły wartość przedmiotu objętego przez Państwo polskie lub zapobiegły jego umniejszeniu, a wreszcie

d) roszczeń szpitali i innych instytucyi humanitarnych za leczenie i z innych tytułów.

Odnośne należycie ostemplowane podania wykazujące dokładnie komu, do jakiej władzy, z jakiego tytułu i w jakiej kwocie przysługuje pretensya, a przytem ile możności, nal życie udokumentowane środkami dowodowymi pozostającymi w rękach strony interesowanej wnosić należy do powyższego terminu — do Małopolskiego Komisaryatu G. U. L. w Lwowie (ul. Lindego 9 II. p.)

— **Wykrycie organizacyj Petlurowskich.** Z Wołoczysk donoszą. Bolszewicy wykryli tajne organizacye Petlurowskie. Ofiarą tego odkrycia padło 500 do 600 ludzi, przeważnie włościan. Organizacye te, operujące w Kijowszczyźnie i na Podolu, zdradził bolszewikom za dobrą zapłatą dyrektor jednego z gimnazyów w Kijowie, niejaki Hanża, który cieszył się w ukraińskich obozach, powstańczych wielkiem zaufaniem. Inne organizacye w czas ostrzeżono o zdradzie, to też udało się ich członkom ukryć lub przenieść działalność swoją na inny teren. W walce z oddziałem powstańczym pułkownika Hryhorczuka, operującym w Połtawszczyźnie, został ranny ciężko głównodowodzący armią bolszewicką na Ukrainie, Frunze.

— **Na Targi Wschodnie.** Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie donosi: Celem ułatwienia podróży do Lwowa uczestnikom targów wschodnich we Lwowie, będzie w biegu między Krakowem a Lwowem jedna para pociągów pospiesznych Nr. 101 i Nr. 102. Pociąg Nr. 101 odjeżdża z Krakowa o godzinie 1·05 w nocy przyjeżdża do Lwowa o godzinie 8·35 rano pociąg zaś Nr. 102 o jeżdża ze Lwowa o godzinie 22·45 wieczorem a przyjeżdża do Krakowa o godzinie 6·25 rano. Pociągi te będą w biegu od dnia 25. bm. codziennie aż do odwołania.

— **Dyrekcya lwowska kolei państwowych.** Z dniem 15. września r. b. zaprowadzono na linii Tarnopol-Kopyczyńce ruch pociągów osobowych Nr. 3412, Kopyczyńce odjazd o z. 5·00, Tarnopol przyjazd 8·02 i Nr. 3413, Tarnopol odjazd godz. 19·35, Kopyczyńce przyjazd g. 22·21.

W związku z tem uruchomieniem podjęto na odcinku Czortków-Kopyczyńce codzienny ruch pociągów osobowych Nr. 1311 odjazd Czortków godz. 19·03 przyjazd Kopyczyńce godz. 19·52 i Nr. 1316, odjazd Kopyczyńce godz. 0·24 przyjazd Czortków godz. 1·10, zaś na odcinku Kopyczyńce-Husiatyn uruchomiono pociągi mieszane Nr. 1351, odjazd Kopyczyńce godz. 4·50, przyjazd Husiatyn 5·54 i Nr. 1252, odjazd Husiatyn godz. 6·43 przyjazd Kopyczyńce godz. 7·51.

— **Z kronik kradzieży.** Waleryi Heis zamieszkałej przy ul. Jagiellońskiej l. 29 skradziono w »biały dzień« z pokoju mieszkalnego ręczną torebkę srebrną wartości 110.000 Mp.

Arnoldowi Linkowi, zamieszkałemu przy ul. Królewskiej l. 4 skradziono z strychu sprzęty wartości 40 000 Mp.

— **Czeski Puzapp.** Z Czechosłowacyi donoszą o niesłychanych malwersacyach, odkrytych w dwóch czeskich centralach, t. j. zbożowej i tłuszczowej, będących w likwidacyi. Okazał się brak 12 miliardów koron czeskich tj. 600 miliardów mp. W księgach zapisywano fałszywe nazwiska odbiorców Prokuratorya zarządziła aresztowanie szeregu wybitnych urzędników centrali.

— **Skazanie posła.** Poseł sejmowy Finker z Norymbergii, który na zgromadzeniu niezawisłych socyalistów zaproponował ogłoszenie republiki Frankonii został na podstawie artykułu o zdradzie stanu skazany na rok i 3 miesiące więzienia. (Pat.)

— **Oślawiony książę Filip Eulenburg,** dawny serdeczny przyjaciel b. cesarza Wilhelma i były poseł niemiecki w Wiedniu, zmarł w Berlinie w 75 roku życia. Jak wiadomo, Eulenburgowi udowodniono w procesie o homoseksualistyczne wybryki złożenia fałszywej przysięgi i namawianie świadków do składania fałszywych zeznań.

— **Najstarszy człowiek w Ameryce.** W Kentucky żyje fermer, John Sheil, który obchodził 133-cią rocznicę swoich narodzin. Sędziwy »wuj«, jak go powszechnie nazywają, cieszy się zupełnem zdrowiem, ma doskonałą pamięć, dobry wzrok, słuch tylko już mu nie dopisuje i siły zaczynają go opuszczać.

Urodził się w r. 1788, gdy obecny stan Kentucky stanowił jeszcze część Virginii.

— **»Ikа« w Palestynie.** Z Jerozolimy donoszą, że »Ikа« powzięła uchwałę, by osiedlić 150 robotników w Milhamiah (w Galilei dolnej). Robotnicy zorganizują się w kwucę i obejmą nadzór nad całym kompleksem gruntów stanowiących własność »Ikа« w Dżeser (obok Milhamiah) a część tych gruntów będą uprawiali. Mają również wybudować szosę. »Ikа« wyasygnowała na ten cel 2.644 funtów. (ŻBK.)

— **Drugi Żyd i zarzut współudziału w sprzysiężeniu przeciwbolszewickiem rozstrzelani.** Za ucz-

TAJEMNICA DOMU Nr. 30.

Dramat amerykański w 6 aktach **wytwórni Cynes** 11678
wyświetla od czwartku Kino »GRAŻYNA« Leona Sapiehy 34.

stnictwo w ostatnim spisku przeciwbolszewickim w Petersburgu rozstrzelano m. in. dwóch Żydów a to Grzegorza Lwowicza 23 lat, pracownika oraz Simona Grigorjewicza 47 lat, właściciela byłego »Pawilonu de Paris«. (ŻBK).

— **W Witebsku nie było pogromu.** Bolszewicki »Nowy Put« zaprzecza kategorycznie, jakoby w Witebsku miał w ostatnim czasie miejsce pogrom ludności żydowskiej. (ZBK).

— **Napad na Żydów pod »Murem płaczu«.** W tych dniach zdarzył się bardzo smutny wypadek w czasie modlitwy wieczornej pod »murem płaczu« w Jerozolimie. Oto w czasie modlitwy »Myncha« pod »murem płaczu« napadło kilku rzezimieszków arabskich na Żydów, którzy tam odmawiali modlitwę

Z życia gospodarczego.

Ceny spirytusu.

Izba skarbowa w Lwowie ogłosiła rozporządzenie w sprawie unormowania nowych cen sprzedaży spirytusu na obszarze Galicyi. I tak cena litra spirytusu wynosi odtąd a) dla celów leczniczych 200 mk., b) dla wyrobu likierów 1500 mk., c) dla wszystkich innych celów 1400 mk. Opłaty od spirytusu pejsachowego wynoszą za litr 1600 mk., od spirytusu owocowego 1500 mk.

Osobno są unormowane opłaty od wódek i likierów sprowadzonych z Wielkopolski i Pomorza. Od wyrobów wódczanych sprowadzanych z zagranicy wynosi opłata za każdy litr 1500 mk. obok osobnej należytości celnej. Opłata od spirytusu w stanie czystym sprowadzonego z zagranicy wynosi 1400 mk., względnie 1500 mk., o ile spirytus jest przeznaczony na wyroby wódczane.

Podatek od wody kolońskiej i perfum.

Z dniem 20 września został zaprowadzony podatek od wody kolońskiej, perfum, jak też wszelkich wyrobów przemysłu kosmetycznego i farmaceutycznego, Podatek ten został unormowany w następującej wysokości:

Za kilogram wagi netto pobierać się będzie: a) od wody kolońskiej po Mk. 784, b) od perfum po Mk. 1064, c) od wyrobów farmaceutycznych jako to: Tinctura Buzoes, Cannabia, Indico, Catharidum, Capsici, Castorei, Canadensis, Convalariae, Majalis Jodi, Menthae, Myrrhae Valarjannae aetheraeae po Mk. 1064, d) od wyrobów farmaceutycznych, nieobjętych punktem c) oraz wszelkich wyrobów hygieniczno-kosmetycznych, nieobjętych punk- Mk. 784, e) od eteru siarczanego po Mk. 220, f) od eteru octowego po Mk. 110.

Zniesienie ograniczeń wyrobu piwa.

Wobec postanowień ustawy z dnia 7. lipca 1921 wprowadzającej wolny obrót ziemiopłodami i produktami ich przerobu, zniosło Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu obowiązujące dotychczas w Małopolsce i na Śląsku Cieszyńskim ograniczenia co do rozmiaru produkcyi i mocy wyrabianego w browarze piwa. (Reskrypt Ministerstwa Skarbu z dnia 6. września 1921 L. 9318).

Przeciw drożyznie manufaktury.

Z powodu niezmiernej drożyzny manufaktury złożono władzom memoryał domagający się: wprowadzenia cenników obowiązujących; niedopuszczania osób niebędących kupcami do handlu manufakturą; wprowadzenia równomiernego podziału surowców bez obecnej profekcyi; pozwolenia na przywóz białych towarów łokciowych z zagranicy, gdyż 6 fabryk krajowych nie pokrywa potrzeb; udzielania kredytu przez rząd drobnym przemysłowcom.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 21. września 1921.

Chodorów 3160 3500—3600—3700 3775—3750—3900—3885—3900. Nafta 3050 2950—2875—3030—3000. Cmielów 4000—3100—4000, Ż. B. K. 630, Bk. przem 600 Parowozy 1425, Gafota 2350, P. T. H. 1150—1125, Praga 60 00, Pezet 1350, Oikos 5900.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 5000—4900, kanadyjskie 4500—4400, marki niemieckie 47·00—48·00, leje rum. 46·00, kor. czeskie 60·00.

Złoto: 10 rublówki 24·000, srebro 1 kor. 305.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 21 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	830·—	—·—
Bank hip. zemsk. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	310·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	600·—	675·
Bank ziemsk. kred. 280—35	585·—	640
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2500·—	—
Tow. Chodorów 140—0	3400·—	3950
Tow. akc. Karpalit 140—42	1725·—	—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1·00—	3950·—	4150
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300	150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50	2300·—	2400
Tow. Górka 140—15·40	900·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	6800·—	7100
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 500—0	1375·—	1450
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1325·—	1375
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1225·—	1275
Polski Glob 500—100	1200·—	—
Polska Nafta 500—75	2925·—	3075
Polsk. Tow. handl. 140—21	1100·—	1175
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	6000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	8000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	320·—	340·—
1 Frank szwajc.	680·—	730·—
1 Ł Sterling	15000·—	16000·—
1 Dollar ameryk.	4500·—	4800·—
1 Dollar kanadyjski	3900·—	4200·—
Marki niem. (po 100)	4400·—	4800·—
» » (po 100)	4300·—	4700·—
» » drobne	4200·—	4600·—
Lei rumuńskie (500)	4300·—	4700·—
Lei rumuńskie drobne	4200·—	4600·—
Liry włoskie	180·—	220·—
Czeskie korony	560·—	580·—
Korony austr. niem. stemplowane	295·—	315·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	15500·—	16000·—
» na Paryż	315·—	345·—
» na Zurych	690·—	740
» na Pragę	5900·—	6100·—
» na Wiedeń	315·00	330·—
» na Berlin	4600·00	4800·—
» na Nowy Jork	4400·—	4700·—
» na Medyolan	180·—	220·—
» na Bukareszt	4500·—	4800·—

Rata bankowa:
Stopa eskontowa P. K. K. P. 7%.

—ooo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 21. września 1921.

P. T. H. I—III. 1000—1200, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1800, Żegluga Polska 375—425, Zieleniewski 10000 10500, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3400—3700, Lemiesz 9200—9600, Automotor 1900—2100 Polska Nafta 2800—3200, Siersza el. 2300—2400 Oikos 5500—6000, Pezet 1100 1200, Trzebinia tłuszcz. 4000—4500, Krakus 2900—3100, Ćmielów 3600—3800 Górka 9600—9800, Siersza 10300—10600 T. P. G. 8900—9300, Chodorów 3300 3600. Pocisk 0000—0000.

Dolary ameryk. 4700—4900, marki niem. 4500—4800, korony austr. 3·05-3·35 kor. czechosł. 5300—5700, franki fr. 330, 350, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0·00—0.00, lei rum. 42·00—44·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—ll—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 21. września 1921.

Dolary amer. 5050—4950, franki 367, marki niem. 48·96—47·85. Belgia 360, Berlin 49·48, Gdańsk 48·00, Paryż 373—355, Wiedeń 350—324, Nafta 2000.

—ll—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 21 b. m. Berlin 0·00, Praga 6·85, Nowy Jork 581·—. Austr. noty kor. stempl. 0·38, Budapeszt 0·95, Bukareszt 5·55, Wiedeń 0·52, Medyolan 24·20, Zagrzeb 2·60, Warszawa 0·13.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz 21. bm. Berlin 5·35, N. Jork 581·00, Paryż 46·52, Bruksela 40·50, Sztokholm 125·50, Madryt 75·75, austr. korony stemplowane 0·35 Budapeszt 0·92, Bukareszt 5·50, Wiedeń 0·52, Holandya 183·00 Londyn 21·60, Medyolan 24·22, Kopenhaga 103·00, Chrystyania 72·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·13, Praga 6·85, Zagrzeb 2·60.

NADESŁANE.

Zawiadamiamy, że ślub nasz odbędzie się dnia 25. b. m. o 4-tej pop. w Stryju przy ul. Iwaszkiewicza, na który zapraszamy, krewnych i przyjaciół.

Osobnych zaproszeń nie wysyła się. 11677

Saba Gartenberg
Herz Neubauer.

Do zaręczyn kochanej Dziuni z p. Jakóbem Maibergerem ślą najserdeczniejsze gratulacye Oleksincerowie ze Zbaraża. 11664

Wnej Rozalii Rathma ó ny składają serdeczne życzenia z okazyi Jej zaślubin z Wnym Izakiem Rothbaumem 11664

Rubinfeldowie.

Z okazyi zaślubin p. Jakóba Katza z p. Müllerówną składają życzenia wszelkiej pomyślności 11661

Dawidowie Kleinmanowie.

Do zaręczyn naszej kochanej siostry Mani Wolfsohn ze Stryja z Edwardem Bugeleisenem z Borysławia życzą dużo szczęścia 11659

Klara, Zosia, Frania.

Mania Ganzberg — Izrael Gottlieb
Lwów Uhnów
zaręczeni w wrześniu 1921. 11658

Z okazyi zaślubin p. Jetti Brier z p. L. Kressel w Kołomyi zasyła serdeczne gratulacye rodzina Künstler. 11656

Z okazyi zaręczyn p. Cyli Walder z p. Zygmuntem Fuchsem gratulują serdecznie i życzą jasnej przyszłości Ludwik i Hania Parnes oraz siostry Walderowe. 11657

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11452
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

LEKARZ-DENTYSTA
Dr. med. Jakób Grob
Lwów, ul. Legionów 37. 11662

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.**
kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 19904

Pierwszego października rozpoczyna się kurs buchalteryi kupieckiej, rachunków, korespondencyi oraz nauka o handlu pod fachowem kierownictwem, kursa kończyć się będą egzaminem w Państwowej Akademii handlowej. Również stenografia polska, francuska, angielska, niemiecka, pisanie na maszynie. Rutkowski, Zyblikiewicza l. 41. 11514

Przygotowuję w ciągu tygodnia (po 2 godziny dziennie) do egzaminu kwalifikacyjnego na technice z fizyki i geometryi wykreślnej. Zgłoszenia w sklepie elektrycznym ul. Sobieskiego 12. 11680

Salonowych form towarzyskich, nauki dobrego tonu, eleganckiego znalezienia się w towarzystwie, salonowego języka polskiego, niemieckiego, pięknego stylu, w pisaniu, literatury, historyi, udziela literacko wykształcona nauczycielka ulica Kleparowska 4, II. p. 11660

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Buty dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krasowski 5 — Mezanin. 11130

Stare gazety około 2.00 klg. sprzedam Brück, Kościuszki 2. 11552

Roboty szkolne na płótnie, sprzedaję, haftuje i wybiam Kazimierzowska 2. 11577

Kupię 60 wagonów sortowanych zimowych jabłek, wzory pożądane. Zgłoszenia z grzecznością Skład maszyn do pisania Mellera, Lwów, plac Smolki l. 1. 11666

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem wejściem. = Czynsz wedle umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwili« 11 44

Zamienię 3 pokoje z komfortem w Stanisławowie na 2—3 z komfortem we Lwowie. Zgłoszenia pod I. A. w biurze Brücka, Kościuszki 2. 11557

Do wynajęcia pokój w śródmieściu na interes. — Listy »Spółka« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11668

Jest do wynajęcia umeblowany pokój, tylko osobie, która postawi fortepian. Zgłoszenie: I. Kowarski, Zyblikiewicza 135, I. p. 11679

Lokal o szerny okolica Gołuchowskich odstąpię spólnikowi tylko na hurtownię tekstylną, wło- 20.000.000 marek. Listy »Szlot« Biuro ogłoszeń Buchstaba, Legionów 1. 11675

POSAD POSZUKUJĄ.

Magister farmacyi z praktyką wielko i małomiejską poszukuje posady we Lwowie lub na prowincyi. Do Administracyi pod »Magister«. 11583

Magister farmacyi z praktyką wielkomiejską poszukuje posady. Zgłoszenia: magister Rachim — Tarnopol, Tarnowskiego 3. 11665

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Wapiennik na zachód od Lwowa 4 klm. od stacyi kolejowej do zamiany na realność we Lwowie. Bliższych informacyi udziela Dr. Michał Engel, adwokat we Lwowie, Batorego 6/I., zastępca właściciela wapiennika. 11564

WOLNE POSADY.

Zdolny ekspedyent kolejowy z dłuższą praktyką, jakoteż rutynowany buchalter-saldokontysta poszukiwani do biura spedycyjnego Neuman i Ska, Furmańska 6. 11629

Samodzielna buchalterka i korespondentka z dobrem pismem poszukiwana. Osobiste zgłoszenia z pisemną ofertą między 4—5 w hurtownym składzie cukrów Zygmunta Zeigera, Lwów, Kazimierzowska 17 (róg ul. Furmańskiej). 11635

Ogniowe Towarzystwo Ubezpieczeń »Omnium« Reprezentacya we Lwowie, Kopernika 21, poszukuje zdolnych ajentów za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 11443

Praktykanta płatnego i pannę do ekspedycyi przyjmie zaraz Magazyn papieru i galant. Batorego l. 6. 11441

Chłopaka z uczciwego domu do nauki krawiectwa przyjmie na dobrych warunkach natychmiast pierwszorzędna pracownia sukien męskich K. Fuhrmann, Lwów, pl. Halicki 12 A. 11553

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

Koncypient rutynowany na prowincyę poszukiwany. Listy »D. R.« Biuro Ogłoszeń Buchstaba, Legionów 21. 11689

KOMUNIKATY.

Miejski Zakład aprowizacyjny rozpoczyna sprzedaż cukru białego na kartki Nr. 21. Cukier będzie sprzedawany w racyach po 400 gramów na kartkę w cenie po 96 Mk. za racyę prócz kosztów opakowania, zarazem zawiadamia się o następujących zmianach w rejonach: Przydzieleni do sklepu rej. Świerczewskiej Nr. 58 przy ulicy na Bajkach l. 27 nabywać mają cukier w sklepie miejskim przy ulicy Murarskiej l. 4. Przydzieleni do sklepu rejonowego Lwa Nr. 17 pl. Zbożowy 1, mają nabywać cukier w sklepie miejskim przy ul. Słonecznej 36. Przydzieleni do sklepu rejonowego Akselrada Nr. 15 Serbska 10 mają nabywać cukier w sklepie miejskim przy pl. Halickim 10. Przydzieleni do sklepu rejonowego Moszyńskiego Nr. 20 Wałowa 11 a mają nabywać cukier w sklepie Bratkowskiego Batorego 34 a. Przydzieleni do sklepu rejonowego Morgensterna Nr. 40 ul. Rzeźnicka 10 mają nabywać cukier w sklepie miejskim przy ul. Rapaporta. P. T. Kupcow rejonowych, pp. Zarządców konsumów i zakładów wzywa się, by zgłosili się w Miejskim Zakładzie aprowizacyjnym celem wykupna asygnat w następujących terminach:

w piątek dnia 23/9. pp. kupcy dzieln. I. i II,
w sobotę » 24/9. » » IV. i V.
w poniedział. » 26/9. » » III.
w wtorek » 27/9. » » VI. oraz pp. Zarządcy zakładów. W środę dnia 28/9. pp. kierownicy konsumów zawsze między godz. 9 a 12 rano. Wszystkich wyż. wymienionych uprasza się o ścisłe przestrzeganie powyższych terminów, gdyż niezgłaszając się w terminie będą sprzedane asygnaty aż po ukończeniu całej sprzedaży. Celem odbioru kart cukrowych uprasza się pp. Mężów zaufania o przybycie do Biura kart cukrowych (pl. Bema 5. II. p. zawsze w godzinach między 4-tą a 7-mą po południu w następujących terminach:

P. P. Mężowie zaufania
dzielnicy I. i II. w sobotę 24/9.
» IV. i V. w poniedziałek 26/9.
» III. i VI. we wtorek 27/9.

Równocześnie należy złożyć należytość za poprzednio wydane kartki Nr. 2, a to po 1 marce za kartkę, gdyż bez złożenia tejże należytości nie będą wydane nowe kartki. 11681

MIEJSKI ZAKŁAD APROWIZACYJNY.

Ogłoszenia.

najpewniejsza angielska **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.
umarł. gwarancyą poleca
Wysyłka za zaliczką dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

Tanio do sprzedania:
1 ruchoma lokomobila benzolowa Daimlera 18/23 P. S.
1 gater, ok. 830 mm. szerokości ramy
1 młot parowy 250 kg. wagi spadania
1 bagger ręczny, 6 mtr. zagłębienia różne
żelazne rezerwoary, między temi również zamknięte
REZERWOARY SPIRYTUSOWE
Zapytania do: SMOSCHEWER i S-ka, T. z o. p.
Bydgoszcz. 11340

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulice Sykstuska Nr. 6. 10146

Trotyl tarłaczne lub stolarskie kupuje wagonowo firma »Pion«
Lwów. Lwowska 48. — Tel. 476. 11538

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1½ kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Rowery, płaszcze, węże, pompy dzwonki kołowe i wszelkie przybory do tychże.
GUMA do wózków dziecinnych hurtownie i detalicznie poleca 11372
Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka 26.
— Własny warsztat reperacyjny. —

MEBLE
pierwszorzędnej jakości
własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

Pasy skórzane (wiedeńskie) we wszelkich wymiarach,
kowalskie, ślusarskie i artykuły **NARZĘDZIA TECHNICZNE** poleca
WENTYL Lwów, Gródecka 36.

Bronisława Weintraub
zawiadamia swoje P. T. Klientki, iż wróciła z zagranicy skąd przywiozła najnowsze modele 11674
PRACOWNIA SUKIEN DAMSKICH
Kopernika 5. 11674

Fabryka wyrobów drucianych
i Warsztaty mechaniczne
„GWOŹDŹ“
Sp. z ogr. odp.
Lwów, ul. Murarska 30.
przyjmują do naprawy: Samochody, lokomobile, maszyny i narzędzia rolnicze i wykonują wszelkie prace w zakres mechaniki wchodzące. 11540

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej

FLESCH-GERLACH-MORITZ

do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy 11601

Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

BATERYE elektr., Miha Gol
4—8 godzin poleca **Fa Michał Hack**
Lwów, Kazimierzowska 4.
Żądać oferty! — Wystawiam na Targ Wschodnich. 11

Pierwsza krajowa fabryka
wyrobów ceratowych i skórz
poleca

TOR
skór
miast
na a
podr
Fartu
cerato
Wyroby
Ceny fab
Lwów. ul. Sykstuska

JUZ ZOSTAŁA OTWARTĄ
pierwszorzędna
RESTAURACYA i KAWIARNIA
RENESANS
we Lwowie, ul. 3-go Maja l. 12 w parterze
poleca 1141
Menu składające się z 3 dań za Mkp. 280·—
Codziennie w południe przy obiedzie i wieczór koncert słynnej orkiestry symfonicznej pod batutą kapelmistrza i kompozytora
SZWARCMANOWA

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Apteka na Zachodzie —
śliczna miejscowość — do wydzierżawienia. Zaraz potrzebna gotówka 2½ miliona. — Zgłoszenia Lwów, Chmielowskiego 3 gospodarz. 11612

Polonista (ka)
poszukiwany natychmiast pod bardzo dogodnymi warunkami do gimnazyum w Królestwie. — Zgłoszenia — Dyrekcya gimnazyum WAŁOWA 31. 11627

Magister farmac. dobrze polecony
poszukuje posady w aptece we Lwowie lub w przedsiębiorstwie przemysłowem ewentualnie obejmie zarząd apteki na prowincyi. Łaskawe zgłoszenia pod »Rutyna« do Admin str. »Chwili« za okazaniem pieciomarkówki Nr 7+7.283. 11670

Złote obrączki ślubne

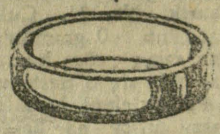

14 karat. sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 10630

Kurtki skórzane
w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej
Körner
Lwów, Trybunalska 6. 11313

WOLNE POSADY.

Panna inteligentna poszukiwana do dziewczynki 6-letniej na 2 godziny przedpołudniem. — Zgłoszenia od 2—4. Podlewskiego 10, drzwi Nr. 116635.

JARZĘBINĘ I TARNINĘ

KUPUJE

J. A. Baczewski.

ZGŁOSZENIA WE FABRYCE 11672

Zniesienie koło Lwowa.

AKCYJNY

Bank Hipoteczny

WE LWOWIE

FILIE:
w Krakowie
w Czerniowcach
w Tarnopolu

EKSPOZYTURY:
w Stanisławowie,
w Podwołoczyskach,
w Nowosielicy,
w Suczawie,
w Drohobyczu.

Kapitał akcyjny 70,000.000 Mp.
Rezerwy 38,505.370 Mp.

KANTOR WYMIANY

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe po najdokładniejszym kursie dziennym, nie licząc prowizyi — udziela wszelkich informacyj co do pewnej i korzystnej lokacyi kapitałów.

ODDZIAŁ DEPOZYTOWY

przyjmuje wkładki na książeczki na rachunek bieżący i książeczki oszczędnościowe począwszy od Mp. 500.

SCHOWKI DEPOZYTOWE

wynajmuje za opłatą roczną.

Przedruku nie płacimy.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 963 Lwów, sobota 24 września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarzu 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: miesięczna we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20.000 Mkp.
Pół stronicy	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

Nasz język ojczysty.

(i) Już tylko całkiem krótki czas dzieli nas od zapowiedzianego terminu dla przeprowadzenia powszechnego spisu ludności.

Jasno i dobitnie zwróciliśmy niejednokrotnie uwagę na donios znaczenie spisu wzg. jego wyników w dążnościach naszych do uzyskania narodowych praw. Nie ulega też wątpliwości, że społeczeństwo żydowskie w zrozumieniu wagi chwili, w imię prawdy i dla wzmocnienia naszych żądań narodowo-kulturalnych, przez odpowiedź na odnośne pytania, tyczące się narodowości i języka ojczystego, złoży pełny dowód swej świadomości narodowej i woli narodowego wyżycia się.

Dla uniknięcia jakiegokolwiek nieporozumienia albo fałszywej interpretacyi pojęcia języka »ojczystego«, wracamy raz jeszcze do tego tematu celem jasnego i niedwuznacznego postawienia sprawy.

Skłania nas do tego z jednej strony ruchliwa i celowa robota ich rywalów »Poalej-Syonistów i Bundu«, którzy uważają konskrypcyę obecną za sposobność do wywalczenia swych politycznych postulatów w dziedzinie językowej przez propagowanie hasła wyłączności języka żydowskiego, z drugiej zaś strony zniewoleni jesteśmy do ponownego podkreślenia syonistycznego stanowiska w tej sprawie z powodu, iż wśród pewnych — co prawda — nielicznych kół syonistycznych wyłoniło się w tej mierze pomieszania pojęć.

Pojęcie języka »ojczystego«, wprowadzone przez polskie władze w odróżnieniu od pojęcia języka »otocznego«, używanego przy spisach za czasów austryackich wyklucza wszelkie wątpliwości, jakieby się przy odpowiedzi na to pytanie nasunąć mogły. Wskazaliśmy na to w poprzednim artykule, że w życiu codziennem używać można kilku języków, że jednak każdy człowiek ma tylko jeden język »ojczysty«. Dlatego też uważamy zmianę wprowadzoną w tym względzie przez polskie władze za pożądaną i korzystną, bo ona usuwa podstawę wszelkiego nieporozumienia i chaosu.

Powtarzamy: pojęcie języka »ojczystego« oznacza język ojców a językiem ojców naszych był język hebrajski. Odpowiedź w tym względzie nie może więc wzbudzić żadnych wątpliwości i powinna być jasna i stanowcza.

Ostatni kongres syonistyczny, najniarodajniejsza dla Żydów instancya miał sposobność w tej sprawie się wypowiedzieć i w znanej uchwale, żądającej od wszystkich funkcyonaryuszy jakiejkolwiek instytucyi syonistycznej znajomości języka hebrajskiego w słowie i piśmie, wypowiedział się jasno i niedwuznacznie. Uchwała kongresu okazuje się tembardziej celową i przemyślaną skoro wniosek żądający uznania tej samej zasady odnośnie do języka żydowskiego, przygniatającą większością został odrzucony.

Język hebrajski jest nietylko językiem naszych ojców, symbolem świetlanej naszej przeszłości ale także wyłącznym językiem naszej przyszłości.

Dlatego odpowiedź na to pytanie nie powinna być wątpliwą dla żadnego Żyda. Naszym językiem ojczystym jest wyłącznie język hebrajski.

Pytanie tyczące się narodowości, nie podlega dowolności i nie nasuwa żadnych wątpliwości. Na pytanie to musi każdy Żyd odpowiedzieć: narodowość żydowska.

Prof. Michalski kandydatem na ministra skarbu.

Nowe plany finansowe.

Warszawa, 22 września (tel. wł. eg.). W warszawskich kołach politycznych uchodzi już niemal za pewne, że tekę skarbu obejmie prof. Michalski. Jak słychać nowy minister zażądał podziału obecnego ministerstwa skarbu na dwa oddzielne ministerstwa: jedno skarbu, drugie finansów. Jednocześnie trwają wciąż narady, których zadaniem jest dostarczenie nowemu ministrowi jak najobfitszego materyału oryentacyjnego. Uczestnicy tych narad przyszli do wniosku, że pokrycie deficytu budżetowego państwa polskiego jest możliwe jeżeli nie w zupełności to w bardzo znacznej części. Zależy to w pierwszym rzędzie od dobrego funkcyonowania aparatu skarbowego. W związku z tem projektowane jest poczynienie zasadniczych zmian w dotychczasowym systemie podatkowym, zawierającym zbyt wiele naleciałości obcych a nie dających się w Polsce realizować.

W stosunku do włościan istnieje zamiar zniesienia całego szeregu podatków, trudnych do zrealizowania, natomiast podatek gruntowy będzie bardzo znacznie podwyższony. Nie jest wykluczone, iż włościanie będą obowiązani opłacać część podatku zbożem. Ta inwacya ma na celu umożliwienie państwu wywiązania się z zobowiązań wobec konsumentów miejskich i mas robotniczych oraz umów zawartych z wolnem miastem Gdańskiem.

Zdaniem kół politycznych wszystkie te projekty wymagają szybkiej i stanowczej decyzyi, wobec tego staje się koniecznem sprawne ciało pozasejmowe złożone z samych fachowców. Takiem ciałem ma być Naczelna Rada finansowa.

Warszawa. (EE) »Prz. Wiecz.« donosi, że premier Ponikowski zaprosił Dra Michalskiego aby zechciał niezwłocznie przybyć do Warszawy.

Warszawa (EE. 22 bm. o g. 17-ej odbyło się 2gie posiedzenie nowego gabinetu poświęcone opracowaniu projektu nadzwyczajnej rady finansowej.

Warszawa. (Pat.) Jak się dowiaduje „Kuryer Polski" prowadzone są pertraktacye z p. Michalskim, co do objęcia przez niego ministerstwa skarbu. Przyjazd p. Michalskiego do Warszawy spodziewany jest w piątek.

—ooo—

Sazonow w Warszawie.

Warszawa, 22. września (tel. wł. eg.). Przybył do Warszawy Sazonow, były minister spraw zagranicznych w carskiej Rosyi. Jego przyjazd ma na celu interwencyę w sprawie przeznaczonego na parcelacyę majątku osobistego Sazonowa.

Dr. Kiernik zostaje.

Warszawa. (Pat.) Wobec uchwały klubów P. S. L. oraz oświadczeń premiera Ponikowskiego, iż rząd jego stoi na stanowisku wykonania reformy rolnej, Dr. Kiernik zdecydował się pozostać na stanowisku prezesa Głównego Urzędu ziemskiego.

—oooo—

Sowiety koncentrują wojska na granicy rumuńskiej.

Warszawa, 22. września (tel. wł. eg.). Z Bessarabii nadeszła tu wiadomość o koncentracyi wojsk sowieckich na granicy rumuńskiej. Z Odessy miało podobno przyjechać kilkudziesięciu wyższych oficerów sztabu generalnego. W Kamieńcu Podolskim urządzono wielkie składy amunicyi, które w tych dniach oglądał Trocki.

Dementi.

Bukareszt. (Pat). Radio. Poselstwo rumuńskie w Berlinie dementuje rozszerzane wieści o nowym kryzysie rumuńsko-sowieckim, grożącym jakoby nieuchronną wojną oraz o gwałtownych przygotowaniach wojennych. Przeciwnie, kontakt delegacyi rumuńskiej w Warszawie z sowietami i zamierzona podróż misyi handlowej rosyjskiej celem zakupu zboża w Rumunii mówi wręcz przeciwnie. Ostatnie wiadomości z Bukaresztu nie brzmią całkiem alarmująco.

—x—

Konferencya kolejowa państw bałtyckich.

Warszawa. 22. września (tel. wł. eg.) Rozpoczęła się tu konferencya kolejowa państw bałtyckich przy współudziale delegatów Finlandyi, Łotwy, Estonii i Polski. Konferencya ma uregulować komunikacyę kolejową pomiędzy temi państwami.

—oo—

—II—

Handel Finlandyi z Polską.

Warszawa 22. września (tel. wł. eg) Z Helsingforsu nadeszła tu wiadomość, że w tamtejszych kołach politycznych ofiarowany jest plan organizacyi handlu zamiennego z Polską. W zamian za wyroby łódzkie i bielskie ofiarowuje Finlandya z swej strony papier i konserwy rybne.

—□□—

O umowę handlową polsko-czeską.

Warszawa. (E. E.). Na ostatniem posiedzeniu komisyi czesko-polskiej dla spraw traktatu handlowego rozpatrywano klauzulę o największem uprzywilejowaniu, którą przyjęto jako podstawę traktatu. Poruszono sprawę tranzytu kolejowego.

Warszawa. (E. E.). Delegacya czeska prowadząca rokowania handlowe w Warszawie wybiera się na Targi Wschodnie do Lwowa.

Zwalczanie spekulacyi walutowej.

Warszawa. (E. E.). Ministerstwo skarbu poddało szczegółowemu badaniu kwalifikacye komisyonerów uprawnionych do kupowania walut obcych i kruszców dla skarbu polskiego. 120 osobom odebrano prawo skupu, tak, że pozostało tylko 30 uprawnionych komisyonerów.

Warszawa. (E. E.). Dnia 22. bm. o 12-ej w cukierni Ziemiańskiej policya zarządziła sprawdzenie dokumentów obecnych w poszukiwaniu spekulantów walutowych. U wielu zatrzymanych znaleziono znaczną ilość obcej waluty.

Zawieszenie monopolu spirytusowego.

Warszawa. 22. września (tel wł. eg.) Jak słychać monopol spirytusowy ma być zawieszony z dniem 1. listopada b. r. na przeciąg dwu lat, aby umożliwić powiększenie produucyi gorzelń i eksport spirytusu dla poprawy waluty.

Zatarg polsko-litewski.

Paryż. (E. E.). Zatarg polsko-litewski będzie rozważany na plenarnem posiedzeniu Ligi narodów 24. bm. Zamoyski wspólnie z delegacyą genewską przedsięwziął szereg :„demarche“ dyplomatycznych. Askenazy na zebraniu sobotniem zajmie stanowisko odpowiadające sytuacyi oraz poglądom całego narodu.

Manifestacye w Kownie.

Warszawa. 22. września (tel. wł. eg.) Z Rygi telegrafują: Pierwsza wiadomość o decyzyi Rady Ligi Narodów w sprawie wileńskiej otrzymano w Kownie 20. września o godzinie 8 30 wieczorem. Dzienniki wydały nadzwyczajne dodatki, rozchwytane przez publiczność. Nazajutrz miasto przybrało wygląd świąteczny. Z entuzyazmem przyjęto wiadomość o przyjęciu Łotwy do Ligi Narodów. Przez miasto przeciągały liczne tłumy z okrzykiem Niech żyje Wilno litewskie, do Wilna.

Zagrożony pokój europejski.

Warszawa, 22. września (tel. wł. eg.). „Chicago Tribune“ podaje, że koła polityczne i finansowe Stanów Zjednoczonych uważają dziś sytuacyę polityczną w Europie za bardzo poważną. Naprężenie między Rosyą sowiecką a Polską szybko wzrasta i może dorowadzić do konfliktu zbrojnego. Tak samo sprawa węgierska zagraża poważnie pokojowi w Europie.

—ooo—

Węgrzy ustępują.

Budapeszt. (E. E.). Wbrew wiadomościom o rzekomem ultimatum ententy w sprawie Węgier zachodnich koła polityczne zapewniają, że między rządami sprzymierzonych a Węgrami toczą się w tej kwestyi rokowania, przyczem Węgry skłaniają się do opuszczenia komitatów zachodnich, żądając jednak od Austryi pewnego odszkodowania.

Węgrzy mobilizują?

Praga. (Pat). „Narodni Listy“ twierdzą w doniesieniach z Preszburga, że Węgry zarządziły w ostatnich dniach mobilizacyę wszystkich sił zbrojnych jakiemi rozporządzają. Obecnie jeszcze w poszczególnych komitatach przeprowadzają tzw. statystyczni oficerowie mobilizacyę uzupełniającą. Głównymi obozami koncentracyjnymi armii węgierskiej są Budapeszt, Stein am Anger, Kecskemet i Debreczyn. Natychmiast po zapowiedzianem nadejściu ultimatum koalicyi rozpocznie akcyę wojenną grupa generała-majora Kratochwila, skoncentrowana na Węgrzech zachodnich. Misye koalicyjne są dokładnie poinformowane o wszystkich tych wydarzeniach. W Stein am Anger Węgrzy skoncentrowali 30.000 żołnierzy. Front obsadzony przez wojska węgierskie ciągnie się od Preszburga do granicy jugosłowiańskiej i liczy 200 km.

Wynurzenia Take Jonescu.

Paryż. (E. E.). „Journal de Geneve“ podaje wywiad z p. Take Jonescu, który oświadczył, że pragnie zbliżenia Polski i Czechosłowacyi. Prawdziwe zbliżenie między temi krajami osiągnięte będzie dopiero wtedy, gdy Polska otrzyma sprawiedliwy wyrok w sprawie górnośląskiej, a wraz z nim tak potrzebny jej węgiel. Wtedy bowiem będzie mogła łatwiej przeboleć stracone na rzecz Czechów kopalnie węglowe.

Liga Narodów.

Genewa. (Pat). Havas. Na środowem posiedzeniu zgromadzenia Ligi narodów rozpoczęła się dyskusya nad sprawozdaniami opracowanemi przez komisye. Na wstępie prezydent zgromadzenia zakomunikował o dokonanem skompletowaniu międzynarodowego trybunału sprawiedliwości, który wobec tego niebawem będzie mógł rozpocząć swe czynności. Po uwagach poczynionych przez lorda Cecila, Bourgeois oraz delegatów perskiego i greckiego, zgromadzenie jednomyślnie przyjęło rezolucyę doradzającą Radzie Ligi narodów zwrócenie się do Rady Najwyższej co do konieczności przedsięwzięcia kroków w kierunku przeprowadzenia rewizyi traktatu sewrskiego, w tym celu, aby Armeńczycy uzyskali ognisko narodowe całkowicie niepodległe. Nansen przedstawił następnie sprawozdanie w sprawie repatryacyi jeńców wojennych; wreszcie przyjęło zgromadzenie sprawozdanie w sprawie międzynarodowej organizacyi prasy.

Liga Narodów w walce z epidemiami.

Pomoc dla Polski.

Genewa. (Pat). Od specyaln. koresp. Na posiedzeniu dnia 21. bm. przedstawiono plenarnemu zgromadzeniu Ligi sprawozdanie komisyi dla spraw epidemii. Sprawozdawca Ador odczytał sprawozdanie, wedle którego Rada Ligi utworzyła specyalne komisye dla spraw epidemii, oraz stanowisko wysokiego komisarza dla walki z epidemiami, które objął Norman White. Rada zwróciła się do wszystkich rządów z wezwaniem o pomoc. Członkowie Ligi obiecali dostarczyć 220.000 funtów, z której to kwoty wpłacono dotychczas tylko 126.000 ft. Dzięki odrzuceniu pierwotnego planu wysłania do Polski zagranicznego personalu sanitarnego i używając miejscowego personalu lekarskiego i sanitarnego, osiągnięto bardzo wiele oszczędności. W razie dysponowania większymi funduszami skuteczna pomoc mogłaby być również podjęta w innych krajach, mianowicie na Litwie, w Rumunii i w Czechosłowacyi. Ador nalega na konieczność jak najśpieszniejszego wpłacenia przez odnośne rządy przyobiecanych zasiłków pieniężnych, a o ile to możliwe również ich powiększenia. Następnie wyraża sprawozdawca uznanie rządowi polskiemu, dzięki któremu rozmiary epidemii zostały zmniejszone. To samo mowca może powiedzieć o zasługach położonych przez Finlandyę. W Polsce na szczęście stan epidemii jest obecnie o wiele mniej groźny, aniżeli w roku zeszłym, jednakże z nadejściem zimy jest możliwy wzrost epidemii tyfusu. Sytuacya wymaga jak największej czujności na całej długości granicy polsko-rosyjskiej, zwłaszcza, że uchodźcy przebywają z Rosyi w coraz większej liczbie. Żądania dotyczące nakarmienia, przyodziania, szczepienia oraz poddania kwarantannie, absorbują do ostatnich granic fundusze i energię władz polskich. Jest jeszcze wiele do zrobienia.

Ador podkreślił następnie konieczność poczynienia niezbędnych wysiłków w celu utrzymania nadal całej skuteczności środków ochronnych, stosowanych na granicach Polski. Liczba wypadków tyfusu brzusznego zmniejszyła się bardzo znacznie, ale należy obecnie z całym pośpiechem przedsięwziąć wszelkie niezbędne środki przeciwko zawleczeniu do Polski cholery. Klęska głodu w Rosyi spowodowała nowy przypływ do Polski uchodźców. Przed trzema tygodniami w obozie w Baranowiczach znajdowało się 25.000 samych tylko uchodźców cywilnych. Następnie sprawozdawca daje bardzo szczegółowy opis organizacyi utworzonych przez władze polskie, które zdaniem mowcy mogą stawić czoło niebezpieczeństwu zawleczenia cholery, ale jest tu konieczne ze strony Europy niesienie w dalszym ciągu wydatnej pomocy finansowej.

Ador proponuje w imieniu Komisyi rezolucyę zalecającą, aby prace komisyi prowadzone były w dalszym ciągu oraz aby były one rozszerzone również i na inne kraje w miarę potrzeby. W tym celu prezydenci zgromadzenia Ligi i Rady Ligi są proszeni o zwrócenie się ze specyalnem wezwaniem do członków Ligi dla uzyskania od nich pomocy finansowej oraz o skierowanie do odnośnych rządów prośby w sprawie jak najszybszego spłacania zadeklarowanych a zaległych zasiłków.

Delegat Polski Modzelewski podniósł przedewszystkiem jasność sprawozdania Adora, poczem wyraził w imieniu Polski uznanie dla godnej podziwu działalności rozwiniętej w zakresie walki z epidemiami przez Radę Ligi i komisyę epidemiczną oraz przez członków Ligi. Modzelewski podziękował również Adorowi, jako prezesowi międzynarodowego Czerwonego Krzyża za wyrazy uznania dla rządu polskiego, następnie przypomniał, jak groźne niebezpieczeństwo dla Polski i dla całej Europy stanowiła epidemia tyfusu w z. r. Mowca powiedział dalej, że Polska będąc przez swe geograficzne położenie niejako awangardą Europy, jest świadoma swoich obowiązków i gotowa prowadzić w dalszym ciągu ciężkie zadanie podyktowane jej przez położenie geograficzne. Rezultaty walki, podjętej przez Polskę, mogłyby się jednak okazać niewystarczającymi, jeżeli wszystkie narody zainteresowane bezpośrednio lub pośrednio nie będą kontynuowały i nie doprowadzą do końca dotychczasowej akcyi pomocy, rozpoczętej z tak dobrym skutkiem. Mowę delegata polskiego przyjęto żywymi oklaskami.

Następnie sir James Allem (Nowa Zelandya) podnosi, że fundusze zebrane w Nowej Zelandyi stanowią połowę całej sumy oddanej do dyspozycyi komisyi epidemicznej tj. 60.000 ft. szterl. na 126.000, ostatnio jeszcze 7000 ft. szterl. przysłał rząd Nowej Zelandyi dla użycia ich w Polsce (na potrzeby dzieci uchodźców. Mowca komunikuje o tem, aby wskazać na konieczność powszechnego współdziałania w kierunku pomocy dla Polski w jej walce przeciwko epidemiom. Rezolucyę proponowaną przez komisyę zgromadzenie przyjęło jednomyślnie.

מזון לראש השנה ויום כפור.

Bilety na modły świąteczne, urządzone w roku bieżą ym w obszernych lokalach »LUTNI« (GMACH Hr. SKARBKA) są do nabycia tamż codziennie o godz. 6—8 wieczorem. 11692

Poseł dr. Thon u premiera Ponikowskiego.

Warszawa. (Pat.) Wczoraj przedstawiciel klubu żydowskiego Dr. Thon został przyjęty przez prezydenta ministrów i przedstawił desyderaty ludności żydowskiej.

Warszawa. Na wstępie premier Ponikowski wyraził swój żal, że nie mógł konferować z przedstawicielem klubu posłów żydowskich równocześnie z innymi klubami z powodu nieobecności pos. dr. Thona — jako członka konwentu seniorów — w Warszawie. Premier czyni to obecnie i pragnie nawiązać kontakt z klubem, przyczem oświadcza, że dążyć będzie do tego, aby nastał zupełny spokój zewnętrzny i wewnętrzny w państwie. Do pokoju wewnętrznego należy również rozwiązanie kwestyi żydowskiej. Dążeniem premiera będzie, aby konstytucya weszła nie tylko — jak się to mówi — w życie, lecz także w krew społeczeństwa.

Nawiązując do tego oświadczenia, pos. dr. Thon podkreślił, że Żydzi niczego więcej nie żądają, jak tylko wykonania konstytucyi, tj. pragną zupełnego faktycznego równouprawnienia, którego dotąd nie mają. Dalej omówił pos. Thon szereg kwestyi aktualnych, poruszając po kolei: kwestyę obcokrajowców, wykonania ustawy o reformie rolnej, wymówienia kontraktów żydowskim dzierżawcom gruntów rządowych, sprawę niezatwierdzenia kupna nieruchomości przez Żydów w Poznańskiem, sprawę szkolnictwa żydowskiego, samorządu gminnego, a wreszcie legalizacyi organizacyi syonistycznej.

Premier zanotował sobie dokładnie punkta poruszone przez pos. Thona i przyrzekł po zapoznaniu się z przedstawionemi mu żądaniami pomyślnie je załatwić. P. Ponikowski zwrócił się następnie do pos. Thona z apelem, by także druga strona zrobiła krok ku zgodzie.

Na to powtórzył pos. Thon oświadczenie, złożone w swoim czasie b. premierowi Skulskiemu: Niezadowoleni obywatele spełniają obowiązki z musu, zadowoleni natomiast z ochotą czynią dla państwa, co tylko jest w ich mocy.

W końcu premier poprosił, by posłowie żydowscy przedłożyli mu krótki memoryał ze swymi dezyderatami.

Konferencya miała charakter bardzo serdeczny i szczery.

—ooo—

Policya a ekscesy antyżydowskie na kolejach.

Warszawa. Klub poselski przy T. Ż. R. N. zwrócił się do Głównej Komendy Kolicyi Państwowej z memoryałem, w którym wskazuje na niemoralne stosunki, panujące w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego na kolejach. Często bowiem się zdarza, że gdy pasażerowie żydowscy, pobici przez żołnierzy, zwracają się o pomoc do policyi, żołnierze twierdzą, że to nie oni napadli na Żydów, lecz przeciwnie: Żydzi napadli na nich, a oni tylko bronili się przeciw napastnikom żydowskim.

Mimo całej bezzasadności podobnych twierdzeń, bezzasadnych choćby już z tego względu, że żołnierze są uzbrojeni, a ofiary ich są bezbronne, policyanci aresztują Żydów i spisują przeciwko nim protokoły o napady na żołnierzy, gdy istotni winowajcy bezkarnie kontynuują swą podróż.

Klub poselski przy TŻRN. prosi Główną Komendę Policyi Państwowej o wydanie odnośnej instrukcyi, w myśl której policya w podobnych wypadkach zatrzymywałaby obie strony i ściągałaby z nich protokularne zeznania. (BPOS).

Rząd łotewski organizuje kampanię przeciw Żydom.

Ryga. (Ż. B. K.) Nie zadowalając się wszelkiego rodzaju ograniczeniami, jakie wprowadzono przy nadawaniu Żydom obywatelstwa łotewskiego, przystąpiło ministerstwo spraw wewnętrznych do gruntownej kontroli wszystkich „obcokrajowców", którzy już są w posiadaniu prawa przynależności do Łotwy. Zachodzi niebezpieczeństwo wyrugowania z Łotwy kilku tysięcy Żydów.

—ll—

Sprawa „obcokrajowców" w Łotwie.

Ryga. (Ż. B. K.) W rozmowie z współpracownikiem „Lotwis", łotewski prezydent ministrów Majerowicz oświadczył, iż Rosya domaga się od Łotwy pozwolenia na wpuszczenie do Łotwy 42.000 obcokrajowców, których przedstawiciel łotewski w Moskwie nie może uznać za obywateli łotewskich.

Pomoc dla Rosyi.

Wilno. (E. E.). W tych dniach St. Zjednoczone wysyłają przez Polskę do Rosyi sow. 64 wagonów produktów spożywczych. Wagony te zaplombowane w Gdańsku — przewiezione zostaną do granic sowieckich pod opieką Towarzystwa polsko-amerykańskiego. Ameryka przesyła Rosyi mąkę, ryż, fasolę, mleko kondenzowane, konserwy etc.

DR. WILHELM BERKELHAMMER.

Wrażenia z kongresu.

Żabotyński — Buber.

Na jednem z posiedzeń komisyi politycznej powiedział Żabotyński odnośnie do pułkownika Pattersona: „Są ludzie, którzy dzielą świat na Żydów i Nieżydów. Ja dzielę świat na syonistów i niesyonistów. A znam chrześcijan, którzy pojmują syonizm tak głęboko jak Buber i tak radykalnie jak ja".

Żabotyński mówił po niemiecku i użył słowa „scharf", którego nie można przełożyć inaczej jak „radykalnie", aczkolwiek tłómaczenie to nie oddaje istoty rzeczy.

„Scharf" — „tief". Mimowoli określił Żabotyński w sposób dosadny i lakoniczny dwa skrajne kierunki myśli narodowej, dwa przeciwległe stanowiska wobec istoty i problemu narodowości wogóle. I zarazem zdefiniował przepaść, jaka zieje między dwoma światopoglądami, które nie są zdolne zbliżyć się do siebie i nawzajem się zrozumieć.

Żabotyński — Buber.

Dwa skończone, plastyczne, imponujące typy. Najbardziej charakterystyczne i w swej jednostronności uderzające typy na kongresie.

Nienawidzą się wzajemnie, a bezmiernie kochają swój naród.

Nienawidzą się... Buber powiedział o Żabotyńskim na posiedzeniu frakcyi „Hitachdut": „To jest niebezpieczny człowiek!" I istotnie uważa go za takiego w głębi swej duszy. Podobnie jak Żabotyński uważa Bubera za szkodliwego dla sprawy narodowej w najwyższym stopniu. Dwa antypody. Dwa bieguny — jak rzekliśmy — współczesnej myśli narodowej.

Przypomnijmy tylko Clemenceau'a lub Poincarego z jednej, a Romain Rollanda, lub Barbusse'a z drugiej strony. Lloyda George'a — Bernarda Shawa. Któż śmie twierdzić, że Clemenceau bardziej kocha naród francuski aniżeli Rolland? Lub naodwrót: Rolland bardziej niż Clemenceau?

Żabotyński i Buber — to dwa krańcowo różne stosunki wewnętrzne do życia, świata i ludzi. I dlatego można korzyć się przed ofiarnością Żabotyńskiego, jego żelazną wolą i wytrwałością, jego bohaterskiem wystąpieniem w Jerozolimie w dniach pogromu i następnie przed sądem wojskowym, a jednak — potępiać jego parolę i hasło: legion.

Legion — oto kość niezgody. Jarzewie zaciętych walk. Probierz dwóch światopoglądów. Żabotyński postawił wszystko na tę jedną kartę — legion. Buber również wszystko na jedną kartę — przeciw legionowi.

Cała istota obu tych ludzi skoncentrowała się w kwestyi legionu.

Dla Żabotyńskiego oznacza legion rzecz w dzisiejszych warunkach zrozumiałą samą przez się. A nadto jedynie ważki wyraz tężyzny narodowej, punkt honoru, dumy, samowiedzy, poczucie własnej wartości i godność. Legion — oto, czem możemy się ostać przed światem i narodami świata. Legion — to przezwyciężenie golusu, regeneracya, droga do Ojczyzny i Wolności.

Buber zwalcza w debatach ideę legionową z punktu widzenia czysto politycznego. Mówi o nowych prądach imperyalizmu angielskiego, o ideologii „okrągłego stołu", o ruchu panarabskim, o stosunkach indyjskich i o budzącej się Azyi.

Buber dobrze wie, że politykom można przemówić do przekonania jedynie tylko argumentami — polityki. Ale w istocie chodzi Buberowi o coś zgoła innego.

Legion — to dla niego zapora i kamień obrazy na drodze żydostwa do dalekich gwiazd naszego przeznaczenia. Bądźmy jak inne narody — chce Żabotyński. Bądźmy sobą, bądźmy wierni głosowi naszej duszy, instynktowi naszego plemienia, instynktowi, który przemówił przez usta Mojżesza, Jezusa, Spinozy, Marksa — woła Buber. Nie zaprzedajmy się Europie i jej ideałom, które nie wiodą na drogę Ludzkości i Ducha. Odrodzenie nasze może nastąpić tylko na tej właśnie drodze, a nie na szlakach „odradzających się" współcześnie narodów europejskich.

Stanowisko to uważa Żabotyński za ideologię słabości, która doszła do najgorszej konsekwencyi — do autoapoteozy.

Buber uważa z swej strony Żabotyńskiego za szatana Czasu, oderwanego od źródeł Duszy i tęczy Przyszłości.

Ci ludzie — te kierunki nie zrozumieją się nigdy. — —

Dobrze się atoli stało, że sprawa legionu nie weszła na plenum kongresu. Nie uchwaliliśmy armii ani kredytów wojennych... — —

Można być lub nie być zwolennikiem Bubera: nacyonalizm żydowski nie śmie pod grozą bankructwa przyjąć ideologię i metody nacyonalizmu zachodniego, który — wedle słów Rabindranatha Tagore — nie jest oparty na społecznej współpracy, lecz od ziarna aż po łupinę przesiąknięty jest duchem walki i chęcią zdobyczy.

Żabotyński — Buber.

Obaj mieli na kongresie fanatycznych wielbicieli i żywiołowych wrogów. Dla tych ostatnich jest Żabotyński niczem więcej jak „militarystą", a Buber mistrzem frazesu i pustej ideologii.

W rzeczywistości są obaj wybitnymi ludźmi, oddanymi do głębi sprawie naszego narodu, który wybierze tę drogę, jaka odpowiada jego charakterowi i jego hist

—ll—

NA MARGINESIE.

Palec Boży.

Pan Stanisław Maykowski zaraził się parchami. Spowiada się z tego, coram publico w »Słowie Polskiem«. Nie jest to jednak jedyna choroba, któ a tego nieszczęśliwego publicystę nęka. Inne t o zące jego głowę dolegliwości przytępiają jego władze umysłowe i zdolność spostrzegawczą. Pan Maykowski przy uszcza, że złoś iwym narost m zaraził się od posłów G ünbauma i Hartglasa. Halucynacye Możemy go zapewnić, że obaj ci panowe na dręczącą go chorobę nie cierpią. Pozatem nic nam o tem nie wiadomo, by panowie ci pozostawali w jakiejkolwiek styczności z publicystami w rodzaju pana Maykowskiego.

Pan Maykowski powinien gdzie indziej szukać źródła nieszczęścia, które go spotkało. Takiem siedliskiem wszelakiej zarazy jest pewien lokal redakcyjny przy ul. Zimorowicza. Pan Maykowski w tym właśnie lokalu pracuje. Niech więc skorzysta z samarytańskich odwiedzin zagranicznych lekarzy, których instynkt trafnie do »Słowa Polskiego« zaprowadził i poprosi — o dezynfekcyę.

hehe...

Koalicya rokuje z Niemcami.

Londyn. (Pat.) (Havas). Reuter dowiaduje się, że rokowania pomiędzy rządami sprzymierzonymi z jedn j a Niemcami z drugiej strony w sprawie sankcyi oraz interpretacyi postanowień Rady Najwyższej z sierpnia br., prowadzone są w dalszym c ągu w sposób zadawalający.

—II—

Olbrzymia katastrofa.

Moguncya (Pat.). Havas. Na skutek eksplozyi wytworów chemicznych w w Ludwigshafen-Oppau, z górą 1000 osób poniosło śmierć na miejscu, zaś kilka tysięcy osób odniosło rany. Przyczyny katastrofy dotychczas nie są znane. Wszelka komunikacya z tą miejscowością została przerwana.

—II—

Niepowodzenia Greków.

Konstantynopol. (Pat.) Havas. Straty greckie podczas bitwy nad Sakaryą przewyższają już cyfrę 20.000 ludzi. Na skutek nacisku wywieranego przez wojska Kemalistów, odwrót grecki zmienił obecnie kierunek i dokonywa się równolegle do kolei żelaznej Eski-Szehir.

Angora. (Pat.) Havas. Komunikat urzędowy. Na zachód od Sakaryi odbywa się w dalszym ciągu pościg za wrogiem. Grecy porzucili znaczną ilość armat, karabinów maszynowych oraz wszelkiego rodzaju materyału wojennego.

Wiadomości bieżące.

(Pat.) Do Genewy przybył tu hr Apponyi przewodniczący węgierskiej delegacyi do Ligi Narodów.

*

(Pat.) Do Hav e przybył gen. Pershing, powitany przez marszałka Franchet de Esperay i wiceadmirała Jauresa. Na cześć generała amer kańskiego odbyło się przyjęcie w ratuszu. Popołudniu udał się Pershing do Paryża w towarzystwie marszałka Franchet de Esperay.

*

(Pat.) Drugi delegat Francyi do Ligi Narodów V v ani odjeżdża jutro do Paryża i prawdopodobnie nie powróci już więcej do Genewy.

*

(E. E.). Papież ofiarował 1 mil on lirów na głodujących w Rosyi.

Kabaret Międzynarodowy Na Targach wschodnich
od 25. września TABARIN do 5. października
GIOJA! STYL ARTYSTYCZNY WYTWORNOŚĆ!
Zespół dotąd tworzą: Eustachy Odr biński, nadzwyczajny pol ki kom k. Maryś Tarnowska. oryginalny wi jski repertuar z tańcami. Marszań ki—Rutkowska duet taneczny, znani tancerze warszawscy. Helena Ci lińska, pieśniarka. Tropokaro, ta cerka hi zp ńska. Duet taneczny Lux, salonowe tańce z Qui pro Quo z W ar zawy. Dziubary, charakterystyczna tancerka. Lolita, cygańskie omanse. Subret a ? . . . . B. osobi ty kucharz cara, kie ow ikiem k ehni, a zarazem mistrzem bufetu a spo ób rosyjski. 1172)

(E. E.). W praskich kołach politycznych krążą pogłoski, że na wypadek gdy utworzenie rządu parlamentarnego okaże się niemożliwem, Sejm i Senat czeski zostaną rozwiązane.

*

(E. E.). Prasa francuska nie przywiązuje wielkiej wagi do zmiany rządu w Polsce, „Temps" wyraża tylko zadowolenie z zatrzymania tek przez ministrów: Skirmunta i Sosnkowskiego.

*

(E. E.). 23. bm. zbiera się węgierskie Zgromadzenie narodowe. Ustąpienie min. Hegedüesa nie jest jeszcze definitywnie zdecydowane.

Kto szerzy zamęt.

Lwów w. „Ukr. Wistnyk" donosi co następuje:

Jeden z starostów rozesłał cyrkularz następującej treści:

L. 19.730. Tajne.

Do wszystkich posterunków Policyi Państwowej w powiecie.

Doszło do wiadomości Starostwa, że czynniki wrogie państwowości polskiej z okazyi przeprowadzić się mającego powszechnego spisu ludności z całej Rzeczypospolitej polskiej a to, ze sfer ukraińskich jako też ze sfer żydowskich (syoniści), rozwinęły jak najszerszą agitacyę wśród ludności włościańskiej względnie żydowskiej w kierunku uchylania się od spisu zalecając, by w czasie przeprowadzić się mającego spisu ludności, kryła się po lasach lub też nie udzielała potrzebnych wyjaśnień. W tym celu zwłaszcza sfery ukraińskie pozostające za granicą, starają się ludność wschodniej Małopolski zarzucić pismami lotnemi wysyłają płatnych agitatorów oraz urządzają tajne posiedzenia, byleby tylko nakłonić do uchylania się od obowiązku poddania się spisowi. Oceniając ważność i doniosłość spisu decydującego o przyszłości państwa i naszego kraju, polecam posterunkowi aby niezwłocznie rozciągnął jak najściślejszy i najszerszy nadzór nad zachowaniem się duchowieństwa ruskiego, nauczycielstwa, młodzieży akademickiej tudzież włościan, a w szczególności w kierunku urządzania przez nich tajnych schadzek, odczytów, kazań itp., aby o wszelkich poczynionych spostrzeżeniach bezzwłocznie doniósł tutejszemu starostwu. — Starosta.

*

Do p. Wojewody zwracamy się z żądaniem, aby rzecz całą zbadał i winnych pociągnął do odpowiedzialności. Nie uchodzi, aby w akcie urzędowym oczerniano syonistów jako wrogów państwowości polskiej i przypisywano im tendencyę uchylenia ludności żydowskiej od udziału w spisie ludności, podczas gdy syoniści ustnie i pisemnie nawołują Żydów, aby brali udział w spisie ludności.

Posiedzenie Tymcz. Rady miejskiej

Lwów, 22. września.

Po kilku interpelacyach w sprawach mniejszej wagi przystąpiono do porządku dziennego i uchwalono w drugiem czytaniu następujące uchwały: w sprawie podwyższenia opłat za wodę, zaciągnięcia pożyczki na budowę kalifarnii, podatku od biletów wagonów sypialnych, podatku od biletów jazdy koleją, zaciągnięcia pożyczki na odbudowę dóbr miejskich, zaciągnięcia pożyczki na cele adaptacyj teatru miejskiego, podatku od samochodów i ustawy kanałowej.

Zgodnie z wnioskami r. Lityńskiego uchwalono ofiarować na odbudowę Wawelu 300.000 mk. Po referacie r. Kwiatkowskiego pozwolono Izbie rękodzielniczej na zaciągnięcie pożyczki w wysokości 350.000 marek, przeznaczonej na podwyższenie płac urzędniczych. Dłuższą dyskusyę wywołał referat r. dr. Sawczyńskiego w sprawie noweli do statutu o poborze opłat miejskich od przyrostu wartości nieruchomości w rezultacie uchwalono przyznać przedwojennym właścicielom realności 35 proc. zniżkę od tych opłat.

TARGI WSCHODNIE

Program uroczystości otwarcia T. W. 25 IX.

1) Godz. 10-ta. Nabożeństwo w katedrze.

2) Godz. 12-ta. Uroczyste otwarcie T. W. na Placu Wystawowym

a) Przemówienie Prezydenta miasta,

b) » Prezydenta Komitetu Wykonawczego T. W.,

c) Przemówienia reprezentantów,

d) Otwarcie przez Naczelnika Państwa.

Wstęp na otwarcie tylko za zaproszeniami.

Komunikacya radiotelegraficzna z zagranicą.

Na czas trwania Targów Wschodnich w Lwowie zaprowadza się komunikacyę radiotelegraficzną między Lwowem a krajami zagranicznymi (telegramy także i inne), oraz takąż komunikacyę pomiędzy Lwowem i Warszawą, wyłącznie dla telegramów innych. Taryfa dla radiotelegramów nie różni się od taryfy telegraficznej zwykłej. Radiotelegramy będą przyjmowane w urzędach telegraficznych w Lwowie i Warszawie i powinny mieć w nagłówku napis: „Radio", który nie będzie wliczany do ogólnej ilości słów radiotelegramu.

Sprzedaż wyrobów tytoniowych.

Z okazyi „Targów Wschodnich" w Lwowie, Generalna Dyrekcya Monopolu Tytuniowego w Warszawie przydzieliła Zarządowi „Targów Wschodnich" na czas trwania tychże „Targów" znaczne ilości papierosów, tytoniu i cygar a to w jednej trzeciej wyrobu fabryk monopolowych, w jednej trzeciej wyrobu fabryk poznańskich i w jednej trzeciej wyrobu fabryk Królestwa Kongresowego i Litwy środkowej.

Zarząd „Targów Wschodnich" chcąc umożliwić jak najszerszym masom mieszkańców miasta Lwowa jak i gości, którzy przybędą na „Targi", zaopatrzenie się po cenach monopolowych w papierosy, cygara i tytoń, zorganizował sprzedaż w następujący sposób.

Wszystkie wyroby tytoniowe przydzielone przez Generalną Dyrekcyę Monopolu Tytuniowego w Warszawie sprzedawane będą przez inwalidów wojennych a to w specyalnie na ten cel zbudowanym kiosku o 4 oknach i przy trzech stołach rozmieszczonych w różnych punktach Placu Wystawowego. W kiosku sprzedawane będą wszelkie wyroby tytuniowe karbowo w oryginalnych opakowaniach a przy stołach także i na sztuki, — wszystko po oryginalnych cenach ustanowionych przez Monopol.

W Marysieńce i Koperniku sensacyjny dramat amerykański w 6 akt. p. t.

DEMON ALKOHOLU

W dramacie tym obrazy jaśnieją przepychem światła, ruch kipi upojenie sypie kwiatami. 11719

Dyrekcya Kolei państwowych we Lwowie ogłasza:

Na czas trwania „Targów Wschodnich" będzie w biegu między Lwowem a Warszawą przez Lublin-Rozwadów jedna para pociągów pospiesznych Nr. 905 i 906. Pociąg Nr. 905 wyjeżdża z Rozwadowa o godzinie 5 min. 23 rano, przyjazd do Lwowa godz. 10.15 przed południem, pociąg Nr. 906, odjazd ze Lwowa o godz. 19-tej min. 20, przyjazd do Rozwadowa 0.35. — Pociąg Nr. 905 wyjedzie po raz pierwszy z Warszawy dnia 24 września, pociąg Nr. 906 ze Lwowa po raz pierwszy 25 września.

O przybory naukowe dla szkół średnich.

Kuratoryum Okręgu szkolnego lwowskiego nadesłało nam następujące pismo:

Nowe plany, przebudowujące nasze szkolnictwo w kierunku samodzielnej pracy ucznia, wymagają nader szerokiego użycia przyrządów i wszelkiego rodzaju pomocy naukowych. Tymczasem nasze szkoły zwłaszcza na wschodzie znajdują się w warunkach często wprost opłakanych albowiem zbiory naukowe, nieraz nawet bardzo cenne, zostały zniszczone, albo wywiezione w czasie wojennym. — Stworzenie wytwórni rodzimych nie jest łatwe i nader wolno postępuje, sprowadzanie z zagranicy jest bardzo trudne i nie wskazane z uwagi na nasze stosunki walutowe. Wobec tego Kuratoryum Okręgu szk. lwowsk. zwraca się o pomoc do społeczeństwa.

U wielu znajdą się czasem jakieś przyrządy optyczne, choćby zwykłe szkła powiększające, latarnie magiczne, lub stereoskop. PP. lekarze, aptekarze, weterynarze mogą czasem dysponować mikroskopem dawniejszej konstrukcyi, który może stoi bezużytecznie, zastąpiony przez system nowszy, albo z powodu jakiegoś uszkodzenia. Nawet różne zabawki dziecinne, jak modele maszyn parowych, lub motorki elektryczne, zabawki mechaniczne „Matador", „Mecano" itp. mogą znaleść szerokie zastosowanie w szkole zamiast leżeć bezużytecznie między rupieciem. Kuratoryum uprasza o zgłoszenie wszelkich tego rodzaju przyborów, choćby uszkodzonych lub niekompletnych i gotowe jest nabyć je dla zakładów. Oferty z podaniem firmy wytwórczej, ewentualnych uszkodzeń i warunków sprzedaży o ile nie chodzi o ofiarę bezinteresowną, uprasza się zwracać wprost do Kuratoryum pisemnie, albo ustnie do Dyrekcyi miejscowej szkoły średniej, która prześle Kuratoryum stosowne sprawozdanie.

Z sali sądowej.

Rabusie wiejscy.

(Lwów 23. września.

Przed sądem przysięgłych toczy się od wczoraj rozprawa główna przeciw bandzie rabusiów wiejskich Wasylowi i Iwanowi Lipczakom, Iwanowi Lewce M. Martynowiczowi i H. Kozakowi.

Oskarżenie zarzuca, że dnia 20 października 1920 wtargnęli po godzinie 10-tej w nocy pierwsi trzej oskarżeni do mieszkania Sternów, zamieszkałych w przysiółku Huraj ad Hrebenów. Oskarżeni byli przebrani w mundury wojskowe i uzbrojeni w karabiny a całą wyprawą kierował szeregowiec W. P. Jan Wielgosz, który odpowiada za to przed sądem wojskowym. Napastnicy uzyskali dostęp do mieszkania Sternów w ten sposób, że przedstawili się jako patrol z posterunku. Na czatach stanął osk. Iwan Lipczak w sieniach, natomiast Wasyl Lipczak i Wielgosz gospodarowali w mieszkaniu. Przedewszystkiem zażądali od domowników wódki a gdy spotkali się z odmową, zażądali sumy 10.000 mk. tytułem okupu, przyrzekając Sternom, że im się nic złego nie stanie. Żona Sterna oświadczyła oskarżonym, że uda się do sąsiadów, gdzie pożyczy sobie pieniądze. W odpowiedzi na to oskarżeni oddali kilka strzałów, poczem przystąpili do rabunku. W ręce ich dostała się garderoba, bielizna oraz około 16.000 mk. Gdy Hersz Stern usiłował przeszkodzić temu, jeden z oskarżonych oddał strzał w jego stronę. Oskarżony Wasyl Lipczak uderzył Sterna kilkakrotnie kolbą karabinu po głowie, wreszcie zagroził mu, iż go przebije bagnetem. Na pożegnanie oskarżeni oddali jeszcze kilka strzałów, poczem wraz z zdobyczą się ulotnili.

Martynowicz ułatwił oskarżonym napad rabunkowy przez udzielenie odpowiednich wskazówek, zaś Kozak dostarczył karabinu.

Ponadto oskarżeni są W. Lipczak, Martynowicz i Kozak o kradzież sieczkarni, oraz Martynowicz i tow. o popełnienie całego szeregu kradzieży.

Rozprawie przewodniczy r. Socha, oskarżenie wnosi prokurator Ogonowski, oskarżonych bronią dr. Ewyn, dr. Fisch i dr. Hankiewicz. Poszkodowanych zastępuje dr. Link.

Z oskarżonych jedynie Wasyl Lipczak przyznał się do udziału w tej wyprawie rabunkowej. W dokonaniu rabunku pomagali mu Lewko i szeregowiec Wielgosz.

Reszta oskarżonych wypiera się wszelkiego udziału w zarzuconych im czynach. Przesłuchani na rozprawie małżonkowie Sternowie agnoskowali osk. Lewkę z całą stanowczością jako tego, który stał na czatach i odbierał zrabowane przedmioty.

Obwieszczenie.

Okręgowy Urząd Walki z Lichwą we Lwowie, zwraca uwagę, że wolny handel nie upoważnia do wyzysku, a ustawy i rozporządzenia o walce z lichwą i drożyzną obowiązują w pełni i będą z tem większą surowością stosowane.

Ważniejsze w tym względzie przepisy dotąd obowiązujące są:

Ustęp I. dotyczy m. Warszawy.

II. Rozp. Min. Aprow. z 20 stycznia 1919, Nr. 15. Mon. o ujawnieniu cen na artykuły pierwszej potrzeby:

W celu przeciwdziałania spekulacyi artykułami pierwszej potrzeby, zarządza się co następuje:

1) Ceny za wszelkie artykuły pierwszej potrzeby winne być ujawnione.

2) W tym celu w sklepach, składach i magazynach, w których jest prowadzony handel artykułami pierwszej potrzeby, na widocznym i dostępnym dla kupujących miejscu, winien być wywieszony wykaz cen na wszystkie artykuły, jakie w danej chwili sklep, skład lub magazyn posiada na sprzedaż.

3) Za niestosowanie się do niniejszego rozporządzenia właściciele sklepów, składów i magazynów, z decyzyi Urzędu będą karani aresztem do trzech miesięcy lub grzywną do 50.000 Mp., a artykuły pierwszej potrzeby, przechowywane przez nich bez wskazanego w tym rozporządzeniu ujawnienia cen, będą uważane za przedmiot wzbronionej spekulacyi i podlegną konfiskacie.

4) Rozporządzenie niniejsze zaczyna obowiązywać w siedm dni od daty ogłoszenia.

III. Rozp. z 5. kwietnia 1916 r. Nr. 82 Mon. o ujawnieniu cen za potrawy i napoje w restauracyach, jadłodajniach, cukierniach, bufetach, barach, pensyonatach itp.:

§ 1. Właściciele, ewentualnie dzierżawcy wszystkich restauracyi, jadłodajni, bufetów, pokojów do śniadań, barów, pensyonatów, cukierni, szynków itp., obowiązani są we wszystkich pokojach, przeznaczonych ku obsłudze gości, wywieść na widocznem miejscu, wyraźnie napisany cennik na wszystkie potrawy i napoje, które można w danem przedsiębiorstwie nabyć, ewentualnie i cen ryczałtowych za kilka dań, stanowiących obiad i kolacyę lub cen „abonamentowych", oraz wzmiankę, czy napiwki są w ceny wliczone, czy nie. Przy napojach oznaczona być musi pojemność naczynia w którem się je podaje. Cenniki podawane gościom muszą być zgodnie z cennikiem wywieszonym.

§ 2. Odpis cennika umieszczonego wewnątrz przedsiębiorstwa musi być wywieszony w oknie wystawowem lub drzwiach tak, aby z ulicy z łatwością mógł być odczytany.

§ 3. Wykreślony.

§ 4. Za każdy wypadek niezastosowania się do powyższych przepisów, nałożona zostanie w drodze administracyjnej na właściciela względnie dzierżawcę lub administratora przedsiębiorstwa grzywna w wysokości do 20.000 Mp. lub areszt do 3 miesięcy.

Rozporządzenie niniejsze obowiązywać zaczyna po upływie trzech (3) dni od daty ogłoszenia.

IV. Rozp. Min. Aprow. z 13 czerwca Nr. 130 Mon. z r. 1919, dotyczące nieujawniania cen, obowiązki wywieszania cenników, przedkładania odpisów cenników władzy, udzielania kupującym na ich żądanie rachunku za sprzedane towary i przedmioty, posiadania faktur na nabyte towary:

1) Właściciele sklepów, magazynów składów, restauracyi, cukierni i wogóle wszelkiego rodzaju pomieszczeń, przeznaczonych dla handlu obowiązani są wywieść w tych pomieszczeniach cenniki na wszelkie bez wyjątku towary i przedmioty, przeznaczone na sprzedaż.

2) Cenniki winny być wywieszone na widocznem i dostępnem dla publiczności miejscu i zawierać, oprócz wyszczególnienia towarów i cen, firmę lub nazwisko właściciela pomieszczenia handlowego, adres i datę sporządzenia cennika.

3) Oprócz cenników, na każdym znajdującym się w pomieszczeniu handlowem przedmiocie winna być oznaczona cena.

4) Odpisy tych cenników, podpisane przez właściciela pomieszczenia handlowego lub jego zastępcę odpowiedzialnego, w terminie dwutygodniowym od czasu wskazanego w punkcie 12 niniejszego rozporządzenia, winny być przedstawione: w Warszawie do Urzędu walki z lichwą i spekulacyą (Przeskok 2), a na prowincyi, gdzie są oddziały Urzędu — do tychże oddziałów, a gdzie niema oddziałów, do Magistratu miejscowego lub urzędu gminnego.

5) Wykreślony.

6) Wymienieni w punkcie 1-szym niniejszego rozporządzenia pomieszczeń handlowych obowiązani są wydawać kupującym, na ich żądanie rachunki za sprzedane towary i przedmioty. W rachunkach winny być wskazane: firma lub nazwisko właściciela pomieszczenia handlowego, adres, data sprzedaży, jakość i ilość towaru i cena, za którą towar był sprzedany.

7) Wykreślony.

8) Właściciele sklepów, magazynów składów i wogóle handlowych pomieszczeń winni posiadać oryginalne, ze źródła zakupu, faktury na wszelkie nabyte na sprzedaż towary i w razie żądania, przedstawać je do Urzędu Walki z Lichwą lub jego oddziałów.

9) Nieposiadanie faktur poczytywane będzie za usiłowanie ukrycia cen w celach lichwiarskich i spekulacyjnych.

10) Wykreślony.

11) Winni niewykonania zarządzeń, zawartych w punktach 1—6 niniejszego rozporządzenia, karani będą grzywną do 5.000 Mp. lub aresztem do 3-ch miesięcy.

12) Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1. lipca 1919.

Cenniki w myśl powyższego rozp. Nr. IV. muszą być przedłożone najdalej do dnia 1 go października 1921 r., tut. Urzędowi w biurze Nr. 5, w godzinach od 9. rano do 1. popoł.

V. Rozp. z dnia 8. sierpnia 1919 r., Nr.

KINO CHIMERA Wyświetla od dziś 23. bm. olbrzymi dramat w 6 aktach
MANON LESCAUT.
Ulica, Akademicka 8. W gł. roli światowej sławy artystka LYA MARA. 11709

178. Mon. w sprawie regulowania rachunków w restauracyach, cukierniach i innych wszelkiego rodzaju jadłodajniach:

§ 1. We wszystkich restauracyach, cukierniach i wszelkiego rodzaju jadłodajniach powinien obsługujący spisywać i wręczać rachunek gościowi przed zapłatą: wręczenie rachunku nie jest konieczne w tych zakł., w których na każdym stoliku znajduje się stale w ramce umieszczony cennik.

§ 2. W restauracyach, cukierniach i innego rodzaju jadłodajniach, które pozwalają obsługującym pobierać za usługę procentowo oznaczone wynagrodzenie, powinny cenniki zawierać cenę każdej potrawy, względnie napoju, łącznie z wynagrodzeniem za obsługę gościa.

§ 3. Odpowiedniej wielkości karta, zawierająca powyższe przepisy, powinna być wywieszona w każdym pokoju przeznaczonym dla gości na widocznem miejscu.

Niestosowanie się do powyższych rozporządzeń 1. do 5. karane będzie wedle artykułu 4. ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej z 2 lipca 1920 r., Nr. 67. poz. 449. Dz. U. R. P., o ile w tych rozporządzeniach łagodniejsze kary nie są przewidziane, a względnie o ile dana sprawa nie podpadałaby pod surowsze przepisy ustawy o zwalczaniu lichwy wojennej, a względnie obowiązującej ustawy karnej.

Wzywa się Publiczność, aby we własnym interesie i dla dobra publicznego przestrzegała ścisłego wykonywania powyżej podanych przepisów i o każdem choćażby najdrobniejszem przekroczeniu donosiła władzom.

Doniesienia można zgłaszać w podpisanym Urzędzie ustnie lub pisemnie, bądź w protokole podawczym bądź wrzucić zażalenie do umyślnej przy bramie wchodowej Urzędu skrzynki na ten cel przeznaczonej.

We Lwowie, dnia 14 września 1921.

Naczelnik Urzędu
Smulikowski.

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. W. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił **Lwów, Sykstuska 37,** (róg Słowackiego).

ŁAŹNIA i WANNY
ul. Żółkiewska (obok rampy kolejowej)
Codziennie równocześnie oddziały osobne dla pań i panów. W PONIEDZIAŁKI i ŚRODY od god. 1 w południe duża łaźnia dla pań, zaś dla panów mała. WIELE KABIN Z WANNAMI. — Komfort. bielizna, woda źródlana, para na kamień

LEKARZ CHORÓB DZIECIĘCYCH
Dr. S. HESCHELES
ul. Zyblikiewicza 31, ord. 3—5.
stosuje leczenie sztucznem górskiem słońcem (lampa kwarcowa).

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Piątek 23. bm. „Żydówka" z Mannem.
Sobota pop. 3.30 „Fircyk w zalotach", Przedstawienie dla młodzieży.
Sobota 23. bm. wieczór „Biały mazur".

Repertuar Teatru Małego.

W piątek 23. września o godz. 7.30 wieczorem „Małżeństwo Loli".

Połączenie telefoniczne między Krakowem i Wiedniem przerwane, wobec czego nie otrzymaliśmy stamtąd ani depesz ani kursów giełdowych.

— **Z teatru.** W piątek »Żydówka« z Argasińską-Choynowską, Platówną, Mannem i Hornerem w głównych partyach. Dyryguje Lehrer.

W sobotę pop. przedstawienie dla młodzieży urządzane w porozumieniu z ciałem pedagogicznem. Odegrany zostanie „Fircyk w zalotach" Zabłockiego pod reżyseryą Barwińskiego i międzyaktami tanecznymi w układzie Faliszewskiego.

W operetce dobiegają końca próby z „Hrabianki Fox trotta" Stolza. Barwna ta operetka wystawiona z dużym nakładem dekoracyjnym, mająca bardzo dowcipne libretto zyska sobie niezawodnie duże powodzenie. Tytułową partyę śpiewa p. Miłowska mając za partnera Kuligowskiego. Nowo zaangażowani artyści p. Szczęsna i Olędzki znajdą pole do popisu. Występuje również cały personal operetki z p. Tatrzańskim na czele. który tę nowość reżyserował. Dekoracye Balka i Polityńskiego. Ewoluje taneczne i solowe tańce w układzie Faliszewskiego. Solo na tle baletu wykonają pp. Burkacka i Łozińska. Dyryguje p. Alfred Stadler.

— **Z Teatru Małego.** Po ostatniem przedstawieniu „Zakochanych" w piątek wejdzie na afisz świetna komedya Zbierzchowskiego „Małżeństwo Loli". Główną rolę kobiecą dyrekcya powierzyła świeżo pozyskanej artystce sceny krakowskiej p. Mili Czajkowskiej, zaprezentuje się również p. Sowiński w znakomitej roli Fiołka. Obsadę sztuki stanowią pp. Rasińska, Rawińska, Łozińska, Dębicka, Sieniawska oraz pp. Poliński, Dębowicz i Rasiński, który na życzenie autora prowadzi reżyseryę.

Dyrekcya Teatrów Miejskich w sobotę poda do publicznej wiadomości repertuar niezwykle urozmaicony trzech Teatrów Miejskich na czas Targów Wschodnich. Trzeci teatr nosić będzie nazwę: Miejski Teatr Nowości i zapanuje tam operetka w wykonaniu ulubieńców publiczności lwowskiej.

— **Konfiskaty** Skonfiskowany zostały: Nr. 173 czasopisma »Ukraińskij Wistnyk« z 23 września 1921 za artykuł wstępny i Nr. 168 (651) czasopismo »Wpered« z 23 września.

— **Zamiast kwiatów na trumnę śp. Marcelego Schaffa** złożyli na zakład sierót w j. za Zbrojownią Karol Frankfurter mp. 1000·—, Jakób Ulam 5000·—, Izydor Goldberg 5000·—.

— **Tragiczny zgon.** Do Lwowa nadeszła wiadomość o tragicznej śmierci dyrektora Marcelego Schaffa, który padł ofiarę wypadku automobilowego pod Lipnikami w Czechach. Wiadomość tę otrzymała dyrekcya policyi od władz czeskich. Śp. Schaff przez szereg lat piastował godność radnego miasta Lwowa i przez długie lata był członkiem izby handlowej. Zwłoki tragicznie zmarłego zostaną przewiezione do Lwowa. Dotychczas brak wszelkich szczegółów tego smutnego wypadku.

— **Wypadek kolejowy.** W dniu 21. b. m. o godz. 5 rano na stacyi Mława idące luzem z Torunie a przeznaczone dla Lwowa 3 parowozy wjechały w pełnym biegu do parowozowni i zderzyły się ze stojącym tam parowozem. Skutkiem tego wszystkie 4 parowozy uległy bardzo znacznemu uszkodzeniu. Wypadek ten nie spowodował przerwy w ruchu, śledztwo w toku. (Pat.)

— **Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa** zawiadamia że formularze do rejestracyi z tytułu długów przedwojennych Austryi i Węgier, której termin upływa z dniem 31. października b. r. znajdują się we wszystkich oddziałach P. K. K. P., do których osoby zainteresowane mogą się zgłaszać.

— **W sprawie ważności biletów jazdy.** Ministerstwo kolei żelaznych zarządziło w sprawie ważności biletów, co następuje: Bilet pasażerski jest ważny od tego dnia, na który został zakupiony, t. zn. od daty wskazanej na bilecie. Jeżeli zatem pasażer rozpocznie podróż przed tym dniem, uważany być powinien za jadącego bez biletu właściwego i ponosić odpowiedzialność z art. 16. przepisów przewozowych.

— **Odkrycie.** Policya państwowa w Żywcu znalazła u pewnej osoby fałszywą stampilię szkoły realnej w Żywcu zapomocą której, jak przypuścić należy, dokonano szeregu fałszerstw dokumentów szkolnych zwłaszcza świadectw egzaminów dojrzałości. Fałszywa stampilia ma 35 mm. średnicy, orzełek jest niezgrabny i krępy, napis w otoku: „Dyrekcya państwowej wyższej szkoły realnej w Żywcu". Stampilja prawdziwa używana przez dyrekcyę ma 40 mm. średnicy, orzełek jest smukły, napis w otoku: „Dyrekcya państwowej wyższej szkoły realnej w Żywcu". Dokumenty opatrzone pieczęcią szkoły realnej w Żywcu traktować należy z szczególną ostrożnością.

— **Wieczór Ludwikowskiego** w Sokole Macierzy w niedzielę 25. bm. bilety w droguery Sładowskiego Hotel George'a. 1163

— **Podrożenie dzienników wiedeńskich.** Z dniem 26 września br. wszystkie wydawnictwa dzienników wiedeńskich podnoszą cenę prenumeraty jakoteż poszczególnych egzemplarzy. Odtąd egzemplarz dziennika wiedeńskiego kosztować będzie 8 koron austryackich.

— **»J. D. C.« nie udziela pomocy pogorzelcom.** Na zapytanie wystosowane przez warszawski oddział J. D. C. do kierownictwa w Nowym Jorku w sprawie przydzielenia specyalnych sum na rzecz pogorzelców, nadeszła odpowiedź, że J. D. C. zajmuje się tylko niesieniem pomocy dla poszkodowanych z powodu wojny. Ze względu na to, że szkody poniesione z powodu pożarów nie mają nic wspólnego z wojną, nie można przydzielić osobnych sum na ten cel.

Niniejszem zawiadamiamy o zaręczynach p. Salomei Kochówny z p. Józefem Kranzem. — Lwów, 21 września 1921. 1170

Wiadomości handlowe.

Lwów, 22. września 1921.

Parowozy 1400—1425—1450—1400—1425, Ż. B. K. 600—625, Nafta 2875—2950—3000, 3025, Oikos 7025—7100, Chodorów 4000 4025—4100—4150—4200—4250, Cmielów 4100, Pezet 1325—1335, Gafota 2300—2325—2350, P. T. H. 1225, Karpalit 1800, Tow. Bk. Kred. 325—340, Bk. przem 625.

Berlin 55·50—54·00, Wiedeń 330.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 5400—5350, kanadyjskie 4700—4800, marki niemieckie 52·00— leje rum. 53·00—5400, kor. czeskie 67·00.

Złoto: 00 rublówki 00·000, srebro 1 kor. 000.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 22 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	830·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	320·—	350·—
Bank przemysłowy 280—28	600·—	650·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	590·—	635·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2500·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	3950·—	4350·—
Tow. akc. Karpalit 140—42	1750·—	1850·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—	4050·—	4150·—

Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300	150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50	2275·—	2375·—
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	6900·—	7200·—
Warszawska Skała akc. budowy »Parowozów« 500—0	1375·—	1475·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1300·—	1375·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1250·—	—·—
Polski Glob 500—100	1200·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2850·—	3050·—
Polsk. Tow. handl. 140—21	1200·—	1250·—
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	10000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	10000·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)	3·—	5·—
Grzywny (po 600 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	340·—	390·—
1 Frank szwajc.	700·—	750·—
1 £ Sterling	15500·—	16500·—
1 Dollar amerykański	4800·—	5100·—
1 Dollar kanadyjski	4200·—	4500·—
Marki niem. (po 1000)	4600·—	5000·—
» » (po 100)	4500·—	4900·—
» » drobne	4400·—	4800·—
Lei rumuńskie (500)	4600·—	5000·—
Lei rumuńskie drobne	4500·—	4900·—
Liry włoskie	180·—	220·—
Czeskie korony	6000·—	6400·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	330·—
Dewizy.		
Wypłata na Londyn	16500·—	17500·—
» na Paryż	350·—	410·—
» na Zurych	700·—	750·—
» na Pragę	6300·—	6800·—
» na Wiedeń	320·00	340·—
» na Berlin	5200·00	5500·—
» na Nowy Jork	4·00	5·00 —
» na Medyolan	180·—	220·—
» na Bukareszt	4600·—	5000·—
Rata bankowa		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7½.	

—ooo—

Kursa Giełdy Krakowskiej.

Kraków, 22. września 1921.

P. T. H I—III. 1100—1200, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1300, Zegluga Polska 375—425, Zieleniewski I-II 10000 10300, Parowozy 1450—1550, Trzebinia fabryka ma zyn I—III. 3500—3800, Lemiesz 7800—8200, Automotor 1900—2100 Polska Nafta 2700—3100, Siersza el 2300—2500 Oikos 6000—6500, Pezet 1150 1250, Trzebinia tłuszcz. 4300—4600, Krakus 2900—3100, Ćmielów 3900—4100 Górka 9600—9800, Siersza 10300—10600 T P. G 8900—9300, Chodorów 4000 4500. Pocisk 1200—1300.

Dolary ameryk. 0000—0000, marki niem. 4700—5000, korony austr. 3 05-3 35 kor. czechosł. 5600—6000, franki fr. 330, 350, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000 franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0 00—0.00, lei rum. 42·00—44 00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00 00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—ooo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 22. września 1921.

Marki niem. 52 00—51·00, Berlin 52 00—51 50, Gdańsk 51·20—51 75, Paryż 402—390, Praga 69·00, Wiedeń 340—337·50.

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Szweicerówny z p. M. Weitmanem gratulują koledzy pracy. 11710

Do zaślubin p. Simona Schlafinera z p. Lottą Mayerówną gratuluje serdecznie i życzy szczęśliwej przyszłości 11688 Familia Aksel.

Malwina Lewenhar — Leo Schmetterling Skałat Czerniowce zaręczeni w wrześniu 1921. 11696

Z okazyi zaręczyn mojej kochanej siostrzyczki Malwiny Lewenhar z p. Leonem Schmetterlingem gratuluje życząc, aby gwiazda szczęścia była przewodnikiem ich życia. 11695 Leon Lewenhar.

Z okazyi zaręczyn p. M. Lewenhar z p. M. Leonem Schmetterlingem gratuluje serdecznie Józef Lempert z żoną. 11697

Z okazyi zaręczyn p. Rózi Auerbachówny z p. Izakiem Liebergallem gratulują serdecznie Jasia i Hania Margulieśówne. 11713

Do zaślubin mojej kochanej kuzynki p. Reginy Blitzówny z p. Tobiasem Kopelmanem gratuluję serdecznie i życzę szczęśliwej przyszłości 11687 Fani Rosenberg.

Z okazyi zaręczyn naszej współpracowniczki p. Rózi Auerbachówny z p. Izakiem Liebergallem gratulują serdecznie członkowie Komisyi Funduszu Narodowego w Mikulincach 11712

REGINA KIMMEL
ROBERT ENGELBACH
zaręczeni w wrześniu 1921. 11708

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dr. W. Grob i H. Grob
LWÓW, LEGIONÓW 29. 11157

Okulista Dr. MAURYCY LAUTERSTEIN
lekarz I. klasy I. kliniki we Wiedniu ord. **SZOPENA 7** od 3—5 popoł. (boczna Podlewskiego). 11603

Dr. Ignacy Löwenheck
ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych ZIELONA 17 — RÓG JASNEJ. 11699

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Do oddania dwa pokoje frontowe w parterze na biuro (śródmieście). Wiadomość »Chirurgia«, Jagiellońska 15. 11650

Akademik poszukuje pokoju umeblowanego z wiktem lub bez. Zgłoszenia pod »A. W.« do Adm. »Chwili«. 11707

Bezdzietne małżeństwo poszukuje umeblowanego pokoju ewentualnie ze wspólną kuchnią przy lepszej rodzinie. Pośrednictwo nie wykluczone. — Wiadomości z grzeczności Friedländer, Lwów, Brajerowska 11 a. 11717

POSAD POSZUKUJĄ.

Magister farmacyi z praktyką wielkomiejską poszukuje posady. Zgłoszenia: magister Raschbaum — Tarnopol, Tarnowskiego 3. 11665

Młoda pani władająca językiem angielskim, niemieckim i polskim, poszukuje miejsca jako bona do dzieci młodszych. Zgłoszenia pod »English« do Administracyi »Chwili«. 11688

Doktor praw poszukuje posady koncypienta. — Administracya pod »Koncypient«. 11693

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11189

NAUKA i WYCHOWANIE.

W **Akademii handlowej** można zdać świetnie egzamin, po przygotowaniu się na Kursach 1) Buchalteryi, 2) Stenografii, 3) Pisania na maszynach różnych systemów i 4) Korespondencyi handlowej angielskiej i francuskiej, które się rozpoczynają dla Pań i Panów dnia 10. października w »Ecole Reforme« ul. Pańska 14. Podręczniki do Buchalteryi za kaucyą wypożycza się. Wpisy codziennie do dnia 6. października. 11694

Przez Ministerstwo Kultury i Sztuki zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońska 17 — przyjmuje wpisy. 11691

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z wkładem 3—5 milionów celem powiększenia dobrze idącego interesu bławatnego i towarów modnych. Oferty »ES« do biura Brücka, Kościuszki 2. 11718

Celem rozszerzenia już istniejącego przedsiębiorstwa chemiczno-kosmetycznego — poszukuje się wspólnika-kapitalisty. Zgłoszenia pod »Pewna przyszłość« do Biura S. Sokołowskiego i Ski, Lwów Jagiellońska 7. 11703

Poszukuję spólnika z kapitałem do sklepu obuwia, do którego można też skórę zaprowadzić. Zgłoszenia: Denika, Ruska 1, sklep spożywczy. 11702

Poszukuję spólnika-tachowca celem założenia detajlicznego składu drzewa opałowego. Posiadam skład w centrum miasta. Wiadomość w Administracyi »Chwili«. 11701

WOLNE POSADY.

Samodzielna buchalterka i korespondentka z dobrem pismem poszukiwana. Osobiste zgłoszenia z pisemną ofertą między 4—5 w hurtownym składzie cukrów Zygmunta Zelgera, Lwów, Kazimierzowska 17 (róg ul. Furmańskiej). 11635

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

Pracownia przerabiania kapeluszy poszukuje chłopca z lepszego domu do nauki na korzystnych warunkach. Zgłoszenia w Administracyi. 11711

Rutynowana, pierwszorzędna siła biurowa z ładnem pismem poszukiwana do Administracyi »Chwili«. — Zgłoszenia osobiste ze świadectwami stwierdzającemi kwalifikacye między 12—1.

RÓŻNE.

Baczność! Fabryka kapeluszy J. Gottlieba, Lwów, pl. Strzelecki 15, przyjmuje kapelusze męskie i damskie do przefasonowania według najnowszych fasonów, które wykonuje jaknajstaranniej, sprzedaje kapelusze damskie. Dla przyjezdnych wykonuje w 24 godzinach jaknajstaranniej. 10606

Słuchacz 3-go roku praw poszukuje od 1 paźdz. lekcyi z zakresu szkół gimnazyalnych w zamian za utrzymanie ewent. mieszkanie. Zgłoszenia pod »Prawnik« do Admin. 11714

Ogłoszenia.

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10146

E. F. **E. F.**
najpewniejszą angielską umę hyg. poleca S. Feder, Lwów, Sykstuska 7.
Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę.
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10780

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Na jesień i zimę!
Raglany, kurtki i ubrania
w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167
Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

I. Targi Wschodnie we Lwowie.

Centralny rynek zakupu towarów wszelkiego rodzaju

OTWARCIE 25. WRZEŚNIA 1921.

Kupcy, rolnicy, przemysłowcy

przybywajcie jaknajliczniej.

BIURO MIESZKANIOWE: LWÓW, DWORZEC GŁÓWNY

11698

Komunikat

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia akcyonaryuszy Austr ackiego Zakła u Kredytowego dla handlu i przemys u we Wiedniu z dnia 29. lipca 1921 dotyczącej podwyższenia kapitału akcyjnego z niem. a str. K. 400 0.0 000·— na kwotę niem. austr. K. 600,000.000·— przez emisyę szt. 625·000 akcyi o nominalnej wartości K. 320— ogłasza się niniejszem

SUBSKRYPCYĘ

na następujących warunkach:

Dot chczasowym akcyonaryuszom przyznaje się prawo poboru na każde dwie stare akcye jednej nowej po kursie K. 1.550· wraz z 4% odsetkami od 1. lipca br. do dnia wpłaty.

Akcye nowej emisyi mają prawo do dywidendy od 1. lipca b. r.

Prawo poboru należy wykonać w czasie od 19. b. m. do 1. października br. włącznie

WE WIEDNIU: w likwidaturze Zakładu Kredytowego dla handlu i przemysłu i w Kantorach wymiany tegoż;

WE LWOWIE: w Banku Dyskontowym Warszawskiem, ul. 3-go Maja 14 i Akc. Banku Hipotecznym przy placu Maryackim w godzinach urzędowych.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Dr. Anna Kogutowa

ord. w chorobach skórnych i wenerycznych od 3—4 ul. SYKSTUSKA 43 a. 1169

DACHÓWKI

AZBESTOWO-CEMENTOWEJ 10980 PALONEJ, GONTÓW, GIPSU, WAPNA, CEMENTU, TRZCINY SUFITOWEJ, jakoteż wszelkich w zakres budownictwa wchodzących materyałów dostarczają natychmiast

HORSZOWSKI I SPÓŁKA

we Lwowie, ul. Bourlarda 3.

WAŻNE DLA PT. PAŃ!

Od 20 lat istniejąca **Pracownia kostyumów i konfekcyi damskich**

A. WEINSTEINA

LWÓW, UL. SOBIESKIEGO L. 15.

została na nowo uruchomioną i zaopatrzoną w pierwszorzędne materyały na kostyumy i płaszcze zimowe oraz pluszowe. Wykonanie według najnowszego fasonu.

»« »« CENY UMIARKOWANE. »« »«

Biegłej stenotypistki

poszukuje **wielka instytucya bankowa.** Reflektuje się jedynie na pierwszorzędne siły. Podania wraz z odpisami świadectw i curriculum vitae wnosić należy do Biura ogłoszeń S. Sokołowskiego i Ski, Lwów, Jagiellońska 7, pod »Stenotypistka«. 11704

Szkło stłuczone 117 6

kupuje tylko wagonowe, płaci najlepsze ceny. Sprzedaje i przyjmuje zamówienie na wszelkie rodzaje flaszek białych i półbiałych po cenach fabrycznych. **DOM HANDLOWY A. SCHNEE, Lwów, Stanisława 10.**

MY NOSIMY TYLKO KAPELUSZE

FABRYKI **NEUWELTA BALONOWA-3**

Karbidowe lampy rowerowe

ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346

Jakób Rosenmann, Lwów, Akademicka l. 26.

10% więcej niż każdy inny!

płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4. Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

Mieszkanie w Warszawie

złożone z 6 pokoi, kuchni etc. z komfortem

ZAMIENIĘ

na podobne 11715

Mieszkanie we Lwowie.

Zgłoszenia pisemne nadsyłać należy pod szyfrą »ZAMIANA« do biura dzienników i ogłoszeń Brücka Lwów, Kościuszki 2.

Raglany angielskie

w Magazynach Konfekcyi

męskiej i dziecinnej

Körner

Lwów, Trybunalska 6. 11313

Złote obrączki ślubne

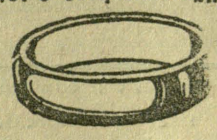

14 karat. sztuka Mk. 500

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER

H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10630

WOLNE POSADY.

Panny piszącej biegle na maszynie poszukuje zaraz biuro, ul. Brajerowska 4. Zgłoszenia między 4 a 6, I. piętro. 11716

TARGI WSCHODNIE we LWOWIE,

GRUPA III. 25, 32.

METALE (półsz achetne) MIEDŹ, CYNA, OŁÓW, SPIŻ, MOSIĄDZ, ANTYMON, BIAŁY METAL, w postaci: BLACH, RUR, ZTANG, BLOKÓW. — BLACHA CYNKOWA, BLACHA OCYNKOWANA, BLACHA BIAŁA, — POLECA ze SKŁADÓW

Kupujemy stare metale.

REPREZENTACYA FIRMY:

Kornblum i Gepner, (Metale)

Warszawa, Grzybowska 27. 11705

Spółka dla obrotu artykułami technicznymi

we Lwowie, ul. Kościuszki l. 8.

Adres telegraficzny: „Sport" Lwów.

Nakładem [illegible] dawniczej »Chwila«
Spółka z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 964 Lwów, niedziela 25. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 141.351.

Cena egzemplarza 12 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . . 20 000 Mkp.
Pół stronicy . . . . 10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . . 60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy 20.000 »

Nowy okres pracy.

(t) W czasokresie dziejów żydostwa i pracy syonistycznej, którego zamknięciem był XII. kongres syonistyczny w Karlsbadzie, najpoważniejszą i o ogromnem historycznem znaczeniu pozycyą były deklaracya Balfoura i uchwała w San Remo, dwa akty międzynarodowe, które uznając prawo Żydów do samodzielnego rozwoju w narodowej siedzibie w Palestynie stworzyły z bezimiennego politycznie narodu — równouprawniony czynnik polityczny świata. Na wszelką krytykę działalności kierownictwa organizacyi syonistycznej, na wskazanie niedomagań organizacyjnych i administracyjnych — mogli przywódcy odpowiedzieć wymienieniem tych dwu faktów, a wobec ogromu ich znaczenia bladły i kurczyły się do nieistotnych drobnostek wszystkie zarzuty stawiane organizatorom przyszłości żydowskiej w Palestynie.

Dwunasty kongres, pierwszy powojenny kongres skończył się i wspaniała ta pozycya na wieki uświetni miniony kongres pracy. Będzie ona stanowiła nie dające się więcej zetrzeć z historyi activum w dążności żydostwa do wyzwolenia i w zwycięstwie prawa i sprawiedliwości. Przyszłe okresy pracy syonistycznej, przyszłe bilanse działalności realizacyjnej żydostwa będą miały zadanie tem trudniejsze, iż wszystko co energia narodu w budowie Palestyny zdziała, przyśpieszy lub opóźni — mierzone będzie miarą tych dwu politycznych zdobyczy. Przyszły kongres syonistyczny nie będzie mógł więcej wskazać na nie jako na owoc swej pracy, ale będzie musiał wszystko, co zdziała, oceniać wedle olbrzymich nadziei, jakie do niosłe te akty polityczne w narodzie żydowskim wzbudziły, wedle oczekiwań, z jakiemi te ideowe i polityczne czynniki, które żydostwu do emancypacyi narodowej pomogły, tempo i intenzywność jego pracy śledzić będą.

W sprawozdaniach z dwunastego kongresu syonistycznego brak tego optymistycznego tonu, który w dawniejszych czasach zagrzewał i budził do pracy. Pesymistycznym jednak kongres ostatni bynajmniej nie był. Dokonał on tylko koniecznej analizy dawnych tendencyi, światopoglądów i stanu dusz. Tylko krytykowrzoczność może dopatrzyć się czegoś ujemnego w stwierdzeniu przez wielu mowców, że dotychczas używane propagandystyczne hasła straciły w duszy mas żydowskich oddźwięk. Te same masy bowiem przemówiły przez usta swych przedstawicieli żądaniem programu pozytywnej pracy. Świadomość tworzenia i umacniania nowych placówek pracy, kolonizowania, zalesienia, ożywienia przemysłowego i handlowego Palestyny, poczucie coraz żywiej bijącego tętna kultury narodowej może wywrzeć znacznie silniejszy, znacznie silniej od dalszych ofiar porywający wpływ, niż oddziaływanie górnych i szumnych słów. „Agitujcie filmami" — mówił w Karlsbadzie jeden z delegatów amerykańskich. Żywy obraz jednego stworzonego dzieła, nowej zorganizowanej kolonii bardziej zatarga dziś sercem i portfelem, niż najwznioślejsze przemówienie.

Dyspozycya pracy na przyszły okres działalności organizacyi syonistycznej i wszystkich warstw narodu żydowskiego jest gospodarcze przeniknięcie Palestyny. Wszystko, co w żydostwie zdrowe i wielkich celów świadome, musi baczyć, by dyspozycya ta nie stała się jedynie komunałem, teorya

Sprawa wschodnio-galicyjska przed Radą Ligi Narodów.

Niezgoda wśród delegatów angielskich. — Dominia żądają rozpatrzenia kwestyi Galicyi Wschodniej, zaś Londyn domaga się zwłoki.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa, 23. września. Trwające długi już czas milczenie w sprawie Galicyi Wschodniej zostało wreszcie przełamane. Dzisiaj nadeszły tu depesze z Genewy, z których wynika, iż komisya polityczna Ligi narodów zgodziła się na propozycyę komisyi projektodawczej rozpatrzyć sprawę Galicyi Wschodniej. Na posiedzeniu komisyi politycznej odbytem pod przewodnictwem p. Gimeno (Hiszpania) zabrał głos przedstawiciel Kanady Do Herth'y który domagał się rozstrzygnięcia tej sprawy. Reprezentanta Kanady poparł przedstawiciel Afryki Południowej lord Robert Cecil, wywodząc, że sprawa wschodnio-galicyjska zagraża pokojowi europejskiemu. Natomiast delegat angielski Fisher stanął na stanowisku, że nie należy wywierać zbyt silnego nacisku na wielkie mocarstwa,, bo jeżeli wstrzymują się one z rozstrzygnięciem sprawy Galicyi Wschodniej, muszą mieć ku temu ważne powody.

Rzeczą ciekawą jest, że delegat Polski prof. Askenazy poparł stanowisko Do Herthy'ego, wyrażając jedynie życzenie, aby słowo „statut" zastąpiono przez słowo „sytuacyę". Komisya na to się zgodziła. Przedstawiciel Grecyi Frankuli nie widzi racyi w wysuwaniu tego rodzaju życzeń, gdyż dowodzą one tylko niemocy Ligi. Z delegatem Grecyi polemizował lord Robert Cecil oświadczając, że obowiązkiem Ligi jest zajmować się wszystkiemi sprawami, które zagrażają pokojowi. Po dalszej dyskusyi wniosek Do Herty'ego przekazano walnemu zgromadzeniu Ligi narodów z opinią przychylną komisyi.

Korespondenci genewscy pism warszawskich wyrażają przypuszczenie, że zgromadzenie Ligi narodów przyjmie bez dyskusyi wniosek wzywający Radę Najwyższą do jak najprędszego uregulowania sprawy Gal. Wschodniej. Wystąpienie przedstawiciela Anglii Fishera komentują tu w ten sposób„ że sprawę Galicyi Wschodniej poruszono w Genewie jedynie w tym celu, aby stworzyć atmosferę nieprzyjazną dla Polski, w rzeczywistości Anglia nie chce tej kwestyi rozstrzygać dopóki nie ustalą się stosunki w Rosyi. Korespondent genewski „Gazety Warszawskiej" zwrócił się do Do Herthy'ego z zapytaniem o stanowisko w tej sprawie. Na to otrzymał odpowiedź, że rząd kanadyjski nie chce stanąć po niczyjej stronie w konflikcie polsko-ukraińskim, interweniuje zaś na życzenie Ukraińców kanadyjskich, bo uważa, że Rada Najwyższa powinna jak najprędzej uregulować tę sprawę.

Natomiast rumuński minister spraw zagranicznych Take Jonescu oświadczył dziennikarzom, że sprawa Galicyi Wschodniej ma znaczenie europejskie. Rumunia zaś uważa, że kraj ten w tej czy innej formie powinien stanowić część państwa polskiego. Ma on nadzieję, że z czasem wszyscy to zrozumieją.

Warto jeszcze zaznaczyć, że depesze prywatne nadesłane tu uważają wniosek Do Herthy'ego złożony w sprawie Galicyi Wschodniej za środek do ustępstw w kwestyi Górnego Śląska.

—ii—

Od czego uzależnia dyr. Michalski przyjęcie teki.

Warszawa, 23 września (tel. wł. eg.). W kołach politycznych mówią, że prof. Michalski, który przybył dziś do Warszawy uzależnia przyjęcie teki ministerstwa skarbu od utworzenia Rady finansowej prawami ustawodawczemi, przyczem Rada ta musiałaby powstać zanim prof. Michalski otrzymałby nominacyę.

—::—

Sprawy gdańskie przed Ligą Narodów.

Warszawa, 23 września (tel. wł. eg.). Na Radzie Ligi narodów Wysoki Komisarz Hacking zaproponował, ażeby Polska nie mogła budować w porcie gdańskim żadnych urządzeń na lądzie i aby bez pozwolenia rządu gdańskiego żaden okręt wojenny polski nie mógł wpłynąć do portu oraz, by na rozkaz Wysokiego Komisarza musiał port opuścić. Propozycye te rozpatruje komisya morska Ligi narodów.

—::—

Na tle rozstrzygnięcia sprawy wileńskiej.

Warszawa, 23 września (tel. wł. eg.). Nasuwają się tu obawy, że decyzya Rady Ligi Narodów w kwestyi Wileńszczyzny będzie dla Polski niepomyślnym prejudykatem.

Z Litwy kowieńskiej.

Ryga. (Pat). Z Kowna donoszą, że spodziewane jest tam przesilenie gabinetu w związku z wczorajszą ostrą dyskusyą w sejmie na temat interpelacyi socyalnych demokratów w sprawie porozumienia polsko-litewskiego. Lewica odmówiła rządowi votum zaufania.

—::—

Ukraina pragnie przystąpić do Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Przedstawiciel republiki ukraińskiej przy Lidze Narodów Aleksander Szulgin wystosował do sekretaryatu generalnego Ligi pismo, w którem wyraża pragnienie Ukrainy przystąpienia do Ligi Narodów. Rząd ukraiński nie stawia w chwili obecnej prośby o przyjęcie, wystosowanej do Ligi w r. 1920, zastrzega sobie jednak prawo wznowienia jej w chwili bardziej odpowiedniej.

—oo—

Niemcy nie zdołają wypłacić odszkodowań.

Warszawa, 23. września (tel. wł. eg.). Hugo Stines w rozmowie z przedstawicielem pisma amerykańskiego oświadczył, że jest rzeczą niemożliwą, aby Niemcy mogły dokonać wszystkich swych spłat odszkodowań w oznaczonych terminach. Spłaty te są zbyt wielkie pozatem Niemcy, chcąc płacić, zmuszone są kupować dewizy zagraniczne. Z tego powodu jest ogromny popyt za dolarami, podczas gdy marka niemiecka spada w tym samym czasie coraz niżej.

Stines zaznaczył, że praktyczną rzeczą dla państw sprzymierzonych byłoby stworzenie gospodarczej unii celnej między Stanami Zjednoczonymi, Anglią i Niemcami. Odbudowa całego świata i Europy nie może się odbyć bez udziału Rosyi, w której odbudowie Niemcy obznajomieni najlepiej psychologią i językiem, Rosyi mogliby dopomódz.

—u-u—

Skład rządu bawarskiego.

Gdańsk. (Pat). Skład nowego rządu bawarskiego jest następujący: Hr. Lerchenfelc prezydent ministrów a równocześnie minister spraw zagranicznych i minister sprawiedliwości. Minister spraw wewnętrznych Dr. Schweyer, minister oświaty Matt, minister skarbu Dr. Prausneck, minister przemysłu Watzlofer, minister handlu Napp, minister opieki społecznej Oswald.

—u—

Dymisya węgierskiego ministra skarbu.

Budapeszt. (Pat). Na wczorajszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego prezydent zawiadomił, że minister skarbu Hegedues podał się do dymisyi.

Budapeszt. (Pat). Na posiedzeniu zgromadzenia narodowego minister skarbu Hegedues oświadczył, że nie może bronić polityki finansowej, która nie jest zgodna z jego programem. Z tego powodu podał się do dymisyi. Minister wyraził przytem zadowolenie, że druk banknotów został na pół roku wstrzymany.

Z chaosu węgierskiego.

Budapeszt. (Pat.) Węg. B. K. Według zapodań prasy węgierskiej, premier Bethlem miał oświadczyć w sprawie sytuacyi Węgier, że konflikt w komitatach zachodnich nie zaostrzył się. Rząd węgierski stara się wykonywać zobowiązania wypływające z traktatu w Trianon. Sytuacya finansowa państwa jest dość poważna. Wobec spadku korony węgierskiej i aby podołać zwiększającym się wydatkom państwowym trzeba będzie uciec się prowizorycznie do nowej emisyi banknotów.

—o—

Bolszewicy plan ją zwołanie konsytuanty (?)

Hannower. (Pat.) Radio. Wedle doniesień z Rygi rosyjscy bolszewicy planują zwołanie konstytuanty, tak jednak, żeby wedle nowej ordynacyi wyborczej mieć zapewnioną większość.

Nota sowiecka do Łotwy.

Moskwa. (Pat). Komisaryat dla spraw zagranicznych wręczył posłowi łotewskiemu notę z odpowiedzią na powtórzoną interpelacyę łotewską w sprawie niewykonywania warunków traktatu pokojowego przez rząd rosyjski.

—oo—

Odezwa trzeciej międzynarodówki.

Horsea (Pat). Radio. „Daily Telegraph" zamieszcza znowu sensacyjny dokument, a mianowicie odezwę trzeciej międzynarodówki do reprezentantów za granicą. W odezwie tej komitet zabiera głos w imieniu rządu sowieckiego i nie ma najmniejszej wątpliwości co do identyczności tych dwóch organizacyj komunistycznych. Dokument podpisali Znowiew, Radek, Bucharin, Bela Kun i inni komuniści. W komunikacie powiedziano między innymi: Rząd Rosyi sowieckiej, rząd chłopów i robotników, który dotychczas odrzucał wszelki kompromis z kapitalizmem zachodnim, obecnie siłą okoliczności zmuszony jest zmienić swoją dotychczasową taktykę i uczynić szereg ustępstw reprezentantom kapitału burżuazyjnej Ameryki i reprezentantom kapitału europejskiego. Klęska głodowa odjęła rządowi sowieckiemu ostatnią nadzieję uporania się z trudnościami wewnętrznemi i wyprowadzenia republiki z ciemnej drogi, na którą się dostała. Rząd sowiecki i międzynarodówka komunistyczna zdają sobie sprawę z grożącego niebezpieczeństwa. Rząd sowiecki zdaje sobie sprawę z następstw umowy ryskiej, lecz znalazłszy się w rozpaczliwem położeniu, nie mógł postąpić inaczej. Trzecia międzynarodówka zrzekła się bezpośrednich działań na pewien przeciąg czasu, który trwać będzie dopóty, aż rząd sowiecki upora się z trudnościami. Jednakże nie oznacza to bynajmniej, że proletaryat będzie się bronił sam. Zrzeczenie się akcyi bezpośredniej nie oznacza kapitulacyi i nie oznacza zrzeczenia się komunistycznego dzieła, w które robotnicy włożyli najlepsze swe siły. Przewódcy proletaryatu zgodzili się na zawieszenie broni z nieprzyjacielem, lecz równocześnie apelują do robotników: Towarzysze, miejcie się na baczności. Trzecia międzynarodówka poczyniła wszelkie ustępstwa, które mogła poczynić, jednakże nie poświęci żadnej dalszej korzyści.

„Daily Telegraph" dodaje od siebie, że o ile Cziczerin będzie nadal twierdził, że rząd sowiecki i trzecia międzynarodówka są organizacyami odrębnemi, to ten jeden dokument wystarczy, aby udowodnić, że tak nie jest.

Wyjaśnienia poselstwa rumuńskiego.

Warszawa. (Pat). Z poselstwa rumuńskiego nadesłano nam komunikat następujący: Wobec świeżo rozpowszechnianych pogłosek w sprawie rzekomego naprężenia pomiędzy rządem rumuńskim a rządem sowieckim oraz o przygotowaniach wojennych z jednej i drugiej strony, rząd rumuński stwierdza, że informacye tego rodzaju są pozbawione wszelkiej podstawy. Obecność w Warszawie delegata rumuńskiego, upoważnionego do nawiązania kontaktu z przedstawicielami sowietów w celu ustalenia programu przyszłych rokowań, z drugiej zaś strony upoważnienie przez rząd sowiecki 4 delegatów departamentu handlowego w Moskwie do udania się do Rumunii dla zakupna zboża, świadczą, że stosunki między obu krajami nie przechodzą kryzysu w chwili obecnej. Pozatem otrzymane w Bukareszcie informacye nie sprawdzają rozpowszechnianych za granicą wiadomości o zarządzeniach wojskowych ze strony sowietów, zagrażających Rumunii. Zdecydowana żyć w pokoju ze swymi sąsiadami i równocześnie będąc gotową do odparcia napaści. Rumunia nie zmieni swej dotychczasowej postawy, pełnej spokoju i pojednawczości. Z żadnej strony nie są czynione żadnego rodzaju usiłowania do jakiegoś bliższego podsunięcia Rumunii myśli w celu popchnięcia jej na inną drogę.

—ooo—

Masowe optowanie na rzecz Rosyi.

Warszawa. 23 września (tel. wł. eg.) Prasa warszawska podaje, że w ostatnich czasach daje się zauważyć masowe optowanie Żydów, pochodzących z kresów wschodnich na rzecz Rosyi. Nawet ci Żydzi, którzy już wyrazili chęć przyjęcia obywatelstwa polskiego, obecnie starają się o otrzymanie dokumentów stwierdzających ich rosyjską przynależność państwową. »Przegląd Wieczorny« zaznacza, że objaw ten został wywołany okolicznością, iż kontyngent obywateli polskich uprawnionych przez waszyngtońską komisyę migracyjną do wyjazdu do Ameryki został już wyczerpany, podczas gdy w stosunku do obywateli rosyjskich rzecz ma się odwrotnie. Żydzi więc pochodzący z kresów, pragnąc otrzymać wizę w konsulacie amerykańskim optują na rzecz Rosyi.

—oOo—

Foch nie przybędzie do Warszawy.

Warszawa, 23 września (tel. wł. eg.) Otrzymano z Paryża wiadomość, że marszałek Foch zamierza zrezygnować z zapowiedzianego przyjazdu do Polski, natomiast w najbliższym czasie wyjeżdża do Ameryki.

—o—

O autokefalię cerkwi prawosławnej w Polsce.

Warszawa, 23 września (tel. wł. eg.) Z inicyatywy rządu polskiego biskupi prawosławni na kresach wystosowali do patryarchy Tichona w Moskwie, prośbę, aby się zgodził na autokefalię cerkwi prawosławnej w Polsce.

—u—

Emisya marek polskich.

Warszawa 23. września (tel. wł. eg.) Od dnia 1. do 10 sierpnia Polska Kasa Pożyczkowa puściła w obieg 6.571,894.397 mp. od 10. do 20. sierpnia 4.738,543 862·50 mp. od 20. do 30. sierpnia 7.181,501 088 Mp., od 1. sierpnia do 10 września 6 822,316.347 mp.

Problem górnośląski.

Berlin. (Pat). W ostatnim numerze Europaeische Staats- und Wirtschaftszeitung kanclerz Wirth zamieścił artykuł poświęcony sprawie Górnego Śląska. Zaznacza on, że dopóki los G. Śląska nie jest rozstrzygnięty, Niemcy nie mogą spokojnie odetchnąć. Oświadcza, że Niemcy pragną jedynie sprawiedliwości. Jedynie sprawiedliwość oparta na zasadzie samostanowienia zapewni spokój. Niemcy pokładają nadzieję w sprawiedliwości, a prawa ich są jasne jak słońce. Gdyby Górnego Śląska nie przyznano Niemcom wówczas nie mogłyby one znieść tego pod żadnym warunkiem i nastąpiłyby w kraju nieprzewidziane zajścia.

Bytom. (Pat). Z Genewy donoszą, że delegat francuski w Radzie Ligi narodów zaproponował, aby zawezwać do Genewy członków komisyi międzysojuszniczej w Opolu, którzy mają komisyi 4-ch w Opolu dać wyjaśnienia co do spornych punktów problemu górnośląskiego.

Pociąg poselski na Targi Wschodnie.

Warszawa. 23. września (tel. wł. eg.) W sobotę wieczorem wyrusza z Warszawy specyalny pociąg z posłami sejmowymi do Lwowa na Targi Wschodnie. Wycieczka wróci do Warszawy w poniedziałek wieczorem.

Żydzi spełnijcie swój obowiązek wobec „Keren Hajesod"!

Deklaracye i daninę należy składać w biurze lwowskiem przy ul. Św. Anny 9 parter codziennie z wyjątkiem sobót i świąt żydowskich między godz. 9—1 i 3—4. 9166

Jak Główny Urząd Statystyczny pojmuje cele powszechnego spisu ludności.

Lwów, 23 września.

Pismem z 20 bm. Nr. II. 25/25 zwrócił się do nas Główny Urząd Statystyczny w Warszawie z prośbą o zamieszczenie następujący h uwag, wyjaśniających znaczenie powszechnego spisu ludności:

Ilu obywateli ma Rzeczpospolita Polska?

Odpowiedź na to pytanie da nam tylko powszechny spis ludności.

Ilu Polaków mieszka na terytoryum swego Państwa?

Tylko powszechny spis ludności może nam to powiedzieć?

Zwalczamy analfabetyzm!

Musimy więc wiedzieć ilu jest analfabetów — a powie nam to powszechny spis ludności.

Tworzymy szkolnictwo powszechne!

Przedewszystkiem więc drogą powszechnego spisu ludności ustalmy ilość dzieci w wieku szkolnym.

Zakładamy podwaliny dla rozwoju przemysłu.

Poznajmy za pomocą spisu ludności nasze stosunki zawodowe.

Należyte przeprowadzenie reformy rolnej

możliwe jest tylko po zbadaniu stosunków rolnych przez spis gospodarstw rolnych, ogrodowych i leśnych, połączony ze spisem ludności.

Powszechny spis ludności

da trwałą podstawę dla wszelkich poczynań ustawodawczych i administracyjnych w każdej dziedzinie życia społecznego.

Komisarze spisowi na kresy!

Bez pomocy Stolicy Kresy wschodnie nie będą w stanie przeprowadzić spisu ludności.

Uc yniwszy zadość Głównego Urzędu Statystycznego zakładamy niniejszem

protest przeciw jednostronnemu traktowaniu celów powszechnego spisu ludności.

Myli się Główny Urząd Statystyczny, jeśli sądzi, że tylko o to się rozchodzi, ilu Polaków mieszka na terytoryum swego państwa. Na tem terytoryum mieszkają bowiem od wieków także inne narody, a spis ludności ma zadanie zgodnego z prawdą ustalenia siły liczebnej wszystkich narodów to terytoryum zamieszkujących.

Druga i końcowa uwaga Głównego Urzędu Statystycznego rodzą różnego rodzaju przypuszczenia i domysły. Rzeczą decydujących czynników jest: uczynić co należy, aby spis ludności przeprowadzony został objektywnie i bez tendencyi zaszkodzenia jednemu lub dopomożenia innemu narodowi.

—n—

Handel w trzy soboty wieczorem.

Warszawa. »Kuryer Polski« donosi co następuje: Ministerstwo pozwoliło na skutek starań działaczów żydowskich, na otwieranie sklepów przez trzy soboty: dnia 1, 15 i 22 października rb. od godz. 7 do 10 wieczorem, ze względu na święta żydowskie, następujące po tych dniach.

Z życia żydowskiego w Palestynie.

Bandy beduińskie nad Jordanem.

Jerozolima. (Ż. B. K.) Kolonie, położone w pobliżu Jordanu, a w szczególności Poriah i Jabniel ostatnio ucierpiały bardzo od beduińskich band rabunkowych. Koloniści żyją w ciągłej trwodze przed napadami ze strony Beduinów tak dalece, że nie odważają się nawet wyjść na pola swoje, by najkonieczniejsze roboty wykonać.

Imigranci z Sybiru.

Jerozolima. Do Palestyny przybyło drogą na Szanghai 53 wychodźców z Sybiru. Większość posiada środki pieniężne, a niektórzy mają nawet grunty w Palestynie. Między imigrantami znajduje się pewna ilość młodych ludzi.

Niepewna sytuacya w dolinie Jordanu.

Jerozolima. Zarząd okręgowy w Tiberias otrzymał wiadomość, iż kilkuset Beduinów przygotowuje się do urządzenia zapadu na żydowskie kolonie w dolinie Jordanu. Zarząd zawiadomił o tem natychmiast kolonię. Daganiah i inne, poczyniły odpowiednie przygotowania.

Wysłano też delegacyę do Wysokiego Komisarza z prośbą o przydzielenie na stałe wojskowej straży dla tych kolonij w Galilei dolnej, które leżą w pobliżu brzegu Jordanu. Wysoki Komisarz odpowiedział, iż podejmie wszelkie środki dla zapewnienia bezpieczeństwa w Galilei, jednak straż wojskowa nie jest tymczasowo konieczna i że w razie potrzeby wysłane zostanie wojsko.

Mizerya mieszkaniowa w Petach-Tikwah.

Mizerya mieszkaniowa w kolonii Petach-Tikwah przybrała ostrzejsze formy. Odbyło się zgromadzenie przedsiębiorców budowlanych i lokatorów, na którem obradowano nad projektami towarzystwa budowlanego „Habonieh". Towarzystwo oświadczyło gotowość przystąpienia do akcyi budowlanej i dostarczenia kapitału w wysokości 60 proc. kosztów budowy. Wybrano komitet budowlany i ustalono sposób zebrania funduszów potrzebnych do budowy nowych domów.

Wiadomości bieżące.

Poldhu. (Pat). Radio. Potwierdza się wiadomość, iż ze względu na sytuacyę polityczną ani Lloyd George ani lord Curzon nie wezmą udziału w konferencyi waszyngtońskiej. Jako członkowie wejdą prawdopodobnie Balfour, Bonar Law, sir Lansing, Worthington, Ewand, marszałek Wilson i admirał Beatti.

Czyje majątki ziemskie będą przymusowo wykupione.

Lwów dnia 23 września.

Komisya Ziemska Okręgowa we Lwowie na posiedzeniu w dniu 15 września 1921,, uchwaliła przymusowy wykup następujących majątków ziemskich: 1) Wolica Komarowa, w pow. sokalskim, własność Stanisława Preka;

DR. M. KANFER.

Chłop — w powieści żydowskiej.

I.

Tyle już pisano o małem miasteczku, jako o jedynem źródle twórczości naszej powieści, że bez wstępu przystąpić mogę do przedstawienia czytelnikom dwóch powieści odmiennego typu. Są to opowieści o życiu farmerów amerykańskich.

Pierwszą z nich napisał Raboj jeszcze w r. 1914 a nazywa się „Pan Goldenberg", drugą napisała H. Geldbojm pt. „Rozstajne drogi" a obie ujrzały światło dzienne na łamach zasłużonego krakowskiego „Szraftenu", nakład Ameryka."

Jesteśmy z powodu niskiego kursu naszej waluty społeczeństwem zatomizowanem. Przed wojną europejską Wschód był owem centrum, które promieniowało hen, aż na najdalsze peryferye naszego narodowego bytowania, tak, że de facto żydowstwo stanowiło całkiem jawną wszechświatową organizacyę. Teraz jesteśmy rozbici na części, które ze sobą się nie komunikują, które siebie nie znają, które nawet z zastraszającą szybkością się od siebie oddalają. Mówią teraz powszechnie, że Ameryka stała się centrum naszej twórczości kulturalnej. Być może, ale jest to właściwie stara Europa, która tam w Ameryce rozbiła swe namioty. Rzadko, bardzo rzadko dochodzą nas echa tego nowego centrum naszej kultury, ale przecież od czasu do czasu wpadnie nam w ręce jakaś starsza książka amerykańska. Poznajemy wówczas naszych znajomych z małego miasteczka, którzy tam w atmosferze businessu odczuwają żrącą wprost tęsknotę za cichem pięknem miasteczka, a żyją w świecie fikcyi, które dla nas dawno już wyszły z obiegu. My tutaj w kraju tęsknimy za potężnym twórczym impetem, dusimy się w tej ciężkiej, pełnej bezlitosnego szychu atmosferze, my tutaj niejako żądamy od naszych twórców, by życie wyprzedzili, a tam w Ameryce D. Ignatów pisze swe ciche, pełne niebiańskiej słodyczy legendy o starej Pradze lub Opatoszu daje nam barwną, łzawo-sentymentalną, wewnętrznie-skłamaną opowieść o polskich lasach i żydowskim dworze.

Zaznaczam z góry, że wrażenia swego nie mogę skonfrontować z rzeczywistością, musiałbym bowiem być nie żydowskim literatem, tylko paskarzem, by pozwolić sobie na przyjemność gruntownego zaznajomienia się chociażby... z jednym tylko Ignatowem. Pokornie przyjmę więc wszelkie możliwe reprymendy na temat mych złych informacyi, ale czy naprawdę nie byłby już najwyższy czas, by stworzono jakąś organizacyę z C. K. W. na czele, któraby wzięła na swe barki pośrednictwo między nami a Ameryką? Dotychczasowe bowiem pośrednictwo naszych księgarzy jest co najmniej — niewystarczającem. Możeby bogaty wujaszek z Ameryki prócz mleka i medykamentów zdobył się na tę szlachetną ambicyę, by nam zaimponować płodami swej kultury?

Ułożywszy swemu sumieniu mogę już sine ira przystąpić do krytycznej oceny dwóch tych powieści, które są naprawdę amerykańskie. Co do „Pana Goldenberga" mam jeszcze poważne wątpliwości. Pan ten przybył do Ameryki najprawdopodobniej z Ukrainy, i wpadł w piekło systemu nowojorskiego. Pracował po 14 godzin dziennie w amerykańskiej „fabryce" męskiej lub damskiej konfekcyi lecz długo nie wytrzymał. Tęsknił za szeroką naturą, za ukraińskim wichrem, za ukraińskimi domkami i postanowił zostać chłopem. A ponieważ Ameryka jest krainą niemożliwych możliwości więc i Pan Goldenberg przedzierzgnął się w chłopa. Stało się to temu lat dwadzieścia kilka, nim go nam p. A. Raboj zareprezentował w r. 1914 w swej powieści. Poradził mu Raboj, by przeniósł się do stanu Dakota, gdzie za bezcen można dostać ziemi. Trzeba tylko podpisać jakiś papierek, że się wystawi dom, wykopie studnię i zasadzi kartofle. Zastał już w Dakocie obieżyświatów z Norwegii, Irlandyi, Szkocyi, Niemiec i innych krajów. Pomagał mu z początku p. Elkins, Szkot czy Norwegczyk, który się bar-

Teatr żydowski

dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. —

W sobotę 24. b. m. o godz. 7·30 wieczorem

Nasz skarb

operetka w 4 aktach.

2) Strutyn, część II., w pow. złoczowskim, własność Hermana i F. Dawidsonów; 3) Stupki, w pow. tarnopolskim, własność Izydora Weissglasa; 4) Dżurków górny, w pow. horodeńskim, własność spadkobierców Kisiela Sokala.

Nadto wyraziła opinię, iż należy przystąpić do przymusowego wykupu całego szeregu folwarków w powiatach: Horodenka, Zborów, Złoczów, Skałat, Stanisławów, Przemyślany, Bóbrka i Lwów.

„TARGI WSCHODNIE"

Przyjazd Naczelnika Państwa do Lwowa.

Rozporządzenie Kuratoryum O.S.L.

Lwów, 23. września.

Z powodu przyjazdu Naczelnika Państwa w niedzielę 25. bm. o godz. 10 przed południem, Kuratoryum O. S. L. poleca Dyrekcyom wszelkiej kategoryi szkół lwowskich państwowych i prywatnych, by wyprowadziły młodzież od 4 klasy powszechnej włącznie do klas najwyższych, pod kierownictwem i przy udziale wszystkich członków Grona dla utworzenia szpaleru, który tworzyć się ma począwszy od Katedry przez plac Św. Ducha, ul. Jagiellońską, Mickiewicza, pl. Św. Iura, ul. Szeptyckich, pl. Arc. Bilczewskiego ku Dworcowi.

Młodzież zajmie miejsca w miarę tworzenia się szpaleru posuwając się od Katedry ku Dworcowi.

Osobnych poleceń Kuratoryum rozsyłać nie będzie dla braku czsau.

Dojazd do placu powystawowego.

Dyrekcya Policyi we Lwowie, w porozumieniu z zarządem Targów wschodnich zarządziła, że w czasie od 25. września do 5. października br. dojazd pojazdów do Placu powystawowego odbywać się będzie ul. św. Zofii i Racławicką, odjazd zaś ulicą Poniatowskiego do ul. Stryjskiej. Niestosowanie się do tego zarządzenia podpadać będzie surowej karze.

Apel do kupców.

Cały niemal świat kupiectwa zjeżdża do Lwowa na „Targi Wschodnie".

Jak cię widzą — tak cię cenią — mówi stare przysłowie. Przyjezdnym rzucają się przedewszystkiem w oczy wystawy sklepowe. Kupcy lwowscy, postarajcie się o to, by wyglądały one po europejsku! Niech chwytają widza za oczy harmonią, porządkiem i estetyką!

Nie wątpimy, że znaleźna rzutkość lwowskich kupców dostarczy wam szczęśliwych pomysłów, a goście nasi wywiozą jak najlepsze wrażenie o kupiectwie Lwowa.

Zagranica wobec Targów Wschodnich.

Izba handlu przemysłu i żeglugi w Sevilli nadesłała życzenia dla »Targów Wschodnich« podnosząc znaczenie T. W. L. w handlu ze Wschodem i wyrażając wielkie zainteresowanie dla nawiązania stosunków gospodarczych między Polską a Hiszpanią — wysyła delegata na »Targi Wschodnie«.

Prasa holenderska interesuje się żywo »Targami Wschodniemi« ostatnio zamieściła artykuły o T. W. L. »Gazette de Hollende« i »Algemeene Handelsblad«.

Również dzienniki hiszpańskie »El Universo« i »A B C« umieszczają dłuższa wzmianki o »Targach Wschodnich« we Lwowie.

Ubezpieczenie eksponatów.

Wszystkie eksponaty przebywające na I. »Targi Wschodnie« muszą być ubezpieczone w Biurze Ubezpieczeń »Targów Wschodnich« Lwów, Poniatowskiego 11, naprzeciw głównego wejścia na Plac Wystawowy.

Legitymacye i odznaki.

Legitymacye i odznaki dla Prasy uprawniające do bezpłatnego wejścia przez cały czas trwania „Targów Wschodnich" wydają dla każdej Redakcyi względnie jej zastępców Biura Centralne „Targów Wschodnich" Lwów, Akademicka 17.

Wystawa prac »Formistów« i »Zdroju«.

W czasie „Targów Wschodnich" odbędzie się wystawa prac Związków „Formistów" i „Zdroju" w Towarzystwie przyjaciół Sztuk pięknych (gmach Muzeum przemysłowego).

Wystawcy: pp. Chwistek, Czyżewski, Feilowa, Forcymerówna, Gotlieb, Hrynkowski, Hulewicz, Lille, Roguski, Skotarek, Wąsowicz, Witkiewicz, Witkowski, Winkler, Zamoyski, Zaruba, Niesiołowski, Andrzej i Zbigniew Pronaszkowie.

—tt—

Biblioteka hebrajskich klasyków

znajduje się obecnie w stadyum prac przygotowawczych wydawnictwa „Jüdischer Verlag". W pierwszym rzędzie nastąpi wydanie najważniejszych autorów żydowskiej filozofii religijnej średniowiecza w hebrajskim oryginale względnie w klasycznie hebrajskim przekładzie z arabskiego oryginału w skróconych wydaniach. W opracowaniu kładzie się wagę na to, by opuścić jedynie nieistotne części dzieła, podczas gdy wszystkie istotne części składowe oryginalnego dzieła mają pozostać w pierwotnym związku i w formie klasycznej. Zmiany w hebrajskim stylu zaszły tylko o tyle, o ile to było konieczne do dostosowania zrozumiałych więcej form do nowoczesnego języka hebrajskiego.

Każde dzieło zaopatrzone we wstęp, który omawia historyczne stanowisko danego dzieła i krytycznie objaśnia jego znaczenie dla teraźniejszości. W ten sposób uskuteczniona edycya uprzystępni po raz pierwszy klasyczne piśmiennictwo narodu żydowskiego czytającej po hebrajsku publiczności. Nie jest się więcej skazanym na to, by czerpać wiadomości o wielkich mężach żydowskiej przeszłości z podręczników historyi literatury, gdyż dana jest sposobność nabycia dokładnej znajomości żydowskiego życia duchowego z dzieł oryginalnych. Należy spodziewać się, że żydowska młodzież dojrzalsza używać będzie w mowie będących wydawnictw dla nauki języka hebrajskiego oraz do samokształcenia się.

Jako pierwsze tomiki ukażą się: Bachja ibn Pakuda, Chowoth, Halewawoth oraz Jehuda Halevy, Kusari, oba tomiki opracowane i zaopatrzone w wstęp pióra S. J. Hurwitza. W przygotowaniu znajdują się: Saadia Gaon, Emunoth Wedeoh i Maimonides (More Nebuchim 2 tomy). Nadto przewidziane jest wydanie ozdobne, które nadaje się jako podarunki.

---

dzo dziwił i cieszył, że i Żydzi biorą się wreszcie do uprawy roli. Żona jego nieboszczka — niech jej ziemia w Dakocie będzie lekką — zgotowała mu kurczaka wedle koszernej kuchni, nie na słoninie, a następnego dnia Elkin wyjechał z Goldenbergiem, odmierzył miejsce na dom, pojechał z nim do miasta, zakupił deski, gwoździe i inny materyał. Zorał parę hektarów pola i cieszył się, że Goldenberg sadził kartofle, pilnie uważając by rozłupane kartofle nie leżały rozprutym brzuchem do góry. Pewnie w duszy myślał Elkins i inni sąsiedzi, że ten „żydek" na roli długo nie wytrzyma, że wkrótce rozstanie się z ziemią i wróci do miasteczka by tam otworzyć sobie kramik. Chłop z urodzenia konserwatywny i przesądny nie dowierzał temu miastowemu, by jego miłość ku ziemi mogła być stałą, ale te jego przesądy i niedowierzania były nieuzasadnione. Żelazna wola Goldenberga pokonała wszelkie trudności, a my możemy tylko przyświadczyć, że zbudował wielkie zaopatrzone w najnowsze wynalazki techniki gospodarstwo, że pracą swych rąk użyźnił szmat ziemi dotychczas odłogiem leżący. Sąsiedzi z p. Elkinsem na czele nie lubią Goldenberga, chociaż każdy mu coś zawdzięcza, każdy korzysta z jego gościnności, kupuje u niego konie z pierwszorzędnej jego stadniny, a ta antypatya jest rzeczywiście uzasadnioną. Bo Goldenberg nie jest chłopem w typowem znaczeniu tego słowa, bo Goldenberg jest chłopem myślicielem. Nie jest niewolnikiem ziemi, przeciwnie ziemi narzuca żelazną swoją wolę. Gdy sieje pszenicę, wyrywa kąkole z korzeniami, schylając się kilkaset razy dziennie i nie zraża się wcale urągliwym śmiechem Elkinsów i innych chłopów, dlatego kłos jego pszenicy zawiera o 45 razy więcej ziarn w porównaniu z wydajnością pola jego sąsiadów. Goldenberg ciągle eksperymentuje i cieszy się udanymi rezultatami swych eksperymentów. Chłopi okoliczni z podziwem, niedowierzaniem i tajemniczym jakimś strachem otwierają szeroko oczy i usta, gdy im Goldenberg o innowym opowiada gatunku siana, które raz zasadzone ma żywotność przez 20 lat trwającą. Dlatego nie można powiedzieć, by chłopi go lubieli, poważają go, chętnie korzystają z jego gościnności, pożyczają u niego pieniędzy i narzędzi, ale boją się go przytem i niedowierzają mu. Dziwią się, dlaczego ziemia mu służy, dlaczego pokornie spełnia wszystkie jego życzenia. Czyż oni, tak ciężko nie pracują, a przecież wydajność ich pól jest o 45 razy mniejszą. Goldenberg tej ukrytej nienawiści nie czuje, gdyż twardo stoi na gruncie rzeczywistości, jest bogatym gospodarzem, niezależnym człowiekiem i wolnym obywatelem amerykańskim.

(Ciąg dalszy nast.).

—□□—

Z sądu wojskowego.

Wymordowanie rodziny żydowskiej.

Cztery wyroki śmierci.

Przez przeszło tydzień toczyła się przed tut. sądem wojskowym rozprawa karna przeciw jedenastu żołnierzom W. J., oskarżonym o zbrodnię morderstwa dokonanego na rodzinie żydowskiej Charytanów w Tuczempach koło Jarosławia. Wedle aktu oskarżenia dnia 14 listopada 1918 roku zamordowali oskarżeni Charytanową, jej czworo nieletnich dzieci i sąsiadkę Langbankową, która przypadkowo znalazła się w domu Charytanów. Oprócz tego oskarżeni dopuścili się poprzednio całego szeregu rabunków i kradzieży oraz zamordowali niejakiego Warsermana i nieznanego chłopaka. Na podstawie opisu sprawców podanego przez parobka zajętego u Benziona Charytana, aresztowano morderców. Parobek wskazał na aresztowanych jako sprawców ohydnego mordu.

Sprawa ta była już dwa razy rozpatrywana przez sądy wojskowe. Na pierwszej rozprawie, od tej w Przemyślu, skazano wszystkich jedenastu na karę dożywotniego więzienia. Wyrok ten został atoli zniesiony. Ponowna rozprawa w Przemyślu zakończyła się zupełnem uwolnieniem oskarżonych. Na skutek zażalenia nieważności wniesionego przez

prokuratora Sąd Najwyższy w Warszawie wyrok ten zniósł i delegował do przeprowadzenia rozprawy sąd DOG. Lwów.

Rozprawa rozpoczęła się dnia 10. września i z przerwami przeciągnęła się do 22 bm. Rozprawie przewodniczył major k. s. dr. Kaczmarek, oskarżenie wnosił prokurator dr. Schlaffenberg. Podczas rozprawy przesłuchano około stu świadków, których zeznania w przeważnej części obciążają oskarżonych. Dnia 15. bm. udał się Trybunał wraz z oskarżonymi do Tuczemp dla odbycia wizyi lokalnej.

W czwartek ogłoszony został wyrok. Na karę śmierci przez rozstrzelanie zasądzeni zostali oskarżeni Antoni Bałanda, Mateusz Stelmach, Stanisław Gulin i Michał Maciorek, natomiast osk. Józef Biały zasądzony został na 12. lat ciężkiego więzienia, Michał Trepka na 9 lat, Józef Iasiewicz i M. Bułandanda po 5 lat ciężkiego więzienia. Trzech oskarżonych uwolniono od oskarżenia. Przy zastosowaniu amnestyi karę śmierci zamieniono skazanym na karę więzienia po 15 lat.

Prokurator zastrzegł sobie trzy dni do namysłu, obrońcy zaś oskarżonych zgłosili zażalenie nieważności.

Z sali sądowej.

Rabusie wiejscy.

Lwów 24 września.

W drugim dniu rozprawy przeciw bandzie rabusiów wiejskich zapadł wyrok. Ławie przysięgłych postawiono 12 pytań w kierunku zbrodni rabunku i zbrodni kradzieży.

Po wyczerpujących wodach prokuratora i obrońców udali się sędziowie przysięgli na naradę. Przysięgli potwierdzili jedynie pytanie główne w kierunku zbrodni rabunku co do oskarżonego Wasyla Lipczaka i pytanie w kierunku zbrodni kradzieży co do oskarżonego Michała Martynowicza. Na podstawie tego werdyktu zasądzono oskarżonego Wasyla Lipczaka na 6 lat ciężkiego więzienia z obostrzeniami, a oskarżonego Michała Martynowicza na 5 miesięcy więzienia. Obu oskarżonym wliczono areszt śledczy od grudnia 1920 do września br., wskutek czego oskarżony Michał Martynowicz natychmiast został wypuszczony na wolność. Resztę oskarżonych uwolniono od oskarżenia.

—oo—

Z życia gospodarczego.

Pożyczki ulgowe.

Ogłoszono rozporządzenie wykonawcze ministra przemysłu i handlu, dotyczące udzielania pożyczek ulgowych drobnym przemysłowcom, rzemieślnikom oraz ich organizacyom wytwórczym.

Kredyty ulgowe są przyznawane drobnym przemysłowcom rzemieślnikom oraz ich organizacyom, przy szczególnem uwzględnieniu zrzeszeń przemysłowo-wytwórczych, rzemieślniczych, robotniczych i włościańskich, przez specyalne komisye, utworzone przy ministeryum przemysłu i handlu oraz jego organach miejscowych.

Kredyt ulgowy może być przyznany przy odpowiedniem zabezpieczeniu majątkowem na utrzymanie w ruchu, założenie, uruchomienie, rozszerzenie, wreszcie odbudowę warsztatów pracy.

Kredyt ulgowy jest przyznawany, po uprzedniem zbadaniu przez delegacyę komisyi głównej lub miejscowej, warunków technicznych, finansowych i gospodarczych przedsiębiorstwa, którego właściciel ubiega się o pożyczkę.

Po zbadaniu warunków, o przyznaniu kredytu ulgowego decydują: komisya główna w Warszawie i komisye miejscowe przy organach lokalnych ministeryum przemysłu i handlu wyznaczone.

Sprawy przyznania kredytu ulgowego rozpoznają komisye kredytowe, każda na ściśle określonym terenie działania: warszawska, włocławska, łódzka, kaliska, kielecka, częstochowska, sosnowiecka, lubelska, białostocka, krakowska, lwowska, poznańska, bydgoska, grudziądzka, wołyńska, poleska i nowogródzka.

Podania o pożyczkę należy wnosić do komisyi miejscowych. Komisye miejscowe mają prawo przyznawania kredytu do 50.000 mk., kooperatywom zaś wytwórczym do 100.000 mk. Podania o wyższą pożyczkę komisye miejscowe przesyłają wraz ze swoją opinią do komisyi głównej w Warszawie, po uprzedniem zebraniu wszelkich niezbędnych danych, pod rygorem odpowiedzialności za ich ścisłość i prawdziwość.

Podania o pożyczkę winny zawierać uzasadnienie potrzeby zaciągnięcia pożyczki, ze wskazaniem jej sumy, terminów i sposobów spłaty oraz rodzaju zabezpieczenia. Na żądanie komisyi do podań winny być załączone dokumenty, określające położenie finansowe przedsiębiorstwa, jakoteż tytuły prawne, np. statuty organizacyi wytwórczych, akta spółek, police ubezpieczeniowe, pełnomocnictwa z wyraźnie nadanem prawem zaciągnięcia pożyczki świadectwa lub karty przemysłowe na rok bieżący, wyciągi z rejestru handlowego, wypisy z wykazów hipotecznych, posiadanych nieruchomości, spisy inwentarza majątku ruchomego, jak również urządzenia warsztatowego lub fabrycznego, stanowiącego własność petenta dowody całkowitego zapłacenia należności za posiadane maszyny i narzędzia wytwórcze, kwity z opłaconego komornego, zaświadczenie administracyi domu o przyjęciu do wiadomości, że maszyny i narzędzia petenta znajdują się w zastawie rządowym, dowody zakupienia maszyn, dostarczenia towarów itp.

O prolongowaniu pożyczki, udzielonej z tytułu kredytu ulgowego, decyduje wyłącznie komisya główna.

Dłużnik o wyjątkowych przypadkach może prosić o prolongatę w spłacaniu raty pożyczki i w tym celu winien na później na miesiąc przed terminem płatności raty złożyć w komisyi, przez którą sprawa była załatwiona, należycie uzasadnione podanie; komisya miejscowa podanie to wraz ze swoją opinią przesyła do decyzyi komisyi głównej.

Kredyt ulgowy jest przyznawany na weksle:

a) przez dyskonto weksli z dwoma podpisami;

b) przez przyjęcie w zastaw towarów pod pieczęcie rządowe, oraz maszyn i narzędzi wytwórczych na odpowiedzialność cywilną i karną petenta, przy pozostawieniu w jego posiadaniu, bez obowiązku sporządzania aktu urzędowego; wierzyciel nabywa wówczas, mimo odmiennych postanowień ustaw ogólnych, prawo zastawu na danych przedmiotach;

c) przez dyskonto weksli zabezpieczonych;

d) kaucyami i obligami hipotecznemi, solidarnemi poręczeniami itp. sposobami zabezpieczenia, uznanemi przez komisyę za pewne i dostateczne;

e) zobowiązaniami skarbu lub urzędów państwowych, związków samorządowych, i stytucyi społecznych i przedsiębiorstw, stwierdzającemi, że należność za wykonanie dostawy lub zamówienia będzie wpłacona na pokrycie pożyczki, udzielonej z tytułu kredytu ulgowego w określonych sumach i terminach do tej instytucyi kredytowej, która pożyczkę wypłaciła lub do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej: w tym przypadku dłużnik składa deklaracyę, że należności za wykonane zamówienia i dostawy nie będą przez niego ustępowane osobom trzecim;

f) poręczeniami, wydanemi przez stowarzyszenia rzemieślnicze w granicach przyznanego im kredytu.

Wysokość pobieranych przez instytucye kredytowe odsetek od dłużników oznaczy w porozumieniu z temi instytucyami minister przemysłu i handlu. Odsetki te nie mogą być wyższe, iż 6 procent.

Przy dyskoncie weksli Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa pobiera od instytucyi kredytowych procent o pół procentu niższy od ustanowionej stopy procentowej.

Spłatę dłużnej sumy rozkłada się na raty kwartalne lub półroczne, licząc termin płatności od dnia wypłacenia pożyczki; procenty opłaca się w tychże terminach z góry. Przy spłacie każdej raty dłużnik wystawia nowy weksel na pozostałą sumę długu. W razie niezapłacenia w terminie przypadającej raty, instytucye kredytowe, względnie Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, pobierają, niezależnie od ewentualnych kosztów protestu, stosownie do obowiązujących w tej mierze ustaw, procenty zwłoki lub kary za uchybienia w terminie.

Przy pożyczkach inwestycyjnych termin spłaty nie może przekraczać 10 lat, przy obrotowych zaś — 5 lat, licząc od dnia zawarcia umowy. Wcześniejsza spłata długu może być uskuteczniona w każdej chwili.

Dotychczasowi dłużnicy, którzy na mocy ustawy z d. 30 maja r. 1919 otrzymali kredyt ulgowy, mogą uzyskać przedłużenie terminu spłaty pożyczki w granicach punktu 5 art. 1. ustawy z d. 17 grudnia 1920 r. na mocy uprzedniej decyzyi komisyi głównej, przy zastosowaniu niniejszych przepisów wykonawczych. W tym wypadku dotychczasowi dłużnicy winni szą należycie uzasadnione podania do właściwych komisyi, które przesyłają je wraz ze swoją opinią komisyi głównej do decyzyi. Przytem dłużnicy tacy poddają się wszystkim rygorom, zawartym w niniejszych przepisach wykonawczych.

Dłużnicy korzystający z kredytu ulgowego, obowiązani są składać komisyom miejscowym w terminach, ustalonych w umowie, sprawozdania na jakiel i w jakich sumach udzielona pożyczka jest zużytkowana.

W razie zmniejszenia się wartości majątku dłużnika, komisye mają prawo żądać od niego według swego uznania dodatkowego zabezpieczenia udzielonej pożyczki.

W razie niestosowania się dłużnika do niniejszych przepisów oraz do warunków specyalnych, które mogą być postawione przy zawieraniu umowy o pożyczkę, jak również w razie zawieszenia działalności przedsiębiorstwa na czas dłuższy, niż miesiąc, albo przerwania przedsiębiorstwa albo zmiany właściciela w głębie właściciel, oraz dalszego zadłużenia bez zgody komisyi, cała należność skarbu z tytułu kredytu ulgowego może być natychmiast zażądana bez względu na umówione terminy spłaty.

Wszelkie wydatki, związane z udzielaniem wymienionych pożyczek ulgowych, są pokrywane z budżetu ministeryum przemysłu i handlu.

NADESŁANE

8 klasowe gimnazyum żyd. w Koninie poszukuje ukwalifikowanego polonisty, matematyka, fizyka dla klas wyższych i nauczyciela rysunków. Warunki wedle uchwały Związku. Zaw. naucz. szkół średnich żyd. a dla polonisty specyalne. — Zgłoszenia telegraficzne do Dyrektora Dra Tenera w Koninie. 11748

W sobotę 24 bm. o godzinie 8 wiecz. pop. w sali »TIKWAT-ZION« wygłosi Dr. RINGEL odczyt na temat: 11742

Sprawozdanie z XII. syon. kongresu.

Dr. Wallach

powrócił i ord. od 10—11 i od 3—4 w chorobach wewnętrzn. specyalne żołądka, nerek, pęcherza, Kołłataja 10. 1 667

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie

powrócił do Lwów. **Sykstuska 37**, (róg Słowackiego).

Podziękowanie.

W. P. A. Neubauerowi, asystentowi zakładu dentystycznego Dr. Ordowera w Stanisławowie składam tą drogą serdeczne podziękowanie za iście artystyczną naprawę zębów. 11704

D. Blaustein, st. ofic. Sąd. w Rohatyniu.

Sekundaryusz szpitala żyd. **Dr. IGNACY SCHWARZ** powrócił i ordynuje **Brajerowska 6.**

Dentysta Dr. Zygmunt Koellner 11481
ul. Żulińskiego 8 (pierwsza bocznica Łyczakowskiej i Piekarskiej).

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11359

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Friedmana
Lwów, Brajerowska 3. 11745

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Sobota pop. 3.30 „Fircyk w zalotach", Przedstawienie dla młodzieży.

Sobota 23. bm. wieczór „Biały mazur".

Repertuar Teatru Małego.

Sobota 24. września „Małżeństwo Loli" Zbierzchowskiego.

Niedziela 25. września „Małżeństwo Loli" Zbierzchowskiego.

—x—

Skład nut Elżbiety Schmal
Romanowicza 11 (boczna pl. Akademickiego). 11592

—ooo—

— **Z Teatru Miejskiego.** W dniu otwarcia sezonu 25. bm. o godz. 3·30 pop. odegrany zostanie »Kościuszko pod Racławicami« z p. Tańskim, artystą Teatrów warszawskich w roli tytułowej. Obsada zupełnie nowa pod reżyseryą Okornickiego. Wieczorne przedstawienie zacznie się wyjątkowo o godz. 8·30. Przedstawienie to będzie miało uroczysty charakter z okazyi przybycia Naczelnika Państwa i otwarcia Targów Wschodnich. Daną będzie »Halka« Moniuszki w zupełnie nowej inscenizacyi A. Okońskiego. W nowej obsadzie z pp. Zacharską (Halka), Prawdzicem (Jontek), Wiśniewskim, Hornerem, Lipowską i Martinim na czele. Batuta kapelmistrzowska spoczywa w rękach p. Lehtera. W polonezie przyjmą udział artyści dramatu.

— **Z Teatru Małego.** W sobotę 24 b. m. »Małżeństwo Loli« Zbierzchowskiego, które zapewne utrzyma się długo na repertuarze ze względu na walory sztuki i osobę popularnego w Lwowie autora. W zastępstwie chorej p. Adwentowicz rolę Tekli odegra p. Rasińska. W głównych rolach p. Czajkowska, Sowiński i Rasiński. Sztuka wzbudziła duże zainteresowanie. W przyszłym tygodniu wznowienie „Niebieskiego lisa" z p. Barwińską, Michnowską, Bystrzyńskim, Rasińskim i Barwińskim, który sztukę reżyseruje.

W środę pierwszy gościnny występ K. Adwentowicza.

Dyrekcya Teatrów podaje do wiadomości, że Komisya teatralna powołała na stanowisko generalnego sekretarza teatrów znanego literata: p. Artura Schrodera.

Otwarcie Nowego Teatru we Lwowie Oddzielenie operetki od dramatu i opery, do czego dążono od szeregu lat, musiało pociągnąć za sobą stworzenie nowego teatru, poświęconego wyłącznie tylko lekkiej, wesołej muzie. Potrzeba takiego teatru oddawna dawała się odczuć w naszem mieście, udało się to jednak dokonać dopiero w ostatnim czasie po przezwyciężeniu wielu trudności i zaangażowaniu znacznych kapitałów.

Dzięki staraniu Dyrekcyi Teatrów i poparciu Miasta stworzono w dawnem Colosseum tak zwany „Miejski Teatr Nowości" doskonale nadający się na tego rodzaju imprezę.

Cały gmach gruntownie przestawiono i dostosowano świetnie do nowoczesnych wymagań teatralnych. Olbrzymia widownia mieszcząca przeszło tysiąc miejsc, wygodne korytarze i garderoby, liczne wejścia i wyjścia, scena ładna i uposażona, wszelkie udogodnienia techniczne, gmach odsunięty od zgiełku ulicy, wszystko to czyni z „Teatru Nowości" pierwszorzędną atrakcyę dla Lwowa, która ma doskonałe warunki rozwoju.

Na otwarcie odegraną zostanie operetka Stolza pt. „Hrabianka Foxtrotta", która zagranicą zdobyła sobie rekord powodzenia. Obsada operetki Stolza, nowe piękne dekoracye Balka i Polityńskiego, pomysłowa reżyserya — złożą się na całość bardzo interesującą, która przez szereg wieczorów przyciągać będzie tłumy publiczności. W głównych rolach wystąpią pp. Miłowska, Kuligowski, Tatrzański i świeżo zaangażowani p. Szczęsna i Olędzki. Tańce układu Faliszewskiego z udziałem pp. Burkackiej i Lozińskiej.

Reżyseruje p. Tatrzański. Druga orkiestra Teatrów Miejskich pod batutą p. Stadlera zaprezentuje się po raz pierwszy w dniu otwarcia.

Małżeństwo Loli we Lwowie. Wesoła komedya znanego lwowskiego poety i literata Henryka Zbierzchowskiego grywana przez szereg lat z dużem powodzeniem na wszystkich scenach polskich, obecnie wróciła na repertuar polskich stołecznych teatrów. Teatr krakowski „Bagatela" wystawił ją przed tygodniem pod reżyseryą Jana Nowackiego z olbrzymiem powodzeniem w Krakowie. Dużym sukcesem cieszyło się również wznowienie tej komedyi w Teatrze Praskim w Warszawie. Teatr lwowski wznawia w sobotę dnia 24. bm. „Małżeństwo Loli" w zupełnie nowej obsadzie, z wyjątkiem reżysera sztuki p. Rasińskiego, który rolę Czymsa zalicza do najświetniejszych kreacyi swego repertuaru. Dla tych nielicznych, którzy „Małżeństwa Loli" nie widzieli na scenie otwiera się sposobność poznania jednego z najlepszych aktorów dawnej komedyi lwowskiej w jego niezrównanej roli, reszta zaś zespołu będzie miała sposobność okazania rodzaju i ekspanzyi swych młodych talentów.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr. 169 czasopisma codziennego »Wpered« z dnia 24 września i »Ukraińskij Wistnyk« z dnia 24 września za artykuły wstępne oraz Nr. 1 (130) czasopisma »Ruś« z dnia 23 września 1921.

— **Przegląd prac art. malarzy Z. Menkesa i H. Langermanna** odbędzie się we własnej pracowni przy ul. Romanowicza 11, w dniach od 25 września do 2 października od g. 10 rano do 5 popo. Wstęp wolny. 11723

— **Wezwanie do restauratorów i kawiarzy.** Magistrat wzywa wszystkich restauratorów, właścicieli kawiarń, cukierników, szynkarzy i właścicieli mleczarń aby bezzwłocznie a najdalej do 24 września br. (sobota) podjęli w Stowarzyszeniu przemysłowem gospodnio-szynkarskiem (Rynek 28) cennik maksymalny potraw i napojów, obowiązujący w ich zakładach.

Każdy z właścicieli powyższych zakładów jest obowiązany umieścić cennik na miejscu widocznem w swoim lokalu zarobkowym pod rygorem następstw z § 131, 139 i 152 ust. przem. tj. pod rygorem grzywny do 700 marek, odebrania koncesyi i zamknięcia lokalu zarobkowego.

— **Wiec akademicki.** W piątek pop. odbył się w sali uniwersyteckiej wiec akademicki zaaranżowany przez młodzież narodowo-demokratyczną. Na wiecu tym mowcy nar. dem. występowali przeciw założeniu ukraińskich kursów uniwersyteckich. Na tem tle przyszło do rozłamu z polską młodzieżą socyalistyczną, które przedstawiciele żądali zniesienia wszelkich ograniczeń dla narodowości niepolskiej na wszechnicy. Po dłuższej dyskusyi uchwalono rezolucyę protestującą przeciw założeniu kursów ukraińskich, w sprawie zaś dopuszczenia młodzieży niepolskiej zapadła rezolucya, że młodzież polska nie ma nic przeciwko przyjmowaniu tej młodzieży na uniwersytet. Rezolucya domaga się jednak, aby przy wpisach w pierwszym rzędzie uwzględniono tych, którzy spełnili obowiązek służby wojskowej. Ponadto domaga się rezolucya unormowania procentowego na poszczególnych wydziałach.

— **Włamanie.** Wczoraj nad ranem włamano się do restauracyi Tenenbauma przy ul. Jagiellońskiej. Nieznani złoczyńcy dostali się z strony podwórza do piwnicy, skąd zabrali flaszki wina tokajskiego i miodu a stąd zawitali do lokalu restauracyjnego, gdzie zadowolili się 3 kg. kiełbasy. Widocznie jednak zostali spłoszeni przez nadejście właściciela restauracyi Ignacego Tenenbauma, który o 5-tej nad ranem wszedł do lokalu i ku swemu niemiłemu zdziwieniu zastał na schodach piwnicy plecak naładowany trunkami jako corpus delicti po »miłych« gościach.

— **Rezygnacya dra Tiomkina.** Z Konstantynopola donoszą, że przybył tam dr. Bernard Kohn, jeden z europejskich dyrektorów »Jointu«.

Z powodu niemożności przyjścia do porozumienia z swymi miejscowymi przeciwnikami oraz z powodu innych trudności kierownik konstantynopolitańskiego biura »Jointu« dr. Sz. Tiomkin podał się do dymisyi, która została przyjęta przez dr. Kohna (ŻBK.)

— **Założenie żydowskiego towarzystwa historyczno-etnograficznego na Litwie.** Z inicyatywy ministra dla spraw żydowskich dr. Sołowiejczyka, Baal-Machszawoth J. A. Leizerowicza założono w Kownie żydowskie towarzystwo historyczno-etnograficzne. Przystąpiono już do zbierania historycznych i etnograficznych materyałów odnoszących się do życia żydowskiego na Litwie.

— **Wręczyłem** dnia 21 bm. o godz. 5 popołudniu na dworcu kolejowym w Lwowie pewnemu panu pakuneczek, który przedstawia mój cały majątek. Proszę tego pana o łaskawe bezzwłoczne zapodanie Jego adresu. — Oskar Weingarten, Stanisławów, pl. Targowica 27. 1170

—ooo—

Związek wytwórców i kupców wyrobów z szlachetnych metali we Lwowie z poleceniem Głównego Urzędu Probierczego w Warszawie l. cz. 3879 z dnia 16/IX. b. r. zawiadamia, iż na skutek przez Związek wniesionego memoryału do Min. Przem. i Handlu o zmianę § 5 rozporz. Min. P. i H. z dnia 29/XI. 1920 wspomniane Ministerstwo udzieliło instrukcyi urzędom probierczym, że wszelkie przedmioty zaopatrzone cechą urzędów probierczych byłego zaboru austryackiego, o ile nie są podejrzane o kontrabandę mogą być w obrocie handlowym aż do 30 grudnia 1922 r. bez konieczności cechowania jakąkolwiek cechą przechodnią. Co do przedmiotów okazyjnych uzyskano taką korzystną zmianę. Bliższe wiadomości w Sekretaryacie związku Rynek 20.

Przewodniczący
11744 **M. Hirschprung.**

Wiadomości handlowe.

Lwów, 23. września 1921.

W obrotach akcyami ożywienie. Chodorów awansował o 525 punktów. Pocisk 1250—1275, Chodorów 4325—4375, 4400—4425—4450—4500—4525—4550—4600, 4635—4650—4675—4825, P. T. H. 1150, Gafota 2000 2350—2400, Cmielów 4250, 4350—4375, Parowozy 1500—1550—1600, 1650 Nafta 3025 Karpolit 1800, P. K. Z. 1003, Oikos 7500

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya silna.

Płacono: Dolary ameryk. 5425, kanadyjskie 4700, marki niemieckie 52·50, leje rum. 51·00, korony czeskie 68·00.

Złoto: 00 rublówki 00·000, srebro

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 23 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	830·—	—·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	340·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	640·—	660 —
Bank ziemsk. kred. 280—35	625·—	— —
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	4300 —	4850 —
Tow. akc. Karpalit 140—42	1750 —	1850 —
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—	4200 —	4425 —
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300	150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50	2050·—	2425 —
Tow. Górka 140—15·40	9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	7400·—	7600 —
Warszawska Ska»akc. budowy »Parowozów« 500—0	1375·—	1675·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1325·—	1375 —
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00	1225·—	1300 —
Polski Glob 500—100	900·—	—·—
Polska Nafta 500—75	2950·—	3100·—
Polsk. Tow. handl. 140·21	1125·—	1175 —
Tow. Rakszawa ex 140—56	2900·—	—·—
Zakł.el. Siersza(wsz. em) 140—5·60	2225·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	10000·—	— —
Tow. Zieleniewski 140—20	10500·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500·—
« « po 500 rb.	200·—	250·—
« « drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70.—
« « (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 100)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6.—	10·—
1 frank franc.	350·—	400 —
1 Frank szwaj.	700·—	750 —
1 Ł Sterling	16500·—17500·—	
1 Dollar amerykański	5000·—	5300·—
1 Dollar kanadyjski	4500·—	4800·—
Marki niem. (po 1000)	4950·—	5350 —
» » (po 100)	4850·—	5250·—
» » drobne	4750·—	5150·—
Lei rumuńskie (500)	4600·—	5000·—
Lei rumuńskie drobne	4500·—	4900·—
Liry włoskie	180·—	220·—
Czeskie korony	6200·—	6600·—
Korony austr. niem. stemplowane	320·—	340·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	17500·—18500·—	
» na Paryż	350 —	410·—
» na Zurych	700 —	750·—
» na Pragę	6300 —	6800 —
» na Wiedeń	325·00	345·—
» na Berlin	5200·00	5500·—
» na Nowy Jork	4900 —	5200 —
» na Medyolan	180 —	220·—
» na Bukareszt	4600·—	5000·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7%.	

—ooo—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 23. września 1921.

P. T. H. I—III. 1100—1300, Impex 375 425, Polski Glob 800—900, Żegluga Polska 375—425, Zieleniewski I-II 10000 10500, Parowozy 1450—1550, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3700—3900, Lemiesz 7800—8200, Automotor 1900—2100 Polska Nafta 2700—3100, Siersza el. 2400—2800 Oikos 6000—6500, Pezet 1150 1250, Trzebinia tłuszcz. 4300—4600, Krakus 3000—3300, Ćmielów 3900—4100 Górka 9600—10000, Siersza 11000—11500 T. P. G 8900—9300, Chodorów 4800 5100. Pocisk 0000—0000.

Dolary ameryk. 5200—5400, marki niem. 5000—5300, korony austr. 3·10-3·40 kor. czechosł. 6000—6300, franki fr. 380, 410, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 00·00—00·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—oo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 23. września 1921.

Dolary amer. 5650—5550, Marki niem. 59·00—53·50, Berlin 54·00—53·50, Londyn 21.500, Nowy Jork 56·50, Praga 69·00, Paryż 410—405, Nafta 3000, Wiedeń 342·50—338·50.

—ii—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 23 b. m. Berlin 5·40, Praga 6·80, Nowy Jork 579·—, Austr. noty kor. stempl. 0·37, Budapeszt 0·77, Bukareszt 5·30, Wiedeń 0·52, Medyolan 24·05, Zagrzeb 2·65, Warszawa 0·10, Paryż 41·30, Londyn 21·67.

Kursa giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń. (PAT). Giełda wiedeńska z 23. września:

Renta majowa 123·00, austr. renta koronowa 121·00, węgierska renta koronowa 310·00, Losy tureckie 8.30·—, Renta lutowa 125·00, Anglobank 2749·—, Bankverein 1620·00, Bodenkreditanstalt 3100·00 Kreditanstalt 1750·—, Bank depozytowy 495·- Laenderbank 3505.00, Merkury 1185, Unionbank 1475·—, Żiwnosteńska banka 0000·00, Kolej północna 39800·—, Kolej. południowa 4450—, Alpiny 10010·—, Berg und Huetten 21.950·, Krupp 4740·00, Poldihütte 9400·00, Prager Eisen 25.000·00, Rima 7775·—, Skoda 10590·—, Zieleniewski 3700·—, Apollo 9800·—, Fanto 51.200·— Galicia 71.000·—, Schodnica 00·000·—, Galic. Karpaty 00·000—, Koleje austryackie 0000·—, Losy węgierskie 000·—, Prioritety kolei półn. 5170·— Bank obrótowy 950·— Kolej Lwów-Czern. 5500·— Siersza 0000·—·

NADESŁANE.

Z okazyi zaręczyn p. Poli Szapirówny z p. P. Balkiem gratuluje serdecznie
11708 firma »Empe«.

Jasnej przyszłości życzy swemu kochanemu A. H. Dr. Knopfowi w dniu zaślubin
11711 Związek »Agudath Herzl« w Przemyślu.

Bernard Bialer—Rózia Kesslerówna
zaręczeni w wrześniu 1921. 11713

Pannie Rózi Kenschównie i p. Natanowi Getreuowi składa wiązankę szczerych życzeń do ich zaręczyn. Dora Hermanówna. 11720

Herman Frankel — Adela Schapira
Lwów Brody
zaręczeni w wrześniu 1921. 11751

Herman Nadel — Malwina Gartnerówna
Lwów
zaręczeni w wrześniu 1921. 11736

Z okazyi zaręczyn kocha ego wujka Tobiasza Kellera z Dobrostan z kuzynką Anną Kellerówną z Gródka Jagiellońskiego życzymy różowej przyszłości
Fryderyka i Herman Nadel
11737 z narzeczoną.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11452
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Akademik poszukuje pokoju umeblowanego z wiktem lub bez. Zgłoszenia pod »A. W.« do Adm. »Chwili«. 11707

Zamienię 3 pokoje z komfortem w Stanisławowie na 2—3 z komfortem we Lwowie. Zgłoszenia pod I. A. w biurze Brücka, Kościuszki 2. 11557

Bezdzietne małżeństwo poszukuje umeblowanego pokoju ewentualnie ze wspólną kuchnią przy lepszej rodzinie. Pośrednictwo nie wykluczone. — Wiadomości z grzeczności Friedländer, Lwów, Brajerowska 11 a. 11717

Panna z dobrego domu poszukuje umeblowanego pokoju z osobnem wejściem. = Czynsz wedle umowy. Listowne zgłoszenie pod R. K. do Admin. »Chwili« 11444

Lokal do odstąpienia na bocznej Akademickiej, nadający się na biuro lub salon modniarski. — Wiadomość między 2—4 Heller. Żółkiewska 74, III. Oficyny, II. p. 11722

Przyjmę na mieszkanie dwóch lub trzech studentów ewent. z wiktem. Wiadomość w Adm. 11705

WOLNE POSADY.

Poszukuję lepszej osoby, izraelitki, do gospodarstwa i kuchni do dwojga osób. Piekarska 23, drzwi 3. 11716

Rutynowanego koncypienta obznajomionego z praktyką prowincyonalną i naftową poszukuje adwokat Dr. Kalmus w Nadwórnej. Uprasza się o oferty z zapodaniem referencyi. 11718

Adwokat Dr. Weitz, Podleskiego 10, poszukuje koncypienta ze substytucyą. Warunki korzystne. Zgłoszenia 4½—6½. 11746

Bony do 5-letniego dziecka poszukuję. Zgłoszenia pod »H. R.« do Biura ogłoszeń, Brücka, Kościuszki 2. 11739

RÓŻNE.

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 4190

Wapiennik na zachód od Lwowa 4 klm. od stacyi kolejowej do zamiany na realność we Lwowie. Bliższych informacyi udziela Dr. Michał Engel, adwokat we Lwowie, Batorego 6/I., zastępca właściciela wapiennika. 11564

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11689

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Mezanin. 11130

Kupię 60 wagonów sortowanych zimowych jabłek, wzory pożądane. Zgłoszenia z grzeczności Skład maszyn do pisania Mellera, Lwów, plac Smolki l. 1. 11666

Roboty szkolne na płótnie, sprzedaję, haftuje i wybiera Kazimierzowska 21. 11577

Prawdziwą kasę Wertheima, maszynę z widocznem pismem, znakomity bilard Seyferta sprzeda Dołkowski, Zimorowicza 6. 11719

Łóżko, lampa salonowa stojąca, portyery, naczynie kuchenne, porcelana, pościel i inne rzeczy do sprzedania. Mochnackiego 22, między 3—5 11710

Chcę kupić pianino w pierwszym rzędzie firmy Blüthner albo Seiler. Oferty: »A. D.« Biuro anonsów Brücka, Kościuszki 2. 11738

Kamienica III. piętr. z komfortem i wolne mieszkanie z 6 pokoi ewentualnie z wykwintnem urządzeniem w śródmieściu do sprzedania. Oferty: »Amerykanin« do Administracyi. 11743

Dom spedycyjny i komisowy

„SPEDOPOL“

Ska z ogr. odp. **Centr. B: Kraków, Floryańs'a 25.** Telef. Nr. 2017

Oddział we Lwowie

ul. MOCHNACKIEGO 6 (róg placu Akademickiego)

Zastępstwa we wszystkich pogranicznych i portowych stacyach. Usku — tecznia wszelkiego rodzaju ekspedycye w kraju i zagranicą.

Wagony zbiorowe. UBEZPIECZENIA. — SKŁADY TOWARÓW WOZY MEBLOWE. 1516

POSAD POSZUKUJĄ.

Magister farmacyi z praktyką wielkomiejską poszukuje posady. Zgłoszenia: magister Reichbaum Tarnopol, Tarnowskiego 3. 1166

Młoda pani władająca językiem angielskim, niemieckim i polskim, poszukuje miejsca jako bona do dzieci młodszych. Zgłoszenia pod »English« do Administracyi »Chwili«. 116

Doktor praw poszukuje posady koncypienta. — Administracya pod »Koncypient«. 11693

Magister farmacyi z praktyką wielko i małomiejską poszukuje posady we Lwowie lub na prowincyi. Do Administracy pod »Magister«. 11588

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z kapitałem celem założenia fabryki. Lokal frontowy i pracownia we własnym domu. Zgłoszenia do Administr. pod »S«. 1175

Poszukuję spólnika z większym kapitałem celem rozszerzenia dobrze prosperującego sklepu bławatnego Wiadomość: Meisels, Rzeźnicka 20. 11714

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«

sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 19901

Sal nowych form towarzyskich, nauki dobrego tonu, eleganckiego znalezienia się w towarzystwie, salonowego języka polskiego, niemieckiego, pięknego stylu, w pisaniu, literatury, historyi, udziela literacko wykształcona nauczycielka ulica Kleparowska 4, II. p. 1166

Ogłoszenia.

WAZELINA marki Columbia

W BECZKACH.

WAZELINA marki Columbia

blaszanych pudełkach à 1 kg. najlepszej jakości poleca

FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887

„COLUMBIA“

L. Wittels, Lwów, Panieńska 9.

Mieszkanie w Warszawie

złożone z 6 pokoi, kuchni etc. z komfortem

ZAMIENIĘ

na podobne 11715

Mieszkanie we Lwowie.

Zgłoszenia pisemne należy przesyłać pod szyfrą ZAMIANA« do biura dzienników i ogłoszeń Brücka Lwów, Kościusz i 2.

WOLNE POSADY.

Poszukuje nauczyciela hebrejskiego dla chłopca 10 letniego Dr. Weiss, Żulińskiego 10, oficyna I. 11740

Poszukuje się panny do dzieci. Zgłoszenia pisemne wraz z podaniem warunków do Biura dzienników i ogłoszeń Scherer, Pasaż Hausmana.

Złote obrączki ślubne

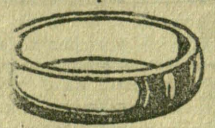

14 karat. sztuka Mk. 500

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER

H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10630

WITAM!

Przyjezdnym gościom poleca się sztuczna farbiarnia i chemiczna pralnia

„Czystość“

plac Bernardyński 15

Kantor przyjęć plac Strzelecki 1

Farbuje i czyści chemicznie wszelką garderobę. — Na żądanie wykonuje w przeciągu 24 godzin. 11721

Pasy skórzane (wiedeńskie) we wszelkich wymiarach, kowalskie, ślusarskie i artykuły **NARZĘDZIA TECHNICZNE** poleca

WENTYL Lwów, Gródecka 36.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

E. F. **E. F.**

najpewniejsza angielska umeblowana poleca **S. Feder,** Lwów, Sykstuska 7.

Wysyłka na prowincyę dyskretnie i opłatnie za nadesłaniem 600 Mp. za tuz.

Artykuły elektrotechniczne

jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i t. p. można nabyć hurtownie we firmie 11724

Kraus i Rabinowicz,

LWÓW, ul. Św. STANISŁAWA l. 2.

MEBLE

pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca

SKŁAD MEBLI

JAKÓB SEINFELD

LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —

H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą »«

Papę dachową i Asfalt

hurtownie i detalicznie. — Ceny konkurencyjne

FABRYKA PAPY **W. ŻARLIŃSKI**

Stanisławów, Sapieżyńska 10. Tel. 130

WIEDEŃSKIE i WARSZAWSKIE **KOPYTA**

— **oraz wszelkie przybory szewskie** —

poleca hurtownie i detalicznie

B. SCHNAPKA, Lwów, Gródecka 1 (róg Krasickich).

Raglany angielskie

w Magazynach Konfekcyi męskiej i dziecinnej

Körner

Lwów, Trybunalska 6. 11313

BATERYE elektr., Miha Gold

4—8 godzin pol ca **Fa Michał Hacker**

Lwów, Kazimierzowska 4.

Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 1115

Pasy transmisyjne

skórzane fabryki wiedeńskiej

FLESCH-GERLACH-MORITZ

do sprzedania. Bliższa wiadomość u firmy 11601

Samuely i Landau, Lwów, ul. 3-go Maja l. 15.

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper. »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Dzisiejszy numer zawiera 12 stronic.

Nr. 965 Lwów, poniedziałek 26. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

Cena egzemplarza 2 Mk.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20.000 Mkp.
Fól stron cy	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

„PION"

Zakłady Przemysłowe we Lwowie
ul. Lwowska 48. Telefon 4-7-6
na „Targach Wschodnich"
pawilon prow. »F« grupa VIII.
stanowisko 15. 11803

Targi Wschodnie.

Lwów 25. września.

(w) Dla miasta Lwowa i kraju całego dzień dzisiejszy stanowić będzie ważną datę jako dzie ńotwarcia pierwszych „Targów Wsc od ich". Po ja any: „pierwsz c.", gd z nie ulega wątpliwości, że Targi Wschodnie staną się instytucyą stałą. Już z samego faktu, że idea urządzenia „Targów" w jednym i tymsamym niemal czasie powstała w różnych środowiskach handlu i przemysłu i w różnych krajach, świadczy o tem, że nie jest ona wymysłem sztucznym, ale że wypływa logicznie z panujących stosunków i jest organiczną konsekwencyą istniejącego stanu rzeczy.

Na rumowisku życia gospodarczego, jakiem jest obecnie cała środkowa i wschodnia Europa, trzeba rozpocząć budowę nowych fundamentów. Spustoszenia, wywołane wojną i przewrót polityczny zerwały i poplątały misterną sieć stosunków między produkcyą, handlem i konsumcyą i wywołały zupełną dezoryentacyę. W wielkiej, rzec można nawet, w przeważnej części niemożliwą okazała się restytucya dawnych, przedwojennych stosunków handlowych między kupcami a producentami, a stąd zrodziła się dla jednych i drugich potrzeba szukania nowych stosunków, nowych źródeł zakupu i nowych możliwości zbytu. Potrzebie tej służyła wprawdzie i służy (w pierwszym rzędzie reklama, ta jednak okazała się niewystarczającą. Reklama zwraca wprawdzie uwagę na źródła produkcyi i zakupu i stanowi dobry drogowskaz dla szukających atoli nie uchyla niepewności i wątpliwości, wywołanych nieznajomością jakości towarów reklamowanych, tudzież zdolności i rozmiarów produkcyi. Poszukiwanie zaś wedle wskazówek reklamy jest często żmudne, kosztowne i połączone z dużą stratą czasu.

Zadaniem „Targów" jest ułatwienie interesowanym nawiązania wzajemnych stosunków handlowych, umożliwienie producentom demonstrowania swych wytworów wobec szerokiego grona poszukujących i danie tym ostatnim sposobności poznania źródeł produkcyi i jakości towarów, tudzież stworzenie sposobności zawarcia stosunków handlowych każdemu najbardziej odpowiadających. Na małej stosunkowo przestrzeni skupiają „Targi" produkta różnych, po całym kraju rozprószonych a także zagranicznych wytwórni i składowni i stanowią temsamem nietylko żywą niejako reklamę, ale także wystawę wzorów, wedle których wartość i przydatność wytworów ocenić się daje.

Z tych względów posiadają Targi wśród dzisiejszych stosunków bardzo doniosłe znaczenie i posiadać je będą tak długo, jak długo w miejsce potarganej sieci stosunków handlowych dawniejszych nie wytworzy się sieć nowa, odpowiadająca zmienionym stosunkom politycznym i gospodarczym.

Dla miasta Lwowa i całego kraju posiadają Targi Wschodnie znaczenie szczególnie ważne. Pod panowaniem austryackiem stanowił kraj ten pod względem gospodarczym tylko kolonię, w której samodzielna produkcya i samodzielny handel rozwinąć się nie mogły, gdyż przygniatała je konkurencya bardziej rozwiniętych prowincyj zachodnich, które nieskrępowane żadnemi granicami politycznemi lub celnemi mogły swobodnie ogarniać swym wpływem kraj cały aż do najbardziej na wschód wysuniętych zakątków. Stosunki się zmieniły. Rodzimy przemysł znaleść może ochronę celną przed konkurencyą produktów zachodnich a dla handlu otwierają się niebywałe perspektywy na wschód, ku krajom, stojącym na niższem poziomie gospodarczym, dla których miasto nasze stanowi najbliższe, z zachodem jeszcze komunikujące się środowisko handlowe. Wprawdzie zamknięte są jeszcze wrota ku nim i przewidzieć nie można, kiedy naoścież się otworzą. Ale pod naporem gospodarczych potrzeb chwiać się już poczynają kolczaste zapory i rychło patrzeć, jak znikną zupełnie i wartkim prądem toczyć się poczną ku sobie fale zdrowego handlu z obu stron. Chwilę tę trzeba odpowiednio przygotować i baczyć na to, by handel wschodu nie ominął te-

Pod jakimi warunkami obejmie prof. Michalski ministerstwo skarbu.

Warszawa, 24. września (tel. wł. eg.). Gabinet p. Ponikowskiego nie zdążył jeszcze nawiązać kontaktu z Sejmem, a już pojawiają się pogłoski o możliwości nowego przesilenia rządowego.

Prof. Michalski, któremu zaproponował p. Ponikowski objęcie teki min. skarbu, uzależnił objęcie teki od warunków bardzo trudnych do spełnienia. Mianowicie prof. Michalski zażądał uchwalenia przez Sejm w najbliższych dniach ustawy powołującej nadzwyczajną Radę Finansową z uprawnieniami ustawodawczemi, zniesienia ustawy o ośmiogodzinnym dniu pracy, dalej wstrzymania wykonania ustawy o reformie rolnej przy równoczesnem uchwaleniu nowej emisyi banknotów.

Te uchwały miałby powziąć Sejm w czasie interregnum w ministerstwie Skarbu, poczem prof. Michalski objąłby tekę. Wystarczy rozmawiać z posłami, aby dojść do przekonania, iż ugrupowania chłopskie najkategoryczniej zaprotestują przeciw zawieszeniu ustawy rolnej, a stronnictwa robotnicze użyją wszelkich im do dyspozycyi stojących środków, by nie dopuścić do zanulowania ustawy o 8-godzinnym dniu roboczym.

Warszawa. (E. E.). 24. bm. rano układy z kandydatem na ministra skarbu p. Michalskim nie odbywały się. Natomiast — jak pisze „Przegląd Wiecz." — Rada min. o 4-ej popoł. rozważać będzie jego wczorajsze propozycye. W kołach rządowych panuje pogląd, że warunki p. Michalskiego będą przyjęte. W związku z tem toczą się rokowania między p. Ponikowskim a przywódcami klubów.

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg.). Poza wyszczególnionymi powyżej warunkami postawionymi przez prof. Michalskiego, zaznaczyć należy, iż plan, przy pomocy którego prof. Michalski dąży do uzdrowienia stosunków finansowych, polega na daninie powszechnej, podwyższeniu istniejących podatków bezpośrednich, ustanowieniu nowych podatków, zaprowadzeniu jak najdalej idących oszczędności oraz reform w dziedzinie innych resortów. Plan powyższy stanowi przedmiot rozważań Rady Ministrów.

Rozwiązanie kwestyi Górnego Śląska odroczone.

Paryż. (Pat). Genewski sprawozdawca „Information" donosi, że komisya dla uregulowania kwestyi Górnego Śląska aż do ostatnich chwil objawiała pewien optymizm i spodziewała się rychłego rozwiązania kwestyi górnośląskiej. Sprawozdawca gubi się w domysłach, czy idzie tu o jakieś sprawozdanie rzeczoznawców, czy też o notę rządu angielskiego, która unicestwiła uchwałę, jaką miano już powziąć. Sprawozdawca zapowiada wyjaśnienie tej sprawy i dodaje, że w każdym razie rozwiązanie kwestyi górnośląskiej zostało odroczone.

Londyn. (Pat). „Evening Standard" donosi, że decyzya komitetu specyalnego, który zajmuje się kwestyą górnośląską nie będzie ogłoszona przed upływem miesiąca. Wyłoniła się myśl, aby urządzić plebiscyt tych mieszkańców, którzy najbardziej sprzeciwiają się podziałowi kraju.

Londyn. (Pat). „Exchange" donosi z Genewy: Jest rzeczą prawdopodobną, że decyzya w kwestyi Górnego Śląska będzie powzięta przez Radę Ligi narodów jeszcze przed 1. października br. — przypuszczalnie na kilka dni przed zakończeniem sesyi Ligi narodów. Przedstawiciele Hiszpanii, Brazylii, Chin i Belgii, którym przekazano sprawę górnośląską spotykają się prawie codziennie i odbywają poufne narady. Da Cunha wyraził się, że obrady postępują.

—ooo—

go miasta i kraju i nie poszukał sobie ujścia gdzieś dalej poza nimi lub ponad nimi.

W obliczu tego zadania, którego spełnienie jest jednolitym, podzielić się nie dającym warunkiem dalszego pomyślnego rozwoju tego miasta i kraju całego, należałoby skupić wszystkie siły w wspólnym wysiłku, tembardziej, że całe życie gospodarcze Polski ugina się aż do samej ziemi pod ciężarem góry błędów, od trzech lat bez przerwy popełnianych. Odbywanie „Targów" pod hasłem: „swój do swego", byłoby osłabieniem, jeśli nie zupełnem unicestwieniem całego oczekiwanego efektu. Gdyby „Targi Wschodnie" — jak tego zdają się życzyć sobie politycy z „Rozwoju" miały być istotnie tylko miejscem agitacyi szowinistycznej, w takim razie Lwów byłby dla nich miejscem bardzo nieodpowiedniem. Lwów bowiem rozwinąć się może tylko zapomocą handlu z wschodem, albo nie rozwinie się wcale. Opieranie zaś tego handlu z wschodem na fundamencie szowinistyczno-narodowym rokowałoby mu jak najgorsze nadzieje.

Walka przeciw kupiectwu żydowskiemu prowadzona pod hasłem „narodowem" a nie pod hasłem uczciwości i zdolności kupieckiej trąci wogóle średniowieczem i rokuje co najwyżej następstwa, owych wieków godne. Gdyby Targi Wschodnie miały się stać terenem paraliżowania uczciwych wysiłków kupiectwa żydowskiego — przyniosłyby krajowi więcej szkody aniżeli pożytku.

Kupiectwo żydowskie nie chce prowadzić narodowej walki w handlu. Zaczepione jednak i atakowane, potrafi się bronić. Wskazanem byłoby więc, by na Targach Wschodnich, które się dziś rozpoczynają i do których się tyle przywiązuje nadziei, nie rzucał się zbyt jaskrawie w oczy ten „rozwojowy" kwiatek produkcyi krajowej: „hucia na żydów", gdyż ani o feniga nie powiększy wartości żadnego wystawionego przedmiotu, a niejednego z szukających odstręczy. Pożądanem jest, by Targi Wschodnie odbyły się pod znakiem zgody.

Poseł Dr. Thon u premiera Ponikowskiego

Warszawa. Na onegdajszej konferencyi z nowym prezydentem ministrów, poseł dr. Thon podniósł m. in. konieczność wniesienia do sejmu noweli do ustawy o spoczynku niedzielnym, która to ustawa rujnuje gospodarczo ludność żydowską i przez to szkodzi również interesom państwa. Również zażądał pos. Thon przyspieszenia rewizyi procesu rabina Szapiry z Płocka, który został skazany na karę śmierci, oskarżony o niesienie pomocy bolszewikom podczas zeszłorocznej inwazyi.

Premier przyrzekł postarać się o przyspieszenie rewizyi procesu.

Spis ludności żydowskiej przesunięty do 5 października.

Kraków. „Nowy Dziennik" dowiaduje się, że na skutek interwencyi klubu posłów przy Tymcz. Żydowskiej Radzie nar., centralny Urząd statystyczny w interesie sprawnego przeprowadzenia spisu zarządził, by ze względu na uroczyste święta żydowskie odroczono spis ludności w dzielnicach o większości żydowskiej do dnia 5. października. Szczegółów tego zarządzenia na razie brak.

Rewizye w redakcyach żydowskich

Warszawa, 24. września (tel. wł.). Władze zarządziły dziś popołudniu rewizyę w redakcyach niektórych dzienników żydowskich pod pozorem poszukiwania antypaństwowych druków. Gdy organa rewizyjne zjawiły się w lokalu redakcyi „Najer Hajnt" na skutek przedstawienia posła Gruenbauma u władz wyższych, rewizyi zaniechano. W redakcyi „Momentu" rewizyi nie przeprowadzono.

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. —

W niedzielę 25. b. m. o godz. 3·30 pop. Benefis Pani E. Dorf daną będzie operetka
Zbłąkana owieczka.

O godz. 7·30 wieczór
Na pograniczu dwóch światów
(DER DYBYK).
Legenda dramatyczna w 3 aktach. — Sz. Anskiego.

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

8 klasowe gimnazyum żyd. w Koninie poszukuje ukwalifikowanego polonisty, matematyka, fizyka dla klas wyższych i nauczyciela rysunków. Warunki wedle uchwały Związku. Zaw. naucz. szkół średnich żyd. a dla polonisty specyalne. — Zgłoszenia telegraficzne do Dyrektora Dra Tenera w Koninie. 11748

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił Lwów, **Sykstuska 37**, (róg Słowackiego).

ŁAŹNIA i WANNY
ul. Żółkiewska (obok rampy kolejowej)
Codziennie równocześnie oddziały osobne dla pań i panów. W PONIEDZIAŁKI i ŚRODY od godz. 1 w południe duża łaźnia dla pań, zaś dla panów mała. WIELE KABIN Z WANNAMI. — Komfort. bielizna, woda źródlana, para na kamień

LEKARZ CHORÓB DZIECIĘCYCH
Dr. S. HESCHELES
ul. Zyblikiewicza 31, ord. 3—5.
stosuje leczenie sztucznem górskiem słońcem (lampa kwarcowa).

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12—3. 10985

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dr. W. Grob i H. Grob
LWÓW, LEGIONÓW 29. 11157

TARGI WSCHODNIE

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg.). Na uroczyste otwarcie Targów Wschodnich odjechał dziś z Warszawy osobnym pociągiem Naczelnik Państwa, grupa posłów sejmowych z marszałkiem Trąmpczyńskim na czele oraz prawie wszyscy przedstawiciele dyplomatyczni akredytowani przy Rządzie Polskim.

Wywiad z Konsulem angielskim.

Konsul angielski Pan Whithead w następujący sposób wyraził się o „Targach Wschodnich":

„Targi Wschodnie" we Lwowie mają nieocenioną wartość dla miasta i Państwa. Dla osiągnięcia pewnego sukcesu potrzebną jest współpraca wszystkich czynników. Cel osiąga się przez czyn, nie przez zapowiadanie go. Być może, że pierwsze Targi nie dadzą finansowo tego wyniku, jaki jest ogólnie spodziewany, jednakowoż należy uważać te pierwsze targi jako eksperyment, który dostarczy nieocenionych nauk i wskazówek na przyszłość. Pierwsze „Targi Wschodnie" pouczą społeczeństwo polskie, jakie należy przedsięwziąć zmiany w celu osiągnięcia całego polepszenia na przyszłość. Pan Konsul wyraża żywe ubolewanie, że na pierwszych targach firmy poza-europejskie nie są reprezentowane w dostatecznej ilości, jakkolwiek rynek wschodni, do którego najkrótsza i najdogodniejsza droga prowadzi właśnie przez Polskę, jest niewyczerpalnym wprost odbiorcą na wszelkiego rodzaju towary. Spodziewać się należy, że w przyszłości Ameryka i Anglia w zrozumieniu ważności „Targów Wschodnich" obeśle znacznie liczniej. Z drugiej zaś strony polski przemysł tekstylny, drzewny i naftowy, jest tak rozwinięty, że rozporządza znaczną ilością wytworów celem zaspokojenia rynków sąsiednich. Pan Konsul zdaje sobie doskonale sprawę z trudności istniejących w młodem Państwie, które uzyskało nareszcie wolność po długich latach niewoli pewny jest jednakowoż, że przy odpowiedniem natężeniu sił społecznych, wytwórczość polska podniesie się i stanie się tak silną, że na każdem polu będzie w możności podjąć walkę z zagranicą.

Następujący przedstawiciele angielskiego kupiectwa biorą udział w „Targach Wschodnich".

Mr. R. E. Kimens, H. B. M. Commercial Secy, British Legation.

Mr. E. de F. Savery, H. B. M. Consul General.

Mr. King. Anglo-Polisch Bank.

Pan Konsul zaprosił samorzutnie Pana Cameron, Konsula angielskiego z Czerniowiec na „Targi Wschodnie".

Do wzmożenia ruchu transytowego z Anglii i Ameryki przyczyniłoby się znacznie polepszenie warunków transportowych między Gdańskiem a Lwowem, która to linia kolejowa jest główną arteryą życia handlowego Europy.

Związek narodów odrodzonych.

Z inicyatywy grupy Polaków powstało w Warszawie w styczniu br. zrzeszenie pod nazwą „Związek narodów odrodzonych". Ideę swoje propaguje liga, między innymi zapomocą pisma tygodniowego pt. „Przymierze", na którego łamach pojawiają się ciągle artykuły, dotyczące kwestyi bliskiego Wschodu.

Prócz tego organizują się oddziały tego Związku w Helsingforsie, Rydze i Mitawie. Do Centralnego Komitetu wchodzą delegaci polscy, fińscy, estońscy, łotewscy, czescy, białoruscy, ukraińscy, kubańscy i gruzińscy.

Polityczny cel tej organizacyi — to stworzenie bloku obronnego przeciw Niemcom i Rosyi — niedopuszczenie do ponownego połączenia się tych dwóch wrogich potęg, i walka ekonomiczna, przeciw zalewowi obcych kapitałów i wzmożenie własnej wytwórczości.

Na nasze Targi zjadą się przedstawiciele wielu z tych narodów i dziennikarze pism zagranicznych. Przesądy szowinistyczne, dzielące dotychczas jeszcze poniekąd owe odrodzone narody nieprzebytym częstokroć murem, najłatwiej dadzą się usunąć na gruncie handlowym, do czego znakomicie się bezwątpienia przysłużą „Targi Wschodnie".

Wpływ »Targów Wschodnich« na spadek walut zagranicznych.

Dzienniki wiedeńskie podają, że podczas Targu wiedeńskiego zaznaczyła się wybitnie tendencya zniżkowa obcych walut, co równocześnie wpłynęło na popyt za koroną.

Prosta analogia każe się spodziewać tego samego pomyślnego rezultatu w bliskiej przyszłości i u nas w wzmożonym ruchu handlowym z zagranicą, na skutek tranzakcyi i umów zawartych na „Targach Wschodnich".

Nowy dostęp Polski do portów Morza Czarnego.

Dzienniki rumuńskie w Jassach podają szczegóły projektu nowej linii kolejowej między Jassami a Gałaczem. Linia ta wynosić będzie 175 kilometrów.

Przeprowadzić ją mają wzdłuż koryta Prutu w kierunku Jassy—Radukanieny, Fasz—Felczin—Bereszty. Od Bereszty dalej łączy się

z linią Berlad—Gałacz. Ponieważ obecnie jest już budowa linii Dorochoj—Nowosielice i Dorożeni—Ickany w pełnym toku, przeto po ukończeniu całej trasy Polska uzyska bezpośrednie połączenie z portami Morza Czarnego ze względu, że Targi Wschodnie, całemu handlowi ze wschodem zarówno wewnętrznemu państwa polskiego jakoteż tranzytowemu, torują drogę przez Lwów i Wschodnią Małopolskę, jest otwarcie nowej linii przez Rumanię dla naszej ekspanzyi ekonomicznej na Wschód wypadkiem bardzo pomyślnym i wskazuje, że ta droga właśnie ma dla handlu polskiego największe znaczenie.

Podwyżka taryfy kolejowej

Warszawa. (Pat). Z powodu znacznego zwiększenia się kosztów eksploatacyi kolei polskich, ministerstwo kolei żelaznych zarządziło podwyższenie taryfy osobowej, od dnia 1. października br., mianowicie o 122 procent do 197 proc. od opłat dotąd pobieranych. Ustanawiając opłaty jednostkowe równe w III klasie 4 Mk. za 1 klm., w II klasie 8 Mk. a w I klasie 12 Mk. Równocześnie ministerstwo kolei żelaznych podwyższa o 100 proc. opłaty pobierane za bagaż, które stanowić będą od 1. października br. 4 Mk. od 10 klg. i od 10 klm. w pociągach zwykłych, a 6 Mk. w pociągach pospiesznych. W związku z tem jako rekompensatę podnosi się o 100 proc. maksymalną normę swojej odpowiedzialności za zaginięcie, brak wagi lub uszkodzenie bagażu, która to norma od daty wskazanej stanowić będzie 400 Mk. na 1 klg.

Polska a Rosya

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg). „New York Herald" utrzymuje, że zerwanie stosunków dyplomatycznych między Polską a Rosyą oczekiwać należy 1. października. Jakkolwiek do otwartej wojny nie przyjdzie, uważa jednak wspomniany dziennik, że z powodu gromadzenia wojsk na granicy starcia staną się nieuniknione.

Rząd polski nie konferował z drem Petruszewiczem

Warszawa. (Pat). Biuro prasowe min. spraw zagran. komunikuje, że wiadomość podana przez pisma ukraińskie w Lwowie o tem, jakoby w dniach 11 i 12 bm. w Wiedniu delegacya polska prosiła o audyencyę u dra Petruszewicza i członków rządu ukraińskiego — jest niepraw dziwą. Rząd polski nie wysyłał do Wiednia żadnych delegatów dla pertraktowania z drem Petruszewiczem.

—0—

Narady polsko-czeskie.

Warszawa. (Pat). Delegaci rządów polskiego i czechosłowackiego prowadzą od samego początku bardzo intenzywne narady. Dotychczas odbyły się już dwa posiedzenia podkomisyi ogólno handlowej. Wczoraj o godzinie 5-ej popołudniu rozpoczęły się obrady podkomisyi granicznej w ministerstwie spraw zagranicznych. Dziś wieczorem niektórzy członkowie delegacyi czechosłowackiej z p. Prokopem Maksą na czele wyjeżdżają specyalnym pociągiem do Lwowa na otwarcie Targów Wschodnich.

—0—

Generalna dyrekcya państwowych Zakładów naftowych we Lwowie

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg.). W ministerstwie skarbu został zlikwidowany Urząd Naftowy, którego agendy przekazano min. Przemysłu i Handlu. W temże ministerstwie utworzono specyalny wydział dla spraw naftowych oraz generalną dyrekcyę państwowych zakładów naftowych z siedzibą we Lwowie.

—

WAŻNE dla zwiedzających TARGI WSCHODNIE!
Maszyny do Pisania
do Rachowania
do Powielania
Przybory do tychże
Amerykańskie urządzenia biurowe
PIERWSZORZĘDNY FABRYKAT!
EMIL URICH »« LWÓW »« Trzeciego Maja l. 7. »« Telef. 505. »«
Zakład przepisywania i szkoła pisania na maszynach rożnych systemów. 11788

Po bolszewiku

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg.). Na stacyi pogranicznej Pogoriegołe czerezwyczajka zatrzymała dwóch polskich kuryerów dyplomatycznych wiozących pocztę oraz przedmioty dla repatryantów polskich z Rosyi. Kuryerów zrewidywano, zabrano im wszystkie rzeczy i puszczono do figury z powrotem do Warszawy.

—

Benesch — Schober

Wiedeń. (Pat). Pol. Korresp. donosi: Spotkanie między drem Beneszem i kanclerzem Schoberem nastąpiło wczoraj przed południem w Hamburgu. Konferencya dotyczyła całokształtu polityki a także kwestyi zachodnich Węgier oraz możliwości rozwiązania tej kwestyi, gwarantującej spokój Europie środkowej. Wieczorem dr. Benesz odjechał do Pragi.

Wiedeń. (Pat). W pierwszych dniach przyszłego tygodnia dr. Benesz spotka się ponownie z drem Schoberem. „Der Abend" donosi, że propozycya dra Beneszą, uczyniona Austryi za zgodą rządu węgierskiego, przewiduje oddanie Węgrom Szopronia w zamian za część komitatu Wieselburg, któraby miała przypaść Austryi. „Wr. Allg. Zeitung" stwierdza, że sytuacya zaostrza się z powodu zajść granicznych prowokowanych ciągle przez powstańców węgierskich.

—

Tragedya kompozytora

Warszawa, 24 września (tel. wł. eg.). Dziś wieczorem w czasie koncertu w tutejszej Filharmonii dostał pomieszania zmysłów znany kompozytor Zdzisław Birnbaum.

—

Pamiętajcie o uchodźcach z Ukrainy!

—

Ogłoszenia.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci najwięcej H. GUTTERMANN
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Na jesień i zimę!
Raglany, kurtki i ubrania
w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167
Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

Karbidowe lampy rowerowe
ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346
Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka l. 26.

10% więcej niż każdy inny!
płacę za ZŁOTO, BRYLANTY i wszelką biżuteryę I. SELIGMAN LWÓW, pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

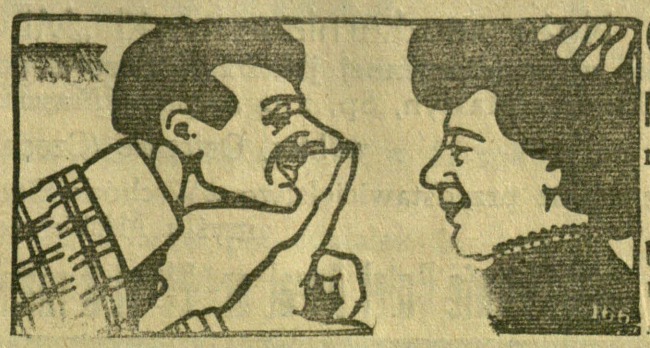

OSTRZEGAM
przed zakupnem od mego ojca
realności przy ul. Kochanowskiego 4
„ „ „ Kochanowskiego 6
„ „ „ Kochanowskiego 8
będących w stadyum procesu.
11535 Z poważaniem
Inż. Jan Ajozy Schumann.

PALTA ZIMOWE
w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej
Körner
Lwów, Trybunalska 6.
11313

Najradykalniejszy środek dla cierpiących na
PRZEPUKLINĘ
(dla Panów, Pań i dzieci).
Każdą, choćby najstarszą przekuplinę, nawet gdy operacya ani paski nie pomogły, leczymy zupełnie po osobistem przedstawieniu się bez boleści i skutecznie bandażami nowego patentów wynalazku mego i prof. Dra Raskal'a (Dyrektora szpitala św. Szczepana i pr. docenta w Budapeszcie). — Dla Pań damska obsługa. — Patenty we wszystkich państwach.
M. TILLEMANN, Kraków, ul. Zwierzyniecka 4
(obok Hotelu »Wiktorya«). 11749

TABARIN
na placu TARGÓW WSCHODNICH od dziś 25. bm. Restauracya Józefa Kordika Polsko francuska kuchnia pod korownictwem kuchmistrza Cark Mikołaja Gazorowa.
KABARET MIĘDZYNARODOWY
pod dyrekcyą Gryniewskiego o znakomitym zespole sił artystycznych: Odrobiński, — Tarnowska, — Duet Lux, — Krasaziw, — Marschanski, — Rutkowska, — Diubary, — Tropokaro — Kachanowska, — Lolita, — Cielińska,. Początek punktualnie o godz. 8.30 wiecz. Przed restauracyą koncert kapeli wojskowej pod osobistem kierownictwem kapelmistrza.

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Niedziela 25. bm. pop. 3.30 „Kościuszko pod Racławicami".

Niedziela 25. bm. wieczór o godz. 8.30 „Halka". Uroczyste przedstawienie z okazyi przybycia Naczelnika Państwa i otwarcia „Targów Wschodnich".

—II—

Repertuar Teatru Małego.

Niedziela 2. bm. wieczór 7.30 „Kaligula"
Niedziela 25. bm. „Małżeństwo Loli".
Poniedziałek 26. bm. „Małżeństwo Loli"
Wtorek 27. bm. „Niebieski 13", komedya w 3 aktach Herczoga.

—II—

Repertuar Teatru Nowość.

Wtorek 27. bm. „Hrabianka Foxtrotta", operetka w 3 aktach Stolza.
Środa 28. bm. „Hrabianka Foxtrotta". operetka w 3 aktach Stolza.

—II—

— **Z Teatru Małego.** »Małżeństwo Loli" doskonała, pełna humoru komedya znanego poety Henryka Zbierzchowskiego, której wznowienie w „Teatrze Małym" spotkało się z takiem uznaniem rozbawionej publiczności, powtórzone będzie w dniach 25. i 26 września 1921. Komedya Zbierzchowskiego grana jest doskonale z nieocenionym Grzymsem—Rasińskim na czele i nie straciła nic z swej świeżości, inwencyi i prawdy życia codziennego, które autor trafnie zaobserwował i z wielką plastyką przedstawił. „Teatr Mały" idealnie nadaje się na wystawienie tego rodzaju dzieł, jak to tragiczno-komiczne „Małżeństwo Loli".

— **Urząd pożyczek państwowych** przypomina, że termin wymiany świadectw tymczasowych na okaziciela 5 proc. krótkoterminowej pożyczki z roku 1920, oraz świadectw tymczasowych pożyczki długoterminowej wymienialnych w oddziałach PKKP. upływa z dniem 30. bm. (Pat).

— **Za zezwoleniem Dyrekcyi policyi** przez czas Targów Wschodnich od dziś kawiarnia »Warszawa« przy placu Smolki jest otwarta do godziny trzeciej w nocy.

— **Milionówka.** Przy dzisiejszem ciągnieniu 4 proc. państwowej pożyczki premiowej wygrana w kwocie miliona marek padła na numer 3,099.790.

— **Numerus clausus dla farmaceutów w Austryi.** Rząd austryacki ogłosił rozporządzenie, mocą którego zostaje zaprowadzony na uniwersytetach austryackich numerus clausus dla aspirantów farmaceutycznych. Zarządzenie to ma charakter przejściowy.

— **Dar barona Reizesa na rzecz państwa polskiego.** Swego czasu nabył baron Reizes na licytacyi w Wiedniu biurko Napoleona za sumę 13 milionów koron austr. Biurko to darował baron Reizes państwu polskiemu.

— **Rozstrzelanie bar. Ungera-Sternberga.** Rząd sowiecki podaje do wiadomości, że w Nowo-Nikołajewsku odbyła się publiczna rozprawa sądowa przeciw bar. Ungern-Sternbergowi. Oskarżony został skazany na śmierć. Wyrok bezzwłocznie wykonano. Oskarżenie obejmowało następujące zarzuty: 1. Poparcie i przeprowadzenie planów rozbójniczych przeciw rządowi sowietów. 2. Przygotowania zmierzające do upadku rządu sowietów i stworzenia monarchii z Michałem Romanowym na czele. 3. Masowe zamordowanie rosyjskich chłopów i robotników na Syberyi oraz chłopów chińskich.

—oo—

— **Wzywa się mieszkańców miasta** Lwowa, aby nie spieszyli tłumnie na dworzec kolejowy witać cygana Nyariego. Upraszam się natomiast, aby cały swój entuzyazm i wszystkie kwiaty zachowali na niedzielę wieczór, kiedy to Nyari zacznie koncertować w pięknej sali malachitowej kawarni „Warszawa". Nyari, słynny cygan, w którym swego czasu zakochała się aż do obłędu markiza włoska Tartoni, koncertować będzie jedynie w kawiarni „Warszawa" w czasie „Targów Wschodnich". (d).

—II—

— **Dziś Wieczór Ludwikowskiego** w Sokole Macierzy. Bilety w kasie.

—II—

WOLNE POSADY.

Poszukuję nauczyciela hebrejskiego do chłopca 10 letniego Dr. Weiss, Żulińskiego 10, oficyny I. p. 11740

Poszukuje się panny do 3 dzieci Zgłoszenia pisemne wraz z podaniem warunków do Biura dzienników i ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana.

Największa kawiarnia w Polsce
CAFÈ DE LA PAIX
położone w najpiękniejszym, centralnym punkcie miasta pl Maryacki l. 7, l. p. (wchód osobny
Rendez-vous świata przemysłowo-kupieckiego 11783
poleca swe wykwintnie urządzone salony stojące otworem do późna w nocy z osobnym a artamentem dla niepalących, osobnym epartamentem bilardowym i apartamentami dla gier towarzyskich. — Smyczkowy salonowy koncert przy udziale sił pierwszorzędnych od wieczora do późnej nocy.
Kawiarnia »De la Paix« podaje tylko najbardziej wyborowe napoje. w rozległej skali od kawy tureckiej do szampana, oraz wyborne ciasta i zimne mięsiwo, przednie co do jakości i sposobu podania. 11783

Pierwszorzędne jakości! Ceny konkurencyjne!
Maszyny i narzędzia rolnicze Maszyny do szycia słynnej marki „Katador"
Wirówki do mleka znanej marki „Vaca"
:-: Noże sieczkarniane marki „MEG" :-:
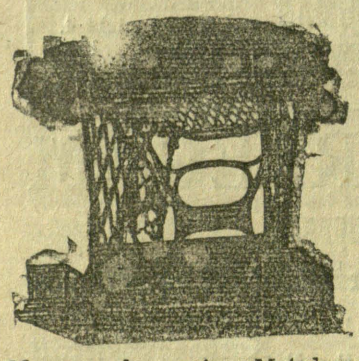
Maszyny do szycia »Matador«
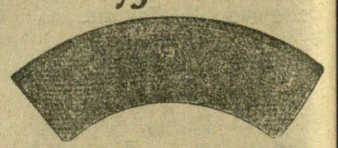
Noże sieczkarniane »MEG«
wszystko w przedwojennej jakości eksportuje do wszystkich części świata Twarzystwo Eksportu Maszyn, Sp. z ogr. por. (Maschinen-Eksporst Gesellschaft m. b. H.)
11805 w Mor. Ostrawie (Czechosłowacya),
Generalne przedstawicielstwo »Wschód« Spółka maszynowa z ogr. por. w Przemyślu Mickiewicza 7.
Interesentów przyjmujemy podczas »Targów Wschodnich« we Lwowie Hotel Royal nr. 24 I. p. codziennie od 9-12 przedpoł. i od 3-5 popoł.

Atrakcyjna=PREMIERA=Senzacyjna

Wytwórnia Pathego. Film monopolowy.
Zdjęcia ostre bez reflexu. Własność wypożycz. »Gloria«.

Istny strumień lawy gorejącej, zdziczenie i wyuzdanie. Przepiękny dramat dwuseryowy p. t.

RZEŹ ORMIAN

SERYA I-sza 5 akt.
Kopernik i Pasaż
od soboty 24. września 1921.

SERYA II-ga 5 akt.
Marysienka i Uciecha
od poniedziałku 26 września 1921

Aleksander Eis.

W chwili, kiedy myśl syonistyczna w zwycięzkim pochodzie przez ulice żydowskie zdobyła sobie niepodzielny prawie rząd dusz, kiedy organizacya syonistyczna skupia w swych szeregach setki tysięcy karnych zwolenników z pośród wszystkich warstw narodu, z wdzięcznością i pietyzmem odnosimy się do pierwszych bojowników idei, którzy słabi liczebnie i wyszydzani, z dumą wznieśli sztandar Syonu, stając na wezwanie Herzla do szeregu, w rzędzie najbliższych jego współpracowników, kładzie podwalinę pod dzisiejszą organizacyę.

W rzędzie weteranów ruchu syonistycznego zaszczytne miejsce należy się zmarłemu onegdaj w podeszłym wieku Aleksandrowi Eisowi, b. generał-majorowi armii austryacko-węgierskiej. Urodzony w r. 1832 w Visling na Morawach, wstąpił jako ochotnik do służby wojskowej w charakterze infanterzysty. Brał udział w wyprawie włoskiej, w której zdobył liczne odznaczenia i szybki awans. Za bohaterski czyn w wojnie włoskiej polecono mu ubiegać się o najwyższe odznaczenie: order Maryi Teresy I. klasy. Mimo uznania dla jego zasług odmówiono mu tego odznaczenia z powodu jego żydowskiego pochodzenia. Jako dobry Żyd, stanowczo oparł się propozycyi dostarczenia metryki chrztu i podał się do dymisyi a po przeniesieniu go w stan spoczynku przyłączył się do najbliższych współpracowników Herzla, oddając sprawie wielkie usługi. Herzl wysoko cenił Eisa, który zrazu kierował administracyą tygodnika światowej organizacyi syonistycznej „Welt" a następnie objął funkcye głównego skarbnika Żydowskiego Funduszu Narodowego.

Aleksander Eis należy do świetlanych postaci pierwszych pionierów myśli narodowego odrodzenia. Pamięć o zmarłym zachowają przyszłe pokolenia w wdzięcznej pamięci.

Z sali koncertowej.

Koncerty Egona Petriego.

Tegoroczny sezon koncertowy rozpoczął znany i w naszem mieście wysoko ceniony pianista p. Egon Petri, jak zwykle przed szczelnie zapełnioną salą. Wczorajszy program obejmował utwory Beethovena, Chopina i Liszta, których wykonaniem artysta i tym razem przebojem zjednał sobie serca słuchaczy.

W Petriego grze, w wyrazie odczucia duchowej treści niema nic przypadkowego lub nieświadomego; wszędzie ujawnia się silna i prawdziwie artystyczna indywidualność, kierowana rozsądkiem i instynktem muzycznym. W sonacie patetycznej Beethovena oraz fantazyi chromatycznej d-moll Bacha słuchacz znajduje się pod wpływem prawie tajemniczej energii i potężnej gry akordowej. Gdy zachodzi potrzeba, potrafi Petri w „allegro" lub „presto" rozpętać wszystkie namiętności, co, wedle pięknego wyrażenia filozofów, równoznaczne jest z drganiem duszy. Jego dźwięczne uderzenie, naturalne uczucie muzyczne a szczególnie pedantycznie opracowana technika święciły w Chopinie i Liszcie nowy tryumf. Jeśli czasem w pojmowaniu stylu kroś zauważy małe zboczenie od ogólnie przyjętej tradycyi, to w każdym razie czyni to Petri świadomie i jest to tylko wynikiem prawdziwego natchnienia. W momentach, gdzie wola i wykonanie idą w parze — a takich jest najwięcej — gra Petriego jest imponująca porywająca i przekonywująca.

Kto z takim artyzmem gra Bacha, Beethovena, Chopina i Liszta, o nim można śmiało opwiedzieć, iż jest wszechstronnym muzykiem. Nic więc dziwnego, iż zainteresowanie dla drugiego koncertu, gdzie Petri odegra z orkiestrą między innemi także ów monumentalny koncert Es-dur Beethovena, jest niezwykłe.

Gr.

List z Stanisławowa.

Na wniesione podanie odmówiło Starostwo rezolucyą z dnia 16 września 1921 l. dz. 32.435 udzielenia zezwolenia na urządzenie odczytu na temat: „Sprawozdanie z XII. kongresu syonistycznego" motywując swą odmowę niepodaniem treści szczegółowej tego sprawozdania.

Pomijając fakt, że o podanie treści odczytu nikogo z proszących o zezwolenie nie wzywano — zauważyć wypada, że samo żądanie podania treści jest nieuzasadnione.

Władzy politycznej przysługuje bowiem tylko prawo wydelegowania komisarza, który na wypadek gdyby przeciw prawu lub dobrym obyczajom występowano, może zebranie rozwiązać.

Sprawozdanie o XII kongresie syonistycznym, omawianym szeroko w prasie całego świata, nie przedstawia chyba niczego antypaństwowego.

Dziwić się należy, że stało się to w siedzibie Województwa.

Bejot.

Canadian Pacific Railway

Lwów Gródecka 93
(obok głównego dworca kol.)

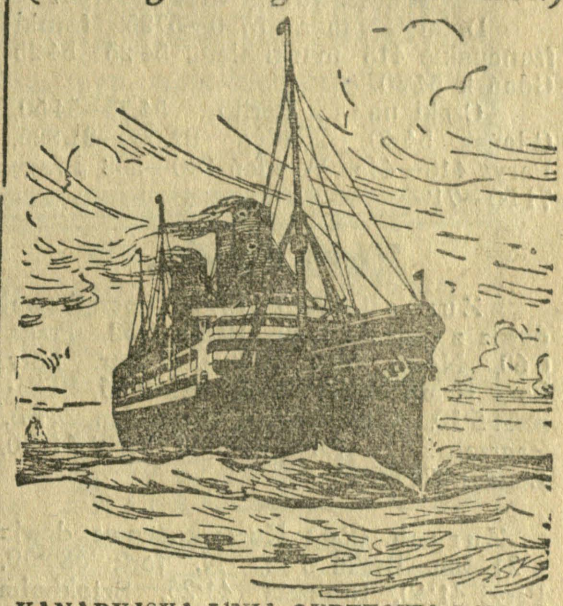

KANADYJSKA LINIA OKRĘTOWA I KOLEJOWA WE LWOWIE UL. GRÓDECKA 93.

wysyła kompletne transporty emigrantów wprost ze Lwowa do każdej miejscowości w KANADZIE.

Transport najbliższy odchodzi ze Lwowa dnia

11 października 1921

Termin odejścia następnych transportów zapodaje się chętnie na żądanie listownie lub ustnie w biurze linii.

Każdy emigrant może być dołączony do wymienionego transportu. W tym celu musi się jawić w biurze linii we Lwowie, ul. Gródecka 93, dzień przed odejściem transportu i musi mieć przy sobie:

1) paszport wystawiony do Kanady.
2) pieniądze na bilet okrętowy w dolarach amerykańskich, lub kanadyjskich,
3) adres do kogo się udaje.

Mamy własnego lekarza, który bada emigrantów przed odejściem transportu.

Trzecia klasa na naszych okrętach jest urządzona z komfortem dla dwóch lub czterech osób zupełnie osobno.

Ze Lwowa do Kanady kosztuje do. amer. 153.
Ze Lwowa do Ameryki kosztuje dol. amer. 160.

Wszelkich bliższych informacyi udziela się ustnie lub pisemnie.

Pasażerowie, którzy mają bilety zapłacone przez krewnych lub znajomych w Kanadzie, winni bezwarunkowo celem rejestracyi zgłosić to ustnie lub pisemnie do biura linii:

LWÓW, UL. GRÓDECKA L. 93.

Adres telegraficzny: 2388

Canpac, Lwów.

NEKROLOGIA.

Marceli Schaff

przemysłowiec, radny m. Lwowa i radca Izby handlowej i przemysłowej etc.

zmarł po krótkich cierpieniach dnia 20. września 1921 w 47 roku życia.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w poniedziałek 26. bm. o godzinie drugiej popołudniu z domu żałoby przy ulicy Czarneckiego l. 4.

11806

Wiadomości handlowe.

Lwów, 24. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach panowała silna tendencya zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 5850, kanadyjskie 5100, marki niemieckie 57·00, korony czeskie 70·00.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 24. września 1921.

Dolary amer. 5750—5725, franki francuskie 418, marki niem. 54·25—54·25 Gdańsk 54·90.

Czeki na: Berlin 54·75—54·50, Gdańsk 54·40, Londyn 22 000—21 825, Paryż 418—445, Wiedeń 340—338, Pragę 71·50—71·—.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 24 b. m. Berlin 5·32, Praga 6·60, Nowy Jork 580·—, Austr. noty kor. stempl. 0·37, Budapeszt 0·85, Bukareszt 5·10, Wiedeń 0·50, Medyolan 24·00, Zagrzeb 2·50, Warszawa 0·11, Paryż 41·30, Londyn 21·66.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 24. bm. Berlin 5·32, N. Jork 580·00, Paryż 41·40, Bruksela 41·25, Sztokholm 127·25, Madryt 75·50, austr. korony stemplowane 0·00 Budapeszt 0·85, Bukareszt 5·00, Wiedeń 0·50, Holandya 184·25, Londyn 21·65, Medyolan 24·00, Kopenhaga 103·25, Chrystyania 73·50, Buenos Aires 175·00, Warszawa 0·13, Praga 6·40, Zagrzeb 2·50.

Zjazd urzędników prywatnych.

(Lwów 24. września.

Otrzymaliśmy następujące pismo: Ma to być narada nad ustaleniem żądań urzędników pryw. w kierunku ustawowym. Pragniemy bowiem celem uchylenia anarchii w gospodarce siłami pracowników uzyskać ustawę, któraby normowała warunki pracy i płacy, wstępu do zawodu awansów oraz pośrednictwo w pracy. Chcemy postawić żądanie celem ulepszenia naszego ubezpieczenia.

Chcielibyśmy, aby obecni na zjeździe nabrali przekonania, że tylko silna jednolita i ogół pracowników i pracownic obejmująca organizacya może dążyć skutecznie do uzyskania tych zasad.

Chcielibyśmy, aby ustalono minimum płac, jakiego żądać należy wszędzie i znaleziono drogi, aby temu żądaniu utorować drogę do wykonania.

Dlatego sądzimy, że wszyscy pracujący, którym już dzisiaj chyba wiadomo, że tylko organizacya wszystkich bez wyjątku i bez względu na pozycyę, wyznanie lub polityczne przekonanie może doprowadzić do dodatnich rezultatów.

Wszystkich, którzy tą kwestyę pojmują, wzywamy do udziału w zjeździe, dnia 29 września we Lwowie, w sali ratuszowej.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11452
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Lekarz chorób skórnych i wenerycznych **Dr. A. NADEL**
ordynuje od 12—1 i od 3—5 pop. — Lwów, pl. HALICKI 7

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Sekundaryusz szpit. powszech Słowackiego 4

WOLNE POSADY.

Ogniowe Towarzystwo Uberpieczeń »Omnium« Reprezentacya we Lwowie, Kopernika 21, poszukuje zdolnych ajentów za wysokim wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski 11443

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. Lwów, Jagiellońska 15, kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 19904

Pierwszego października rozpoczyna się kurs buchalteryi kupieckiej, rachunków, korespondencyi oraz nauka o handlu pod fachowem kierownictwem, kursa kończyć się będą egzaminem w Państwowej Akademii handlowej. Również stenografia polska, francuska, angielska, niemiecka, pisanie na maszynie. Rutkowski, Zyblikiewicza l. 41. 11514

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z większym kapitałem celem rozszerzenia dobrze prosperującego sklepu bławatnego. Wiadomość: Meisels, Rzeźnicka 20. 11714

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Do oddania dwa pokoje frontowe w parterze na biuro (śródmieście). Wiadomość »Chirurgia«, Jagiellońska 15. 11650

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11489

Prawdziwą kasę Wertheima, maszynę z widocznem pismem, znakomity bilard Seyferta sprzeda Dolkowski, Zimorowicza 6. 11719

Chcę kupić pianino w pierwszym rzędzie firmy Blüthner albo Seiler. Oferty: »A. D.« Biuro anonsów Brücka, Kościuszki 2. 11738

Łóżko, lampa salonowa stojąca, portyery, naczynie kuchenne, porcelana, pościel i inne rzeczy do sprzedania. Mochnackiego 22, między 3—5 11710

RÓŻNE.

Parcela pół do morga poszukiwana najchętniej w okolicy Listopada lub przy kanalizacyi, tramwaju itp. pod budowę willi. Wittmann arch. Sykstuska 25. Telef. 606. 11799

Pończochy dziecinne, skarpetki wełniane i niciane, dzierganie dziurek »Kalos« pracownia bielizny i pończoch Kopernika 12 za bramą. 11798

Wzory richelien na sukniach wybijam i haftuję ręcznie, Kaźmierzowska 21. 11753

FABRYKA MASZYN MŁYŃSKICH
M. KANAREK
Sp. z ogr. por. KRAKÓW, ul. Szewska 9 Telefon 3024

WARSZTATY: Podgórze, plac Zgody 12.

FILIE i SKŁADY: Warszawa, Jasna 18. Tel. 243-80 LWÓW, Słowackiego 16.

ADRES TELEGR. DLA WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCI: »TECHNIKUM«.

Projektuje i urządza **Młyny gospodarcze** pół- i cało-automatycznie. Dostarcza maszyny pojedyńcze wszelkiego rodzaju, wyrobu własnego i zagraniczne. — Kamienie sztuczne z materyału francuskiego **„Ideal"**. Maszyny parowe, lokomobile, motory ropne systemu **„Diesel"** i ssąco-gazowe. **Turbiny wodne** systemu **„Fransis"**. Transmisye, pasy, gaza jedwabna oryg. szwajcarska i t. p.

Cenniki i kosztorysy na żądanie odwrotnie.

„Targi Wschodnie", Hangar A *(obok pawilonu Banku Przemysłowego).*

Biuro ogłoszeń i dzienników M. Brücka, Lwów ul. Kościuszki 2.

WAŻNE dla ZWIEDZAJĄCYCH

TARGI WSCHODNIE!

Z powodów technicznych nie mogliśmy na TARGACH WSCHODNICH wystawić.

REFLEKTANTÓW

na

PŁUGI
KULTYWATORY
SEPERATORY
PŁUGI MOTOROWE

Jakoteż wszelkie
Maszyny i narzędzia
»« rolnicze »«

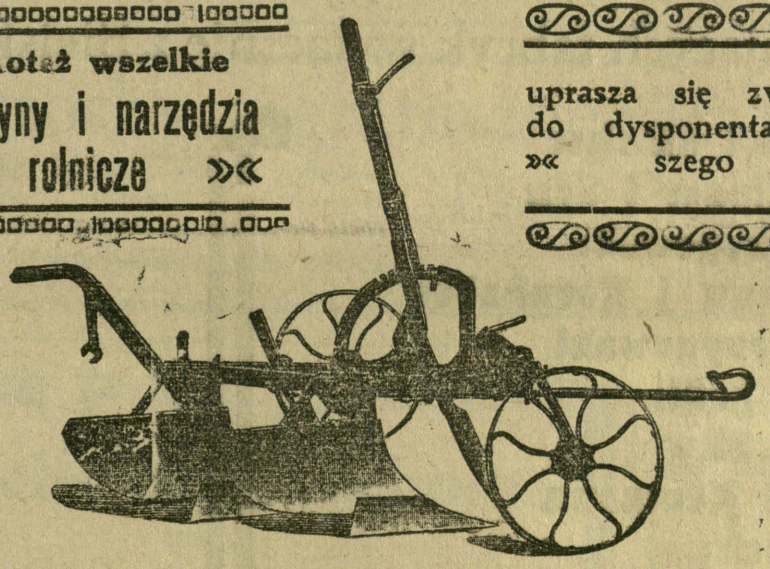

uprasza się zwracać do dysponenta naszego

p. KARLHANS BLAHA

który obecnie we Lwowie bawi przy ulicy

Ziemiałkowskiego 14 I. piętro.

11795

Neunkirchener Eisengiesserei und Maschienenfabrik.
Dyrekcya Wiedeń IX. Nussdorferstrasse 60.

Własny wyrób!
ABAŻURY
do lamp elektrycznych
Pierwszorzędne wykonanie
Wystawiam na Targach
Magazyn wszelkich przyborów elektrycznych 11796
UL. SOBIESKIEGO 12.

PRAWDZIWA 11752
KRAUSA ULTRAMARYNA
marki **Jaskółki** (Schwalbe)
1/16 0000 wszędzie do nabycia.
Zastępstwo i główny skład
J. ABERBACH
Lwów, Brajerowska 11a

Smar do wozów
zmydlony, przedwojennej jakości, wagonowo i detajlicznie dostarcza
fabryka przetworów chemicznych
Lenartowicz, Bracia Rylscy
i Ska z ogr. odp.
w Drohobyczu.

Kuchenki elektryczne
Garnuszki elektryczne
Primusy
Żelazka elektryczne
Latarki elektryczne
Oryg. flaszki termos.
Świeczniki elektryczn
Abażurki jedwabne
Magazyn przyborów do oświetlenia „LUMEN“ Lwów, plac Maryacki 4.
11794

FABRYKA
lub objekty fabryczne
we większem mieście lub okolicy poszukiwane
do kupna lub dzierżawy.
Zgłoszenia pod szyfrą
„CHEMIA“
do Administracyi. 11900

Stefanii WOLMANOWEJ w KIELCACH
8 kl. Gimnazyum Żeńskie z praw. gimn. państw.
poszukuje nauczyc. języka polskiego i literatury w kl. IV—VIII. Podanie z załączeniem życiorysu i odpisów świadectw należy przesyłać pod adresem DYREKCYI. 11736

ROŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów Balonowa 3. 9251

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Merunim. 11130

Towarzystwo spedycyjno-przewozowe
ADAMOWSKI i Ska SPÓŁKA z ogr. odp.
Centrala: Lwów, ul. Czarneckiego 3.
ODDZIAŁY:
Kraków, Czerniowce, Sniatyn, Zdołbunowo, Braila, Galacz, Gdańsk. Wykonuje wszelkie dowozy, spedycye, transporta meblowe pod konwojem lub bezpieczeniem oraz przeprowadzki meblowe wozami meblowemi w kraju i za granicą. 11791

BIURO OGŁOSZEŃ Ignacego Menkesa, Lwòw, ul. Batorego l. 32.

REPREZENTACYA ZWIĄZKU GOSPODARCZO-TEKSTYLNEGO

W BIELSKU

LUBINGER i SAMESCH

LWÓW, UL. 3-go MAJA L. 1 (Telefon 402).

Adres telegraficzny »Tekstylnia« Lwów

donosi P. T. Publiczności, że na Targach Wschodnich posiadają w Pałacu Sztuki własny, osobny, okazały oddział wyrobów sukna następujących fabryk wyłącznie z Bielska:

Sternickel i Gülcher
Edward Zipser i Syn
Karol Strzygowski
Landesmann i Kornhaber
Rudolf Strzygowski
Platzar i Grüll
Siosius i Ska
Wachtel i Neumann
Emil Piesch
Karol Riesenfeld
Juliusz Löw i Ska
Emanuel Tisch
Karol Jankowski i Syn
J. Schanzer
Maks Polatschek
Ab. Gross
Aufrichi Swoboda
Karol Kramer i Synowie

Nadto P. T. Publiczność znajdzie w tym oddziale na Targach Wschodnich wszelkiego rodzaju specyalne materyały damskie i męskie, kamgarny, wełniane materyały dekoracyjne, koce i t. p. oraz konfekcyę męską fabryki odzieży Landfelder i Ska w Bielsku. 11724

·LWÓW· ·KOPERNIKA 16·

MAŁOPOLSKA REKLAMA

EKSPEDYCJA ANONSÓW DO WSZYSTKICH DZIENNIKÓW PO CENACH UMIARKOWANYCH

Tylko przez czas Targów Wschodnich

sprzedaje po cenach zniżonych bluzki, suknie, żakiety wełniane i je. » » z » » » dwabne jakoteż bieliznę damską » » » » » » »

MAGAZYN KONFEKCYI DAMSKIEJ i DZIECINNEJ ZYGMUNTA FLITTERA

11765 LWÓW, PL. HALICKI 3.

„SUDON"

NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY

Klej etykietowy i biurowy

ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11334

Fabryka: Lwów, ul. Skarbkowska 35

PRZEDSIĘBIORSTWO SPEDYCYJNE

GABEL I STERNBERG

WE LWOWIE, ul. 3-go MAJA 7.

Załatwia wszelkie transakcye w kraju i zagranicą w zakres spedycyi wchodzące. Bezpośredni ruch zbiorów między Wiedniem (Austrya) a wszystkiemi stacyami Polski. 11764

Załatwianie wszelkich formalności celnych.

Pończochy zagraniczne

½ jedwabne w różnych kolorach tylko Mk. 800

Żakiety damskie, swetery męskie i chłopięce, swetery sportowe, rękawiczki, białe płaszczyki dziecinne w wielkim wyborze 11763

po cenach bezkonkurencyjnych poleca

„Dom Pończoch"

ul. Jagiellońska 11.

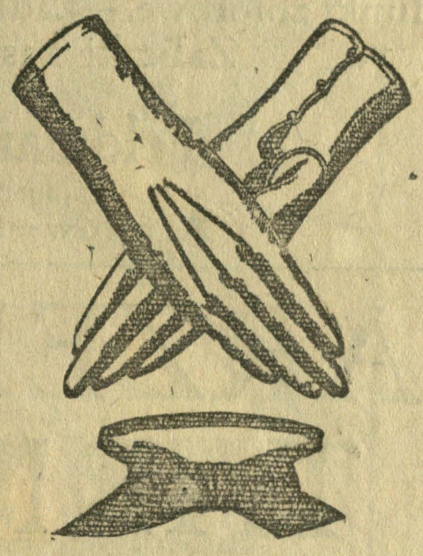

Wyroby trykotowe

bieliznę męską, rękawiczki, krawatki i galanteryę poleca najtaniej

Pierwszy Bazar Zagraniczny

BUND i URICH

11759 Lwów, Rynek 35.

PANIE Wschodu i Zachodu

KUPUJĄ

bluzki, suknie, halki, szlafroki, żakiety, zawijaki, szale wełniane i jedwabne, kompletne wyprawy ślubne i t. p.

» » NAJTANIEJ TYLKO W » »

MAGAZYN NOWOŚCI DLA PAŃ

MÜNZER i FRISCH

ul. KILIŃSKIEGO 1, (naprzeciw kawiarni Wiedeńskiej).

Północy i Południa

Wystawiany we własnym magazynie

Przy ul. KILIŃSKIEGO 1, (naprzeciw kawiarni Wiedeńskiej). 11760

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500

za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.

JUBILER H. MANDL

KOPERNIKA 14.

naprzeciw kina Kopernik. 10680

Największy skład

Tapet

Sykstuska 18.

KICZALES i MARGULES

poleca: kapy, portyery, firanki, chodniki, materye do krycia mebli, ceraty, ceratki gumowa itd. 11756

Wystawiamy na Targach Wschodnich Hangar C. Nr. 16.

Zawiadomienie!

Dobrze wszystkim znana we Lwowie Firma

Norbert Ehrlich

Skład maszyn do pisania i urządzeń » » biurowych « »

która w czasie wojny przeniesioną została do Wiednia, Wipplingerstrasse Nr. 22, reaktywuje we Lwowie swoje przedsiębiorstwo.

Firma ta nadal zatrzymała, Generalne zastępstwo dla Małopolski i Śląska Cieszyńskiego maszyn do pisania

„MERCEDES"

i przyjmuje już interesentów w prowizorycznem biurze przy

ul. Słowackiego l. 4, II. p.

gdzie dyrektor firmy, pan Leon EHRLICH bezpłatnie i bez obowiązku kupna maszynę demonstruje. 11673

Proszę nas odwiedzić Hangar C Nr. 16

RĘKAWICZKI

pończochy, reformy i skarpetki poleca po cenach reklamowych

Magazyn 11148

A. FLIEGERMANN

Lwów, ul. Wałowa 11 a.

Hurtownia dla Konsumów sp. z ogr. odp. we Lwowie.

Biuro: Chorążczyzna 11a. Skład: Romanowicza 11.

Najtańsze miejsce zakupna wszelkich towarów włóknistych jak sukno, szewioty, kamgarny, cajgi, płótna, zefiry i t. d. i t. d. 11109

Gotowe ubrania i bielizna. Obuwie dla robotników i skóry. Sprzedaż hurtowna i detaliczna bez ograniczenia. Zastępstwo wyborowej CYKORYI fabryki »Gleba« w Włocławku. Sprzedaż tylko hurtowna.

DOBRZE I TANIO

Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tutki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detalicznym składzie firmy

BRACI GROSSKOPF i SKA

Lwów, Pasaż Hausmana 3. 10785

Telegram! Już nadszedł ■ transport

UBRAŃ MĘSKICH i dziecinnych.
Raglany jesienne, szkarpetki, pończochy, rękawiczki
»« bielizna, krawatki i mydła toaletowe. »«
Tiller — Rutowskiego 7
NAPRZECIW KATEDRY. 11450

Tarnów! Tarnów!
Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Szan. P. T. Kupcom Tarnowskim, że otworzyliśmy
FILIĘ w TARNOWIE
pod adresem KRAKOWSKA 3.
Ładunki zbiorowe. — Ładunki bagażowe. —
»« »« Zaliczki kasowe. »« »«
Z poważaniem
Feldman i Danzinger
Spółka z ogr. odp.
11452 **Kraków — Lwów — Tarnów.**

PRZEDSIĘBIORSTWO
dla budowli przemysłowych
i komunikacyjnych
Michał ULAM
Architekt i budowniczy
Lwów, ul. Zyblikiewicza 27 tel. 358.
Kraków, ul. Gołębia 1 tel. 2280.
Frysztat na Śląsku tel. 19.
Wiedeń I. Elisabethstr. 13 tel. 6428.

JARZĘBINĘ
I TARNINĘ
KUPUJE
J. A. Baczewski.
ZGŁOSZENIA WE FABRYCE .1672
Zniesienie koło Lwowa.

KUPCY!!
Przy zwiedzaniu wystawy »Targów Wschodnich«, oglądnijcie naszą terpentynową pastę do obuwia
»PURUS«
Pawilon Nr. XVII. Nr. miejsca 12.
Chemiczne Zakłady Przemysłowe »Purus«, Spółka z ogr. odp., Kraków-Biały Prądnik 50.
Fabryka najlepszej terpentynowej pasty do obuwia.

TARGI WSCHODNIE!
Ogłoszenia do wszystkich pism całego świata!
Reklamę
w tramwajach
na parkanach
na tarczach latarnianych
Reklamę świetlną
Reklamę ruchomą
przeprowadza najkorzystniej i skutecznie
BIURO DZIENNIKÓW i OGŁOSZEŃ
M. BRÜCKA
Lwów, Kościuszki l. 2. 11790

Biuro ogłoszeń i dzienników M. Brücka, Lwów, Kościuszki l. 2.

HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA

SPÓŁKA

dla Handlu ze Wschodem

Spółka z ogr. por.

Lwów, Zyblikiewicza 24, l. p.

Ekspozytury: Przemyśl,
„ Łuck,
„ Horodenka.

PROWADZI:

I. Dział zbożowo-nasienny:
Kupno i sprzedaż siana prasowanego i słomo

II. Dział budowlany i opałowy:
Drzewo materyałowe, cegła, dachówka, eterni, papa dachowa, gonty blacha cynkowa, pocynkowana, czarna, miedziana, cement, gips, wapno, trzcina, węgiel, koks, orf.

III. Dział nawozów sztucznych:
Superforsfat, kainit, mączka Thomasa, »Uspulum« i t. p.

IV. Dział maszyn rolniczych, przemysł. i technicz.
Urządzenia gorzelni, młynów, cegielni, tartaków, suszarni do eksploatacyi torfu, lokomobile, żniwiarki, kosiarki, młocarnie, motory, kieraty, młynki, sieczkarnie trjery, pługi, brony, siewniki, maszyny mleczarskie, kosy i sierpy.

V. Dział smarów:
Benzyna, oliwa i t. p. 11789

Przyjmujemy zastępstwa tylko poważniejszych firm i fabryk.

Wystawiamy na Targach Wschodnich

w pawilonie Polskiego Banku handlowego.

Król szampanów — Szampan królów

CARNERISKA

Pierwsza polska fabryka win szampańskich na sposób francuski.

Kupców przybyłych na Targi zapraszamy do zwiedzenia naszych zakładów pierwszych wzorowych tego rodzaju w Polsce.

Dojazd tramwajem HG. na miejsce.
Czas zwiedzania od 3–5 popołudniu.

11723

Pierwsza w kraju fabryka owsianych produktów odżywczych i Kawy słodowej

Adama Branickiego w Sosnowcu wystawia w

»Targach Wschodnich« Pawilon XX. swe produkta jakoto: Kaszę owsianą, mąszkę owsianą, kakao owsiane, kawę słodową i zbożową. 117

1 wagon Śrub, 1000 sieczkarń

25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny, oraz w. i.

TANIO SPRZEDA „PION“ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

LWÓW, LWOWSKA 48, tel. 4-7-6

na »TARGACH WSCHODNICH« pawilon prow »F« grupa VIII stanowisko 15.

Artykuły elektrotechniczne

jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i t. p. można nabyć hurtownie we firmie 11724

Kraus i Rabinowicz,

LWÓW. ul Św. STANISŁAWA l. 2

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

Ważne dla zwiedzających Targi Wschodnie!

Wytwórnia chemiczno-techniczna i kosmetyczna

„POLON“

Fabryka i Biuro: Lwów, Paulinów 1. B.

Poleca swoje wyroby

Wody kolońskie – Wody do ust – Farba do włosów „HAIRFAIR“

Płyny do czyszczenia metali obuwia i t. p. 1179

Nakładem wydawniczej »Chwila« Sp. z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zippes
»Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 11

Nr. 966 Lwów, wtorek 27 września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20 000 Mkp.
Pół stronicy	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

„PION"
Zakłady Przemysłowe we Lwowie
ul. Lwowska 48. Telefon 4-7-6
na „Targach Wschodnich"
pawilon prow. »F« grupa VIII.
stanowisko 15. 11803

Dezyderaty kupiectwa.
(z okazyi I. Targów Wschodnich).

(ab. r.) Otwarto w dniu wczorajszym uroczyście I. Targi Wschodnie, słusznie nazwane świętem kupieckiem, dającsposobność do uprzytomnienia sobie znaczenia i warunków rozwoju tej instytucyi dla kupiectwa tej dzielnicy.

Oddawna ceniono wysoko znaczenie i wpływ gospodarczy pośrednictwa między Wschodem a Zachodem. W ciągu stuleci mimo większych lub mniejszych trudności i więcej lub mniej wybitnych odchyłań Lwów i wraz z nim cała otaczająca go połać kraju objęły rolę łącznika i pośrednika między Zachodem a Wschodem, która to rola odpowiada i naturalnym i geograficznym warunkom. Niegdyś przez Lwów szły ważne szlaki handlowe. Z czasem wytworzyła się około Lwowa dość gęsta sieć komunikacyjna, która pozwalała przemysłowi — co prawda dopiero rodzącemu się i jeszcze słabemu — oraz handlowi promieniować naokoło w stronę Zachodu, skąd przywożono głównie wydoskonalone wyroby przemysłowe bądź dla zaspokojenia bezpośrednich własnych potrzeb kraju, bądź dla celów dalszego wywozu — tranzytem — na wschód lub południe, tudzież w stronę wschodu i południa w celach właśnie eksportu lub tranzyta.

Zmienione obecnie warunki polityczne, w szczególności odłączenie się kraju od dawniejszego obszaru gospodarczego, otwierają perspektywę korzystną dla gospodarczego rozwoju miasta i jego otoczenia, o ile oczywiście czynniki decydujące rozwój taki będą intenzywnie popierały.

Ze względu na to, że stosunki handlowe z Austryą i Czechosłowacyą nie mogą być tak rychło zerwane i zresztą nie powinny doznawać przeszkód, lecz przeciwnie powinny być pielęgnowane i popierane w interesie zarówno przemysłu i handlu krajowego jak i przemysłu i handlu tamtych krajów, byłoby pożądanem, aby z okazyi otwarcia Targów Wschodnich, mających stać się trwałą instytucyą, spowodowano utworzenie we Lwowie konsulatów czesko-słowackiego i austryackiego. Dotychczas przemysłowcy i kupcy z tej połaci kraju, mający interesy do załatwienia bądź w Czechosłowacyi bądź w Austryi, walczą z bardzo znacznemi niedogodnościami i trudnościami, gdyż muszą dla uzyskania wizy paszportowej udawać się do Krakowa, i nieraz zatrzymywać się dłużej, aby interweniować w urzędujących tam konsulatach. Znaczenie Lwowa i wshodniej części kraju wymaga zaś, aby przemysłowcom i kupcom z tej dzielnicy umożliwiono bezpośredni kontakt z konsulatami wspomnianych państw, utworzyć się mają-

Zamach na Naczelnika Państwa.

Wojewoda Grabowski ranny, — Sprawca aresztowany.

Lwów. 25. IX. W chwili gdy Naczelnik Państwa po obiedzie wydanym na Jego cześć przez miasto, wsiadał do samochodu wraz z wojewodą p. Grabowskim, oddano w kierunku samochodu trzy strzały, które raniły lekko pana wojewodę. Naczelnik Państwa wyszedł bez szwanku. Sprawca zamachu który usiłował czwartym strzałem odebrać sobie życie, został ujęty. Naczelnik Państwa udał się do teatru, gdzie zebrana publiczność urządziła mu gorącą owacyę.

Lwów 25. września. Dziś o godz. 9-tej wieczorem wykonano zamach na Naczelnika Państwa. Gdy Naczelnik opuszczał ratusz i wsiadał do automobilu padły trzy strzały rewolwerowe, z których jeden ranił lekko w głowę wojewodę lwowskiego Grabowskiego. Ostatni strzał ranił samego sprawcę zamachu w pierś. Tłum rzucił się na sprawcę i zlynczował go. Sprawcą ma być były student politechniki lwowskiej Ukrainiec, Fedak. Naczelnikowi Piłsudskiemu, urządziły gromadzące się koło ratusza tłumy owacyę.

Konflikt polsko-litewski przed Radą Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) Havas. Na sobotniem rannem plenarnem posiedzeniu Rady Ligi przystąpiono do rozpatrywania sprawy zatargu polsko-litewskiego. Hymans skreślił przebieg zatargu i omówił poszczególne stadya prowadzonych pod jego przewodnictwem rokowań. Kończąc swoje sprawozdanie, które zresztą nie przyniosło żadnego nowego szczegółu, Hymans powiedział: Mamy prawo domagać się od Polski i Litwy pewnych ofiar, pewnego poświęcenia się. Dzieło odrodzenia obydwu krajów nie jest wyłącznie ich własną zasługą. Dzieła tego dokonały wspólnie wszystkie narody, które przez 4 i pół roku przelewały swoją krew na polach bitw w walce o tryumf idei, prawa narodów, tryumf wolności i sprawiedliwości. Właśnie w imieniu tych narodów których przedstawiciele zebrali się tutaj, aby stać na straży pokoju, wzywamy Polskę i Litwę, aby dokonały pięknego czynu pojednania. Po przemówieniu Hymansa zabrał głos delegat litewski, który wyraził na wstępie uczucie radości, jakiego doznała Litwa z powodu przyjęcia jej w poczet członków Ligi narodów. Litwa, zaznacza mowca, przyjmuje w ogólnych zarysach nowy projekt Hymansa. Poprawki proponowane przez delegacyę litewską były pod kotrolą doświadczeniem zaczerpniętem z historyi stosunków polsko-litewskich. W końcu zaznacza mowca, że aż do czasu dopóki armia Żeligowskiego nie zostanie wycofana z Wilna i jego okolic, nie może być mowy o bezpośrednich rokowaniach i układach z Polską, ani też o pokojowem współżyciu obu narodów.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Na sobotniem popołudniowem plenarnem posiedzeniu Ligi pierwszy zabrał głos Askenazy. Podniósł on na wstępie że Polska zawdzięcza swoje zwycięstwo wojenne w znacznej mierze pomocy swej wielkiej przyjaciółki Francyi. Skąd nad jednak zapytuje delegat Polski, czy gdyby nie zwycięstwo nad Wisłą o którem wszyscy zdają się zapominać, mogłaby Liga w chwili obecnej odbywać posiedzenia. Przechodząc do meritum sprawy, Askenazy zwraca się z prośbą do Ligi, ażeby zechciała uwzględnić życzenia ludności wileńskiej wyrażenia swej własnej woli.

cymi we Lwowie. Podobno sprawa założenia konsulatu austryackiego we Lwowie jest już zadecydowana. Chodziłoby tedy o jak najrychlejsze aktywowanie urzędu. Ale i utworzenie konsulatu czeskosłowackiego we Lwowie jest koniecznością. Zresztą korzyść wynikająca z ustanowienia konsulatu austryackiego we Lwowie bez utworzenia tu także konsulatu czeskosłowackiego byłaby iluzoryczna gdyby wobec konieczności przejazdu przez obszar czeskosłowacki potrzeba było dla uzyskania wizy konsularnej czeskiej zatrzymywać się w Krakowie.

Niezawodnie jednak Targi Wschodnie dadzą sposobność do nawiązania i utrwalenia stosunków handlowych także z innymi krajami jak zwłaszcza z Rumunią, Jugosławią, Węgrami, Rosyą i Ukrainą i in. Byłoby tedy rzeczą wielce pożądaną, aby właściwie czynniki decydujące podjęły starania u odnośnych rządów zagranicznych o utworzenie odpowiednich placówek konsularnych, mających ułatwiać wzajemne stosunki handlowe.

W związku z tem pozostaje konieczność ulepszenia stosunków komunikacyjnych, kolejowych, pocztowych i telegraficznych po stronie polskiej z zagranicą.

W końcu w interesie rozwoju stosunków handlowych tej dzielnicy ze Wschodem potrzeba odpowiedniego celowego urządzenia szkolnictwa handlowego, któreby — bądź jako Akademia eksportowa wyższa, bądź jako połączone z istniejącymi zakładami niższe i średnie szkoły eksportowe — szczególną uwagę zwracało na wykształcenie młodzieży w kierunku eksportowym oraz na pielęgnowanie języków zwłaszcza wschodnich.

Otwarcie Targów Wschodnich
we Lwowie.

Lwów 25 września.

Na dzień otwarcia „Targów Wschodnich" przyoblekł się Lwów w odświętne szaty. Mimo niepogody snuły się od wczesnego ranka po ulicach tłumy publiczności. Całe miasto przystrojone w chorągwie i sztandary gotowało się na przyjęcie gości, którzy z dalekich stron przybyli na „Targi Wschodnie", w których upatruje się powszechnie zapoczątkowanie nowej ery stosunków handlowych z ościennemi państwami.

O dziesiątej z rana przybyli pociągiem z Warszawy, któremu od Gródka Jagiellońskiego towarzyszyły dwa aeroplany Naczelnik Państwa J. Piłsudski, marszałek sejmu Trąmpczyński, kierownik min. handlu i przemysłu dr. Henryk Strassburger, wicem. Olszewski, wicem. rolnictwa Chmielewski, posłowie zagr. p. Floresou z Rumunii, Eyde z Norwegii, d' Escaille (Belgia), Simic (Serbia), Auskasward (Szwecya) Baczwarow (Bułgarya). Wraz z marszałkiem Trąmpczyńskim przybyło kilkudziesięciu posłów sejmowych, z posłów żydowskich p. Hirszhorn. Przybyło także bardzo wielu przedstawicieli krajowego i zagranicznego przemysłu i handlu, delegacye dla rokowań handlowych z Czech i przedstawiciele prasy zagranicznej.

Po nabożeństwie w katedrze udali się Naczelnik państwa, marszałek Trąmpczyński, arcyb. Bilczewski, generalicya oraz przybyli goście w automobilach i dorożkach przez rojące się od tłumów ulice na plac Wystawowy, gdzie o godz. 12. odbyło się przed głównym pawilonem targowym, mieszczącym się w dawnym pawilonie sztuki uroczyste powitanie gości. Prezydent Neuman przywitał przybyłych imieniem miasta, przyczem wskazał na energię i inicyatywę lwowskich sfer kupieckich i przemysłowych w dążeniu do podniesienia gospodarczego kraju. Następnie przemawiał Dyr. Turski imieniem organizatorów „Targów Wschodnich". W imieniu rządu podziękował inicyatorom „Targów" kier. min. dr. H. Strasburger, który podniósł wybitne znaczenie „Targów wschodnich" dla przyszłości ekonomicznej Polski. Po przecięciu przez Naczelnika Państwa wstęgi, rozpoczęto zwiedzanie pawilonów wystawowych, rozsianych w liczbie kilkudziesięciu na obszernym placu Wystawowym. W międzyczasie wypełniły plac tysiączne rzesze publiczności.

Naczelnik Państwa oprowadzany przez Dyr. Turskiego zwiedził pawilony, przyczem interesował się żywo eksponatami krajowymi. „Targi wschodnie" dają wierny obraz rolniczego charakteru kraju i przystosowanego doń przemysłu.

Firmy krajowe wystąpiły z wzorowemi wystawami nasion siewnych, narzędzi rolniczych naczyń mleczarskich, główny pawilon zajęły łódzkie i bielskie fabryki towarów tekstylnych. Bogato uposażony jest dział maszyn rolniczych, przemysł górniczy i przetworów chemicznych. Uderza znaczna ilość bardzo pięknych eksponatów licznych krajowych fabryk wyrobów ceramicznych i fabryk wódki.

O godz. 2-ej opuścił Naczelnik Państwa oraz przeważna część przybyłych z Warszawy gości plac Wystawowy, który przez cały dzień pełny był zwiedzających. Największe zainteresowanie budził naturalnie sklep tytoniowy, gdzie po raz pierwszy od bardzo dawna można się było zaopatrzyć w papierosy po cenach rządowych. Udział wystawców zagranicznych naogół mały. Prócz pawilonu czesko-słowackiego rozmieszczone są na „Targach Wschodnich" eksponaty firm węgierskich, austryackich i francuskich. Tranzakcyj z powodu natłoku związanego z otwarciem wystawy zawarto nie wiele, wielkie atoli zainteresowanie każe przypuszczać, że powodzenie Targów będzie znaczne.

Benesz pośredniczy.

Wiedeń. (Pat.) Spotkanie Dra Beneša z węgierskim ministrem spraw zagranicznych nastąpi w poniedziałek w Bernie morawskiem. Ponowne spotkanie Dra Beneša z kanclerzem Schoberem nastąpi z końcem tygodnia.

Praga. (Pat.) Cz. B. P. donosi, że dr. Benesz spotka się w najbliższych dniach z węgierskim ministrem spraw zagranicznych Bartym, celem pertraktowania w kwestyi zachodnich Węgier. Spotkanie to pozostaje w związku z wydarzeniami ostatnich dni.

NADESŁANE.

PRAWOZDANIE z XII. KONGRESU. (referenci: p. dr. A. Rohfeld i pani Róża Melzerowa) odbędzie się dla członków »Koła Kobiet żyd.« w sali gmachu przy pl. STRZELECKIM l. 4 we wtorek 27-go b. m. o 7-mej wieczorem. Goście mile widziani.

Wielmożnemu Panu
Dr. Włodzimierzowi Aleksandrowiczowi
za bezinteresowne i gorliwe zaopiekowanie się ich synem w szpitalu epidemicznym i wyleczenie go z ciężkiego duru brzusznego składają tą drogą serdeczne podziękowania. 11807
Lwów. we wrześniu 1921. WECHSLEROWIE

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückówny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11359

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Lauterstein b. elew. kliniki dermatol. w Berlinie
powrócił **Lwów, Sykstuska 37,** (róg Słowackiego).

KRONIKA.
Repertuar teatru Miejskiego.

Poniedziałek 26. bm. „Dziewczyna z Holandyi", operetka Kalmana.

Wtorek 27. bm. „Kobieta bez skazy" Zapolskiej.

Środa 28. bm. „Aida".

Czwartek 29. bm. 3.30 pop. „Lalka".

Czwartek 29. bm. 7.30 wieczór „Straszny dwór".

Piątek 30. bm. Premiera „Kaligula", dramat w 4 aktach Roztworowskiego.

Sobota 1. października pop. 3.30 „Fircyk w zalotach".

Sobota 1. października wieczór 7.30 „Cavaleria" i „Pajace".

Niedziela 2. bm. pop. 3.30 „Czar miru duru", operetka.

DR. W. KANFER.

Chłop w powieści żydowskiej.

(Ciąg dalszy)

Ale dobrze odczuwa tę nienawiść młody chłopak Eisik, który pracuje u niego jako parobek i specyalną ma pieczę nad sławną stadniną Goldenberga. Eisik kocha konie głęboką miłością i konie mu tą samą się odpłacają sympatyą. Z jakąś mistyczną radością wyjeżdża na swoim koniku na szerokie bezkresne stepy amerykańskie, gdzie się pasą całe tabuny dzikich koni. A potem prowadzi je wszystkie do zagrody, gdzie przebywa ogier. Z drobiazgową satysfakcyą opisuje nam autor owe bujne sceny — miłości końskiej.

Trzy lata już służy Eisik u swego gospodarza. W dzień ciężko pracuje a nocami namiętnie czyta. Jest członkiem organizacyi »Hapoel Hatair« i z nadzwyczajnem zainteresowaniem wsłuchuje się w echa dochodzące go z Palestyny. W sercu swojem chowa wielką tajemnicę, z której nikomu się nie zwierza. Dopiero, gdy do bezdzietnego Goldenberga przyjechała młodziutka jego siostrzenica Dwojra, dowiadujemy się coś niecoś o jego przeszłości. Gdzieś tam w dalekiej Ukrainie był pogrom. Całe miasteczko w pień wycięto. On i ośmiu jego braci krwawą wzięli zemstę. Wszyscy jego bracia zginęli śmiercią bohaterską. On jeden schronił się do gościnnej Ameryki, ale już wtedy zakiełkowała w nim myśl, że tylko w Palestynie żydowski rolnik będzie u siebie w domu. Napróżno usiłuje go zatrzymać stary Goldenberg, proponuje mu, by się ożenił z Dworą i objął całe bogate gospodarstwo. Eisik wie, że będzie się zawsze czuł tu obcym. Przed nim okoliczni chłopi nie kryją wcale swych uczuć wobec Goldenberga, którego wykorzystują, ale uważają go za intruza. Stary Elkins sprzedaje nawet swe gospodarstwo, bo się obawia, że syn jego John, który kocha żydóweczkę Dwojrę, może się z nią ożenić. Z początku kijami próbował wybić swemu lekkomyślnemu synalkowi tę miłość do Żydówki, a gdy to nie pomaga, przenosi się do Kanady, by uciec od Żydów. Kto wie, czy mu się to uda, bo któż zaręczy, że tam w Kanadzie znowu nie będzie sąsiadował z jakimś zapowietrzonym marzycielem z żydowskiego ghetta?

Nie, to nie jest chłop, którego nam swego czasu zademonstrował Zola, którego poznaliśmy u Reymonta. Może takim będzie chłop żydowski, może takim będzie chłop w przyszłości. Na razie chłop jest istotą gromadną, tylko w gromadzie i przez gromadę żyjącym. Chłop zrośnięty z ziemią — glebae adscriptus. Chłop o miedzę długoletnie prowadzący spory, chłop więcej oborę kochający niż własną rodzinę. Chłop-zjawisko międzynarodowe. Powieści Raboja brak tego pierwiastku, który Niemiec nazywa Erdgeruch. Raboj daje nam inteligentów i pół-inteligentów, rzuconych wirem wypadków życiowych na rolę. Ręce im wprawdzie grubieją, ale w ziemię nie wrastają, zachowują dalej tę tęsknotę, która ich z dalekiego wygnała wschodu. Pozostają sobą niespokojnym, narodowym, wiecznie szukającym duchem, a nie wiecznie trwałą i wszystko wy — i przetrzymującą istotą o niespożytym odpornym, biologicznym instynkcie gromadnego bytowania.

Ludzie Raboja kochają ziemię, ale miłością, prześwietloną cierpieniem. Twardo, w pocie czoła pracują na kawałek chleba, ale wiele od ziemi żądają, jej swoją wolę narzucają, z nią bezustanną prowadzą wojnę. Ciągle mamy przed oczyma człowieka i jego czyn. Ten kawałek nieużytków, który człowiek Raboja bezustanną pracą wydziera ślepemu żywiołowi nie jest odgrodzony od reszty świata żywopłotem wegetatywnego rozkładu a historycznego trwania tylko podlega żelaznym prawom żydowskich dziejów, którego symbolem jest kij wędrowny. Unoszą się nad tą ziemią białe muślinowe opary żydowskiej smętnej melancholii, zawsze czujnej i czuwającej tęsknoty.

A więc Żyd nie potrafi być chłopem? W każdym razie nie będzie chłopem w zwykłem typowem znaczeniu tego słowa. Czy to jest dobrze, czy źle, to inna zupełnie sprawa. Etyczne wartościowanie nie do mnie należy. Zadawalam się faktem, stwierdzonym przez Raboja w sposób wprawdzie prymitywny, bez sztuczek kuglarskich, ale z zachowaniem artystycznego umiaru i wewnętrznej prawdy działających osób. Wdzięczni tylko możemy być autorowi, że nie uległ powszechnej hypnozie i nie dał chłopa z legendy, tylko na prawdę żydowskiego rolnika. Amator chłopskiej gnojówki będzie kręcił nosem, szepleniąc że to nie jest chłop. Ale takim już niestety będzie żydowski chłop.

(c. d. n.)

UWAGA! TYLKO 4 DNI BĘDZIE WYŚWIETLANĄ UWAGA!

2-ga Serya przygody »SZAREGO CZARTA« p. t. **DOM NIESPOKOJNY**

EDDIE POLO w głównej roli. — Dramat w 6-ciu aktach, ilustrujący niezwykłe przygody »Szarego Czarta», przeprowadzającego swe plany przy użyciu nadzwyczaj ciekawych eksperymentów demonicznych.

Kinoteatry: WANDA ul. 3-Maja 11 i WARSZAWA pl. Akademicki 5.

Niedziela 2. października o godz. 7.30 „Kaligula". dramat.

Repertuar Teatru Małego.

Środa 28. bm. „Ojciec", gościnny występ Adwentowicza.
Czwartek 29. bm. „Niebieski lis".
Piątek 30. bm. „Małżeństwo Loli".
Sobota 1. października „Niebieski lis"
Niedziela 2. bm. „Małżeństwo Loli".
Poniedziałek 3. bm. „Ojciec", gościnny występ Adwentowicza.

Repertuar Teatru Nowości.

Czwartek 29. bm. „Hrabianka Foxtrotta operetka w 3 aktach Stolza.
Piątek 30. bm. „Hrabianka Foxtrotta", operetka w 3 aktach Stolza.
Bilety do Teatru Nowości od 26. bm. sprzedawać będzie kasa zamawiań w teatrze Wielkim, wejście od ul. Legionów, w dzień zaś przedstawienia od godz. 5 pop. w teatrze Nowości (Pasaż Hermanów).

— Otwarcie Miejskiego Teatru Nowości w dawnym gmachu Colosseum nastąpi w wtorek dnia 27. bm. premierą operetki Stolza pt. „Księżniczka Foxtrotta". Pierwszorzędne siły biorą udział w przedstawieniu, nowo skompletowane chóry i orkiestra, piękne dekoracye i kostyumy zapewniają już z góry wielkis ukces tej miłej, wesołej i melodyjnej operetce znanego kompozytora. „Księżniczka Foxtrotta" będzie napewno przez dłuższy czas atrakcyą nowego sezonu w pięknym, wygodnym i stosownym gmachu „Teatru Nowości".

— Trucicielka przed sądem przysięgłych odpowiadała onegdaj Parańka Teluk, oskarżona o otrucie swego męża. Oskarżona żyjąc w niezgodzie z rodziną męża, postanowiła ją usunąć. Mianowicie zakupiła w pewnej aptece w Lwowie truciznę, którą następnie wsypała do potrawy. Oskarżona osiągnęła jednak skutek wręcz przeciwny. Ofiarą zamachu padł bowiem jej mąż Michał, podczas gdy braci jego zdołano uratować. Oskarżona broniła się tem, że truteczkę przeznaczoną dla szczurów, przypadkowo wsypała. Sędziowie przysięgli zaprzeczyli pytanie w kierunku morderstwa, natomiast zatwierdzili pytanie w kierunku niedbalstwa. Na podstawie tego werdyktu zasądzono Telukową na rok aresztu. Rozprawie przewodniczył r. Łukianowicz, oskarżał prok. Hryniewiecki, bronił dr. Nagel.

— Śmiertelne przejechanie. Pod kołami samochodu krakowskiej firmy „Monopol" został się wczoraj w południe w ul. Zyblikiewicza 8-letni Michał Ealuś. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku odwiózł szofer Rudolf Kopiec do szpitala. Chłopak doznał załamania czaszki.

— Zniesienie kontroli nad cudzoziemcami w Szwajcaryi. Władze szwajcarskie postanowiły z dniem 1. grudnia br. uchylić system kontroluy dla cudzoziemców i związane z nim formalności paszportowe. Kontrolę w przyszłości wykonywać będą poselstwa i konsulaty państw obcych. Również mają uledz zmianie dotychczasowe postanowienia odnośnie do udzielania pozwoleń na pobyt w Szwajcaryi. Pozwoleń będą w przyszłości udzielały władze kontrolne.

— Zniesienie kar chłosty na Węgrzech. Kara chłosty, któr aw ubiegłym roku zaprowadzono na Węgrzech, została przez rząd węgierski zniesiona. Wedle relacyj pism budapeszteńskich, karę chłosty wykonywano tylko w bardzo rzadkich wypadkach i stosowano ją jedynie przeciw małogowym złodziejom kolejowym. Żydzi węgierscy mogliby coś więcej o tem powiedzieć aniżeli węgierskie dzienniki.

NADESŁANE.

Gerschon Beder — Mania Dreier
Rohatyn Bóbrka
zaręczeni w wrześniu 1921.

Do zaślubin p. Rózi Rothman z p. J. Rothbaumem zasyłają serdeczne gratulacye 11786 Bracia Hauptmann

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

WOLNE POSADY.

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

Praktykanta płatnego, pannę do ekspedycyi przyjmie zaraz. Magazyn galant. i papieru Batorego l. 6. 11772

RÓŻNE.

Na modły świąteczne w Zakł. sierót, Janowska 34. wydaje się karty wstępu codziennie od 4—6 popoł. 11769

Inżynier Artur Gottesman rządowo upoważniony geometra we Lwowie Jabłonowskich 44 wykonuje wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące. 17774

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika do sklepu, fachowca w towarach bławatnych z większym wkładem. Posiadam sklep w śródmieściu. Wiadomość u dozorcy Zielona 37 od 2—4. 11770

POSAD POSZUKUJĄ.

Magister farmacyi z praktyką wielkomiejską poszukuje posady. Zgłoszenia: magister Raichbaum — Tarnopo, Tarnowskiego 3. 11665

Młody handlowiec z praktyką wiedeńską ze świadectwami poszukuje zajęcia w sklepie galanteryjnym. Zgłoszenia: Lwów, ul. Legionów 33, Zakład fot. »Carmen«. 11776

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Technik poszukuje pokoju, wzamian za lekcye z zakresu szkoły realnej. Udziela lekcyi hebrajskiego. Łaskawe zgłoszenia do Administracyi »Hebraista«. 11775

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טלית wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11 89

Łóżko, lampa salonowa stojąca, portyery, naczynie kuchenne, porcelana, pościel i inne rzeczy do sprzedania. Mochnackiego 22, między 3—5 11710

Salon i sypialnię natychmiast sprzeda »Kompas« Kilińskiego 3. 11773

Ogłoszenia.

PALTA ZIMOWE I FUTRA oraz UBRANIA GOTOWE
poleca 11767
BOGATO ZAOPATRZONY SKŁAD SUKNA I PRACOWNIA KRAWIECKA
S. WEISS :-: LWÓW :-: ul. Sykstuska 6.

Karbidowe lampy rowerowe
ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346
Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka l. 26.

10% więcej niż każdy inny!
płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY** i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

Własny wyrób!
ABAŻURY
do lamp elektrycznych
Pierwszorzędne wykonanie
Wystawiam na Targach
Magazyn wszelkich przyborów elektrycznych 11796
UL. SOBIESKIEGO 12.

Wręczyłem dnia 21. bm. o godz. 5 popołudniu na dworcu kolejowym we Lwowie pewnemu panu pakuneczek który przedstawia mój cały majątek. Proszę tego pana o łaskawe bezwłoczne zapodanie jego adresu 11768
OSKAR WEINGARTEN
Stanisławów, pl. Targowica 27.

PRZEDSIĘBIORSTWO
dla budowli przemysłowych i komunikacyjnych
Michał ULAM
Architekt i budowniczy
Lwów, ul. Zyblikiewicza 27 tel. 358.
Kraków, ul. Gołębia 1 tel. 2280.
Frysztat na Śląs u tel. 19.
Wiedeń I. Elisabethstr. 13 tel. 6428.

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14.
naprzeciw kina Kopernik. 16030

WOLNE POSADY.

Poszukuje się panny do 3 dzieci Zgłoszenia pisemne wraz z podaniem warunków do Biura dzienników i ogłoszeń Scherera, Pasaż Hausmana.

1 wagon Śrub, 1000 sieczkarń

25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny, oraz w. i.

TANIO SPRZEDA „PION“ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

LWÓW, LWOWSKA 48, tel. 4-7-6

na »TARGACH WSCHODNICH« pawilon prow »F« grupa VIII stanowisko 15.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuska Nr. 6. 10145

Artykuły elektrotechniczne

jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i t. p. można nabyć hurtownie we firmie 11724

Kraus i Rabinowicz,

LWÓW, ul. Św. STANISŁAWA l. 2

Rowery, płaszcze, węże, pompy dzwonki kołowe i wszelkie przybory do tychże.

GUMA do wózków dziecinnych hurtownie i detalicznie poleca 11172

Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka 26.

— Własny warsztat reperacyjny. —

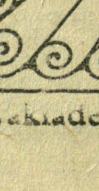

BATERYE elektr., Miha Gold'

4—8 godzin pol ca **fa Michał Hackel**

Lwów, Kazimierzowska 4.

Żądać oferty! — Wystawiam na Targach Wschodnich. 11150

Kuchenki elektryczne | Garnuszki elektryczne

Primusy | Żelazka elektryczne

Latarki elektryczne | Oryg. flasz. k termos.

Świeczniki elektryczn | Abażurki jedwabne

Magazyn przyborów do oświetlenia „LUMEN“ Lwów, plac Maryacki 4.

11794

Szkło stłuczone 6117

kupuje tylko wagonowo, płaci najlepsze ceny. Sprzedaje i przyjmuje zamówienia na wszelkie rodzaje flaszek białych i półbiałych po cenach fabrycznych. DOM HANDLOWY A. SCHNZE, Lwów, Stanisława 10

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci stale **H. GUTTERMANN**

LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

WIEDEŃSKIE i WARSZAWSKIE **KOPYTA**

— oraz wszelkie przybory szewskie —

poleca hurtownie i detalicznie — 12

R. SCHNAPKA, Lwów, Gródecka 1 (róg Krasickich).

Maszyny do pisan

wszelkich systemów naprawia szybko po cena h najniższy h warsztat mechaniczny, Osobny dział pod „SKRZĘTNOŚĆ“ dla czyszczenia i konserwacyi maszyn do pisania w abonamencie.

Lwów, Piekarska l. 17

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —

H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

WITAM! Przyjezdnych gości

polecam

sztuczną farbiarnię i mechaniczną pralnię

„CZYSTOŚĆ“

plac Marjacki 15. — Kantor przyjęć: plac Strzelecki

Farbuje i czyści chemicznie wszelką garderobę. — Na żądanie wykonuje w przeciągu 24 godzin. 1172

Stefanii WOLMANOWEJ w KIELCACH

8 kl. Gimnazyum Żeńskie z praw. gimn. państ.

poszukuje nauczyc. języka polskiego i literatury w kl. IV—VIII. Podanie z załączeniem życiorysu i odpisów świadectw należy przesyłać pod adresem DYREKCYI. 11

Wystawiamy na Targach Wschodnich

w pawilonie Polskiego Banku handlowego.

Król szampanów — Szampan królów

CARNERISKA

Pierwsza polska fabryka win szampańskich na sposób francuski.

Kupców przybyłych na Targi zapraszamy do zwiedzenia naszych zakładów pierwszych wzorowych tego rodzaju w Polsce.

Dojazd tramwajem HG. na miejsce.
Czas zwiedzania od 3—5 popołudniu.

11723

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska«, Lwów, Kopernika 15.

Nr. 987 Lwow, środa 28. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.154.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., Rustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . . 20 000 Mkp.
Pół stronicy . . . . 10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . . 60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy 20.000 »

„PION"
Zakłady Przemysłowe we Lwowie
ul. Lwowska 48. Telefon 4-7-6
na „Targach Wschodnich"
pawilon prow. »F« grupa VIII.
stanowisko 15. 11803

Na rosyjską modłę.

(w). Na wiecu polskiej młodzieży akademickiej, który się odbył przed kilku dniami z okazyi rozporządzenia, dopuszczającego młodzież niepolską do studyów uniwersyteckich, uchwalona została rezolucya, domagająca się, by młodzież narodowości niepolskiej przyjmowano na uniwersytet tylko w ilości, odpowiadającej procentowemu stosunkowi grup narodowych, w kraju mieszkających. Ostrze tej rezolucyi zwraca się naturalnie tylko przeciw Żydom, gdyż jedynie z ich strony „obawiać się" można, iż garnąć się będą do studyów liczniej, niżby wypadało wedle klucza procentowego. Większość młodzieży polskiej na wiecu zebranej jest zdania, że należy to młodzieży żydowskiej uniemożliwić.

Narodowa demokracya może być dumna z plonu swych wytrwałych wysiłków. Gdzie indziej tj. w innych krajach, a także na tej ziemi, ale w innych czasach, młodzież akademicka była zawsze orędowniczką wolności i swobody, rzecznicką postępu i wyrazicielką prawdy jutra. Pośród niej rodził się zwykł zawsze i wszędzie pierwszy protest przeciw wszelkiemu uciskowi, pierwszy odruch przeciw reakcyi i okowom myśli i ducha. A tu w Lwowie zaledwie lat kilka po wielkiem „zwycięstwie" demokracyi nad reakcyą i absolutyzmem, zanim jeszcze znikły opary krwi przelanej w imię wszechludzkich ideałów, część młodzieży polska uchwala rezolucyę, której myśl przewodnia zaczerpnięta jest z archiwu carskiego absolutyzmu i która wskrzesza jego zamierzchłe metody rządzenia. W carskiej Rosyi także panowała zasada, iż tylko taki procent Żydów, który odpowiadał ich sile liczebnej w państwie, mógł być dopuszczony do studyów. Zdawało się, że wraz z caryzmem i ona została pogrzebana i utonie na wieki w czeluściach zapomnienia. A tu tymczasem z strony, z której tego najmniej można było oczekiwać, pojawia się żądanie jej odnowienia. Większość młodzieży polskiej tego żąda.

Ażali wie ona, co czyni? U ludzi, uprawiających grę o władzę i majątek, mających jasno wytknięte cele osobiste i mierzących wartość używanych środków tylko ich przydatnością do osiągnięcia upragnionych celów, odpowiedź na to pytanie nie byłaby trudna. U młodzieży jednak trudno przyjąć istnienie takich motywów. U niej decydowały niezawodnie, gdy rezolucyę tę uchwalała, wyłącznie, a w każdym razie przeważnie względy „ideowe" i uczuciowe. Jak straszne, jak przerażające są jednak te „idee" i te uczucia, z których takie się rodzą objawy?! Czy uzmysławia sobie przytem ta część młodzieży polskiej, która sama się garnie do nauki, iż uchwała jej domaga się brutalnego odepchnięcia od źródeł nauki jej rówieśników, którzy tak samo jak ona przez szereg lat ślęczeli na ławach szkolnych w nadziei, że i przed nimi otworzą się szersze horyzonty, że i im wolno będzie poznać hasło sezamowe do otwarcia tajemnic życia?!

Lecz część młodzieży polskiej na te pytania znajduje gotową odpowiedź! „Dobro narodu, dobro państwa polskiego tego wymaga!" Tym narkotykiem, sporządzonym w kuchni narodowo-demokratycznej a obliczonym na wrażliwość młodych serc, koi część młodzieży polskiej swe sumienie i zagłusza skrupuły i na tym argumencie opiera swe prawo żądania ograniczeń wolności nauki odnośnie do młodzieży żydowskiej. Że argument ten jest tylko sofizmatem, nie wytrzymującym najlżejszej krytyki, z tego nie zdaje sobie sprawy część młodzieży polskiej wskutek wpojonego w nią i sztucznie podtrzymywanego i karmionego uczucia nienawiści ku Żydom, które mgłą osłania wzrok i nie pozwala dostrzec prawdziwego celu, dla którego argument ten stworzono. Stąd ten dziwny i nienaturalny objaw, że ta sama młodzież, która w świętym zapale umie składać swe życie i zdrowie w ofierze dla wielkich celów, staje się w tym wypadku tylko ślepem narzędziem w ręku reakcyi i służy biernie jej celom.

Złej sprawie służy. Źle bowiem bardzo świadczyłoby to o nadziejach i widokach narodu polskiego na przyszłość, gdyby warunkiem jego szczęścia i rozwoju było zamykanie źródeł wiedzy przed innymi. Zazdrość o wiedzę, to najniższy gatunek uczucia w pstrym zbiorze uczuć ludzkich. A gdyby motywem zazdrości była obawa, iż młodzież żydowska, zdobywszy wiedzę, konkurować będzie z młodzieżą polską w wspinaniu się na coraz wyż-

Jedynie zasada samostanowienia rozwiąże konflikt wileński.

Mowa Askenazego na Radzie Ligi Narodów.

Genewa. (Pat.) W uzupełnieniu podanych wczoraj telegramów zamieszcza się następującą depeszę (od specyalnego korespondenta Pat.): Popołudniowe posiedzenie plenarne Ligi Narodów rozpoczęło się przedwczoraj o godz. 3.40. Przewodniczył Carnebeek.

Askenazy wyraża hołd Hymansowi oraz jego ojczyźnie i podziękowanie za piękne słowa wystosowane pod adresem Polski. Zaznacza jednak, iż nie podziela wszystkich poglądów Hymansa. Nie jestem krasomówcą — mówił Askenazy — jestem człowiekiem nauki. Będę wam mówił tylko prawdę o mojej ojczyźnie i ufam, że mi uwierzycie. Mowca przechodzi do omówienia sprawy zatargu i daje szereg statystycznych danych dotyczących ludności terytoryum spornego. Dane te przemawiają jaskrawo za polskim charakterem miasta i okolic Wilna. Kraj ten stanowił składową część Polski, stał się on ciałem naszego ciała, duszą naszej duszy; był on dla nas tem, czem jest dziś Bretonia dla Francyi, Szkocya dla Anglii, Piemont dla Włoch.

Przechodząc następnie do omówienia konfliktu na forum Rady Ligi, Askenazy przypomina, że decyzya Ligi co do przeprowadzenia konsultacyi ludowej przyjęta była z największą radością zarówno w Warszawie jak i w Wilnie. Cały naród polski jak jeden mąż uważać będzie nowy projekt Hymansa jako jeden z najdotkliwszych ciosów jakie mu zadano od czasu podziału. Askenazy przechodzi do omówienia różnic istniejących między obydwoma projektami Hymansa, różnic, które zdaniem mowcy są podstawowe. Ostatni projekt zawiera pozatem szereg zarządzeń niegodnych z postulatami prawa międzynarodowego. Delegat Polski zwraca specyalną uwagę na niezgodne z prawem wcielenia do terytoryum spornego okręgu Dzisny i Wilejki, wskazuje na następne postanowienia przewidujące przekazanie wszystkich możliwych kwestyi spornych decyzyi sędziego rozjemczego, wyznaczonego przez Ligę, którego wyrok ma obowiązywać obie strony, wskazuje na postanowienie, że wszelkie projekty i zmiany układu winny być przekazywane decyzyi Rady Ligi. Postanowienia te zdaniem mowcy podrywają suwerenność państwa polskiego. Nawiązując do uwag Hymansa, że Polska odzyskała swoją niepodległość nietylko dzięki swoim własnym siłom, lecz także dzięki pomocy głównych mocarstw, Askenazy zaznacza, że Polska zachowa wieczystą wdzięczność dla tych mocarstw, lecz byłoby rzeczą ryzykowną wyciągać z tego faktu konsekwencye, gdyż żadne z państw wojujących nie może powiedzieć o sobie, że samo wygrało wojnę. Zwycięstwo było dziełem wszystkich wojujących. Powracając do meritum sprawy, Askenazy raz jeszcze twierdza, że nowy projekt Hymansa jest nie do przyjęcia. Jak więc wyjść z tego labiryntu? — zapytuje delegat polski. Zaznacza on, że oprócz Litwy i Polski istnieje jeszcze Wilno i jego przeszło miljonowa ludność posiadająca prawo do decydowania o swoich losach. Mowca wzywa Ligę aby zarządziła konsultacyę ludową w Wilnie i oświadcza w imieniu rządu polskiego, że gdyby Liga udzieliła ludności terytoryum spornego prawo decydowania o swoim losie, to aby ułatwić tej ludności swobodne wypowiedzenie się, generał Żeligowski nie zawaha się wojsk swoich wycofać. Zdaniem mowcy jedynie zasada samostanowienia ludności może rozwiązać konflikt w sposób skuteczny, sprawiedliwy, trwały i odpowiadający doniosłości zagadnienia oraz godności Ligi Narodów. Mowę Askenazego, która od początku do końca była słuchana z wielkiem zainteresowaniem, przyjęto oklaskami. Po Askenazym zabrał głos delegat Portugalii D'Andrado.

sze szczeble nauki, świadczyłoby to jeszcze gorzej o poziomie myśli i uczuć tej części młodzieży polskiej.

Chlubę autorstwa pomysłu o procentowem dopuszczaniu młodzieży żydowskiej do studyów powinna była młodzież polska pozostawić tym, którzy w pogoni za korzyściami na arenie polityki zgubili wszelkie skrupuły. Ci nie dbają już o to, iż strzępy idealizmu, jakim się osłaniają, wystawiają na widok publiczny brutalną nagość ich egoistycznych zachcianek. Młodzież polska powinna raczej strzec i bronić wolności nauczania i uczenia się.

W sprawie spisu ludności

Warszawa 26. września (tel. wł. — leg.) Władze wydały komunikat w sprawie spisu ludności, zawierający ustępy, mogące zainteresować ludność żydowską. I tak, ludność żydowska nie pisząca w sobotę może wypełnić druki w niedzielę, po które się zgłoszą komisarze spisowi. Również wykluczonem jest według zapewnień komunikatu, aby komisarze wywierali nacisk na ludność w sprawie udzielenia odpowiedzi na odnośne pytania kwestyonaryusza. Każdy będzie mógł podać narodowość, do której się zaliczy i język, którym rzeczywiście mówi. Komisarzom nie wolno mieniać zapodań poczynionych przez obywateli. Nie należy również dać wiary pogłoskom, jakoby zabroniono podawać język żydowski jako ojczysty. Komunikat zapewnia, że poczynione zostały starania, by w dzielnicach żydowskich komisarzami spisowymi byli Żydzi.

Warszawa. (Pat.) Wobec tego, że w dniach przeznaczonych do przeprowadzenia powszechnego spisu ludności przypadają 1. października żydowskie święto Sabathu, a 3 i 4. października żydowskie święto Nowego Roku, ministerstwo spraw wewnętrznych uwzględniając uczucia religijne ludności żydowskiej, która w tych dniach zgodnie z przepisami rytualnymi nie mogłaby składać potrzebnych zeznań, poleciło wojewodom, komisarzom rządu na Śląsku Cieszyńskim oraz magistratowi m. Warszawy, pod których kierunkiem spis jest przeprowadzany, aby spis ludności miast w dzielnicach żydowskich rozpoczęty był 1. października dopiero po upływie pięciu kwadransów po zachodzie słońca, kontynuowany zaś był w niedzielę 2. października do zachodu słońca. Gdyby w ciągu tego czasu spis ludności żydowskiej nie był ukończony, będzie on prowadzony w dalszym ciągu po ukończeniu świąt żydowskich, t. j. 4. października po upływie 5 kwadransów po zachodzie słońca i ma być ukończony w środę 5. października.

—oo—

Rezolucye uchwalone na wiecu polskiej młodzieży akademickiej.

Lwów 26. września.

Rezolucye, które zapadły na onegdajszym wiecu polskiej młodzieży akademickiej brzmią jak następuje:

„I. Polska młodzież akademicka wyraża przekonanie, że tworzone we Lwowie ukraińskie kursa uniwersyteckie, jako pozbawione sił i środków naukowych uważane być muszą za akcyę polityczną pewnej grupy ruskiej, wrogiej Państwu Polskiemu. Młodzież akademicka wyraża przekonanie, że do tworzenia tych kursów władze polskie dopuścić nie powinne".

„II. 1) Do wpisu mogą być dopuszczone tylko te osoby, zamieszkałe w Rzeczypospolitej Polskiej, które przy wpisach oświadczą obywatelstwo polskie, względnie wykażą się prawem posiadania obywatelstwa jednego z państw sprzymierzonych. Deklaracyą obywatelstwa polskiego winna mieć formę niedwuznacznie obowiązującą prawnie deklaranta w życiu państwowem;

2) Możność korzystania z nauki winna być zapewniona przedewszystkiem tym, którzy przyczynili się do ustalenia granic Państwa, służąc w wojsku polskiem, względnie uczynili zadość ustawie o powszechnej służbie wojskowej.

3) Stosunek liczbowy słuchaczy narodowości niepolskiej, zapisujących się po raz pierwszy na uniwersytet, do słuchaczy Polaków, nie może być większy, niżby to wynikało ze sprawiedliwego zastosowania zasady procentowej korzystania z dobrodziejstw Państwa, zależnie od liczebności (a co za tem idzie — i świadczeń) danej grupy. Emigranci, względnie uchodźcy rosyjscy, narodowości niepolskiej, nie powinni być wogóle przyjmowani, a to ze względu na możliwość przeszczepienia elementów państwowo i społecznie rozkładczych".

Zamach na Naczelnika Państwa.

Lwów 26. września.

Władze policyjne i sądowe prowadzą energiczne śledztwo w sprawie niedzielnego zamachu, dokonanego przez studenta Stefana Fedaka. Sprawcę zamachu odwieziono w niedzielę wieczorem do szpitala powszechnego, następnie zaś po dokonanej operacyi odstawiono go do aresztów policyjnych przy ul. Jachowicza. Dziś w południe nastąpiło ponowne przesłuchanie Fedaka. Podał on, że przeciw osobie Naczelnika Państwa nic nie ma, a zamiarem jego było tylko zgładzenie wojewody Grabowskiego. Zapytany przez komisarza, dlaczego to zrobił w czasie pobytu Naczelnika Państwa, skoro mógł wojewodę przedtem lub później zobaczyć, oświadczył, że chciał zademonstrować Naczelnikowi, jakie panują u nas stosunki.

W związku z zamachem aresztowano sześć osób z sfer inteligencyi ukraińskiej.

Z ramienia sądu prowadzi śledztwo sędzia śledczy Angielski. Dziś około godz. 12-tej w południe zarządził sędzia śledczy wizyę lokalną obok ratusza.

Stan zdrowia wojewody Grabowskiego określają lekarze jako pomyślny.

Lwów. Aresztowany Fedak pozostanie aż do ukończenia śledztwa w aresztach policyi państwowej. Śledztwo z strony policyi prowadzi naczelnik urzędu śledczego Nowodworski. Przesłuchany Fedak w dalszym ciągu podtrzymuje, że nie miał zamiaru zastrzelić Naczelnika Państwa a jedynie wojewodę Grabowskiego. Po wykonaniu swego planu zamierzał rewolwer oddać Naczelnikowi Państwa. Zeznanie to Fedak następnie zmienił w tym kierunku, że nie chcąc wyjechać z Lwowa na studya zagranicę, dokonał tego czynu.

Wczoraj wieczorem zjawił się w celi aresztanckiej Fedaka lekarz dr. Ruff, który po zbadaniu Fedaka, stwierdził że tenże jest zupełnie zdrów. Śledztwem, które na razie prowadzą władze tutejsze, zająć się ma specyalna komisya wydelegowana z Warszawy. Dotychczasowe wyniki śledztwa wykluczają możliwość spisku. Fedak po ukończeniu dochodzeń przedwstępnych odstawiony zostanie do sądu karnego. Przed sądem doraźnym prawdopodobnie nie stanie.

Głosy prasy polskiej.

Warszawa 26. września (tel. wł. — leg.) Zamach na Naczelnika Państwa dokonany w Lwowie odbił się niezupełnie zgodnem echem w prasie warszawskiej. Endecka „Gazeta Warszawska" i brukowy „Przegląd Wieczorny" redagowany przez byłego wiedeńskiego korespondenta „Słowa Polskiego" p. Adama Nowickiego, skorzystały ze sposobności aby dać wyraz nienawiści swej do narodu ruskiego. Zupełnie inne stanowisko zajmują „Kuryer Poranny" i „Kuryer Polski". Według tych pism tragedya tego wypadku polega na tem, że ręka skrytobójcy uwzięła się właśnie na człowieka, który jest przyjacielem narodu ukraińskiego, i swoim osobistym wpływem spowodował, że Polska była pierwszem państwem, które uznało samoistność Ukrainy. „Rzta" zwróciwszy uwagę na fakt, że zamach miał na celu przewrócenie sprawy Galicyi wschodniej aktualności, żąda wprowadzenie urządzeń czyniących zadość potrzebom Galicyi wschodniej i prawom narodowym tej ludności w granicach państwa polskiego.

—ii—

Dymisya ministra aprowizacyi.

Warszawa. (E. E.) „Monitor" ogłasza dymisyę ministra aprowizacyi p. Wycechowskiego. Kierownikiem tego ministerstwa jest p. Stoiński.

Aresztowanie fałszerza polskich tysiącmarkówek

Wiedeń. (Pat). Korresp. Wilhelm donosi, że policya aresztowała litografa Rudolfa Hradila, który — jak twierdzi — na zlecenie nieznanych mu osób sporządzał trudne do rozpoznania falsyfikaty polskich tysiącmarkówek.

Zabiegi delegacyi arabskiej.

Telegram do prez. Hardinga.

Nowy Jork. (ŻBK.). Prezydent Harding otrzymał od członków delegacyi arabskiej, bawiącej w Londynie telegram z prośbą, by użył swego wpływu, aby projekt mandatu angielskiego nad Palestyną, przedłożony Lidze narodów, został zmieniony szczególnie w tem miejscu, gdzie jest mowa o utworzeniu żydowskiej siedziby narodowej. Depesza kończy się słowami: „Ratuj nas od niebezpieczeństwa żydowskiego!".

Rozpaczliwe położenie uchodźców żydowskich.

Kowno. (ŻBK.). Wiadomości nadeszłe tutaj z Rosyi głoszą, że położenie 800 żydowsko-łotewskich uchodźców, przebywających w Jeniczajsku, miejscowości w rosyjskiej strefie głodowej, jest rozpaczliwe. W odezwie wystosowanej do braci za granicą powiedzianem jest, że jeśli pomoc dla nich nie nadejdzie do zimy, nikt już z nich nie ujrzy swego domu i przyjaciół.

—ooo—

Uchodźcy ukraińscy na Bukowinie.

Paryż. (Ż. B. K.). Wedle wiadomości nadchodzących do wszechświatowej żydowskiej konferencyi ratunkowej położenie uchodźców ukraińskich w Rumunii staje się z dnia na dzień coraz bardziej rozpaczliwe. Policya aresztuje i internuje nowoprzybyłych. W Czerniowcach uwolniono 100 internowanych uchodźców na interwencyę zastępcy wszechświatowej konferencyi ratunkowej dr. Maksa Kremera. Władze wyznaczyły im okres czasu do 1. listopada, w celu opuszczenia kraju. Dr. Kremer zamierza założyć w Rumunii związek dla niesienia pomocy uchodźcom ukraińskim, któryby objął Transylwanię, Banat, Bukowinę i Besarabię.

Bezrobocie w Anglii.

Hannower. Radio. (Pat.) Ze wszystkich części Anglii nadchodzą wiadomości o niepokojach robotników spowodowanych brakiem pracy i zmniejszeniem zarobków.

Z sportu.

»Ż. K. S. Jutrzenka« Lwów — K. S. Ukr ina Lwów (3:4 0:4).

Dnia 25 bm. rozegrały powyższe drużyny match fotbalowy wobec dość licznie zebranej publiczności na boisku Sokoła-Batka za rogatką stryjską. Gra w pierwszej połowie chaotyczna — toczyła się przeważnie na połowie Jutrzenki, co w znacznej mierze spowodował kierunek wiatru dla niej nieprzychylny. Ukraina skorzystawszy z warunków dla niej korzystnych, będąc też zasilona graczami z drugiej „Pogoni" (Cwil) i „Czarnych" (Sawka) uzyskuje w pierwszej połowie 4. goale w tem dwa z rzutu karnego. W drugiej połowie gra się ustala. Jutrzenka wzmaga znacznie swe tempo i uzyskuje 3 po sobie następujące goale.

Sędziował bardzo poprawnie p. Blind.

R.

NADESŁANE.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

Zakład dentystyczno-techniczny
M. Friedmana
Lwów, Brajerowska 3. 11745

Wręczyłem dnia 21 bm. o godz. 5 popołudniu na dworcu kolejowym we Lwowie pewnemu panu pakuneczek, który przedstawia mój cały majątek. Proszę tego pana o łaskawe bezzwłoczne zapodanie jego adresu. 11729
Oskar Weingarten, Stanisławów pl. Targowica 27.

ADWOKAT 11813
Dr. KAROL EINAUGLER
prowadzi kancelaryę we Lwowie, ul. Sykstuska 21.

Dr. Marya Pogonowska
powróciła i ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych ul. Asnyka od 2—4 popoł. 11828

Adwokat Dr. N. Goldstein (Stein)
Wiedeń, I. Rathausstrasse 5
przyjmuje wszelkie zastępstwa prawnicze na Wiedeń.

W środę 28. b. m. o godz. 8-mej w lokalu »Emuny« Kościuszki 14 wygłosi Dr. MICHAŁ RINGEL
przed plenum Związków akad.
Sprawozdanie z XII. Kongresu.
Konwent Seniorów
zjednoczonych syonskich Związków akad
11839 we Lwowie.

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Wtorek 27. bm. „Kobieta bez skazy", Zapolskiej.

Repertuar Teatru Małego

Środa 28 bm. „Ojciec" gościnny występ Adwentowicza.

Repertuar Teatru Nowości.

Czwartek 29 bm. „Hrabianka Foxtrotta" operetka w 3 aktach Stolza.

Środa 28. bm. „Hrabianka Foxtrotta", operetka w 3 aktach Stolza.

— **Otwarcie nowego teatru we Lwowie.** Oddzielenie operetki od dramatu i opery, do czego dążono od szeregu lat, musiało pociągnąć za sobą stworzenie nowego teatru poświęconego wyłącznie tylko lekkiej, wesołej muzie. Potrzeba takiego teatru od dawna dawała się odczuwać w naszem mieście, udało się to jednak dokonać dopiero w ostatnim czasie po przezwyciężeniu wielu trudności, i zaangażowaniu znacznych kapitałów. Dzięki staraniu dyrekcyi teatrów i poparciu miasta stworzono w dawnem „Colosseum" tak zwany „Miejski Teatr Nowości" doskonale nadający się na tego rodzaju imprezę. Cały gmach gruntownie przestawiono i dostosowano świetnie do nowoczesnych wymagań teatralnych. Olbrzymia widownia mieszcząca przeszło tysiąc miejsc, wygodne korytarze i garderoby, liczne wejścia i wyjścia, scena ładna i uposażona w wszelkie udogodnienia techniczne, gmach odsunięty od zgiełku ulicy — wszystko to czyni z „Teatru Nowości" pierwszorzędną atrakcyę dla Lwowa, która ma doskonałe warunki rozwoju.

Na otwarcie odegraną zostanie operetka Stolza p.t. „Hrabianka foxtrotta", która za granicą zdobyła sobie rekord powodzenia. Obsada operetki Stolza, nowe piękne dekoracye Balka i Polityńskiego, pomysłowa reżyserya złożą się na całość bardzo interesującą która przez szereg wieczorów przyciągać będzie tłumy publiczności. W głównych rolach wystąpią p.p. Miłowska, Kuligowski, Tatrzański i świeżo zaangażowani p. Szczęsna i Olędzki. Tańce układu p. Faliszewskiego z udziałem pp. Burkackiej i Łozińskiej. Reżyseruje p. Tatrzański. Druga orkiestra Teatrów Miejskich pod batutą p. Stadlera zaprezentuje się po raz pierwszy w dniu otwarcia.

— **Z Teatru Małego.** We wtorek 27. września wznawia Teatr Mały doskonałą komedyę w 3 aktach Fr. Herczega pt. „Niebieski lis" w pierwszorzędnej obsadzie. Główną rolę kobiecą kreuje po raz pierwszy w tym sezonie p. Barwińska, która w niej ma wielkie pole do popisu. Ponadto biorą udział w sztuce pp. Michnowska, Barwiński, Bystrzyński i Rasiński.

„Niebieski lis" w lekkiej obsadzie i przy pięknem wyposażeniu dekoracyjnem liczyć może na dłuższe powodzenie.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały: Nr. 196. czasopisma „Ukraińskyj Wistnyk" z 27 września br. i Nr. 171 czasopisma „Wpered" z 27. września br.

— **Kasa zamawań teatrów miejskich na »Targach Wschodnich«.** Dyrekcya miejskich teatrów urządziła dla wygody przejezdnej publiczności kasę zamówień na „Targach Wschodnich". Kasa sprzedawać będzie codziennie bilety wstępów do wszystkich teatrów miejskich od godz. 3. do 5. popoł.

Pozatem kasa funkcyonuje — jak zawsze — codziennie w godzinach urzędowych w Teatrze Wielkim.

— **Muza scena** zawiadamia iż Walne zgromadzenie wyborcze, odbędzie się w niedzielę dnia 2. X. br. w pochronce przy pl. Strzeleckim na które się wydział, członków i sympatyków zaprasza. 11837

— **Osobiste:** Ślub p. Dra Dawida Sobla z p. Rysią Weissbach odbędzie się w Stanisławowie dnia 25. b. m.

— **Pogrzeb śp. Marcelego Schaffa.** Wieść o tragicznej śmierci znanego z dobroczynności Marcelego Schaffa napełniła szczerym smutkiem szerokie koła tut. ludności. Nic dziwnego, że przed domem żałoby przy ul. Czarneckiego l. 4. zebrały się wczoraj tłumy publiczności, by oddać ostatnią przysługę przedwcześnie Zmarłemu. Na czele orszaku pogrzebowego bieliły się osiwiałe głowy mieszkańców „domu starców", a za nimi szli wychowankowie zakładu sierót, pracownicy browaru, rabini dr. Guttman i dr. Freund, reprezentacye różnych organizacyj i tłumy publiczności. Nad trumną przemawiał starszy rabin dr. Guttman, podkreślając zalety Zmarłego w rzewnych słowach. Następnie przemówił w imieniu reprezentacyi gminy m. Lwowa wiceprez. dr. Schleicher, w imieniu Izby handlowej r. Wiktor Chajes, w imieniu gremium urzędników browaru p. Ludwik Chudoly, dalej delegat robotników oraz p. dr. Eleazar Byk w imieniu Polaków w. m.

— **15.000 dolarów dla żyd. uchodźców z Ukrainy.** Wedle wiadomości otrzymanej z Nowego Jorku zebrała „Ukraińska federacya" w Ameryce 15 tysięcy dolarów na rzecz żyd. uchodźców z Ukrainy przebywających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

— **Poeta Jan Kasprowicz wobec żydowskiej literatury.** W rozmowie z jednym współpracowników dziennika „Najer Hajnt" Jan Kasprowicz wyraził swe sympatye dla literatury żydowskiej oraz dla jednego z jej głównych reprezentantów: Szaloma Asza.

— **Spirytus denaturowany.** W czasach gdy tak trudno o cenny ten artykuł, wykradziono dr. Węgrzynowskiemu aż 15 litrów spirytusu denaturowanego z... strychu przy ul. Akademickiej l. 15.

— **Włamanie.** Do mieszkania Władysława Smoczyńskiego, zamieszkałego przy ul. Bonifratrów 6, dostał się przez wywalenie okna nieznany sprawca i skradł rzeczy wartości 82.000 Mp.

— **Poszedł na »paradę«.** Zenetta Rappaport kierowniczka przytułku izraelickiego przy ul. Szpitalnej l. 31. doniosła policyi, iż wychowanek tego zakładu Efroim Katz, liczący lat 10 udał się w niedzielę wraz z uczniami szkoły Czackiego na „paradę" do miasta i więcej nie powrócił.

— **Z sfer harcerskich komunikują** nam, że Namiestnictwo zatwierdziło statut Oddziału lwowskiego Związku Harcerstwa Polskiego (skautingu). Oddział obejmuje swą działalnością województwo lwowskie, tarnopolskie i stanisławowskie.

— **Żydowskie szkoły rządowe w Rydze.** Z sprawozdania, jakie przedłożone zostało konferencyi szkół miejskich w Rydze, wynika, iż rząd łotewski utrzymuje trzy żydowskie szkoły, do których uczęszcza 1107 dzieci. (Ż. B. K.).

— **Konkurs.** Lokalna Komisya Ż. F. N. we Lwowie poszukuje sekretarza ze znajomością języka hebrajskiego i polskiego. Oferty należy wnieść najdalej do 5-go października 1921 pod adresem Keren Kajemet Ijwach. Bernsteina 9. Honoraryum według umowy.
11843 Dr. Hausner.

— **Wydział Tow. Medyków Żyd.** uprasza wszystkich słuchaczy Akad. Weterynaryj i Studyum farmaceutycznego do zgłoszenia się do rejestracyi celem zorganizowania w łonie Towarzystwa sekcyi Weterynaryjnej i farmaceutycznej. Zgłoszenia przyjmuje Wydział w lokalu Tow. (Szpital żyd. I. p. Ambulat.), w niedziele od 4—5 w środy od 7—8 i w piątki od 5—6. Za Wydział: Dr. Kurzrock przew. Blatt za sekretarza. 11836

— **Zamiast kwiatów** na trumnę nieodżałowanej pamięci Marcelego Szaffa składają Jakóbowie Selzerowie 3 tysiące Mk na Zakład sierot wojen. za Zbrojownią 3.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 26. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 5800, kanadyjskie 5200, marki niemieckie 55·00, korony czeskie 72·00, leje rumuńskie 51·00 Wiedeń 340—330.

Złoto: 10 rublówki 25.000.

Srebro: austr. 1 kor. 3·00.

Dlaczego dolar poszedł w górę

Warszawa 26 września (tel. wł. — leg. Jak słychać ostatnia podwyżka dolarów została spowodowana zakupem przez rząd polski dolarów potrzebnych na Górny Śląsk. Rząd polski wydawał bowiem dotychczas 300.000 dolarów miesięcznie na utrzymanie komisyi aliianckiej tamże. Obecnie zapotrzebowanie to ustaje.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 26 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—

POKÓJ DO ŚNIADAŃ i RESTAURACYA
FLIESSER, Lwów ul. Jagiellońska 11
poleca się P. T. Publiczności miejscowej i szanownym gościom przybywającym na »Targi Wschodnie«. Bufet obfituje w przekąski ciepłe i zimne. — Pasztieiki — makaronezy — ryby w auszpiku i po żydowsku. — Najszlachetniejsze wódki, koniaki, rumy, likiery krajowe i zagraniczne — wykwintne wina. 11856

Kawiarnia „ROYAL“ obok Wielkiego Teatru miejskiego
w której koncertuje codziennie mistrzowski zespół znakomitej 11780
KAPELI DAMSKIEJ MAŁOPOLSKIEJ
z bardzo urozmaiconym repertuarem poleca się P. T. Gościom przybyłym na **TARGI WSCHODNIE.**
Doskanała kawa, herbata, czekolada, poncz, piwo i inne doborowe napoje. Bufet zimny i gorący. Kawiarnia otwarta do późnej nocy.

Bank hip. akcyjny 280—30		840·—	870 —
Bank hip. zemel. 280—28		420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40		650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—		365·—	385·—
Bank przemysłowy 280—28		650·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35		625·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.			
Browary lwowskie 500—100		25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0		5000·—	7100·—
Tow. akc. Karpalit 140—42		1950·—	2050·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1·00—		5150·—	5650·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28		—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300		150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50		2950·—	4050·—
Tow. Górka 140—15·40		9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0		9400·—	10100·—
Warszawska Ska akc. budowy »Parowozów« 500—0		1750·—	2050·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00		1325·—	1525·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00		1475·—	2025·—
Polski Glob 500—100		900·—	—·—
Polska Nafta 500—75		3100·—	3250·—
Polsk. Tow. handl. 140·21		1275·—	1325·—
Tow. Rakszawa ex 140—56		4000·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60		2725·—	2850·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0		10000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20		10500·—	—·—
Waluty.			
Ruble carskie po 100 rb.		450·—	500·—
» » po 500 rb.		200·—	250·—
» » drobne		—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)		50·—	70·—
» » (po 250)		50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)		—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)		3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)		6.—	10·—
1 frank franc.		350·—	430·—
1 Frank szwaj.		800·—	850·—
1 £ Sterling		19500·—	21500·—
1 Dollar ameryk.		5750·—	6050·—
1 Dollar kanadyjski		5150·—	5450·—
Marki niem. (po 1000)		5400·—	5900·—
» » (po 100)		5300·—	5800·—
» » drobne		5200·—	5700·—
Lei rumuńskie (500)		4600·—	5000·—
Lei rumuńskie drobne		4500·—	4900·—
Liry włoskie		180·—	220·—
Czeskie korony		6500·—	6900·—
Korony austr. niem. stemplowane		320·—	340·—
Dewizy:			
Wypłata na Londyn		20500·—	22500·—
» na Paryż		380·—	430·—
» na Zurych		800·—	850·—
» na Praga		6500·—	7100·—
» na Wiedeń		325·00	345·—
» na Berlin		5500·00	6000·—
» na Nowy Jork		5650·—	5950·—
» na Medyolan		180·—	220·—
» na Bukareszt		4600·—	5000·—
Rata bankowa:			
Stopa eskontowa P. K. K. P.		7%	

—II—

Kursa Giełdy Krakowskiej.

Kraków, 26. września 1921.

P. T. H I—III. 1200—1500, Impex 375 425, Polski Glob 1200—1350, Żegluga Polska 425—475, Zieleniewski I-II 10000 10300, Parowozy 1500—1700, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 3800—4000, Lemiesz 7800—8200, Automotor 1800—2000 Polska Nafta 2800—3200, Siersza el. 2800—3100 Oikos 6000—6500, Pezet 1400 1500, Trzebinia tłuszcz. 4400—4700, Krakus 3200—3500, Ćmielów 3900—4100 Górka 9800—10200, Siersza 11800—12200 T. P. G 8900—9300, Chodorów 5400 6200. Pocisk 1400—1600.

Dolary ameryk. 5700—5900, marki niem. 5400—5600, korony austr. 3·15-3·45 kor. czechosł. 6500—6800, franki fr. 400, 430, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000 franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 00·00—00·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 26. września 1921.

Dolary amer. 6050—5985, marki niem. 57·00.

Czeki na: Berlin 57·00—57·50, Gdańsk 57·00—54·75, Londyn 23 200—23.500, Nowy Jork 5550, Paryż 446, Wiedeń 340—330.

NADESŁANE.

Współpracownikowi swemu oraz kierownikowi szkoły hebrajskiej składa tą drogą z okazji Jego zaręczyn wiązankę szczerych życzeń. Zarząd stow. „Safa Berura“ w Starym Samborze.

Z okazji zaręczyn naszego kochanego siostrzeńca p. Hermana Reitera z p. Honigżanką zasyłamy najserdeczniejszy „Masel Tow“ Markowie Schwarzowie.

Do zaręczyn kochanego brata Arona z p. Litmanówną z Chyrowa wyrażamy serdeczny „Mazeltow“ Hena i Józef Richter.

Z okazji zaręczyn naszej koleżanki p. Róży Liss z p. G. Tiemanem gratulują serdecznie Koledzy i Koleżanki firmy A. H. Zipper.

Lotti Elberger — Dawid Rottenberg
Kasperowce Stanisławów
zaręczeni we wrześniu 1921 11834

Werner Adolf — Sara Deutscher
Stanisławów
zaręczeni we wrześniu 1921. 11844

Józef Landau
Sula Jolles
zaręczeni we wrześniu 1921 11840

Z okazji zaręczyn mego kolegi p. Józefa Landana z p. Sulą Jollisówną gratuluje serdecznie Józef Szlag.

Z okazji zaręczyn p. Józefa Landaua z p. Sulą Jollesówną, gratuluje serdecznie Pinkas Rawer z żoną.

Maks Zuckerkandel, Rózia Hecht zaręczeni. Złoczów, wrześniu 1921.

Swemu KOCHANEMU szefowi
p. Adolfowi Finkelsteińowi
w dniu Jego ślubu
z p. **Lusią Diamandstein**
szczere życzenia wszelkich pomyślności składa — pers firmy Finkelstein i Fehl.

Z okazji zaręczyn naszego k. kolegi
p. Izydora Ehrenkranza
z p. **Malwiną Kuptermanówną**
gratulują serdecznie urzędnicy „Galicji i Naftoleju“ — w Rawie Ruskiej.

Kochanemu bratu Iziowi Rothbaumowi do zaślubin z kuzynką Różą Rothman życzy dużo pomyślności i jasnej przyszłości — Jakób Rothbaum z narzeczoną 11784

Z okazji zaślubin naszego kochanego brata Izi Rothbauma z kochaną kuzynką Rózią Rothman życzą dużo szczęścia i jasnej przyszłości.
11785 Rózia, Adolf i Simi

Mania Wolfsohn Stryj — Edward Biegelesen, Borysław — zaręczeni w wrześniu 1921. 11755

Z okazji zaślubin p. Adolfa Finkelsteina z p. Lolą Diamandstein, gratulują serdecznie — Dominikowie. 11782

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowackiego 4

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11452
Dr. HENRYK ROSMARIN
były ciew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6 11453

Okulista Dr. Maurycy Lauterstein
b. lekarz I. klasy na I. klinice okulist. we Wiedniu ord. od 3—5 **SZOPENA 7** (boczna Podlesskiego).

WOLNE POSADY.

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

Do żywej dziewczynki poszukuje się energicznej i inteligentnej panny na popołudnia. Zgłoszenia Zyblikiewicza 31 drzwi Nr. 22.

Poszukuje się inteligentnej panny do 6-letniej dziewczynki. Wiadomość w restauracji Grodecka.

Poszukuję rutynowanej panny do trzechletniego dziecka na wyjazd do Sanoka Warunki korzystne, zgłoszenia między 1—3 pp. u Pana Fella Pańska l. 6.

Praktykanta płatnego, pannę do ekspedycyi przyjmie zaraz. Magazyn galant. i papieru Batorego l. 6. 11772

Poszukuje się panny do dwojga dzieci 5 i 9 lat na prowincji. Zgłoszenia między 2—3, Pańska 7/II p. 11747

POSZUKUIĘ instruktora do czterech uczniów od II-giej do IV-tej gimn. Jakób Franzos Grzymałów. 11848

Poszukuję absolwentki gimn. i real. względnie liceum ze znajomością gry na fortepianie do przygotowania mej córki do 3-ciej klasy. Warunki: Całkowite utrzymanie i stosowna z płata. Zygmunt Sandberg dzierżawca dóbr, Zaleszczyki. 11846

Apteka Heschelesa w Gródku Jagiellońskim poszukuje zaraz praktykantów. Oferty bez odpowiedzi nieuwzględnione. 11849

Poszukuję natychmiast panny inteligentnej, możliwie freblanki do chłopczyka 14 to miesięcznego na cały dzień z wiktem. Płaca wedle umowy. Zgłoszenia przyjmuje magazyn mód „The Rose“ Kopernika 7. 11831

Koncypienta rutynowanego poszukuje adwokat Dr Lindenbaum w Glinianach. 11835

POSAD POSZUKUIA.

Asystent farmacji poszukuje stałej posady na prowincji. Łaskawe zgłoszenia Józef Meller Stryj Zielona.

Gorzelnik, kawaler, z długoletnią praktyką, obecnie posadę ewentualnie przystąpi jako wspólnik z wkładem pół miljona Mk pod „Marki“ do biura ogłoszeń Buchstaba.

INTERESA HANDLOWE.

Poszukuję spólnika z wkładem 3—5 milionów celem powiększenia dobrze idącego interesu bławatnego i towarów modnych. Oferty »ES« do biura Brücka, Kościuszki 2. 11718

Mam lokal frontowy w okolicy pl. Gołuchowskich w największej ruchliwej ulicy. Poszukuje spólnika fachowca z działu bławatnego z większym kapitałem celem założenia spólnego interesu bławatnego. Bliższe inform. w składzie masła p. Friedmanna pl. Rzeźni 4. 11838

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Mieszkanie we Wiedniu zamienię na mieszkanie we Lwowie. Bliższa wiadomość S. Eck Lwów Ormiańska 4. 11832

Poszukuję się mieszkania z pensyą dla dwóch panienek z lepszego domu za dobrem wynagrodzeniem przy lepszej żyd. rodzinie, zaraz do objęcia, Łaskawe oferty proszę podać pod adresem Pejsach Richter w Stryju. 11781

Dwa duże pokoje, nyżę i kuchnię w dzielnicy grodeckiej odstąpię. Tylko oferty bezpośrednich reflektantów pod „Blisko tramwaju“ do Administracji „Cwili“.

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel«
sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich jezykach. 19904

Przez Ministerstwo Kultury i Sztuki zatwierdzona Szkoła gry fortepianowej Salomei Abler, Jagiellońs a 17 – przyjmuje wpisy. 11691

W Akademii handlowej można zdać świetnie egzamin, po przygotowaniu się na Kursach 1) Buchalteryi, 2) Stenografii, 3) Pisania na maszynach różnych systemów i 4) Korespondencyi handlowej angielskiej i francuskiej, które się rozpoczynają dla Pań i Panów dnia 10. października w »Ecole Reforme« ul. Pańska 14. Podręczniki do Buchalteryi za kaucyą wypożycza się. Wpisy codziennie do dnia 6. października. 11694

KUPNO-SPRZEDAŻ.

UŻYWANE sztuczne zęby, platynę, złoto, srebro, szlachetne kamienie, perły, kupuje, wypłacając najwyższą wartość. STRAUCH. Jubiler. Lwów, Legjonów 29.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11689

Okazyjna sprzedaż różnych mebli, do oglądania ul. Krasickich 16 parter od 9—10 i ½4—½5 popołudniu. 13770

RÓŻNE.

Na modły świąteczne w Zakł. sierót, Janowska 34. wydaje się karty wstępu codziennie od 4—6 popoł. 11769

Inżynier Artur Gottesman rządowo upoważniony geometra we Lwowie Jabłonowskich 44 wykonuje wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące. 17774

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 4190

Ogłoszenia.

MĄKA

Hurtowna sprzedaż Amerykańskiej i krajowej mąki pszennej i żytniej oraz artykułów kolonialnych **z dostawą do domu** 11778

Klarberg, Bürger i Ska
Lwów, Kaźmierzowska 20.

Młynarze!
przyjeżdzający na
»Targi Wschodnie«
mogę oglądać w magazynie naszym
Walce, kaspry, kamienie
oryg. szwajcarską gazę oraz wszelkie maszyny i przybory młyńskie
RIESEL, SCHIEBER, FRIEDLÄNDER
Lwów, Brajerowska 11 a II. p.

Fabryka ultramaryna
Ch. Perlmutter
Lwów, ul. Słoneczna 26
Wyrabia najlepszą i najwydatniejszą farbkę do wapna, bielizny i celów malarski h. Na »Targach Wschodnich« pawil. prow. »M« grupa XVII. Nr. 68. 11833

FABRYKA KWIATÓW
sztucznych i liści
A. Kropiwko
Warszawa, Miedowa 25
wystawia swoje wzory na »Targach Wschodnich«, pawilon główny. Poleca również: kwiaty kapeluszowe, dekoracyjne dla ogrodników, balowe i chłopskie, jakoteż duże liście do wieńców itd. 11829

Troskliwe matki! 11789
Jedyną skuteczną przysypką dla dzieci jest
Puder Bébé Szofmana
polecany przez lekarzy specyalistów, zapobiegający opszałości, czerwoności ciała i różnych wysypkom skórnym. — Polecane jest również przetłuszczone
Mydło Bébé Szofmana
niezbędne do kąpieli i mycia główki niemowlętom.

10% więcej niż każdy inny!
płacę za **ZŁOTO, BRYLANTY**
i wszelką biżuteryę **I. SELIGMAN** LWÓW, pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

Płótna Schrolla, Pollaka
oksamity, zefiry, barchany markizety i inne materyały odzieżowe 11852
Skład: Plac Akademicki 4, parter.

1 wagon Śrub, 1000 sieczkarń
25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny, oraz w. i.
TANIO SPRZEDA **„PION“** ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
LWÓW, LWOWSKA 48, tel. 4-7-6
na »TARGACH WSCHODNICH« pawilon prow. »F« grupa VIII stanowisko 15.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złoto zegarki płaci rumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 14 kg. najlepszej jakości poleca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittels, Lwów, Panieńska 9.

MEBLE
pierwszorzędnej jakości
własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.
Wystawia na Targach Wschodnich
Sangar G. Nr 19.

Kuchenki elektryczne | Garnuszki elektryczne
Primusy | Żelazka elektryczne
Latarki elektryczne | Oryg. flaszki termos.
Świeczniki elektryczn | Abażurki jedwabne
Magazyn przyborów do oświetlenia „LUMEN“ Lwów, plac Maryacki 4
11794

DOBRZE I TANIO
Kupuje się zeszyty, przybory szkolne i kancelaryjne, papiery, tutki, bibułki, mydła toaletowe tylko w hurtownym i detajlicznym składzie firmy
BRACI GROSSKOPF i SKA
Lwów, Pasaż Hausmana 3. 10785

Pierwsza Małopolska Fabryka wyrobów drzewnych „BÓR“
w Jaroszowicach
p. Wadowice
poszukuje
świeżych kloców brzozowych
w większych ilościach
11787

20000 Marek nagrody
kto mi zwróci zegarek tulski, kryty z monogramem S. S., który zgubiłem przy ul. Żółkiewskiej na gościńcu koło kamienicy Nr. 73. Łaskawy znalazca zechce się zgłosić przy ul. Żółkiewskiej 73 u p. Scheina. 11851

Wielki wybór konfekcyi
dla panienek i dzieci, najnowsze modele poleca „Padlotka“, Konfratów 2|II. boczna Hofmana. 11761

„L'or de Mascotte“
najlepsze wino musujące
Fabryka: Lwów, Piekarska 2.

„SUDON“ NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY
Klej etykietowy i biurowy
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11334
Fabryka: **Lwów, ul. Skarbkowska 35**

Artykuły elektrotechniczne
jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i t. p. można nabyć hurtownie we firmie 11724
Kraus i Rabinowicz,
LWÓW, ul. Św. STANISŁAWA l. 2.

Za Brylanty, Złoto,
SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

Ważne dla szewców i kooperatyw!
Kołki do obuwia szpilki fabryki H. B. Raabe po cenach fabrycznych oraz wszelkie skóry i przybory szewskie nacyć można najkorzystniej w firmie
Lwowska składnica skór i przyborów szewskich
Stanisław Trembecki i Ska, wp Lwowie, ul. Leona Sapiehy 84.
obok kościoła św. Elżbiety.
Sprzedaż hurtowna i detaliczna.

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONÓW
mogą być połamane. płacę po 85 Mk. za sztukę
JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul, Akademicka 26. 10783

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Generalne Zastępstwo
Oddziału maszynowego Anglo-Węgierskiego Banku w Budapeszcie
Lwów, ul. Brajerowska l. 5. I. p.
Dostarcza na zamówienie wszelkiego rodzaju maszyn rolniczych niewyłączając młocarń oraz pługów parowych i motorowych, tudzież maszyn rolniczo-przemysłowych dla urządzenia gorzelń, rafinerii, browarów i krochmalni, drożdżarni. 11850
młynów i tartaków
z popędem turbinowym, parowym, ropnym, gazowym i benzynowym, — wreszcie dla cegielń i fabryk wyrobów betonowych i cementowych. —
Ogółem podejmuje się Zastępstwo Anglo-Węgierskiego Banku urządzania i montowania wszelkiego rodzaju fabryk w kraju i dostarcza potrzebnych maszyn oraz urządzeń aż do kompletnego uruchumienia przedsiębiorstw.
Przy znaczniejszych zamówieniach możliwość rozdzielenia ceny kupnia na lat kilka pod dogodnymi warunkami.
Zamówienia uskutecznia się w **możliwie najkrótszym czasie.**

Smar do wozów
zmydlony, przedwojennej jakości, wagonowo i detajlicznie dostarcza
fabryka przetworów chemicznych
Lenartowicz, Bracia Rylscy
i Ska z ogr. odp.
w Drohobyczu.

FABRYKA POJAZDÓW
Ryszard R. Schmidtke
Tow. z o. p.
w Bydgoszczy
zastąpione we Lwowie przez
Hurtownię dla Konsumów
sp. z o. p.
ul. Chorążczyzna 11 a.
Pierwszorzędna, oddawna istniejąca fabryka. Wozy gospodarcze, ciężarowe i wózki wyjazdowe tej fabryki wystawione na 11725
Targach Wschodnich
bangar B.

»WYWIAD«
Biuro informacyjno-wydawnicze
założone przez Małopolskie instytucye finansowe
» » Ska z ogr. odp. oraz « «
ADMINISTRACYA »GAZETY BANKOWEJ« 11827
PRZENOSZĄ SWE BIURA 27. b. m. do nowego lokalu przy **ul. Mickiewicza 3.**

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14
naprzeciw kina Kopernik. 10630

Pierwszorzędne jakości! Ceny konkurencyjne!
Maszyny i narzędzia rolnicze Maszyny do szycia najlepszej marki „Matador“
Wirówki do mleka znanej marki „Vaca“
:-: Noże sieczkarniane marki „MEG“ :-:
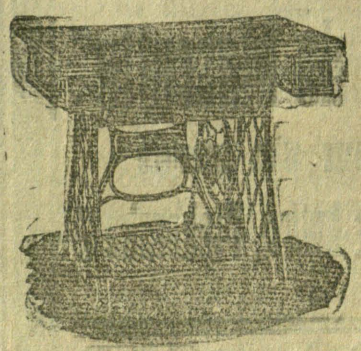
Maszyny do szycia »Matador«
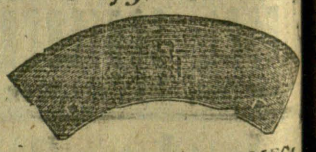
Noże sieczkarniane »MEG«
wszystko w przedwojennej jakości eksportuje do wszystkich części świata Towarzystwo Eksportu Maszyn, Sp. z ogr. por. (Maschinen-Eksporst Gesellschaft m. b. H.
11805 w Mor. Ostrawie (Czechosłowacya),
Generalne przedstawicielstwo »Wschód« Spółka maszynowa z ogr. por. w Przemyślu Mickiewicza 7.
Interesentów przyjmujemy podczas »Targów Wschodnich« we Lwowie Hotel Royal nr. 24 I. B codziennie od 9-12 przedpoł. i od 3-5 popoł.

Z okazyi Targów Wschodnich

UDZIELA FIRMA „Paryżanka". ul. Pańska 2[illegible]

odbiorcom 20% ZNIŻKI. Poleca w wielkim wyborze suknie wełniane, zawijanki, bluzki markizetowe i crepe de-chine, spodniczki, bluzki ciepłe oraz bieliznę i pończochy. 11801

Pierwsza w kraju fabryka owsianych produktów odżywczych i kawy słodowej

Adama BRANICKIEGO w Sosnowcu

wystawia 11791 na

Targach Wschodnich Pawilon XX.

swe produkta jakoto: **kaszę owsianą, mączkę owsianą, kakao owsiane, kawę słodową i zbożową**

Belatiny Artur, Budapeszt.

SKŁAD WIN WĘGIERSKICH

i fabryka win musujących

poleca P. T. kupcom i winiarniom swoje szlachetne wina węgierskie odznaczone na światowej wystawie w Paryżu w r. 1900 złotym medalem. Wystawia na

»Targach Wschodnich«

w XX. grupie w 50 i 57 działce.

PRÓBKI PODAWANE BĘDĄ TAMŻE. 11854

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

akcyonaryuszów

Ziemskiego Banku kredytowego Towarzystwa akcyjnego we Lwowie

odbędzie się w sobotę dnia 29. października 1921 r., o godzinie 5-tej popołudniu w lokalu Banku, przy ul. Jagiellońskiej l. 2.

Na porządku obrad:

Wniosek Rady Zawiadowczej w przedmiocie podwyższenia kapitału akcyjnego i połączonej z tem zmiany statutu Banku.

P. T. Akcyonaryusze, chcący wziąć udział w powyższem Nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcye. wraz z kuponami bieżącymi najpóźniej do dnia 15. października 1921. We Lwowie: w Kasie Banku, w Krakowie, w Kasie Banku, w Krakowie, w Lublinie, Warszawie, Kołomyi, Troście i Gdańsku — w Oddziałach Banku.

We Lwowie, dnia 26. września 1921.

Rada Zawiadowcza Ziemskiego Banku kredytowego, Towarzystwa akcyj. we Lwowie.

GUMOWE PALTA

WODOSZCZELNE i IMPREGNOWANE z materyałów angielskich, oraz MARYNARKI skórzane na i bez futra poleca okazyjnie po cenach nizkich 11785

FABRYKA GUMOWYCH PALT **BONK i FRYDMAN**

WARSZAWA, NOWOLIPIE Nr. 36, m. 58 (w podwórzu).

JARZĘBINĘ I TARNINĘ

KUPUJE

J. A. Baczewski.

ZGŁOSZENIA WE FABRYCE 11672

Zniesienie koło Lwowa.

Następujące firmy węgierskie wystawiają swe towary na „Targach Wschodnich" w Hangarze „G"

1. Zjednoczone fabryki kołnierzy i mankiet celuloidowych Bergl, Neubrunn i Spa Tow. Akc. Budapetzt IX. Knezits—U. 12.

2. Fabryka produktów borolinowych, Budapeszt Artur Schwartz Budapeszt VI. Bolond—u. 10.

3. Klein i Syn, Fabryka mydeł toaletowych. perfumerji i kosmetyki, Budapeszt VII. Dob—u. 13,

4. Belatiny Artur, Skład win flaszkowych i szampańskich.

5. Franz Hirman, Eabryka wyrobów metalowych Budapeszt VII. Csanyj—u. 7 i 9.

6. Krajowa fabryka przemysłu drzewnego mebli i ram Budapeszt Hold—u. 21.

7. Rudolf Stern i Brans, Fabryka szczotek w Debreczynie.

8. Bracia Borger Piwnice win tokajskich i leczniczych.

Za tępca powyższych firm węgierskich jest firma

MAKRAY i Ska

przedsiębiorstwo handlowe, eksportowe i importowe dla Małopolski, Ukrainy i Węgier

DROHOBYCZ = LWÓW 11825

Biura lwowskie ul. Słowackiego 18, II. p.

P. Makray mieszka na czas Targów Wschodnich w hotelu „Imperial".

IMPORT
Warszawa, ul Hoża l. 39. - Tel 238 35
Warschau, Hoża-Gasse 39. - Tel 238 35
JÓZEF FRANK

Kraków
Krakau Hotel de France
Przedstawicielstwo
Vertretung

EXPORT
Poznań ul Libelta l. 1
Posen Libel a-Gasse
J. WRESCHINSK

Józef Frank

Przyjmuje we LWOWIE na czas trwania »Targów Wschodnich« od 25|9 do 5|10 1921 w hotelu krakowskim od godz. 8—10 rano i od 2 6 po południu. Ma zaraz do sprzedania wagonowo, loco Lwów: **Reńskie** szkło na szyby, druciane szkło różnych rozmiarów, szkło w różnych kolorach oraz szkło kościelne, cynkowane wiadra różnych rozmiarów, żarzony (glijowany) żelazny drut od 1-5 m|m, gwoździe 1-10 calowe.

Empfängt in LEMBERG auf dauer der **Messe** d **Orients** vom 25|9 bis 5|10 1921 im Hotel Krakau H tel Krakowski) von 8-10 früh und von 2-6 nachmitta

Hat zum sofortigen Verkauf, waggonweise, loco Le berg: **Rheinglas** für Fensterscheiben, Drathglas allen Dimensionen, Glas in verschiedenen Farb und Kirchenglas, verzinkte Eimer verschieden Grössen, Eisendrath, geglüht 1-5 m|m stark; Dra stifte 1-10 Zoll lang.

KONKURENCYA!!

Fabryczny skład pończoch rękawiczek, sweterów i wyrobów trykotowych po cenach konkurencyjnych

Kronenthal i Wantyk

Warszawa **Lwów, Jagiellońska 12, II. p.**
SPRZEDAŻ TYLKO HURTOWNA. 11790

Własny wyrób!
ABAŻURY
do lamp elektrycznych
Pierwszorzędne wykonanie
Wystawiam na Targach
Magazyn wszelkich przyborów elektrycznych 1179
UL. SOBIESKIEGO 12.

Wystawiamy na Targach Wschodnich
w pawilonie Polskiego Banku handlowego.

Król szampanów — Szampan królów

CARNERISKA

Pierwsza polska fabryka win szampańskich na sposób francuski.

Kupców przybyłych na Targi zapraszamy do zwiedzenia naszych zakładów pierwszych wzorowych tego rodzaju w Polsce.

Dojazd tramwajem HG. na miejsce.
Czas zwiedzania od 3—5 popołudniu.
11723

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką
Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zip
»Drukarnia Lwowska«, Lwów Kopernika

Nr. 968 Lwów, czwartek 29. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 102.254.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.
CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednosp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20.000 Mkp.
Pół stronicy . . .	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	30.000 »

PIERWSZE ZAWODY ORKI MOTOROWEJ W POLSCE

odbędą się 1. października 1921 o godz. 10-tej rano na polach folwarku »Owieca« 10 minut drogi od Zakładów obróbki drzewa — na placu wystawowym »Targów Wschodnich« przy szosie Stryjskiej. Bilety sprzedaje kasa Konkursu-Orki-Pion — pawilon »F« grupa VIII. stanowisko 15.

11860

Zamach na Naczelnika Państwa.

Refleksye.

(w). Onegdajsza uroczystość otwarcia „Targów Wschodnich" zakłóconą została hukiem strzałów, skierowanych w stronę Naczelnika Państwa. Zamach ten jest potępienia godny nie tylko dlatego, że każdy mord jest zbrodnią bez względu na to, jakie pobudki kierują ręką sprawcy, ale także dlatego, że w konkretnym wypadku wytłumaczyć się nie da żadną rozumną ani logiczną myślą polityczną.

Jako incydent, oderwany od całokształtu panujących stosunków nie może ten zamach wzbudzić szczególniejszego zainteresowania. Tylko wysokie stanowisko upatrzonej przez młodocianego szaleńca ofiary odróżnia ów zamach od innych podobnych, na tle rozmaitnienia i afektu popełnianych zbrodni. Rzecz cała należy obecnie już tylko do kompetencyi sądu, którego wyroku oczekiwać powinna opinia publiczna z tem większym spokojem, ile że szczęśliwym przypadkiem zbrodniczy zamiar nie doprowadził do pożądanego przez sprawcę rezultatu.

Dla polityka i psychologa, którego wzrok sięga poza sam fakt zbrodni i poza jej motywa i który zbadać pragnie podłoże, na którem się zbrodnia taka zrodzić i predyspozycye do niej rozpleni mogła, tamach ów stać się może, a nawet powinien pobudką poważnych rozmyślań. Chwast wypleniać jest rzeczą konieczną. Słusznie postępuje rolnik, jeśli to czyni, dostrzegłszy chwast na swem polu. Ale czy nie powinien rolnik w pierwszym rzędzie tak dbać o swoją rolę, by chwast wogóle na niej się nie rozrastał?

W jaki sposób powstać mógł zamiar tej niedorzecznej zbrodni w mózgu młodego szaleńca? Pytanie to wychodzi poza zakres działania sądu, który tylko czyn i jego pobudki ma sądzić. Nie interesuje się niem również opinia publiczna, która rzeczą każdą traktować zwykła tylko na tle swych własnych nastrojów. Ale polityk i mąż stanu nie może przejść nad niem do porządku dziennego, jeśli uniknąć pragnie, by go kiedyś sąd inny, sąd historyi nie uznał współwinnym takich czynów.

Czy wszystko dzieje się w tym kraju tak, jak się dziać powinno? Z za kulis, poza któremi toczy się śledztwo przeciw nieszczęsnemu mordercy, dochodzi wieść, że miał on za kilka dni wyjechać za granicę celem kontynuowania swych studyów akademickich, których nie mógł kontynuować w kraju. Okoliczność ta naturalnie i normalnie ani trochę usprawiedliwić nie zdoła psychicznej reakcyi, jaka się w jego zbrodni wyładowała.

Jak Sejm przyjął premiera Ponikowskiego.

Gabinetowi obecnemu nie rokują długiego żywota.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.)

Warszawa. 27. września. Jeżeli debata piątkowa nad exposé premiera Ponikowskiego wygłoszonem na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu da szczery wyraz opinii klubów poselskich i wrażeniu, jakie Izba odnosiła z mowy programowej p. Ponikowskiego, to z góry przesądzić można, że rządy gabinetu obecnego nie długi potrwają okres.

Słuchano na ławach poselskich pierwszego prezydenta ministrów Rzeczypospolitej Polskiej tylko dla przyzwoitości. Wystarczyło salę sejmową ogarnąć spojrzeniem, aby to bez trudności wielkiej stwierdzić. Na twarzach leaderów stronnictw od Głąbińskiego aż po Daszyńskiego nie mówiąc już o Witosie i Rataju błąkały się wcale nie ukrywane uśmieszki raczej politowania, aniżeli niechęci. Obmieniano się spojrzeniami ironicznemi, które zdawały się mówić: »Tym damy sobie łatwo radę!«

Co prawda można było oczekiwać część rezerwy Sejmu wobec pozaparlamentarnego premiera. Pomysł oderwania rektora warszawskiej politechniki od katedry i powierzenia mu misyi utworzenia rządu uważano od samego początku przy ul. Wiejskiej za malum necessarium. Było do przewidzenia, że obecny gabinet będzie miał nie miękki orzech do zgryzienia.

Premiera obecnego gabinetu można zaliczyć do ludzi przyzwoitych, ale werwy politycznej ani temperamentu wymaganego od kierownika polityki państwowej nie posiada. Te braki ujawniły się rażąco w dzisiaj wygłoszonem expose w całej pełni. W ciągu godziny p. Ponikowski odczytywał swoje przemówienie nie potrafiwszy nietylko nikogo przekonać ale nawet wzbudzić żywszego zainteresowania.

Było błędem, który bezwątpienia zemści się na obecnym gabinecie, przyganianie Sejmowi wprawdzie we formie przyzwoitszej aniżeli w prasie, jednak w treści nieoględniejszej. Ten ustęp expose zrobił wrażenie zabawy dziecka z ogniem bez świadomości, że naraża się na ból bardzo dotkliwy.

Aczkolwiek p. Ponikowski poruszył w swej mowie, wszystkie możliwe zagadnienia państwowe, wywołując właśnie tą „wszechstronnością" uśmieszki ironiczne wśród bywalców parlamentarnych, nie znalazł w swej mowie miejsca na omówienie najżywotniejszej dla Państwa Polskiego kwestyi mniejszości narodowych. Nie wspomniał p. Ponikowski ani słowa o Żydach, Niemcach, Ukraińcach lub Białorusinach. Powtórzył tylko mimochodem oklepany swój zwrot „bez względu na wyznanie i narodowość".

Gdy premier zeszedł z trybuny, nie znalazł się w Sejmie ani jeden nawet poseł, któryby złożył dłoń do oklasku. Stało się widocznem, że powołanie p. Ponikowskiego na sternika nawy państwowej uważany jest za eksperyment nieudany.

Ekspose prem. Ponikowskiego.

Warszawa. (Pat.) Na wstępie marszałek oświadczył: W dniu przedwczorajszym we Lwowie zbrodnicze ręce targnęły się na życie najwyższych władz państwowych. Pan Naczelnik Państwa uniknął szczęśliwie wypadku, zaś towarzyszący mu pan wojewoda lwowski odniósł lekkie rany. Nie wątpię, że działałem w myśl całego sejmu, gdy natychmiast po wypadku złożyłem w imieniu sejmu całego Naczelnikowi Państwa serdeczne życzenia, a wojewodzie gorące współczucie.

Odczytano spis interpelacyi, poczem marszałek zawiadomił, że Naczelnik Państwa mianował ministrem skarbu p. Michalskiego.

Następnie zabrał głos p. prezydent ministrów Ponikowski: Wysoki Sejmie. Stoję przed panami jako człowiek wam obcy, który nie brał udziału w pracach sejmowych i wielu z panów nie był znany. Przychodzę wprost od pracy zawodowej, daleki od polityki, od jej walk i powikłań. Przychodzę jako jeden z obywateli tego kraju, miłujący go i troszczący się o jego przyszłość. To też nie przynoszę ze sobą znajomości tego terenu parlamentarnego, który pozwoliłby mi swobodnie obracać się na nim, ani kapitału zaufania zasiadających tu wybranych przedstawicieli narodu. Pragnę jeno spokoju, porządku, zgody i ustalenia warunków naszego życia pod względem wewnętrznym i zewnętrznym i mam stanowczą wolę osiągnięcia tego celu. Podjąłem się misyi stworzenia gabinetu, kiedy z miarodajnej strony usłyszałem, że wszelkie próby wyłonienia rządu większości parlamentarnej zawiodły. Miałem przed oczami piękny przykład gabinetu p. Wincentego Witosa. W tej chwili Panowie uznali za korzystniejsze dla państwa szukać premiera poza Sejmem i dlatego p. Witos ustąpił. Tem się tłumaczy moja obecność tutaj. Skoro nastąpiłaby jednak możność utworzenia silnego gabinetu o stałą większość parlamentu opartego, tegoż dnia i godziny złożę Naczelnikowi Państwa swoje pełnomocnictwa, aby umożliwić powrót do zwykłych warunków parlamentarnych. Udało mi się utworzyć gabinet o charakterze fachowym i bezpartyjnym. Mogę śmiało powiedzieć, że nietylko ja stoję poza wszystkiemi partyami, ale i że rząd któremu mam zaszczyt przewodniczyć, jako całość jest rządem bezpartyjnym który od żadnego stronnictwa nie jest uzależniony, a oczekuje poparcia sejmu w imię interesów państwowych. Rząd ten nie chce i nie uznaje za możliwe rządzić wbrew sejmowi. Wolą sejmu było obdarzyć mnie misyą utworzenia gabinetu, od woli jego zależeć będzie złożenie przezemnie tego mandatu, jeżeli program, z którym przychodzę, i jego wykona

Między jedną a drugą zieje przepaść zbyt wielka. Wysuwa ona jednak na światło dzienne moment, którego sfery rządzące nigdy lekceważyć nie powinny: uczucie krzywdy.

Uczucie to często złym bywa doradcą. I nie dziw. Wszak z niego rodzi się uczucie inne, z wszystkich najbardziej destruktywne, nienawiść. A potem powstaje błędne koło: nienawiść odpłaca się nienawiścią a jedynym rzecznikiem „prawa" staje się przewaga siły. Jedynem wyjściem z tego koła jest usunięcie krzywdy. Tylko tą drogą stworzyć się da prawdziwa równowaga i rzetelny spokój. Spokój oparty tylko na ostrzach bagnetów, kryje zawsze w sobie zarodki różnych, często nawet zupełnie nielogicznych niespodzianek.

Od trzech lat tęskni cała ludność tego kraju za prawdziwym spokojem. Anormalny stan, którego jednym z wielu rażących objawów jest, że młodzież, w tym kraju urodzona i wychowana, udawać się musi w celach studyów za granicę, musi ustać, jeśli się szczerze pragnie zasypać źródła wzajemnej niechęci narodów, kraj ten zamieszkujących.

Dymisya m-a. Trzcińskiego.

Warszawa 27 września (tel. wł. — eg.) Min. byłej dzielnicy pruskiej Trzciński zgłosił dziś dymisyę. W ten sposób w obecnym gabinecie jedynie min. Stesłowicz zasiada jako reprezentant Sejmu.

—xx—

Memoryał klubu posłów żyd. do premiera.

Warszawa. Klub posłów przy Tymcz. Żyd. Radzie narodowej przesłał dziś do premiera Ponikowskiego obszerny memoryał przedstawiający dezyderaty ludności żydowskiej. Memoryał powołując się na rozmowę p. s. a premierem Thona z premierem porusza cały szereg kwestyi, których niezałatwienie jest połączone ze szkodą państwa i ludności żydowskiej.

—□·□—

Polsko-fińsko-rumuńska konwencya wojskowa.

Warszawa 27 września (tel. wł. — eg.) Z Rygi nadeszła tu wiadomość, że celem delegacyi fińskiej było omówienie z polskim sztabem generalnym szczegółów polsko-fińsko-rumuńskiej konwencyi wojskowej, której podpisanie nastąpić ma w najbliższym czasie.

—ooo—

Odpowiedź rządu polskiego na notę Cziczerina.

Warszawa. (Pat.) Rząd polski odpowiedział rządowi sowietów notą, w której przyjmuje do wiadomości gotowość rządu rosyjskiego wykonania części żądań polskich. Co do zawarunkowania przez sowiety wykonania zobowiązań finansowych od wydalenia przez rząd polski osób związanych organizacyą przeciwsowiecką, to rząd polski dokumenty będące podstawą oskarżenia przesłał władzom sądowym dla zbadania. Część wzmiankowanych osób opuściła już Polskę. Co do pozostałych rząd polski gotów jest wdrożyć niezbędne kroki o ile otrzyma dostateczne dowody, że nadużywają one prawa azylu. W zakończeniu rząd polski zastrzega się przeciw insynuacyi przez prasę sowiecką zamiarów wojennych i podleganiu podszeptom sfer sprzymierzeńców Polski, czemu rząd polski z całą stanowczością zaprzecza. Rząd polski ma nadzieję, że wobec porozumiewawczych tendencyi polskich, decyzye rządu sowietów będą powzięte z całą rozwagą, i od nich zależą dalsze stosunki obu sąsiadujących państw.

Wiadomości bieżące.

(E. E.) Z powodu szczęśliwego ocalenia od strasznego zamachu Naczelnik Państwa otrzymał 27 bm. depeszę gratulacyjną od prezyd. Milleranda i premiera Brianda.

(Dalszy ciąg ekspose).

nie, nie odpowiedzą dążeniom i wymaganiom Wysokiej Izby. Dzi d i a polt ki agra icz ej pod temsamem kierownictwem będzie zmierzała do utrzymania atmosfery pokojowej, koniecznej dla swobodnego wewnętrznego rozwoju naszego państwa. Do utrwalenia dzieła pokoju służą stosunki sprzymierzeńcze z państwami Zachodu, które zostały zwycięzcami i podjęły się pacyfikacyi świata, stawiając na pierwszem miejscu odbudowę silnej Polski z dostępem do morza. Utrwaleniu tego dzieła szczególniej służy przymierze nasze z Francyą opierające się na dziejowej tradycyi i ugruntowane na uczuciach całego narodu. Taki sam cel przyświecał również rządom polskiemu i rumuńskiemu, gdy zawiązały sojusz niedawno przez Panów ratyfikowany.

Poważnym krokiem naprzód na drodze pokoju są rokowania polsko-czeskie będące obecnie w toku które przyczynią się do dalszego unormowania sąsiedzkiego współżycia między obu krajami. Wielką zasługą poprzedniego rządu było zakończenie wojny. Sytuacya finansowa naszego państwa wymaga natychmiastowego i energicznego działania, ale bynajmniej nie jest to sytuacya rozpaczliwa, z której nie ma wyjścia. Program finansowy szczegółowy przedstawi w najbliższych dniach pan minister skarbu dr. Jerzy Michalski. Dziś pozwalam sobie zauważyć, że już są w opracowaniu ustawy: primo o nadzwyczajnej daninie państwowej, która bez osobnych wezwań i nakazów płatniczych w sposób możliwie najprostszy musi być w najkrótszym czasie uchwalona i w ciągu roku bieżącego zapłacona, aby z końcem tego roku za każdą cenę i bezwzględnie zatrzymać bieg prasy drukującej bilety kredytowe. Secundo: projekt ustawy o specyalnym podatku od bogaczów wojennych którzy zmuszeni będą w szybkim czasie wnieść do kasy państwowej podatek, a wreszcie tertio: projekt ustawy o pilnych i koniecznych środkach naprawy gospodarki państwowej. Finanse państwowe i waluta są w życiu gospodarczem zjawiskiem wtórnem i zależą przedewszystkiem od sprawności administracyi państwowej, odpowiedniego prawodawstwa i wytwórczości kraju.

(Do zamknięcia numeru dalszego ciągu exposé nie otrzymaliśmy przyp. red.)

Ważne dla emigrantów.

Warszawa 27 września (tel. wł. — eg.) Korespondent warszawski „Chwili" dowiaduje się, że rząd polski zwrócił się do rządu amerykańskiego z interwencyą w sprawie powiększenia normy emigrantów udających się do Ameryki z 28 tys. do 43 tys. rocznie. Równocześnie rząd polski zwrócił się do rządu kanadyjskiego z prośbą o zezwolenie na wjazd do Kanady uchodźców z Rosyi i Ukrainy zaopatrzonych w dokumenty polskie. Rząd polski wskazuje na to, że uchodźcy ci schronili się na terytoryum Polski z powodu stosunków panujących w ich ojczyźnie i że rząd polski ze względów humanitarnych zaopatrzył ich w dokumenta podróży celem umożliwienia im dalszej jazdy. Uchodźcy ci są formalnie i prawnie poddanymi rosyjskimi i jako takich należy ich uważać przy uwzględnieniu kontyngentu emigracyjnego.

Ta interwencya rządu polskiego spowodowana została faktem że ostatnio nie wpuszczono kilkuset żyd. uchodźców z Ukrainy do Kanady, zaopatrzonych w dokumenty polskie.

—ooo—

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 27 b. m. Berlin 5·00, Praga 6·20, Nowy Jork 579·—, Austr. noty kor. stempl. 0·32, Budapeszt 0·87, Bukareszt 4·60, Wiedeń 0·47, Medyolan 23·95, Zagrzeb 2·60, Warszawa 0·09, Paryż 41·50, Londyn 21·61.

—oo—

Zjazd delegatów żydowskich organizacyj kupieckich z Polski.

Lwów 27. września 1921.

Z okazyi otwarcia „Targów Wschodnich" rozpoczął się dziś zjazd kupców żydowskich z całej Polski pod hasłem stworzenia organizacyi dla obrony interesów zawodowych kupiectwa.

Na zjazd przybyło 120 delegatów z 30 miejscowości.

Imieniem lwowskiego stowarzyszenia kupców, które ruchliwością swą w znacznej mierze przyczyniło się do zwołania zjazdu, zagaił zebranie radca Maurycy Rappaport. Po powitaniu przedstawicieli miasta, gminy żyd. Izby handlowej i posłów w trafny sposób wskazał na różnicę między negatywną a polityczną stroną zadań zjazdu. Kupiectwo żydowskie — wywodził mowca — stoi na stanowisku, że w sprawach zawodowych istnieje wspólna platforma dla wszystkich w zawodzie kupieckim czynnych. Nierozważne elementy wykluczyły kupiectwo żydowskie od udziału w wspólnym zjeździe. Stwierdzam z tego miejsca że nie jest winą kupiectwa żydowskiego, iż się tak stało.

Po wyborze prezydyum, w którego skład weszli: Z Lwowa Rappaport, Toml, Chajes, z Warszawy: Truskier, Szeresiewski, Wiślicki, z Krakowa: Schenker, z Łodzi: Fuks, nadto pp. Kwiatek z Sosnowca, Rafab z Sambora i Gąbiński z Włocławka, zaś jako sekretarze pp. Menkes, inż. Zejdlmann i inż. Sztolzman nastąpiły przemówienia powitalne. Imieniem gminy miasta Lwowa przemówił wiceprezydent Dr. Schleicher, imieniem Izby handlowej i przemysłowej wiceprezes Winiarz, imieniem warszawskiego stowarzyszenia kupców p. Sereszewski. Z wielką uwagą i zadośćuczynieniem wysłuchał zjazd przemówienia wiceprez. Winiarza, który nawiązując do faktu równoczesnego odbycia się zjazdu chrześcijańskiego zaznaczył, że Izba handlowa stoi na stanowisku, iż w handlu nie ma różnic politycznych ani wyznaniowych, poczem wyraził życzenie aby zjazd kupców żydowskich był ostatnim pod takim tytułem, aby przyszły zjazd był zebraniem kupców państwa polskiego. Przemówienie to nagrodziło zebranie oklaskami.

Z kolei nastąpiły referaty:

P. Truskier z Warszawy mówił na temat: „Handel z Rosyą a kupiectwo żydowskie". Wskazał na dawne stosunki Kongresówki z Rosyą, na żywotny interes Polski w kontynuowaniu tych stosunków gospodarczych. Kupiectwo żydowskie w handlu tym brało zawsze wielki udział a w samej Warszawie było czynnych 300 fabryk żydowskich, zatrudniających 100 tysięcy robotników.

W dyskusyi przemawiali pp.: Kwiatek, Freilich, Kolski, Wiślicki, Kowal i Menkes.

Dr. Sommerstein (Lwów) wygłosił referat na temat: „Położenie gospodarcze kupiectwa żydowskiego w Polsce". Po przedstawieniu w zarysach stanu kupiectwa żydowskiego przed wojną, przeszedł po kolei gradlami kupiectwa wogóle a żydowskiego kupiectwa w szczególności. Następnie wskazał na konieczność wybudowania szkolnictwa handlowego dla wychowania narybku stanu handlowego, organizacyi kredytu żydowskiego i stałej reprezentacyi kupiectwa żydowskiego wobec władzy, któraby wkraczała w wypadkach nadużyć popełnianych pod hasłem ekonomicznego bojkotu, poczem przedłożył szereg rezolucyi.

I. koreferat wygłosił dr. Schaff (Lwów) oświetlając w perspektywie historycznej położenie kupiectwa żydowskiego. Po kolei przeszedł okres przedrozbiorowy oraz czas po odzyskaniu Polski i omówił położenie kupiectwa żydowskiego w poszczególnych dzielnicach, poczem przedłożył wnioski co do żądań kupiectwa żydowskiego.

II. koreferat wygłosił inż. Stolzman omawiając znaczenie organizacyi kredytu żydowskiego, wobec trudności, czynionych żydom-kupcom reflektującym na kredyt. Mowca odczytał charakterystyczne pismo Związku Niemiaszków, wystosowane do członków, które jest świstkiem bojkotowym najgorszego rodzaju.

III. koreferat wygłosił dr. Mund, który omówił zagadnienia skarbowo-podatkowe, wskazał na chaotyczność ustawodawstwa podatkowego i nerwowość w wykonaniu ustawy, wkońcu omówił sprawę przymusowej pożyczki, która wkrótce będzie przeprowadzona.

Po wygłoszeniu referatów otworzył przewodniczący dyskusyę, w której zabierało głos więcej delegatów.

Dalszy ciąg obrad jutro przedpołudniem.

„Fałszerstwa „Słowa Polskiego".

Lwów 28. września.

W wczorajszem popołudniowem wydaniu „Słowa Polskiego" pojawiło się pod tytułem: „Memoryał wschodnio-galicyjskich syonistów" tłumaczenie rzekomego memoryału, jaki syoniści wschodnio-galicyjscy wygotować mieli w roku 1915 w sprawie agitacyi na rzecz państw centralnych. „Słowo Polskie" nie podaje przytem ani źródła, skąd zaczerpnęło wiadomość o tym memoryale, ani nazwisk osób, do których był skierowany, ani podpisów, jakie z natury rzeczy musiałyby być na takim memoryale umieszczone, ani wogóle żadnego szczegółu, z którego możnaby wywnioskować coś o autorach lub adresatach memoryału.

Na podstawie autentycznej informacyi stwierdzamy, że wschodnio-galicyjskiej organizacyi syonistycznej, która zresztą nigdy nie nazywa sama siebie, jak to cytuje memoryał, „partyą żydowsko-narodową" — o memoryale takim nic nie wiadomo. Ponieważ zaś mimo znajomości stosunków ani domyśleć się nie możemy, ktoby mógł być autorem podobnego memoryału a rzecz taka nie mogła chyba być urządzoną w tajemnicy, przeto aż do wymienienia zatajonych szczegółów piętnujemy robotę „Słowa Polskiego" jako fałszerstwo, stanowiące nowy dowód, na jak niskim poziomie moralnym stoi to pismo.

Z Teatru Małego.

»Małżeństwo Loli«,

wesoła komedya w 3 aktach Henryka Zbierzchowskiego.

Amicus Plato, sed magis amica... jest panna Lola, córka radcy Piórkiewicza, której już lat temu dziesięć zanosiło się na staropanieństwo i którą Dyrekcya teatru powtórnie z zamożnym panem Gzymsem, ojczystym jego Łyczakowem i sceną lwowską wyswatała. Kobietą bez skazy panna Lola nie była w chwili, gdy pan Gzyms po kilkokrotnych próbach pozycyi i gestu, czystym łyczakowskim dyalektem poprosił o jej rękę, ale któż jest w lwowskim światku Dulskich bez grzechu i winy? Nawet sympatyczny, unikający cudzych nagniotków autor tej wesołej sztuki, która spotkała się z tak żywem przyjęciem z strony publiczności, jakby struny jej duszy dotknęła, nie jest bez artystycznych grzeszków. Możnaby mu powiedzieć parę gorzkich słów prawdy o zaglądaniu do cudzego garnka (Zapolskiej), o nakładaniu bardzo pospolitych barw itd., ale pan Zbierzchowski jest już mimo nieginącej młodzieńczości wewnętrznej w tym wieku, w którym człowieka poprawić nie można; zresztą co było przykrego do usłyszenia, nasłuchał się już lat temu kilka, a dwa razy księża kazania nie wygłaszają.

Faktem jest, że publiczność bardzo ciepło sztukę przyjęła i nie szczędziła autorowi i wykonawcom oklasków. „Małżeństwo Loli" grane było dobrze. Zasługa to doskonałego w roli Gzymsa pana Rasińskiego i pny Mili Czajkowskiej, która zaprezentowała się bardzo wdzięcznie. Artystka ta w wyglądzie, głosie i stylu gry przypomina żywo p. Żmijewską. Zbyt przejaskrawiona była gra pny Dębickiej, której rolę nie wiadomo z jakich przyczyn odebrano świetnej w tej roli p. Jankowskiej. Reszta zespołu grała poprawnie. H. B.

Z opery.

Moniuszki „Halka".

Niedzielne przedstawienie z okazyi przybycia Naczelnika Państwa i otwarcia „Targów Wschodnich", miało cechy uroczystości pod względem zewnętrznym; amfiteatr i foyer rzęsiście oświetlone a na widowni wiele twarzy obcych. Z powodów od dyrekcyi teatru niezależnych przedstawienie rozpoczęło się dopiero o 9.15, gdyż o tej porze zjawił się Naczelnik Państwa w loży, przywitany hymnem narodowym i owacyami ze strony publiczności. Gdy po pierwszym akcie dowiedziano się o zamachu na Naczelnika Państwa, zgotowała mu publiczność dłuższą serdeczną owacyę, wznosząc okrzyki: „Niech żyje!".

Co się tyczy samego przedstawienia operowego, należy przyznać, iż na ogół wypadło dobrze. Dyrygent p. Lehrer dokładał wszelkich starań, aby całość utrzymać na wyżynie artystycznej. Z solistów wymienić należy przedewszystkiem p. Zacharską (Halka), której silny i wytrzymały sopran nadawał scenom zespołowym dużo blasku; w czwartym akcie artystka potrafiła znaleźć odpowiedni wyraz dramatyczny, uzupełniając całość grą sceniczną. Jontka śpiewał po raz pierwszy p. Prawdzic; jestto piękny i dźwięczny głos tenorowy, który ponadto posiada dużo zalet artystycznych, jak pełną średnicę, wytrzymałość górnych tonów, szczerość uczucia i wyraźną dykcyę. Janusza śpiewał z powodzeniem p. Wiśniewski, którego nieco sztywne ruchy hamują swobodę śpiewania.

Słabą stroną przedstawienia była inscenizacya. Na taką uroczystość należało przypomnieć sobie przedstawienia „Halki" z czasów dyrekcyi śp. Pawlikowskiego i dać prawdziwy obraz staropolskiego pohonezu. Pamiętamy, że wtedy prawie wszyscy wybitniejsi artyści dramatu stanęli jak jeden mąż do pohonezu. Zlekka zarzucić wyloty kontusza i wąsy podkręcając, podać rękę tancerce, skłoniwszy się grzecznie, w pierwszą parę prosić — to rzecz niełatwa. Należało nad tem pomyśleć. Rozumiemy, iż w obecnych warunkach trudno było się zdobyć na nowe dekoracye, lecz przy dobrej chęci można było więcej uwzględnić wierność stylowych kostyumów.

Przedstawienie skończyło się po północy. er.

Z sportu.

Pogoń — Ł. K. S. 6:1.

W niedzielę rozpoczęła Pogoń matchem z Ł. K. S. drugą serye rozgrywek o mistrzostwo Polski. W pierwszej części rozgrywek zdołała Pogoń utrzymać się zaledwie na czwartem miejscu. W sferach sportowych dopatrywano się w grze Pogoni z ostatnich zawodów upadku formy i małą żywiono nadzieję, aby ona jeszcze w bieżącym sezonie do formy wróciła. Niedzielne zawody jednak wykazały, że była to niedyspozycya tylko chwilowa, a gra jej przeciw Ł. K. S. nie tylko, że nową otuchą natchnęła zwolenników Pogoni, ale stała faktycznie na wyżynie, na jakiej dotychczas drużyny tej nie widzieliśmy. Przedewszystkiem na uwagę zasługuje doskonałe zgranie napadu z pomocą, co dało Pogoni możność (dosłownie!) nieustannego oblęgania bramki Łodzian. Przewaga gry lwowian była tak wielką, że widz odnosił wrażenie, iż gra odbywa się tylko w jedną bramkę. Wypady napadu Ł. K. S. były tak rzadkie, że ten ostatni oddał przez cały czas gry trzy strały na bramkę Pogoni, z których jeden został uwieńczony powodzeniem. Natomiast bramka Ł. K. S. nieustannie bombardowana w ciągłem znajdowała się niebezpieczeństwie.

Pogoń wystąpiła na boisko trochę niepewna siebie po szeregu przegranych w walkach o mistrzostwo. Niepewność ta widoczna była w pierwszej połowie gry, która mimo przewagi i silnego napierania z strony Pogoni kończy się wynikiem 2:1 na korzyść tej ostatniej.

Dopiero w drugiej połowie i to po uzyskaniu trzeciego punktu, już pewna zwycięstwa, rozwija Pogoń systematyczną ofenzywę, której nie zdołali już odeprzeć Łodzianie. I w krótkich odstępach czasu posypały się jeszcze dalsze trzy bramki. Dużą winę w przegranej ponosi też bramkarz Ł. K. S. niefortunnie wybiegając. Tem zwycięstwem, pięknem i zasłużonem zapowiada Pogoń, iż w drugiej seryi rozgrywek o mistrzostwo zdoła nadrobić chociaż w części, to, co już utraciła, chociaż mistrzostwo Polski jest w tym roku dla niej stracone.

—ll—

NADESŁANE.

W GIMNAZYUM ŻEŃSKIEM (z prawem publiczności) Cypryany Brückowny wprowadza się w IV. klasie matematyczno-przyrodniczy program 5-o klasowego gimnazyum wyższego (z językiem łacińskim i francuskim nadobowiązkowo). — Informacye od 3—4. Sakramentek 32. 11359

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych b. elew. kliniki **Dr. Lauterstein** dermatol. w Berlinie powrócił **Lwów, Sykstuska 37,** (róg Słowackiego).

ADWOKAT 1181
Dr. KAROL EINAUGLER
prowadzi kancelaryę we Lwowie, ul. Sykstuska 21

Dr. Marya Pogonowska
powróciła i ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych ul. Asnyka od 2—4 popoł. 1182

Sekundaryusz szpitala żyd. Dr. IGNACY SCHWARZ
powrócił i ordynuje **Brajerowska 6**

Dentysta Dr. Zygmunt Koellner
ul. Żulińskiego 8 (pierwsza bocznica Łyczakowskiej i Piekarskiej). 11481

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 12, godz. ord 9—1, 3—6 1088

Okulista Docent dr. W. Reis
powrócił i ordynuje przy ul. Kościuszki 22 od 12½—3½, 10985

Staraniem Żyd. młodz. akad. w Sokalu odbyła się tam dnia 12. IX. 1921 zbiórka na cel kuchni Tow. Akad. Żyd »Ognisko«. — Czysty dochód przyniósł 23.428 Mk. Wydział Tow. »Ognisko« dziękuje tą drogą wszystkim Paniom i Panom którzy brali czynny udział w zbiórce w szczególności WP. mecenasowej Wolfr nowej, Lauferowej, Wellnerowej i Auerbachowej, pannie Gruberównie, jakoteż W.P. Prof. Rauchwerkowi za współpracę przy urządzaniu zbiórki. 1189

KRONIKA.

Repertuar teatru Miejskiego.

Środa 28. bm. „Aida".

Czwartek 29. bm. 3.30 pop. „Lalka"

Czwartek 29. bm. 7.30 wieczór „Straszny dwór".

—n—

Repertuar Teatru Małego.

Środa 28 bm. „Ojciec" gościnny występ Adwentowicza.

—n—

Repertuar Teatru Nowości.

Środa 28. bm. „Hrabianka Foxtrotta", operetka w 3 aktach Stolza.

Czwartek 29 bm. „Hrabianka Foxtrotta" operetka w 3 aktach Stolza.

— Z teatru »Nowość«. Uroczyste otwarcie nowej sceny miejskiej odbyło się wczoraj wobec przepełnionej widowni, przedstawieniem operetki najpopularniejszego obe-

cnie kompozytora wiedeńskiego, Roberta Stolza: „Hrabianka foxtrotta“. Miły ten utwór, dzięki doskonałej grze naszego zespołu operetkowego pięknej wystawie, niechybnie przez długi szereg wieczorów bawić będzie tak jak wczoraj, tłumy publiczności, która w nowym wygodnym i nie do poznania zmienionym teatrze dochowa swych sympatyi lekkiej muzie.

— **Z Teatru Małego.** Wczorajsze przedstawienie »Niebieskiego lisa« Fr. Herczega spotkało się z dużym aplauzem publiczności, śledzącej z zajęciem piękną grę p. Barwińskiej i doskonale zgranego zespołu.

— **Echa zamachu na Naczelnika Państwa.** Sprawcę zamachu Fedaka odstawiono dziś do aresztów przy ul. Batorego wzgl. do szpitala inkwizycyjnego tamże. Odstawienie aresztowanych pod zarzutem współdziałania z Fedakiem Ukraińców między nimi dra Barwińskiego i Ogonowskiego do więzienia przy ul. Batorego nastąpi dopiero w środę.

Równocześnie donosi nasz korespondent warszawski, że w celu prowadzenia dalszego śledztwa w tej sprawie wyjechał z Warszawy do Lwowa szef defenzywy min. spr. wewnętrznych p. Swołken.

— **Senat Politechniki Lwowskiej** uchwalił rozpocząć wykłady 10. października 1921. Pracownie naukowe otwarte będą od 3 b. m.

— **Konfiskata.** Skonfiskowany został Nr. 190 czasopisma „Ukrajińskij Witnyk“ z dnia 18. września 1921.

— **Drugi wieczór Ludwikowskiego** w Sokole-Macierzy w niedzielę 2. października z nowym repertuarem. 11887

— **Z kroniki kradzieży.** Janowi Gabrischowi z Bielska, który chwilowo bawi w Lwowie na czas »Targów Wschodnich« skradziono podczas jazdy tramwajem »T« portfel, zawierający list kredytowy do Banku przemysłowego na 250.000 Mp., kwotę 100 Kor. czesk. i 10.000 Mp.

Ksaweremu Reinowi, zamieszkałemu przy ul. Krasickich 7 wykradziono ubiegłej nocy z strychu bieliznę wartości 100.000 Mp.

Zygmunt Brennholz właściciel dóbr w Snowiczu pow. Złoczów doniół policyi, że zajęty u niego Michał Nieczyj, z zawodu rymarz, skradł w nocy z 24 na 25 bm. pas transmisyjny 25 m długości i skórę łącznej wartości 150.000 Mp. i zbiegł w kierunku Lwowa.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 27. września 1921.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencya silnie zwyżkowa.

Płacono: Dolary ameryk. 6300, kanadyjskie 5400, marki niemieckie 55·00, korony czeskie 72·00—73·00, leje rumuńskie 52·00.

Złoto: 10 rublówki 26.000.

Srebro: austr. 1 kor. 380.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 27 września 1921.

Akcye na sztuki (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

		oflar.	żądane
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi		580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0		700·—	—·—
Bank kip. akcyjny 280—30		890·—	910·—
Bank kip. zamiej. 280—28		420·—	—
Bank Małopolski 280—22·40		650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—		375·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28		650·—	—·—
Bank ziemsk. kred. 280—35		625·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.			
Browary lwowskie 500—100		25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—1		6800·—	8600·—
Tow. akc. Karpalit 140—42		2900·—	3100·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—		5800·—	6600·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28		—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300		150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50		4900·—	5300·—
Tow. Górka 140—15·40		9000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0		11000·—	—·—
Warszawska Ska.akc. budowy »Parowozów« 500—0		2350·—	3550·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00		1450·—	1700·—
Pocisk« Zakłady amunic. 350—00		2250·—	2600·—
Polski Glob 500—100		1000·—	—·—
Polska Nafta 500—75		3300·—	4150·—
Polsk. Tow. handl. 140·21		1450·—	1550·—
Tow. Rakszawa ex 140—56		5000·—	—·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60		2900·—	3100·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0		10000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20		10500·—	—·—
Waluty.			
Ruble carskie po 100 rb.		450·—	500·—
« « po 500 rb.		200·—	250·—
« « drobne		—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)		50·—	70·—
« « (po 250)		50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)		—·—	—·—
Karbowańce (po 1000)		3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)		6·—	10·—
1 frank franc.		390·—	430·—
1 Frank szwajc.		800·—	850·—
1 Ł Sterling		20000·—	22000·—
1 Dollar ameryk.		6000·—	6300·—
1 Dollar kanadyjski		5300·—	5550·—
Marki niem. (po 1000)		5400·—	5900·—
» » (po 100)		5300·—	5800·—
» » drobne		5200·—	5700·—
Lei rumuńskie (500)		4700·—	5100·—
Lei rumuńskie drobne		4600·—	5000·—
Liry włoskie		180·—	220·—
Czeskie korony		6700·—	7200·—
Korony austr. niem. stemplowane		300·—	320·—
Dewizy.			
Wypłata na Londyn		21000·—	23000·—
» na Paryż		400·—	450·—
» na Zurych		800·—	850·—
» na Pragę		6700·—	7200·—
» na Wiedeń		315·00	335·—
» na Berlin		5500·00	6000·—
» na Nowy Jork		5900·—	6100·—
» na Medyolan		180·—	220·—
» na Bukareszt		4700·—	5200·—
Rata bankowa:			
Stopa eskontowa P. K. K. P.		7½.	

—II—

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 27. września 1921.

P. T. H I—III. 1300—1500, Impex 400 450, Polski Glob 1200—1350, Żegluga Polska 425—475, Zieleniewski I-II 10500 11000, Parowozy 1700—2000, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 4000—4400, Lemiesz 8000 10000, Automotor 1800—2000 Polska Nafta 3000—3300, Siersza el. 3100—3600 Oikos 6300—6800, Pezet 1400 1500, Trzebinia tłuszcz. 4400—4700, Krakus 3400—3700, Ćmielów 4300—4600 Górka 9800—10200, Siersza 12500—12800 T. P. G 8900—9300, Chodorów 6700 7400. Pocisk 1500—1700.

Dolary ameryk. 5900—6200, marki niem. 5500—5700, korony austr. 3·15-3·45 kor. czechosł. 6700—7000, franki fr. 425, 450, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 00·00—00·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

—oOo—

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 27. września 1921.

Dolary amer. 6500—6675, marki niem. 55·75. franki francuskie 444.

Czeki na: Berlin 57·00—56·85 Londyn 24.500, Paryż 476, Wiedeń 313 310. Belgię 468

NADESŁANE.

Dora Englmann, Milatyn nowy, Abraham Friedman, Busk, zaręczeni we wrześniu 1921. 11880

Izydor Adolf Wolf — Dorota Wolf zaślubieni.

Lwów, we wrześniu 1921. 11879

Z okazji zaręczyn siostry Toni Laster z p. Józefem Einhornem gratulują serdecznie — Mendel Mina i Fryda. 11883

Józef Einhorn, Czortków, Toni Laster, Śniatyn, zaręczeni w wrześniu 1921. 11883

Z okazji zaślubin naszego serdecznego kolegi p. Izydora Wolfa z p. Dorotą Wolf zasyłamy serdeczne: Szczęść Boże. Arnold Weitz. Maks Krimer, Izydor Luft. Anzelm Morgenstern. 11882

Z okazji zaręczyn koch. siostry Dory Engelmann z p. Abrahamem Friedmanem serdecznie gratulują. Wilhelm Engelmann z narzeczoną. 11881

Z okazji zaślubin kochanej siostrzenicy Toni Horowitzówny z Sambora z p. Graulichem z St. Sambora życzą dużo szczęścia. Spinnerowie i Jägerowie z Starej Soli. 11874

Z okazji zaślubin panny Dory Wolfównej z p. Adolfem Wolfem zasyłają najserdeczniejsze życzenia szczęśliwej przyszłości. Arnoldowie Kimerlingowie. 11868

Z okazji zaręczyn kochanej przyjaciółki Broni Müllerówny z p. B. Bałabanem życzy dużo szczęścia i pomyślności. Stef. Streifówna. 11867

Kochanej siostrze z okazji zaręczyn z p. Israelem Losbergem gratuluje serdecznie Wilhelm Henich z żoną. 11884

Rachela Henich, Bursztyn Izrael Losberg, Rzeszów, zaręczeni w wrześniu 1921. 11887

אנחנו מברכים את רעינו בר דוד צבי פריימאן בברכת מז"ט חמה ומלובבת לרגלי ארוסתו עם העלמה מרת שרה מעסיאת יחי' דחכם מנה בשושנים קלמן ליטר, נתן ראזר. 11886

DROBNE OGŁOSZENIA

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11689

Znakom ty bilard Sejferta z nowem suknem sprzedam. Cena 90.000. Dołkowski, Zimorowicza 6, 12865

3 konie uprząż, siodło i powozik sprzedane zostaną czwartek 29/9 o godz. 2-giej w południe przy ul. Inwalidów l. 7. 11872

KOMUNIKATY.

Ziemniaki. Miejski Zakład aprowizacyjny we Lwowie Bema 21 zawiadamia że przyjmuje tylko od producentów oferty na dostawę ziemniaków w ładunkach wagonowych. Miejski Zakład Aprow. 11891

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika z wielkim kapitałem do dobrze prosperującego interesu na najruchliwszej ulicy poszukuję. Zgłoszenia pod „Centrum“. 11876

Poszukuję spólnika z większym kapitałem na najruchliwszej ulicy Kazimierzowskiej do działu bławatnego, galanteryjnego lub żelaznego. Posiadam duży lokal frontowy z magazynem. Wiadomość do Adm. pod „Dobry interes. 11875

RÓŻNE.

Grunt nadający się na skład desek niedaleko stacji najchętniej Łyczakowskiej wynajmie fabryka „Dąb“ Lwów, Łyczakowska 27. 11861

Wzory richelieu na sukniach wybijam i haftuję ręcznie, Kazimierzowska 21. 11753

NAUKA i WYCHOWANIE.

Szkoła Muzyczna im. Ignacego J. Paderewskiego we Lwowie, ul. Miłkowskiego ll. boczna Kochanowskiego, (pierwsza na lewo) ogłasza że wpisy na rok szkolny 1921/22 już się rozpoczęły. Przedmioty: śpiew solowy, fortepian, skrzypce, muzyka zbiorowa, kurs full fortepianu i przedmioty teoretyczne. Kancelarja otwarta od 11 do 7 wieczorem. Uczniowie którzy nie mają fortepianu mogą ćwiczyć w szkole. — Przy szkole istnieje wypożyczalnia nut dla uczniów.

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech. powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. Słowackiego 4

Dr. Maksymilian Roller
Lekarz chorób dziecięcych. Szczepienie w godz. ord. od 2—4-tej KLEPAROWSKA 4. 5779

Dr. ZOFIA WEPPER Sekundar. Szpitala powsz. ordynuje w chorobach skórnych i wener., od 3—5-tej — kosmetyka lekarska JANOWSKA 26. 1936

Dr. Ignacy Löwenheck
ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych ZIELONA 17 — RÓG JASNEJ. 11699

WOLNE POSADY.

Ogniowe Towarzystwo Ubezpieczeń »Omnium« Reprezentacja we Lwowie, Kopernika 21. poszukuje zdolnych ajentów za wysokim wynagrodzeniem prowizyjnem we wszystkich miejscowościach Małopolski. 11443

Poszukuje się inteligentnej panny do 6-letniej dziewczynki. Wiadomość w restaur. Grodecka 101.

Poszukuje się panny do dwojga dzieci 5 i 9 lat na prow. Zgłoszenia między 2—3, Pańska 11 p. 1184

Zręczny chłopak do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

POSAD POSZUKUJĄ.

Asystent farmacji poszukuje stałej posady na prowincji. Łaskawe zgłoszenia Józef Meller Stryj Zielona.

Młody handlowiec z praktyką wiedeńską ze świadectwami poszukuje zajęcia w sklepie galanteryjnym. Zgłoszenia: Lwów, ul. Legionów 33. Zakład fot. »Carmen«. 11776

Silio letni praktykant w handlu żelaznym z dobrem świadectwem poszukuje posady na prowincji lub zagranicą. Bliższa wiadomość, Józef Tabak Stanisławów, Otwarta 45. 11877

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Dam lokal frontowy w okolicy pl. Goluchowskich w największej ruchliwej ulicy. Poszukuję spólnika fachowca z działu bławatnego z większym kapitałem celem założenia spólnego interesu bławatnego. Bliższe inform. w składzie masła p. Friedmanna pl. Rzeźni 4. 11838

Mieszkanie we Wiedniu zamienię na mieszkanie we Lwowie. Bliższa wiadomość S. Eck Lwów Ormiańska. 11832

Dwa duże pokoje, nyżę i kuchnię w dzielnicy grodeckiej odstąpię. Tylko oferty bezpośrednich interesantów pod „Blisko tramwaju" do Administracji „Chwili".

Duży lokal frontowy w suterynach nadający się na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki. Wiadomość, Tatarska 2 u właściciela od 1—3. 11886

Kawaler kupiec poszukuje przy inteligentnej żydowskiej rodzinie umeblowanego pokoju najchętniej z całem utrzymaniem możliwie w śródmieściu. Łaskawe oferty uprasza pod „Spokojny" Administracja „Chwili". 11885

Płótna Schrolla, Pollaka
aksamity, zefiry, barchany markizety i inne materyały odzieżowe 11852
Skład: Plac Akademicki 4, parter.

Dla Eksporterów i Odbiorców krajowych dostarczamy natychmiast najlepszą »«
Papę dachową i Asfalt
hurtownie i detalicznie. — Ceny konkurencyjne.
FABRYKA PAPY W. ŻARLIŃSKI
Stanisławów, Sawczyńska 10. Tel. 130 10205

„L'or de Mascotte"
najlepsze wino musujące
Fabryka: Lwów, Piekarska 2.

Ogłoszenia.

Karbidowe lampy rowerowe
ręczne straganiarskie i stołowe palniki, oraz karbid na wagę — hurtownie i detalicznie poleca 11346
Jakób Rosenman, Lwów, Akademicka l. 28.

Urzędnik z działu drzewnego obeznany z buchalteryą i kasowością, koresp. polsk. i niem. z praktyką tartaczną, poszukuje posady. Zgłoszenia pod »G. D. S.« do Adm. »Chwili«. 11864

Prawdziwa
Krausa Ultramaryna
marki Jaskółki (Schwalbe) 1/16 OOOO wszędzie do nabycia 11752
Zastępstwo i główny skład
I. ABERBACH
LWÓW, ul. BRAJEROWSKA 11 a.

Na „Targi Wschodnie"
„Weteha"
„Wschodnie Towarzystwo handlowe
Sp. z ogr. odp.
Oddział żelazny przy ulicy Łazienkowej 2.
(obok miejskiego teatru) otrzymał świeży transport
naczyń emaliowanych kuchennych.
Biuro centralne Kopernika 16
ma na sprzedaż nowe mosiężne: blachę, rurki i sztabki. 11863

RUNDY podróżne
w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej
Körner 11313
Lwów, Trybunalska 6.

Maszyny do pisania
wszelkich systemów naprawia szybko po cena h najniższy h warsztat mechaniczny, Osobny dział pod „SKRZĘTNOŚĆ" dla czyszczenia i konserwacyi masz n do pisania w abonamencie.
Lwów, Piekarska l. 17.

Kupię aparat
szynkowny i aparat do napełniania flaszek piwem i płacę dobre ceny.
Zgłoszenia proszę nadesłać pod adresem HERMAN LIEBLICH, Kołomyja,
Główny skład piwa 11878

WITAM! Przyjezdnych ości
polecam
sztuczną farbiarnię i mechaniczną pralnię
„CZYSTOŚĆ"
plac Bernardyński 15. — Kantor przyjęć: plac Strzelecki 1
Farbuje i czyści chemicznie wszelką garderobę. — Na żądanie wykonuje w przeciągu 24 godzin. 11721

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej —
H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

RAGLANY, PALTA ZIMOWE I FUTRA oraz UBRANIA GOTOWE
poleca 11767
BOGATO ZAOPATRZONY SKŁAD SUKNA I PRACOWNIA KRAWIECKA
S. WEISS :: LWÓW :: ul. Sykstuska 6.

Lekarze specyaliści
zalecają dla pielęgnowania ciałka dziecięcego
Puder i Mydło Bébé Szofmana
Puder leczy wszelkie dolegliwości, mydło zapobiega takowym. 11875

Pierwsza Małopolska Fabryka
wyrobów drzewnych
„BÒR"
w Jaroszowicach
p. Wadowice
poszukuje
świeżych kloców brzozowych
w większych ilościach
11787

20000 Marek nagrody

kto mi zwróci zegarek tulski, kryty z monogramem S. S., który zgubiłem przy ul. Żółkiewskiej na gościńcu koło kamienicy Nr. 73. Łaskawy znalazca zechce się zgłosić przy ul. Żółkiewskiej 73 u p. Scheina 11851

Na jesień i zimę!

Raglany, kurtki i ubrania

w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167

Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,
PŁACI NAJWYŻSZE CENY
Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5
wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10146

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płaci sumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Ważne dla kupców bławatnych i krawców!

Z powodu lokautu

Wysprzedajemy Sukna, Materyały i Przybory krawieckie
po cenach bardzo niskich — Magazyny firmy 11894

BILBEL i MENKER

LWÓW, **Sykstuska 16** **Kościuszki 2**

Korzystajcie z okazyi! Korzystajcie z okazyi!

Fabryka ultramaryny
Ch. Perlmutter

Lwów, ul. Słoneczna 26

Wyrabia najlepszą i najwydatniejszą farbkę do wapna, bielizny i celów malarskich. 11833

na Targach Wschodnich
pawil. prow. »M« grupa XVII. Nr. 68.

MĄKA

Hurtowna sprzedaż Amerykańskiej i krajowej mąki pszennej i żytniej oraz artykułów kolonialnych z dostawą do domu 1177

Klarberg, Bürger i Ska
Lwów, Kaźmierzowska 20.

PAPIERY i KARTONY

wszelkiego rodzaju, jak bezdrzewny średni konceptowy afiszowy drukowy biały i kolorowy jedwabny biały i kolorowy papier do pakowania i ozdobny, mapki listowe, kasety, artykuły biurowe, bibuły marszczone i t. p.

FABRYCZNY SKŁAD PAPIERU
S. INSLICHT

Wiedeń, I. Bauernmarkt 19. — Kraków, Dietlowska 59.
Właściciel firmy p. Inslicht będzie w środę i czwartek na »Targach Wschodnich« Hangar C. miejsce 47 i jest w możności przyjąć większe zamówienia. 11892

WOLNE POSADY

Zdolnego ekspedjenta z działu mód i obuwia przyjmie American House Lwów, Kopernika 5. 11869

Największy skład
Tapet
Sykstuska 18.
KICZALES i MARGULES
poleca: kapy, portyery, firanki, chodniki, materye do krycia mebli, ceraty, ceratki gumowe itd. 11756

SZKŁO TAFLOWE

(szyby do okien pierwszorzędnej jakości w przesyłkach wagonowych i częściowych z szybką dostawą poleca

J. D. UNGER fabryczny skład szkła taflowego.
Tarnów, Krakowska 2. 11088
Tel. 43. adr. n. telegr. Unger, Tarnów Krakowska

Zdolna panna potrzebna dla przyjmowania zamówień na czas trwania „Targów Wschodnich". Wiadomość dó ½9 rano 1—2 w południe u Molendy, Zielona 54. 11873

Chłopców do nauki tapicerstwa oraz jednego z początkiem stolarstwa z płacą tygodniową przyjmie M. Halpern, pracownia kufrów, walizek i torb pl. Gołuchowskich 1. 11862

Złote obrączki ślubne

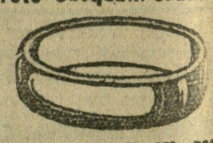

14 karat. sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14
naprzeciw kina Kopernik. 1003

FABRYKA MASZYN MŁYŃSKICH
M. KANAREK

Sp. z ogr. por. **KRAKÓW, ul. Szewska 9** Telefon 3024

WARSZTATY: Podgórze, plac Zgody 12.

FILIE i SKŁADY: Warszawa, Jasna 18. Tel. 243-80 LWÓW, Słowackiego 16.

ADRES TELEGR. DLA WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCI: »TECHNIKUM«.

Projektuje i urządza **Młyny gospodarcze** półautomatycznie i całoautomatycznie. Dostarcza maszyny pojedyńcze wszelkiego rodzaju, wyrobu własnego i zagraniczne. — Kamienie sztuczne z materyału francuskiego „**Ideal**". Maszyny parowe, lokomobile, motory ropne systemu „**Diesel**" i ssącogazowe. **Turbiny wodne** systemu „**Fransis**". Transmisye, pasy, gaza jedwabna oryginalna szwajcarska i t. p.

Cenniki i kosztorysy na żądanie odwrotnie.

„Targi Wschodnie", Hangar A *(obok pawilonu Banku Przemysłowego).*

11593

Nadane przez Biuro Ogłoszeń Ignacego Menkesa, Lwów, Batorego 32.

Rok założenia 1782.

J. A. BACZEWSKI

Zniesienie koło Lwowa

Najlepsze likiery

i wódki

Najstarsza fabryka w Polsce.

1 wagon Śrub, 1000 sieczkarń

25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny, oraz w. i.

TANIO SPRZEDA „PION“ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

LWÓW, LWOWSKA 48, tel. 4-7-6

na »TARGACH WSCHODNICH« pawilon prow »F« grupa VIII stanowisko 15.

Pończochy

rękawiczki, reformy i skarpetki poleca

po cenach reklamowych

Magazyn **A. Fliegelmann**

Lwów, ul. **Wałowa 11 a.** 11476

Młynarze!

przyjeżdżający na

»Targi Wschodnie«

mogą oglądać w magazynie naszym

Walce, kaspry, kamienie

oryg. szwajcarską gazę oraz wszelkie maszyny i przybory młyńskie

RIESEL, SCHIEBER, FRIEDLÄNDER

Lwów, Brajerowska 11 a II. p.

Mam do dyspozycyi **LOKAL** obszerny, frontowy w okolicy teatru miejskiego i gotówkę. Szukam spólnika z działu tekstylno-bławatnego z większym kapitałem. Zgłoszenia pod »Pierwszorzędny interes« w Admin. »Chwili«. 11870

Kuchenki elektryczne

Garnuszki elektryczne

Primusy

Żelazka elektryczne

Latarki elektryczne

Oryg. flaszki termos.

Świeczniki elektryczne

Abażurki jedwabne

Magazyn przyborów do oświetlenia „LUMEN“ Lwów, plac Maryacki 4. 11794

Artykuły elektrotechniczne

jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i t. można nabyć hurtownie we firmie 117

Kraus i Rabinowicz,

LWÓW, ul. Św. STANISŁAWA l.

KONKURENCYA!!

Fabryczny skład pończoch rękawiczek, sweterów i wyrobów trykotowych po cenach konkurencyjnych

Kronenthal i Wantyk

Warszawa **Lwów, Jagiellońska 12, II. p.**

SPRZEDAŻ TYLKO HURTOWNA. 11790

Własny wyrób!

ABAŻURY

do lamp elektrycznych

Pierwszorzędne wykonanie

Magazyn wszelkich przyborów elektrycznych 11796

Ul. Sobieskiego 12.

Wystawiamy na Targach Wschodnich

w pawilonie Polskiego Banku handlowego.

Król szampanów — Szampan królów

CARNIERISKA

Pierwsza polska fabryka win szampańskich na sposób francuski.

Kupców przybyłych na Targi zapraszamy do zwiedzenia naszych zakładów pierwszych wzorowych tego rodzaju w Polsce.

Dojazd tramwajem HG. na miejsce.
Czas zwiedzania od 3–5 popołudniu.

11723

Wydawnicza Spółka wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska. Lwów Kopernika 11.

Nr. 969 Lwów, piątek 30. września 1921 Rok III

CHWILA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

Cena egzemplarza 12 Mk.

REDAKCYA: PASAŻ HAUSMANA 8. — ADMINISTRACYA: PASAŻ HAUSMANA 3, I. p.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTO CZEKOWE Nr. 142.155.

PRENUMERATA: miesięcznie we Lwowie 290 Mk.— zamiejscowa 320 Mk.— zagr. 400 Mk.

CENA OGŁOSZEŃ: Zwyczajne ogłoszenia za wiersz jednoszp. nonp. 20 Mk., nadesłane i nekrologia za wiersz dwuszp. nonp. 60 Mk., komunikaty i wiadomości po kronice 90 w tekście i przed kr. 120 Mk., ogłoszenia na pierwszej stronie 180 M., gratulacye i zawiadom. zaręczynowe i ślubne za wiersz nonp. 60 Mk. najmniej 5 w. — 300 Mk. Drobne ogłoszenia: za słowo: 8 Mk., matrymonialne prywatna korespon. kupno-sprzedaż: 9— Mk., tłustym drukiem podwójnie.

Cała stronica . . .	20.000 Mkp.
Pół stronicy	10.000 »
Cała stronica pierwsza pod nagłówkiem . .	60.000 »
Jedna szpalta na pierwszej stronicy	20.000 »

PIERWSZE ZAWODY ORKI MOTOROWEJ W POLSCE

odbędą się 1. października 1921 o godz. 10-tej rano na polach folwarku »Owieca« 10 minut drogi od Zakładów obróbki drzewa — na placu wystawowym »Targów Wschodnich« przy szosie Stryjskiej. Bilety sprzedaje kasa Konkursu-Orki-Pion — pawilon »F« grupa VIII. stanowisko 15. 11860

Olbrzymie zainteresowanie wzbudziły

pierwsze zawody orki motorowej

w Polsce na „Targach Wschodnich" we Lwowie

»PION« 11934

które odbędą się 1/X. 1921.

Jak donoszą w orce wezmą także udział

czołgi bojowe Wojsk Polskich.

Dwa zjazdy kupieckie.

Lwów 29. września.

(am) Wczoraj zakończył dwudniowe obrady zjazd kupców żydowskich z całej Polski, omówiwszy najważniejsze i najaktualniejsze zagadnienia zawodowe kupiectwa i ujęwszy swe postulaty w szereg rezolucyi.

Po raz pierwszy może od wieków nadarzyła się sposobność, aby we Lwowie zgromadzili się żydowscy przedstawiciele kupiectwa, delegaci żydowskich organizacyi kupieckich z całego rozległego obszaru Państwa Polskiego dla zastanowienia się nad sprawami zawodowemi. Obok kierowników i najwybitniejszych reprezentantów Centrali Związku kupców w Warszawie, Krakowskiego oraz Lwowskiego Stowarzyszenia kupców przybyli na zjazd liczni delegaci mniejszych zrzeszeń z Kongresówki, zachodniej i wschodniej Galicyi, wszyscy powodowani i koniecznością i chęcią bądź stworzenia nowej wielkiej, bądź wzmocnienia istniejącej zróżniczkowanej organizacyi zawodowej.

Jest przytem rzeczą znamienną i na uznanie zasługującą zarazem, że jakkolwiek zwołanie zjazdu jako odrębnego, żydowskiego, było niejako improwizowane, bo nastąpiło pod wrażeniem i wpływem decyzyi i ekskluzywnego stanowiska, zajętego wobec kupców żydowskich przez organizatorów zjazdu kupiectwa „polskiego" czyli, wedle autentycznej interpretacyi, wyłącznie chrześcijańskiego, delegaci tego zjazdu żydowskiego przybyli w znacznej liczbie i umieli, nie ukrywając swego zdania o prądach ekstremistycznych, które wystąpiły wśród kupiectwa chrześcijańskiego w stosunku do kupców żydowskich, przecież wznieść się ponad poziom, na którym stanęli nierozważni głosiciele haseł bojkotowych „Swój do Swego", „o unarodowieniu, spolszczeniu handlu" itp. zgubnych dla ogółu społeczeństwa i sprzecznych z interesem Państwa.

Uczestnicy zjazdu kupców żydowskich postarali stanąć na szerszej, ogólnej platformie zawodowej i zarówno w referatach jak i w dyskusyi mieć na względzie nie interes od-

Z rządowego projektu ordynacyi wyborczej pozostaną tylko strzępy.

Wynika to z przebiegu środowego posiedzenia komisyi konstytucyjnej.

(Telefonem od warszawskiego korespondenta »Chwili« (eg.).

Warszawa 28 września. Sejm dał dziś pierwszą odpowiedź na wtorkowe exposé premiera Ponikowskiego, a właściwie na ten ustęp, w którym premier dał wyraz konieczności przyspieszenia nowych wyborów sejmowych. Jeżeli sądzić z pozorów, to można dojść do wniosku, że zebrana dziś komisya konstytucyjna dała posłuch wezwaniu premiera. Wysłuchano referat dra Buzka o rządowym projekcie ordynacyi wyborczej i uchwalono cztery posiedzenia w tygodniu poświęcić debacie generalnej nad ordynacyą wyborczą.

W rzeczywistości jednak wrażenie takie odniesione z lakonicznej uchwały komisyi będzie zupełnie fałszywe.

Odpowiedni referat wygłosił dr. Buzek. Zdawałoby się, że ten poseł, towarzysz partyjny b. szefa rządu Witosa, ograniczy się do streszczenia projektu rządowego i zaproponowania drobnych poprawek. Bo przecież poseł Buzek przeciwstawiając się projektowi rządowemu, tem samem ostrzem swej krytyki trafia w współautora tego elaboratu p. Witosa.

Tymczasem p. Buzek postawił tylko strzępy. Wskutek tego zachodzi konieczność poświęcenia długich posiedzeń komisyjnych na odtworzenie nowego projektu. Wobec braku ustalonego czasokresu na te prace przesądzanie terminu nowych wyborów staje się eo ipso problematyczne.

Jakie zmiany proponuje referent komisyi konstytucyjnej?

Zamiast wzorów austryackich, na jakich opiera się pierwszy projekt ordynacyi wyborczej p. Moraczewskiego i w ślad za nią obecny projekt rządowy, prof. Buzek radzi wziąć przykład z Francyi, gdzie oblicza się ilość głosów w ten sposób, że dzieli się liczbę ważnych głosów oddanych w okręgu. Każde stronnictwo uzyskuje tyle mandatów, ile razy zmieści się dzielnik wyborczy w ilości otrzymanej przez daną liczbę głosów. W Francyi głosy tzw. osierocone zostają przydzielone najsilniejszemu stronnictwu danego okręgu. Wszystkie mandaty nieobsadzone w okręgach dzielłoby się między stronnictwa w ten sposób, że wszystkie niewyzyskane głosy każdego stronnictwa w poszczególnych okręgach zliczałyby się razem, a następnie rozdzieliło się między te stronnictwa z tem atoli ograniczeniem, że żadne stronnictwo nie mogłoby otrzymać z listy państwowej więcej aniżeli połowę mandatów, zdobytych w okręgach.

Pozatem pragnie p. Buzek, aby przeprowadzenie wyborów powierzono nie sądownictwu jak dotąd praktykowano, ale władzom administracyjnym przy równoczesnem rozszerzeniu kompetencyi komisyj wyborczych. To są istotne zmiany, które zupełnie anulują projekt ordynacyi wyborczej, przedłożony przez rząd.

Warszawa. (Pat.) Komisya konstytucyjna pod przewodnictwem p. Lutosławskiego w obecności delegata ministerstwa spraw wewnętrznych wysłuchała referatu p. Buzka o projekcie ordynacyi wyborczej i postanowiła na posiedzeniu następnem rozpocząć na zasadzie tego referatu ogólną rozprawę nad projektem ordynacyi i odbywać w tym przedmiocie 4 posiedzenia tygodniowo. Równocześnie postanowiono wziąć pod obrady wniosek p. Erdmana dotyczący nowego podziału kraju na województwa, oraz petycyę kościoła ewangielicko-augsburskiego o ustalenie ustawodawczych stosunków tego kościoła do państwa.

Komisya spraw zagranicznych pod przewodnictwem p. Stanisława Grabskiego, w obecności ministra spraw zagranicznych i naczelnika wydziału p. Kosakowskiego obradowała nad sprawą wileńską. Obrady uznano za poufne. Dla przygotowania rezolucyi która ma być ewentualnie przedstawiona sejmowi, wybrano podkomisyę, do której weszli pp. Grabski, Czernichowski, Niedziałkowski i Olszewski.

Warszawa. (Pat.) Komisya administracyjna pod przewodnictwem p. Sobolewskiego omawiała zachowanie się niektórych urzędów państwowych wobec orzeczenia komisyi dla spraw lokomocyi. Postanowiono zaprosić na następne posiedzenie komisyi pp. prezesa ministrów i ministra spraw wojskowych. Wobec tego, że referent pragmatyki służbowej p. Kiernik jako prezes Głównego Urzędu Ziemskiego nie może referować projektu tej ustawy na plenum sejmu, referat powierzono p. Godlewskiej. Z kolei przewodniczący referował projekt noweli do ustawy z dnia 2. sierpnia 1919 o wyłączeniu górnictwa z zakresu spraw II. instancyi, oraz wniosek p. Wierzbickiego o skuteczniejsze zwalczanie nielegalnego dowozu towarów z zagranicy. Komisya oba referaty przyjęła.

Liga Narodów wobec sprawy Galicyi wschodniej.

Genewa. (Pat.) (Od specyalnego korespondenta). Na wczorajszem zgromadzeniu Ligi uchwalono bez dyskusyi jednomyślnie wniosek wzywający Radę Ligi, by zwróciła uwagę mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych na konieczność uregulowania w jak najkrótszym czasie stanu prawnego (situation juridique) wschodniej Małopolski.

rębny, grupowy, żydowski, lecz interes ogółu kupiectwa i całego społeczeństwa oraz interes publiczny Państwa. Unikając dyskusyi politycznej, mimo że chwila wydawała się sposobną, zachowując godność swą, uczestnicy zjazdu bardzo poważnie i rzeczowo zajmowali się sprawami zawodowemi, mając na celu ogólne, nietylko dla kupiectwa żydowskiego. Nawet referaty i głosy uczestników poświęcone zagadnieniom przedewszystkiem kupców żydowskich odznaczały się ścisłą rzeczowością i objektywnością i zmierzały do ogólnego ujęcia postulatów z punktu widzenia całego kupiectwa.

Oczywiście nicą przewodnią całego zjazdu była sprawa organizacyi zawodowej, ona też ciągnęła się przez wszystkie referaty i rozprawy. W rzeczy samej na tem polu jest wiele do zrobienia. Organizacya silna potrafi niejedno zło usunąć i niejedną krzywdę kupiectwa żydowskiego naprawić lub powstrzymać. Taka organizacya zawodowa kupiectwa żydowskiego będzie również pożyteczna dla ogółu. Przykład dodatniego wpływu w tym kierunku daje organizacya warszawska. Ona też powinna dzięki swemu wyrobieniu i znaczeniu odegrać wybitną rolę w procesie krystalizacyi wielkiego zrzeszenia kupców żydowskich i być uważana za wzór do naśladowania.

W dniu dzisiejszym rozpoczyna obrady inny zjazd kupiecki, dawno zapowiedziany i skrzętnie przygotowany zjazd kupiectwa chrześcijańskiego jako wyłącznie „polskiego". Zjazd ten zainicyowany pod hasłem wykluczenia od obrad kupców żydowskich, stawia między innemi takie postulaty „uzdrowienia handlu" z widoczną tendencyą skierowaną przeciw Żydom. Czy i po tym zjeździe kupieckim, który przygotowuje kontrofensywę przeciw kupiectwu żydowskiemu, można się spodziewać obrad ściśle rzeczowych, obejmujących zagadnienia całego zawodu kupieckiego? Obawiać się raczej należy, że zjazd ten, mający mieć znaczenie wyłącznie zawodowe, stanie się propagatorem zgubnych dla ogółu haseł eksterminacyjnych i przyczyni się do wstrzymania procesu uspokojenia wewnętrznego, w stosunkach polsko-żydowskich, potrzebnego w interesie całego społeczeństwa i jego normalnego rozwoju gospodarczego.

Exposé premiera Ponikowskiego.

(Dokończenie).

Warszawa. Premier podkreślił, że środki przez niego przedstawione (vide „Chwila" z 29. bm.) nie dadzą pozytywnego rezultatu przed upływem 3 miesięcy i że w każdym razie wystąpi z projektem ustawy o przyznanie nowych kredytów w Polskiej Kr. Kasie Pożyczkowej.

W dalszym ciągu premier zaznaczył, że potrzebna jest poprawa bytu urzędników, zredukowanie armii do stopy pokojowej przy równoczesnem przeprowadzeniu reorganizacyi armij; położył nacisk na sanacyę administracyi na wschodzie i zachodzie, oraz wypowiedział się za bezwzględnem utrzymaniem uzyskanych przez klasę robotniczą praw, przyczem ciężar opieki społecznej należy przerzucić z organów państwowych na samorządowe.

Co do reformy rolnej, powinna ona być przeprowadzona, jednakże parcelacya nie może się dokonywać w ten sposób, żeby przynosiła zyski prywatnym pośrednikom, zamiast państwu.

Następnie premier zwraca uwagę na wzrost przestępstw i na antypaństwową działalność partyi komunistycznej. (Głos: A Rzeczpospolita").

Należy podnieść wywóz z Polski, a w przedsiębiorstwach zaniechać etatyzmu. Co do kolei, premier zostawia otwartą kwestyę zmniejszenia personalu i stwierdza, że wydatki na uposażenia nie mogą być zmniejszone. Co do oświaty, wydatki nie powinny być prowadzone systemem oszczędnościowym. W sprawie ustawy mieszkaniowej należy utrzymać ustawę o ochronie lokatorów, ale zastosowana do warunków obecnych.

W sprawie b. dzielnicy pruskiej premier kategorycznie oświadcza się za unifikacyą. Ministerstwo aprowizacyi zostanie zniesione z końcem bieżącego roku. W kwestyi paskowania artykułami żywności, rząd w razie orgij paskarskich nie zawaha się przed wprowadzeniem sekwestru.

Niezwykle silny nacisk położył premier na sprawę rozwiązania sejmu, zaznaczając, że musi ono być jak najszybciej dokonane. Rząd co do ordynacyi wyborczej ogłasza desinteressement, ale domagać się będzie, by była jak najrychlej uchwalona.

Premier zakończył swoją mowę następującym apelem:

Potrzeba, aby każdy obywatel tego kraju, bogaty i biedny, chrześcijanin i Żyd, Polak i nie-Polak uświadomił sobie że Państwo bez pieniędzy, żyć nie może i że upadek Marki polskiej to jego strata, a pełny skarb to gwarancya spokoju, porządku, dobrobytu i szczęścia obywateli.

Musi nastąpić przełom w duszach i zbudzić się w tem żyjącem pokoleniu poczucie odpowiedzialności.

Walki partyjne, rozterki wewnętrzne, potęgują upadek. Odwołuję się w imieniu Rządu do narodu całego, odwołuję się do zasiadających tu jego przedstawicieli. Chodzi o kwestyę naszego bytu. Nawołuję do połączenia się wszystkich pod hasłem naprawy skarbu Rzpltej ratunku i ocalenia.

Cavea t consules ne quid Respublica detrimenti capiat.

Następne posiedzenie Sejmu odbędzie się w piątek. Na tem posiedzeniu nastąpią oświadczenia stronnictw odnośnie do programu prem. Ponikowskiego.

Pułkownik de Charvigny o projekcie Hymansa.

Warszawa 28. września (tel. wł. eg) Pułkownik de Charvigny w rozmowie z dziennikarzami polskimi w Genewie oświadczył, że projekt Hymansa oznacza przyznanie Wilna Litwie przy jednoczesnem zagwarantowaniu ludności polskiej praw kulturalnych, gospodarczych i politycznych. Wprawdzie nikt nie będzie próbował narzucać projektu Hymansa siłą, jednak ignorowaniem uchwały Ligi Narodów w sprawie Wilna opinia całego świata zwróci się przeciw Polsce i Litwie, zwłaszcza zaś przeciw Polsce, której sytuacyę utrudnia pobyt Żeligowskiego w Wilnie.

Anglia a sprawa G. Śląska.

Warszawa. 28 września (tel. wł. eg.) W telegramie do Balfoura lord Curzon podkreśla, że kąt widzenia rządu angielskiego w sprawie G. Śląska delegat wielkobrytyjski w Radzie Ligi Narodów przeprowadzić ma z całą stanowczością.

Zjazd delegatów żydowskich organizacyi kupieckich z Polski.

Ostatni dzień obrad.

Lwów, 28. września.

Dzisiejsze posiedzenie miało przebieg następujący:

Referat „o organizacyi kupców" wygłosił p. Wiślicki z Warszawy. Omówiwszy sytuacyę kupiectwa, które jest zależne od całego szeregu zarządzeń administracyjnych i postanowień ustawowych, wskazał na wielkie korzyści, jakie dla kupiectwa wyniknęłyby z odpowiedniego zastępstwa, któreby wymusiło sobie posłuch u odpowiednich czynników w sprawach zawodowych. Cel ten da się osiągnąć tylko przez sprawną i silną organizacyę. Referent przedstawił wyniki prac na polu organizacyi kupiectwa żydowskiego w Kongresówce, w szczególności działalność Centralnego Związku Kupieckiego, który ma 52 sekcyi branżowych, 79 sekcyi w Kongresówce i 11 korespondentów w wszystkich większych centrach. Wkońcu omówił szczegółowo zadania organizacyi i przedłożył odpowiednie rezolucye.

W dyskusyi zabierali głos pp.: Schenker, Ornstein, Kwiatek oraz p. Ehrensteim, który wskazał na znaczenie prasy w walce kupiectwa o swe prawa i poparł wniosek p. Schenkera na stworzenie własnego organu kupieckiego. W własnym organie kupiectwo będzie mogło dać wyraz życzeniom i potrzebom stanu kupieckiego i bronić się przed krzywdą czynioną nieraz kupiectwu przez generalizowanie zarzutów. Jako ostatni przemówił p. Trusker, który odpowiadał na uwagi poszczególnych mowców i przestrzegał przed daleko idącymi planami. Mniej oklasków, więcej poważnej współpracy wszystkich a osiągniemy.

Na tem obrady zamknięto i przystąpiono do głosowania nad rezolucyami.

Po krótkiej dyskusyi przyjęto rezolucye z nieznacznemi zmianami.

Przewodniczący p. Trusker krótkiem przemówieniem, w którem dał wyraz lojalności zjazdu wobec państwa polskiego i Naczelnika Państwa zamknął następnie zjazd.

Jako ostatni przemówił jeszcze prezes stowarzyszenia kupców lwowskich radca Maurycy Rappaport, żegnając delegatów imieniem kupców lwowskich.

Rezolucye podamy w następnym numerze.

Odezwa!

Kilka dni dzieli nas od konskrypcyi.

Wojna światowa wywołała wielkie zmiany na polu politycznem i narodowem i spowodowała wielkie przesunięcia ekonomiczne i społeczne, a wszystko to odbiło się w pierwszym rzędzie na stosunkach żydowskich.

Korzystamy więc z sposobności, że i w tym kraju przeprowadza się spis ludności, by uzyskać jak najdokładniejsze daty odnośnie do ludności żydowskiej w kraju.

Wyniki obecnej konskrypcyi stanowić te będą najlepszą podstawę dla naszych żądań narodowych i w niemałej mierze przyczynią się do skuteczności naszej walki o prawa obywatelskie i polityczne, jak i o szeroką autonomię narodową w Galicyi Wschodniej.

Każdy Żyd musi przeto na arkuszu konskrypcyjnym podać narodowość żydowską!

Zwracamy też uwagę na rubrykę językową, w której należy podać nie język potoczny (jak za czasów austryackich), tylko język ojczysty.

Naszym językiem ojczystym jest język hebrajski, jako jedyny język narodowy naszej przeszłości i przyszłości; ponadto można podawać także język żydowski.

Egzekutywa Organizacyi Syonistycznej dla Galicyi Wschodniej.

Drugi koncert pianisty Petriego.

Odbiegający od typu zwykłych utworów fortepianowych genialny koncert Es-dur Beethovena jest niejako apoteozą poetycznego złączenia stosunkowo ubogiego w tony instrumentu fortepianowego z orkiestrą. Chociaż dziś forma tego rodzaju utworów została znacznie rozszerzona, to jednak żaden nie może iść w porównanie z tym koncertem Beethovena pod względem bogactwa inwencyi i polotu artystycznego. Fantazya, technika, duch i materya są tu szczęśliwie skojarzone w monumentalną całość. Już sam początek uderza nowością w pomysłach; trzykrotnie odzywa się orkiestra po jednym tylko takcie (tutti); pojedyńcze akordy Es-dur, As-dur i Dominanta głównej tonacyi sprawiają efektowne wrażenie. Po każdym z tych trzech akordów instrument solowy rozwija swoje pasaże, a po trzecim dłuższy pasaż oktawowy poprzedza wstąpienie pierwszego głównego tematu w całej orkiestrze. Tylko sławny koncert skrzypcowy może iść z tem miejscem w porównanie

Druga część (adagio), którą znany biograf Beethovena: W. Lenz trafnie określa słowami „ein wahres Madonnen-Adagio", łączy się bezpośrednio z ostatnią (Rondo), nacechowaną niezwykłym polotem i ożywieniem rytmicznem. Pierwsza kantylena solowego instrumentu — to jedna z najpiękniejszych melodyj ogólnej literatury muzycznej.

Niedościgniony ten poemat muzyczny wymaga od solisty, aby tworzył jedną całość z orkiestrą, swą indywidualność poświęcił wrażeniu arcydzieła a trudności techniczne do tego stopnia przezwyciężył, iby całkiem mógł oddać się wiernemu odźwierciedleniu duchowej treści utworu. Tylko najwyższe udoskonalenie wirtuozostwa u solisty jest w stanie oddać pierwszy główny motyw z tej trzeciej części w całej swej specyficznej okazałości. Takim artystą w całem tego słowa znaczeniu jest Egon Petri. Uduchowiony, jak gdyby sam go w tym momencie tworzył, Petri deklamował ten wielki poemat muzyczny, trzymając ucho słuchacza w naprężeniu od pierwszej do ostatniej nuty. Tylko wielki artysta potrafi tego dokonać.

W Czajkowskiego koncercie fortepianowym B-moll Petri wykazał podziwienia godną biegłość. Wogóle utwór ten, więcej efektowny niż głęboki, wymaga od solisty niezwykłego nakładu pracy duchowej i fizycznej. Rzecz prosta, iż Petri, który potrafił trafnie wniknąć w styl Beethovena, i w tym utworze sprostał swemu wielkiemu zadaniu; sukces był wielki i zasłużony.

Orkiestra pod kierownictwem p. Wolfstala trzymała się dzielnie a szczególnie za starannie wykonany akompaniament przy Beethovenie zasłużyła na uznanie. Powinniśmy być zadowoleni, iż nareszcie mamy orkiestrę, która umożliwi wykonanie większych produkcyj solowych z towarzyszeniem orkiestry.

er.

NADESŁANE.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice" począł wśród bardzo trudnych stosunków, na jaw swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wzbraniają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincyi, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez poparcie jej w święto „Pesach i Szewuot" aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

Zarząd prosi wszystkich panów i panie o zgłoszenie się do współpracy dla tak bardzo ważnej akcyi.

Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
1) Józef Ebner we Lwowie, ul Słoneczna l. 23, drukarnia.
2) Firma Marya Fränkel we Lwowie, Rynek l. 22.
3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława l. 6.
4) Firma P. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowskich l. 2, w podwórzu.

codziennie od 9—1 przedpołudniem i od 3—7 popołudniu.

10536

Dr. Marya Pogonowska
powróciła i ordynuje w chorobach skórnych i wenerycznych ul. Asnyka od 2—4 popoł. 11828

LEKARZ-DENTYSTA
Dr. med. Jakób Grob
Lwów, ul. Legionów 37. 11662

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elew. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej powrócił, ord. dla kobiet od 10—12, dla mężczyzn od 2—5, w niedziele i święta od 9—12.
Kraszewskiego 3. 10660

KINO Chimera ul. Akademicka 8
W WIRACH MIŁOŚCI
nadzwyczajny dramat w 4 aktach 11904
W głównej roli znakomity artysta FRYDERYK ZELNIK.

Adwokat Dr. N. Goldstein (Stein)
Wiedeń, I. Rathausstrasse 5
przyjmuje wszelkie zastępstwa prawnicze na Wiedeń.

HURTOWNIA KAPELUSZY
LAZARA SANDLERA
prowizorycznie otwarta w gmachu Skarbka Brama 4, I. piętro 11895

Dentysta-Lekarz 11923
Dr. Karol Atlas
ord. od 10—12 i 3—5 Kochanowskiego 11.

Adwokat Dr. Alfred Czoban
otworzył kancelaryę we Lwowie ul. Kraszewskiego 11.

Wyrażamy nasze najgłębsze współczucie szanownej rodzinie pp. Jakóbom Tennenbaumom z powodu śmierci ich ukochanej córki i naszej nieodżałowanej koleżanki p. Pepi Tennenbaumówny, zmarłej w ośmnastym roku życia.

11922 Cześć Jej pamięci! Posternakówna, Rathówna, Tennenbaumówna, Wiedermanówna.

KRONIKA.

Numer świąteczny „Chwili"

ukaże się w niedzielę, dnia 2. października b. r. w zwiększonej objętości i większym nakładzie.

Repertuar teatru Miejskiego.
Czwartek 29. bm. 3.30 pop. „Lalka".

Repertuar Teatru Małego.
Piątek 30 bm. „Małżeństwo Loli".
Sobota 1. października „Niebieski lis".

Repertuar Teatru Nowości.
Czwartek 29 bm. „Hrabianka Foxtrotta" operetka w 3 aktach Stolza.

Repertuar Biura Koncertowego M. Tuerka.
W piątek 30. września: J. Majerski, bohaterski tenor opery paryskiej.

Niedziela 2. października: Z inicjatywy Komitetu „Targów Wschodnich": Wielki Koncert Symfoniczny Polskiego Związku Muzyków.

Środa 5. października: D. Jarosławski, Baryton scen rosyjskich, z udziałem pianistki Idy Mossan. 11908

— **Z Teatru.** Premiera Roztworowskiego »Kaligula« odbędzie się nie w piątek lecz w poniedziałek 3. października. W piątek ciesząca się dużem powodzeniem »Kobieta bez skazy« Zapolskiej.

— **Z sali koncertowej.** Jan Majerski, bohaterski tenor operowy, daje jedyny koncert w piątek 30. bm. Program wieczoru obejmujący wielkie arye operowe Reyera, Verdiego i Wagnera oraz szereg pieśni, da nam sposobność usłyszeć śpiewaka obdarzonego fenomenalnym głosem po raz pierwszy z estrady koncertowej.

W niedzielę 2. października odbędzie się z inicyatywy Komitetu „Targów Wschodnich" w Teatrze Miejskim, Wielki Koncert Symfoniczny Polskiego Związku Muzyków. Zespół orkiestralny złożony z przeszło 100 muzyków wykona pod dyrekcyą Bronisława Wolfstala: Czajkowskiego Symfonię patetyczną, Żeleńskiego, Poemat symfoniczny w „Tatrach" oraz Wagnera, Wstęp do Tannhausera.

— **Konfiskaty.** Skonfiskowane zostały Nr. 198 czasopisma codziennego »Ukraińskyj Wistnyk« z dnia 29. br., za artykuł wstępny oraz

Nr. 172. (655) czasopisma codziennego »Wpered« z dnia 29. br. 1921 za 1 artykuł wstępny.

— **»Rzeczpospolita« lwowska przestaje wychodzić.** Z dniem 1. października przestaje wychodzić. »Rzeczpospolita« wydanie lwowskie. Redakcja motywuje zawieszenie dziennika względami technicznymi. Rzeczpospolita krakowska i poznańska zawiesiły wydawnictwo jeszcze przed kilku miesiącami.

— **Pódrożenie dzienników krakowskich.** Wszystkie wydawnictwa krakowskie zapowiadają z dniem 1. października br. podwyższenie ceny poszczególnych egzemplarzy na dwadzieścia marek. Równocześnie podwyższone zostaną także ceny prenumeraty.

— **Nadzwyczajny zasiłek dla emerytów wdów i sierót.** Na podstawie uchwały sejmowej z dnia 28. lipca br. zarządziło Ministerstwo Skarbu wypłatę jednorazowego zasiłku dla cywilnych emerytowanych funkcyonaryuszy państwowych, jakoteż dla wdów i sierót po nich, w wysokości trzechmiesięcznej emerytury, pensyi wdowiej lub sierocej względnie daru z łaski, łącznie z dodatkami drożyźnianymi w wymiarze za wrzesień 1921. Zasiłek ten przyznano również emerytowanym nauczycielom szkół powszechnych (wdowom i sierotom po nich) z wyjątkiem tych, którym wymierzono zaopatrzenie od poborów uregulowanych ustawami z dnia 19. maja 1919 Dz. U. P. Nr. 44 i z dnia 13. lipca 1920 Dz. u. p. Nr. 65. Uprawnieni do otrzymania tego zasiłku winni zgłosić się w Kasach lub Urzędach podatkowych, które wypłacają im zaopatrzenie i przedłożyć książeczkę płatniczą wraz z nieostemplowanym kwitem.

— **S is ludności.** Dziś rozpoczynają się pierwsze czynności związane ze spisem ludności. (EE).

— **Opłata za telegramy zagraniczne** zostanie podwyższona o 100 proc. od 1. października.

— **Lokaut majstrów krawieckich.** Czeladnicy krawieccy zajęci w pierwszorzędnych firmach krawieckich zwrócili się do swych pracodawców z żądaniem regulacyi płac. Gdy żądanie te nie zostały załatwione po myśli czeladników, ci zbojkotowali swych pracodawców. W obronie swych kolegów wystąpili inni majstrowie krawieccy odpowiadając na bojkot — lokautem. Zauważyć należy, że akcyę tą prowadzą majstrowie żydowscy solidarnie z majstrami chrześcijańskimi.

— **Aresztowanie szpiegów w Krakowie.** Dzienniki krakowskie donoszą, że dokonano tam szeregu aresztowań szpiegów działających na gruncie krakowskim na rzecz jednego z państw ościennych.

— **Z rubryki tramwajowej.** Stanisławowi Baltazińskiemu, aptekarzowi z Jasła skradziono podczas jazdy tramwajem »ŁD.« zegarek srebrny szwajcarskiej marki z złotym łańcuszkiem wartości 100.000 Mp.

— **Z pastwiska w Suchowoli, pow.** Gródek uprowadzono gospodarzowi Michałowi Ślepakowi parę koni i źrebię. Sprawcy mieli zbiedz w kierunku Lwowa.

— **Premiera w »Koperniku« i »Marysieńce«.** Gehenna najstraszniejszych mąk i niedoli, bezwstydne i okrutne gwałty kobiet katowanych wbijaniem na pal i krzyżowaniem, wyzute z wszelkich uczuć ludzkich znęcanie się nad dziećmi, roztrzeliwanie i palenie żywcem całych tłumów mężczyzn, wyrafinowane okrucieństwa moralne — to tylko krótka treść obecnych premier w »Koperniku« i »Marysieńce«. Ot i jeden znowu dowód więcej krzyżackiej kultury a tureckiej dzikości. Aurora Mardiganiam, której cudem udało się wyrwać z rąk katów i umknąć do Ameryki — odtwarzając w filmie to

Teatr żydowski
dyr. S. M. GIMPEL
JAGIELLOŃSKA 11. —

W czwartek dnia 29. września br.
Benefis Jakóba Rellesa „Sądny dzień“
melodramat w 4 aktach Weinstocka 11933

Znana Lwowska Wytwórnia Cukrów Deserowych i Czekolady
Norberta i Kazimierza Justa
poleca swe znakomite wyroby jak »Primadonna Miłowska«, »Folański«, »Salome«, »Pogoń«, »Janka«, »Jagusia«, »Brygadyer« i wiele innych. Na »Targach Wschodnich« są do nabycia wszystkie te gatunki, w restauracyi W. P. Kordika i w »Barze Inwalidzkim«.

co raz już naprawdę przeżyła, w budza szczere współczucie, a los całej rodziny młodej Ormianki a zwłaszcza jej matki — wprost przerażenie i grozę.

— **Drugi wieczór ludwikowskiego** w Sokole-Macierzy w niedzielę 2. października z nowym repertuarem. 11887

Nela Jellenówna -- Adolf Westler
zaręczeni
Lwów, w wrześniu 1921. 19091

— **Magistrat podaje do wiadomości** że mieszkańcy mogę nabywać naftę w od nośnych sklepach rejonowych po 4 litry na gospodarstwo pozbawione światła elektrycznego za odcięciem 7 kuponu karty naftowej mieszkaniowej i po 4 litry na 7 odcinek karty naftowej na oświetlenie klatki schodowej. Cena za litr nafty wynosi 60.— Mp. Przytem zwraca się uwagę mieszkańców, że w niżej wymienionych sklepach rejonowych znajduje się jeszcze nafta pochodząca ze starego zapasu w cenie po 32 Mkp. za litr. Fisch Serbska 1. Olmütz Antoniego 1, Pipel Boimów 23, Teitelbaum pl. Bernardyński 11, Kocur Franciszkańska 21, Nestel Szymona 2, Sokal Łyczakowska 24 Sumik Blacharska 22, Fein Piekarska 18 Kalisman Kochanowskiego 14 Kalisman Łyczakowska 56, Juras Łyczakowska 89, Kalisman Łyczakowska 117, Kaliciński Pijarów 41, Lifschütz Rogatka Łyczakowska, P. P. Kierownicy Zakładów i Instytucyi mogę się zgłaszać po przekazy naftowe w dniach 30. września i 1. października b. r. w IX. Departamencie Magistratu — Ratusz II. p. Nr. drzwi 96.— Równocześnie podaje się do wiadomości, że rękodzielnicy będą mogli uzyskać karty naftowe za okazaniem karty przemysłowej i poświadczenia właściciela realności, że warsztat jest oświetlony naftą, — w IX. Departamencie Magistratu (Ratusz II. p. Nr. drzwi 96) począwszy od dnia 3. października b. r.

NEKROLOGIA.

Regina z Kaufmanów Aszkenazy
zmarła po krótkich cierpieniach dnia 27. września b. r. w 62 roku życia.
Obrzęd pogrzebowy odbędzie się we czwartek dnia 29. b. m. o g 11 przedpoł. z domu żałoby przy ul. Małeckiego l. 10. 11913

Wiadomości handlowe.

Lwów, 28. września 1921.

Poza giełdą płacono: Dolary amer. 6800—7000, kanadyjskie 5700—5800, marki niemieckie 60·00, korony czeskie 80·00, leje rumuńsskie 58·00.

Złoto: 10 rublówki 27 000.

Srebro: austr. 1 kor. 420.

Z giełdy berlińskiej.

Na giełdzie berlińskiej w dalszym ciągu wzrastają kursa walut zagranicznych, od poniedziałku do wtorku kurs dolara podniósł się od 117—127 (EE.)

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 28 września 1921.

Akcye za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).

	ofiar.	żądano
Bank akcyjny związkowy 280—44·80 II. i VI. emisyi	580·—	—·—
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700·—	—·—
Bank hip. akcyjny 280—30	930·—	970·—
Bank hip. zemel. 280—28	420·—	—·—
Bank Małopolski 280—22·40	650·—	—·—
Bank powszechny kred. 140—7·—	375·—	—·—
Bank przemysłowy 280—28	670·—	710·—
Bank ziemsk. kred. 280—35	625·—	—·—
Akcye Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	25000·—	—·—
Tow. Chodorów 140—0	6500·—	8100·—
Tow. akc. Karpalit 140—42	3150·—	3550·—
»Cmielów« Fabryka porcelany 1000—	6400·—	6800·—
Fabr. Cementu »Portland Szczakowa« 140—28	—·—	—·—
Tow. akc. »Galicya« 490—300	150000·—	—·—
Tow. Gafota 140—22·50	5100·—	5700·—
Tow. Górka 140—15·40	12000·—	—·—
»Oikos« Zakłady przem. drzewnego 1000—0	11000·—	12000·—
Warszawska Ska-akc. budowy »Parowozów« 500—0	2950·—	3500·—
»Pezet«, Pow. Zakłady budowlane 500—00	1525·—	1625·—
Podak« Zakłady amunic. 350—00	2350·—	—·—
Polski Glob 500—100	1375·—	—·—
Polska Nafta 500—75	3700·—	4850·—
Polsk. Tow. handl. 140·21	1575·—	1775·—
Tow. Rakszawa ex 140—56	5800·—	6200·—
Zakł. el. Siersza (wsz. em) 140—5·60	3300·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza 140—0	10000·—	—·—
Tow. Zieleniewski 140—20	10500·—	—·—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450·—	500·—
» » po 500 rb.	200·—	250·—
» » drobne	—·—	—·—
Ruble dumskie (po 1000)	50·—	70·—
» » (po 250)	50·—	50·—
Ruble dumskie kierenki (po 40 i 20)	—·—	—·—
Karbowańce (po 100)	3·—	5·—
Grzywny (po 500 i wyżej)	6·—	10·—
1 frank franc.	430·—	480·—
1 Frank szwajc.	900·—	1000·—
1 £ Sterling	20000·—	22000·—
1 Dollar amerykt.	6400·—	6600·—
1 Dollar kanadyjski	5700·—	6100·—
Marki niem. (po 100)	5400·—	5900·—
» » (po 100)	5300·—	5800·—
» » drobne	5200·—	5700·—
Lei rumuńskie (500)	4700·—	5100·—
Lei rumuńskie drobne	4600·—	5000·—
Liry włoskie	180·—	220·—
Czeskie korony	6700·—	7200·—
Korony austr. niem. stemplowane	300·—	320·—
Dewizy:		
Wypłata na Londyn	21000·—	23000·—
» na Paryż	440·—	490·—
» na Zurych	900·—	1000·—
» na Pragę	6800·—	7400·—
» na Wiedeń	315·00	335·—
» na Berlin	5600·00	6200·—
» na Nowy Jork	6300·—	6700·—
» na Medyolan	180·—	220·—
» na Bukareszt	4700·—	5200·—
Rata bankowa:		
Stopa eskontowa P. K. K. P.	7%	

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 28. września 1921.

P. T. H. I—III. 1400—1550, Impex 425 475, Polski Glob 1400—1500, Żegluga Polska 425—475, Zieleniewski I-II 12000 13000, Parowozy 2600—2900, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 4500—5000, Lemiesz 8000-10000, Automotor 1500—1800 Polska Nafta 3150—3500, Siersza el. 3500—4000, Oikos 6300—6800, Pezet 1400 1500, Trzebinia tłuszcz. 4400—4700, Krakus 3700—3900, Ćmielów 7000—7500 Górka 12000 12500, Siersza 13000—13500 T. P. G. 9000—9400, Chodorów 7500 8200. Pocisk 1800—2100.

Dolary ameryk. 6600—6900, marki niem. 5600—5800, korony austr. 2·90-3·20 kor. czechosł. 6800—7200, franki fr. 450, 480, dolary kanad. 0000—0000, franki szwajc. 000—000, franki belgijskie 000—000, funty szterl. 00000—00000, korony węg. 0.00—0.00, lei rum. 00·00—00·00, kor. szwedzkie 000—000, liry włoskie 000—000, kor. duńskie 000—000, kor. norweskie 000—000, m. fińskie 00·00—00·00, flor. holenderskie 0000—0000.

Kursa giełdy warszawskiej

Warszawa 28. września 1921.

Dolary amer. 6800—6725, franki belg. 480—479, franki francuskie 485, Berlin 57·00—56·00, Gdańsk 57·00—55·50, Paryż 489 - 482, Wiedeń 305—297·50.

Kurs dewiz.

Zurych. (Pat.) Kursa początkowe dewiz z dnia 28 b. m. Berlin 4·70, Praga 5·95, Nowy Jork 579·—. Austr. noty kor. stempl. 0·30, Budapeszt 0·82, Bukareszt 4·30, Wiedeń 0·37, Medyolan 23·85, Zagrzeb 2·60, Warszawa 0·09, Paryż 41·20, Londyn 21·59.

Zurych. (Pat.) Kursa końcowe dewiz z 28. bm. Berlin 4·45, N. Jork 579·00, Paryż 41·05, Bruksela 40·50, Sztokholm 129·50, Madryt 00·00, austr. korony stemplowane 0·34 Budapeszt 0·00, Bukareszt 4·45, Wiedeń 0·37, Holandya 185·50, Londyn 21·58, Medyolan 23·80, Kopenhaga 000·00, Chrystyania 73·25, Buenos Aires 000·00, Warszawa 0·09, Praga 0·00, Zagrzeb 0·00.

NADESŁANE.

Pepka Salzman
Moritz Mühlberg
zareczeni w wrześniu 1921. 11918

Z okazji zaręczyn mojej siostry Czarny Teiber z p. Izakiem Blattein serdeczne gratulacje zasyła
Mendel i Ida Teiber. 11929

Z okazji zaręczyn brata i wujka Salomona Manna z Zaleszczyk z p. Bertą Gottfried zasyłają serdeczne gratulacje — Jakobowie Wenerowie. 11925

OD DZIŚ 2 PROGRAMY
Nie Romeo i nie Julia
dramat francuski w 4 aktach
ZŁOTOWŁOSA
wyświetla KINO »GRAŻYNA«, Leona Sapiehy 34.
W JEDEN WIECZÓR
komedya w 4 aktach **z Ledą Nową**
dramat francuski w 4 akfach

RZEŹ ORMIAN

równocześnie

ga Serya Kopernik i Pasaż. Ilga Serya Marysieńka i Uciecha.

Film z wypożyczalni »Gloria«.

Z okazji zaręczyn p. Leisera Bickenrotha z Lolą Goldstoffówną przesyła najserdeczniejsze życzenia — Meier Weintraub. 11926

Anna Ungar — Rohatin Oskar zaręczeni. Lwów, we wrześniu 1921. 11911

Erna Ungar — Efraim Jeczes zaręczeni. Lwów, w wrześniu 1921 11912

Do zaręczyn naszego kas. A. Fleckenberga z p. T. Meilen życzy dużo szczęścia Tow. Makkabea. 11921

Jestka Fenerówna Stanisławów, Dr. I. Goldfeld sędzia pow,. Obertyn, zaręczeni. 11924

Z okazji zaręczyn mojej koch. cioci Czarny Teiber z p. Izaki m Blattem serdecznie gratuluje, Hesio Teiber. 11928

Nalan Getren — Stryj, Rózia Keuschówna — Kniaźdwór, zaręczeni w wrześniu 1921 1190

DROBNE OGŁOSZENIA

NAUKA i WYCHOWANIE.

Księgarnia »Beth Israel« sp. z ogr. odp. **Lwów, Jagiellońska 15.** kupuje i sprzedaje wszelkie dzieła judaistyczne w wszystkich językach. 19904

W **Akademii handlowej** można zdać świetnie egzamin, po przygotowaniu się na Kursach 1) Buchalteryi, 2) Stenografii, 3) Pisania na maszynach różnych systemów i 4) Korespondencyi handlowej angielskiej i francuskiej, które się rozpoczynają dla Pań i Panów dnia 10. października w »Ecole Reforme« ul. Pańska 14. Podręczniki do Buchalteryi za kaucyą wypożycza się. Wpisy codziennie do dnia 6. października. 11694

Słuchacz filozofji [filologja i francuskie] udzieli lekcji za mieszkanie we Lwowie. Bleiberg. Brzeżany, ul. Lwowska. 11916

Akademik udzieli lekcji z zakresu szkół średnich za mieszkanie w Borysławiu. Zgłoszenia pod »Matematyka-Hebrajskie« do Adm. 11927

Student filozofji, rutynowany pedagog poszukuje mieszkania za lekcję w zakresie gimnazyalnym, hebrajskiego albo angielskiego Zgłoszenia w Chwili pod »Kaha«. 11932

POSAD POSZUKUJA.

Asystent farmacji poszukuje stałej posady na prowincji. Łaskawe zgłoszenia Józef Meller Stryj Zielona.

Samodzielna buchalterka z 6-letnią praktyką zagraniczną poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Administracji pod A. B. 11915

INTERESA HANDLOWE.

Spólnika 6—10 Milionami do dobrze prosperującego interesu na najruchliwszej ulicy poszukuję. Zgłoszenia pod „Centrum". 11876

Przedsięb orstwo spedycyjne mające kilka wozów meblowych i lokal w śródmieściu poszukuje spólnika, któryby objął kierownictwo tego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia pod „Spedytor" do biura ogłoszeń Scherera w Pasażu Hausmana. 11907

RÓŻNE.

Grunt nadający się na skład desek niedaleko stacji najchętniej Łyczakowskiej wynajmie fabryka „Dąb" Lwów, Łyczakowska 27. 11861

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Lwów, Balonowa 3. 1259

POMOC LEKARSKA.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHWARZ Sekundaryusz szpit. powszech powrócił i ordynuje naprzeciw gł. poczty. **Słowackiego 4**

Specyalista chorób wenerycznych i skórnych 11452
Dr. HENRYK ROSMARIN
były elew. kliniki parysk., wied. i lwowsk.
ord. od 8—10, 12—1 i 3—6 — Lwów, Kopernika 12

Specyalista chor. skórnych i wenerycz.
Dr. MICHAŁ SALPETER
Lwów Sykstuska 17. ord. od 8—9 i 12—6 11453

WOLNE POSADY.

Poszukuje się panny do dwojga dzieci 5 i 9 lat na prow. Zgłoszenia między 2—3, Pańska 11 p. 1184

Apteka Heschelesa w Gródku Jagiellońskim poszukuje zaraz praktykantów. Oferty bez odpowiedzi nieuwzględnione. 11849

Nauczyciela hebrajskiego poszukuje Rudolf Fuler Lwów, 3 Maja między 1—3. 11898

Fryzyerskiego pomocnika młodego poszukuje natychmiast Kurr, Ruska 20. 11896

Do adwokata na prowincyi poszukuje się panny do dwojga dzieci 4 i 9 lat. Korzystne warunki. Zgłoszenia między 3—4 Pańska 4 II p. 11912

Poszukuje się panny władającej językiem francuskim do dwóch dziewcząt. Gornstein Janowska 24. III. p. 11914

Panny piszącej biegle na maszynie poszukuje Kancelarja adwokacka. Kraszewskiego 11. 11930

Zręczny chłopak

do ekspedycyi poszukiwany do Adm. »Chwili«. Zgłoszenia tamże między godz. 12—1-szą.

KUPNO-SPRZEDAŻ.

Talejsim טליתים wełniane i jedwabne. — **Machsorim** מחזורים także z niemieckiem i polskiem tłumaczeniem po cenach przystępnych do nabycia w księgarni żyd.-hebr. S. Münzera, Lwów, Stanisława 6. 11689

Ważne dla pań i panów! Kapelusze męskie i damskie przyjmuje się do przerabiania na najnowsze fasony. Sprzedaje się też kapelusze hurtownie i detajlicznie Fabryka kapeluszy Józefa Kühnberga, Lwów, ul. Kościelna 5. Filia pl. Krakowski 5 — Merzanim. 11130

Znakomity bilard Sejferta z nowem suknem sprzedam. Cena 90.000. Dołkowski, Zimorowicza 6, 12865

3 konie uprząż, siodło i powozik sprzedane zostaną czwartek 29 o godz. 2-giej w południe przy ul. Inwalidów l. 7. 11872

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Mam lokal frontowy w okolicy pl. Goluchowskich w największej ruchliwej ulicy. Poszukuję spólnika fachowca z działu bławatnego z większym kapitałem celem założenia spólnego interesu bławatnego. Bliższe inform. w składzie masła p. Friedmanna pl. Rzeźni 4. 11838

Mieszkanie we Wiedniu zamienię na mieszkanie we Lwowie. Bliższa wiadomość S. Eck Lwów Ormiańska. 11832

Duży lokal frontowy w suterynach nadający się na fabrykę do wynajęcia ewentualnie do spółki. Wiadomość, Tatarska 2 u właściciela od 1—3. 11886

Kawaler kupiec poszukuje przy inteligentnej żydowskiej rodzinie umeblowanego pokoju najchętniej z całem utrzymaniem możliwie w śródmieściu. Łaskawe oferty uprasza pod „Spokojny" Administracja „Chwili". 11885

Mieszkanie w Stryju zamienię na mieszkanie we Lwowie. Bliższa wiadomość, Rottenberg. Łokietka 12. 11 17

Ogłoszenia.

Kupię aparat

szynkowny i aparat do napełniania flaszek piwem i płacę dobre ceny.
Zgłoszenia proszę nadesłać pod adresem HERMAN LIEBLICH, Kołomyja,
Główny skład piwa 11878

Założono w r. 1858.

Dom Żelaza

F. RENTSCHNER

Lwów, ul. Legionów l. 37

Wiedeń III. Hauptstrasse 84|14

dostarcza

żelazo, blachę, gwoździe

oraz wszelkie inne artykuły żelazne hurtownie. 11898

Złote obrączki ślubne

14 karat. sztuka Mk. 500
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za stare.
JUBILER
H. MANDL
KOPERNIKA 14
naprzeciw kina Kopernik. 1063.

WOLNE POSADY.

Zdolna panna potrzebna dla przyjmowania zamówień na czas trwania „Targów Wschodnich". Wiadomość do 1/2 9 rano 1—2 w południe u Moendy, Zielona 54. 11873

Subjektów lub panien poszukuje Magazyn Mannera, Sykstuska 2. 11912

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN
Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Na jesień i zimę!

Raglany, kurtki i ubrania

w wielkim wyborze poleca po przystępnych cenach 11167

Lwowski Konfekcyjny Związek
przy ulicy Blacharskiej l. 8.

ZA BRYLANTY, ZŁOTO
Srebro, dyamenty, perły, złote zegarki płacisumiennie **H. GUTTERMANN**
LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895

Mam lokal frontowy

z 2 ubikacyi przy najruchliwszej ulicy miasta. Poszukuję spólnika z większym władaniem. Branża obojętna.
Zgłoszenia pod M. B. do Biura dzienników Buchstaba, Legionów 21.
11889

INPORT
Warszawa, ul. Hoża 39. Tel. 238-35.
JÓZEF FRANK

EXPORT
Poznań ulica Libelta l. 12
J .WRESCHINSKY

J. FRANK

PRZYJMUJE WE LWOWIE NA CZAS TRWANIA TARGÓW WSCHODNICH OD 25/9 DO 5/10 1921 W HOTELU KRAKOWSKIM od godz. 8—10 rano i od 2—6 pop.

Ma zaraz do sprzedania wagonowo, loco Lwów: REŃSKIE szkło na szyby, druciane szkło różnych rozmiarów, szkło w różnych kolorach oraz szkło kościelne, cynkowane wiadra różnych rozmiaw, żarzony (glijowany) żelazny drut od 1—5 m/m, gwoździe 1—10 calowe.

EMPFÄNGT IN LEMBERG AUF DAUER DER MESSER DES ORIENTS VOM 25/9 BIS 5/10 1921 IM HOTEL KRAKAU (Hotel Krakowski). von 8-10 früh u. von 2-6 nachm.

Hat zum sofortigen Verkauf, waggonweise, loco Lemberg: RHEINGLAS für Fensterscheiben, Drathglas in allen Dimensionen, Glas in verschiedenen Farben und Kirchenglas, verzinkte Eimer verschiedener Grössen, Eisendrath, geglüht 1—5 m/m stark; Drathstifte 1—10 Zoll lang.

ВАРШАВА, ул. Гожа 39. Тел. 238-35.
І. АЛЕКСАНДРОВИЧЪ ФРАНКЪ

КРАКОВЪ

ПОЗНАНЬ ул. Либельта 12
И. ВРЕШИНСКІЙ

І. А. ФРАНКЪ

Принимаетъ БЪ ЛЬБОВѢ, во время Восточной Ярмарки отъ 25/IX. до 5/X. 1921 р. въ КРАКОВСКОЙ ГОСТИННИЦѢ отъ час. 8—10 утра и отъ 2—6 по полуд.

Имѣется сейчас на продажѣ вагонами, loco Львовъ: Рейнское оконное стекло, проволочное стекло разныхъ размѣровъ и стекло въ разныхъ кразкахъ, цинковыя ведра, разныхъ размыровъ, прокаленная желѣзная проволокъ отъ 1—5 м/м, гвозди отъ 1—10 дюйшовыхъ.

„SUDON“ NAJLEPSZY I NAJWYDATNIEJSZY
Klej etykietowy i biurowy
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11334
Fabryka: Lwów, ul. Skarbkowska 35

ZA BRYLANTY
ZŁOTO, SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ
PŁACI NAJWYŻSZE CENY 11913
Zegarmistrz A. Streitfeld, Lwów
BRAMA ANDRIOLLEGO, wchód przez RYNEK 29 i RUTOWSKIEGO 12.

10% więcej niż każdy inny!
płacę za ZŁOTO, BRYLANTY
i wszelką biżuteryę I. SELIGMAN LWÓW, pl. Akademicki 4.
Obrączki ślubne po kursie dziennym! 11417

WAZELINA marki Columbia
W BECZKACH.
WAZELINA marki Columbia
w blaszanych pudełkach à 1¼ kg. najlepszej jakości poelca
FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887
„COLUMBIA“
L. Wittelsa, Lwów, Panieńska 9.

Elegancki świat używa tylko mydła toaletowego i pudru „La Fleur“
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE! 11215
Fabryka „Kosmos“ Lwów, Św. Marcina 15

WIEDEŃSKIE i WARSZAWSKIE KOPYTA
— oraz wszelkie przybory szewskie —
poleca hurtownie i detailicznie —12
R. SCHNAPEK, Lwów, Gródecka 1 (róg Krasickich).

MEBLE
pierwszorzędnej jakości własnego wyrobu poleca
SKŁAD MEBLI
JAKÓB SEINFELD
LWÓW, SYKSTUSKA 2 w podwórzu.
Wystawia na Targach Wschodnich Hangar G. Nr. 19.

Pierwsza Małopolska Fabryka
wyrobów drzewnych
„BÒR”
w Jaroszowicach
p. Wadowice
poszukuje
świeżych kloców brzozowych
w większych ilościach
11787

Na „Targi Wschodnie“
Weteha“
„Wschodnie Towarzystwo handlowe
Sp. z ogr. odp.
Oddział żelazny przy ulicy Łazienncj 2.
(obok miejskiego teatru) otrzymał świeży transport
naczyń emaliowanych kuchennych.
Biuro centralne Kopernika 16
ma na sprzedaż nowe mosiężne: blachę, rurki i sztabki. 11863

FABRYKA POJAZDÓW
Ryszard R. Schmidtke
Tow. z o. p.
w Bydgoszczy
zastąpione we Lwowie przez
Hurtownię dla Konsumów
sp. z o. p.
ul. Chorążczyzna 11 a.
Pierwszorzędna, oddawna istniejąc fabryka. Wozy gospodarcze, ciężarowe i wózki wyjazdowe tej fabryki wystawione na 11725
Targach Wschodnich
hangar B.

Towarzystwo spedycyjno-przewozowe
ADAMOWSKI i Ska SPÓŁKA z ogr. odp.
Centrala: Lwów, ul. Czarneckiego 3.
ODDZIAŁY:
Kraków, Czerniowce, Śniatyn, Zdołbunowo, Brańa, Gałacz, Gdańsk.
Wykonuje wszelkie dowozy, spedycye, transporta meblowe pod konwojem lub z bezpieczeniem oraz przeprowadzki miejscowe wozami meblowemi w kraju i zagranica. 11931

PRZEDSIĘBIORSTWO SPEDYCYJNE
GABEL I STERNBERG
WE LWOWIE, ul. 3-go MAJA 7.
Załatwia wszelkie transakcye w kraju i zagranicą w zakres spedycyi wchodzące. Bezpośredni ruch zbiorów między Wiedniem (Austrya) a wszystkiemi stacyami Polski. 11764
Załatwianie wszelkich formalności celnych.

Smar do wozów
zmydlony, przedwojennej jakości, wagonowo i detajlicznie dostarcza
fabryka przetworów chemicznych
Lenartowicz, Bracia Rylscy
i Ska z ogr. odp.
w Drohobyczu.

AKUSZERKI
i pierwszorz. zakłady położnicze pielęgnują niemowlęta tylko
Pudrem i Mydłem Bèbè Szofmana
Puder leczy wszelkie dolegliwości skórne, mydło zapobiega takowym. 11903

Kurtki skórzane
w Magazynach Konfekcyi
męskiej i dziecinnej
Körner
Lwów, Trybunalska 6. 11313

O 30% taniej bo na piętrze!
Nowy transport bluzek, sukien, szlafroków, spodniczek, wełniane, markizetowe, jedwabne, crepdechinowe, jak również bluzki flanelowe w wielkim wyborze poleca 11901
ADOLF KOBER, Sienkiewicza 2, II. pietro.

OSTRZEGAM
przed zakupnem od mego ojca
realności przy ul. Kochanowskiego 4
„ „ „ Kochanowskicgo 6
„ „ „ Kochanowskiego 8
będących w stadyum procesu.
11535 Z poważaniem
Inż. Jan Alojzy Schumann

JARZĘBINĘ I TARNINĘ
KUPUJE
J. A. Baczewski.
ZGŁOSZENIA WE FABRYCE 11672
Zniesienie koło Lwowa.

KUPCY!!
Przy zwiedzaniu wystawy »Targów Wschodnich« oglądnijcie naszą terpentynową pastę do obuwia
»PURUS«
Pawilon Nr. XVII. Nr. miejsca 12.
Chemiczne Zakłady Przemysłowe »Purus«, Spółka z ogr. odp., Kraków-Biały Prądnik 50.
Fabryka najlepszej terpentynowej pasty do obuwia.

Ważne dla hurtowników

Krem „Eros"
Puder toaletowy „Juno"
Brylantyna kryształiczna
Szampon „Juno"
Lakier do paznokci „Juno"
Proszek do zębów „Junodont"

Laboratoryum kosmetyczne „Juno"
w Łodzi, ul. Zachodnia 41.

Wystawiamy na Targach Wschodnich HANGAR L. i na żądanie P. T. Kupców towar na miejscu. 11900

1 wagon Śrub, 1000 sieczkarń

25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny, oraz w. i.

TANIO SPRZEDA „PION“ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE

LWÓW, LWOWSKA 48, tel. 4-7-6

na »TARGACH WSCHODNICH« pawilon prow. »F« grupa VIII stanowisko 15.

Hurtownia dla Konsumów sp. z ogr. odp. we Lwowie.

Biuro: Chorążczyzna 11a. Skład: Romanowicza 11.

Najtańsze miejsce zakupna wszelkich towarów włóknistych jak sukno, szewioty, kamgarny, caizi, płótna, zefiry i t. d. i t. d. 11509

Gotowe ubrania i bielizna. Obuwie dla robotników i skóry. Sprzedaż hurtowna i detaljiczna bez ograniczenia. Zastępstwo wyborowej CYKORYI fabryki »Gleba« w Włocławku. Sprzedaż tylko hurtowna.

Młynarze!

przyjeżdżający na

»Targi Wschodnie«

mogą oglądać w magazynie naszym

Walce, kaspry, kamienie

cryg. szwajcarską gazę oraz wszelkie maszyny i przybory młyńskie

RIESEL, SCHIEBER, FRIEDLÄNDER

Lwów, Brajerowska 11a II. p.

Za Brylanty, Złoto,

SREBRO, DYAMENTY, PLATYNĘ,

PŁACI NAJWYŻSZE CENY

Zegarmistrz S. ALTHOLZ, Lwów, Pasaż Hausmana 5

wchód przez ulicę Sykstuską Nr. 6. 10145

Kuchenki elektryczne

Primusy

Latarki elektryczne

Świeczniki elektryczne

Magazyn przyborów do oświetlenia „LUMEN“ Lwów, plac Maryacki 4.

11794

Garnuszki elektryczne

Żelazka elektryczne

Oryg. flary k termo

Abażurki jedwabne

Artykuły elektrotechniczne

jak żarówki, materyały instalacyjne, motorki i można nabyć hurtownie we firmie

Kraus i Rabinowicz,

LWÓW, ul. Św. STANISŁAWA

KONKURENCYA!!

Fabryczny skład pończoch rękawiczek, sweterów i wyrobów trykotowych po cenach konkurencyjnych

Kronenthal i Wantyk

Warszawa **Lwów, Jagiellońska 12, II. p.**

SPRZEDAŻ TYLKO HURTOWNA. 11790

Własny wyrób!

ABAŻURY

do lamp elektrycznych

Pierwszorzędne wykonanie

Magazyn wszelkich przyborów elektrycznych 1179

Ul. Sobieskiego 12.

Wystawiamy na Targach Wschodnich

w pawilonie Polskiego Banku handlowego.

Król szampanów — Szampan królów

CARNIERISKA

Pierwsza polska fabryka win szampańskich na sposób francuski.

Kupców przybyłych na Targi zapraszamy do zwiedzenia naszych zakładów pierwszych wzorowych tego rodzaju w Polsce.

Dojazd tramwajem HG. na miejsce.
Czas zwiedzania od 3–5 popołudniu. 11723

Nakładem Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Gerszon Zipper »Drukarnia Lwowska« Lwów. Kopernika 11.